
DEVS CREAVIT MEDICVM ET DE TERRA MEDICAMENTA. VIR PRVDENS AVTEM NŌ CONTEMNIT ILLA.
Eccles. cap. 38.
VITA BREVIS ARS LONGA
QVOD EST SVPERIVS EST SICVT INFERI
ANIMADVERSIONES
IN
PHARMACOPOEIAM AUGU-
STANAM, EJUSQUE MANTISSAM,
TERTIUM REVISÆ.
CUM
APPENDICE ANNEXA.
QUIBUS ACCESSIT
PHARMACOPOEIA REGIA
NOVA LOCUPLETATA & ABSOLUTA.
ADJECTA
MANTISSA SPAGYRICA.
CURA
JOANNIS ZWELFERI, PALAT.
M. D.
INDUSTRIA ET LABORE.
SUB JECTA MEDI CINÆ
PRUDENTIA ET VIGILANTIA
Elias Gedeler figurav.
Maurit. Lang Sculp.

ANIMADVERSIONES IN PHARMACOPOEIAM AUGUSTANAM ET ANNEXAM EJUS MANTISSAM, SIVE PHARMACOPOEIA AUGUSTANA REFORMATA,

IN QUA VERA ET ACCURATISSIMA METHODO MEDICAMENTORUM SIMPLICIUM & compositorum præparationes tàm dextrè traduntur, ac insuper Antiquorum errores deteguntur, ut indè servatis & exaltatis simplicium medicaminum facultatibus, instrumenta multò aptiora Medico evadant, quibus Citò, Tutò & Jucundè affectus humanum corpus infestantes propulsari queant.

Nunc tertiùm revisa, plurimis locis adaucta, inq; lucem edita,

Cum

ANNEXA APPENDICE,

Operâ & studio

JOANNIS ZWELFERI
PALATINI, M. D.

Cum Privilegio Sacræ Cæsareæ Majestatis.

NORIBERGÆ,
Sumtibus MICHAELIS & JOHAN: FRIDERICI ENDTERORUM.
ANNO M. DC. LXVII.

INDUSTRIA NATURÆ

SUAS OPES ET OPERAS EXPLICANTIS IN OPERIS FRONTISPICIO.

Ipsa suis præstans opibus, nil indiga nostri,
Involucro *Naturæ* sacro Mysteria velat.
Scandere nemo vias poterit, nec pandere plena
Scrinia gazarum, nisi quem Fortuna juvabit
Æquior. Imperio fruitur *Natura* Potenti,
Sceptrigerâ spectata manu, moderatur habenas
In rebus cunctis. Ejus miracula cernit
Ingenio pollens Medicus, confinia mundi
Solerter spectans. Hîc se sociata propago
Aëris ac *Ignis*, *Telluris* & *Æquoris* offert.
Ira quid efficiat *Flammarum* fervida, motâ
Vulcani rabie, cœloque simillimus *Aër*,
Integra *Telluris* moles, circumfluus *Humor*.
Scire decet, nec scire satis: tentare necessum
Corpora, *Naturæ causas* librare latentes.
En *triplex Regnum*, cui subdita magna potestas!
O *Natura* sagax! *Animalia* gignis & auges,
E gremio terræ splendentia *dona Metalli*
In varios usus de cornu divite promis,
Quàm varias *Plantas* in pulchris exseris agris,
Lætificos florum, Zephyro ridente, colores?
Florea rura micant, velut inter Cynthia stellas.
Verùm *Dædaleæ* penetrare sacraria *Matris*,
Et cœcos aperire sinus, tacitosque recessus,
Aurificis *Regnum triplex* expendere librâ,
Hoc virtutis opus, Fortunæ nobile munus,
Quali concinnat redolentia *mella labore*
Filia Veris *Apis*, gratissima civis Hymetti:
Per varias operas, conamina sedula dextræ
Assequitur Medicus Verum, mendacia vulgi
Sordent: adjutu Sacratæ *Palladis* alta
Culmina conscendit, Mysteria gnavus anhelat.
Armis & patriis pugnandum fortiter, hastis,
Ensibus & clypeis in castris *Palladis Almæ*.
Etsi *Vita brevis, perfectio longior Artis*
Hac brevitate caret, constanti sorte perennans.
Firmat eam *Ratio* & *prudentis mentis acumen*.
Et *sapit* & *vigilat*, causas examinat omnes
Filius Artificis Naturæ: nulla voluptas,
Deliciæ nullæ ducunt solertia corda,
Est Deus in Medico, furor igneus, entheus ardor,
Est ibi *Mercurius* Genius, qui subvehit *Alis*
Æthereos animos & *Virgâ* abscondita monstrat.
Nec mora, nec requies: *Hermetis* dona petuntur,
Cœlestes rerum vires & munera Divûm,
Cœlum Terra petit, mens Summa tuetur & Ima.
Nescit enim Virtus occulta, sepulta jacere.
Emicat, atque caput super omnia cætera tollit.
Naturæ contemnit opes, gazasque *Chymiæ*
Inter verveces, crassoque sub æthere natus.
Numen amat Doctum Medicum, Medicamina dextra:
Prudens quisque colit Medicum, quærendo medelam.
Non locus hic monstris, Erebo vel sulphure dignis,
Quæ juvat interitum tantæ meditarier Arti.
Zvvelferum constat felici sidere natum,
Naturâ Genitrice satum, qui fulgida Divûm
Munera Divino produxit acumine mentis.
Hoc testatur opus, quod luminis aspicit auras,
Effugiens cineres, ac ære perennius omni.
Verius haud quicquam de Phœbi tripode dictum,
Armiger ille Jovis, pennis pernicibus auras
Sulcans, in libri formosâ fronte superbit.

TE FERDNANDE, PATER PATRIÆ MITISSME NOSTRÆ,
CÆSAREUM NUMEN, quod facta Insignia Magnum
Fecerunt, quod fama Polis æterna locavit,
Te Patrem cognoscit opus, Summumq; Patronum,
Magnæ molis opus, sudore, labore paratum.
Singula sunt dextrè, prudenter tradita, doctè,
Singula confirmat perspecta Peritia rerum,
Et Ratio, Medicæ firmissima fulcra cohortis.
Gestit Apollineæ prosapia tota catervæ.
Pharmacopœus ovat, Cimelia splendida nactus,
Cordivoros morbos, tristes pellentia curas.
Devotis votis Bonitas Suprema roganda est,
Ut per *Zvvelferum* succrescat doctior orbis,
Ingenii monumenta sacri magmenta capessant!
Sic secura malis virtus invicta manebit,
Mordacem linguam, ronchos & sibilia Momi,
Et Lethum & Lethen contemnet Nobile Verum!
Zvvelferi studium Sanctissima Gratia Cœli
Ditet, quæ valido torquet Supera, Infera nutu!

POTEN-

SUMMA PRIVILEGII.

SAcræ Cæſareæ Majeſtatis Privilegio denuo cautum eſt, ne quis D. Joannis Zvvelferi Animadverſiones in Pharmacopœiam Auguſtanam, & annexam ejus Mantiſſam, cum Diſpenſatorio Novo, contra Privilegium, à FERDINANDI III. glorioſiſſimæ memoriæ Cæſareâ Majeſtate olim ad Decennium impetratum, intra aliorum adhuc decem, à proximâ hac Operis hujus Novi editione, annorum ſpatium, ſive per ſe, ſive auctum etiam cum annexa Appendice, eodem, aut alio, Typo recudere, invehere, & clam vel palam vendere atque diſtrahere præſumat; ſub pœna viginti Marcarum Auri, amiſſionisq; Exemplarium: prout mulctæ hæ, cum reliquis conſvetis cautionibus, in Diplomate, ac Privilegio Cæſareo Originali, amplisſimè continentur.

Censura Inclytæ Facultatis Medicæ Viennensis.

ANimadversiones in Pharmacopœiam Augustanam, & annexam ejus Mantissam, cum Dispensatorio novo, Domini Joannis Zwelfer, Medicinæ Doctoris, &c. à Collegio Medicorum Viennensium deputati Doctores diligenter perlegerunt, & nihil in iis Religioni, vel bonis moribus, repugnans; sed plurima, non solùm Medicis, Praxin exercentibus, & Pharmacopœis scitu necessaria; sed etiam Ægris admodum profutura, invenerunt. Quapropter utrumque Opusculum publicis typis dignissimum censemus. In quorum fidem hasce Patentes, Collegii nostri sigillo munitas, expediri, & manu Decani subscribi, mandavimus. Dab. Viennæ, 5. Aprilis, Anno Domini, M DC LI.

Joan. Gvil. Mannagetta, Doct.
p. t. Collegii Decanus.

Altera:

ANimadversiones in Pharmacopœiam Augustanam, & annexam ejus Mantissam, primùm revisas; unà cum Appendice ad Animadversiones: nec non Pharmacopœiam Regiam, seu Dispensatorium novum locupletatum & absolutum, cum annexa Mantissa Spagyrica, Dn. Joannis Zwelfer, Med. Doctoris, propriis Observationibus & Experientià confirmatum, aliqua ex Collegio Medicorum Viennensium membra ab initio usq; ad finem studiosè perlegerunt, nihilq; in his bonis Moribus, aut Fidei Catholicæ, contrarium vel repugnans; verùm multa non solùm Medicis Praxin exercentibus scitu summè necessaria, sed & Ægris admodum profutura, invenerunt. Ideoq; hæc Opera Typis dignissima censemus. In quorum fidem hasce Patentes, Collegii nostri Sigillo munitas, expediri, & manu Decani subscribi, mandavimus.

Dab. Viennæ, 16. Junii 1666.

Johann Ludvvig, Phil. & M. D.
p. t. Decanus.

POTEN-

POTENTISSIMO
AC
INVICTISSIMO
ROMANORUM IMPERATORI
FERDINANDO III.
PERPETUO AUGUSTO

GERMANIÆ, HUNGARIÆ, BOHEMIÆ, DALMATIÆ, CROATIÆ, SCLAVONIÆ, &c. REGI, ARCHIDUCI AUSTRIÆ, DUCI BURGUNDIÆ, STYRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ ET WIRTEMBERGÆ &c.

COMITI TIROLIS, &c.

IMPERATOR AUGUSTISSIME.

SI ſedulum hunc arduumque ſpecto laborem, nullum, qui ſibi hoc quicquid eſt operis, præter GLORIOSISSIMAM VESTRAM MAJESTATEM ullo jure magis vendicare poſsit, invenio. Meritò enim, quod ſub VESTRÆ MAJESTATIS aras ſuſpenditur, tanquam votiva quædam tabula, vel ad Auguſtum ejuſdem pulvinar deponitur, tanquam debitæ ſubjectionis,

 gra-

gratique & observantis animi μνημόσυνον. Itaque hoc meum qualecunque opus ad INVICTISSIMÆ MAJESTATIS VESTRÆ subsellia depono, eâ autem animi devotione eâque spe, ut CLEMENTIÆ VESTRÆ SOLEM confidam illud eâ benignitate aspecturum, ut sub ejus radiis tutum sit ab omni livore, ego verò ad plura alia, sub SACRATISSIMÆ MAJESTATIS VESTRÆ patrocinio, communi mortalium bono ulteriùs proferenda accendar. Sic fiat, sic velit SUMMUS IMPERATOR DIVUM AC HOMINUM IEHOVA, cujus æternæ protectioni IMPERATORIAM VESTRAM MAJESTATEM ardentibus votis commendo, qui IPSAM universi terrarum orbis bono perennare jubeat: Ità pro CÆSAREA incolumitate & felicissimo regimine seriò supplicat

SACRÆ CÆSAREÆ MAJESTATIS
VESTRÆ

Humillimus cliens

JOANNES ZWELFER.

PROOEMI-

Prooemium ad Lectorem.

NOn pauci occidêre Soles, Lector Benevole, unde primum *Artis Pharmaceuticæ* solida jecerim fundamenta, ejusdemque integros sedecim annos continuus sedulusque sectator extiterim, indeq; semper ad altiora adspirans *Chymiam* pro virili excolere cœperim, & hac pariter instructus tandem *Apollineæ militiæ* sacramentum dixerim, *Artiq́ Medicæ*, cui *Pharmaceutica* nimirùm & *Spagyrica* famulantur, totum me dederim. Hinc porrò in hanc prorupi sententiam, cum viderem, quàm malè *Anthores plurimi* in scriptis suis, quæ de *Compositionibus* & *Præparationibus medicamentorum* publico donârunt, hallucinati fuerint, me operæ pretium facturum, si meæ in prædictis industriæ boni publici causâ tenue aliquod ederem specimen, atq; hunc in finem *Dispensatoria*, alioquin innumeris scatentia mendis, sub incudem revocarem. Cum verò omnia ac singula *Dispensatoria* (quæ tamen uno ferè eodemq; tenore conscripta, iisdemq; & æqualibus erroribus defœdata sunt,) sigillatim ad examen trahere nimis arduum foret onus, imò etiam supervacaneum, proinde *Augustanorum* illud, ceû inter cætera approbatissimum, & ubivis in *Germania* à *Medicis* & *Pharmacopœis* receptum; quodq; cuncta alia complectitur, adeò, ut, eodem à mendis liberato, reliqua omnia repurgata censeam, in manus sumere, eidemq; strenuam meam locare operam consultum & proficuum duxi; in quo eâ quâ fieri potuit brevitate errores præcipuos (omnes enim exaggerare & prolixè exponere qui vellet, *Augiæ stabulum* expurgare anniteretur) enucleavi, & prout potui emendavi, quæq; in ipso omninò inordinatè & confusè à Medicis præscriptæ fuêre compositiones, servatis ferè semper ipsarum ingredientibus, in ordinem redegi, nec non veram & dextram illarum præparationem, quantum quidem in numerosâ illa ingredientium toties tâm manifestè inter se repugnantium congerie licuit, adjunxi. Ex qua mea qualicunq; opera jam palàm fiet, quantopere necessarium sit illi, qui de *Compositionibus* & *Præparationibus medicamentorum* utile aliquid scriptis commendare satagit, ut *Artis Pharmaceuticæ*, pariterq; *Scientiæ Spagyricæ* fundamentis & præceptis non leviter tinctus ac imbutus sit, secus enim in rebus jatricis & operationibus vel levissimis hærebit, ac in absurdissimos se præcipitabit errores. Existimo autem atq; abundè mihi polliceor, quod, si quisquam has meas *Animadversiones* super prænominatum *Augustanorum Dispensatorium* studiosè attentèque perlegerit, ac sine præconceptâ opinione mente revolverit, ipse facillimam, veram & concinnam habiturus est *Methodum*, juxta quam omnes

medicaminum quà *componendi* quà *præparandi* formulas dextrè & rationabiliter instituere, quæ etiam brevitatis causâ festinanter silentio consecrata sunt, ex iisdem haud difficulter colligere possit, modò perpetim in memoriâ habeat, *non quodlibet, ex quolibet fieri; nec quodlibet pati à quolibet; neq; unumquodq; cuilibet, sed determinatum determinato, ac homogeneum homogeneo dextrè commisceri.* Cæterùm quod *Authoritatem Veterum* nec non *Recentiorum* quorundam, inprimis ubi ipsorum errores maximè conspicui fuêre, non adeò sanctè ubiq; observârim, vitio mihi ne vertas *Amice Lector,* utpotè quod usquequaque fieri non potuit, cùm *Veritatem ipsam, Salutemq; Proximi Antecessorum nostrorum Authoritati,* vel *Modernorum non paucorum exiguæ famæ,* quam ex conscribendis omnis generis *medicamentorum formulis ac compositionibus* sibi comparare voluêre, longè anteferendam esse duxerim; quippe si illorum præscriptionibus ac traditis, sæpenumerò *Rationi & Experientiæ* apertè reluctantibus, diutiùs firmiterq; insisteremus, ac cum iisdem delirare pergeremus, demum & nos *Medicinæ hosti* deberemus ludibrium & *Posteris nostris* nosmetipsos risui exponeremus. Proinde me nîl quicquam in posterû tangent vel angent acerba & ignominiosa cavillatorum quorundam dicta vel scripta: Etenim quisquis exactè & intimiùs omnia pensiculaverit, non poterit aliter, quin Veritati adstipuletur, mihiq;, qui in omnibus illam ducem sequor, vel invitus suum det calculum. Sigillatim autem me non movebunt cavillationes indignantium nonnullorum Medicorum & Pharmacopœorum, qui grande nefas esse putant, à conceptis semel erroribus vel latum unguem recedere, vel meliora sequi; quibus tamen imperitiam suam palàm faciunt potiùs, quàm ut famæ meæ vim tantillam inferant, quorum injurias & nefandos insultus *ipsâ Veritate propugnatrice* propulsabo nullo dextram subeunte bacillo. Interea de bonis omnibus, *cùm Doctissimis & Experientissimis Medicis,* tùm *sedulis & peritis Pharmacopœis* amplam hanc spem concipio, quod *Veritatem* avidè suscepturi sint, qui & certò sibi persuadeant, me nîl nisi vera propriisq; meis manibus tentata & experta huic operi inseruisse. Hisce *Lector Amice* vale, & quem ardens amor *Veri Proximiq; Salus,* quam undiq; pro lege habui, sedulum expresŝere laborem, ambabus, quod dicitur, ulnis amplectere, & conatus meos honestè interpretare. Hoc si *Te* facturum sensero, immortalitatem mihi partam dicam, *Tibiq; Tuisq;* commodis, dum spiritus hos reget artus, totum me devovebo. Dabam Viennæ Anno M. DC LII. Ipsis Maji Calendis.

VIRO

VIRO
CLARISSIMO ET EXPERIENTISSIMO DOMINO
JOANNI ZWELFERO
PHILOSOPHIÆ ET MEDICINÆ DOCTORI EXIMIO,
Fautori & amico meo plurimum honorando.

NUnquam pectore candido Camænûm
Dignus laude vir excidit, nec ejus
Possunt non vigilem tenere curam.
O ZWELFERE decus chori medentûm,
Cui, quicquid tenebris tegit profundis
Antiqui Hermetis ars, patet reclusum;
Quid Sol fulgidus, albicansque Luna
Præstent utilitatis imbecillo;
Cur tot Proteus induat figuras,
Quid Lupi satiet voracitatem,
Et quæ plura foret referre longum,
Fidâ condita mente quæ reservas:
Et cujus Genio Galenus ingens
Connexu sociatus est amico,
Ut sic des ope mutuâ salutem,
Quibus tetrica devorat medullam
Febris, queîs macies renudat ossa,
Et queîs jam moribunda membra linquit,
Mens pertæsa suæ labentis ædis.
Ergo si mereatur esse curæ,
Siquis laude feratur esse dignus,
Palmam præripies, erisque primus
Quem Musæ nitido beant honore,
Et quondam data serta duplicantur.
Nunc cum de cerebro novum repandis
Scripturæ genus, usibus medentûm
Aptum, crescit honore Laurus alma
Laurus Veris habet decus perenne,
Seu Sol torreat arva fervido æstu,
Sive horrescat hyems gelu nocivo,

Laurus

Laurus fulminis ictibus resistit:
Sic nîl te afficiet malo ferali,
Quid sors perfida cunque moliatur.
Sic nunquam peritura permanebit
Factis gloria, quicquid invidorum
Contra ausus capiant calumniæq;,
Omen Jova meum probet, precabor.

Honoris & Amicitiæ ergò
scribebat

Joh. Jacob Wepfer. Scaphus
Med. Doct.

ALIUD.

ES duplex Medicus, credo Zvvelfere, Deorum
Atq; hominum; saltem jus in utrumq; tenes.
Dùm varium stillas Nectar, quod lingua ligurit
Divûm liberiùs, nonnè medere Diis?
Pharmacon infirmis dum præbes, nonne mederis?
Justè igitur Medicus diceris esse duplex.
Fac, quæso, linquas Divos, mortalibus insta:
Ipse brevi Divus, si medicaris, eris.

amicitiæ ergò canebat

Joann. Jacobus Scharandæus
Solodorensis, Phil. & Med.
Doctor.

ALIUD.

QUod tua nos Patavi Collegia trina monebant,
Id data scripta typo quemlibet ipsa monent.
Sic tua successus habeat doctrina perennes,
Pluribus ut studiis, nos aliosque juves.

Aliud ejusdem.

QUæ mendicatis, suffucatisve referta
Est dapibus, talis non mihi mensa placet.
Quas olim medicas epulas Zwelfere parabas,
Hæc mihi mensa placet, hæc tua scripta placent.

Amicam sui memoriam attestatur

Joannes Christophorus Hochvvidtner,
Phil. & Med. Doctor.

NOBILI

ALIUD.

NOBILI ET CLARISSIMO DOMINO JOANNI ZWELFERO, AA. LL. & Philosophiæ, nec non saluberrimæ Medicinæ Doctori, ac suo quondam in Chymia instructori grati animi ergo accinit.

AUgustæ celebris quondam quod Vindelicorum
Ægris solamen Pharmacopœia tulit,
Hoc liber iste tuus: multum sed dispare fructu,
Mentis quem reperit cura, laborq; novus.
Illa docet multum: negat experientia multa:
Libris mens nimium credula, lusa fuit.
Non rarò fructus speculatio plantat inanes,
Ni socias jungant Arsq;, Laborq; manus.
Sæpius Æsclâpo spondet meditatio montes,
Quos labor ac Usus comperit esse nugas.
Ast tua, quam liber iste fovet, secura medela est,
Nec nisi quæ propriâ Vera reperta manu.
Hanc dedit argutæ docilis solertia mentis,
Et longâ expertus dexteritate Labor:
Hinc tibi Teutonicas excrevit fama per oras,
Hermetem dum te viderat in Latio.
Perge, decus ZWELFERE tuum, nomenq; per orbem
Sparge libris, raras pande salutis opes.
Magna homini NUMEN tribuit tibi dona medendi,
Tu tribuas homini, sis hominiq; DEUS.

Idem Authorem ad editionem operis adhortabatur anno quovis Versu seorsim comprehenso.

MAnDato Chartæ, reparans ZweLfere perennI
PharMaCa, & æterno traDe reperta LIbro:
Præstans arte DoCes ægro MeLIora parare,
TaLIa non ægro pharMaCopœa Dabat.
HæC ferè, More feræ, potIs es non traDere faLsa
Carpere Monstroso, ZoILe, Dente potes.

Georgius Schadenberger / *Carinth. Med. D.*

ALIUD.

ANAGRAMMA

JOANNES ZWELFER

FUR ZOILE VENENAS.

MOrtiferâ linguâ FUR ZOILE scripta VENENAS
Zwelferi, frustra est: nulla venena nocent.
Ipse venenosis herbis scit pellere morbos,
Sic non mors, vita at longior inde venit.
Zodiaci signis duodenis omnia subsunt,
Vitam prolongant, dant quoque sæpè necem:

Zwelferi totidem præclaris dotibus; annon
Qui morbis languet, subditus esse velit?

Paucis dixit

Joannes Fridericus Bauz
Phil. & Med. Doctor.

ALIUD.

Dum tua Scripta videt Cœli de vertice Phœbus
Laurum deponens, his ego vincor ait.
Dùm tua Scripta videt, sitit, appetit, urget, anhelat,
Talia plura cupit, Sacra palæstra Jovis.
Dùm tua Scripta vidunt, cedent dulcedine mella,
Ambrosiæ favi, Nectareæque dapes.
Dùm tua Scripta videt, stupet Æsculapius ipse,
Cedit & Hippocrates, tuque Galene rubes.
Dùm tua Scripta videt (quisquis sit) Zoilus, oris
Spasmo torquetur vafraq; lingua silet.
Dùm tua Scripta legit, lubens nescire fatetur,
Nomen prudentis quisquis habere cupit.
Ergò age sat nostro sapiunt tua fercla palato
Qualia tu Stirpi linquis Apollineæ.
Pharmaca dùm renovas densâq; ærugine privas
Quæ latuère specu, Sarmaticoque gelu.

In singularis animi diagnosticum offerebat

Paulus de Sorbait AA LL. & Phil. Doctor,
nec non Med. Bacc.

ALIUD.

Quas gremio contexit opes Natura latente,
Has tua dispensant aurea scripta tibi.
Physica sensa patent Vulcani prodita partu;
Ostendis tenebris dogmata quanta latent.
Qua ratione doces Virtus, Essentia rerum
Servari Succus atque Medulla queat.
Dum facis hoc, Medicis mactis te reddis amicum;
Nam captant fini Pharmaca nata suo:
Dum facis hoc, ægris cunctis te reddis amandum,
Nam tua sunt illis Pharmaca certa salus.
Quisquiliis saturent alii se & cortice rerum,
Depromanant feces, vile putamen ament.
Te duce, sinceri libabunt Balsama rerum:
Ægros simplicium grata medulla juvat.
Te duce virtutem fundit Medicina petitam:
Littore Lethæo sicca carina jacet.
Te duce collapsæ redeunt in corpore vires,
Et sævus roseo cedit ab ore dolor.

Jucundè

Jucundè sanare doces Tutoque Citoque:
Hinc honor est Medico, gloria, fama, decus.
Perge decus rerum Zwelfere, laboribus orna
Indefesse tuis res Medicas; ut agis.
Perge; salutarem Laurum tibi cedit Appollo,
Atque tuum cœli nomen in astra locat.

Strictioris necessitudinis & observantiæ causâ, Patrono ac Mæcenati suo gratiosissimo hæc pauca apposuit

M. Udalricus Stainhoffer,
Medicinæ Baccalaur.

ALIUD.

FAta favent votis, Medico plaudente Senatu,
Eximiæ promunt dexteritatis opus,
Summæ molis opus, Summo faciente Jehovâ,
Unde reportabit commoda quisq; bonus.
Te meritò prudens Medicus, Te Sanctus Apollo
Diligat, & solers Pharmacopœus amet.
Plurima Posteritas debet, quæ laude perenni
Extollet curas Fautor Amice tuas.
Augmentum porrò per Te Medicina capessat,
Et sumat vires publica, priva salus!
Cedat iniqua manus Parcarum, subdola, fallax,
Gloria ZWELFERI pervolet omne solum!

Ita de exquisitæ diligentiæ opere Patavÿ gratulat.

G. C. S.

ALIUD.

PRodit opus nunc, quod vario molimine mentis
Scripsit ZWELFERUS ingenio & genio.
Ille Machaoniâ felix & clarus in arte
ZWELFERUS, Generis gloria prima sui.
Hoc factum benè quisque Tibi profitebitur, illa
Quod lucem cernat PHARMACOPOEIA Tua,
PHARMACOPOEIA sagax, felici PHARMACA dextrâ
Quæ miscere docet; gratus es hinc Medicis.
Nonnemo Strenam laudabit pollice utroq;,
Quam ZWELFERE Tibi docta Thalia dedit.
Perge per ingenii monumenta extollere nostram
Ut cœpisti artem, quis mage clarus erit?
Sic Tua Te virtus, ejusq; pedissequa FAMA
Tollet ad æthereas sidereasq; plagas!

En tibi, Clarissime & Experientissime Dn. Doctor, quæ tenuis mea Musa in singularis benevolentiæ arrham gratulabunda offert, & apponit.

Gerhardus Trekelius,
φαρμακευτικῆς p.t. Studiosus.

In Phar-

IN PHARMACOPOEIAM,
SEU
DISPENSATORIUM AUGUSTANUM
REFORMATUM
PRÆLIMINARIA NECESSARIA.

P*Rolegomena Iſagogica in Pharmacopœiam Auguſtanam, cùm partim ſuperſlua ſint, utpotè caput primum*, de officio Pharmacopœi, & qualem eum eſſe deceat, *in quo ſuperabundanter, & ſtrictiſſimè ad minima uſque is depingitur; partim minùs ſufficientia videantur, ut caput ſecundum* de delectu quorundam medicamentorum ſimplicium, & notis, quibus ipſorum adulteria dignoſcantur: *Item caput tertium* de collectione ſimplicium: *Et quartum* de medicamentorum cùm ſimplicium tùm compoſitorum repoſitione, ac aſſervatione, nec non receptaculis vel inſtrumentis unicuique adhibendis: *Ut & quintum* de medicamentorum quorumlibet duratione: *Octavum item* de venenis & eorundem Alexipharmacis ſive Antidotis; *Ea brevitatis cauſa omittere, è contra verò Clariſſimum Schröderum de* his, *in ſua Pharmacopœia Medico-Chymica, & quidem de* collectione *medicamentorum ſimplicium, eorundem repoſitione ac aſſervatione, nec non utrorumq́ cùm ſimplicium tùm compoſitorum duratione, aliiſq́ quamplurimis neceſſariis & notatu dignis* in libro primo de Iſagoge: *De Officina autem & illius contentis*, in libro ſecundo: *Et de* delectu *medicamentorum ex tribus illis regnis, Minerali, Vegetabili & Animali depromptorum*, in reliquis tribus libris *perpulchrè, in Mineralogiam Phytologiam & Zoologiam diviſis, ſolidè tractantem, Benevolo Lectori unicè commendare volui; quem ſi diligenter perlegerit, plurima inſuper neceſſaria, quæ in dictis Prolegomenis omiſſa ſunt, ex eo haurire poterit. Caput verò ſextum* de ſimplicibus abſolutè ſcriptis, quæ Antonomaſiâ quâdam cæteris præſtant, quid cujusque loco accipiendum ſit, tractans; *Caput deinde ſeptimum*, de ſuccedaneis quorundam medicamentorum, eorundemque ſubſtitutis agens; *Ac tandem caput nonum*, ponderum & menſurarum medicarum inſtructionem continens, *ideò huic operi neceſſariò addenda exiſtimavi, ut & Pharmacopæorum miniſtri, quibus non ſemper alios Authores adire licet, in promptu, caſu neceſſitatis habeant, quem conſulant Apollinem, ſi fortè hærerent circa doctrinam, prænominatis tribus capitibus contentam. Quod hîc obiter monere volui, ut Amicus Lector me ne hoc quidem ſine cauſa addidiſſe, aut illud omiſiſſe, videret.*

CAPUT PRIMUM.

De ſimplicibus abſolutè ſcriptis, quæ Antonomaſiâ quadam cæteris præſtant, quid cujusque loco accipiendum.

EVenit ſæpiſſimè, ut in præſcribendis medicamentorum formulis *ſimplex* aliquod ponatur à Practicis ſolo nomine, absque ſexûs, loci, magnitudinis, formæ, coloris, delectûs, aut propriæ partis alicujus determinatione comprehenſum, unde dubium hoc oritur, ſitne mas vel fœmina, radix an ſemen, vel *folia* aut *flores*, hujus vel illius plantæ ibidem *nominatæ*, aut ſimplex aliquod aliud ſub diverſis formis ac qualitatibus in Officinis proſtans, idque album vel nigrum, amarum vel *dulce* recipiendum. Pro cujus rei notitia ſciendum, in quoque medicamenti genere id aſſumi ſemper debere quod eſt *optimum*, ut ſi v. g. ſcribatur Benzoinum, ſumatur Amygdaloides quod eſt optimum, ſi Aloë occurrat, ſimpliciter ſcripta, intelligatur Soccotrina, ſi in Santalum, capiatur Citrinum, utpote odoriſſimum, ſi Tamariſcus, ſumatur cortex ejus. Sunt autem plantæ non paucæ, quarum ſola in uſum Medicum

dicum *folia* cooptantur: aliæ ob *flores* duntaxat expetuntur: nonnullarum *radix*, prout in quibusdam semen tantùm cæteris totius stirpis partibus præfertur. Quædam patriâ nativitate gaudent, ac à solo seu regione unde ortum duxêre, famam sortiuntur: plurima sexu æstimantur, pleraque verò qualitatibus aliis, quarum hæ in hoc, aliæ in alio desiderari consueverunt, suâ pro dignitate distinguuntur.

ITAQUE SI SIMPLICITER OCCURRAT.

	SUMATUR
Absinthium,	Ponticum.
Acetum,	Ex vino, non cerevisiâ, aut hydromelle.
Agaricus,	Albus & fæmineus.
Agnus castus,	Semen ejusdem.
Aloë,	Succotrina.
Alumen,	Scissile.
Amomum,	Scythicum.
Ammi,	Illyricum, aut Ægyptiacum.
Anisum,	Creticum.
Aristolochia,	Rotunda.
Balsamum,	Opobalsamum, vel ejus succedaneum.
Borrago, aut Buglossum,	Flos aut folium, vel utrumque simul.
Bryonia,	Alba, non nigra.
Calamintha,	Montana.
Capparis,	Cortex radicis.
Cardamomum,	Minus.
Centaurium,	Minus.
Cinamomum,	Acutissimum odoratissimumque.
Corallus,	Ruber.
Costus,	Amarus.
Cuminum,	Æthiopicum.
Cupressus,	Conus ejusdem in adstringentibus, folia aut lignum in diureticis.
Daucus,	Semen Dauci Cretici.
Dictamnus,	Cretensis.
Eruca,	Sylvestris.
Gummi,	Arabicum.
Granatum pom.	Acidum.
Helleborus,	Niger, quia albo securior.
Hepatica,	Lichen.
Hyoscyamus,	Albus.
Hyssopus,	Montanus.
Iris,	Illyrica, vel Florentina.
Lilium,	Album.
Margarita,	Solida ac candida.
Marrubium,	Album.
Mastiche,	Chia, aut Ægyptia.
Medulla,	Cervina, vel si desit, Vitulina.
Mentha,	Rubra & hortensis vera.
Nymphæa,	Candida.
Oleum,	Olivarum.
Opium,	Thebaicum.
Papaver,	Album.
Plantago,	Major.
Pæonia,	Maris semen, aut radix.

	Sumatur.
Petroselinum,	Macedonicum.
Piper,	Album.
Pix,	Liquida in suppurantibus, sicca in glutinantibus.
Polypodium,	Quercinum.
Prunum,	Damascenum, vel Hungaricum.
Quercula minor,	Chamædrys.
Resina,	Laricina aut Terebinthina.
Rhus,	Cortex, fructus Sumach.
Rosa,	Rubra.
Rosmarinus,	Herba ejusdem, interdum flos.
Santalum,	Citrinum.
Scordium,	Creticum.
Spica,	Indica.
Stœchas,	Flos Stœchados Arabicæ.
Styrax,	Calamita.
Sulphur,	Apyron seu vivum.
Thymus,	Creticus.
Veronica,	Mas.
Viola,	Nigra, seu cærulea.
Zingiber,	Malvaricum.

Nosse quoq; Pharmacopœos oportet, plura quandoq; Simplicia uno titulo simul comprehendi, utpote cum scribitur: Accipe quinq; herbarum emollientium singularum manipulum, sumantur sequentes, nempe

Quinq; herbæ emollientes: Malva. Althæa. Violaria. Mercurialis. Parietaria.

His alii Brancam Ursinam, Betam & Atriplicem adscribunt.

Quatuor semina calida majora: Anisi, Fœniculi, Carvi, Cumini.

Quatuor semina calida minora: Ammeos, Amomi, Apii, Dauci.

Quatuor semina frigida majora: Cucumeris, Cucurbitæ, Citrulli, Melonum.

Quatuor semina frigida minora.: Endiviæ, Scariolæ, Lactucæ, Portulacæ.

Quinque radices aperientes majores: Apii, Fœniculi, Asparagi, Petroselini, Rusci.

Quinque

Quinque radices aperientes minores	Graminis, Rubiæ, Eryngij, Capparis, Ononidis.
Quinque genera Myrobalanorum	Citrini, ſeu flavi, Chebuli, ſeu Cepuli, Indi, ſeu nigri, Emblici, Bellirici.
Quatuor flores cordiales	Borraginis, Bugloſſi, Roſarum, Violarum,
Fragmenta quinque lapidum pretioſorum	Saphyri, Granati, Smaragdi, Hyacinthi, Sardæ, ſeu Carneoli.
Quinque herbæ capillares	Adiantum nigrum, ſeu Capillus Veneris, Adiantum album, ſeu Ruta muraria, Polytrichon aureum, Trichomanes, Aſplenium, ſeu Ceterach,
Quatuor aquæ pleuriticæ	Cardui B. Mariæ, Taraxaconis, Cardui Benedicti, Scabioſæ.
Tria olea ſtomachica	Abſinthii, Cydoniorum, Maſtichinum.
Quatuor unguenta calida	Arégon, Martiaton, Althææ, Agrippæ.
Quatuor unguenta frigida	Album Camphoratum, Roſatum Meſuæ, Populeon, Infrigidans Galeni.

Hæc autem omnia ac ſingula à Pharmacopœis ad amuſſim tenenda, imò memoriæ mandanda ſunt, ne in his alioquin error obtingat, qui vel Medici intentionem præpediat, vel ægro damnum adferat; cum apprimè cavendum ſit, ne quis ab ea arte, quæ omnibus benefacit, per operarii eam tractantis, aut exercentis vel inſcitiam, vel incuriam lædatur.

CAPUT SECUNDUM.

De Succedaneis quorundam Medicamentorum, eorundemque substitutis.

EVenit persæpè, ut in tanta tàm diversorum Medicamentorum farragine, simplex aliquod medicamentum desideretur, vel quia id omninò deest, ac comparari vix potest, veluti *Balsamum verum*; vel quia vis ejus ob loci, unde id peti debet, distantiam, & itineris prolixam moram, exoletum ad nos devehitur, ac viribus expers: Vel quia de ejus ortu, an nimirum legitimum id sit vel spurium, adhuc dubitatur, unde ne ægri suo commodo priventur, aliud quodpiam viribus æquipollens huic substituendum, quod ejus defectum simili temperaturâ, facultate ac gradu resarciat. Talia subrogata medicamenta Græcis ἀντιβαλλόμενα dicta, *Latinis Succedanea* & *Substituta*, Officinis, verò licet satis Barbarè, *Quid* pro *Quo vocari* consueverunt. In iis autem deligendis, utpote quidnam cuique commodè subrogari queat, cum non nisi *peritissimi* Medici, minimè verò Pharmacopœi judicare ac decernere possint ac debeant, idcircò præcipua eorum complexi, hæc ipsa in seriem Alphabeticam sic digessimus, ut è dextro subjecti catalogi latere vera & legitima, ex sinistro verò succedanea seu ἀντιβαλλόμενα promptè conspicerentur.

ITAQUE PRO

	SUBSTIT.
Acacia,	Hypocistis, aut succus Prunorum sylvestrium.
Acantho,	Malva.
Acoro,	Calamus Aromaticus, aut in purgantibus Asarum.
Adipe Cervi,	Adeps Capræ.
Adipe vulpis,	Adeps Taxi.
Althæa,	Malva.
Ammi,	Anisum.
Amomo,	Calamus Arom. aut grana Juniperi, vel semen Citri, ac Hyperici, æquali pondere.
Ammoniaco,	Bdellium.
Amygdalis amaris,	Nuclei Persicorum.
Aqua marina,	Aqua simplex, in qua Salis uncia semis bullierit.
Aristolochia rotunda,	Longa vel Pistolochia.
Aspalatho,	Lignum Aloës.
Balaustio,	Malicorium.
Balsamo,	Oleum Caryophyllorum.
Blito,	Atriplex.
Calamintha,	Menthastrum.
Cardamomo,	Cyperus.
Carpobalsamo,	Cubebæ.
Cassia lignea,	Cinamomum optimum.
Chamædry,	Chamæpitys.
Citri succo,	Succus Limonum.
Dauco,	Pastinaca.
Dictamno,	Scordium.
Ebulo,	Sambucus.
Eupatorio Mesuæ,	Asari & Absinthij ana partes æquales.
Folio,	Macis & Cyperi ana partes æquales.

	Substit.
Galbano,	Sagapenum.
Herba Paris,	Umbilicus Veneris, aut Sedum minus.
Hyssopo,	Saturegia.
Jusquiamo,	Papaver.
Lacca,	Styrax.
Lapide Armeno,	Lapis Lazuli.
Mandragora,	Jusquiamus, Solanum, Papaver.
Meu,	Angelica, aut Ostrutium.
Omphacio,	Succus Granatorum, aut Ribes.
Opobalsamo,	Oleum Nucis Moschatæ.
Opopanace,	Ammoniacum, vel Galbanum.
Oesypo,	Medulla cruris vituli.
Petroselino,	Apium.
Phu,	Valeriana.
Rhapontico,	Rhabarbarum selectum.
Saxifragia,	Pimpinella.
Tamarisco,	Fraxinum.
Xylobalsamo,	Lignum Aloës.

Hæc ideò subjecimus, ne quilibet Pharmacopœus suo pro judicio, eoq; forsan crudo, temerè de his quidquam statuat, aut suo pro arbitratu inconsultò in defectum alterius quidpiam subrogare nitatur, quod non prudenti consilio ac unanimi Medicorum exercitatorum decreto eidem sufficiendum fuerit; cum succedaneorum censura non nisi peritissimis Medicis credi possit, ac debeat, utpote in qua non nuda qualitas, sed qualitatis quoque gradus, ac operationis insuper modus doctâ planè & solerti indagine pensitandus.

CAPUT

CAPUT TERTIUM.

De Ponderibus & Menſuris Medicis.

RECTE ſanè hucusque communis Philoſophorum ſchola *omnia pondere, numero & menſura* contineri docuit, hæc enim agendorum ſunt quaſi quidam limites ac regulæ, quibus ea, quæ præſtanda ſunt ad juſtitiam & æquitatem penſantur, adeò ut his vel poſthabitis, vel neglectis in medicina facienda periculi plenus labor ſit futurus, cùm cujusque medicamenti vis & energia ad ſubjecti ſeu patientis ægri vires aut tolerantiam comparatione factâ horum adminiculo eliciendæ debitæ doſis causâ trutinetur, ne aut medicamentum proportione ſuâ per defectum fraudatum, ac in minori quàm par eſt quantitate exhibitum effectû à ſe expectato fruſtretur, aut in ejusdem proportionis exceſſu porrectum corpus vel lædat, vel omninò peſſundet.

Inchoantur autem pondera à minutioribus, tanquam à partibus totum conſtructuris, è granis enim ſcrupuli, ex his drachmæ, hinc unciæ, ac tandem libræ conſurgunt, habentque ſe ſcrupuli inſtar literarum, drachmæ inſtar ſyllabarum, unciæ inſtar dictionum, libra inſtar orationis, unde cum Fannius Poëta notaſſet tot unciæ ineſſe ſcrupulos, quot Alphabetum Græcum literas continet, nempe viginti quatuor, tale id metro expreſſit.

Uncia ſit drachmis bis quattuor, unde putandum,
Grammata dicta quod hæc viginti quatuor in ſe
Uncia habet; tot enim formis vox Græca notatur,
Horis quot mundus peragit noctemque diemque.

Granum autem σιτάρ(ι)ον dictum, minimum pondus eſt, quo utimur, albi piperis granum pondere adæquans, ejus viginti ſcrupulum, ſexaginta drachmam conſtituunt.

Siliqua κεράτιον, pendit grana quatuor.

Obolus ὀβολὸς, pendit grana decem, ſeu ſcrupulum dimidium.

Scrupulus γράμμα ſeu διώβολον, pendit obolos duos, ſeu grana viginti.

Drachma δραχμή καὶ ὁλκη noſtra, Attica, Græca, pendit grana ſexaginta, ſeu tres ſcrupulos, & eſt octava pars unciæ.

Aureus Arabum, & Denarius Romanus, pendit drachmam unam, & inſuper ſeptimam ejus partem $\frac{3}{7}$. circiter grana novem, unde tres Denarii tetradrachmam, & ſeptem Denarii vel Aurei conſtituunt unciam.

Sicilicus pendit drachmas duas.

Sextula pendit quatuor ſcrupulos.

Duella pendit octo ſcrupulos.

Uncia οὐγγία ἢ δωδέκατον duodecima pars libræ, conſtat drachmis octo, denariis ſeptem. Idem pendit Oxybaphon Galeno.

Seſcuncia ſeu ſeſcunx, uncia una & ſemis octava pars libræ, idem pendit faba Alexandrina.

Sextans

Sextans ἕκτον ſexta pars libræ, duæ unciæ.
Quadrans tres unciæ, τέταρτον quarta pars libræ.
Triens quatuor unciæ, τρίτον tertia pars libræ,
Quincunx, unciæ quinque.
Semis vel ſemiſſis, id eſt, dimidium aſſis, unciæ ſex, ἡμίλιτρον.
Septunx unciæ ſeptem.
Bes vel Beſſis, quaſi bis triens, unciæ octo.
Dodrans unciæ novem, demitur quadrans.
Dextans unciæ decem, demitur ſextans.
Deunx unciæ undecim, demitur uncia.
As vel Aſſis, unciæ duodecim, ſeu libra Romana drachmarum 96.

Libra λίτρα. Pondo triplex eſt. Publica ſeu Zygoſtatica, ſeu Civilis, pendit uncias ſedecim, drachmas 128. dicitur & μνᾶ ſeu Mina Medica. Item Attica & Ægyptia ſeu Alexandrina teſte Gal. κατὰ γένη in Emplaſtro Heræ, & Emplaſtris viridibus Andromachi. Mina Græcorum 100. drachmarum.

Medicinalis, quæ & Romana & As, duodecim uncias, denarios 14. drachmas 96. pendit, & hæc eſt Officinis uſitata.

Dioſcorides ἡ δὲ λίτρα ἔχει οὐγγίας ιβ'. & Galenus, ἡ μὲν γὰρ λίτρα δράχμας ἐξ ἄγει πρὸς τοῖς ἐννεύκοντα.

Marca continet uncias octo, ſeu ſedecim lotones, & hac utuntuur aurifabri. Bes Romanæ libræ.

Notantur autem pondera his ſignis.

Signum		Significatio
Gr. gr.	Designat	Granum.
℈. S. vel ∽.		Dimidium Scrupulum.
℈. I.		Scrupulum.
ʒ. I.		Drachmam.
℥. S.		Unciam dimidiam.
℥. I.		Unciam.
℔. S.		Libram dimidiam.
℔. I.		Libram.
M.		Manipulum.
N.		Numerum.
P.		Pugillum.
ANA.		Æquale pondus, aut menſuram, duorum vel pluriũ medicamentorum.

Conſultius autem omninò eſt, in definiendis, aut præſcribendis medicamentorum formulis, ac ſignando numero, priſcorum Romanorum notis uti, quæ ſic pinguntur: I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. &c. quàm aliis Ciphrarum characteribus. 1. 2. 3 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Sic enim ob notarum diverſitatem non tàm facilè error committitur, qui characterum ſimilitudine, forſan ſubrepere poſſet, cum 3. drachmam, pondus deſignet, itemq́, numerum ternarium.

Menſuræ

Menſuræ liquidorum.

Libra Civilis ſeu publica tantundem pendit, quantum dimidia Vini menſura Auguſtana, quæ capit uncias ſedecim, nam integra menſura noſtra bilibralis eſt, & pendit uncias triginta duas.

Hemina Italica, eſt dimidius Sextarius Atticus, & pendit uncias menſurales novem, tantundem quoque pendit Cotyla Attica, dicitur & Hemixeſton. Vide Gal. à κατὰ γένη cap. de iis, quæ Crito conſcripſit. Cotyla Italica, eſt libra menſuralis, ſeu duodecim unciæ. Gal. δ' ὑγιεινῶν ς'.

Sextarius Atticus, ὁ ξέστης Ἰταλικὸς ἢ Ῥωμαϊκὸς, continet duas heminas, ſeu uncias decem & octo, id eſt, dimidiam menſuram Auguſtanam, & inſuper duas uncias.

Chœnix Sextarii duo, menſura Auguſtana & quatuor unciæ.

Chus, χοῦς, Chœnices duæ, duæ menſuræ Auguſtanæ, & octo unciæ.

Congius ſex Sextarios continet, id eſt, tres menſuras Auguſtanas, & 12. uncias.

Bicongius duodecim Sextarios, id eſt, ſex menſuras Auguſtanas, & viginti quatuor uncias continebit. Talis dictus fuit Ciceronis filius.

Tricongius, erant decem menſuræ Auguſtanæ, & inſuper quatuor unciæ.

Σὺν Θεῷ.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS PRIMA, CONTINENS SYRUPOS ALTERANTES, Mella, Juleb, Mivas ac Rob,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

VErus ac genuinus Divini illius, Senis Hippocratis *Filius, & qui non* φημῇ *solùm, sed* ἔργῳ, *id est opere ipso inter medentes nomen suum profiteri satagit, totus in hoc esse debet, ut* Citò, Tutò, & Jucundè *Medicinam faciat; Quò autem illud commodè fieri possit, plures meditati sunt Asclepiadeæ artis Proceres medicamentorum compositiones, in quarum numero non postremum locum obtinet illa, quam* Syrupi *nomine indigitant Pharmaceuticæ artis periti, de cujus legitimo præparandi modo mox sub auspicio hujus Operis agere stat sententia.*

Antequam autem specialem Syruporum *aggrediamur compositionem, seu potiùs dextram eorundem componendorum rationem, consultum arbitrati sumus paucis explicare,* PRIMO quid, *sive* quale *medicamenti genus* Syrupus *sit;* SECUNDO ad quem usum *inventus;* TERTIO qualem debeat habere consistentiam, *ut ad futuros usus, viribus integris manentibus ad tempus asservari queat.*

Est autem Syrupus, medicamentum liquidum, non tamen omninò dilutum & aquosum, ex succis, infusionibus, decoctionibus, vel aquis destillatis, cum melle aut Saccharo (*quæ veluti Pharmacopœorum sales sunt, quibus suas confectiones à putredine præservant*) ad justam consistentiam coctum.

Inventum est hoc Medicamenti genus, partim ut virtutes Vegetabilium, *vel Ani*malium *&* Mineralium, *sub hac forma, in unum vel alterum annum, sine situ & corruptione, integrè conservari possint; partim etiam ut palato delicatulorum ægrotantium consuleretur.*

Consistentia Syruporum, *variat ipsa* ἀνλοψία *& Pharmacopœi arbitratu limitata & restricta;* Pondus itidem Liquoris ad Saccharum *præcisum & exactum determinari nequit, cùm* Liquores *diversi sint, qui ad* Syrupi *confectionem à Medicis præscribuntur: Alii nimirùm aquosi sunt & diluti, crassiores alii, nonnulli etiam acidi, utpotè qui non parùm variant pondus & proportionem* Sacchari, *quod & ipsum discrepat in consistentia, puritate & bonitate, quæ omnia & singula*

gula à perito artifice probè sunt consideranda; Utplurimùm verò pro libra una Sacchari, unciæ septem vel octo liquoris sufficiunt; *ut solâ dissolutione, aut unicâ saltem ebullitione, efficacis* Syrupi *durabilis* consistentia *acquiratur. Quibus præmissis specialem* Syruporum *præparationem auspicamur, ubi plura, quæ aliàs præmittenda fuissent, affatim elucescent.*

SYRUPUS DE ABSINTHIO.

℞. Absinthii Pontici, seu Romani libram semis,
Rosarum rubear: uncias duas,
Spicæ Indicæ drachmas tres,
Vini veteris clari optimi,
Succi Cydoniorum ana libras tres, & uncias quatuor.
Macerentur in vase fictili horis viginti quatuor: deinde decoquantur, & colaturæ addantur
Sacchari libræ duæ.
Fiat, ut est artis, Syrupus.

Ventriculi, hepatis, & viscerum aliorum imbecillitati etiam dolorifica, & cachexiæ præsertim à causa frigida succurrit: appetentiam dejectam excitat; intestinorum & viscerum mollitiem delet, ac retentricem eorum vim confirmat: flatus discutit, felle suffusos & auriginosos juvat, humorésq; per urinas propellit. Datur in albo & pituitoso mensium fluxu: sumitur ex aqua Menthæ in ventriculi affectibus, nam in roborando stomacho & jecore mirabilis est potentiæ.

ANIMADVERSIONES.

Constat & in confesso est, non pauca *Vegetabilia* quantumvis sicca, ex quibus & hic *Syrupus* passim in Officinis conficitur, secum ferre Spiritum quendam fugacem, sive partes tenues & subtiles, levi calore ignis stimulatas, quâ datâ portâ ad auras æthereas avolantes, in quibus alioquin summa consistit vis activa, corpus universum penetrandi, quibus *Vegetabilia* plurima viduata, illum, quem aliàs promittebant effectum, neutiquam edere possunt, nec Medicus, qui illis uti satagit, afflictum ægrum sui voti compotem facere potis est. Tali Spiritu volatili gaudent præ cæteris cuncta odorifera, utpotè quem odor in ipsa destillatione prodit; cui sua spirituositate neutiquam cedit *vinum* præsertim *vetus & fermentatum*, quá orbatum, vappam relinquit & inutile phlegma. Infallibiliter proindè sequitur, cùm in assignata hujus *Syrupi*, aliàs non satis laudandi præparatione, partes illæ spirituosiores, utut lentè coquatur (debent enim quinque libræ & aliquot unciæ insuper affusi liquoris evaporare) exhalent; *Syrupum* hunc ad operandum nullius fore efficaciæ, nisi dexterior illius instituatur præparatio, quæ talis esse potest.

℞. Absinthii Pontici seu Romani ℔ ß,
Rosarum rub. ℥ ij,
Spicæ Indicæ ℥ iij,
Vini veteris clari & optimi,
Succi Cydoniorum ana ℔. iij. ℥ iiij.

Incisa quæ incidenda sunt, immitantur cucurbitæ vitreæ, quibus affundantur *Vinum & succus Cydoniorum*, ac apposito capitello, macerentur horis xxiiij. posteà augeatur ignis, & in arena fortis fiat destillatio plùs quàm ad dimidias, vel ut saltem libra una liquoris in fundo maneat residua; *priores autem unciæ decem aquæ, quæ prodiere magis spirituosæ & odoriferæ*, seorsìm asserventur, sicut etiam *secunda aqua prolecta* separatìm servetur. Refrigeratâ cucurbitâ, species in fundo relictæ exprimantur, expressum *albumine ovi* clarificetur, & ad uncias quatuor inspissetur, vel eousque evaporet; Cui demùm adde *prioris aquæ destillatæ* ℥ x. circiter &

Sacchari albissimi ℔ ij.

ac solâ supra ignem dissolutione, vel unicâ saltem ebullitione fiat *Syrupus* justæ consistentiæ, imprægnatus virtute & efficaciâ rerum, quæ ejus compositionem ingrediuntur. *Aqua secunda separatim asservata*, cum ob paucitatem *Sacchari* in *Syrupum* redigi nequeat, potest, quotiescunque ille à Medicis præscribitur, cum eodem permixta commodè propinari.

SYRUPUS ACETOSITATIS CITRI.

℞. Succi acidi Mali Citrii per pannum rarum colati libras sex,

Sacchari

Sacchari albissimi libras tres.
Coquantur secundum artem.

Refrigerando & humectando biliosarum acæstuantium febrium incendia potentissimè restinguit, & sitis intolerantiam sedat, viscerum phlegmonas, ardoremq́ vehementem, & biliosos affectus omnes corrigit, cor, ventriculum, & alia viscera, ab intemperie calida imbecilla firmat, spiritus ab immodico calore attenuatos resolvi prohibet; ipsorum putredini, prout etiam humorum ac aëris, totâ suâ substantiâ resistit, febresq́ pestilentes aut gigni vetat, aut jam natas emendat, nec non venenis adversatur.

Animadvertant Pharmacopœi in hujus Syrupi præparatione, ut succum Citri sumant, colo sponte suâ transmissum, non autem validâ expressione paratum, eum cum saccharo albissimo, quale Maderanum est, aut saltem clarificato, secundum artem lento igne decoquant: aliâs enim facilè crassescit, vel in grumos abit, ac situm levi occasione contrahit, aut evadit fuscus ac nigricans, cùm alioquin (prout Limonum Syrupus, ac Acetosus simplex, aut Julep Rosatum) pellucidus & albus esse debeat.

Peritiores Pharmacopœi succum Citri vel omnino non, vel modicè saltem coquunt, eundem Saccharo per se & supra Syrupi consistentiam cocto artificiosè jungentes: sic enim Syrupus tenuis evadit, ac transparens, nec facile grumescit, aut debitam suam amittit gratiam.

ANIMADVERSIONES.

Prima in præparatione hujus *Syrupi* animadversio firmo stat talo, nec à nobis impugnatur, utpotè quam vel illis, qui vix à limine artem Pharmaceuticam salutarunt, ipsa dictitat ratio; Altera verò admonitio nobis non usque adeò fit verisimilis: Si enim *Saccharum* cum tanta quantitate *succi Citri* (præscribuntur enim in præparatione hujus *Syrupi* ℔. *vj. Succi, ad Sacchari* ℔. *iij.* debent igitur *succi* ℔. *iiij. cum dimidia* circiter lento igne evaporare) tàm diu coquatur, quousque debitam suam nanciscatur consistentiam, non potest non rubicundo colore imbui *Syrupus*, & quò lentiori coquatur igne, eò evadet rubicundior, quod ipsum periti Pharmacopœi probè nôrunt. Tertia admonitio æquè, uti prior, claudicat, quòd nimirùm peritiores Pharmacopœi *succum Citri* vel omninò non, vel modicè saltem coquant, eundemque *Saccharo* per se, & supra Syrupi consistentiam cocto artificiosè jungant, ac indè *Syrupum transparentem vel lucidum, nec facilè grumescentem* sibi promittant. Quomodo enim sine omnimoda coctione possunt exhalare *libræ quatuor cum dimidia succi*, cùm aliàs liquores acidi quodammodo fixi sint, & intensiori ignis gradu in destillatione indigeant? Accipiunt autem nonnunquam Pharmacopœi *non libras sex succi* ad *libras tres Sacchari, sed libram unam & uncias octo circiter succi*, ad *præfatum pondus Sacchari*, sicque sine diuturniori coctione, & unicâ saltem ebullitione Syrupum conficiunt transparentem, gratam habentem aciditatem.

SYRUPUS DE SUCCO ACETOSÆ MESUÆ.

℞. Succi Acetosæ depurati libras tres,
Sacchari clarificati libram unam semis.
Coquantur secundum artem.

Febribus biliosis admodùm gratus est, pestilentibus saluber, viscerum igneum calorem moderatur, ipsaq́ confirmat, & validè refrigerat.

SYRUPUS DE SUCCO ACETOSELLÆ.

℞. Succi Acetosellæ depurati libras duas,
Sacchari clarificati libram unam.
Coquantur in Syrupum.

Viscerum inflammationibus, necnon malignis, ac pestilentibus febribus confert, earundem fervorem reprimit, putredinem emendat, sitim, ac sanguinis ebullitiones compescit: cor eximiè roborat, & aphtis auxiliatur.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE SUCCO ACETOSÆ ET ACETOSELLÆ.

NE potiorum & nobilissimarum nonnunquam *succorum* partium, dum inutili coctione eos frustrà exhalare permittimus, tantam faciamus jacturam, idcircò cùm *succorum* inspissatio vel exhalatio in *Syruporum* coctione ad debitam suam consistentiam exigatur, præstabit à *succo* tantum liquoris aquei per destillationem abstrahere, donec de ipso saltem remaneat, quantum ad dissolutionem *Sacchari* sufficere videbitur; E. g. *Uncias septem vel octo succi* relinquendo *pro libra una Sacchari; Aquæ* verò per destillationem *à succis* abstractæ, quotiescunque *Syrupos* præscribunt Medici, ad unciam unam vel ampliùs, pro uncia una *Syrupi*, addi possunt, ut non solùm crassiores Acetosæ, aliarumque herbarum partes, *à Saccharo* devictæ, sed & subtiliores & spirituosæ earundem herbarum partes *Syrupum* nobilitent, reddantque efficaciorem. Idipsùm ut fiat, eligatur præparandi modus ex sequentibus, uter placebit.

℞. Succi Acetosæ, Acetosellæ, aut alicujus alterius herbæ ℔. vj.

Depurentur per residentiam, postea abstrahantur per Alembicum vitreum ℔. *iiij.* duabus libris remanentibus addantur

Sacchari albi ℔. iij.

Coquanturq; unâ vel alterâ ebullitione ad consistentiam *Syrupi*, cui, quoties præscribitur, *aqua à succo destillatâ* pro libitu addi potest. Vel

℞. Succi cujusdam Herbæ ℔. vj.

Abstrahantur per Alembicum ad remanentiam *libræ unius*, huic per pannum colatæ adde

Sacchari albi ℔. ij.

Coquantur invicem ad talem consistentiam *Sacchari*, qualem exigeres, si *Rotulas* efficere velles; addantur tandem

Aquæ prioris à succo per Alembicum destillatæ ℥ xv. circiter.

Fiatq; ebullitione unicâ, vel solâ saltem dissolutione *Syrupus*, justam habens consistentiam.

SYRUPUS ACETOSUS SIMPLEX MESUÆ.

℞. Saccari clarificati libras quinque,
Aquæ fontis libras quatuor,
Aceti vini libras tres,
Coquantur secundum artem.

HUmorum crassitiem incidit, & attenuat, obstructiones levat, aperit & abstergit, saluberrimus in affectibus calidis, ac biliosis, & ex materia mixta natis, bilis impetum tenuitate, ac æstu furentem frangit, reprimit, incrassat, & refrigeratione extinguit, urinas movet, sudores elicit, ac pestilentiæ putrediniq; resistit.

ANIMADVERSIONES.

MIrari subit, in hac simplicis hujus *Syrupi* simplicissima præparatione, tàm crassos commissos esse *errores*, nullâ ratione conticendos; Nimirum ipsa dictitat ratio, cui experientia abundè contestatur, *frustrà fieri per plura, per pauciora aquè commodè perfici quod potest.* En, Lector benevole, destinantur in *Syrupi hujus* præparatione, *libris quinq; sacchari, aceti tres libræ, & aquæ fontis insuper quatuor libræ*, cùm abundè sufficiant solius *aceti libræ tres*, quæ etiamnum aliquandiu cum *Saccharo* percoquendæ sunt, si debitam exoptes *Syrupi* consistentiam, ut adeò neutiquam opus sit, *aquæ fontanæ* tantam adjicere copiam, quippè quæ penitùs penitusque exhalare debet, si *Syrupus* ad consistentiam coquendus est, sine qua nullatenus illius integritas persistit; Taceo, quòd in ipsa *aquæ cum aceto* mixtæ violenta coctione unâ subtiliores, volatiles ac salinæ aceti partes avolent & evanescant, quibus tamen præsens *Syrupus* suas dotes mutuari deberet, vires videlicet attenuandi, humorum crassitiem incidendi, obstructiones viscerum reserandi, & alias, quæ ab Authore illi assignantur, virtutes; Neque etiam puto fore quem-

quempiam, qui asserere ausit, ex additione *aquæ fontanæ* ullas, ne dicam, majores huic *Syrupo* virtutes accessuras. Proindè satiùs esse arbitror, ex solo fortissimo & optimè dephlegmato *aceti spiritu*, absque ulla *aquæ additione*, *Syrupum* hunc conficere, procedendo in modum sequentem, itá nimirùm longè efficacior evadet, ac integris viribus ætatem feret.

℞. *Aceti destillati fortissimi per M. B. dephlegmati* ℔. *ij.* ß,
Sacchari albi ℔. *iij.* ß,

Coquantur parùm in vase *terreo vel lapideo* ad consistentiam justam *Syrupi*.

SYRUPUS ACETOSUS COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Rad. Fœniculi,
Apii,
Endiviæ ana uncias tres,
Sem. Anisi,
Fœniculi,
Apii ana unciam unam,
Endiviæ unciam semis.

Coquantur lento igne in libris decem aquæ ad dimidias: adde colaturæ
Sacchari optimi libras tres,
Aceti acerrimi libras duas.
Coquantur ad Syrupi consistentiam.

Obstructiones viscerum reserat, humorum crassitiem tennat & purgat, urinas promovet, febres compositas & nothas, prout & ventriculum bile ac pituita crassa refertum allevat, nec non renum, jecoris, & lienis infarctus penetrat.

ANIMADVERSIONES.

Dolendum sanè & detestandum, quod in plerisq; medicamentorum præparationibus, abjectâ aut vaporetenùs expulsâ parte potiori, deteriori nos saturemus, sicque *nucleos* veluti abjiciamus, *putaminibus* contenti; Idipsum in præsenti *Syrupo acetoso composito* usu venit; Etenim & *semina Anisi, Fœniculi, Apii*, necnon *radices earundem herbarum* ceu odoratæ, aromaticæ, tenuiumque partium, in longa illa coctione, quàm lentissimo etiam igne illa fiat, virtutibus suis, queîs *Syrupum* hunc nobilitare deberent, penitùs spoliantur, relictis partibus terrestrioribus, ejectis & relegatis aëreis; Utut enim lentè satis coquantur, nihilominùs necessum est, ut in prima coctura, *quinque libræ aquæ* exhalent, & tandem iteratâ coctione secundâ, quæ fit cum *Sacchare* & *aceto*, denuò *libræ quinque*; solius enim *aceti* satis superque est, quantum sufficiat *libris illis tribus Sacchari* ad conficiendum *Syrupum*. Quomodo igitur Medicus sui voti compos evadet, suumque adipiscetur finem, in reserandis obstructionibus, crassitie humorum attenuandâ & minerâ morbificâ per urinam expurgandâ, si subtiliores & tenuiores partes, à quibus virtutes illæ proficiscuntur, *Syrupum* hunc destituant, nilque nisi crassamentum ab ingredientibus illi sit relictum: Itaque ne hæc fiant, paretur modo sequenti.

℞. *Radicum Apii,*
Fœniculi,
Endiviæ ana ℥. *iij.*
Semin. Anisi,
Fœniculi,
Apii ana ℥*j,*
Endiviæ ℥ ß.

Quibus contusis & cucurbitæ vitreæ immissis, affunde *aceti vini acerrimi destillati* ℔. *ij*, factaq; maceratione per diem fiat colatura & expressio, acetum expr. clarificetur & asservetur. Speciebus remanentibus affunde *aquæ simplicis* ℔. *iij.* coquantur lento igne ad tertias, colaturæ sive expressioni albumine ovorum clarificatæ adde

Sacchari ℔. *iij.*

Coquantur ad consistentiam *Tabulati*, tandem adde *de superiori aceto* virtutibus ingredientium subtilioribus imbuto ℔. *j* ß. cum *unciis tribus* circiter, fiatq; unâ vel alterâ ebullitione aut solâ dissolutione justæ consistentiæ *Syrupus*.

SYRUPUS ACETOSUS DIARHODON MESUÆ.

℞. Rad: Apii.
Fœniculi,
Endiviæ ana uncias duas,

 Rosarum

Roſarum unciam unam,
Glycyrrhizæ unciam ſemis,
Spicæ drachmas duas ſemis,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Apii ana drachmas ſeptem.

Coquantur in libris ſex aquæ fontanæ ad duarum partium conſumptionem; adde

Succi Endiviæ,
Apii ana libras duas ſemis,
Aceti libras duas,
Sacchari libras tres.
Fiat lege artis
Syrupus.

Uſus ejus eſt ad febres complicatas; hepatis, & ſplenis obſtructiones aperit, & viſcera corroborat.

ANIMADVERSIONES.

MAgni fit hic *Syrupus* in hepatis & lienis obſtructionibus reſerandis, viſceribusq; roborandis, quod encomium illi nullus derogarem, ſi debito modo & ex arte conficeretur, ſin secùs fiat, quale ab eo ſperandum ſit juvamen, quilibet, cui mens integra, ex facili deprehendet; Multus autem ne ſim in præſcripto componendi modo refutando, ablego Lectorem ad *Animadverſiones Syrupi* præcedentis, & melioris informationis ergò ſequentem ſubnecto præparationem.

℞. Rad. Apii,
Fœniculi,
Endiviæ ana ℥. ij,
Glycyrrhizæ ℥. ß,
Roſarum rub. ℥. ij,
Spicæ indicæ. ʒ. ij ß,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Apii ana ʒ. vij,

Craſſiuſculè inciſa & contuſa immittantur cucurbitæ vitreæ vel terreæ, quibus ſuperaffundantur

Succi Endiviæ,
Apii ana ℔. ij ß,
Aceti vini ℔. ij.

Deſtillentur ad remanentiam *duarum* circiter *librarum*; Prioris *aquæ* odoriferæ, quæ primò exſtillavit ℔. *j.* ſeorſim aſſervetur, ſic & *ſecunda aqua* ſeparatim. Remanentiæ à deſtillatione in cucurbita exprimantur, expreſſum albumine ovi clarificetur, & ad ℔. j, ſi ejus major quantitas ſit, evaporet. Tandem addantur,

Sacchari albi ℔. iij, &
Reſervatæ ſuperioris aquæ odoriferæ
primæ q. ſ. vel ℥. x.
præter propter,

ac paucis ebullitionibus fiat *Syrupus*.

Aqua ſecunda deſtillata, ad uſus in ſuperioribus recitatos aſſervari, & unâ cum *Syrupo* mixta præſcribi poteſt.

SYRUPUS ADIANTINUS FERNELII.

℞. Adianti albi, id eſt, Rutæ murariæ manipulos tres,
Nigri, ſeu Capilli Veneris,
Simplicis, ſeu vulgaris, id eſt Polytrichi aurei,
Saxifragiæ,
Betonicæ,
Pimpinellæ,
Aſplenii ana manipul. duos.

Coquantur ex aquæ libris octo, dum ad quinque redeant. In expreſſo ſolve

Sacchari albi libras quatuor,
Mellis optimi expurgati libram ſemis.
Fiat Syrupus.

Omnes quacunq; corporis parte humores æquabiliter incidit, atq; detergit, cuivis morbo incipienti, omni itidem naturæ, ætati, regioni, atq; etiam prægnanti familiaris.

In defectu Polytrichi aurei ſubſtituatur Trichomanes.

ANIMADVERSIONES.

SYrupi hujus compoſitionem, licet odorifera & aromatica pauca ingrediantur, utpotè quæ cætera medicamenta tenuitate partium antecellunt, & hujus ratione longiorem coctionem reſpuunt, nihilominùs tamen præſtabit in modum præcedentium ex recentibus etiam *herbis* eundem præparare, per infuſionem & deſtillationem, ita nullarum partium damnum patiemur, & *Syrupum* habebimus efficaciorem.

SYRU-

SYRUPUS DE AGRESTA MESUÆ.

℞. Omphacii, ſeu Agreſtæ libras quinque,
Sacchari clarificati libras tres.
Coquantur ſecundum artem.

Potenter aſtringit, refrigerat, & ſiccat, ideoq; à putredine vindicat, conditioniq; peſtilenti quàm maximè reſiſtit, ventriculum ſtabilit, eumq; ab aliarum partium excrementis ſecurum præſtat: prægnantium malaciam dejicit, intemperiem calidam ſtomachi, hepatis, ſitimq; vehementem reſtinguit, venenis adverſatur, febribusq; bilioſis benefacit: choleræ morbo, ac dyſenteriæ purgato prius corpore, medetur. Poſt cibum ſumptus, vomitionem immoderatiorem, moleſtamq; ſtomachi ſubverſionem ab æſtuante bile, aut inflammatione perſanat.

AGreſta, ſuccus eſt ex uvis, immaturis expreſſus, paulò antequam maturuerint, is Græcis Omphacium dicitur, quod ad intinctus quandoque aſſervatur. Hoc autem loco Agreſta ſumi debet nondum coctione denſata, ſed expreſſa tantùm & depurata.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* præ cæteris prioribus encomium meretur, eò quòd virtus ejus *Adſtringens*, *Refrigerans* & *Roborans*, in coctione ſive præſcripta ejus præparatione non pereat, quia *Spiritus* in Agreſtis, nondum maturis, primis ebullitionibus repentè evolare nequit, quapropter & illud quod reſtat, ad prædictos edendos effectus, nobis uberiorem ſpem relinquit.

SYRUPUS DE ALTHÆA FERNELII.

℞. Rad. Althææ uncias duas,
Graminis,
Aſparagi,
Glycyrrhizæ,
Uvarum paſſarum expurgatarum ana unciam ſemis,
Cicerum rubrorum unciam unam,
Cymarum Althææ,
Malvæ,
Helxines,
Pimpinellæ,
Plantaginis,
Adianti utriuſque ana manipulum unum,
Quatuor ſem. frig. major. & minor. ana drachmas tres.
Coquantur ex aquæ libris ſex, dum quatuor ſuperſint: deinde cum ſacchari albi libris quatuor, percoquatur Syrupus.

ARdorem urinæ demulcet, ac citra manifeſtum calorem, craſſam, obſtruentemq; pituitam, nec non viſcidam purulentamq; renum ſaniem, & arenulas blandè ac clementer expurgat.

ANIMADVERSIONES.

NOndum inventus eſt, qui hanc Fernelii inconcinnam compoſitionem, eâ, quâ præſcripta eſt methodo, in *Syrupum* elegantem, juſtam habentem conſiſtentiam, verè redigere potuerit: Nam *Althææ radix*, quocunque modo coquatur, mucilaginem præbet viſcidiſſimam, pariter etiam *cymæ ejuſdem herbæ*, ut & *cymæ Malvæ*, nec non quatuor *ſemina frigida majora & minora*, nonnihil mucilaginoſa ſunt & oleaginoſa, ad *Syrupum* conficiendum inepta. Equidem me non latet, Pharmacopœos, ſacculo vel nodulo eadem incluſa, eum reliquis ſpeciebus coctioni ſubmittere, ne *mucilago* cùm horum ſeminum, tùm prædictarum rerum, irritum reddat eorundem conamen, quò minùs elegantem gratumque conficiant *Syrupum*, ſed incluſa ſacculo remaneat *mucilago*, quâ tamen *mucilagine radicum*, *cymarum* & *ſeminum* deſtitutus *Syrupus*, nil ſanè præter nomen & numerum in Officinas adfert, virtutibus illis, quibus inſignitur, penitùs orbatus. Cùm igitur hic *Syrupus* ex ſpeciebus prædictis abſq; fuco & fallacia præparari nequeat; Medici autem ob virtutes ejus tantoperè deprædicatas eo carere nolint, proindè Author illis ſum, ut loco *Syrupi* alioquin, uti dictum, paratu impoſſibilis, *decoctum* earundem ſpecierum edulcoratum trahant in uſum, cui quatuor

tuor *semina frigida majora*, cum *aqua* contusa, *emulsionis* instar, possunt permisceri; Quod ipsum *decoctum*, si quoque diutiùs paulò coqueretur, præ nimia sua visciditate, nauseosum foret & palato ingratum.

SYRUPUS APERITIVUS MAGISTRALIS D. MINDERERI.

℞. Succorum depuratorum
Rad. Cichorii,
Pimpinellæ ana libram unam,
Fumariæ,
Lupuli ana uncias sex,
Petroselini,
Fœniculi ana uncias tres,
Rad. Apii,
Enulæ,
Asparagi,
Eryngii,
Vincetoxici ana unciam unam,
Herbarum Agrimoniæ,
S. Kunegundis seu Eupatorii Avicennæ,
Agerati ana manipulum unũ,
Foliorum Cuscutæ,
Ceterach,
Adianti utriusque,
Cardui benedicti,
Comarum Absinthii Pontici,
Florum Centaurii minoris ana manipulum semis,
Granorum Alkekengi unciam unam,
Aquæ fontanæ libras sex,
Aceti Squillitici libras duas,
Arida omnia ex prædictis sex libris aquæ coque, dum supersint libræ duæ, has transcola diligenter, & cum succis & aceto Squillitico, additis
Sacchari albi libris tribus semis.
Coque in Syrupum justę consistentię.

Omnibus omnino jecoris, mesenterii hepatis ac venarum mesaraicarum obstructionibus salutaris est, diuturnis febribus, & ex eis natis cachexiis ac hydropi prodest. Acui eius vis potest, Spiritu vel oleo Chalcanthi.

ANIMADVERSIONES.

Eò nunc res rediit, ut unusquisque ferè Medicorum, saltem ut nomen suum hinc inde in Officinis Pharmaceuticis resonet, peculiarem, alter hanc, alter illam sibi effingat *compositionem*, quo ipso tamen sæpenumerò, summam suam in arte pharmaceutica ignorantiam produnt potiùs, quàm ut exindè famam aliquam sibi concilient. Hoc vitium non solum junioribus, gloriolæ cupidine prurientibus Medicis tenaciter adhæret, sed & senioribus, quos capitis nives jam propinquæ mortis admonent, perquàm familiare est; Verùm nimiùm se dant turpiter, & hosti medicinæ debent ludibrium. Inter illos & Author hujus *Syrupi Magistralis* nomen profitetur suum; Antequam enim hunc construeret, recordari priùs debuisset, magnam esse *radicum* diversitatem, quarum aliæ succulentæ & pulposæ sunt, quædam aridæ & lignosæ, nonnullæ medio modo se habentes. Ex aridis & lignosis *radicibus* illæ sunt, ex quibus Author, pro *Syrupi* hujus confectione *succum* extorquere jubet, *Cichorii* nimirum, præsertim sylvestris (nam domesticæ & sativæ non ubique prostant) *Pimpinellæ, Petroselini, Fœniculi.* Meherclè non possum animum meum inducere, ut credam, unquam Pharmacopœum, ex solis hisce aridis *radicibus*, abjectis *herbis*, *succum* expressisse, nisi fortè in tàm exigua quantitate, ut operæ precium non fuerit, rem inchoare, nedum perficere; Alterum in hujus *Syrupi compositione* animadversione dignum est, quod *liquoris* ℔. vj ß, *cum libris tribus & dimidia Sacchari in Syrupi* consistentiam debeant percoqui, postquam sat superque *herbæ radices & fructus* decocta sunt, & subtiliores ac summè penetrantes eorum partes, longiori coctura deperditæ, adeò ut *mesenterii, hepatis* ac *venarum mesaraciarum* obstructionibus reserandis, parùm aut nihil proderit hîc *Syrupus*; Efflagitant nimirùm hi *morbi* medicamenta spirituosa, non verò crassas & feculentas medicinas, virtute salinâ, volatili ac spirituali penitùs exutas, utpotè quâ in violentis illis, iisdemque reiteratis coctionibus, omninò castrantur, prout sufficienter etiam in superioribus innuimus. Et licet difficilè sit virtutes singulas rerum, *Syrupum* hunc ingredientium,

tium, sartas tectasque, non mutatis mutandis conservare, nihilominùs tamen, cùm mei instituti in præsens non sit, *compositionibus* hisce ab omnibus Medicis receptis quippiam detrahere, sed veram ac legitimam duntaxat earundem *præparationem* demonstrare & palàm facere, idcircò illam propono hunc in modum.

℞. *Succor. depur. ex totis Cichorio,*
Pimpinella ana ℔ j,
Fumaria,
Lupulo ana ℥ vj.
Petroselino,
Fœniculo ana ℥ iij,
Radicum Apii,
Enulæ,
Asparagi,
Eryngii,
Vincetoxici ana ℥ j,
Herb. Agrimoniæ,
Eupatorii Avicen.
Agerati ana M j ß,
Cuscutæ,
Ceterach,
Adianthi utriusq;
Cardui bened.
Comar. Absinthii Pont.
Florum Centaurii min. ana M ß,
Granorum Alkekengi ℥ j.

Incisis & crassiusculè contusis, ac cucurbitæ vitreæ immissis, superaffundantur *succi* superiùs enumerati, &
Aceti Scyllitici ℔ ij,
Fiatque per arenam in vase vitreo fortis destillatio, quoad supersint circiter *libræ duæ liquoris* in fundo cucurbitæ cum speciebus; separatim tamen, ut in aliis præparationibus monui, prioris *aquæ librâ unâ* asservatâ: Residuum fortiter expressum albumine ovi clarificetur, cujus si plus quàm *libra una* fuerit, eousque evaporet; additisque *Sacchari libris tribus cum dimidia*, & prius egressæ *aquæ spirituosæ* seorsim superiùs asservatæ *librâ unâ*, fiat unâ vel alterâ ebullitione *Syrupus*. *Aqua secunda* itidem separatim collecta potest, prout in aliis monui, convenienti dosi, quoties exigitur, *Syrupo* eidem admisceri.

SYRUPUS ARANTIORUM.

℞. Succi Arantiorum lege artis percolati libras tres,
Sacchari albissimi libram unam semis.
Coque in Syrupum.

Dupliciter hic Syrupus præparari consuevit, è succo nimirum Arantiorum dulcium & acidorum: quorum hic nauseam, sitim, & cordis tædia pellit: ille calidis faucium ac pectoris malis opitulatur.

ANIMADVERSIONES.

PArari potest hic *Syrupus* ad modum *Syrupi Acetositatis Citri.*

SYRUPUS DE CORTICIBUS ARANTIORUM.

℞. Corticum Arantiorum recentium & extimorum libram unam,
Aquæ fontis libras quatuor semis.
Coquantur ad duarum partium consumptionem: colaturæ adde
Sacchari optimi libram unam.
Fiat Syrupus.

Ventriculum frigidum roborat & fulcit, concoctionem adjuvat, flatus dispellit, ac cordis vires adauget.

ANIMADVERSIONES.

OMne Medicamentum, quod *Cordi robur addere, collapsas vires restaurare, flatus dispellere, ac Ventriculi intemperiem frigidam corrigere, eundemq; roborare ac fulcire debet*, oportet, ut nullatenus virtute suâ balsamicâ, calidâ ac spirituosâ, sit exutum ac privatum; In hujus autem *Syrupi* præscripta præparatione, *cortices Arantiorum recentes & extimi*, subtilem ac fragrantissimum suum *spiritum & oleum* balsamicum, carminativum, diuturnâ coctura prorsùs amittunt, ut nil nisi *extractum amarum* maneat in residuo, (utut lentissimo coquatur igne,) nihil ergò de effectu illo & viribus, quæ ipsi attribuuntur, nobis promittere possumus, nisi alia & quidem melior vel accuratior instituatur *præparatio*, quæ talis esse potest.

℞. *Cort. Arantior. recentium & extim. concisorumq;* ℔ j.

Quibus cucurbitæ vitreæ immissis superinfundatur

Aquæ simplicis (vel quod meliùs esset, Vini generosi, aut etiam Aquæ florum arantiorum, ℔ jß,

Et post unius alteriusvé diei digestionem, fiat abstractio in M. B. juncturis optimè clausis, ferè usque ad siccitatem *corticum aquâ spirituosâ odoriferâ* prolectâ interim asservatâ; *Cortices* in cucurbita residui cum *libris duabus vel tribus aquæ simplicis*, ad remanentiam *libræ unius* coquantur, *decoctum* colatum, & si opus, clarificatum, cum

Sacchari libris duabus,

Denuò coquatur ad consistentiam *Tabulati*, cui, *extracto corticum* imprægnato, *superioris spirituosæ prolectæ aquæ* *s. q.* addatur, ac unicâ ebullitione vel solâ dissolutione, paretur justæ consistentiæ *Syrupus*.

Nota, pro *libra una corticum*, visum est *duas* addere *libras Sacchari*, evadet nihilominùs *Syrupus* longè efficacior, quâm si simpliciter per coctionem esset paratus.

Si quis etiam superiorem à *corticibus destillatam aquam*, novis ac recentibus *Arantiorum corticibus* (aliquot unciis) imprægnare & essentificare vellet, is solâ digestione & extractione, adhuc efficaciorem redderet *Syrupum*.

SYRUPUS FLORUM ARANTIORUM.

℞. Florum Arantiorum recentium libram semis.

Infundantur in aquæ fontanæ calentis libris duabus, horis viginti quatuor: tum rejectis prioribus floribus, ac reassumptis totidem novis infusio reiteretur, idque trinâ vice fiat. Deinde colaturæ unciæ quindecim coquantur cum sacchari albissimi libra una in Syrupum.

Cor ac cerebrum mirificè recreat, spiritus instaurat, sudoresq; movet: pestilentibus ideò febribus salutaris, infectos namque humores à centro ad circumferentiam propellit, & exanthemata ejicit.

ANIMADVERSIONES.

Ex præcedentis *Syrupi* præparandi modo etiam hujus præparatio dispalescit, nihilominùs tamen melioris informationis ergò etiam sequentem adjiciam:

℞. *Florum Arantiorum recentium* ℔ j ß,

Humectentur integri non contusi *unâ vel alterâ unciâ vini albi, vel aquæ Rosarum, aut cort. Arantiorum*, & in M. B. destillentur; *Aquæ* primò egredientis asserventur ℥ vij. vel ℥ viij. reliqua vel secunda etiam seorsim servetur. *Floribus* in fundo remanentibus de novo affundantur, ℔ ij. aquæ simplicis ferventis, & ad remanentiam *libræ uniûs*, leniter coquantur; *decoctum* expressum & clarificatum cum

Sacchari albi ℔ j,

Denuò coquatur ad consistentiam *Tabulati*, cui adde

Aquæ fragrantioris, priùs à floribus destillatæ. ℥ *vij. circiter*,

Fiatque in M. B. solâ dissolutione *Sacchari Syrupus*; *Aqua* superflua destillata trahatur in usum unâ cum *Syrupo*, prout sæpiùs monui,

SYRUPUS DE ARTEMISIA.

℞. Artemisiæ manipulos duos,
Pulegii,
Calaminthę,
Origani,
Melissophylli,
Dictamni Cretici,
Persicariæ,
Sabinæ,
Majoranæ,
Chamædryos,
Hyperici,
Chamæpityos, seu Ivæ Artheticæ,
Matricariæ cum flore,
Centaurii minoris,
Rutæ,
Betonicæ,
Buglossi ana manipulum unum,
Rad. Fœniculi,
Apii,
Petroselini,
Asparagi,

Rusci,

Ruſci,
Pimpinellæ,
Enulæ,
Cyperi,
Rubeæ,
Iridis,
Pæoniæ ana unciam unam.
Baccarum Juniperi,
Sem. Liguſtici,
Petroſelini,
Apii,
Aniſi,
Nigellæ,
Rad. Aſari,
Pyrethri,
Phu, ſeu Valerianæ,
Coſti,
Carpobalſami,
Cardamomi,
Caſſæ ligneæ,
Calami Aromatici ana unciam ſemis.

Omnia trita & conquaſſata infundantur horis viginti quatuor in aquæ puræ libris decem, & coquantur ad dimidias: deinde aufer ab igne, ac dum aqua tepuerit frica manibus, & colá diligenter, expreſſumque cum ſacchari libris quatuor in Syrupum percoque.

Syrupus iſte ex Matthæo de Gradibus in librum nonum Rhaſis ad Almanſorem cap. de menſium ſuppreſſione deſumptus, potens eſt in aperiendis obſtructionibus ex craſſis, viſcidis & glutinoſis humoribus ortum ducentibus: incidit enim, aperit, & potentiſſimè tenuat, uteri autem affectibus potiſſimùm prodeſt, eumq; elocatum priſtinæ ſedi reſtituit, flatus frigidosq; humores, quibus is plerumque infeſtatur, at aliquando etiam emovetur, diſſipans, doloresq; ſupprimens. Nervos interim roborat, menſtruis imperat, materiam contumacem apparat, ejuſdemq; exitum provocat.

ADvertendum in hoc Syrupo, ut decoctum, antequam cum Saccharo percoquatur ac inſpiſſetur, diligenti & iteratâ tranſcolatione repurgetur: ne is vel facilè ranceſcat, vel turbidus evadat, aut à craſſa ſubſidentia non probè mundatus facilè corrumpatur; cùm alioquin ob aromatum vim ac condituram per biennium durare queat. Debent autem in ejus coctura ac præparatione Aromata ſub finem demum coctionis injici, ne vires ipſorum protinùs evaneſcant, aut efficacia eorum in ſubtili partium tenuitate conſiſtens, per diuturniorem coctionem expiret.

QUamtumvis Syrupus iſte à Fernelio (prout Plantius notavit) reviſus, ac examinatus, aliam deſcriptionem ejus judicio ſortitus ſit, quia tamen noſtri Medici diuturno ejus uſu ac efficaciâ hucuſque fuêre contenti, ut qui etiam alibi ſecundum genuinam Auctoris deſcriptionem parari ſoleat, ideò nihil in eo immutandum eſſe cenſuimus, quem proinde ſecundum veterem ac prius conſuetum modum confici jubemus.

ANIMADVERSIONES.

TRia potiſſimùm in hujus *Syrupi* præparatione occurrunt *Animadverſione* digna; Primò quidem, quod injuncta illa tranſcolatio *decocti*, quàm frequenter & diligenter etiam illa fiat, ſola non ſufficiat ad *decocti* purificationem, & *Syrupi* clari ac elegantis confectionem, niſi quoque colatura illa iteratò cum albumine ovi clarificetur; Verùm peritus Pharmacopœus hac admonitione non indiget, quin ipſe nôrit quæ facto opus fuerint. Alterum eſt, quòd *aromata* ſub finem demùm coctionis injici jubeantur, ne vires eorum protinùs evaneſcant, aut efficacia ipſorum in ſubtili partium tenuitate conſiſtens, per diuturniorem coctionem expiret, quod ipſum quidem prudenter monent, aſt rem acu non tangunt: Licet enim ſub finem primæ decoctionis, *aromata* addantur, ac parùm & leniter ſaltem coquantur, parum etiam de virtutibus ſuis in decoctionem deponent, & illa ipſa vis aromatica, quæ quantaque in *decoctum* depoſita eſt, ſi non in eadem decoctione prima iterùm exſpiret, certò tamen in ſecunda violenta ebullitione *decocti* cum *Saccharo*, exhalabit. Tertiò notandum, cùm non ſolùm *aromata*, ſed & reliquorum ingredientium vires ut plurimùm in ſubtili partium tenuitate conſiſtant, etiam horum eſſe habendam rationem. Si itaque efficax deſide-

desideratur *Syrupus*, qui æquè *aromatum* ac aliorum ingredientium virtutibus sit imbutus, paretur is ad modum *Syrupi Acetosi compositi Mesues*, destillatione nimirùm volatilium ac tenuium partium cum tribus libris circiter *aquæ*, & decoctione remanentium *specierum*, fiatque exinde additione *Sacchari q. s. Syrupus*.

Nota tamen, quod *decoctum*, si *à speciebus*, jam destillationem passis, paratum, cum *Saccharo* ad totalem *Tabulati* consistentiam redigendum sit, cui tandem *aqua destillata odorifera & spirituosa* in competenti quantitate (℥ vij. circiter ad ℔ j. Sacchari) addenda est, ut sine ulteriori coctione, *Syrupi* consistentia exsurgat.

SYRUPUS DE BETONICA SIMPLEX.

℞. Succi Betonicæ depurati libras tres,
Sacchari clarificati libram unam semis.
Fiat Syrupus, ut est artis.

AD capitis & uteri vitia propulsanda efficax: leniter aperit, concoquit & abstergit, ac menses moderatè provocat.

ANIMADVERSIONES.

DExtra hujus *Syrupi* præparatio in eo consistit, ut *de tribus libris succi Betonicæ* abstrahantur per Alembicum ℔ ij. circiter; Relicta demùm *libra una succi*, cum *Sacchari libra una & dimidia* coquenda ad consistentiam *Tabulati*, tandem de *succo* superiùs per destillationem abstracto tantum admisceatur, quantum ad debitam *Syrupi* consistentiam sufficere videbitur, sine tamen ulteriori coctione; Reliqua *aqua*, una cum *Syrupo*, quoties præscribitur, exhiberi potest.

Non possum etiam, Lector benevole, præterire, quin & alteram hujus *Syrupi* præparationem addam, secundùm quam alii quoque ex consimilibus odoriferis herbis *Syrupi* simplices parari possunt efficacissimi, utpote

℞. Succi Betonicæ recentis ℔ iiij
quibus immerge
Herbæ Betonicæ minutim concisæ
recentis ℔ j,

Postea libram unam *succi odorati vel ℥ xv.* per destillationem ex M. B. evoca, relictam in fundo cucurbitæ *Betonicam* unâ cum succo fortiter exprime, expressum album: ovi clarifica, & cum

Sacchari albi libris duabus

ad omnimodam *Tabulati* consistentiam percoque, cui demùm

Succum perquam odoriferum destillatum adde, solaque dissolutione confice Syrupum. Efficaciorem adhuc si quis exoptet hunc *Syrupum*, adeat præparationem *Syrupi de Melissa* sequentis dispensatorii novi, & juxta ejus normam etiam hunc conficiat.

SYRUPUS DE BETONICA COMPOSITUS.

℞. Betonicæ manipulos tres,
Majoranæ manipulum unum semis,
Thymi,
Rosarum ana manip. unum,
Violariæ,
Stœchadis,
Salviæ ana manipulum semis,
Sem. Fœniculi,
Anisi,
Ammeos ana unciam semis,
Rad. Pæoniæ.
Polypodii,
Fœniculi ana drachmas quinq;.
Fiat decoctio in libris sex aquæ, ad medietatis consumptionem, colaturæ postmodùm addendo
Succi Betonicæ libras duas,
Sacchari libras tres.
Fiat Syrupus.

COmpositus ad prædicta efficacior existit, licet ejus usus nonnihil evilverit, & eidem Syrupus de Stæchade Fernelii successerit.

ANIMADVERSIONES.

QUamvis hic *Syrupus*, parum in præparatione discrepet à *Syrupis* præcedentibus, *de Arthemisia* nimirùm, item *Acetoso composito Mesues*, nihilominùs ejus brevem & concinnam addam præparationem;

℞. Species

℞. *Species omnes in compositione superius præscriptas utplurimum recentes.*

Quibus incisis & contusis, nec non cucurbitæ vitreæ immissis, superaffunde

Succi Betonicæ recentis ℔ ij,

Et apposito capitello, juncturisque probè lutatis ac receptaculo præposito, destilla per M. B. ferè ad sciccitatem usque *specierum*: *Destillata aqua*, *vel succus odoratus* destillatione projectus seorsim asservetur. Residuæ in fundo *species* coquantur affusâ *aquâ*, ad remanentiam *duarum librarum* circiter; expressioni vel colaturæ albumine ovi clarificatæ adde *Saccharum* præscriptum, & ad consistentiam *Tabulati* percoque, cui demùm junge vel adde superiorem destillatum & impregnatum nobiliorem *succum*, unaque ebullitione vel solâ dissolutione *Syrupum* effice præstantissimum.

SYRUPUS DE BERBERIBUS.

℞. Succi Berberum depurati libras duas,
Sacchari libram unam semis.
Fiat ex arte Syrupus.

Refrigerat, & modicè attenuat: febribus malignis confert, bilem reprimit, febrium æstus delet, ac immoderatam sitim compescit, biliosis ventris profluviis salutaris.

ANIMADVERSIONES.

Circà hujus *Syrupi* præparationem nihil notatu dignum occurrit, nisi quod moneam, ut in *vase terreo vel lapideo* solâ coctione paretur.

SYRUPUS DE BORRAGINE.

℞. Florum Borraginis recentium libras duas,

Aquæ fontis puræ calentis libras octo, affusâ floribus aquâ sic in infusione per horas viginti quatuor dimittantur: deinde floribus his (factâ prius expressione) abiectis, infusio reassumptis novis ac recentibus floribus secundò, atque sic tertiò iteretur. Postmodum accipe

Colaturæ huius libras quinque,
Sacchari clarificati libras quatuor.
Coque ad formam Syrupi.

SI tanta florum copia non sit, ut ex eorum infusione Syrupus hic, aut alter subsequens parari queat, sic fiat.

℞. Succi Borraginis defecati, & cum albuminibus ovorum clarificati libras octo:

In hoc succo calente, infunde per horas duodecim florum Borraginis recentium libram unam: postea colentur, & cum Sacchari libris quatuor fiat Syrupus.

SYRUPUS DE BUGLOSSO.

Paratur eodem modo, ex trina florum infusione, ut prior jam dictus.

Prosunt hi Syrupi maniacis ac melancholicis: lætitiam enim augent, & sanguinem complanant, pectus quoque humectant & leniunt, nec non syncopen & animi defectiones è corde natas arcent, cuius tremori, palpitationi, & imbecillitati eximiè succurrunt.

NOtandum, nos Syrupos hos hactenus ex succis herbarum earundem parari consuetos, ex florum infusionibus trina vice iteratis imposterum conficiendos instituisse: quem sanè modum (ut Melichius monet) etiam Veneti observant, cùm aliàs Syrupi isti valdè lenti ac crassi, nec non multùm ingrati evadere, succique ipsi facilè corrumpi soleant: licet pro delicatulis, ac ditioribus etiam ex ipso florum succo, Syrupi hi in officinis nostris parati prostent, eo planè modo quo Syrupus ex succo florum Violarum parari consuevit, confecti.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM DE BORRAGINE ET BUGLOSSO.

FLores Borraginis licet sensili odore non polleant, si tamen verum, quod *lætitiam augeant*. *Cor & Spiritus vitales recreent & instaurent*, non diffitendum prorsus, eos in se reconditum habere *Spiritum* quendam, *Spiritibus vitalibus*, adeoque *Cordi* ipsi ceu eorundem *scaturigini* familiarem; Ne igitur & hic coctione

 longâ

longâ in auras avolet, satiùs erit, posthabito præscripto conficiendi modo, *Syrupum* hunc præparare in modum *Syrupi ex floribus Arantiorum.*

Eodem quoque modo paretur *Syrupus ex floribus Buglossi.*

SYRUPUS BYZANTINUS SIMPLEX MESUÆ.

℞. Succorum Endiviæ,
Apii ana libras duas,
Lupuli,
Buglossi ana libram unam.

Ferveant simul, ac spumâ ablatâ depurentur. Inde verò ejus succi libræ quatuor cum Sacchari clarificati libris duabus semis, lento igne in Syrupum percoquantur.

Febres putridas mixtas ex humore bilioso & pituitoso, solutu contumaces juvat: obstructiones viscerum aperit, humores tenaces, & lentos incîdit, ac tenuat, morbo regio validè succurrit, splenis duritiem, & infarctus ab humoris melancholici crassitie dissipat.

Syrupus Byzantinus sic dictus, vel quod Medici Byzantini frequenter eo uterentur, vel quod Mesue, qui Damascenus seu Africanus erat, hunc à Constantinopolitano Medico sibi cummunicatum acceperit. Vide Ant. Musam Brasavol. in examine Syruporum.

ANIMADVERSIONES.

Potest hic *Syrupus* in modum aliorum *Syruporum*, ex succis confectorum commodè parari. Vide *Animadversiones in Syrupum de Betonica simplicem.*

SYRUPUS BYZANTINUS COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Succorum Endiviæ,
Apii ana libras duas,
Lupuli,
Buglossi ana libram unam.
In his succis decoquantur
Rosarum Rubear. unciæ duæ,
Glycyrrhizæ uncia semis,
Spicæ Indicæ drachmæ duæ,
Sem. Anisi,
Fœniculi,
Apii ana drachmæ tres.
Colaturæ adde
Aceti libras duas,
Sacchari albissimi libras tres.
Coquantur, ut est artis, in Syrupum.

Ad prædicta omnia valentior: ictero adversatur, hepatis, & splenis pertinaces obstructiones reserat, ventris inflationem removet, ac hydropem incipientem antevertit.

ANIMADVERSIONES.

Consulantur *Animadversiones in Syrupum Aperitivum Magistralem Mindereri*, secundùm quas, hujus *Syrupi* instituatur præparatio.

SYRUPUS DE CALAMINTHA MESUÆ.

℞. Calaminthæ Montanæ, seu Nepetæ,
Domesticæ ana uncias duas,
Sem. Ligustici,
Dauci,
Schœnanthi ana drachmas quinque,
Uvarum passarum libram semis,
Aquæ libras sex.

Primò coquantur Uvæ passæ, deinde reliquæ ad medias: in fine addatur Schœnanthum. Expressum percoquatur cum mellis despumati libris duabus, & fiat Syrupus.

Viscerum obstructiones levat: incîdit, attenuat, tergit, & aperit, interna calefacit, obstinatas materias expulsioni præparat ac menses movet, tussi antiquæ, asthmati, intemperiei viscerum frigidæ convenit: humores viscidos ac crassos, bronchia pulmonum obsidentes expurgat: senibus familiares affectus levat, nec non lienis tumorem duritiemq; discutit.

ANIMADVERSIONES.

Licet hic *Syrupus* ad normam *Syrupi de Absinthio*, vel potiùs, de *Betonica compositi*, satis eleganter confici posset, quia verò ratione *Mellis* quoad præparandi

parandi modum levis quædam occurrit diversitas; proindè ejus dilucidiorem addemus præparationem.

℞. *Calaminthæ mont. seu Nepetæ,*
Domesticæ ana recent. ℥ iij,
Sem. recent. Ligustici,
Dauci ana ℥ j,
Schœnanthi ʒ v,
Vvarum passarum ℔ ß,

Quibus incisis & contusis, nec non cucurbitæ vitreæ immissis, superaffundatur *aquæ simpl.* ℔ß, fiat destillatio & abstractio ad siccitatem *specierum*, prolectâ *aquâ odoriferâ* asservatâ: Residuæ in cucurbita *species* recentis *aquæ* reaffusæ s. q. coquantur ad remanentiam *libræ unius*, *decoctum* expressum & clarificatum, additis

Mellis optimi libris duabus,

ad consistentiam ejus crassissimam percoquatur, quibus tandem de superiori destillata *aqua odorifera* tantum addatur, quantum pro justa consistentia *Syrupi*, sine ulteriori coctione sufficere videbitur, fiatque *Syrupus.*

SYRUPUS DE CHAMÆMELO.

Præparatur ex trina florum infusione, Colatura & Saccharo, uti antecedentes de Borragine & Buglosso.

Magnificus eius usus est in colica & iliaca, itemq; affectibus uterinis à frigore enatis. Additur potissimùm in enemata, ubi crassos flatus evocare necesse est.

ANIMADVERSIONES.

Cum *Syrupo* ex *floribus*, vel etiam *corticibus Arantiorum*, additione *vini* quoad præparationem coincidit & hic *Syrupus*, proindè ex illius conficiendi modo satis commodè peti potest.

SYRUPUS DE CAPILLIS VENERIS SIMPLEX.

℞. Capillorum Veneris uncias sex.
Macerentur in libris sex aquæ, horis viginti quatuor: deinde coquantur ad medietatis consumptionem: Colaturæ adde Sacchari libram unam semis.
Fiat Syrupus.

Ad thoracis affectiones calidas ac destillationes tenues præstans est: pleuritidi proinde incipienti idoneus, cùm materia calida, aut mixta suâ tenuitate promptè efferri nequit: obstructiones præterea vasorum leniter aperit.

ANIMADVERSIONES.

Nihil hic *Syrupus* difficultatis habet, ejusque debita præparandi ratio ex superioribus facilè colligitur, vel si libet ad præscriptum modum paretur.

SYRUPUS DE CAPILLIS VENERIS COMPOSITUS.

℞. Capillorum Veneris uncias quinque,
Glycyrrhizæ uncias duas,
Asplenij, seu Phyllitidis, aut Linguæ cervinæ manipulum unum,
Macerentur in libris sex aquæ horis viginti quatuor: deinde coquantur ad medietatis consumptionem, Colaturæ adde
Sacchari clarificati,
Penidiorum,
Aquæ Capillorum Veneris ana uncias octo.
Fiat Syrupus secundum artem.

Venarum meatus leniter expurgat, obstructiones aperit, è renibus item & vesicâ mucores ac arenulas exigit: quem in finem Dodonæus radicum Rusci & Asparagi ana unciam unam, ac seminis insuper Malvæ drachmas duas addendas censet. Nunc Syrupus Adiantinus Fernelij eius vicem ferè supplet.

ANIMADVERSIONES.

Hujus *Syrupi*, sive is simpliciter, sive secundùm mentem Dodonæi, additis nimirum *radicibus Rusci, Asparagi*, & *semine Malvæ*, vel potiùs loco ejusdem, *herbâ* (Semen enim quia mucilaginosum est, viscidum & crassum, vel mucilaginosum redderet *decoctum*, difficulter in consistentiam justam & durabilem *Syrupi* redigibile) præparandus sit, cum aliis hujus generis, utpotè *Syrupo de Betonica composito*, æqua est conficiendi ratio.

Duo

Duo verò insuper huic compositioni insunt, quæ nullatenùs præterire queo, quin paucis illa attingam; *Saccharum* videlicet *Penidii & aqua Capillorum Veneris*: Neque enim video, in quem usum *Saccharum*, inprimis *Penidii*, reliquo *Sacchara communi* clarificato sit adjectum, utpotè quod necquicquam ab alio quovis *Saccharo albo* puro discrepat, si in liquore aliquo dissolvatur, nec nisi solâ ultrà ordinariam consistentiam cocturâ, & peculiari saltem efformandi modo (qui in manuali operatione consistit) ab eodem differt, qui tamen modus speciem & virtutem ejus non variat, nec ullam vim & efficaciam ulteriùs illi addit, præterquàm quòd magis friabile, & in ore præsertim infantium liquabile evadat, pectusque sic leniter deglutitum leniat, dissolutum verò denuò in aliquo liquore, nihil præ reliquo *Saccharo* peculiare habet, & iisdem, quibus illud, usibus inservit. Idcircò nescio, ob quem singularem finem huic *Syrupo* additum sit, nisi quòd precium ejus augeat. Alterum æque ἄτοπον & ἄλογον est, quòd in secunda decoctione cum prædicto *Saccharo*, addatur *aqua Capillorum Veneris*, quæ quàm imprudenter & inutiliter illi adjiciatur, indè conjicere possumus, quòd à *tribus illis libris remanentis colaturæ*, in ultima coctione, quæ fit cum *Saccharo, libræ duæ* debeant evaporare, si justa exoptetur *Syrupi* consistentia. Ergò & illa *aqua Capillorum Veneris*, si addita fuerit, exhalabit, & quidem cum primis. Supponitur enim, *aquas* stillatitias *decoctis* esse spirituosiores: Quòd si verum, uti verissimum, etiam *aqua hæc Capillorum Veneris* destillata, velocitate fugæ, reliquias *decocti* antevertet. In quem igitur finem addita sit, judicare esto penes benevolum Lectorem.

SYRUPUS DE SUCCO CARDUI BENEDICTI.

℞. Succi Cardui Benedicti depurati libras tres.
Sacchari clarificati libras duas.
Fiat lege artis Syrupus.

Febribus malignis ac pestilentibus confert, humorum putredinem arcet, sudores prolicit, vermes enecat, & pleuritidi auxiliatur.

ANIMADVERSIONES.

Hic *Syrupus*, præparandi modo, à reliquis è *succis* paratis, non discrepat, adeoque exindè ejus præparatio petatur.

SYRUPUS CERASORUM ACIDORUM.

℞. Succi Cerasorum acidorum per residentiam defæcati libras sex,
Sacchari albissimi libras tres.
Fiat Syrupus.

Ad internos æstus efficax: sitim extinguit, appetitum instaurat, febrium incendia reprimit, bilis ferociam domat, mulierum malaciæ prodest, cordis denique vires tuetur.

Sumenda hîc sunt Cerasa illa acida, aliquibus Duracina dicta, quæ nos vulgari idiomate Weichslen aut Weixlen nominamus, atque ex eorum succo, ubi probè maturuerint, Syrupus hic conficiendus.

ANIMADVERSIONES.

In hoc *Syrupo*, nihil *animadversione* dignum occurrit, præterquàm, quod is, qui illum præparare vult, observet, ut præ manibus habeat *succum*, qui suâ spontè veluti ex *cerasis* unâ cum nucleis contusis effluxerit; aliàs enim si ope torcularis ex recentibus *Cerasis* idem *succus* statim exprimeretur, in inspissatione cum *Saccharo gelatinam* præberet, non verò elegantem *Syrupum*.

SYRUPUS DE CICHORIO SIMPLEX.

℞. Succi Cichorii depurati libras tres,
Sacchari clarificati libram unam semis.
Coquantur in Syrupum.

Hepatis, ac renum intemperiem calidam emendat: febribus auxiliatur, bilis acrimoniam frangit, refrigerat, humectat, & obstructiones expedit.

Compositus

Compositus, seu de Cichorio cum Rhabarbaro, inter purgantes requirendus.

ANIMADVERSIONES.

Non variat à præparatione reliquorum Syruporum ex succis.

SYRUPUS DE CINAMOMO.

℞. Cinamomi optimi, seu acutissimi crassiusculè pulverisati uncias duas semis.

Ponantur in cucurbitam vitream, addanturque

Aquæ Cinamomi optimæ libræ duæ.

Stent in loco calido benè obturato vase, ne quid expiret, horis viginti quatuor: deinde colentur, & validè exprimantur, ac in expressione hac rursum tantundem Cinamomi infundatur, itereturque id in universum quatuor vicibus. Tum demum Cinamomo omni collecto sic infuso, & post quatuor expressiones relicto, affundatur libra una vini Malvatici generosissimi. Stent pariter in infusione: tandem validè exprimantur, & addantur expresso

Aquæ Rosarum odoratissimæ unciæ duæ,

Sacchari albissimi libra una.

Decoquantur in vase fictili probè tecto ad consistentiam Syrupi.

Vitales spiritus plurimùm recreat, cor, ac ventriculum à frigore languidum reficit, oris halitum commendat, coctioni studet, nec non universas corporis vires fulcit.

ANIMADVERSIONES.

Quàm insulsa sit preciosi hujus *Syrupi* præparatio, cùm ex analysi ejus mox patebit, tùm quilibet, qui vel per transennam illam introspexerit, facilè videbit. Etenim *Cinamomum*, idque optimum & acutissimum, (quale ad hunc *Syrupum*, spiritibus vitalibus plurimùm recreandis & reficiendis, nec non universis corporis viribus fulciendis destinatum, non immeritò eligitur) *aroma* est, cujus efficacia, ut ipsi fateri necesse habent, in subtili partium tenuitate consistit, quæ tùm facilè in diuturniori coctura exhalare possit; Cujus etiam experiundi exemplum habemus in destillatione illius *aquæ*, maximè si vasa non satis firmiter agglutinata sint; tùm enim odor aromaticus summè penetrans illicò ferit nares, & in auras avolat. Quod si ibi contingit, multò magis in inconsiderata hac *Syrupi* præparatione eveniet; ubi priusquam ille suam acquirat consistentiam, *libræ duæ cum dimidia liquoris optimi & fragrantissimi*, coquendo debent exhalare. Verùm objicient, *Syrupum* coquendum ab ipsis præcipi in vase fictili probè tecto: Euge quàm benè & prudenter sibi consulunt ignari! quòd si seculum coqueretur in vase operto & clauso, ubi nil exspirare posset, nunquam ad consistentiam suam *Syrupus* percoqui queat. Et quid etiamnum sibi volunt superingestæ illæ *aquæ Rosarum fragrantissimæ unciæ duæ?* Utpotè quæ non minùs ac nobilissimæ & aëreæ *Cinamomi* partes æthera & aëra petent, relictâ terreâ mole, crassamento nimirùm omni *spiritu balsamico* viduato & exinanito. Verùm ne longior sim in hisce erroribus enucleandis, subnectam genuinam *Syrupi* hujus nobilissimi præparationem, quæ talis est.

℞. *Cinamomi acutissimi crassiusculè concisi ℥ijß,*

Quibus cucurbitæ vitreæ immissis, superaffundantur

Aquæ Cinamomi destillatæ bonæ ℔ij,

Locentur in balneum, mox apposito & agglutinato capitello, cum præposito recipiente, stentque in digestione aliquandiu, postea fortis fiat ad siccitatem usque destillatio. Tùm refrigeratâ cucurbitâ excipiatur residuum *Cinamomum*, quod separatim asservetur, &

Recentis acerrimi Cinamomi tantundem, cucurbitæ immittatur, cui super affundatur

Aqua à priori Cinamomo abstracta,

& denuò post aliqualem digestionem, ad omnimodam siccitatem per M. B. abstrahatur, relictum in fundo *Cinamomum* æquè ut priùs servetur; qui labor infundendo & abstrahendo (semper addito *Cinamomo* recenti) tertiâ & quartâ vice

 reiteran-

reiterandus esset, sed laboris hujus potest fieri compendium, si nimirùm tertiâ vice

Cinamomi acerrimi ℥v,

cum

Aqua illa bis abstracta

unâ vice infundantur, quæ ut antea per destillationem ad *Cinamomi* siccitatem usque evocetur. *Aqua* quæ exstillavit, fortissima erit & acerrima, peculiari vitro probè obturato asservanda.

Relictum illud & à trina destillatione reservatum Cinamomum,

in eandem projiciatur cucurbitam, cui super affundantur

Vini Malvatici ℔jß,

Aquæ Rosarum ℥ij,

Et post aliqualem digestionem lutatis optimè juncturis, & affixo receptaculo fiat abstractio ad remanentiam circiter *libræ unius; aqua* egressa conjungatur priori; Residuum autem in fundo cucurbitæ expressum, & albumine ovi clarificatum, seu *extractum Cinamomi* liquidum, pro ultima *Syrupi* confectione similiter asservetur. Tùm accipiantur omnes illæ *aquæ destillatæ* jam conjunctæ, reiteretur que adhuc semel per arenam destillatio vel rectificatio, cujus primitùs egressa ℔jß. sigillatim asservetur, reliquâ quæ sequitur *aquâ*, similiter seorsim reservatâ.

Postea demùm

℞. *Extractum illud liquidum superiùs à destillatione asservatum, & albumine ovi clarificatum,*

quod cum

Sacchari albissimi libris duabus cum dimidia

coque ad consistentiam Tabulati, eique postremò

Aquæ superioris fragrantissimæ rectificatæ s.q. (℔jß. circiter)

adde;

Et solâ dissolutione vel unâ ebullitione, confice *Syrupum* efficacissimum.

Auctarii loco adjicio hanc cautelam, ne vel *aqua illa Cinamomi acerrima* filtretur, vel *Syrupus* per pannum coletur: sic enim oleaginositas utriusque vel filtro vel panno adhærens, non sine insigni virium jactura periret.

SYRUPUS CORALLIORUM.

℞. Corallia rubicundissima & elegantissima, verbi gratiâ libram semis.

Succi Berberum perfectæ maturitatis perquàm accuratissimè depurati, ut materiam quatuor digitos, aut paulò plus supereemineat, digeratur in calore balnei vaporosi, continuè per tres integros dies, donec totum Corallium in illo liquore ferè dissolutum appareat. Hic relictis fecibus per inclinationem separetur, recentem illis succum depuratum rursus affundendo, tantisper id reiterando, quoad nullum ampliùs colorem fundere Corallia videantur. Pro hujus succi Corallinâ essentiâ sic optimè imprægnati, libris duabus, sumatur Sacchari candi libra una, coquantur in formam Syrupi.

Plura qui hàc de re, sive quoad balnei vaporosi constitutionem, sive operationis dexteritatem desiderat, Quercetanum ipsum, aliosque adeat.

Hic Syrupus præditus est miris proprietatibus, ad instaurationem facultatum naturalium, & omnium affectuum ab hepatis vitio scaturientium, confert præterea omnibus fluxionibus hepaticis, dysentericis, & lientericis.

ANIMADVERSIONES.

Syrupus hic Corallinus primâ fronte satis speciosus apparens, plurimis refertus est difficultatibus: Præcipiunt nimirùm dissolutionem dimidiæ libræ *Coralliorum*, quam ipsam moliuntur *succo Berberum depurato*, ad supereminentiam quatuor vel quinque digitorum transversorum, iisdem affuso. Quâ assignatâ quantitate *succi Corallia* tamdiu digerere jubent, quousque totum *Corallium* in liquore illo ferè dissolutum appareat; quod tamen uti prorsus impossibile, (vix enim octo vel decem libræ *succi Berberûm* sufficiunt pro dissolvenda *dimidia libra Coralliorum:*) ita ipsimet quoque moniti sui parùm memores, jubent relictis fecibus recentem *succum* depuratum rursùs affundere, tantisper id reiterando, donec totaliter ferè dissoluta *Corallia*, nullum amplius colorem fundere videantur. Ad quid autem reiterata illa frequens affusio *succi* recentis, si primâ vice *Corallium* ferè totum dissolvi possit? Aut quomodo

Corallia in liquore rubicundiſſimo (qualis eſt *ſuccus Berberûm*) colorem ſuum ita diſtinctim diffundere queunt, ut ab eo tanquam ſigno diagnoſtico *ſufficientis diſſolutionis & extractionis indicium* deſumi poſſit, cum rubicundius ſit menſtruum (ſcilicet *Berberum ſuccus*) ipſis *Coralliis*, ceu ex quibus *tinctura* extrahenda? Sed eſto, impragnatum hoc modo habeant ſaturatâ *tincturâ Corallinâ ſuccum*, ſubjiciant eundem Vulcani violentiæ, percoquant, ſuo modo, cum *Sacchar*o pro libitu, deprehendent, *Corallia* ſuum retinaculum, quo veluti compede erant reſtricta, mox deſertura, & loco *Syrupi Corallinâ Eſſentiâ* imbuti, reperient grumoſum, à *Coralliis* planè quaſi deſertum *Berberum ſuccum, ſaccharinâ dulcedine* delinitum; *Aciditas* enim *ſucci* ſuperatur quaſi & vincitur à dulcedine *Sacchari* (præſertim in violenta & diuturna coctione) quod eſt veluti *ſal dulce Corallia* præcipitans, more aliorum *ſalium*. Præſcriptâ itaque ceu inutili præparatione relictâ, proponemus aliam meliorem.

℞. *Coralliorum rubicundiſſimorum* ℔ ß,

Diſſolvantur totaliter in ſ. q. *aceti deſtillati*, ſolutio filtretur & ad ſiccitatem per M. B. abſtrahatur atque inſipidum prodibit phlegma, remanente in fundo cucurbitæ ſolutione ſiccâ, ſive *ſale Coralliorum albicante*, majoris ponderis, quàm antea erant ipſa *Corallia*, ob *ſalem acidum aceti*, qui arrepto corpore (*Coralliis* ſcilicet) ipſi indiſſolubili nexu ſe aſſociavit; Et fruſtrà laborant, qui *ſolutiones* illas ſive *ſales* per reiteratas *aquarum ſtillatitiarum* affuſiones & abſtractiones edulcorare tentant, quam nullo modo amittunt, niſi deſtruxeris totum, traditâ *ſolutione* igne violento.

Hujus ſalis ſive ſolutionis ſicca Coralliorum nunc pro libitu Medici, unciæ duæ vel tres accipi,

Et cum

Succi Berberûm recentis clari unciis octo,

diſſolvi, additáque

Sacchari albiſſimi librâ unâ

Solâ digeſtione & diſſolutione in *Syrupum*, juſtæ conſiſtentiæ ori & oculis gratum, redigi poſſunt.

SYRUPUS DE CORTICIBUS CITRI.

℞. Corticum Citri recentium & extimorum libram unam,
Granorum tinctorum, ſeu Chermes drachmas duas,
Aquæ fontis libras quinque.
Coquantur ad duarum partium conſumptionem: adde colato
Sacchari optimi libram unam,
Fiat Syrupus, qui aromatiſetur cum Moſchi Orientalis granis quatuor.

Ventriculum cum corde roborat: corruptos, putres, ac fœtidos ſtomachi humores obtundit, anhelitûs graveolentiam abigit, peſtilentibus venenatisq; morbis reſiſtit: cordis palpitationi medetur, mœſtitiamq; diſcutit. Eo etiam ſæpè utimur in compoſitionum ſeu Eclegmatum mixturis ad cerebrum, cor, & ventriculum roborandum inſtitutis.

Nonnulli corticum Citri quantitatem in Julep probè coctum injiciunt, & ſic ſervatâ odoris fragrantiâ ſuavior evadit: quæ jucunditas etiam huic conciliari poteſt, injectâ ſub finem coctionis corticum Citri recentium portione aliquâ.

ANIMADVERSIONES.

Ipſimet nolentes volentes in annexa ſua animadverſione fateri coguntur, rei veritate convicti, quòd ſervatâ odoris fragrantiâ ſuavior, & per conſequens etiam utilior & efficacior evadat *Syrupus*; deberent proindè in id unicè eſſe intenti, ut fragrantiam illam *rerum aromaticarum & balſamicarum*, quantùm poſſent, ſervarent, nec longiori illâ ſatiſque violentâ coctione deſtruerent; de quo cùm jam tum in ſuperioribus ſatis ſuperque conqueſti ſimus, præſertim in præparatione *Syrupi de corticibus Arantiorum*, ideò eò relegamus benevolum Lectorem, ex cujus præparandi modo, etiam hujus conficiendi rationem ſatis luculenter colligere poterit. Cui ſi inſuper odorem *Moſchi* conciliare volupe fuerit, recipiat *Moſchum* prout in præpa-

 ratione

ratione vulgari habetur, eumque nodulo inclusum, rostro capitelli imponat: sic prima, quæ in destillatione prodit *aqua*, fragrantissimam *Moschi essentiam* extrahet secumque ducet, quæ demùm permixta *Syrupo*, gratissimum eidem & saporem & odorem conciliabit. Crassa autem illa & rustica post perfectam *Syrupi* coctionem, *corticum Citri* injectio, pro *odore citrino* & grato illi conciliando, vel nobilioribus virtutibus eundem imbuendo, explodenda est, cùm *decoctum* quoddam *Saccharo* imprægnatum, & ad *Syrupi* consistentiam coctum, ob lentorem & crassitiem, aliarum rerum essentias ulteriùs extrahere nullo modo possit. Si quis tamen in vulgari modo præparato *Syrupo odorem citrinum* exaltare vellet, posset ille diversimodè, & quidem longè majori artificio, eidem conciliari, utpotè manibus saltem exprimendo *succum ex corticibus Citri exterioribus sive Citri flavedine fragrantissimum, in Saccharum pulverisatum*, & *Syrupo* admiscendo; Aut, si libet, poterit *Elæosaccharum* confici ex *Citrino oleo* & *Syrupo* addi; vel etiam ope parvi cujusdam torcularis, ex subtilissimis exterioribus *Citri corticibus succus oleaginosus* exprimi, isque cum *Sacchari pulvere* optimè permixtus, *Syrupo* artificiosè adjungi posset: Ità nimirùm ille & *sapore odoreque citrino* saturatè imbutus, alios vulgari modo præparatos *Syrupos*, multis parasangis superaret, & eximiis illis virtutibus, quæ ipsi attribuuntur, præ aliis superbiret.

SYRUPUS CYDONIORUM.

℞. Succi Cydoniorum acidorum depurati & clarificati libras tres,
Sacchari albi unam semis.
Fiat Syrupus secundum artem.

Languidas & resolutas ventriculi vires recreat, nauseam & vomitum sistit, nutritionis instrumenta roborat, coctricem facultatem juvat, ac viscerum omnium vires instaurat, lienteriam, & alvi profluvium biliosum, aut dysenteriam hepaticam ex humorum acrimoniâ obortam, sedat ac cohibet: cibi appetentiam excitat, eiusq; fastidium detrahit, malos succos, biliosos præsertim, concoquit, & expulsioni apparat.

SYRUPUS DE ENDIVIA SIMPLEX.

℞. Succi Endiviæ depurati libras octo,
Sacchari libras quatuor.
Coquantur, ut est artis.

Ad hepatis, & viscerum omnium intemperiem calidam frequentis est usûs: sitis enim ardores inextinguibiles evincit, at morbi lateralis initiis præcipuè convenit.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM CYDONIORUM ET DE ENDIVIA SIMPLICEM.

Juxta modum præscriptum, aliorumq; *Syruporum ex succis* confectorum commodè parantur.

SYRUPUS DE ENDIVIA COMPOSITUS.

℞. Endiviæ recentis,
Borraginis,
Scariolæ,
Hepaticæ,
Buglossi,
Melissæ,
Eupatorii,
Lactucæ ana manip. unum,
Quatuor sem. frig. major. ana unciam unam,
Florũ Cordialium ana drachmas tres,
Santali albi,
Rubri ana drachmam unam.
Coquantur in aquæ fontis libris sex, secundum artem ad medias: deinde colaturæ adde
Succi Endiviæ depurati libras quinque,
Granatorum uncias tres,
Sacchari albi libras quatuor.
Fiat Syrupus, ut est artis.

Præpotens est in magno præcordiorum incendio, nec non ventriculi & hepatis intemperie calidâ, febribus itidem biliosis & ardentibus adjumento est, obstructiones modestè liberat, ac urinas promovet.

Intybus vera copiosè nunc apud nos provenit studiosâ satione educata, caulibus quidem ac foliis Cichorio similis existens,

exiſtens, ſed iis tamen majoribus, pinguioribus, ac magis ſucculentis prædita.

Complures hujus Syrupi compoſitiones cùm circumferantur, nos uſitatum hactenus Officinis noſtris ejus parandi modum amplexati, deſcriptionem prioribus annis conſuetam retinuimus: cùm quod ejus compoſitio nobis inter cæteras viſa ſit laudabilior, tum quod ei jam noſtra manus aſſueverit. Ejus primus auctor extitit Gentilis, cujus tamen in hoc Syrupo ſtructuram ſubſecuta poſteritas nonnihil immutavit.

ANIMADVERSIONES.

Hic *Syrupus* meretur ſuas laudes, ſi dextra ejus fiat præparatio, quæ ex confectione ſuperiori *Syrupi Magiſtralis Mindereri* petatur, id unicè obſervando, ne in *vaſe cupreo* paretur (*ob ſuccum Granatorum acidum*) ſed *terreo* potiùs, aut aliquando in eorundem defectu, *ferreo*, ceu cupreo minus nocivo; id quod in omnium *Syruporum*, quos *acidi liquores* ingrediuntur, præparationibus ſedulò notandum, quod non potui, quin data occaſione heic iterùm monerem.

SYRUPUS DE EUPATORIO MESUÆ.

℞. Rad. Apii,
Fœniculi,
Endiviæ ana uncias duas,
Glycyrrhizæ,
Schœnanthi,
Cuſcutæ,
Abſinthii,
Roſarum ana drachmas ſex,
Capillorum Veneris,
Bedeguar, Spinæ albæ, ſeu Cardui Benedicti,
Suhahæ, Spinæ Ægyptiæ, ſeu Eryngii,
Florum Bugloſſi,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Eupatorii, ſeu Agerati ana drachmas quinque,
Rhabarbari,
Maſtiches ana drachmas tres,
Spicæ Indicæ,
Aſari,
Folii, vel ejus loco Spicæ Romanæ ana drachmas duas,
Aquæ fontanæ libras octo.
Coquantur ad tertiæ partis conſumptionem:
Expreſſioni adde
Succi Apii libras duas,
Endiviæ libram unam,
Sacchari libras quatuor.
Coquantur ſecundum artem in Syrupum.

Optimus eſt in febribus diuturnis ac tertianis nothis, ex bile aut pituitâ craſſâ, quæ jecoris aut lienis obſtructiones parit, parteſq; nutritorias & concoctrices vires labefactat, ortum ducentibus: aperit, incîdit, tenuat tergit, & digerit: appetentiam excitat, coctionem firmat, robur ventriculi ſuſcitat, hydropi ſuccurrit, cacochymiam & cachexiam emendat: vitioſos ſuccos per urinas educit, intemperiem frigidam delet, flatus ventriculo aut jecori innatos diſſipat, hypochondriorum dolorem, ac tenſionem levat, atque adeò totius corporis corruptionem, quæ malè affectum ventriculum & hepar ſequitur, expurgat.

Quoniam hoc loco de Eupatorio agitur, ſciendum triplex id eſſe: Dioſcoridis nimirum & Græcorum, quod eſt *Agrimonia*; ſecundum Meſuæ, quod eſt *Ageraton*: tertium Avicennæ, *Herba ſcilicet S. Kunegundis*: Eupatorium vulgare, ſeu Origanum Aquaticum.

Pro Folio, quo legitimo caremus, Spica Romana ſubſtituitur, utpote jecori præ Mace, quæ alioquin Folii locum ſuppleт, familiaris: cum præſertim Syrupus iſte hepatis obſtructionibus ac debilitatibus, ab auctore ſit deſtinatus.

ANIMADVERSIONES.

Conſulantur ſuprà hunc *Syrupum Animadverſiones in Syrupum de Betonica compoſitum*, ex quibus videre eſt, quâ ratione etiam in hujus dextra præparatione procedendum ſit.

SYRUPUS DE FARFARA.

℞. Succi Farfaræ depurati libras tres,

Sacchari clarificati libram unam semis.
Decoquatur in Syrupum.

R*Efrigerat, lenit & humectat: calidis ob id pectoris vitiis apprimè confert, tussi, pleuritidi, peripneumoniæ, ac phthisi salutaris, nec non catarrhis salsis, acribus & in pectus faucesq; delabentibus perquàm idoneus.*

SYRUPUS DE FRAGIS.

℞. Succi Fragorum depurati, ac per colum transmissi libras tres,
Sacchari clarificati libram unam semis.
Fiat lege artis Syrupus.

Æ*Stuosis febribus, ac internis incendiis convenit, calculos itidem atterit, urinas movet, & renum arenulas expurgat.*

SYRUPUS DE FUMARIA SIMPLEX.

℞. Succi Fumiterræ depurati libras quatuor,
Sacchari clarificati libras duas semis.
Fiat Syrupus.

A*Dustos, salsos, ac retorrides humores concoquit, sanguinem mundificat, obstructiones expedit, ventriculum & jecur roborat, icterum extergit, ventrem lubricat, urinas prolicit, cutis vitia, utpote pruritum & scabiem aufert; demum ex viscerum infarctu natas febres, præsertim verò biliosas finit.*

COMPOSITUS in Purgantibus requirendus.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE FARFARA, DE FRAGIS, ET DE FUMARIA SIMPLICEM.

H*Orum*, uti omnium *Syruporum ex succis* simpliciter parandorum, una eademque est conficiendi ratio; quocircà ne diu in hisce moremur, eorum præparatio ex superioribus, qui sunt de genere hoc, petatur.

SYRUPUS DE GLYCYRRHIZA MESUÆ.

℞. Glycyrrhizæ uncias duas,
Capillorum Veneris unciam unam,
Hyssopi unciam semis,
Aquæ libras quatuor.
Species prædictæ in aquâ priùs fervefactâ horis viginti quatuor macerentur, deinde decoquantur ad dimidias: colaturæ adde
Mellis despumati,
Penidiorum,
Sacchari ana uncias octo,
Aquæ Rosarum uncias sex.
Fiat Syrupus secundum artem.

T*Horacem, & pulmones expurgat: diuturnæ, itemq; siccæ tussi, ac pleuritidi opem fert, aperit, dilatat, tergit, asperam arteriam & partes spirituales lenit, easq; ad materiam expectorandam confirmat: incipientibus thoracis affectibus frigidis & pituitosis saluber est; calefacit enim, incidit, tenuat, expurgat, lenit & siccat, eaq; omnia moderatissimè præstat.*

ANIMADVERSIONES.

ERrores hujus præparationis & compositionis ex parte in *Animadversionibus* supra *Syrupum Capillorum Veneris compositum* deteguntur, imprimis quoad *Saccharum Penidii, cum Sacchare communi & Melle despumato* addendum: Quàm incautè etiam & inutiliter *aqua Rosarum*, in secunda illa decoctione addatur, partim ex ejusdem *Syrupi de Capillis Veneris*, partim etiam aliorum *Syruporum* (quorum compositionem odorifera similia ingrediuntur) *Animadversionibus* abundè patebit, ut supervacaneum & tædiosum censeam, eandem crambem toties recoquere. Ex quibus etiam legitimus hujus *Syrupi*, præparandi modus enitet.

SYRUPUS GRANATORUM DULCIUM.

℞. Succi Granatorum dulcium libras quinque,
Sacchari albissimi libras duas semis.
Coquantur secundum artem.

Tussim

Tuſſim hic Syrupus ſedat, excreationes promovet, humectando ſitim à ſiccitate profectam mitigat, ac pectus lenit.

SYRUPUS GRANATORUM ACIDORUM.

Paratur eodem modo, quo *Syrupus* Granatorum dulcium.

Refrigerat, & humectat: nauſeam ac vomitum bilioſum reprimit, & eſſentiæ ſuæ tenuitate obſtructa nonnihil liberat, ideoq; febribus bilioſis plurimum auxilii adfert.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM GRANATORUM DULCIUM ET ACIDORUM.

Præparatio *Syrupi Acetoſitatis Citri*, etiam horum *Syruporum* præparationem ad unguem demonſtrat; quæ ſuperiùs perluſtretur.

SYRUPUS DE SUCCO HEDERÆ TERRESTRIS.

℞. Succi Hederæ terreſtris depurati libras tres.
Sacchari albiſſimi libram unam ſemis.
Coquantur ut eſt artis.

Ad internos abſceſſus, cruenta, & ſanioſa ſputa ſalubris, phthiſi medetur, vaſa rupta glutinat; apoſtemata purulenta mundificat & ſanat: urinas, menſes, ac ſudores promovet.

Quercetanus aliter Syrupum hunc nec minus dextrè præparat. Recipit enim ſucci Hederæ terreſtris libras duas ſemis, Sacchari roſati libram unam, Penidiorum uncias quatuor; & ſic in Syrupum percoquit.

ANIMADVERSIONES.

Paretur ſimiliter uti alii *Syrupi ex ſuccis ſimplices*. Quercetani præparatio, quæ fit cum additione *Sacchari Roſati & Penidiorum*, nobis non adeò perplacet, tùm quod *Saccharum Penidiatum*, (uti ſuperiùs in *animadverſionibus* ſuprà *Syrupum de Capillis Veneris compoſitum*, item *de Glycyrrhiza* abundè demonſtravimus,) inutiliter *Saccharo communi* ſubſtituatur, tùm etiam, quod *Saccharum Roſatum* absq; ſingulari ratione illi addatur, quia *Saccharum Roſatum* ſaltem ex *pulvere flor. Roſar. rubearum & Sacchar o ſimplici* confectum eſt; Si igitur hunc *Syrupum* virtute *Roſarum* imbuere velis, longè meliùs erit, *Roſarum ſiccarum & rubearum* certam quantitatem, cum *ſucco Hederæ terreſtris*, parumper *ſpiritu Vitrioli vel Sulphuris* acuato, extrahere; & tandem addito *Saccharo Syrupum* conficere.

SYRUPUS FLORUM HYPERICI.

Paratur ex triplici infuſione, cum Saccharo, ut Syrupus de Borragine & alii conſimiles.

Calculoſis, ac renum dolores patientibus auxilio eſt, urinas movet, vermes enecat, nec non cordis cerebriq; vires adauget.

ANIMADVERSIONES.

Cùm *Syrupi* hujus præparatio cum *Syrupi florum Arantiorum* præparatione coincidat, proindè genuina ejus parandi ratio, ex *animadverſionibus* ſupra eundem factis, haud difficulter colligi poterit; quò benevolum Lectorem remitto.

SYRUPUS DE HYSSOPO MESUÆ.

℞. Hyſſopi mediocriter ſicci,
Rad. Apii,
Fœniculi,
Petroſelini,
Glycyrrhizæ ana drachmas decem;
Hordei mundati unciam ſemis,
Tragacanthi,
Sem. Malvæ,
Cydoniorum ana drachm. tres,
Capillorum Veneris drachm. ſex,
Jujubarum,
Sebeſten ana numero triginta,

Uvarum

Uvarum passarum enucleatarum unciam unam semis,
Caricarum,
Dactylorum pinguium ana numero decem,
Aquæ libras octo.
Coquantur ad librarum quinque consumptionem:
Expressum cum Penidiorum alborum libris duabus in Syrupum percoquatur.

Utimur eo in morbis thoracis invalescentibus, ex frigida, crassa, & lenta materia natis, ubi attenuatione, detersione, ac expurgatione majore opus est, asthmaticos & tussiculosos juvat, obstructiones liberat, hypochondriorum dolori utilis, ac renum calculis salutaris.

Descriptio Mesuæ radices Petroselini non recipit: Nos autem aliorum quoque judicio suffulti, pro veteri consuetudine eas adjiciendas censemus.

ANIMADVERSIONES.

Plura futili ac inutili huic compositioni insunt, quæ si paulò accuratiùs rationis lance expendantur, deprehenduntur difficillimam, imò impossibilem reddere hujus *Syrupi* confectionem, ut jure meritò hûc trahi queant omnia illa, quæ superiùs *de Syrupo de Althæa* dicta & annotata. Etenim si ingredientium specierum proprietates exactiùs examinemus, certò inveniemus, neutiquam ex illis *Syrupum* confici posse, pauculis saltem exceptis, nimirùm *Hyssopo, radicibus Apii, Fœniculi, Petroselini, Glycyrrhizæ & herbâ Capillorum Veneris*, quæ quidem *decoctum* præbent crassum, in *Syrupi* tamen consistentiam facilè reducibile. *Jujubæ* verò, *Sebesten, Vvæpassæ, Caricæ, Dactyli*, crassum & viscosum (præsertim si diutiùs paulò, prout *fructus* desiderant, coquantur) efficiunt *decoctum*, quod difficulter ad *Syrupi* consistentiam redigi potest: *Tragacanthum* autem, *semen Malvæ, Cydoniorum*, nihil in coctura præbent, nisi meram viscidam spissamque *mucilaginem*, talis horum tota est substantia, quâ ipsâ si imbuatur *decoctum*, evadet illud quantum quantum penitùs viscosum & mucilagineum, imò nil nisi *mucilago* ipsa; undè *Syrupum* eleganter transparentem (prout quidem in Officinis, ast fucatus æquè uti *Syrupus de Althæa Fernelii*, prostat:) conficere qui potuerit,

Talem vix reperit unum
Millibus è multis hominum consultus Apollo.

Non equidem me latet, quòd Pharmacopœi prædictas *species mucilaginosas* nodulo includant, ut ità præcaveant, quò minus earundem *mucilago* (quæ alioquin, non nisi vi ex sacculo exprimi potest:) in *decoctum* migret, verùm sacculo inclusa remaneat tota; Sed quæso, si *mucilago* illa, quæ tota prænominatarum rerum est *substantia & essentia, decocto* permisceri non debet, in quem finem ergò (dicat mihi quis) species illæ *decocto* adduntur? De *Penidio* nil dicam, quo cum specierum prædictarum *decoctum* in *Syrupum* percoqui præcipitur, quod ob nullam aliam caussam *Sacchari communi* substituitur, quàm ut precium *Syrupi* augeatur. Equidem meum nunc esset, insulsæ *hujus Mesues compositionis* genuinam præparationem subnectere, verùm cùm, uti dictum, impossibile sit, ex omnibus hisce *speciebus Syrupum* conficere, idcircò suadeo ut ex solo *Hyssopi succo, radicibus Apii, Fœniculi, Petroselini, Glycyrrhizæ & herbâ Hyssopi recenti*, juxta *animadversiones Syrupi de Betonica simplicis & compositi, Syrupum* conficiant, qui hunc de *Hyssopo Mesues* longè antecellet.

SYRUPUS DE JUJUBIS. MESUÆ.

℞. Jujubarum num. sexaginta,
Violarum,
Sem. Malvæ ana drachmas quinque,
Capillorum Veneris,
Hordei mundati,
Glycyrrhizæ ana unciam unam,
Sem. Papaveris albi,
Melonum,
Lactucæ,
Cydoniorum,
Tragacanthi ana drachmas tres,
Aquæ fontis libras sex.
Coque ad tertias, & colaturæ adde

Sacchari

Sacchari libras duas.
Fiat Syrupus.

AD tussim siccam, arteriæ asperitatem, omnesq; thoracis & spiritualium partium affectus à fluxionibus calidis ortum habentes, accommodatus, sputum tenue suo lentore maturat, incrassat, glutinat, & expectorat, Violato viribus affinis, sed minus refrigerat; eum Manardus ad vesicæ ulcera celebrat, ad quæ lentore dulci, frigido & mucoso, ideoq; leniente, opus est.

SImplex fit ex Ziziphis centum, in Aquæ Cœlestis libris quatuor ad dimidias coctis, cum Sacchari librâ unâ. Utilis ad tenues in pectus destillationes, & sputum liquidius modicè incrassandum.

ANIMADVERSIONES.

IN *Syrupi* hujus reformatione operæ precium non est, ut diû nos moremur, quippè cum eandem, quam præcedens de *Hyssopo*, redoleat prosapiam, iisdemq; queîs ille scateat erroribus; proindè, ne in immensam molem liber excrescat, easdem laudes & *Animadversiones* omni jure ipsi tribuo. Quod si inter hunc *compositum*, & de *Zizyphis simplicem*, mihi daretur optio, postremum ego non sine ratione eligerem.

SYRUPUS DE LIMONIBUS.

℞. Succi Limonum maturorum per setaceum transcolati libras sex,
Sacchari albissimi libras tres.
Coquantur secundum artem.

REfrigerat, & acrimoniæ suæ vi penetrat: internis incendiis summoperè conducit; putredinem arcet, ac lumbricos enecat, cor & stomachum reficit, eorundemq; vires tuetur: caloris febrilis vehementiam componit; affectibus biliosis magis quàm Syrupus de Citro conveniens.

In hujus Syrupi præparatione observetur regula circa succi expressionem in descriptione Syrupi Acetositatis Citri tradita.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* ubique locorum in Germania vices *Syrupi Acetositatis Citri* supplet, nec adeò inconvenienter, cùm *succus Limonum* à *succo pomorum Citriorum* parum aut nihil differat: undè etiam idem hic *Syrupus*, pro *Syrupo Acetositatis Citri*, in Italia ipsa, promiscuè divenditur, ubi tamen *poma Citria* affatim haberi possunt, sed quoniam multum quidem in se habent *pulpæ* vel *carnis*, parùm autem continent *succi*, ideò ne Italis ipsis sufficiunt pro confectione *Syrupi*, in copia ibidem præscribendi. Cùm autem horum *pomorum succi*, in odore, sapore & virtute parum vel nihil discrepent, igitur etiam ambo sub eandem præparationem cadunt, & unâ eademque methodo *Syrupi* ex ipsis confici possunt.

SYRUPUS DE LUPULO.

℞. Succorum depuratorum Lupuli libras quatuor,
Fumariæ libras duas,
Sacchari clarificati libras quatuor.
Fiat Syrupus secundum artem.

AD jecoris intemperiem calidam, & bilis effervescentis impetum retundendum perutilis: sanguinem purgat, ejusq; ebullitionem temperato calore compescit; biliosis insuper febribus, synochis, cephalalgiæ calidæ, internisq; fervoribus conferi, ictero perquàm idoneus.

PAratur quoque hic Syrupus ex solo Lupuli succo, prout Mesuæ cap. de volubili docet.

In hujus Syrupi confectione studendum, ut succus è primis emergentis Lupuli viticulis ac turionibus, seu asparagis, ante enata folia exprimatur, non autem cùm jam planta provectior in caules adolevit.

SYRUPUS DE SUCCO MELISSOPHYLLI.

℞. Succi Melissophylli, seu Citrariæ veræ libras tres,
Sacchari albi libram unam semis.
Coquantur in formam Syrupi.

AD cordis vires reparandas efficax: lypothymias persanat, spiritus auget, ac pestilentium febrium malignitati adversatur; uteri insuper affectibus summoperè prodest, immunditiem enim expurgat, & menses moram trahentes ejicit.

SYRUPUS DE MENTHA MINOR MESUÆ.

℞. Succi Menthæ depurati,
Granatorum dulcium,
Acidorum ana libram unam,
Sacchari tantundem.
Coquantur paulatim secundum artem.

COmmendatur in ventriculi intemperie frigida, ideoq; vomitum, nauseam, & singultum sedat, ac alvi fluorem, retentricis facultatis imbecillitate subortum refrenat, stomachum quoque & ventrem inferiorem totum blando suo calore, leniq; astrictione confortat.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE LUPULO, MELISSOPHILLO, ET DE MENTHA MINOREM MESUÆ.

NOn variant hi *Syrupi*, conficiendi modo, à *Syrupo de Betonica simplici*, ideò quæ de illo superiùs annotata, revolvenda sunt.

SYRUPUS DE MENTHA MAIOR MESUÆ.

℞. Succi Cydoniorum acido dulcium,
Dulcium,
Granatorum acido-dulcium,
Dulcium,
Acidorum ana libram unam semis,
In succis his horis viginti quatuor macera
Menthæ siccæ libram unam semis,
Rosar. rubear. uncias duas,
His adjungito
Vini antiqui mensuras duas nostrates, seu libras quatuor civiles.
Coquantur lento igne ad dimidias: postea colentur, addendo colaturæ
Sacchari libras duas.
Coquantur ad perfectionem: & cùm reposueris, aromatiza cum Galliæ Moschatæ veræ, tritæ & in sindone ligatæ, atque ex orificio vasis suspensæ, drachmis tribus.

PRiore longè præstantior, sed multùm quoq; pretiosior: in quo parando Mentha parùm sicca sumenda est, quæ supervacaneam humiditatem suis flatibus ventriculum turbantem, deposuerit.

ANIMADVERSIONES.

LEpida sanè & ridicula, mox in frontispicio hujus *Syrupi*, sese offert *succorum Cydoniorum & Granatorum* alternatim permiscendorum variatio, quæ vix possibilis est, ut in Italia (quæ tellus illis aliàs vernacula est, maximè *Granatis*) nedicam in Germania, utpotè in qua vel rarus vel nullus ob Solis aërisque inclementiam eorundem proventus est, habeatur. Neq; etiam necessum arbitror adeò rigidè & præcisè differentias illas *succorum* trahere ad dextram hujus *Syrupi* confectionem. Etenim, quod ad *Cydonia* attinet, illa parùm quoad *aciditatem* & *dulcedinem* inter sese differunt, & ut plurimùm prout magis vel minus maturitatem adepta sunt, in sapore discrepant; *Granata* autem sive *fructus mali Punici*, manifestè inter se differre nullus diffiteor: Sed quæso nonne *sapor acidodulcis* sive *dulcacidus* ex *dulci* & *acido* constituitur? Ad quid ergò sumptuosa quidem, ast inutilis illa, nec ullius momenti *succorum dulcium & acidorum* sigillatim addendorum farrago, si ex solis *acido-dulcibus Granatis succus* pro *Syrupi* hujus confectione exoptetur: Res sanè cachinno digna, etiam in levissimis illis, quæ vel cruda gens rustica, si judicium suum parùm saltem consuleret, ex facili suboleret, intempestivam suam curiositatem prostituere. Æquè perpera & absurda est illa *vini antiqui & generosi* additio; ex qua nil nisi majus precium viriumque major jactura, in *Syrupum* redundat; etenim ut jam superiùs ad ravim usque hortati sumus, ubi tantam liquoris copiam ante debitam *Syrupi consistentiam* acquirendam (qualis

(qualis etiam hic exigitur) exhalare priùs oportet, ibi *vinum* maximè *vetus & fermentatum*, utpotè summè spirituosum, aliaque quorum virtus in subtilioribus & aëreis partibus consistit, quàm lentâ etiam coctura tractentur, frustrà adduntur; de quibus cùm in superioribus abundè satis dictum sit, ideò supervacaneum censemus prolixiùs hæc exaggerare. Legantur quæ mox sub auspicio hujus libri de præparatione dexteriori *Syrupi de Absinthio* annotavimus. Cæterùm quàm ineptè etiam illa de *Mentha parùm priùs siccanda*, pro supervacaneæ humiditatis suis flatibus ventriculum turbantis depositione, addita sit *animadversio*, quisque facilè videbit, qui computum instituerit, quot libræ pro *Syrupi* hujus consistentia indipiscenda, liquorum, cùm *vini*, tùm *succorum* inutiliter debeant evaporare; maximè si *Syrupus* ad præscriptum modum præparandus sit. Præstabit tamen (ne tantam nobilissimarum virtutum, specierum ingredientium faciamus jacturam) hujus præparationem instituere ad modum *Syrupi de Absinthio*, aut aliorum similium, destillando nimirum partes spirituosiores, easdemque seorsim asservando; Tandem cum relicto in cucurbita *decocto colato, clarificato, & ad consistentiam cum Sacchoro inspissato*, additâ etiam *liquoris spirituosi primum in destillatione egressi q. s.* unicâ ebullitione conficere *Syrupum*, oculis & palato gratissimum, & ad ventriculum roborandum efficassimum.

Drachmæ illæ tres Galliæ Moschatæ, quas præposterè etiam in sindone ligatas & tritas, jam confecto *Syrupo* immittere præcipit Author, aut destillatione rostro Alembici imponantur, ità *spirituosa*, quæ in principio prodit *aqua*, omnem illarum eliciet *essentiam*, quæ alioquin à *Syrupo* jam perfectè ad crassitiem cocto, exrahi non posset.

SYRUPUS DE SUCCO MERCURIALIS.

℞. Succi Mercurialis depurati libras tres,
Sacchari libram unam semis.
Coque in Syrupum.

EIus usus ad enemata paranaa olim frequens: alvum enim modestè subducit, biliosos & aqueos humores evacuans, uterum quoque impurum mundificat, & conceptioni habilem efficit.

ANIMADVERSIONES.

SI quis hunc *Syrupum*, in modum aliorum ex *succis* compositorum, conficere voluerit, per me licebit. Cæteroquin cùm usus hujus *Syrupi* solis Clysteribus & injectionibus inferioris gutturis destinatus sit, non adeò exquisita indigebit præparatione, & sufficiet si per simplicem coctionem paretur.

SYRUPUS MYRTINUS COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Baccarum Myrti drachmas viginti.
Rosarum rubearum,
Santali albi, & rubri,
Sumach,
Balaustiorum,
Berberum ana drachmas quindecim,
Mespilorum drachmas quinquaginta,
Succi pomorum agrestium,
Cydoniorum ana libram semis.

Omnia, exceptis succis, coquantur in aquæ fontis libris octo ad medias: colentur, & cum Sacchari libris tribus, additis in fine succis,

Fiat Syrupus.

EFficax ad thoracis & pectoris affectus, ubi contraria indicatio difficultatem parit, ac adstringentibus simul & vacuantibus utendum est, ut in hæmorrhagia, pulmonum tenui, & calidâ tussi; ventris etiam profluvium tranquillat, hæmorrhagiam omnem, utpote pectoris, renum, uteri, ac abundantia menstrua cohibet, diabetem reprimit, & omnem immodicam vacuationem sistit; quia refrigerat, siccat, & adstringit, viscera ab intemperie calida resoluta confirmat, ventriculi subversionem & vomitum compescit, ac tussim quæ diarrhœam sequitur, exterminat.

COmmodissimè paratur hic Syrupus autumnali tempore, quando Mespila matura quidem, sed duriuscula ad-

la adhuc, nec temporis morâ vel diuturniore situ remollita prostant.

Syrupus Myrtillorum simplex, seu ex succo, nostris non est in usu, cum his locis parari nequeat, nisi quis succum Myrtillorum ex Italia, aut Gallia Narbonensi petere voluerit; quantumvis nostri quoque Myrtilli vulgò Heydelbeer, ad hunc usum maximoperè celebrentur & traducantur.

SYrupum hunc Myrtinum compositum, alioquin diminutum & mancum, Clarissimus D D. Adolphus Occo Officinarum Pharmaceuticarum hujus Reipub. quondam Visitator Ordinarius, è tenebris penè eruit, ac in integrum restituit.

ANIMADVERSIONES.

CUm hic *Syrupus* maximam partem, ex meris *adstringentibus* conflatus sit, ab eoque sola *vis adstrictiva* exoptetur, proindè absque ulteriori labore, per *simplicem coctionem*, satis commodè parari poterit; Eò quòd in residua hujus *decocti* aliarumq; similium *stipticarum* rerum parte terrestriori, resideat *vis adstringendi*, non verò in *aqua* ab iisdem *destillata*: In vanum itaq; laborant, ac veluti ex inanibus paleis tritutam frumenti facere nituntur, qui ex rebus *adstringentibus* (loquor autem de *Vegetabilibus*) insigni & curiosâ solertiâ destillatis, sibi singulares *aquas stipticas* pollicentur, utpotè quâ virtute *adstrictoriâ*, *aqua* earundem rerum *destillata*, penitùs orbata, & sola remanentia terrestrior, uti dictum, imprægnata est.

SYRUPUS NEPHROCATHARTICUS JOVBERTI.

℞. Quinque Radicum aperientium ana uncias duas,
Raphani sylvestris,
Ononidis,
Bardanæ,
Ericæ,
Rubi,
Eryngii,
Levistici,
Rubiæ majoris ana unciam unam.

Macerentur contusæ in aceto vini albi per diem naturalem: postea accipe
Calami Aromatici,
Cyperi,
Asari,
Rad. Valerianæ,
Althææ,
Cort. radicis Capparis,
Citri sicci ana unciam semis,
Saxifragiæ cum radicibus,
Plantaginis cum radicibus ana manip. duos,
Summitatum Malvæ,
Parietariæ,
Urticæ,
Asparagi,
Betonicæ,
Pimpinellæ,
Quinque Herbar: Capillarium,
Nasturtii,
Sisymbrii aquatici,
Berlæ, id est, Sii, seu Laveris,
Crethæ marinæ,
Fragariæ ana manip. unum,
Pulpæ Passularum minorum,
Jujubarum,
Sebesten,
Glycyrrhicæ rasæ ana uncias duas,
Caricarum pinguium numero triginta,
Granorum Halicacabi,
Juniperi ana numero viginti,
Quatuor Seminum frig. majorum,
Minorum,
Sem. Milii Solis,
Urticæ,
Ocimi ana unciam semis,
Carui,
Dauci,
Seseleos ana drachmas duas,
Florum Cordialium,
Genistæ,
Hyperici,
Matrisylvæ ana pugillum unum.

Coquantur in sufficienti quantitate decocti hordei, addito aceto infusionis radicum. Libris quatuor colaturæ adde
Succi Limonum libram unam,
Sacchari & Mellis despumati ana libras duas.
Fiat Syrupus, qui aromatisetur,
Cinamomi uncia una,
Nucis Moschatæ unciæ semis.
Reponatur in usum.

LAborioſa eſt hujus Syrupi confectio, ejus tamen uſus apud nos increbuit, ob eximias vires quibus in ciendâ remorante urinâ, renibusq; à ſabulo liberandis, pollet: calculos enim atterit, arenulas expurgat, urinarios meatus patefacit, & mundificat, renum, ureterum, ac veſicæ obſtructiones liberans. Datur commodiſſimè cum decocto Herniariæ, aut Cicerum rubeorum.

RAphanus ſylveſtris intelligitur Mörrettich/ vulgo Krien.

Erica, herbula eſt fruticoſa, Tamariſco haud abſimilis, folia tamen habens minora, magisque viridia, quæ noſtris Heyden/ dicitur.

Rubia, Erythrodanum eſt Dioſcoridis, radix noſtris Officinis plùs ſatis cognita, vulgo Ferberröth nominata.

Siſymbrium, Naſturtium eſt aquaticum, vulgo Brunnenkreß.

Berle, Gallicum eſt vocabulum, ſignificans apud nos Apium paluſtre, ſeu Sium, vel Laver Dioſcoridis, quæ planta vulgari idiomate Waſſermerck appellatur.

Cretha marina, quæ & Salſia marina Officinis dicitur, Crithmi ſeu Crithami eſt ſpecies, quæ noſtris Meerfenchel/ Bacillenkraut & Meerpeterlein nominari conſuevit. Aliquibus Empetrum marinum, quod tamen Empetrum verum non eſt, ejus tamen loco Empetrum verum, ſeu Herniaria Hollerii rectè ſubſtituitur.

De Matriſylva difficultas hîc oritur, cùm variæ plantæ hoc titulo indigitari ſoleant: utpote Sclarea illa albicans & ſylveſtris, itemque Stellaria vocata herba, quæ & Matriſylva vulgaris, alioquin Spergula dicta, Germanis Sternleberkraut/ itemq; Periclymenum, ſeu Caprifolium Germanicum, cujus flores hôc loco accipiendos omnino cenſemus, cùm planta hæc potentiſſimè urinas moveat, grumoſumque ſanguinem, ac alias in urinariis meatibus collectas impuritates expellat.

QUamvis Syr. hujus confectionem antiquitas noſtra ob eximias vires commendaverit, ejus tamen uſus apud nos jam eviluit.

ANIMADVERSIONES.

INgentem & inconcinnam *Syrupi* hujus, ingredientium farraginem, quisquis miraretur potiùs, quàm ut eandem vel verbulo commendare dignaretur; quippe quæ vel primo ſtatim intuitu Lectorem, nedum illum, qui *Syrupum* ex iis parare debet, tædio afficit: Ultrà hoc ſanè parùm perſpectè *pulpas Paſſularum*, *Iujubarum & Sebeſten* adjicit Author, ignorans *pulpas in Syrupum* reduci non poſſe, & inter illas omnium minimè, quæ *viſcidæ* ſunt, quales præbent *Sebeſten* & *Iujubæ*: Præterea, ſatis mirari nequeo ſummam Authoris in præſcribendis *granis Iuniperi* cautelam, quorum quantitas adeò exigua huic compoſitioni ineſt, ut ſuppoſito totum compoſitum continere triginta tres doſes, (℥ *LXVI. nimirum*) ac ità ℥ij *Syrupi* ſumendo pro unaquaque Doſi, quælibet Doſis vix virtute *dimidii grani Iuniperi* gaudeat, quæ tamen *grana Iuniperi*, inter potiſſima reponi merentur, à quibus *Syrupus* hic *virtutem Nephrocatharticam* ſortiatur; Nec minùs inconvenienter Author hujus compoſitionis *ſpecies ingredientes omnes*, in *decocto hordei* coquere jubet, neſcius, quòd *hordeum*, ſi diutiùs coquatur (prout neceſſum eſt, ſi virtutibus ejus *decoctum* imprægnari debet) *cremorem* præbeat, ad *Syrupi elegantis* confectionem, nullo modo conducibilem; Et ponamus, recipi *decoctum hordei clarum, perſpicuum & optimè defæcatum*, haud benè tamen & illud adhiberetur, cùm parùm ampliùs de virtutibus *ſpecierum præſcriptarum*, extrahere poſſet, eò quòd jam tùm ſaturatè imbutum ſit virtute ipſius *hordei*; quod manifeſtum & palam fit in quibuscunq; ſolutionibus & extractionibus, ſi ve illæ fiant cum *Spiritu vini, aceto deſtillato, aquâ deſtillatâ vel ſimplici* aut quovis alio liquore vel menſtruo, ad extractiones rerum uſurpari ſolito. Tangenda etiam eſſent illa, quæ pro *Aromatiſatione* ſub finem adjiciuntur, verùm cum uſus hujus *Syrupi* apud cordatos Medicos jam dudum eviluerit, idcircò brevitatis gratiâ, miſſa hæc facio, nec aliam meliorem præparationem addo, cùm vix credam ullum reperiri, qui eam diſideret. Si quis tamen hunc *Syrupum* conficere velit, ille imitetur præparationem *Syrupi Magiſtralis Mindereri vel Acetoſi compoſiti*, ſecundùm noſtrum indigitatum modum, omiſſis autum *pul-*

tem *pulpis*, *ipsæ Passulæ Jujubæ & Sebesten* accipiantur.

SYRUPUS DE NYMPHÆA SIMPLEX NICOLAI.

Fit ex trinâ florum Nymphææ albæ infusione, prout Syrupus Rosatus.

Insigniter refrigerat, somnum allicit, viscerum æstus mitigat; Veneris insomnia cohibet, semen immodicè fluens restringit, sitim temperat, ac febrium ardores compescit.

ANIMADVERSIONES.

Animadversiones suprà *Syrupos ex infusionibus florum Arantiorum, Buglossæ, &c.* confectos, hîc consulantur.

SYRUPUS DE NYMPHÆA COMPOSITUS FRANCISCI PEDEMONTANI.

℞. Flor. Nymphææ albæ uncias duas,
Citrinæ,
Psyllii integri,
Sem. Acetosæ ana unciam unam,
Quatuor frigid. major. ana unciam semis,
Minor. ana drachmas duas,
Rad. Fœniculi unciam unam.

Coquantur in aquæ hordei libris quatuor ad medias: colaturæ addantur
Sacchari libra una,
Succi Granatorum acidorum,
Aceti albi ana unciæ duæ.
Fiat Syrupus qui aromatisetur cum
Santali Citrini,
Spicæ Indicæ ana drachmâ unâ semis.

Valet ad biliosarum vehementiumq; febrium æstus, dolores à bile procreatos, & capitis fervores, insomniam levat, sitim extinguit, ac potenter refrigerat & humectat.

Describitur hic Syrupus à Pedemontano in Cap. de calidâ intemperie hepatis simplici & composita, additurq; ei Spica, ne suâ frigiditate facilè obstructiones pariat.

ANIMADVERSIONES.

Neque hic *Syrupus* suis caret difficultatibus, quas non levidenses creat illi, qui ipsum paraturus est: Etenim pleraque ingredientia ita nata sunt, ut in coctura *mucilaginosum & viscidum* adeòque ad *Syrupum* conficiendum inutile ferè reddant *decoctum*, ut sunt potissimum *semina illa quatuor frigida minora, Psyllium, &c.* qualem *decocti* lentorem & viscididitatem tùm maximè promovebit *decoctum hordei*, quo species decoqui jubentur. *Corrigentia* quod spectat, *scilicet Santalum Citrinum & Spicam Indicam*, illa sub finem demùm jam confecto *Syrupo* addita, parùm de sua vi aromatica eidem impertient, ob rationes antea multoties allegatas; Quæ ipsa etiam si unà cum *decocto* coqui debent, vires suas in tenuiori & aërea sui particula consistentes vel levi coctura amittent. Suasor itaque sum, ut qui *Syrupum* hunc anxiè expetat, ipse aut magis concinnam ejus sibi efformet compositionem, aut vice hujus, *Emulsionem ingredientium seminum*, ope *decocti florum Nymphææ & radicum Fœniculi*, confici curet, cui *Saccharum, acetum & succum Granatorum* ultimò addat. Vel imitetur modum nostrum, in *Syrupi Acetosi compositi* præparatione commendatum; Videat autem, ne in coctura *decoctum* mucilaginosum reddat, sed iteratâ clarificatione, quantum potest, tenue efficiat.

SYRUPUS DE PAPAVERE SIMPLEX MESUÆ.

℞. Capitum Papaveris albi & nigri recentium & cum seminibus ana uncias septem & semis,
Aquæ pluvialis libras octo.

Decoquantur ad remanentiam libræ unius & dimidiæ: cui adde
Penidiorum,
Sacchari ana uncias quatuor.
Fiat Syrupus, ut est artis.

Usu creber, arcendis defluxionibus calidis, tenuibus, & acribus in thoracem ruentibus, quæ asperam arteriam faucesq; exasperant, & vigilare cogunt, proinde tussim

tussim ex defluxionibus iis enatam pellit: lentore autem suo gutturis asperitatem lenit, caloris incendium mitigat, sitim explet, somnum conciliat cùm propriis viribus, refrigerando nimirum & humectando, tum ex accidenti, sedatâ videlicet tussi, quæ insomnium parit.

ANIMADVERSIONES.

SUfficiet hunc *Syrupum* solâ coctura parasse, id unicè cavendo, ne mucilagineum evadat *decoctum*, quale *Papaveris capita* etiam præbere assolent, si diu coquantur; *Saccharum Penidii*, quàm inconsideratè addatur, ex superioribus nostris *Animadversionibus* abundè patebit.

SYRUPUS DE PAPAVERE COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Capitum Papaveris albi & nigri cum suis seminibus ana uncias sex & drachmas duas,
Capillorum Veneris drachmas quindecim,
Glycyrrhicæ drachmas quinque,
Iujubarum numero triginta,
Sem. Lactucæ uncias quinque,
Malvæ,
Cydoniorum ana drachmas sex,
Coquantur in libris octo aquæ, ultra medietatis consumptionem:
Postmodùm accipe
Colaturæ libras tres,
Penidiorum,
Sacchari ana libram unam.
Fiat Syrupus.

AD prædicta efficacior, potentiùs somnum conciliat & refrigerat, catarrhum, tussim siccam & phthisim sedat: alvi etiam profluvio, ac dysenteriæ, quæ ex materiæ acris & biliosæ effluxu excitatur, medicatur, intemperiem calidam & siccam intestinorum emendat.

MEsuæ in utroque hoc Syrupo aquæ tantummodò libras quatuor recipit, veruntamen quia portio hæc liquoris nimis parca extiterat, ideo eandem duplicandam esse censuimus. Quem præparandi modum à multis jam annis communi collegii voto observavimus.

Parandi norma hæc est: ut capita Papaveris horis viginti quatuor ante coctionem in prædictâ aquæ quantitate macerentur: Postmodùm autem semina mucilaginosa in linteum ligata inter coquendum ipsi Syrupo, ut facultates ei suas tradant, immergantur: alioquin enim mucilagines Syrupum glutinosum ac ingratum redderent.

ANIMADVERSIONES.

POsset hic *Syrupus* similem in modum, uti præcedens, solâ coctione parari, nisi ingens illa *seminum mucilaginosorum* adjecta copia, præparationem ejus legitimam penitùs præpediret, utpotè è quibus virtus nulla extrahi potest, nisi simul extractâ *mucilagine*, in qua omnis earundem consistit vis & efficacia; Quâ tamen (quod sæpiùs superiùs innuimus) si imbuatur *decoctum*, omninò ineptum redditur, ut pro *Syrupo* conficiendo Pharmacopœo inservire possit; Propterea nilquicquam prodest futilis illa admonitio, quâ *semina mucilaginosa* linteo illigata & inclusa, inter coquendum, *decocto* immergi jubentur, ut eâ ratione exitus *mucilagini* prohibeatur.

SYRUPUS DE PAPAVERE ERRATICO, QUOD ALIIS PAPAVER RHOEAS DICITUR.

Fit ex trinâ florum infusione, ut Syrupus Rosatus simplex, vel de Borragine: quamvis ex succo quoque parari queat.

AD ardentium febrium vehementes æstus adhibetur, quorum incendia potenter extinguit, ac calores efficaciter mitigat, vigiliasque arcet; calidis præsertim pectoris malis, utpote peripnevmoniæ, acribus destillationibus, faucium inflammationibus, ac pleuritidi, cui à proprietate quàm maximè prodesse creditur, salutaris existit.

SYRUPUS FLORUM PARALYSEOS.

Paratur ex repetitâ florum infusione, ut præcedens.

Frigidos

FRigidos nervorum, ac cerebri morbos egregiè curat. Datur convulsis, tremulis, & paralyticis: cordis etiam vires tuetur, ac oris ulcera persanat. Atque in eundem usum Mel quoq; simili modo paratum prostat.

SYRUPUS DE PÆONIA.

Et hic quoq; Syrupus eodem modo, quo antecedentes jam dicti, ex florum triplici infusione parandus, quamvis aliqui ex ipso florum succo eundem conficiant.

EPilepsiæ, convulsionibus, ac spasmo auxiliatur: comitialis morbi insultus frangit, menses ducit, uterinis quoque affectibus conducit.

SYRUPUS DE PILOSELLA SEU HISPIDULA RENODÆI.

℞. Summitatum floridarum & recentium Pilosellæ libram unam.
Infundantur per horas duodecim, in libris quinque aquæ calentis, deinde lentò igne bulliant; abhinc colaturæ libris quatuor adde
Sacchari libras tres.
Coquantur ex arte in Syrupum.

AD plurimos pulmonis affectus depellendos maximè idoneus, ejus enim vulnera sanat, & ulcera retardat. Exhibetur potissimùm iis, quibus à capite aut aliis partibus in thoracem fit defluxio, & quibus pulmones pituitoso humore multo infarciuntur: siquidem humoris irruentis impetum cohibet, fluxum coquit, partem affectam roborat, ac expectorationem movet.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM DE PAPAVERE ERRATICO.

Florum Paralyseos, de Pæonia, de Pilosella seu Hispidula Renodæi.

OMnes hi *Syrupi*, ut alii, *ex Florum infusionibus* facti parentur, de quibus supra actum fuit.

SYRUPUS DE SUCCO PLANTAGINIS.

℞. Succi Plantaginis defecati, ac diligenter per colum trajecti libras tres,
Sacchari albi libram unam semis.
Coquantur, ut est artis.

UTiliter internis vasorum disruptionibus adhibetur: proinde cruentis sputis, ac renibus sanguinem fundentibus auxilio est, dysenteriam quoque, hæmorrhoidas, & menses nimium fluentes reprimit ac restringit, internosq; sinus glutinat.

ANIMADVERSIONES.

HUjus præparandi modus diversus non est, ab aliorum *Syruporum* præparationibus *ex succis* factis, de quibus satis superque superiùs egimus, ut non opus sit peculiarem ejus confectionem hîc adscribere.

SYRUPUS E POMIS SIMPLEX MESUÆ.

℞. Succi pomorum dulcium,
Acidorum ana libras quinque.
Cocti & despumati succi ad dimidias, biduo residere permittantur: tum colentur, & cum Sacchari libris tribus fiat Syrupus.

COr imbecillum roborat, syncopen & cordis palpitationem juvat, ac omnibus cordis affectibus ab atrâ bile succurrit: ventriculum firmat, sitim sedat, febribusq; biliosis auxiliatur, cor, & facultates ejus omnes sopitas excitat, ac lætitiam inducit.

EDulcibus eligenda sunt sapidissima: ex acidis quæ vinosa dicuntur, nostris Weinling aut Beyöpffel; quæ integra; hoc est, cum corticibus exprimenda, quod saporis vis in iis contineatur, cujus ratione cor mirificè corroborare creduntur. Alium Syrupum de Pomis ad Electuarium Alkermes parandum requisitum describit Joubertus, qui sequitur.

ANIMADVERSIONES.

SImpliciter modo præscripto, vel ad modum aliorum *Syruporum ex succis confectorum*, & hic *Syrupus* parari potest.

SYRUPUS

SYRUPUS DE POMIS AD CONFECTIONEM ALKERMES EXPETITUS.

℞. Setæ ſucco Granorum Kermes tinctæ
librам unam.
Infunde eam in ſucci Pomorum dulcium & aquæ roſarum ana librâ unâ ſemis: ſtent in infuſione per horas viginti quatuor, poſtea ſimul bulliant, dum aqua rubeſcat. Deinde cola, & exprime, expreſſumque cum Sacchari albi unciis octodecim & drachmis ſex in Syrupi conſiſtentiam percoque.

Obſervetur hîc regula in Prolegomenis circa vaſa tradita: debent enim hi ſucci nunquam in vaſe æreo, ſtanneo, aut ex aurichalco confecto pro biduana reſidentiâ aſſervari, ſed vel in lapideo aut ſaltem teſtaceo vitreato: alioquin ſtatim æruginem ſapiunt, noxamq; ingentem contrahunt.

Compoſitus, qui Regi Sapor adſcribitur, inter purgantes requirendus.

ANIMADVERSIONES.

ADeò inepta eſt & ridicula hujus *Syrupi*, pro tam nobili & quam nunc omnis orbis loquitur, *confectione*, præparatio, ut vix ullam invenire queam, quæ illam ineptiis ſuperet. Quæ enim dementia eſt, ubi *res ipſa* æquè commodè haberi poteſt, *aliam aliquam* ejusdem colore leviter tinctam ſibi eligere, eidemque præferre? Quod tamen in præſens feciſſe videntur, qui ad præfatam *compoſitionem Setam granis Kermis tinctam*, illis ipſis *granis* (quæ tamen affatim ubique ferè locorum proſtant, & *quorum uncia una* plùs in ſe continet *tincturæ*, quàm *Setæ tinctæ integra libra*) neſcio quo jure, quaque injuriâ prætulerunt; Taceo, quòd *Seta illa* vel potiùs *Sericum*, rarò *ſucco* vel *tincturâ ſolâ & ſincerâ granorum Kermes* imbutum, ſed utplurimum *rebus alienis* à tinctoribus adulteratum ſit; Addo, quòd *Seta* ſive *Sericum*, *ſucco vel tinctura granorum Kermes tinctum*, ingens ſaltem huic *confectioni* addat precium. Miror porrò inſignem illorum in *Saccharo* parſimoniam, dum *unciis novendecim Syrupo huic* deſtinatis, *drachmas duas* detrahant; Et libens vel unicam ſaltem rationem ſcirem, quare *tincturæ illi coccineæ*, vel *libræ uni Setæ tinctæ*, plùs minuſve non debeat addi *Sacchari, quàm ℥ xviij & ʒ vj*, & cur *drachmæ duæ* decurtandæ, nec *unciæ illæ novendecim integræ* huic *Syrupo* impendendæ ſint? cum tamen aliàs in additione fruſtraneâ *rerum aromaticarum* adeò liberales ſint, ut mirari ſubeat tantam illorum prodigalitatem, quam ipſam etiam in hac *confectione* denuò oſtentant exemplo *aquæ roſarum fragrantiſſimæ*, quam æquè ac ſi nihil illis conſtaret, unâ cum *ſucci pomorum* portione aquea, in auras avolare permittunt: Verùm ne diutiùs in nugis illis ventilandis calamum moremur, aliam eamque magis concinnam præparationem ſubnectamus, quæ talis eſto.

℞. Granorum Kermes ℥ j,
Infunde ea in
Succi depur. & clarif. Pomor. dulcium ℔ j,
addendo
Olei Tartari per deliq. aliquot guttulas.

Peractâ digeſtione unaque vel alterâ ebullitione fiat colatura, *granis reſiduis* adhuc *dimidiâ librâ ſucci* itidem *pauculis guttulis olei Tartari* acuati reaffuſâ, reiterataque poſt aliqualem digeſtionem vel levem coctionem colaturâ, cui adde

Sacchari albiſſimi vel clarificati ℔ jß,

& ad *Syrupi conſiſtentiam* in vaſe terreo percoque. Hunc ſi *Roſarum* odore imbuere velis, *Elæoſacchari Roſarum ʒ ij.* aut plus minuſvè, prout intenſiorem vel remiſſiorem *odorem roſaceum* exigis, illi adde, ſicque optimè reconditum uſui aſſerva.

SYRUPUS DE PORTULACA MESUÆ.

℞. Sem. Portulacæ libram ſemis,
Succi Endiviæ cocti & depurati libras duas,
Sacchari libram unam,
Succi Granatorum acidorum uncias novem.

Tritum ſemen in ſucco Endiviæ macera viginti quatuor horis, poſtea lento igne coque ad dimidias: demum cum Saccharo percoque in Syrupum.

 Potenter

Potenter refrigerat, sitim inexhaustam sedat, febrium ardores, ventriculi & jecoris calidam intemperiem moderatur. Eo efficaciter utimur ad lumbricos, & interaneorum animalia expellenda, cortice Citri indito.

ANIMADVERSIONES.

Nisi quis *aquâ ex succo Endiviæ*, aliàs per destillationem parari solitâ (quæ tota in hujus *Syrupi* præparatione exhalare debet) opus habuerit, poterit eundem ad modum præscriptum absque destillatione conficere; Consultiùs autem foret, *ad* ℔ *ij. aquæ* per destillationem abstrahere, & unâ cum *Syrupo* exhibere.

SYRUPUS DE PRASIO MESUÆ.

℞. Prasii, seu Marrubii non adeò sicci uncias duas,
Glycyrrhizæ unciam unam,
Capillorum Veneris,
Hyssopi parum sicci ana drachmas sex,
Calaminthæ,
Anisi,
Rad. Apii,
Fœniculi ana drachmas quinque,
Ireos,
Sem. Malvæ,
Fœnugræci ana drachmas tres,
Lini,
Cydoniorum ana drachmas duas.
Passularum enucleatarum uncias quinq;,
Caricarum pinguium numero sedecim:
Coquantur in aquæ puræ libris decem ad dimidias: expressioni adde
Penidiorum,
Mellis despumati ana libras duas.
Fiat Syrupus.

Ad longos & diuturnos thoracis affectus, tussim anhelam, senibus & frigidis naturis familiarem, ex crassa, frigida, viscida & lenta materia, perquàm salutaris, asthmaticis prodest, suppuratorum pus egregiè dissolvit, dissecat, & incidit, tergit, educit, & in apertum promovet. Variam componendi rationem require apud Foësium.

ANIMADVERSIONES.

Ad tædium usque hactenùs demonstratum est, *semina Malvæ, Fœnugræci, Lini, Cydoniorum*, ob *mucilaginem meram*, quâ *decoctum* imbuunt, inepta esse ad conficiendos *Syrupos elegantes, justæ consistentiæ, gratiq; coloris & saporis*, quales quidem ab omnibus, non Pharmacopœis solùm, sed ipsis etiam Medicis, expeti probè novi. Quibus *mucilaginosis seminibus* si destitueretur hæc *Mesues compositio*, & ad normam aliorum *Syruporum* per destillationem pararetur, citiùs fortè inde *Syrupus* componi posset, ad effectus ipsi attributos edendos, longè aptior, utpotè quorum *visciditate*, vis ejus dissolvendi, incidendi & detergendi, lentamque ac viscidam materiam peccantem attenuandi & educendi, planè obtunditur aut annihilatur.

SYRUPUS DE DUABUS RADICIBUS.

℞. Rad. Petroselini,
Fœniculi ana uncias quatuor,
Aquæ libras quinque.
Coque ad medias: colaturæ adde
Sacchari albissimi libras duas.
Fiat Syrupus.

Obstructiones viscerum levat, humorum crassitiem extergit, purgat & tenuat: urinas promovet, febres compositas & nothas adjuvat, ventriculum bile ac pituitâ refertum allevat, renum, lienis & jecoris infarctus penetrat.

SYRUPUS DE QUINQUE RADICIBUS MESUÆ.

℞. Rad. Apii,
Fœniculi,
Petroselini,
Asparagi,
Rusci ana uncias duas,
Aquæ fontis libras sex.
Coquantur ad tertiæ partis consumptionem: expressum coquatur denuò cum
Sacchari libris tribus:
Addendo ad finem
Aceti albi uncias octo.

Humorum

Humorum lentitiam incidit magis, & apparat, obſtructaq; potentiùs allevat, ad omnia prædicta efficacior.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE DUABUS ET DE QUINQUE RADICIBUS.

Parentur quocunque modo libuerit, vel beneficio ſimplicis *coctionis*, vel (quod meliùs fortè) *deſtillatione & abſtractione partium tenuium, in ſpiritu volatili conſiſtentium*, & à prima deſtillatione aſſervatarum, quæ ultimò *Syrupo vel Sacchare ad Tabulati conſiſtentiam cocto* admiſceri poſſunt, prout in aliis apertè ſatis docuimus. Poſſemus etiam in præparatione *Syrupi de quinque radicibus* imitari modum in *Animadverſionibus* noſtris ſuper *Syrupum Acetoſum compoſitum* commendatum, deſtillando nimirùm ſpecies inter initia cum ſolo *aceto deſtillato* infuſas.

SYRUPUS DE RIBES.

℞. Succi Ribes depurati libras tres,
Sacchari libram unam ſemis.
Fiat ex arte Syrupus.

Incendio febrili ſalubris exiſtit, excalefacta viſcera acoris ſui jucunditate plurimùm recreat, ſitim ſedat, nec non choleræ, cardiaciſq; ſuccurrit.

ANIMADVERSIONES.

Trahatur huc præparatio *Syrupi Ceraſorum acidorum*, obſervatis ſimul *Animadverſionibus* ſuper eundem factis, quæ benevolus Lector, pro libitu revidere poterit.

SYRUPUS ROSATUS SIMPLEX.

℞. Roſarum rubearum recentium libras quatuor,
Aquæ puræ calentis libras ſedecim.

Stent in infuſione per horas viginti quatuor, tum rejectis prioribus roſis totidem recentes ſumantur, ac reiteretur id tertiùm: deinde colati ſingulis libris quinque addantur Sacchari libræ quatuor.
Fiat Syrupus.

Abſtergit, aperit, lenit, ac concoquit: bilem crudam, & humores pituitoſos febrium fomitem obtinentes, expulſioni apparat, alvumq; molliorem reddit.

ANIMADVERSIONES.

Cum in hoc *Syrupo vis* (uti apparet) *ſolutiva* maximè exoptetur, confici poterit juxtà modum præſcriptum, *trinâ* videlicet *florum infuſione*, ac *forti* ſingulis vicibus *reiteratâ expreſſione*.

SYRUPUS DE ROSIS SICCIS.

℞. Roſarum rubrarum exiccatarum libram unam.

Infundantur in aquæ calentis puræ libris ſex, horis viginti quatuor, infuſionem hanc reaſſumptis ſemper novis roſis triplicando: Tandem in expreſſione dilue Sacchari albiſſimi libras tres.

Coque ex arte in Syrupum.

Ad omnem alvi fluorem ſiſtendum commendatur, cœliacos, lientericos, ac dyſentericos probè juvat, partes internas roborat, ulcera detergit, ac glutinat: vomitum compeſcit, nec non uteri rhevmatiſmum cohibet.

ANIMADVERSIONES.

Modus parandi priorem *Syrupum*, etiam huic convenienter applicari poteſt: in eo enim hi duo *Syrupi* ſolummodò diſcrepant, quod in ipſo *vis ſolutiva*, in hoc verò *ſtiptica* magis exoptetur, quæ ambo in *terreſtriori Roſarum parte* conſiſtunt.

SYRUPUS DE RUBO IDÆO.

℞. Succi baccarum Rubi Idæi diligenter tranſcolati libras tres,
Sacchari albi libram unam ſemis.
Coque in Syrupum.

Febrium æſtus mitigat, cordis defectiones arcet, lypothymias fugat, alvum blandè adſtringit, ob id diarrhϾ & dyſenteriæ, bilioſiſq; alvi fluxionibus opitulatur: cordis inſuper

super vires supra gemmas, ac uniones tutatur & auget.

SYRUPUS DE SCABIOSA.

℞. Succi Scabiosæ defæcati libras tres,
Sacchari libram unam semis.
Coque in Syrupum.

PEctoris noxis plurimùm prodest, & anhelam senum tussim sublevat, pleuritidi confert, malignis febribus resistit, ac apostemata dissolvit, & repurgat.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE RUBO IDÆO, ET DE SCABIOSA.

PArentur ut alii *Syrupi* ex consimilibus *succis* confecti, de quibus superiùs.

SYRUPUS SCELOTYRBICUS.

℞. Succi Nasturtii aquatici,
Becabungæ ana libram semis,
Fumariæ,
Lupuli ana uncias tres.
Ferveant simul, ablataque spumâ depurentur per residentiam.
℞. Succi hujus libram unam, uncias quatuor.
Decoque cum Sacchari clarificati unciis octo, lento igne ad Syrupi consistentiam.

SCorbuto inprimis medetur, ejusdemq́; Symptomata varia mitigat, lienis, & venarum mesaraicarum obstructiones aperit, erosioni oris, & gingivarum mirificè prodest.

ANIMADVERSIONES.

CUm virtus *plantarum Antiscorbuticarum* potissimùm resideat in spirituosa earundem parte, seu potiùs *Sale volatili*, vel si mavis in *spiritu volatili salino*, qui levi etiam ignis calore concitatus sibi fugâ consulere, ac Dædaleis veluti remigiis aëra petere solet, ut adeò sedulâ observantiâ heîc opus sit, ne is *diuturniori coctione* in auras pellatur; secùs enim *Syrupum* viribus truncatum nanciscereris. Præstabit itaque à *succis*, priusquam *coctioni* subdentur, eorundem *partium spirituosiorum uncias quinque* circiter, per Alembicum abstrahere, ex residuo verò cum *Sacchare ad consistentiam Tabulati cocto*, additis prædictis *unciis quinq; abstracti succi spirituosioris* sine ulteriori coctione conficere *Syrupum*. Consulantur etiam *Animadversiones Syrupi de Betonica simplicis.*

SYRUPUS DE SCOLOPENDRIO FERNELII.

℞. Polypodii quercini,
Rad. Buglossi utriusque,
Cort. rad. Capparum,
Tamarisci ana uncias duas,
Scolopendrii veri, seu Ceterach manipulos tres,
Lupuli,
Capillorum Veneris,
Cuscutæ,
Melissophylli ana manipulos duos.
Coquantur in aquæ libris novem ad remanentiam librarum quinque: colaturæ huic adde,
Sacchari albi libras quatuor.
Percoquantur in Syrupum.

CRassam terrenamq́; melancholiam extenuat, mollit, fluxamq́; reddit: lienem obstructione liberat, tumentemq́; solvit, melancholiæ, quartanis, diuturnisq́; febribus apprimè utilis.

SYrupum hunc ex Fernelio huc transtulimus: ejus enim qui in veteri Dispensatorio continebatur usus, ob ingratum saporem propemodùm eviluit; hic autem non minoris efficaciæ existit.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* juxtà modum in *Animadversionibus Syrupi de Calamintha Mesues* edoctum, convenientissimè præparari potest.

SYRUPUS DE SCORDIO SIMPLEX.

℞. Succi Scordii depurati libras duas,
Sachari libram unam semis.
Fiat Syrupus,

EIus usus præcipuus est in pestilentibus & malignis febribus: internæ namque putredini maximè adversatur, ac humorum

rum corruptiones emendat, lumbricos enecat, menses ciet, venenis reluctatur, vasa rupta glutinat, nec non sudores prolicit.

NOtandum in succi hujus defectu substitui posse decoctum Scordii Cretici, aut nostratis, ex copiosâ plantæ hujus quantitate paratum, quod multam herbæ vim imbiberit, ita ut suo valore succum æquet.

ANIMADVERSIONES.

SYrupi hujus præparatio cum dexterrima illa *Syrupi de Betonica simplicis* præparatione coincidit: Etenim hoc pacto *succi scordii vis antiloimica excellens* non solùm conservatur, sed etiam insigniter augetur, & consequenter *Syrupus* hic ad enumeratos effectus multò redditur efficacior.

SYRUPUS DE SCORDIO COMPOSITUS HIERONYMI MERCURIALIS.

℞. Florum Nymphææ,
Rosarum,
Borraginis,
Citri,
Foliorum Sonchi,
Borraginis,
Acetosæ,
Pimpinellæ ana pugillos quinque,
Sem. Acetosæ,
Citri ana drach. quinque,.
Decoque in Aquæ hordei libris tribus ad tertias: deinde recipe dicti decocti libras duas,
Succi Scordii depurati libras tres,
Sacchari fini libras quatuor.
Decoque secundum artem, in fine addendo
Camphoræ,
Moschi ana scrup. semis.
Misce pro Syrupo.

DEscribitur hic Syrupus ab Octaviano Roboreto in Tractatu de febre puncticulari, cui præcipuè convenit; prout morbis omnibus ab humorum corruptelâ seu putredine natis.

IN defectu florum Citri, cortices substituantur.

ANIMADVERSIONES.

NObilis hic *Syrupus* paretur juxtà modum nostrum in præparatione *Syrupi de Betonica compositi* notatum, destillando nimirùm species primò cum solo *succo Scordii* ad siccitatem ferè, rostro Alembici impositis *Moscho & Camphorâ*, ità efficies *Syrupum* præstantissimum.

SYRUPUS DE SEMPERVIVO SIMPLEX.

℞. Succi Sempervivi colati ac depurati lib. tres,
Sacchari albi libram unam semis.
Coque in Syrupum.

FEbrium æstus potenter extinguit, ac internis incendiis auxiliatur, ob id linguæ inflammationem, ejusq; ariditatem aufert.

ANIMADVERSIONES.

PArandus eo modo, quo alii ex *succis confecti Syrupi.*

SYRUPUS DE SEMPERVIVO COMPOSITUS.

℞. Foliorum Sempervivi recent. libras duodecim.
Contundantur in pilâ lapideâ, aspergendo iisdem,
Salis Ammoniaci mundi drachmas decem.
Stent sic simul propè tecta in vase fictili vitreato, per dies tres, vel quatuor, sed tamen quotidiè agitentur. Postea ex his exprimatur succus, qui cum Sacchari libris sex in vase itidem fictili, aut lapideo, coquatur in Syrupum justæ consistentiæ.

PRiore longè efficacior ad restinguendum febrium calorem supra modum furentem: faucium, ac linguæ ariditatem & inflammationem tollit, ac prunæ morbo opitulatur.

ANIMADVERSIONES.

COnficiatur juxtà modum præscriptũ, cavendo

cavendo sedulò, ne *metallina vasa* præsertim *cuprea* in *coctione* ejusdem adhibeantur, propter adjectam *Salem Ammoniacum*, sed vel in *lapideo* aut saltem *testaceo vase vitreato* decoquatur; alioquin statim *vitriolatum & aruginosum* acquirit *saporem* ingratum & ventriculo nocivum.

SYRUPUS DE STOECHADE SIMPLEX.

℞. Flor. Stœchadis uncias tres & drachmas sex,
Thymi,
Calaminthæ,
Origani ana drachmas decem,
Anisi drachmas septem,
Passularum enucleatarum uncias quatuor,
Aquæ libras septem.
Decoquantur ad consumptionem librarum duarum: colaturæ adde
Sacchari aut mellis libras quatuor.
Condiantur cum
Calami Aromatici,
Cinamomi,
Zingiberis ana drachmâ unâ semis.
Ligentur in nodulo, ac in Syrupo suspendantur,

VEntriculum, cor, cerebrum, ac hepar obfirmat: crassos humores incidit, tenacem lentamq́, pituitam dividit, obstructiones à viscidis humoribus obortas reserat, crudosq́, à frigore succos concoquit.

ANIMADVERSIONES.

CUm in assignata hujus *Syrupi* præparatione virtutes illæ eximiæ in sulphureis ac subtilioribus specierum ingredientium partibus consistentes, *coctione diuturnâ* utut lentâ, penitùs exhalent, ac omninò aboleantur, relicto *extracto terrestriori*, ad effectus superiùs denominatos præstandos planè inhabili ac inutili; idcircò modo sequenti, quo *virtutes illæ balsamicæ* integrè serventur, eædemque *Syrupo* incorporentur, laudabiliter parari potest, utpotè:

℞. *Species omnes huic Syrupo, cùm decoctioni tùm aromatisationi, destinatas.*

Quibus contusis & concisis affundè in cucurbita vitrea *aquæ simplicis* ℔ iij. & apposito capitello, juncturisque benè lutatis, nec non receptaculo præposito, instituatur per M.B. destillatio, quousque aliquid prodeat, vel ad siccitatem *specierum*. *Aqua odorifera destillatione prolecta* sigillatim asservetur: *Species in fundo Cucurbitæ remanentes affusâ aquâ s. q.* coquantur *ad* ℔ *ij*, factâque colaturâ & clarificatione addatur huic *decocto Saccharum eidem superiùs destinatum* (℔ *v*,) & ad omnimodam ejus consistentiam coquatur, ac si *Tabulæ* confici deberent; cui adde *aquam superiùs destillatam*, solaque dissolutione ac sine ulteriori *coctione*, effice *Syrupum*, *cerebro*, *cordi* & *ventriculo* gratum.

SYRUPUS DE STOECHADE COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Flor. Stœchad. uncias tres & drachmas sex,
Thymi,
Calaminthæ,
Origani ana drachmas decem,
Anisi,
Pyrethri ana drachmas septem,
Piperis longi drachmas tres,
Zingiberis drachmas duas,
Passularum enucleatarum uncias quatuor,
Aquæ libras octo.
Coquantur ad duarum librarum consumptionem.
Colatum & expressum cum Sacchari aut Mellis libris quinque clarificatum, coquatur in Syrupum; cui propè decocto aromata ista in panno raro ligata immergantur, deinde in Syrupo ad totius condituram appendantur.
℞. Cinamomi,
Calami Aromatici,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Zingiberis,
Piperis nigri,
Longi ana drachmam unam semis.
Crassiusculè tundantur, ac in nodulo ligentur.

AFfectibus cerebri frigidioribus & pituitosioribus convenientior, ubi calore majore, incidentibus, & tenuantibus magis utendum

utendum est, cerebri, ac nervorum frigidis noxis remedio est, horum causam, pituitam scilicet crassam & viscidam potenter dissecans, digerens, ac tenuans, paralysi, spasmo cynico, convulsioni, nec non epilepsiæ medicatur, destillationes frigidas consumit & siccat, facit etiam ad pectus anhelosum à destillatione impendente, ac ventriculum confortat.

SYRUPUS DE STOECHADE FERNELII.

℞. Florum Stœchad. uncias quatuor,
Thymi,
Calaminthæ,
Origani ana unciam unam semis,
Salviæ,
Betonicæ,
Flor. Rorismarini ana unciam semis,
Sem. Rutæ,
Pæoniæ,
Fœniculi ana drachmas tres.
Coquantur ex aquæ libris decem ad dimidias, expressumque jus cum Sacchari & Mellis ana libris duabus denuò coquatur in Syrupum, qui condiatur cum
Cinamomi,
Zingiberis,
Calami odorati ana drachmis duabus.
Ligentur Aromata hæc linteo raro, & in Syrupo hoc appensa maneant.

Syruporum supra dictorum vires æquat, imò quoad cerebri affectus sanandos longè validior existit; ut priorum Syruporum usus præ hujus compositione jam propè negligatur. Eum igitur, utpote nobis usitatissimum, ex Fernelio hùc transposuimus.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE STOECHADE COMPOSITUM, ET DE STOECHADE FERNELII.

HI *Syrupi* non minoribus, quàm præcedens, pollent virtutibus, quin eundem etiam superant, si ritè & debito modo præparentur; Videantur ergò *Animadversiones* præcedentes, ac secundùm illarum ductum instituatur præparatio.

SYRUPUS DE SYMPHYTO FERNELII.

℞. Radicum & cymarum Symphyti majoris & minoris ana manipulos tres,
Rosarum rubrarum,
Betonicæ,
Plantaginis,
Pimpinellæ,
Polygoni,
Scabiosæ,
Tussilaginis ana manipulos duos.
Ex tusis omnibus recentibus exprimatur succus, coquaturque, & exspumetur ad libras tres, addendo
Sacchari albi libras duas semis.
Fiat Syrupus,

Tabidorum & ulceratorum pulmonum saniem & pus blandè, ac leniter sine sanguinis erupturi metu extergit, pulmonesq; pariter confirmat.

ANIMADVERSIONES.

PAretur simplici *coctione* vel præmissâ *destillatione succorum*, prout in aliis *Syruporum ex succis* confectorum præparationibus indigitavimus. Notandum autem hîc, quod ex *manipulis viginti radicum, florum & herbarum*, huic *Syrupo* destinatis, vix ac ne vix quidem *tres libræ succi* elici possint; necessum igitur, ut qui hunc *Syrupum* ex voto conficere satagit, majorem sibi procuret *herbarum* quantitatem.

SYRUPUS FLORUM TUNICÆ.

Fit, ut Syrupus Rosatus simplex, & alii consimiles, qui ex trina florum infusione parari consueverunt.

Ad præcipuos cordis affectus tollendos efficax, ejus tremorem ac syncopas fugat, animi deliquiis opitulatur, ac pestilentis luis, febriumq; contagiosarum noxas disjicit.

SYRUPUS DE SUCCO VERONICÆ.

℞. Succi Veronicæ depurati libras tres,
Sacchari albi libram unam semis.
Coquantur in Syrupum.

Renum

*R*Enim calculos & arenulas expurgat, eosq; purulentos mundificat & sanat; pulmonum præterea exulcerationibus eximiè convenit, quorum saniem abstergit, ulcera glutinat; nec non sanguinis sputionem prohibet, pestilentibus febribus maximè salutaris.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS FLORUM TUNICÆ ET DE SUCCO VERONICÆ.

NObilis & elegantis *Syrupi de floribus Tunicæ* præparatio instituatur juxtà modum *Syrupi florum Arantiorum*, vel similium ex *fragrantibus herbis & floribus* confectorum.

Syrupus autem de *succo Veronicæ* ad normam *Syrupi de Betonica simplicis* præparetur.

SYRUPUS VIOLATUS SIMPLEX.

Fit eodem modo, quo Syrupus Rosatus simplex.

IN febrium æstibus, biliosis & acutis morbis, viscerum inflammationibus, ac siti inexplebili commendatur. Rosato potentiùs refrigerat & humectat, unde & somniferus magis, gutturis asperitates lenit, thoracis & pectoris, totiusq; ventris inferioris affectibus calidis succurrit, & siccam tussim, partes spirituales suâ humoris lentitiâ obliniens eluit, ac alvum nonnihil emolliendo bilis acrimoniam retundit.

MEsuæ Violarum recentium libras sex, horis octo, in libris quindecim aquæ macerat in vase terreo cooperto, quibus colatis & expressis Violas recentes totidem addit, eodemq; intervallo macerat in aqua calidâ. Expressi & colati libras quinque, cum Sacchari libris quatuor, lento igne decoquit, dum concrescant, purgat albuminibus ovorum, ut in Syrupo Rosato.

ANIMADVERSIONES.

CUm alvo simul leniendæ destinatus sit hic *Syrupus*, ideò ad modum præscriptum parari poterit: Id autem in hujus *Syrupi* confectione notandum, quòd *color ejus cæruleus*, aliàs summè delectabilis *coctione longiori* deperdatur, ac in fuscum vel subviridem minusque delectabilem commutetur. Quod si tamen eidem *Syrupo colorem gratum purpureum* conciliare lubido fuerit, instillentur infusioni aliquot guttulæ *Spiritus Salis, vel succi Citri una vel altera drachma*. Clarificatio hujus *Infusionis* non nisi per *residentiam* in loco calido fieri potest & invanum laborat, qui ope *albuminum ovorum* ejus citiorem *clarificationem* molitur. Quod ipsum etiam in *Syrupo Rosarum simplici & solutivo* observetur.

SYRUPUS VIOLATUS COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Violarum recentium uncias duas,
Sem. Cydoniorum,
Malvæ ana unciam unam,
Jujubarum,
Sebesten ana num. viginti,
Aquæ Cucurbitæ libras sex.
Coquantur simul ad tertias, addendo Sacchari libram unam semis.
Fiat Syrupus secundum artem.

PLeuritidi & tussi ex causâ calidâ medetur: non solùm enim leniendo & refrigerando, humectandoq; ad omnem arteriæ asperitatem utilis existit, sed etiam ardentem urinam, ac nephriticum cruciatum demulcet.

CUcurbita distillanda est dum adhuc tenera existit, & antequam indurescere incipiat.

ANIMADVERSIONES.

NIsi loco *Syrupi violacei*, spissum vel mucilaginosum *Embamma* exoptes, missam facias suadeo, & intactam relinquas assignatam hujus *Syrupi* præparationem; Quòd si momenti mihi fidem adhibere non vis, ipsus periculum facias, meaque non experiêre mendacia verba.

SYRUPUS VIOLATUS EX SUCCO FOLIORUM.

℞. Florum Violarum, quantum volueris, eos

eos diligenter excerptos, & à viridi caule repurgatos, in mortario marmoreo, piſtillo ligneo contunde, à quibus poſtea prælo ſubjectis ſuccum educ: cujus diligenter tranſcolati accipe uncias octo,

Sacchari albiſſimi libram unam.

Coquantur in rorido Balnei calore, quouſque in Syrupi conſiſtentiam abierint, ſpumam diligenter auferendo, ſerveturque Syrupus in vaſe vitreo, vel teſtaceo vitreato.

Efficaciſſimus eſt in pectoris ac faucium morbis calidis: acres defluxiones permulcet ac temperat, ſitim relevat, gutturis aſperitatem mitigat, raucedinem adimit, refrigerat & humectat. Delicatis naturis, ideoq; puerulis & infantibus à tenui deſtillatione tuſſientibus auxilio eſt, ſomnumq; inducit.

ALii Saccharum priùs deſpumant, & ad juſtam conſiſtentiam, vel etiam ulteriùs inſpiſſant: abhinc ſuccum addunt, & tepido calore Saccharo commiſcent ac reponunt. Qui modus apud noſtrates Pharmacopœos etiam uſitatior exiſtit.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* perquàm raró, ex *ſucco florum expreſſo* conficitur, ſed ex *infuſione* cum *aqua* factâ, & quidem ſatis benè, cùm *flores contuſi* ut plurimùm *mucilaginoſum* præbeant *ſuccum*, eoque magis, ſi fortiori præli impetu cogantur, relictis *floribus*, integris adhuc virtutibus ac nativis ſuis coloribus præditis; qui denuò infuſi cum *aqua* vel alio convenienti *liquore*, eandem eleganti tincturâ cæruleâ ſaturatè imbuunt, ſuamque eſſentiam ac virtutes ſalvas & integras eidem communicant. Addam igitur duos modos non inelegantes, ex quibus, uter placebit, pro *Syrupi* hujus dextra præparatione eligatur.

℞. *Florum Violarum recent. à viridi caule repurgatorum & excerpt.* ℔ j,
Cui ſuperaffunde
Aqua ferventis ℔ ij,

Cooperiatur *infuſio* (quæ commodè fieri poteſt in *vaſe ſtanneo*) relinquaturque in calore leni per aliquot horas, poſtea fiat expreſſio fortis; *Colaturæ vel expreſſæ infuſioni non calefactæ* de novo adde *aliquot uncias florum Violarum in mortario lapideo contuſorum*, quam repone loco tepido per aliquot horas, iterumque exprime: *Expreſſo ſucco purpureo adde*

Sacchari pulveriſati q. ſ. (ad ℔ *j.* ℥ *iij. ſucci vel infuſionis circiter admiſcendo Sacchari* ℔ *ij.)*

Ac ſolâ diſſolutione in *vaſe ſtanneo* ſuper B. M. vel ahenum aquâ fervente repletum collocato, fiat *Syrupus* elegantiſſimus, purpureo violaceus, ac inſuper etiam durabilis. Ex *floribus* à bina infuſione ſuperius adhuc reſiduis, utpote qui multum adhuc tincturæ & virtutis in ſe continent, altera adhuc fiat *infuſio* cum *aqua ferventi*; ex *colatura* demùm cum *Saccharo* ad ſufficientiam addito, fiat ſine coctione vel ebullitione *Syrupus* uti ſuperiùs per M. B. (vel prout ſequetur) minùs quidem elegans, aſt virtutibus *Violarum* ſatis impregnatus, qui vel pauperibus leviori precio divendi, vel pro *Julapio* proſtare poterit. Alias etiam hic *Syrupus* unicâ duntaxat ebullitione parari potis eſt, tali modo.

℞. *Infuſi Violarum purpurei* ℥ *x v, circiter,*
Sacchari albi contuſi ℔ *ij,*

Et in *aheno ſtanno obducto*, igne ardenti vel recenti carbonum confeſtim una vel altera fiat ebullitio, poſtea ab igne remòtis, ac ſupernatante ſpumâ cochleari vel ſpatulâ abjectâ, *Syrupum* per ſetaceum cola & uſui ſerva.

MEL ANACARDINUM AZARAVII.

℞. Anacardia recentia, tere, & in aqua decoque, donec melliginem quandam in rubeo colore fuſcam remittant, eam aquæ innatantem auferto ac reponito.

MEmoriæ jacturam reſarcit, labantes ſenſus refricat, oblivionem diſcutit, ac mentem exacuit: morbis cerebri frigidis & humidis conducit, nervorumq; reſolutioni opitulatur.

FUchſius paulò aliter deſcribit. Anacardia enim ſeorſim trita in aceto juſtæ quan-

ſtæ quantitatis diebus ſeptem perfundit, octavo die lento igne ad medietatem decoquit, & per linteolum colat, fecem remanentem ſiccat, in ſucco autem Mel juſtæ quantitatis ad ſpiſſitudinem decoquit.

ANIMADVERSIONES.

Oedipo opus eſt ad primum hujus *mellis Anacardini* præparandi modum explicandum, utpotè qui adeò obſcurus eſt & intricatus, ut nemo exindè deſideratam *mellis hujus* præparationem, vel conjecturare ſaltem, nedum exactè conficere queat. Alter verò qui Fuchſio tribuitur, paulò dilucidior magiſque concinnus apparet, nihilominus tamen quid hic ſibi velit, dum *feces remanentes exſiccat*, me quoque latet. Quòd ſi genuinum *mel Anacardinum* expetis, paretur illud vel coquendo vel digerendo *Anacardia* cum *aqua* vel *aceto* (prout libuerit, modo eorundem *eſſentia* extrahatur) & poſtea cum *mellis ſ. q.* additâ, ad conſiſtentiam debitam percoquendo. Poſſunt autem meo judicio ad ℔ j. *mellis*, ſumi *Anacardiorum* ℥ *iij*, plùs minusvé pro arbitratu Medici. *Coctione* vix quicquam illis demitur de virtutibus, prout nec alii *fructus*, niſi admodum tenuium partium extiterint, *coctione* vires ſuas amittunt.

MEL ANTHOSATUM.

℞. Mellis Roſati ſimplicis libras tres.
Florum Rorismarini recentium manipulos ſex.

Stent in infuſione, loco calido, horis viginti quatuor, deinde exprimantur, & fiat colatura, quæ decoquatur, ut artis eſt.

Colicos ac uterinos dolores mitigat, ob calorem benignum, viſcera foventem, quibus etiam robur addit, cerebri, cordis & ventriculi vires augens, & crudam in inteſtinis, ac circum meſenterium pituitam concoquens, flatibus diſcutiendis idoneum. Additur in Enemata, ubi pareſis ex colica metuitur; nervoſas enim partes à noxis defendit.

ANIMADVERSIONES.

SI *mel roſatum* antea debitam ſuam conſiſtentiam nactum fuerit, opus non erit, ut *flores Anthos cum melle roſato dicto* infuſi, denuo coquantur, ne eorundem odor fragrantiſſimus, in coctura exſpiret, ſed ſufficit aliquandiu loco calido in infuſione permanſiſſe, quia *flores Roriſmarini* quantumvis recentes ſucculenti non ſunt, ideoq; parum liquoris *melli* impertire queunt; ut adeò neceſſum non ſit, ante ad debitam craſſitiem coctum *mel roſatum* ulteriùs coquere, niſi coctio in Alembico cùm ſuo capitello munito fiat, & *exſtillans humiditas fragrans melli reſiduo* denuò reddatur. Priusquam autem *flores Roriſmarini melli roſato* infundantur, nonnihil contundantur vel conſcindantur, ut eò melius *melli* eorum pateat introitus.

ALITER SIC PARATUR.

℞. Foliorum Rorismarini libram unam.
Aquæ fontanæ libras ſex.

Stent in infuſione per horas duodecim, abhinc ſecunda & tertiâ vice, reaſſumpto novo Rorematino repetatur infuſio, cujus colaturæ libris quinque adde
Mellis optimi deſpumati libras quatuor.
Coque ſecundum artem.

CUm in compluribus locis florum Rorismarini tanta non extet copia, quæ huic melli parando ſufficiat, non minori efficaciâ herba ejusdem ſubſtituitur.

Rondeletius, Renodæus & alii libras tres mellis accipiunt, ac in eo libram unam florum Rorismarini infundunt, & inſolatione ſolâ mel Anthoſatum parant.

ANIMADVERSIONES IN ALTERUM EJUSDEM MELLIS Anthoſati parandi modum.

A Trinâ illa *infuſione*, cum reaſſumpto ſemper recenti *Roremarino*, peractâ, non exigua virtus in *mel* redundare poſſet, niſi illam unâ cum eadem ſcilicet *infuſione* totam ferè inter *coquendum* exhalare neceſſum eſſet, cùm *mel* per ſe liqui-

ſe liquidum ſit, ac tantam uti *Saccharum* (quod ſiccum eſt) liquoris admiſtionem ferre nequeat. Inodorum itaque vel ſaltem ingratum relinquetur *mel*, nullâ re minùs quàm *Roriſmarini virtutibus potioribus ac ſubtilioribus* imprægnatum, quæ tantùm abeſt, ut cum *melle* in coctione perſiſtere potuerint, quin mox inchoatâ coctura in auras avolarint: Proindè magis nobis arridet ſimplex illa Renodæi & Rondeletii aliorumque ſimplicitate gaudentium, ac ipſis etiam mulierculis, lippisque & tonſoribus nota præparatio, utpotè quæ, licet non ſingulare artificium redoleat, ad minimùm ſaltem abſque virium inſigni jacturâ peragitur. Quod ſi verò magis artificioſam præparationem anhelas, cujus ad exemplum alias ſimiles ex *herbis & floribus* conficere queas, en, dabo ſequentem!

℞. *Roriſmarini aut Florum ejuſdem* ℔ ij vel ℔ iij,
Quibus minutim conſciſſis & Cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperaffundantur
Aquæ ejuſdem deſtillatæ, aut Vini opt. ℔ jß,
Fiat deſtillatio in M. B. ad ſiccitatem *florum* usque, remanenti in fundo *Roremarino* aut *floribus* ejusdem, reaffundatur *aqua deſtillatione prolecta*, quæ iterum deſtillando proliciatur; Prioris tamen *aquæ* utpotè *ſpirituoſioris* majorumque virium ſeorſim aſſervetur *libra una*; Relictum autem à deſtillatione in Cucurbita *Roremmarinum*, affuſâ ſ. q. *aquæ ſimplicis* coque, *decoctum, colotum & album. ovorum clarificatum* cum
Mellis ſimplicis clari libris quatuor
commiſce, & coquendo ultrà ordinariam ac ſatis craſſam *mellis conſiſtentiam* evaporare ſine. Tandem ubi parùm refrixerit, additâ prout videbitur
Prioris aquæ deſtillatæ ſpirituoſæ ſ. q.
(quam tamen vix exactè determinare poterimus, ob *mellis*, *extracto Roriſmarini* imbuti, variantem conſiſtentiam,) fiat *mel* juſtæ conſiſtentiæ, quod ipſum quò magis *præfatâ aquâ ſpirituoſâ* imprægnari poterit, eò evadet præſtantius & efficacius.

MEL EMBLICORUM.

℞. Myrobalanorum Emblicorum numero quinquaginta.
Contundantur mediocriter & decoquantur in libris tribus aquæ ad conſumptionem librarum duarum: reſiduo adde mellis tantundem & ad juſtam conſiſtentiam percoque.

Cor, cerebrum, jecur, nec non ventriculum ſolidat, corporis odorem commendat, ac hilaritatem parit.

Mel hoc Emblicorum nihil aliud eſt, quàm Emblicorum decoctum ad conſiſtentiam inſpiſſatum, ſeu mel in quo Myrobalani Emblici conditi aſſervantur.

ANIMADVERSIONES.

Paretur modo præſcripto; Etenim *Myrobalani* & ſimiles *fructus* coctione parùm nihilvé amittunt, ſunt enim minus ſulphurei; Antequam verò *decoctum melli* jungatur, neceſſum eſt ut cum *albumine ovi* prius clarificetur, ac tum demùm cum *melle* maritetur. Quod autem *mel Emblicorum*, hoc modo paratum nihil aliud ſit, quàm *decoctum Emblicorum ad conſiſtentiam inſpiſſatum*, idipſum & ridiculoſum apparet, & contradictionem implicat. Nam ſi ſimplex eſſet *decoctum*, nullo modo ipſi competeret *mellis Emblici* nomen. Verùm difficultas illa in *Annotatis* diluitur, dum ipſi aſſerunt, *mel Emblicorum eſſe mel in quo Myrobalani Emblici conditi aſſervantur*, Ergò.

MEL MENTHÆ.

℞. Succi Menthæ purificati libras duas,
Mellis optimi tantundem.
Coquantur ad juſtam conſiſtentiam.

Ventriculum frigidum fovet, coctionem adjuvat, ac pituitoſos faucium tumores diſcutit.

ANIMADVERSIONES.

Mentha planta eſt balſamica, calefaciens & exſiccans, tenuiumque partium, cujus fragrantia partesq; ſulphureæ ac ſubtiliores, utpotè, in quibus ejusdem virtus maximè repoſta eſt, ut in-

ut integrè quantum possibile est *melli* communicentur, in id ingenuus Pharmacopœus omnem operam impendere debet. Quod ipsum in assignata sinistra præparatione ut fieri queat, non adeò in facili est, cùm odor omnis & fragrantia, subtilioresq; *succi* partes, in *coctione* cum *melle*, in auras pellantur. Ut itaque universæ *Menthæ* virtutes balsamicæ *melli* imprimantur, instituatur ejus ceu convenientissima præparatio in modum *mellis Anthosati vel Rorismarini secundi*, à nobis superiùs traditum: Vel paretur ad normam sequentem.

℞. *Succi Menthæ* ℔ ij,
cui immerge
Herbæ Menthæ odorif. contus. recent. ℔ ß, *plùs minusvè*

Et per M. B. è Cucurbita vitrea destillando evoca libram unam circiter, cui prolectæ *aquæ odoriferæ* denuò
Recent. herbæ Menthæ ℥ iiij,
immergantur, digerantur & tandem exprimantur: Hâc *essentiâ* interim asservatâ,
℞. *Mentham utramq; à destillatione unà cum residuo succo, & extractione relictam.*

Quam affusâ adhuc *librâ unâ vel alterâ aquæ simplicis* coque *ad* ℔ *j*, præter propter *decoctum expressum & optimè clarificatum* additis
Mellis optimi & clari libris duabus vel tribus

iterùm coquendo ad consistentiam *mellis* crassissimam ordinariâ multò crassiorem redige; cui tandem *de superiori destillata & essentificata aqua vel succo* tantum junge, quantum ad justam consistentiam sine ulteriori *coctioni* sufficere videbitur, fiatque *mel Menthæ* præstantissimum.

MEL MERCURIALE.

℞. Succi Mercurialis libras tres,
Mellis puri ac optimi libram unam semis.
Coquantur & despumentur, ut artis est.

Easdem cum Syrupo vires obtinet, magis tamen abstergit, ideoq; alvum (ubi Enematibus inditur) feliciùs subducit.

ANIMADVERSIONES.

Quod superiùs in ejusdem *Syrupi* præparatione monui, idipsum etiam hîc locum habet, propterea simplici saltem *coctione* parandum est.

MEL PASSULARUM.

℞. Uvarum passarum libras quatuor,
Aquæ libras duodecim.
Macerentur horis viginti quatuor, deinde decoquantur ad remanentiam tertiæ partis: Colentur, & colaturâ decoquatur ad mellis consistentiam, & reponatur. Hoc decoctum vocatur mel Passularum.

Pectoris vitiis, præcipuè verò destillationi acri, & calidæ, à salsis humoribus obortæ, conducit, asperam arteriam lenit, & humectat, tenuem expectoratum promovet, tussim itidem, ac raucedinem mitigat.

ANIMADVERSIONES.

Non contendamus de nomine, & utrùm præstet *decoctionem* hanc, vel *Rob*, vel *Sapæ* aut *mellis* nomine insignire; Præstabit autem omnium convenientissimè inter *Rob* illam reponere, quia sine *melle* conficitur.

MEL ROSATUM SIMPLEX.

℞. Rosarum rubrarum recentium libras tres,
Aquæ fontanæ puræ & calentis libras duodecim.
Stent in infusione per horas viginti quatuor: abhinc rejectis prioribus Rosis, totidem recentes rursus priori brodio infundantur, reitereturque id tertiùm. Tandem colati libris quinque addantur libræ quatuor mellis.
Coquantur simul, ut est artis.

Ventriculum roborat, detergit, viscidosq; succos expurgat: coctionem juvat, putredini adversatur, humores crudos concoquit, oris phlegmonas, prout & gingivarum tonsillarumq; inflammationes placat.

MEL ROSATUM MESUÆ.

℞. Rosarum rubearum nondum penitus apertarum libras duas.

Mellis optimi libras ſex.

Coquantur lento igne ſecundum artem.

ID vulgus plerumq; expetit, ac uſurpat: eo ſiquidem raucedines mitigare, aſperæ quoque arteriæ, columellæ, faucium & gutturis noxas depellere edoctum eſt.

MEl Roſatum Nicolai apud nos in uſu non eſt, cui ferè ſimile eſt illud, quod Noribergenſes fol. 149. deſcribunt. Recipiunt autem folia roſarum rubearum nondum penitùs explicatarum recentia, eaq; in Aqua Cœleſti percoquunt, ac colant: colaturæ ſuccum Roſarum depuratum, melque deſpumatum admiſcent, & ad juſtam conſiſtentiam coquendo perducunt.

ANIMADVERSIONES IN MEL ROSATUM SIMPLEX, ET MESUÆ.

PArari poſſunt ad normam *mellis Anthoſati ſecundi*, vel *Menthæ* jam edocti: Noribergenſium modus conficiendi *mel Roſarum Nicolai* æquè inconcinnus eſt, atque hujus: ſcatet enim iisdem difficultatibus, propterea eundem ſimiliter improbamus.

MEL ROSATUM CITRATUM.

℞. Mellis Roſati ſimpl. ad perfectionem cocti libras duas.

Huic, dum adhuc à coctura fervet, infunde

Cort. Citri recentium & extimorum libram unam.

Stent in infuſione per menſem, poſtea mel transcoletur, ac reponatur.

FRigidis ventriculi & cordis affectibus eximiè ſuccurrit, abſtergit, tenuat, concoquit; corruptionem humorum, eorundemq; putredinem arcet, ideoq; fœtentem animam corrigit. Requiritur potiſſimùm ad compoſitionem Oxymellis Helleborati à Juliano deſcripti, & à Geſnero magnis encomiis celebrati.

ANIMADVERSIONES.

INjectionem vel infuſionem *corticum Citri*, confecto & ad conſiſtentiam debitam jam percocto *melli* fruſtraneam & inutilem eſſe, jam tum ſuperiùs in præparationibus *Syruporum de corticibus Citri & Arantiorum*, ſatis ſuperque demonſtravi, ut adeò ſupervacaneum eſſe cenſeam, illa, quæ ibidem hac de re dicta ſunt, heîc repetere. Ut autem hoc ipſum *mel*, de quo nunc agimus (quodque ſi rectè præparatum ſit, egregiis pollet viribus) artificioſe & dextrè præparetur, imitari convenit modum noſtrũ ſequentem, utpotè

℞. Roſar. Damaſc. recent. & contuſar. ℔ ij,

Corticum Citri exterior. recent. & conſciſ. ℥ vj, *vel* ℥ viij,

Quibus Cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperaffundantur

Aquæ Roſarum fragrantiſſimæ ℥ iij,

Poſtea fiat deſtillatio in M. B. juncturis probè clauſis, ad ſiccitatem ferè *Roſarum & corticum* (vel ad prolectionem ℥ ix. circiter,) *prolecto liquori odorifero* de novo immerge

Corticum Citri recent. extim. ℥ iij,

Et factâ digeſtione in vitro optimè clauſo, coletur tandem *eſſentia* & ſtudioſè interim aſſervetur. *Reſiduis* à deſtillatione *Roſis & corticibus Citri*, item ab eſſentia relictis, ſuperaffundantur

Aquæ ferventis ſimpl. ℔ ij,

Et poſt unius diei digeſtionem, fiat colatura & expreſſio; *Infuſum expreſſum* optimè clarificetur & additis

Mellis optimi & clari libris tribus,

coquantur ad craſſam & ordinariâ multò craſſiorem *mellis* conſiſtentiam; cui demùm remoto ab igne & nonnihil refrigerato addatur

Aquæ ſuperioris deſtillatæ & recentibus Citri corticibus eſſentificatæ ſ. q.

vel quantum imprimi poſſit, ut ſine ulteriori *coctione* juſtam *Syrupi* conſiſtentiam acquirat; eritque *mel Citratum* delicatiſſimum.

MEL VIOLATUM.

Fit, ut mel Roſatum ſimplex.

REfrigerat, lenit & humectat, alvumq; emollit: inditur potiſſimùm Enematibus, ubi bilis & caloris acrimonia levanda, aut obtundenda eſt.

ANIMADVERSIONES.

FIat ad normam *mellis Anthoſati ſecundi*, vel juxtà præparationem *mellis Menthæ*.

OXYMEL SIMPLEX GALENI ET MESUÆ.

℞. Mellis despumati libras duas,
Aceti vini acerrimi libram unam,
Aquæ libras quatuor.

Mel cum aqua diligenter despumetur, & ubi aqua coquendo fuerit absumpta, addito aceto facta unicâ ebullitione, removeatur ab igne, ac servetur usui.

Magna hujus vis crassa tenuandi, lenta incidendi, viscida detergendi, obstructa aperiendi, idq; sine manifesto calore; quo nomine febribus diuturnis & nothis ex crassa bile ac pituita enatis convenit, humidis naturis & frigidis, brudam, crassam, & pituitosam succorum copiam coacervantibus aptum; nervos tamen & uterum lædere, tussim excitare, ac sputum acidum potiùs demergere quàm provocare creditur: unde in materiebus pectoris educendis duo casus occurrunt, ejus usum non admittentes; nimirum in morbi principio crudâ existente materiâ propter aceti acrimoniam, quòd tussim provocet, cùm tamen ante coctionem materiæ fieri non debeat: deinde ubi virtus debilis & non sufficiens ad expellendum existit, ibi frustra virtute decrescente homo irritatur. Vide 3. de ratione victus in morbis acutis cap. 27. & 28. Componendi rationem docet Galenus 4. Salubrium.

ANIMADVERSIONES.

Vanitas hujus præparationis in *Animadversionibus* nostris super *Syrupum Acetosum simplicem* sat superq; ventilata & discussa est: Nimirùm, quòd *aqua* superfluè saltem & cum detrimento virtutum *Syrupo* sive *melli*, inprimis jam clarificatis & despumatis addatur; etenim in diuturniori illa *coctione*, quâ *aquæ* tanta copia exhalare debet (debent autem in hac præparatione *quatuor libræ* evaporare) *aceti* partes penetrantiores, unâ cum *aqua* rapiuntur in auras, quas tamen servare multò esset consultiùs. Neque etiam necessum est, ut *aqua* ob ulteriorem *mellis* despumationem & clarificationem addatur, cùm ipsi *mel* jam *despumatum* pro confectione sumendum esse præcipiant; supervacaneum itaque est, illud ulteriùs despumare. E contra verò præstabit absque ulla *aquæ* affusione, *acetum melli* statim addidisse, & cum eo *mel* ad debitam consistentiam percoquendo, *Oxymel* parasse.

OXYMEL COMPOSITUM MESUÆ.

℞. Corticum mundatorum & incisorum radicum
Apii,
Petroselini,
Rusci,
Fœniculi,
Asparagi ana uncias duas,
Sem. Apii,
Fœniculi,
Petroselini ana unciam unam,
Aceti libram unam semis,
Aquæ libras sex,
Mellis libras tres.

Cortices radicum, & semina horis viginti quatuor macerentur in vase lapideo in aceto & aqua: tum coquantur ad tertiæ partis consumptionem: colato additur Mel, & lento igne percoquitur.

Efficacius est superiore, ac morbis præcedentibus & diuturnis magis opportunum: potentiùs enim materiæ crassitudinem apparat, incidit, tenuat, facitq; ad affectus ex bile crassa, ac pituita lentore natos; melancholicis malis, quartanæ, & splenis duritiei bono est, inclinante potissimum morbo, quotidianis febribus succurrit, urinas & sudores, coctâ jam materiâ, prolectat.

ANIMADVERSIONES.

Hoc ipsum *Oxymel*, si dextrè paretur, multum præstare posse non diffido. Itaque pro hujus legitima præparatione, sequentem commendo modum.

℞. *Non corticum mundatorum & incisorum radicum*
(curiositas enim illa in minutilis hisce planè & inutilis & supervacanea est) *sed ipsarummet*
Radicum Apii,
Petroselini,
Rusci,
Fœniculi,
Asparagi ana ℥ ij,

Sem.

Sem. Apii,
Fœniculi,
Petroſelini ana ℥ j,
Inciſa & contuſa craſſiuſculè immittantur in Cucurbitam vitream, quibus ſuperaffundatur,
Aceti deſtillati ℔ jß,
Fiatq; deſtillatio, juncturis benè clauſis, in M.B. ferè ad ſiccitatem uſq; ſpecierum: *Acetum* ſive *aqua prolecta*, *odorifera* ſervetur; Remanentes in fundo Cucurbitæ *ſpecies*, affuſis de novo *aquæ ſimplicis* ℔ *iij*, coquantur in olla vitreata ad dimidias, factaq; colaturâ & expreſſione forti, expreſſum poſtea *albumine ovorum* clarificetur, ac cum *tribus libris mellis* tamdiu coquatur, donec *mel* denuò ſatis craſſam, imò ordinariâ multo craſſiorem acquiſiverit *conſiſtentiam*, cui tandem *de ſuperiori liquore ſpirituoſo vel Aceto deſtillato* tantum affundatur, quantum ad juſtam *mellis* craſſitiem ſufficere videbitur.

OXYMEL DIURETICUM D. AMBROSII JUNG SENIORIS.

℞. Mellis deſpumati uncias quindecim,
Aceti albi acerrimi,
Aquæ fontis ana libras duas,
Rad. Raphani recentium unciam unã,
Fœniculi drach. decem,
Apii,
Petroſelini,
Geniſtæ,
Aſari,
Leviſtici ana drach. tres,
Sem. Fœniculi,
Petroſelini,
Aſparagi,
Ruſci ana drachmas duas,
Coriandrorum præparatorum,
Cumini ana drachmam ſemis.
Coquantur ſecundum artem.

Potenter lotium exigit, ac impeditam urinam, & renum calculos propellit: cujus uſus olim D. Ambroſio celebris erat, prout etiamnum noſtris Medicis familiaris exiſtit.

ANIMADVERSIONES.

PRæſtabit etiam hujus *Oxymellis* præparationem inſtituere ad normam & methodum in prioris *Oxymellis compoſiti* confectione à nobis traditam; Tali enim modo, longè meliores & majores ſortietur virtutes, quàm ſi vulgari viâ præparetur, quâ ipsâ tantùm abeſt, ut vires ejus conſerventur, quin ſi non omnibus, ad minimùm tamen maximâ, potiori & penetrantiori earundem parte caſtretur.

OXYMEL SCYLLITICUM MESUÆ.

℞. Mellis deſpumati libras tres,
Aceti Scyllitici libras duas.
Coquantur ad perfectam conſiſtentiam.

AD cerebri, pulmonis, ventriculi affectus pituitoſos, aut melancholicos etiam contumaces pollens. Eo utimur in epilepticorum inſultibus, ipſoq; paroxyſmo; aſthmaticis quoque plurimùm confert, venarum obſtructiones etiam inveteratas reſerat, craſſosq; humores potenter incidit.

COmpoſitum fit, ut Oxymel compoſitum ex radicibus.

ANIMADVERSIONES.

PArari poterit ad modum præſcriptum, videlicet per ſimplicem *coctionem*, cum de *Scylla* ſpirituoſi nihil in *coctura* facilè ampliùs perire queat, utpotè quod jam tùm in priori ſua *præparatione* ferè amiſit, de his plura in *aceti Scyllitici* præparatione.

OXYSACCHARUM SIMPLEX.

℞. Succi Granatorum acidorum uncias octo,
Aceti uncias quatuor,
Sacchari albi libram unam.
Saccharum puriſſimum aceto ſolvatur, & ad craſſam conſiſtentiam percoquatur, cui, dum modicè refrixerit, ſuccus Granatorum admiſceatur, ſimulq; lege artis in Syrupi formam reducantur.

HUmori ferventi refrigerando, craſſo autem incidendo, putredini arcendæ, ſiti ſedandæ; nec non viſcerum inflammationi mitigandæ conducit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

PAretur juxtà modum præscriptum, per simplicem *cocturam*, lentoq; igne, inque *vase terreo vel lapideo.*

OXYSACCHARUM COMPOSITUM NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Capillorum Veneris,
Aspleni, seu Phyllitidis aut Linguæ cervinæ,
Scolopendrii, seu Ceterach,
Lichenis, seu Hepaticæ,
Violarum,
Polytrichi,
Rad. Fœniculi,
Asparagi,
Rusci,
Graminis ana unciam unam,
Succi Granatorum acidorum libras octo semis.

Omnia in Granatorum acidorum succo triduo macerentur. Deinde cum modica ebullitione exprimantur & colentur: tandem cum Sacchari libris quatuor ad formam Syrupi percoquantur.

FEbribus impuris, & tertianis nothis, omnibusq; affectibus ex sanguinis ac bilis fervore & crassitie natis subvenit, jecoris, lienisq; obstructionibus confert, & concalefacta viscera juvat.

ANIMADVERSIONES.

QUia usus hujus *Oxysacchari* jam propemodùm eviluit, idcircò de ejusdem præparatione multus non ero: si qua autem exigeretur, præparari posset ad modum præscriptum, cùm pauca sint *ingredientia*, quæ vel fragrantem spirent odorem, aut adeò subtilium partium sint, ut earum vis promptè exhalare possit.

JULEP ROSARUM.

℞. Aquæ Rosarum odoratissimæ libras tres,
Sacchari albissimi libras duas.
Fiat cum diligentia.

Cordiale planè medicamentum est, totius corporis exæstuationi confert, vitales spiritus reficit, eosdemq; evanidos reparat.

ANIMADVERSIONES.

QUanta fiat virtutum deperditio, si *liquores odoriferi* cum *Saccharo* diu percoqui debeant, de eo jam ad ravim usque in superioribus conquesti sumus. Quæ si saltem per transennam denuò inspiciantur, unusquisq; facilè videbit, quàm turpiter se dent, qui hujus *Julepi* præparationem, juxtà modum præscriptum moliuntur. Etenim duplicem hi committunt errorem, cùm, quòd frangrantissimum *aquæ Rosarum* odorem *coctura* penitùs expirare sinant, tùm etiam, quòd hancipsam *aquam* in nimis larga quantitate adeò luxuriosè addant. Præcipiunt enim ad *Sacchari* ℔ ij, sumendas esse *aquæ Rosarum* ℔ iij, cùm tamen pro *Sacchari libris duabus* ad conficiendum hunc vel similem *Julepum* vel *Syrupum* sufficeret *libra unà cum tribus vel quatuor circiter unciis aquæ*; quæ itaq; reliqua est *aquæ libra una, cum unciis octo*, totaliter ac inutiliter, & quidem pars ejus fragrantior, ut expiret necessum est: verùm ad quid perditio hæc? Paretur ergò sequenti modo:

℞. *Aquæ Rosarum odoriferæ* ℔ ij,
Rosarum rub. contus. & sale condit. ℔ j,

Fiatque in Cucurbita vitrea ex M. B. destillatio vel rectificatio

Aquæ fragrantioris primitùs prolectæ
℞. ℥xv, *vel* ℥ xvj,
quibus adde
Sacchari albissimi vel clarificati ℔ ij,

ac solâ ejusdem dissolutione paretur Julapium.

Ad eundem modum paretur etiam *Julep Sambucinum* sequens.

JULEP SAMBUCINUM.

℞. Aquæ Sambuci ex floribus libras tres,
Sacchari albissimi libras duas.
Fiat Julep.

SErosos in corpore humores blandè temperat, calores febriles mitigat, & sudores elicit: in potu jucundus, nostratibusq; admodum familiaris existit.

JULEP EX VINO ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Vini optimi & perquàm odorati libras tres,

Sacchari libras duas.
Fiat Julep.

Ventriculi & cordis robur tuetur, coctionem promovet, frigidos, crudosq; humores partim incidit, partim concoquit; ac caninam famem lenit.

ANIMADVERSIONES.

Arnoldum de Villa Nova stupidissimæ hujus præparationis Authorem extitisse, vix ego adduci possum ut credam: Etenim longè aliter ejusdem scripta testantur, nimirùm quòd fuerit vir solidæ doctrinæ, rerumque naturalium exquisitâ cognitione imbutus, *ipsâ* etiam *Spagyricâ scientiâ arteq; destillatoriâ* instructissimus: Adeoque mihi non fit verisimile, quòd is tam insipidam hujus *Julapii* præparationem tradiderit, sed potiùs crediderim illam ab alio quodam, qui fortè in operationibus spagyricis peccaverit nunquam, effictam vel excogitatam esse, sicque demùm huic operi irrepsisse. Namque unusquisque, qui vel leviter saltem *arte destillatoriâ* imbutus est, haud invitus mihi contestabitur, quòd, si *Vinum* destilletur, ejusque *pars spirituosa & optima*, etiam satis lento igne ab eo proliciatur, nihil tùm ab eo remaneat, præter *aquosum ac ingratum vel nauseosum phlegma*, omni virtute, odore ac sapore *vini* spoliatum: An tu Lector benevole, nunc in præscripto hujus *Julapii* conficiendi modo, ubi, dum ille ad consistentiam suam debitam percoquendus est, *vini optimi & perquam odorati libra una cum unciis octo* vaporetenùs resolvi, & in auram pelli debent, aliter fieri putas? Proindè ne tantam *vini generosi* facias jacturam, & nihilominùs *Julapium* habeas *odore ac sapore vinoso*, & eximiis *vini virtutibus* imprægnatum, modo sequenti magis, uti puto, rationi conformi, præparationem instituas. Nimirùm

℞. *Vini Malvatici* ℔ *iij*,

à quibus destillando prolicias ℔ *ij*, *quas* denuò *(rejecto phlegmate relicto)* cum *libris totidem vini Malvatici recentis* commisceas, ac iterum destillando ℔ *ij*, evoces: Idem labor addito *vino Malvatico recenti* adhuc semel reiteretur, rejecto semper *phlegmate relicto inutili*, & quod prodiit *vinum summè spirituosum & fragrantissimum*, cum *Sacchari s.q.* redigatur in *Julepum* sine *coctione* ulteriori, sed solâ dissolutione: cujus *uncia una* plus præstabit, quàm vulgariter parati *libra una*.

JULEP VIOLARUM.

℞. Aquæ Violarum ex floribus libras tres,
Sacchari clarificati libras duas,
Coque, ut Julep Rosarum.

Febrium incendia reprimit, insomniam levat: gutturis, faucium, ac asperæ arteriæ afflictionibus à salsi aut acris humoris influxu enatis succurrit, calidis insuper, ac siccis pectoris morbis apprimè convenit, & cordi supercalefacto auxiliatur.

ANIMADVERSIONES.

Julepum hunc *Violaceum* ex *aqua* conficere *Violarum*, minùs proficuum videtur; *Aqua* enim exiguam saltem spirat *Violarum* fragrantiam, & meo quidem judicio magis efficax & laudabile efficeretur *Julapium*, si idipsum ex secunda *florum infusione* (dum in *Syrupi Violarum* confectione occupati sumus) fieret, uti in *Animadversionibus* super eundem *Syrupum* superiùs monuimus; Si tamen præcisè ex *aqua Violarum* parandus esset, possemus imitari modum in præparatione *Julepi Rosarum* sub finem *Animadversionum* à nobis commendatum, quò benevolum Lectorem relego.

MIVA CYDONIORUM SIMPLEX MESUÆ.

℞. Succi Cydoniorum medii saporis depurati libras duodecim.
Coquantur ad medietatem: tum addo
Vini albi veteris libras quinque:
Coquantur lento igne, crebrò despumando, ad tertiæ partis consumptionem: postquàm resederit cola & adde
Sacchari libras tres.
Coquantur demum ad justam consistentiam.

ADversus alvi profluvia efficax, ventriculum & cætera viscera firmat, ac vomitionem prohibet.

ANIMADVERSIONES.

QUæ de *vino veteri* nunc dicenda essent, quàm perperam illud confectionibus, sive illæ simplices sint, sive aromaticæ, à quibus denuò per evaporationem idipsum propellere necessum est, addatur, jam ad nauseam usq; superiùs in *Animadversionibus* super *Julepum de vino* dicta sunt; Præstat igitur *Mivam hanc Cydoniorum* tali modo conficere:

℞. *Succi Cydoniorum per residentiam depurati* ℔ *xij.*
Musti vini recentis clari ℔ *v,*

Coquantur lento igne ad remanentiam ℔ *iv.* circiter, adde tandem

Sacchari albi ℔ *iij,*

Et ad consistentiam Mivæ percoque.

Nota: Si quis loco *Musti vini*, tantum adhuc vellet addere *succi Cydoniorum recentis*, ipsi non repugnarem.

MIVA CYDONIORUM AROMATICA NICOLAI.

℞. Succi Cydoniorum acidorum libras viginti,
Vini albi potentis veteris libras decem,
Sacchari aut mellis optimi despumati libras sex.

Coquantur ad perfectionem: postea impone sequentia Aromata in sindone ligata,

Cinamomi electi,
Cardamomi majoris ana drachmas tres,
Caryophyllorum drach. duas,
Zingiberis,
Masticbes,
Ligni aloës,
Macis ana drachmam unam semis,
Croci drachmas duas.

Omnia, excepto Croco, parum terantur, & nodulo ligata suspendantur, identidem confricando in ipso medicamento, donec crassescat: deinde sublatum ab igne aromatiza cum

Moschi scrupulo uno,
Trochiscorum Galliæ Moschatæ veræ drachmis duabus.
Fiat, ut est artis.

VEntriculum frigidum & humidum, & à pituitosis humoribus laxum constringit: ob id diarrhœam inde causatam refrenat, præcipuè verò lienteriam cohibet, concoctricis facultatis vires plurimum auget, omnemq́ ventriculi vim frigore sopitam exuscitat, ac stomachi exolutiones avertit.

ANIMADVERSIONES.

QUod de *vino veteri* in præcedenti *Miva Cydoniorum simplici* innuimus, etiam hûc trahatur; Possemus etiam de *Aromatibus*, quæ demùm ad perfectionem *decoctæ Mivæ*, in sindone ligata, imponi sinistrè jubentur, plura verba facere; ast ne multi simus, cùm jam in præcedentibus errorem hunc excusserimus, ad ipsam *Mivæ* hujus dexteriorem præparationem rectà progrediamur; quæ talis:

℞. *Succi Cydoniorum recentis* ℔ *xx,*
Musti Vini recentis ℔ *vj,*

Coquantur vel inspissentur per se ad consistentiam *Mivæ* vel *Syrupi crassioris*; Jam verò

℞. *Aromata supradicta in compositione,*

Quibus crassiusculè incisis & contusis, nec non Cucurbitæ vitreæ immissis superaffunde

Vini albi potentis veteris ℔ *iij,*

Et destilla in arena vel M. B. apposito capitello, ad remanentiam *duarum librarum*; rostro capitelli imponendo

Moschum &
Galliam-Moschatam,

Ut in destillatione *odor* & *essentia* eorum ab *aqua spirituosa* prodeunte eliciatur. Hanc *aquam fragrantissimam Aromaticam* seorsim asserva; Remanentes in fundo Cucurbitæ species prælo subjice, *expressum* clarifica & cum

Sacchari albi vel clarificati ℔ *vj,*

ad consistentiam *Tabulati* percoque. Tandem illi junge

Succum Cydoniorum unâ cum Musto inspissatum & superiùs asservatum
Nec non

Aquam

Aquam illam perquam fragrantem, ac ſummè ſpirituoſam, à ſpeciebus aromaticis deſtillatione abſtractam,

rumque ſolâ diſſolutione para *Mivam Cydoniorum aromaticam regiam & præſtantiſſimam.*

Nota: Quod *muſtum vino veteri*, ſi coctioni ſubmittendum aut inſpiſſandum ſit, præferam, non ſine prægnanti ratione fit, cùm inſignis inter illa ſit differentia; Nam *illud immaturum eſt vinum*, & inſtar *ſucci cujusdam fructus*, deſtillationi commiſſum, *aquam veluti elementarem* præbet *inſipidam*, remanente *ſucco reſiduo inſpiſſato, guſtui grato, ac virtutibus ventriculum roborantibus & modicè adſtringentibus prædito: Hoc* verò *maturum eſt, fermentatum*, & levi caloris pulſu aut leniſſimo igne deſtillatum *ſpiritum* emittit *ardentem*, & quidem imprimis, remanente in reſiduo, *phlegmate nauſeabundo, ingrato*, ventriculum invertente, & non niſi porcis ſaginandis ferculum conducibile.

DIACARYON, SEU ROB NUCUM GALENI ET MESUÆ.

℞. Succi corticum viridium Juglandium diebus canicularibus extracti libras quatuor,
Mellis libras duas.
Coquantur, ut eſt artis.

Stomaticum eſt Medicamentum: admodùm efficax ad oris phlegmonas & ſynanchas, deſtillationes tenues in fauces & alias præfocantes, pueris, mulieribus, naturisq́ humidis magnoperè commodatum. Meſua ex Gal. lib. 6. κτ̀ τόπυς capite 2. Phlegmonarum initiis adſtringentium aliquid vult miſcendum, ut Roſas, Balauſtia: in ſtatu Crocum, & Myrrham: in declinatione Nitrum, Salem Ammoniacum, & ſimilia.

DIAMORON SIMPLEX GALENI.

℞. Succi mororum domeſticorum libras quinque,
Mellis libram unam.

Clarificetur primùm ſuccus: deinde cum melle coquatur ad juſtam conſiſtentiam.

Phlegmonarum principiis ſalubre: cujus vires augentur additis repellentibus, & adſtringentibus; qualia ſunt Alumen, Omphacium, Rhus, Roſæ, Balauſtia, Malicorium, Cytinus, Gallæ immaturæ, Hypociſtidis aut Lentiſci ſuccus.

DIAMORON COMPOSITUM EJUSDEM.

Præparatur, ut prius jam modò deſcriptum, addendo prædictis
Myrrhæ,
Croci ana drachmam unam ſemis,
Omphacii ſeu Agreſtæ unciam unam.

Coquatur Omphacium cum ſucco Mororum & melle. Myrrha verò & Crocus ſub finem adjiciantur, cum ſcilicet ab igne remotum fuerit Medicamentum.

Phlegmonis ad ſtatum provectis, quibus concoquentia & digerentia Medicamenta adhibere convenit, maximè prodeſt; etenim privatim concoctoriâ inflammationum vi præditum eſt.

DIAMORON USITATUM NICOLAI.

℞. Succi Mororum Batinorum, id eſt Rubi, libram unam,
Mororum Celſi libram ſemis,
Mellis libram unam,
Sapæ uncias tres.

Succos Mororum priùs depuratos cum melle & ſapa in vaſe lapideo ſvaviter decoque: coctum percola & ſerva.

Ad faucium ardores, ſerpentia oris ulcera, gulæ, columellæ & tonſillarum inflammationes, anginæq́ principia efficax exiſtit, eſtq́ ejus uſus præ cæteris creberrimus.

Mora Celſa, ſeu Domeſtica noſtris Maulbeer dicuntur. Mora verò Sylveſtria ſunt Mora Rubi Bati, quæ Brombeer & Himbeer vulgari idiomate appellantur.

ROB DE AGRESTA.

℞. Omphacii, ſeu Agreſtæ libras duas,
Sacchari optimi libram unam.

Coque ad ſpiſſitudinem mellis.

Refrigerat & adstringit; unde fluxus malignos ac colliquantes coërcet, sitim sedat, biliosos ructus compescit, & contagiosis morbis opitulatur.

ROB DE BERBERIBUS SIMPLEX.

℞. Succi de Berberib: libras tres, vel quantum volueris.
Coquantur per se ad spissitudinem mellis.

ROB DE BERBERIBUS COMPOSITUM.

℞. Succi de Berberib: depurati libras duas, Sacchari optimi libram unam.
Coquantur, ut est artis.

Utrumq; valenter refrigerat, ac præter adstrictionem nonnihil incidentis facultatis habet, bilem ventriculo infestam reprimit; inde enata ventris profluvia sistit, & sitim inexpletam pacat: febribus ob id biliosis, ac tertianis opportunum.

Compositum cum Syrupi superiùs traditi, descriptione concordat, præterquam quòd Syrupus plus Sacchari admittit: est tamen apud nos Rob magis in usu quàm Syrupus.

ROB CERASORUM SIMPLEX.

Paratur eodem modo, quo proximè antecedens Rob de Berberibus simplex.

Fervores internos extinguit, sitim sedat, cor roborat, ejusdemq; calores præternaturales suaviter temperat.

ROB DE CORNIS.

℞. Succi pulpæ Cornorum libras duas, Sacchari libram unam.
Coquantur secundum artem.

Potenter adstringit; unde in fluxibus ventris, dysenteria, lienteria & cœliaca utiliter exhibetur.

ROB CYDONIORUM.

℞. Succi Cydoniorum artificiosè depurati libras sex.
Coque ad duarum partium absumptionem, seu ad mellis spissitudinem.

Ejus multiplex usus esse solet in diarrhœa biliosa, dysenteria, ac alvi profluviis à calidis & acribus humoribus concitatis, vomitiones & stomachi subversiones emendat: choleræ morbo medetur, intestinorum hæmorrhagiam cohibet, venenatis morbis adversatur & sudores, potissimùm tamen in adultis ac ætate provectis, promovet.

Notandum, ut probè succus depuretur, eundem priùs calefieri, deinde verò ut resideat, reponi debere. Quod ubi factum, tùm demum lento igne coquendus. Adhibenda porrò sunt vasa ad succos hos acidos figulina vitreata, vel omninò lapidea, prout supra in prolegomenis monuimus.

ROB CYNOSBATI.

Fit, ut Rob de Cornis ex caliculis rosarum sylvestrium, qui post florum defluvium circa finem autumni, vel medio autumno, pulcherrimo rubore maturescunt.

Usurpatur Rob prædictum ex Cynorrhodo Barbari, qui aliis Cynosbatus dicitur, ad renum calculos atterendos, & arenulas eorundem expurgandas; hæmorrhagias etiam uteri, renum ac vesicæ cohibendas: dysentericis quoque auxilio est.

ROB EBULINUM.

℞. Succi granorum Ebuli libram unam.
Inspissetur per se lento igne, addita librâ semis Sacchari.

Bilem, pituitam, aquasq; modestè detrahit, sudores movet, ac ob prædicta hydropicos adjuvat: leucophlegmatiæ medetur & podagricis procurato ab ejus sumptione sudore benefacit.

ROB JUNIPERINUM.

Eodem modo quo prius parari consuevit.

Frigidis ventriculi, uteri, ac intestinorum malis magnoperè prodest, urinas, menses calculosq; ejicit; renes & vesicam à mucositate repurgat; flatus ventris discutit, venena

nena pellit, ob id plebi adverſus aëris infectionem, & contagioſos morbos antidotum familiare exiſtit, ac pectus à crudo, craſſo & tenaciùs infarcto phlegmate expurgat.

ROB PRUNORUM SYLVESTRIUM.

Fit ex pulpa prunorum ſylveſtrium, ſeu ex fructu ſpinoſi fruticis Acaciæ.

Dyſenteriam, diarrhœam ac ventris profluvia, præſertim verò ſeroſa & bilioſa potenter adſtringendo retardat, ac retentricem cùm ventriculi, tùm inteſtinorum facultatem confirmat.

ROB DE RIBES UTRUMQUE.

Paratur utrumque, ut Rob de Berberibus.

Non intelligimus hoc loco Ribes è Syriæ montanis allatum, ſed noſtrum. Ad refrigerandum, adſtringendum & ventriculum cæteraq; viſcera fervoris intemperie diſſoluta recreanda & confirmanda proficuum, ſitim reſtinguit, partim eam, quæ ex ventriculo concalefacto, tùm eam, quæ ex cordis omniumq; partium intemperie ſicca & calida orta eſt, calorem febrilem mitigat, ventriculum firmat, vomitum bilioſum reprimit, felleas alvi excretiones ſiſtit, choleræ medicatur, hæmorrhagiam curat, cardiacis ſuccurrit; peſtilente cœlo efficax, undique nata exanthemata ſanat, ac ebrietati reſiſtit.

ROB SAMBUCINUM.

Fit ut Ebulinum.

Ebulino viribus affine eſt: etenim ictericos & hydropicos juvat, ſudoresq; potenter prolicit, at ſerum acre, nec non bilioſi ichoris abundantiam, & eryſipelata ante ſudorem ſumptum ejicit.

ROB VERONICÆ.

℞. Succi Veronicæ libras duas,
Sacchari libram unam.
Fiat Rob.

Utiliter pulmoniacis ac phthiſicis lingendum porrigitur; ſed & urinarios meatus repurgat, renumq; calculos atterit, ſanguinem mundificat, ſudores prolicit, & malignis peſtilentibusq; febribus adverſatur; datur ſanguinem ſcreantibus, ab alto lapſis, qui vaſis alicujus interni rupturam paſſi ſunt.

ANIMADVERSIONES IN DIACARYON SEU ROB NUCUM GALENI ET MESUÆ, ET RELIQUA

ſubſequentia omnia ex ſuccis paranda, exceptis Rob de Cornis, Cynosbati & Junipetino.

Parentur juxta modos præſcriptos, ſimplici nimirùm *coctione*; Ex ſimilibus enim *Succis recentibus fructuum*, vix *ſpirituoſi* quidpiam, ſed potiùs *humiditas* quædã *elementaris* in coctura exhalat.

ANIMADVERSIONES IN ROB DE CORNIS, CYNOSBATI ET JUNIPERINUM.

Haud benè præcipiunt ex *ſuccis* prædictorum *fructuum* enumerata *Rob* conficienda eſſe, cùm nemo *iſta* unquam ex *ſuccis* paraverit aut parare potuerit: Etenim *fructus* illi *ſuccos* non præbent, ſed neceſsùm eſt, ut *affuſâ aquâ* aliquandiu coquantur, donec molleſcant, *pulpasq;* vel *decocta craſſa* ſuppeditent, quæ per ſetaceum vel linteum cogenda & trajicienda ſunt; ex quibus tandem inſpiſſatis, & ab humiditate ſuperflua mediante evaporatione liberatis, *Rob* confici poſſunt, cùm, vel ſine additione *Sacchari*, prout cuivis libuerit.

De *Rob Juniperino* autem ut ſingulariter aliquid addam moneamque, operæ precium duxi, ne id, quod toties inculcavimus, hîc prætereamus. *Grana Juniperi*, utpotè ex planta vel arbuſcula calida & ſulphurea oriunda, *oleum* præbent efficaciſſimum, ad plurimos, cùm internos, tùm externos humani corporis affectus, maximè proficuum; *Id* inquam in coctura illa diuturnâ, quam *grana* hæc deſiderant, ſi ex illis *Rob* vel *pulpam* conficere lubido fuerit, totaliter exſpirat & in auras evaneſcit: reddetur proindè *Rob* inodorum & inefficax, utpotè virtutibus potioribus *granorum* dictorum diuturnâ cocturâ deperditis. Cui tamen errori mederi poterimus, ſi jam perfectè cocto & parato *Rob*, aliquantillum *olei* ex iisdem *baccis Juniperinis* deſtillati addamus; maximè ubi tem-

pore pestis eo uti voluerimus. Fiat autem prius ex *oleo prædicto* & *Sacchare albo pulverisato* mixtura, quam *Elæosaccharum* vocant, eamque tandem dicto *Rob* optimè admisce. Quantitas verò *olei* pro diversitate affectuum augeri & imminui potest; communiter tamen ʒ *j ß. vel* ʒ *ij olei, ad* ℔ *j. Rob*, sufficient.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS SECUNDA, CONTINENS SYRUPOS PURGANTES, *NEC-NON* IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

SYRUPUS FLORUM ACACIÆ.

Paratur ex multiplici infusione florum, ad normam Syrupi rosati laxativi simplicis.

Syrupi rosati vires æmulatur: ichores enim sanguini admixtos, tenueq; serum leniter expurgat, ac blandè alvum subducit.

ANIMADVERSIONES.

Commodissimè parari poterit ad normam *Syrupi rosati simplicis* præcedentis; Videantur tamen *Animadversiones* nostræ subsequentes super *Syrupum rosatum solutivum simplicem.*

SYRUPUS DE CARTHAMO.

℞. Adianthi albi,
Hyssopi,
Thymi,
Origani,
Chamædryos,
Chamæpityos,
Scolopendrii,
Buglossi ana manip. semis,
Cuscutæ,
Vesicariæ, seu Halicacabi ana unciam semis,
Rad. Angelicæ,
Glycyrrhizæ,
Fœniculi,
Asparagi ana unciam unam,
Polypodii quercini unciam unam semis,
Corticum Tamarisci unciam semis,
Sem. Anisi,
Fœniculi,
Ammeos,
Dauci ana unciam unam,
Carthami leviter contusi uncias quatuor,
Uvarum passarum exossatarum uncias duas.

Decoque in aquâ ad tertias: postea colentur, ac colaturæ calenti infunde
Foliorum Senæ repurgatæ unciam unam semis,

Agarici

Agarici Trochiſcati unciam ſemis,
Rhabarbari electi drachmas ſex;
Zingiberis drachmam unam.
Macerentur per noctem, ac ſequenti die poſt validam expreſſionem colentur: poſtmodùm adde
Sacchari albiſſimi librâm unam,
Syrupi. Violati ſolutivi.
Roſati ſolutivi,
Acetoſi ſimplicis ana uncias duas.
Coquantur iterum modicè ad juſtam conſiſtentiam.

FEbribus inveteratis, quotidianis, quartanis & obſtructionibus viſcerum ex humoribus craſſis, ac pituitâ enatis opitulatur: incidit, extenuat, aperit, nec non pituitoſos & ſeroſos humores leniter per alvum educit, ac extergit.

SYrupus hic de Carthamo, vel Diacnicu dictus, deſcribitur ab Andernaco Comment. 2. de vet. & nov. Medicinâ dial. 7. in cujus ſtructurâ Norimbergenſes Thymum ac Polypodium omittunt, ac ſeminis Aniſi, Fœniculi, Ammeos, & Dauci, unciam tantùm dimidiam legunt, cum auctor unciam adſcribat. Vide editionem Andernaci Baſilienſem Anni 1571.

ANIMADVERSIONES.

QUod inconcinniter, ac ſine omni ratione ſæpè numerò plures, quàm neceſſe eſſet, nonnunquam etiam ſibi invicem repugnantes ſpecies, ſaltem ut pompoſas & magnificas efficiant ſuas medicaminum compoſitiones, Medici cùm priſci, tum moderni, corradant & conſarcinent, de eo jam ſuperiùs ſatis querelarum fuit; quas libentes nunc demùm mitteremus, niſi denuò mox ſub ipſo auſpicio *hujus Claſſis ſecundæ Syruporum purgantium* ſimiles, imò majores, pluresque ſeſe nobis obviam ſiſterent errores, quos non aliter poſſumus, quàm ut ſub incudem rectæ rationis & judicii aliquantum revocemus, eoſque pro virili diluamus. Inter illos autem non minimi ſunt, qui in *Syrupo hoc de Carthamo dicto*, ſeſe offerunt, mox mox ventilandi. Nimirùm apud Philoſophos ſaniores ratum eſt & firmum, quod *omne recipiens recipiat ſaltem ad modum ſuæ receptivitatis, non ad imprimentis.* Hoc ipſum (ut alia exempla taceam) ſatis manifeſtum eſt & evidens in *Extractionibus Hermeticis*, fientibus beneficio alicujus *liquoris*, quod *Menſtruum* Spagyrici appellant. Nàm ſi *liquor aliquis ſive Menſtruum*, rei cuipiam extrahendæ affundatur, ac cum eo ſatis diu digeratur, nunquam plus extrahet vel recipiet, quàm quantum continere poteſt. Exemplo ſit *ſpiritus vini*, qui, ſi *eſſentiâ* vel *tincturâ* alicujus *Vegetabilis*, vel alterius rei *mineralis* aut *animalis* ſaturatè imbutus, recentibus ſpeciebus pro earundem eſſentiâ vel tincturâ extrahendâ ſuperaffundatur, & ſi vel menſes aliquot vel annos etiam cum adjectis ſpeciebus in digeſtione ſervetur, apparet, quod ne tantillum quidem ampliùs in ſe receperit, quàm quod antea extraxerit, antequam illum aliis ſpeciebus affudiſti; Adeò ut ſi plus de eſſentia illarum rerum, quâ ille imprægnatus eſt, deſideres, alium recentem ſpiritum illis affundas neceſſum ſit: ſecùs enim ſi operatus fueris, & oleum, quod dicitur, & operam perdes. Idem etiam in *liquoribus acidis* uſu venit, ſive *Vegetabiles* illi ſint, ſive *Minerales*: Nunquam enim experiêre hoſce *liquores*, ſi ſemel e.g. *Corallis* affuſi, tantum de ipſis extraxerint vel diſſolverint, quantum extrahere vel diſſolvere potuêre, ulteriùs recentibus *Corallis* vel aliis rebus ſuperaffuſos, extrahere vel elicere quicquam. Sic & *aqua ſimplex vel deſtillata* in *infuſionibus & decoctionibus* pro *Syrupis* aut aliis ſimilibus confectionibus, *Menſtruum* eſt, cujus ope vires ingredientium ſpecierum elici debent: Hoc ipſum *Menſtruum* ſive *aqua*, ſpeciebus extrahendis affuſa, & cum iisdem cocta vel digeſta, tantum in ſe recipit, quantum aptè ſuſcipere & retinere poteſt, & ubi virtute ſpecierum illarum ſufficienter imbuta, iterumq; aliis recentibus ſpeciebus affundatur, tùm nil ampliùs ex iisdem, vel elicit, vel elicere poteſt, quia, uti ſuperiùs dictum, *Nihil recipit ultrà ſuum poſſe, ſive modum ſuæ receptivitatis.* Ex dictis jam quilibet facilè colligere poteſt, quid quantumque *aqua illa*, cum tanta *Syrupi* (quem

(quem nunc præ manibus habemus) ingredientium farragine, ad tertias decocta, ac satis superq; virtutibus eorundem imbuta possit, reaffusa aliis recentibus *speciebus purgantibus*, pro *vi cathartica* eorundem extrahenda, unde postea *Syrupus* virtutem & efficaciam *purgandi* sortiatur; Certè meo judicio vel parùm admodùm vel prorsus nihil. Alter non minùs crassus error, qui *Syrupi* hujus confectionem defœdat, est, quod *radicum, herbarum, ac seminum plurimorum ingredientium partes subtiliores odoriferæ & aromaticæ* in diuturna *coctione* penitùs expirent & deperdantur, nec de iis quicquam *Syrupo* accedat. Reliquos quoad *Purgantia* & plurima alia *ingredientia* commissos errores lubens taceo, cùm mei instituti non sit, compositiones traditas in totum evertere, sed saltem veram & genuinam earundem præparandi rationem demonstrare, quam & mox hîc subjungam, quaq; benè intellectâ præparationes etiam reliquorum cuivis faciliùs innotescent.

℞. *Species pro decocto primo, superiùs denominatas,*

Quibus incisis & contusis nec non Cucurbitæ vitreæ immissis, superaffunde

Aquæ fontanæ ℔ *v.*

Destillentur apposito Capitello ad remanentiam trium librarum circiter, *Aquâ destillatâ interim asservatâ:* Species in Alembico relictæ exprimantur, & *expressus liquor albumine ovorum clarificetur.* Tùm

℞. *Species purgantes pro secunda infusione superius quoq; indigitatas.*

Quibus incisis crassiusculè superaffunde *decoctum superiùs clarificatum*, stentq; in infusione per diem, coquantur postea parùm & exprimantur; *Relictis speciebus purgantibus* affunde *aquam superius à primo decocto destillatam*, & ut antea digere, ac tandem exprime. *Binas hasce colaturas conjunctas & albumine ovorum clarificatas*, addita *Sacchari* ℔ *j*, in *Syrupi* consistentiam percoque; Cui demùm adjungantur Syrupi utpotè.

Syr. Violarum solutivus,
Rosatus solutivus, &
Acetosus simplex.

Equidem impossibilè est, quin in tanta ingredientium farragine, & horum respectu, tàm diminutâ quantitate *Sacchari*, virtutum nonnullarum rerum fiat deperditio; Nihilominùs tamen hic *Syrupus*, si nostro modo præparetur, longè majorem habebit *vim purgandi*, ob duplicem *infusionem & extractionem specierum purgantium*, factam, primò cum *decocto clarificato*, quod in clarificatione tenuius evasit; cõsequenter etiam aptiùs magisq; dispositum ad extrahendas *purgantium vires*, quàm alioquin crassum nec clarificatum *decoctum:* Et secundò cum *Aqua destillata* propria, utpotè quæ tenuis admodum & præstantissima, virtutes *purgantium* relictas egregiè elicere potest. Si mihi tamen res committeretur, si non omnes *species primæ decoctionis* omitterem, & sola *aqua simpl. s. q. purgantes species* extraherem, ad minimum *odorifera & balsamica* arcerem, & loco horum, eorundem *olea destillata*, beneficio *Sacchari pulverisati* in *Elæosaccharum* redacta, *Syrupo* ultimò odoris & suavitatis gratiâ adderem. Possem nec non alios modos præparandi, & quidem paulò artificiosiores adducere, ne tanta rerum ingredientium fieret jactura, sed ob dictarum ingredientium diversitatem, intricatissimi essent, qui vix à quibusdam Pharmacopœis percipi possent: idcircò quantum possibile fuit, simplicitati studui, ne habeant quod conquerantur Pharmacopœi, de laboriosa conficiendi ratione.

SYRUPUS DE CICHORIO CUM RHABARBARO NICOLAI FLORENTINI.

℞. Endiviæ domesticæ,
Sylvestris ana manipulos duos semis,
Cichorii,
Taraxaci ana manipulos duos,
Cicerbitæ, seu Sonchi levis,
Hepaticæ, seu Lichenis,
Lactucæ domesticæ,
Fumiterræ,
Lupulorum ana manipulum unum,
Hordei integri uncias duas,
Capillorum Veneris uncias duas & drachmas duas,
Vesicariæ, seu Halicacabi,
Glycyrrhizæ,
Ceterach,

Cuscutæ

Cuscutæ ana drachmas sex,
Adianti vulgaris, seu Rutæ Murariæ,
Rad. Fœniculi,
Apii,
Asparagi ana uncias duas.

Decoquantur in aquæ libris triginta, ad medietatis consumptionem: deinde cum Sacchari albi clarificati libris decem fiat Syrupus. Pro cujus decocti unaquaque librâ inter coquendum adjiciantur

Rhabarbari optimi uncia semis,
Spicæ scrupuli duo.

Ligato hæc in linteolum rarum & exprime in decocto, bulliendo parùm priusquam Saccharum adjiciatur: deinde in percocto Syrupo suspendantur.

Usurpatur ad jecoris intemperiem calidam, obstructionem, fellis suffusionem, seu icterum, splenicis & melancholicis confert, cachexiam, & viscerum impuritatem, omnemq; materiam venenatam solvit, nutritionis instrumenta firmat, humoresq; vitiosos per urinam & secessum educit; peculiariter verò epilepticis subvenit, maximè pueris: quem in hoc casu mirificè commendabat Montanus, imò asserebat Nicolaum eundem ad epilepsiam propulsandam composuisse.

IN hoc Syrupo, etiam in prioribus editionibus, consultò omissum fuit, Polytrichum cum Scariolâ: Endiviæ porrò & capillorum Veneris quantitas non sine ratione adaucta. Et quoniam Epaticus verè est, Rhabarbari etiam dosin augere, ejusque pro unaquaque decocti, (non Sacchari ut in prioribus) librâ unciam semis sumere consultum judicavimus: Retinentis intereà Spicæ eandem: quòd in majori sumpta (ut Petrus Coudenb. rectè monet) & sapore & odore Syrupus magis ingratus redderetur. Si qui fortè Rhabarbari dosin adhuc augendam censent, prout ex Nicolai Præpositi sententia in quibusdam locis fieri legimus, nec nos quidem improbamus: pro nostro tamen usu, hanc quantitatem, plurium aliorum authoritate nixi elegimus. Vide Renod. Describitur à Nicolao Florentino Sermone 5. de obstruct. hepatis.

Syrupum hunc præparandi magna est apud plerosq; disparitas. Nobis hic modus probatur, ut hordeum cum radicibus & herbis aridis horis viginti quatuor in dicta aquæ quantitate infundatur, deinde simul omnia decoquantur ad medias. De hoc decocto transcolato portio aliqua reservetur, quanta sufficere videbitur, in qua Rhabarbari optimi minutim incisi unciæ septem semis, & Spicæ drachmæ duæ & scrupuli duo, horis ad minimum duodecim infundi possint: quæ postmodum simul bulliant, ac leniter exprimantur, atq; hæc ipsa unâ cum suo hoc liquore priori jam ferè sufficienter in Syrupum cocto addita, in perfectum Syrupum inspissentur, Spicam & Rhabarbarum panniculo illigata in Syrupo imposterum demersa retinendo; atq; sic Rhabarbari & Spicæ vires Syrupo facultatem suam tradunt, cujus vis sola in Syrupum suspensione post additum Saccharum alioquin vix animadverteretur.

ANIMADVERSIONES.

MUltæ quidem *Animadversiones*, huic *Syrupo* adjectæ sunt, parum autem ad rem facientes; ex quibus tamen ultimam, quę *Rhabarbarum* in *decocto transcolato* coquere jubet, præ reliquis amplecterer, si nodum tangeret, sed & ipsa manca est & mutila: Proindè omnium optimùm erit, *Syrupum* hunc conficere ad modum præcedentis *de Carthamo*, præmissa non quidem destillatione, sed duntaxat clarificatione *decocti*, antequam *Rhabarbarum* cum Spicanardo eidem extrahenda committantur; Quod ipsum *decoctum* studiosè defecatum, *Rhabarbaro* pro meliori ejus extractione, bis affundi, ac denuò colatum & clarificatum cum *Saccharo*, ad debitam *Syrupi* consistentiam, percoqui poterit.

SYRUPUS DIASEREOS ANDERNACI.

℞. Intybi latifolii, seu Endiviæ,
Cichorii ana manip. tres,
Adianti albi, seu Rutæ Murariæ,
Nigri seu Capillorum Veneris,
Agrimoniæ,
Scolopendrii, seu Ceterach,
Lupuli,
Fumariæ ana manipulum semis,
Granorum Halicacabi,
Cuscutæ ana drachmas tres.

Rad. Apii,
Fœniculi,
Asparagi ana unciam semis,
Polypodii quercini unciam unam,
Glycyrrhizæ drachmas sex,
Sem. Cnici unciam unam semis,
Quatuor frigid. majorum ana drachmas duas,
Hordei non excorticati pugillos duos,
Sem. Endiviæ,
Cichorii ana drachmam unam semis,
Uvarum Passarum unciam unam,
Prunorum Damascenorum numero viginti,
Florum Borraginis,
Buglossi,
Violarum ana pugillum unum,
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum ana unciam semis.
Omnia in aquâ ad tertias decoquantur, & in hujus decocti ritè colati librâ & semisse macerentur seorsim per noctem
Rhabarbari electi unciæ duæ semis,
Agarici Trochiscati uncia una,
Foliorum Senæ uncia una semis,
Zingiberis,
Cinamomi ana drachma.
Expressis, colatisque iterum adde
Sacchari optimi libram,
Syrupi Rosati solutivi uncias tres.
Mixta omnia rursus modicè coquantur ad justam spissitudinem.

AD viscerum obstructiones, febres & alia inde provenientia mala efficax, auriginosos, felle suffusos, cachecticos, hydropicosq; plurimùm adjuvat: renes etiam emungit, ac corpori bonum colorem conciliat.

CUm Seris Medicamenti hujus basis existat, nimis autem parca nobis visa fuerit Intybi & Cichorii quantitas, idcirco earundem herbarum portionem triplicandam censuimus, ut Syrupus evadat efficacior. Describitur ab Andernaco Comment. 2. Dialogo 7. de veteri & novâ Medicina.

ANIMADVERSIONES.

S*Yrupi* hujus præscripta præparatio plures involvit difficultates, quæ tamen maximam partem eveniunt, ratione exiguæ quantitatis *aquæ*, tàm ingenti specierum ingredientium copiæ deputatæ, utpotè quâ illæ vix sufficienter humectari, nedum decoqui, multò minus competenti modo extrahi queunt. Hinc adeò fit, ut parùm efficax hic *Syrupus* in Pharmacopoliis prostet, quantumvis ipsi Pharmacopœi saniores, tàm exiguâ quantitate *aquæ*, pro decoquenda tantâ farragine specierum, pro majori parte inutilium, contenti non sint; nihilominùs tamen nec hi totaliter rem ex debito peragunt: Etenim si benè & ex arte hic *Syrupus* confectus sit, *unica ejus uncia* integrum constituet *Pharmacum*, & in se continebit vires *duorum scrupulorum ac granorum tredecim Rhabarbari; Scrupuli unius Agarici trochiscati; & drachmæ dimidiæ foliorum Senæ*; taceo, quam insuper à *Syrupo rosato solutivo* mutuaretur *virtutem laxativam*. Reliquos errores prægrandes non minùs, qui circà præscriptum *Syrupi* hujus conficiendi modum occurrunt, brevitatis causâ omitto: genuinam ejus præparationem annectens, quæ tùm institui poterit in modum *Syrupi de Carthamo*, nimirùm destillando *decoctum*, priusquàm illud extrahendis speciebus purgantibus affundatur, (eò enim meliùs earundem fiet extractio,) vel si huic labori parcere animus esset, poterit fieri ejusdem præparatio modo sequenti: Nimirùm

℞. *Species supradictas primi decocti*,

Quas incisas & contusas, coque in *aquæ simplicis* ℔ x, ad tertiæ partis consumptionem, sive remanentiam circiter *librarum sex*, factâque colaturâ & expressione, *decoctum* expressum *albumine ovorum* optimè clarificetur. Tum

℞. *Species subsequentes purgantes crassiusculè incisas*,

Quibus affunde *decocti superioris clarificati* ℔ *iij*, stent per aliquot horas in digestione loco calido, & post unam vel alteram ebullitionem fiat, cum expressione leni, colatura; *remanentibus speciebus Catharticis residuæ tres libræ decocti superioris clarificati* affundantur, & iterùm post digestionem aliquot horarum, ac unam vel alteram

ram ebullitionem, lenis instituatur expressio. Tandem etiam, ne quidquam virtutis catharticæ *speciebus purgantibus* remaneat, adhuc semel iisdem superaffundantur *aquæ simplicis* ℔ ij, reiteratâ ut antea post unam vel alteram ebullitionem colaturâ & expressione; Has *extractiones & decoctiones* omnes conjunctas, *albumine ovorum* denuò clarifica: Clarificatas cum *Sacchari destinato pondere* ad debitam consistentiam *Syrupi* percoque; cui postremò *Syrupum rosatum solutivum* admiscere, sicque usui reservare poteris.

SYRUPUS DOMESTICUS SEU DE SPINA INFECTORIA, QUAM VULGUS SPINAM Cervinam vocat.

℞. Baccarum fruticis illius, quem Spinam Cervinam vocant, circa finem Septembris aut Octobris initio collectarum quantitatem sufficientem:

Contundantur in pilâ lapideâ, deinde exprimendo colentur: Succus expressus coquatur lento igne, donec quarta pars absumatur, atq; iterum coletur.

℞. Hujus colati libras duas,
Sacchari uncias sedecim,

Coquantur simul, donec Syrupi benè cocti consistentiam acquirant; adjiciendo in fine

Anisi,
Mastiches, ana ℥ *ij*,
Zingiberis,
Cinamomi,
Caryophyllorum ana drachmam unam semis.
Fiat Syrupus.

Syrupus Domesticus sic dictus, quòd familiariter eo uti possimus, bilem, pituitam, & serosos maximè humores purgat; unde ejus usus præcipuus in cachexia, hydrope, ac arthritide. Consule de eo Reinerium Solenandrum in Consiliis.

Baccas semicontusas quatuor diebus in fictili vitreato macerari per se in loco calido permittito, & efficacior succus reddetur. Cujus libras duas cum Sacchari vel Mellis libra una semis decoquunt ad Syrupi spissitudinem: demum linteolo rariore colato addunt Cinamomi, Zingiberis ana unciam semis, Caryophyllorum drachmas duas; fiat Syrupus. Hunc ita Matthiolus in Dioscorid. præparat lib. 1. cap. 102. de Rhamnis.

Caveant Pharmacopœi, ne pro Cervispinæ baccis, similitudine forsan decepti, Alaterni baccas accipiant.

ANIMADVERSIONES.

Unicum in *Syrupi* hujus assignata præparatione mihi displicet, quòd nimirùm perfecto & ad debitam suam consistentiam cocto *Syrupo*, *Species illæ Aromaticæ*, quarum, in compositione præscripta, fit mentio, quæq; non solum palato gratum & amabilem *Syrupum* reddere, sed insuper etiam eundem (uti quidem existimant) corrigere debent, quò minùs ventriculo noxam aliquam inferat, sub finem demùm addantur. Nam uti superiùs aliquoties demonstravimus, *Syrupi* jam confecti, tùm ad suam crassitiem, tùm etiam quod jam ante virtutibus specierum ex quibus compositi; sufficienter imbuti sint, ad extrahendas quarumcunq; rerum essentias inepti ac inhabiles sunt; Quam ob caussam, diù mecum cogitavi, quâ viâ, quâq; ratione, hic & similes *Syrupi purgantes*, parari possent, ut viribus specierum ingredientium, præsertim *aromatum*, quæ illis addi præcipiuntur, ob saporis saltem & odoris gratiam, penitùs imbuerentur, nec iisdem (uti communiter fit) tantoperè spoliarentur: Ast vix modum hactenus invenire potui, qui votum meum omnimodè expleret, cùm tanta sæpenumerò in quamplurimis cùm *Syrupis* tùm aliis compositionibus, ingredientium non raro inter se repugnantium, farragò adsit, ut si unum integrè conservare studeamus, alterum vel inviti eamus perditum. Nec parum ad hoc facit, exigua illa, multoties *Syrupis* destinata *Sacchari* quantitas, quæ parcam etiam exigit liquoris additionem. Hisce tamen non obstantibus, adjiciam duos modos, ad quorum imitationem, & huic, de quo nobis nunc sermo est, & aliis consimilibus *Syrupis*, *vis aromatica* ingredientium,

commodè imprimi possit. Quorum primus & quidem facillimus est, quemque jam superiùs aliquoties indigitavi, ut *specierum aromaticarum olea destillata* (quæ sunt veluti essentiæ illarum) quantitate convenienti & proportionatâ (utpotè ad hunc *Syrupum olei Anisi* ℈ß, *olei Mastichis* ℈j, *olei Zingiberis & Cinamomi ana gr. v, olei Caryophyllorum* ℈ß) *Saccharo pulverisato* exactè commisceantur, ac inde *Elæosaccharum* conficiatur, quod demum *Syrupo* jam confecto addi poterit: Alter verò modus hic est.

℞. *Succi ex. gr. Spinæ Cervinæ colati* ℔ *ij*, ℥ *viij*,

Quæ vel mediante destillatione vel coctione abstrahantur ad remanentiam ℥*xj circiter*, quibus junge *aromata*, sive illa, quæ sub finem compositionis, vel quæ in Animadversionibus secundū mentem Matthioli in Dioscoridem notata sunt, ac omnia cucurbitæ vitreæ immissa, apposito capitello in M. B. destilla vel abstrahe ad dimidias circiter. Residuum in fundo cucurbitæ *liquorem* per colaturam à *speciebus aromaticis* separatum parùm clarifica, & liquori ab eo destillato, id est, *aquæ aromaticæ* prolectæ denuò junge, additisq; tandem *Sacchari* ℥*xvj*. unâ vel alterâ ebullitione, aut solâ ejusdem dissolutione, redige in *Syrupum* justæ consistentiæ.

SYRUPUS EMETICUS ANGELI SALÆ.

℞. Vitri Antimonii subtilissimè pulverisati unciam unam,
Cinamomi electi,
Zedoariæ ana drachmas duas,
Santali rubri unciam semis,
Croci Orientalis drachmam semis,
Aceti Rosati uncias viginti,
Seminis Angelicæ drachmas duas.

Infundantur omnia in Balneo Mariæ per viginti quatuor horas, postea balneo refrigerato colentur diligentissimè, & filtrentur per chartam bibulam: deinde tantum Sacchari, cum aqua rosarum solvatur, quantum est pondus prædicti liquoris: Coquatur deniq; Saccharum ad consistentiam tabularum manus Christi, & cum prædicto liquore misceatur.

Fiat Syrupus secundum artem.

Vomitorium hoc medicamentum non tantùm vitiosos humores ventriculi evacuat, sed & ejusdem tunicis impactos educit, ex aliis etiam partibus peccantem materiam revellit: hinc non solùm ipsis ventriculi vitiis prodest, sed etiam febribus intermittentibus, aliisq; morbis chronicis conducit.

ANIMADVERSIONES.

Erroribus quibus præcedentes *Syrupi* ferè ad unum omnes scatent, neque hic, de quo nunc agimus *Syrupus Emeticus*, exemptus est, quin plures insuper continet difficultates, nimioperè ejusdem laudes deturpantes. Etenim primò malè & inutiliter instuitur *vitri Antimonii* (quod ejusdem basis est) correctio, adjectione *specierum aromaticarum*, utpotè quæ nullo modo directè vim ejus *emeticam* infringere, sed solummodo ventriculum roborare valent, quò minùs ille adeò violenter ab eodem *vitro Antimonii* afficiatur, ac quasi firmior reddatur, ejusdem conamini resistendo: Quinimò dum hoc agunt, & naturæ & medicamenti operantis conatū invertunt. Etenim si *Syrupus hic Emeticus*, qui eam ob causam inventus est, ut per vomitum vitiosos humores, tum ex ventriculo ipso, tum etiam partibus adjacentibus, evacuet & educat, operationes suas, scilicet per ἔμεσιν exercere debet; cur tantoperè id student, ut *virtutem ejus emeticam*, partim beneficio *Aceti*, partim (uti illi putant) adjectione *aromatum* infringant? Atq; ità ab una parte stimulum naturæ addant, ad expulsionem noxæ, ab altera verò compedibus quasi restrictam teneant, eiq; remoram faciant, quò minus etiam id, quod illi ipsi intendunt, expellere queat, sicq; naturam in suis operibus interturbent, faciantq; ambiguam? Næ, si quis ventriculum intenderet roborare, longè consultiùs foret id facere, posteaquam ille saburrâ humoris excrementitii exoneratus esset, quàm in illo ipso actu, dum eâdem saburrâ gravatum ipsum alleviare studet. Sed mittamus hæc, & unicuique hac de re liberum relinquamus arbitrium; Hoc saltem in præsens assero & jubeo, si quis verè Antimonii vim infringere velit, *aromatum* adjectione id non tentet, sed ope solius *Nitri*

correctionem ejus inſtituat. Alterum quod hîc moneam eſt, quod ex anatica proportione *liquoris Sacchari*, ſine coctione, (ut illi indigitant) Syrupus confici nequeat; proindè neceſſum erit, ut adhuc aliqua portio liquoris coquendo exhalet: hoc autem ſi fiet, multum de *eſſentia aromatum*, correctionis gratiâ *Syrupo* huic additorum, exhalabit; quo minùs autem hoc contingat, ſuaſor ſum, ut *Syrupi hujus aromatiſatio* (ſi neceſſariò fieri debeat) inſtituatur juxtà modum primum, in præcedentis *Syrupi Animadverſionibus* edoctum, *Elæoſaccharis ex oleis ingredientium aromatum* confectis: ſic enim ipſorum *Eſſentia Syrupo* integrè communicabitur.

SYRUPUS DE EPITHYMO MESUÆ.

℞. Epithymi uncias duas ſemis,
Myrobalanorum Citrinorum,
Indorum ana drachmas quindecim,
Cuſcutæ,
Fumiterræ ana drachmas decem.
Thymi,
Bugloſſi,
Calaminthæ,
Myrobalanorum Emblicorum,
Belliricorum,
Glycyrrhizæ,
Polypodii,
Agarici,
Stœchad. ana drach. ſex,
Roſarum,
Fœniculi,
Aniſi ana drach. duas ſemis,
Prunorum numero viginti,
Paſſularũ enucleatarũ uncias quatuor
Tamarindorum uncias duas ſemis,
Aquæ libras decem.
Bulliant ſecundũ artem: colaturæ adde
Sacchari libras quatuor,
Sapæ libras duas.
Coquantur ſecundum artem.

EO utimur in humoribus & affectibus pituitoſis, ac melancholicis à bile aduſta & atra. Occulta vulnera, fiſtuloſa & ſinuoſa curat: fœdam corporis ſcabiem & nigram, capitis areas & impetiginem emendat, pſoram, lepram, cancrum, elephantiam, morbum item Gallicum depellit.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* in *claſſe Syruporum Purgantium* reponi vix meretur, eò quòd pauciſſimæ *ſpecies purgantes* ipſius compoſitionem ingrediantur, undè tàm exigua etiam *vis Cathartica* in eundem redundabit; Quod reliquas illius virtutes attinet, in tàm ingenti morborum enumeratorum agmine profligando nimirùm *Pſora, Lepra, Cancro, Elephantiaſi* curandis, &c. (quibus morbis afflicti alioquin deſperatæ ſalutis à Medicis cenſentur) de iis valdè dubito, nec ullâ ratione animum meum inducere poſſum, ut credam, â tàm inconcinnè conſarcinato *Syrupo*, tantas virtutes proficiſci poſſe: Quin faciliùs eò adducor, ut pro commento habeam, quicquid tùm de ipſo, tùm de aliis conſimilibus abſque ratione & ordine, conflatis compoſitionibus adeò ſpecioſè effutiunt. Certè tyro nuper Medicinæ ſacris initiatus, ſummæ inſcitiæ & ignorantiæ argui poſſet, ſi ita ἀμεθόδως huic ſimilem aliquam efformaret compoſitionem: utpotè in qua *Purgantia, Corroborantia, Cephalica, Cardiaca, Epatica, &c. radices, herbæ, flores, fructus, ſemina*, ac omnia, quæ ſaltem in buccam venêre, nullo ſervato ordine, nec ullâ etiam ratione, mixtim conglomerantur. Sed hiſce poſtliminio poſitis, redeamus ad propoſitum, tradituri magis concinnam hujus *Syrupi* præparationem, quæ tùm commodiſſimè fieri poterit, in modum alterius cujusdam *Syrupi* alterantis, utpotè *Syrupi de Abſinthio vel de Betonica ſimplicis*, admiſcendo *Sapam*, ubi demùm perfecta coctio peracta fuerit.

SYRUPUS DE FUMARIA COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum ana drach. viginti,
Florum Borraginis,
Bugloſſi,
Violarum,
Abſinthii,
Cuſcutæ ana unciam unam,
Glycyrrhizæ,

Rosarum ana drachmas quatuor,
Epithymi,
Polypodii ana drachmas septem,
Prunorum numero centum,
Passularum enucleatarum libram semis,
Tamarindorum,
Pulpæ Cassiæ ana uncias duas,
Aquæ fontis libras decem.
Omnia præter Cassiam & Tamarindos lento igne secundum artem coquantur, & colentur: ac in colaturâ adhuc calente dissolvantur Cassia & Tamarindi:
Deinde verò adde
Succi Fumiterræ depurati,
Sacchari albi ana libras tres.
Rursum coquantur in formam Syrupi.

Purgatorius est: à tribus unciis ad quinque, vel sex sumptus, educit pituitam salsam, & bilem utramq; ustam; nec non liberatis obstructionibus, febres putridas ab his humoribus enatas curat, ventriculum & hepar roborat, humores salsos & adustos propellit, psoram, lepram, scabiem, impetiginem, ac exanthemata delet, icterum utrumq; propulsat; utuntur eo quidam in morbo Gallico.

ANIMADVERSIONES.

Eandem hic *Syrupus* cum priore redolet prosapiam, iisdemque nævis defœdatus est, nec sanè meretur, ut in correctione ejusdem operam nostram occupemus; Risu nimirùm & explosione dignus est potiùs, quàm severiori examine. Quis enim Pharmacopœus ex *decocti crassi aliquot libris, additis pulpæ Cassiæ & Tamarindorum ana, unciis duabus, & succi Fumiterræ*, nec non *Sacchari ana libris tribus*, elegantem unquam confecerit *Syrupum?*

SYRUPUS DE FLORIBUS PERSICORUM.

℞. Florum Persicorum recentium libram unam.
Macerentur horis duodecim in libris tribus aquæ calentis; expresso postmodum & colato liquori parem florum recentium quantitatem infundendo, idq; quater, aut quinquies iteretur. Postremæ dehinc colaturæ accipe libras tres,
Sacchari albi libras duas semis.
Fiat secundum artem Syrupus.

Aquas & bilem educit, vermes enecat, ac mesenterium infarctu liberans, serosos humores per alvum exturbat.

Propter defectum florum apud nos parari nequit.

ANIMADVERSIONES.

Hic *Syrupus* simpliciter saltem, modo præscripto, confici poterit, nec prolixiori *Animadversione* indiget.

SYRUPUS DE POLYPODIO.

℞. Polypodii quercini libram unam.
Id, si recens haberi potest, incidatur, sin minus, crassiusculè contundatur, infundaturque horis viginti quatuor, in libris duodecim aquæ fontanæ: deinde bulliat ad consumptionem medietatis, ac in fine adde
Calami Aromat. unciam unam,
Sem. Fœniculi drachmas tres.
Iterum leniter bulliant, ac decocto huic colato adde
Muchari, vel infusionis Rosarum solutivæ, libram unam semis,
Succi Borraginis,
Fumariæ,
Lupuli ana uncias sex.
In his succis & liquoribus coque
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum ana unciam unam semis,
Passularum minorum uncias tres.
Bulliant simul ad consumptionem tertiæ partis, in fine addendo
Senæ Orientalis uncias sex.
Postmodùm exprimantur & colentur: ac colatura cum Sacchari libris tribus coquatur in Syrupum.

Atrabilarios humores potissimum evocat, ac lienis vitiis opitulatur; unde splenetics & arquato correptis auxilio est, sanguinem depurat, ac atram bilem & adustos humores prolicit, cutemq; à scabie fœdam eluit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

IN *Syrupi hujus compositione* acumen sui judicii Author ostentare conatur, dùm tot frequentes ac reiteratas *infusiones & decoctiones*, *speciebus ingredientibus*, pro meliori earundem extractione, destinat; Quæ tamen ridiculæ sunt potiùs, quàm quòd singularem aliquam sapiant ἀκρίβειαν: Etenim quàm ineptum sit, *decoctis crassis*, recentibus speciebus reaffusis, novam rerum moliri extractionem, ex superioribus *Syruporum de Carthamo & Diasereos* aliorumque *Animadversionibus*, uti spero, superabundanter patebit. Quàm præpostere etiam parumq; perspectè *sem. Fœniculi* & *Calamus Aromaticus* sub finem primæ *decoctionis Polypodii* addantur, eâ nimirùm intentione, ut vis earundem aromatica integra servetur, exindè elucescit, quòd in sequentibus tribus adhuc diversis coctionibus, ubi *septem libræ aquositatis*, antequàm *Syrupus* perfectam suam nanciscatur consistentiam, exhalare debent, illa nihilominùs deperdatur. Sed ne longior sim in erroribus, quoad *Syrupi* hujus præparandi modum commissis, ventilandis, aggrediar aliam ejus præparationem, quæ talis.

℞. *Polypodii quercini* ℔ j,
Myrobalan. Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum ana ℥ jß,
Passular. minorum ℥ iij,

Incisa & contusa immittantur cucurbitæ, quibus superaffundantur

Aquæ simplicis ℔ vj,
Succi Borraginis,
Fumariæ,
Lupuli ana ℥ vj,

Destillenturq; apposito capitello, ad remanentiam *librarum duarum* circiter, *aquâ* destillatâ interim servatâ; Relictæ in cucurbita *species* exprimantur, *expressum* albumine ovi optimè clarificetur, & ad coctionem *Syrupi* sigillatim etiam asservetur. Posteà

℞. *Foliorum Senæ* ℥ vj,

Quæ conscissa crassiusculè infundantur cum superiùs destillatæ *aquæ* parte primùm dimidiâ, & post aliqualem digestionem, unamq; vel alteram ebullitionem, fiat colatura & expressio: Relictis *foliis Senæ residua aqua destillata* affundatur, & post brevem peractam digestionem & coctionem, mediante colaturâ & expressione, *folia Senæ* viribus omnibus penitùs exhausta segregentur; Colaturæ expressæ, *tincturâ & essentiâ foliorum Senæ* imprægnatæ, omnes simul confusæ & conjunctæ, addito *albumine ovi* clarificentur, quibus adde *decoctum* superiùs à destillatione asservatum & pariter clarificatum, nec non

Muchari Rosarum ℔ jß,
fiatque, additis etiam
Sacchari albi libris tribus,

per coctionem Syrupus, qui demùm

Elæosacchar. Fœniculi &
Calami aromat.

ad libitum & saporis gratiam aromatizetur.

Si quis tamen simpliciori modo sine destillatione perficiendo, contentus esse velit, is coquat saltem *species* prædictas, destillationi superiùs destinatas, & *decoctum* earundem optimè albumine ovorum priùs depuratum, *foliis Senæ* extrahendis affundat, reiteratâ eâdem extractione *aquâ simplici* ultimò affusâ, prout in *Syrupo Diasereos* etiam edocuimus; ac tandem ex conjunctis depuratis & clarificatis colaturis, addito *Muchâro Rosarum* & *Sacchâro* conficiat *Syrupum.*

SYRUPUS E POMIS REGIS SAPOR MESUÆ.

℞. Succi Pomorum dulcium,
Borraginis,
Buglossi ana libram unam semis,
Folliculorum Senæ uncias duas,
Croci drachmam unam.

Sena contrita horis viginti quatuor in succis maceretur, ac semel aut bis ferveat, & coletur: expressum cum Sacchari libris duabus percoquatur in Syrupum. Crocus panno lineo ligatus inter coquendum infricetur.

H*Ic Syrupus Medorum Regi Sapor, à quo captus est Valerianus Imperator, attribuitur, & Mesuæ adscribitur. Eo utimur, ad omnes affectus melancholicos, maniam*

niam, melancholiam, cordis etiam robur plurimùm auget.

ANIMADVERSIONES.

Syrupi hujus præparatio fiat mediante binâ infusione & coctione *foliorum Senæ, cum succis depuratis*, adjecto etiam *Croco;* Demùm post iteratam clarificationem, addito *Sacchoro*, in *vase fictili vitreato vel ferreo*, percoquatur *Syrupus* ad debitam consistentiam.

SURUPUS DE RHABARBARO SOLUTIVUS.

℞. Rhabarbari optimi,
Foliorum Senæ ana uncias duas semis,
Florum Violarum manipulum unum,
Cinamomi drachmam unam semis,
Zingiberis drachmam semis,
Aquarum Betonicæ,
Cichorii,
Buglossi ana libram unam.
Fiat omnium infusio per noctem: manè ebullitione & expressione factâ, colaturæ libræ duæ decoquantur in Syrupum cum Sacchari albi unciis sedecim. Adde
Syrupi Rosati solutivi compositi uncias quatuor.

Citra molestiam in pueris & delicatulis alvum subducit, utramq; bilem deturbans, ac pituitam quoque leniter evacuans.

ANIMADVERSIONES.

Quò simpliciori modo traduntur *Syruporum* aliarumq; compositionum præparationes, eò minùs scatent erroribus, quod in præsenti *Syrupo* luculenter videre est; Igitur pauca duntaxat quoad ejus præparandi modum immutare voluimus. Consultum autem arbitramur, ut *aquæ*, infusioni & decoctioni dicatæ, quantitas, paulùm augeatur, quò sic tota *vis purgatrix specierum catharticarum; Rhabarbari* scilicet & *foliorum Senæ*, repetitis tamen vicibus, eò meliùs & perfectiùs extrahi possit. Neque etiam pro *extractione specierum, aquis illis destillatis* opus est, cùm quicquid in se continent spirituosi & efficacis, sub coctura & inspissatione *Syrupi*, penitùs exhalet: possumus igitur sumptibus parcere, substituendo illis *aquam pluvialem vel fontanam: Aromatisatio* tandem, *Syrupo* jam perfectè cocto, paucis guttulis *oleorum destillatorum, Cinamomi & Zinziberis Sacchoro* instillatis, commodè peragi potest.

SYRUPUS ROSATUS SOLUTIVUS SIMPLEX SIVE MUCHARUM.

℞. Foliorum Rosarum Damasc. recentium libras quinquaginta quinque.

Macerentur horis viginti quatuor, in libris ducentis aquæ claræ ferventissimæ, in vase terreo vitreato, stricti oris & benè cooperto. Postea factâ expressione aqua rursus calefiat, non tamen ad ebullitionem usq;, & in ea Rosarum viridium libræ quinquaginta totidem horis infundantur: expressione rursus factâ, eidem aquæ recalefactæ libræ quadraginta quinque Rosarum tamdiu infundantur, & leniter exprimantur. Abhinc libræ quadraginta eodem modo infundantur ac exprimantur. Tum quoque libræ triginta quinque eodem ordine, rursus triginta, post viginti quinq;, demum viginti, ut tandem eidem aquæ libræ trecentæ foliorum Rosarum recentium infusæ sint. His peractis infusionem cola, sine, ut resideat, quoad clarescat. Postremò adde Sacchari albi libras quinquaginta, & in Syrupum percoque.

Mesua duas tantùm fieri jubet Rosarum infusiones, sed præstiterit fecisse plures. Quidam eundem paulò aliter præparant: nam aquæ libris triginta duabus vigesies infundunt sex Rosarum libras: demum additis colato Sacchari libris duodecim percoquunt in Syrupum. Nos quia inæquali interdum pondere eundem paramus, formulam hanc adjicere voluimus.

Aquæ libras	200.	Integra descriptio.
Medietas	100.	Medietas.
Tertia pars	66.	& uncias octo.
Quarta pars	50.	
Medietas quartæ partis	25.	

1. In-

1. Infusio Rosarum lib.	55.
	27. semis.
	18. & uncias 4.
	13. & uncias 9.
	6. & uncias 10. semis.
2. Infusio Rosarum lib.	50.
	25.
	16. & uncias 8.
	12. semis.
	6. & uncias 8.
3. Infusio.	45.
	22. semis.
	15.
	11. & uncias 3.
	5. & uncias 7. semis.
4. Infusio.	40.
	20.
	13. & uncias 4.
	10.
	5.
5. Infusio.	35.
	17. semis.
	11. & uncias 8.
	8. uncias 9.
	4. & uncias 4. semis.
6. Infusio.	30.
	15.
	10.
	7. semis.
	3. & uncias 9.
7. Infusio.	25.
	12. semis.
	8. & uncias 4.
	6. & uncias 3.
	3. & unciam unam semis.
8. Infusio.	20.
	10.
	6. & uncias 3.
	5.
	2. semis.
Sacchari libras.	50.
	25.
	16. & uncias 9.
	12. semis.
	6. & uncias 3.

Syrupus is in usu creberrimus est ad ventriculi incendium & igneum calorem febrilem, sitimq́ inexpletam sedandam; febribus pestilentibus præstantissimus, quòd putredini, venenis & aëris vitio, subamarâ & aromaticâ suâ qualitate resistat; viscera nimio calore dissoluta refrigerando roborat, & ad temperiem reducit, febrium insomniam levat, ac modicè alvum subducit.

ANIMADVERSIONES.

Syrupum hunc juxtà modum præscriptum, satis commodè parari posse non imus inficias; licet laborum & sumptuum, insigne compendium fieri posset: Sufficeret nimirum ter quatervé saltem cum s. quantitate & proportionatâ *Rosarum* recentium *infusionem* instituere, quod idem præstaret, ac si octies vel novies eadem *infusio* reiteraretur; semel enim ad sufficientiam aliarum rerum virtutibus imbuta *aqua*, ulteriori extractioni amplius inservire nequit, ob causam sepiùs in superioribus allegatam. Neque efficacior evaderet *Syrupus*, si ad normam & methodum sciolorum quorundam, in Animadversionibus ipsorum locatam, conficeretur, qui nimirùm *centum & viginti libras Rosarum vigesies, cum aquæ libris triginta duabus* infundere, & demùm additis *Sacchari libris duodecim in Syrupum* percoquere jubent, cum ingenti sanè *Rosarum* profusione, cùm longè majori compendio, ex multò minori *Rosarum* quantitate *vim catharticam* sufficienter elicere & æquè benè acquirere queamus. Quòd si verò quis, non adeò *Rosarum vim purgantem* intendat; sed potiùs reiteratis tot infusionibus, cum tanta recentium *Rosarum* mole peragendis, vim refrigerantem intensiorem extorquere nitatur, is certò longè à proposito suo aberrat; quò frequentiùs enim *Rosæ* infunduntur vel *infusioni* immerguntur, eò majori amaritudine inquinatur *infusio*: *Amaritudo* autem non frigoris sed caloris soboles; ergò illa tantoperè non refrigerabit. Taceo quòd in praxi medica non semel observatum sit, calores febriles à propinato hoc *Syrupo Rosarum solutivo*, tàm frequentibus infusionibus parato, non tantum non diminutos & refractos, sed etiam intensiores

redditos eſſe, & ex *ſimplici Tertiana intermittente, duplicem factam*, ac in ſatis longum tempus, cum inſigni ægrotantium vitæ diſcrimine, protractam fuiſſe: Verùm mittamus hæc, nec litem hanc noſtram faciamus, quin aliis relinquamus, qui *purgantia* omnia calida ſeverè pronunciant. Noſtri ſaltem inſtituti propriè eſt, errores quo ad præparandi modũ indigitare; de reliquis alii ſint ſolliciti. Quantum ad ſuavitatem & odoris fragrantiam, illa vix ac ne vix quidem, juxtà modum communem præſcriptum, in hoc *Syrupo* conſervari poterit, neque etiam tantoperè efflagitatur.

Notare etiam hic placuit, quod *Roſæ* à tot infuſionibus relictæ, fermentationi committendæ ſint, ex quibus poſtea *Roſarum ſpiritus* per deſtillationem elici poterit.

SYRUPUS ROSATUS SOLUT. COMPOSITUS HELLEBORATUS MONTANI.

℞. Corticum Myrobalanorum omnium ana uncias quatuor.

Contundantur craſsè & fricentur manibus Oleo Amygdalarum dulcium: deinde infundantur in libris duodecim infuſionis Roſarum ſuprà ſcriptæ, per horas viginti quatuor, addendo

- Foliorum Senæ,
- Epithymi,
- Polypodii ana uncias ſex,
- Seminum Citri,
- Glycyrrhizæ ana uncias quatuor,
- Caryophyllorum unciam unam,
- Corticum rad. Hellebori nigri veri præparati drachmas ſex.

Decoquantur omnia ſimul lento igne ad quartæ partis conſumptionem: adde poſtea

- Sacchari clarificati libras quinque,
- Rhabarbari electi in nodulo ligati drach. ſedecim.

Fiat Syrupus ſecundum artem.

U*Tebatur eo Montanus Medicus Patavinus clariſſimus, in affectibus melancholicis, lue Gallicâ, pſorâ, leprâ, impetigine, lichenibus, cancro, elephantiâ, & aliis.*

RHabarbarum ſeorſim coquendum, ut in Syr. de Cichor. Compoſito.

ANIMADVERSIONES.

PRimum, quod in *Syrupi* hujus compoſitione, & præparatione ſcrupulum movet, eſt, quòd *cortices Myrobalanorum oleo Amygdalarum dulcium* fricari jubeantur; aſt in quem finem, me ignorare ingenuè profiteor: Poſtquam tamen diu mecum meditatus ſum, inveni tandem, quòd cum triturando *Myrobalani pulverem* dent facilè avolantem, uti *fructus alii ſicci non oleaginoſi*: uſus autem obtinuerit, ut ejusmodi res ſiccæ in Officinis, ſi triturentur, guttulis aliquot *olei Amygdalarum dulcium* conſpergantur, ne pulveris ſubtiliſſimi, quem alcohol appellant, tantam faciant jacturam; hinc forſitan (re tamen non admodùm benè intellectâ) *Myrobalani* à quibusdam Medicis, qui ultrà modum ſibi ſapere videntur, ſive in ſubtilem pulverem (ubi opus eſt, nonnullis guttulis *olei* inſtillandis) redigi, ſive craſſiuſculè ad decocta confringi hi debeant, *oleo Amygdalarum dulcium* fricari præcipiantur. Sed me herclè malè agunt, qui decoctioni deſtinatos *Myrobalanos*, *oleo* affricant: etenim impedit ſaltem *oleum*, quò minùs *aqua* affuſa ſe *Myrobalanis* inſinuare, eorundemque *ſubſtantiam* penitùs permeare queat. Alterum quod correctione ſummoperè indigeret, ſæpiùs jam ventilatum eſt, nimirùm quòd *Mucharum Roſarum*, utpotè craſſum & per ſe ad extrahendum inefficax, nihilominùs magnæ *Myrobalanorum* moli, *unciis ſcilicet viginti* extrahendis, deſtinetur, antequam adhuc *purgantium* & reliquarum *ſpecierum* viribus eliciendis adaptetur, ſed quàm benè judicet, is, qui mente conſtat. Tertium riſu dignum eſt, quòd nimirùm *radicum Hellebori nigri cortices* ſolummodò, non verò *integræ radices, ſubtiles*, filamentis parum craſſiores ab Authore præſcribantur, & quilibet certò ſibi perſuaſum habeat; quod ſi Author unquam ſeparationem *corticum harum radicum* tentaſſet, nunqum adeò inutilem & indignum laborem Pharmacopœis (qui clanculum ſubrident) impoſuiſſet. Plura quidem dictitat animus veritatis indagandæ cupidus, verùm, ut verba

verba referam ad compendium, attingam ſaltem, quæ dextram *Syrupi* præparationem concernunt, quæ tùm inſtitui poterit in modum ſequentem.

℞. *Corticum Myrobalanorum omnium ana ℥ iv,*
Epithymi,
Polypodii ana ℥ vj,
Sem. Citri,
Glycyrrhizæ ana ℥ iv,
Caryophyllorum ℥ß. vel ʒ ij,

Inciſa & contuſa craſſiuſculè immittantur in cucurbitam vitream; quibus affundantur *infuſionis Roſarum defecatæ* ℔ *xij*, locenturque in digeſtionem horis viginti quatuor, poſtea appoſito capitello fiat deſtillatio ad remanentiam *trium librarum* circiter; Relictis in cucurbita *ſpeciebus* expreſſis abjectisq́; & colaturâ albumine ovorum clarificatâ, interimq́; aſſervatâ. Tùm

℞. *Foliorum Senæ ℥ vj,*
Rad: Helleb. nigri ʒ vj,
Rhabarbari electi ℥ ij,

Quæ cuncta inciſa & contuſa ſuperiori *aquâ*, à *ſpeciebus* & *Mucharo Roſarum* deſtillata, binâ vel trinâ affuſione, digeſtione, coctione, & expreſſione (uti in præcedentis *Syrupi* præparatione monuimus) extrahantur; *extractiones* propè clarificatæ tandem cum *ſuperiori colatura aſſervatâ*, additisque

Sacchari albi clarific. ℔ *v*,

redigantur in *Syrupum* juſtæ conſiſtentiæ, qui ultimò *Elæoſacchâro Caryophyllorum* aromatizandus eſt, in quem finem etiam *Caryophyllorum ℥ß, vel ʒ vj*, primæ *infuſioni* detraxi.

SYRUPUS ROSATUS COMPOSITUS SINE HELLEBORO.

℞. Myrobalanorum omnium ana uncias duas.

Contundantur craſſo modo, & fricentur oleo Amygdalarum dulcium. Infundantur in libris quindecim infuſionis Roſarum horis viginti quatuor: cui adde
Rad. Polypodii uncias duas ſemis,
Sem. Carthami unciam ſemis,
Sem. Aniſi,
Fœniculi ana drachmas ſex,
Fol. & folliculorum Senæ,
Epithymi ana unciam ſemis,
Corticum Citri unciam unam,
Caryophyllorum unciam ſemis,
Nucis Moſchatæ drachmas tres.

Fiat rurſus infuſio horis viginti quatuor, quibus elapſis fortiſſima fiat expreſſio: & adde ad liquoris ſingulas libras duas,
Sacchari libram unam.
Fiat Syrupus.

Modeſtiùs quidem quàm prior purgat; nihilominus tamen bilem utramq́, ac pituitam educit, viſceribus robur addens. Atq; hic Syrupus Compoſitionem Syrupi de Rhabarbaro ingreditur.

Paratur & alius quidam Syrupus Roſatus, cum additione Radicum Cichorii, & foliorum Fumariæ, Syrupus Roſatus laxativus de Ambubeia dictus. Is ſic habet.

℞. Rad. Cichorii recentium & mundatarum libras duas,
Herb. Fumariæ recent. manip. ſex.

Infundantur horis duodecim in libris ſex Muchari perfecti, ſeu infuſionis Roſarum laxativæ: poſtea colentur & exprimantur, colatura poſthinc cum Sacchari libris tribus coquatur in Syrupum: cui ad juſtam conſiſtentiam ferè percocto, in panno raro lineo immittantur, ac poſt perfectam coctionem in eo pendula permaneant ſequentia: utpote
Specierum Diatrion Santal. drachma una,
Diarhodon Abbatis drachma ſemis.
Fiat Syrupus, ut artis eſt.

Utramq́ bilem ac [illegible] humores blandè vacuat, ſalſos itidem ichores leniter educit, ac putres emendat; unde aduſtum ſanguinem corrigit, ac jecori obſtructo opitulatur, icterum, ac tertianas ſanat, & venarum meſaraicarum oppilationes expedit. D. Raymundo Mindrero, Collegæ noſtro quondam, præ cæteris uſu familiaris ac conſuetus.

ANIMADVERSIONES.

QUamvis & hic *Syrupus*, æquè uti præcedens, peculiarem correctionem, & speciale ingredientium examen desideraret; nihilominùs tamen brevitati studens, ejus præparationem perito Pharmacopœo commendare volui, qui ipsam ad normam *Syrupi* præcedentis instituat, & *aromatum* quàm maximam habeat rationem, quorum *Elæosacchara* vel sub finem confectionis addere, vel juxtà modum in *Animadversionibus Syrupi de Spina Cervina* indigitatum, fragrantiam & virtutem *specierum aromaticarum*, eidem conciliari poterit.

¶ Sequens *Syrupus cum radicibus Cichorii de Ambubeia dictus*, similiter præparari potest in modum præcedentium: destillando primùm *infusionem Rosarum* ad remanentiam *duarum librarum*, postea *aquâ à Mucharo rosarum* per distillationem abstractâ, *radices Cichorii*, *herbam Fumariam & species reliquas* (ceu minùs odoratas) ope digestionis, coctionis & expressionis penitùs extrahendo, & tandem omnibus conjunctis ac unitis, & albumine ovorum priùs clarificatis, additâ *Sacchari* s. q. ipsum ad debitam consistentiam percoquendo.

SYRUPUS ROSATUS SOLUTIVUS QUERCETANI.

℞. Succi Rosarum pallidarum recenter expressi libras sex, in quibus infunde Rosarum pallidarum mediocriter contusarum libras tres.

Stent in Balneo Mariæ tepido, per viginti quatuor horas, deinde exprimantur: & sic reiterentur infusiones, cum libris tribus rosarum novarum, duodecies; quibus absolutis ultima expressio reponatur in uno vel pluribus vitris ad digerendum in Balneo Mariæ viginti quatuor horis, usque dum in fundo vasis appareat sedimentum, quod tamdiu clarefiat, donec nullæ amplius feces conspiciantur:

℞. Hujus Succi summè depurati, à quo humiditas mercurialis aliqua ex parte sit abstracta uncias sedecim,
Sacchari albissimi uncias quatuor.

Fiat secundum artem Syrupus.

EIusdem cum communi Syrupo Rosarum solutivo facultatis, nisi quòd hic, ut exquisitiùs præparatus, ita in minori dosi validioribus viribus præditus, iis, qui sunt delicatioris naturæ commodiùs exhibetur.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* præ antecedenti *Syrupo Rosarum solutivo* nihil peculiare habet, quin iisdem, nec minoribus nec majoribus pollet virtutibus, eademq; sibi vendicat attributa. Proindè operæ precium non est, ut vel in encomiis ipsius deprædicandis, vel erroribus in ejusdem præparatione commissis refutandis diu nos moremur; progrediamur ad alia.

SYRUPUS SPLENETICUS D. D. DAVIDIS VERBEZII.

℞. Succi pomorum redolentium libram unam,
Melissæ uncias quatuor,
Limonum uncias tres,
Spiritus vitrioli ab omni phlegmate depurati scrupulos duos semis,
Foliorum Senæ repurgatorum uncias duas,
Polypodii quercini unciam unam,
Ellebori nigri præparati drachmas tres semis,
Corticum Capparum,
Tamarisci ana unciã semis,
Foliorum Citrariæ,
Ceterach ana manipulum unum,
Florum Cordialium ana pugillos duos,
Seminum Viticis,
Ocimi Caryophyllati,
Citri ana drachmas duas semis,
Croci Austriaci scrupulum unum,
Cinamomi acuti unciam semis.

Macerentur in Balneo Mariæ tepido per biduum, coquantur postea parum & fortiter exprimantur: Colaturæ adde Sacchari Candi Violacei libram unam.

Fiat Syrupus mediocriter coctus, circa finem inspergendo seorsim Cremoris Tartari in tenuissimum pollinem redacti drachmas tres.

IN omnibus melancholiæ speciebus singulari proprietate salutaris existit, humores atrabilarios

bilarios lieni & venis meſaraicis impactos incîdit, & educit, vapores eorundem ad cerebrum delatos diſpellit.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* deſiderat paulò accuratiorem dexterioremque præparationem. Præprimis enim non ſufficiunt *unciæ illæ novendecim ſuccorum*, pro ſpecierum ingredientium infuſione & extractione: neceſsùm proindè eſt, ut peractâ extractione primâ cum prædictis *ſuccis*, alia iteratò fiat infuſio cum *aqua ſimplici*, quouſque omnis *virtus ſpecierum* ſit prolecta. Cæterùm cui ſingulari uſui *Saccharum Candum violatum* ab ipſo addatur, augurari nequeo, niſi fortè ut precium illius intendatur; Accedit, quòd prædictum *Saccharum Candum violatum* ubivis obvium non ſit, ſed rarò admodùm in Pharmacopoliis proſtet, ac fortè fortunâ ſaltem in iiſdem reperiatur; ſi nempè *Syrupus violatus* diutiùs paulò aſſervetur, & aſſignata *Sacchari* quantitas in ejuſdem præparatione nonnihil aucta fuerit. Ob eandem cauſam (penuriam ſcilicet *Sacchari Candi violati*) etiam fit, ut in pauciſſimis Officinis pharmaceuticis *Syrupus* hic parari poſſit; Præſtabit igitur, loco *Sacchari Candi Violacei*, particulam *infuſionis Violarum* addere, eidemq; ſubſtituere *Saccharum commune album*, Quod *cremorem Tartari* concernit, ille meo judicio non perfectè demùm elaborato *ſyrupo*, ſed ipſis *infuſionibus* & *decoctionibus* addendus eſſet. *Spiritum* autem *Vitrioli* quod ſpectat, ejus guttulæ aliquot extrà *Syrupi* confectionem, quoties ille à Medico præſcriberetur, ad libitum addi poſſent, prout nimirùm magis vel minùs ſive intenſiùs aut remiſſiùs obſtructiones viſcerum reſerare, humorumque craſſitiem incidere, eſt animus.

SYRUPUS LENITIVUS, DE TRIBUS.

℞. Foliorum Senæ Orientalium mundatorum uncias ſex,
Spiritus Vitrioli optimè rectificati drachmam unam,
Muchari Roſarum optimi ferventis libras duas.

Indantur in cucurbitam vitream, appoſito cæco alembico, & circumlinitis ritè fugis, maneant infuſa in rorido Balnei calore, horis viginti quatuor, factâ levi ebullitione, & fortiſſimâ expreſſione, in colatura denuò infunde ut priùs
Foliorum Senæ mundatorum uncias ſex:

Iterumque factâ levi ebullitione, & forti expreſſione infunde tertiùm minutiſſimè inciſorum
Foliorum Senæ mundatorum uncias ſex,
Rhabarbari ſelectiſſimi,
Agarici albiſſimi ana uncias duas,
Zingiberis acuti,
Caryophyllorum ana drachmas duas,
Cinamomi interioris electi drachmas tres,
Spicæ Indicæ drachmam unam:

Ubi iterum ſic ſteterint infuſa, ebullierint leviter & expreſſa fortiter fuerint, colentur diligenter ad uſum. Poſtea
℞. Remanentias foliorum Senæ ex infuſione ſuperiori,
Radicum Polypodii quercini,
Glycyrrhizæ ana unciam unam ſemis,
Adianti utriuſque ana manipulum unum,
Paſſularum majorum exoſſatarum,
Minorum repurgatarum ana uncias tres,
Prunorum Damaſcenorum dulcium numero triginta,
Aquæ fontanæ libras quatuor ſemis.

Coquantur ſecundum artem ad remanentiam libræ unius ſemis: In ultimam ebullitionem injiciendo
Florum quatuor Cordialium ana pugillos tres,
Corticum Citri recentium drachmas duas:

Expreſſis & colatis diligentiſſimè, adde
Sacchari finiſſimi uncias ſedecim.

Et ubi jam ad conſiſtentiam cocta fuerint,
Infuſionis ex Mucharo factæ libram unam.
Fiat lege artis Syrupus.

OMnes æqualiter humores, pituitam & utramque bilem blandè evacuat, adeoq; omnibus viscerum naturalium obstructionibus, ac inde natis febribus, tertianæ & quartanæ pellendis, admodum salutaris existit, qui multò jucundior & commodior futurus est, si tres vel quatuor unciæ Mannæ lege artis dissolutæ, eidem addantur.

HUjus Syrupi descriptionem, Pannoniæ & Austriæ familiarem, usúque receptam, paucis immutavit, & Pharmacopœiæ nostræ additam voluit Clarissimus Vir D. D. Paulus Jenischius, Collega nobis plurimùm amandus.

ANIMADVERSIONES.

OMni jure hic *Syrupus*, si ex speciebus ipsi deputatis debitè conficeretur, inter *Catharticos* propriè dictos reponendus esset. Etenim si accuratam ingredientium, & *Syrupi* ex iisdem confecti, quantitatis computationem instituamus, deprehendemus, unciã unam hujus *Syrupi* continere debere vires, *sex drachmarum foliorum Senæ: Dimidiæ drachmæ & granorum quinq; Rhabarbari*, nec non *Drachmæ dimidiæ & granorum quinq; Agarici*, nec non habere *virtutem solutivam* ab addito *Mucharo Rosarum*, ità ut *uncia ejus dimidia*, usque ad unciam integram, satis potens constituat *Pharmacum*. Verùm enim verò, æquè ut in aliis *Syrupis* præcedentibus, ità & in hoc, secundùm morem consuetum, tot absurdi committuntur errores, ut vix sciam cui primùm occurrendum sit. Inprimis autem sese offert idem jam toties refutatus error, de *Mucharo Rosarum*, quod, uti jam superiùs monuimus, per se satis crassum, & abundè *Rosarum virtutibus* imbutum, ulteriori infusioni & extractioni prorsùs inservire nequit; præsertim tot specierum enumeratarum, pro quarum humectatione vix sufficeret *Muchari* illa assignata quantitas, ne dum pro perfecta earundem extractione & trina coctione: Sunt enim omnes species siccæ, quæ vel *ambas* facilè absorbent *Muchari libras*, utut fortiter ope torcularis, post singulas infusiones & ebullitiones exprimatur, quippè nihilominùs humidæ manent species, & tantum abest, ut omne *Mucharum* pressurâ ab illis extorqueri possit, quin ferè totum cum *speciebus* illis maneat impactum. Præterea *infusio* & levis *ebullitio*, quæ in rorido Balnei calore, inq; cucurbitâ capitello cœco munitâ, & undiquaq; firmiter clausâ fieri debet, quàm absurda illa sit, quivis facilè cernit; Nec minorem absurditatem involvit *Aromatisatio*, sive adjectio *Aromatum*, maximè secundæ *infusioni* deputatorum, à quorum viribus, si fortè aliquid primæ *decoctioni* communicaretur, in secunda & tertia utiq; evanesceret. Sola item *remanentia foliorum Senæ*, superioris *infusionis*, cum additione nonnullorum *fructuum* & *radicum*, cur illa duntaxat & non reliqua etiam secundæ & tertiæ *infusionis Senæ folia* relicta, cum *Catharticis* plurimis, novâ affusâ aquâ pariter coqui debeant, non video, cum minùs ex his quàm ex illis de viribus extractum sit. Sed hæc leviter saltem attingere, & reliqua etiam brevitatis causa transilire voluimus, progressum facturi ad genuinam *Syrupi* prænominati præparationem, quæ talis esto:

> ℞. *Foliorum Senæ* ℔ j ß,
> *Rhabarbari electi*,
> *Agarici albi ana* ℥ ij,
> *Polypodij quercini* ℥ j ß,
> *Zingiberis* ℥ ij,
> *Caryophyllorum* ʒ j ß,
> *Spicæ Indicæ* ʒ j.

Incisa & contusa crassiusculè infundantur cum

> *Infusionis vel Muchari Rosarum libris tribus*,
> *Aquæ simplicis libris duabus*.

Stentq; in loco calido per noctem, manè factâ ebullitione, colentur & exprimantur fortiter: Expressæ & relictæ *Species* cum *libris tribus vel quatuor circiter aquæ simplicis*, iterùm infundantur, & post digestionem unius diei vel noctis factâ ebullitione exprimantur. Expressis *speciebus* denuò, si libuerit, *libræ duæ aquæ simplicis* affundantur, digerantur, coquantur & exprimantur: Tandem *colaturæ* & *expressiones* omnes junctim albumin. ovorum optimè clarificentur.

Iam

Jam demùm,

℞. *Reliquas crassiores, minusq; Syrupo convenientes species, nimirùm*
Glycyrrhizæ ℥ j ß,
Adianthi utriusq; ana M j,
Passularum majorum exossatarum,
minorum purgat. ana ℥ iij,
Prunorum Damascenorum N. xxx,
Florum 4. Cordial. ana p iij,

Quæ incisa coquantur in *aquæ simplicis* quantitate sufficienti, ad remanentiam *circiter libræ unius*, tum fiat colatura & levis expressio; *Expressum* album. ovi optimè clarificatum superiori *infusioni* purganti jungatur, addendo

Sacchari albi clarificati ℥ x vj,

(vel etiam majorem quantitatem, si Medico ità visum fuerit.)

& coquendo fiat *Syrupus*; cui denique post perfectam coctionem adde

Elæosacchari Caryophyllorum.
Cinamomi
Corticum Citri ana s. q.

ad odoris & saporis gratiam, ac insuper etiam

Spiritus Vitrioli rect. ℈ j.

Nota, quòd *Spiritum Vitrioli* ultimò addiderimus, factum est pro majori præparandi commoditate: Etenim expressiones utplurimùm torcularibus, *decoctiones* verò in *ahenis æneis* perficiuntur, utpotè quæ facilè *Syrupo*, acri *vitrioli spiritu* acuato, saporem aliquem æruginosum impertire possent. Nihilominus tamen hoc modo sub finem additus *spiritus vitrioli* idem corrigendo præstabit, ac si mox inter initia *infusionibus* additus fuisset.

SYRUPUS VIOLATUS SOLUTIVUS.

Fit ut Syrupus Rosatus solutivus, ex iteratis Violarum recentium infusionibus.

℞. Hujus infusionis libras tres,
Sacchari clarificati libras duas.
Coquantur lento igne ad Syrupi consistentiam.

IN febrium æstibus biliosis & acutis morbis, viscerum inflammationibus, ac siti inexplebili commendatur. Rosato validiùs refrigerat & humectat, unde & somniferus magis existit, gutturis asperitates lenit, thoracis & pectoris totiusq; ventris inferioris affectibus calidis succurrit, siccæ tussi medetur, ac alvum emolliendo bilis acrimoniam retundit. Alter ex Violarum succo Actuarij Josacchar exprimit, quo ad thoracis vitia, & bilis acrimoniam utimur, ut & composito Mesuæ. Solutivus verò saluberrimus in febribus æstuantibus, & bilioso incendio extinguendo.

MEL ROSATUM LAXATIVUM.

R. Prædictæ infusionis multiplicis libras sex,
Mellis libras tres.
Fiat Mel Rosatum.

EAsdem, quas Syrupus Rosatus solutivus simplex vires obtinet, minùs tamen refrigerat, sed potentiùs abstergit.

MEL VIOLATUM SOLUTIVUM.

Fit eodem modo, quo Rosatum solutivum.

SYrupo jam dicto viribus affine est: inditur potissimum Enematibus, ubi febres cum alvi adstrictione molestæ sunt.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM VIOLATUM SOLUTIVUM, MEL ROSATUM LAXATIVUM, & Mel Violatum Solutivum.

PArentur juxtà modũ præscriptum, in *Animadversionibus* no[illegible] *Syrupum Ros*[illegible] ctor benevolus haud gravatim con[illegible] velit.

OXYMEL HELLEBORATUM MAIUS JULIANI.

℞. Foliorum Rutæ,
Thymi,
Dictamni Cretici,
Hyssopi,
Pulegii,
Prasii albi,
Cardui Benedicti,
Spicæ Celticæ,

Corticum

Corticum Sambuci interiorum ana manipulum unum,
Calaminthæ Montanæ pugillos duos,
Sem. Anisi,
Fœniculi,
Ocimi,
Urticæ Romanæ,
Anethi ana drachmas duas,
Rad. Angelicæ,
Althææ,
Ari,
Scillæ præparatæ,
Turbith,
Aristolochiæ rotundæ,
Longæ,
Iridis vulgaris,
Costi,
Polypodii ana unciam unam,
Hellebori albi,
Nigri præparat. ana drachmas tres,
Esulæ præparatæ drachmas duas.

Infundantur triduo in libris septem aceti acerrimi, & sapæ unciis duabus, in vase vitreato benè obturato, ad solem vel ad fornacem: deinde in eodem vase, vel lapideo, decoquantur ad medias; sub finem decoctionis ad consumptionem aceti adde

Agarici electi drachmas duas.

Cola, & cum Mellis Rosati Citrati & Sacchari ana librâ unâ fiat Syrupus; qui sub finem aromatisetur cum pulverisatis & mixtis aromatibus sequentibus, utpote
Caryophyllorum,
Croci,
Zingiberis,
Galangæ,
Macis ana drachmâ unâ.

Medicamentum hoc Gesnero maximoperè quondam celebratum fuit, cujus de hoc ipso Oxymelle encomion subjunximus. Mirificè abstergit, incîdit, aperit, humores omnes, omniaq; excrementa è corpore protrudit, omnes meatus intùs forisq; reserat. A centro ad superficiem propellit manifestè, ita ut cutim rubificet, sicut longiore in balneis morâ fieri consuevit, exanthemata aut pustulas aliquibus, aliosvé tumores excitat, qui alioqui circa interiora fortè colligerentur: quamobrem in præservatione à peste usum ejus perutilē futurum non dubitaverim, ulcera habentes vim ejus statim in ipsis ulceribus penetrantem & aperientem sentiunt. Præcipua ejus vis in epilepsia, asthmate & omnibus ferè morbis, à materia frigida, crassa, tenace, à phlegmate aut melancholia, dependentibus, in capite, ventriculo, thorace, jecore, renibus, liene, utero & articulis. Incidendi aperiendiq; causa dare soleo ante purgationes, ita ut duæ tresvè drachmæ per se manè, per tres ferè dies lambantur, vel cum exigua Sapa ad amaritudinem ejus fallendam & aquâ Hyssopi aliâvè bibantur, vel cum aliquo decocto. Si vomitum ciere libeat, ut ubi veneni suspicio est, dari potest uncia, cum dimidia Oxymelitis Scillini & aqua tepida fontanâ, aut destillato aliquo, vel decocto Agarici, cum corticibus aut sem. Raphani; sem. Anethi, radicibus Asari, Malvâ, Ficubus. Movetur autem vomitus tertiâ ferè horâ postquam sumptum est, aliis priùs, nonnullis tardiùs, quibusdam & alvus simul movetur. Sic & arthriticis, & ischiadicis prodest: menses manifestè promovet, expellit etiam albos, si diebus aliquot sumatur, & postea dentur Pillulæ convenientes, ut de Hiera cum Agarico & radicibus Asari, urinam & calculos provocat, præsertim cum Syrupo convenienter datum, ut de floribus Persicorum, sanguinem concretum ubivis dissipat, etiam in thorace, instante suffocationis periculo: epilepsiam non confirmatam curat, lumbricos pellit, sitim aufert, cùm aliis plerisq;, tùm hydropicis spirationem facilitat, asthma & orthopnœam curat, aut mitigat plerumq;, illicò potum, vel si lambatur per se, vel cum Oxymelite Scillitico, aut Lohoch sano, aliové. Sanguinem pellit, quibus abundat per quosvis meatus, ut nares, vel hæmorrhoidas, vel uterum, & hac ratione, naturâ quod redundat evacuante, à venæ sectione abstinere possumus, in debilioribus præsertim, ut puerperis, cum pleuritide, aut alio morbo venæ sectionem requirente laborant, pleuritici id lambant cum bacillo Glycyrrhizæ: admisto Lohoch sano, vel Syrupo Glycyrrhizæ, aut Hyssopino; & Julep bibant ex aqua saccharata cum Syrupo Glycyrrhizæ. Frigidioribus & hyeme datur utiliter cum aqua ardente & ficu modicè tosta incisaq;, id totum accendi debet, & mox extingui, ac sumi, vel cum vino aromatico, vel aquâ de radicibus Gentianæ destillata, vel alia. Cum decocto conveniente datur cachecticis, ictericis & febribus plerisq;, potissimum

tissimum quartanis. Datur à drachmis duabus ad quinque vel sex. Loco aceti vinum generosum accipi potest, propter illos, quos aceti sapor, odor, aut usus offendit. Suavius item erit, si Autumno paretur cum musto. Hæc omnia nos experiundo observavimus; plura autem Medici industrij ipso usu. Utor & frequentissimè, & magno cum successu, possemq; historias multas recitare, sed nec vacat, nec opus est. Hæc Conradus Gesnerus.

ANIMADVERSIONES.

Panaceam, me herclè, ipsamq; Divûm adjutricem manum, *Oxymel hoc Iulianum* diceres, si vera essent, quæ de immensis ejus virtutibus, in tot tantisq; profligandis morborum monstris plenis buccis prædicat Gesnerus; Et proh! quam beati essent Medici, si talis Medicina illis suppeteret, quâ solâ & unicâ, tot conjuratos nostræ Naturæ hostes (quos morbos nuncupamus) promiscuè prosternere & debellare possent; nimirum Dij essent & Numine pleni: Ast facilè corruit tantà hujus Medicaminis dignitas, ejusque immensa laus oppidò vilescit, si intimiùs saltem inconcinna ejus compositio & præparatio consideretur, & experientia consulatur testis, quàm frequenter illud sine ullo juvamine, nonnunquam etiam cum detrimento ægrotantium, fuerit adhibitum. Multus autem ne sim, cum errores in ipsius compositione commissi facillimè ex prioribus consimilibus, malè consarcinatis compositionibus, à nobis superiùs castigatis, satis elucescant, idcircò absq; longiori sermonis syrmate, ipsam famosi hujus *Oxymellis* præparationem proponemus, vulgari illâ quodammodò concinniorem, & uti spero, efficaciorem.

℞. *Species suprà dictas unà cum Agarico, & pauculis, si libet, Aromatibus, in fine alioquin addendis,*
(omissâ radice Althea.)

Quibus incisis & contusis, vitreæq; cucurbitæ immissis superaffundantur

Aceti destillati ℔ *v,*

Stent in digestione per diem vel noctem; postea per Alembicum abstrahantur *libræ tres*, & in *cucurbita residuæ species*, unâ cum restante *liquore* fortiter exprimantur; Expressus autem & colatus *liquor* seorsim asservetur; *Speciebus* ab expressione relictis *Acetum* superiori destillatione prolectum reaffundatur, quod ad remanentiam *libræ unius* circiter iterùm ab eisdem destillando evocetur, iterumq; *speciebus* in fundo relictis, unâ cum *residuo liquore*, uti superiùs, expressis, & colaturâ separatim asservatâ. Hæ eædem *species* expressæ tertiâ vice cum destillato *liquore* iteratò irrigentur, & *libra dimidia* solummodò, vel *unciæ septem fragrantioris & spirituosioris aceti* ab ijsdem abstrahantur, studioseq; asserventur. *Species* in fundo restantes cum supernatante humiditate denuò fortiter exprimantur, & *expressum* binis illis prioribus *colaturis* jungatur; quæ junctim albumine ovi optimè clarificentur, & cum *libra una mellis* tamdiù coquantur, donec illud debitam suam consistentiam rursus acquisiverit, virtuteq; *decocti specierum* ingredientium parte crassiori imprægnati, saturatè sit imbutum. Cui tandem affunde *liquorem illum spirituosum*, seorsim asservatum, sive *acetum ultimâ destillatione prolectum*, & additâ *librâ unâ Sacchari albi*, solâ dissolutione confice *Syrupum vel Oxymel.*

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS TERTIA, CONTINENS PHARMACA ET ELECTUARIA LENIENTIA, NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

Absolutis binis *classibus superioribus*, *quarum prima* Syruporum alterantium, Mellium, Juleporum, Mivarum & Rob: *Altera verò* Syruporum purgantium *seriem complexa est; Nunc tertiam, quæ de* Electuariis *agit, aggrediamur.* Est autem Electuarium medicamentum consistentiâ solidius, nec nimis fluidum, nec omninò siccum, sed medium inter utrumque, pulmenti ferè ad instar; inventum tùm pro diuturniori specierum conservatione, tùm etiam ut ægrotantibus, quibus solidior medicamentorum forma magis arridet, prospiceretur.

Duplex autem est Electuarium: *vel* simplex, *quale est, quod duntaxat ex unica re, utpotè* Cassia, Tamarindis, Passulis, Prunis, &c. *constat, &* pulpæ *nomine indigitatur; vel* compositum, *quod ex pluribus speciebus, iisq; vel* digerentibus, purgantibus, confortantibus, Alexipharmacis *vel aliis consimilibus confectum est.*

Et quamvis Electuaria lenitiva & Purgantia, *de quibus, in hac classe tertia & quarta agitur; Item* confectiones solutivæ & solidæ, *quæ in classe quinta continentur, utplurimùm ob simplicem præparandi modum, tot tantisq; erroribus non scateant; nihilominùs tamen illis prorsus exempta non sunt, suosq; æquè uti Syrupi (de quibus in præcedentibus tractatum fuit) patiuntur manes. Inter illa verò maximè, quæ magis composita sunt & in quibus Authores eximiam suam scientiam ostentare, ac singulare ejusdem specimen edere voluerunt; Ea ipsa expendenda nunc in me suscipiam, sed brevioribus quàm in* Syruporum *confectionibus, utpotè quæ vix paucioribus absolvi potuêre, factum est.*

FLOS, SEU PULPA CASSIÆ.

℞. Cannas, seu siliquas Cassiæ ponderosas, & quæ concussæ non resonant, aperi, & contentam in eis pulpam, seu medullam cum laminis & seminibus suis diligenter excava; exempta projice super inversum & angustum cribrum ex setis equinis contextum: cribrum deinde supra bullientis aquæ vaporem ponito,

ponito, & adverso cochlearis convexo medullam Cassiæ hinc inde ducito, ut per cribrum paulatim excernatur, ac in quod excretum est, aut penetraverit, confestim subinde auferto, ne plùs quàm deceat de aqueo vapore imbibat: idque tamdiu fac, donec quantum voles, collegeris. Præstiterit tamen, ubi necessitas postulat, recentes semper Cassiæ flores educere, cum diutiùs repositi protinus acescant.

Pulpa excalefacit & humectat primo ordine, sanguinem depurat, ejus acrimoniam temperat, ac sitim coërcet, ventriculum, bilem & pituitam, educendo mundificat, pectus & guttur lenit, ejus abscessus resolvens, renum calori cum infuso Glycyrrhizæ confert, & calculi generationem prohibet, ac in acutis febribus exhibetur: alvum enim blandè lenit, ac flavam bilem infernè deturbat, atque ex hac natas febres mitigat.

Cassia Lenitiva, quæ & Siliqua, & Fistula dicitur, fructus est cuiusdam arboris in Ægypto, Syria, ac India provenientis. Eligenda non admodum crassa, pellucens, recens, gravis, farcta, & quæ concussa inclusis seminibus minimè perstrepet.

CASSIA EXTRACTA.

℞. Violatiæ,
Malvæ,
Mercurialis,
Betæ,
Parietariæ,
Florum Violarum ana manipulum unum.

Fiat omnium decoctio in aqua sufficiente, quo decocto Cassia extrahatur, & cannæ ejus laventur: deinde

℞. Pulpæ Cassiæ cum hac decoctione extractæ, & ad spissitudinem coctæ libram unam,
Sacchari libram unam semis.
Coque ad perfectionem, ut est artis.

Hujus usus est potissimùm in Enematibus: non raro tamen in bolo quoque exhibetur, cum ipso flore Cassiæ, si minùs sit flatulenta, ac magis emolliat, & humectet.

PULPA PRUNORUM.

℞. Prunorum magnorum acidorum & vinosorum quantitatem, quam voles, & exemptis nucleis in fictili vitreato magno percoque: deinde per cribrum setaceum exprimito, expressam pulpam denuò lento igne ad perfectam & justam spissitudinem coquito, addendo Sacchari tertiam circiter partem, vel ad Pulpæ libras decem, Sacchari libras tres: ita enim meliùs conservatur, ne situ corrumpatur.

Ventrem mollit, ac alvum facilitat, calorem febrilem extinguit, sitisq́; fastidia permulcet.

Inter Pruna nobis eligenda sunt Damascena, seu Hungarica, ut quæ præ cæteris ad medicamentorum compositiones requirantur, & ad earundem constitutiones expetantur.

PULPA TAMARINDORUM.

Extrahitur eodem modo, quo Pulpa Cassiæ.

Tamarindorum Pulpa refrigerat & siccat ordine secundo, aut tertio, bilem facilè solvit, ac præassatos humores lenit; unde arquatis, lienosis, scabiem, lepram, vitiligines & lichenas patientibus commodè exhibetur: namque cutaneas exulcerationes, omnes, à sanguinis adustione natas, tollit; insaniam insuper ac furorem permulcere creditur.

Præstant inter Tamarindos ij, qui in obscuro rubescunt, molles, recentes & qui nervosis quibusdam villis fracti inveniuntur. Sunt autem Tamarindi Palmulæ Indicæ, quæ Græcis Oxyphœnica dicuntur.

ANIMADVERSIONES IN PULPAM SEU FLORES CASSIÆ, CASSIAM EXTRACTAM, PULPAM Prunorum & Tamarindorum.

Circa harum *pulparum* præparandi modos, vix quicquam quod correctione dignum (cum simplicissimi sint) occurrit, quippè earum præparatio solâ *coctione* perficitur: *Fructibus* autem ejusmodi simplici coctura nihil demitur, præter elementarem quandam humiditatem

tatem, maximè ubi recentes vel crudi exiſtunt; Aſt fermentati, quia æquè uti alia *vegetabilia*, ſpiritum ardentem ſuppeditant, coctionis intenſioris prorsùs impatientes evadunt. Circà *Sacchari* admiſtionem tamen difficultas quædam cauſari facilè, & error committi poteſt: etenim ſi illud in quantitate ſufficienti *pulpis* non addatur, (uti in *pulpa Prunorum* accidit, in qua *decem libris pulpæ tres libras Sacchari* addere præcipiunt,) ætatem ægrè ferunt, & facillimè corrumpuntur; Si verò in debita quantitate illud addatur (v. g. ℔*ſs, vel* ℔*j, &* ℥*ij, Sacchari* circiter, pro conſervanda *libra una pulpæ*,) illæ nativas ſuas vires, niſi in dupla vel tripla doſi exhibitæ, exerere nequeunt. Præſtat igitur, uti benè in præparatione *florum Caſſiæ* monitum eſt, has *pulpas* quoties neceſſitas poſtulat, recenter ſemper extrahere, & ultrà unam alteramvè ſeptimanam, præſertim tempore æſtivo, non aſſervare. Cæterùm in præparatione *Caſſiæ extractæ*, ubi ℔*jß*, *Sacchari*, *libræ uni pulpæ* deſtinatur, obſervandum, quòd, cùm *Caſſia* hoc modo extracta, *Enematibus* potiſſimùm dicata ſit, ac rarò internè exhibeatur, accipiendum ſit *Saccharum rubrum*, quod *Thomæum* nominant, pro *Clyſteribus* accommodatiſſimum; magis enim ventrem laxat, quàm *Saccharum album*.

DIACASSIA CUM MANNA INCERTI AUTORIS.

℞. Prunorum Damaſcenorũ uncias duas,
Florum Violarum manipulum unum ſemis,
Aquæ puræ uncias decem & octo,
Bulliant, ut artis eſt, ad medietatis conſumptionem: cola, & in colatura diſſolve
Pulp. Caſſiæ uncias ſex,
Tamarindorum unciam unam.
Mannæ optimæ uncias duas,
Syrupi Violati uncias duas,
Sacchari Candi,
Penidii ana unciam unam,
Conſervæ Violarum ex foliolis uncias quatuor.
Confice, ut artis eſt.

Medicamentum hoc leniens, mite ac ſuave confert iis, qui duriore ſunt alvo; hanc enim leniter & citra moleſtiam ſubducit, ac flavam bilem ejicit, frebresq́ inde natas levat.

Monendi hoc loco Pharmacopœi, hoc & ejusmodi plura ſubſequentia Electuaria, in minori doſi paranda; quia periculum eſt, ne Caſſia Pulpæ Tamarindorum commiſta, ex diuturnitate temporis aceſcat; de quo videatur Fernelius in Methodo medendi.

ANIMADVERSIONES.

Electuaria in propria ſua conſiſtentia, rarò admodum, inprimis in Germania exhibentur, ubi *boli* illi prægrandes, quos ex ipſis efformare ſolent, & in aliis oris alioquin ſatis frequentes, delicatulis ægris illicò faſtidium pariunt, ut adeò hanc ob cauſam, uſus horum penè eviluerit. Si quis itaque ipſis uti, & ægrotantibus propinare voluerit, neceſsùm habet, ut in liquoribus ea diſſolvat, & *potiones* ex iis conficiat, aut *Clyſteribus* deſtinet: Veruntamen nec *potionibus* nec *Clyſteribus Electuaria*, quorum compoſitionem *flores* contuſi aut *Conſervæ* eorundem ingrediuntur, commodè inſervire poſſunt; Vix enim *flores*, quicunque illi ſint, adeò ſubtiliter contundi & comminui poſſunt, ut *potiunculis* miſti, flocculos non præbeant; *Clyſteribus* autem additi, inſtrumenti ſive canalis (præſertim ſi foramen parvulum & anguſtum habuerit) orificium non obſtruant. Et cùm ſatis improvidè etiam, ac inutiliter Author incertus hujus confectionis, peculiares illas differentias *Sacchari*, nec non *Syrupos* & *Conſervas* admiſcere jubeat; ideò hæc immutare conſultum arbitrati ſumus. Quantum autem ad *Saccharum Candi & Penidii*, de ipſis jam ſuperiùs in *Syruporum* confectionibus, præſertim *de Capillis Veneris*, abundè demonſtravimus, quàm iniquè *Saccharo albo communi clarificato* præferantur, quódque nihil præ illo peculiare habeant, ſed ſaltem precium medicamentorum augeant: Adeoque huic *Electuario Saccharum commune clarificatum* eorum loco ſubſtituere, non immeritò nec

fine

ſine ratione ſuademus. Cur verò Author *Syrupum & Conſervam florum Violarum*, utpotè quibus nulla purgandi vis ineſt, *Electuario* huic addiderit, id equidem capere non poſſum; quin longè convenientiùs eſſe dixerim, ſi loco *Conſervæ aut Syrupi prædicti*, *Syrupus Violatus ſolutivus Electuario* permiſceretur; loco autem *Sacchari, Candi & Penidii, Saccharum commune album*: *Manna* verò vel colata vel electa, in fine demùm & ad conſiſtentiam cocto *Electuario* addatur. In reliquis imitari poterunt modum ab Authore incognito præſcriptum.

ELECTUARIUM DIACATHOLICON, SEU ANTIDOTUS CATHOLICA NICOLAI Præpoſiti.

℞. Polypodii quercini libram ſemis.

Decoquatur in aquæ communis menſuris noſtratibus quatuor, ad medietatis conſumptionem: cum ejus decocti quantitate ſufficienti extrahe

Pulp. Caſſiæ,
Tamarindorum ana uncias quatuor.

Inſpiſſentur pulpæ, donec ad juſtam conſiſtentiam fuerint redactæ: deinde cum reſiduo decocto diſſolve

Sacchari libras quatuor,
Penidiorum,
Sacchari Candi albi ana drachmas duas.

Coquantur ſimul ad Syrupi conſiſtentiam: ubi paululùm refrixerit, adde pulpam Caſſiæ & Tamarindórum, probè agitando. Poſtremò ſubſequentes pulveres paulatim inſperge, & confice Electuarium, ut eſt artis,

℞. Senæ uncias quatuor,
Rhabarbari,
Violarum,
Polypodii,
Aniſi ana uncias duas,
Glycyrrhizæ drachmas duas,
Sem. quatuor frigid. major. ana unciam ſemis.

Pulveriſentur ſimul omnia, & miſceantur, ut artis eſt.

Electuarium ſuave ac mite, quod acutis & peracutis morbis confert, emollit, & alterat, robur addit jecinoroſis, lienoſis, & arthriticis, tertianis, quartanis, & quotidianis febribus adverſatur: doloribus item capitis auxilio eſt; univerſos denique corporis humores blandè ac innoxiè educit, multiplici nobis uſu familiare.

Licet varii variè Medicamentum hoc præparent: quia tamen iſte modus componendi Pharmacopœis noſtris hucuſque fuit uſitatus, ac conſuetus, qui etiam non nobis ſolùm, ſed & aliis omnium optimus eſſe videtur, idcircò eundem in poſterum quoque obſervari voluimus.

Nonnulla quoque exemplaria addunt Polypodii decoquendi libræ dimidiæ ad tollendam ejus flatulentiam ſeminis Fœniculi unciam unam: verùm flatulentia jam dicta à ſemine Aniſi, cujus unciæ duæ compoſitionem hanc ingrediuntur, facilè corrigitur.

ANIMADVERSIONES.

Electuarii hujus præſcriptum præparandi modum, non adeò improbo; id ſaltem in eo ridiculum animadverto, quo ipſo etiam Author plurimis ſe deridendum propinat, quòd *libris octo Electuarii*, præter *quatuor illas libras Sacchari communis*, inſuper auctarii loco, *Sacchari Candi & Penidii ana drachmas duas* adjicere præcipiat; Quantum enim *doſis* quælibet hujus *Electuarii* iſtorum *Saccharûm* capere, aut quid ſingularis emolumenti in ægrotum ex tàm exigua ſuperadditione *Sacchari* tùm *Candi*, tùm *Penidij* redundare poterit? expendat & judicet æquus Lector.

ELECTUARIUM LENITIVUM FLORENZOLÆ.

℞. Paſſularum enucleatarum uncias duas;
Capillorum Veneris, ſeu Adianti nigri,
Violarum recentium,
Hordei mundi ana manipulum unum,
Jujubarum,
Sebeſten ana numero viginti,
Glycyrrhicæ unciam ſemis,
Prunorum enucleatorum,

Tamarindorum ana drachmas sex,
Foliorum Senæ,
Polypodii ana uncias duas,
Mercurialis manipulum unum semis.
Decoquantur, ut artis est, in sufficiente aqua ad consumptionem duarum tertiarum, postmodùm cola, & in colato dissolve
Pulpar. Cassiæ,
Tamarindorum,
Prunorum,
Sacchari optimi,
Conservæ Violarum ex foliolis ana uncias sex,
Pulveris Senæ uncias tres semis.
Fiat Electuarium, ut est artis.

Bilem, pituitamq;, nec non his humoribus admixtum succum melancholicum blandè, ac sine vel noxâ, vel molestiâ educit; febrium humoralium materiam subtrahit, intestina lenit & emollit: pleuritidi quoque, nec non aliis pectoris ac renum morbis, præsertim à calore natis, confert.

JUjubæ, Græcis Zizipha, Galeno Serica dicuntur, fructus cujusdam arboris peregrinæ, in calid. & humid. sunt temperati, ad pectoris & pulmonis vitia perutiles. Renum insuper & vesicæ vitiis prosunt, ac sanguinem incrassant. Matthiolus.

Sebesten, Myxa Græcis & Myxaria, fructus sunt ex arbore, Pruno propemodùm simili, prunis parvis haud dissimiles, caliculo quodam ut glandes, imâ parte colligati, nucleo intus triquetro, gustu prædulci, lentâ tenaciqúe pulpâ dejectoriâ facultate pollente. Utiliter dantur ex bile febrientibus, linguæ asperitatem leniunt, pectori atque tussi opitulantur, ventris tineas pellunt, urinæ ardori à bile aut pituitâ salsâ contracto medentur. Eligenda sunt plena, pinguia, & carnosa, quæque situm non redolent, nec teredinem senserunt. Hæc Matthiolus.

ELECTUARIUM LENITIVUM DE MANNA NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Prunorum Damascenorum numero viginti,
Violarum unciam unam,
Capillorum Veneris,
Ceterach,
Lichenis, seu Hepaticæ ana drachmas tres,
Seminum quatuor frigidorum majorum ana unciam unam.
Coquantur in aqua sufficiente ad medietatis consumptionem, exprimantur & colentúr: in colato dissolve
Mannæ optimæ & purissimæ,
Conservæ Violarum,
Pulpæ Cassiæ ana unciam unam,
Sacchari albissimi libras quatuor.
Coquantur ad Mellis consistentiam: ad extremum subsequentes pulveres paulatim inspergantur
Seminum quatuor frigid. major. excorticatorum,
Florum Violarum,
Nymphææ,
Seminum Lactucæ,
Scariolæ,
Portulacæ,
Rhabarbari electi,
Foliorum Senæ ana uncia una.
Pulverisentur simul omnia, & cum prædictis misceantur. Fiat Electuarium in bonâ formâ.

AD purgandum sanguinem, flavam & atram bilem reprimendam, jecur calefactum nonnihil refrigerandum, & universi corporis purgationem accommodatum existit. De Manna consule Matthiolum, & Donatum ab Alto Mari tractatu proprio de Manna edito.

ELECTUARIUM DIAPRUNIS SIMPLEX.

℞. Pulpæ Prunorum ad debitam consistentiam in fictili vitreato decoctæ libras duas,
Sacchari purissimi libram unam.
Levissimâ cocturâ redigantur in formam Electuarii, ut artis est.

EAsdem, quas pulpa Prunorum, vires obtinet, cum qua ferè convenit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES IN ELECTUARIUM LENITIVUM FLORENZOLÆ, LENITIVUM DE MANNA, ET DIAPRUNIS SIMPLEX.

Hæc *Electuaria* ad modos præscriptos quidem confici possunt: id tamen in iis unicè observandum, ut, ubi *purgantes species* cum crassioribus ac viscidioribus *fructibus* coqui præcipiuntur, (uti fit in *Electuarii lenitivi Florenzolæ* primâ decoctione cum *foliis Senæ*,) ex cum his non simùl, sed per se & separatim in aqua coquantur, ac deinceps reliquo *decocto crassiori fructuum*, itidem seorsìm facto, jungantur. Ratio est, quòd hi *fructus* (uti antea quoq; in *Syruporum* diversis præparationibus annotavimus, & studiosè observari jussimus,) viscidi sint, & consequenter mucore & viscositate suâ aquam illis affusam illicò inquinent; unde ipsa postea ad extractionem reliquarum *specierum*, quæ nonnihil duriores sunt, (ut in hac compositione *folia Senæ*,) prorsus redditur inepta. Quin etiam loco *Conservæ Violarum*, in prædicto *Electuario lenitivo*, *Syrupum flor. Violarum solutivum* substituendum esse, vel ipsa dictitat ratio. *Mannam* autem, ubi illa *Electuariis* destinatur, colatam vel electam, in fine demùm ipsis jam ad consistentiam coctis, addendam esse, jam ante in præparatione *Diacassiæ cum Manna* monuimus. Quæ, ratione *Sacchari*, in *Electuario Diaprunis* observanda sint, *Animadversiones* nostræ præcedentes super *flores Cassiæ*, edocebunt.

DIAPRUNIS LENITIVUM SEU DIADAMASCENON NICOLAI.

℞. Prunorum Damascenorum numero centum.

Coquantur perfectè in aquâ sufficiente; deinde cribro raro transmittantur, & reservatâ pulpâ decoctioni affunde

Violarum unciam mediam.

Bulliant sufficienter, & colentur: colaturæ addantur

Sacchari libræ duæ,
Pulpæ supra dictæ libra una.
Pulp. Cassiæ,
Tamarindorum ana uncia una.

Coquantur lento igne, & addantur subsequentes pulveres tenuissimè triti semper movendo.

℞. Santalorum Alborum,
Rubeorum,
Spodii de Ebore,
Rhabarbari,
Cinamomi ana drachmas tres,
Rosarum,
Violarum,
Seminum Portulacæ,
Scariolæ,
Berberis,
Succi Glycyrrhizæ,
Tragacanthi ana drachmas duas,
Seminum quatuor frigd. majorum ana drachmam unam,
Commisceantur, ut artis est.

Commendatur ad febres acutas, ardentes, omnesq; alias tertianas continuas, hecticas marasmodes, lipyrias, causum & synochum, & ad omnem febrilem affectum in principio, augmento, & statu ægritudinis. Solutivum verò in ejusmodi morbis cavendum ob Scammonium præparatum seu Diagrydium, à quo in febribus continuis peritiores Medici meritò abstinent.

Pharmacopœi nostri paulò aliter, & majori fortè compendio, quàm à Nicolao annotatum sit, hoc Medicamentum præparare solent. Violarum enim unciam unam semis in aquæ puræ unciis decem & octo ad tertias decoqunt; cum ejus decocti portione aliquâ extrahunt, Cassiam & Tamarindos decoquunt ad justam consistentiam; cum residuo decocto Sacchari libram unam & semis ad spissitudinem decoquunt, addendo Diaprunis simplicis, seu pulpæ Prunorum sine Saccharo libram unam, pulpæ Tamarindorum & Cassiæ ana unciam unam: ubi ad justam consistentiam fuerint redacta, adjiciunt reliquos pulveres. Meliùs tamen fuerit, si prunorum recentium pulpa noviter extracta per se inspissetur, & tum ad libram unam pulpæ Sacchari libræ duæ, & reliqua adjiciantur, & componantur, ut artis est.

ANIMADVERSIONES.

Animadversio huic *Electuario* ab Authoribus

ribus annexa, intricatam & inconcinnam ejus præparationem quodammodo elucidat & emendat, compendioſiori ſcilicet & meliori præparandi modo: Utinam etiam caſtratio & correctio, in tanta farragine *pulverum* ultimò illi addendorum, inſtituta fuiſſet; quippe quæ efficit ut hoc *Electuarium* ventri replendo & gravando inſerviat potiùs, quàm ut illum permeare, ac corpus vitioſâ humorum peccantium ſaburrâ, ſublevare poſſit.

HIERA PICRA GALENI, QUAM SIMPLICEM VOCANT.

℞. Cinamomi,
Xylobalſami, aut ejus loco Ligni Aloes, vel Cubebarum,
Aſari,
Spicæ Indicæ,
Maſtiches Chiæ,
Croci ana drachmas ſex,
Aloes non lotæ triplum, ſeu uncias duodecim ſemis,
Mellis deſpumati libras quatuor, uncias tres.
Fiat Electuarium.

MEdicamentum hoc famoſum, cujus Galenus Auctor extitit, deſcribitur ab eodem 7. Methodi med. cap. 9 & lib. 2. de tuenda valetudine cap. 10. quod quàm maxime prodeſt vitioſis ſuccis, qui in ventriculi tunicis hærent, utiliter exhibetur ijs, qui ſuffuſorum imagines, & alia ſymptomata ex ſtomachi vitio patiuntur, & præterea ijs, qui alvo ſunt adſtrictâ, & mulieribus, quæ non probè purgantur.

ADvertant Pharmacopœi, ne ſpecies melli deſpumato priùs injiciant, quàm idipſum ab igne fuerit remotum ac ferè refrigeratum; alioquin enim Aloë rurſus conglobatur, & picis inſtar indurata coit. Obſervandum quoq́; regulam illam communem, quæ in Medicamentis purgantibus ſpecies non nimis ſubtiliter terendas eſſe docet, in Hieris; præſertim verò in hâc, minimè tenendam, cum hîc (ut Galenus in octavo de Comp. Medic. ſecundum loca in fine cap. tertij de Hiera Themiſonis agens admonet,) ſpecierum exactè tritarum vis Aloën ad longinquas & magis remotas partes deducere debeat.

ANIMADVERSIONES.

QUia hoc *Electuarium* ex paucis, ijsq́; inter ſe non repugnantibus ingredientibus compoſitum eſt, & ſimplici viâ ejusdem præparatio inſtituitur, proindè minùs erroribus eſt refertum, & præ cæteris pomposis compoſitionibus, ceu quibus plerumq́; quot *ſpecies* tot σφάλματα inſunt, nobis unicè arridet. Ingratum ſaltem & valdè amarum ob admiſtionem *Aloes* obtinebit ſaporem, cui hoc accidit, quòd in ſatis magna *doſi* exhibendum ſit, ſi quid præſtare debeat. Propterea quoq́; rarus ejus uſus eſt internus, cùm paulò delicatiores ægroti à rebus intenſè amaris plurimùm abhorreant. Nec tamen eſt, ut ob amaritudinem illam, ſoli gutturi inferiori (quod nonnulli Medicorum faciunt, dùm ad *Clyſteres* illud uſurpant,) deſtinetur, ſed quoties neceſſitas & morbi hoc *medicamentum* efflagitant, ex ingredientibus ejusdem, poſthabito *melle*, *Pilulæ* efformari poſſunt: ita nimirùm amaritudo ejus palatum minùs offendet, & multò lubentiùs etiam à delicatulis ipſis aſſumetur.

ELECTUARIUM HIERÆ CUM AGARICO.

℞. Specierum Hieræ ſimplicis ſine Aloë,
Agarici, Trochiſcati ana drachmas quatuor,
Aloës non lotæ unciam unam,
Mellis deſpumati unciis ſex,
Miſce, fiat Electuarium.

BIlem, & pituitam citra moleſtiam educit, ut ingredientia teſtantur.

ANIMADVERSIONES.

PArari poterit hæc *Hiera* juxta modum præſcriptum, obſervando tamen cùm in hoc, tùm in præcedenti alijsq́; *Electuariis*, ne *ſpecies* pulveriſatæ, præſertim quæ *Diagridium* recipiunt, *melli ferventi aut intenſè calenti*, ſed *ſemi refrigerato*

gerato demùm immittantur; aliàs enim *species* in grumos facilè concrescunt. Suasor etiam sum, ut qui paraturus est hoc & similia *Electuaria*, ne *species melli* simul & semel immittat, sed *mel speciebus* in alio vase vel sartagine contentis, per vices, continuò agitando, affundat.

ELECTUARIUM LENITIVUM EX TAMARINDIS.

℞. Folior. Senæ mundatorum uncias tres semis,
Cinamomi electi drachmam unam,
Spicæ Indicæ scrupulos duos,
Vini Pucini vel Rheinfalini mensuram unam.
Fiat per noctem maceratio in loco calido, manè fiat una atq; altera ebullitio, exprime fortiter, & in ea dissolve
Pulpæ Tamarindorum exossatorum uncias tres,
Passularum enucleatarum uncias duas,
Mannæ Calabrinæ uncias tres semis.
Misce, sub finem addendo
Aquæ Cinamomi drachmam unam.
Fiat Electuarium.

Blandissimum hoc medicamentum delicatis & teneræ ætatis feliciter propinatur, facilè assumitur, faciliùs retinetur, & facillimè operatur.

ANIMADVERSIONES.

Mirabilis hujus *Electuarii* componendi modus præscriptus, vel indignanti etiam risum extorqueret, utpotè quo strictè observato, nec *Electuarium* efficies, nec *Syrupum*, sed crassam quandam potionem: Unâ enim atque alterâ illâ assignatâ ebullitione, *à mensura integra* (quæ *libras quatuor circiter* continebit) *vini Reinfalini*, vix *unciæ aliquot*, spirituosioris quidē exhalabunt; quomodo jam, si in *vino illo Senato laxativo*, *pulparum Tamarindorum & Passularum unciæ quinq;*, *& Mannæ unciæ tres* dissolvantur, ac tantummodò (uti præscriptus præparandi modus jubet,) commisceantur, *Electuarium* exinde exsurget? Attamen quisquis ferè Pharmacopœus, ratione & artis peritiâ instructus, optimè hoc *Electuarium* conficere nôrit, sed alio magis concinno, nec ita stupido & insipido modo, nimirùm vel *infuso & decocto foliorum Senæ* superiori, *Tamarindorum & Passularum pulpas* extrahendo, iisdemque jam ad consistentiam debitam coctis *Mannam* addendo. Vel etiam cùm determinatum pondus *pulparum* adeò exactè, ità ut nil desit aut aliquantum supersit, extrahere nequeamus, ex *foliis Senæ* prædictis *vino* parando *extractum*, quod ipsum jam confectis *pulpis* & *Mannæ* addi, atque ita *Electuarium* parari potest; & quidem in non nimis magna quantitate, cùm durabile non sit. Cæterùm omnes *pulpæ* sive *Tamarindorum*, sive *Passularum*, &c. exossatæ & enucleatæ sint, aliàs enim non *pulpæ* essent *fructuum*, sed *fructus* ipsi, *Tamarindi* scilicet & *Passulæ*, ut adeò opus non fuisset peculiari admonitione de sumendis *pulpis* enucleatis.

TRYPHERA PERSICA MESUÆ, AUT JOANNIS DAMASCENI.

℞. Succ. Endiviæ veræ libras tres,
Apii,
Lupulorum ana libras duas,
Solani uncias novem,
Berberorum uncias tres:
Projiciantur desuper,
Violarum recentium aut exiccatarum,
Rosarum ana drachmæ tres,
Folliculorum Senæ unciæ duæ,
Agarici uncia una,
Prunorum Damascenorum numero quinquaginta,
Cuscutæ uncia [illegible],
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum,
Fricatorum Oleo Amygdalarum dulcium recenter expresso ana unciæ duæ,
Spicæ Indicæ drachmæ tres.
Bulliant lento igne, donec supersint libræ duæ: deinde addantur
Epithymi drachmæ quadraginta.
Bulliant leniter, deinde ab igne deponantur, &

tur, & percolentur, ac in unâ colati parte dissolvantur

Tamarindorum unciæ tres,
Mannæ uncia una semis,
Pulpæ Cassiæ unciæ quatuor,
Conservæ Violatæ libra una.

Colentur, & mundentur à granis & sordibus, atque in aliam colati partem addantur

Sacchari albissimi libræ tres,
Aceti Vini libra una.

Coquantur lento igne, deinde projiciatur id super illud, quod dissolutum est in succis, & aggregentur simul omnia, & coquantur ad mellis consistentiam. Postremò in pulverem redactæ species sequentes inspergantur

℞. Rhabarbari optimi unciæ duæ,
Myrobalanorum Citrinorum uncia una semis,
Chebulorum,
Indorum ana uncia una,
Belliricorum,
Emblicorum ana uncia semis,
Sem. Fumiterræ,
Trochisc. Diarhodon,
Macis,
Masticthes,
Cubebarum,
Spodii de Ebore,
Santali Citrini ana drachmæ duæ,
Nucleorum Sem. quator frigid. major. ana drachmæ duæ semis,
Sem. Anisi uncia semis,
Spicæ Indicæ drachmæ duæ.

Fiat Electuarium, secundum artem, in forma Opiatæ.

Valet adversus acutas febres, & calidam ventriculi & jecoris intemperiem, morbis omnibus ex humorum ustione natis confert, sitim restinguit, icterum calidum ex obstructione sanat, suffusionem à vaporibus biliosis visui incommodantem discutit, sanguinem purgat, & purum reddit: unde in febribus pestilentibus, & ipsâ peste magnoperè à Georgio Agricola, & aliis commendatur.

Tryphera hæc Persis quondam usitata, quam mollem ac delicatam dicere queas, à Doctissimo Viro Domino D. Adolpho Occone Reipub. Augustanæ quondam Medico, & Officinarum Pharmaceuticarum Visitatore Ordinario, summo studio recognita & revisa, ac è veteribus Mesuæ, & Monachorum Romanorum codicibus eruta, sic nobis hactenus in usu fuit; qui idem Fuchsii & Nicolai Græci auctoritatem secutus, sic eam restituit, quam componendi rationem nostris Pharmacopœis expertam, ac usu probatam omninò retinemus. Cur autem succorum quantitas non modò aucta, sed etiam immutata fuerit, ratio in priori editione hujus Dispensatorii requiri poterit, ubi quoque Trypheræ nomenclatura plùs magis explicata legitur.

ANIMADVERSIONES.

Omnes in hac *Tryphera* tùm compositione tùm præparatione commissos crassos & absurdos errores, ad unguem enarrare, enumeratos examinare & corrigere, non unius paginæ foret opus. Proinde ut scriptionis operam compendifaciamus, absque longiori præloquio, præparationem ejus, quæ tamen vix meretur, ut publicis *Dispensatoriis* inseratur, proponemus. Videlicet

℞. *Succorum denominator. & depuratorum* ℔ *ij circiter*,

Quibus mediante coctione extrahe, non *folliculorum Senæ* sed

Foliorum Senæ el. ℥ *ij*,
Agarici albi ʒ *j*,

Factâ sufficienti extractione, colaturam asserva.

Jam

℞. *Reliquas species omnes, ut potè*
Violarum,
Rosarum ana ʒ *iij*,
Prunorum Damascen. N. L.
Cuscutæ ℥ß.
Myrobal. Citrinor.
Chebulor.
Indorum omnium exossat. non verò oleo Amygd. dulc. ineptè fricat ana ℥ *ij*.
Spicæ Indicæ ʒ *iij*,
Epithymi ℥ *v*,

Incisa omnia & contusa coquantur cum reliquis

reliquis *libris quinq́ſuccorum depuratorum* ſuperiùs *denominatorum*, & *aceti vini* ℔ *j*, in vaſe terreo vitreato ad remanentiam *trium librarum*. Quibus duabus *decoctionibus* commiſtis adde

Sacchari albi ℔ *ij*.

Coquantur ad conſiſtentiam *Syrupi craſſioris*, cui addantur

Pulpæ Tamarindorum ℥ *ij*,
Caſſiæ ℥ *iv*,
Mannæ electæ ℥ *jß*,
Et pro *conſervæ Violarum*
Syrupi Violati ſolutivi adhuc parùm inſpiſſati ℔ *j*.

Denique, ubi parùm refrixerint, *ſpecies* ſuperiores ordine ſubſequentes in alcohol redactæ ſ. a. ipſis jungantur, & confectum *Electuarium* uſui aſſervetur

Atque ſic lege artis poſt juſtam coctionem reponantur.

Eodem modo parantur & Zibebæ, & Pruna laxativa noſtris uſitata.

ADſtrictam alvum leniunt, fecesq́ diutiùs detentas expellunt. Dantur puerulis, delicatulis, & hominibis alias medicinas purgantes reſpuentibus, quamvis à longinquis partibus ob facilitatem vix quidquam educere poſſint: quotidianus tamen uſus eas indies à nobis poſtulat, utpote ad ventris obſtructiones reſerandas cunctis expetitas.

EFficaciores, ſed minùs quidem gratæ evadunt hæ Paſſulæ & Zibebæ, ſi loco aquæ Endiviæ & vini mucharum ſeu infuſionem Roſarum ſolutivam ſumpſeris; veruntamen tunc nonnihil amareſcunt.

PASSULÆ LAXATIVÆ.

℞. Fol. Senæ Alexand. uncias quatuor,
Cinamomi electi,
Zingiberis ana ſcrupulos quatuor,
Aq. Endiviæ & vini albi ana uncias quatuordecim.

Infundantur per horas ſex, aut octo, deinde ebulliant ac leniter exprimantur: huic decocto poſt colaturam adde

Sacchari albi uncias quatuor.

Coquantur ſimul ferè uſque ad conſiſtentiam Syrupi, injiciendo tùm, ut adhuc ſimul leniter bulliant,

Paſſularum minorum repurgatarum uncias duodecim.

ANIMADVERSIONES.

HÆ *Paſſulæ laxativæ* commodè quidem ad modum præſcriptum præparari poſſunt: meo tamen judicio meliùs foret, ſi priùs ex *foliis Senæ vino vel ſpiritu vini extractum* pararetur, & poſtea ex *unciis duabus cum dimidia vini albi optimi*, in quo *Cinamomi el. & Zingiberis ana ſcrupuli quatuor* aliquandiu infuſi ſteterint, additis *Sacchari albi* ℥ *iv*, ſolâ diſſolutione conficeretur *Syrupus*; Cui tandem *Paſſulæ* repurgatæ unà cum ſuperiori *extracto foliorum Senæ* jungi, & factâ unâ adhuc vel alterâ ebullitione, confectæ aſſervari poſſent.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS QUARTA,

CONTINENS ELECTUARIA SOLUTIA MOLLIA,

NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

BENEDICTA SOLUTIVA NICOLAI.

℞. Turbith electi,
Sacchari ana drachmas decem,
Diagrydii,
Esulæ præparatæ,
Hermodactylorum,
Rosarum ana drachmas quinque,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Zingiberis,
Croci,
Saxifragiæ veræ,
Piperis longi,
Amomi veri,
Cardamomi minoris,
Sem. Apii,
Petroselini,
Granorum Solis,
Fœniculi,
Asparagi,
Carui,
Rusci,
Salis Gemmæ,
Galangæ,
Macis ana drachmam unam,
Mellis despumati optimi quantum satis est, seu libram unam semis.
Fiat Electuarium, ut est artis.

Humores pituitosos ad articulos potissimùm decumbentes elicit, colicis prodest, ad quorum Enemata plurimùm expetitur. Arenibus quoq; & vesicâ purgat, sed in calida causa ab ejus usu desistendum.

Esulam aliqui omittunt, quam tamen Auctor decem drachmarum pondere in hanc confectionẽ recipit, prout Fuchsius ex Nicolao tàm Latino quàm Græco notat. Nobis medietas sufficere posse videtur, unde drachmas solummodò quinq; apposuimus. Debet autem ea nequaquã, nisi debito modo priùs præparata, medicamento huic indi, cujus correctionem, præparationemq; suo loco require.

Pro Amomo, qui eo carent, Asarum substituant, quod præter cæteras, quas habet facultates, purgatoriâ suâ vi paulò valentius medicamentum sit redditurum. Alii Cyperum, aut Calamum Aromaticum ejus loco accipiunt, quod nec nos improbamus.

ANIMADVERSIONES.

Simplicissima hæc est præparatio; propterea neque singulares illi insunt errores, poteritque juxta modum præscriptum commodè perfici. In admixtione *specierum* observetur animadversio facta super *Electuarium Hieræ Picræ cum Agarico.*

DIABALZEMER, SEU ELECTUARIUM SENATUM RENODÆI.

℞. Rad. Cichorii,
Buglossi,
Polypodii quercini,
Graminis,
Glycyrrhizæ,
Cort. rad. Capparûm ana unc. semis,
Passula-

Passular. Corinthiacarum drach. sex,
Adianti,
Hemionitidis,
Ceterach,
Cuscutæ,
Artemisiæ,
Fumariæ,
Agrimoniæ,
Betonicæ,
Melissæ,
Florum Genistæ,
Violarum ana manipullum semis.
Coquantur in libris sex ad medias: in colaturæ libris tribus infunde & coque
Foliorum Senæ uncias quatuor,
Hellebori nigri præparati,
Turbith optimi ana unc. unam semis,
Caryophyllorum drachmas duas,
Sem. Dauci,
Coriandri ana drach. unam sem.
Bulliant ad consumptionem tertiæ partis, colaturæ addendo
Sacchari libram unam semis.
Coquantur supra consistentiam Syrupi, cui permisce expressionem
Unciæ semis Rhabarbari optimi in aqua chalybeata infusi,
Senæ pulverisatæ uncias duas,
Lapidis Lazuli præparati,
Cinamomi unciam semis,
Sassafras unciam unam,
Rad. Pæoniæ,
Cort. Tamarisci,
Epithymi,
Cort. median. Fraxini,
Sem. Agni Casti,
Nigellæ Romanæ,
Spicæ Indicæ ana drachmas duas,
Anthos,
Stœchados ana drachmam unam.
Fiat Electuarium.

Mirum in modum convenit lienosis, melancholicis, hypochondriacis, maniacis, epilepticis, sine febre delirantibus, passionibus hystericis: fœdis viduarum coloribus, elephanticis, scabiosis, & Indicâ lue, vel venereo morbo inveterato laborantibus.

ANIMADVERSIONES.

IN duobus potissimùm Authorem hujus compositionis errâsse animadverto. Primò quidem, quòd *decoctum* plurium *specierum* virtutibus jam satis superque impregnatum ac iisdem ferè incrassatum, adeòque ulteriori extractioni ineptum, *speciebus purgantibus* reaffundere, easque hoc ipso extrahere malesuadus præcipiat. Huic errori ut obviam eamus, necessum est, ut affusâ etiam *aquâ simplici*, *purgantia* mediante coctione extrahamus, aut ad minimum *decoctum* illud primum optimè, antequam *speciebus purgantibus* affundatur, *album. ovorum* clarificemus, & insuper adhuc semel particulâ *aquæ simplicis* ad omnimodam *virtutis Catharticæ* extractionem prædictarum *specierum*, *infusionem & coctionem* moliamur. Secundus error in eo consistit, quòd solummodò expressionem *unciæ dimidiæ Rhabarbari in aqua Chalybeata* infusi, & non *Rhabarbarum ipsum in substantia*, sive in formâ *pulveris*, vel saltem particulam ejus *extracti*, *aquâ Chalybeatâ facti*, *Syrupo* jam pro *Electuario* confecto admisceri jubeat; hoc enim longè satiùs esset, quàm si *infusum Rhabarbari* expressum tantummodò adderetur: Etenim si *uncia dimidia Rhabarbari in aliquot unciis aquæ Chalybeatæ* infusa fuerit, ac infusio hæc expressa *Syrupo* admisceatur, liquidus nimis evadet *Syrupus*, ulteriori coctione ad debitam suam consistentiam summoperè indigens. Si verò *infusio Rhabarbari* prædicta paucâ duntaxat quantitate *aquæ Chalybeatæ* facta fuerit, non poterit *Rhabarbari* vires & virtutes integrè extrahere; ergò utrumque malè factum erit. Præstabit itaq; nimiâ illâ curiositate missâ, *Rhabarbarum* vel in substantia cũ reliquis *pulveribus Electuario* commiscere, vel illud unà cum *foliis Senæ*, *radicibus Hellebori nigri & Turbith*, junctim superiori *extractioni* committere. Atque ex his liquet genuina hujus *Electuarii* præparatio.

DIACARTHAMUM ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Specierum Diatragacanthi frigidi unciam semis,
Pulpæ Cydoniorum unciam unam,
Medullæ Carthami unciam semis,
Zingiberis drachmas duas,
Diagrydii drachmas tres,
Turbith albi drachmas sex,

Mannæ drachmas duas,
Mellis Roſati colati,
Sacchari Candi ana unciam unam,
Hermodactylorum unciam ſemis,
Sacchari albi in aqua Borraginis diſſoluti uncias decem ſemis.
Fiat Electuarium liquidum.

Flavæ bili ac pituitæ educendæ mirificè prodeſt, & ad omnes affectus è mixtâ cum bile pituitâ provenientes efficax eſt, mixtis itidem podagris, hemitritæo, paralyſi, ac cephalalgiæ ſuccurrit.

Cydoniorum pulpa Saccharo condiri debet, in cujus uſum Cydoniatum noſtrum rectè ſuccedit, & cum manna ac melle Roſato ſolutum colatur per ſtamen: quæ omnia Saccharo poſtea paulò ultra, quàm Electuario convenit, cocto, ſimul trita & colata cum pulveribus adduntur. Diagrydium tamē per ſe terendū.

ELECTUARIUM CARYOCOSTINUM.

℞. Coſti amari,
Sem. Cymini,
Zingib. albi,
Caryophyll. ana drachmam unam,
Diagrydii,
Hermodactylorum albor. ſuperiore cortice mundatorū ana drach. duas,
Mellis deſpumati,
Vini odoriferi ana uncias tres.
Fiat lege artis Electuarium.

Bilem utramque evacuat, cachexiæ, & ex illa provenientibus morbis variis conducit, obſtructiones viſcerum reſerat, eorundemq́ duritiem attenuat & emollit.

ELECTUARIUM DE CITRO SOLUTIVUM.

℞. Cortic. Citri Pomi condit.
Conſerv. Borraginis,
Buglosſi,
Violarum ana drachm. quinque,
Specier. Diatragacanthi frigidi,
Diagrydii ana unciam ſemis,
Turbith optimi drachmas ſex,
Sacchari albi in aquis cordialibus diſſoluti libram unam.
Fiat Electuarium.

Electuarium hoc à Guidone de Cauliaco Tractatu ſeptimo de purgatione deſumptū, bilem ac pituitam evacuat; idem fermè præſtans, quod Diacarthamum Arnoldi, niſi quod gratius ſit. Addit verò Guido foliorum Senæ drachmas quinq́, ac inde tabellas conficit, pondere unciæ dimidiæ, quæ medicamenti, febribus tertianis, ac hemitritæis, corporis item malo habitui, viſceribusq́ excrementoſis profuturi, pro virium tamen ratione, doſis eſſe ſolet.

ELECTUARIUM EPISCOPI QUOD ELESCOPH APPELLATUR MESUÆ.

℞. Diagrydii,
Turbith ana drachmas ſex,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Zingiberis,
Myrobalanorum Emblicorum,
Nucis Moſchatæ,
Polypodii ana drachm. duas & ſemis,
Sacchari uncias ſex,
Mellis deſpumati triplum, id eſt, uncias decem & drachmam unam.

Flavam bilem, ac pituitam elicit, flatus & excrementa è toto corpore educit, ob id doloribus articulorum & hypochondriorum prodeſt: colicis item cruciatibus mirificè auxiliatur, ac humores ad renes, & viſicam decumbentes expurgat. Pulvis tamen eſt potiùs in uſu aut confectio ſolida, quorum utrumq́ ſi efficacius haberi, ac, ut in minore doſi eodem effectu exhiberi queat, efficere volueris, pro Sacchari unciis ſex cum Cordo & Coudenbergio Sacchari drachmas tantummodo ſex legito.

ANIMADVERSIONES IN DIACARTHAMUM ARNOLDI DE VILLA NOVA.

Electuarium item Caryocoſtinum: nec non de Citro Solutivum, & Eleſcoph.

Electuaria hæc, cum ſimplicia ſint, nil deſiderant præter unicam Pharmacopœi diligentiam, ut qui in *Electuario Diacarthamo pulpam Cydoniorum* vel ſi lubet eorundem *gelatinam* ritè diſſolvat. In *Caryocoſtino* autem *vinum* omittere conducibiliùs eſt, quàm addere, quia nihilominus coctione cum *melle* iterùm exhalare deberet, ſi competentem *Electuarii* expeteres conſiſtentiam. Cætera ſimpliciter conficiantur, prout textus ha-

tus habet; consuli tamen etiam possunt *animadversiones* supra *Electuarium de Hiera cum Agarico*, in classe præcedenti.

Quo modo in *Electuario Diacarth. Arnoldi*, ratione *specierum Dirtrag. frigidi* procedendum sit, consulantur *animadversiones* nostræ subsequentes, super *Electuarium Rosatum Mesues*, ut & *Diacarthamum solidum*.

CONFECTIO HAMECH MAIOR MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum uncias quatuor,
Chebulorum,
Indorum,
Rhabarbari electi ana uncias duas,
Agarici,
Colocynthidis,
Polypodii ana drachmas decem & octo,
Absinthii,
Thymi,
Senæ ana unciam unam,
Violarum drachmas quindecim,
Epithymi uncias duas,
Seminum Anisi,
Fœniculi,
Rosarum rubearum ana drachmas sex,
Succi Fumiterræ libram unam,
Prunorum numero sexaginta,
Passularum enucleatarum uncias sex.

Macerentur omnia in sero lactis caprini sufficiente, in vase vitreato, angusti orificii, benè obturato, in loco tepido per dies quinque. Postea ferveant unâ aut alterâ ebullitione, manibus fricentur & colentur: colati parte aliquâ servatâ pro Mannâ diluendâ & pulpis extrahendis; residuo adde

Sacchari albi libram unam semis.

Dissolvatur in infusione fervefacto & colatâ, & ad justam consistentiam decoquatur: deinde adde Mannæ electæ cum superiore decocto dilutæ uncias duas,

Pulp. Cassiæ uncias quatuor,
Tamarindorum uncias quinque.

Redigantur simul ad justam consistentiam: deinde paulatim subsequentes pulveres insperge, rudiculâ semper agitando,

Scammonii præparati seorsim in pulverem redacti unciam unam & semis,
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum ana unciã semis,
Belliricorum,
Emblicorum,
Rhabarbari,
Sem. Fumiterræ ana drachm. tres.
Anisi,
Spicæ Indicæ ana drachmas duas.

Fiat Electuarium, ut est artis.

Utramq; bilem & pituitam salsam purgat, ob id morbis inde natis, impetigini, scabiei, elephantiæ, cancro exedenti, & similibus morbis mirificè confert: unde omni fœditati à biliosis & adustis humoribus procreatæ quàm maximè conducit, in quartanis feliciter datur cum Ellebori decocto, vel infuso, quorum utriusq; descriptionem subjunximus.

ANIMADVERSIONES.

Famosa hæc *confectio* parari quidem posset, ad normam in *animadversionibus* nostris super *Trypheram Persicam* præscriptam: melioris tamen informationis gratiâ præparationem, ad nostram sententiam, breviter adjungemus, utpotè

℞. *Rhabarbari electi* ℥ ij,
Agarici albi,
Colocynthidis,
Polypodii ana ℥ ij, ʒ ij,
Folior. Senæ ℥ j,

Incisa & contusa infundantur in *libra una succi Fumiterræ*, & *seri lactis libris tribus*, stent infusa loco calido per unum vel alterum diem, factâque ebullitione exprimantur: Residuis & expressis *speciebus*, de novo affundantur *seri lactis* ℔ ij, & post unius vel alterius diei digestionem, factamque ebullitionem iterùm exprimantur: *Expressiones ambæ* junctæ asserventur. Jam.

℞. *Reliquas primi decocti species*, utpotè
Myrobalan. Citrin. ℥ iv,
Chebulorum,
Indorum, ana ℥ ij.
Absinthy,

Absinthii,
Thymi ana ℥ *j,*
Violarum ℥ *j,* ʒ *vij,*
Epithymi ℥ *ij,*
Semin: Anisi,
Fœniculi,
Rosarum rubrar. ana ʒ *vj,*
Prunor. N. LX.
Passular. enucleat. ℥ *vj,*

Contusa & conscissa omnia macerentur & coquantur in ℔ *vj seri lactis* ad dimidias, factâque expressione adde colaturæ superiorem *decoctionem ex speciebus Catharticis,* &

Sacchari albi ℔ *jß,*

Coquantur junctim ad consistentiam *Syrupi* paulò crassiorem; Cui in fine adde

Pulpæ Tamarindorum ℥ *v,*
Cassiæ ℥ *iij,*
Mannæ elect. ℥ *ij,*

Et ubi parùm refrixerint, etiam *species superiùs enumeratas in subtilem pulverem redactas.*

Nota, si quis etiam *decoctiones* tùm *purgantium* tùm reliquarum *specierum* albumine ovorum clarificare vellet, antequam illis *Saccharum* adderet, is sanè operam impenderet non pœnitendam, quippè hoc ipso efficeret, quò minùs hæc *confectio* adeò violenter ageret, nec alvi tormina excitaret, quod alioquin *Colocynthidi,* ceu violentissimo cathartico, peculiare est.

INFUSUM ELLEBORI.

℞. Corticum rad. Ellebori nigri præparat. drachmas duas,
Sem. Anisi,
Fœniculi ana drachmam unam,
Cinamomi,
Caryophyllorum ana grana tria.
Fiat infusio f. a. cujus dosis unciæ tres.

ANIMADVERSIONES.

QUæ de curiosa decorticatione *radicum Ellebori nigri*, in *animadversionibus super Syrupum rosatum solutivum compos. Elleboratum Montani* dicta sunt, hûc etiam commodè trahi possunt. Cæterùm certa hujus *infusionis dosis* (℥ *iij,* scilicet) adeò strictè determinari nequit, nisi quoque determinetur, quantum *liquoris* vel *aquæ speciebus* pro earundem infusione affundendum sit.

DECOCTUM ELLEBORI.

℞. Corticum Ellebori nigri scrupulos quatuor,
Sem. Anisi,
Citri,
Caryophyllorum ana drachmam semis.
Fiat decoctio, ut est artis.
℞. Hujus decocti uncias quatuor,
Conf. Hamech unciam semis,
Syrupi de Fumo terræ compositi unciam unam.
Misce.

Datur in febribus quartanis, & humoribus adustis, ut in Gallico & aliis.

ARtificiosa est Medicamenti hujus compositio; ideò in ejus præparatione magnâ opus est diligentiâ, præsertim cum multiplex ejus usus existat: unde à Doctissimo Johanne Baptista Montano Aurea confectio vocari meruit.

Pro infusione simplicium Pharmacopœi plerumque assumunt seri caprini libras duodecim, vel etiam paulò plus; videntur tamen duodecim libræ, vel ad summum tredecim sufficere posse.

NOtandum quoque nos in hac editione Absinthii, Thymi, & Senæ unciam legendam censuisse: ita enim habet Mesuæ, licet subjungat (in alio drachmas sex.) Ratio quoque sic legendum esse monstrat: mox enim in compositione sequitur sem. Anisi, Fœniculi, Rosarum rubearum ana drachmas sex; unde sine dubio Auctor priora tria simplicia, Absinthium nempe, Thymum, & Senam, æquale cum his pondus habitura posterioribus his conjunxisset, & sic unâ serie omnium dosin æqualem definiisset, ne eadem ponderis quantitas unâ in compositione bis posita occurreret.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

PRæſtaret loco *decocti*, *infuſum* ſuperiùs deſcriptum, additâ certâ quantitate *liquoris affundendi*, in uſum trahere, vel has ipſas *ſpecies* cum determinato quodam *liquore*, ſolùm infundere, digerere, & ſine decoctione, (ob adiecta *Aromata*, quorum fragrantia & ſubtiliores partes in coctione exhalant) colaturam uſui reſervare. Qui verò Cortices hellebori, à radicibus ſuis minutiſſimis ſeparaverit, is mihi magnus erit Apollo.

HIERA COMPOSITA NICOLAI.

℞. Cinamomi,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Schœnanthi,
Aſari,
Xylocaſſiæ, aut Cinamomi exquiſitiſſimi,
Xylobalſami, aut Ligni Aloës,
Carpobalſami, aut Cubebarum,
Violarum,
Abſinthii,
Epithymi,
Agarici,
Roſarum,
Turbith,
Colocynthidos,
Maſtiches ana drachmam unam, ſcrupulum unum,
Aloës non lotæ quantum reliquorum omnium, id eſt, uncias duas, drachmas quinque, ſcrupulum unum,
Mellis deſpumati libram unam ſemis.
Miſce, fiat Electuarium.

Hiera hæc, quæ & magna, & Hiera ex ſedecim rebus dicitur, (mel enim & Aloë in compoſitionibus hiſce non numerantur) ad Enematum uſus valdè eſt ſolemnis: probè enim pituitam lentam, craſſam & frigidam inteſtinis adhærentem eluit, jecoris obſtructiones liberat, lienis duritiem emollit, denſitatem expedit, renibus & viſicæ humoris deturbatione proficit, uteri intemperiem emendat; capitis etiam affectus, oculorum & aurium gravedines à magno pituitæ lentore ortas juvat, ventriculo demum benefacit.

HIERA LOGADII, NICOLAI MYREPSI.

℞. Pulpæ Colocynthidos,
Polypodii ana drachmas duas,
Euphorbii,
Polii Montani minoris,
Sem. Thymelææ, vel Coccognidii ana drachmam unam ſemis, grana ſex,
Abſinthii,
Myrrhæ ana drachmam unam, grana duodecim,
Centaurii minoris,
Agarici,
Ammoniaci,
Folii, vel ejus loco Macis,
Spicæ Indicæ,
Scillæ præparatæ,
Diagrydii ana drachmam unam,
Aloës,
Comarum Thymi,
Chamædryos,
Caſſiæ ligneæ,
Bdellii,
Marrubii ana ſcrupulum unum, grana quatuordecim,
Cinamomi,
Opopanacis,
Caſtorii,
Ariſtolochiæ longæ,
Trium Piperum,
Croci,
Sagapeni,
Petroſelini Macedonici ana drachmam ſemis,
Hellebori nigri,
Albi ana grana ſex,
Mellis deſpumati triplum, ſeu uncias decem.
Miſce, fiat Electuarium.

Mala melancholica diuturna partim propulſat, partim tranſmutat, appetitum inſtaurat, hilaritatem ac robur corpori inducens, epilepticis, vertiginoſis, ſubitò concidentibus, ſpumantibus, linguam mordentibus, & convulſis auxilio eſt, bilioſis ac elephantiacis inter initia convenit: feris item impetiginibus, lethargicis, jecinoroſis, & iis, qui venena lethalia hauſerunt, utilis eſt, ac menſes potenter movet, iſchiadicis & lumborum dolore vexatis admodum competere creditur, diuturnis mor-

turnis morbis à vitiosis humoribus obortis plurimùm conferens. Expetitur potissimum in Enemata, ubi viscosos; crassos, lentos & tenaces humores evocare necesse est: raro enim supernè exhibetur, licet aliqui nimis forsan audacter ejus dosin à drachmis duabus usque ad quatuor ad summum sese extendere posse putent; quâ de re perito cuiq; Medico valorem validorum purgantium Hieræ hujus compositionem ingredientium consideranti, suum sit judicium.

PRo pulpa Colocynthidos non in hac solummodò compositione, sed in omnibus aliis Trochiscos Alhandali substituimus.

Thymelææ seu Coccognidii semina ubi defuerint, quæ tamen apud nos facilè haberi possunt, his commodè substitui queunt semina Laureolæ Germanicæ, quæ planta nostris Zeilandt dicitur, easdem quas Thymelæa, Chamelæa ac Lathyris vires habens.

HIERA PACHII EX NICOLAO ALEXANDRINO, QUÆ ET DIACOLOCYNTHIDOS.

℞. Stœchadis,
Marrubii,
Chamædryos,
Agarici,
Colocynthidos ana drachmas decem,
Opopanacis,
Sagapeni,
Petroselini,
Radicis Aristolochiæ rotundæ,
Piperis albi ana drachmas quinque,
Cinamomi,
Spicæ Nardi,
Myrrhæ,
Polii,
Croci ana drachmas quatuor,
Mellis despumati triplum, id est, libras duas, uncias novem, & drachm. quinque.

SCribonius Largus de Composit. Med. cap. 97. Hieram hanc ad Pachium autorem refert, & mirificis laudibus in cœlum effert. Cùm igitur tantæ efficaciæ sit, & alii etiam qui eâ usi sunt, ejus vires fuerint experti, in nostris quoque Officinis hanc constructam & paratam esse voluimus. Sanat enim morbo comitiali correptos, furiosos, vertigine laborantes, ac diuturno capitis dolore infestatos: facit item ad lateris dolores, asthmaticos juvat, vocem amissam restituit: subitas præfocationes, incubum, convulsionem cynicam, seu caninam dictam aufert. Datur iis, qui ex alto lapsi, aut nervorum tensiones resolutionesq; passi sunt. Prodest itidem articulari morbo, spinæ ac lumborum doloribus, item podagræ mirificè auxiliatur, durities in mulierum mammis cum dolore consistentes levat, & interdum ex integro sanat: stomachicis mirum in modum confert, remedio est iis, quibus cibus in ventriculo acescit, quiq; nauseâ assiduè infestantur, ac salivâ abundant; melancholicis autem præcipuè benefacit, carcinomata & cacoëthe curat.

ANIMADVERSIONES IN HIERAM COMPOSITAM NICOLAI, ET HIERAM LOGADII NICOLAI MYREPSI, ITEM HIERAM PACHII, ex Nicolao Alexandrino.

PLures satisque egregiæ *præfatas compositiones* nobilitant *species*, quas gutturi inferiori (cui tamen ignobiliori usui *prima & secunda* potissimùm à plurimis destinantur) injicere nefas & absonum esset: Plures etiam additæ sunt, quas omisisse longè meliùs fuisset, præsertim in *Hiera Logadii*, quam etiam ob violentam, mordacem & exurentem suam qualitatem ad interiores usus ferè ineptam ac inhabilem reddunt; Sed hæc aliis, qui ipsis frequentiùs utuntur, considerand relinquo. Id saltem in præsens innuere volo, quòd *species primæ Hieræ*, nimirùm *compositionis Nicolai*, dempto *melle*, commodiùs *pilulis* ex iis conficiendis inserviant, quàm *Electuario*. Cæterùm in confectione horum & similium *Electuariorum*, quæ diversa *Gummata* aliasque res solubiles recipiunt, convenit imitari præparationem *Theriaces*, scilicet *Gummata* (utpotè in *Hiera Logadii*, *Opopanacum*, *Sagapenum*, *Myrrham*, *Bdellium* & *Ammoniacum*) in *liquore* aliquo convenienti studiosè priùs dissolvendo, ac soluta demùm *speciebus* reliquis admiscendo.

ELECTUA-

ELECTUARIUM INDUM MAIUS MESUÆ.

℞. Cinamomi,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Roſarum,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Macis,
Cyperi rotundi ana unciam ſemis,
Santalorum Citrinorum drachmas duas ſemis,
Turbith optimi uncias ſex drachmas duas,
Ligni Aloës,
Nucis Moſchatæ ana drachmas duas,
Sacchari,
Penidiorum ana drachmas viginti,
Galangæ,
Cardamomi majoris,
Minoris,
Aſari,
Maſtiches ana drachmam unam ſemis,
Diagrydii unciam unam ſemis.

Omnia terantur, & cum oleo Amygdalarum dulcium fricentur, & cum ſubſequenti Syrupo conficiantur.

℞. Succorum depuratorum Apii,
Fœniculi,
Cydoniorũ,
Granatorum ana libram ſemis,
Mellis deſpumati optimi libras quatuor ſemis.

Decoquantur ſucci cum melle ad ſpiſſitudinem juſtam, ut eſt artis: deinde miſceantur ſpecies.

Putridorum humorum, maximè verò pituitoſorum excrementa à ventriculo, & aliis partibus nutritioni ſervientibus educit, ac craſſos in iis flatus diſcutit: unde etiam vitia hinc nata, inflationem nempe ventriculi, coli, renum, & aliorum viſcerum perſanat.

ANIMADVERSIONES.

SI cui volupe fuerit denominatos *ſuccos*, ne quid ab iis pereat, *deſtillationi* committere, & *aquam ſpirituoſiorem* ab ipſis prolectam peculiariter aſſervare, tandemque *inſpiſſatos melli & Electuario* commiſcere, ipſi liberum eſto. *Fricatio* autem omnium & ſingularum *ſpecierum ingredientium oleo Amygdalarum dulcium*, ceu frivola & inutilis repudianda eſt. *Diagrydium* (quod ſingulatim ſemper pulveriſandum) *oleo dicto* nonnihil aſpergi, vel ſaltem mortarium, in quo tunditur, aliquantillum ipſo humectari poterit, quò minus tenaciter illi adhæreat, aut alcoholizatum avolet. Reliquarum verò *ſpecierum* plures, ſi ſeparatim ſepoſitis quibuſdam *oleaginoſis*, utpotè *Macere, Caryophyllis, Nuce Moſchata, &c.* contunderentur, non minùs aſperſione aliquot guttularum præfati *olei* indigerent, ne in ipſa contritione *pulvis ſubtiliſſimus*, ſive *alcohol* earundem in auras expelleretur. Si verò cum his mixta contundenda ſunt, peculiari *olei* additione opus non habent; quippè prædictæ *ſpecies oleaginoſæ olei* vices ſupplent ac impediunt, quò minùs multùm de iis aboleatur.

DIAPHOENICON MESUÆ.

℞. Dactylorum Citrinorum enucleatorum, ac tribus diebus in aceto maceratorum, ante infuſionem ponderatorum uncias ſex & drachmas duas,
Penidiorum uncias tres & drachmam unam,
Amygdalarum dulcium drachmas quindecim,
Turbith electi drachmas ſeptendecim ſemis,
Diagrydii drachmas ſex,
Zingiberis,
Piperis longi,
Foliorum Rutæ ſiccatorum,
Cinamomi,
Macis,
Ligni Aloës,
Aniſi,
Fœniculi,
Dauci,
Galangæ ana ſcrupulos quatuor,
Mellis deſpumati libras tres uncias undecim & drachmas quinque.
Fiat Electuarium.

ELectuarium hoc, quod (ut Meſuæ refert) deſcripſit filius Zezar, febribus compoſitis &

 diutur-

diuturnis auxiliatur: bilem namq; flavam & pituitam sine molestia educit, ventriculi item doloribus, & id genus vitiis, ex crudis humoribus ortis, confert, ventris inflationes tollit, nec non obstructiones expedit.

DIAPHOENICON FERNELII.

℞. Pulpæ Palmularum mundatarum ex Hydromelite coctæ & cribro cretæ,
Penidiorum recentium ana libram semis,
Amygdalarum expurgatarum uncias tres semis.
Contusis & permixtis omnibus adde
Mellis exspumati libras duas:
Paulum coquantur, ac deinde insperge
Zingiberis,
Piperis,
Macis,
Cinamomi,
Foliorum Rutæ siccorum,
Sem. Fœniculi,
Dauci ana drachmas duas,
Turbith tenuissimè triti uncias quatuor,
Diagrydii unciam unam semis.
Fiat Electuarium.

Compositionem Electuarii Diaphœnici, ob Dactylos in aceto infusos, alioquin parum gratam Doctissimus, & ob præstita in Rempub. Medicam beneficia non sine magna laudis præfatione nominandus Vir D. D. Fernelius, in hanc formam transtulit: ac non modò palmulas in Hydromelite coctas jucundiorem, sed etiam ob auctam, imò ferè duplicatam Turbith ac Diagrydii quantitatem priore efficaciorem reddidit; unde & minori dosi exhibita, priore potentiùs alvum solvit. Quæ quoniam Medicis nostris usitata existit, eandem huic Pharmacopœiæ inserendam esse censuimus.

DIAPRUNIS SOLUTIVUM NICOLAI.

℞. Diaprunis Lenitivi adhuc recentis & calidi libras quatuor,
Scammonii præparati, seu Diagrydii uncias duas.
Misce.

Confert morbis à bile genitis: in febribus tamen, maximè verò continuis, ab ejus usu cavendum.

ANIMADVERSIONES IN DIAPHOENICON MESUÆ, ET FERNELII, NEC NON DIAPRUNIS SOLUTIVUM NICOLAI.

Inter hæc *Electuaria ex Dactylis* confecta *Fernelii compositio*, præ *illa Mesuæ*, nobis arridet, eò quòd in *Ferneliana præparatione*, *Dactyli* absque *aceto* in *pulpam* redigantur: Etenim non video, ob quam singularem causam *Mesueș Dactylos aceto* priùs macerare & præparare præceperit; uti nec adeò perplacet, quòd hi & consimiles *fructus*, utpotè *Amygdalæ*, nec non cætera preciosa ingredientia intermisceantur, cùm neutiquàm vim *purgantium* directè infringere vel corrigere possint, sed dosin saltem & precium augeant, & invicem commixta ingrati saporis & odoris efficiant medicamentum. De *Saccharo* verò *Penidii* quid sentiam, ex *animadversionibus* nostris super *Syrupum Capillorum Veneris* abundè patebit. Cæterùm hæc *Electuaria* juxtà modos præscriptos confici possunt. Quæ leviora alioquin circà præparationem eorundem monenda essent, peritus Pharmacopœus ipsus antea nôrit; sin minùs, consulantur *animadversiones Electuarii Hieræ cum Agarico*.

ELECTUARIUM DE PSYLLIO MONTAGNANÆ IN CONSILIIS
fol. 226. in Antid. cap. 19.

℞. Polypodii recentis libram unam,
Senæ,
Violarum,
Tamarindorum,
Passularum ana uncias tres,
Aquæ fontis libras decem.
Macerentur horis viginti quatuor, postea decoquantur ad medietatem, colentur & exprimantur: colaturæ libra una semis reservetur pro dissolutione Cassiæ & Tamarindorum. Residuo adde
Sem. Psyllii uncias tres;
Macerentur rursus totidem horis, semper agitan-

agitando: post exprime mucilaginem, cui adde
Sacchari libras quatuor.
Decoquantur iterum lento igne, & adde
Pulpæ Cassiæ,
Tamarindorum dissolutorum cum prædictâ decoctione ana libram semis,
Diagrydii uncias quatuor,
Spodii de Ebore,
Rhabarbari,
Santali albi,
Rubei,
Rosarum rubearum,
Violarum,
Sem. Papaveris albi,
quatuor frigid. minor.
Fœniculi,
Anisi,
de Berberib.
Fumiterræ,
Tragacanthi,
Amyli,
Gummi Arabici,
Rasuræ Eboris,
Glycyrrhizæ ana drachmas tres,
Myrobalanorum Indorum,
Emblicorum ana drachmas quinque semis.
Misce, fiat Electuarium.

F*Lavam bilem educit, ejus fervorem temperat, & febribus ardentibus auxiliatur: dolori capitis & vertigini à biliosorum humorum evaporationibus procreatæ, morbo regio, ac jecori supra modum calefacto succurrit.*

Diagrydium per se tritum, ac Spodium, & rasura Eboris tenuissimè pulverisata reliquis simul conterendis misceantur, & cribro transmissa decocto ad justam consistentiam redacto paulatim inspergantur, fiatque Electuarium, ut est artis.

ANIMADVERSIONES.

Ex conglomeratâ & malè consarcinatâ tot huic *compositioni* destinatorum ingredientium farragine, quàm delicatum scilicet parari queat *Electuarium*, quivis, qui penitiùs paulò eam introspexerit, nedum qui ipsam ejus præparationem tentaturus est, ad nauseam usque videbit. Et ut cætera cuncta missa faciamus, solùm *semen Psyllii* attingere libet, utpotè quod in satis largâ quantitate, huic *Electuario* additur, unde etiam nomen habet; Ex quo, ut Author ipse jubet, *mucilago* tota extrahenda, & cum *Sacchari* ℔ *iv* decoquenda est; Quale autem exindè evadat ferculum, is solus optimè novit, qui *Electuarium* hoc suis manibus antea confecit. Nil dicam de cæteris plurimis aliis, quæ *embammati huic viscido & mucilaginoso*, gratiæ conciliandæ ergo, æque tamen inconcinnè, adjecta sunt. Non mirùm sanè, quòd ægrotantes ab usu medicamentorum tantoperè abhorreant, ac emori sæpenumerò malint, quàm tali insulsâ medicinâ uti. Culpa autem hujus rei nulli alii imputanda est, quàm solis *Medicis*; illis nimirùm, quibus religio est à *Veterum* quorundam præscriptis vel latum unguem recedere, ac cum iisdem delirare volunt potiùs, quàm juxtà *Divini Senis Hippocratis* monitum, *citò, tutò & jucundè* curare. Ast habeant illi sibi opipara hæc sua *embammata*, & quæ intrivêre, ipsi exedant; Nos verò ob talia nil morabimur, quin alia meditabimur meliora. Qui proindè paulò potiorem hujus Pharmaci desiderat præparationem, is se gerat tali pacto; nimirùm juxtà modum nostrum, jam in præcedentibus pluries indigitatum: *Folia Senæ*, & si libet, etiam *Polypodium* sigillatim infusione vel copturâ extrahat; deindè reliquas *species* vel *fructûs* etiam seorsim: Ulteriùs *decoctis* vel *infusionibus* hisce simùl junctis *semen Psyllii* nonnihil extrahendum, & addito *Sacchavo* decoquendum est, nescio tamen ad quam consistentiam, utpotè quæ ob ingentem *mucilaginem* & *viscositatem* describi nequit: sed Pharmacopœo peritiori committenda erit, qui studiosè observare debet, ne à *mucilagine* decipiatur, quò minùs durabile efficiat medicamentum. Commiscendæ tandem *pulpæ fructuum confectionem* hanc ingredientium, ac ubi parùm refrixerint, *species* etiam subsequentes in pulverem redactæ, observando interim *animadversiones* nostras præcedentes, in *Electuarium de Hiera cum Agarico*.

ELECTUARIUM ROSATUM MESUÆ.

℞. Succi Rosarum rubearum perfectarum libras quatuor,
Sacchari optimi libram unam semis.
Coquantur lento igne ad Mellis consistentiam: deinde adde
Mannæ electæ succo Rosarum dilutæ uncias sex.
Ferveant simul paululùm: deinde benè tritis, & per cribrum transmissis adde
Diagrydii unciam unam semis,
Trochiscorum de Spodio unciam unam,
de Berberib: unciam semis,
Galliæ Moschatæ veræ,
Croci ana drachmas duas.
Fiat Electuarium, ut est artis, quod in vase vitreo repositum asservetur.

Cholagogum hoc salubre est biliosis affectibus, arthritidi calidæ, cephalalgiæ, vertigini, oculorum dolori, ictero, sanguinis quoque fervorem biliosum expurgat.

Paratur etiam Medicamentum hoc sine Galliâ, partim pro pauperibus, partim pro iis, qui Galliæ odorem non ferunt.

ANIMADVERSIONES.

Simplicissima hujus *Electuarii* præparatio vituperium non meretur; *Animadversio* facta etiam ratione *Galliæ Moschatæ*, nullâ ratione improbanda, quin seriò notanda est: Neque enim stercora *Moscho*, *Ambrâ* & *Ligno Aloes* (utpotè ex quibus *Gallia Moschata* constat,) condienda sunt. Cæterùm *Trochiscos de Spodio* & *de Berberib*: quod attinet, valdè imprudenter mihi videtur composita compositis cumulare, quasi verò *species* illæ, quæ prædictos *Trochiscos* ingrediuntur, æquè commodè huic *confectioni* in debita quantitate addi non potuissent, sed necessariò *Trochisci* addendi fuerint; qui alioquin raro vel nunquam à Medicis præscribuntur, deberent ideò prostare ratione solius hujus *Electuarii*; Proh! quàm stupidum hoc est! Næ hoc modo valdopere gravantur Pharmacopœi, tot ac tantis compositis præparandis, quæ vel spatio aliquot annorum ne semel quidem præscribuntur, quæque tandem, ubi vetustate consumpta, vel quovis modo tractu temporis corrupta fuerint, abjicere necessum est. Undè tùm non leve dispendiũ Pharmacopœo accedit, quòd tandem etiam in ægrotos redundat, qui ægerrimè postea suo ære damnum hoc resarciunt, & Pharmacopœo sumptus sive impensas suas refundunt; hinc demùm illæ lachrymæ! Huic incommodo jam ut obviam eamus, conabimur posthac illas *compositiones*, quas *composita* ingrediuntur, (licet haud exiguo nostro labore) exactissimâ & diligentissimà computatione resolvere, tantùm de *speciebus* singulas compositines ingredientibus, aliisque *compositis* additis, unicuique *compositioni* addendo, quantùm alioquin vel ad unum aut alterum granum *compositi* integri additum fuerit, facto initio ab hoc *Electuario*, quod jam præ manibus habemus, ubi *species* omnes *Trochiscorum de Spodio & de Berberib*: quæ hanc *compositionem* ingrediuntur, in debito & accuratissimè computato pondere, addemus; ut adeò in posterum non necessum sit, prædictos *Trochiscos*, vel plura similia superflua *composita* conficere, sed ut *species* ipsas recentes semper addere queamus. Utpotè

℞. *Sacchari albi opt.* ℔ j ß,
Succi Rosarum ℔ *iv*,

Coquantur lento igne ad consistentiam *Syrupi* multò crassiorem, quibus adde

Mannæ el. & colatæ ℥ *vj*,

ac ubi parùm refrixerint, *species* etiam subsequentes in pulverem redactas, scilicet

Rosarum rubrarum ʒ *iij* ß. *gr. vj*,
Spodii ʒ *j*. ℈ *ij*,
Sem. Acetosæ ʒ *j*. *gr. xxiv*,
Berberum ʒ ß. *gr. j*,
Coriandri,
Portulacæ,
Sumach ana ℈ *j*. *gr. vij*,
Amyli,
Florum Balaustiarum ana ℈ *j*. *gr. iv*,
Gummi Arabici ʒ *j*. *gr. ij*,
Ligni Aloes,
Mastiches,

Gall

Galliæ Moschatæ,
Nardi Indicæ ana gr. xvj,
Diagrydii ℥ j ß,
Croci ℥ ij,

Nota *Galliæ Moschatæ* ℥ ij, studiò omisimus, ob rationem superiùs dictam; possunt nec non *grana illa sedecim dictæ Galliæ Moschatæ,* quæ ex *compositione Trochiscorum de Berberib.* huic translata sunt, similiter omitti.

ELECTUARIUM E SUCCO ROSARUM NICOLAI.

℞. Succi Rosarum rubearum,
Sacchari albi ana uncias sedecim,
Scammonii præparati unciam unam semis,
Santali Rubri,
Albi,
Citrini ana drachmas sex,
Spodii de Ebore drachmas tres,
Camphoræ scrupulum unum.

Succus Rosarum cum Saccharo ad justam consistentiam coquatur, deinde tritæ species adjiciantur.

Commendatur ad omnes affectus, in quibus bilis flava redundat, aut biliosi ichores peccant, convalescentes ex ægritudine, quotidianarios & tertianarios sine molestia purgat, malignorumq; humorum reliquias potenter educit, tertianæ simplici, duplici, febribus biliosis, malisq; omnibus à calore natis prodest, præbetur in calidis capitis affectibus, ad purgandam materiam calidam & biliosam.

Modus confectionis hic est, ut succus Rosarum cum Saccharo in Syrupi consistentiam percoquatur; cui postmodùm inspergantur Santala in pulverem redacta, itemque Spodium tritum; postremò addantur Diagrydium & Camphora, quorum utrumque per se ac seorsim pulverisatum prædictis admisceatur, & fiat ex lege artis Electuarium.

ANIMADVERSIONES.

Animadversio Authorum super hoc *Electuarium* facta, simplicem bonamque ejus præparationem edocet: in eo autem solummodò Authores hallucinantur, quòd *Camphoram* per se pulverisare jubeant, quam per se & absq; ulla additione in pulverem redigere impossibile est. Proindè consultius est, *Camphoram* in mortario aliquot guttulis *olei Rosarum* vel *ligni Rhodii*, aut etiam *Amygdalarum dulcium* humectatam, terere, & *spodium*, uti rem siccam, tandem illi addere; sic enim simul in pulverem subtilem redigi possunt.

ELECTUARIUM DIASEBESTEN BARTHOLOMÆI MONTAGNANÆ.

℞. Sebesten sine nucleis,
Prunorum siccorum enucleatorum,
Pulpæ Tamarindorum ana uncias quinque,
Aquæ Violarum libram unam,
Ireos,
Succi Anguriæ ana uncias sex,
Succi Mercurialis depurati uncias quatuor,
Penidiorum uncias octo,
Sem. quat. frigid. major. excorticatorum ana uncias duas,
Diagrydii drachmas tres.

Coquantur Tamarindi, Sebesten & Pruna in aquis stillatitiis, & dissoluta commisceantur cum succis, addendo pulpæ Prunorum libram unam semis. Postea addantur Penidia, & his dissolutis Diagrydium & reliqua commisceantur, ac fiat Electuarium.

Confert febribus biliosis interpolatis, ac continuis exquisitis, quarum vehementiam sedat, sitim extinguit, vigilias arcet, & acres humores per urinam educit.

Anguria, quæ Hetruscorum est Cucumis in ventrem crescens (quæ alioquin Albateca, Batega, & Melon Indus dicitur) nobis deest: pro ejus igitur succo aquam Melonum stillatitiam substituimus.

Aliqui, nec sine ratione, ex seminibus frigidis Electuarium hoc ingredientibus emulsionem parant, quam cum Penidiis decoctam compositioni postmodùm indunt, ac cum cæteris ad justam Electuarii consistentiam reducunt.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

Ut inconcinna est hujus *Electuarii* ingredientium specierum congeries, atque indè emergens insulsa *confectio*: ità insipidæ etiam sunt auctarii loco adjectæ *animadversiones*, omni ratione & judicio destitutæ, quæq; vel primo saltem intuitu, illis, qui artem pharmaceuticam vix à limine salutârunt, risum moverent; nedum in eadem aliquantùm exercitatis. Quarum ultima tamen videtur quodammodò propinquius ad scopum accessisse, sed & ipsa manca est & mutila: Ut autem sine prolixiori examine *pulmenti* hujus aliam addamus præparationem, en! habe sequentem.

℞. *Sebesten sine nucleis, Pruna itidem enucleata & Tamarindos*, affusisque *aquis stillatitiis, Violarum, Ireos, ac succis Anguriæ & Mercurialis*, decoque ad consistentiam pulmenti, quod trajice per setaceum; Cui adde loco *Penidiorum Saccharum commune album*, nec non *pulpam Prunorum*, coquantur invicem ad consistentiam *Electuarii*; huic tandem admisce, *semina quatuor frigida majora excorticata*, in mortario cum particula *aquæ* minutissimè contusa, ac si *emulsionem* conficere velles, & per cribrũ etiam vel setaceũ transmissa, ac ubi quodammodo refrixerit, ultimò *Diagrydium* adde: sic paratum erit ferculum, quo is, cujus palato hoc arridet, ad libitum & sufficientiam, exsaturari poterit.

DIASENA NICOLAI.

℞. Senæ uncias tres,
Avellanarum tostarum numero quinquaginta,
Serici tosti drachmas duas,
Lapidis Armeni loti drachmam unam,
Lazuli loti drachm. tres,
Sacchari uncias sex,
Cinamomi unciam unam,
Caryophyllorum,
Galangæ,
Piperis,
Spicæ Indicæ,
Seminis Ocimi,
Folii, aut Macis vel Cassiæ ligneæ veræ,
Cardamomi,
Croci,
Zingiberis,
Zedoariæ,
Florum Rorismarini,
Piperis longi ana drachmas duas,
Mellis despumati libras duas.
Misce, fiat Electuarium.

Melancholicis, maniacis, tristitiâ ac mœrore affectis, lienosis, scabie, elephantiasi, & quartanâ laborantibus, atque insuper omnibus noxis ex atra bile natis medetur.

Pro Lapide Armeno de quo magna est inter Authores controversia, Lapis Cyaneus vel Cæruleus vulgariter Lapis Lazuli dictus, rectè hîc nostrâ opinione substituitur, ut qui magnam cum Armeno cùm ratione originis, tùm virium affinitate cognationem habeat. Eligendus est autem Lapis Lazuli aureis maculis distinctus, seu in cujus fracturis radiantes quædam ac splendentes aureæ stellæ scintillant, unde à Mesuæo lapis stellatus vocari meruit: cujus, prout & Serici præparatio, infrà & suo loco tradetur.

ANIMADVERSIONES.

Hoc *Electuarium* solâ ac simplici ingredientium mixturâ confici potest, uti alia, simplici viâ parata *Electuaria*. De *Saccharo* verò notetur, quòd si *mel* quodammodò crassum sit, priùs dissolvi, sicque dissolutum *melli* permisceri debeat; si verò liquidius *mel* extiterit, in pulverem redactum vel saltem contusum illi admiscendum sit. De *Serico tosto* multa quidem dicenda essent, quàm inutiliter illud non solùm huic *Electuario*, sed etiam aliis plurimis *compositionibus* addatur; ex quibus tamen ceu inutilis carbo meritò exulare deberet: sed hæc nobis reservabimus, donec de ejusdem *præparatione* verba simus facturi.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS QUINTA,

CONTINENS CONFECTIONES SOLUTIVAS in Forma Solida,

NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

P*Auca in hac* classe confectionum solidarum *occurrunt emendanda, cùm ob simplicem earum componendi modum, tùm etiam, quòd major illarum pars, jam in præcedenti* classe *revisa & castigata fuerit. Operæ precium saltem nunc est, ut, quid per* confectionem solidam *Medici & Pharmacopœi propriè intellectum velint, breviter explicemus. Nimirum:*

Confectio solida dicitur medicamentum siccum, in forma orbiculari vel oblongâ aut quadratâ, factum ex Saccharo priùs aliquo liquore convenienti dissoluto, iterumque ad omnimodam aquositatis exhalationem, sive ejus consistentiam sicciorem cocto: cui demùm, dum adhuc liquidum & calidum est, aut antequam pristinam suam duritiem prorsus adipiscatur, species vel purgantes vel aromaticæ, vel etiam conservæ, condita, fructus, vel olea still. aut aliæ res, in debita & convenienti quantitate, commisceantur. Inventum ut eodem modo, quo in *Syrupis, Electuariis, &c.* beneficio *Sacchari* (quod, uti superiùs diximus, tanquam Pharmacopœorum *sal* est) species ingredientes, quæcunque illæ sint, ad tempus integris viribus conservari possint, utque variæ medicinarum formæ, ad uniuscujusque delectum accommodatæ, in Officinis prostent.

ANISUM LAXATIVUM.

℞. Sem. Anisi mundati uncias sex,
Diagrydii uncias tres & drachmas sex,
Mastiches electæ unciam semis,
Spec. de Gemmis frig. drachmas duas,
Diamargarit. frigid.
Cinamomi acuti,
Caryophyllorum,
Nucis Moschatæ ana drachmam unã,
Sacchari albissimi libras quinque & uncias quatuor.
Fiat secundum artem Confectio.

A*Niso hoc solutivo plurimi adstrictâ alvo laborantes, ad eam facilitandam ante cibum utuntur: nonnulli autem qui Medicamenta purgantia alioquin respuunt, hujus confectionis jucunditate allecti, eâ assumpta*

repurgantur. Veruntamen in medicamento hoc cum solum Diagrydium vires suas exerat, iis tantùm, quibus hoc ipsum convenit, est exhibendum.

DIACARTHAMUM SOLIDUM.

Species ingredientes Electuarii Diacarthami Arnoldi cum Saccharo conficiantur, ut est artis, seu ad normam Elescoph.

Iisdem viribus quibus liquidum pollet, & gratius quàm illud assumitur.

CONFECTIO ADVERSUS LUMBRICOS.

℞. Sem. Cinæ drachmam unam,
Rad. Filicis,
Graminis,
Dictamni ana scrupulos duos,
Cornu cervi usti,
Rhabarbari ana scrupulos quatuor,
Sacchari diluti aqua Graminis uncias sex.

Vermes & animalia ex humorum corruptione in intestinis nata enecat, & ejicit. Datur puerulis, quos lumbricorum frequens morsus infestat, aut eorundem rosio vellicat.

ANIMADVERSIONES IN CONFECTIONEM ANISI LAXATIVI, DIACARTHAMI SOLIDI, ET confectionem adversus lumbricos.

HÆ enumeratæ *confectiones* possunt quidem juxtà modum præscriptũ præparari: ast rationi non consonum est, *species cordiales purgantibus* immiscere, utpotè quæ in hisce nihil ampliùs præstare possunt, quàm quòd precium solùm augeant, & quandoque etiam saporis gratiam immutent & diminuant. In reliquis peritus Pharmacopœus studiosè observabit, ut *species Saccharo* nonnihil refrigerato & indurescenti, sub finem immisceat secùs si, fiat, *Diagrydium* grumescit, aut in pristinam resinosam formam abit, quod ita in corpus assumtum vix quicquam operatur. Nec per se solum *Diagrydium* dictum, *Saccharo* immiscendum est, sed aliis *speciebus* permixtum, quæ ejus coagulationem vel conglobationem impedire quodammodo possint.

In *Diacarthamo solido*, quod ad normam *Elescoph*, (in quo ℥ *vj, specierum uni libræ Sacchari destinantur*) parare præcipiunt, hoc monere volui, quòd quantitas *specierum* assignatum pondus *Sacchari* excedat, ac ob id difficiles paratu sint hæ & consimiles *confectiones*, ac ori & oculis ingratæ evadant; accedit quòd *species* jam adhuc intensè calenti *Saccharo* immisceri jubeantur, quo ipso facillimè contingit, ut ob *Diagrydium* (uti jam superiùs commemoratum) præsertim si in operationibus pharmacevticis non multùm exercitatus & expeditus *confectionem* moliatur, tota *confectio* destruatur: Suaderem igitur, ut saltem *tres* vel ad summum *quatuor unciæ specierum ad* ℔ *j Sacchari* sumerentur. Præterea in præparatione hujus *confectionis*, non opus est vel *melle rosato*, vel *Saccharo Candi*; posset etiam *pulpa Cydoniorum* omitti, (quæ etiamsi admiscenda est, præstat, ut statim atque *Saccharum* ab igne removetur, illi adhuc ferventi addatur, in eoque dissolvatur,) similiter etiam *Manna*. Atque hâc ratione *quantitas specierum* multùm diminueretur, & nihilominus *confectio* hæc, quantumvis ad *Sacchari libram integram*, *tres* solummodò *unciæ specierum* sumantur, ad operandum satis efficax erit. Ut autem de ligitimo præparandi modo eò certiùs constet, integram præparationem hîc subnectam. Utpotè:

℞. *Specierum Diatrag. frigidi,*
Medullæ Carthami ana ℥ß,
Zingiberis ʒ ij,
Diagrydii ʒ iij,
Turbith albi ʒ vj,
Hermodactylorum ℥ß,
Misce, fiat pulvis.
Posteà,
℞. *Sacchari albi in aqua Rosarum dissoluti* ℔ j,

Coquatur ad consistentiam debitam & notam, quam tabulati vocant, cui statim adhuc ferventi injice, in eoque dissolve
Gelatinæ Cydoniorum, si libet, ℥ j,
Mannæ electæ ʒ ij.

Et ubi parùm refrixit, aut condensationis notam præbet, *species* etiam *suprà dictas* confestim immisce, ac in aptum & conforme receptaculum effunde, dividendo postea

posteà cultro in *Morsulos*, quorum quilibet habeat pondus *duarum vel trium drachmarum* circiter.

Nota, si *Species Diatragacanthi frigidi* jam paratas (quæ utplurimùm in promptu sunt) accipere lubet, per me licet; sin minùs, accipiantur *ingredientia dictæ compositionis recentia*, & quidem pro qualibet *uncia una* ejus *decima sexta pars*, *sive* ℥ß, & pro qualibet *drachma una grana tria cum dimidio* circiter.

DIACYDONIUM LAXATIVUM.

℞. Foliorum Senæ el. uncias duas semis,
Sem. Anisi drachmas tres.

Infundantur in libris duabus vini Malvatici per horas duodecim, posteà coquantur levi igne ad medias, colenturq́ȝ. In colatura hac infunde per noctem loco calido

Rhabarbari electi drachmas sex: manè colentur, & colatura servetur.

Deinde

℞. Zingiberis albi unciam unam,
Cinamomi acuti drachmas sex.

Infundantur seorsim per noctem in succi Limonum & Citri ana unciis quatuor: manè colentur & exprimantur.

Posteà

℞. Pulpæ Cydoniorum, lege artis paratæ, libras duas semis,
Sacchari clarificati libram unam semis.

Coquantur cum superiore expressione, continuè agitando ad justam consistentiam, in fine addendo infusionem Zingiberis, suprà cum succis paratam; & insuper

Diagrydii unciam semis.

Fiat Diacydonium in scatulis.

QUi lucidum ac transparens hoc medicamentum parare voluerit, Rhabarbarum omittat. Aliqui Mechoacam ejus loco addunt, unde minùs tingitur: Diagrydium verò cum spiritu vini solutum, ut lucidius evadat pharmacum, sæpiùs transcolant, & per chartam emporeticam trajiciunt. Nonnulli Antimonii infusum quandoque addidêre. Verùm ventrem turbandi multæ sunt artes, attamen electivè purgantibus non temerè abutendum: præsertim verò in delicatulis ac infantibus, cavendumque ne vulgus, nomine Diacydonii deceptum, Diagrydiatum hoc promiscuo ac inconsiderato usu quibusvis id temerè exhibendo, in sui noxam porrigat.

ANIMADVERSIONES.

DIacydonium hoc, si ex *pulpa Cydoniorum* conficiendum, sive *Rhabarbarum* ipsum, sive ejus loco *Mechoacannam* acceperis, lucidum ac transparens illud non effeceris: accedit, quod *extractum foliorum Senæ* æquè crassum nigriusque ipso *extracto Rhabarbari* fit; si verò ex *mucilagine* sive *gelatinâ* conficere ipsum libuerit, transparens quidem juxtà modum sequentem evadet; ast ex flavedine nigricans. Nimirum

℞. *Foliorum Senæ* ℥ ij ß,
Rhabarbari el. ℥ vj,

Fiat ex illis junctim *spiritu vini extractum* satis spissum, vel si laboribus parcere volueris, cùm aliàs *extracta* hæc in officinis utplurimùm prostent

℞. *Extracti foliorum Senæ* ℥ j,
Rhabarbari ℨ iij *vel* ℥ß,
Resinæ Scammon. (*loco Diagrydii*) ℨ iij. *vel* ℥ß,

Dissolvantur iterum in s. q. *spiritu vini rectificatissimi* & filtrata asserventur. Posteà confice ex *Cydoniis* frustulatim incisis affusâ s. q. *aquæ mucilaginosum decoctum*, ut moris est pro conficienda *gelatinâ*, cujus

Gelatinæ accipe ℔ iij,
Sacchari albissimi ℔ j ß,

Coquantur ad debitam *gelatinæ* consistentiam: Huic ab igne remotæ paulatim admisce *solutionem prædictam extractorum spiritu vini rectificatissimi* factam, superiusque asservatam; sic enim *spiritus vini*, utpotè summè volatilis protinus auras petet, & *gelatinam* relinquet *extractis* imprægnatam: Cui tandem, antequam jam jam in scatulas vel formas effundere lubido fuerit, aromatisationis gratiâ

Olei Cinamomi guttas viij,
Anisi guttas vj. &

Olei Zingiberis gutt. vij.
instillare poteris; Hoc modo *Diacydonium* conficies simplici modo parato longè gratius.

DIACYDONIUM LAXATIVUM PELLUCIDUM.

℞. Extracti Scammonii leviter saltem inspissati, sed ab omni liquore separati, ut instar resinæ cujusdam liquidæ appareat, uncias quatuor.
Hoc solvatur iterum, affuso pauco Spiritu vini optimè rectificati, & permisceatur diligentissimè agitando, cum gelatinæ Cydoniatæ jam perfectè coctæ libris tribus semis. Infundatur in scatulis.

Bilem & pituitam satis potenter educit, pro delicatis & iis, qui pharmaca cætera aversantur, ac respuunt, concinnatum; attamen febribus continuis inidoneum.

IN diacydonio hoc laxativo pellucido, ad hominum potius saporem delectandum, quàm medicamenti intentionem promovendam, plurimi hucusque & Medici & Pharmacopœi laborârunt, quorum cuilibet pro suo invento sua quoque rependitur gratia. Nobis autem suprà scriptus compositionis nostræ modus omnium commodissimus, & securissimus esse videtur, qui Scammonium perfectè dissolutum, & liquidum, continuâ agitatione universæ massæ cydoniatæ superfusum æqualiter communicatur & permiscetur.

ANIMADVERSIONES.

EX superiori præparatione *Diacydonii*, & adjunctis *animadversionibus* nostris super ipsum factis, etiam hujus præparatio facilè elucescit; propterea benevolum Lectorem eò remittimus. Solent etiam solertes & curiosi Pharmacopœi unicè in id esse intenti, ut oculis delectabile, nec minus ori gratum illud conficiant, & hujus gratiâ varios excogitavêre præparandi modos: quos tamen heîc recensere & annectere supervacaneum esse existimo; sufficiat genuinum indigitâsse præparandi modum.

ELECTUARIUM EPISCOPI, SEU ELESCOPH SOLIDUM.

Fit juxta descriptionem Mesuæ, speciebus addendo pro unciis sex
Sacchari libram unam.

EAsdem vires præstat, quas vel species, vel liquidum Electuarium possidet: vulgo tamen in hac forma magis expetitur.

ANIMADVERSIONES.

COnsulantur *animadversiones* nostræ super *confectionem Diacarthami solidi*, inprimis ratione improportionatæ quantitatis *specierum* respectu *Sacchari*, & secundùm illarum ductum, instituatur etiam hujus *confectionis* præparatio. Neq; enim opus est enumeratis *speciebus*, præscriptas & deputatas *sex uncias Sacchari pulverisati* addere, & denuò loco *mellis* cum tripla quantitate *Sacchari* in *confectionem solidam* redigere; quinimò sufficient *unciæ tres* circiter *specierum* pro *libra una Sacchari*.

HOLIPPÆ PURGANTES.

℞. Turbith albi gummosi, & ab exteriori cortice mundati drachmas quinq;,
Cremoris Scammonii vel Pulveris Syrii drachmas duas,
Zingiberis albissimi ab exteriori cortice mundati,
Cinamomi acutissimi ana drachmam unam semis,
Hermodactylorum electorum & mundatorum drachmam unam.
Fiat Pulvis subtilissimus, cui admisce
Farinæ triticeæ candidissimæ,
Sacchari albissimi ana uncias quatuor.
Cum sufficienti quantitate aquæ Rosarum
Fiant secundum artem Holippæ.

PItuitosos biliososq; humores educunt, nec non serosa excrementa evacuant: usui sunt iis potissimùm, quibus appetitûs perversitas alterius Medicamenti sumptionem dissuadet, quiq; ob saporis offensam alioquin tolerandam sic studiosè falli desiderant

PASSU-

PASSULÆ LAXATIVÆ SICCÆ D. D. EMMANUELIS DIDYMI.

℞. Passularum minorum unciam unam,
Radicum Esulæ præparatæ,
Hellebori nigri præparati ana drachmas duas.
Bulliant in libra una aquæ ad medias, colentur, fortiterque exprimantur.
℞. Passularum minorum pinguium optimè mundatarum uncias sex: quibus affunde in vase vitreato colaturam superiorem, stent aliquandiu in infusione, deinde igne lentissimo bulliant ad humoris consumptionem, cum paulisper refrixerint, superasperge pedetentim
Pulveris Diagrydii optimè præparati unciam unam.
Deinde passulæ extendantur separatim in patina, & propè fornacem exiccentur.

Puerulis trium vel quatuor annorum 12. 15. ad 18. Verùm adultioribus 60. vel 65. usque ad 70. istiusmodi passularum exhibentur.

ANIMADVERSIONES IN HOLIPPAS PURGANTES ET PASSULAS LAXATIVAS.

PArentur tantummodò ad normam præscriptam, cùm nihil iis insit, quod peculiarem *animadversionem* mereatur.

DIAPHOENICON SOLIDUM.

℞. Dactylorum triduo aceto maceratorum numero sex,
Cardamomi drachmas duas,
Pinearum,
Amygdalarum dulcium ana drachmas quindecim,
Turbith drachmas duodecim,
Diagrydii drachm. undecim,
Sacchari Candi uncias duas,
Piperis longi,
Zingiberis,
Foliorum Rutæ siccatorum,
Cinamomi,
Macis,
Sem. Fœniculi,
Anisi,
Dauci,
Galangæ,
Ligni Aloës ana drachmam unam,
Sacchari libram unam.
Fiat confectio solida, ut est artis, æqualiter pulveres miscendo.

Viribus affine est liquido: altero tamen longè gratius, cum pro semine Libistici, quod nauseam movere solet, non minore effectu Cardamomum substituatur.

ANIMADVERSIONES.

SI tyro medicinæ, aut alius aliquis, qui praxin medicam hodiernà die primitùs inchoavit *compositionem* hanc præscriberet, veniam vix mereretur; Sed quòd toties hæc *compositio* reformata, ac à tot tantisque Medicis revisa, denuoque impressa sit, id demùm ingenti dedecori est. Etenim eam paratu prorsus impossibilem esse, quis non videt? Et quis unquam *uncias undecim specierum ad libram unam Sacchari*, pro *confectione* tali paranda ausus est præscribere? Ne itaque in vanum labores, vel *Dactylos, Pineas, Amygdalas, Saccharum Candi*, huic *compositioni* tanquam superflua detrahere, vel etiam *Sacchari pondus* duplicare suadeo; & sic tandem absque ulteriori informatione præparatio hujus *confectionis* feliciùs succedet sub manu.

ELECTUARIUM E SUCCO ROSARUM SOLIDUM.

℞. Specierum ingredientium Electuarium de succo Rosarum Nicolai, quantum describitur suprà.
Cum Sacchari unciis sedecim fiat Confectio in solido, recipiendo tantùm succi Rosarum libram unam.

IDem præstat quod liquidum, & quidem paulò potentiùs: minor enim est hic succi Rosarum, quàm in liquido quantitas.

ANIMADVERSIONES.

IN hac *compositione*, quod singulariter moneam, non invenio; etenim præparatio

ratio hæc *animadversionibus* nostris antecedenter factis usque quàque respondet: nam *specierum unciæ quatuor & drachma una*, ad nostram sententiam, *unciis sedecim Sacchari* destinantur.

DIATURBITH CUM RHABARBARO BARTHOL. MONTAGNANÆ.

℞. Rhabarbari drachmas decem,
Turbith albi & gummosi,
Hermodactylorum ana unciam unam,
Diagrydii unciam semis,
Zingiberis,
Santali albi,
Rubri,
Violarum ana drachmam unam semis,
Mastiches,
Anisi,
Cinamomi,
Croci ana drachmam semis,
Sacchari albi libram unam, uncias duas, drachmas duas.

Flavam bilem & pituitam educit, atque aquâ inter cutem laborantibus mirificè confert; ad vermes etiam efficacissimum est medicamentum & valdè idoneum: nam Rheum vermes maximè enecat, & Turbith pituitam ipsam vermium verum fomitem ejicit.

ZINGIBER LAXATIVUM.

℞. Zingiberis drachmas duas,
Cinamomi,
Caryophyllorum ana drachmam unam,
Nucis Moschatæ,
Galangæ ana scrupulum unum,
Croci grana quatuordecim,
Turbith scrup. unum semis,
Diagrydii drachmas tres,
Sacchari uncias quatuor.
Fiat confectio solida.

Datur adultis à drachmis tribus ad quatuor: sed cautè hoc Medicamento utendum, præsertim cùm vulgus promiscuè eo abutatur, ad quoscunq; affectus indiscretè ac præposterè id adhibens; bilem tamen & pituitam evacuat, verùm in febrium suspicionibus ab ejus usu cavendum: humores enim nimium fundit & liquat; unde Hypercatharsis de facili metuenda foret, ac Medicamenti ipsius caliditas calidos affectus plùs magis irritat, incendit & inflammat.

ANIMADVERSIONES IN DIATURBITH CUM RHABARBARO, ET ZINGIBER LAXATIVUM.

Harum ambarum *confectionum* præparationes satis dextrè ab Authoribus præscribuntur; proindè ipsis suas laudes non detrahere, necquicquam in iisdem immutare volui.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS SEXTA, CONTINENS PILULARUM COMPOSITIONES,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

Κ*αταπότια sive* Pilulæ *à parvæ* pilæ *similitudine, sive commodâ deglutitione ità dictæ*, sunt medicamenta in formam globulorum redacta, facta & efformata ex diversis speciebus purgantibus potissimùm, Narcoticis, Diureticis & similibus: eum præcipuè ob finem inventa, ut insuavitas & amaritudo quorundam simplicium (Aloës præsertim, quæ veluti corpus & basis existit omnium ferè pilularum purgantium,) minùs gustu percipiatur; & ut plura medicamenta ad satis diuturnum tempus ob Aloën illis admixtam, ceu verum à putredine præservativum, sub hac forma, scilicet pilularum, vel earundem massæ, commodiùs asservari possint.

Insignis autem in hac classe adest pilularum *luxuries & inutilis abundantia, quæ meritò diminuenda esset, ne tot tamq; ingentes* compositiones, *quæ vel rarissimè vel nunquàm à Medicis præscribuntur, frustrà in* officinis *prostarent; addo, quòd pars maxima ipsarum in operationibus & virtutibus (si* animadversionibus *Authorum habenda fides) conveniunt, ut non videam, ad quid tantâ diversarum* pilularum *farragine opus sit: Possemus sanè* tempori, chartæ & sumptibus *parcere, & paucioribus ac selectioribus sex vel septem earundem præscriptis formulis contenti esse.*

PILULÆ DE AGARICO MESUÆ.

℞. Agarici drachmas tres,
Iridis,
Marrubii ana drachmam unam,
Turbith drachmas quinque,
Specier. Hieræ picræ Galeni drachm. quatuor,
Colocynthidos,
Sarcocollæ ana drachmas duas,
Myrrhæ drachmam unam,
Sapæ, quantum satis est.
Fiat Massa.

Thoracem à pituitâ putri & crassa repurgant, ob id antiquæ tussi & asthmati, aliisq; thoracis vitiis à crassis ac pituitosis humoribus ortis auxiliantur.

Agaricus

AGaricus in compoſitionibus Pilularum à nobis ſemper ſumitur Trochiſcatus: Trochiſci itidem Alhandali pro Colocynthide à nobis ſubſtituuntur, prout in annotationibus ad Hieram Logadii monuimus.

PILULÆ AGGREGATIVÆ MAIORES MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum,
Rhabarbari ana drachmas quatuor,
Succorum inſpiſſatorum Eupatorii, id eſt, Agerati,
Abſinthii ana drach. tres,
Diagrydii drachmas ſex,
Myrobalan. Chebulorum,
Indorum,
Agarici,
Colocynthidos,
Polypodii ana drachmas duas,
Turbith,
Aloës ana drachmas ſex,
Maſtiches,
Roſarum,
Salis Gemmæ,
Epithymi,
Aniſi,
Zingiberis ana drachmam unam.
Syrupi Roſati ſol. & Elect. Roſati partes æquales, aut dicti Electuarii ſolius unciam unam.

POlychreſta catapotia dicuntur, quòd ad multos affectus corporis præter naturam ſint utilia, ac omnes humores purgent: ad varios enim capitis, ventriculi, jecorisq́ affectus ſunt efficaces; nam purgant ex iis, & ſenſoriis pituitam & bilem utramq́, quapropter ad diuturnas febres & complicatas, vitia capitis, ventriculi, ac jecoris plurimum faciunt.

QUidam Diagrydii drachmas tantummodò quinque legunt; potior tamen Medicorum pars ſex drachmas adſcripſit. Ubi ſuccus Abſinthii in pilulis ſumendus eſt, vulgaris ſive noſtratis Abſinthii ſuccum ſtatuimus intelligendum.

PILULÆ AGGREGATIVÆ MINORES MESUÆ.

℞. Myrobal. Citrinorum,
Indorum,
Emblicorum ana drachmas tres,
Maſtiches,
Aniſi,
Succorum inſpiſſatorum
Eupatorii, ſeu Agerati,
Abſinthii,
Roſarum ana drachmas duas,
Rhabarbari drachmas quinque,
Specierum Hieræ picræ Galeni drachmas duodecim.
Cum ſucco Apii formetur Maſſa.

PItuitam & bilem utramq́ à ventriculo & capite purgant, obſtructiones hepatis liberant, ipſumq́ cum ventriculo roborant, febres antiquas, pruritum, & ulcera maligna juvant.

MElichius in Diſpenſatorio ſuo, non aquarum tantùm, ſed etiam ſuccorum uſum in conficienda maſſa pilulari planè excludit, eorundemque loco, mel, aut Syrupum aliquem tenuioris conſiſtentiæ ſubſtituit: Nos cum Saccharo parùm coquendos eſſe ſuccos, conſultum ducimus.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE AGARICO, AGGREGATIVAS MAIORES MESUÆ, ET MINORES EIUSDEM.

IN præfatis *pilularum formulis*, pauca quoad præparandi modum invenio, quæ cenſurâ & correctione ſingulari indigerent: id ſaltem manebo, ut *Gummata*, pleraſque *pilularum compoſitiones* ingredientia, reliquis *ſpeciebus* non confeſtim, ſed ſigillatim priùs, vel *vino* vel *alio liquore convenienti* diſſoluta, demùm addantur; neque tamen multùm vel penitùs non coquantur, ne ſubtilior eorum ſubſtantia avolet in auras. Exemplum ſuppeditant hæ *pilulæ de Agarico Meſuæ*, quas *Myrrha* &

rha & *Sarcocolla gummata* (communiter loquendo) ingrediuntur, quæ ipsa electa priùs & pulverisata, cum pauca quantitate *Sapæ* vel *vini* infundantur, & in leni calore digerantur, donec in pulmentum veluti diluta sint; quibus tandem *reliquæ species* imprimantur, undè denique *massa* formetur non nimis dura, utpotè quæ tractu temporis spontè indurescit. In *pilulis* verò *Aggregativis majoribus*, *& similibus*, ubi *Aloë* corpus quasi *massæ* existit, is servetur parandi modus: Nimirùm *Aloë* per se primò in mortario tepido cum *succis inspissatis*, *Syrupo* vel *Electuario rosato* (aut in aliis *compositionibus* liquore determinato, quo *species* in massam redigi jubentur,) nonnihil dissolvatur: postea reliquæ *species* addantur, sicque tandem *massa* paretur non nimis dura.

In *pilulis* etiam *Aggregativis minoribus Mesuæ*, idem ferè modus ac in præcedentibus observetur: Nempè *species Hieræ Picræ Galeni* cum *succis inspissatis*, &, si opus fuerit, *succo Apii* aliquantùm in mortario tepido dissolvantur, vel simul agitando parùm liquescant, & reliquis denique *speciebus* additis, *massa* effingatur.

Observetur hîc, quòd certa quantitas *liquoris addendi* exactè determinari nequeat: Prout enim *succi* plùs minusvè inspissati sunt, ità etiam eorum pondus in additione variat, pro *massa* ad justam consistentiam redigendâ. Melichii exclusionem *succorum & aquarum* pro *pilulis* efformandis, tanquam sine singulari ratione factam, in omnibus *compositionibus* indiscriminatim non admittimus: *Syrupi* enim, quos eorum loco substituendos præcipit, nil ampliùs possunt, quàm quòd efficiant, ut *species*, quibus vel parùm aut nihil pro massa efformanda *Aloës*, vel ejus loco *succorum inspissatorum* vel *extractorum* additum est, cum illis citiùs in massam redigi possint. Ast leve hoc emolumentum, meo judicio, vix resarcire poterit damnum inde exurgens; nimirùm quòd *Syrupis*, neque *Aloë*, quæ intimè *species* tanquam corpus complecti debet, neque *Gummata*, quæ vicem *Aloës* quandoque supplent, exactè dissolvi queant. Accedit, quòd *massæ pilularum* ex eorum additione in quantitate & pondere sensibiliter incrementum capiant; ac per consequens etiam *pilularum doses* non parùm augeantur; quæ tamen quantò exiliores, tantò ægrotantibus gratiores sunt. Quibus rationibus ventilatis, quilibet sibi eligat, quod maximè ad commodum & gratiam ægrotorum facere possit.

Nota, quòd *species Hieræ Picræ Galeni*, *pilulas de Agarico & Aggregativas minores* ingredientes, non resolverim, & unicuiq; *compositioni* prædictarum *specierum* ingredientia sigillatim computata, in determinato pondere non addiderim, factum est ob simplicitatem earundem specierum, utpotè quæ facili negotio (si fortè in promptu non essent) parari, tùm etiam à quovis leviter saltem artis pharmaceuticæ fundamentis instructo, resolvi possint. Nihilominus tamen ut Pharmacopœos hoc onere & labore sublevem, eas resolutas hîc sub finem addam, factâ supputatione pro *uncia dimidia*, & *unciâ integrâ cum dimidia* conjunctim. Primò quidem pro *uncia dimidia*.

℞. *Cinamomi*,
Cubebarum,
Radicum Asari,
Spicæ Indicæ,
Mastichis,
Croci ana ℈ß,
Aloës Succotrinæ ʒ iij,
Misce, *fiat Pulvis*.

Secundò pro *uncia una & dimidia* conjunctim.

℞. *Cinamomi*,
Cubebarum,
Radicum Asari,
Spicæ Indicæ,
Mastichis,
Croci ana ʒß.
Aloës Succotrinæ ℥j. ʒ ij.
Misce.

PILULÆ ALOEPHANGINÆ, SEU AROMATICÆ MESUÆ.

℞. Cinamomi,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Calami Aromatici,

Nucis Moschatæ,
Macis,
Cardamomi,
Caryophyllorum,
Radicum Asari,
Mastiches,
Schœnanthi,
Spicæ Indicæ,
Galangæ ana unciam unam,
Absinthii sicci,
Rosarum rubearum ana drachmas quinque.

Crassiusculè contusa infundantur in aquæ libris duodecim: coquantur lento igne in duplici vase, ad duarum partium consumptionem, deinde exprimantur fortiter, & colentur. In colaturæ libris duabus dissolve Aloës Succotrinæ multoties in vitreo vase cum aquâ pluviâ elotæ & siccatæ libram unam. Agitentur continuè in Sole, vel loco calido: deinde adde pulveris

Myrrhæ,
Mastiches ana drachmas quinq;,
Croci drachmas tres:

Residuum colati decocti ex Aromatibus affundito, & exiccetur ad Solem, seu in loco calido, admiscendo subinde quod densatum est liquido: & linteo puro vas contegatur adversus incidentium muscarum & sordium injurias, atque ita reponatur Massa.

Conficiantur hæ pilulæ mense Majo, Junio aut Julio.

Ventriculum, cerebrum, & sensoria omnia ab humoribus crassis, putribus, & pituitosis mundificant, ac inde natos dolores tollunt, stomachi robur augent, coctionem promovent, appetitum instaurant, cruditates abolent, ac nutritorias partes plerasq; à noxiorum humorum, frigidiorum præsertim, accumulatione tuentur.

Medicamentum hoc, quod Mesues à Lampone Pelusiota mutuatus esse videtur, ut apparet ex Galeno lib. 8. de comp. Med. secund. loc. cap. 2. utpote quod cum Hiera Lamponis ferè concordet, ab Auctore potiùs ad corroborandum ventriculum & cerebrum, quàm alvum ducendam est institutum: unde Aloën toties lotam ad ejus compositionem requirit. Insignes id porrò vires obtinet, ac communiter in pilulas efformatum porrigitur. Dicuntur autem hæ pilulæ aromaticæ, eò quòd multis constent aromatibus, itemque pilulæ Solis, quod in Sole seu insolando perficiantur.

Cùm aromatum vis cocturâ facilè evanescat, ideò nostri Pharmacopœi aliam compositionis formulam nobis hactenus usitatam, nostro hortatu, in posterum quoq; sequuntur. Aromatum enim medietatem crasso modo tritam aquæ puræ libris octo ad dimidias incoquunt, cujus colati medietati seu libris duabus Aloën priùs debito modo elotam & siccatam lege artis diligenter indunt: residuis porrò duabus libris tenuissimos pulveres Myrrhæ, Mastiches & Croci admiscent, atque his cum Aloë prædicta conjunctis reliquam aromatum medietatem subtilissimè tritam superaddunt; & sic omnia permiscendo ac exiccando in massam cogunt usui reservandam.

Easdem ferè vires obtinent, aut saltem modò dictarum pilularum vires æmulantur pilulæ illæ sine cura dictæ, Clarissimi quondam Viri D. D. Cyriaci Weberi, quarum descriptio hæc est.

℞. Xylocassiæ,
Cinamomi acuti,
Nucis Moschatæ,
Mastiches electæ,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Liquiritiæ ana drachmam unam,
Rosarum rubearum drachmas duas,
Rhabarbari optimi drachmam unam semis,
Spicæ Indicæ drachmam semis,
Aloës succo Rosarum lotæ uncias tres.
Redigantur in massam pilularem.

ANIMADVERSIONES.

Variæ in hac *compositione* occurrunt difficultates: Primò quidem ratione ingentis copiæ *Aromatum adjectorum*, respectu exiguæ quantitatis *Aloës*; quam tamen non adeò vehementer improbo, si corroborando *ventriculo & capiti* solùm, nō verò *alvo* simul nonnihil subducendæ, *hæ pilulæ Aloëphāginæ* destinatæ sint: alioquin enim tanta *Aromatum* copia impedimento foret,

quò

quò minùs *Aloë* vim suam laxativam exserere possit, nisi fortè in satis magna quantitate *hæ pilulæ* assumerentur. Secundò perquàm sinistrè hæ ipsæ *pilulæ aromaticæ*, mense *Majo, Junio* aut *Iulio* conficiendæ, insolando perfici, ac in *Sole* exsiccari præcipiuntur; eò quòd *Sol* necquicquam iis ampliùs communicare, quin potiùs easdem subtilioribus suis *virtutibus aromaticis* omnimodè spoliare possit. Nec minùs vituperatione dignum, quod Author *Aloën* toties *aquâ pluviali* lavare jubeat: quid enim virium *Aloë Succotrinæ*, quæ per se satis pura est & pellucida, accedere potest ab *aqua simplici*, quâ toties reiteratis vicibus dissolvi debet, iterumq; exsiccari? Id equidem fateor locum habere, si *Aloë* impura sit, variisque sordibus inquinata, ut hac ratione dissoluta & colata partes heterogeneas, quibus permixta est, deponat, nitidiorque evadat; sufficiet autem tunc semel saltem illam dissolvere & colatam inspissare: Etenim reiteratis illis solutionibus & inspissationibus, sive istæ calore ignis, sive calore *Solis* peragantur, non melioratur *Aloë*, sed destruitur potiùs, more *Catharticorum vegetabilium omnium*. Reliqui errores, qui inprimis quoad *decoctionem Aromatum* occurrunt, ex inferiùs annexo præparandi modo luculenter patebunt. Cùm etiam, ut ipsi fatentur, *Aromatum* vis in coctura facilè evanescat, illa autem vis in oleaginosa eorundem substantiâ, consistat: ideò haud iniquè svaderem, ut loco enumeratarum *specierum aromaticarum*, ipsarum *olea destillata*, quæ ex illis in officinis haberi possint, *pilulis*, vel earum *massæ* in debitâ quantitate sub finem admiscerent. Quarum autem *olea destillata* non prostarent, utpotè *ligni Aloës, Cardamomi, Radicum Asari, Schœnanthi, Spicæ Indicæ, Galangæ, &c.* ab his priùs *affusâ aquâ simplici vel vino*, mediante destillatione *aquam ipsarum spirituosam & odoriferam* prolicerent, quâ postea *Myrrha, Crocus & Mastiche* nonnihil dissolvi vel dilui, & tota *massa* deniq; sine ulteriori exiccatione ad debitam consistentiam redigi, *remanente* verò à destillatione illarum specierum *decocto*, *Aloë* ante admixtionem *oleorum* & *spirituosioris aquæ* insuccari posset, iterumque exsiccari. Utpotè,

℞. *Ligni Aloës,*
Calami aromatici,
Cardamomi,
Radicum Asari,
Schœnanthi,
Spicæ Indicæ,
Galangæ ana ℥ *j,*
Absinthii,
Rosarum ana ʒ *v,*

Quæ contusa & incisa immitte *cucurbitæ vitreæ*, ac superaffusis *vini albi generosi* ℥ *v, vel vj*, appositoque *capitello*, & juncturis glutine probè munitis, excipe destillando per. M. B. *aquam spirituosam*, quousque aliquid prodeat. *Hanc prolectam aquam spirituosam*, quò magis *specierum subtiliores partes & virtutes* elicias, si libet, dictis *speciebus* in cucurbita reaffunde, iterumque eandem ad siccitatem ferè abstrahe & diligenter asserva. *Relictas in cucurbita species*, affusâ *aqua* l. q. coque, & in *decocto colato*.

Aloës Succotrinæ ℔ *j*,

dissolve, quam, si impura ac sordibus inquinata fuerit, per linteum vel setaceum priùs cola, tùm leni calore penitùs iterum exsicca. Jam quoque *superiori spirituosâ asservatâ aquâ aromaticâ* dilue

Pulv. Myrrhæ
Mastichis ana ʒ *v,*
Croci ʒ *iij,*

Et cum dicta *Aloë* in justam *massæ* consistentiam redige; cui demum sub finem admisce

Ol. stillat. Cinamomi ℈ß,
Cubebarum ℈ *j,*
Nucis Moschat.
Macis,
Caryophyllorum,
Mastichis ana ʒß. *vel* ℈ *ij,*
Absinthii ℈ß,

Ex quibus omnibus secundùm artem permixtis, fiat *massa pilularum præstantissima*. Et hoc modo necquicquam ingredientibus detrahitur, nec tantâ *Aromatum* quantitate, quæ impedimento esse posset, quò minùs alvum laxare queat, *Aloë* gravatur:

SECUNDA PRÆPARATIO TALIS ESSE POTEST.

℞. *Specierum aromaticarum, prout in compositione recensentur, partem dimidiam.*

Quibus incisis & crassiusculè contusis, ac *cucurbitæ vitreæ* immissis, affunde *vini albi* (vel, si mavis, *aquæ simplicis*) ℥ viij, appositoque *capitello*, & juncturis optimè clausis, destillando per M. B. eliciatur tota *aqua spirituosa*, ad siccitatem *specierum*. *Aqua prolecta relictis in fundo speciebus* reaffundatur, & ut antea tota ferè per destillationem denuò evocetur, *spirituosâ & odoriferâ primùm prodeunte aquâ* studiosè asservatâ. *Residuæ in cucurbita species aquâ simplici* s. q. affusâ coquantur ad remanentiam *duarum librarum; Decocto hoc colato* dissolve *Aloën*, solutam, si lubet, per setaceum cola, iterumque calore cinerum leniter exsiccare sine. Jam,

℞. *Myrrham*
Mastichen &
Crocum,

Eaque *superiori aquâ destillatâ odoriferâ asservatâ*, nonnihil dissolve vel dilue, diluta insuccatæ iterumque exsiccatæ & pulverisatæ *Aloë* junge, hisque in mortario tepido probè invicem mixtis, adde *reliquam specierum aromaticarum in subtilem pulverem redactarum dimidiam partem*, & exactè cum *aquâ spirituosâ superiori* permixta redige in *massam pilularum* justæ consistentiæ.

Pilulæ sequentes *sine cura dictæ*, juxtà modum simplicem ab Authore indigitatum parari possunt: an verò præcedentibus juxtà modum nostrum præscriptum paratis æquiparari possint: de hoc unicuique liberum relinquo judicium.

PILULÆ DE ALOE LOTA INCERTI AUTHORIS.

℞. Aloës cum succo Rosarum lotæ unciam unam,
Agarici Trochiscati drachmas tres,
Mastiches drachmas duas,
Specierum Diamoschi dulcis drachmam semis.
Cum vino Chio, vulgò Malvatico ex Candia, fingatur Massa.

Ventriculum, cerebrum, uterum, & alia viscera à putridis humoribus expurgant, concoctionem augent, ac pituitam stomacho infarctam siccando tergendoq́ elidunt.

PILULÆ DE ALOE ROSATA.

℞. Aloës optimæ & pellucidæ quæ succum Rosarum tertiâ vice imbiberit, atque resiccata fuerit, unciam unam.
Cum vino formentur pilulæ pro drachmâ, quot voles.

Minùs quidem purgant, magis tamen roborant, cruditates absumunt, adstrictam alvum solvunt, ac humorum putredinem arcent.

PILULÆ DE ALOE ET MASTICHE NICOLAI MYREPSI.

℞. Aloës unciam unam,
Mastiches unciam semis,
Caryophyllorum,
Rosarum rubrarum ana drachmam unam,
Croci,
Diagrydii ana scrupulos duos.
Cum succo Absinthii aut Fœniculi formetur Massa.

Ventriculum sine molestia repurgant, ex eoq́ bilem & pituitam eliciunt, ac nutritionis partibus robur præstant.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE ALOE LOTA, INCERTI AUTHORIS: DE ALOE ROsata: & de Aloë & Mastiche.

Pauca hisce *compositionibus* insunt, quibus spongiam admovere necessum sit: In *pilulis* quidem *de Aloë lotâ* animadverte, *Aloën cum Rosarum succo lotam* præscribi, quæ ipsa nil aliud est, quàm *Aloë succo Rosarum dissoluta & iterum exsiccata*. Si igitur ejus loco *Aloën Rosatam*, sive quæ sæpiùs *succo* vel *infusione Rosarum* humectata vel diluta, iterumque leni calore cinerum exsiccata fuerit, substitueris, neutiquam errabis: posset meritò im-

tò improprium illud nomen, *Lavari*, de *Aloë* dicendo, abrogari; nam *Aloë*, propriè loquendo, lavati nequit, niſi *ſuccum ſubtiliorem* abluere, & craſſiores ejuſdem partes retinere velis. De *ſpeciebus Diamoſchi dulcis*, quarum ʒß. harum *pilularum compoſitionem* ingreditur, notetur, quòd cùm in omnibus officinis proſtent, jam paratæ huic *compoſitioni* addi poſſint: ſi verò in procinctu non eſſent, *ſexageſimam quartam* ſingularum has *ſpecies* ingredientium *partem*, vel pro qualibet *drachmâ unâ granum unum* circiter huic *compoſitioni* jungere neceſſum foret. Cæterum in his & reliquis præparationibus obſerventur *animadverſiones* præcedentes de *Aloë*, antequam illi jungantur *ſpecies*, diſſolvendâ, & *Croco* diluendo.

PILULÆ DE AMMONIACO QUERCETANI.

℞. Balſami Aloëtici uncias quatuor,
Gummi Ammoniaci in aceto ſcillitico diſſoluti, & per ſetaceum trajecti drach. ſex,
Myrrhæ præparatæ unciam ſemis,
Maſtiches,
Specierum Diatrion ſantal. ana drachmam unam ſemis,
Croci,
Salis Fraxini.
Abſinthii ana ſcrupulos duos.
Cum Syrupo de Stœchade, vel de ſucco Roſarum,
Fiat Pilularum Maſſa.

AD omnem totius corporis fæculentæ materiæ abundantiam educendam, cachexiam expurgandam, febres inveteratas, & diuturnas tollendas, maximè conducunt; citra omnem etiam moleſtiam & perturbationem exhibentur.

ANIMADVERSIONES.

SI *Gummi Ammoniacum in aceto, & Myrrham electam ac pulveriſatam*, in paucula quantitate *vini* diſſolveris, non indigebis ulteriùs *Syrupo*, pro *maſſa pilularum* efformanda. Proindè *Gummi Ammoniaco & Myrrhâ* diſſolutis, non tamen nimiùm dilutis, ſtatim junge *Aloën Succotrinam* vel ejuſdem *extractum*, quod *Balſamum Aloëticum* appellant, ac in mortario calido probè ſubigendo admixtis *ſpeciebus reliquis*, effinge *pilularum maſſam* juſtæ conſiſtentiæ. *Species Diatrion ſantalon*, cùm in omnibus officinis proſtent, jam paratæ addi poſſunt, ſecùs *trigeſimam ſecundam partem dictarum ſpecierum* parare neceſſum erit, ubi pro qualibet *drachmâ unâ* ſingularum ſpecierum ingredientium, *grana duo* accipienda ſunt.

PILULÆ ANGELICÆ *Seu* DE ALOE ET RHABARBARO.

℞. Aloës Succotrinæ libram unam,
Succorum depuratorum Cichorii,
Endiviæ,
Bugloſſi,
Borraginis,
Lupulorum,
Fumariæ ana uncias quatuor.
Roſarum Damaſcenarum libram unam.

Evaporent lento igne, agitentur diligenter uſque ad conſiſtentiam ſuccorum: in fine addatur infuſio ſequens:
℞. Pulveris Rhabarbari electi unciam unam,
Agarici trochiſcati unciam ſemis,
Cinamomi electi drachmas duas,
Vini Cretici uncias quatuor:
Fiat Infuſio horis viginti quatuor, factâ fortiſſimâ expreſſione, addatur Mellis Roſati ſolutivi uncia una;
Infuſio cum Aloë inſuccata ſuprà ſcripta coquatur in formam maſſæ pilularis.

VIrtus harum pilularum admiranda, & nunquam ſatis laudanda exiſtit, quoniam ad omnium viſcerum nobiliorum corroborationem commendantur: pravorum inſuper humorum correctionem & blandiſſimam evacuationem promovent, ut nullum planè ſit dubium, quin citâ, tutâ & jucundâ ſuâ operatione omnibus abundè ſint ſatisfacturæ.

EX variis & quidem diversis pilularum Angelicarum descriptionibus, hanc correctam, collectam, & in posterum nostram esse voluimus, & Officinis nostris omni studio & diligentiâ parandam commendavimus.

ANIMADVERSIONES.

MAlè in harum *pilularum* præparatione, *tot libræ* (tres nimirùm) *succorum depuratorum*, cum *Aloës libra unâ* inspissari, ac denuò ad siccitatem abstrahi præcipiuntur; quibus tamen omni jure & optimâ ratione *Rhabarbarum & Agaricus* (pro quorum extractione insufficientes sunt *quatuor unciæ vini Cretici*) ampliùs extrahi potuissent, nec ulteriùs pro illorum extractione *vino* opus fuisset. Ast forsitan objicis, *vinum* non solius extractionis gratiâ, sed ut *pilulæ* majoribus nobilioribusq; virtutibus imbuerentur, additum fuisse; verum neq; hoc salvâ ratione admitti poterit. Nam etiamsi non *Creticum* solùm, sed vel ab extremis Indis deportatum *vinum*, pro extractione usurparetur, ac posteà indè vicissim vel per evaporationem, vel per decoctionem abstrahi deberet; nihilominùs tota illius spirituositas, in qua generosiores & potissimæ ejusdem virtutes resident, exhalarent, relictâ *pilularum massæ* inutili vappâ. Si itaq; rationis ducem sequi velis, sequenti modo compendiosissimo harum *pilularum* præparationem instituas. Nempè *succis hisce omnibus depuratis*, repetitâ affusione, digestione, levi coctione sive ebullitione & expressione, extrahe *Rhabarbarũ & Agaricum*: quibus ita *Agarici & Rhabarbari* essentiâ imprægnatis, ac si lubet denuò clarificatis admisce *Aloën Succotrinam*, & invicem permixtis, leni cinerum calore inspissatis vel exiccatis, ultimò, ubi justam *massæ pilularum* consistentiam acquisiverint, aliquot guttulas *olei cinamomi* instilla, & his malaxatam *massam* reserva usui.

PILULÆ ARABICÆ NICOLAI.

℞. Aloës optimæ uncias duas,
Radicis Bryoniæ,
Myrobal. omnium,
Mastiches,
Diagrydii,
Asari,
Rosarum ana unciam semis,
Castorei drachmam unam semis,
Croci drachmam semis,
Succi Fœniculi, quantum satis est.
Formetur Massa.

O*Mnes humores mirificè purgant, lætitiam generant, tristitiamq; depellunt, mentis vigorem conservant, visum acuunt, auditum amissum reparant, memoriam firmant, vertigini, hemicraniæ, ac dolori capitis succurrunt.*

PILULÆ ARTHRITICÆ NICOLAI.

℞. Hermodactylorum,
Turbith,
Agarici ana drachmas duas,
Cassiæ ligneæ veræ,
Spicæ Indicæ,
Xylobalsami, seu Ligni Aloës,
Carpobalsami, vel Cubebarum,
Galangæ,
Caryophyllorum,
Macis,
Asæ fœtidæ,
Zingiberis,
Mastiches,
Sem. Fœniculi,
Anisi,
Saxifragiæ,
Asparagi,
Rusci,
Milii Solis,
Rosarum,
Salis Gemmæ ana grana quindecim,
Diagrydii unciam semis,
Aloës optimæ ad pondus omnium, id est, drachmas quatuordecim semis.
Succi Fœniculi, quantum sufficit.
Fiat Massa.

A*D arthriticos dolores & podagræ insultus, nec non frigidorum humorum in articulos procubitus, aut defluxiones adhibentur.*

HÆc compositio ex Nicolai Antidotario desumpta aliter à plerisq; descripta prostat. Nonnulli enim Galangam, Macim, Asam; imò & Scam-

Scammonium ſeu Diagrydium omittunt: alii pro Aſa fœtida Aſarum, aut Piper longum ſubſtituunt; verum quia ſic nobis hucuſq; uſui fuit, eam haud immutandam cenſuimus.

Notandum ex Aſparagi & Ruſci ſeminibus pulpam ſolùm carnoſam abjectis corneis granis in meditullio contentis ſumi debere, cum in iis vix ulla vis huc expetita reſideat. Idem judicium eſt ode Berberib. ac ſimilibus.

PILULÆ ASSAIERET AVICENNÆ.

℞. Specierum Hieræ picræ Galeni drachmas quatuor,
Maſtiches,
Myrobalanorum Citrinorũ ana drachmas duas,
Aloës optimæ unciam unam.

Cum Syrupo de Stœchade, aut aqua Majoranæ formentur pilulæ.

Bilem flavam & pituitam modeſtè purgant: eam præſertim, quæ ventriculo inſidet, ideoq́; ventriculi affectibus, quibus Hieræ remedio eſſe ſolet, & capitis doloribus à vitioſis ſtomachi ſuccis obortis, auxiliantur. Propinantur in tenuibus & acribus capitis fluxionibus, ut liquidam materiam facilè decumbentem ſiſtant. Deſcribuntur ab Avicenna, Fen. 1. lib. 3. cap. 29.

PILULÆ AVREÆ NICOLAI.

℞. Aloës,
Diagrydii ana drachmas quinque,
Roſarum rubearum,
Sem. Apii ana drachmas duas ſemis.
Aniſi,
Fœniculi ana drachmam unam ſemis,
Maſtiches,
Pulpæ Colocynthidos,
Croci ana drachmam unam,
Mellis Roſati ſolutivi, aut Mucilaginis Tragacanthi, quantum ſatis eſt.
Fiat Maſſa.

Caput expurgant, ſenſus omnes, præcipuè oculorum aciem exacuunt: flatus ventriculi & inteſtinorum diſſolvunt, ac citra moleſtiam alvum dejiciunt; ad ſtomachicos, colicos, nephriticos, & inflatos valdè probantur.

PILULÆ DE BDELLIO MAIORES MESUÆ.

℞. Bdellii drachmas duodecim,
Myrobal. Chebulorum,
Indorum,
Belliricorum,
Emblicorum,
Concharum Venerearum uſtarum,
Charabe ana drachmas duas ſemis,
Ammeos parum toſti drachmas tres,
Maceretur Bdellium in ſucco foliorum Porri, & formetur maſſa.

Ad fluxum hæmorrhoidum, & ulcera ex eis provenientia, nec non menſes immodicos utiliter exhibentur.

Concha Venerea deſcribitur & depingitur à Geſnero de cruſtatis, ordine xv. fol. 254. Tota intùs candida eſt, foris varietate colorum & macularum inſperſarum inſignis, auribus adhibita reſonantis aquæ ſpeciem aliquam præ ſe fert: cortex ei levis, adeò ut mulieres ornamenta quædam ſua linea in amylo aquâ multâ diluto tincta: deinde exiccata poliant, adeò ut ſplendeant, unde Germanis Glettmuſchlen dicuntur. Italis & Gallis Porcellana nomine generis. Vide Geſnerum.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS ARABICAS NICOLAI, ARTHRITICAS EJUSDEM, ASSAIERET, AVICENNÆ, AUREAS NICOLAI, & de Bdellio majores Meſuæ.

Ut legitima fiat prænominatarum *pilularum* præparatio, conſulantur *animadverſiones noſtræ* priores, ſupra *pilulas de Agarico Meſuæ, & Aggregativas*. In iisdem etiam *animadverſionibus*, facta à nobis eſt computatio *ſpecierum Hieræ Picræ Galeni*, pro illarum unciâ dimidiâ. *De mucilagine Tragacanthi* in præſens notatum velim, quòd ipſa nec pro aurearum nec aliarum *pilularum maſſis* efformandis accommodata ſit; quin ejus

loco

loco *mel rosatum* vel *infusionem rosarum* accipias: nam promptè citoque nimis indurescunt *pilularum massæ*, *mucilagine Tragacanthæ* permixtæ, & cum illa ad consistentiam redactæ.

PILULÆ DE BENEDICTA.

Fiunt ex speciebus Benedictæ laxativæ incorporatis cum melle Rosaceo.

Humores pituitosos potissimùm ad articulos decumbentes eliciunt; à renibus quoq; & vesica purgant.

PILULÆ DE CASTOREO AVICENNÆ.

℞. Castorei,
Doronici,
Zedoariæ,
Nucis Moschatæ ana drachmam unam,
Sem. Apii,
Anethi,
Margaritarum ana scrupulos quatuor,
Hyoscyami grana tria.
Formetur massa cum aquâ Artemisiæ.

Uterinis doloribus hæ pilulæ conferunt, crassos flatus dissipant, ac impeditas menstruas purgationes eliciunt.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE BENEDICTA, ET DE CASTOREO AVICENNÆ.

Ex hisce & consimilibus *speciebus* sine *corpore*, scilicet *Aloë* vel aliis *succis inspissatis* aut *extractis*, solo *melle pilulæ* efformari nequeunt, vel saltem difficillimè; propterea non multum in illis immorabimur: Cùmque *species*, ex quibus componi jubentur, amarorem nullum habeant, haud difficulter in alia aliqua formâ propinari possunt, si qua necessitas earundem usum efflagitaret. Idem de *pilulis de Castoreo* sentiendum est: nisi enim *corpus quoddam* illis addideris, *massam tenacem* neutiquam exindè efformabis, sed vel pultem aliquam effeceris, aut friabilem quandam compagem; ipso etiam attritu, ubi malaxari debet, sub digitis frustulatim concidentem.

PILULÆ COCHIÆ RHASIS.

℞. Specierum Hieræ picræ Rhasis drachmas decem,
Pulpæ Colocynthidos drachmas tres, scrupulum unum,
Diagrydii drachmas duas semis,
Stœchados,
Turbith ana drach. quinque,
Syrupi de Stœchade, quantum satis est.
Fiat massa.

Cephalicæ rectè dicuntur, eò quòd caput magnâ efficaciâ expurgent; ideoq; à nervis crassos, pituitosos, & frigidos humores evacuent. Describuntur à Rhase. 9. ad Almansorem cap. 1.

HIERA PICRA RHASIS.

℞. Rosarum rubearum,
Spicæ Indicæ,
Mastiches,
Xylobalsami,
Carpobalsami,
Cinamomi,
Xylocassiæ veræ,
Rad. Asari ana scrupulum unum, grana sex,
Aloës drachmas sex, scrupulos duos.
Terantur exactissimè, & per cribrum decussa in usum seponantur.

Differt ab Hiera Galeni hâc tantùm ratione, quod in hac loco Croci ponantur Rosæ.

Pro Xylobalsamo substituimus lignum Aloës: alii Macis & Cyperi ana partes æquales, id est, singulorum scrupulum dimidium, & grana tria. Pro Carpobalsamo assumimus Cubebas.

Pro Xylocassia, Cassiam ligneam veram, quam Author nomine Xylocassiæ intelligit; quæ si defuerit substituatur odoratissimum & acutissimum Cinamomum.

Pilulæ Cochiæ Rhasis cum Pilulis Cochiis à Galeno lib. 5. Methodi cap. 14. in cura catarrhi salsi descriptis ferè concordant. Galenica descriptio sic sese habet.

℞. Aloës

℞. Aloës drachmas tres,
Agarici drachmam unam,
Colocynthidos drachmam ſemis,
Diagrydii ſcrupulum unum,
Bdellii ſcrupulos duos,
Tragacanthi,
Gummi arabici ana grana quindecim.
Excipiuntur Syrupo de Stœchade, & in maſſam coguntur.

PILULÆ DE COLOCYNTHIDE MESUÆ, SEU JOAN. DAMASCENI.

℞. Pulpæ Colocynthidos drachmas ſex,
Myrobalanor. Indorum,
Citrinorum,
Sagapeni,
Bdellii,
Sarcocollæ ana drachmas quinque,
Aloës drachmas ſeptem,
Nigellæ,
Cumini Carmeni Orientalis,
Origani Cretici,
Naſturtii albi ſativi,
Salis Gemmæ,
Abſinthii Romani ana drach. unam,
Succi porri, quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Articulorum doloribus proſunt, pituitoſos quoque & Melancholicos affectus profligant; unde etiam alphos curatu difficiles ad ſanitatem perducunt: cautè tamen iis utendum; magna enim Colocynthidos quantitas compoſitionem hanc ingreditur, unde ad alias ſolùm Pilulas acuendas quandoq; adhibentur.

LAchrymæ, ſeu Gummata ad conſtitutionem harum pilularum requiſita in ſucco porri ſeorſim diſſolvantur, ac tum demum reliquis ſpeciebus addantur, & cum additione ſufficientis quantitatis ſucci Porri jam dicti lege artis in maſſam cogantur.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS COCHIAS RHASIS, HIERÆ PICRÆ EJUSDEM, ET DE COLOCYNTHIDE.

ENumeratæ *compoſitiones* omnes juxtà *animadverſiones* Authoris adſcriptas, obſervatis nihilominùs antecedentibus noſtris *animadverſionibus* ſuper *pilulas de Agarico &c.* factis, de diſſolutione *Gummatum & Aloës* parari poſſunt.

Specierum Hieræ Picræ Rhaſis, pilulas Cochias ejusdem ingredientium determinatum pondus, quantitas ipſarummet *ſpecierum* exactè exæquat.

PILULÆ DE CYNOGLOSSO NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Rad. Cynogloſſi aridi,
Sem. Hyoſcyami albi,
Opii ana unciam ſemis,
Myrrhæ,
Thuris ana drachmas ſex,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Styracis Calamitæ ana drachmas duas.
Cum Syrupo Violarum ex ſucco, aut ſucco Cynogloſſi, vel aqua Roſarum formetur maſſa.

HAs Nicolaus à Meſuæ mutuatus eſt, qui eas ſub titulo Pilularum ad omnes morbos catarrhoſos hoc modo deſcripſit.

℞. Opii,
Cynogloſſi,
Hyoſcyami ana unciam ſemis,
Myrrhæ puræ drachmas ſex,
Olibani drachmas quinque,
Croci drachmam unam ſemis.
Fiat maſſa.

QUòd verò Nicolaus Crocum omittere, è contra verò Cinamomum & Caryophyllos addere voluerit, quorum attenuandi & rarefaciendi vis, compoſitionis intentionem remorari magis, quàm eandem corrigere poſſe videtur, miramur haud immeritò: inde ex iſtis duabus præparationibus ſequentem tertiam, ſecundum mentem Fernelii & Renodæi, additione Caſtorii genuini, ob ſingularem in malignitate opii emendandâ virtutem, compoſitam, hoc loco inſerere voluimus.

PILULÆ DE CYNOGLOSSO CUM CASTORIO.

℞. Opii,
Radicum Cynogloſſi,

Seminum Hyoscyami ana unciam semis,
Myrrhæ puræ drachmas sex,
Olibani drachmas quinque,
Styracis Calamitæ drachmas duas,
Croci Austriaci,
Castorei genuini electi ana drachmam unam semis.
Cum succo Cynoglossi, & Syrupo Violarum è succo ana partibus æqualibus.
Fiat massa.

Catarrhos tenues sistunt, ac tussim inde natam sedant; omnibus quoque destillationum morbis, sive in thoracem fluxio feratur, sive in pulmones, dentes, aut aliò procumbat, conferunt, somnum conciliant, ac omnis generis dolores placant.

Pilulis istis Benedictus Faventinus, Medicus Bononiensis celeberrimus, in catarrho salso magno successu cum succo Glycyrrhizæ & Aloë lotâ secundum hanc descriptionem utebatur.

℞. Succi Glycyrrhizæ drachmas duas,
Aloës drachmam unam,
Pilul. de Cynoglosso drachmam semis.
Cum Syrupo Violato fiat massa.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE CYNOGLOSSO NICOLAI PRÆPOSITI.

ET

DE CYNOGLOSSO CUM CASTOREO.

Possunt hæ *pilulæ* secundùm modos præscriptos parari: dissolutis tamen priùs juxtà animadversiones nostras superiores, *Opio*, *Myrrhâ & Styrace*, quæ *corpora* suppeditant pro *pilularum massis* efformandis. Si quoque libuerit *Opium* nonnihil corrigere, priusquàm illud reliquis *speciebus* commisceas, quò minùs intensâ suâ vi narcoticâ noxam inferat, non malè feceris. Correctio autem & præparatio *Opii* fiat modo sequenti: Nimirùm *Opium* frustulatim & in tenues lamellas concissum collocetur super *laminam ferream*, quam super carbones accensos leniter incalescere, & *Opii Sulphur narcoticum* sensim exhalare sine, quousq; non ampliùs fumum vel vaporem emittat; cavendo tamen, ne comburatur, sed ut solummodò torrefiat. Et hæc facilis est & compendiosa, genuina tamen *Opii* præparatio: Hac viâ enim ipsius immoderata & nociva vis narcotica, in sulphure vaporoso, fœtido ac venenato delitescens exhalat peritque.

PILULÆ DE EUPATORIO MAIORES MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum,
Succorum inspissatorum Eupatorii Mesuæ seu Agerati,
Absinthii ana drachmas tres,
Mastiches drachmam unam,
Croci drachmam unam,
Aloës drachmas quinque,
Succi Endiviæ, quantum satis est.
Fiat massa.

Viscerum obstructionibus, ac ictero medentur, febribus periodicis, complexis, autumnalibus, diuturnis, & antiquis perutiles: lienis & jecoris obstructiones reserant, biliosos, tenues ac crassos humores educunt.

PILULÆ DE EUPHORBIO MESUÆ.

℞. Euphorbii,
Colocynthidos,
Bdellii,
Sagapeni ana drachmas duas,
Aloës drachmas quinque.
Cum succo porri fiat massa.

Pituitam crassam è partibus remotissimis potentissimè educunt: nervorum item resolutioni, siderationi, paralysi, articulorum malis à nimia humiditate profectis, ac hydropicis conferunt; lumborum quoq; doloribus, ischiadi, & podagræ à frigidis ac pituitosis humoribus ortæ opitulantur; sed in morbis tantùm contumacibus usurpandæ, nec nisi robustis exhibendæ.

Modus componendi hic est: ut Euphorbium accuratè tritum cum Agarico trochiscato & Trochiscis Alhandali in pulverem redactis, Gummis vino priùs dissolutis jungatur, cum quibus in morrario

tatio tepefacto piſtillo calido tamdiu ſubigatur, donec in maſſam coëant: Cui Aloës unà cum ſufficienti quantitate ſucci Porri addita permiſceatur, ac probè ſic cuncta ſimul unita pilularis paſtæ formam lege artis adipiſcantur.

PILULÆ FOETIDÆ MAIORES MESUÆ.

℞. Sagapeni,
Ammoniaci,
Opopanacis,
Bdellii,
Colocynthidos,
Harmel, ſeu ſeminis Rutæ agreſtis, vel hortenſis ſiccæ,
Aloës,
Epithymi ana drach. quinque,
Hermodactylorum,
Eſulæ præparatæ ana drachmas duas,
Scammonii drachmas tres,
Cinamomi,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Caſtorii ana drachmam unam,
Turbith drachmas quatuor,
Zingiberis drachmam unam ſemis,
Euphorbii ſcrupulos duos,
Succi Porri depurati, quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Pituitam craſſam, lentam, ac tenacem evacuant, ob id affectibus inde natis arthritidi, podagræ, gonagræ, ſpinæ quoq; ac juncturarum, nec non ventriculi & coli doloribus proſunt: elephantiaſim, & cutis vitia emendant, menſes movent, ac impurum uteri mucum emungunt. Cùm autem ſint admodum valentes, ob effrenem eorum vim, conſideratè eorum uſus ineundus erit; unde in morborum principiis crudâ adhuc exiſtente materiâ vix unquam, nec niſi robuſtis exhibendæ: purgantium enim vis minimè in iis ſuppreſſa non modò ſuſpectas, verùm etiam parum tutas eas reddit.

NOta: Lachrymæ, ſeu Gummi in ſucco porri calefacto ſolvantur, quibus abhinc Euphorbium per ſe tritum unâ cum cæteris addatur, ut lege artis in paſtam pilularum abeant.

PILULÆ DE FUMARIA AVICENNÆ.

℞. Myrobal. Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum ana drachmas quinque,
Aloës drachmas ſeptem,
Scammonii drach. quinque,
Succi Fumiterræ, quantum ſatis eſt.

Omnia in pulverem redacta ſucco Fumiterræ jam dicto comprehendito, ſiccarique poſteà ſinito: dehinc rurſus trita novo ſucco excipito, rurſusque ſiccato, & ſic tertiùm iterato, ac poſtmodùm in maſſam formato.

Pituitam ſalſam, bilioſos itidem, acres at aduſtos humores, à quibus pruritus & ſcabies oriuntur, ſolvunt, & ſanguinem mundificant. Deſcribuntur ab Avicenna lib. 4. Fen. 7. in cura pruritùs & ſcabiei.

PILULÆ DE HERMODACTYLIS MAIORES MESUÆ.

℞. Hermodactylorum,
Myrobalanorum Citrinorum,
Aloës,
Turbith,
Colocynthidos,
Bdellii mollis,
Sagapeni ana drachmas ſex,
Caſtorii,
Sarcocollæ,
Euphorbii,
Opopanacis,
Sem. Rutæ ſylveſtris, vel ſativæ,
Apii ana drachmas tres,
Croci drachmam unam ſemis,
Succi Braſſicæ ſive Caulium, quantum ſatis eſt.
Formetur maſſa.

Craſſos, viſcidos, & frigidos humores ex remotiſſimis partibus educunt; quo nomine articulariis morbis & arthritidi conveniunt.

MOdus confectionis eſt: ut liquores concreti, ſeu gummi in ſucco calefacto Braſſicæ ſive Caulium diſſolvantur, atque his per ſetaceum trajectis,

jectis, Euphorbium & Castorium simul trita jungantur: his deinde addantur reliqua, & cum sufficienti quantitate succi Brassicæ vel Caulium jam dicti priùs diligenter depurati fiat massa.

Hermodactylorum bulbi veri eligendi sunt, qui resiccati ad nos feruntur, albidi, non rugosi, modicè duri, qui contusi in candidum pulverem abeant. Cavendum Colchicum strangulatorium, cujus radices seu bulbi siccati rugosi evadunt, & foris intusq; nigricant, vel obscurè rubescunt.

QUIDAM SIMPLICIUS SIC COMPONUNT.

℞. Hermodactylorum benè purgatorum & pulverisatorum,
Diagrydii ana drachmas decem,
Cumini,
Caryophyllorum,
Zingiberis,
Costi ana drachmas quinque,
Aloës Hepaticæ drachmas tres.
Fiat massa cum aqua Fœniculi.

Pilulæ hæ non minoris sunt efficaciæ quàm priores, quarum descriptionem Clarissimus Vir Dn. D. Georg. Hentschius Collega noster honorandus fidelissimè nobis communicavit.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE EUPATORIO MAIORES MESUÆ: DE EUPHORBIO EIUSdem: Item Fœtidas majores ejusdem: De Fumaria Avicennæ: De Hermodactylis majores Mesuæ: Et de Hermodactylis simplices.

HArum *pilularum* præparationes ut dextrè fiant, diligenter observentur *animadversiones Authorum* super easdem factæ; secundùm quas omnes ac singulæ satis commodè parari poterunt.

PILULÆ DE HIERA PICRA GALENI.

℞. Specierum Hieræ picræ Galeni uncias duas,
Mellis Rosati, quantum satis est.
Fiat massa.

VEntriculi noxis, ex humoribus biliosis & pituitosis natis, prosunt.

ANIMADVERSIONES.

HArum *pilularum* & sequentium legitima præparatio in modum subsequentem se habent

℞. *Species, recentes scilicet,*
Cinamomi,
Cubebarum,
Asari,
Spicæ Indicæ,
Masticbes,
Croci ana ℈ ij,
Aloës succotrinæ ℥ j ß,

Cum *infusione rosarum* fiat *pilularum massa*, juxtà animadversiones nostras primas in compositionem *pilularum de Agarico*; diluendo nimirùm primò *Aloën cum infusionis rosarum s. q.* antequam reliquæ *species* addantur.

PILULÆ DE HIERA CUM AGARICO.

℞. Specierum Hieræ Picræ Galeni,
Agarici trochiscati ana unciam semis,
Aloës unciam,
Mellis Rosati, quantum satis est.
Fingatur massa.

STomachicis, asthmaticis, aliisq; ventriculi & thoracis vitiis, à crassis & pituitosis humoribus ortis, subveniunt.

ANIMADVERSIONES.

℞. *Cinamomi opt.*
Cubebarum,
Asari,
Spicæ Indicæ,
Masticbes,
Croci ana ℈ß,
Agarici Trochisc. ʒß,
Aloës Succotr. ℥ j, ʒ iij,

Dissolvatur prius *Aloë* juxtà animadversiones nostras priores, in mortario tepido in *infusione Rosarum*: posteà addantur *reliquæ species in pulverem redactæ*, fiatque *massa pilularum* justæ consistentiæ.

PILULÆ DE HIERA COMPOSITA NICOLAI MYREPSI.

℞. Cinamomi,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Schœnanthi,
Xylocassiæ,
Xylobalsami, seu Macis & Cyperi ana partes æquales,
Carpobalsami, aut Cubebarum,
Violarum,
Rad. Asari,
Absinthii,
Epithymi,
Agarici,
Rosarum,
Turbith,
Colocynthidos,
Mastiches ana scrupulos duos,
Aloës optimæ ad pondus omnium, hoc est, drachmas decem, scrupulos duos.
Fiat massacum succo Endiviæ.

Capitis & nervorum vitiis à pituitosis humoribus natis opem ferunt, ac noxios ventriculi humores, frigidos præsertim & tenaces, exturbant.

Quidam pro Xylobalsamo Lignum Aloës substituunt, quod nec nos improbamus; ut qui in Hierâ picrâ Galeni idipsum pro Xylobalsamo subrogamus.

PILULÆ HYDROTICÆ.

℞. Aloës electæ,
Diagrydii,
Caryophyllorum ana scrupulos duos semis,
Colocynthidos,
Foliorum Senæ,
Gummi Arabici ana scrupulum unum, grana quinque,
Euphorbii præparati,
Nucis Moschatæ ana grana quindecim,
Succi cort. median: Sambuci & Absinthii ana, quantum satis est.
Fiat massa.

Hydropicorum aquas, ac tenue serum evacuant. Earum descriptio à Clarissimo Domino D. Tobia Cneulino Collegâ quondam nostro communicata, nobis husque inservit; olim quoque Medicis ejus vestigia sectantibus plus quàm familiaris.

PILULÆ IMPERIALES INCERTI AUTHORIS.

℞. Cinamomi,
Amomi,
Anisi,
Mastiches,
Cardamomi minoris,
Zingiberis,
Zedoariæ,
Macis,
Nucis Moschatæ,
Caryophyllorum,
Croci,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Turbith,
Terenjabin, seu Mannæ,
Agarici,
Foliorum Senæ,
Spicæ Indicæ,
Myrobal. omnium ana scrupulum unum,
Rhabarbari unciam unam,
Aloës uncias duas.
Cum Syrupo Rosaceo fingatur massa.

Parùm admodùm purgant, sed plurimùm roborant ventriculum, & omnia viscera refrigerata calefaciunt, ac conservant: facultatis naturalis robur tuentur & augent, ac sanguinem spiritusque purificant.

PILULÆ INDÆ HALY EX MESUE.

℞ Myrobalanorum Indorum,
Hellebori nigri præparati,
Polypodii ana drachmas quinque,
Epithymi,
Stœchados ana drachmas sex,
Agarici,
Lapidis Lazuli loti,
Colocynthidos,
Salis Indi aut Gemmei ana drachmas quatuor,

Succi Eupatorii inspissati,
Spicæ Indicæ ana drachmam unam,
Caryophyllorum drachmam unam,
Hieræ Picræ Galeni drachmas duodecim.
Fiat massa cum succo Apii.

PErutiles sunt ad cancrum, elephantiasim, alphos nigros curatu difficiles, & adversus complura alia vitia ab humore melancholico procreata; unde etiam melancholiam indeq́; natum inanem metum, mœstitiam, ac timorem propulsant, quartanariis, & ictero nigro fœdatis auxilio sunt; lienis quoq; tumorem ac dolorem auferunt.

HEllebori & Lapidis Cyanei præparatio suo loco, ubi de Simplicium præparatione agetur, requirenda.

PILULÆ DE LAPIDE LAZULI SIVE CYANEO MESUÆ.

℞. Lapidis Lazuli abluti drachmas sex,
Epithymi,
Polypodii ana drachm. octo,
Scammonii præparati,
Hellebori nigri præparati,
Salis Gemmæ ana drachmas duas semis,
Agarici drachmas octo,
Caryophyllorum,
Anisi ana drachmas quatuor,
Specierum Hieræ Picræ Galeni drachmas quindecim,
Succi Endiviæ, quantum satis est.
Formetur massa.

VItia ex melancholico & adusto humore nata, cancrum nimirum, elephantiasim & quartanam profligant, arquato conferunt, lienis obstructiones, infarctus, tumoresq; resolvunt.

PILULÆ LUCIS MAIORES SEU OPTICÆ MESUÆ.

℞. Rosarum,
Violarum,
Absinthii,
Colocynthidos,
Turbith,
Cubebarum,
Calami Aromatici,
Nucis Moschatæ,
Spicæ Indicæ,
Epithymi,
Carpobalsami,
Xylobalsami,
Sem. Sescleos, id est Sileris montani,
Rutæ,
Anisi,
Fœniculi,
Apii,
Schœnanthi,
Mastiches,
Rad. Asari,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Cassiæ ligneæ veræ,
Croci,
Macis ana scrupulum unum,
Myrobal. omnium,
Rhabarbari ana scrup. duos,
Agarici,
Senæ ana scrupul. duos semis,
Euphragiæ drahmam unam,
Aloës Succotrinæ ad pondus omnium, id est unciam unam semis, drahmas tres.
Excipe succo Fœniculi, & formetur massa.

EXcrementa pituitosa è cerebro & oculis evacuant: visum conservant & firmant, nervos opticos obstructione viscidi humoris liberant, ac ob id oculorum aciem intendunt.

PRo Carpabalsamo, cum alioquin Cubebæ substituantur, hæ autem per se compositionem hanc ingrediantur, opportunè hîc Cardamomum minus accipi poterit: Xylobalsami verò locum lignũ Aloës aut Cyperus supplebit.

PILULÆ MASTICHINÆ CONCILIATORIS, SIVE PETRI APONENSIS.

℞. Mastiches drachmas quatuor,
Agarici optimi drachmas tres,
Aloës electæ drachmas decem.
Agaricus infundatur per diem naturalem in Oxymelle simplici; posteà cum sufficienti quantitate mellis Rosati formetur massa.

Ventri-

Ventriculum ab omni morbo frigido & humido præſervant, ejusq; dolorem à frigidâ causâ ortum tollunt: cerebrum quoque, oculos, & reliqua viſcera à noxiis ſuccis ſana præſtant; præcipuè verò uterum à putridis humoribus liberant & tuentur, nec non alvum modeſtè ſubducunt.

Nonnulli (ut Caleſtanus refert) pilulas has magis efficaces reddere volentes, addunt prædictis Rhabarbari ſelectiſſimi drachmas duas, & loco Aloës pilulas Alephanginas recipiunt.

PILULÆ DE MEZEREO MESUÆ, SEU JOAN. DAMASCENI.

℞. Foliorum Mezerei aceto per noctem maceratorum & ſiccatorum drach. quinque,
Myrobal. Citrinorum,
Chebulorum ana drachmas quatuor.
Cum Mannâ & Tamarindis aquâ Endiviæ diſſolutis formetur maſſa.

Seroſum excrementum, ſeu aquas valenter expurgant, ob id hydropem aſcitem, & anaſarcam juvant.

PILULÆ DE QUINQUE GENERIBUS MYROBALANORUM NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Quinque generum Myrobalanorum,
Agarici,
Diagrydii,
Colocynthidos,
Senæ ana drachmas duas ſemis,
Epithymi,
Turbith,
Aniſi,
Marathri, ſeu Fœniculi,
Maſtiches,
Lapidis Lazuli ana drachmam unam, grana undecim,
Rhabarbari ſcrupulos quatuor,
Aloës drachmas quatuor.
Cum ſucco Fœniculi formetur maſſa.

Pituitam, & bilem utramq; evacuant, podagricos, ſplenicos, ſtomachicos, & melancholicos juvant: cerebrum purgant, viſionem acuunt, ſanguinemq; purificant.

PILULÆ DE NITRO, ALEXANDRO TRALLIANO DIACOLOCYNTHIDOS DICTÆ.

℞. Aloës,
Colocynthidos,
Scammonii,
Bdellii,
Hellebori nigri præparati,
Gummi Arabici ana drachmas duas,
Euphorbii præparati,
Nitri ana drachmam unam.
Cum ſucco Braſſicæ, & melle Roſato ſolutivo
Fiat maſſa.

Pilulæ hæ (quas Alexander Trallianus ſub nomine pilularum Diacolocynthidos lib. 1. cap. 12 de Hemicrania deſcribit) efficaces ſunt ad craſſos, frigidos, lentos & glutinoſos humores è remotioribus partibus educendos: frigidis nervorum affectibus ſuccurrunt, & humores ex alto evocant; quo nomine cerebri & capitis pertinacibus affectionibus, articulariis morbis, comitiali, ac reſolutioni conveniunt. Eas Manardus lib. 13 Epiſt. 6. in Epilepſia mirificè commendat, ſtomachicis & iſchiadicis auxiliantur, Hieræ vires æquant, vertiginoſos juvant, pituitæ lentitiam diſſipant, utramq; bilem deturbant: unde earum uſus celebris in humoribus aduſtis, & morbo Gallico, qui non niſi vitioſorum ſuccorum pituitæ & melancholiæ vehementi purgationi cedit. Vide Fœſii Pharmacopœiam fol. 248.

Monendi hîc rurſus ſunt Pharmacopœi, ut quotieſcunque vocabulum Colocynthidos in compoſitionibus occurrit, Trochiſcos ſemper ſumant Alhandali; Scammonii verò loco Diagrydium, ſeu Scammonium præparatum: ſimiliter etiam Helleborum, Eſulam & Euphorbium medicamentis non indant, niſi lege artis præparata hæc priùs fuerint; quorum prout & aliorum quorundam Pharmacorum ſimplicium correctionem, loco ad id deſtinato, perquirere licebit.

PILULÆ DE OCTO REBUS SEU OCTOMERÆ NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Aloës,
Diagrydii ana drachmas duas,
Epithymi,
Colocynthidos,
Agarici,
Mastiches,
Dauci Cretici,
Myrobalanorum Chebulorum,
Absinthii ana drachmam unam.
Cum succo Solani formetur massa.

Crassos humores à capite purgant, visum acuunt, & suffusiones oculorum arcent.

ALoë in formandis pilulis numerum non tenet, ut neque mel neque Saccharum in Electuariis; aliâs ex novem constarent rebus, prout Foësius & Fuchsius notarunt.

PILULÆ DE OPOPANACE MESUÆ.

℞. Opopanacis,
Hermodactylorum,
Sagapeni,
Bdellii mollis,
Ammoniaci,
Colocynthidos ana drachmas quinque,
Croci,
Castorii,
Myrrhæ,
Zingiberis,
Piperis nigri,
Longi,
Cassiæ ligneæ,
Myrobalanorum Citrinorum,
Emblicorum,
Belliricorũ ana drach. unam,
Scammonii drachmas duas,
Turbith drachmas quatuor,
Aloës drachmas duodecim.
Infunde Lachrymas in aquâ Caulium, & forma in massam.

Pituitam crassam, bilem, & melancholiam à cerebro nervosisq; partibus vacuant. Efficaces sunt in articulorum doloribus à pituita creatis: resolutionem nervorum, & incontinentiam, spasmum cynicum, gonagram, podagram, articulorum dolores, morbosq; partium nervosarum frigidos levant: sunt tamen rarò apud nos in usu, cùm aliis æquipollentibus gaudeamus.

PILULÆ PESTILENTIALES AVICENNÆ, SEU COMMUNES.

℞. Aloës electæ unciam unam,
Myrrhæ,
Croci ana unciam semis.
Confice cum vino claro odorifero.

ADversus pestiferæ luis contagiones populariter grassantes miræ sunt efficaciæ: internas putredines fugant, & humores ventriculo infarctos extergunt, eorundemq; corruptionem prohibent.

PILULÆ PESTILENTIALES RUFFI.

℞. Aloës,
Ammoniaci ana unciam unam,
Myrrhæ unciam semis.
Cum succo Limonum fiat massa.

MEdicamentum hoc, cujus antiquissimus ac famosus Medicus Ruffus inventor extitit, petitum est ex Paulo Ægineta lib. 2. cap. 36. Fuisse tamen id Ruffi temporibus potionis forma propinatum constat, quod componebatur ex Aloës & Ammoniaci ana partibus duabus, & Myrrhæ parte una, omnibus in sufficienti quantitate vini albi odoriferi dissolutis: verùm quia amara nimis hæc erat potio, ideò ut faciliùs Medicamentum hoc assumeretur, posteritas id in pilularum formam non minorem effectum habituram, effinxit.

SUnt qui Rhabarbarum, Agaricum, Bolum, Terram Lemniam, & Theriacam addunt, ideoque valentiores putant: sed componendorum pharmacorum modus est infinitus.

PILULÆ PESTILENTIALES D. D. FELICIS PLATERI.

℞. Aloës drachmas tres,
Rhabarbari pulveriſati & aquâ Cinamomi aſperſi drachmam unam ſemis,
Agarici trochiſcati drachmam unam,
Myrrhæ electæ,
Gummi Ammoniaci in aceto diſſoluti,
Croci ana drachmam ſemis,
Camphoræ ſcrupulum unum,
Olei Zedoariæ guttas tres.
Cum Syrupo Scordii fiat maſſa.

Eiusdem cum ſuperioribus ſunt efficaciæ, & tempore graſſantis peſtis feliciſſimè uſurpantur.

PILULÆ DE RHABARBARO MESUÆ.

℞. Rhabarbari drachmas tres,
Succi Glycyrrhizæ,
Abſinthii,
Maſtiches ana drachmam unam,
Myrobalanorum Citrinorum drachmas tres ſemis,
Sem. Apii,
Fœniculi ana drachmam ſemis,
Trochiſc. Diarhodon Rhaſis drachmas tres ſemis,
Specierum Hieræ Picræ drachmas decem,
Succi Fœniculi & mellis ana quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Humores educunt craſſos, lentos, multùm putres, & inde ortas febres diuturnas, ac ex aliis humoribus natas tollunt: jecoris item dolorem, obſtructionem, duritiem ac hydropem incipientem ſanant. Manardus iis utebatur in tertianarum exitu; Muſa in febribus pituitoſis. Vide Foëſium.

PILULÆ DE SAGAPENO MESUÆ.

℞. Sagapeni,
Ammoniaci,
Opopanacis,
Bdellii ana drachmas duas ſemis,
Sem. Apii,
Sem. Ammeos,
Aniſi,
Rutæ agreſtis ana drachm. unam,
Acori, ſeu Calami Aromatici,
Lepidii, ſeu Iberidis,
Calaminthæ,
Folii, vel ejus loco Spicæ Indicæ,
Centaurii minoris,
Polii,
Coſti,
Salis Gemmæ ana drachmam ſemis,
Colocynthidos drachmas quinque,
Aloës drachmas ſex,
Excipiantur ſucco Porri, Marrubii aut Matricariæ.
Fiat maſſa.

Ad podagram, iſchiadem, & reliquorum articulorum, quin imò & uteri dolorem faciunt, menſes evocant, viſcera emolliunt, eorundemq́; obſtructiones reſerant, ac inveteratas ſplenis oppilationes tollunt.

Lepidium noſtrum, Piperitis eſt, pro quo aliqui Caſſiam ligneam ſubſtituunt.

PILULÆ DE SARCOCOLLA MESUÆ.

℞. Sarcocollæ drachmas tres,
Turbith, ℥ *iiij*,
Colocynthidos,
Zingiberis ana drachmam unam ſemis,
Salis Gemmæ drachmam unam,
Syr. Roſarum ſimplicis, quantum ſatis.
Fiat maſſa.

Pituitam lentam evacuant, atque ob id pituitoſis affectibus plurimùm commodant: earum tamen uſus eviluit, cùm aliæ uſitatiores eundem effectum præſtantes proſtent.

PILULÆ SINE QUIBUS ESSE NOLO NICOLAI.

℞. Aloës lotæ drachmas quatuordecim,
Quinque generum Myrobalanorum,
Rhabarbari,
Maſtiches,
Abſinthii,
Roſarum,
Violarum,
Senæ, [illegible],
Agarici,
Q[illegible] Cuſcutæ

Cuscutæ ana drachmam unam,
Diagrydii drachmas sex semis,
Succi Fœniculi, quantum Diagrydio per pannum colando & cæteris pulveribus comprehendendis, ac in massam cogendis satis sit, quæ manibus oleo Amygdalino recenti inunctis, pro artis præcepto formentur.

Efficacissimæ sunt hæ pilulæ ad purgandos omnes humores partium superiorum, quo nomine suffusionibus oculorum, caliginibus, ac visioni conferunt; aurium dolorem sanant, caputq; à pituita, bile flava & atra mirè purgant; iliacoos denique juvant.

Hodie dexteriùs Pharmacopœi pulveres tritos cum succo Fœniculi miscent, adjecto sub finem Scammonio per se trito: alii melle, cum quo succus Fœniculi sit consumptus, excipiunt.

PILULÆ STOMACHICÆ ALKINDI.

℞. Myrobalanor. Citrinorum,
Indorum,
Chebulorũ ana drachmas tres,
Rosarum,
Mastiches ana drachmas duas,
Cardamomi,
Ligni Aloës,
Santali Citrini,
Cubebarum,
Caryophyllorum,
Schœnanthi,
Nucis Moschatæ ana drachmam unam,
Rhabarbari unciam semis,
Turbith drachmas septem,
Aloës ad pondus omnium,
Fiat massa cum Syr. de Absinthio.

Biliosos ac pituitosos humores, eos præsertim, qui caput, jecur, & ventriculum obsident, vacuant: præterea ventriculum firmant, coctionem juvant, & appetentiam excitant.

PILULÆ DE SUCCINO D. JOHANNIS CRATONIS.

℞. Pulveris Succini præparati,
Mastiches ana drachmas duas,
Aloës Succotrinæ drachm. quinque,
Agarici trochiscati drachm. unam semis,
Aristolochiæ rotundæ veræ drachmam semis.
Cum Syr. de Betonica formentur pilulæ.

Biliosos & pituitosos humores è capite protrahunt & expellunt, ad destillationes & catarrhos, & inde provenientes oculorum, aurium, & dentium dolores propulsandos feliciter usurpantur.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE HIERA COMPOSITAS NICOLAI, ET RELIQUAS ORDINE subsequentes, usque ad pilulas de Succino Cratonis.

Compositiones *pilularum* omnes, *pilulas de Hiera Nicolai* ordine insequentes, usq; ad has *de Succino Cratonis*, possunt juxtà earundem & nostras superiores animadversiones facillimè parari, cùm pauca in iis occurrant, quæ singulari notâ & correctione indigeant; maximè quoad præparandi modum. Itaque supra dictæ animadversiones, tùm Authorum, tùm nostræ diligenter revolvantur.

PILULÆ DE TARTARO QUERCETANI, A D. D. DANIELE SENNERTO CORRECTÆ.

℞. Polypodii quercini uncias duas,
Radicum Asari,
Seminum Genistæ ana unciam semis,
Passularũ minorum unciam unã semis,
Fumariæ,
Scolopendrii ana manipulum unum,
Tartari albi drachmas sex,
Florum Buglossi,
Borraginis ana manipulũ semis:
Coquantur in aquæ puræ sufficienti quantitate secundum artem: Decocti clarificati libris duabus, adde succi Pomorum libram unam. In his infunde
Foliorum Senæ uncias duas,
Folliculorum Senæ unciam unam,
Turbith electi & gummosi,
Radicum Hellebori nigri,

Styracis

Styracis præparati ana unciam unam semis,
Macis,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Epithymi ana unciam semis.

In vitro clauso macerentur, & digerantur per quatriduum in Balneo Mariæ; posteà colentur, colaturæ adde

Cremoris vel Crystallorum Tartari uncias tres,
Aloës præparatæ seu extractæ uncias quatuor,
Myrrhæ in vino ad ignem dissolutæ & percolatæ unciam unam.

Omnia iterum diebus tribus vel quatuor in Balneo Mar. digerantur, & hinc inspissentur, & coagulentur ad lentum ignem. Sub finem, dum materia ferè refrigerata est, adde

Specierum Diarhodon Abbatis,
Lætificantis Rhasis,
Trochiscorum de Lacca ana drachm. unam,
Salis Absinthii,
Fraxini ana drachmas duas,
Essentiæ Croci scrupulos duos.

Reducantur in massæ pilularis consistentiam. Si libet, & res postulat, Scammonii, Rhabarbari, Trochiscorum Alhandali extractum, & Ammoniacum addi possunt.

Utramq; bilem purgant, omnes humores crassos, tartareos, salsos, & mucilaginosos radicitus à partibus profundissimis eliciunt, totam massam sanguinis purificant, humorem atrabilarium contumacissimum educunt: inde maniacis, & melancholicis affectibus opitulantur.

ANIMADVERSIONES.

QUantumvis hæc *pilularum Tartarearum Quercetani* compositio à Doctissimo Sennerto quoad ingredientia correcta sit: restant tamen quoad præparationem nonnulla, quæ emendationem summoporè efflagitant, quæque luculenter satis ex nostra ad mentem Clarissimi Sennerti (ratione ingredientium) institutâ & subjunctâ præparatione cuivis patebit. Utpotè

℞. *Specierum primi decocti, superiùs in compositione denominatas,*

Quas *affusâ aquâ s. q.* coque ad remanentiam *duarum librarum, decocto* optimè albumine ovorum clarificato, extrahe *species purgantes*, videlicet

Foliorum Senæ ℥ iij.
Turbith el. gum.
Rad Helleb. nigri ana ℥ j ß.
Epithymi ℥ ß.

Sed cùm non sufficiant hæ *duæ libræ decocti* pro extractione prædictarum *specierum*: proinde factâ primâ *extractione specierum* præfatarum cum *decocto* per digestionem, coctionem & expressionem, possunt eædem *species* adhuc semel vel bis *aquâ simplici* affusâ, digerendo, coquendo, & exprimendo extrahi, prout sæpiùs in *Syruporum purgantium* confectionibus dictum & edoctum est; *extractiones* omnes interim junctim asserventur. Tum

℞. *Styracis Calamitæ ℥ j ß,*
Macis,
Caryophyllorum,
Cinamomi ana ℥ ß,

Crassiusculè contusa immitte *cucurbitæ vitreæ parvæ*, & superaffusis *vini albi generosi ℥ iv*, appositoque capitello & juncturis probè circumlitis, destillando per M. B. universa evocetur *humiditas*, quæ, si libet, iisdem *speciebus Aromaticis* in cucurbita relictis reaffundatur, & ut antea *humiditas tota, sive aqua spirituosa* proliciatur, quæ studiosè posteà reservetur. Relicta à destillatione *Aromata* possunt, affusâ *aquæ simpl. s. q.* (vel quod meliùs est, *vino albo*, propter *Styracem*, quæ *vino* meliùs quâm *aquâ* dissolvitur vel diluitur,) adhuc semel parumper coqui *ad* ℔ ß circiter, & superiori *extracto liquido*, ex *speciebus purgantibus* facto, addi; Quo *extracto liquido*,

Aloës Succotrinæ, vel ejus loco extracti ejusdem ℥ iv, &
cremoris Tartari ℥ iij,

diluendæ sunt, & postmodum leni calore cinerum penitùs iterùm exiccandæ.

Jam demùm.

℞. *Myrrhæ electæ ℥ j.*

Quam pulverisatam in lenissimo calore *superiori ex speciebus Aromaticis destillatâ &*

asservatâ aquâ spirituosâ, dissolve; Similiter *eâdem aquâ* dissolve vel dilue rursùs *Aloën & cremorem Tartari superiùs insuccatum & exsiccatum*, additisque *speciebus reliquis*, nimirùm

Spec. Diarhodon Abbatis,
Lætificantis Rhasis,
Trochiscorum de Lacca ana ℥j,
Salis Absinthii,
Fraxini ana ʒij,
Essentiæ Croci ℈ij.

Fiat *pilularum massâ* justæ consistentiæ.

Nota: si *unciam unam Styracis Calamitæ* superiùs detraheres, & loco ejus ℥ß vel ʒ *vj resinæ ejusdem*, quæ facilis est paratu, per expressionem aut extractionem cum *spiritu vini* (uti inferiùs in *confectione Theriacæ* docebimus,) ad *Aloën* adderes, longè meliùs esset. Nam *resina Styracis* in decoctum migrare nequit, neque per destillationem tota ejus virtus abstrahi vel elici potest. Quod *compositas species & Trochiscos* concernit, *quæ pilularum harum compositionem* ingrediuntur, illa possunt jam parata addi, si tantoperè necessaria sint, cùm in omnibus officinis prostent: nam exigua eorum quantitas, quæ huic *compositioni* destinata est, prohibet, quò minùs illorum ingredientium exacta supputatio commodè institui queat. Nihilominus si alicui arrideret, ingredientia omnia dictarum *specierum compositarum, Diarhodonis* scilicet & *Lætificantis Rhasis*, nec non *Trochiscorum de Lacca*, recenter huic *compositioni* adjicere, illum oporteret de *compositione specierum Diarhodon*, prout huic Dispensatorio inserta est, *trigesimam secundam partem* circiter ingredientium, nempè pro *qualibet uncia, grana quindecim*, & pro qualibet *drachma una, grana duo*: De *compositione specierum Lætificantis Rhasis* itidem, prout huic Dispensatorio inserta est, *sexagesimam quartam partem* ingredientium, nimirùm pro qualibet *uncia una, grana septem*, & pro qualibet *drachma una, granum unum* circiter: Et de *compositione Trochiscorum de Lacca, duodecimam partem* ingredientium, pro qualibet nimirùm *drachmâ unâ, grana quatuor* huic compositioni addere.

Nota secundò, quod *folliculis Senæ* ipsa *folia*, non sine prægnanti causâ substituerimus, quippè cùm *folliculis vel foliculis dictis* parùm admodùm vel nihil virtutis catharticæ insit; ideò etiam eos *compositioni huic* parùm nihilvè efficaciæ communicare posse, arbitrati sumus.

PILULÆ TURBITH AUREÆ MESUÆ.

℞. Turbith drachm. sedecim,
Aloës drachm. duodecim,
Myrobalanorum Citrinorum drachm. decem,
Mastiches,
Rosarum ana drachmas septem,
Croci drachmas tres.
Cum succo Absinthii fiat massa.

Stomachicis, colicis, nephriticis ac inflatis prosunt: valentiores verò sunt propter magnam Turbith copiam; attamen rarò sunt usui.

ANIMADVERSIONES.

Parari possunt juxta modum ab Authore præscriptum, nec peculiari *animadversione* indigent. Quin imò auderem asserere: Si *Aloë* in aliquantò majori quantitate addita fuisset, pro consistentia vera & corpore pilularum acquirendo, eas multis parasangis reliquas plurimas *pilularum Compositiones* quoad competentem *specierum ingredientium* quantitatem, quâ nempe aliquid operari possunt, superaturas esse. Ne igitur existimes *Lector benivole* cùm paucis in hac Classe, nec separatim singulis spongiam admoverimus, illas propterea ab erroribus immunes esse. Nequaquam. Nam hoc Te scire velim, quod, qui *compositum* aliquod *Medicamentum* concinnè construere intendat, (dico construere vel componere, non præparare; cùm aliud sit *Medicamentum compositum* construere, aliud verò præparare. Illud enim Ipsorum Medicorum Doctorum & expertorum est: Hoc verò Pharmacopœios in arte versatos didicisse & exactè satis callere convenit) id unicè considerare inq; id totus incumbere debeat, ut non solùm *rerum discrepantiam evitet*, homogenea homogenes aduniat; nec indiscri-

indiſcriminatim tantam *ſimplicium* farraginem conſarcinet; ſed & faciat, ut omnia ingredientia eâ quantitate inter ſe invicem in *Compoſito* cohæreant, ne unum quidem eorum in tanta diminutione, quâ nihil in illo operari aliud poſſit, præterquam doſin & pretium Medicamenti adaugere, cæteris adjunctum ſit. Quippe quod in plurimis huic *pilularum* Claſſi infarctis *Compoſitionibus* adeò frequenter commiſſum, ut tædeat eandem crambem ſæpius recoquere, qui ſaltem in terminis nos ſimplicibus, rectè parandi tamen & commiſcendi, continere voluimus. Elegantiores *pilularum Compoſitiones* & *Præparationes* qui exoptat, is adeat *Pharmacopœiam Regiam*, jam DEO ſint laudes, exactius priori *elaboratam*, ubi haud dubiè voti ſui compos, diſcuſsâ caligine, efficietur.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS SEPTIMA, CONTINENS EXTRACTORUM FORMULAS. *NEC-NON* IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

P*Lurima quidem de extractis, eorum uſu, & in quem finem inventa ſint; nec non* menſtruis, *quibus illa communiter parari ſolent, dicenda & præmittenda eſſent: Sed cùm de his ſatis prolixè & luculenter alii Authores tractent, inprimis Excellentiſſimus Sennertus in ſuis* Inſtitutionibus libro 5. parte 3. ſect. 3. cap. 9. *de* Tincturis *&* Extractis; *Idcircò brevitati ſtudens benevolum Lectorem eò remitto: In ipſis tamen præparationibus datâ occaſione quædam de his, licet breviter, dicturus.*

EXTRACTUM AGARICI.

℞. Agarici albi & levis quantum volueris. Huic affunde ſpiritûs vini tantam quantitatem, ut is duos vel tres digitos emineat: ſtent ſic ſimul in vaſe vitreo arctiſſimè clauſo, juncturis probè obturatis, ac circumlitis, in loco calido vel ſaltem tepido dies tres. Poſteà colentur, & leviter exprimantur: expreſſum & colatum in balneo Mariæ, abſtracto rurſus lentâ deſtillatione vini ſpiritu, in craſſamentum cogatur, & quod in fundo cucurbitæ mellis ſpiſſitudine reſidebit, id ad commodos uſus ſervetur.

Pituitam lentam & crassam ex ventriculo maximè & mesenterio, nec non jecore, liene, pulmonibus ac utero expurgat; à cerebro quoque, nervis & artubus eandem, licet debiliùs, prolicit: vermes insuper enecat, & expellit.

ALii loco spiritûs vini aquam Anisi, cui oleum ademptum sit, usurpant; correctivi loco id forsan adhibentes. Verùm corrigitur ejus extractio pro re & conditione ægri, aut morbi, addendo in singulas doses guttulam unam olei Macis, Nucis Moschatæ, Fœniculi, Caryophyllorum, aut alterius similis.

ANIMADVERSIONES.

DIversa *menstrua* variosque *liquores* Chymici excogitârunt, quibus cùm ex *Mineralibus*, tùm *Vegetabilibus*, & ipsis etiam *Animalibus*, essentiam, virtutem & efficaciam, aut quocunque nomine appellare libeat, elicere possint, relictis inutilibus & viribus exhaustis crassamentis: Et quidem pro extractione *Vegetabilium* (cum quibus nobis ex instituto in hac classe res est,) imprimis *spiritum vini, vinum ipsum, acetum* cùm *simplex*, tùm *destillatum*, *spiritus ipsorum Vegetabilium ardentes*, item *spiritûs eorundem acidos & aquas destillatas*, ipsam etiam *aquam simplicem*; ex quibus jam pro uniuscujusq; intentione eligi possunt, quæ maximè ad propositum faciant, atque exindè *menstrua* parari unicuique rei accommodata.

Nunc autem sese nobis sistit extrahendus *Agaricus*, fungus nimirùm albicans, trunco *Laricis* adnatus; qui cùm nonnihil resinosus sit, præstat ipsi *menstruum* adhibere analogum, quod polleat vi & efficaciâ resinam dissolvendi & extrahendi. Inter cætera verò superiùs commemorata *menstrua* nullum ad hoc aptius magisq; conveniens est, quàm ipse *spiritus vini*, aliique ex quovis alio *Vegetabili*, utpotè *Frumento, Tritico, &c.* beneficio fermentationis & destillationis, prolecti *spiritus ardentes*; qui cùm sint de *natura sulphurea*, proinde *res sulphureas* (quales sunt resinosæ,) non solùm extrahere, sed etiam quandoque totaliter dissolvere apti nati sunt; uti manifestum fit in *resinis* omnibus, quas totaliter, in proportionata tamen quantitate affusi, dissolvunt: Ideò benè factum, quod in præparatione hujus extracti, *spiritus vini* adhibitus sit, rejectâ *aquâ Anisi*. Prudentissimè etiam correctionis loco *olea destillata* jam confecto *extracto*, pro conditione morbi & ægroti addi præcipiuntur: hoc tamen in hac *Agarici* extractione observandum est, quòd ille unicâ saltem vice *spiritu vini* ad eminentiam duorum vel trium digitorum affuso, totâ suâ efficaciâ & resinosâ substantiâ neutiquam exui possit, sed oportet, ut bis terve ad minimum *recentis spiritûs reaffusio* fiat. Necessum quoque est, ut peractæ extractioni, colaturæ & expressioni filtratio superaddatur, cujus beneficio plurimarum partium terrestrium & crassiorum fiet separatio. Nam *Agarici extractum spiritu vini* paratum, si paulò calidius coletur, aut per colatorium exprimatur, non adeò defæcatum transfluit, sed plures terrestriores *Agarici* partes unà in expressione permeant; unde postea fit, ut colatura illa expressa in frigore denuò veluti concrescat. Hoc ipsum autem beneficio filtrationis, præsertim si illa frigidè, vel ad minimum tepidiusculè fiat, prohibetur, tumque sola saltem subtilior *Agarici* essentia per filtrum transmittitur, quæ non ita, ut prior colatura denuò concrescit, nec turbida evadit, sed liquida & clara persistit. Cæterùm quæ de *resina ejus* monenda essent, videantur in animadversionibus subsequentibus.

EXTRACTUM SEU BALSAMUS ALOES.

℞. Aloës Succotrinæ, quantum volueris. Redigatur in pulverem: huic affunde spiritus vini rectificati, vel (si malueris) aquæ Endiviæ, vel Acetosæ, quantum satis: maceretur in loco calente, diligenter quotidie agitando, donec liquor coloretur: qui deinde relictis exactè fæcibus, per inclinationem eximatur, & recens rursus affundatur, tantisper id reiterando, quoad nullum amplius colorem liquor affusus extrahere videbitur. Tandem omnis humor congregatus

gregatus, diligenterque tranſcolatus, in juſtam ſpiſſitudinem lentâ coctione vel deſtillatione redigatur.

INternas putredines arcet, ventriculum mundat, ac roborat: cruditates abolet, & ventrem lubricum reddit.

EOdem planè modo parantur omnia alia extracta ſimplicia, & compoſita, præterquàm quod quædam eorum etiam exprimuntur: affuſo nimirum medicamentis, ex quibus vim ac energiam omnem prolicere mens eſt, vini ſpiritu, aut aquis appropriatis ad id præſtandum idoneis, & additis interdum corrigentibus. Sic Extractum Rhabarbari commodè parari poteſt cum aqua Agrimoniæ, additâ modicâ Spicâ & Cinamomo. Extractum Senæ cum aqua Lupuli, Scolopendrii, Borraginis aut Fumariæ, addita portione aliqua Caryophyllorum, Zingiberis, vel ſem. Fœniculi, &c.

Notandum tamen, aquas non ex omnibus Medicamentis ſimplicibus vires elicere poſſe, ſed potiſſimùm ex herbis & radicibus non gummoſis aut reſinoſis, vel inſignem duritiem non habentibus: ibi enim (ut in Turpetho & Mechoaca) vini ſpiritu opus eſt; Sic etiam Gummi ſeu Lachrymæ ſingularem in extrahendo dexteritatem requirunt: hæc enim in aceto reſolvi, ac per ſetaceum, ut terreſtreitas omnis ſeparetur, tranſmitti poſtulant: acrimonia poſtmodùm aceti reiteratis aquarum affuſionibus eluatur; tum demum in vini ſpiritum demergantur, qui vim Gummi prolectet, inde perficiatur, ut artis eſt. Verùm hæc diligentem ac ſedulum Pharmacopœum noſſe oportet, ut quod cuiq; commodè & ex artis uſu affine ac applicabile ſit, inter præparandum adhibere ſciat: & pro ſuâ diſcretione dignoſcat. Nobis autem inter Extracta ſimplicia præter jam dicta in uſu ferè ſunt ſequentia.

EXTRACTUM,

Abſinthii,
Agallochi,
Angelicæ,
Calami Aromatici,
Capparum,
Cardui Benedicti,
Centaurii minoris,
Croci,
Cucumeris Aſinini,
Dictamni albi,
Enulæ,
Eſulæ,
Euphorbii,
Galbani,
Gentianæ,
Guajaci,
Hellebori nigri,
Hieræ picræ,
Liquiritiæ,
Mechoacæ albæ,
Nigræ,
Meliſſæ,
Myrrhæ,
Opii Thebaici,
Opopanacis,
Pæoniæ,
Rhabarbari,
Sagapeni,
Scammonii,
Senæ,
Turbith,
Zedoariæ,

ANIMADVERSIONES.

ALoë ſuccus eſt nonnihil reſinoſus, qui ſolâ aquâ vix totaliter & verè diſſolvi poteſt: Proindè optimum & conſultum eſſe arbitror, ut, ſi *extractum vel Balſamus Aloës* dextrè confici debeat, *ſpiritu vini* ejusdem fiat extractio, quò ſimul etiam *partes Aloës reſinoſæ* diſſolvi queant: Nec eſt, quòd cum Clariſſimo Schrödero reſinoſam illam *Aloës* partem purgationi inutilem eſſe putemus; contrarium enim aliorum purgantium, utpotè *Scammoneæ, Ialappæ, Turbith, Gummi Gottæ* & ſimilium reſinæ manifeſtè evincunt.

Reliqua *extracta ſimplicia*, quorum in adjuncta animadverſione fit mentio, & quæ notata ſubſequuntur, quod concernit, ea ſanè ſedulum (uti benè monent,) & peritum requirunt Pharmacopœum, qui unicuique rei, quod ipſi affine & homogeneum eſt, adhibere nôrit. Pauci autem talium hodiè reperiuntur, & numero

vix

vix totidem sunt,
Quot Thebarum portæ, aut divitis ostia Nili.

Præstitisset itaque, ut, cùm in aliis hujus Dispensatorii vix casâ nuce dignis compositionibus, & nugacissimis earundem præparationibus Authores plùs nimiô multoties se torserint, etiam in his, quæ sanè expertum & industrium Philosophum naturalem, qui quid & quantum in re quâque sit contentum vel reconditum, quidque unumquodq; pati, & quid ferre recuset, optimè sciat, requirunt, paulò magis solertes se dedissent, nec ita negligenter cuncta Pharmacopœorum aut eorundem ministrorum (qui frequentissimè nihil minùs sciunt, quàm quid unicuique rei affine sit & applicabile) discretioni reliquissent; memores, quod φάρμακα sive medicamenta, si rectè, id est, convenienti modo præparata fuerint, Deorum manus sint: (ità enim Herophilus ea appellare solitus est, eò, quòd quasi Numine & sanandi celeritate ægros ab interitu vindicent.) Sinistrè verò præparata φαρμακα, sæpenumerò evadant, sive toxica lethiferaque Venena. Sed ut redeamus ad extractiones reliquorum *purgantium*, ex his *extracta Rhabarbari & foliorum Senæ spiritu vini* optimè fieri possunt: habent enim saltem aliquid resinosi, & ob id longè subtiliùs extrahuntur *spiritu vini*, *quam aquâ aliquâ destillatâ*: Addo, quòd omnia *purgantia à spiritu vini* in sua virtute exaltentur, maximè quæ resinosa sunt. Quàm frivolè autem *menstruis*, quibus pro extractione cùm horum, tùm aliorum *purgantium* communiter utuntur, *Aromata*, utpotè *Spica Nardi*, *Cinamomum*, *Caryophylli*, *semina Fœniculi* & simila addantur, quisquis nôrit, qui superiores plurimas nostras animadversiones, maximè in *Syrupos* perlegerit; ubi ad nauseam usq; inculcavimus, quòd *Aromatum* illorum *partes balsamicæ*, *spirituosæ & odoriferæ* in decoctionibus & evaporationibus penitùs avolent, nec quicquam virtuosi de illis remaneat. Taceo, quod ipsimet non recordentur superioris sui moniti in præparatione *extracti Agarici* traditi, ubi repudiatâ *aquâ Anisi* apertè innuunt, meliùs esse sub finem jam paratis *extractis*, & quidem singulis eorundem *dosibus*, pro conditione ægri & morbi, *olea destillata Aromatum enumeratorum*, loco correctivi addere. Quod ipsum eorum monitum, non solùm in extractione *Agarici*, sed æquè in aliis omnibus extractionibus locum habere posse, omninò existimo & firmiter assero.

Gummata quod concernit vel *lachrymas*, ea inprimis distinguenda sunt, antequam pro illorum extractione conveniens aliquod *menstruum* determinari possit. Etenim *Gummata* vel *resinosa* sunt, vel *mucilaginosa*; (quæ tanquam aqua & ignis inter se differunt,) quædam verò medio modo se habent. *Gummata resinosa* sunt, *Galbanum*, *Storax Calamita*, *Tacamahaca*, *&c.* *mucilaginosa sunt*, *Tragacanthum*, *Gummi Arabicum*, *Bdellium*, *&c.* Medio modo se habentia, uti *Olibanum* & *Hederæ*, *&c* Quæ ex his *resinosa*, nullo alio menstruo convenientiùs extrahi & dissolvi possunt, quàm *spiritu vini*, vel alio aliquo ardenti ex quodam *Vetegabili* per fermentationem & destillationem prolecto, utpotè ex *Rosis*, *Cerasis*, *&c.* cujus rei experiundi exemplum habemus in *Storace* & *Benzoë*, quæ hoc ipso *spiritu Rosarũ ardente* elegantissimè pro cosmetico extrahuntur, ut adeò necessum non sit, supradicta *Gummata resinosa* prius *aceto* resolvere, (uti jubent,) & tandem relictam ab *aceto* acrimoniam reiteratis tot aquarum affusionibus eluere; quod ipsum & ridiculum est & impossibile. Concedo equidem, quod *Gummata resinosa aceto* dilui & quasi dissolvi possint, pro præparatione *Emplastrorum*, *Unguentorum* & aliorum expetita; non tamen æquè genuina solutio hæc est, atque illa, quæ *spiritu vini* peragitur; lactescit enim illicò, quæ *aceto* facta est, solutio; contrà verò, quæ *spiritu vini* peracta est, clarescit, & limpida perstat: Eluere autem reiteratis *aquarum* affusionibus acrimoniam *aceti* quod impossibile sit, id ex eo patet, quia *aqua* semper in quacunque abstractione, quæ vel mediante destillatione vel exhalatione perficitur, se habet in modum phlegmatis, quod *acetum* in destillatione præcedit, residuo manente ejusdem *spiritu acido fixiori*. Similiter nec aliá aliquâ ablutione eadem edulcorare

rare poteris, niſi fortè non tàm abluere, quàm eluere totum lubido fuerit, quod reipsâ experiêre, ubi hujus rei experimentum feceris.

Gummata mucilaginoſa quod attinet, illa *aquâ ſimplici* vel *deſtillatâ*, aliisque conſimilibus aquoſis liquoribus commodè diſſolvi queunt; *ſpiritus autem vini* ea non attingit.

His itaque præmiſſis aſſero, reliqua ordine ſubſequentia *extracta*, optimè *ſpiritu vini*, vel alio aliquo ardenti, parari poſſe, præſertim quæ ex *lignis & radicibus reſinoſis*, item *Gummatis & ſuccis inſpiſſatis* confici debent. Nec tamen inficias ibo, quòd nonnulla ex *herbis* & *radicibus quibusdam minùs reſinoſis*, *aquâ ſimplici* & *deſtillatâ*, vel etiam *vino & aceto deſtillato* perfici poſſint. Ut autem benevolus Lector exemplum habeat, quomodo *radix reſinoſa aliqua*, aut alia res reſinam continens extrahenda ſit, ut etiam *reſina extracto* permixta maneat, addam hîc formulam, ſecundùm quam omnes ſimiles extractiones inſtitui poſſunt, præſertim compoſitæ, in quibus magna ſæpè diverſitas ingredientium occurrit. Ex. gr. ℞. *Radices Ialappæ vel Mechoacæ nigræ aut albæ, Turbith, Lignum Sanctum, &c. vel rem aliam quamcunq; nonnihil reſinoſam*, quam inciſam & contuſam infunde in *ſpiritûs vini rectificati ſ. q.* & cucurbitâ benè clausâ fiat extractio vel digeſtio horis circiter 48. colетur poſteà vel ſeparetur *ſpiritus tinctus* & eſſentiâ rerum prædictarum imprægnatus, *ſpecies in fundo reſtantes* exprimantur, aſſervato *ſpiritu tincto*; *Relictæ ſpecies* denuò *recenti ſpiritû* ſuperfundantur, digerantur, colentur, & exprimantur, idque tertiâ vice, ſi lubet, repetendum. Poſteà *colaturæ* & *expreſſiones omnes ſive ſpiritus tincti*, junctim per chartam emporeticam filtrentur, & in M. B. ultrà remanentiam quartæ partis abſtrahantur; Refrigeratâ cucurbitâ *relictum extractum liquidum* in vitrum amplum effunde, cui vel innatantem vel in fundo hærentem invenies *reſinam*, quam exemptam, & *aquâ frigidâ* aliquoties lotam, ſi libet, in leni calore exicca, ut pulveriſari queat; Et hoc modo habebis *Magiſterium vel reſinam ſiccam*: *Extractum autem liquidum* leni calore ad conſiſtentiam craſſam evaporare ſine, cui ſi libet *propriam reſinam pulveriſatam*, aliquot *Amygdalis* contuſam vel ſubactam junge; aut ſi multum *extracti* & parum *reſinæ* fuerit, diſſolve illam, antequam exiccata & pulveriſata fuerit in *rectificatiſſimo vini ſpiritu q. ſ.* & *extracto jam craſſo & confecto* adde.

Nota: equidem me non latere, haud paucos eſſe Medicorum, cùm Galenicorum, tùm Hermeticorum, qui *ſpiritum vini* pro extractione *purgantium*, ceu inutilem damnent; quem tamen nos ad eliciendam enumeratarum *ſpecierum vim catharticam*, ceu convenientiſſimum ſuperiùs commendatum voluimus. Ratio autem illorum in contrarium hæc eſt, quòd *vis cathartica* conſiſtat in *eſſentia rerum ſalina*: *Spiritus vini* autem, utpotè *naturæ ſulphureæ* ad diſſolutionem *ſalium* ineptus ſit, & per conſequens appropriatum ſive homogeneum pro *purgantibus* extrahendis *menſtruum* eſſe non poſſit. Sciant autem boni illi Viri, quòd inter *ſalia* ingens detur differentia; quædam enim eorum *volatilia* ſunt, quæ inſtar *ſpirituum* levi ignis calore concitata ſublimia petunt: Quædam *eſſentialia*, ex *ſuccis Vegetabilium* educi nata, mediæ quaſi naturæ inter utraque, *volatilia* ſcilicet & *fixa*: Quædam verò *fixa* per calcinationem & totalem Vulcani violentiâ rerum deſtructionem parari ſolita. Jam ſi de *ſalibus volatilibus* ſermo erit, utique *ſpiritus vini* ea promptè diſſolvit; imò nonnunquam etiam cum iisdem familiariter ſe conjungit & coagulatur. Quod ad *ſalia eſſentialia* attinet, etiam illa, ſi realiter talia ſint, à *ſpiritu vini* reſolvuntur: ſimiliter etiam *Vitriola Metallorum*: *Salia* autem *fixa*, (quibus propriè *ſalis* nomen competit) quod concernit, de his fateor, quòd *ſpiritus vini* (præſertim ſi ſummè dephlegmatus, ſive ab omni aquoſitate liberatus fuerit,) illa ſimpliciter & immediatè non attingat, nec diſſolvat, niſi prius eſſentificata fuerint. Quod ipſum tamen, hanc noſtram (ſalvo tamen ſemper rectiùs ſentientium judicio,) de legitima *ſpiritu vini purgantium* extractione ſententiam, nullatenus infringit, cùm vis *purgatrix* non tàm in *ſale fixo*, quod ex verè & legi-

timè combustis aut in cinerem redactis eruitur, quàm in *sale rerum essentiali*, quod propriè *Vegetabilibus* non crematis inest, fundata sit; is autem optimè *spiritu vini*, aliisq; *spiritibus* ipsi homogeneis, & quidem longè meliùs, quàm *aquâ communi*, (quæ contrà *salia fixa* & vera faciliùs & promptiùs dissolvit,) resolvuntur. Proindè adhuc apud nos ratum & firmum manet, quòd *spiritus vini*, optimum & convenientissimum sit, ad virtutem catharticam ex *purgantibus* rebus eliciendam, *menstruum*.

Interim hîc notandum est, quòd, dum *spiritum vini* pro extractione rerum catharticarum commendamus, non illum intelligamus, qui summè alcoholisatus, frequentioribus rectificationibus ad talem volatilitatem redactus est, ut è vitro desuper in terram de illo nonnihil effusus, ipsam non attingat, sed auræ subtilissimæ instar in sublime feratur, ipsoq; quasi momento ad æthera evehatur; neutiquam sanè: Sed illum hîc intellectum volumus, qui à superflua & immodica aquositate aliquatenus liberatus sit; ità enim eò meliùs penetrat, citiusque virtutem rerum, quibus ad extrahendum affunditur, elicere vel extrahere potis est: Addo etiam, cujus in superiori responsione obliti sumus, quòd *spiritus vini* secundum nostram sententiam non solius *naturæ sulphureæ* (uti quidem illi sibi imaginantur, fortè quia φλογὸς particeps sit, sed potiùs *naturæ salino-sulphureæ* summæ volatilis existat, quam ipsam *salinam* volatilem ejus naturam subdulcis & penetrantissimus ejus sapor, maximè ubi probè dephlegmatus fuerit; *sulphuream* autem facilis conceptio flammæ, luculentissimè evincunt: Eandem hanc ipsius naturam, scilicet *salino-sulphuream* apertè etiam confirmant *salia illa volatilia*. Ex. gr. *Succini, Viperarum, &c.* nec non *essentialia* ex *herbis* aliisvè *Vegetabilibus* parata, de quibus superiùs dictum; utpotè quæ promptissimè illum admittunt, & ab eo se dissolvi patiuntur, nimirùm ob mutuam naturæ affinitatem & symbolicas proprietates: Etenim, uti Philosophi loquuntur, *in symbolum habentibus facilis est transitus*; sicque jam penitùs corruit, superiùs in contrarium nostræ opinioni adductum argumentum; primâ quidem fronte satis speciosum apparens, quo ipso plures hactenus deceperunt, plurimique decepti sunt.

SEQUUNTUR EXTRACTA COMPOSITA.

EXTRACTUM AGARICI COMPOSITUM.

℞. Agarici Alpini levissimi & candidissimi libram semis,
Rhabarbari interioris uncias tres,
Seminis Anisi,
Zingiberis,
Macis ana drachmam unam semis.

Incidenda incidantur, contundenda contundantur, affundantur spiritus vini rectificati mensuræ duæ, stent in infusione vitro benè clauso per triduum; pòst fiat secundum artem extractum.

Hanc extracti compositi descriptionem nobis communicavit Vir Clarissimus D. D. Urbanus Schlegelius, Decani Collegii Medici Vicarius perpetuus, collega noster plurimùm dilectus.

ANIMADVERSIONES.

Paretur juxtà modum antecedentem, binâ vel trinâ specierum infusione, dissolvendo ultimò quod *resinosum* est rectificato *spiritu vini*, & *extracto* jam ad consistentiam crassam *inspissato* adjungendo: *Aromata* extractione frustrà & perperàm adduntur, & longè meliùs foret, ut jam confecto *extracto* de ipsorum *oleis destillatis* nonnihil adderetur.

EXTRACTUM CATHOLICUM.

℞. Colocynthidos drachmas sex,
Agarici optimi,
Diagrydii,
Hellebori nigri ana unciam semis,
Aloës electæ unciam unam,
Specierum Diarhodon Abbatis unciam semis.

Species Diarhodon in sufficiente quantitate spiritus vini per dies aliquot macerentur,

rentur, qui deinde relictis fæcibus ſupra prædicta medicamenta purgantia fuſus in loco calido, vaſe probè clauſo, vires eorum imbibat: poſteà leviter omnibus expreſſis, liquor tranſcolatus levi balnei vapore evocetur, ut extracti ſpiſſamentum in fundo cucurbitæ reſideat.

Medicamentum eſt Catholicum ſeu univerſale, omnes in univerſum humores exturbans. Aliud catholicum, magis tamen operoſum, deſcribitur à Quercetano in Pharmacop. Dogmat. reſtituta.

ANIMADVERSIONES.

Equidem hujus *extracti* præparandi modus ex ſuperioribus noſtris *animadverſionibus* ſuper *extracti Aloës* præparationem tactis, ſatis diſpaleſcit; nihilominùs tamen melioris informationis ergò, dilucidiorem ejus præparationem addam. Primò autem neceſſarium non eſt, ut *ſpecies Diarhodon* correctionis loco huic *extracto* addantur: etenim ſuperiùs abundè demonſtratum eſt, has & ſimiles *ſpecies* vix quicquam corrigere poſſe. Si tamen Medicus aliquis ſtrictè illas addi deſideret, ſuaderem, ut dictarum *ſpecierum Diarhodon* ingredientia recentia, nec in pulverem redacta, ſed ſaltem craſſiuſculè contuſa vel conquaſſata, huic extractioni adderentur; omiſſis tamen quæ vel à *ſpiritu vini* non diſſolvi vel extrahi poſſunt, ut ſunt *Perlæ, Saccharum Candum, Tragacanthum, Gummi Arabicum, &c.* quæ dicta *ſpiritus vini rectificatus* non attingit; Vel quorum *eſſentia* licet extrahatur, nihilominùs in abſtractione *extracti* avolat, ut ſunt *Cinamomum, Caryophylli, Moſchus, Gallia Moſchata, ſem. Aniſi & Fœniculi, Camphora, &c.* Secundò *Aloë* per ſe ſigillatim extrahatur: impediret enim alioquin, quò minus ex reliquis *ſpeciebus virtus cathartica* elici poſſet; quia *Aloë ſuccus inſpiſſatus eſt*, citò in *ſpiritu vini* reſolubilis, quem ideò ſtatim ità imprægnat, ut minùs ad ulteriorem extractionem habilis eſſe poſſit. *Diagrydium* etiam ſeorſim extrahere non inconſultum foret, quia totum reſinoſum eſt, cujus *extracta reſina* tandem *extracto jam perfecto*, aut pulveriſata, aut *ſpiritu vini rectificatiſſimo* reſoluta addi poteſt. Quin & *Agaricus* in extractione, uti ſuperiùs dictum, *reſinam* præbet, quæ ſimiliter *novo ſpiritu vini rectificato* diſſolvi, & extracto jam perfectè inſpiſſato commiſceri poſſet: Non nego tamen omnia & ſingula ſimul & conjunctim extrahi poſſe, ſed longè majori quantitate *ſpiritûs vini*, & minori efficaciâ futuri *extracti*; præſertim ſi imperitus Pharmacopœus, (non omnes enim, de quo jam ſuperiùs conqueſti ſumus, quod cuique affine & ex artis uſu applicabile eſt, cuivis adhibere nôrunt,) præparationem tentet, & *reſinam* ingredientium à reliquo *extracto* ſtudioſè non ſeparet, aut ſeparare ſciat, utpotè quæ novo *ſpiritu vini rectificato* iterùm diſſoluta, aut penitùs exiccata & pulveriſata, jam parato & ſpiſſo *extracto* commiſcenda & addenda eſt. De *ſpeciebus Diarhodon* plura inſuper etiam dicenda eſſent, quæ tamen brevitatis causâ, parùm ſaltem ſuperiùs attacta relinquo, tranſiturus ad alia.

EXTRACTUM DIACARTHAMI, SEU CNICOPHARMACUM ANDERNACI.

℞. Medullæ ſem. Carthami uncias quatuor,
Turbith albi,
Foliorum Senæ ana unciam unam ſemis,
Diagrydii drachmas quinque,
Rhabarbari optimi unciam unam,
Agarici trochiſcati drachmas ſex,
Mannæ Granatæ uncias duas ſemis,
Myrobalanorum Chebulorum uncias tres,
Polypodii uncias duas,
Zingiberis albi drachmas duas.

Minutim incidantur, vel craſſiùs conterantur, & in vini ſpiritum (in quo pulveris confectionis Diambræ uncia per dies octo macerata fuerit) ponantur, ſtentq; ſimul in loco calidiore diebus quatuordecim: deinde ſacculo indantur, & ſub prælo validè exprimantur; poſteà id quod expreſſum eſt, ampullæ infundatur, ac operculo impoſito extilletur, donec ad mellis ſpiſſitudinem pervenerit.

Plerosq; humores, serosos tamen præ cæteris expurgat: caput, ventriculum, & reliqua viscera mundificat, & noxios succos blandè ac sine molestiâ educit. Datur vel per se in pilulas efformatum, vel boli specie. Hujus extracti nobilissimi, & ad omnes vitiosos humores evacuandos accommodatissimi usus apud nos quotidianus est: ejus enim virtutem multimodâ experientiâ comprobatam habemus; proinde Officinis nostris omni studio & diligentiâ parandum commisimus.

ANIMADVERSIONES.

Non minores, imò majores etiam, quàm præcedens, præsens, de quo nunc agimus *extractum*, continet difficultates: Ecquid enim *uncia integra specierum Diambræ*, quæ ingens alioquin huic *Compositioni* precium addunt, illi communicare potest: utpotè quarum fragrantia & *essentia aromatica*, dum *extractum* ad consistentiam debitam abstrahitur, omninò exhalare debeat. Addo, quòd unâ impediant, quò minùs *menstruum* sive *spiritus vini* ab ipsis jam saturatè imbutus, ac abundè impregnatus, à reliquis *speciebus Catharticis* essentiam sufficienter extrahere queat: cùm, uti superiùs in secunda classe demonstratum est, *Nullum receptivum recipiat ultrà modum suæ receptivitatis*, nisi fortè quispiam ulteriorem illarum *specierum*, scilicet *purgantium*, extractionem, reiteratâ recentis *spiritus vini* affusione, tentaturus sit. Cæterùm *Turbith, Diagrydium & Agaricus resinam* præbent, quæ nisi exactè à reliquo *extracto* priùs separetur, & vel siccata pulverisataque, aut *recenti spiritu vini rectificato* dissoluta, jam perfectè inspissato *extracto* addatur, minus efficax parabitur *extractum*, duplex incommodum involvens: Primò, quòd in liquoribus illud totaliter resolvi non queat, quin flocculos vel grumos quasi præbeat, pistillo adhærentes, qui studiosissimè removendi sunt, nisi ægrotanti nauseam conciliare velis: Secundò, quòd si vel *integram drachmam*, aut plus etiam ejusdem *resinæ, liquidæ* nimirum, sive *Scammoneæ vel Galappæ* cuidam propines, nil ferè operetur, quod tot experimenta jam testatum fecêre. Hinc monendi ansam capio, quòd si quis *resinas*, in mixturis purgantibus cum siccis, tùm liquidis, præscripturus sit, ut eas priùs *Amygdalis dulcibus*, vel *semine Melonum* nonnihil contundere vel subigere Pharmacopœis præcipiat; secùs enim parùm aut nihil operabuntur. De *Manna Granatâ* hoc insuper notare velim, quòd illa jam confecto *extracto* demùm addenda, non verò extractioni ipsi committenda sit: est enim materia, quæ tota resolubilis est.

EXTRACTUM CHOLAGOGUM QUERCETANI.

℞. Rhabarbari uncias sex,
Folliculorum Senæ uncias quatuor,
Diagrydii unciam unam,
Spicæ Nardi Indicæ,
Santali Citrini,
Cinamomi ana unciam semis,
Trochiscorum de Berberib. drachmas duas,
Succi Rosarum pallidarum optimè depurati, quantum satis.

Post justam digestionem omnia calidè exprime, ac diligenter cola, fiatque lege artis extractum in consistentia Sapæ: cui adde æquale pondus extracti seu Balsami Aloëtici. Misce, & decoque ad ignem lentum usque ad debitam consistentiam.

Benignè ac sufficienter omnes humores serosos calidos & biliosos expurgat.

ANIMADVERSIONES.

Labitur nimioperè Quercetanus, dum *succum Rosarum* extrahendis, enumeratis *speciebus* singulis, absque discrimine destinat, parùm memor, quod succi prorsus inhabiles sint ad extractiones rerum, quæ *resinam* in se continent; quale inprimis ex prædictis *speciebus Diagrydium* est, utpote quod totum ferè nil nisi *resina*, nec ullum, vel exiguum ab impuritatibus admixtis *extractum* præbet. Frustrà etiam & præposterè *Cinamomum & reliqua odorifera compositionem Trochiscorum de Berberib.* ingredientia adduntur, ob rationes sæpiùs in præcedentibus adductas; & longè satiùs esset, eorundem *olea destillata*

destillata jam parato *extracto* demùm admiscere. Reliqua quod concernit, prædictorum *Trochiscorum* ingredientia, nimirum *Gummi Arabicum & Spodium*, ex his illud nil nisi *meram mucilaginem* huic *extracto* communicat, & nequicquam ipsum corrigere, quin mage vires & efficaciam ejusdem infringere & obtundere valet: Hoc autem, *Spodium* scilicet, utpote omni suâ virtute per calcinationem orbatum (uti suo loco demonstrabimus,) nihil efficaciæ eidem impertire potest. Ast ne nimiùm hæc exaggeremus, cùm propriè nostri instituti non sit, *compositiones*, quoad ingredientia, immutare, quod quidem valdoperè necessarium esset, saltem ejus meliorem præparandi modum paucis hisce innuere libet; videlicet:

℞. *Species hujus extracti compositi, excepto Diagrydio & Cinamomo, partemq; octavam ingredientium Trochiscorum de Berberib.* (quæ ʒ ij constituunt,) *exceptâ Galliâ Moschatâ, Gummi Arabico & Spodio*, eaque incisa & contusa more solito, reiteratis affusionibus, digestionibus, expressionibus & filtrationibus, *succo Rosarum* (cujus vix octo vel decem libræ sufficiunt,) extrahantur: *Tinctura speciebus enumeratis saturatè imbuta*, abstrahatur in M B. ad consistentiam crassam *extracti*, cui adde *resinæ Scamoneæ pulverisatæ & Amygdalis dulcibus, melioris permixtionis causâ nonnihil subactæ* ʒ *vj, vel* ʒ *vij*, nec non *extracti Aloës pondus æquale*; tandem etiam *olei Cinamomi guttas vj vel vij*, & si lubet, *Galliæ Moschatæ à Trochiscis de Berberib. huc translatæ gr. vij* ß, fiatque lege artis *extractum*.

EXTRACTUM DIACITRI DN. D. HIERONYMI REUSNERI.

℞. Pulpæ pomorum Citri expressi,
Sacchari albissimi ana libram semis.

Coque lento igne ad spissitudinem: in fine adde Spiritum ex sequentibus extractis cum liquore:

℞. Scammonii optimi uncias duas,
Mechoacæ albæ,
Turbith electi ana unciam unam,
Rhabarbari electi,
Cinamomi acuti ana unciam semis,
Galangæ,
Nucis Moschatæ,
Caryophyllorum ana scrupulum unum, grana duo.

Mistis omnibus, fiat secundum artem Electuarium.

Ad humores biliosos & serosos expurgandos in cachexia, hydrope, icteritia, obstructionibus hepatis & lienis; in febribus item omnis generis feliciter usurpatur.

ANIMADVERSIONES.

Oedipo sanè conjectore heîc opus est, qui mihi interpres sit, acutoque ingenio dissolvat & explicet primò, quâ ratione ad mentem & voluntatem Authoris, compositionis hujus satis ænigmaticæ, *pulpa pomorum Citri expressi* (hæc enim propria Authoris verba sunt,) cum *Sacchari anaticâ quantitate* coqui possit & debeat, & ad qualem etiam consistentiam vel spissitudinem? Etenim *pulpa Citri prædicta expressa* non ampliùs succulenta est, licet parumper humida, ac proindè dissolutioni *Sacchari* multò magis coctioni prorsus inepta; Et posito, ast non concesso, illam tantâ adhuc gaudere humiditate, quæ pro *Saccharo* dissolvendo sufficeret: qualis tamen ex fibris ejusdem inutilibus hujus *extracti*, (quoad aliàs resolubile esse debet totū,) exurgeret consistentia? Secundò, qualem *spiritum* ex *sequentibus extractis cum liquore*, *superiori pulti addere* debeam? Debeamne ex sequentibus rebus, scilicet *Scammoneâ, Mechoacâ, Turbith, Rhabarbaro, &c.* (uti quidem litera & sensus suppeditare videntur,) *extractum* priùs parare, & ex *extracto spiritum* destillare cum liquore, eundemque superiori *pulmento vel conservæ* addere? Ast ne diutiùs nugis illis me torqueam, quæ certè in dedecus Authoris potiùs, quàm ullius ægri emolumentum huic Dispensatorio insertæ sunt, adjiciam præparationem paulò dilucidiorem, atque etiam omni dubio meliorem, nimirum:

℞. *Succi pulpæ pomorum Citri depurati,*
Sacchari albi ana ℔ß,

Decoquantur in vase terreo in *Syrupum* consistentiæ crassioris: posteà

℞. *Scammonii optimi* ℥ij,
Mechoacæ albæ,
Turbith electi ana ℥j,
Rhabarbari electi ʒß,
Galangæ ʒß,

Fiat ex iis omnibus beneficio *spiritûs vini* reiteratâ affusione extractio, quam in M. B. propemodùm ad remanentiam quartæ partis abstrahe, & *resinam* residuo *extracto* innatantem (quæ si non satis benè præcipitata esset, affundatur illi adhuc parùm *aquæ frigidæ*) probè separa, exsiccatamque in pulverem redige. *Relictum* autem *extractum liquidum* ad crassam consistentiam leniter exhalare sine, cui pulverisatam & nonnihil *Amygdalis* subactam *suam resinam* adde, atque sic unita cum superiori parato *Citri Syrupo* exactè permisce. Postremò denique

Ol. stillat. Cinamomi gutt. vj vel vij,
Nucis Moschatæ, &
Caryophyllorum ana gutt. iv. vel vj,

aromatizando, fiat *extractum* usui asservandum.

EXTRACTUM GUMMI GAMANDRÆ D. D HADRIANI A MYNSICHT.

℞. Gummi de Peru sive Gamandræ optimè pulverisati unciam unam,
Aquæ Cichorii unciam semis,
Spiritûs vitrioli rectificati drachmam unam.

Hæc benè commixta tabulæ vitreæ, vel vasi Indico super illine, loco calido, (sed non nimiùm tamen, aliàs nigrescit, & deperit) evaporare sine, donec materia terreum colorem induat: hanc posteà pulverisa, & adde

Pulveris florum Rosarum rubearum unciam unam,
Santali rubri drachmas duas.

Spiritûs vini sufficientem quantitatem affunde, per horas viginti quatuor circula; tum quando refrixit, per chartam filtra, & paulatim, usque dum siccetur, evaporare sine. Et sic habebis extractum rubicundum.

A Serosis humiditatibus totum corpus humanum sine omni periculo & difficultate purgat: unde ingenti cum fructu & commodo in cachexia, hydrope, arthritide, podagrâ, similibusq; affectibus; uti etiam in scorbuto, & morbo Virgineo, instar singularis experimenti, usurpatur.

ANIMADVERSIONES.

AN *liquores* vel *spiritûs minerales acidi*, quales sunt *Vitrioli*, *Sulphuris* & similes, nec non quæ ex *Vegetabilibus* parantur *aceta*, vera & legitima *rerum catharticarum* corrigentia esse possint, non sine ratione quispiam dubitaret. Ansam autem dubitandi non levem præbent *Mineralia*, eò quòd nonnulla eorum, licet violentissima sint *cathartica*, nihilominùs tamen *spiritibus acidis prædictis*, vel solo etiam *aceto Vegetabili* extracta & aliquandiu cum ipsis digesta, non solùm vim illam purgantem deponant, sed etiam aliã prorsus naturam induant, & ex *purgantibus* non raró *Diaphoretica* evadant, quòd nemo, qui in laboribus Chymicis se solertem dedit, ibit inficias. Nimirùm *liquores acidi*, quicunq; illi sint, res quaslibet cùm *Minerales*, tùm *Vegetabiles*, quæ ipsis imbuuntur, pro ratione majoris vel minoris quantitatis additæ, figunt & ligant quodammodo: Atq; eò fit, ut ipsæ nativas ac genuinas suas virtutes minùs, quàm aliàs, ubi liberæ sunt, nec peregrinis additamentis præpeditæ, exserere possint. Hoc modo autem non raró in extractionibus *rerum catharticarũ*, ingentem jacturam facimus sumptuum & laborum: nam quòd exigua quantitas aliàs præstaret rei alicujus, levi negotio & exiguo precio habendæ, id tali modo præparatæ, majoribusq; sumptibus acquisitæ, satis magna dosis vix effecerit. Ob id etiam *Dosis* talium rerum fixatarum interdum in duplo, triplo, vel quadruplo nonnunquam augenda est, prout plùs minusvè de *liquoribus acidis* supradictis ipsis admixtum fuerit. Experiundi evidens exemplum hujus rei nobis suppeditat præsens *extractum Gummi Gamandræ*, ut opus non sit exempla aliundè petere, & multis rem exaggerare; Præstaret itaq; meo judicio, *cathartica* in viribus suis & effectibus illis, ad quos à natura destinata sunt, non impedire, vel etiam

etiam (uti communiter fit,) deſtruere, ſed potiùs purum ab impuro ſeparare & heterogenea ſequeſtrare, quæ demùm vera eſſet correctio. Et cùm tantoperè non arrideat *extracti hujus è Gummi Gamandræ* à Mynſichtio tradita præparatio, idcircò binas alias addere libuit: quarum prima ſimpliciſſimè ſaltem, ad mentem noſtram facta, eaſdem, ne dicam, majores taliter paratum *extractũ* virtutes habebit, etiam in minori doſi exhibitum; Altera verò ad mentem Authoris, concinnior tamen, tradita eſt. Utpote:

℞. *Gummi Gamandræ* ℥ j *plus minuſvè*.

Extrahatur vel diſſolvatur cum *ſpiritu vini*, vel ſi libet, *Iuniperino aut granorum Actes*, quouſque totum *Gummi* extractum vel diſſolutum ſit: *Tinctura* mediante filtratione per chartam emporeticam à fæcibus liberata ad quartæ partis remanentiam abſtrahatur; *Reſina* à liquore reſiduo ſeparetur, lavetur, &c, in leni calore exſiccata, ſervetur uſui. Atque hæc ſimplex præparatio, quâ purum ab impuro ſegregatur, ſine ulteriori alterius rei admiſtione, ad uſum medicum ſufficere poſſet. Si quis tamen eâ ipsâ contentus eſſe nolit, is ulteriùs procedat, & ad mentem Authoris recipiat

Florum Roſarum rub. ℥ j,
Santali rubri ʒ ij,

Quibus ſuperaffundatur *ſpiritus vini, vel granorum Actes* ℔ j.

Spiritus Vitrioli ʒ j,

Fiatq; in leni calore extractio, & colatura, quæ tinctura ad dimidias circiter abſtrahatur: *remanente verò eſſentiâ acidâ* humectetur vel inſuccetur ſæpiùs

Reſinæ Gummi Gamandræ ſimpliciter ad modùm ſuperiùs traditum, paratæ ℥ j,

Quæ denique leni calore cinerum iterum exſiccata pulveriſataque, ad ſuos uſus aſſervetur.

EXTRACTUM HOLAGOGUM ANDERNACI.

℞. Specierum Diambræ unciam unam ſemis,
Spiritus vini libras duas ſemis,
Aquæ Cinamomi libram unam.

Macerentur ſimul per dies aliquot in vaſe probè oblito, ne quid expiret: inde verò fæcibus in fundo relictis, liquor omnis ſequentibus ſpeciebus affundatur.

℞. Colocynthidos drachmas ſex,
Turbith albi drachm. ſeptem,
Agarici albi & optimi drachmas quatuor,
Veratri nigri drachmas tres,
Eupatorii Meſuæ,
Foliorum Senæ ana drachm. quinque ſemis,
Diagrydii drachm. quinque,
Rhabarbari electiſſimi drachmas ſeptem.

Omnia inciſa macerentur in liquore ſupradicto diebus quatuordecim, deinde ſacculo lineo injecta ſub prælo exprimantur. Liquor excolatus in ampullam imponitur, ac in balneo humiditas extillatur, donec id quod in fundo ſubeſt, Syrupi acquirat ſpiſſitudinem. Tunc in hoc Aloës præparatæ, rurſusque in pulverem redactæ drachmæ decem reſolvantur, ſimulque agitando uniantur, quoad craſſamentum mellis inſtar appareat.

Generale eſt Medicamentum, cunctos in univerſum humores valenter à remotis partibus evocans ac expurgans; febribus tamen continuis, ac morbis acutis haudquaquam ſecurum.

Aloë ſic præparatur. Accipe Aloës optimæ libram unam, Aceti Roſacei partes duas, aquæ Roſarum odoratiſſimæ partem unam. Amborum horum liquorum hâc proportione junctorum ſumatur, quantum ſatis eſt: bulliant ſimul bis, vel ter, colenturque ac exprimantur, & id quod percolatum eſt, lento igne rudiculâ ſemper agitando, coquatur ad priſtinam Aloës ſpiſſitudinem, ac uſui reſervetur.

ANIMADVERSIONES.

Quæ de *ſpeciebus Diambræ* jam ſuperiùs in animadverſionibus *extracti Diacarthami* dicta ſunt, hùc quoque meritò referri debent. Nàm quid opus eſt, tantam

tam dictarum *specierum preciosarum* facere jacturam, cùm illæ nec quicquam *cathartica fortiora* corrigere, nec violentiam eorundem retundere vel directè infringere valeant, nisi fortè indirectè aliquantùm præstare possint: nimirùm quatenus inprimis prohibent, ne *spiritus vini* à dictis *speciebus* sufficienter imbutus, consequenter ad ulteriorem & quidem plenariam *specierum catharticarum* extractionem quodammodo debilis vel inhabilis reddatur: Secundò, quòd *extractum hoc catharticum*, ratione partium crassiorum ac terrestrium *specierum aromaticarum* (nam subtiliores & penetrantissimæ earum partes, unâ cum *spiritu vini* in abstractione *extracti* avolant,) in sua quantitate manifestè augeatur, ac ob id ejus dosis postmodum augenda sit. Vellem proinde, ut paululum in mentem revocarent, quæ in præcedentibus *animadversionibus super extractum Agarici* annotârunt, quæque in subsequentibus *extracti Hellebori nigri* innuunt. Cæterum *libram unam aquæ Cinamomi* quod concernit, quæso dicat mihi quis, in quem usum & ipsa addita sit? debet enim ad extremam guttulam usque in abstractione *extracti* ad debitam suam consistentiam exhalare, ut adeò nil quicquam de virtute vel *essentia Cinamomi* aut *aquæ ejusdem spirituosa & aromaticæ*, cum *extracto* remaneat. Et quis tam stupidæ mentis est, qui asserere ausit, quòd *aquæ Cinamomi semel destillatæ spirituosa & aromatica essentia*, reiteratâ destillatione, cum *aliis speciebus* factâ, denuò non elevetur, sed iisdem quasi compacta remaneat? Igitur ne nimium iniqui simus in proximum, relinquamus has opiparas, ac nihilominus inutiles correctiones, simplicissimâ & rationi magis conformi præparatione contenti, instituendâ ad normam *extracti Catholici superioris*, vel, si libet, juxtà modum sequentem.

℞. *Deputatas huic extracto species omnes, (omissis tamen speciebus Diambræ,)*

Quas cum *spiritu vini* reiteratis recentis *spiritûs* affusionibus extrahe, extractionem filtra, & ultra remanentiam quartæ partis in M. B. abstrahe; Huic *liquori* restanti innatantem *resinam* separa, quam lotam ac leni calore exsiccatam pulverisa; *extractum verò liquidum residuum*, ad debitam spissam consistentiam evaporare permitte, cui propriam suam *resinam Amygdalis aliquot* contritam pulverisatamq;, pariter etiam *Aloën Succotrinam*, vel ejus loco *extractum Aloës* ex arte conjunge, & si opus, additâ particulâ *spiritûs vini rectificati* in justæ consistentiæ *extractum* redige. Quod ipsum si aromatizare velis, eidem aliquot guttulas *oleorum destillatorum, nonnullorum Aromatum specierum Diambræ compositionem ingredientium*, adde.

EXTRACTUM MAROCOSTINUM MINDERERI.

℞. Gummi Ammoniaci selectissimi unciam unam semis, dissolve in unciis quatuor aceti Scillitici,
Myrrhæ selectæ rubræ drachmas sex, dissolve in unciis duabus aceti Rutacei,
Aloës Succotrinæ libram unam, dissolve in libris duabus muchari Rosarum, & unciis sedecim succi Limonum,
Agarici Trochiscati drachmas sex, irroretur drachmis duabus aquæ Cinamomi; dissolve in
Succi Apii,
Fœniculi,
Absinthii ana unciis tribus,
Rhabarbari selectissimi uncias tres: irroretur aquæ Cinamomi drachmis sex; dissolve in
Succi Cichorii,
Pimpinellæ,
Fumariæ ana unciis octo,
Croci Orientalis unciam semis,
Costi Arabici drachmas sex,
Ligni Aloës optimi drahmas duas,
Mari veri unciam semis: dissolvantur in succi Citri unciis quatuor, & aquæ Rosarum quantitate sufficienti.

Misceantur omnia simul diligentissimè; ultimò adde.

Aquarum Lupuli,
Borraginis,
Betonicæ,
Cardui benedicti,
Agrimoniæ,

Ivæ ar-

Ivæ Artheticæ,
Centaurii minoris,
Rorismarini,
Cerasorum nigrorum ana uncias sedecim vel quantum satis.

Stent in infusione probè tecta loco calente, vel in Balneo Mariæ rorido per triduum: posteà per inclinationem separentur, filtro diligenter transmittantur, ac cucurbitæ indantur, abstrahaturque in balneo omnis humiditas, donec extracti spissitudo in fundo crassioris mellis instar resideat, quæ leniter postmodùm exili calore penitùs exiccetur, ut in pilulas effingi queat: servetur pro usu.

Cum præstantissimum hoc Excellentissimi Medicorum Aloëdarium, ad omnes universi corporis humani morbos tàm præservandos quàm curandos accommodatum, ab ipso Auctore publicatum sit, & in omnium ferè manibus versetur, ejusdem virtutes hoc loco recensere supervacaneum duximus.

ANIMADVERSIONES.

Speciosa hujus *extracti Marocostini* tot tantorumque Virorum applausu & suffragiis stipati, ipsius etiam Authoris peculiari tractatu encomiastico, quem *Aloëdarium* nuncupavit, confirmati præparatio, mehercle magnifici aliquid primâ fronte polliceri videtur; quam tamen, si quis intimiùs inspexerit, & pensiculatè ruminaverit, apertè deprehendet, ipsam ne tantillum salis vel acuminis in se reconditam habere, tantoque Viro, ex cujus cerebello profecta est, prorsus indignam esse. Namque primò, quem in finem tot diversæ *aquæ herbarum stillatitiæ* huic compositioni assignatæ sunt, utpotè quæ necquicquam quâ corrigendo, quâ extrahendo præstare possunt ampliùs, quàm *aqua aliqua simplex aut pluvialis destillata?* Si quid enim spirituosi *præfatæ aquæ stillatitiæ* à suis herbis contraxêre, illud, dum *extractum* ad consistentiam suam inspissatur, evaporare penitùs necessè est: Addo, quòd *aquæ destillatæ simplices*, qualescunque etiam illæ fuerint, ad extractiones *resinosarum rerum* sint inhabiles. Secundò, *Gummi Ammoniacum & Myrrha*, licet juxtà modum ab Authore præscriptum *aceto* nonnihil diluantur; nihilominùs tamen illa ipsa, affusis superioribus *aquis destillatis* iterùm præcipitantur, & vix quicquam ab iis dissolvitur, quod verè dissolutum dici mereatur, & per chartam emporeticam transeat. Tertiò, quantumvis etiam *Aloë à Muchari Rosarum* quodammodo dissolvatur; addito tamen *succo Limonum* & ipsa denuò plurimùm præcipitabitur. Præterea neque *Agaricus Trochiscatus*, utpote qui *resinosus* est, *succis expressis herbarum* perfectè extrahi potest: Insuper quid ex *ligno Aloës*, si genuinum illud sit & gummosum, *destillatæ aquæ* extrahere possunt; similiter etiam ex *Costo vero?* Quid particula illa *aquæ Cinamomi in Agarico & Rhabarbaro* corrigere poterit, si penitùs iterùm exhalare debet? Et quomodo *Marum verum succo Citri & aquâ Rosarum* dissolvi potest? Herba enim est extractioni, non dissolutioni apta. Utque verum fatear ac summatim dicam, quot ingredientia, tot crassos & absurdos etiam hæc *compositio* comprehendit errores. Ast ne in hisce excutiendis nimius sim, aliam illi substituam præparationem, magis concinnam, magisque efficacem, paratuque faciliorem. Nimirùm

℞. Pro aquis destillatis ipsarum
Herbarum vel florum Lupuli,
Betonicæ,
Borraginis,
Carduibenedicti,
Agrimoniæ,
Ivæ Artheticæ,
Centaurii min.
Rorismarini ana M ij,
Nucleorum Cerasorum M j, vel ℥ ij,

Incisa & contusa crassiusculè immittantur cucurbitæ vitreæ, quibus superaffundantur

Muchari Rosarum ℔ ij,
Succor. Limonum vel Citri ℥ x,
Apii,
Absinthii ana ℥ iij,
Cichorii,
Pimpinellæ,
Fumariæ ana ℥ viij,

stent in loco calido *horis 24.* apposito capitello,

pitello posteà destillentur ultrà dimidias; prioris tamen *aquæ magis spirituosæ & odoriferæ* ℥ *iv*, circiter sigillatim asserventur, & *reliqua, quæ sequitur, etiam separatim ad* ℔ *ij* circiter. Relictæ in fundo cucurbitæ *herbæ* exprimantur, expressum clarificetur, & ad consistentiam *extracti* inspissetur: Si quoque volupe fuerit, poterunt *herbæ expressæ*, affusâ *aquâ recenti*, adhuc parùm coqui: ita enim quæ adhuc reliqua est virtus, penitùs ex ipsis elicietur; quam *extractionem secundam* cum *priori extractione* conjungere, & conjunctim inspissare fas erit.

Tum

℞. *Gummi Ammoniaci* ℥ *j* ß,
Myrrhæ selectæ ʒ *vj*.

Quibus contusis superaffundatur *spiritûs vini rectificati q. s.* pro omnimoda ipsorum extractione, repetitis tamen vicibus; *Extractio filtrata* reservetur. Similiter sigillatim cum *spiritu vini*, reiteratis vicibus, affuso extrahe

Agarici Trochiscati ʒ *vj*,
Rhabarbari selecti ℥ *iij*,
Croci Austriaci ℥ ß,
Costi Arabici ʒ *vj*,
Ligni Aloës opt. ʒ *ij*,
Mari veri ℥ ß,

Extractio pariter filtrata asservetur: Postremò seorsim etiam *Aloës* ℔ *j superiori aquâ secundâ per destillationem ex enumeratis herbis prolectâ*, extrahe vel dissolve, (poterunt etiam, si totaliter *Aloë* à prædicta *aqua* non dissolvatur, quæ supersunt ejus reliquæ *unâ vel alterâ librâ spiritûs vini* ulteriùs dissolvi,) & colaturam in M B. ferè ad siccitatem usque abstrahe. Cui *extracto Aloës*, propemodum exsiccato adde

Extractionem adhuc liquidam Gummi Ammoniaci & Myrrhæ,
Item
Extractionem liquidam Rhabarbari, Agarici, &c. separatim asservatam,
Nec non
Extractum superiùs inspissatum ex herbis & succis.

Ac in M. B. destillando abstrahe vel evoca *spirituosam humiditatem totam*, donec omnia probè unita extracti acquirant consistentiam, quam expetis; Hanc *massam*, si lubet, aliquot guttulis *olei Cinamomi & Rosarum*, loco *aquæ Cinamomi*, quæ alioquin addenda fuisset, aromatizare, sicque ad usum reponere poteris.

Nota: *Aquæ illius spirituosæ superiùs asservatæ* aliquot unciæ, possunt pro humectatione *massæ*, quoties *pilulæ* ex ea formari debent, adhiberi & hunc in usum sigillatim asservari.

EXTRACTUM MELAMPODII SEU HELLEBORI NIGRI EIUSDEM AUTHORIS.

℞. Radicum Hellebori nigri mundatarum, quantum volueris.

Macerentur in aquâ pluviali calente, vase tecto; hæc ubi per horas aliquot in infusione steterit, ac vires radicum prolectaverit, transcolata seorsim asservetur, & prioribus radicibus alia rursus aqua pluvia fervens affundatur, idque sic ter iteretur. Tandem omnis aqua vim radicum Hellebori habens, juncta ac diligenter colata ampullæ vitreæ indatur, extilleturque inde omnis humiditas, donec extracti spissitudo mellis instar in fundo cucurbitæ resideat.

MElancholicum succum, & alios humores adustos solutu contumaces potenter evacuat: elephantiasi, lepræ, scabiei, arquato, aquæ intercuti, epilepsiæ, ac aliis id genus affectibus opem fert, vermes necat, & animalia in ventre nata propellit: morbis inveteratis ac chronicis, qui levioribus pharmacis non cedunt, medicamentum auxiliare.

NOnnulli ad extractum hoc parandum aquam Anisi recipiunt, alii alia addunt corrigentia. Nos simplicissimo hoc persæpè contenti fuimus, quando Hellebori malitiam, Aromatum pro ejus correctione sibi jungi solitorum admixtione augeri ac fortificari, purgantemque ejus exorbitantem vim ab his ipsis intendi notavimus. Alias autem descriptiones aut modos Hellebori extrahendi, qui scire voluerit, Quercetanum,

tanum, Weckerum, Heurnium, & alios conſulat.

ANIMADVERSIONES.

SI extractio rerum ſit veluti puri ab impuro ſegregatio, conveniet etiam, ut hujus *radicis extractum* paulò accuratius fiat. Laudo autem in ipſius præparatione inprimis, quòd *aquâ ſimplici pluviali*, pro cruda *radicum* extractione contenti ſint, rejectis *aquis Aniſi & aliorum Aromatum* pro fucata rerum correctione alioquin addi ſolitis, & jam antè à nobis exploſis. Ut autem *extractum* hoc ſubtilius evadat & efficacius, extrahe illud, ità juxta modum præſcriptum, *aqua ſimplici* paratum, adhuc ſemel *ſpiritu vini rectificato*, quousque *ſpiritus* colore rubro tingatur: Videbis enim magnam prioris extractionis partem fœculentam à *ſpiritu vini* intactam relinqui nec diſſolvi, quâ proindè rejectâ, hanc *ſpiritu vini* denuò paratam extractionem filtratam in M. B. abſtrahendo redige in formam *extracti* juſtæ conſiſtentiæ.

Quercetani præparatio, ceu nimis intricata & prolixa, tædio afficit Lectorem, ne dum Pharmacopœum, cui ad ejusdem modum *extractum hoc* elaborandum eſt. Neque veriſimile ſit, quòd juxta ipſius aſſertionem in *ſale Hellebori fixo* (quem ex fœcibus *radicum extractarum*, igne reverberii ſecundum artem in cinerem redactis, parare jubet,) *præcipua Hellebori vis purgatrix* reſideat, quin hoc ipſum pro commento habendum eſſe cenſeam: Etenim ex *centum libris radicum Hellebori* vix *unam atque alteram unciam ſalis fixi* per incinerationem elicere poteris, & conſequenter ex *libra una* vix *ſcrupulum dimidium*, hinc inde in præparatione vaſorum lateribus adhærentem; careretne itaque *extractum Hellebori nigri* omni vi catharticâ, prædicto ſuo *ſale fixo* (quod inſuper inſtar *ſalium fixorum omnium* non catharticâ, ſed diureticâ virtute præditum;) deſtitutum? neutiquam.

Nota: quòd in decoctione *radicum Hellebori* cum *aqua ſimplici*, ſi in Alembico illa fiat, *aqua* tranſeat, acrimoniâ manifeſtâ imbuta, cujus uſus adhuc me latet; Id ſaltem hâc animadverſione in præſens innuere volui, quòd uti ſuperiùs dictum, parùm *ſalis fixi* ex hiſce *radicibus* elici poſſit, fortitan *ſalem* contineant *volatilem & acrem* in illarum decoctione pereuntem. Exiſtimem igitur, radicibus ipſis contuſis vel in pulverem redactis, aut ſaltem in vino infuſis, Medicos plus præſtare poſſe, quàm iisdem multoties decoctis vel extractis; Aſt cuiq; hâc de re liberum ſuum relinquo judicium, ac anſam tantummodò præbeo ulteriùs inquirendi. Multoties enim fit, ut noſtris nimiùm artificioſis & laborioſis præparationibus ſubjectum vel medicamentum aliquod per ſe ſatis efficax, virtutibus ſuis privemus potiùs, quàm ut illud exaltemus. Poſſet itaq;, ſi alicui ità voluntas eſſet, *eſſentia liquida* ex illis ipſis *radicibus* parari ad modum ſequentem, in *animadverſionibus* ſuper *extractum ſequens* edoctum: neque enim dubito, quin ipſa ſingulares editura ſit operationes; præſertim ſi *vino*, vel *menſtruo* aliquo appropriato conficeretur.

EXTRACTUM DIAPÆONIAS D. D. MINDERERI.

℞. Radicum & ſeminum Pæoniæ excorticatorum ana unciam ſemis,
Oſtrutii,
Enulæ,
Zedoariæ ana drachmas duas,
Dictamni albi,
Calami Aromatici,
Corticum Citri ſiccatorum,
Seminis Dauci Cretici ana drachmam unam ſemis,
Apii,
Nucis Moſchatæ,
Radicis Doronici,
Caſtorii ana drachmam unam,
Specierum Diambræ incompletarum ſcrupulos duos,
Foliorum Rutæ ſiccorum,
Meliſſæ hortenſis ana manipulum ſemis,
Florum Liliorum convallium pugillos duos,
Viſci quercini drachm. unam ſemis,
Ungulæ alcis ſcrupulos duos,
Spiritûs vini rectificati quantũ ſufficit.

S 2 Infun-

Infundantur per triduum, vel quatriduum vase vitreo probè clauso, & stent simul in infusione loco calente; posteà colentur, sed sine forte expressione, quæ postmodùm in B. M. leni igne extilletur, usque dum extracti spissitudo justæ consistentiæ in fundo resideat, quæ in pilulas effingi possit.

Valet in affectibus uterinis & cerebri, maximè si hi complicati sunt, ut sunt epilepsia ex utero; item in frigidis capitis morbis, qui sopores, catalepsin, epilepsiam, & apoplexiam causant; item in suffocatione uterina, vertigine ex utero, &c.

ANIMADVERSIONES.

Singula propemodùm (paucis exceptis) *hujus extracti* ingredientia balsamicum & aromaticum habent odorem & saporem, qui illis, dum tinctura ad *extracti* vel *pilularum massæ*, uti Author vult, consistentiam abstrahitur, ferè totaliter adimitur, atque unà cum *spiritu vini* evanescit in auras, relicto *extracto spirituosâ & balsamicâ suâ essentiâ* (in qua tamen, uti mea fert opinio, *cephalicorum & hystericorum medicamentorum* potissima virtus reposita est;) penitùs orbato. Ne autem hoc fiat, suadeo, ut potiùs loco *extracti crassioris*, ex prædictis *speciebus nobilissimis essentiam liquidam* conficiamus, quæ imprægnata sit virtute earum insigniter penetrante, & nervosum omne genus egregiè roborante. Quæ commodissimè hunc in modum parari posset.

℞. *Species omnes & singulas huic extracto deputatas,*

Quibus incisis & contusis, nec non cucurbitæ vitreæ immissis, superaffunde *spiritûs vini rectificati* ℔j. appositoque capitello & circumlitis juncturis, locentur in digestionem per unum vel alterum diem: posteà in M. B. destillando totus proliciatur *spiritus affusus, qui prolectus relictis in cucurbita speciebus* denuò reaffundendus, & juncturis optimè clausis, uti antea, totus abstrahendus ac studiosè asservandus est. *Relictæ verò in cucurbita species recenti vini spiritu*, repetitis tamen vicibus superfusæ denuò extrahantur, quousque ab affuso *menstruo* tinctura manifestè eliciatur: Hæ ultimæ extractiones posteà filtratæ in M. B. lento igne ad *extracti* consistentiam spissam abstrahantur: Cui *extracto inspissato libram illam superioris asservati spiritûs fragrantissimi* junge, & lenissimo calore digere, ut totum *extractum* veluti dissolvatur, relictis paucis crassioribus fœcibus, quæ juxta artem separandæ sunt: Sic demùm habebis *essentiam*, omnes *aquas cephalicas & hystericas*, quocunque etiam magnifico & pomposo titulo insignitæ sint, multis parasangis superantem: Quam pro libitu ulteriùs *oleis nonnullis destillatis* aromatizare, aut *Syrupo de Cinamomo* ad nostrum modum confecto, edulcorare poteris.

EXTRACTUM PILULARUM.

Arthriticarum,
Aurearum,
Cochiarum,
Fœtidarum,
Fumariæ,
Sine quibus.

ANIMADVERSIONES.

Possent equidem enumeratarum *pilularum extracta* secundum animadversiones nostras antecedentes *extractorum Holagogi & Marocostini* parari: verùm suaderem, ut quilibet contentus esset *ipsarum pilularum massis crudis*, præsertim *Arthriticarum, Aurearum, Cochiarum, Fœtidarum*, quarum *compositiones* multa ingrediuntur, quorum virtutes (quæ tamen meritò conservandæ essent) in abstractione *extractorum* penitùs exhalant, nisi fortè lubido fuerit *speciebus aromaticalibus* in extractione omissis, ultimò demum *extractis jam confectis, olea earundem* pro aromatisatione addere.

LAUDANUM OPIATUM.

℞. Opii Thebaici optimi uncias duas,
Succi radicum Hyoscyami mense Augusto collectarum, expressi & inspissati unciam unam.

Macerentur in sufficienti quantitate aceti Rosacei

ti Roſacei per quatriduum, deinde rurſus exiccentur:

His affunde ſpiritûs vini rectificati eam quantitatem, ut digitis tribus aut quatuor ſupereemineat, ſæpius in die agitando; ubi ſic per octiduum loco calente infuſa ſteterint, per chartam diligenter transcolentur; & evocetur ſpiritus vini lege artis lento igne, ut in fundo vaſis craſſamentum remaneat; interim ex ſpecierum Diambræ completarum unciis duabus extrahatur cum ſpiritu vini tinctura; cujus tertia pars affundatur craſſamento dicto, ſtent in digeſtione per menſem, dum graveolentia Opii expiret, agitentur ſæpius, paulatim inſpiſſando: ubi ſpiritus vini maximâ ex parte exhalârit, ſenſim miſce & adde

Salis Coralliorum rubeorum,
Margaritarum,
Succini albi præparati ana ſcrupulos duos,
Eſſentiæ Croci Auſtriaci ſcrupulum unum,
Ligni Aloës reſinoſi drachmam ſemis:

Ubi ſic per triduum loco tepido ſteterint, addatur ſucceſſivè reliqua tinctura ſpecierum Diambræ, paulatimque lento igne exſiccando cogatur ad extracti conſiſtentiam;

Hujus medietati adde
Moſchi Orientalis ſcrupulum ſemis,
Ambræ Gryſeæ grana ſeptem,
Miſce ad uſum.
Alteram partem reſerva ſine Moſcho & Ambra.

Hoc divinum remedii genus, quod à laude meritò nomen accepit, ob effectus ſtupendos in mitigandis acutiſſimis totius corporis doloribus, etiamſi à variis varios præparationis modos ſortitum ſit; nos tamen ex probatiſſimis & optimis hinc inde ſtudioſè collectis & examinatis conficiendi Laudani modis, hunc novum & multâ jam experientiâ comprobatum, Pharmacopœiæ noſtræ inſerendum judicavimus: ſalvo tamen omnium meliùs forſitan nobis ſentientium judicio; noſtriq; in poſterum Laudani opiati titulo publicavimus; quod tamen non niſi ſingulari ſolertiâ præparandum, & maximâ cum cautelâ ægris propinandum ſeriò monemus.

HÆc extractorum claſſis meritò pilularum claſſem ſubſequitur, quoniam extracta ſæpius ex pilulis, & vice verſâ pilulæ ex extractis formantur & commiſcentur. Et quamvis Anteceſſores noſtri plurimùm venerandi, Balſamis artificialibus, ſalibus item ex vegetabilibus confectis, tum Metallicis medicamentis variis chymicè præparatis, in hac claſſe locum dederint: quia tamen hoc tempore multò major uſus eorundem apud nos invaluit, & omne punctum in verâ & legitimâ præparatione conſiſtit, illorum numerum & verum parandi modum ad Mantiſſam Diſpenſatorii hujus noſtri Hermeticam, cui propriè debetur, reſervavimus.

ANIMADVERSIONES.

NEque hæc *Laudani* tantoperè laudati *confectio* ſuis caret difficultatibus, quarum potiſſimas ordine & ſuccinctâ brevitate recenſebo. Harum prima & omnium ſtupidiſſima eſt, quod *Opium* in *aceto Roſaceo* macerare, rurſusq; exſiccare, hinc illi *ſpiritum vini rectificatum* ad trium digitorum ſupereminentiam affundere, & ubi ſic per quindecim dies infuſum ſteterit, eundem denuò lento igne evocare, ut craſſamentum in fundo remaneat, atque huic craſſamento de novo *ſpiritum, ſpeciebus Diambræ eſſentificatum*, ſuperaffundere, iterumq; exſiccare præcipiant. Nam præterquam quòd *Opii cum aceto Roſato* maceratio & reſiccatio vera & genuina ejus correctio non ſit, (licet vis narcotica additione *liquorum acidorum* ſaltem tantillum infringatur,) ſed illa potiùs, quam in *pilulis de Cynogloſſo* annotavimus: ſtupiditatem etiam auget quòd craſſamenta & impuritates, quibus *Opium* quàm maximè ſcatet, neque in *prima maceratione* cum *aceto*, neque in *ſecunda infuſione cum ſpiritu vini rectificato*, neque demq; in *tertia digeſtione cum ſpiritu vini Diambrato*, per colaturam vel filtrationem ſeparare ullo modo juſſerint; in qua tamen ſegregatione puri ab impuro,

impuro, maxima & potissima *Opii* posita est correctio & præparatio. Secundò, quid *spiritus vini Diambratus* communicare potest *Opio*, aut quid in ipso corrigere, cùm in abstractione vel inspissatione *Laudani*, unà cum graveolentia *Opii* ejus balsamica fragrantia omninò exspiret & exhalet, relictâ particulâ extracti inutilis, dosin saltem *Laudani* postmodum augente? de quo jam dum superiùs in *animadversionibus extracti Diacarthami & Holagogi* conquesti sumus. Ut nil dicam de *succo Hyoscyami inspissato*, huic *Laudano* addito, quem meo judicio longè consultiùs esset omittere; cùm experientia toties comprobaverit; illum non adeò prudenter *Laudanis* fuisse permixtum, & infelici successu pluriumque ægrotantium damno, in multorum celebrium Medicorum infamiam cessisse. Præstaret autem ejus loco quantitatem *Opii benè correcti* auctam substituere, & *Laudani* hujus præparationem instituere juxta modum nostrum sequentem, in quo ne latum unguem ab ingredientium serie recedo, nisi quod *Mumiam*, tanquam rem inutilem ac nocivam, & dictum *succum Hyoscyami* omittam, ejusque loco ipsum Opium, & vice *specierum Diambræ jam paratarum*, *ipsamet earundem ingredientia*, vel in substantia, vel eorundem *olea destillata* in quantitate huic *Laudano* proportionatâ substituam, utpotè

℞. *Radicum Doronici*,
Galangæ ana ʒj ß,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi majoris ana ʒß,
Zingiberis ℈ ij, *gr. v.*
Croci,
Santali citrini,
Piperis longi ana ʒj,

Quibus contusis superfundantur spiritûs vini rectificati ℔ iij plùs minusvè, digerantur aliquandiu: posteà *spiritus tinctus* per filtrationem separatus asservetur; jam ulteriùs

℞. *Opii Thebaici* ℥ iij,

Quod frustulatim conscissum & præparatum, uti in *animadversionibus super pilulas de Cynoglosso* edocuimus, extrahe cum *spiritu vini superiùs asservato*, & *aliquot specierum Diambræ*, *item Croci essentiis* imbuto; *Extractionem* post unius alteriusvé diei digestionem per filtrum separa, *novumque relicto Opio spiritum* superaffunde, ut tota ejusdem essentia eliciatur. Relictum ab *Opio* sufficienter extracto crassamentum inutile rejice, & *extractiones* omnes in M. B. ad *extracti* spissioris consistentiam abstrahe, cui adde

Salis Corallorum,
Margaritarum,
Succini albi præparati ana ℈ ij,
Ligni Aloës opt gummosi pulverisati ʒj,
Pulv. Cardamomi minoris ʒß,
Cassiæ ligneæ veræ ʒj ß,
Ambræ in oleis subsequentibus solutæ ʒß *gr. ij* ß,
Moschi in particula aquæ Cinamomi sol. gr. xxv,
Oleor. stillat. Cinamomi ℈ß,
Caryophyllorum,
Macis,
Nuc. Moschat. ana ℈j.

Misce, fiat *Laudanum Opiatum*, omnibus ingredientium virtutibus, quantum fieri potuit, imprægnatum.

Nota: posset etiam portio aliqua hujus *Laudani* absque *Moscho & Ambrâ* præparari, & pro iis asservari, qui ipsa ferre nequeunt.

EXTRACTUM MELANAGOGUM QUERCETANI.

℞. Folliculorum Senæ uncias sex,
Radicum Hellebori nigri præparati uncias duas,
Turbith,
Myrobalanorum omnium ana unciam unam semis,
Trochiscorum Alhandali drachmas sex,
Florum Violarum,
Rosarum rubearum,
Epithymi ana pugillos duos,
Spec. Lætificantis Galeni drachmas duas,
Succorum optimè depuratorum
Fumariæ,
Pomorum redolentium,
Seri lactis ana, quantum satis est.

Incisæ

Inciſæ & contuſæ ſpecies ſupradictæ lege artis in ſuccis & liquoribus jam dictis macerentur, & digerantur in balneo per octiduum: poſteà colentur, exprimantur, depurentur, ac in extractum reducantur.

ATram bilem, ac ſalſos, aduſtos & retorridos humores evocat: pſoræ, ſcabei, ac elephantiaſi medetur.

ANIMADVERSIONES.

SI *reſinam*, quam aliàs *Turbith*, *ſpiritu vini* extractum præbet, non deſideras, *extractum* hoc modo præſcriptum, *indigitato menſtruo* parare poteris; pro *ſpecierum Lætificantis Galeni drachmis duabus*, (ſi præparatas & pulveriſatas accipere nolles, vel ſi paratæ in Officinis non proſtarent) accipiatur ſingulorum ingredientium dictæ *compoſitionis Lætificantis*, *trigeſima ſecunda pars*, vel pro qualibet *drachma una* eorundem *grana duo* circiter.

EXTRACTUM PANCHYMAGOGUM.

℞. Specierum Diambræ unciam unam ſemis.

Macerentur in ſpiritûs vini libris quinque, commiſſuris vaſis arctiſſimè clauſis per dies quatuordecim, materiam hanc ſubinde agitando; tunc ubi ſpiritus vini rubicundiſſimus evaſerit, à ſpeciebus jam dictis ſeparetur, ſuperfundaturque ſequentibus.

℞. Scammonii recentis unciam ſemis,
Rhabarbari electi,
Seminis Ebuli ana drachm. tres,
Colocynthidos drachmas quinque,
Agarici optimi drachmas tres ſemis,
Turbith albi,
Hermodactylorum ana drach. duas ſemis,
Veratri nigri drachmas duas,
Foliorum Senæ unciam unam.

Stent ſimul in infuſione loco tepente vel calido per dies decem: poſteà colentur & exprimantur, ac in expreſſo diſſolve Aloës Succotrinæ drachmas duodecim, & prælo exprime: expreſſum rurſus per triduum in Balneo Mariæ macera: deinde liquorem exhala, ut mellis craſſitudinem extracti ſpiſſitudo in fundo reſidens adipiſcatur.

OMnes in univerſum humores expurgat, ac è longinquis partibus potenter educit.

ANIMADVERSIONES.

QUæ de *ſpeciebus Diambræ*, hoc *extractum* in ſatis larga quantitate ingredientibus dicenda eſſent, jam ante in ſuperioribus annotatis; præſertim ſuper *extractum Diacarthami & Holagogi* ſufficienter dicta ſunt. Ne itaq; memorem immemorem faciamus Lectorem, ipſum eò relegamus. Cæterùm operæ precium foret, ut *reſinæ*, quas *Scammonium*, *Agaricus*, *& Turbith* præbent, exactè, prout in præcedentibus etiam innuimus, maximè verò in *animadverſionibus ſuper extractum Aloës & Diacarthami, &c.* huic *extracto* commiſcerentur. Reiteratâ affuſione *ſpiritûs vini* hîc opus eſſe, ex antecedentibus ſatis etiam pateſcit; propterea benevolus Lector illa pro libitu revolvere poterit.

EXTRACTUM PHLEGMAGOGUM QUERCETANI.

℞. Agarici trochiſcati uncias quatuor,
Hermodactylorum,
Turbith,
Senæ,
Medullæ Carthami ana uncias tres,
Rad. Eſulæ præparatæ unciam unam,
Trochiſcorum Alhandali unciam ſemis,
Salis Gemmæ,
Macis ana drachmam unam ſemis,
Spec. Aromatici Roſati drachmas duas.
Cum aquâ Cinamomi fiat extractum.

MOrbis omnibus pituitoſis, & à frigidis humoribus ortis convenit: hydropicos, arthriticos, podagricos, & epilepticos juvat.

OB quam cauſam in fine hujus claſſis Balſami artificiales cum ſalibus omiſſi, & in claſſem præparatorum reſervati fuerint, Benevolus lector paginam antecedentem conſulat.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

QUid quantumq; *aqua Cinamomi*, quâ extrahendo quâ corrigendo in *extractis medicamentorum purgantium* poſſit, jam ſuperiùs *in animadverſionibus extracti Holagogi* indigitavimus. Si itaq; cuipiam tanta copia *aquæ Cinamomi* ſuperſit, & *extractum hoc Phlegmagogum*, *Turbith & Agarici reſinâ* deſtitutum eſſe velit, per me licet, ut præparationem ejus ſecundùm modum præſcriptum inſtituat; minùs tamen efficax *extractum* erit, ac longè debilius, quàm ſi cum *ſpiritu vini* extractio peracta eſſet, nec tamen propter *aquam Cinamomi* omiſſam minùs correctum. *Species* etiam *Aromatici Roſati*, quam eximiam virtutem huic *extracto* addere, quidvè corrigere in ipſo poſſint, ex præcedentibus *extractis*, quorum compoſitionem *ſpecies Diambræ* ingrediuntur, facilè colligi poteſt. Si quis autem huic *extracto* dictas *ſpecies* addere vellet, iſtæ autem præparatæ non proſtarent, is ſingula ingredientia *Aromatici Roſati*, prout in hoc Diſpenſatorio extat, in debito pondere & quidem eorundem *vigeſimam quartam partem*, pro qualibet ſcilicet *uncia una ſcrupulum unum*, & pro quavis *drachma una*, *grana tria*, huic extractioni recenter addere poſſet.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS OCTAVA,

CONTINENS

SERIEM DECOCTORUM & Infusionum,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

DEcocti *nomine in hac* classe *varia occurrunt. Nimirùm* primò *& quidem abusivè* species ipsæ compositæ, *ex radicibus, herbis, floribus, &c. crassiusculè incisis* & *contusis (ex quibus alioquin* decocta *parari debent) quæ in usum hunc jam paratæ plerumq́ in Officinis prostant.* Decoctiones itidem, ex præfatis speciebus *cum* aquâ, vino, aut hydromelle, succis, sero lactis, &c. *facta & clarificatæ, pro vehiculis utplurimùm aliorum medicamentorum inventæ, interdum etiam per se adhiberi solitæ.* Infusiones etiam ex similibus speciebus & liquoribus *ad eundem usum paratæ; Nec non* hydrommella, cùm purgantia, tùm roborantia; *Et tandem etiam* potus Hippocratici ex meris speciebus aromaticis & vino *parati, utplurimùm ob saporis gratiam, uti & ventriculum spiritusq́ vitales restaurandos adinventi.*

DECOCTUM APERITIVUM MAIUS.

℞. Endiviæ,
Cichorii,
Fumiterræ ana manipulum unum,
Eupatorii,
Borraginis,
Buglossæ,
Cuscutæ,
Scolopendrii veri ana manipulum semis,
Glycyrrhizæ rasæ,
Rad. Fœniculi,
Apii,
Petroselini,
Passularum ana unciam semis,
Sem. Anisi,
Fœniculi ana drachmas duas,
Comarum Thymi,
Epithymi ana drachmam unam semis,
Cort. Tamarisci,
Capparum ana drachmas duas,
Foliorum Senæ uncias duas,
Polypodii quercini unciam unam,

Agarici electi unciam semis.
Incidenda incidantur, & quæ contundi debent crassiusculè terantur, & misceantur omnia simul ac usui serventur.

Decocta Officinis plurimùm sunt consueta: etenim ad Medicamenta tàm lenientia quàm purgantia dissolvenda utplurimùm expetuntur; præsertim ubi liquoribus stillatitiis uti non libet. Aperitivo hoc porrò in viscerum obstructionibus & contumacibus eorundem affectibus utimur: diuturnos enim jecoris, lienis, & venarum mesaraicarum infarctus permeat ac expedit, ictero & febribus antiquis, nec non hydropi opportunum.

ANIMADVERSIONES.

Non est, ut in hoc & similibus *decoctis* vel *speciebus pro decoctionibus* præparandis diû moremur, cùm unusquisque, qui vel hodiè artem pharmaceuticam auspicatus est, has & similes *species* præparare, incidere & contundere queat; transeamus ergò ad alia.

DECOCTUM APERITIVUM MAIUS CUM RHABARBARO.

℞. Specierum decocti aperitivi majoris & minoris ana uncias tres.
Decoquantur in aquæ libris sex ad consumptionem duarum librarum. Colaturæ fervidæ infunde
Rhabarbari electi unciam semis,
Cinamomi drachmas duas,
Salis Gemmæ scrupulum unum,
Spicæ Indicæ scrupulos duos,
Specierum Diarhodon Abbatis scrupulos quatuor,
Sacchari uncias duodecim.
Misceantur pro usu.

Priori longè efficacius: ad contumaces & inveteratas oppilationes adhibetur, hydropi, morbisq; frigidis, præsertim pituitosis, aut ex bile mixtâ natis confert.

Hoc decoctum planè apud nos in usu esse desiit, quibus infusiones particulares, pro re nata, in quotidiano usu magis receptæ existunt.

ANIMADVERSIONES.

Plurima, de hoc inconcinni & ridiculè consarcinato *decocto* dicenda essent; sed cùm usus ejus, uti ipsimet in *animadversione sua* asserunt, jam eviluerit, judicium meum de ipso suspendam, & cuicunque, qui *animadversiones* antecedentium studiosè perlegerit, relinquam, ac ulteriùs progrediar.

DECOCTUM APERITIVUM, LENITIVUM MINUS.

℞. Herb. Agrimoniæ,
Lupulorum,
Cichorii,
Cuscutæ,
Betonicæ,
Ceterach,
Endiviæ,
Fumiterræ ana uncias duas,
Rad. Apii,
Fœniculi,
Petroselini,
Acori,
Glycyrrhizæ ana uncias quatuor,
Asari unciam semis,
Sem. Anisi,
Fœniculi,
Polypodii quercini ana unciam unam,
Prunorum Damascenorum,
Ficuum pinguium ana numero triginta duo,
Passularum uncias quatuor,
Senæ Alexand. unciam unam,
Flor. Borraginis,
Buglossæ,
Violarum,
Rosarum rubearum ana unciam unam.
Incidantur & contundantur, ac misceantur omnia simul.

Omnes in universum humores ad expulsionem præparat: incîdit enim, tenuat, concoquit, aperit & abstergit; capiti, pectori, ventriculo, jecori, nec non lieni familiare.

Pro Acoro Calamum aromaticum sumendum esse censemus: Palustris enim

enim alter, seu vulgaris plus adstrictionis quàm apertionis habet.

Quoniam non tantùm in hoc, nobis quidem familiarissimo decocto, verùm etiam in aliis numerus Prunorum nimis exiguus ponitur, ita ut unicæ dosi vix medietas unius Pruni tribuatur; proinde unicuiq; dosi decocti Prunorum numero tria vel quatuor addere, vel pro majore laxandi facultate, etiam duas vel tres foliorum Senæ mundatorum drachmas, in ultimam ebullitionem injicere hactenus soliti sumus.

ANIMADVERSIONES.

Animadversio Authorum super hoc *decoctum* quoad *Prunorum & foliorum Senæ* quantitatem augendam, non adeò conveniens mihi videtur, eò quòd *Pruna* saltem *decoctum*, quod aliàs à reliquis ingredientibus in decoctione satis crassum viscidumque evadet, adhuc crassius efficiant ac ineptum, quò minùs *vis cathartica foliorum Senæ*, sive eorum, quæ antea *speciebus decocti* addita, sive quæ *singulis dosibus* addi debent, elici vel extrahi possit, quod ipse effectus demonstrat. Nam ℥ ij, *foliorum Senæ*, si saltem *solo vino puro*, nec aliis antea *speciebus* imbuto *in tribus circiter unciis* ejusdem infusæ steterint, *Catharticum* præbent satis efficax: E contrà verò hoc decoctum ex farragine tot ingredientium conflatum, secundùm eorum attributa, humores solummodò incidere, concoquere & ad expulsionem præparare debet. Hinc jam manifestum fit, cur sæpè numero tanta purgantium quantitas, ex quibus quatuor vel plures *doses* sufficientes parari possent, vix illud præstet, quod aliàs exigua sæpè eorundem quantitas legitimè infusa, imò interdũ vix ac ne vix quidem, aut omninò leviter saltem alvum subducat: quod sanè ob nullam aliam causam contingit, quàm quòd *decocta* vel *infusiones*, nimiâ quantitate *specierum decoquendarum* graventur; quibus extrahendis impossibile est, ut liquor destinatus par esse possit. Memores proindè sint Medicorum plurimi nostri aliquoties jam in superioribus traditi moniti, quòd *nullum recipiens recipiat vel recipere possit ultrà modum suæ receptivitatis.* Quam regulam si probè observarent, multò leviori negotio ægrotorum corpora peccantium humorum saburrâ sublevarent; nec eorundem crumenam tantoperè laxarent & exinanirent.

DECOCTUM CAPILLORUM VENERIS MESUÆ.

℞. Capillorum Veneris unciam unam semis,
Summitatum Fumiterræ,
Lupuli,
Violarum siccat. ana unciam unam,
Prunorum Hispanicorum, aut Damascenorum numero quadraginta,
Sebesten numero decem,
Jujubarum numero viginti.
Coquantur in libris tribus aquæ lento igne ad consumptionem duarum librarum:
Infunde tandem
Pulpæ Cassiæ fistulæ uncias tres,
Tamarindorum uncias duas,
Rhabarbari optimi drachmas tres.
Frigidum manibus frica, frigefactum cola, & repone.

Bilis flavæ ardorem compescit, sanguinem purificat, ejusdemq; fervorem attemperat.

ANIMADVERSIONES.

Equidem muneris mei nunc esset, hujus *decocti* aut nauseosi Embammatis potiùs, præparationem & correctionem tradere: Præstat autem tacere, quàm de insulsa *hac compositione*, quam vel unusquisque Pharmacopœorum discipulus pro ludibrio habet, multa disserere. Et quæso, Lector benevole, perpendas saltem, quàm oculis & ori gratum & jucundum, quàm stomacho & ventri acceptum & delicatum effeceris pulmentum, si ad præscriptam formulam *decocti crassi & ferè mucilaginosi libræ uni, pulpæ Cassiæ fistulæ* ℥ *iij, pulpæ Tamarindorum* ℥ *ij, & Rhabarbari optimi* ʒ *iij*, addideris; præsertim si hæc ipsa frigida, uti jubent, manibus fricata probè commiscueris, & in pultem similem illi, quâ porci saginari solent, secundùm artem redegeris: Proh quàm non invidendæ dapes!

DECOCTUM CARMINATIVUM.

℞. Sem. Anisi,
Dauci,
Cumini,
Carui,
Fœniculi ana drachmas tres,
Glycyrrhizæ unciam semis,
Florum Chamæmeli manipulum semis,
Passularum unciam unam semis.
Incisa misceantur.

Flatus potenter discutit, ob id colicos dolores mitigat. Inditur potissimùm Enematibus, ubi frigida pituita, aut crassi flatus negotium facessunt.

DECOCTUM EPITHYMI MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Indorum,
Stœchadis Arabicæ,
Passularum,
Epithymi ana unciam unam,
Myrobalanorum Chebulorum,
Fumiterræ ana drachmas quatuor,
Folliculorum Senæ unciam unam,
Polypodii quercini drachmas sex,
Turbith albi drachmas quatuor,
Eupatorii drachmas quinque,
Seri caprini libras tres.

Bulliant omnia simul, præter Epithymum, ad consumptionem duarum librarum, tunc adde Epithymum, & semel fervefac: tolle ab igne, & adde
Hellebori nigri drachmam unam,
Agarici scrupul. unum semis,
Salis Indi drachmam unam semis.

Stent per horas octo, vel decem macerata, factâ deinde optimâ expressione colentur.

Bilem atram ac pituitam salsam vacuat, ob id affectibus melancholicis, ut cancro, elephantiasi, ac fœdæ scabiei medetur.

DECOCTUM FLORUM ET FRUCTUUM.

℞. Caricarum numero quinque,
Prunorum Damascenorum numero quindecim,
Jujubarum,
Sebesten ana numero viginti,
Tamarindorum unciam unam,
Florum Rosarum,
Violarum,
Borraginis,
Buglossæ ana drachmam unã,
Capillorum Veneris,
Lupulorum,
Endiviæ ana manipulum semis,
Glycyrrhizæ drachmas duas.
Incidantur & contundantur pro usu.

Moderatè refrigerat, lenit & humectat: cor, jecur, & pectus recreat, humores quoque ad commodam evacuationem apparat.

DECOCTUM FUMARIÆ MESUÆ.

℞. Suc. Cichorii,
Endiviæ,
Lupuli,
Borraginis ana uncias quator,
Fumiterræ uncias octo.

Quibus coctis & purgatis, adde
Myrobal. Citrinorum,
Indorum ana drachmas duas,
Passularum mundatarum unciam unam,
Tamarindorum uncias tres.

Coque iterum modicùm, frica, cola, & serva.

Sanguinem à bile flavâ & adustis humoribus repurgat, hepatis obstructiones aperit, ac inde natum icterum sanat

DECOCTUM PECTORALE.

℞. Passularum minorum mundatarum unciam unam,
Sebesten,
Jujubarum ana numero quindecim,
Dactylorum numero sex,
Caricarum pinguium numero quatuor,
Hordei purgati unciam unam,
Glycyrrhizæ unciam semis,
Capillorum Veneris manipulum semis,
Hyssopi drachmas duas.

Incidantur, & misceantur.

Pectoris

PEctoris vitiis, utpotè catarrho, tuſſi, aſthmati, pleuritidi, & id genus aliis noxis pectus afficientibus utile exiſtit; thoracem lenit, & ab humoribus eidem impactis repurgat.

DECOCTUM SENÆ D. GEREONIS.

℞. Folliculorum Senæ unciam unam ſemis,
Foliorum Senæ unciam unam,
Zingiberis drachmam unam,
Seminis Aniſi drachmas duas,
Florum Borraginis,
Violarum,
Roſarum rubearum,
Arantiorum ana drachmas duas,
Polypodii quercini unciam ſemis,
Paſſularum purgatarum uncias duas,
Sebeſten,
Prunorum ana numero duodecim,
Aquæ fontis libras quatuor.
Fiat decoctum ſecundum artem, ita ut Sena parùm ebulliat, & vas optimè obturatum per ſex horas dimittatur: deinde exprimatur.

AFfectibus melancholicis, quartanis, cancro, lui venereæ, & ſimilibus idoneum.

PLura alia decocta, utpotè decoctum Eupatorii, Galli veteris, cujus in Colica uſus eſt, Myrobalanorum, Stœchadis, Chephalicũ item & Cordiale, qui noſſe eorundemq; uſum inire voluerit, videat Meſuæum, Andernacum, Johannem Jacobum Weckerum in Antidotario ſpeciali lib. 2. Florentinos, & alios explicatam horum doctrinam fusè tradentes. Nos uſitatiora ſolùm ac magis conſueta huc appoſuimus; cætera namque ad prudentis cujuscunque Medici præſcriptum quotidiè parari poterunt.

INFUSUM SERI LACTIS MESUÆ.

℞. Foliorum Roſarum recentium completarum mundatarũ uncias duas,
Rhabarbari electi drachmas duas, grana duodecim,
Nardi Indicæ drachmam unam ſemis.
Rhabarbarum, & Roſæ ſimiliter & Spica minutim incidantur, macerenturque per noctem in Seri lactis caprini libris duabus: deinde colentur, ac leviter exprimantur.

SAnguinem depurat, bilem quoque flavam, tenues & calidos ichores eidem admixtos clementer ac ſine moleſtiâ educit, & eriſypelata juvat.

INFUSUM ALIUD SERI LACTIS.

℞. Florum Borraginis,
Bugloſſæ,
Fumiterræ,
Epithymi ana manipulum ſemis,
Polypodii quercini drachmas ſex,
Fœniculi drachmas duas,
Folliculorum Senæ unciam ſemis,
Aquæ lactis libras tres.
Fiat decoctio ad tertiæ partis conſumptionem, & addantur
Mellis Roſati unciæ duæ.

ADuſtos humores temperat & expellit, cutem à ſcabie ac prurigine mundificat.

INFUSUM HIERÆ MESUÆ.

℞. Hieræ ſimplicis,
Aloës ana drachmas quinque.
Macera decocto Epithymi ſupraſcripto ad libram unam in vaſe vitreo, & inſola dies decem.

VEntriculum & caput expurgat: proinde amborum doloribus aſſiduis, ac hemicraniæ confert, nec non febribus antiquis, & morbis melancholicis auxilio eſt.

ANIMADVERSIONES IN Decocta

CARMINATIVUM, EPITHYMI Meſuæ, Florum & Fructuum, Fumariæ Meſuæ, Pectorale, Senæ D. Gereonis, Infuſum ſeri lactis Meſuæ, Infuſum ſeri lactis aliud, & Infuſum Hieræ Meſuæ.

PAuca, quoad præparandi modum, ventilatione digna circa *haſce compoſitiones*

tiones occurrunt, excepto unico, quod ad disquisitionem vocare libet. An nimirùm, ubi *decoctio ex diversis ac pluribus speciebus* fieri debet, *species ingredientes omnes & singulæ unà & simul coquendæ sint, & quid priùs quid-ve posteriùs, item quænam facilioris difficiliorisq; cocturæ sint?* Scio equidem tritum illud Pharmacopœorum præceptum, quòd *primò radices, secundò stipites, tertiò folia, quartò fructus, quintò semina, sextò flores, &c.* (si hæc omnia uni composito simul deputata sint) coctioni committi debeant. Verùm hæc generalis regula insignem patitur exceptionem, ac omninò insufficiens mihi videtur, cùm magna sit diversitas *radicum*, major *stipitum*, maxima *foliorum, florum, fructuum, ac seminum*, quæ enumeratorum non exigua varietas, hujus præcepti insufficientiam apertè demonstrat. Ego, ut hîc sententiam meam exponam, existimo illud primùm coquendum esse, quòd veluti *basis est & fundamentum totius compositi*, à quo nimirùm illud majores suas virtutes mutuari debet. Nam cùm tot tamque diversæ *species* extrahendæ vel decoquendæ, utplurimùm pauco *liquori*, sive is *aqua* sit sive *serum*, vel etiam *Hydromel*, aut quid aliud ab Authoribus hujus Dispensatorii, vel horum compositionum, communiter parcè nimis destinentur; quodlibet aut *menstruum* vel *liquor affusus*, ultrà suum posse, modumque suæ receptivitatis extrahere vel recipere nequeat: proindè remanent *species decoctæ* potioribus suis viribus adhuc turgidæ, parumque exinanitæ, quibus si totaliter spoliari deberent, diversis affusionibus & decoctionibus opus foret. Cùm autem iterata illa *liquoris novi* suprà *species semel coctas* affusio, neque à Medicis præcipiatur, neque communiter Pharmacopœis fiat; itaque suaderem, ut *species*, quæ basis veluti sunt *decocti*, præsertim si *catharticæ*, (non enim loquor hîc de *Aromatibus vel odoriferis*, quæ alium modum efflagitant, quique clarè satis in animadversionibus nostris super præparationem *extracti Diapæonias Mindereri* indigitatur) *species inodoræ* decoquendæ sint, primò *liquori extrahenti* injiciantur, & cum eo aliquandiu coquantur, donec earum *vis cathartica* vel quævis alia maximâ parte extracta sit; tandem etiam reliquæ crassiores *decocto destinatæ species* addantur, quæ veluti non primariò, sed secundariò *compositioni* insunt vel adduntur. Hujus rei exemplum exhibere potest *decoctum Epithymi*, & *decoctum Senæ*, quorum in illo *folia Senæ, Turbith, Helleborus niger, Agaricus & Epithymum*, primò coquenda, reliqua autem deinde adjicienda sunt. In hoc autem *folia & follicula Senæ & Polypodium* priùs, secundò *reliqua crassiora*, & postremò demùm sub finem coctionis *odorifera & flores*, utpotè *Anisum, flores Rosarum & Arantiorum* immittenda sunt. Sed quæris forsitan, quâ ratione multarum *specierum* vires totaliter elici, & nihilominus in exili quantitate *liquoris* asservari queant, ut eò jucundius patienti vel ægrotanti propinari possint? Habes, Lector benevole, exemplum hujus sufficientissimum, *in animadversionibus nostris super extractum Diapæonias*, secùndùm quod varias & similes effingere poteris essentias, decocta, potiunculas, &c. si saltem quodammodò cognitione rerum instructus sis, nec in decoctionibus ineptas, mucilaginosas & inter se repugnantes species conglomeres, sed semper unitati, quantum possibile est, studeas.

HYDROMEL COMPOSITUM.

℞. Aquæ fontis libras viginti,
Mellis despumati libram unam,
Salviæ,
Origani ana pugillum semis,
Anisi,
Coriandri ana drachmam unam,
Glycyrrhizæ drachmas duas,
Cinamomi drachmam unam semis.
Bulliant ad consumptionem quartæ partis & colentur.

ANIMADVERSIONES.

Constat hoc *Hydromel* ex solis *aromaticis & odoriferis speciebus*, quarum fragrantia in assignata coctura ad quartæ partis consumptionem totaliter expirat peritque: Suaderem igitur, ut minori quantitate *aquæ affusâ*, digestioni vel

vel fermentationi solùm committeretur, aut in cucurbita vitrea coctio peragere-tur, ut *humiditas illa fragrans,* quæ per Alembicum transit, relicto *Hydromelli* denuò jungi posset.

HYDROMEL PURGANS.

℞. Hydromellis mensuram unam, seu uncias triginta duas,
Caricarum pinguium numero octo,
Fol. Senæ electæ,
Polypodii quercini ana unciam semis,
Sem. Anisi drachmam unam,
Cinamomi drachmam semis,
Zingiberis scrupulum unum.
Coquantur ad medias: colaturæ adde
Sacchari candi rubei uncias duas.
Misce, ut artis est.

Datur iis qui Medicamenta cætera respuunt, ac interim alvi levatione indigent. Eccoproticon felix pueris, senibus, ac iis, quos sedes remorantur, familiare, maximè cum aliquo Diagrydii stimulo addito.

ALiqui Anisum & Zingiber omittunt, dosin Cinamomi duplicantes.

ANIMADVERSIONES.

EX *animadversionibus nostris superioribus* super *decocta Carminativa, Epithymi &c.* ubi quid priùs, quidq; posteriùs coquendum sit, indigitavimus, hujus *Hydromellis* præparationem facili negotio haurire poteris. Neq; etiam nocebit in memoriam revocare, quæ in proximè antecedentibus *Hydromellis compositi animadversionibus*, ratione adjectorum *Aromatum*, monuimus. Et ut paucis præparationem hujus *Hydromellis purgantis* comprehendamus, coque prius *folia Senæ & Polypodium*, posteà adde *Caricas*, tùm *decoctum* cola & clarifica, in colaturâ hac clarificatâ infunde *Anisum, Cinamomum, Zingiber*, factâq; digestione vel ebullitione, in cucurbita suo capitello munita *infusionem* denuò colatam usui reserva.

HYDROMEL LAXATIVUM TARTARISATUM ANTIMELANCHOLICUM.

℞. Aquæ pluvialis destillatæ libras decem,
Tartari albi optimè contusi libram unam.
Coque ad casum duarum tertiarum; posteà adde
Foliorum Senæ mundatorum uncias quatuor,
Epithymi,
Polypodii quercini ana drachmas sex,
Herbarum Scolopendrii,
Fumariæ,
Melissæ ana manipulum unum,
Florum Borraginis,
Violarum,
Genistæ,
Stœchados Arabicæ ana pugillos duos,
Seminum Anisi,
Fœniculi ana drachmam unam.
Coque iterum secundum artem; posteà ubi refrixerit, adde colaturæ
Mellis despumati libras duas.
Coque denuò leviter, sub finem addendo
Salis nitri purgati drachmas sex.
Tandem addito Fermenti pauxillo, stent in fermentatione loco calido, immittendo in petiâ
Foliorum Rorismarini recentium pugillos duos,
Cinamomi interioris acuti drachmam unam,
Galangæ drachmam semis.
Post fermentationẽ reponatur ad usum.

Virtute singulari præditum est, in humore melancholico & atrabilario præparando, & evacuando, in obstructionibus lienis, venarum item mesaraicarum, & exinde progenitâ melancholiâ hypochondriacâ.

ANIMADVERSIONES.

ANtecedentes animadversiones pro *Hydromellis hujus* dextrâ præparatione quidem sufficerent, sed libet clariùs eandem adhuc præscribere: Videlicet, *Tartarum* (cujus meo judicio uncia una

cia una vel altera sufficeret, quia impossibile est, ut tanta quantitas *Tartari* in assignato liquore dissolvi queat) in aqua parùm coque; adde posteà *folia Senæ*, quæ optimè percoque, ut virtus cathartica ipsorum extrahatur, & *decoctum* eâdem sufficienter imbuatur: quibus optimè coctis, adde *reliquas radices, herbas, flores*, exceptis *seminibus & melissâ*, & adhuc ampliùs coque, posteà *decocto colato & albumine ovorum clarificato*, adjunge *mel despumatum*, *semina Anisi, Fœniculi, Melissam, folia Rorismarini, Cinamomum, Galangam & sal nitrum*; quæ junctim deniq; addito *fermenti pauxillo* ad mentem Authoris, fermentationi committe, & peractâ fermentatione cola, usuiq; reserva.

POTUS HIPPOCRATICUS.

℞. Cinamomi unciam unam semis,
Zingiberis unciam semis,
Caryophyllorum drachmam semis,
Cardamomi,
Macis,
Granorum Paradisi ana drachmam unam,
Galangæ drachmam unam semis,
Seminis Anisi drachmam semis,
Vini libras decem,
Sacchari albi libram unam semis.
Fiat potus secundum artem.

Cerebrum & ventriculum roborat, spiritus auget, vitales facultates fulcit, amissas vires reparat, ac infirmæ coctioni opem præstat.

JUCUNDIOR POTUS HIPPOCRATICUS SIC ALITER PARATUR.

℞. Cinamomi electi uncias duas,
Zingiberis,
Galangæ ana scrupulos duos,
Nucis Moschatæ scrupulum unum,
Sacchari albissimi uncias sedecim,
Vini albi potentis ac odoriferi libras quinque.

Macerando probè tecta per horas octo, vel decem, posteaq; sæpè sæpius percolando redigantur in Potum Hippocraticum, transcolatum liquorem Aromatibus in manicâ Hippocratis contentis semper reaffundendo.

Fiat, ut artis est.

Plures descriptiones ac formulas Potûs Hippocratici, qui perquirere voluerit, Evonymum, Arnoldum, Alexandrum Benedictum, Joannem Langium, Felicem Platerum, & alios consulat.

POTUS HIPPOCRATICUS EXTEMPORANEUS SIMPLEX JOANNIS HEURNII.

℞. Cinamomi electi unciam unam semis,
Zingiberis acuti drachmas tres,
Caryophyllorum,
Nucis Moschatæ ana drachmam semis,
Granorum Paradisi scrupulos duos,
Piperis scrupulum unum.

Pulverisentur crassiusculè ac macerentur in libra una semis Aquæ Vitæ optimæ, probeq; obturato vase cum luto ex farina & aqua facto fiat infusio per sex dies, quæ reposita in cella vinaria quotidiè sæpius agitetur, ad perfectiorem misturam.

Novâ hâc atque eleganti ratione ex Aromatibus, spirituosa & vivida illa fragrantia per Aquam vitæ elicitur, quæ miram vim ad Spirituum instaurationem, præsertim in frigidis morbis, obtinet.

CREMOR PTISANÆ.

℞. Hordei mundi excorticati libram unã,
Aquæ, quantum sufficit.

Bulliat semel, factâ ebullitione, removeatur prima aqua, & affundatur recens, quæ iterum coquatur ad consumptionem medietatis, ac per pannum coletur.

Tabidis ex usu est, hecticis, consumptis, & à prolixo morbo extenuatis idoneus ac perutilis.

Monendi sunt Pharmacopœi, ne decocta in magnâ quantitate parent: Præstiterit enim species pro decoctis in promptu habere, ut ex iis confestim pro Medici præscripto decoctum recens parari possit; cùm aliâs & mox quidem corrumpantur, & acescant.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES IN POTUS HIPPOCRATICOS OMNES ET CREMOREM PTISANÆ.

Potus *Hippocratici* ad delectum potiùs & guſtum mulierculārum adinventi, diverſimodè parari poſſunt; In aliquibus locis, ubi pro potu matutino divenduntur, ſimpliciter conficiuntur modo ſequenti. Nimirùm accipiunt *vinum*, idque in *aheno* igni ardenti admoto citiſſimè cum *Saccharo* ebullire ſinunt, cui ſtatim in prima ebullitione *Aromata* injiciunt, ac inſuper etiam *albumen ovi conquaſſatum*, ſi *vinum* aut *Saccharum* non adeò clarum aut purum ſit, ſupperaddunt, factâque unicâ ebullitione, ſtatim ab igne remotum per *manicam Hippocratis* ſæpiùs colant clarumque reddunt. Si tamen in minori quantitate & ad nobiliores uſus *vinum* hoc parandũ eſſet, ſuaderem, ut *in cucurbita*, *capitello ſuo munitâ vel tectâ* conficeretur, id ipſum permittendo, ut leviter ebulliat, & quod *per Alembicum* prolectum, *liquori in cucurbita reſtanti* reaffundendo, ſimulque colando & filtrando: Vel, ſi lubet, etiam *albumen ovi conquaſſatum* ante ipſius *in cucurbita* peragendam coctionem addendo, quò eò clarius magiſque tranſparens & perſpicuum evadat.

Cremorem Ptiſanæ mulierculis & coquis commendamus, quem, ut ſale condiant, non obliviſcantur.

U MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS NONA, CONTINENS PULUERUM MEDICATORUM compositiones, NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

PULVIS SENÆ PRÆPARATÆ MONTAGNANÆ.

℞. Foliorum Senæ unciam unam semis,
Zingiberis,
Macis ana drachmas tres,
Cinamomi,
Tartari ana drachmam unam semis.
Fiat pulvis.

ADustos & retorridos humores, melancholicumq; succum hoc pulvere purgamus: serosam aquarum colluviem exhaurimus, pituitam salsam & putrilaginem jam conceptam deturbamus, eoq; nomine cutis fœditatem, scabiem, lepram, cæterasq; ejus generis sordes eluimus.

QUidam Anisum addunt drachmæ pondere, alii Tartarum augent: prudenti cuique suum sit hac de re judicium. Nos huic formulæ assueti felix Medicamentum experti sumus.

PULVIS TARTARI CRYSTALLINI SOLUTIVUS.

℞. Crystallorum Tartari,
Foliorum Senæ selectissimæ ana unciam unam,
Chologogi simplicis drachmas duas,
Seminis Anisi electi,
Cinamomi acuti,
Galangæ minoris ana drachmam unam,
Caryophyllorum drachmam semis.
Fiat pulvis.

PRiore longè valentior: pituitam & bilem, succumq; melancholicum, & adustos, ac retorridos humores purgat.

PULVIS SOLUTIVUS DE TRIBUS.

℞. Foliorum Senæ drachmas sex,
Turbith drachmas quatuor,
Rhabarbari drachmas duas,
Glycyrrhizæ,
Sem. Anisi,
Fœniculi ana drachmam unam,
Spicæ Indicæ scrupulum semis.
Fiat pulvis.

JNscribitur hic pulvis de Tribus, ob tria Simplicia purgantia, quæ ejus compositionem

nem ingrediuntur, Rhabarbarum nempè, Turbith, & folia Senæ. Confert autem hepatis & venarum mesaraicarum obstructionibus, hydropi incipienti, ac ventris inflationibus; crudorum quoque humorum, frigidorum maximè, collectionem è ventriculo & mesenterio ejicit, & Diaphœnici vires æmulatur.

PULVIS SOLUTIVUS MAGISTRALIS STOCKSTALDI.

℞. Foliorum Senæ Alexand.
Diagrydii,
Hermodactylorum,
Turbith electi ana unciam semis,
Cinamomi,
Zingiberis ana drachmas duas,
Sem. Anisi drachmam unam,
Cardamomi,
Galangæ,
Masticheś ana drachmam semis,
Sacchari uncias tres.
Fiat pulvis.

Hydropicis ac veteri ictero fœdatis opitulatur: pituitam namque & bilem purgat, estque Medicis frequenti usu familiaris. Descriptionem ejus vide in Valesco.

CHOLAGOGUM SIMPLEX, SEU DIAGRYDIUM SULPHURATUM.

℞. Scammonii electissimi uncias tres, aut quantum vis.

Crassiusculè tere, & supra chartam bibulam tenuiter ac æqualiter expande, mox superimpone crati, sub quo carbo sit vivus, in quem injice sulphur, suffumigetur Scammonium, & charta tamdiu teneatur supra fumum usque dum Scammonium liquefieri, & chartæ adhærere incipiat: Cave solùm ne comburatur, ideoque à fumo remove, & calcinatum serva.

CHOLAGOGUM INSUCCATUM SEU DIAGRYDIUM ROSATUM.

Hoc Scammonium modo dicto præparatum infunde in Mucharo Rosarum bis, & exicca.

PULVIS COMITIS DE WARWICH, SEU DIAGRYDIUM ANTIMONIATUM.

℞. Cholagogi simplicis uncias duas, drachmas duas,
Antimonii præparati unciam unam semis,
Cremoris Tartari Crystallini unciam semis.
Fiat pulvis.

Pulvis hic, etiamsi mole parvus sit, virtute tamen maximus existit, citò, tutò & jucundè operatur, humores peccantes blandè educit, vitia ventriculi, nauseam, anorexiam corrigit, biliosos affectus curat, febrili inprimis fomiti expurgando perquàm idoneus; in Italia inter Catholicos receptus, & à Marco Cornachino Professore Medico Pisano, commentario doctissimo in lucem productus est.

PULVIS AD SUPPOSITORIA COMMUNIA.

℞. Aloës drachmas duas,
Cumini,
Salis Gemmæ,
Rutæ ana drachmam unam.
Fiat pulvis, qui subigatur cum sufficienti quantitate mellis, & redigatur in glandes.

ALIUS ACUTIOR.

℞. Aloës unciam semis,
Hellebori albi,
Granorum Colocynthidos,
Centaurii,
Rutæ,
Cumini ana drachmam unam.
Fiat pulvis, qui melle subactus effingatur in glandes, seu suppositoria.

PULVIS AD SUPPOSITORIA SICCA.

℞. Specierum Hieræ Picræ unciam unam semis,
Colocynthidos pulv. drachmas sex,
Hellebori albi pulv. unciam unam,
Salis communis uncias tres,
Farinæ frumenti uncias decem & octo.
Cum vitellis ovorum, & melle despumato quantum sufficit, fiant suppositoria.

NOtandum: tametsi Suppositoria hæc alvum sollicitent, ac sedes remorantes evocent; ea tamen mulieribus gravidis haudquaquam tuta existere, prout nec iis, quibus hæmorrhoides molestæ esse solent; his enim vel levissima ex solo melle, vitello ovi, ac modico sale confecta sufficiunt: quibus acuendis nonnulli muscerdam paucâ quantitate indunt.

PULVIS AD VERMES SEU LUMBRICOS.

℞. Sem. sancti uncias quatuor,
Foliorum Senæ unciam unam,
Coriandrorum præparatorum,
Cornu cervi ana drachmam semis,
Fiat pulvis.

IS est Officinis nostris usitatus, aliis alii sunt in usu, Venetorum, Ferrariensium, Nursini, & aliorum qui requirit, consulat Fœsii Pharmacop. Sect 9. de Pulveribus.

Semen sanctum, est semen Absinthii Seriphii, quod aliàs Santonicum dicitur. Officinæ semen hoc passim vocant semen lumbricorum, quod ipsum vulgus Wurmsamen *appellat, eò quod id vermes & lumbricos evocare ac expellere sit edoctum.*

PULVIS CONTRA ABORTUM.

℞. Granorum Chermes drachmam unam,
Santali rubri drachmam semis,
Caryophyllorum scrupulum unum,
Nucis Moschatæ scrup. duos,
Rad. Torment. drachmam semis,
Margarit. præparat.
Corallii utriusque præparati ana scrupulum unum,
Foliorum Auri numero tria,
Manus Christi perlatæ drachm. tres.
Fiat pulvis.

DAtur gravidis ad præcavendum abortum ex ovo sorbili, vel vino odorifero, idq; non unâ tantùm vice sed sæpius, pondere scrupuli dimidii, vel etiam unius; aut admiscetur Tragæis, prægnantibus usui futuris.

CLarissimus Vir D. D. Joann. Udalricus Rumlerus, Collega noster observandus, ex priorum Medicorum August. traditione sequentem pulveris contra Abortum descriptionem in hanc Pharmacopœiam fideliter contulit. Ea sic habet.

℞. Rosarum rubearum,
Masticḥes,
Ligni Aloës,
Margarit. præparat.
Corall. rub. præparat. ana scrupulum semis,
Spicæ Indicæ,
Macis,
Been utriusque,
Cinamomi electi,
Santali Citrini,
Cardamomi minoris,
Succini albi ana grana quindecim.
Fiat pulvis.

Ex hoc additis Sacchari albissimi unciis tribus Tragema paratur, quod gravidis à pastu magnâ utilitate exhibetur.

Pro Sacchare communi Saccharum Rosatum Tabulatum nonnunquam assumitur, aut confectio Manûs Christi Perlata.

PULVIS ADSTRINGENS GALENI.

℞. Aloës,
Mannæ Thuris,
Corticum Pini,
Terræ Lemniæ,
Boli Armenæ,
Succi Hypocistidis,
Croci,
Gallæ Omphacit. ana drachmam unã.
Fiat pulvis.

PULVIS ANONYMUS.

℞. Sem. Papaveris albi drachmas duas,
Portulacæ,
Cydoniorum,
Malvæ,
Bombacis ana drachmam unam semis,
Quatuor frig. major. excort. ana drachmam unam,
Gummi Arabici,
Tragacanthi,

Amyli

Amyli ana drachmas duas,
Hypocistidis,
Boli Armenæ orientalis præparatæ,
Cornu Cervi usti,
Rasuræ Eboris,
Cicerum rubrorum ana drachmam semis,
Cinamomi drachmas duas,
Penidiorum unciam unam semis,
Sacchari Canariæ uncias sex.
Misce, fiat pulvis.

Tabidis Phthisicisq́; prodest; ulcera enim pulmonum lenit, abstergit, & glutinat: tenues ac salsos catarrhos sistit & incrassat, faucium asperitatem mitigat, ac defluxiones acres ad pulmones devolvi prohibet.

Nonnulli huic Liquiritiam, Rosas, semen Althææ, Corallia, species Diatragacanthi frigidi, aut Pulmonis vulpis præparati nonnihil addunt; verùm hæc pro varia Medici prudentis intentione quocunque tempore adjici possunt.

Similis ferè pulvis extat descriptus apud Valescum, pulvis Haly dictus, easdem vires cum priore obtinens; cujus descriptio hæc est.

℞. Sem. Papaveris albi drachmas quinq;,
Gummi Arabici,
Amyli,
Tragacanthi ana drachm. unam semis,
Sem. Portulacæ,
Gossypii,
Althææ,
Malvæ ana drachmas duas semis,
Quatuor frig. major. excorticatorum,
Cydoniorum mundatorum ana drachmas tres semis,
Spodii præparati,
Succi Liquiritiæ, vel potiùs pulveris ejus ana drachmam unam semis,
Penidiorum ad pondus omnium.
Misce, fiat pulvis.

Notandum: Pulverum horum semina frigida continentium non nimiam unâ vice quantitatem præparari debere, ne pulvis diuturniore situ evadat rancidus.

PULVIS BEZOARDICUS D. NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Boli Armen. cum aceto præparatæ uncias tres,
Terræ Sigillatæ,
Coriandri præparati,
Specierum Diamarg. frig.
Rad. Tormentillæ,
Dictamni vulgaris,
Angelicæ,
Scabiosæ ana drachmas duas,
Sem. Acetosæ,
Citri mundati,
Rutæ,
Cardui Benedicti,
Cornu Cervi usti,
Doronici,
Charabe ana scrupulos quatuor,
Rosarum rubrarum,
Corallii utriusque,
Ligni Aloës,
Serici crudi,
Santalorum omnium,
Margaritarum perforatarum,
Ossis è corde Cervi ana drachm. unam,
Smaragdorum,
Ambræ ana scrupulos duos,
Moschi scrupulos quatuor,
Croci grana quindecim,
Camphoræ grana decem.
Fiat pulvis, vel cum Syrupo é Ribes fiat in modum Opiatæ.

Adversus pestiferæ luis insultus efficax, cordis vires eximiè tuetur, Spiritus vitales fulcit, internas putredines abolet, & contagiosis quibuslibet morbis adversatur.

PULVIS ELECTUARII DE BOLO.

℞. Boli Armen. præp. aquâ Rosarum unciam semis,
Rad. Tormentillæ,
Angelicæ ana drachmas duas,
Corallii rubri,
Rasuræ Eboris,
Cornu Cervi,
Rosarum rubrarum ana drachmam unam semis,
Sem. Melonum,
Acetosæ,

Sem. Citri mundati,
Juniperi,
Bombacis mund. ana drachm. unam,
Aniſi,
Fœniculi,
Cinamomi,
Xyloaloës (aut Santali Citrini,)
Macis ana drachmam ſemis.
Fiat pulvis.

SIMPLICIOR A NONNULLIS SIC PARATUR.

℞. Boli Armen. unciam ſemis,
Rad. Tormentillæ drachmas duas,
Angelicæ drachmam unam,
Sacchari ad pondus omnium.
Fiat pulvis.

UTerque febribus malignis, peſtiferis, ac contagioſis potentèr reſiſtit, eorumq; inſultus reprimit, ſpiritus extingui prohibet, eoſdemq; evanidos reparat: ſudores evocat, ac peſtilentis luis noxas disjicit.

PULVIS CACHECTICUS QUERCETANI.

℞. Limaturæ chalybis cum ſulphure calcinatæ unciam unam,
Fœculæ radicum Aronis drachmam unam ſemis,
Ambræ gryſeæ drachmam unam,
Eſſentiæ Coralliorum,
Margaritarum ana drachmas duas,
Cornu Cervi Philoſophicè præparati,
Succini præparati,
Cinamomi ana ſcrupulos quatuor,
Sacchari ad pondus omnium.
Fiat pulvis.

IN curanda omnis generis cachexia, & depravatorum humorum colluvie educenda, præſentaneum eſt remedium: leucophlegmatiam, & morbum virgineum feliciter curat, pallorem vitioſumq; colorem tollit, maſſam ſanguineam utriuſque ſexus purificat, & à variis corruptionibus tutam præſtat.

PULVIS AD CALCULUM,

℞. Radicum Saxifragiæ albæ,
Petroſelini,
Pimpinellæ,
Liquiritiæ,
Ononidis ana drachmas duas,
Baccarum Alkekengi unciam ſemis,
Juniperi drachmam unam,
Seminum Milii Solis,
Fœniculi,
Erucæ,
Dauci Cretici,
Violarum purpurearum ana drachmam unam,
Lactucæ,
Papaveris albi,
Quatuor frigidorum majorum excorticatorum,
Hyoſcyami albi ana drachmam ſemis,
Herniariæ Hollerii drachmam unam,
Gummi Ceraſorum nigrorum drachmas duas,
Tragacanthi drachmam unam,
Terebinthinæ ad duritiem in aqua Malvæ coctæ drachmas duas,
Magiſterii oculorum cancri,
Salis ſuccini ana ſcrupulum unum,
Lapidis Judaici,
Spongiæ,
Nephritici ſingulorum præparat. ana drachm. unam,
Cantharidum grana ſex,
Sacchari Candi uncias duas.
Miſce.

COmpoſitionem hanc, pulveris ad calculum multâ ſibi experientiâ probati, Vir Excellentiſſimus D. D. Marcus Banzerus Facultatis Medicæ in Illuſtri Academia Wittenbergenſi Profeſſor, Collegii Medici Decanus & Senior, Collega noſter plurimùm honorandus, nobis communicavit, quem etiam ſuo merito hîc inſerendum duximus.

PULVIS AD CALCULUM ALIUS.

℞. Sem. Milii Solis,
Saxifragiæ ana drachmam unam,
Lactucæ,
Hyoſcyami,
Papaveris albi ana ſcrupulos duos ſemis,
Quatuor frigid. majorum ana ſcrupulos duos,
Glycyrrhizæ ſcrupulos quatuor,
Trochiſc. de Halicacabo drachmam unam ſemis,
Rad. Pimpinellæ,

Sem.

Sem. Geniſtæ ana drachmam ſemis,
Sacchari uncias duas.
Fiat pulvis.

Datur nephriticis & calculoſis ad renum arenulas exturbandas, & ureterum obſtructiones levandas ex aquâ Malvæ, aut Ononidis.

PULVIS AVICENNÆ E CINERIBUS.

℞. Cinerum Vitri,
Scorpionum,
Rad. Braſſicæ,
Leporis,
Putamin. ovorum, è quibus pulli fuerint excluſi,
Lapidis Spongiæ,
Sanguinis hirci præparati,
Lapidis Judaici,
Gummi Juglandis,
Acori ana drachmam unam,
Petroſelini,
Dauci,
Pulegii,
Gummi Arabici,
Sem. Althææ,
Piperis nigri ana drachmam unam ſemis.
Terantur, & ſimul miſceantur.

Priore longè validior: urinas magis promovet, & calculos potentiùs elidit, nec niſi conſideratè uſurpandus: qui tamen, ut & prior, noſtris raro eſt uſui.

Pro Gummate Juglandis, quod vix ullibi proſtat, Gummi Ceraſorum commodiſſimè ſubſtituitur: etenim calculis vexatos cum vino potum adjuvat, & ei tenuium partium magna facultas ineſt.

PULVIS AD CASUM.

℞. Terræ Sigillatæ, aut Boli Armenæ,
Sanguinis Draconis,
Mumiæ ana drachmas duas,
Spermatis Ceti drachmam unam,
Rhabarbari drachmam ſemis.
Miſce, fiat pulvis.

Propinatur præcipitatis, ruptis, contuſis, fractis, ex vino aſtringente, vel cui incoxerint, quæ ſtringendi vim habent: ut Roſæ, Balauſtia, Cytini, Malicorium, Myrti & Rubi cacumina, Sumach, & id genus alia. Hoc vino intincta lintea & expreſſa, calida parti laboranti circumvoluta, omnem ex ictu & præcipitio offenſionem mirificè curant; eſtq; celebre Hiſpanis nec contemnendum remedium. Quidam reliqua ſimplicia ex Avicenna ſubdupla Rhabarbaro faciunt, etſi æqualia quoque eſſe poſſint.

PULVIS AD DENTIFRICIA MOSCHATUS.

℞. Lapidis Pumicis uncias duas,
Oſſis Sepiæ drachmas ſex,
Corallii rubri præparati drachmam unam.
Radicis Ireos unciam unam,
Moſchi,
Zibethi ana ſcrupulum ſemis,
Olei ligni Rhodii,
Nucis Moſchatæ deſtillatæ ana guttas quatuor,
Caryophyllorum guttas tres.
Miſce lege artis.

Mucoſos dentes à ſordibus purgat, eosq; dealbat ac mundificat; gingivas quoque ſtringit, & dentium radices obfirmat.

PULVIS DYSENTERICUS D. D. JOHANNIS LANGII.

℞. Maxillarum Lucii cum dentibus,
Priapi Cervi,
Corticum Granatorum,
Cornu Cervi uſti,
Boli Armenæ,
Seminum Lapatii acuti ana unciam unam.
Fiat pulvis.

Ad omnes alvi fluxus, diarrhœam, lienteriam, & inprimis dyſenteriam magnæ eſt efficaciæ.

PULVIS PRO EPITHEMATE CORDIS.

℞. Florum Bugloſſæ,
Borraginis,
Meliſſæ ana manipulum ſemis,
Santalorum omnium,
Roſarum rubear. ana drachmas duas,
Corticum Citri,

Sem. A-

Sem. Acetosæ,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum ana drachmam unam semis,
Fragmentorum Lapidum pretiosorum omnium ana drachmam unam,
Doronici,
Been utriusque,
Succini,
Ossis de corde Cervi ana scrupulos quatuor,
Margaritarum præparatarum,
Corallii utriusque,
Spodii ana drachmam semis,
Croci scrupulum semis,
Camphoræ grana sex,
Moschi grana tria.
Trita omnia probè usui reserventur.

Mira est ejus efficacia in affectibus cordis ejusq; palpitatione, syncope, & dejectis propemodùm vitalibus facultatibus: nobilissimum enim viscus sopitum, & veluti tenebris aut caligine occæcatum excitat, melancholicis, splenicis, tristibus & desperantibus succurrit, in pestilitate cordis spiritus refocillat.

PULVIS PRO EPITHEMATE HEPATIS.

℞. Santali rubri,
Albi,
Citrini ana unciam semis,
Rosarum,
Corallii,
Spodii ana drachmam unam,
Camphoræ scrupulum unum.

Hepatis inflammationi confert, ejusq; exæstuationem temperat. Adhibetur cum aqua Endiviæ, Rosarum, Acetosæ, & Aceti parte aliqua.

PULVIS GRISEUS CÆSARIS CONTRA PESTEM.

℞. Rad. Pimpinellæ,
Gentianæ,
Tormentillæ,
Serpentariæ,
Foliorum Rutæ,
Absinthii,
Nucum Juglandium seu Regiarum,
Granorum Juniperi,
Aceti Rosati,
Theriacæ electæ ana unciam unam,
Misceantur omnia simul.

In præservatione, & curatione pestis plurimùm valet.

Quidam addunt Castorii unciam semis.

PULVIS HYSTERICUS.

℞. Rad. Dictamni albi drach. tres,
Zedoariæ drachmam unam,
Cort. Citri sicci,
Sem. ejusdem ana scrup. duos,
Fragmentorum Lapidum pretiosorum omnium ana grana duodecim,
Specier. Diamargariti calidi drachmas duas,
Sacchari albi unciam unam.
Fiat pulvis.

Uterinos dolores placat, ejusq; expurgat illuviem, menses quoque retardantes & secundas moram trahentes propellit: animi defectiones ob vapores ab utero sublatos ortas arcet, ac matricis suffocationem abigit.

Pulverem hunc multæ utilitatis, & experti in muliebribus morbis prædictis juvamenti, Clariss. Vir D. D. Joan Udalricus Rumlerus Collega noster observandus, ex prædecessorum nostrorum Pragmaticorum celebri usu fidelissimè nobis tradidit.

PULVIS MARCHIONIS SEU EPILEPTICUS.

℞. Radicum Pæoniæ maris decrescente Lunâ effossarum unciam semis,
Visci quercini,
Rasuræ Eboris,
Ungulæ Alcis,
Spodii,
Unicornu, vel ejus loco Cornu Cervi ex apicibus desumpti,
Coralliorum. rubeorum,
Alborum,
Margaritarum præparatarũ ana drachmam unam,
Foliorum Auri puri numero viginti.
Fiat pulvis.

Prodest hic pulvis apoplecticis, epilepticis, ac incubo laborantibus, intemperiem cerebri humidam corrigit, & nocturnos terrores fugat.

PULVIS

PULVIS AD NASALIA.

℞. Calaminthæ,
Majoranæ,
Rad. Ireos,
Castorei,
Sem. Nigellæ,
Staphisagriæ ana scrupulum unum,
Hellebori albi,
Pyrethri,
Nucis Moschatæ,
Myrrhæ rubeæ,
Euphorbii ana scrupulos duos.
Conterantur singula, deinde cum Ladani drachmis sex & melle modico formentur Nasalia.

Sternutationem potentissimè cient, ac crassa per nares phlegmata evocant, lethargo ac epilepsiæ prosunt, catalepticos & attonitos juvant: sed cautè iis utendum, præsertim in corporibus nondum purgatis, ne subita humorum per irritationem tam fortem præcipitatio, suffocationis repentinæ periculum inferat.

PULVIS PARTUM PROVOCANS.

℞. Cinamomi drachmam unam,
Croci drachmam semis,
Cassiæ ligneæ veræ scrupulos duos,
Succini albissimi scrupulum unum.
Fiat pulvis.

Ad partûs labores facilitandos utiliter exhibetur: eosdem namque accelerat, & fœtûs exclusionem promovet. Datur ex aqua Liliorum alborum, Consolidæ regalis, aut alterius consimilis.

ALIUS HELIDEI DE PADUANIS.

℞. Cinamomi,
Croci ana scrupulum unum,
Boracis scrupulos quatuor.
Detur ex aqua Artemisiæ.

Usitatissimus ac expertissimus quondam erat hic pulvis Helideo de Paduanis Medico Bononiensi eximio, qui eundem secretum sibi adeò habebat, ut non nisi fidissimis amicis aut prædilectis discipulis eum communicaret.

Augetur horum pulverum efficacia, si eis testiculorum equinorum aridorum, aut julorum nucum Juglandium pulvis admisceatur, quod pro prudentis Medici arbitrio & exigentis necessitatis occasione fieri poterit.

PULVIS AD DYSTOKIAM.

℞. Pulveris Cinamomi unciam unam,
Succini albi præp. unciam semis,
Boracis,
Hipposorcheos ana unciam unã,
Croci scrupulos octo.
Omnia in tenuem pollinem redacta misceantur.

Prædictis duobus ad partum proficuis pulveribus, etiam hunc tertium apud nos experientia & multiplex usus, in expellendis præsertim secundinis addidit.

PULVIS PLEURITICUS.

℞. Mandibularum Lucii præparatarum,
Dentis Apri usti præparati ana drachmas duas,
Lapidum Percarum,
Talorum Leporis,
Oculorum Cancri præparatorum,
Lucii piscis præparatorum,
Seminum Cardui Benedicti,
Artemisiæ rubræ ana drachmam unam.
Misce, fiat pulvis.

Contra omnes laterum puncturas in pleuritide tàm spuria, quàm exquisita, etiam in epidemia illa, quâ doloris vehementiâ multi jugulantur, ad dolores mitigandos, inflammationes resolvendas, sudoresq́ eliciendos, singulare est remedium.

PULVIS RUBEUS CÆSARIS CONTRA PESTEM.

℞. Myrrhæ electæ,
Croci ana drachmam unam,
Ossis de corde cervi scrupulos duos,
Cornu cervi drachmas duas,
Dictamni Cretici,
Tormentillæ,
Pimpinellæ,
Gentianæ ana drachmas duas, scrupulos duos,
Zedoariæ,

Zingiberis ana drachmas tres,
Sulphuris vivi,
Boli Armen. veræ ana drachmas quatuor,
Camphoræ scrupulos quatuor,
Theriacæ Andromachi,
Mithridatii optimi ana drachmas sex.
Fiat omnium pulvis, aspergendo aquæ vitæ modicum, ut est artis.

IS Anno Christi 1572. quo Pestis invaluit, nobis fuit frequentissimus, & D. Achilli Gassaro nostro, p. m familiaris. Sunt & aliæ compositiones plurimæ pulverum Alexipharmacorum, de quibus consule Fœsium.

PULVIS RUBEUS PANNONICUS.

℞. Boli Armen. cum aqua Rosarum & Acetosæ præparatæ uncias tres,
Terræ Lemniæ veræ præp. uncias duas,
Coralliorum rubeorum præparatorum unciam dimidiam,
Alborum præp. drachmas sex,
Lapidum pretiosorum, scilicet
Smaragdi,
Rubini,
Saphyri,
Hyacinthi ana drachmas quatuor,
Margarit. præpar. drachmas quinque,
Cinamomi electi drachmas duas,
Caryophyllorum drachmam unam,
Seminis Acetosæ drachmas duas,
Corticum Citri,
Santali albi ana drachmam unã semis,
Santali rubri drachmas duas,
Spodii præpar. drachmas quinque,
Rasuræ Eboris drachmas tres,
Croci orientalis drachmam unam,
Unicornu, aut ejus loco, ossis de corde Cervi drachmas quatuor,
Foliorum auri purissimi numero quinquaginta.
Fiat omnium pulvis.

ADversus pestilentium febrium noxas, & contagiosorum ac venenatorum morborum invasiones maximè potens est. Datur puerulis & infantibus, ubi variolarum aut morbillorum suspicio adest: eos namq; efficaciter expellit, ac cor à putridi vaporis aut humoris contaminatione tutum reddit. Medicamentum planè regium, unicuiq; ætati ac sexui familiare & accommodum. Præbetur cum Syrupo Limonum, & Aqua Cardui, Acetosæ, vel Borraginis.

MOnondi sunt Pharmacopœi, quoties margaritæ, corallia, lapides pretiosi occurrunt, ut præparata sumantur.

PULVIS RUBEUS PANNONICUS ALTER.

℞. Boli Armen. orientalis præp. uncias duas,
Terræ Sigillatæ veræ uncias sex,
Lapidum pretiosorum, scilicet
Hyacinthi,
Saphyri,
Rubini,
Smaragdi ana unciam unam,
Margaritarum præparat. drachmas decem,
Spodii præparati,
Rasuræ Eboris ana drachmas quinque,
Coralliorum rubeorum præp. drachmas octo,
Alborum præp. unciam unam semis,
Rad. Tormentillæ,
Dictamni ana uncias quatuor,
Unicornu, aut ejus loco, Cornu cervi drachmas sex,
Santali albi drachmam unam,
Radicis Doronici drachmas sex,
Seminis Acetosæ drachmas duas,
Corticum Citri drachmam unam, & semis,
Camphoræ drachmas duas.
Pulverisentur singula per se & misceantur, addendo foliorum auri numero quinquaginta, & fiat pulvis.
Si Electuarium velis in formâ solidâ, ita parandum erit.
℞. Specierum supradictarum unciam unam cum dimidia,
Sacchari albissimi uncias duodecim.
Dissolvatur Saccharum cum aquâ Rosarum, & conficiantur rotulæ.

EAsdem quas prior jam dictus vires obtinet, imò valentiores, ob Tormentillæ, Dictamni, Doronici radices, & Camphoram; quorum quidem occasione sumentibus minùs gratus existit, sed plus magis efficax.

PULVIS

PULVIS SAXONICUS.

℞. Rad. Valerianæ unciam ſemis,
Vincetoxici,
Urticæ ana unciam unam,
Polypodii quercini,
Althææ,
Angelicæ ſylveſtris ana uncias duas,
Angelicæ ſativæ recentis uncias quatuor,
Cort. rad. Laureolæ Germanicæ quam Kellerhals appellant, unciam unam ſemis.

Radices illæ omnes effodiantur eo tempore, quod XV. Auguſti & XIII. Septembris intercidit: illæ inciſæ reponantur in ollam vitreatã, affuſo aceto acerrimo, quod duobus digitis radices excedat, tùm ollâ operculo clauſâ, rimæ omnes albo ovi cum farinâ ſubacto diligenter oblinantur, & ſic in olla ad lentum ignem leniter omnia bulliant: poſtea ollâ opertâ, abjecto quod redundat aceto, radices exiccentur quoad teri poſſint: deniq; contritis omnibus addantur acini herbæ Paris dictæ, numero viginti ſex & fiat pulvis.

Pulvis hic in Saxoniâ primùm uſurpari cœptus, peſti ac venenis quoq; aſſumptis egregiè adverſatur, & deleteriorum vires frangit. Vide Morbani Parabilia in Dioſcorid lib. 2. cap. 143. ibidem varias deſcriptiones, & uſum reperies.

PULVIS STEGNOTICUS D. D. CASPARI GUTMANNI.

℞. Lapidis Aetitis nuclei interioris drachmam unam,
Hæmatitis præparati,
Carneoli præparati,
Cornu Cervi uſti præparati,
Terræ Sigillatæ veræ ana drach. ſemis,
Coralliorum rubeorum reſolutorum drachmas duas.

Omnia in tenuiſſimum pollinem redacta miſceantur.

Ad omnes fluxus ſanguineos narium & hepatis ſiſtendos, inprimis menſtruam mulierum purgationem ſuperfluam, dyſſenteriam, diarrhœam, alvi & uteri profluvia alba curanda, ſingularis efficacia exiſtit; à chirurgis etiam noſtris in ſupprimendo vulnerum ſanguine plurimùm commendatur.

PULVIS STERNUTATORIUS.

℞. Majoranæ drachmam unam ſemis,
Betonicæ,
Pyrethri ana drachmam ſemis,
Hellebori utriuſque ana drachmam unam,
Pulegii ſcrupulum unum.
Fiat pulvis.

Lentam pituitam, ac phlegma craſſum, naribus inſufflatus vel iisdem affrictus provocat: cerebrum à tenacibus humoribus purgat, & oſſis ethmoidei obſtructiones expedit.

PULVIS STERNUTATORIUS ALIUS.

℞. Pulveris Tabaci Anglici optimi ſcrupulos quatuor,
Foliorum florum Liliorum convallium ſcrupulos duos,
Moſchi Orientalis optimi grana quatuor,
Ambræ gryſeæ grana tria,
Spiritus Roſarum guttas quatuor,
Fiat pulvis.

Etiamſi pulvis hic poſterior delicatior ſit priore; certum tamen eſt, ſi ſtimulis antecedentis pulveris careat, quod parvum vel planè nullum effectum habeat, cùm plurimi nec Tabaci, nec folior. Lilii convallium uſu ad ſternutationem commoveantur.

PULVIS STOMACHICUS D.D. BIRCKMANNI.

℞. Pulv. rad. Aronis præparatar. uncias duas,
Acori vulgaris,
Pimpinellæ ana unciam unam,
Oculorum Cancri unciam ſemis,
Cinamomi drachmas tres,
Salis Abſinthii,
Juniperi ana drachmam unam.
Sacchari Roſati ad pondus omnium.
Conficiatur pulvis guſtui gratus.

Hic pulvis ad varia ſtomachi vitia & dolores conducit, cardialgiæ ſive oris ventriculi à ſuccis mordentibus afflicti, & cardiacæ, à virulentis & veneniſis humoribus

moribus productæ medetur, & quia os ventriculi acutissimo sensu præditum, cum corde, cerebro, & primariis corporis partibus conspirat, earundem etiam partium per consensum læsionibus, prodest.

PULVIS AD STRUMAM ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Spongiæ combustæ,
Pilæ marinæ tostæ,
Ossis Sepiæ,
Piperis longi,
Nigri,
Zingiberis,
Cinamomi,
Salis Gemmæ,
Pyrethri,
Gallarum,
Lapidis spongiæ ana unciam unam.
Pulverisentur, & misceantur.

B*otium reprimit, ac incipientes colli scrophas non tamen malignas discutit: ad strumas insuper abolendas, reiteratâ sæpius ejus assumptione, feliciter exhibetur.*

PULVIS VIOLARUM ODORATUS.

℞. Iridis Florentinæ uncias sex,
Rosarum rubrarum uncias quatuor.
Cyperi drachmam semis,
Majoranæ,
Caryophyllorum,
Styracis ana unciam unam,
Benionin aut Benzoi,
Santali Citrini ana unciam semis,
Violarum drachmas tres,
Moschi drachmam unam.
Fiat pulvis.

P*ulvis hic tametsi ad odoramenta præstanda potissimum expetitur, caput tamen extrinsecùs adhibitus eximiè roborat, nec non cordis palpitationi medetur.*

ALIQUI EUNDEM SIC COMPONUNT.

℞. Florum Violarum unciam semis,
Rosarum rubrarum uncias tres,
Benzoini unciam unam semis,
Styracis Calamitæ,
Santali Citrini,
Albi ana unciam semis,
Rad. Cyperi rotundi,
Majoranæ ana unciam unam,
Caryophyllorum drachmas duas,
Cinamomi electi drachmas tres,
Rad. Ireos Florent. uncias tres,
Moschi Alexandrini,
Ambræ veræ ana scrupulum semis.
Fiat pulvis crassiusculus.

PULVIS PRO ULCERIBUS GUTTURIS.

℞. Sulphuris vivi uncias quatuor,
Myrrhæ rubeæ,
Aluminis Saccharini ana uncias duas,
Mastiches,
Thuris ana unciam unam,
Pyrethri drachmas sex.
Fiat pulvis.
℞. Hujus pulveris unciam unam,
Vini sublimati libram unam.
Misce.

P*ulvis hic nosocomio Gallico à multis annis familiaris, felici successu gutturis antiqua ac fœda ulcera repurgat, & persanat. Utebantur eo quondam D. D. Adolphi Occones August. Medici, ac subsequentes Illustrium ac Generosorum D. D. Comitum Fuggerorum Xenodochiis præfecti, quibus in locis ex piâ & munifica præfati stemmatis fundatione plurimi Syphilide laborantes usq; ad plenam sanationem sustentantur.*

ANIMADVERSIONES IN UNIVERSAM HANC CLASSEM CONCERNENTES.

MAgnam hæc classis complectitur seriem *pulverum medicatorum* cùm *simplicium* tùm *compositorum*, in quorum præparatione vix quicquam occurrit, quod singulari correctione aut peculiari animadversione indigeret. Periti enim Pharmacopœi antea nôrunt, quid priùs aut posteriùs, quæ per se quæq; mixta contundi aut pulverisari possint & debeant, quorum solertiæ totum hoc negotium relinquo. Speciales quorundam *simplicium*, utpotè *Cornu Cervi*, *Spodii*, *Gossypii* & similium præparationes, suo loco examinare stat sententia. *Folia auri*

quàm

quàm inutiliter *pulveribus* aliisvè compositionibus addantur, Authores hujus Dispensatorii ipsimet in *Aurea Alexandrina Nicolai* fateri coguntur, utpotè quòd sanè ob nullam aliam causam illis commiscetur, quàm ut oculis blandiamur, & conceptam vulgi ingentem in *aurum* fiduciam collocantis opinionē stabiliamus. Quod ad *Ambram* attinet, quæ, si cuidam *pulveri* commiscenda est, ejus dissolutio non *spiritibus vel aquis destillatis*, neque etiam *vino*, sed potiùs *guttulis aliquot olei appropriati & destillati* perficienda est. Præparationes *radicum cum aceto*, præsertim pro *pulvere Saxonico*, non usq; quaq; nobis arrident, suo loco etiam ventilandæ. Inpræsens hoc saltem assero, quod si *Laureolam vel ejusdem radicum cortices* exceperis, *reliquæ radices* pro prædicto *pulvere Saxonico* præparatione illâ *cum aceto*, in modum, uti illi sinistrè satis præcipiunt, instituendâ, nullatenùs indigeant. Si tamen omninò eas *cum aceto* præparare velis, ita te geras, nimirum *radices aceto imbutas & humectatas* leniter iterùm exiccare sine, nec quicquam de *aceto* effunde. Cæterùm *Scammonii vel Diagrydii* præparationem quod concernit, in eo quidem omnes, quotquot de hac præparatione legi, ὁμόψηφοι sunt, quòd nimitùm *Scammonium* supra chartam bibulam expansum, crati, sub qua carbo vivus superimponi, ac *fumo sulphuris* tamdiu suffumigari debeat, quoad illud supra prædictum fumum liquefiat, atque ita præparatum, vel, ut appellant, *calcinatum Scammonium* studiosè asservare jubent. Verùm enim verò, quod pace eorum dixerim, genuina præparatio *Scammonii* nullâ ratione in eo consistit, ut illud suprà *fumum sulphuris* vel ignem liquefiat, sed potiùs ut absq; liquefactione lentissimo igne cum illo suffumigetur; quò diutiùs enim *Scammonium fumo sulphuris* imbueris, eo meliùs istud præparabis & vulgariter quidem corriges, Id saltem unicè cavendo, ne liquefiat; aliàs enim *fumus sulphuris* ipsum penetrare nequit; quod tùm ex parte etiam præcavetur, si in cribro parvo supra chartam bibulam collocatum, continuò spatulâ agitetur & commoveatur: Sic namque non facilè liquefit, præsertim si ignis sit lenissimus, ità quidem ut is *sulphur* tantummodò incendere, non autem flammam eructare queat; Etenim à *sulphuris fumo*, non verò intenso ignis calore, *Scammonium* præparatur, & (licet vulgariter) corrigitur.

Cæterum, plura de inconcinnis huic Classi insertis compositionibus dicenda essent, utpote *de Pulvere Rubeo Cæsaris*, item: *de Pulv. Gryſæo contra Pestem* &c. in quas *Theriaca*, *Mithridatium*, acetum ipsum sat largiter ingrediantur, quibusq; annexa sint: Factâ nullâ mentione, quômodô quaq; arte illa cum reliquis Speciebus in pulverem redigi debeant. Verùm, ludicra hæc sunt, & vix cassâ nuce dignæ compositiones, quarum Authores planè inconsideratè *composita compositis cumulantes* scire vel maximè debuissent, non quodlibet ex quolibet fieri, nec quodlibet cuilibet, salvâ legis arte, commisceri posse. Quodq; *mel*, ex quo Theriaca & Mithridatium potiori parte constant, *sit succus tenax*, qui neque per se neque cum aliis speciebus mixtus, verè in pulverem redigi queat, nisi illud totaliter comburere & destruere velimus. Satius ergò si tam ingens farrago Specierum ad has compositiones necessaria fuisset, alexipharmacas, *Theriacum & Mithridatium* ingredientes species his addidisse compositionibus vel pulveribus: non verò Theriacam & Methridatium ipsum confectum, quæ ex tot *Resinis*, *Succis*, *Gummis liquidis & melle* potissimùm constant, quorum vel nullum trituræ aptum, & ipsa etiam artificiosè diluta & dissoluta; non verò in pulverem redacta Theriacæ & Mithridatio in eorum præparationibus commisceri & dextrè uniri debeat. His igitur obiter tactis, ad alia transitum paro.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIMA, CONTINENS ECLEGMATA, SAPAS, LINctus & Lohoch,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

Diacodia Linctus *sunt ad* Electuarii *formam vel consistentiam propemodùm accedentia, paulò tamen liquidiora; crassiora vel viscidiora* Syrupis. *Parantur ut plurimum ex* decoctis *&* succis *nonnihil mucilaginosis, quibus Medici materiam tenacem salsam & acrem aut tenuem nimis ad asperam arteriam, pectus & pulmones cum impetu delabentem, inhibere & incrassare, nec non ad faciliorem expectorationem præparare & disponere solent.*

DIACODION JOAN. BAPT. MONTANI, ALIAS SYRUPUS DE SILIQUIS.

℞. Capitum Papaveris albi cum seminibus numero viginti,
Siliquarum dulcium uncias tres,
Glycyrrhizæ rasæ uncias duas,
Aquæ fontis libras duodecim.

Eximantur è siliquis grana, postea decoquantur ad remanentiam librarum trium, deinde exprimantur & colentur: postea adde
Sacchari Candi rubri libram semis,
Penidiorum libram unam.
Decoquantur ad mellis consistentiam.

Eo utimur in tenuibus & acribus rheumatismis, pulmones & asperam arteriam fluxione tentantibus, & continenti tussi pervigilium excitantibus. Nobilissimum inter Arteriacas compositiones Medicamentum, & ex Linctuum genere magnoperè à Montano celebratum.

DIACODION SIMPLEX GALENI.

℞. Capitum Papaveris albi mediocris magnitudinis, nec nimium viridium, nec nimium maturorum numero viginti,
Aquæ pluviæ aut fontanæ libras tres.

Macera horis viginti quatuor, post coque, donec capita contabuerint, cola, & adde

Mellis

Mellis libras duas.
Coque ad juſtam conſiſtentiam.
Fit cum Saccharo eodem modo, item cum Sapâ hac ratione.
℞. Decoctionis prædictæ libras duas,
Sapæ vini dulcis tantundem,
Succi Glycyrrhizæ uncias duas.
Coquantur ad juſtam conſiſtentiam.

VSus ejus eſt in deſtillationibus tenuibus è capite in aſperam arteriam, ex perpetua tuſſi inſomniam parientibus. Quod ſi magna humoris copia ex capite circa pulmones conſtiterit, confectio ex melle melior eſt, quemadmodum ſomno opus habentibus ea, quæ ex ſapâ conſtat. Eſt autem ſapa vinum muſtum, ad Rob perfecti conſiſtentiam decoctum.

ANIMADVERSIONES IN DIACODION MONTANI, ET SIMPLEX GALENI.

POſſunt equidem hæc *Diacodia* juxta modum ab Authoribus præſcriptum parari: meo tamen judicio meliùs foret, ſi in *Diacodio Montani*, prius *decoctum* parares ex ſolis *capitibus Papaveris*, (exemptis eorum ſeminibus) *ſilliquis* & *liquiritiâ*, illudq; priùs clarificatum *ad ℥ x.* circiter exhalare permitteres, & cum ipſo, ut in præparatione *emulſionum* moris eſt, *ſemina præfatorum capitum Papaveris* optimè & diu in mortario ad pultis formam contunderes, ità ut ferè totum *ſemen*, unà cum *ſupradicto decocto* per ſetaceum vel colatorium rarum cogi & exprimi poſſit. Huic *emulſioni craſſæ & albiſſimæ*, lactis cremoris inſtar, poſtmodum adde *Sacchari albi* ℔ j ß, & ſolâ diſſolutione confice Diacodion.

Diacodion ſimplex ad eundem modum parari poteſt, facto nimirùm prius *decocto ex capitibus Papaveris ſeminibus ſuis caſtratis*, quo clarificato ex *ſeminibus contuſis*, *emulſionem* conficias craſſiorem, quam *melli* vel *Saccharo* uti ſuperiùs factum, artificioſè addas.

Nota: de *Sacchoro Candi & Penidii* quid ſentiam, animadverſiones noſtræ in *Syrupum Capillorum Veneris* demonſtrabunt.

DIACODION ACTUARII.

℞. Capitum Papaveris, magnitudinis mediocris, non nimium humidorum, nec omninò aridorum numero tredecim,
Roſarum rubearum drachmas duas ſemis,
Croci orientalis,
Acaciæ,
Glycyrrhizæ ana drachmam unam,
Boli Armen. unciam ſemis,
Cinamomi electi,
Rad. Conſolidæ majoris,
Hypociſtidis,
Balauſtiorum ana drachmam unam,
Myrti,
Dauci ana unciam unam,
Corallii utriuſque,
Sumach,
Sanguinis Draconis,
Florum Althææ ana drachmas duas,
Sem. Portulacæ drachmam ſemis.

Capita Papaveris in aquâ pluviali aut fontanâ duobus diebus macerato; poſtridie ad tertias coquito, & decoctum expreſſum cum mellis optimi libris duabus ad juſtam conſiſtentiam bulliat: poſtremò depoſito ab igne vaſe ſpecies ſubtiliſſimè tritas adjicito, ac benè unito. Quod ſi ſolidiorem compoſitionem efficere volueris, decoctum expreſſum prius jam dictum cum ſufficienti quantitate Sacchari decoquito, accipiendo ad libram unam Sacchari, ſpecierum ingredientium unciam unam. Fiat confectio in rotulis.

COEliacis, dyſentericis, lævitati inteſtinorum ac alvi profluviis prodeſt: ſanguinis ſputo medetur, & acres tenuesq; fluxiones ad thoracem devolvi prohibet.

AUctor in textu legit Hali. Eſt autem Halus Halum ſive Alum herba, quæ Symphytum petræum, aut Conſolida ſaxatilis dicitur, in cujus defectu radices Conſolidæ majoris rectè ſubſtituuntur.

ANIMADVERSIONES.

JUxta modum ſuperiùs indigitatum, ratione *capitum Papaveris* eorumq; *ſeminum*, & hoc *Diacodion* confici poteſt: nimirùm

mirum ex *capitibus Papaveris exemptis seminibus* parando *decoctum*, ac cum illo priùs clarificato, & ad libram dimidiam circiter per evaporationem abstracto, ex *eorum seminibus* exactissimè & subtilissimè contusis conficiendo *emulsionem crassiorem*, aut quasi *pulpam liquidam*, quæ deinceps *melli jam ad paulò crassiorem consistentiam cocto* jungatur, & his demùm optimè permixtis, *reliquæ species subtilissimè pulverisatæ* inspergantur. Quod si etiam *succos Acatiæ Glycyrrhizæ & Hypocistidis* separatim in s. q. *decocti Papaveris* nonnihil dissolutos ultimò adderes, efficacius *Diacodion* efficeres. Sin autem *Diacodion solidum* ex iisdem ingredientibus parare lubido esset, procedatur hunc in modum.

℞. *Sacchari pulverisati* ℔ *j*.

Quam cum prædictâ *emulsione seminum Papaveris* absq; coctione supra ignem dissolve, in modum ac si *Tabulas* vel *Morsulos ex succo Citri vel Berberûm* conficere velles; cui sub finem adde *specierum ingredientium pulverisatarum* ℥ *j vel* ℥ *j* ß. Fiantq; l. a. *Morsuli* vel *confectio solida*.

DIACODION SOLIDUM.

℞. Capitum Papaveris albi, mediocri magnitudine, nec nimis viridium, neque prorsus siccorum numero viginti,
Aquæ pluviæ aut fontanæ libras tres.
Macerentur horis viginti quatuor, deinde coquantur donec contabuerint capita, & colentur: ad extremum adde Sacchari sufficientem quantitatem, & coquatur, ut est artis.

SUmenda sunt capita Papaveris flaccida inter recentia & arida medio modo sese habentia, qualia ferè sunt pridiè collecta.

I*D jam ferè in usu esse desiit, cùm multò jucundiùs parari à Pharmacopœis nostris soleat in modum sequentum.*

DIACODION IN SOLIDO USITATUM.

℞. Sem. Papaveris albi unciam semis,
Aquæ Farfaræ,
Rosarum ana unciam unam semis.
Fiat emulsio, in aqua dissolve;
Sacchari albissimi uncias quatuor.
Fiat confectio in rotulis.

C*Reberrimus hujus confectionis usus ad tenues, salsos & acres catarrhos inhibendos ac incrassandos: tussim sedat, faucium asperitatem lenit, & raucedinem à calidis defluxionibus obortam aufert.*

ANIMADVERSIONES IN DIACODION SOLIDUM ET DIACODION IN SOLIDO USITATUM.

EX superioribus animadversionibus horum *Diacodiorum*, exquisitum parandi modum, (quem quidem & illi quodammodo in *Diacodio solido* usitato indigitant,) exactè haurire poteris, observando unicè, ne *emulsionem* cum *Sacchar*o coquas, sed solummodo eam supra ignem dissolvas, prout in *confectione Morsulorum ex succo Citri vel Berberûm* fieri assolet. Poterit igitur minor quantitas *aquæ* vel *decocti* pro *emulsione* elicienda accipi, ac *semen* diutiùs & exactiùs contundi, ut ejus major pars cum *aquis* vel *decocto* diluta per setaceum vel colatorium rarum transeat.

LOHOCH DE CAULIBUS GORDONII.

℞. Succi Caulium rubeorum libram unã,
Croci drachmas duas,
Sacchari,
Mellis ana libram semis.
Misce, ut decet, & fiat Lohoch.

R*Aucedini, & vocis ablationi medetur, ac pectus ab humoribus vitiosis repurgat, nec non spiritum facilitando thoracis levat angustias: priscis forsan magis quàm nobis usitatum Medicamentum, ut qui Brassicæ plurimùm tribuentes, ex ea singulis in corpore membris singula compararunt remedia; nunc nostris raro est usui.*

MEsuæ aliter in Pract. cap. de tussi humida præparat. Recipit enim succi Caulium libras quinque, hunc spumam auferendo lento igne coquit ad libras duas: dein-

as: deinde addit sapæ vini, & mellis ana libram unam, atque sic coquendo ad justam perducit consistentiam.

ANIMADVERSIONES.

Lohoch hujus genuina præparatio institui potest hunc in modum, videlicet

℞. *Crocum*, quem cum *succi Caulium rubeorum particulâ* dilue, *reliquum succum* cum *Saccharo & melle* ad consistentiam satis crassam coque; cui, ubi parùm refrixerit, in fine demùm *Crocum* dilutum adde, atq; ita Lohoch confice.

LOHOCH DE FARFARA.

℞. Radicum Farfaræ seu Tussilaginis libram unam.

Coquantur in aquâ donec dissolutæ fuerint; postmodùm contundantur, & colentur; addendo

Mellis libras duas.

Coquantur ad justam consistentiã.

Tabidis prodest, pulmonis ulcera glutinat, faucium ac asperæ arteriæ asperitates lenit, inter Arteriaca medicamenta haud postremum: quod studiò huc apposuimus, ad cujus normam & alia ejusmodi simplicia Lohoch præparari possunt, utpote Lohoch ex Althæa, Enula, Liquiritia & similibus, quibus interdum aromata adjiciuntur, atq; inprimis Crocus pectori conveniens.

ANIMADVERSIONES.

Paretur utcunq; libuerit, vel ex *decoctione radicum*, vel è *succo ipso ex herba & radicibus Tussilaginis simul sive junctim expresso*, & addito *melle* fiat *Lohoch*.

LOHOCH DE PAPAVERE MESUÆ.

℞. Papaveris albi drachmas viginti quinque,
Amygdalarum dulcium mundatarum,
Nucleorum pineorum,
Gummi Arabici,
Succi Glycyrrhizæ ana drachmas decem,
Amyli drachmas tres,
Sem. Portulacæ,
Lactucæ,
Cydoniorum ana drachmas quatuor,
Croci drachmam unam,
Penidiorum alborum uncias quatuor,
Syrupi de Papavere uncias tres,

Omnia incisa & contusa Syrupo de Papavere excipiantur, cujus hæc esto formula.

℞. Capitum Papaveris albi & nigri recentium ana uncias sex,
Sem. Lactucæ,
Florum Violarum ana unciam unam semis.

Coquantur, dum intabuerunt capita, in aquæ cucurbitæ libris octo. Expressum & colatum cum Sacchari libris quatuor, aut Sacchari & Penidiorum ana libris duabus, percoque ad Syrupi crassitudinem.

Efficax est in destillationibus tenuibus, quæ acrem, salsam, tenuem, & liquatam materiam in thoracem demittunt, fauces asperant, insomniam ac febrem pariunt: confert etiam febribus ardentibus, dolenti thoraci, & pleuritidi.

ANIMADVERSIONES.

Ex enumeratis hujus *Lohoch Papaverini speciebus*, maximè verò ex insigni illa quantitate *Gummi Arabici*, *seminis Cydoniorum & Amyli*, egregium *gluten* & *viscum* confici posset, præsertim si *prædictum Gummi* debitè prius (uti quidem fas esset,) dissolveretur, & *semen Cydoniorum* etiam extraheretur. Nec sanè operæ precium est, ut in hac & aliis consimilibus nugacissimis & rudi Minervâ conscriptis compositionibus emendandis diutiùs calamum conteramus. Nihilominùs tamen si citra labores, & glutinoso hoc edulio appetitum sedare velis, conficias ex *Papaveris capitibus, seminibus* exemptis, *decoctum*, quod clarificatum *ad* [illegible] circiter evaporare sinas, quo cum *eorundem capitum semina*, *Amygdalas dulces & nucleos Pineos* exactè & optimè contundas, ut veluti *pulpam liquidam*, vel *emulsionem crassam* acquiras, per colatorium rarum vel

setaceum transmittendam, cui loco *Penidii*, *Saccharum album*, nec non *Syrupum de Papavere* junge, & tandem etiam reliqua solummodò pulverisata, quæ tamen meritò sigillatim dissolvi deberent, uti *Gummi Arabicum, succus Glycyrrhizæ* &c. Quinimò omnium optimum esset, hanc & similes compositiones ex Dispensatoriis radicitùs exstirpare, utpotè quæ ipsa valdoperè defœdant & conspurcant.

LOHOCH PASSULARUM.

℞. Radicum Pæoniæ drachmas quatuor,
Hyssopi,
Melissæ,
Scolopendrii, seu Ceterach ana manipulum semis,
Glycyrrhizæ unciam semis.

Fiat omnium decoctio in sufficienti aquâ pluviâ, factæ colaturæ cum forti expressione adde:

Passularum minorum in mortario benè contusarum, priùs mundatarum â gigartis & arillis libram unam.

Decoquantur, & per pannum lineum fortiter exprimantur, expressioni adde
Sacchari libram unam.
Fiat Lohoch, ut est artis.

Frequenti usui est nostris ad tussim & pectoris vitia, maximè in puerulis, iisdemq; epilepticis, propter Pæoniæ radices ingredientes.

LOHOCH DE PINO MESUÆ.

℞. Nucleorum Pineorum drachmas triginta,
Amygdalarum dulcium,
Avellanarum assatarum,
Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Glycyrrhizæ,
Succi ejusdem,
Amyli,
Capillorum Veneris,
Ireos ana drachmas quatuor,
Dactylorum drachmas triginta quinque,
Amygdalarum amararum drachmas tres,
Mellis Passularum,
Sacchari albi,
Butyri recentis ana uncias quatuor;
Mellis optimi libras tres, uncias duas.

Terenda terantur, & incidenda minutissimè incidantur, ac melle excipiantur.

Modus confectionis hic est, ut Gummi & Tragacanthum diu macerentur in libris tribus aquæ Capillorum Veneris, donec prorsus mollescant; deinde cribro setaceo transmittantur, & libris duabus mellis optimi misceantur ad lentum ignem, ac rudiculâ ligneâ diu moveantur: posteà ei inspergantur pulveres tenuissimi radicum Iridis, Capillorum Veneris, Glycyrrhizæ, Sacchari & Amyli, & optimè misceantur. Demum utrumque Gummi mistum melli Passularum, in quo priùs fuerit dissolutus succus Glycyrrhizæ, vase ab igne deposito addatur, & diutiùs omnia agitentur, donec uniantur, addito Butyro recenti, si statim eo utendum sit; sin verò diutiùs fuerit asservandum, paretur absq; Butyro, ne rancorem contrahat.

Diuturnæ tussi, difficultati spirandi, & asthmati succurrit, humores in thorace crassos incidit & attenuat, senibus maximè familiare; peripneumoniam quoque ac pleuritidem, inclinante jam febre, juvat.

Pro melle passularum aliqui sapam non ineptè substituunt.

ANIMADVERSIONES IN LOHOCH PASSULARUM, ET LOHOCH DE PINO MESUÆ.

Lohoch Passularum paretur juxtà modum præscriptum. De *Lohoch de Pino* sanè quid inferam, omninò anceps hæreo, & propemodum obstupesco, quoties ejus præparationem omni prorsùs judicio & ratione carentem mente revolvo, & pensiculatè mecum ruminor; quod ipsum etiam prudenti Lectori accidet, si saltem ingredientia ejusdem diligenter perlegat relegatq;, posteà etiam modum confectionis, in animadversionibus super eandem factis, fundatum perlustret. Nam primò, si *Gummi Arabicum & Tragacanthum in tribus libris aquæ Capillorum*

lorum Veneris macerati & dissoluta per cribrum setaceum transmitti, (quod nil nisi *crassa & viscida mucilago* erit) nec non *libris duabus mellis* immisceri debeant, qualis quæso inde exurget hujus *Lohoch* durabilis consistentia? Secundò, *si utrumq; Gummi duabus libris mellis* modò commistum sit, & *pulveres tenuissimi radicum Iridis, Capillorum Veneris, Glycyrrhizæ, Sacchari & Amyli* pariter etiam illis additi & inspersi sint, quomodo *melli Passularum*, in quo *succus Liquiritiæ* dissolutus sit, ea denuò separatim commiscere debeo? Et tertiò, rebus hisce jam unitis, scilicet *libris tribus mucilaginis Tragacanthi & Gummi Arabici, duabus libris mellis, & melle passulato cum succo Liquiritiæ, pulvere rad: Ireos, Capillorum Veneris, Glycyrrhizæ, Saccharo & Amylo*, addito etiam *Butyro*, (ubi statim hoc *Lohoch* utendum erit,) quid deinceps faciendum cum *nucleorum Pineorum unciis tribus drachmis sex, Amygdalarum dulcium, Avellanarum assatarum ana unciâ dimidiâ, Dactylorum unciis quatuor drachmis tribus, Amygdalarum amararum drachmis tribus, & reliquâ librâ unâ cum unciis duabus mellis?* Sunt ne hæc omnia omittenda, vel in qua forma addenda? Verùm ne diutiùs in his nugis ventilandis teram tempus, utpotè quæ multum chartæ & temporis requirerent, si accuratiùs excutiendæ essent, addam aliam rationi magis congruam & quodammodò concinniorem (quantum in hac *specierum farragine* fieri poterit,) præparationem. Utpotè

℞. *Dactylorum* ℥ *iv.* ʒ *iij.*
Glycyrrhizæ,
Herbæ Capillorum Veneris ana ℥ß.
Aquæ simpl. q. s.

Fiat *decoctio ad* ℔ *j* ß. circiter; *Decoctum colatum* clarificetur, & in *colaturæ hujus clarificatæ unciâ unâ*, dissolve ad pultis formam

Succi Glycyrrhizæ ℥ß.

Tum etiam in *prædicti decocti unciis duabus vel tribus* dissolve

Pul. Tragacanthi
Gummi Arabici ana ℥ß. similiter ad consistentiam pultis.

Jam ℞. *Nucleor: Pineorum* ℥ *iij.* ʒ *vj,*
Amygdalarum dulcium excort.
Avellanarum assat. ana ℥ß.
Amygdalarum amar. ʒ *iij.*

Contundantur diu multumq; in mortario cum *prædicto superiori decocto*, ut potior pars illorum cum ℥ *vij. vel viij decocti* per setaceum cogi vel transmitti queat, in *qua emulsione* supra ignem dissolve *Sacchari albi* ℥ *iv.* quibus adde *succum Glycyrrhizæ dissolutum* superiùs, item *Gummi Arabici & Tragacanthi mucilaginem*, nec non

Pulveris Ireos,
Amyli ana ℥ß.

Ac omnibus exactè permistis (ne grumi â *mucilagine* remaneant,) junge tandem

Mellis Passularum ℥ *iv.*
Mellis simpl. opt. clarificati & crassi ℔ *ij.* ℥ *j.*

Fiatq; *Lohoch*. Quod ipsum, si libet, etiam alio modo confici potest, scilicet ex *Dactylis* priùs *cum aquâ vel decocto* parando *pulpam*, quæ ita in substantia *Lohoch huic* addatur; vel etiam cum *decocto superiori* in paulò majori quantitate facto *mel* coquatur & clarificetur, quibus tum reliquæ *species* admisceantur.

LOHOCH E PORTULACA.

℞. Succi Portulacæ libras duas,
Trochisc. de Terra Lemnia drach. duas,
de Charabe,
Gummi Arabici,
Sanguinis Draconis ana drachmam unam,
Lapidis Hæmatitis,
Pilorum leporis ustorum ana scrupulos duos,
Sacchari albi libram unam.
Fiat Lohoch, ut est artis.

Sputum sanguinis cohibet, ac ruptis opitulatur pulmonibus: exesa vasa cruorem fundentia glutinat, & anhelitûs vias ab exulceratione tutas reddit.

LOHOCH E PULMONE VULPIS MESUÆ.

℞. Pulmonis Vulpis siccati & præparati,
Succi Glycyrrhizæ,
Capillorum Veneris,

Sem. Anisi,
Fœniculi ana unciam unam,
Sacchari clarificati uncias quindecim.

Omnia trita tenuissimè Saccharo excipiantur, & ad debitam formam redigantur.

Medicamentum hoc ex Mesue cap. de phthisi desumptum, prodest magnoperè tabidis, consumptis, ac ulceratos pulmones habentibus. Ejus loco aliqui solum pulverem pulmonis Vulpini cum Saccharo Rosato exhibent.

Pulmo recens ex vulpe juvene venatu capta, sanguine, venis & arteriis purgatur, vino albo odorato tepido sæpè abluitur, in clibano siccatur, exsiccatus pulvere Absinthii reponitur.

ANIMADVERSIONES IN LOHOCH DE PORTULACA ET DE PULMONE VULPIS.

In hisce *Lohoch*, quod singulariter moneam, non invenio: Quoad *Lohoch de pulmone vulpis*, qualis *liquor* & quantum de ipso pro dissolutione *Sacchari* addi debeat, quilibet peritus Pharmacopœus facilè nôrit, & quidem si pro dissolutione *Sacchari albi* ℥ *xvj*, *octo uncias aquæ Anisi* addiderit, meo judicio, non aberrabit.

LOHOCH SANUM ET EXPERTUM.

℞. Cinamomi,
Hyssopi,
Glycyrrhizæ ana drachmas quatuor,
Jujubarum,
Sebesten ana numero triginta,
Passularum enucleatarum,
Ficuum siccarum,
Dactylorum pinguiũ ana uncias duas,
Capillorum Veneris manipulũ unum,
Fœnugræci drachm. quinque,
Sem. Lini,
Anisi,
Fœniculi,
Ireos,
Calaminthæ ana drachmas quatuor.

Coquantur omnia in libris quatuor aquæ purissimæ ad medietatis consumptionem: colaturæ expressæ adde
Penidiorum libras duas.

Coquantur ad perfectionem: posteà insperge subsequentia minutissimè incisa, & contusa.

Pinearum mundatarum drachmas quinque,
Amygdalarum dulcium,
Glycyrrhizæ,
Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Amyli ana drachmas tres,
Ireos drachmas duas.

Misceantur subiganturque omnia celerrimè, donec albescat Medicamentum.

Tussi, vocis asperitati & raucedini à frigiditate natæ auxilio est: crassos itidem in thorace & pulmone humores incîdit, & extenuat; morbis tamen calidioribus, ut & tussi calidæ suspectum.

LOHOCH E SUCCO SCILLÆ GALENI.

℞. Succi Scillæ diebus canicularibus excepti libram unam,
Mellis libram unam semis.
Coque ad formam Lohoch.

Incîdit, tenuat, & expulsioni apparat materiam crassam, quæ thoracis cavo continetur, veterem tussim cum suspirio sanat, suppuratis, asthmaticis, difficulter spirantibus in magnâ puris & lentæ pituitæ copiâ, spiritus vias opprimente, succurrit, prompteq; hujusmodi obstructa liberat; senibus perpetuò ejusmodi morbis conflictatis valdè necessarium.

Scillas plenas ac nitidas cultello eburneo in partes incidito, ejusque laminas puriores in mortario lapideo contusas exprimito, ac utitor.

Galeni descriptio à Mesue non differt, nisi quod Mesuæ succi Scillæ, & mellis ana partes æquales ponit.

LOHOCH E SCILLA COMPOSITUM MESUES, ALIIS LOHOCH AD ASTHMA.

℞. Scillæ præparatæ drachmas quatuor,
Marru-

Marrubii,
Hyſſopi ana drachmam unam,
Iridis drachmas duas,
Myrrhæ,
Croci ana drachmam ſemis,
Mellis, quantum ſufficit.
Fiat Lohoch.

P*Rædicta omnia valentiùs præſtat, anhelam tuſſim ac ſenum levat ſuſpiria, pectus à frigida, craſſa, tenaci & impactâ iis locis pituitâ potenter expurgat.*

CUm varia Linctuum genera ab Authoribus paſſim deſcripta legantur, nos uſitatiores ſolùm formulas apposuimus. Unde Lohoch de Praſio Pauli, Itemq; Lohoch de Pſyllio, Tragacantho, ſemine Lini, Fœnugræci, & alia mucilagines recipientia, utpotè quorum uſus ferè eviluit, ſtudiosè prætermiſimus.

ANIMADVERSIONES IN LOHOCH SANUM ET EXPERTUM: DE SUCCO SCILLÆ; ET DE SCILLA COMPOSITUM.

SCio quòd Pharmacopœi multùm ſe torqueant, ut ad mentem Authorum ori & oculis gratum *Lohoch*, ex præſcripta *Lohoch Sani compoſitione* efficiant, præſertim cùm illud plurimis in locis in frequenti uſu ſit. Eapropter nonnulli ad gratiam & candorem huic medicamento conciliandum, *ſpecies alioquin decoctioni deſtinatas, affuſâ aquæ ſ. q. deſtillant; cum aquâ deſtillatione prolectâ* ex *Pineis & Amygdalis emulſionem* conficiunt, inq; ea *Saccharum* diſſolvunt, & tandem reliquos addunt *pulveres*: Per me quidem liceret, ut & deinceps ſimili ratione conficeretur, licet de *fructibus* utpotè *Iujubis, Sebeſten, Paſſulis, Ficubus, Dactylis* nil quicquam in deſtillatione virtutis proliciatur; Neq; tamen ſi *decoctum* pararent, minorem imò majorem etiam ſubtiliorum & ſpirituoſiorum partium, videlicet *Cinamomi, Hyſſopi, ſeminum Aniſi & Fœniculi, radicum Ireos, Calaminthæ*, faciunt jacturam, ac inſuper etiam *Lohoch* ingratum conficiunt ex *decocto illo mucilaginoſo*, quale efficiunt *ſemen Fœnugræci, Lini, Sebeſten* &c. Igitur ex duobus malis minus eligendum eſſe exiſtimo; Ut *Lohoch ingrato & mucilaginoſo, partibus ſubtilioribus Aromatum deſtituto*, contenti ſint, vel *magis delicatum, fragrans, oculis & ori gratum, mucilagine tamen & viribus prædictorum fructuum deſtitutum* efficiant & acquirant *medicamen*. Hoc ſi arridebit, non neceſſum erit, ut *dicti fructus* deſtillationi inutiliter committantur, ſed ſine illis *exiguâ quantitate aquæ* affusâ (℔) circiter *vel* ℥ *xv)* deſtillationem inſtituere præſtabit. Cæterùm *Lohoch* è *ſucco Scillæ*, & de *Scilla compoſitum* poſſunt ſecundùm artem & Pharmacopœorum judicium præparari.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS UNDECIMA,

CONTINENS CONFECTIONUM SEU Specierum Aromaticarum Formulas,

NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

HUic *classi* Confectionum aromaticarum *plures & diversæ speciei, formæ aut consistentiæ* compositiones *insertæ sunt: Etenim sub nomine* confectionum pulverum *sive* Specierum Aromaticarum, *ex diversis & multifariis ingredientibus conflatarum, magna hîc adest medicinarum ubertas.* Species aromaticas *dictas sequuntur* Morselli, Confectiones *scilicet in forma oblonga & quadrata; Item* Rotulæ *aut* Tabulæ *in forma orbiculari, quæ ipsæ* confectiones *maximè familiares & communes sunt, ac ex omnibus præcedentibus* pulveribus *sive* speciebus, *addito* Saccharo *in debita quantitate* (librâ unâ videlicet Sacchari ad unciam unam communiter, vel unciam unã cum dimidia, aut uncias duas specierum prædictarum) *confici possunt, prout etiam* Electuaria, *si* mellis *vel* Sacchari duplum vel triplum *in debita consistentia addas. Post hæc* Pastæ Regiæ, *sive* Panis Marcius: Pignolatæ *itidem*, Morselli, *grandiores scilicet; Item* Species incisæ & grossæ *ac* Trageæ aromaticæ *in forma etiam* pulveris. *Et ultimò demùm* Confectiones *propriè dictæ* seminum, fructuum, radicum, corticũ, ac aromatum Saccharo obductorum: *Quæ cuncta ad delectum & saporis gratiam adinventa sunt, ex quibus tùm Medicus tùm Patiens ipse eligere possunt, quæ maximè arrident, & ex usu sunt.*

AROMATICUM CARYOPHYLLATUM MESUÆ.

℞. Caryophyllorum drachmas septem,
Macis,
Zedoariæ,
Galangæ,
Santali Citrini,
Trochiscorum Diarhodon,
Cinamomi,
Ligni Aloës,
Spicæ Nardi Indicæ,
Piperis longi,
Cardamomi ana drachmam unam,
Rosarum rubearũ drachmas quatuor,
Galliæ Moschatæ veræ,
Glycyrrhizæ ana drachmas duas,

Folii,

Folii, aut Macis,
Cubebarum ana scrupulos duos,
Ambræ drachmam unam,
Moschi scrupulum semis.

Cor, ventriculum, & reliqua nutritionis membra roborat: nauseam & vomitum reprimit, flatus dissipat, putredinem humorum in ventriculo arcet, ac infirmæ concoctioni opitulatur.

NOtandum: Confectiones has Aromaticas Ambram, & Moschum, ac Galliam, vel etiam Camphoram recipientes, etiam sine his odoratis in usum mulierum, quæ uterinis suffocationibus obnoxiæ sunt, ac fragrantiam vel odorem horum Medicamentorum non ferunt, commodè parari posse, sicque in Officinis nostris dupliciter, completas nimirum & incompletas, extare debere.

Quod si quis ex his confectionem in formâ solidâ parare voluerit, ad singulas drachmas specierum pro earundem conditione (cum aliæ plùs, aliæ minùs Sacchari exigant) Sacchari optimi unciam unam, vel drachmas decem adjiciat, paretque, ut artis est: quam regulam pro speciebus in universum notandam subjecimus.

AROMATICUM ROSATUM GABRIELIS.

℞. Rosarum rubearum drachmas quindecim,
Glycyrrhizæ rasæ drachmas septem,
Ligni Aloës,
Santali Citrini ana drachmas tres,
Cinamomi electi drachmas quinque,
Caryophyllorum,
Macis ana drachmas duas semis,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana drachmas duas, scrupulos duos,
Nucis Moschatæ,
Cardamomi minoris,
Galangæ ana drachmam unam,
Spicæ Indicæ,
Ambræ cineritiæ ana scrupulos duos.
Moschi scrupulum unum.

FRequentissimus ejus usus in magno humidorum excrementorum ventriculi proventu, coctionem juvat, putredinem prohibet, stomachi mollitiem corrigit, imbecillitatem firmat, ventrem inferiorem totum, & nutritionis instrumenta roborat, ventriculum distendentes flatus dissipat, appetentiam collapsam excitat, nauseam sedat, & stomachicis mirum in modum confert: convalescentes insuper ac è diuturno morbo emergentes plurimum recreat.

DIAMBRA MESUÆ.

℞. Cinamomi,
Doronici,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucis Moschatæ,
Folii, aut Cassiæ ligneæ.
Galangæ ana drachmas tres,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi majoris,
Minoris ana drachmam unam,
Zingiberis drachmam unam semis,
Ligni Aloës,
Santali Citrini,
Piperis longi ana drachmas duas,
Ambræ drachmam unam,
Moschi drachmam semis.

AD omnem corporis imbecillitatem & noxam à frigida causa efficax est, viscera omnia calefacit & roborat frigidoque sopita reficit ac recreat: vertiginem abolet, cerebri humiditates absumit, spiritus cùm vitales, tùm animales adauget, & concoctionem adjuvat; affectibus item uterinis ex frigida & humida intemperie natis prodest, senibus ob id & mulieribus salubre medicamentum.

NOnnulli pro Folio Nardum Celticam substituunt.

DIANISU MESUÆ.

℞. Sem. Anisi uncias duas semis,
Glycyrrhizæ rasæ,
Mastiches ana unciam unam,
Sem. Carui,
Fœniculi,
Galangæ,
Macis,
Zingiberis,

Cinamom

Cinamomi ana drachmas quinque,
Trium Piperum,
Cassiæ ligneæ veræ,
Pyrethri,
Calaminthæ ana drachmas duas,
Cardamomi,
Caryophyllorum,
Cubebarum,
Spicæ Indicæ,
Croci ana drachmam unam semis.

Ventriculo frigido & humido succurrit, ac cruditates à lenta pituita natas absumit: flatus quoq; crassos in ventre collectos dissipat, quin etiam pectus à tenacibus humoribus repurgat, ac ob id diuturnæ tussi medetur.

SPECIES CONTRA APOPLEXIAM.

℞. Succini albi drachmam unam semis,
Margaritarum,
Smaragdi ana drachmas duas,
Ligni Aloës,
Cornu Cervi præparati,
Rad. Pæoniæ ana drachmam unam,
Cort. Citri drachmam semis,
Sem. ejusdem scrupulum unum,
Ambræ veræ scrupulum semis,
Moschi Alexandrini grana quinque,
Tabulati de Extracto Ligni Aloës,
Manus Christi Perlatæ cum Oleo Cinamomi ana unciam unam semis.
Redigantur in pollinem.

Animalis vitalisq; facultatis robur eximiè tuentur ac reficiunt: unde diuturnis capitis affectibus, præsertim frigidis opitulantur; spiritus redintegrant, obstructiones meatuum cerebri recludunt, vertiginem auferunt, ac Paroxysmos tàm epilepticos quàm apoplecticos antevertunt, senibus ac infirmam ætatem degentibus familiare & consuetum medicamentum.

Aliâs legebantur Sacchari albissimi unciæ tres, pro quibus Tabulata ManusChristi Perlat. cumOleoCinamomi,& id quod exAgallochiExtracto parari consuevit, æquali pondere ad medicamenti vim ac efficaciam augendam, substituenda censuimus.

DIANTHON NICOLAI.

℞. Florum Rorismarini unciam unam,
Rosarum,
Violarum,
Glycyrrhizæ ana drachmas sex,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Nucis Moschatæ,
Galangæ,
Cinamomi,
Zingiberis,
Zedoariæ,
Macis,
Ligni Aloës,
Cardamomi,
Sem. Anethi,
Anisi ana scrupulos quatuor.

Præter rationem tristibus subvenit: animi enim lætitiam auget, item cardiacis, elephantiacis, animi defectionibus, & cordis syncopi auxilio est; prodest etiam destillatione affectis, & in universum omni cordis ac corporis imbecillitati.

DIACALAMINTHES MESUÆ.

℞. Calaminthæ fluviatilis seu Mentastri,
Campestris,
Seseleos, id est, Sileris montani,
Petroselini Macedonici,
Ligustici ana drachmas sex,
Zingiberis drachmas tres,
Sem. Apii,
Comarum Thymi ana drachmas duas,
Piperis nigri unciam unam semis.

Tenaces & viscidos humores attenuat, flatus crassos dissipat, indeq; natum singultum solvit: coctionem, & alimenti in corpus distributionem juvat, affectus ventris frigidos sanat, & urinam ac menses promovet.

Calamintha campestris Germanis dicitur, wilde Feld oder Kornmüntz.

DIACALAMINTHES GALENI.

℞. Piperis uncias sex,
Cardamomi uncias duas,

Cacuminum

Cacuminum Thymi,
Sem. Apii ana unciam semis,
Seseleos Massiliensis,
Pulegii montani,
Sem. Petroselini Macedonici,
Calaminthæ montanæ ana drachmas duas.

FAmosum hoc Galeni Medicamentum (quo potiùs quàm eo, quod secundum Mesuæ descriptionem paratur, utimur) describitur ab auctore lib. 4. de tuenda valetudine, quo is utebatur in ulceroso sensu, cùm crudorum succorum copia extra venas & in corporis habitum recepta erat: utile enim est Medicamentum ad thoracis & stomachi vitia, tussim à frigido excitatam, ac præcordiorum & pectoris refrigerationem, senibus & quartanariis confert, difficulter coquentes adjuvat, crassos & lentos humores tenuat, flatus crassos discutit, urinam ac menses movet, qui præcipuè ex vasorum à crassis & lentis humoribus obortâ obstructione retinentur.

DIACINAMOMU MESUÆ.

℞. Cinamomi tenuis drach. quindecim,
Cassiæ ligneæ,
Rad. Enulæ ana unciam semis,
Galangæ drachmas septem,
Cariophyllorum,
Piperis longi,
Zingiberis,
Cardamomi utriusque,
Macis,
Nucis Moschatæ,
Ligni Aloës ana drachmas tres,
Croci drachmam unam,
Sacchari Tabarzeth drachmas quinque.

COncoctionem juvat, pituitæ putredinem prohibet, ac alimenti in corpus destributionem promovet.

NOnnulli compositioni huic Moschi scrupulos duos addunt: nos verò sic eam hucusque sine Moscho parare consuevimus, ut qui pro cujuslibet Medici arbitrio quovis tempore adjici queat.

CONFECTIO CORDIALIS ALEXANDRI BENEDICTI.

℞. Margaritarum,
Granatorum Orientalium,
Spodii de Ebore,
Cinamomi,
Tormentillæ,
Boli Armen. ana drachmas tres,
Terræ Lemniæ scrupulos octo,
Santalorum omnium,
Rasuræ Eboris,
Unicornu ana drachmas duas,
Hyacinthi,
Saphyri,
Corallii utriusque,
Charabe, seu Succini albi,
Valerianæ veræ,
Dictamni,
Zedoariæ,
Ligni Aloës ana drachmam unam,
Serici crudi tosti scrupulos duos,
Ossis de corde Cervi drachmam semis,
Been utriusque ana scrupulos duos,
Foliorum Auri num. quinque,
Ambræ,
Moschi ana grana decem.

FEbribus pestilentibus & malignis adversatur, humores putrescentes corrigit, aut eos corrumpi prohibet: spiritus vitales plurimùm reficit, ac cordis vires tuetur; unde etiam nomen Confectionis Cordialis obtinuit, ut quæ omnem penè noxam cordi adversam disjiciat & expellat.

PRo Unicornu duplum hîc pondus cornu Cervini usti & præparati ex apicibus desumpti; pro osse verò de corde Cervi, sicut in aliis quoque ejusmodi compositionibus, Margaritas præparatas substituimus.

SPECIES CORDIALES TEMPERATÆ.

℞. Ligni Aloës,
Spodii ex Ebore ana drachmam unam,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Ossis de corde Cervi,
Doronici,

Been utriusque ana drachmam unam semis,
Margaritarum drachmas sex,
Serici crudi tosti,
Coralliorum rubeorum,
Alborum ana drachmas duas,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Saphyri,
Croci scrupulum unum,
Ambræ,
Moschi ana drachmam semis,
Foliorum Auri,
Argenti ana numero decem.

Corroborant, animi deliquio medicantur, nec non in pestilenti lue commendantur.

Nos Augustani pro Corallio albo rubeum semper subrogamus, cùm adulteratio in isto facilè committi possit, ob Ostracodermorum quorundam similitudinem, quam rubrum Corallium non admittit.

DIACUMINUM NICOLAI.

℞. Cumini priùs per diem naturalem in aceto infusi, & rursus exsiccati unciam unam, scrupulum unum,
Cinamomi,
Caryophyllorum ana drachmas tres, scrupulos duos,
Galangæ,
Thymbræ, seu Satureiæ,
Calaminthæ,
Zingiberis,
Piperis nigri ana drachmam unam, scrupulos duos,
Ammeos,
Ligustici ana drachmam unam, scrupulum unum, grana sex,
Piperis longi drachmam unam,
Spicæ,
Nucis Moschatæ,
Cardamomi ana scrupulos duos semis.

Thoracis, præcordiorum, ventriculi & viscerum imbecillitati à frigida causa natæ, ac oxyregmiæ opitulatur, stomachicis convenit, intestinorum flatus dissipat, hypochondriorum distensionem à nimiâ cruditate & flatibus profectam aufert, viscera calefacit, & concoctionem mirè juvat: arteriacis itidem, difficultati spirandi, & tussi ex frigidis crassisq; humoribus ortæ, auxilio est, nec non inflatis, colicis, & quartanariis plurimùm prodest.

DIACURCUMA MESUÆ SEU DIACROCU.

℞. Croci,
Asari,
Sem. Petroselini Macedonici,
Dauci,
Anisi,
Apii ana unciam semis,
Rhabarbari,
Meu,
Phu, seu Valerianæ majoris,
Spicæ Indicæ ana drachmas sex,
Scolopendrii, seu Ceterach drachmas duas semis,
Costi,
Myrrhæ,
Cassiæ ligneæ,
Schœnanthi,
Carpobalsami, seu Cardamomi minoris,
Rubiæ,
Succi Absinthii,
Eupatorii Mesuæ, seu Agerati,
Olei Caryophyllorum ana drachmas duas,
Calami Aromatici,
Cinamomi ana drachmã unam semis,
Scordii veri,
Succi Glycyrrhizæ ana drachmas duas semis,
Tragacanthi drachmam unam.

Medicamentum hoc, quod nonnullis διὰ κρόκυ, *aliis* διὰ ἐρυθροδάνυ *inscribitur; viscerum internorum, ventriculi nempè, hepatis & lienis morbis frigidis ac diuturnis subvenit. Usurpatur ad cachexiam & hydropem: obstructiones enim internas reserat, colorem corporis fœdum & totum ejus habitum frigidiorem corrigit, frigidam item & humidam stomachi intemperiem emendat, flatus crassos dissipat, humorumq; corruptionem prohibet; renum quoq; vitiis ab obstructione crassorum & viscidorum humorum*

rum natis opem fert, urinam prolicit, ac frigidis veſicæ affectibus medetur.

NOtandũ: In compoſitione hac pro radicibus Meu radices Angelicæ aut Oſtrutii, pro Phu radices Valerianæ, pro Carpobalſamo Cubebas, Cardamomum aut grana Juniperi, pro Opobalſamo Oleum Caryophyllorum, rectè ſubſtitui poſſe.

DIOSPOLITICON GALENI.

℞. Cumini aceto macerati & toſti,
Piperis longi vel nigri,
Fol. Rutæ ſiccat. ana unciam unam,
Nitri unciam ſemis, vel æquale cum reliquis pondus, ſi movere ventrem velis.

MEdicamentum hoc à Dioſpoli Ægypti oppido denominationem ſortitum, deſcribitur à Galeno δὶ ὑγιεινῶν ε. *Flatus potenter diſſipat, & ventriculo infarctam pituitam efficaciter detergit.*

CUminum pridiè macerari aceto acerrimo debet, & in vaſe fictili probè cocto frigi, deinde tundi.

ELECTUARIUM DUCIS EX NICOLAO.

℞. Sem. Aniſi drachmas duas, grana ſedecim,
Glycyrrhizæ,
Maſtiches ana ſcrupulos duos, grana quinque,
Chamædryos,
Cinamomi,
Zingiberis albi,
Galangæ,
Sem. Fœniculi,
Carui ana ſcrupulum unum, grana quindecim,
Caſſiæ ligneæ,
Calaminthæ,
Pyrethri,
Piperis albi,
Longi,
Cyperi rotundi,
Schœnanthi,
Rad. Ireos,
Folii,
Aſari,
Sem. Dauci,
Amomi ana ſcrupulum unum,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Calami Aromatici,
Cubebarum,
Caryophyllorum,
Carpobalſami,
Cardamomi,
Baccarum Juniperi,
Rad. Pentaphylli,
Acori,
Rhabarbari,
Nucis Moſchatæ,
Xyloaloës,
Baſilici Caryophyllati,
Sem. Anethi,
Liguſtici,
Petroſelini Macedonici & noſtratis,
Seſeleos,
Aſparagi,
Citri,
Ammeos,
Milii Solis,
Saxifragiæ, ſeu Pimpinellæ,
Scariolæ,
Nucleorum quatuor ſeminum frigid. majorum,
Been utriusque,
Styracis Calamitæ ana ſcrupulum ſemis, grana quinque,
Penidiorum drachmas quatuor, ſcrupulos duos ſemis.

CRuditatem, inflationemq́, ventriculi & inteſtinorum corrigit: colicos etiam, ac iliacos curat, præterea calculos elidit, & urinam remorantem potenter promovet.

ALiam compoſitionem habet Rhaſis, quam Cantharides ingrediuntur. Vide Fumanellum de urin. difficult. fol. 190.

DIAGALANGA MESUÆ.

℞. Galangæ,
Ligni Aloës ana drachmas ſex,

Caryophyllorum,
Macis,
Ligustici ana drachmas duas,
Zingiberis,
Piperis longi,
Albi,
Cinamomi,
Calami Aromatici ana drach. unam semis,
Calaminthæ siccæ,
Menthæ siccæ,
Cardamomi majoris,
Spicæ Indicæ,
Sem. Apii,
Anisi,
Fœniculi,
Carui ana drachmam unam.

Ventriculi & jecoris intemperiem frigidam sanat; ob id coctionem juvat, ructus acidos compescit, flatus crassos, atq; ab eis natas inflationes dissipat, oris halitum commendat, ac ejusdem fœtorem gigni vetat.

PRo Ligustico Cardamomum minus odoris gratiâ hîc substituitur.

ELECTUARIUM DE GEMMIS CALIDUM MESUÆ.

℞. Trochiscorum Diarhodon,
Ligni Aloës ana drachmas quinque,
Margaritarum albarum,
Zedoariæ,
Doronici,
Corticum Citri,
Macis,
Sem. Ocymi Caryophyllati,
Ambræ veræ ana drachmas duas,
Corallii rubri,
Succini albi,
Rasuræ Eboris ana scrupulos quinque,
Saphyri,
Hyacinthi,
Sardæ,
Granatorum,
Smaragdi, aut Turchitis,
Cinamomi,
Galangæ,
Zurumbeth (id est, Zedoariæ rotundæ) ana drachmam unam semis,
Been utriusque,
Caryophyllorum,
Zingiberis,
Piperis longi,
Spicæ Indicæ,
Folii,
Croci,
Cardamomi majoris ana drachmam unam,
Foliorum Auri numero viginti,
Argenti numero decem,
Moschi drachmam semis.

AD frigidos affectus cerebri, cordis, ventriculi, hepatis, & uteri efficacissimum, melancholicos, tristes, sine causa manifesta timidos, solitarios juvat, exhilarat, ac ad mores probos invitat: cordis tremorem & syncopen emendat, ventriculum à frigidâ intemperie imbecillum roborat, & coctione cùm ejusdem, tùm hepatis meliore redditâ, corpus εὔχυμον *præstat, universi habitûs refrigerationem corrigit, imbecillitatem reficit, lypothymias & uteri præfocationes sanat.*

NOta: hîc in Smaragdi defectu Turchitem sumi posse, cum apud Mesuen legatur Peruzegi, quo nomine Turchitem aliqui significari volunt.

Probantur Saphyri, & Smaragdi, qui in ignem conjecti flammam non edunt: alii enim illegitimi sunt, & ex argentifodinis eruuntur crudiores, Sulphuris aut alterius cujusdam mineralis haud quaquam nobilis naturam sapientes. Vide Prolegomena.

ELECTUARIUM DE GEMMIS FRIGIDUM.

℞. Margaritarum præpar. drachmas tres,
Spodii de Ebore,
Rasuræ Eboris,
Corallii utriusque ana drachmas duas,
Flor. Rosarum rubrarum drachmam unam semis,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Saphyri,
Sardæ,
Granati,
Santali albi,
Rubri,
Citrini,
Florum Borraginis,

Buglossi,

Bugloſſi,
Sem. Acetoſæ,
Baſiliconis,
Been utriusq; ana drachmam unam,
Oſſis de corde cervi drachmam ſemis,
Foliorum Auri,
Argenti ana numero quindecim,

MAgnis febrium inflammationibus confert, ac jecinoroſis prodeſt; inſuper appetentiæ dejectæ, ſyncopi, cordis palpitationi, tuſſiculoſis & aſthmaticis auxiliatur.

CONFECTIO DE HYACINTHO.

℞. Hyacinthi præparati,
Corallii rubri,
Boli Armen. Orientalis,
Terræ Sigillatæ ana drachmam unam ſemis,
Granorum Chermes,
Rad. Tormentillæ,
Dictamni albi,
Sem. Citri mundati,
Acetoſæ,
Portulacæ,
Croci,
Myrrhæ,
Roſarum rubearum,
Santalorum omnium,
Oſſis de corde cervi,
Cornu cervi uſti,
Raſuræ Eboris ana ſcrupul. quatuor,
Saphyri,
Smaragdi,
Topazii,
Margaritarum,
Serici crudi toſti ana ſcrupulos duos,
Foliorum Auri numero viginti,
Argenti numero decem,
Ambræ veræ,
Moſchi ana ſcrupulum unum,
Camphoræ grana quinque.

OPitulatur Cardiacis & lypothymias patientibus, viribus exolutos ſibi ipſis reſtituit, ſyncopas arcet, animi defectiones ſanat: peſtiferos morbos præcavet, eoſdemq; jam factos expellit, putredinem humorum corrigit, ac in maliginis febribus cor à tetrarum fuliginum & pravorum vaporũ inſultu tuetur.

COmpoſitio hæc longè alia eſt, quàm quæ in Luminari majore ex Avicennâ deſumpta proſtat. Nos hanc communi alioquin voce celebratam ex Jouberti Animadverſionibus ſic reſtituimus, apud quem alia quoq; deſcriptio legitur in Pharmacop. Sect. tertia de Conf. Alcher. molli; itemque alia in Tract. ejusdem de Peſte cap. ultimo.

Notandum: In defectu Topazii, Smaragdi aut Saphyri, ſubſtitui commodiſſimè hìc poſſe Hyacinthos præparatos ex mente ejuſdem Jouberti: Præterea nobis folia Auri numero viginti, Argenti verò decem ſufficere videntur, cùm tamen ille ana ſcrupulos duos poſuiſſet. Quod idem etiam ſuprà in Electuario de Gemmis calido obſervavimus.

Servatur hæc Confectio partim ſub forma pulveris, ſpecies exactè tritas confusè miſcendo, partim etiam Electuarii mollis conſiſtentiâ, exceptis nimirum pulveribus Syrup. de Limonibus, aut Julep Roſati ſufficienti quantitate, & ad formam Opiatæ permixtis.

DIAHYSSOPU NICOLAI.

℞. Hyſſopi,
Ireos,
Thymi,
Piperis ana drachmas quindecim.
Pulegii,
Thymbræ, ſeu Satureiæ,
Rutæ,
Cumini ana drachmas decem,
Carnium Dactylorum,
Glycyrrhizæ,
Caricarum,
Paſſularum majorum enucleatarum,
Fœniculi ana drachmas quinque,
Zingiberis,
Sem. Aniſi,
Carvi,
Liguſtici ana drachmas duas ſemis.

CApitis vitiis frigidis conducit, columellam à frigidi humoris procubitu elongatam vel prætumefactam exiccat, arteriam aſperam expurgat, omnia frigida thoracis & ſtomachi vitia emendat, & coctionem promovet: rariſſimè tamen in uſum venit.

TRagacanthum per se terendum: si enim cæteris mixtum teratur, inæqualitatem mixturæ faciet; id in reliquis etiam compositionibus observandum.

SPECIES IMPERATORIS.

℞. Cinamomi optimi drachmas decem,
Zingiberis unciam unam,
Caryophyllorum unciam semis,
Galangæ,
Macis,
Nucis Moschatæ ana drachmas duas,
Moschi optimi scrupulum semis.

Species hæ induntur potissimùm Tragematibus, cor & ventriculum frigidum humidum, ac flatulentum confortantibus, aut addito Sacharo in Morsellos aptantur, qui ad stomachi segniter cibum concoquentis vires augendas, & ad robur ventriculo conciliandum comparantur.

DIAIRIS SALOMONIS EX NICOLAO MYREPSO.

℞. Iridis unciam unam,
Pulegii,
Hyssopi,
Glycyrrhizæ ana drachmas sex,
Tragacanthi,
Amyli,
Cinamomi,
Zingiberis,
Piperis,
Amygdalarum amararum,
Nucum Pinearum ana drachmas tres,
Caricarum,
Passularum enucleatarum, id est, Cybebarum,
Carnium Dactylorum ana drach. tres semis,
Styracis Calamitæ rubeæ drachmas duas, scrupulum unum.

FAucibus exasperatis, & columellæ fluxione tentatæ prodest, dispnoicis item, arteriacis & tussiculosis auxilio est, nec non frigidæ capitis intemperiei & destillationi in fauces irruenti conducit, ac vocis jacturam frigore contractam resarcit.

HÆc compositio quia valdè ingrata est, parùm frequens esse solet, cùm sequentes magis in usu sint.

DIAIRIS SIMPLEX.

℞. Ireos unciam semis,
Sacchari Candi,
Specierum Diatragacanthi frigidi ana drachmas duas.

AD omnem faucium destillationem, idq; initio nondum invalescente impetu, feliciter adhibetur.

DIAIRIS USITATA.

℞. Specierum Diatragacanthi frigidi unciam unam,
Radicum Ireos uncias duas,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana unciam semis.

HUjus in destillationibus ad fauces ac asperam arteriam ruentibus, præ cæteris crebrior usus esse solet, cùm quòd gratior sit reliquis, tùm quòd guttur probè leniat, expectoratum faciliter, nec non acres destillationes contemperet.

ELECTUARIUM JUSTINUM NICOLAI.

℞. Cinamomi,
Folii,
Costi,
Spicæ Indicæ,
Cassiæ ligneæ,
Aristolochiæ rotundæ,
Longæ,
Enulæ,
Pentaphylli,
Hyssopi,
Pulegii,
Artemisiæ,
Leucopiperis,
Baccarum Juniperi,
Lauri,
Sem. Orobi veri,
Petroselini,
Levistici,
Olusatri,
Urticæ,

Milii

Milii Solis,
Saxifragiæ,
Asparagi,
Sileris montani,
Apii,
Anethi,
Rutæ,
Citri,
Fœniculi,
Anisi ana drachmam unam semis.

AD dolorem renum minuendum haud incommodum; calculos atterit, ac urinæ difficultati succurrit.

DE Orobo magna est inter doctos controversia. Fuchsius Ciceris nigri semen ejus loco sumendum esse arbitratur, sed id amaritudine caret. Nos Dictamni albi seu Fraxinellæ radices, prout etiam in Trochiscis Scilliticis, substituimus.

DIALACCA MAIOR MESUÆ.

℞. Laccæ lotæ,
Rhabarbari ana drachmas tres,
Spicæ Indicæ,
Florum & stipitum Schœnanthi,
Masticһes,
Myrrhæ,
Costi, seu Zedoariæ,
Cinamomi,
Croci,
Cassiæ ligneæ veræ,
Bdellii,
Hyssopi,
Sabinæ,
Amygdalarum amatarum excorticatarum,
Succi Absinthii,
Eupatorii Mesuæ, id est, Agerati,
Rad. Rubiæ tinctorum,
Aristolochiæ rotundæ veræ,,
Gentianæ,
Asari,
Sem. Ammeos,
Apii,
Fœniculi,
Anisi ana drachmam unam semis,
Piperis nigri,
Zingiberis ana drachmam unam.

USurpatur ad ventriculi & jecoris frigidam intemperiem, hepatis obstructiones, inflationes & durities, aquæ inter cutem medetur, menses ciet, scirrhum dissolvit, cachexiam depellit, urinas promovet, renum ac vesicæ durities dissipat, & calculos atterit.

LAccæ præparatio in fine libri inter reliquas Medicamentorum quorundam præparationes requirenda.

LÆTIFICANS GALENI EX NICOLAO PRÆPOSITO.

℞. Seminis Ocymi Caryophyllati, aut florum ejusdem,
Croci,
Zedoariæ,
Xylobalsami, aut Xyloaloës,
Caryophyllorum,
Corticum Citri,
Galangæ,
Macis,
Nucis Moschatæ,
Styracis Calamitæ ana drachmas duas semis,
Rasuræ Eboris,
Sem. Anisi,
Thymi Cretici,
Epithymi ana drachmam unam,
Ossis de corde Cervi, vel cornu Cervini optimi,
Margaritarum,
Camphoræ,
Moschi ana drachmam semis,
Foliorum Auri numero quinquaginta,
Argenti numero viginti quinque.

HÆc compositio Galeno quidem falsò adscripta, sed magis ex Nicolai Præpositi Antidotario excerpta, plurimùm valet ad cordis affectus ejusq; palpitationem, ventriculi & hepatis intemperiem frigidam & humidam corrigit, coctionem adjuvat, & corporis malum habitum emendat, colori gratiam reddens, oris quoque odorem ac halitum gratum efficit: vires debiles instaurat, melancholiam sanat, ac involuntarios fletus compescit.

Exemplar

EXemplar habet foliorum Auri & Argenti ana scrupulum unum, pro quo notandum, cùm ægrè hæc ponderari queant, nos numerum apposuisse. Quinquaginta enim auri folia propemodum ponderant scrupulum, prout argenti folia viginti quinque; sunt enim auri foliis plùs duplo majora.

LÆTIFICANS RHASIS.

℞. Melissæ,
Corticum Citri,
Caryophyllorum,
Galliæ Moschatæ Mesuæ,
Mastiches,
Croci,
Cinamomi,
Nucis Moschatæ,
Cardamomi majoris,
Sem. Pæoniæ,
Been albi,
Rubri,
Zedoariæ,
Doronici,
Sem. Ocymi Caryophyllati ana unciam semis,
Moschi scrupulum unum,
Foliorum Auri numero quinquaginta,
Argenti numero viginti quinque.

Describitur à Rhase 9. ad Almansorem cap. 13. de Melancholiâ. Plurimùm verò facit ad affectus cordis, ventriculi & jecoris, quas partes etiam roborat, palpitationem cordis abigit, valenter exhilarat, infirmæ concoctioni opem adfert, coloremq́; corporis vividum efficit.

HÆc compositio priori præfertur, utpote magis jucunda & minùs sumptuosa; cui etiam majorum exemplo, folia auri & argenti addere voluimus.

CONFECTIO LIBERANTIS INCERTI AUTHORIS.

℞. Radicum Tormentillæ,
Sem. Acetosæ,
Endiviæ,
Coriandri præparati,
Citri ana drachmam unam semis,
Santalorum omnium,
Dictamni albi ana drachmam unam,
Boli Armen. præparatæ,
Terræ Lemniæ ana drachmas duas,
Margaritarum,
Corallii utriusque,
Succini albi,
Rasuræ Eboris,
Spodii ex Ebore, seu Eboris usti,
Ossis de corde Cervi,
Been utriusque,
Dorocini,
Cardamomi,
Cinamomi,
Macis,
Ligni Aloës,
Cassiæ ligneæ,
Croci,
Zedoariæ ana drachmam semis,
Penidii,
Sacchari Candi,
Serici crudi tosti pulverisati,
Smaragdi,
Hyacinthi,
Granati ana scrupulos duos,
Florum Nymphææ,
Buglossi,
Rosarum ana scrupulum unũ,
Camphoræ grana septem,
Moschi,
Ambræ ana grana tria.

EIus usus multiplex est in febribus malignis, ipsâq́; peste: cor namque à veneni labe tuetur; præterea sudores movet, & à pestilentis luis contagione præservat atque etiam liberat. Cordiale planè Medicamentum omni ferè naturæ, ætati ac sexui accommodatum.

ALiam Antidotum cordialem ab hac non ita diversam describit Fuchsius 2. comp. Medicam. sectione quartâ, quæ talis est.

℞. Dictamni albi,
Zedoariæ,
Herbæ Tunicæ,
Tormentillæ ana unciam semis,
Pimpinellæ drachmas tres,
Dictamni Cretensis,
Scordii,

Trifolii

Trifolii odorati,
Ligni Aloës ana drachmas duas,
Sigilli Lemnii,
Boli Armenæ,
Corticum Citri,
Croci,
Santalorum rubeorum,
Alborum,
Ramentorum Eboris ana drachmam unam,
Corallii utriuſque,
Charabe,
Unicornu,
Phu,
Margaritarum,
Granatorum,
Hyacinthorum ana ſcrupulos duos,
Serici toſti,
Anthoræ,
Maſtiches ana drachmam ſemis,
Oſſis de corde Cervi ſcrupulum unum,
Moſchi,
Ambræ ana ſcrupulum ſemis.
Fiat pulvis.

LITHONTRIBON NICOLAI.

℞. Spicæ Indicæ,
Zingiberis,
Xylobalſami, aut Xyloaloës,
Acori, aut Calami Aromatici,
Cinamomi,
Rad. Peucedani,
Meu, aut Seſeleos Cretici,
Trium piperum,
Saxifragiæ ana drachmas duas ſemis,
Opobalſami, aut Olei Juniperini ex granis confecti,
Caryphyllorum,
Coſti,
Rhapontici,
Glycyrrhizæ,
Cyperi rotundi,
Tragacanthi,
Chamædryos,
Sem. Oluſatri,
Apii,
Ammeos,
Aſparagi,
Ocymi,
Urticæ,
Citri ana drachmam unam, grana quindecim,
Amomi,
Liguſtici,
Milii Solis,
Petroſelini Macedonici,
Seſeleos,
Sinoni, vel ſem. Dauci Cretici,
Anethi,
Cardamomi,
Folii, aut Macis,
Croci,
Schœnanthi,
Caſſiæ ligneæ,
Bdellii,
Maſtiches,
Ireos,
Euphorbii præparati,
Lapidis Lyncis, aut Judaici,
Olei Nardini compoſiti Meſuæ,
Olei Moſchellini ana ſcrupulum unum, grana quatuor.

NEphriticis, nec non ſtranguriæ, & dyſuriæ ſuccurrit, iliorum, lumborum, & renum gravitates ac obſtructiones à frigidis & craſſis ſuccis ortas expedit, veſicæ & renum calculos potentiſſimè elidit ac expellit, miram calculoſis utilitatem exhibens.

DIAMARGARITON CALIDUM AVICENNÆ.

℞. Margaritarum Orientalium,
Pyrethri ana drachmam unam,
Zingiberis,
Maſtiches ana drachmas quatuor,
Doronici,
Zedoariæ,
Apii,
Capſici, id eſt, utriuſque Cardamomi,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Been utriuſque,
Piperis nigri,
Longi ana drachmas tres,
Cinamomi drachmas quinque.

AD univerſi corporis refrigerationem perutile, cardiacos, animo deficientes, mulieres uterum ferentes, præfocationes, uteri, cordiſq́ ſyncopen patientes juvat, omnium virium imbecillitatem firmat; his, qui animo deficiunt, & ſupra modum triſtibus mirificè auxiliatur, ac omnium vitalium partium

tium noxam discutit, asthmaticis, tussientibus, tabidisq́ subvenit, ventriculi fastidia tollit, ejusq́ coctionem juvat, uterinos meatus aperit: longo morbo dejectos & debilitate languentes recreat, & ad pristinum robur reducit; privatim verò imbecillitati stomachi & cruditati ejusdem, corporis ac cordis exolutioni medetur.

ALiam descriptionem ponit Fœsius Lutetiæ usitatam, aliam item Lugdunenses, quæ Actuario adscribitur, aliam denique Melichius ex Nicolao petitam, quarum quamcumque suis intentionibus curativis idoneam futuram quilibet eligere poterit.

DIAMARGARITON FRIGIDUM INCERTI AUTORIS.

℞. Seminum quatuor frigidorum majorum excorticatorum,
Portulacæ,
Papaveris albi,
Rosarum rubearum,
Florum Nymphææ albæ,
Borraginis,
Baccarum Myrti,
Santali albi,
Citrini,
Ligni Aloës ana drachmam unam,
Corallii albi,
Rubri ana drachmam semis,
Margaritarum drachmas tres.

OMnem virium imbecillitatem firmat, syncopen juvat, & asthmaticos, tabidos, tussientes, longo morbo extenuatos ac imbecillitate languentes reficit, & pristino recuperando robori conducit.

ZIngiber in hac compositione studio omisimus, ne medicamenti intentio mutaretur, ut quòd refrigerando cordi ac reliquis visceribus propriè sit destinatum.

DIAMOSCHU DULCE MESUÆ.

℞. Croci,
Doronici,
Zedoariæ,
Ligni Aloës,
Macis, ana drachmas duas,
Margaritarum albarum,
Serici crudi tosti,
Charabe,
Coralliorum rub. ana drachm. duas semis,
Galliæ Moschatæ veræ,
Ocymi Caryophyllati,
Zingiberis,
Cubebarum,
Piperis longi ana drachmam unam semis,
Been albi,
Rubri,
Folii, aut Cassiæ ligneæ,
Spicæ Indicæ,
Caryophyllorum ana drachm. unam,
Moschi scrupulos duos.

COmmendatur ad cerebri affectus frigidos, vertiginem, comitiales, melancholicos, cordis palpitationem, tumultuosa insomnia, paralysin, convulsionem, pulmonis noxas, & spirandi difficultatem, sopitum calorem nativum recreat; cachexiam emendat; lienosis, jecinorosis, ac stomachicis succurrit.

DIAPENIDIUM NICOLAI.

℞. Penidiorum uncias duas,
Nucum Pinearum,
Amygdalarum dulcium,
Seminis Papaveris albi ana drachmas tres, scrupulum unum,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Succi Glycyrrhizæ,
Tragacanthi,
Zingiberis,
Gummi Arabici,
Amyli candidissimi,
Sem. excorticat. quatuor frigid. major. ana drachmam unam semis,
Camphoræ grana septem.

TUssiculosis, pleuriticis, peripneumonicis confert, omnem thoracis noxam, faucium asperitatem, vocis raucedinem & jacturam ex frigido & sicco contractam emendat: tabidis & purulenta rejicientibus opem fert, crassos humores attenuat, eosdemq́ expulsioni aptos reddit.

ELECTUA-

ELECTUARIUM CONTRA PESTEM FERDINANDI IMPERATORIS.

℞. Boli Armenæ præparatæ unciam semis,
Cornu Cervi præparati,
Sem. Citri,
Arantiorum,
Limonum ana drachmas tres,
Coriandri præparati,
Perforatæ ana drachmam unam semis,
Anisi,
Perfoliatæ ana drachmam semis,
Dictamni albi,
Cinamomi electi ana drachmas duas,
Caryophyllorum,
Rosarum rubearum,
Rasuræ Eboris ana drachmam unam semis,
Xyloaloës,
Nucis Moschatæ,
Majoranæ,
Granorum Juniperi,
Ossis de corde Cervi,
Rad. Tormentillæ,
Scabiosæ,
Buglossi,
Santalorum omnium, ana drachmam semis,
Saphyri,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Rubini,
Granati præparati ana scrupulum unũ.

ADversus pestilentis luis malignarumq; febrium contagia remedium præstans ac efficax, cordis vires tuetur & auget, veneni malitiam sudoris provocatione disjicit, ac tàm in curatione, quàm in præservatione pestis morborumq; contagiosorum plurimùm valere creditur.

DIATRION PIPEREON GALENI.

℞. Trium piperum ana drachmas sex, grana quindecim,
Anisi,
Thymi,
Zingiberis ana drachmam unam.

DEscribitur hoc Medicamentum à Galeno 4. de tuendâ valetudine; commendat id autem in crudorum succorum & flatuum copiâ à cruditate, dandum iis, qui ob recens frigus malè concoxerunt, & succum plurimum pituitosum in primis venis coacervârunt, stomachi refrigerationes, ructus acidos, & jecinorosos juvat, nec non inflationes discutit.

DIATRION PIPEREON MESUÆ.

℞. Trium piperum ana drachmas quinq;,
Zingiberis,
Thymi,
Anisi ana drachmas duas,
Spicæ Indicæ,
Amomi ana drachmam unam,
Cassiæ ligneæ,
Radicum Asari,
Enulæ,
Sem. Apii,
Seseleos ana drachmam semis.

VEntriculi refrigerationibus, acido ructui, quartanariis, jecinorosis, & inflationibus auxiliatur, ac fluxionibus, quæ à capite ad thoracem descendunt, conducit.

PLERES ARCHONTICON NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Cinamomi,
Caryophyllorum,
Ligni Aloës,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Nucis Moschatæ,
Zingiberis,
Spodii,
Schœnanthi,
Cyperi,
Rosarum,
Violarũm ana drachmam unam, grana quindecim,
Folii, seu Macis,
Glycyrrhizæ,
Masticћes,
Styracis Calamitæ,
Majoranæ,
Balsamitæ, seu Menthæ aquaticæ,
Ocymi,
Cardamomi,

Piperis longi,
Baccarum Myrti,
Corticum Citri ana ſcrupulos duos, grana quinque,
Margaritarum ſplendidarum,
Been albi,
Rubri,
Corallii rubri,
Serici toſti ana ſcrupulum unum, grana duo ſemis,
Moſchi grana ſeptem ſemis,
Camphoræ grana quinque.

Cardiacis, triſtibus, melancholicis, cibum vomentibus, pulmonariis, ac epilepticis ſuccurrit, cerebri ſenſationes interceptas liberat, ſenſum deperditum & memoriam reſtituit, imbecillo ventriculo & animi deliquio à corde nato confert: præterea eos, qui ex diuturno morbo penitùs extenuati ſunt, plurimamq́ inde imbecillitatem contraxerunt, admodum corroborat, aſthmaticis prodeſt, omnemq́ cerebri debilitatem aufert.

DIAPRASIU NICOLAI.

℞. Praſii drachmas quinque ſemis,
Pinearum repurgatarum,
Amygdalarum dulcium,
Piſtachiorum,
Carnium Dactylorum,
Caricarum pinguium,
Paſſularum majorum,
Tragacanthi ana drach. tres ſemis,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Ligni Aloës,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Zingiberis,
Zedoariæ,
Glycyrrhizæ,
Rhapontici,
Anacardii,
Styracis Calamitæ,
Galbani,
Terebinthinæ,
Maſtiches,
Myrrhæ rubræ,
Rad. Ireos,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Gentianæ,
Cort. radicis Capparis,
Piperis nigri,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Anethi,
Apii,
Petroſelini Macedonici,
Saxifragiæ ana drachmas duas,
Hermodactylorum,
Origani.
Peucedani,
Schœnanthi,
Cardamomi,
Piperis albi,
Cauri,
Liguſtici,
Vincetoxici ana drachmam unam ſemis, grana duo,
Balſamitæ,
Pulegii,
Dictamni Cretici,
Coſti,
Pyrethri,
Thymbræ,
Sem. Baſiliconis,
Pæoniæ,
Amomi,
Sinoni ſeu Seſeleos Cretici,
Orobi veri,
Piperis longi ana drachmam unam, grana duo,
Xylobalſami,
Caſſiæ ligneæ,
Corallii rubri,
Raſuræ Eboris,
Carpobalſami,
Dauci Cretici ana drachmam ſemis,
Oſſis de corde Cervi,
Ambræ,
Moſchi ana grana duodecim.

Confert tabidis, tuſſientibus, & iis qui defluxionibus deſtillationibusq́ frigidis è capite obnoxii ſunt: item hebetudini oculorum, & palati noxis, oris putredinibus, ac in univerſum omnibus affectibus frigidis tuſſim afferentibus opitulatur, calculos atterit, ac iis qui difficulter mingunt, commodè exhibetur; ventriculi quoque & hepatis dolorem, ventrisq́ inflationes & torſiones ſedat, menſes educit, ac pallidum corporis colorem crebro uſu vividum reddit; inſuper etiam typos quotidianarios & quartanarios reprimit.

DIARHO-

DIARHODON ABBATIS NICOLAI.

℞. Santali albi,
Rubri ana drachm. duas ſemis,
Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Spodii ana ſcrupulos duos,
Succi Glycyrrhizæ,
Aſari,
Maſtiches,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi,
Croci,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Galliæ Moſchatæ veræ Meſuæ,
Rhabarbari electi,
Sem. Berberis,
Quatuor frigidorum majorum,
Aniſi,
Fœniculi,
Baſiliconis,
Papaveris albi,
Intybi, id eſt, Scariolæ,
Portulacæ,
Lactucæ ana ſcrupulum unum,
Margaritarum,
Oſſis de corde Cervi ana ſcrupulum ſemis,
Roſarum,
Sacchari Candi ana unciam unam, drachmas tres,
Camphoræ grana ſeptem,
Moſchi grana quatuor.

Hepaticis, ictericis, cardiacis, phthiſicis, & cœliacis prodeſt: defectionibus item animi è corde natis ſuccurrit, ventriculum humidum deſiccat, ac cerebro robur addit. Datur ſalubriter iis, qui è morbis diuturnis ac febribus emergunt.

Dupliciter hæ ſpecies apud nos paratæ proſtant, completæ nimirum, quibus nihil ingredientium commemoratorum deeſt, & incompletæ, quibus Aſarum, Gallia Moſchata, Moſchus, & Camphora ſubtrahuntur, ob eas perſonas, quæ odorem harum rerum non ferunt, quod ſuprà in Aromatico Caryophyllato monuimus.

ROSATA NOVELLA EIUSDEM.

℞. Sacchari Roſati Tabulati,
Roſarum,
Glycyrrhizæ ana unciam unam, ſcrupulos duos ſemis,
Cinamomi drachmas duas, ſcrupulos duos, grana duo,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Zingiberis,
Galangæ,
Nucis Moſchatæ,
Zedoariæ,
Styracis Calamitæ,
Cardamomi,
Sem. Apii, ana ſcrupulum unum, grana octo.

Ad ventriculi & cordis imbecillitatem efficax eſt, his præſertim, qui diuturno morbo conflictantur, uſu familiaris, vomitum, ſtomachi ſubverſiones, & nauſeas compeſcit; cardiacis quoque & pulmonariis ſubvenit, diſſolutas & relaxatas ventriculi vires reſtaurat, ac prolixâ ægritudine extenuatos plurimùm reficit.

DIATRION SANTALON NICOLAI MYREPSI. SECT. 1. Cap. 213.

℞. Trium Santalorum ana drachmas duas, ſcrupulos duos,
Rhabarbari,
Spodii ex Ebore,
Succi Glycyrrhizæ,
Sem. Portulacæ ana drachmas duas,
Amyli,
Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Sem. quatuor frigidorum majorum.
Intybi, ſeu Scariolæ ana ſcrupulos quatuor,
Camphoræ ſcrupulum unum,
Violarum unciam ſemis,
Roſarum quantum reliquâ omnia ponderant, id eſt, uncias tres, drachmas tres.

Febrium bilioſarum ardoribus, & viſcerum fervoribus commodat, hepaticis, cardiacis, ictericis, phthiſicis auxiliatur, &

 intem-

intemperiem omnem calidam emendat. Præcipuus ejus usus est in febrium declinationibus materiâ jam evacuatâ, ad residuum calorem febrilem extinguendum, & viscerum tonum conservandum.

DIATHAMARON NICOLAI.

℞. Antophyllorum, id est, grandium Caryophyllorum,
Zingiberis ana drachmas quinque, scrupulum unum, grana sedecim,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Carnium Dactylorum ana drachmas quatuor, scrupulum unum, grana sedecim,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Zedoariæ,
Costi albi & aromatici,
Pyrethri,
Coralli rubri,
Tragacanthi,
Rhapontici,
Spicæ Celticæ,
Anacardii,
Ossium Dactylorum,
Carpobalsami, seu Cubebarum,
Anisi,
Baccarum Juniperi,
Trium piperum ana drachmam unam, scrupul. duos, grana octo,
Margaritarum scrupulos quatuor,
Blattæ Byzantiæ scrupulos duos,
Folior. Auri centum viginti quinque,
Argenti septuaginta quinque,
Ossis de corde Cervi legitimi scrupulos duos semis,
Rasuræ Eboris,
Ambræ, ana scrup. unum, grana sept.
Moschi grana tria.

Tabidis, tussientibus, stomachicis, difficulter spirantibus, & asthmaticis prodest, ac ad omnem corporis imbecillitatem levandam facit; renum præterea impotentiæ & debilitati succurrit.

DIATRAGACANTHUM CALIDUM NICOLAI.

℞. Tragacanthi uncias duas,
Hyssopi unciam semis,
Pinearum,
Amygdalarum ambarum,
Sem. Lini ana drachmas tres,
Fœnugræci,
Cinamomi ana drachmas duas,
Glycyrrhizæ rasæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Zingiberis ana drachmam unam.

Confert pectoris affectibus frigidis: ægrè tussientes, asthmaticos & suspiriosos relevat.

Hæc compositio ab eâ, quæ in Græco Codice habetur, longè diversa ex Fœsio est desumpta; verùm ejus usus ferè eviluit, cùm alia prostent remedia eaque jucundiora, eundem effectum præstantia.

DIATRAGACANTHUM FRIGIDUM NICOLAI SECT. 1. CAP. 98.

℞. Tragacanthi candidi uncias duas,
Gummi Arabici unciam unam, drachmas duas,
Amyli unciam semis,
Glycyrrhizæ,
Sem. quatuor frigid. major. ana drachmas duas,
Papaveris albi drachmas tres,
Penidiorum uncias tres,
Camphoræ scrupulum semis.

Usus ejus frequens est in omnibus pectoris & pulmonum noxis à calida & sicca causa ortum trahentibus, thoracis gravitatem allevat, & tussiculosis ab intemperie calida opem fert: pleuriticis, peripneumoniacis, tabidis & macie confectis, linguæ itidem & faucium asperitati succurrit, ac siti immodicæ, quam pulmonum calor invexit, confert.

DIAXYLOALOES MESUÆ.

℞. Ligni Aloës crudi,
Rosarum ana unciam unam,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Macis,
Nucis Moschatæ,
Galliæ Moschatæ Mesuæ,

Cubeba-

Cubebarum,
Cardamomi utriuſque,
Cinamomi,
Maſtiches,
Cyperi rotundi,
Schœnanthi,
Zedoariæ,
Been utriuſque,
Folii aut Caſſiæ ligneæ,
Serici crudi toſti,
Margaritarum,
Corallii rubri,
Charabe,
Foliorum Citri,
Corticum Citri,
Ocymi Caryophyllati,
Balſamitæ,
Menthæ ſiccæ,
Majoranæ,
Piperis longi,
Zingiberis ana unciam ſemis,
Ambræ drachmam unam ſemis,
Moſchi boni ſcrupulum unum.

Ventriculi, cordis, & jocoris malis frigidis, animæ defectioni, concoctioniq; auxiliatur, oris fœtorem abigit, lætitiam parit, & ſpiritus plurimùm exhilarat.

DIAZINGIBER NICOLAO ADSCRIPTUM.

℞. Zingiberis,
Galangæ,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Nucis Moſchatæ,
Cardamomi utriuſq;
Piperis longi,
Macis,
Spicæ Indicæ,
Rhabarbari,
Roſarum rubearum ana grana quindecim,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Glycyrrhizæ,
Croci ana drachmam ſemis,
Piſtachiorum drachmas duas,
Pinearum mundatarum uncias ſemis.

Ventriculum frigidum roborat & confirmat, nec non craſſos in eo flatus diſſolvit.

CONFECTIO AD VERMES.

℞. Seminis ſancti unciam unam ſemis,
Farinæ Lupinorum unciam unam,
Dictamni albi,
Cretici ana unciam ſemis,
Cornu cervi uſti,
Scordii veri ana drachmam unam ſemis,
Croci drachmam ſemis, grana ſex,
Sacchari albi aquâ Abſinthii diluti, quantum ſatis eſt.
Fiat confectio, ut eſt artis.

Vermes & interaneorum animalia expellit & enecat, ac ea gigni prohibet, putredinemq; humorum, ex quibus hæc naſcuntur, arcet ac emendat.

CONFECTIO ZINGIBERIS COCTI.

℞. Cinamomi electi drachmas duas,
Nucis Moſchatæ drachmam unam,
Caryophyllorum ſcrupulos duos,
Macis ſcrupulum unum.
Incidantur omnia craſsè: adde
Zingiberis tenuiſſimè pulveriſati drachmas ſex,
Sacchari aquâ Roſarum diluti uncias ſedecim,
Fiat confectio in Morſellis.

Frigidis ventriculi noxis ſuccurrit, ejusq; concoctionem languidam reparat ac reſtaurat.

MANUS CHRISTI SIMPLEX, ET CUM MARGARITIS.

Sacchari clarificati libram unam,
Aquæ Roſarum libram ſemis.
Coquantur, ut eſt artis: quòd ſi Margaritas addere volueris, injice ſub finem
Margaritarum præparatarum unciam ſemis.

Viribus dejectis, febribus ardentibus, & deliriis medetur, falſas etiam imaginationes abolet.

Paratur etiam Manus Chriſti Perlata adjectis ſub finem coctionis guttulis aliquot Olei Cinamomi, jucundiſſimum

dissimum sanè ad omnem virium lapsum medicamen, si modò febris aut calor aliquis præternaturalis non subsit.

MORSELLI IMPERATORIS CUM FRUCTIBUS.

℞. Pinearum mundatarum,
Pistachiorum decorticatorum,
Amygdalarum dulcium ana unciam semis,
Specierum Imperatoris parùm incisarum & contusarum drachmas tres,
Aromatici Rosati Gabrielis,
Cinamomi incisi & contusi ana drachmam unam,
Conservæ Rosarum Damascenarum unciam semis,
Sacchari in aqua Rosarum dissoluti uncias octo,
Fiant Morselli.

PASTA REGIA, SEU PANIS MARCIUS.

℞. Amygdalarum dulcium contusarum libram semis,
Sacchari tenuissimè pulverisati libram unam.
Cum aqua Rosarum fiat Pasta.

PASTA REGIA COMPOSITA.

℞. Pinearum mundatarum,
Pistachiorum præpar. ana uncias quatuor,
Sacchari albissimi uncias octo,
Quinque Lapidum pretiosorum ana scrupulos duos,
Corall. rub. præpar. drachmam unam semis,
Cinamomi acuti drachmam unam,
Specierum de Gemmis frigidis drachmas duas,
Nucis Moschatæ drachmam semis,
Macis grana quinque,
Corticum Citri conditorum,
Conservæ Borraginis ana unciam unam semis,
Margaritarum præparatarum drachm. unam semis.
Cum aqua Buglossi incisis crassiusculè incidendis, Aromatibus reliquis contusis, fiat Pasta Saccharo & Cinamomo incrustanda.

Plurimùm nutrit ac roborat: eâ, qui è diuturnis morbis emerserunt, & macilenti, commodè reficiuntur.

CONFECTIO POST PASTUM.

℞. Sem. Anisi,
Fœniculi,
Carui,
Coriandri,
Zingiberis albi ana drachmam unam semis,
Calami Aromatici,
Nucis Moschatæ ana drachm. unam,
Cinamomi electi drachmas duas,
Sacchari albissimi libram unam semis.
Semina maneant integra; reliqua verò diligenter incidantur, & cum sufficienti quantitate aquæ Rosarum fiant Morselli, qui aromatisentur
Moschi Orientalis granis duobus.

Tardam infirmamq; ventriculi coctionem promovet, & crassos ejusdem flatus dissipat, ructus quoque acidos compescit, & oris halitui gratiam conciliat. Ejus descriptio à Clarissimo Viro Domino D. Mart. Holzapfelio Collega nostro, ac Officinarum Pharmaceuticarum Visitatore Ordinario, nobis communicata hùc accessit.

CONFECTIO PECTORALIS.

℞. Pulveris radicum Ireos Florentinæ drachmas tres,
Liquiritiæ drachm. unam,
Cinamomi acuti drachmas duas,
Nucis Moschatæ drachmam unam,
Caryophyllorum scrupulos duos,
Macis, singulorum grosso modo incisorum, scrupulum unum,
Specierum Diaireos simplicis,
Diatragacanthi frigidi ana drachmas duas,
Pulveris Zingiberis albi drachm. tres,
Croci scrupulum semis,
Sacchari albi in aqua Farfaræ dissoluti uncias viginti.
Fiant Tabulæ aut Morselli.

Usitatam

Usitatum ad tuſſim ac pectoris vitia medicamentum vulgo exiſtit; unde etiam Confectionis Pectoralis nomen ſive Bruſtzucker *obtinuit.*

PINEOLATUM ALBUM.

℞. Pinearum in furno ſiccatarum & mundatarum libram unam,
Sacchari albiſſimi in ſucco Limonum crudo diſſoluti, & albuminibus ovorum clarificati tantundem.
Fiat, ut artis eſt.

PINEOLATUM VIRIDE.

℞. Piſtachiorum præparatorum unciam unam,
Pinearum mundatarum uncias duas,
Cinamomi acuti unciam ſemis,
Zingiberis drachmam unam,
Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ ana drachmam ſemis,
Macis ſcrupulos duos,
Sacchari albi in ſucco Betonicæ diſſoluti libram unam,
Fiat, ſecundum artem.

PINEOLATUM VULGARE.

℞. Sacchari clarificati & nondum perfectè cocti libram unam.
Eidem, poſtquam optimè igne remoto agitatum ac dealbatum fuerit, adde
Nucum Pinearum uncias quatuor.
Rurſus probè miſceantur, poſteà perfectè coquantur, & in vocatos Morſellos redigantur.

Pineolata hæc uſui ſunt tabidis, conſumptis, extenuatis, & corporis refectionem exigentibus: plurimùm enim roborant, ac nutriunt.

SACCHARUM ROSATUM TABULATUM.

℞. Florum Roſarum rubearum mundatarum drachmas duas.
Pulveriſentur ſubtiliſſimè, & irrorentur ſpiritus Vitrioli guttis duodecim: adde
Sacchari albi in aqua Roſarum diſſoluti uncias quatuor.
Fiat confectio in Tabulis vel Morſellis.

SPECIES INCISÆ SACCHARO OBDUCTÆ.

℞. Cinamomi elect. drachmas ſex,
Zingiberis drachmas quinque, ſcrupulum unum,
Calami Aromatici drachmas quatuor
Macis,
Nucis Moſchatæ ana drachmas duas, ſcrupulos duos,
Galangæ,
Caryophyllorum ana drachmas duas,
Cubebarum ſcrupulos quatuor,
Sem. Aniſi uncias quatuor,
Carui,
Fœniculi,
Coriandrorum præparatorum ana uncias duas,
Conficiantur omnia cum Sacchāro, ut eſt artis.

SPECIES INCISÆ SIVE TRAGÆA GROSSA, UT VOCANT.

℞. Aniſi confecti libram unam,
Confect. ſem. Fœniculi,
Carui,
Coriandrorum præpar.
Zingib. albi ana uncias octo,
Cinamomi electi uncias duas,
Calami Aromatici unciam unam,
Nucis Moſchatæ unciam ſemis.
Concidantur groſſo modo, & miſceantur.

Speciebus his inciſis adduntur ſubinde Tabulata ſpecierum Aromatici Roſati, Diambræ, de extracto ligni Aloës, Manus Chriſti Prælata cum oleo Cinamomi in fruſtulá confracta, pro variâ prudentis Medici intentione. Manduntur præſertim manè ad cerebrum & ventriculum roborandum, ejusq; inediam tollendam, itemq; poſt cibum ad ventriculi flatus diſſipandos & oris halitum commendandum.

TRAGÆA GROSSA CUM TABULATIS.

℞. Confect. ſem. Aniſi,
Fœniculi,
Coriandri,
Carui ana drachmas ſex,
Aquilegiæ,

Erucæ ana drachmas quinque,
Cubebarum drachmas tres,
Tabul. Aromat. Rosati drachmas sex,
Contra Apoplexiam drachm. quinque,
De Extracto ligni Aloës unciam semis,
Ex oleo Cinamomi drach. sex,
Caryophyllorũ drachmas tres,
Anisi,
Fœniculi ana drachmas duas semis.
Cort. Citri condit. siccorum unciam unam,
Nucis Moschatæ Lusit. major. condit. siccæ,
Specierum Imperatoris ana unciam semis,
Crassiusculè concisa misceantur.

TRAGÆA AROMATICA USITATA.

℞. Cinamomi acutissimi drachmas sex,
Nucis Moschatæ drachmam unam,
Macis drachmam semis,
Galangæ,
Caryophyllorum ana drachm. unam semis,
Zingiberis albi scrupulos quatuor,
Seminis Coriandri præparati drachm. semis,
Florum Rosarum rubearum scrupulos duos,
Sacchari albi libras duas.
Misce, fiat Tragæa tenuis.

SEMINA USITATA SACCHARO OBDUCTA.

Semen Agni casti,
Anisi,
Angelicæ,
Aquilegiæ,
Basiliconis,
Carui,
Citri,
Coriandri,
Cumini,
Dauci,
Erucæ,
Fœniculi,
Majoranæ,
Papaveris,
Santonici,

FRUCTUS USITATI, RADICES, CORTICES, ET AROMATA SACCHARO OBDUCTA.

Amygdalæ,
Caryophylli,
Cinamomi,
Cortices Arantiorum,
Citri,
Cubebæ,
Piper Album,
Nigrum,
Pineæ,
Pistachia,
Radices Angelicæ,
Contrayervæ,
Pimpinellæ,
Rhabarbari,
Scorzoneræ,
Zingiberis,

ANIMADVERSIONES INTEGRAM HANC CLASSEM CONCERNENTES.

SI ab instituto non liceret declinare, vix haberem, quod singulariter in hac classe corrigerem, cùm quoad *species* sive *pulveres* dispensandos & contundendos, nullo ferè artificio hìc opus sit, &, quilibet in Pharmaceuticis vel leviter saltem instructus, talia peragere possit; quidquid etiam sigillatim vel junctim contundendum sit, nullus Pharmacopœorum, ex artis usu ignorat, quem neque *selectiorum simplicium notæ & adulteria* latent. Occurrunt tamen nonnulla, quorum mentionem ut hìc injiciam, vel maximè mihi incumbit: Primò quidem valdoperè displicet *prodigiosa ubertas tot tantarumq; compositionum*, quarum, vel paucæ merentur, ut publicis Dispensatoriis inserantur, quin longè satiùs esset, eas penitùs ex illis elidere. Namque ex tanta ingredientium inter se repugnantium farragine, sine omni ratione & judicio conglomeratæ sunt, ut vel utenti nauseam moveant,

moveant, vel penitiùs perluſtranti, riſum extorqueant; quippè *integræ & prolixæ ſatis compoſitioni* aliquando *ingredientis cujusdam drachmam unam vel alteram* adjiciunt, à qua totum *compoſitum* vel *refrigerandi, calefaciendi, ſiccandi* vel *humectandi virtutes* mutuari debet; cujus tamen vel libra à quovis homine comeſta, vix ullam in dictis qualitatibus cauſabit alterationem. Si quoque exacta computatio inſtitueretur, quantum *de uno vel altero ingredienti*, in quod illi ingentem ſpem vel *refrigerandi*, vel *calefaciendi*, aut *roborandi* collocant, in *quamvis doſin* redundaret; certò inveniremus, quòd aliquando vix *granum, ne dicam quarta vel decima pars unius grani doſin* ingrederetur; cujus tamen vel *uncia integra*, vel *drachma de aliquibus* plùs minusvé, cum emolumento ægri, propinari poſſet. Vidi non ſemel *integras drachmas lapidis Bezoar & Perlarum Orientalium* pro doſi à Mercatoribus quidem, non Medicis, inſigni cum emolumento ægrotantibus porrectas eſſe; Ecquis autem Medicorum auſit *ſcrupulum dimidium dictorum medicamentorum* tranſcendere? Item quoties in febribus incipientibus & confirmatis, diuturnis, Diarrhœa, & conſimilibus morbis, *unciam dimidiam*, vel *amplius Theriacæ*, ipſemet aſſumpſi, aliiſque propinavi, nunquam non feliciter & ſummo cum fructu; è contrà verò, nunquam vidi Medicos *ultrà drachmam unam Theriacæ*, aſcendiſſe. Quam inconcinnum etiam ſit & abſonum, ſi quis æquâ lance perpendere velit, compoſita compoſitis cumulare, quilibet qui ingredientia *compoſitionum* hujus claſſis, ad computationem reducere non gravabitur, haud difficulter agnoſcet. Exemplo in præſens eſto *Confectio Pectoralis*, quam ultra *ſpecies ſimplices ipſi deſtinatas*, *ſpecies Diatragacanthi frigidi*, *& ſpecies Diaireos*, haſque iterùm *ſpecies Diatragacanthi frigidi* ingrediuntur, ita ut *radices Liquiritiæ*, *Saccharum*, *Tragacanthum & Gummi Arabicum* ter, *radices Ireos Florentinæ* verò bis, *huic confectioni* diſtinctim addi debeant. Sit igitur magno cum labore ad calculum revocata *hujus Confectionis Pectoralis* reſolutio talis, utpotè:

℞. *Pulveris Radicum Ireos Flor.* ʒ *iv*,
Liquiritiæ ʒ *j. gr. v*,
Cinamomi acuti ʒ *ij*,
Nuc. Moſchat. ʒ *j*,
Caryophyllorum ℈ *ij*,
Macis ℈ *j*,
Zingiberis ʒ *iij*,
Croci ℈ ß,
Tragacanthi ℈ *ij gr. xiij*,
Gum. Arabici ℈ *j gr. xviij*,
Sacchari Penidii ʒ ß *gr. xvj*,
Candi ʒ ß,
*Sem. quatuor frigid. major. ana gr iij*ß,
Amyli gr. viij,
Camphoræ partem tertiam unius grani,
Sacchari albiſſimi in aqua Farfaræ diſſol. & ad conſiſtentiam Tabulati cocti ℥ *xx*,
Fiat confectio Rotularum.

Hujus *compoſitionis* nunc ſummatim erunt ℥ *xxij*, poſitâ jam *unciâ dimidiâ* etiam pro *doſi*, (licet Medici ultrà *duas vel tres Rotulas* pro unaquaque *doſi*, aſſumere non præcipiant) quantum jam *hæc doſis vel uncia dimidia* hujus *confectionis Pectoralis* continebit in ſe *Camphoræ? Quadrageſimam ſcilicet quartam partem, tertiæ partis unius grani:* Quantum *Sacchari Penidii? granum unum;* Quantum de *quatuor ſeminibus frigidis majoribus? duodecimam circiter partem unius grani de quolibet ſemine*, Quantum *Amyli? tertiam circiter partem grani unius* & ſic ulterius. Sed quæſo, nonne infantes, *Sacchari Penidii unciam dimidiam* ſæpiſſime, & unicâ vice ſine nocumento lambunt: nihil enim aliud ipſum eſt, quàm *Saccharum puriſſimum*, nullâ re permiſtum, ſed ſaltem manualibus operationibus friabile redditum, *quæ* ʒ ß continet *240 gran.: Amylum autem*, quid aliud eſt, quàm *farina tritici puriſſima*, quam infantes quotidiè ſat largiter, cum *lacte* in pulticulam redactam aſſumunt. Alterius exempli locum ſuppleat *Tragæa Aromatica groſſa cum Tabulatis*, quam inter cætera *Tabularum Aromatici Roſati* ʒ *vj* ingrediuntur, quæ ipſæ ʒ *j Tabularum* continebunt *viginti quinque circiter grana ſpecierum Aromatici Roſati;* Illi autem *xxv. grana* erunt ferè *centeſima pars totius compoſiti*, ſcilicet

ti, scilicet *Aromatici Rosati* prout huic Dispensatorio insertum est: Igitur hæc *compositio* scilicet *Tragææ*, pro qualibet *drachma una* ingredientium, *dimidium granum cum dimidio quadrante unius grani specierum Aromatici Rosati* continebit. Jam si ulteriùs *hæc Tragæa* (*quæ* ℥ *vij* & ʒ *v* habet) in *doses* dividenda esset, & pro qualibet *dosi uncia dimidia* computanda sit (quæ erit *decima septima pars integræ hujus Tragææ*,) quantum quæso de *Aromatico Rosato pro drachma una* singulorum ingredientium hanc *dosin Tragææ* intrabit? *Decima septima nimirùm pars dimidii grani & dimidii quadrantis unius grani*. Taceo reliqua minutiora, quæ hanc *Tragæam* pariter ingrediuntur: quantus enim exigeretur labor, si quis exactè omnia excerpere, & computationem super *singulas doses* instituere vellet? Hæc & similia maximè admiranda, passim in hac classe occurrunt, indigna sanè ut prolixè de iis disseramus. Quoties etiam *fructus*, utpotè *Passulæ majores, Dactyli, Caricæ, pulveribus vel speciebus* immisceri debent, videlicet *Diatreos Salomonis, Diahyssopu Nicolai, & Diaprasiu ejusdem*; quorum si pariter exacta computatio fieri deberet, *quot granis* putas enumerati *fructus*, quamlibet *dosin* ditarent? Anne melius foret, *fructus illos* ceu palato satis gratos, ità per se recentes esse, quam exsiccatos ac induratos, demumque in pulverem contusos, nec non rebus aliis commixtos, ægrotantibus propinâsse. Non minùs etiam mirari subit, quòd tantas tàmque eximias virtutes rebus tam levissimis attribuerint, quæ loco alimenti vel cibi passim assumuntur, & in centupla majori quantitate, quàm communiter his *speciebus* permixtæ, pro dosi propinentur. Præparatio itidem *seminis Cumini cum aceto*, pro *Diacymino & Diospolitico Nicolai*, planè destructoria est & illegitima, cùm nullius veneni, aut alterius qualitatis nocivæ, correctione indigentis, particeps sit; utuntur enim illo frequentissimè plurimis in locis, inque satis larga quantitate, in cibis, jusculis potissimùm aliisque eduliis, ità per se, nulloque *aceto* castigato, sed integrâ ejus *virtute Carminativâ* vigente: Quid enim præstare potest illâ destitutum, præsertim si in tàm exigua quantitate, uti solet, propinetur? De *Gemmis & Lapidibus preciosis durissimis* plurimis *compositionibus* additis, quid sentiam, paucis dicam. Notum est, quòd *Adamas durissima Gemma*, quàm subtilissimè etiam teratur & levigetur, prout & *vitrum*, nihilominùs ventriculum & intestina (quibus tenaciter adhærent, & in eorundem mucorem minutissimis suis aculeis sese insinuant) successu temporis terebrare, aut ad minimùm exulcerare, connatumque eorum mucorem abradere, & consequenter vel mortem ipsam, vel saltem malum corporis habitum, ob vitiatam exindè ventriculi coctionem, inducere possint: An non igitur quid simile ab aliis quibusdam *Gemmis & preciosis Lapidibus durioribus*, nimirùm *Crystallo, Smaragdo, Saphyro, Rubino, &c.* quæ digestioni penitùs subjecta non sunt, & caloris nostri nativi imperium omnimodè respuunt, metuendum sit, cuivis prudenti diligentiùs expendendum relinquo. Ego sanè à similibus *durioribus preciosis Lapidibus*, communi modo præparatis summoperè mihi caveo, & quàm maximè abstineo; Non tamen ob id existimo, quòd prædicti *Lapides* in Medicina prorsùs inutiles sint, nec eximiis suis viribus polleant, præsertim si ritè & debito suo *menstruo*, in liquorem resoluti, ægris propinentur, aut externè *Periaptorum* instar adhibeantur, de quorum virtutibus consulantur Authores; inter illos autem inprimis *Calceolarius in sectione tertia*, & *Boëtius de Boodt in tract. de Gemmis & Lapidibus*.

De reliquis nonnullis *rebus præparatis*, compositiones quasdam ingredientibus, utpotè *Cornu cervi usto, Spodio, Serico tosto*, & quæ sunt de genere hoc, suo loco agemus. His ità propositis & quodammodo ventilatis, nunc qui adhuc in hac classe supersunt plurimarum *compositionum errores*, vel penitùs eliminandos, aut saltem castigandos, vel ad minimùm sedulò pervestigandos aliis relinquo, propositurus *nonnullas species Aromaticas magis concinnas & necessarias*, in subsequenti Dispensatorio novo.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DUODECIMA, CONTINENS TROCHISCORUM COMPOSITIONES,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

C*omprehendit claſſis hæc* medicamenta *pariter* compoſita, Trochiſci *nomine indigitata, formâ orbiculari, effigie placentularum, non tamen more* Rotularum *aut* Tabularum *parata, ſed manuum duntaxat operâ, in orbiculos efformata, majores minoreſvé pro libitu; quibus ad majorem elegantiam, utplurimùm ſigilla vel aſteriſci imprimuntur, ſicq; ſiccata priùs in pyxidibus repoſita, ad diuturnos uſus aſſervantur.*

AGARICUS TROCHISCATUS MESUÆ.

℞. Agarici electi uncias quatuor,
Vini Cretici, aut Malvatici infuſionis Zingiberis, quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

P*ituitam craſſam bile permixtam, & craſſos viſcidosq; humores expurgat, ac viſcerum obſtructiones tollit.*

AGaricus ſelectiſſimus per incerniculum transmiſſus, cum vino Cretico aut Malvatico infuſionis Zingiberis in mortario lapideo, in Paſtillos cogatur, qui in umbra ſiccentur, ut evadant candidi, cùm aliquando facilè nigreſcant.

TROCHISCI DE ABSINTHIO MESUÆ.

℞. Roſarum,
Abſinthii Pontici,
Aniſi ana drachmas duas,
Rhabarbari,
Succi Eupatorii Meſuæ,
Aſari,
Seminis Apii,
Amygdalarum amararum,
Spicæ Indicæ,
Maſtiches,
Folii, ſeu Spicæ Romanæ ana drachm. unam,
Succi Endiviæ, quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

 Longis

Longis & diuturnis febribus sunt saluberrimi, obstructiones ventriculi, hepatis, & dolores eorundem levant, partes naturales omnes roborant, dejectamq; appetentiam suscitant.

TROCHISCI DE AGARICO MESUÆ.

℞. Agarici electi uncias tres,
Salis Gemmæ unciam unam,
Syrupi Acetosi simplicis, quantum sufficit.

Formentur Trochisci, qui reponantur in loco calido & sicco.

Hi sunt communes illi Trochisci de Agarico; solennior tamen & magis correcta eorum componendorum ratio pluribus videtur ea, quæ sequitur.

℞. Agarici albi & levis uncias tres,
Salis Gemmæ unciam semis,
Zingiberis drachmas tres,
Oxymellis simplicis, quantum sufficit.

Antiquorum mos in corrigendo Agarico hic erat, ut ei Salem Gemmeum tres potissimùm ob causas adderent: quarum prima est, ut is jam dictum Agaricum ob levitatem suam os ventriculi alioquin petiturum, ac vomitum vel stomachi subversionem citaturum, ad ventriculi fundum deprimeret. Deinde verò, ut cùm Agaricus tardè ac segniter purget, Sal Gemmeus magis irritet, mordicet, stimulet, ac excretionem promoveat. Tandem quoque ut abstergat & mundificet; unde Priscos omnibus ferè medicamentis purgantibus salem indidisse notavimus. Oxymel porrò adjiciebant, ne Agaricus intestinis adhæreret, sed protinus abstergeretur, cùm aliâs vitium hoc ei peculiare existat: unde Avicenna eundem Colicis non exhibendum esse docet, ne levitate suâ intestinis adhærens novos dolores procreet. Insuper etiam Oxymel crassos ac lentos humores incîdit, prout & Zingiber, quod tenacem pituitam liquat attenuatque, & Agarici infirmam vim in altum & ad longinquiores partes deducit, cùm interim calore suo aromatico easdem confortet.

Confert Agaricus sic præparatus antiquis capitis doloribus, viscerum obstructionibus à crassa tenaci ac pituitosa materia creatis vel obortis: stomachum, renes, lienem ac hepar mundificat, præsertim verò mulierum matrices repurgat, epilepsiam & vertiginem abolet, vermes enecat & expellit, prodestq; utplurimùm morbis partium naturali facultati dicatarum; unde forsan eum Democritus Medicinam familiæ *dixit, venenis quoq; resistit, asthmati conducit, & spiritum facilitat.*

TROCHISCI DE AGNO CASTO RHASIS.

℞. Sem. Agni casti drachmas quinque,
Endiviæ,
Portulacæ ana drachmas duas semis,
Cort. Tamarisci drachmas quinque.

Formentur Trochisci cum aqua decoctionis Scolopendrii.

Profluvio seminis medentur, & gonorrhœam supprimunt, morbis itidem splenis auxiliantur.

TROCHISCI ALHANDALI MESUÆ.

℞. Pulpæ Colocynthidos albæ & levis à seminibus purgatæ uncias decem.

Incidatur pulpa hæc minutissimè, & fricetur per spacium trium dierum, ex intermissione tamen, cum parte aliqua unciæ unius olei Amygd. dulc. recentis; Deinde

℞. Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Bdellii ana drachmas duas.

Macerentur in aqua Rosacea, donec liquescant & dissolvantur, & cum parte istius mucilaginis formentur Trochisci, qui in umbra siccentur: siccati iterum minutissimè conterantur, & cum reliqua mucilagine rursus formentur Trochisci.

Pituitam, & humores alios crassos glutinosos è profundis longeq; distantibus partibus,

utpote

utpote cerebro, nervis, muſculis, juncturis, pulmonibus, ac thorace extrahunt, quo nomine in cephalalgia, hemicrania, apoplexia, inveterato capitis dolore, epilepſiâ, vertigine, aſthmate, diuturnâ tuſſi, diſpnœâ, thoracis anguſtiâ, iſchiade, morbisq; articularibus frigidis uſurpantur. • Exhibentur in dolore colico flatulento ad vitream & viſcidam pituitam ex inteſtinis deturbandam.

TRochiſci hi nihil aliud ſunt, quàm Colocynthis præparata, qui injici poſſunt in omnes compoſitiones Colocynthidem recipientes: ſicut etiam mos noſter huc uſque obtinuit, ut in ſingulis compoſitis pharmacis Colocynthidem deſiderantibus pro crudâ Colocynthide Trochiſcos hos hucuſque ſubſtituamus, quorum quoque uſus in Catapotiis acuendis apud nos creber eſſe ſolet.

Colocynthidis autem pulpa in formandis his Trochiſcis forficibus inciſa tenuiſſimè multumq; teri debet, ne aſperæ ejus partes inteſtinis adhærentes ea exulcerent.

TROCHISCI DE ALKEKENGI, SEU DE HALICACABO MESUÆ.

℞. Fructuum Halicacabi drachmas tres,
Sem. Citrulli,
Anguriæ,
Cucurbitæ ana drachmas tres ſemis,
Boli Armenæ,
Gummi Arabici,
Thuris maſculi,
Sanguinis Draconis,
Amygdalarum amararum,
Succi Glycyrrhizæ,
Tragacanthi,
Amyli,
Pinearum mundatarum,
Sem. Papaveris albi ana drachmas ſex,
Apii,
Hyoſcyami,
Charabe, ſeu Succini albi,
Terræ Sigillatæ,
Opii ana drachmas duas.

Cum ſucco Halicacabi, vel cum aqua Roſacea, in qua ejuſdem fructus ſicci fuerint macerati, aut Julep Roſato vel Violato, fiant Trochiſci.

DIcuntur etiam Diaphyſſalidon, & deveſicaria. Ad urinæ ardorem, fiſtulâ urinariâ, veſicâ, renibus & ureteribus exulceratis feliciter exhibentur, ulcera detergent, glutinant & cicatrices tegunt; lotii acrimoniam mitigant, ejusq; ſtrigmenta mucoſa, aſpera, & dolorifica complanant & leniunt, indeq; urinæ tarditatem & dyſuriam natam tollunt.

TROCHISCI ALIPTÆ MOSCHATÆ NICOLAI.

℞. Ladani puriſſimi uncias tres,
Styracis Calamitæ unciam unam ſemis,
Styracis rubeæ unciam unam,
Ligni Aloës veri drachm. duas,
Ambræ drachmam unam,
Camphoræ drachmam ſemis,
Moſchi ſcrupulum ſemis,
Aquæ Roſarum, quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

COnferunt hi Trochiſci infantibus ac puerulis aſthmaticis & pectoris anguſtiâ vel anhelitûs difficultate preſſis, ventriculum eorum laxum ac imbecillum roborant; unde lactis à nutrice præbiti evomitiones compeſcunt, nec non ad pretioſos ſuffitus expetuntur.

Per Styracem rubeam intelligitur hoc loco Styrax optima & ſelectiſſima, quæ in grana confluxit, qualem Theriacæ indere conſuevimus.

PArandi modus hic eſt, ut Ladanum & Styrax, utraque in patina vitreata tenui linteolo tecta, diebus canicularibus tamdiu Soli exponantur, dum omnia ſimul molleſcant: tum verò in calido mortario, piſtillo calido validè contuſa commiſceantur, donec tota hæc maſſa nigreſcat, deinde lignum Aloës in tenuem pollinem attritum inſpergatur, ac prædictæ maſſæ admiſceatur, cui quoque Camphora & Ambra ſimul trita jungantur, & Moſcho unciis tribus aquæ Roſaceæ odoratiſſimæ diſſoluto in paſtam cogantur, quæ in paſtillos aut teretes orbiculos efformari queat, qui ſupra calidum marmor, aut aſſerculum quernum, vel ex Pyro aut Ebeno confectum, & aqua Roſacea, ne ei adhæreſcant, àſperſum rotari, ac in vitreo vaſe diligenter clauſo aſſervari debent.

TRO-

TROCHISCI DE ANISO MESUÆ.

℞. Anisi,
Succi Eupatorii Mesuæ inspissati ana drachmas duas,
Sem. Anethi,
Spicæ Indicæ,
Masticheс,
Folii, aut Macis,
Foliorum Absinthii,
Radicum Asari,
Apii,
Amygdalarum amararum ana drachmam semis,
Aloës drachmas duas,
Succi Absinthii, quantum sufficit.
Fiant Trochisci.

Obstructiones hepatis reserant, flatus discutiunt, stomacho auxiliantur, ac prolixos frigidos morbos, febresq́ diuturnas sanant.

TROCHISCI BECHICI ALBI.

℞. Sacchari albissimi libram unam,
Candi optimi,
Penidii ana uncias quatuor,
Ireos unciam unam semis,
Amyli uncias duas semis,
Mucilaginis Tragacanthi albissimi cum aqua Rosarum factæ, quantum satis.
Formentur Trochisci parvi.

Faucium asperitati prosunt, ac tussientibus & difficulter spirantibus opem ferunt.

TROCHISCI BECHICI NIGRI.

℞. Succi Glycyrrhizæ inspissati uncias quatuor,
Styracis Calamitæ unciam unam semis,
Sacchari Candi uncias duas semis,
Specierum Diaireos Salom.
Lohoch sani ana unciam semis,
Sacchari Penidii libram semis,
Sacchari albissimi libras duas, uncias tres,
Mucilaginis Tragacanthi cum aqua Hyssopi factæ, quantum satis.
Fiant Trochisci.

Tussi siccæ à materia acri & calida profectæ conferunt, guttur ac fauces leniunt, difficiles excreationes promovent, & ablatæ vocis jacturam resarciunt.

HOS MINORI DISPENDIO ALII SIC PARARE CONSUEVERUNT.

℞. Succi Liquiritiæ inspissati uncias octo,
Sacchari libras duas,
Pul. Liquiritiæ unciam unam.
Cum mucilagine Tragacanthi fiant Trochisci, in mortario calido massam miscendo.

TROCHICI BECHISCI RUBRI.

℞. Specier. Trochiscos Bechicos albos constituentium uncias duas,
Boli Armenæ Orientalis præparatæ drachmas duas, & scrupulos duos.
Cum infusione Tragacanthi facta in aqua Rosarum fiant Trochisci.

Catarrhos tenues intercipiunt, leniter enim adstringunt & exiccant, ac sputum sanguinis inhibent.

TROCHISCI DE BENZOI.

℞. Benzoi uncias sex,
Ligni Aloës optimi uncias octo,
Styracis Calamitæ uncias tres,
Moschi drachmam semis,
Ireos uncias duas,
Sacchari Candi libras tres.
Pulverisatis omnibus, fiant Trochisci cum aqua Rosarum.

Caput & pectus confirmant & siccant, nec non ad suffitus ac odoramenta expetuntur.

TROCHISCI DE BERBERISB. MESUÆ.

℞. Berberum drachmas duas,
Spodii,
Ligni Aloës,
Seminis Acetosæ,
Masticheс,
Galliæ Moschatæ,

Nardi

Nardi Indicæ ana drachmam unam,
Gummi Arabici drachmas tres,
Roſarum rubearum drachmas quinq;
Aquæ Roſarum, quantum ſufficit
Fiant Trochiſci.

Ingrediuntur Elect. Roſatum Meſuæ, in eumq; uſum parantur, licet uſurpari poſſint ad intemperiem calidam, febrium ardores, linguæ ariditatem, & ſitim ſedandam.

TROCHISCI DE CAMPHORA MESUÆ.

℞. Roſarum rubearum drachm. quatuor,
Sacchari albi,
Mannæ ana drachmas tres,
Santali Citrini drachmas duas ſemis,
Glycyrrhizæ,
Spodii ana drachmas duas,
Sem. quatuor frigid. major.
Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Nardi Indicæ,
Croci ana drachmam unam,
Ligni Aloës,
Cardamomi majoris,
Amyli,
Camphoræ ana ſcrup. duos.
Cum mucilagine ſem. Pſyllii extracta cum aqua Roſacea formentur Trochiſci.

Ad febres ardentes, bilis & ſanguinis fervorem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & ab his ſitim inexpletam, icterum quoq;, phthiſin, & hecticam utiliter adhibentur.

TROCHISCI DE CAPPARIBUS MESUÆ.

℞. Cort. radicum Capparûm,
Sem. Agni caſti ana drachmas ſex,
Nigellæ,
Naſturtii,
Calaminthæ,
Succi Eupatorii Meſuæ,
Acori ſeu Calami Aromatici,
Amygdalarum amararum,
Foliorum Rutæ,
Ammoniaci ana drachmas duas,
Cyperi rotundi,
Scolopendrii veri, ſeu Ceterach ana drachmam unam.

Trita omnia cum Ammoniaco in Aceto diſſoluto formentur in Trochiſcos.

Iis utimur ad lienis & hepatis obſtructiones à craſſa & melancholica materia profectas: potenter enim humores diſſecant & attenuant, natamq; inde viſcerum duritiem emolliunt, ac flatus hypochondriacos, cæterarumq; partium ſolvunt.

TROCHISCI DE CHARABE MESUÆ.

℞. Charabe drachmas ſex,
Cornu Cervi uſti,
Gummi Arabici aſſati,
Corallii rubri uſti,
Tragacanthi,
Succi Acaciæ,
Hypociſtidis,
Balauſtiorum,
Maſtiches,
Laccæ,
Papaveris nigri aſſati ana drachmas duas,
Thuris,
Croci,
Opii ana drachmam unam, grana quindecim,
Mucilaginis Pſyllii, quantum ſatis eſt.
Formentur Trochiſci.

Sanguinem excreantibus, tabidis, purulenta expuentibus, cœliacis & dyſentericis auxiliantur; ſanguinem undecunq; emanantem ſiſtunt ac ſupprimunt.

TROCHISCI DE CORALLIO NICOLAI.

℞. Corallii rubri,
Cinamomi,
Myrrhæ,
Amomi,
Sem. Papaveris ana unciam ſemis,
Schœnanthi,
Croci ana drachmas duas,
Calami Aromatici,
Xylobalſami,
Caſſiæ ligneæ,
Folii aut Macis,
Maſtiches,
Folior. Polii Mantani,
Pedis Columbini,

Radic. Phu,
Asari ana drachmam unam,
Vini, quantum sufficit.
Formentur Trochisci.

Sanguinolenta excreantibus, dysentericis, cœliacis, & cibum fastidientibus mirè subveniunt.

PEs Columbinus est altera Geranii species, habens Malvæ folia: vide Fœsium fol. 210.

TROCHISCI DIACORALLIU GALENI.

℞. Corallii rubri,
Terræ Samiæ aut Boli Armenæ ana unciam unam,
Balaustiorum,
Amyli ana unciam semis,
Hypocistidis,
Sem. Hyoscyami,
Opii ana drachmas duas,
Succi Plantaginis, quantum sufficit.
Formentur Trochisci.

Iisdem affectibus probè tollendis, quibus præcedentes succurrunt.

TROCHISCI DE CROCO NICOLAI.

℞. Croci drachmas tres,
Rosarum rubearum,
Ammeos,
Myrrhæ ana drachmam unam semis,
Ligni Aloës scrupulos duos.
Cum aqua Rosacea fiant Trochisci.

Lienis & hepatis obstructiones aperiunt, flatus dissipant, humorum putredinem arcent, ac cordi vires addunt.

CROCOMAGMA DAMOCRATIS EX GALENO.

℞. Croci drachmas viginti quinque,
Myrrhæ,
Rosarũ ana drachm. duodecim semis,
Amyli,
Gummi Arabici ana drachm. septem,
Vini Chii, quantum sufficit.
Fiant Trochisci.

TROCHISCI CYPHEOS DAMOCRATIS EX GALENO.

℞. Uvarum passarum pinguissimarum, seu Cybebarum,
Terebinthinæ coctæ ana uncias tres,
Myrrhæ,
Schœnanthi ana unciam unam semis,
Calami Aromatici drachmas novem,
Cinamomi drachmas quatuor,
Unguis odorati, seu Bdellii unguinosi
Spicæ Indicæ,
Cassiæ ligneæ veræ,
Cyperi,
Baccarum Juniperi ana drachmas tres,
Aspalathi drachmas duas semis,
Croci drachmam unam,
Mellis, quantum sufficit,
Vini Cretici modicum.

Bdellium, Myrrha & Terebinthina cocta in vino dissoluta redigantur ad crassitiem mellis, & carnibus Passularum ex melle diu tritis misceantur: deinde reliqua in tenuissimum pulverem redacta adjiciantur, ac simul agitando commisceantur, formenturque Trochisci, qui in umbrâ siccentur.

Describitur à Galeno 2. de Antidotis in Mithridatio Damocratis, cujus compositionem ingrediuntur. Quanquam per se quoque commodè iis dantur, qui jecur, aut pulmones, vel renes, aut aliud aliquod viscus exulceratum habent.

PRo Aspalatho, qui tamen nobis jam innotuit, lignum Aloës, aut Santalum Citrinum substitui potest.

Pro ungue odorato, rectè Bdellium unguinosum seu electissimum substituitur; ita enim Romanum quoque Antidotarium legit, in cujus defectu Bergomates Ammoniacum Thymiama sumunt, licet nonnulli Blattam Byzantiam, aut Conchylia, quibus Margaritæ innascuntur, pro Ungue odorato compositioni huic injiciant.

Terebinthinæ coquendæ modus in fine libri, inter præparationes Medicamentorum requirendus.

TRO-

TROCHISCI DE EUPATORIO MESUÆ.

℞. Mannæ,
Succi Eupatorii ana unciam unam,
Roſarum unciam ſemis,
Spodii ex Ebore drachmas tres ſemis,
Spicæ Indicæ drachmas tres,
Rhabarbari,
Aſari,
Aniſi ana drachmas duas ſemis.
Cum aqua Cuſcutæ fiant Trochiſci, qui in umbra ſiccati reponantur.

Efficaces ſunt ad omnem lienis & hepatis obſtructionem tumoremq́, præter naturam; febres antiquas, earumq́, rigorem ſanant, morbo regio & hydropi incipienti ſuccurrunt, ſtomachicos juvant, & corporis flatus diſcutiunt.

TROCHISCI DE GALLIA MOSCHATA MESUÆ.

℞. Ligni Aloës crudi drachmas quinque,
Ambræ drachmas tres,
Moſchi drachmam unam,
Mucilaginis Tragacanthi extractæ cum aqua Roſarum, quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

Cerebrum, cor, ventriculum, & reliqua viſcera roborant, vomitum reprimunt, pectoris anguſtias & anhelationes juvant, oris halitum commendant, & ad varias compoſitiones expetuntur: ſuffitu ac vaporatione gratiſſimi, nec non ad delicias odoris ſuavitate quàm maximè accommodati.

TROCHISCI GORDONII.

℞. Quatuor ſem. frig. majorum mundatorum,
Papaveris albi,
Malvæ,
Bombacis,
Portulacæ,
Cydoniorum,
Baccarum Myrtillorum,
Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Pinearum mundatarum,
Piſtachiorum,
Sacchari Candi,
Penidii,
Liquiritiæ mundæ,
Hordei mundi,
Mucilaginis Pſyllii,
Amygdalarum dulcium ana unciam unam,
Boli Armenæ,
Sanguinis Draconis,
Spodii,
Roſarum,
Myrrhæ ana unciam ſemis.
Ex Hydromelite fiant Trochiſci.

Deſcribuntur à Gordonio de Paſſionibus renum, Particula ſexta, cap. 10. Renum exulcerationes ſanant, ſanguinis mictum inhibent, diabeti & gonorrhœæ conferunt, ac ſtranguriam levant. Propinantur, ſi abſterſio expetitur ex Hydromelite, aut decocto Liquiritiæ vel Hordei, ſin verò conſolidandi intentio prævalet, ex lacte aut aqua Chalebeata cum Syrupo vel ſucco Plantaginis, ac ſi exulceratio in veſica extiterit, lacte diſtemperati per ſyringam injiciuntur. Aliam deſcriptionem ſimilium Trochiſcorum ponit idem præfatus Auctor eodem loco cap. 11. quæ Ambram, Succinum, Spicam, Squinanthum, & alia recipit; verùm hæc quam appoſuimus, uſitatior exiſtit.

TROCHISCI HEDYCHROI ANDROMACHI EX GALENO.

℞. Mari,
Aſari,
Amaraci,
Aſpalathi ana drachmas duas,
Schœnanthi,
Calami odorati,
Phu Pontici,
Xylobalſami,
Opobalſami, aut olei Caryophyllorum,
Cinamomi,
Coſti ana drachmas tres,
Myrrhæ,
Folii,
Nardi Indicæ,
Croci,
Caſſiæ ligneæ ana drachmas ſex,
Amomi drachmas duodecim,

Masticħes drachmam unam,
Vini Falerni, quantum sufficit.
Fiant Trochisci, qui in umbra exiccati oleo Caryophyllorum inungantur.

DEscribuntur à Galeno 1. de Antidotis c. 10. ad Theriaces compositionem expetiti. In his cum quædam requirantur Succedanea, pro Maro, si id defuerit (quod tamen ad nos jam deferri cœpit,) Dictamni Cretici folia, pro Aspalatho Santalum Citrinum, pro Xylobalsamo lignum Aloës, pro Opobalsamo oleum Caryophyllorum, pro Costo Angelicam, pro Folio Macis & Cyperi ana partes æquales, pro Amomo Citri semina, ac denique pro Falerno Creticum vinum assumere licebit.

OLeum Caryophyllorum, quod pro Opobalsamo hîc substituitur, apud nos in compositione Trochiscorum horum omittitur; adjicitur autem in Theriacam sub finem ipsius mixtionis.

TROCHISCI DIAION SEU DE VIOLIS NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Flor. Violarum purpurearum viridium drachmas quinque,
Amyli drachmas tres,
Sem. Papaveris albi drachmas duas semis,
Rhabarbari scrupulos quinque,
Sem. Plantaginis drachmam unam,
Balsami, seu olei Caryophyllorum scrupulum unum.
Trita subigantur, & cum aqua Rosarum formentur Trochisci.

THoracis angustias levant, guttur leniunt, ac alvum emolliunt; raro tamen sunt usui.

TROCHISCI DE LACCA MESUÆ.

℞. Laccæ mundatæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Eupatorii,
Absinthii,
Berberum,
Rhabarbari,
Aristolochiæ longæ,
Costi,
Asari,
Amygdalarum amararum,
Rubiæ,
Anisi,
Apii,
Schœnanthi ana drachmam unam.
Cum decocto Aristolochiæ & Schœnanthi, vel succo Eupatorii, aut Absinthii fiant Trochisci.

JEcinorosos, lienosos, & hydropicos adjuvant, febresq́ ex viscerum obstructione natas propulsant, ac urinas potenter movent, quo nomine ascitem pellunt.

TROCHISCI DE MYRRHA RHASIS.

℞. Myrrhæ drachmas tres,
Lupinorum drachmas quinque,
Foliorum Rutæ,
Mentastri,
Pulegii cervini,
Cumini,
Rubiæ,
Asæ fœtidæ,
Sagapeni,
Opopanacis ana drachmas duas.
Dissolvantur Gummi in aceto Scillitico, & cum succo Artemisiæ fingantur Trochisci.

DEscribuntur à Rhase 9. ad Almansorem in menstruæ purgationis retentione; tarditatem enim menstruam sollicitant, quæ ex crassorum & frigidorum copia aut sanguine concreto ortum duxit: attenuant, incidunt, & infarctos meatus aperiunt, fœtum mortuum, sed præcipuè secundinam tardantem præsenti remedio expellunt. Exhibentur è decocto granorum Juniperi.

PRo Pulegio cervino quidam vulgare capiunt; ejus enim maxima vis est in ciendis menstruis.

TROCHISCI PECTORALES CUM AMBRA.

℞. Specierum Diaireos usitatæ scrupulos octo,
Diambræ completæ,
Pulveris

Pulveris radicis Ireos Florentinæ ana scrup. quatuor,
Amyli unciam semis,
Trochiscorum Galliæ Moschatæ veræ scrupulos quatuor, grana octo,
Ambræ gryseæ veræ scrupulum unum, grana octo,
Sacchari albissimi uncias sex,
Candi albi,
Penidii ana uncias tres,
Mucilaginis Tragacanthi cum aqua Rosarum factæ, quantum satis.
Fiant Trochisci.

In catarrho & defluxionibus è capite variis ad asperam arteriam & cavitatem pectoris inprimis utiles sunt; lentorem catarrhi incîdunt, sputum promovent, & expectorationi humoris influxi conducunt.

TROCHISCI RAMICH MESUÆ.

℞. Succi Acetosæ uncias sedecim,
Rosarum unciam unam,
Baccarum Myrti uncias duas.
Semel fervefiant & colentur; adde colato,
Gallarum recentium accuratè tritarum uncias tres.
Coquantur iterum aliquantulum, deinde inspergatur sequentium specierum minutissimus & optimè commixtus pulvis.

℞. Rosarum unciam unam,
Santali Citrini drachmas decem,
Gummi Arabici unciam unam semis,
Sumach,
Spodii ana unciam unam,
Omphacii, seu Agrestæ drachmas septem,
Granorum Myrti uncias quatuor,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucis Moschatæ ana drachmas quatuor.

Misce omnia simul, & extende in scutella lapidea dum siccentur. Exiccata rursus in tenuissimum pulverem terantur, & formentur Trochisci parvi cum Camphoræ aureo seu denario uno, hoc est, drachma una & septima ejusdem parte & sufficienti aqua Rosarum, ac in umbra libera exiccati reponantur.

Hos Trochiscos aliquot compositiones recipiunt, eosdem tamen usurpamus in intestinorum & alvi totius lævitate, acriumq; humorum per sedem profluvio. Infusi enim acrimoniam obtundunt, & impetum refrenant, eoq; nomine choleræ morbo succurrunt: hæmorrhagiam omnem sistunt naribus immissi, aut medicamentis admoti, viscerum languores, ventriculi, hepatis, & cordis imbecillitates firmant.

Sunt, qui succi Oxalidis loco succum Cydoniorum sumunt immaturum, Trochiscosque aromatisant Moschi drachmæ unius quartâ parte. Præterea pro Myrti granis succum baccarum Myrti Fuchsius legit, qui in compositione hac maximè probandus esset, si modò apud nos extaret, aut commodè haberi posset.

Ramich mixturam ex Gallis & uvis passis significat.

TROCHISCI DE RHABARBARO MESUÆ.

℞. Rhabarbari optimi drachmas decem,
Succi Eupatorii,
Amygdalarum amararum ana drach. quatuor,
Rosarum drachmas tres,
Spicæ Indicæ,
Anisi,
Rubeæ radic.
Absinthii,
Asari,
Sem. Apii ana drachmam unam,
Aquæ Cuscutæ, quantum sufficit.
Fiant Trochisci.

Horum usus celebris est in febrium prolixarum declinatione, impendente malo corporis habitu: plurimùm namque prosunt ictericis, hydropicis, hepaticis, & cachecticis; tumoribus doloribusq; ventris inferioris medentur, obstructiones reserant, formæ corruptionem ac fœditatem emendant, nec non affectus jecoris inveteratos aquei, acris ac serosi humoris dejectione tollunt.

TROCHISCI DIARHODON NICOLAI.

℞. Rosarum viridium drachmas tres,
Spodii drachmas duas,
Santali rubri drachm. unam semis, grana septem,
Albi drachmam unam, grana duodecim,
Croci scrupulos duos semis,
Camphoræ scrupulum semis.

Rosas recentes contunde in mortario lapideo sine intermissione, tùm reliqua in pulverem redacta adde, & cum aqua Rosacea sub finem Camphoram addendo formabis Trochiscos, quos in umbra siccatos usui reserva.

Dysentericis, cœliacis, jecinorosis, & stomachicis conferunt.

TROCHISCI DE ROSIS RHASIS.

℞. Rosarum rubearum unciam semis,
Ligni Aloës drachmas duas,
Masticheș drachmam unam semis,
Cinamomi,
Absinthii Pontici,
Nardi Indicæ,
Cassiæ ligneæ veræ,
Schœnanthi ana drachmam unam.

Cum vino veteri, & decocto quinque radicum aperientium formentur Trochisci.

Efficaces sunt ad jecoris obstructionem, ac febres antiquas, icterum, & aquam intercutem; ventriculi & nutritivarum partium imbecillitatem corrigunt.

HI sunt Trochisci de Rosis, qui pilulas de Rhabarbaro ingrediuntur. Ῥοδίδες autem seu Rosei Pastilli alii describuntur à Dioscoride lib. 1. cap. 113. ab his facultatibus non multùm differentes, quibus Myrrham insuper addit.

TROCHISCI DE SANTALIS MESUÆ.

℞. Trium Santalorum ana unciam semis,
Rosarum drachmas tres semis,
Berberum, *aut succi eorundem inspissati*, drachmas tres,
Boli Armenæ,
Sem. Cucumeris,
Cucurbitæ,
Citrulli,
Portulacæ,
Spodii ana drachmas duas,
Camphoræ drachmam semis.

Cum aqua Portulacæ fiant Trochisci.

Ad febrem ardentem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & sitim levandam usurpantur.

TROCHISCI DE SCILLA GALENI.

Scillam initio Julii collectam, mediæ magnitudinis, plenam, candidam, cortice primo detracto, & parte duriore cui radiculæ adhærent abjectâ, farinâ subactâ involves, & eò usque in clibano coques, donec farina probè siccata sit, & eâ perforatâ stylo ligneo tentabis, num Scilla undique tenera sit. Ea exempta, partem interiorem diligenter teres, cui admiscebis farinæ Ervi tenuissimè cribratæ uncias octo ad singulas libras, formabis Trochiscos ponderis duarum drachmarum, & siccabis in superiore parte ædium meridiem spectante, sæpiùs obvertendo donec probè siccati sint, deinde repone.

Describuntur à Galeno 1. de Antidotis, & in Theriaca ad Pisonem; ejus enim compositionem ingrediuntur.

PRo farina Orobi seu Ervi rectè hic à nobis substituitur pulvis radicum Dictamni albi, seu Fraxinellæ.

TROCHISCI DIASPERMATON GALENI.

℞. Sem. Apii,
Ammeos ana unciam semis,
Anisi,
Fœniculi ana drachmas duas,
Opii,
Cassiæ ana drachmam unam.

Cum aqua pluvia formentur Trochisci.

Dantur ex passo, aut aqua, ad omnes internos affectus dolorificos, sanguinem rejectantibus apprimè conferunt, ac somnum conciliant.

TRO-

TROCHISCI DE SPODIO CUM SEMINE ACETOSÆ MESUÆ.

℞. Roſarum rubearum unciam unam ſemis,
Spodii drachmas decem,
Sem. Acetoſæ drachmas ſex,
Portulacæ,
Coriandrorum præparatorum,
Sumach ana drachmas duas ſemis,
Amyli uſti,
Balauſtiorum,
Berberum ana drachmas duas,
Gummi Arabici aſſati drachmam unam ſemis,
Omphacii, ſeu Agreſtæ, quantum ſatis.
Fiant Trochiſci.

IN febribus bilioſis cum alvi fluore præſtantes ſunt; inflammationem ventriculi & hepatis, ac ſitim continuam ſedant.

TROCHISCI SUBLINGUALES COMPLETI CONTRA PESTEM.

℞. Extracti ligni Aloës grana decem,
Specierum cordialium Alexandri Benedicti drachmam unam,
Diamoſchu dulcis drachmam ſemis,
Radicum Iridis Florentinæ ſcrupulos duos,
Olei corticis Citri guttas tres,
Zedoariæ guttas duas,
Sacchari albi uncias octo,
Ambræ gryſeæ grana quatuor,
Moſchi grana duo,
Zibethi granum unum,
Mucilaginis Tragacanthi cum aqua Roſarum factæ, quantum ſatis.
Fiant Trochiſci.

TROCHISCI SUBLINGUALES INCOMPLETI.

℞. Pulveris radicum Angelicæ unciam ſemis,
Pimpinellæ,
Seminis Angelicæ,
Corticis Citri ſicci,
Pulveris Zedoariæ ana ſcrupulos duos ſemis,
Sacchari albi uncias ſeptem.
Cum mucilagine Tragacanthi ex aqua Roſarum facta, quantum ſatis.
Formentur Trochiſci.

TROCHISCI DE TERRA SIGILLATA MESUÆ.

℞. Sanguinis Draconis,
Gummi Arabici aſſati,
Trochiſcorum Ramich,
Roſarum rubearum,
Amyli exiccati,
Acaciæ,
Hypociſtidis,
Lapidis Hæmatitis,
Balauſtiorum,
Boli Armenæ,
Terræ Sigillatæ,
Corallii rubri,
Charabe ana drachmam unam,
Spodii de Ebore,
Margaritarum præparatarum,
Tragacanthi,
Sem. Papaveris nigri ana drachmam unam ſemis,
Roſarum drachmam unam,
Portulacæ,
Cornu Cervi uſti,
Thuris maſculi,
Conorum Cupreſſi,
Croci ana drachmas duas,
Aquæ Plantaginis, quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

SAnguinem undecunque manantem & ſputa cruenta cohibent, ac varii generis hæmorrhagias ſiſtunt, fœminarum menſtruam purgationem immoderatiùs fluentem morantur: intus ſumpti vel cum ſucco Polygoni aut Plantaginis ac ovi albumine coxis & pubi illiti, aut cum conveniente liquore utero immiſſi, cruento item lotio medentur, ac dyſenterias, diarrhœas & alvi profluvia compeſcunt. Potentiùs id præſtant, ſi eis addatur Opium, quod aliqui compoſitioni huic drachmarum duarum pondere in univerſum adjiciunt.

TRO-

TROCHISCI DE SULPHURE ET TUTIA.

℞. Sulphuris vivi,
Camphoræ,
Tragacanthi ana drachmam unam,
Tutiæ præparatæ unciam semis,
Cum infusione Tragacanthi, ex aqua Rosarum facta, quantum satis.
Fiant Trochisci.

AD varia superficiei corporis vitia, impetiginem, phlogosin, herpetem, phlyctenas, rhagades, erysipelata conducunt, si cum aqua appropriata dissolvantur, & parti dolenti sæpius imponantur.

TROCHISCI DE VIOLIS SOLUTIVI MESUÆ.

℞. Violarum nigrarum mediocriter exiccatarum drachmas sex,
Turbith drachmas quatuor,
Succi Glycyrrhizæ,
Scammonii præparati,
Mannæ ana drachmas duas.
Cum Syrupo Violato fiant Trochisci.

USurpantur in expurganda pituita lenta & viscida, quæ thoracis vias intercipit & suspiriosos facit, bileq; vitellinâ permixtâ deturbandâ.

TROCHISCI E VIPERA GALENI.

℞. Carnis viperinæ Anetho, sale, & aquâ coctæ uncias octo,
Panis triticei purissimi, aut bis cocti triti & cribrati uncias duas.
Formentur Trochisci cum jure, in quo decoctæ fuerint carnes viperinæ, & inungantur oleo Caryophyllorum, quod proximè accedit ad naturam Balsami. Siccentur in loco umbroso, libero, ventoque perflabili, per dies quindecim, aut eò amplius. Sæpè autem sunt convertendi, donec probè exiccati fuerint; deinde in pyxidem vitream, aut figulinam vitreatam benè obturatam reponendi. Annum integrum perseverant, quanquam longè meliùs fuerit, haud multò post, quàm ipsos confeceris, Theriacam odornare. Qui porrò diutiùs conservare volet, subinde eos à pulvisculo abstergat, qui illis obnasci consuevit; nam si diutiùs inhæreat, pastillos exedere & cariosos reddere solet. Hoc autem modo ad tertium annum usque conservari possunt.

TRochisci hi sunt basis Theriacæ. Cutaneis morbis, viperarum morsibus pestilentialibus conveniunt; elephantiacos juvant, oculorum caliginem atque obscuritatem emendant, nec non visum ipsum acuunt.

DE Viperarum delectu, & Trochiscorum horum præparatione, vide plura apud Fœsium, Bartholomæum Marantham, Baldum Angelum Eugubinum, & Galenum ipsum.

TROCHISCI DE XYLOALOE MESUÆ.

℞. Lingni Aloës,
Rosarum rubearum ana drachmas duas,
Mastiches,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Galliæ moschatæ,
Spicæ Indicæ,
Macis,
Nucis Moschatæ,
Cubebarum,
Cardamomi utriusque,
Pastinacæ,
Corticum citri ana drachmam unam semis,
Moschi,
Ambræ ana scrupulum semis.
Cum melle Passulato fiant Trochisci.

VEntriculum, cor, & hepar, ac membra alia debilia roborant, oris fœtorem abigunt, cordis palpitationem & syncopas auferunt; hydropicis auxiliantur, ac pestilenti constitutioni sunt medendo.

ANIMADVERSIONES CUNCTAS HUIUS CLASSIS COMPOSITIONES CONCERNENTES.

EX variis & diverſæ ſpeciei ingredientibus, è tribus Regnis depromptis, hi ſimiliter *Trochiſci*, de quibus in hac claſſe nobis ex inſtituto ſermo eſt, conficiuntur, ità ut non niſi formâ externâ, à *ſpeciebus* vel *confectionibus* prioris claſſis diſcrepent, proindè etiam cuncta, quæ de illis ſuperiùs annotavimus, meritò & hîc locum habere poſſunt; cum tot ac tantæ huic, atque ſuperiori claſſi inconcinnæ ſint inſertæ *compoſitiones*, quæque proindè non minùs, ut ipſæ, exploſionem merentur, paucis ſaltem exceptis, *Trochiſcis nimirùm ſublingualibus, Bechicis albis, rubris & nigris*, uſui medico interno deſtinatis, & quæ *ſuffumigiis* inſervire poſſunt, *De Benzoë & Alipta Moſchatæ Nicolai*. Reliquæ autem *compoſitiones omnes*, ob quam ſingularem rationem, in hanc formam *Trochiſcorum* ſcilicet redactæ ſint, non video; cùm, ſi in uſum trahi debeant, neutiquam ſub hac forma aptæ ſint, ut ægrotantibus exhibeantur: Sunt enim *Trochiſci* duriſſimi à *Tragacantho* (cujus beneficio in hanc formam utplurimum coagmentantur) adeò compacti & indurati, ut poſtmodum difficillimæ triturationis ſint, piſtillo etiam & mortario tenaciſſimè adhæreant, quod quidem aliter fieri nequit; nam ubi tot *diverſæ inter ſe repugnantes ſpecies*, ope alicujus *mucilaginis* in unam maſſam cogendæ ſunt, non poſſunt non ad ulteriorem triturationem inhabiles reddi, præſertim ſi *reſinoſa gummata vel ſucci concreti*, iis immiſta ſint, quæ ut alioquin motus eſt, ſemper ſigillatim pulveriſata aut diſſoluta, *compoſitionibus* coadunari debent. Si itaque neceſſum ſit, hoſce *Trochiſcos* (exceptis ſuperioribus denominatis) quoties in uſum trahi debent, priùs pulveriſare (integri enim, nunquam vidi, quod exhibiti fuerint, neque ità exhiberi poſſunt, cùm ab humiditate oris vel ſalivâ tam promptè diſſolvi nequeant, nec etiam deglutiri uti *pilulæ*) cur non in forma *pulveris* relicti, aut in aliam aliquam formam uſui non repugnantem redacti ſunt? Accedit & hoc incommodum, quòd plures *Trochiſci*, maximè qui vi adſtrictoriâ pollent, quando ægrotis, utut iterum in pulverem redacti, propinentur, vires ſuas propter *mucilaginem Tragacanthi*, quâ obducti ſunt, & quæ tenaciter illis impacta eſt, commodè exſerere nequeant, ac magnoperè ab adhærente illa *mucilagine* impediantur. Quin etiam *Trochiſci de Aniſo*, in qua forma, & quomodo illis ægris exhibendi ſint, libenter ſcirem? *Trochiſci* item *Cypheos & Hedychroi*, cur ſigillatim pro *Theriacæ & Mithridatii confectione* proſtent, cùm ferè omnia horum *Trochiſcorum* ingredientia *Theriacam & Mithridatium* ipſa ingrediantur? de quibus plura in eorundem, *Theriacæ* nimirùm & *Mithridatii confectionibus*, nobis diſſerenda erunt? Cæterùm *Trochiſci pectorales*, ex quot *compoſitis* illi conſarcinati ſunt? Et ſi exacta ipſorum *compoſitorum* inſtitueretur computatio, & quantum ſingula doſis de hoc vel illo eorum ingredientium gauderet, accuratiori examine trutinaretur, ſimili diviſione granorum impoſſibili hîc opus foret, illi quæ in *animadverſionibus præcedentis claſſis*, inprimis ſuper *confectionem pectoralem & Tragæam groſſam*, non ſine magno noſtro labore, & accuratâ diligentiâ facta eſt. Inſuper *Trochiſci de Violis ſolutivi*, dic amabo, quomodo iſti adhibendi, & ægrotantibus propinandi ſint, vel quomodo commodè denuò in pulverem redigi queant? quaſi verò ſub nulla alia forma commodiori *Cathartica medicamenta* proſtarent, ægris exhibenda; Et cur *Trochiſcis de Xyloaloë* etiam ſigillatim *Trochiſci Galliæ moſchatæ* addi debent, cum tamen *lignum Aloës, Moſchus & Ambra*, utpotè ex quibus ſolis & non aliis ingredientibus *Gallia moſchata* conſtat, & hos ipſos etiam *Trochiſcos*, ſcilicet *de Xyloaloë* ingrediantur? Nonnè ſatiùs fuiſſet, *Ambræ, Moſchi, & ligni Aloës* recentium quantitatem in *compoſitione* augere, quàm *Galliam moſchatam*, ſive præfatas, ex quibus illa componitur, *ſpecies* priùs cum *glutine Tragacanthi*, in *Trochiſcos* compactas, demùm addidiſſe?

Tandem, ne *Trochiſcos de Viperis* prætercam, & quid de eorundem præparatione ſingulariter ſentiam, ingenuè ut aperiam; horum plurimæ quidem proſtant *compoſitiones*, attamen in nullô alio diſcrepantes,

pantes, quàm in ſola quantitate *Panis* addendâ. Maneamus jam in præſcripta formula: neque enim opus habemus, ut denominatos in adjuncta animadverſione Authores, de *delectu viperarum* aut horum *Trochiſcorum* præparatione conſulamus, vel ipſorum Authoritatem emendicemus, ſufficiet ea huc adducere, quæ hiſce noſtris oculis uſurpavimus & manibus perfecimus. Itaque, quòd præparationem inprimis & *compoſitionem illorum Trochiſcorum* concernit, dico & aſſero, ipſam omni experientiâ & ratione deſtitui: Etenim impoſſibile eſt, ut ℥ *viij carnis viperinæ coctæ & humidæ cum duabus unciis panis* in maſſam cogantur, undè poſtea *Trochiſci* efformandi ſint, multò minùs de *jure ejusdem carnis viperinæ* (in quo tamen potiſſimæ *viperarum* vires reconditæ ſunt, ipſaque earundem *eſſentia* veluti, non ſecùs quàm in *gelatinis caponum*, eorundem vis reſtaurativa deliteſcit, adeóque vel maximè neceſſarium & conſultum eſſet, ut vel totum adderetur,) quicquam addi poteſt; eo enim admixto, liquidiſſimam quandam pultem, non verò maſſam ullam unquam efficeres. Scire autem forſitan deſideras, Lector benevole, quo pacto & quâ ratione *Trochiſci hi viperini* in Italia conficiantur, utpotè ex qua magnis ſumptibus & impenſis in Germaniam, reliquaſque regiones ſpecioſis teſtimoniis ornati & muniti tranſportantur? Id ſanè longâ ſerie, prout ipſe ſæpiùs hujus confectionis ſpectator fui, & accuratè illam obſervavi, verbotenùs deſcripſiſſem, niſi ſingularia quædam me deterrerent, ac quaſi ſufflaminarent: Quin potiùs, amice Lector, exoptarem, ut ipſus hujus rei experiundæ exemplum faceres, accipiendo nimirùm *aliquot ſerpentes Germanicos*, eoſque capitibus & caudis detruncatis, exemptiſque interaneis in *ſ. q. aquæ cum ſale & Anetho* coqueres, donec *caro* ab *oſſibus* ſive *ſpinis*, tædioſo ſatis labore, (qui labor in Italia utplurimum mulierculis commendatur) ſeparari queat. Hinc accipienda *caro illa humida diffluens*, nec non *juſculum* in quo *viperæ* decoctæ ſunt, quibus addatur *panis biſcocti pulveriſati, quantum ſuffecerit, ad maſſam tenacem efficiendam*, ut ex illa exactè & diu in mortario contusâ, *Trochiſci* efformari queant, ac reipsâ experiêre, quàm inſigni quantitate *panis* opus fuerit, pro *uncia unica carnis viperinæ*, in maſſam redigendâ cum ſuo *brodio*. Næ, ſi mihi fidem adhibere velis, *unciæ quinque, ſex, ſeptemvè vel octo etiam*, prout plùs minuſvè *juſculi liquidioris* habueris, vix ac ne vix quidem ſufficient, pro *uncia una carnis*; Tali, in rei veritate, baſi & fundamento gaudet noſtra *Theriaca*; Nec tibi perſuadeas velim, juxta præſcriptum modum, meliores *Trochiſcos* confectos ex oris illis ad nos transferri, licet vel centum teſtimoniis confirmati nobis commendentur. Differentiam *viperarum* ratione ſexûs quod attinet, ſcilicet an maſculi eſſe debeant vel Fœminæ (quæ poſtremæ à Galeno, & aliis pleriſque ad imitationem quidem dicti Galeni commendantur,) ex quibus hi *Trochiſci* conficiantur, mehercle parùm refert, modò ex montanis ceu locis ſalubrioribus oriundis, non verò paludoſis inſalubribus, in quibus quidem locis copioſior earundem proventus, *prædicti Trochiſci* parentur: Et hæc quoad modum præparandi vulgarem.

Nunc quædam diſquiſitione digna circa dictum præparandi modum occurrunt: *primò*, cur Galenus (quem etiamnum moderni Medici ſequuntur,) ex ſola *carne Viperarum*, non verò ſimul ex *oſſibus & ipſis illarum cordibus ac jecinoribus*, prædictos *Trochiſcos*, parare præceperit, eaque unà cum interaneis, ceu quibus *cor & hepar* annexa ſunt, tanquam inutilia abjecerit; cùm tamen ex ipſis aliàs egregia & efficaciſſima conficiantur *Bezoardica & Alexiteria*. Id ſanè ſine experientia & inſigni ratione factum eſſe arbitror: Nam ſi *caro viperina* tàm eximiis pollet virtutibus, cur non iiſdem vel majoribus etiam *cor & hepar*, quæ ipſarum principaliora viſcera ſunt, quibus nimirùm vivunt & in vita conſervantur, item *ſpinæ vel oſſa*, quibus radicalis ſubſtantia maximè impacta eſt, prædita eſſe deberent. *Secundò*, ecquid ſibi vult *additio panis*, quidque *coctio cum ſale & Anetho?* Quod ad *panem* ſpectat, non autumo ullum fore, qui virtutes ſingulares vel Alexipharmacas vel correctivas ab ipſo *Tro-*

chiſcis

chiſcis impertiri poſſe, pertinaciter aſſeruerit, ergò duntaxat conſervationis gratiâ, vel propter formam illam, *Trochiſcorum* ſcilicet faciliùs acquirendam, additus erit? Sed ſi conſervationis gratiâ, ſive ut eò diutiùs in integritate perſiſtant, additus ſit, præpoſterè idipſum factum eſſe arbitror, tùm quòd per ſe *Viperæ exſiccatæ & ſale nonnihil aſperſæ*, aut earum *pulvis* diutiùs aſſervari poſſit, quàm ipſi *Trochiſci*, tùm quòd admiſtione tantæ quantitatis *panis*, præterquam quòd virtus earum nihil prorsùs intendatur, inſuper etiam plurimùm diminuatur. Si verò gratiâ formæ, *Trochiſcorum* ſcilicet citiùs acquirendæ, *panis* additus eſt, reverà nec operæ precium, nec rectæ rationi conſonum apparet, ut ob tàm levidenſem cauſam, medicamenta nobiliora in virtutibus ſuis diminuantur; & eò magis abſurdum hoc eſt, cùm in hac forma nullius uſui eſſe poſſint, ſed neceſſum ſit, ut iterùm in pulverem redigantur, ſi uſui medico inſervire debeant. Adjectio autem *ſalis & Anethi*, utrum illa genuina ſit, *Animalium venenatorum, viperarum* ſcilicet, quas illi ſummè venenatas proclamant (cujus contrarium tamen ipſa experientia nos edocuit,) correctio, nullo modo rationabiliter admitti, neque experientiâ confirmari poteſt. Id equidem concedo, *ſali* ineſſe virtutem conſervatricem putredini reſiſtentem; non ſimplicem autem putrefaciendi vim, ſed occultam qualitatem naturæ noſtræ adverſam venenis ineſſe, nemo eſt qui ignorat: Addo etiam, quòd *Anethum ſali ſcilicet addendum*, inter *Alexipharmaca* minimè numeretur, ac idcircò neutiquam illudipſum virulentiam *Viperarum*, ſi quâ illæ ſcaterent, corrigere poſſet. Coctio itidem, in tanta *aquæ copia*, quâ mediante forſitan venenatas Viperarum partes expelli exiſtimant, & illa planè inepta eſt; *veneni* enim nil ſpirant, dum pro *pulvere*, vel etiam pro *ſale Viperæ in M. B.* exſiccantur; nec *earum aqua per deſtillationem in dicta exſiccatione copiosè prolecta*, ullatenus aliquâ qualitate noxiâ infecta, ſed potiùs ſalutifera eſt, præſertim *ſi vivæ Viperæ optimè mundatæ* Alembico immiſſæ fuerint. Accedit præterea & hoc abſurdum, quòd *juſculum illud*, in quo *Viperæ* ſufficienter decoctæ ſunt, & cui potior *Viperarum virtus* jam impacta vel impreſſa eſt, vel abjici, vel unà cum *carne* in *Trochiſcos* (licet ad Gelatinam uſque exhalet,) redigendum, magna *biſcocti panis* quantitas addi debeat; utrumque autem malum & abſonum eſſe, quis non videt? Porrò, quòd *Viperæ* non tàm ab antiquis, ſed quod mirari ſubit, etiam à modernis Scriptoribus & Medicis, tantoperè venenatæ proclamentur, earum tamen uſum ſummè ſalutarem, in morbis etiam aliàs incurabilibus, Leprâ videlicet, aliiſque compluribus commendant, (*vide Quercetanum capit. de Trochiſcis viperarum,*) illa ipſa directè oppoſita ſunt, & contradictionem involvunt; nam *venena* alioquin, ceu naturæ noſtræ toto genere infeſta, vitæ fontem deſtruere ac demoliri, vitamque ipſam exterminare potius, quàm eandem inſtaurare ſolent: Sed hæc neutiquam eveniunt, ſive à ſanis, ſive leproſis *Viperæ, vel coctæ vel in pulverem redactæ, vel etiam in vino extinctæ* aſſumantur; Ergò.

Sunt inſuper inter modernos Medicos plurimi, qui, cùm vera *veneni Viperarum* cognitio eos lateat, aliquas ſaltem earundem partes venenatas, quaſdam verò ſalutiferas eſſe firmiter aſſerant: Sed ſi *Vipera integra* in *vino* extincta leproſos reſtituat (*quod teſtatur Galenus & Quercetanus loco ſupra citato,*) nec non ſi fœminæ quædam nobiliores Anglicæ (uti ex fida relatione Anglorum habeo,) de *vino tali viperino*, ſive in quo *Viperæ* extinctæ ſunt, quaſi interno Coſmetico ad pulchritudinem corporis vultûſque & univerſæ cutis formoſitatem comparandam, abſque ullo damno ac ſanitatis detrimento, bibant; corruet etiam aſſertio *partium Viperarum venenatarum, fellis* ſcilicet, *caudæ & capitis*; (iſtæ enim ſunt, quæ communiter pro venenatis habentur,) uti nec ego ipſe in illis venenoſitatem aliquam deprehendere potui, ut ut multa millia *Viperarum* mactaverim, & *abſciſſa capita, veſiculas felleas & caudas earundem*, aliâ carne involutas *felibus* & canibus devoranda objecerim; quæ etiam abſque ullo vitæ diſcri-

mine, vel noxa aliqua, consumpsère, nec vel tantillum damni, quoad corporis incolumitatem inde passa sunt. Quotiescunque autem *Vipera iracundiæ œstro percita*, canem morsu sauciaverit, intra decursum aliquot horarum, vel citiùs interdum, subsecutus est effectus miserabili spectaculo satis calamitosus, ità ut in *solo earum morsu, imagine iræ veneno mortifero imbuto*, *Viperarum & Serpentum venenum* consistere, cum subtilissimo Philosopho Helmontio, & Doctissimo Poterio, asserere necesse habeam; quam nostram assertionem luculentissimis suis suffragiis comprobant Viri alii Celeberrimi, qui de iratorum animantium, *hominis* præcipuè, *canis*, *equi*, *lupi*, *felis*, *mustelæ*, & similium morsibus, tanquam summè venenatis ac lethiferis, observationes publicis scriptis commendârunt: Inter illos autem inprimis *Celeberrimus Guilhelmus Fabricius Hildanus, in suis operibus Chirurgicis*, ut adeò opus non sit, superiùs allatam nostram rationem in dubium vocare. Quod autem hujus vel istius animalis morsus, morsu alterius perniciosior, magisque lethalis sit, ex. gr. *Viperarum* magis quàm *Serpentum*, hujus causam, cùm in iracundia magis vel minus intensâ, tùm etiam in acumine dentium, sive cuspide eorundem acutissimâ sitam esse, planè mihi persuadeo; Nàm si dentes illos falcatos, quorum *aliquæ Viperæ* duos tantum, præsertim masculi, aliquæ quatuor & quidem utplurimùm fœminæ habent, ipsis eruas, deinceps morsus earum, eò quod nec profundè dentes reliquos obtusiores & breviores seu minutiores partibus demorsis infigere, nec nervos majusculos puncturâ sauciare valeant, sed solummodò aut maxima parte saltem epidermidem lædant, non æquè exitialis existit. Quam artem probè callent Circumforanei, qui hoc pacto spectatoribns suis egregiè imponunt, utpotè qui non aliter credunt, quàm quòd hi graviter à Viperis demorsi sint, cùm tamen parùm admodum ipsos sauciare potuerint.

Cæterùm quæ supersunt Theorica *de Viperis & Serpentibus* scitu necessaria, eorum tractandi ansam arripiam in *appendice classis decimæ quartæ*, ubi benevolus Lector pleniorem capiet informationem. Nunc verò ventilatâ præparatione *Trochiscorum*, & correctione inutili *carnis viperinæ* rejectâ & explosâ, præmisso itidem discursu, quid de putativa *Viperarum venenositate* sentiendum sit, ulteriùs jam disquiritur, quâ ratione hi *Trochisci Viperarum*, si qua strictè expeterentur, parandi sint; & an eorum loco *pulvus ex puris putis Viperis paratus*, substitui possit, ut hâc ratione *Viperæ* jure basis & fundamentum *Theriaces* dici mereantur; Item quomodo *essentiæ* ex iis præparari queant; Hac de re satis prolixè quidem, sit minùs ingeniosè & acutè, nec non æquè inconcinnè, ut reliqui Authores, qui de *Viperis* scripsère, disseruit *Quercetanus*, *loco superiùs citato*, cujus sententiam & præparandi modos, ceu minus appositos haud iniquè rejicimus, propositurì præparationes aliàs genuinas, magisque rationi consentaneas, quæ tales esse possunt. Nimirum

℞. *Viperarum in locis montanis summo Vere captarum, recentium, nec diu, postquam captæ sunt, asservatarum numero XXX. vel L. aut q. s.* quarum abscissis caudâ & capite, spoliisque detractis, interanea exime, & ab ipsis *cor & hepar* separa, ac unà cum *corpore excoriato*, nonnihil per spinam cultro confracta viventia adhuc, statim cucurbitæ vitreæ immitte, superinspergendo *salis Nitri optimè purificati*, vel quod meliùs est, *salis viperini fixati, ex aliis Viperis antea parati*, suo quoq; loco edocendi, aut, si mavis, *salis Armoniaci sublimati vel optimè purificati particulam*, appositoque capitello, fiat in M. B. igne lento destillatio, liquore satis copiosè prodeunte ad suos peculiares in *Theriacâ* usus, studiosè asservato: Destillatio illa per duos tresvé dies leniter continuanda est, donec *Viperæ* totaliter exsiccatæ in subtilissimum *pulverem* redigi queant. Quòd ipsum, quò commodius fiat, possunt post unius diei peractam destillationem, detracto parùm à cucurbita capitello, *Viperæ* semel atque iterum, bacillo ligneo vel immissâ manu, inverti, ne ubi in unam massam conglobatæ fuerint, earum intregra impediatur exsiccatio; utque hâc ratione prohibeamus, quò minus fundo & lateribus cucurbitæ vitreæ

treæ tenaciter adhæreant, difficulter tandem à vitro sine ruptura separabiles. Secùs si in clibano, prout alii Authores præcipiunt, & uti ubivis locorum ferè evenit, *Viperæ* exsiccentur, *non subtilem & friabilem, sed floccis totaliter refertum, nec non rancorem facilè contrahentem pulverem* acquires.

Hic *pulvis Viperarum simplex*, nec ullâ re peregrinâ permixtus, potest pro intentione Medici & conditione subjecti vel affectûs aromatizari *Ambrâ, Moscho, Elæosaccharis, confortantibus Alexipharmacis*, aut similibus aliis, qui tùm in *sua propria aqua* in exsiccatione Viperarum superiùs per Alembicum, prolectâ, etiam si lubido fuerit, cum aliquo *Syrupo vel Cinamomi vel corticum Citri* edulcorata, commodissimè ægrotantibus sine nausea *à* ℈ß *ad* ℈j, tempore necessitatis propinari potest. Et jure meritò hic *pulvis* loco *Trochiscorum Theriacæ* admisceri deberet, id quod à me primò Anno 1649. in Inclyta Patavina, præsentibus diversarum Nationum Doctissimis Viris, magno cum applausu, tentatum est. Et si forsan, Lector benevole, formulas aliquot *pulverum ex Viperis* more prædicto confectorum desiderares, jungo horum sequentes: utpotè,

PULVIS VIPERARUM CONFORTANS.

℞. *Ambræ gryseæ* ℈j. *cum* ℈j *vel* ℈ß *sem. Citri excort. subacti*,

Dissolvatur in mortario vitreo cum

Ol. stillat. Cinamomi,
Macis ana ℈ß,

Quibus adde

Pulveris viperini, simplici modo superiùs edocto præparati ℥ iiij,
Sacchari Citrati nostri ℥ iij.

Fiat omnium *pulvis subtilissimus* & præstantissimus corroborans, cui, si quis *Moscho* delectetur, ejusdem ℈ß. addi potest, *Dosis* ℈j. *ad* ℈ ij. in jusculo caponis & vino.

PULVIS VIPERARUM ALEXIPHARMACUS.

℞. *Pulv. viperini simpliciter parati* ℥ iij.
Pulv. Florum Sulphuris ℥ j,
Myrrhæ opt. ʒ vj,
Ol. stillat. Angelicæ,
Rutæ,
Nucis Moschatæ expr. ana ℈ j.

Misce, fiat *pulvis subtilissimus*, cujus *dosis à* ℈ j. *ad* ʒß. vel etiam urgenti necessitate *ad* ʒj, in aqua aliqua Alexipharmaca.

PULVIS VIPERINUS ALEXIPHARMACUS ALTER.

℞. *Pulveris viperini simpl.* ℥ iij,
Sacchari albissimi citrati ℥ ij,
Ol. stillat. Rutæ,
Angelicæ,
Citri cort. recent. ana ℈ j.

Misce exactè, fiat *pulvis subtilissimus*, cujus *dosis* & utendi modus ut suprà.

His similes & quidem efficaciores *pulveres ex solis cordibus & hepatibus Viperarum* confici possunt, uti sequitur

BEZOARDICUM ANIMALE, SIVE PULVIS EX SOLIS CORDIBUS ET HEPATIBUS VIPERARUM.

℞. *Corda & jecinora ex mactatis & vivis adhuc Viperis excerpta, numero L. vel C.* eaque consperge, dum adhuc vivunt, *sale proprio Viperarum fixato*, (vel *sale Theriacali* quodam, quorum præparationes vide in *animadversionibus classis decimæ quartæ super appendicem*,) & statim immissa Alembico vitreo suo capitello munito, in Balnei calore exsicca, *aquâ, quæ prodit, studiosè seorsim asservatâ*. Exsiccata in Alembico *corda & jecinora* in pulverem redige subtilissimum, quem ad lubitum *Ambrâ gryseâ* vel *oleis destillatis* cùm Alexipharmacis, tùm aliis confortantibus, ad normam *pulveris Viperarum simplicis* aromatizare poteris, vel alterius consistentiæ ex eodem conficere medicamenta, ut si exoptares *Trochiscos*, qui adhuc longiori forsitan tempore, propter consistentiam suam compactam, integris viribus conserventur, ii commodissimè ex *hoc*, vel *simplici Viperarum pulvere*, cum *aqua ejusdem pro-*

pria, addito *Gummi quodam appropriato*, vel portiunculâ cujusdam *Elæosacchari*, efformari possent; Aut si pro sola *Theriaca* expetantur *Trochisci*, potest *pulvis Viperarum prædictus simplex*, cum particula *Myrrhæ* in *vino* dissolutæ, vel *essentiâ Viperarum*, (quam mox edocebo,) in massam & *Trochiscos* efformari laudabiles, omni jure pro *basi Theriacæ* habendos; Si verò ad alium usum, confortantem puto, adhibendi essent hi *Trochisci*, non abs re foret, illos (uti paulò ante monui) ex *pulvere Viperarum* cum quodam *Elæosaccharo*, & propriâ earundem *essentiâ*, additâ etiam *Ambrâ* conficere modo sequenti:

TROCHISCI VIPERINI CONFORTANTES ET ALEXIPHARMACI.

℞. *Sacchari albissimi aquâ viperinâ in exsiccatione earundem prolectâ soluti ℥ix.*

Redigatur coquendo ad *consistentiam Tabulati*, in quo remoto ab igne & nonnihil refrigerato eliqua

Ambræ gryseæ ʒj, vel ʒiß,
addendo
Bezoardici animalis superiùs traditi ℥ ij,
vel loco hujus
Pulv. viperini simplicis ℥ iij,
Ol. stillat. Cinamomi,
Macis ana ℈ ij.

Fiat *pulvis*, qui additâ s. q. *essentiæ viperinæ sequentis*, cogatur in massam tenacem, ex qua formentur *Trochisci* delicatissimi,

TROCHISCI ALII ALEXIPHARMACI ET CONFORTANTES.

℞. *Sacchari albissimi pulverisati, ℥x.*

Solvatur supra ignem cum s. q. *succi ex corticibus Citri extimis expressi*, sine coctione vel ebullitione, ac si *Tabulæ ex succo Citri* confici deberent, cui statim ab igne remoto, adde

Bezoardici animalis supradicti ℥ ij.
vel ejus loco,
Pulveris viperini simplicis ℥ iij.
& cùm refrixerint
Olei Citri ex corticibus recentibus non putrefactis destillati ʒj.

Fiatque *pulvis*, qui additâ s. q. *essentiæ viperinæ* sequentis, vel si illa desit, *succi illius ex corticibus Citri expressi*, cogatur in massam, ex qua formentur *Trochisci delicatissimi confortantes & Alexipharmaci.*

Sequitur nunc prænominata *essentia viperina*, quæ si diutiùs ad futuros usus asservanda est, cum *spiritu vini* paretur, sin minùs, & pro confectione *Theriacæ* duntaxat expetatur, cum *vino, vel Malvatico, aut alio generoso & potenti* ipsius instituatur præparatio, utpotè

ESSENTIA VIPERINA ALEXIPHARMACA.

℞. *Viperarum in locis montanis captarum, vel* (si lubet, & quod meo judicio idem esset, æquè benè etiam pro *pulvere*, quàm *Trochiscis* efformandis.) *Serpentum Germanicorum in montibus locisq́; sanis degentium Numero xxx, ad centum usque vel quot libuerit*, quos (uti superiùs innuimus) repurgatos & exuviis spoliatos, cum suis *cordibus & hepatibus*, citissimè, dum adhuc vitâ integrâ gaudent, in *spiritum vini vel vinum Malvaticum (x, vel xv, aut xx Viperas* recipiendo pro *mensura una vel ℔ iv, unciis scilicet quadraginta octo vini vel spiritûs vini)* in cucurbita oblonga, suo capitello postmodum munienda, contentum immerge & in eodem emori sine: Posteà in M. B. ad dimidias destillando, *spiritum vini* evoca, iterumque affusum secundâ vice ad dimidias abstrahe, & residuo junge; tandem residuo redditum & conjunctum exprime, & per filtrum aut manicam Hippocratis *colatum vel clarificatum spiritum aut vinum imprægnatum* asserva. Tùm ex *relictis & expressis Viperis* destillando *salem*, juxtà modum nostrum, quem in *animadversionibus super appendicem classis decimæ quartæ* edocebo, confice *volatilem*, ac *essentiæ jam factæ* junge, quæ invicem in phiola probè munita loco tepido per diem unum vel alterum digere, usuique tandem asserva; addendo etiam, si lubet, *ol. stillat. Cinamomi, vel corticum Citri recentium s. q.* si illa cum *spiritu vini* sit parata. Hæc *essentia*, an benè vel malè confecta sit, quivis facilè judicare poterit, ubi illam penitiùs inspectam, æquâ rationis &

nis & judicii lance, probè ponderaverit.

Aliam *essentiam ex cordibus & hepatibus Viperarum siccis cum suo sale proprio fortificatam*, tradit *Clarissimus Schröderus in Pharmacopœa Medico-chymica, cap. de Viperis l. 5.* quæ ipsa ex meis Collegiis Chymicis Patavii habitis profecta est; cui tamen illam, quam nunc descripsimus, ceu longè efficaciorem meritò præferendam esse judicamus.

Suppetit nobis alia *essentia viperina ex cordibus & hepatibus Viperarum vivis* præparata, quæ se habet in modum sequentem.

ESSENTIA VIPERINA ALIA.

℞. *Centum circiter corda Viperarum & jecinora totidem*, eaque recentia & viva in *libras tres spiritûs vini optimi* immerge, & in eodem emori sine, ac ulteriùs modo in *præcedenti essentia* indigitato extrahendo, destillando & separando procede, cui tandem junge

Salis Viperarum volatilis ℥ ij,
Ol. stillat. Cinamomi,
Citri ex cort. recent. ana ʒ j.
Ambræ gryseæ in prædictis oleis destillatis prius solutæ ʒ j, *vel* ʒ ij.

Tum mixta digere aliquandiu, & acquires *essentiam nobilissimam*, cujus *dosis* ℈ß. *ad* ʒ j. in *vino* vel alio vehiculo convenienti.

Si quod insuper ulli Magnati arrideret *vinum viperinum* pro restauratione virium totius corporis, potuque ordinario, posset illud parari modo sequenti. Nimirùm,

Viperæ XL. vel L. statim atque mactatæ sunt, modoque supradicto in essentiam præparatæ unà cum *cordibus & jecinoribus*, *tribus vel quatuor mensuris vini optimi* cucurbitæ vitreæ oblongæ capitello muniendæ infusis, immergantur, in eoque emori permittantur, à quo post unius alteriusvè diei digestionem, tertia ferè pars per M. B. destillando evocetur, ac residuo iterùm affundatur; qui labor, abstractio scilicet & reaffusio *tertiæ partis vini*, ut eò meliùs arctiusque *virtus viperarum illi* communicetur, denuò reiteretur. Dein *Viperæ* exprimantur, & *vinum earundem essentiâ imprægnatum*, coletur, colatum filtrando per chartam emporeticam vel manicam Hippocratis clarificetur, ac *uni urnæ alterius vini generosi* commisceatur: Cui, si insuper odorem & saporem aromaticum conciliare velis, facilè illud factu erit, addendo saltem nonnulla *Aromata, Moschum, Ambram* & similia.

Tandem, ne quicquam intactum, quod ad *Viperas* spectat, & usui medico inservire possit, silentio prætereamus, è re fore judicavi, dum de iisdem nobis adhuc sermo est, ut paucis tantam ubivis gentium deprædicatam *caponum & gallinarum viperinis carnibus factam saginationem* attingamus: Quomodo nimirùm illa (cum nonnulli magni Germaniæ Principes, *eâdem saginâ nutritis caponibus & gallinis*, non sine insigni emolumento vescantur) legitimè peragenda sit: Ne, si fortè quidam nauseâ detineantur, & propterea medicamenta ex *viperis* parata, in substantiâ assumere abhorreant, *Viperarum* præclaris virtutibus penitùs destituantur.

Quanquam verò vulgò receptam *capones jam adultos & gallinas* saginandi consuetudinem non improbem; attamen ratio & experientia multò consultiùs suadent, ut qui intensiores *Viperarum* facultates per hujusmodi saginationem sibi comparare satagit, *gallum & aliquot gallinas* in chorte, avis pariendis destinatas, *viperinâ* enutriat substantiâ. Quæ sic enutritæ mirum est, quàm evadant fœcundæ & salaces. Hinc *ova* taliter epulantium conjugum exclusioni subjicienda, & *pulli*, quam primùm è testis eruperint, *escâ è Viperis paratâ* sunt educandi.

Modus autem prædicta animalia saginandi hic est: *Viperæ*, ut superiùs dictum, *mundatæ* in frustula conscindantur, ac in vase idoneo affusâ s. q. *aquæ fontis*, decoquantur, adjecto modico *salis communis*, usque dum sufficienter *carnes* emollitæ sint: Hinc cochleari perforato eximantur *Viperæ* in mortario contundendæ, ut *ossa* comminuantur; quibus sic contritis adde *farinæ saginationi aptæ*, & *jusculi decoctionis Viperarum q. s.* misce fiant *pastilli*, quibus *gallinæ*, *capones & adultiores pulli* saginentur. Sed cùm recenter exclusi *pulli*, *pastillis* hisce pasci non possint, aliâ

viâ eos

vià eos cibare oportet: *Caro* videlicet *cocta, & ab ossibus separata* minutim conscindenda, *ovis* ad duritiem coctis & similiter incisis permiscenda, & *pullis nuper exclusis* in esum porrigenda est. Atq; *hoc cibo* tam diu sunt *pulli* pascendi, donec saginationem præscriptis *pastillis* celebrandam sustinere tandem queant; Quibus deinde ultrò sustententur, donec partim pingues & jugulationi accommodati; partim fœcundi pariendis *ovis*, & ex iis aliis excludendis pullis apti videantur; denique toto vitæ tempore simili pabulo alantur, ut, quantum fieri potest, *tota gallinaceorum natura*, tùm quasi per semen in ipsa generatione, tùm per alimentum in vitæ decursu, *Viperarum* viribus alteretur & imbuatur.

Habes hìc Lector benevole, *singularia ex Viperis medicamenta*, hisce meis manibus summâ diligentiâ elaborata, & experientiâ non semel confirmata, ut meliora vix confici queant, quæ, ut grato & benevolo animo accipias, & si his meliora nôris, illa publici juris facias, amicè rogo.

Superest nunc, redeuntes unde digressi sumus, ut etiam de reliquis hujus *classis compositionibus*, *Trochiscis* scilicet aliis paulò concinnioribus & magis necessariis pauca disseramus, ac tandem huic classi colophonem imponamus. Dixi superiùs, paucas hujus *classis compositiones* nobis arridere, propterea nec operæ precium duxi singulas *Trochiscorum formulas*, separatim sub incudem revocare. Neque enim multum artis requirit, ingredientia simpliciter contundere, contusa cum *mucilagine, vel succo quodam concreto* in massam redigere, utpotè quæ levia, & unicuiq; Pharmacopœo trita ac notissima sunt, adeoque principaliores duntaxat, (quarum in hac classe fit mentio) *compositiones* ritè parare edocebo.

Primùm autem se offert *Agaricus Trochiscatus*, qui qualiter parandus sit, quilibet peritus Pharmacopœus non ignorabit: Nimirum *Agaricus* radulâ priùs comminuendus, non verò contundendus, ut per incerniculum transmitti possit; postmodum cum *infuso dicto Zingiberis & vino Cretico* in massam & *Trochiscos* redigendus, ac intensissimo frigore tempore hyemali exsiccandus est.

Sequuntur hunc *Trochisci Alhandal*, qui & ipsi parùm artificii pro sua præparatione requirunt; In hoc solummodò Pharmacopœus intentus sit, ut *Colocynthidem à seminibus* repurget, repurgatam optimè *aquâ Rosarum*, in qua *Gummi Arabici* particula dissoluta sit, humectet, inque cucurbita vitrea calore balnei destillando quasi denuò exsiccet; ita enim facilè postea in pulverem redigi potest, neque opus habet, ut per spacium trium dierum, ex intermissione tamen fricetur. *Pulvis* demùm ità confectus, cum *Gummatibus*, scil. *Tragacantho, Arabico, Bdellio*, in *aqua Rosarum* dissolutis in *Trochiscos* efformari potest.

Trochiscos Aliptæ moschatæ ad preciosos suffitus potiùs accommodatos esse, quàm infantulis ac puerulis asthmaticis conferre existimo, cùm in hac forma juxtà modum præscriptum præparati, ne adultis quidem, nedum infantibus præberi queant, quin dentibus & ori instar *resinæ* adhæreant nauseabundi. Itaque si vel *pastillos* pro infantibus, vel *Trochiscos* pro adultis, aut etiam *pretiosum suffitum* ex hac *compositione* exoptes, hos sequentes sequere modos, utpotè

℞. *Resinæ Styracis Calam.*
Ladani ana ℥ vj,
Pulv. ligni Aloës ℥ß,
Ambræ ʒj,
Moschi ℈ß,
Sacchari albissimi pulverisati ℔j.

Ambra prius dissolvatur in *s. q. olei Nuc. Mosch. destillati*, & cum prædicto *Saccharo* iterùm in pulverem convertatur: Similiter etiam *Moschus* in *aliquot guttulis spiritûs Rosarum vel vini* dissolvatur, & cum *pulverisato Saccharo* dicto in pulverem redigatur; Deindè *resinæ* in mortario calido nonnihil cum *Saccharo* commisceantur, quibus *Ambra & Moschus* jam ante dissoluta, & tandem etiam *lignum Aloës* addantur fiantque (si non suffecerint *resinæ*) cum *mucilagine Tragacanthi*, vel *pastilli*, pro puerulis, vel *Trochisci* pro adultis laudabiles, & quidem ad usum internum.

Vel

Vel

℞. *Sacchari albissimi* ℔ j,

Solvatur in *aqua Rosarum* vel simplici, & coquatur ad consistentiam *Tabulati*, cui remoto ab igne & nonnihil refrigerato immisce & in eo liquefac

Resinæ Styracis Calam.
Ladani ana ℥ vj,
Ambræ gryseæ ʒ j.

Et cùm penitùs refrixerint, adde

Ligni Aloës opt. & pulverisf. ʒß,
Moschi in aqua Ros. sol. ℈ß,

nec non

Mucilag. Tragacanthi q. s.

ad massam tenacem efformandam, ex qua postea *Trochisci* vel *pastilli* efformentur, pro usu interno.

Ad suffitum verò sequentem imitare modum:

℞. *Resinæ Styracis Calamitæ,*
Ladani ana ℥ j.
Ambræ ʒß.
Moschi ℈ j.
Pul. Benzoës s. Asæ dulcis ℥ iiij.
Carbonum q. s.

Dissolvatur priùs *Ambra* in *oleo Rosarum destill.* si haberi potest, vel *Caryophyllorum aut Cinamomi*, vel *ligni Rhodii*, quodcunque horum placuerit, & cum *pulverisatis carbonibus q. s.* iterum in pulverem convertatur; similiter etiam cum *Moscho in spiritu Rosarum*, ut antè, dissoluto procede, scilicet cum *pulverisatis carbonibus q. s.* commiscendo & in pulverem redigendo.

Postmodum *resinæ* in mortario calido nonnihil liquefiant, quibus adde *pulverem Benzoës*, *Ambram & Moschum antea solutum*, ultimò quoque *pulveris carbonum*, quantum illis adhuc imprimi possit, ita ut *massa refrigerata* durissima evadat instar *ceræ Hispanicæ*: Fiantque, dum adhuc *massa* nonnihil calet, *pastilli* vel *Trochisci*, qui omnes *suffitus*, ac vel ipsos etiam *pastillos Hispanicos*, qui ex tàm longinquis oris in Germaniam transvehuntur, multis parasangis superant; Id unicè circa usum ipsorum observandum, ne *prunis candentibus* immediatè injiciantur, sed supra *ferream aut aliam metallicam laminam*, vel *vitrum ipsum* collocati igni carbonum lentè admoveantur.

Præparationem *resinæ Styracis Calam. & Ladani*, vide in animadversionibus nostris supra *Theriacam Andromachi*.

His *Trochiscis* quodammodo affines sunt *Trochisci de Benzoë*, qui simpliciter juxta præscriptum modum præparari possunt; si tamen ad *suffitus* expetantur, ne *Saccharo*, nec *radicibus Ireos* hîc opus est. Neque etiam *lignum Aloës* si comburatur, adeò fragrantem & suavem spirat odorem, præsertim si non summè resinosum illud sit, quod tamen in satis largâ quantitate his *Trochiscis*, sive eorum compositioni additur. Pariter etiam *Saccharum* igne crematum ingratum fœtorem exhalat, nec minus etiam *radices Ireos* ustulatæ; quorum enumeratorum empyreuma reliquorum preciosorum odoramentorum omnium gratissimam fragrantiam omninò obtundit. Et quanquam hoc frequentissimè in præsenti Dispensatorio eveniat, ut tot tamque *diversæ species odoratæ non resinosæ* suffumigiis addantur, nihilominus tamen hoc & præposterè & sine omni ratione fit, ac Authores talium suffumigiorum nimium se dant turpiter, dum non meliùs rationem mixtionis expendunt, nec considerant, quòd non quodlibet cum quolibet æquè benè commisceatur. Aliam equidem horum *Trochiscorum* præparationem addere erat animus; sufficere tamen mihi videntur antecedentes *pastilli* & *Trochisci Aliptæ Moschatæ*, qui vices omnium supplere possunt, ne tot ac tàm variis *compositionibus*, quæ quidem ingentes requirunt expensas, in basi tamen & fundamento parùm aut nihil descrepant, Pharmacopœi graventur; secùs vel plures addere haud difficile foret.

Sequuntur jam in ordine *Bechici albi, nigri & rubri*, quos omnes intactos relinquo: possunt enim secundum modos præscriptos parari, & confecti in sua forma usurpari, licet plures *species pectorales* tantæ illis assignatæ quantitati *Sacchari* addi possent; quod negotium tamen prudentibus Medicis relinquo, qui pro libitu & dex-

tro suo arbitratu, congrua addere & demere queunt. Locum etiam in his *Trochiscis* habere possunt *Saccharum Penidii & Saccharum Candi*, utpotè quæ non dissolvi, aut in pristinam formam redigi debent; & facilè concesserim, ea in leniendâ asperitate faucium, majoribus pollere virtutibus, quàm *simplex Saccharum*, præsertim si paulatim & sensim, non verò confertim deglutiantur.

Prædictis *Trochiscis* non absimiles sunt *Trochisci pectorales*, qui & ipsi juxta modum præscriptum parari possent, modò ex tam diversis *speciebus compositis* non essent cumulati & conglomerati; è quibus *species Diambræ* ingratum potiùs totum compositum, quàm gratum reddunt: proindè consultiùs esset prædictas *species* omittere, utpotè quod affectibus pectoris, singulariter appropriatæ non sint; earum autem loco *guttulæ aliquot oleorum ex speciebus ingredientibus destillatorum*, addi possent. Subjungam itaque primò horum *Trochiscorum* descriptionem & præparandi formulam, magis rationi & naturæ rerum congruam, servatis & auctis secundum proportionem potioribus ingredientibus, omissis aliis levioribus & minutulis; Tandem hanc ipsam *compositionem* magno meo labore resolutam in conspectum ponam, ut videas, Lector benevole, quàm ridiculum sit, *compositiones* aliorum compositorum farragine cumulare, utpotè

℞. *Pulv. rad. Ireos albiss.* ℥ i ß,
Gummi Arabici ℥ ß,
Tragacanth. ʒ iij,
Amyli ℥ ij.
Ligni Aloës opt. ʒ ij, *vel* ʒ iij.
Ambræ ℈ ij,
Moschi ℈ j.
Ol. stillat. Cinamomi,
Caryophyllorum,
Nuc. Moschat.
Macis ana ℈ ß.
Pulv. Sacchari albissimi ℔ ß.
Candi,
Penidii, ana ℥ iij.

Parentur secundum artem in modum sequentem, scilicet

Tragacanthum dissolvatur in *aquâ Rosarum*, in mucilaginem spissam, *Ambra* solvatur in *oleis destillatis prædictis*, *Moschus* autem in *particulâ spiritûs Rosarum*; Tandem omnia commixta redigantur cum dictæ *mucilaginis Tragacanthi s. q.* in massam, ex qua formentur *Trochisci suavissimi*.

Nota, quod *lignum Aloës*, imò *Ambra & Moschus*, item *olea destillata* omitti possent, aut saltem eorum quantitas diminui, ut etiam pauperibus venales prostent, quæ cuncta libero Medici judicio commendantur, qui studiosè ægrotorum fortunas, nec non medicamentorum precium considerare debet, secundum quæ suas dirigere potest præscriptiones.

Sequitur nunc exactè computata resolutio reliquorum *Trochiscorum*, quæ talis est.

℞. *Tragacanthi* ℈ j ß,
Gummi Arabici ℈ j. *gr. vj* ß,
Amyli ʒ ß. *gr. iij,*
Glycyrrhizæ gr. j ß,
Sem. quatuor frig. major. ana gr. j ß,
Papaveris albi gr. ij,
Radic. Ireos ʒ ij. ℈ ij,
Camphoræ duodecimam partem unius grani, & unius quadrantis grani,
Ligni Aloës ℈ ij ß. *gr.* ß,
Moschi opt. gr. ix,
Ambræ gryseæ ℈ ij ß. *gr. vij,*
Cinamomi,
Doronici,
Caryophyllorum,
Macis,
Nuc. Moschat.
Folii aut Cassiæ ligneæ,
Galangæ ana gr. vij ß,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi majoris,
minoris ana gr. ij $\frac{1}{4}$.
Zingiberis gr iij.
Santali citrini,
Piperis longi ana gr. iiij ß.
Sacchari albissimi ℥ vj.
Candi albi,
Penidii ana ℥ iij. *gr. xv.*
Fiant Trochisci.

Continebit hæc *compositio* ℥ *xiij cum dimidiâ*, ponamus jam ʒ ß *etiam pro dosi*, quæ erit *vigesima septima pars integræ compositionis*. Quantum cogita de quolibet ingrediente aliquis capiet pro *singulâ dosi?* quantâ opus esset & quàm minutissimâ di-

mâ diviſione atomorum? ſi quis exactè ad calculum reducere vellet, etiam leviſſima hujus *compoſiti* ingredientia? Vides ergò, quàm inconcinnum ſit *compoſita compoſitis* aggravare: Conſtat enim iſta *compoſitio*, ex *quinque diverſis compoſitis*, nimirùm ex *ſpeciebus Diatragacanthi frigidi*, quæ *ſpecies Diaireos uſitatas* ingrediuntur, ex *ſpeciebus Diambræ, Trochiſcis Galliæ Moſchatæ*, & ipſa ſua *propria compoſitione*.

Trochiſcos de Scillæ quod attinet, libet etiam illos, ob *Theriacam*, quam ingrediuntur, paulò penitiùs conſiderare. Quoad præparationem *Scillæ*, ferè omnes, quotquot ſunt, conveniunt Authores, quæ an tantoperè neceſſaria ſit, *Lohoch de ſucco Scillæ Galeni* (qui *ſuccum Scillæ diebus canicularibus exceptum* recipit, non verò *ſuccum Scillæ aſſatæ*) declarabit. Id equidem novi, quod *paſta*, in qua *Scilla* aſſata, venenata non ſit, ſed multoties ab animalibus illam ſine noxa comeſtam vidi: utut ſit, non loquar in præſens de *præparatione Scillæ*, ſed potiùs de *Trochiſcis ipſis*, qui in ſatis larga quantitate *Theriacæ* adduntur, ſed minùs prudenter: Etenim expertus ſum, quod ſi accipiatur *libra una Scillæ aſſatæ*, & addantur *farinæ Ervi, ſive pulveris Dictamni albi* ℥ *viij*, ac ex ipſis mixtim (quod tamen propter ingentem humiditatem difficilè fieri poterit, niſi maſſa vel pulmentum liquidum potius, diu & validè percoquatur, ut potiſſima ejus humiditas in coctura ſupra ignem evaporet, tandemque diu in mortario lapideo contundatur) conficiantur *Trochiſci*, vix ℥ *ix* poſt exſiccationem eorum remaneant. Et ſi exactè obſervabis pondus omnium cùm ante inchoatam, tùm poſt peractam præparationem & *Trochiſcorum* exſiccationem, videbis parùm *de Scilla cum Trochiſcis* tibi ſupereſſe; ita ut *Trochiſci* hi non ex *Scilla*, ſed potiùs *re additâ* conſtent. Ex quo liquidò patet, quòd ſi *Scillæ* nativâ ſuâ humiditate ſpolientur, (ſolidi enim parùm inſtar reliquarum ceparum continent,) etiam ſuâ totali priventur eſſentiâ & ſubſtantiâ, ut nil niſi viribus exhauſtæ membranulæ remaneant. Longè igitur conſultiùs foret, ſi *Scillæ* ad *Theriacæ compoſitionem* neceſſariò expetantur, ut earum *ſuccus* (quo nonnulla Theriacam ingredientia diſſolvi poſſent) vel earum *pulpa* per ſetaceum transmiſſa, *Theriacæ* commiſceretur.

Reſtant adhuc *Trochiſci ſublinguales*, qui ipſi etiam admitti poſſent, præſertim *compoſitionis ſecundæ*, incompleti dicti. Prima enim formula propter *ſpecierum cordialium drachmam unam*, *Diamoſchi dulcis drachmam dimidiam*, *& decem grana extracti ligni Aloës*, non minùs quàm *Trochiſcorum pectoralium compoſitio* ridicula appareret, ſi exacta ingredientium computatio & reſolutio inſtitueretur. Si tamen cuipiam modus ille præſcriptus perplaceret, & nugis iſtis impensè delectaretur, illi liberum erit, juxta eundem, ipſorum præparationem inſtituere; ſin minùs, ſequatur has noſtras formulas ſubſequentes, utpotè

℞. *Rad. Angelicæ,*
Pimpinellæ,
Zedoariæ ana ʒß,
Seminis Angelicæ,
Citri excort. ana ʒ *iij*,
Sacchari albiſſimi pulver. ℔ *j*,
Ambræ gryſeæ,
Moſchi Orient. ana gr. vj,
Ol. Citri cort. recent.
Myrrhæ,
Zedoariæ,
Rutæ,
Angelicæ ſtillat. ana ℈ *j. vel* ʒß,

Miſce, fiant *Trochiſci* ſecundum animadverſiones noſtras antecedentes, qui tempore peſtis vel infectionis uſurpari poſſunt.

Vel pro pauperibus

℞. *Myrrhæ pulveriſatæ, & cum ſ. q. vini in quo radices Scorzoneræ maceratæ ſint, in pulticulam dilutæ* ℥ *j*,
Pul. nucum Vomicarum ℥ß,
Croci Auſtriaci ʒ *iij*,
Camphoræ ʒ *ij, ſoluta in*
Ol. ſtillat. baccar. Iuniperi ʒ *j* ß,
Sacchari albi pulveriſati ℥ *vj. vel viij.*

Fiant additâ ſ. q. *Tragacanthi in ſucco vel decocto Scordii ſoluti, Trochiſci ſublinguales optimi.*

Sequuntur hos *Trochisci sublinguales odoriferi Moschati*, utpotè

℞. *Pulv. rad. Iridis Florent. albiss.* ʒj.
Moschi Orient.
Ambræ gryseæ ana ℈j.
Zibethi gr. vj.
Sacchari albissimi pulverisati ℔j.
Ol. stillat. Cinamomi,
Citri cortic. recent. ana ℈j.
Caryophyllorum,
Nuc. Moschat. ana ℈ß.

Fiant secundum modum in præparatione *Trochiscorum pectoralium* indigitatum, cum *mucilag. Tragacanthi*, *Trochisci odoriferi & delicati*, qui etiam cum minori quantitate *oleorum*, *Ambræ & Moschi* ad libitum parari possunt.

Cæterùm, quæ admonenda levia supersunt, utpotè quoad dissolutionem *Gummatum*, *succorum concretorum*, &c. illa ex præcedentium classium animadversionibus, uti etiam ex subsequentibus, peti possunt.

MEDI-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIMA TERTIA,

CONTINENS

COLLYRIORUM SICCOrum, Sief Arabibus dictorum, Pastarum item Odoratarum, nec non aliorum suffituum generum parandi rationem,

CUM

EORUNDEM ANNEXIS ANIMADVERSIONIBUS.

SIEF ALBUM CUM, ET SINE OPIO.

℞. Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Amyli ana drachmas quatuor,
Cerussæ lotæ drachmas sex,
Sarcocollæ nutritæ drachmas tres,
Opii drachmam unam.
Cum albumine ovi fiat Sief.
Paratur etiam sine Opio, ut utrumq; tempore necessitatis in promptu sit.

AD oculorum rheumatismos, lippitudines subacres, & ophthalmicos dolores leniendos efficax, & idem ferè est cum Collyrio albo Rhasis 3. ad Almansorem, quod cerussæ pondus auctius habet, nimirum ad drachmas decem, cui & Thus addit Mesue; unde in statu magis prodest, sicut hoc initio vehementis doloris à causa calida.

SIEF ALBUM GALENI.

℞. Cadmiæ lotæ, id est, Tutiæ præparatæ drachmas sedecim,
Cerussæ lotæ,
Amyli,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana drachmas quatuor,
Opii drachmas duas.
Excipiantur cum aquâ pluviâ vel Rosaceâ, & fiat Collyrium siccum, quod etiam sine Opio parari potest.

COllyrium hoc à Galeno τεφρὸν dictum, describitur ab eodem 4. de compos. med. secundum loca cap. 7. idem ferè præstat, quod Cygnus Galeni, qui paulò aliter describitur, & succum Acaciæ recipit: præcipuè verò facit ad oculorum ustiones, pustulas, & chimoses, maximè in his, qui nullam acrimoniam aut mordacitatem ferre queunt.

SIEF CITRINUM MESUÆ.

℞. Cadmiæ ustæ, & in lacte mulieris extinctæ ac lotæ unciam unam,
Cerussæ lotæ uncias duas,
Croci unciam semis,
Opii drachmam unam,
Tragacanthi drachmas duas,
Aquæ pluviæ, quantum sufficit.

Describitur hoc Collyrium à Mesue in capite de Ophthalmiâ; vehementissimis enim oculorum doloribus ulceribusq́; plurimùm commodat.

SI lac muliebre defuerit, substituatur in ejus locum lac asininum, caprillum, vel ovinum.

SIEF DE PLUMBO MESUÆ.

℞. Plumbi usti, & loti,
Æris usti,
Antimonii,
Tutiæ lotæ,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana drach. octo,
Opii drachmam semis,
Aquæ pluviæ, quantum sufficit.
Fiat Sief.

Vulnera & ulcera oculorum replet, & consolidat.

SIEF DE ROSIS EIUSDEM.

℞. Foliorum Rosarum drachmas quindecim,
Gummi Arabici,
Croci ana drachmas octo,
Opii,
Nardi Indicæ ana drachmas duas.

Ad doloris molestias, fluxum uberem ac tenuem, pustulas & prolapsus oculorum efficax.

SIEF DE THURE RHASIS.

℞. Cadmiæ,
Pompholygis,
Thuris ana drachmas decem,
Cerussæ drachmas quadraginta,
Opii,
Gummi ana drachmas sex,
Aquæ pluviæ, quantum satis.
Fiat Collyrium.

Tumores oculorum reprimit, eorundemq́; exulcerationes sanat, ac cohibet.

SIEF VIRIDE ANTÆI.

℞. Cadmiæ,
Croci ana drachmas tres,
Gummi,
Myrrhæ,
Opii ana drachmam unam semis,
Plumbi usti & loti scrupulum unum, grana quindecim,
Squamæ Æris,
Nardi Indicæ,
Acaciæ ana scrupulum unum, grana decem.
Cum aqua pluvia fiat Collyrium.

Celebratur ad doloris molestias, pustulas, inustiones, prolapsus & contusiones oculorum.

POMUM AMBRÆ.

℞. Styracis Calamitæ,
Styracis liquidæ,
Benzoi,
Galliæ Moschatæ veræ,
Aliptæ Moschatæ,
Ladani ana unciam semis,
Cinamomi electi,
Caryophyllorum,
Santali Citrini ana drachmas duas,
Rosarum rubearum,
Nucis Moschatæ,
Macis,
Ligni Aloës,
Cyperi rotundi,
Majoranæ,
Gummi Elemi,
Rorismarini,
Iridis Illyricæ ana scrupulos duos, grana quinque,
Mucilaginis Tragacanthi factæ cum aqua Rosarum, quantum sufficit.
Fiat massa.

Cor ac cerebrum odoris suavitate ac fragrantia reficit, spiritus cùm vitales tum animales.

animales recreat & fulcit, vertiginoſos juvat, ac capiti à frigida & humida intemperie affecto opem præſtat.

PRo majori ſimplicium compoſitionem hanc conſtituentium unione, quandoque nonnihil Terebinthinæ Cypriæ admiſcetur, ac ob odoris gratiam pauxillum olei Caryophyllorum additur. Divitibus Ambra, & Moſchus vel Zibethum pro conſulentis Medici judicio, aut expetiti odoris optatu adjiciuntur.

In hac compoſitione pro Santalo albo Citrinum, utpote odoratius, ſubſtituimus, pro Cardamomo verò Cyperum, pro ſemine Nigellæ Roriſmarini folia, ac denique pro Zedoaria Iridem Illyricam aſſumimus.

ALIUD.

℞. Santali Citrini drachm. ſex, ſcrupulos duos,
Ligni Aloës unciam ſemis,
Roſarum rubearum,
Baſiliconis,
Lavendulæ,
Anthos,
Majoranæ ana drachmas tres, ſcrupulum unum,
Corticum Citri drach. ſeptem,
Cinamomi,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Caryophyllorum,
Coriandrorum præparatorum,
Cardamomi ana drachmas tres, ſcrupulum unum,
Ladani puri uncias octo,
Styracis Calamitæ drachmas ſex, ſcrupulos duos,
Liquidæ drachmas tres,
Aſæ dulcis drachmas decem,
Ceræ citrinæ unciam unam ſemis,
Terebinthinæ Cypriæ uncias quatuor,
Aquæ Roſarum uncias duas ſemis,
Moſchi Alexandrini,
Ambræ cin. ana ſcrupulos duos ſemis.
Fiat maſſa.

ODore ſpiritus inſtaurat, & cordi robur addit. Uſui eſt maximè, cùm aliqua aëris inquinati ſuſpicio viget, cui tunc temporis Angelica, Zedoaria, Ruta, & præſertim Camphora rectè adjiciuntur.

SUFFITUS CEPHALICUS.

℞. Benzoi unciam unam ſemis,
Styracis Calamitæ,
Succini citrini,
Maſtiches ana unciam unam,
Olibani,
Myrrhæ ana drachmas ſex,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum ana drachmam unam ſemis,
Florum Roſarum rubearum drachmas ſex,
Lavendulæ drachmas tres,
Corticis Citri ſicci drachmas tres.
Contundantur groſſo modo,
Miſce.

SUFFITUS DELICATUS.

℞. Benzoi electi unciam unam ſemis,
Styracis Calamitæ drachmas ſex,
Ligni Aloës drachmas duas.
Fiat pulvis groſſiuſculus.

SUFFITUS COMMUNIS.

℞. Baccarum Juniperi,
Raſuræ Succini citrini ana uncias tres,
Florum Roſarum rubearum unciam unam ſemis, drachmas duas,
Styracis Calamitæ unciam unam ſemis,
Ligni Juniperi drachmas undecim,
Maſtiches,
Sandaracæ ana drachmas decem,
Olibani drachmas ſeptem.
Miſce, fiat pulvis groſſus.

CANDELÆ PRO SUFFITU.

℞. Aſæ dulcis, id eſt, Benzoi,
Styracis Calamitæ ana uncias quatuor,
Thymiamatis,
Olibani ana uncias duodecim,
Ladani uncias decem & octo,
Caryophyllorum unciam unam ſemis,
Sem. Nigellæ unciam unam,
Coriandrorum præparatorum,
Granorum Juniperi ana unciam ſemis,
Styracis liquidæ uncias ſex,

Tere-

Terebinthinæ unciam semis,
Carbonum Tiliæ vel Salicis uncias triginta.
Cum infusione Tragacanthi factâ in aqua Rosarum, fiant Candelæ.

ALITER SIC PARANTUR.

℞. Styracis Calamitæ,
Carbonum Salicis ana uncias duas,
Benzoi unciam unam,
Caryophyllorum unciam semis,
Ladani drachmas sex.
Terebinthinæ Cypriæ & mucilaginis Tragacanthi cum aqua Rosarum factæ q. s. fiant Candelæ, quibus pro delicationibus Galliam Moschatam, aut Ambram addere licebit.

TÆDA AROMATICA.

℞. Benzoi,
Styracis Calamitæ,
Mastiches,
Olibani,
Ladani ana unciam unam,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Santali Citrini,
Succini albi ana drachmas duas,
Ceræ libram unam.
Fiat Tæda ad crassitiem unius digiti.

Istiusmodi tædis nos Medici Loimodochiales in Lasaretho utebamur, pro dissipando venenato aëre, & corrigendo conclavium infectorum fœtore, in magna illa peste Augustanorum, Anni millesimi sexcentesimi vigesimi septimi & octavi.

PASTILLI PRO FUMO USITATI.

℞. Benzoi electi uncias duas semis,
Styracis Calamitæ drachmas decem,
Ligni Aloës drachmas tres,
Caryophyllorum drachmas sex,
Cinamomi electi drachmas duas,
Ligni Cupressi unciam unam semis,
Sacchari albi uncias quatuordecim.
Cum infusione Tragacanthi ex aqua Rosarum factâ,
Fiant Pastilli.

SAPO MOSCHATUS.

℞. Saponis Veneti libras quatuor.
Incidantur minutissimè, adde pulveris
Caryophyllorum,
Santali albi ana uncias duas,
Benzoi unciam unam,
Moschi scrupulum unum.
Distemperentur in aqua Rosacea.

Aliqui addunt olei de Spicâ guttas aliquot, sed melius fuerit oleum Caryophyllorum, aut Macis, vel Rosarum. Quidam radices Iridis Illyricæ addunt; cuilibet suum hac de re esto judicium.

SAPO MOSCHATUS VENETUS.

℞. Pulveris radicum Iridis Florentinæ unciam semis,
Styracis Calamitæ,
Assæ dulcis ana drachmam unam,
Caryophyllorum,
Ladani ana drachm. semis,
Santali albi,
Ligni Aloës ana scrupulum unum.
Tenuissimè pulverisata agitentur in mortario calido, adde
Saponis Veneti in aqua Rosarum fragrantissima decies loti libram unam,
Olei Tartari per deliquium facti unciam unam semis,
Ligni Rhodii scrupulum unum,
Moschi scrupulum semis.
Fiant Globuli.

ALIUS ALBI COLORIS.

℞. Saponis Veneti uncias decem.
Lavetur cum aqua Rosarum optima aliquoties, adde
Pulveris radicis Iridis Florentinæ odoratæ drachmas quinque.
Agitetur optimè in mortario calido, adde porrò
Olei Tartari per deliquium facti drachmas decem;
In fine
Olei ligni Rhodii scrupulum unum.
Formentur Cylindri.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES HANC CLASSEM IN UNIVERSUM CONCERNENTES.

Diversæ speciei medicamenta, & quidem externo usui tantummodò inservientia, in hac classe habentur; quarum prima *Collyria sicca* sive *Sief Arabibus dicta*, ex variis simplicibus & pulveribus, oculorum inflammationibus, visusq; imbecillitati succurrentibus conflata, & in formam oblongam, vel etiam *Trochiscis* similem efficta sunt: de quibus multa disserere operæ precium non est; cùm sint medicamenta in sua forma planè inutilia, nec ullo usui inservire possint, nisi denuò in pulverem redigantur; quod autem in facili non est, prout fusiùs in præcedentis classis animadversionibus hac de re disseruimus; Præstaret igitur, ob laboris compendium, *pulveres ipsos* reservare, nec *pastillos* exindè efformare, cùm, uti dictum, quotiescunque hos in usum trahere necesse est, opus habeant, ut denuò magno labore & difficulter pulverisentur.

Collyria sequuntur *Poma Ambræ*, quæ ob odoris fragrantiam excogitata sunt, & ex diversis *speciebus odoriferis, cum mucilagine Tragacanthi*, vel quod melius, *resinâ aliquâ*, vel *Styracis vel Ladani*, in simplicem massam redactis, conficiuntur, quæ ipsa, quò ex paucioribus *Gummatis & resinis fragrantibus*, itemque *oleis destillatis odoriferis* parata fuerint, eò gratiora sunt. His adjunguntur *Suffitus*, qui pulveres sunt grossi, ex iisdem *Gummatis & resinis fragrantioribus* ruditer contusis compositi, quibus *pulveribus* vel *suffitibus*, nec non *candelis & pastillis*, quandoque adduntur nonnulla, quæ prunis inspersa tantùm abest, ut fragrantiam aliquam redoleant, quin insignem fœtorem spirent, à carbonibus vivis ambusta, quamtumvis antea & per se odorata fuerint, utpotè *Cinamomum, Caryophylli, sem. Coriandri, sem. Nigellæ, Rosæ, &c.* Imò & *Moschus ipse*, si vivis carbonibus immissus citò comburatur, malè olere solet. Proindè nisi Medicus quid aliud intendat cum similibus adjunctis, præstat ea omittere, quàm reliquorum odoriferorum fragrantiam unà destruere.

In compositione *candelarum pro suffitu, tadarum aromaticarum & pastillorum pro fumo*, præcedens admonitio similiter observanda est, præsertim in *pastillis pro fumo*, quibus sine ulla ratione magna *Sacchari albi* quantitas additur, quod ipsum jam antè in *animadversionibus præcedentis classis*, supra *Trochiscos de Benzoë* rejeci, quò benevolum Lectorem remitto. Hoc saltem in præsens moneo; satiùs esse loco *Sacchari pulverem carbonum* addidisse, & pro *Styrace Calamita* ejus *resinam*, cui reliqua tandem immisceri possunt: Si etiam *ligna Aloës & Cupressi*, item *Cinamomum ac Caryophylli* omitterentur, fragrantiores efficerentur *pastilli*.

Claudunt tandem hanc classem *Sapones Moschati*, qui & ipsi, quò paucioribus rebus, iisdem tamen gratis & odoriferis, utpotè *Moscho, Ambrâ Zibetho*, vel *oleis quibusdam destillatis*, videlicet *Rosarum, Caryophyllorum, Benzoës, Majoranæ vel Lavendulæ* permixti fuerint, eò gratiores & fragrantiores existent.

Cæterùm, quæ diversorum horum *medicamentorum præparandi modos* concernunt, illa gnarus Pharmacopœus ipsemet abundè norit; sin minùs, consulantur nostræ compositiones & earundem parandi dexterrimi modi *sequentis Dispensatorii novi*; qui, si diligenter observentur, aliâ animadversione hîc ulteriùs opus esse, non censeo.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIM: QUARTA,

CONTINENS

CONFECTIONUM ANTIdotalium, Narcoticarum seu Opiatarum aliarumque consimilium Conditarum & Conservarum descriptiones,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

THERIACAM, quam omnium planè medicamentorum Reginam meritò dicere queas, ob promissionum certitudinem & actionum efficaciam singulari multorum seculorum encomio celebratam, solis olim Regibus Imperatoribusque magnis sumptibus simplicia ad ejus confectionem requisita comparantibus, usui fuisse constat, cujus præparatio non nisi Medicis Cæsareis ob fidem peculiari privilegio credebatur. Notum namque est, Antidotorum inveniendarum studium, priscis semper magnatibus curæ fuisse: unde factum, ut hac in re, tot tantique viri maximè laboraverint, præcipuè verò Damocrates, Antipater, Ælius Gallus, Euclides, Palatianus Socratis discipulus, Zenon, Claudius Apollonius, Antiochus Rex, Hera, Xenocrates Platonis auditor, Esdra, Scribonius Largus, ac Nicolaus uterque, præcipuè verò Mithridates & Attalus, omnium ferè medicamentorum venenis adversantium vires particulatim experti, quorum quidem diversa, eaq; plurima Mithridates conjungens, ea in famosam tandem redegit Antidotum, quâ suam à venenis incolumitatem tutatus esse legitur. Subsecutus autem multis pòst annis Andromachus, inter Neronis Medicos primus, nonnullis additis, quibusdam demptis, belluas seu viperas ei admiscuit, cùm jam antè citra ferarum additionem confectum medicamentum præclarè contra toxica faceret, atque sic Theriacam astruxit; cujus usus sub maximis Imperatoribus, (ut Galenus lib. de Theriaca ad Pisonem testatur) in publicum prodiit, primatibus ac exercituum ducibus opportunus futurus. Ad nobilem autem hanc Antidotum parandam, idem Galenus lib. 1. de Antidot. sibi ex magna Syria, Palæstina, Ægypto, Cappadocia, Ponto, maximè verò ex Macedonia, & ex provinciis ad Occidentem sitis, quas Galli habitant & Hispani, ac oppositas oras incolentes Mauri, medicamenta ad ejus compositionem necessaria allata fuisse scribit. Unde nullis hic sumptibus, diligentiæ, aut labori parcendum, ac difficultas propter utilitatem superanda. Cum autem neminem eam rectè paraturum putaverit Galenus, nisi benè parantem priùs viderit, ideò ejus componendæ veram ac securissimam normam multo nobis usu compertam, lucidissimè, ne error obrepere possit, subjunximus. Ea autem sic habet.

THERIACA

THERIACA ANDROMACHI SENIORIS EX GALENO.

ά, περὶ Αντιδότων.

℞. Trochiſcorum Scilliticorum uncias ſex,
Trochiſcorum de viperâ,
Piperis longi,
Opii, ſeu ſucci Papaveris,
Magmatis Hedychroi ana uncias tres,
Roſarum rubearum exiccatarum,
Iridis Illyricæ, aut Florentinæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Seminis Buniadis dulcis, ſeu Napi agreſtis,
Comarum Scordii Cretici,
Opobalſami, ſeu Olei ex Nuce Moſchatâ expreſſi,
Cinamomi,
Agarici ana unciam unam ſemis,
Myrrhæ,
Coſti odorati, ſeu Zedoariæ,
Croci Orientalis Corycii,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Nardi Indicæ,
Schœnanthi, ſeu Junci odorati,
Thuris maſculi pellucidi,
Piperis nigri,
Albi, ſeu Aglaiæ,
Fol. Dictamni Cretici,
Comarum Marrubii,
Rhabarbari, ſeu Rhei,
Stœchadis Arabicæ ex Cycla,
Sem. Petroſelini Macedonici,
Nepetæ, ſeu Calaminthæ montanæ odoratæ,
Terebinthinæ Chiæ, aut acris Lybicæ,
Zingiberis,
Rad. Pentaphylli ſeu quinquefolii racemoſi ana drachmas ſex,
Polii Cretici,
Chamæpityos ramorum,
Styracis Calamitæ rubeæ,
Meu, ſeu Angelicæ,
Amomi racemoſi, aut ſem. Citri & Hyperici ana part. æquales,
Acori, ſeu Calami Aromatici,
Nardi Celticæ,
Terræ Lemniæ veræ,
Phu Pontici, aut Valerianæ noſtræ,
Chamædryos Cretici comarum,
Fol. Malabathri, aut ejus loco Macis & Caryophyllorum ana partes æquales.
Chalcitidis toſtæ,
Radicis Gentianæ,
Aniſi torrefacti,
Succi Hypociſtidis,
Carpobalſami aut Cubebarum,
Gummi Arabici ſplendidi, vermiculati,
Sem. Fœniculi Cretici,
Cardamomi minoris,
Seſeleos fragilis Maſſil.
Succi Acaciæ,
Thlaſpios,
Comarum Hyperici Cretici,
Ammeos,
Sagapeni ana drachm. quatuor,
Caſtorii,
Ariſtolochiæ tenuis, ſeu longæ,
Sem. Dauci Cretici,
Bituminis Judaici, ſeu Aſpalthi,
Opopanacis,
Centaurii minoris comarum,
Galbani ana drachmas duas,
Mellis deſpumati triplum, id eſt, libras quatuordecim, uncias quinque, & drachmas duas.

CONFICITUR HOC MODO SECUNDUM GALENUM.

Herbæ, flores, fructus, ſemina, radices, cortices, Trochiſci, terra Lemnia, Chalcitis, Bitumen, diligentiſſimè teruntur piſtillo ferreo in mortario æneo, & cribro ſubtiliſſimè trajiciuntur, ſem. Thlaſpios, Napi ſylveſtris & Croco exceptis, quæ per ſe teruntur, vinoque rigantur, ne mortario interiori hæreant, & ut commodiùs conterantur: Gummi, ſucci & Caſtorium per ſe terantur, affuſo vino, ut commodiùs teri poſſint. In ipſo compoſitionis tempore omniumque rerum mixturâ, Terebinthina in duplici vaſe cum modico mellis primùm liqueſiat, deinde Opopanax, Galbanum, Sagapenum, exactè priùs trita, affuſo pauculo melle, ut meliùs uniantur, compoſitionem ſubintrent; poſtea in duplici vaſe coquuntur cum Terebinthina, donec ad juſtam conſiſtentiam redacta fue-

cta fuerint, his admiscetur pars aliqua contritorum, vino etiam dissolutorum, donec mellis consistentiam consequantur; deinde in mortarium vastæ magnitudinis effunduntur in hunc modum: Primùm pars aliqua eorum, quæ in duplici vase liquata sunt eaque tepida probè agitentur rudiculâ, & sic consequenter de residuo faciendum, donec omnia probè unita sunt, & hæc quidem ad Solem aut tepidum calorem, ut faciliùs uniantur, continuò agitando & tundendo pilâ ferreâ inunctâ oleo Nucis Moschatæ, ut commodiùs agitari possint, & oleum residuum reliquis admisceatur, alioquin facilè pistillo medicamentum adhæreret, & difficilior fieret agitatio. Hæc per quatuor aut quinque dies continuos agitanda sunt, & rursus elapsis sex aut septem diebus iteranda agitatio per duos menses; deinde reponitur medicamentum in vasculis plumbeis aut terreis benè coctis & vitreatis. Chalcitis, quæ hoc medicamentum ingreditur, sic præparanda est: Illius bona quantitas drachmarum non pauciorum quàm quadraginta, in ollam crudam operculatam conjiciatur, ac succensis carbonibus coquatur, eâque liquatâ ubi bullas emiserit, partem supernam in marmor effundes, atque illic in umbrâ permittas, donec frigescat. Inde solummodò capies quod supernè spumeum fuerit, quodque cinerei est coloris, aut prasii, non quod flavum est; Theriacam enim colore flavo non nigro tingeret: ea porrò drachmarum quatuor pondere vino trita & diluta medicamento admiscetur.

Nobilissima hæc Antidotus (quam Andromachus Neronis Medicus primùm composuit) à Galeno 1. de Antidotis & de Theriaca ad Pisonem descripta, quæ ante à tranquillitate, quam ægris præstabat Γαλήνη dicta est, cùm variè à variis parari soleat, & noster eam conficiendi modus à veterum normâ longè sit diversus, ut in ejus structura uniformis servaretur æqualitas, eum jam dictæ Theriacæ præparandæ modum hîc subjicere voluimus, quem Reipub. nostræ Augustanæ Pharmacopœi hoc in negotio versatissimi, ut qui sæpiùs ac ferè quotannis hanc Antidotum & quidem in magnâ quantitate conficiunt, sequuntur, quemq; commodissimum & omnium præ cæteris dexterrimum multo usu ac experientiâ sunt edocti.

Simplicia igitur ad Theriacæ constitutionem expetita, eaque omnium selectissima & perfectissima, quæ conteri possunt, in sex classes dividunt, quarum singulas seorsim tundunt, in pulverem redigunt, ac angusto cribro transmittunt.

CLASSES AUTEM HÆ SUNT.

I. CLASSIS.

℞. Iridis Illyricæ,
Scordii Cretici,
Seminis Buniadis ana unciam unam semis,
Anisi,
Seseleos Cretici,
Polii Cretici ana unciam semis,
Zedoariæ electæ drachmas sex.

Pendit hæc classis in universum libram semis, drachmas sex.

II. CLASSIS.

℞. Gentianæ,
Chamædryos,
Fœniculi Cretici,
Amomi aut succedanei ejus ana unciam semis,
Pentaphylli,
Marrubii,
Calaminthæ montanæ ana drachmas sex.

Pendit hæc classis in universum uncias quatuor, drachmas duas.

III. CLASSIS.

℞. Radicis Meu, seu Angelicæ,
Phu Pontici,
Nardi Celticæ,
Chamæpityos,
Seminis Thlaspios ana unciam semis,
Aristolochiæ longæ drachmas duas,
Dictamni Cretici drachmas sex.

Pendit

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias tres ſemis.

IV. CLASSIS.

℞. Roſarum rubearum unciam unam ſemis,
Florum Hyperici unciam ſemis,
Centaurii minoris,
Seminis Dauci ana drachmas duas,
Petroſelini Macedonici,
Schœnanthi cum flore ana drachmas ſex,
Trochiſcorum de Vipera uncias tres,
De Squilla uncias ſex,

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias tredecim.

V. CLASSIS.

℞. Seminis Ammeos,
Acori, ſeu Calami Aromatici ana unciam ſemis,
Cinamomi optimi unciam unã ſemis,
Caſſiæ ligneæ,
Rhabarbari,
Spicæ Indicæ ana drachmas ſex,
Piperis longi,
Trochiſcorum Hedychroi ana uncias tres.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias decem, drachmas ſex.

VI. CLASSIS.

℞. Stœchádis Arabicæ,
Zingiberis albi,
Piperis nigri,
Albi ana drachmas ſex,
Macis,
Caryophyllorum ana drachmas duas pro Folio,
Cubebarum pro Carpobalſamo,
Cardamomi ana unciam ſemis.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias quatuor ſemis.

SEQUENTIA AUTEM SINGULA PER SE TERANTUR, UTPOTE,

Myrrhæ,
Thuris albi,
Croci Orientalis ana drachmas ſex,
Agarici Trochiſcati uncia una ſemis,
Caſtorei,
Bituminis Judaici ana drachmæ duæ,
Terræ Lemniæ veræ,
Chalcitidis toſtæ ana uncia ſemis.

Nunc verò Gummi & Reſinæ, Terebinthinâ Cypriâ & Styrace exceptis, utpote Sagapeni uncia ſemis, Opopanacis drachmæ duæ, Galbani drachmæ duæ, Gummi Arabici uncia ſemis, per ſe vino Cretico diſſoluta ac eliquata per ſetaceum tenuis pulticulæ formâ exprimantur; hoc facto ad permixtionem ſic accedes. Primò ſex claſſes medicamentorum in tenuem pollinem redactas, unà cum iis, quæ per ſe terenda monuimus, terrâ Lemniâ, Croco & Chalcitide exceptis, in aheno magno commiſcebis, diligenter pulveres hos per horam vel amplius agitando, ut ſic probè coëant, ac accuratè & ad extremum uſque permixti, paulatim poſtmodùm melli & reliquis liquidioribus miſceri queant, eo planè modo, quem jam jam tradituri ſumus.

His igitur ita ritè diſpoſitis, in ahenum quoddam magnum quatuor aut ſex mellis deſpumati ac modicè calentis unciæ infundendæ, eaq́ piſtillo magno ligneo ita hinc inde diducendæ, ut cacabi jam dicti circumferentia melle hoc tenuiſſimè obducta, & quaſi peruncta ſeu illita videatur. Tunc omnium primò Terebinthina Cypria ſuper prunas modeſto calore liquata, addito pauco melle & vino Cretico, eidem aheno indenda, quam mox Gummatum (ut paulò ante acommemoravimus) per ſetaceum expreſſus quaſi cremor identidem vino Cretico modicè dilutus, & ad prunas leniter calefactus ſubſequatur. Abhinc ſucci & liquores concreti, nempè ſuccus Acaciæ, Glycyrrhizæ, Hypociſtidis, ipſumq́ Opium compoſitioni jungantur, quæ omnia ac ſingula vino Cretico diſſoluta, unà cum prioribus aheno inditis, nimirùm Terebinthinâ & Gummis, continuâ ac indeſinenti agitatione probè permiſceantur. Hoc facto mellis deſpumati mediocriter calentis libræ aliquot in ahenum hoc dimittantur, ac factâ prius diligenti omnium jam dictorum unione, pulveres ſex claſſium ſedulò ad invicem (ut antea monuimus) permixti, per cribrum anguſtum paulatim inſpergantur, continuâq́ agitatione ſic accuratè permiſceantur, ne

ne quid grumescat, sed compositio ipsa evadat plana ac tenera, atque sic alternis vicibus modò mellis portio aliqua affundenda, modò pulveres inspergendi, donec omnis pulverum quantitas melli unita fuerit. Tunc verò terra Lemnia, & post eam Chalcitis, utraque priùs vino Cretico diluta adjicienda; abhinc Styrax Calamita addito modico vino Cretico ad prunas liquefiat, ac oleo Nucis Moschatæ addito artificiosè, ne grumescat, dissolvatur, & ad teneritudinem eliquetur, compositioniq; addatur. Quæ ubi probè unà cum cæteris omnibus mixta fuerint, Crocus eodem vino Cretico dilutus, ac tenuiter diductus Theriacam subintret, & postremò oleum Caryophyllorum, quod Trochiscis Hedychroi, in quorum structura Opobalsami vices supplere debebat, subtraximus, qua de re vide Scholion ad Trochiscos jam dictos, loco proprio adjectum, medicamentumq; diu ac strenuè agitandum, ut omnium eò perfectior fiat mixtio, idq; in vase mundo reponendum, cujus tertia vel ad minimum quarta pars vacua supersit, ut Theriaca fermentando in ampliorem molem accrescens & insurgens commodè per dies aliquot in eo agitari queat. Est enim ad dies ad minus octo continuos quotidiè commovenda, deinde verò singulis hebdomadibus, ac tandem singulis mensibus agitanda, donec anni unius ætatem attigerit, semper eam diligenter contegendo, & ab externis injuriis muniendo, eritq; sic Theriaca omnibus suis numeris absoluta, eos effectus præstans, quos vetus seculum atque etiam modernum, de tàm nobili ac pretioso medicamine pollicetur.

Alii parùm à jam dicta methodo declinantes, Styracem unà cum Terebinthina omnium primò liquant, deinde Gummata resoluta, succosq; vino dilutos, abhinc pulveres classium prius distributarum, benè prius (ut supra monuimus) permixtos unà cum melle Theriaces confectioni jungunt; ultimo loco oleum Nucis Moschatæ, terram Lemniam, Crocum, & tandem Chalcitidem admiscent, estq; is Theriacam componendi modus à priore parùm diversus, nisi quod Styrax in dissolutione periculum aliquod pariat: ea enim si frigidius tractetur, in grumos abire, sin verò calidius, evaporare solet. Quare prior modus nobis ut probatior semper magis arrisit.

Theriacæ vires ex Galeni monumentis sic decerpunt Actuarius & Alexandrinus. Ipsa adversus maxima mala medicamentum alexiterium est expertum. Datur in venenatis morbis, aut venenatorum plagis, Nucis Ponticæ magnitudine cum vino, capitis dolores diuturnos, vertigines, auditus graves, hebetudines oculorum, gustus instrumentum debilitatum, comitialem morbum, orthopnoicos cum mulsâ potum sanat; dissecans, attenuans & eductu faciles reddens humores; Succurrit etiam recenti & veteri tussi, & iis quibus thorax dolet. Convenit sanguinem expuentibus, sive à thorace, sive è pulmone eductio fiat, siquidem recens eductio sit cum posca, inveterata verò cum aqua decocti radicũ Symphyti manè & vespere, stomachi vitia, ventriculi difficilem concoctionem & imbecillitatem emendat, inflationes stomachi, & intestinorum cruciatus sedat, colicos & iliosos placat. Valet etiam in cardiacis, & iis qui animo linquuntur, & cholericis, lumbricorum omne genus mirabiliter exigit, cum succo Menthæ data: hepaticos affectus, itemque morbo regio laborantes strenuè curat, induratos lienes liquefacit, sordes in iis consumens cum Oxymelite data. Deterit & lapides renum cum decocto Apii & Petroselini, aut semine Dauci, aut quorundam aliorum, & difficilem mictionem vesicæ, & in ipsa exulcerationes interdum sanat, cum decocto Chamæmeli febre carentibus data, aut cum vino dulci. Præbetur in omnis generis rigoribus diuturnis, maximè verò quartanis, si quis eâ artificiosè utatur, hoc est, post inclinationem. Datur etiam hydropicis cum Asari decocto, & similibus malis, potissimùm verò iis qui anasarcâ laborant, elephantiâ quoque correptis sæpè auxiliatur, & partium corporis resolutiones in potu accepta sæpè sanat, mulierum purgationes movet, & mortuos fœtus ejicit, data cum passo aut aqua mulsa; Rutâ tamen aut Dictamno priùs in iis liquoribus incoctis faba magnitudine, podagrâ afflictis & articulorum defluxione infestatis conducit, post inclinationem non semel tantùm, sed multoties pondere drachmæ unius pota, pro viribus & ægri temperamento, opitulatur dolentibus etiam imposita. Admirari verò oportet hanc Antidotum, quod non modò corpori, verùm etiam animo malè affecto medetur: Ex atra enim bile natas diversas imaginationes hoc medica-

medicamentum exhibitum ſedat, è vaſis lienis atram bilem vetuli eluens & exhauriens: quemadmodum etiam ex ferarum ictu illatum venenum, & aquæ formidinem (hydrophobiam vocant) peſſimum ſanè & curatu difficilem morbum, aut potius incurabilem, aſſiduè data ſæpè ſuſtulit. In peſtilentibus ſimiliter conſtitutionibus præſumentes ipſam hoc malo corripi prohibet. Hyemis tempore iter facientibus conſulimus, ut ex ipſa parum ſumant; eſt enim veluti bonum viſcerum integumentum, quod plurimùm iis, qui eam ſumpſerunt, calorem exhibeat. Dare oportet hoc Medicamentum cùm probè coxerit, qui ipſum accepturus eſt, neque cibis refertus ſit. Bibat autem jejunus, & jube, ut ſufficienti tempore à cibis abſtineat, quo Medicamentum concoqui poſſit. Inſpicere verò etiam oportet tempus & ætatem ejus, qui ſumpturus eſt. Æſtate enim neque omninò dabis, neque in vigore ætatis exiſtentibus, ut qui plurimùm habeant caloris, neque ſæpiùs Medicamentum exhibendum eſſe monemus: iis verò qui jam vitæ declinationem attigerunt, pituitoſis, nauſeabundis & cruditate laborantibus, iisq; qui cibum non appetunt ex melancholia aut frigiditate, hanc ſæpiùs & plurimùm exhibere convenit. Similiter etiam iis, qui ſtomachi inflatione laborant, & uteri malis, cum vino bono ac veteri conſulimus frequenter ſumendam. In bilioſis verò febricitantibus & pueris omninò ejus exhibitionem vitare oportet: major enim ejus eſt facultas, quàm vires eorum tolerare poſſint, eò quod illorum corpora facilè diſſolvat, & innatum ſpiritum celeriter extinguat.

ANIMADVERSIONES.

UNius equidem conſiſtentiæ medicamenta hæc claſſis complectitur, *Electuaria* nempè, eaque magni nominis & æſtimationis, ac ad diverſorum morborum agmina profliganda decantati usûs, nec minùs tamen, ſi rectâ rationis bilance eorum compoſitiones & præparationes librentur & expendantur, mendis innumeris ſcatentia, ac proindè maximâ reformatione & caſtigatione ſummoperè indigentia.

Inter hæc ipſa verò ptimas tenet, illa omnium planè medicamentorum Regina dicta, ac tanti hactenus ubivis gentium æſtimata, tot tantorumque virûm encomiis celebrata THERIACA, quam in præſens exquiſitiori rectæ rationis & judici examini ſubjicere, atque paulò minutiùs, quàm hactenus ab aliis factum eſt, perveſtigare ſtat ſententia.

THERIACA undè dicta ſit, quis magni hujus remedii inventor extiterit, & quibus ægritudinibus potiſſimùm inſerviat, de his non eſt ut multum diſſeramus, libet ſcriptionis & laboris operæ compendium facere, & ad Authores, qui de encomiis magnæ & pompoſæ hujus confectionis ubertim loquuti ſunt, benevolum Lectorem relegare. Neque tamen antiquiſſimæ huic *Antidotò*, ad quam omnis orbis ferè in morbis deploratiſſimis, inprimis autem diræ illius luis peſtiferæ, nulli parcentis, Tros Rutilusvé ruat, ferociis coërcendis, veluti ad ſacram anchoram confugit, laudes ſuas detrahere vel ipſam evertere, nobis propoſuimus, utpotè cui rei etiam prorsùs impares eſſemus, cùm immenſarum ejusdem virtutum encomia, jam tùm in mente non plebeiorum ſolùm, ſed etiam Magnatum, ac ipſorummet etiam Medicorum; iſtorum autem præcipuè, quibus modernorum inventa ſordent, & queis antiquorum authoritas adeò ſancta eſt, ut piaculum cenſeant, ab eorum dictis & præceptis vel latum unguem recedere, altas & firmas radices egerint, imisque infixa ſint medullis, atq; ſi daretur optio, citiùs clavam ex manu Herculis extorquere, quàm conceptam hanc de THERIACA ingentem fiduciam ex animis multorum elidere anniterer. Interim tamen nemo, cui veritas cordi eſt, nobis vitio vertet, ubi non Quis, ſed Quid loquatur ſeriò attendentes, Ratione etiam & Experientiâ adducti, nec non Authoritate præclariſſimorum Virorum (*vide Quercet. rediv. in ſua Pharmacopœia Dogmatica fol. 475.*) quibus jam dudum, ingens hæc THERIACÆ ex tam immenſa & incongrua prorſus, tot ingredientium farragine conſarcinata compoſitio ſuſpecta fuit, ſuffulti, ab antiquorum placitis, non dicam erroribus, pauxillũ declinaverimus, nec ubique in omnibus pro dextra

hujus

hujus præparatione efformandâ, eorundem vestigiis institerimus. Præ cæteris autem rationi minùs conforme videtur, quòd ex indistincta vel potiùs infrunita, tantâque tot diversarum rerum, nonnunquam apertè sibi repugnantium conglomeratione, tam nobile ac præcellens, (quale quidem THERIACA vulgò æstimatur) Alexipharmacum exsurgere vel emergere queat; taceo, quòd Alexipharmacorum sive specierum virtute aliquâ Bezoardicâ præditarum, vel minimus huic prolixæ *compositioni* insit numerus, quarum insuper vis & efficacia à plurimis adjunctis aliis incongruis ingredientibus, partim ipsorum qualitate, quâ alterum alteri infestum est, partim verò nimiâ copiâ obruitur & obtunditur, fereque annihilatur. Et ut paucis absque fuco meam de THERIACA proferam sententiam, experientiâ crebrâ confirmatam, certò statuo illam, si legitimè præparata sit, in intemperie ventriculi frigidâ corrigendâ, ejusdemque, uti & intestinorum diris symptomatibus, utpotè *nauseâ*, *vomitu*, *diarrhœâ*, *dysenteriâ*, *colicâ passione*, *&c.* si in debita dosi propinetur, ac vel externè etiam applicetur, compescendis, aliisque quamplurimis reliquis *vitiis ventriculi* (à quo tanquam scaturigine, plurima fluunt morborum, inprimis verò febrium genera) corrigendis plurimùm posse: In morbis autem malignis ac pestilentibus, nec non peste ipsa, an tantum præstare queat, quantum illi satis gloriosè attribuitur, equidem hactenus nondum experiri, nec unquam ex illius solitario usu tam prosperos effectus videre licuit. Et sanè, si quid singulariter in *peste* valeat, idipsum non tam ratione insignis virtutis Alexipharmacæ (utpotè quam exiguam saltem ob rationem superiùs allatam à nonnullis ingredientibus, iisdemque ex parte summoporè adulteratis mutuatur,) quàm ratione *Opii* fieri existimo; hoc enim præter vim Narcoticam, etiam peculiari vi quasi dementatrice pollet, quâ ipsâ imprægnata THERIACA, salubriter adhuc degentibus, qui ratione præservationis illâ utuntur, ac firmam fiduciam in illam collocant, veluti animositatem quandam, ceu tempore infectionis summè necessariam, addit, sicque nonnullos quandoque immunes conservat; quantum enim timor *tempore pestis* noceat, quantumque è contra impavida mens & animus intrepidus possit, præter observationes vulgares, etiam apud *acutissimum illum Philosophum Helmontium in Tumulo pestis*, eleganter videre est.

Præmisso hoc generali discursu de THERIACA & ejusdem virtutibus, progrediamur nunc ad specialius nonnullorum ejus ingredientium examen: Et quidem, quantum *Agaricum*, *Rhabarbarum & Chalcitidem* concernit, quem ob finem singularem illa (tamquam cathartica, & corrosiva, nec ullâ vi Alexipharmacâ prædita) addita sint, nemo sufficientem rationem, quæ animum veritatis avidum satiare posset, protulit; quin multis, Viris etiam præclarissimis, res suspecta fuerit, inprimis *Quercetano, qui fusiùs cap. 30. de præp. Theriac.* de his tractat, quò, ne multus sim, Lectorem remitto. *Trochisci item Hedychroi*, quorum singula propemodùm ingredientia, etiam *Theriacæ compositioni* inserta sunt, quòd illi adhuc separatim adjiciantur, planè inconcinnum & absurdum, cum eodem *Quercetano cap. citato*, mihi videtur; Idcircò ne labor & compositiones frustrà hîc cumulentur, *species omnes hos Trochiscos ingredientes*, ipsi huic *compositioni Theriaces* in debito & exactè computato pondere adjiciam. *Trochisci de Viperis* quales illi sint, qui prolixæ huic *compositioni* à seculo jam adulterati & præposterè additi, & quales esse debeant, quidve eorum loco substituendum sit, quod meritò basis & fundamentum THERIACÆ esse, majoremque vim Alexipharmacam addere possit, fusiùs in *animadversionibus classis duodecimæ* explicavimus; in iisdem etiam *prædictæ classis animadversionibus* mentionem fecimus *Trochiscorum de Scilla*, qui tantum abest, ut ex *Scilla*, quin potiùs ex rebus adjectis constent, quod quivis, qui solummodò *Cepam* aliquam vel *Allium* semel exsiccare voluerit, reipsâ experiri poterit. Idcircò brevitatis causâ ad præfatas nostras animad-

versiones

verſiones ſuperiores revolvendas Lectorem relegamus. Nos jam ipſam, quæ reliqua eſt, *Theriacæ præparationem*, aggrediamur, in qua quidem à veterum componendi modo, utpotè à tot annorum ſerie recepto, non nimiùm declinabimus, nihilominus tamen concinniorem ejus mixturam, exactioremque nonnullarum rerum præparationem indigitaturi ſumus: utpotè

℞. *Succi vel pulpæ Scillæ,*
Radicum Dictamni albi, (harum enim pulvis ad Trochiſcos de Scilla expetitur,)
Pulveris viperini ritè præparati, vel etiam hujus loco Trochiſcorum de Viperis noſtro modo confectorum,
Piperis longi,
Opii præparati ana ℥ iij,
Opobalſami ſive olei ex Nucibus Moſchatis expreſſi,
Cinamomi acuti ana ℥ j ß ʒ j,
Roſarum rub. exſiccatarum,
Iridis Illyricæ aut Florentinæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Sem. Buniadis dulcis, ſive Napi agreſtis,
Comarũ Scordii Cretici, vel potiùs, noſtratis,
Agarici Trochiſcati ana ℥ j ß,
Myrrhæ electæ,
Croci Auſtriaci,
Amomi racemoſi aut ſem. Citri excorticati,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Nardi Indicæ ana ℥ j,
Schœnanthi,
Coſti odorati ſive Zedoariæ ana ʒ vij,
Thuris maſculi pellucidi,
Piperis nigri,
albi,
Fol. Dictamni Cretici,
Comarum Marrubii,
Rhabarbari,
Stœchadis Arabicæ,
Nepetæ ſeu Calaminthæ montanæ odoratæ,
Sem. Petroſelini Macedonici,
Terebinthinæ Chiæ,
Zingiberis,
Rad. Pentaphylli ana ʒ vj,
Acori ſeu Calami Aromatici,
Fol. Malabathri, aut eorum loco Macis & Caryophyllorum ana partes æquales,
Phu Pontici aut Valerianæ noſtræ ana ʒ v,
Comarum Chamædryos noſtratis,
Polii Cretici,
Chamæpityos,
Nardi Celticæ,
Comarum Hyperici,
Meu, ſeu, quod melius, Angelicæ,
Radicum Gentianæ,
Aniſi non torrefacti,
Sem. Fœniculi Cretici,
Ammeos,
Seſeleos fragilis Maſſilienſis,
Thlaſpios,
Cardamomi minoris,
Carpobalſami aut Cubebarum,
Succi Hypociſtidis,
Acaciæ,
Gummi Arabici ſplendidi,
Reſinæ Styracis Calamitæ,
Sagapeni,
Chalcitidis,
Terræ Lemniæ veræ ana ℥ ß,
Ariſtolochiæ tenuis ſeu longæ,
Comarum Centaurii minoris,
Sem. Dauci Cretici,
Bituminis Iudaici,
Opopanacis,
Galbani,
Caſtorii ana ʒ ij,
Xylobalſami ʒ j,
Aſpalathi,
Aſari,
Amaraci,
Mari veri ana ℈ ij,
Maſtichis ℈ j,
Mellis deſpumati &, ſi haberi poteſt, Cretici triplum, id eſt ℔ xiv, ℥ v, ʒ ij,

Modus conficiendi primus hujus *compoſitionis* ab Authoribus annexus, maximè obſcurus, imò inconditus & ſtolidus eſt: qui ut concinnè tradatur, præſtat etiam *ſpecies* primùm in ſuas claſſes diſpenſare, quibus poſtmodum vel contuſis, vel diſſolutis, aut alio convenienti modo præparatis, minùs difficilem earundem moliemur præparationem.

CLASSIS I.

℞. *Iridis Illyricæ,*
Scordii Cretici vel noſtratis,
Sem. Buniadis ana ℥ j ß,
Aniſi,
Seſeleos Cretici,

Polii Cretici ana ℥ß,
Zedoariæ electæ ʒ vij,
Mari veri,
Amaraci,
Asari ana ℈ ij.

CLASSIS II.

℞. *Gentianæ,*
Chamædryos,
Fœniculi Cretici,
Amomi aut succedan. ejus ana ℥ß,
Pentaphylli,
Marrubii,
Calaminthæ montanæ ana ʒ vj,

CLASSIS III.

℞. *Rad. Meu vel Angelicæ,*
Phu Pontici,
Nardi Celticæ,
Chamæpityos,
Sem. Thlaspios ana ℥ß,
Rad. Dictamni albi ℥ iij,
Aristoloch. longæ ʒ ij,
Dictamni Cretici ʒ vj.

CLASSIS IV.

℞. *Rosarum rubearum ℥ j ß,*
Florum Hyperici ℥ß,
Centaurii minoris,
Sem. Dauci ana ʒ ij,
Petroselini Macedonici ʒ vj.

CLASSIS V.

℞. *Sem. Ammeos,*
Acori seu Calami aromat. ana ℥ß,
Cinamomi opt. ℥ j ß,
Cassiæ ligneæ,
Rhabarbari ana ʒ vj,
Piperis longi ℥ iij,
Macis & Caryophyll. loco Folii, ana ʒ ij.

CLASSIS VI.

℞. *Stœchadis Arabicæ,*
Zingiberis albi ana ʒ vj,
Agarici Trochiscati ℥ j ß,
Castorii ʒ ij,
Cubebarum, loco Carpobalsami,
Cardamomi ana ℥ß.

SEQUENTIA PER SE SINGULA TERI POSSUNT.

℞. *Croci Austriaci,*
Thuris albi ana ʒ vj,
Xylobalsami ʒ j,
Aspalathi ℈ ij,
Bituminis Iudaici ʒ ij,
Terræ Lemniæ ℥ß.

Squinanthum & Nardus Indica omnium difficillimè in pulverem subtilem redigi queunt, ità ut quandoq; necessum sit potiorem ipsorum partem abjicere, si pulverem subtilem pro *Theriaca* expetamus: Et licet cum aliis pulveribus continuò multumq; conterantur, nihilominùs si per cribrum, quam angustum etiam illud sit, transmittantur, capillacea tamen transeunt pulveremq; totum pilis veluti minutissimis inficiunt, vel ad finem usque villosa vel aculeata remanent; siq; diutiùs etiam contundantur, squammulæ à mortario in copia abraduntur, iisque permiscentur. Propterea consultiùs esset, ut loco dictorum, *Squinanthi & Nardi Indicæ* scilicet, eorundem *extractum & essentia Theriacæ* commiscerentur, quæ modo sequenti parari possunt; utpotè

℞. *Nardi Indicæ, &*
Squinanthi ana ʒ vj,

Quibus minutim concisis affunde *vini Malvatici* ℔ j ß. & in M. B. ad siccitatem usque abstrahe: *Aqua spirituosa & odorifera à prædictis rebus abstracta* (loco *vini Malvatici simplicis,*) pro dissolutione rerum *Theriacam* ingredientium, adaptetur; *Remanentia* verò in fundo cucurbitæ cum *aqua simplici* vel alia destillata q. s. coquantur, & exprimantur, *expressum decoctum* ad *extracti* consistentiam leniter abstrahatur, & *Theriacæ* tandem etiam commisceatur.

Quòd si verò *extractum* & *essentia destillata* non arriderent (cum tamen meherclè meliori modo res prædictæ *Theriacæ* jungi nequeant,) necessum erit, ut illæ sigillatim per se modoq; peculiari, in pulverem subtilem redigantur, quod fieri potest, si ambo minutissimè forcipe priùs concisa cum *vino Cretico* humectentur, de *Gummi* quoque *Arabico*, antea *soluto*, illis nonnihil addatur, ac tandem in cucurbita vitrea, suo capitello munitâ, inque M. Balneo collocatâ, totaliter iterum exsiccen-

exſiccentur; *Aqua odorifera vel vinum deſtillatum* ab illis prodiens, cum reliquo *vino Cretico* adhibeatur pro diſſolutione aliorum quorundam ingredientium, aut hæc ipſa hoc modo parata, ubi in pulverem ſubtilem tandem redacta ſunt, ſique de *Gummi Arabico* illis aliquid additum ſit, *hâc aquâ odoriferâ prolectâ* iterùm dilui poſſunt.

His omnibus *ſpeciebus*, quæ in claſſes diviſæ ſunt, iisque, quæ ſigillatim contundi debent, ſubtiliſſimè contuſis, & per cribrum anguſtum aliquoties trajectis, ſequentia ſigillatim in appropriatis ſuis *menſtruis* diſſolvantur. Inprimis autem *reſina Styracis Calamitæ* (quam non immeritò *granis* longè præfero, cùm *grana Styracis*, quàm pura etiam ſint, nihilominus *reſinæ* puritatem non adæquant; taceo, quòd *grana* utplurimùm adulterata, aliorumq; *Gummatum granis* permixta ſint: Idcircò longè ſecuriùs eſt, ut loco *granorum Styracis*, ejus *reſinam expreſſam vel extractam*, prout poſtea edocebo, accipiamus,) nec non *Olibanum ſive Thus pulveriſatũ*, (quod ipſum tamen nonnullas partes habet mucilaginoſas) item *Bitumen Judaicum & Maſtiche*, optimè in *Terebinthina* liquentur, ſi *Terebinthina* clara ſit & liquida, non verò nigra aut ſpiſſa, qualis plerumque illa, quæ communiter Venetiis transportatur, quæque nullatenus mihi arridet, & ſatiùs eſſet pro eadem, ſi pura & limpida haberi non poſſit, noſtratem Germanicam ſelectam ſuſtituere. *Myrrha, Gummi Sagapenum, Opopanacum, Galbanum*, in *vino Cretico*, vel (quod meliùs eſt) in *eſſentia viperina* cum *vino Cretico* facta, & in *animadverſionibus claſſis duodecimæ ſuper Trochiſcos de Viperis* edoctâ, diſſolvi vel dilui, & per colatorium ſetaceum colari & exprimi poſſunt. *Opium* verò juxta modum in præparatione *pilularum de Cynogloſſa* indigitatum, priùs præparari, poſtea in *vino Cretico* vel prædictâ *eſſentiâ viperinâ*, vel etiam, ſi haberi poteſt, *aquâ viperinâ*, in præparatione *pulveris viperini* aſſervatâ diſſolvi, ac per colatorium ſetaceum colari ac transmitti poteſt. Similiter etiam in prænominatis liquoribus diſſolvi queunt, *ſuccus Liquiritiæ, Hypociſtidis & Acaciæ*, nec non *Gummi Arabicum*. Et ſi loco *Trochiſcorum de Scilla*, ipſius *Scillæ ſuccus* ſubſtitutus fuerit, cum eodem quoque nonnulla ex prædictis *ſpeciebus*, utpotè *Crocus vel Gummi Arabicum* diſſolvi poſſent aut dilui. Quòd ſi ipſum *Opobalſamum*, non verò ejus ſuccedaneum, ſcil. *oleum Nuciſtæ* accipiatur, poſſet quidem illud cum *Terebinthina* commiſceri; æquè tamen commodè etiam cum *melle* diſſolvitur, aliisque *ſpeciebus* ſuperiùs diſſolutis, per vices tamen nec confertim admiſcetur, prout jam in ultima omnium *ſpecierum* commixtione dilucidiùs edocebo. Si verò *oleum Nuciſtæ loco Opobalſami* accipiatur, poteſt illud ſimiliter ſucceſſivè reliquis rebus diſſolutis artificiosè jungi, pari, quem mox aperiam & explanabo, modo. Nimirùm

Præ manibus inprimis habeas *mel quàm optimè clarificatum*, & ſatis craſſum, vel ad craſſam conſiſtentiam *inſpiſſatum*, in competenti pondere; Deinde *ahenum* magnum, quantitati *Theriacæ* conficiendæ proportionatum, collocatumque ſupra ignem lentiſſimum, cui mox particula *mellis* injici poteſt, nec non aliquid de *pulveribus*, & continuò agitari.

Interim in alia *patella* habeas *Gummata, pulticulæ inſtar diluta & colata*, ſcilic. *Myrrham, Sagapenum, Opopanacum & Galbanum*, quibus ſupra ignem lentiſſimum collocatis inſperge & inſtilla guttatim ſub continua agitatione mox de *Terebinthina* (in qua jam *reſina Styracis* &, ſi lubet, *Olibanum pulveriſatum & Maſtiche* etiam liquata ſint,) mox de *oleo Nuciſtæ* liquato vel *Opobalſamo*, mox particulam de *pulveribus* inſperge, vel alternatim etiam de *melle*, hocque tamdiu continuandum, donec tota *Terebinthina*, & quæ in illa diſſoluta vel liquata ſunt, unà cum *oleo Nuciſtæ vel Balſamo Indico vero* & aliquot libris *mellis ac pulverum*, prædictis *Gummatibus* indiſſolubili nexu & exactè immiſta & commixta ſint, quæ invicem aliquandiu agitentur in calore leni, vel, quod meliùs eſt, in diplomate, collocando nimirùm vel nonnihil immergendo patellam, in qua res jam dictæ permixtæ ſunt, in aquam calidam (optimum enim eſt ſimiles *mixturas Gummatum* in diplomate veluti

luti liquefacere, & liquefactas diu multumque agitare; quippe incredibile est, quàm exactè ad hunc modum, rerum aliàs difficulter coëuntium, scilicet *resinarum, oleorum, Gummatum & liquorum, &c.* sic fiat unitio & commixtio, quæ nullo modo tam benè & absque periculo supra ignem apertum, etiam satis lentum, perfici potest, quin *Gummata* grumescant, sive in grumos coëant) sicque hoc pacto optimè unita & exactè commixta, paulatim & per vices etiam immittantur in *ahenum illud capax*, in quo, ut antea dictum, jam *mellis & pulverum* portio indita sit, & alternatim de *pulveribus* pariter exactissimè invicem commixtis, per cribrum aliquid inspergatur, mox de *melle calefacto* particula, nec non successivè *reliqui succi*, modo superiùs indigitato dissoluti; utpotè *Opium*, *succus Liquiritiæ*, *succus Acaciæ & Hypocistidis*, item *Chalcitis soluta*, *Crocus*, *terra Lemnia*, *Gummi Arabicum* diluta addantur, quoad omnia inspersa & immissa sint, quæ sat diu adhuc, quò meliùs cuncta uniantur, agitari possunt, eritque sic exactè peracta *Theriacæ præparatio*, quæ aliquoties adhuc in vase illo, in quo recondita est & asservata, agitari & subigi debet.

Nota, quòd *Chalcitis tosta* nihil peculiare ac diversum sit à Vitriolo ad colorem cineritium calcinato; nec est quod spumam in ejusdem calcinatione vel coctione supernatantem duntaxat accipiamus; præstat enim *ipsum Vitriolum* leviter saltem sive ad flavedinem sive rubedinem (parùm enim in colore situm est, & quocunque modo leniter calcinatum Vitriolum addas, non colore vel flavo vel rubro, sed nigro Theriacam & alia composita Electuaria, quæ *Rosas*, *Crocum* & similia capiunt, imbuet;) calcinatum addere. Neque tamen *quodvis Vitriolum magnificæ huic compositioni Theriaces*, vel etiam ad *Chalcitidem* hanc præparandam æquè accommodatum est, sed illud potissimùm, quod est de *natura vel vena Chalybis*, *Martiale dictum*, non verò è fontibus vel *venis cupreis* sive *Venereum*: Etenim *Martiale Vitriolum*, quod colore viridi præditum est, sapore subdulci gaudet, resolventibus virtutibus maximâ ex parte præditum, nec valdè nocivum, si intra corpus in parva dosi sumatur; *Venereum* è contrà, quod colore cæruleo imbutum est, saporem habet insigniter adstringentem, nauseam vomitumque in pauca etiam quantitate commovens, ut ingens suspicio sit, venenum quoddam huic Vitriolo commixtum esse, atque ob id hoc ipsum minimè aptum censeo, ut huic *compositioni* jungatur, sed *Martiale illud*, (si quà necessariò vel Chalcitis vel Vitriolum ad *Theriacæ* compositionem expetatur,) studiosè electum accipiatur.

Reliqua adhuc est præparatio *resinæ Styracis*, quæ dupliciter institui potest, per expressionem videlicet & extractionem. Si per expressionem illam elicere lubido est, tunc

℞. *Styracem Calamitam optimam & resinosam*, quam in mortario grosso modo confractam, in patella affuso *vino* vel *aqua Rosarum* supra ignem unicâ saltem ebullitione dissolve; posteà per prælum vel torcular calefactam fortiter exprime, separata denique ab aquositate *resina* studiosè asservetur. Quod si extractio magis arrideat, utpotè quâ tota *resina* elici potest, remanentibus ligneis ac inutilibus segmentis, *Styraci* permixtis, quæ alioquin per expressionem sufficienter separari nequeunt; Tum

℞. *Styracem optimæ notæ*, *confractam*, cui cucurbitæ vitreæ immissæ, superaffunde *spiritum vini rectificatum*, ad eminentiam quatuor vel quinque digitorum, & in tepore vel leni calore digere per diem, coletur *spiritus tinctus*; & si *resinosa* adhuc *Styrax* apparet, adhuc semel *spiritûs vini* affusionem reitera, ac ut antea digere, cola, exprime: *Tincturas* sive *extractiones* confusas & conjunctas in cucurbita vitrea ad remanentiam quartæ vel sextæ partis in M. B. leniter abstrahe: Remanenti in cucurbita *spiritui* nonnihil aquoso innatabit *resina*, quæ si non totaliter præcipitata sit, affunde adhuc particulam *aquæ Rosarum*, posteà separatam atque aliquoties *aquâ Rosarum* lotam ceu pulcherrimam, puram, *granisq*, longè præferendam, diligenter usui asserva. Hæc ipsa *resina Styracis* si exsiccetur, (quod tamen non consultum

ſultum arbitror,) clara & perſpicua evadit Rubini inſtar.

Eodem planè modo, ſi volupe fuerit, per extractionem parabis *reſinam Ladani*, cujus mentionem feci in *animadverſionibus Trochiſcorum Alipta Moſchatæ.*

Cæterùm, quod *Schema* concernit, quo præcedens *Theriacæ compoſitio* ornata eſt, ſuperfluum duxi etiam illud hîc adjicere; quilibet enim Pharmacopœus vel leviter ſaltem in Arithmeticis inſtructus, pondus ingredientium ad libitum multiplicare, & ex uncia vel drachma una, quotquot libuerit uncias & drachmas efficere poterit; quapropter hoc ceu ſupervacaneo labore, ob operis compendium, lubens ſuperſedeo, & ad alia, quæ ſuperſunt, celeri pede tranſeo.

De exoticis plurimis *Theriacam* ingredientibus, hoc inſuper monere volui, quòd non adeò ſtrictè opus ſit, his ſe alligare, ſi in illis oris, ubi *Theriaca* conficienda eſt, rerum conſimilium ac ejuſdem generis ſit proventus; Etenim *herbæ ex natali ſolo evulſæ*, ad ægritudines locis illis Endemias propulſandas, majorem utplurimum habent efficaciam, quàm quæ ex terris aliis, alio ſub Sole calentibus, advehi ſolent. Exemplo ſit *Scordium noſtrum*, quod æqualibus, ſi non majoribus & longè excellentioribus, hiſce in locis pollet virtutibus, quàm quod ex Creta aliiſque longinquis oris ad nos transportatur: Ita etiam de aliis conſimilibus reverà ſe res habet. Atque hac ratione, multis inutilibus Pharmacopœorum expenſis parcere, & ipſorum etiam ægrotantium rebus, maximè verò eorum, quibus curta minis Domi eſt ſupellex, non parùm conſulere poſſemus.

THERIACA AUCTA A MEDICIS ROMANIS ET BONONIENSIBUS.

NOluimus hoc loco præterire, quin Theriaces Andromachi compoſitionem à Medicis Romanis & Bononienſibus olim auctam, & multis in locis mutatam, nec non à Clariſſimo Viro Domino D. Luca Stengelio, Nobili itidem & multâ experientiâ præclaro Viro D. D. Adolpho Occoni A. F. A. N. Collegæ quondam noſtro honoratiſſimo communicatam hûc inſereremus, quæ ſic habet.

℞. Trochiſcorũ Scilliticorum uncias ſex,
De Viperis,
Hedychroi,
Piperis nigri ana uncias tres,
Trochiſc. de Camphora,
Opii,
Succi infuſionis Roſarum inſpiſſati,
Scordii Cretici, & noſtri,
Sem. Napi Sylveſtris,
Iridis Florentinæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Agarici,
Cinamomi,
Fol. Cardui Benedicti,
Balſami Indici,
Croci Orientalis ana unciam unam ſemis,
Myrrhæ,
Zingiberis,
Rhapontici veri,
Rad. Pentaphylli,
Tormentillæ,
Calaminthæ montanæ,
Comarum Marrubii,
Stœchados,
Rad. Coſti,
Zedoariæ,
Piperis albi,
Longi,
Dictamni Cretici,
Thuris maſculi,
Sem. Petroſelini Macedonici, Smyrnii, id eſt, Oluſatri, non Hipposelini,
Florum Schœnanthi,
Myrobalanorum Emblicorum, vel Chebulorum,
Terebinthinæ Cypriæ,
Caſſiæ ligneæ,
Spicæ Indicæ ana drachmas ſex,
Gentianæ,
Comarum Polii montani,
Styracis Calamitæ,
Sileris montani,
Abrotani,
Sem. Thlaſpios, *ſeu Iberidis, vel* Naſturtii albi,
Sem. Ammeos,
Chamædryos,
Chamæpityos,

Succi Hypocistidis,
 Lentisci,
Fol. Malabatri seu Macis,
Nardi Celticæ, seu Spicæ Romanæ,
Sem. Anisi,
 Fœniculi,
Rad. Meu, vel Imperatoriæ,
Terræ Lemniæ veræ,
Chalcitidis semiassatæ,
Amomi, vel Caryophyllorum, aut Galangæ majoris, vel Calami Aromatici,
Rad. Phu minoris,
Carpobalsami, seu Granorum Juniperi,
Cubebarum,
Comarum Hyperici,
Acaciæ, vel succi Lentisci,
Gummi Arabici, vel Juniperi,
Cardamomi minoris,
Rad. Angelicæ optimæ,
 Imperatoriæ,
 Vincetoxici,
 Aristolochiæ rotundæ,
 Asari,
 Succisæ,
Dictamni albi,
 Serpentariæ,
Rorismarini,
Salviæ minoris,
Scabiosæ,
Cornu cervi usti,
Enulæ Campanæ,
Pimpinellæ,
Origani Cretici ana unciam semis,
Sem. Dauci Cretici, vel sem. Pimpinellæ,
Galbani,
Opopanacis,
Sagapeni,
Asphalti, vel Succini albi,
Rad. Cruciatæ,
Castorii,
Aristolochiæ longæ,
Baccarum Lauri ana drachmas duas,
Mellis duplum,
Vini Cretici, quantum satis est.
 Conficiantur secundum artem.

THeriacâ Andromachi haudquaquam inferior, eadem præstans, quæ in morbis malignis & intoxicatorum periculis Andromachi Theriaca, Alexandrina vocata, efficere potest. Etenim venenorum vires destruit, ac morbis viscerum internis, præsertim verò frigidis, colicæ, iliacæ, uteri affectibus & ventriculi noxis à crassis flatibus ortum ducentibus, ac aliis à putredine natis opitulatur.

MOrdax vulgi vox fidem medicamini huic tàm antiquo & præclaro infirmam reddere, ac honori ipsius detrahere cupiens, eidem nævum hunc affinxit, quod ritè parari nequeat, eò quòd multa in ejus compositione ἀντιβαλλόμενα *seu Succedanea requirantur, cùm veris simplicibus, ad ejus constitutionem requisitis, vix gaudeamus. Veruntamen, quia labor improbus omnia vincit, Pharmacopœorum nostrorum studio & impensis effectum est, ut pauca nunc desiderentur: unde Georgius Melichius Augustanus, Pharmacopœus Venetus, meritò gloriatur in astruenda Theriaca Anno Christi 1573. sibi non nisi quatuor legitima defuisse, quorum tamen defectum æquivalentibus ad sufficientiam resarciebat, pro Opobalsamo oleum Nucis Moschatæ, pro Carpobalsamo Juniperi baccas, pro Amomo verò Amomum racemosum, ac pro Folio Folium Officinis usitatum, seu Macim substituens: cùm de Calamo nullum sit dubium, quin is verus sit Acorus, Folium verum à Folio Officinarum viribus non discrepet, Cubebæ verò aut Baccæ Juniperi Carpobalsamum æquent, atq; insuper oleum Nucis Moschatæ, vel Caryophyllorum Opobalsamo parùm cedat, ac vix minoris conditionis existat, de quibus plura in prolegomenis.*

VIdeant Pharmacopœi Theriacam paraturi ea, quæ Prosper Alpinus lib. 4. de Medicina Ægyptiorum scripsit. Similiter Johannem Baptistam Sylvaticum, Melichium, Nicolaum Monardes, Petrum Bellonium, Clusium, & alios, qui de Exoticis probè scripserunt, adeant.

ANIMADVERSIONES.

IN aucta hac *Theriacæ compositione* ventilandâ, non est quòd diu nos moremur, cùm, quoad præparandi modum, cum *Theriaca* præcedenti conveniat, ac parùm etiam in reliquis ab ipsa descrepet, nisi quòd plures diversæ species adhuc super-

supperadditæ sint, sed haud benè: Neque enim artificiosa res est tantam ac innumeram ferè specierum farraginem sine ulla ratione congerere; nullum enim ingrediens integras suas virtutes ità potest exserere, quin à multis impediatur, unumq; aliud veluti destruat. Accedit, quòd tam exigua quantitas de his vel illis *speciebus dosin* aliquam ingrediatur, ut si ad calculum reducerentur, certò minutissimâ non granorum solùm, sed ipsarum etiam atomorum, quotquot ipsam intrarent, divisione opus foret; cujus specimen jam in superioribus, in consimili simplicium inconcinnâ congerie, edidimus, idcircò missam faciamus hanc nimis auctam *compositionem*, simpliciori aliquâ cum Medicis sanioribus contenti.

THERIACA DIATESSARON MESUÆ.

℞. Gentianæ,
Baccarum Lauri,
Myrrhæ,
Aristolochiæ rotundæ ana uncias duas,
Mellis despumati libras duas.

GRæcorum hæc est compositio, ut ex nomine patet, quam Arabes mutuati sunt. Describitur ab Avicenna & Mesue. Ad venenatos morsus & potus efficax, omnesq; cerebri frigidos affectus, convulsionem, resolutionem, morbum comitialem, spasmum cynicum, ventriculi inflationem, ac coctionis tarditatem, venenatis ictibus admota & epota benefacit. Hanc passim agyrtæ & circumforanei circumferunt, & pro magno Theriaca venalem exhibent.

THeriaca hæc licet jumentis communiter exhibeatur; hominibus tamen identidem salutaris existit. Valebit autem plurimùm contra pestilentis luis infectionem, aliorumque morborum malignorum contagia, si ei terram Lemniam, aut Bolum Armenam, Dictamnum album, Tormentillam, Scordium, Carlinam, Zedoariam vel Angelicam aucto mellis pondere junxeris. Notabis autem vulgares illas radices pro Aristolochiæ radicibus venundari solitas, Pistolochiæ radices esse, vulgò **Holwurk** dictas. Aristolochiæ verò vera radix est longè major & tuberosa, intus solida, colore Buxi flavo, odorem & saporem Aristolochiæ longæ nostratis referens.

THERIACA COMMUNIS SEU AUGUSTANA.

℞. Rad. Enulæ libram semis, uncias quinque, drachmas septem,
Aristolochiæ rotundæ veræ libram semis, unciam unam semis,
Longæ unciam unam semis, drachmas duas,
Gentianæ,
Dictamni albi,
Tormentillæ,
Spicæ Romanæ,
Calami aromatici ana unciam unam,
Meu,
Phu,
Pimpinellæ ana drachmas sex,
Zedoariæ uncias duas, drachmas sex,
Zingiberis drachmas tres,
Fol. Scordii,
Chamædryos,
Chamæpityos ana uncias tres, drachmas sex,
Scabiosæ,
Sabinæ ana unciam unam semis, drachmas duas,
Betonicæ,
Salviæ domesticæ,
Prasii ana unciam unam semis,
Melissæ hortensis,
Menthæ rubeæ ana drachmas sex,
Absinthii,
Calaminthæ montanæ ana drachmas tres,
Comarum Hyperici unciam unam semis, drachmas duas,
Corticum Citri siccorum uncias tres, drachmam unam,
Sem. Rutæ unciam unam semis, drachmas duas,
Ammeos,
Carui ana drachmas sex,
Baccarum Lauri unciam unam semis,

Grano,

Granorum Juniperi uncias tres, drachmas sex,
Nucum Juglandium numero sexaginta,
Santali rubri,
Succini Citrini,
Macis ana drachmas sex,
Piperis nigri,
Castorii ana drachmas tres,
Cuperosæ præparatæ unciam unam semis,
Boli Armenæ Orientalis præparatæ libram semis,
Opii Thebaici,
Sulphuris vivi præparati ana uncias tres, drachmam unam,
Cornu cervi præparati unciam unam semis, drachm. semis,
Olei Juniperi è baccis uncias tres,
Oxymelitis Scillitici libram unam,
Succi Corticum Fraxini uncias tres,
Vini Cretici libram unam,
Mellis optimi despumati triplum.

Simplicibus singulis suo tempore collectis, & artificiosè præparatis, fiat Theriaca in bona forma.

Theriacam hanc communem omnium Medicorum totius Collegii nostri consensu ad hunc modum hucusq; præparavimus, & in posterum quoque parandam censemus. Hâc autem vulgus ad præproperos morbos ac subitas adersiones, ubi contagii alicujus suspicio subest, commodè utitur: Sudores enim potenter prolicit, humorum putredini adversatur, eorumq; corruptionem emendat, colicos, inflatos, ex ventre, vesicâ, stomacho, aut utero dolentes adjuvat, venenis resistit, malignarum febrium primos insultus reprimit, cordis tædia è putridorum succorum halitu ortum ducentia discutit, coctionem adjuvat, frigidam viscerum intemperiem corrigit, ac contra venenati aut contaminati aëris noxas, quas potenter evincit, saluberrimè assumitur.

ANIMADVERSIONES IN THERIACAM DIATESSARON MESUÆ, THERIACAM COMMUNEM AUGUSTANAM.

Facilis est *Theriacæ hujus Diatessaron* præparatio, cujus etiam *compositio*, præ cæteris mihi arridet, ac facilè adduci possem, ut crederem, hanc cùm in præservatione, tùm curatione Luis pestiferæ, ipsam *Andromachi Theriacam*, uti communiter fit, multis parasangis superaturam; præsertim, si loco *Aristolochiæ rotundæ, Angelica vel Zedoaria*, substitueretur.

Quin etiam *Theriaca Augustana* suas mereretur laudes, propter *Alexipharmaca* in satis competenti quantitate ipsi adjuncta, nisi insuper etiam minus utilibus quibusdam scateret, utpotè *Cornu cervi usto præparato, Cuperosâ, Santalo, & aliis nonnullis*; In ejusdem autem confectione, debita *Opii præparatio & solutio* sedulò observanda est; Uti etiam *oleum Juniperi è baccis, speciebus* demùm subtilissimè tritis instillandum, & cum iisdem ante additionem *mellis*, exactè commiscendum est. Quòd si pro *Oxymelle Scillitico, succus* vel ipsa *Scillæ pulpa* adderetur, consultum illud fore existimarem, quin si mei arbitrii hæc res esset, Ego loco *Scillæ Alii pulpam* vel *succum* non sine ratione prægnanti substituerem.

MITHRIDATIUM DAMOCRATIS EX GRÆCIS VERSIBUS.

℞. Myrrhæ Arabicæ Troglodyticæ,
Croci,
Agarici,
Zingiberis,
Cinamomi,
Spicæ Nardi,
Thuris electi,
Thlaspios ana drachmas decem,
Seseleos,
Opobalsami,
Schœnanthi,
Stœchadis,
Costi veri Aromatici, aut succedanei,
Galbani,
Terebinthinæ,
Piperis longi,
Castorii Pontici,
Succi Hypocistidis,
Styracis rubeæ,
Opopanacis,
Folii ana unciam unam,
Cassiæ ligneæ,

Polii,

Polii,
Piperis albi,
Scordii,
Sem. Dauci Cretici,
Carpobalsami,
Cypheos Trochiscorum,
Bdellii ana drachmas septem,
Nardi Celticæ purgatæ,
Sem. Petroselini,
Gummi,
Opii,
Cardamomi,
Sem. Fœniculi,
Gentianæ,
Foliorum Rosarum,
Dictamni Cretici ana drachmas quinque b. p.
Anisi,
Aristolochiæ rotundæ,
Acori,
Phu,
Sagapeni ana drachmas tres,
Meu Athamantici,
Succi Acaciæ,
Ventris Scinci veri,
Summitatum Hyperici ana drachmas duas semis,
Vini, quantum satis est,
Mellis despumati triplum, id est, libras novem, uncias octo, drachm. duas.

Modus confectionis hic est, ut ingredientia ad compositionem hujus tam famosi medicaminis in sex classes divisa in tenuem pulverem redigantur. Classium porrò series hæc est.

I. CLASSIS.

℞. Sem. Anisi drachmas tres,
Zingiberis drachmas decem,
Macis,
Caryophyllorum ana unciam semis,
Gentianæ drachmas quinqne.

Pendit hæc classis in universum uncias tres, drachmas duas.

II. CLASSIS.

℞. Scordii Cretici drachmas septem,
Nardi Celticæ,
Seminis Petroselini Macedonici ana drachm. quinque,
Piperis longi unciam unam.

Pendit hæc classis in universum uncias tres, drachmam unam.

III. CLASSIS.

℞. Polii montani drachmas septem,
Stœchadis unciam unam,
Sem. Fœniculi drachmas quinque,
Phu Pontici drachmas tres.

Pendit hæc classis in universum uncias duas semis, drachmas tres.

IV. CLASSIS.

℞. Cinamomi,
Spicæ Indicæ ana drachm. decem,
Schœnanthi,
Zedoariæ,
Seseleos ana unciam unam,
Rosarum drachmas quinque,

Pendit hæc classis in universum libram semis, drachmam unam.

V. CLASSIS.

℞. Dictamni Cretici, drachmas quinque,
Cassiæ ligneæ,
Cubebarum,
Piperis albi,
Trochiscorum Cypheos ana drachm. septem,
Sem. Thlaspios drachmas decem.

Pendit hæc classis in universum uncias quinque, drachmas tres.

VI. CLASSIS.

℞. Sem. Dauci drachmas septem,
Cardamomi drachmas quinque,
Calami Aromatici,
Aristolochiæ rotundæ ana drachmas tres,
Angelicæ,
Hyperici ana drachmas duas semis.

Pendit hæc classis in universum uncias duas semis, drachmas tres.

SEQUENTIA PORRO PER SE TERANTUR, NEMPE

Myrrhæ,
Thuris,
Agarici,

Croci

Croci ana drachmæ decem,
Castorii uncia una,
Bdellii drachmæ septem,
Ventrium Scinci marini in minutissimas partes incisorum drachmæ duæ semis.

Hoc peracto Gummata & succi vino Cretico solvantur, ac eo planè modo, qui in Theriacâ præscriptus est, cum Terebinthina, melle & pulveribus sex classium uniantur, adjiciendo sub finem Crocum vino Cretico dilutum, itemq; Styracem oleo Nucis Moschatæ & eodem vino liquatam; atq; sic sedulâ strenuâq; agitatione compositio hæc suam perfectionem acquirat, quæ identidem in vase mundo & satis amplo, ut fermentare queat, reponenda, atq; ut Theriaca sæpiùs commovenda, donec in annum adoleverit.

PRo Opobalsamo, oleum Nucis Moschatæ, pro Acoro, Calamum Aromaticum, pro radicibus Meu, Angelicam hoc loco substituimus.

Mithridatica Antidotus celeberrima ad lethales & venenatos morsus à Mithridate, Ponti & Bithyniæ Rege famam & nomen accepit. Valet ad capitis, aurium, oculorum, dentium, pulmonum, ventriculi & intestinorum affectus frigidos seu pituitosos & melancholicos, ad stuporem, paralysin, apoplexiam, epilepsiam, spasmum, tetanum, cephalæam, hæmicraniam, maniam, melancholiam, gravem auditum, oculos lachrymantes, odontalgiam, cynanchen, asthma, sputum sanguinis, peripneumoniam, lienteriam, dysenteriam, sive sumatur, sive admoveatur. Præterea ad frangendos calculos, menses ciendos, omnia uteri vitia, scirrhos, podagras, morsus & ictus venenatos, morsum canis rabidi, febres quotidianas & quartanas initio accessionum, coctâ jam materiâ, in modum avellanæ cum vino vel aqua, cui Salvia seu Mentha sit incocta, in aliis autem vespere sumpta vel admota efficax existit, diuturnis stomachi & thoracis defluxionibus prodest, tabidis, ventris inflationibus, cœliacisq; medetur: bonum corporis colorem conciliat, appetentiam immutatam restituit, ex morbo languidos reficit, ac difficultatem urinæ emendat, melancholiam non sinit consistere, mortuum fœtum ejicit, visum acuit, præsumpta non permittit lædi à lethalibus pharmacis, omnibus in profundo corporis factis exulcerationibus & abscessibus benefacit.

ANIMADVERSIONES.

QUæ de *Theriaca Andromachi* superiùs dicta & præmissa sunt, meritò etiam de hac *compositione Damocratis* dici possunt, tùm quoad compositionem ipsam, tùm etiam præparandi normam: *Compositio* sanè multis superfluis, inutilibus ac multifariè conglomeratis scatet ingredientibus, quorum plurima optimo jure ex ipsa elidere possemus; Si *Trochiscos Cypheos*, qui pariter in numero ingredientium collocati sunt, examinemus, reipsâ inveniemus omnia illorum ingredientia, præter *Uvarum passarum ℥j ß, Cyperi, baccarum Juniperi ana gr. vij, & ligni Aspalathi gr. x.* antea huic compositioni inesse. An autem hoc *compositum* sive *Mithridatium*, quod in simplo paratum, *librarum quatuordecim pondus* adæquat, tam singulares *Alexipharmacas virtutes* ab *una illa drachma cum dimidia Cibebarum, vel uvarum passarum, & pauculis granis baccarum Juniperi, Aspalathi & Cyperi* acquirat, sanè ridere potiùs, quàm disquirere opus habeo: Nec minùs plura alia cachinno potiùs, quàm examine digna huic pomposæ *compositioni* insunt, quæ, quoniam pleraque in præparatione *Theriaces* ventilata sunt, tædiosum duximus eorum memoriam hîc revocare; quin magè consultum putavimus, absque longis ambagibus, aliam paulò dexteriorem ejus præparationem subjungere: Omissis autem *Trochiscis Cypheos* eorum ipsorummet *ingredientia* in debito & exactè computato pondere adjiciemus, ut adeò necessum non sit, ulteriùs entia citra necessitatem multiplicare. Nimirùm

℞. *Myrrhæ splendidæ ℥j, ʒij ß, gr. xv,*
Croci Austriaci ℥j ʒij gr. iv,
Cinamomi optimi ℥j ʒij gr. xv,
Spicæ Indicæ ℥j ʒij gr. xij,
Zingiberis,
Agarici,
Thuris electi,
Thlaspios ana ℥j ʒij,
Schænanthi ℥j ʒß gr. xv,
Terebinthinæ ℥j ʒj ß,
Seseleos,
Opobalsami,

Stœchados,

Stœchados,
Coſti veri vel Zedoariæ,
Galbani,
Piperis longi,
Caſtorii,
Succi Hypociſtidis,
Reſinæ Styracis,
Opopanacis,
Folii ana ℥ j,
Caſſiæ ligneæ,
Bdellii ana ʒ vij. gr. xij,
Polii,
Piperis albi,
Scordii,
Sem. Dauci Cretici,
Carpobalſami ana ʒ vij,
Nardi Celticæ purgatæ,
Sem. Petroſelini,
Gummi Arabici,
Opii,
Cardamomi,
Sem. Fœniculi,
Gentianæ,
Foliorum Roſarum,
Dictamni Cretici ana ʒ v,
Acori ſeu Calami Aromat. ʒ iij ß, gr. iv,
Aniſi,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Phu,
Sagapeni ana ʒ iij,
Meu Athamantici,
Succi Acaciæ,
Ventris Scinci veri,
Summitatum Hyperici ana ʒ ij ß,
Uvarum paſſarum ſive Cibebarum ʒ j ß,
Cyperi,
Baccarum Juniperi ana gr xij.
Aſpalathi gr. x.
Vini q. ſ.
Mellis deſpumati triplum id eſt ℔ ix ℥ viij ʒ ij ß.

Licet equidem diviſio *ſpecierum ingredientium* in diſtinctas claſſes non admodum neceſſaria ſit, cùm quilibet prudens Pharmacopœus antea nôrit, quæ mixta & quæ per ſe contundi debeant; nihilominus tamen majoris facilitatis & melioris informationis ergò & hanc adjiciam.

CLASSIS I.

℞. *Agarici Trochiſcati,*
Zingiberis ana ʒ j ʒ ij,
Macis ℥ ß,
Sem. Petroſelini Macedon.
Gentianæ ana ʒ v.

CLASSIS II.

℞. *Scordii Cretici vel noſtrat. ʒ vij,*
Nardi Celticæ ʒ v,
Piperis longi ℥ j,
Caryophyllorum ℥ ß.

CLASSIS III.

℞. *Polii montani ʒ vij,*
Stœchados ℥ j,
Sem. Fœniculi ʒ v,
Phu Pontici ʒ iij,
Cibebarum ʒ j ß,
Cyperi,
Baccarum Juniperi ana gr. xij.

CLASSIS IV.

℞. *Cinamomi ℥ j ʒ ij gr. xv,*
Zedoariæ,
Seſeleos ana ℥ j,
Roſarum ʒ v,
Aſpalathi gr. x,
Ventrium Scinci marini minutiſſ. prius conciſ. ʒ ij ß.

CLASSIS V.

℞. *Dictamni Cretici ʒ v,*
Caſſiæ ligneæ ʒ vij gr. xij,
Cubebarum,
Piperis albi ana ʒ vij,
Sem. Thlaſpios ʒ x.

CLASSIS VI.

℞. *Sem. Dauci Cretici ʒ vij,*
Cardamomi ʒ v,
Calami Aromatici ʒ iij ß gr. iv,
Ariſtoloch. rotundæ ʒ iij,
Angelicæ,
Hyperici ana ʒ ij ß,
Caſtorii ℥ j,
Croci ℥ j ʒ ij. gr. v, per ſe terantur; *Squinanthi autem ℥ j. ʒ ß. gr. xv, & Spicæ Indicæ ℥ j. ʒ ij. gr. xij,* eo modo extrahi vel teri poſſunt, prout in *Theriacæ* præparatione innuimus.

Reliqua ſingula in ſuis appropriatis ſolventibus ſive menſtruis diſſolvantur,

 utpote,

utpotè, *resina Styracis & Thus pulverisatum in Terebinthina; Gummi Arabicum & Bdellium in aqua aliqua destillata; Myrrha, Galbanum, Opopanacum, Sagapenum in vino Cretico;* Similiter *Opium, succus Hypocistidis & succus Acaciæ in vino eodem; Opobalsamum vel oleum Nucistæ* jam permixtis & unitis *Gummatibus, resinis & Terebinthinæ* admisceatur, & tandem omnia exactè invicem adunentur, prout in *animadversionibus nostris super Theriacam* & adjuncta ejusdem dexteriori præparatione luculenter edocuimus; qui ipse *Theriaces* conficiendi modus huic *Mithridatii* præparationi ad amussim respondet: Idcircò brevitatis ergò benevolum Lectorem eò remitto.

Schematismum sive multiplicationem ingredientium in duodecuplo usque adjungere, haud necessarium duxi, quin, ut tempori & chartæ parcerem, solerti Pharmacopœo relinquere volui.

ANTIDOTUS MATTHIOLI.

℞. Rhabarbari,
Rhapontici,
Rad. Phu,
Acori seu Calami Aromatici,
Cyperi,
Quinquefolii,
Tormentillæ,
Aristolochiæ rotundæ,
Pæoniæ,
Helenii,
Costi,
Iridis Illyricæ,
Chamæleontis albi ana drachm. tres,
Galangæ,
Imperatoriæ,
Dictamni,
Angelicæ,
Filipendulæ,
Zedoariæ,
Zingiberis ana drachmas duas,
Agarici drachmas tres,
Gentianæ,
Morsûs Diaboli ana dtachmas duas semis,
Sem. Citri,
Viticis,
Cocci infectorii,
Fraxini,
Oxalidis,
Pastinacæ sylvestris,
Napi,
Nigellæ,
Pæoniæ,
Ocymi,
Irionis,
Thlaspios,
Fœniculi,
Ammeos ana drachmas duas,
Baccar. Lauri,
Juniperi,
Hederæ,
Smilacis asperæ,
Cubebarum ana drachmam unam semis,
Folior. Scordii,
Chamædryos,
Chamæpityos,
Centaurii minoris,
Stœchadis Arabicæ,
Nardi Celticæ,
Calaminthæ,
Rutæ,
Menthæ,
Betonicæ,
Verbenacæ,
Scabiosæ,
Cardui Benedicti,
Melissophylli ana drachmam unam semis,
Millefolii,
Libanotidis maris,
Dictamni Cretici ana drachmas tres,
Sampsuchi,
Hyperici,
Junci odorati,
Marrubii,
Galegæ,
Sabinæ,
Pimpinellæ ana drachmas duas,
Caricarum,
Nucum Juglandium,
Pistachiorum ana uncias tres,
Myrobalanorum Emblicorum drachmas quatuor,
Florum Buglossi utriusque,
Rosarum,

Lavendulæ

Lavendulæ,
Salviæ,
Roriſmarini ana ſcrupulos quatuor,
Croci drachmas tres,
Caſſiæ ligneæ veræ drachm. decem,
Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ,
Macis ana drachmas duas ſemis,
Piperis nigri,
Longi,
Santalorum omnium,
Agallochi ana drachm. unam ſemis,
Cornu cervi crudi unciam ſemis,
Unicornu drachmam unam,
Oſſis de corde Cervi,
Ramentorum Eboris,
Virgæ Cervinæ,
Caſtorii ana ſcrupulos quatuor,
Terræ Lemniæ drachmas tres,
Opii drachmam unam ſemis,
Margaritarum Oriental.
Fragmentorum Smaragdi,
Hyacinthi,
Corallii rubri ana ʒjß,
Camphoræ drachmas duas,
Maſtiches,
Thuris,
Styracis,
Myrrhæ,
Gummi Arabici,
Reſinæ Terebinthinæ,
Sagapeni,
Opopanacis,
Laſerpitii ana drachmas duas ſemis,
Moſchi odorati,
Ambræ ana drachmam unam,
Olei Vitrioli ana unciam ſemis,
Specierum Cord. temperatarum,
Diamargariti frigidi,
Diamoſchu dulcis,
Diambræ,
De gemmis frigidis,
Trochiſcorum de Camphorâ,
Scilliticorum ana drachmas duas ſemis,
De Viperâ uncias duas,
Suc. Oxalidis,
Sonchi,
Scordii,
Echii,
Bugloſſi,
Meliſſophylli ana libram ſemis,
Hypociſtidis drachmas duas,
Theriacæ electæ,
Mithridatii optimi ana uncias ſex,
Vini veteris albi odorati libras tres,
Mellis optimi libras octo, & uncias ſex.
Fiat ſecundum artem Electuarium eo modo, quo Theriaca aut Mithridatium conficiuntur.

Deſcribitur à Petro Andrea Matthiolo in Commentar. ad librum 6. Dioſcoridis. Facit autem adverſus pleraq; venena, quæ per os ſumuntur, itemq; adverſus ea, quæ morſu, vel ictu relinquuntur. Peſti plurimùm adverſatur, morbosq; malignos præcavet & expellit, ac Theriacæ aut Mithridatii vires æmulatur.

ANIMADVERSIONES.

Niſi ſuperiùs in *Theriaces* & *Mithridatii* pompoſis compoſitionibus, de inſolenti ac enormi illa plurium tàm ſimplicium, quàm compoſitorum congerie, prolixè ſatis, fortè etiam cum multorum faſtidio, non dicam cordolio, egiſſemus, vix ſanè nobis temperare poſſemus, quin paulò vehementiùs, in præſentem *Matthioli Antidotum*, utpotè quæ ambas illas prædictas, non ſolùm cùm ſimplicium, tùm compoſitorum numero ferè innumero æquat, ſed in plurimis etiam abſurditatibus ſuperat, inveheremur: Aſt tædet crambem illam recoquere, quin potiùs Lectorem ad animadverſiones noſtras ſuper præfatas celebriores Antidotos remittamus, maximè verò, cùm unuſquiſque, qui vel hirquis emiſſitiis, hanc *Matthioli compoſitionem* inſpexerit, mox primo intuitu cernet & dephrehendet, ipſam eandem cum prædictis redolere proſapiam, & æquè fœdis ac ſtolidis, imò majoribus etiam, quàm illæ, ſcatere erroribus, quos omnes ſi mihi centum linguæ eſſent, oraque centum, enumerare vix poſſem. Conſtat autem inſipida hæc *Antidotus* ex *ſedecim diverſis compoſitis*, videlicet ex *Theriacæ Andromachi*, quadrageſimâ parte; *Trochiſcorum Hedychroi*, qui iterùm *Theriacam* ingrediuntur, parte centeſimâ & vigeſimâ, *Mithridatii*, vigeſimâ

simâ octavâ parte; *Trochiscorum Cypheos*, qui denuò *Mithridatium* ingrediuntur, quingentesimâ cum duodecima parte; *Trochiscorum de Viperis & de Scilla*, qui bis quoque ponuntur, per se nimirùm, & quatenus *Theriacam* ingrediuntur, aliquâ parte; *Specierum Diambræ*, decimâ quartâ parte; *Specierum Diamargariti frigidi*, decimâ sextâ parte; *Specierum Cordialium temperatorum*, septimâ circiter parte; *Specierum Diamoschi dulcis Mesuæ*, decimâ tertiâ propemodum parte; Et *Trochiscorum Galliæ Moschatæ*, qui rursus proximè præfatas *Species* ingrediuntur, centesimâ cum duodecima parte; Item *Trochiscorum de Camphora & specierum de Gemmis frigidis* partibus aliquibus. (Quæ omnia & singula enumerata *composita*, prout huic Dispensatorio inserta sunt, exactè ad calculum revocata hîc recensere libuit. Considera nunc, Lector benevole, & seriò tecum expende, si totius hujus *compositi* libras quatuordecim circiter continentis, ultima subdivisio in singulas doses institui deberet, & *drachmæ duæ pro dosi* computarentur (licet vix ad drachmam unam in dosi communiter ascendant,) quæ esset *integri compositi quadringentesima septuagesima secunda pars*, quàm minutâ, quàmq; impossibili atomorum divisione opus foret, nimirùm subdividendo superiorum *compositorum* & eorum ingredientium *centesimas*, *quingentesimas*, *quadragesimas*, *vigesimas*, *&c.* partes, iterùm in *quadringentesimas septuagesimas secundas*; An verò Author ipse rebus itâ constitutis novisse potuerit, quantum de uno vel altero ingredienti (quod ipsum tamen Medico scitu necessarium est, si certi aliquid de remedii effectu, tùm sibi, tùm aliis promittere velit,) dosin quamlibet intret, de hoc quilibet veritatis amans liberè & ingenuè judicet. Porrò constat hæc *Antidotus*, si singula ingredientia addantur, ex *trecentis & octuaginta octo speciebus*, itâ quidem, ut potiores ipsarum *bis, ter, quater, quinquies, sexies, septies & octies* compositionem ingrediantur, Ex. gr. *Myrrha, Macis, &c.* quater; *Caryophylli, Moschus, &c.* quinquies; *Cinamomū, lignum Aloës, &c.* sexies; *Nardus Indica, &c.* septies; *Crocus, &c.* octies. Præterea inter cætera ingredientia omnia, lepidè sanè *Ficus, Nuces Juglandes & Pistachia* (quæ tria in *octuplo, decuplo aut duodecuplo, vel centuplo* aut majori etiam pondere vel quantitate respectu reliquorum ingredientium addita,) quasi pro *basi & fundamento* posita sunt, haud secùs, ac si tàm insignes virtutes Alexipharmacæ ab aliquot granis horum trium esculentorum fructuum, quibus unaquæque dosis præ cunctis aliis satis preciosis ingredientibus superbiet, proficisci possent, quorum tamen vel integræ libræ comestæ, neminem à peste aut aliquo alio illorum morborum, in quibus hæc *Antidotus* celebratur, immunem præservare, aut iisdem infectum liberare poterunt: Plura consimilia ridicula brevitatis causâ sciens prætermitto.

Sed objiciet quispiam, contra hanc nostram *compositorum* resolutionem, & in ea taxatam exiguam nimis *simplicium quorundam* in qualibet *dosi* resultantem quantitatem, non considerandam molem & efficaciam cujusvis simplicis sigillatim; sed potiùs qualitatem ex omnibus simplicibus, in hoc vel illo *composito* emanantem, sive jam illa manifesta sit, sive occulta examini subjiciendam esse. Exhibeatur Ex. gr. Patienti *Theriacæ* dosis competens, in qua compositione, cum ferè omnes species, aut saltem potissimæ calidæ sint, absque dubio totum compositum calidum evadet, & subjectum sumens calefaciet: Si verò quantitas *Piperis* seorsim, item *Cinamomi, Cassiæ ligneæ, Zedoariæ, Costi, Mari, &c.* perpendatur, certum est, quòd ea tam exigua invenietur, ut separatim exhibita, manifestè corpus alterare, apta non esset; alterabunt tamen omnes simul sumptæ. Accedit, quòd aliquando in *compositis* generetur aliqua qualitas & nova energia, quæ in nullo simplici compositionem hanc ingredienti antea præfuerat, ut videre est in *pulvere Pyrio*, qui ad primum ignis odorem (ut ita loquar) flammas concipit, per sui in momento rarefactionem longissimè sese dilatat, magnaque onera secum per aëra defert, quævis obvia prosternens, & si loco coërceatur angustiore, vi sibi viam parans omnia evertit. Profectò, *Nitrum*, *Sulphur*,

Sulphur, & *carbones*, quibus pulvis hic conficitur, ſeorſim hanc proprietatem non obtinent, videmus tamen eam adeſſe, ubi hæc tria, debitâ proportione conjunxerimus. Concludendum eſt igitur, quòd, quando *compoſita compoſitis* adduntur, non ſit conſiderandum, quantum cujusvis ſimplicis communicetur uni doſi, ſed quantum hujus vel alterius qualitatis, quæ ineſt uni medicamento compoſito, ex miſtione & unione omnium ſimplicium illius, novo medicamini accedat.

Licet argumentum hoc non videatur ſuo carere robore, nihilominus reſpondemus *primò*, concedendo, quod ſingula collecta juvent, ſi ſingula in unum conſpirent effectum & ejusdem virtutis & efficaciæ ſint, nec invicem ſibi contrarientur: At hæc requiſita procul ſanè exulant à compoſitionibus à nobis ſupra examinatis, quæ ſi adeſſent, utiq; concederemus, eas juvare. *Secundò*, in Alexipharmacis utplurimùm & aliis multis medicamentis non eſt reſpiciendum ad gradus caloris vel frigoris, &c. ſed ad qualitatem, quæ à totâ ſubſtantiâ huic vel illi morbo mederi apta nata ſunt & prædeſtinata. An autem hæc nobis tàm exactè cognita ſint, judicet quisquis veritatis amans. Et licet à Creatore ſummo tot tantaque contra unum affectum pugnantia creata ſunt, id tamen non ideò factum eſt, ut pro libidine cujusvis cervicoſi ineptè confunderentur, ac novum Chaos mentirentur, ſed ut inexhauſtam ſuperni Numinis Sapientiam & Providentiam admiraremur, quæ omnibus tùm divitibus, tùm pauperibus, tàm Europœis quàm Aphris, Aſiacis aut Americanis ſua eſſe voluit Antidota, quæ ipſa non eâdem elementariâ ditavit qualitate, ſed hæc calida, illa frigida, imò nonnulla capiti, alia cordi, quædam hepati aut utero magis amica condidit, ut prudens Medicus, ſine vanâ multorum additione cuilibet *ætati*, *regioni*, *temperamento*, *&c.* apta medicamenta, nullâque correctione indigentia, ſibi commiſſa eſſe intelligeret. Addo, quòd cùm peſtis reliquæque intemperies tàm qualitatum occultarum, quàm manifeſtarum, ſimplices ſint qualitates, aut ſaltem binæ junctæ; convenientiſſimè unô curabuntur ſimplici, ut rectè monet *Sennertus l. 5. Inſtit. part. 2. ſect. 2. c. 1.* Intemperiei enim calidæ & ſiccæ rectè opponitur medicamentum humidum & frigidum, quarum qualitatum non unum, ſed plurima nobis natura ſuppeditat ſimplicia, & ſic de cæteris. In peſte præterea, non calida ut calida adhibentur, ſed ut experta, quòd peſtifero veneno reſiſtant. Sic *cathartica* non purgant quatenus calida; aliàs enim *Piper* neceſſariò violentiſſimum eſſet *catharticum*, ſed quatenus aut naturæ noſtræ contraria, eam ſtimulant ad excretionem noxii, aut quatenus qualitatem occultam, certo alicui humori analogam obtinent, quâ illum ex toto corpore alliciunt, ab aliis humoribus ſecernunt, & ſecum per viam aliquam publicam efferunt. *Tertiò* non negamus, in compoſitis ſæpè oriri novam qualitatem, quæ in nullo ſimplicium præexiſtebat, ſed qualis nam illa ſit, nobis non innoteſcit; ſæpè noxia eſt, quam nos proficuam eſſe arbitrabamur: Unde fit, ut ſperati effectus in ægrotis non ſuccedant, & Medicus ſæpiſſimè fine ſuo fruſtretur. Provenit autem iſta nova qualitas à contrarietatibus rerum, quæ quantæ in *Vegetabilibus* reperiantur, *Mineralibus* etiam & *Animalibus*, luculenter *Chymia* docet. Sæpè enim numero fit, ut res commiſtæ ſe invicem deſtruant, ut neutrum ex illis proprias ſuas exſerere ampliùs poſſit virtutes, imò nonnunquam, ut modò diximus, ex commiſtione rerum ſalutiferarum, lethifera venena reſultant. Contrarietas autem in illis medicamentis apparet in fucata & non vera illa fermentatione, quæ in *Chymia* apertè demonſtrari poteſt, & *Antipathica ebullitio* dici meretur. *Quartò* poſito, aſt non conceſſo, quod ex tanta farragine, & innumerâ ingredientium ſerie, tandem reſultet medicamentum, unam habens vim & qualitatem vel calefaciendi vel refrigerandi, &c. deberet neceſſariò Medicus in compoſitione ejusdem probè callere, quantum de hoc vel illo, non ſolùm *totam compoſitionem*, ſed *quamlibet doſin* ditaret, & de qualitatibus ſuis ei impertiretur. Quod, an Authores hîc & alibi

alibi fecerint, aut scire potuerint, judicium esto penes æquum Lectorem. *Quintò*, nego totaliter, quòd compositio medicamentorum similium compositorum sit vera mistio, sed tantummodò congesta appositio, & inordinata confusio, adeò ut unumquodque *simplex* (nisi naturâ suâ invicem manifestè vel occultè contraria sint, & sese mutuò destruant,) suas proprias servet dotes & virtutes; quòd manifestè in *Opio* videre est, & aliis quamplurimis: Præ omnibus enim aliis ingredientibus *Opium in Theriaca* suas vires obtinet integras, juxtà proportionem, quâ adhibetur. Quæ cum ità sint, sequitur inanem esse medicamentorum correctionem, per additionem *Aromatum* & similium; cùm, uti dictum est, quodlibet per se suam servet naturam, nisi per mutuam actionem & passionem destruatur; si verò plura jungantur, ut unum alterius segnitiem exstimulet, virtutemque intendat, necessariò Medico compertum esse debet, quantum de quolibet simplici uni insit dosi, aliàs nec hanc quidem determinare valebit.

Quod præparationem tandem spectat hujus *Antidoti*, illa nullâ ratione commodiùs institui poterit, quàm si procedatur ad modum nostrum in præparatione *Theriaces Andromachi* præscriptum: Id saltem præ illa peculiare habet, quòd *succorum expressorum libræ tres* cum *melle* inspissari aut coqui debeant, quousque *mel* consistentiam suam pristinam ac satis crassam denuò adeptum sit; Aut si libet loco *vini* cum illis ipsis succis nonnulla, quæ in illis dissolvi vel dilui possunt ingredientia, utpotè *Opium, Crocus, &c.* diluantur & dissolvantur. In reliquorum *Gummatum & succorum concretorum* dissolutionibus, ipsorumque æquè, ut aliorum ingredientium miscendi ratione nulla est disparitas.

DIACORUM MESUÆ.

℞. Rad. Secacul, vel in ejus defectu rad. Pastinacæ marinæ, aut Eryngii,

Acori, seu Calami Aromatici,

Pinearum ana libram unam semis.

Radices Secacul mundatæ & incisæ coquantur in aquâ clarâ, donec aqua consumatur. Postea optimè pistentur, & in minutissimas partes conterantur, ad pultis consistentiam: deinde affunde eis mellis odorati optimè despumati libras decem:

Coquantur lento igne, donec tota aqua, quam radices Secacul imbiberunt, in vaporem resoluta sit, diligenter agitando, ne ad vasis fundum radices adurantur. Cùm autem justæ spissitudinis consistentiam acquisiverint, ab igne deponito, & adde radices Acori tenuissimè tritas, ac Pineas minutissimè incisas, cum subsequenti pulvere optimè mixtas:

Piperis nigri unciam unam,

Longi,

Caryophyllorum,

Zingiberis,

Rosarum,

Macis ana drachmas quatuor,

Nucis Moschatæ,

Galangæ,

Cardamomi ana drachmas tres.

Omnia illa simul cum melle & radicibus Secacul misceto & unito, diligenter agitando, ne grumi aliqui relinquantur.

Nervorum ægritudinibus mirificè confert, acuit omnes sensus & imaginem, sedat dolores capitis; est peculiare remedium frigidarum ægritudinum, senum, & maximè catarrhi, ac hydropicos juvat. Describitur à Mes. Summâ quartâ de ægritudinibus nervorum cap. 1.

ANIMADVERSIONES.

Insigne hoc *medicamentum Stomachicum* præ aliis laudes suas meretur, plurimisque speciosis ac prolixis compositionibus omni jure præferendum est; cujus præparatio quidem juxta præscriptum modum institui potest: sed longè meliùs foret, si *radices Secacul vel Pastinacæ aut Eryngii, & Acori seu Calami Aromatici coctæ*, non pistarentur, aut in pulverem tererentur, sed grosso modo minutimque & quatratè conscinderentur. Atque hâc ratione longè gratius conficeretur *Electuarium*, cujus plenariam ac paulò magis concinnam hic subnectam præparationem.

℞. *Rad.*

℞. *Rad. Secacul, vel Paſtinacæ aut Eryngii,*
Acori ſeu Calami aromatici ana ℔ j ß,

Coquantur in non nimis largâ, ſed mediocri ſaltem, ſufficienti tamen quantitate *aquæ*, donec nonnihil molleſcant, haud aliter ac ſi *Sacchаro* condiendæ eſſent; *aqua*, in qua prædictæ *radices* decoctæ ſunt, aſſervetur, *radices* verò à nimia aquoſitate, ſive contractâ in coctione ſuperfluâ humiditate liberentur, ac in aëre ſupra linteum expoſitæ, per diem unum in umbra parumper ſiccentur, poſtea craſſiuſculè in minutas & quadratas particulas conſcindantur. Pari quoque diligentiâ *Pinearum* ℔ j ß groſſo modo incidatur: Tum

℞. *Mellis deſpumati* ℔ x,

Coquantur cum ſuperiori aſſervatâ *aquâ*, in qua *radices* præfatæ ad mollitiem decoctæ ſunt, donec *mel* priſtinam ſuam conſiſtentiam iterùm adeptum ſit; cui deniq; junge *radices ſuperiùs conſciſſas*, & aliquandiu adhuc ſimul coquere ſine, donec & humiditas, quam *radices* imbiberunt coquendo, conſumpta ſit; quibus ſic ad juſtam conſiſtentiam coctis adde

Pineas craſſiuſculè, prout ſuperiùs juſſi, conſciſſas,
nec non
Aromata in compoſitione ſequentia, itidem pro majori parte conſciſſa, ut potè
Caryophyllorum,
Zingiberis,
Macis ana ʒ ß,
Nuc. Moſchat.
Galangæ ana ʒiij,
Conſervæ etiam Roſarum ℥ j ß,
Attamen
Piperis nigri ℥ j,
Piperis longi ʒ ß,
Cardamomi ʒiij,

Contundi poſſunt, non tamen nimis ſubtiliter, pro majori gratia *Electuario* conciliandâ, quod ipſum juxta noſtrum modum confectum præſtans & gratiſſimum evadet, illudque quod communi modo paratum eſt, quâ ſaporis gratiâ, quâ majori efficaciâ plurimum ſuperabit.

Nota, quòd loco *mellis*, ſi illud cuicunque non arrideret, *Saccharum* ſubſtitui poſſet: ità enim laudabilius conficeretur *Electuarium Stomachicum*. *Radices* etiam ſupradictæ, quia commodius ante coctionem, quàm poſt eandem peractam, conſcinduntur, idcircò ipſas priùs craſſiuſculè incidere, & poſtmodum ad mollitiem coquere præſtabit.

ACORUS CONDITUS VULGARIS.

℞. Conſervæ radicum Acori libram unam ſemis,
Mellis deſpumati (vel ejus loco brodii Zingiberis conditi) libram unam,
Amygdalarum inciſarum libram ſemis,
Piperis nigri,
Nucis Moſchatæ,
Zingiberis albi ana unciam unam.
Miſce, fiat conditum.

Ventriculum frigidum, & humidum confortat, flatus craſſos diſſipat, & concoctionem promovet.

Radices Acori vulgaris ſeu paluſtris mundatæ & in taleolas tenuiſſimè inciſæ, decoquantur ad mollitiem in vino rubro: poſtea contuſæ & trajectæ coquantur iterum cum duplâ quantitate Sacchari, ad formam Conſervæ, ſicuti reliquæ.

ANIMADVERSIONES.

Non minus *hoc Electuarium*, quàm proximè præcedens eximiis pollet virtutibus; præſertim ſi juxta modum in eodem indigitatum conficiatur; Proindè poteſt *Acorus* ſive *Calamus Aromaticus*, cum *Saccharo*, cocto in *aqua illa*, in qua priùs *radices* ad mollitiem decoctæ ſunt, condiri, poſtea craſſiuſculè conſcindi, cui demùm *Amygdalæ, nuces Moſchatæ, Zingiber* ſimiliter conſciſſa, *Piper* verò non admodum ſubtiliter contuſum addantur.

ELECTUARIUM ALKERMES MESUÆ.

℞. Serici ſucco granorum tinctorum recenter tincti libram ſemis,
Succi pomorum dulcium,
Aquæ Roſarum,

Sacchari albi ana uncias novem,
Ambræ gryseæ drachmas duas,
Ligni Aloës optimi,
Cinamomi electi ana drachmas tres,
Lapid. Cyanei loti & præparati,
Margaritarum albarum ana drachmas duas,
Foliorum Auri drachmam semis,
Moschi laudatissimi scrupulum semis.

Sericum in aqua & succo maceretur viginti quatuor horis, deinde paulisper his incoquatur, donec liquores isti rubescant, quos expresso & abjecto Serico coque cum Saccharo ad mellis consistentiam. Ab igne depositis & adhuc calentibus misce Ambram, quâ liquatâ, injice pulverem ligni Aloës, Cinamomi, lapidis Cyanei, Margaritarum, folia Auri & Moschum.

Cor ac vitales vires validè roborat, ob id syncopen & cordis palpitationes pellit, cerebro quoq; ac animali facultati languidæ eximiè succurrit, nec non ab apoplexiâ præservat. Datur melancholicis, mœstis, tædio & squalore confectis, spontè illachrymantibus, meticulosis ac tristibus; lætitiam namque cum hilaritate parit, atque animum gaudio reficit.

Hoc Electuarium nobis non probatur, qui nullo alio nisi Monspeliensi vel Lugdunensi cum sigillis allato, uti consuevimus, cum tamen interea succo Granorum seu potius ex his confecto Syrupo nunquam destituamur, ut copia nobis esse queat Electuarii sine Moscho & Ambra præparandi, pro illis, qui odorata ferre nequeunt.

ANIMADVERSIONES.

Superiùs in *animadversionibus Syrupi de pomis*, *confectioni Alkermes* deputati, nonnulla præmisi, quæ ad elucidationé præparationis hujus decantati *Electuarii* plurimùm possunt, inprimis ratione *Serici* vel *Setæ succo granorum Kermes tinctæ*, quæ quàm imprudenter dicto *Syrupo* addatur, ibidem videre est, eò itaque Lectorem relego. Reliqua verò *compositio Mesues* scilicet, si vel *purum putum succum Kermes* pro *Syrupo* habere poteris, vel ex *granis Kermes Syrupum pro confectione* hac paraveris, sanè non improbanda, quin ipsa hæc nostra *confectio* ubicunque locorum etiam præparetur, modo ex *succo* vel ex *granis Kermes*, omisso *Serico* conficiatur, illis *Monspeliensium aut Lugdunensium confectionibus*, quamvis nescio quot sigillis confirmatis, longè anteponenda est, quod ex originali *confectionis Alkermes Monspeliensium* hîc subnexâ descriptione clariùs patebit; utpotè

CONFECTIO ALKERMES MONSPELIENSIUM.

℞. *Succi pomorum dulcium & aquæ Rosarum (in quibus Setæ* ℔j *fuerit per diem naturalem infusa & multùm expressa) ana* ℔jß,
Succi granorum Kermes ℔j,
Sacchari solidi ℔ij.

Coque ad *mellis* spissitudinem; remotis ab igne, & etiamnum calidis adde
Ambræ crudæ minutim incisæ ʒij.

Sine ut liquescat, deinde admisce sequentia pulverata, videlicet,
Ligni Aloës, vel Santali Citrini,
Darseni, id est, Cinamomi electissimi ana ʒvj,
Lapidis Lazuli usti & præparati,
Margaritarum albarum ana ʒij,
Auri boni,
Moschi ana ʒj,
Fiatque *confectio* secundum artem.

Ex qua descriptione videre est, quod tota hæc compositio vel *confectio Monspeliensium*, in universum capiat jam parata vel confecta *libras tres & uncias duas vel uncias tres*: *Mesues verò compositio superior ultra libram unam & uncias duas* in pondere non excrescat; Adeoque *illa* hanc *Mesues* ultra *libras duas* in pondere superabit, cùm tamen ratione specierum ingredientium preciosarum, ultra dosin in *compositione Mesues* denominatam, non plus contineat, quàm *Cinamomi & ligni Aloës*, (vel loco ejus *Santali tantum Citrini*) *ana* ʒiij; *Moschi* ℈ijß & *Auri* ʒß. Unde liquet, quod Monspelienses *debitum pondus Sacchari*, respectu specierum ingredientium, ceu quarum nulla ad tantam quantitatem

quantitatem *Sacchari* eſt proportio, non parùm excedant, & conſequenter *illa Meſues deſcriptio ſuperior*, uti magis concinna eſt, in aſſignata *Sacchari* & *ſpecierum ingredientium* quantitate & pondere, ità etiam viribus & virtutibus efficacior exiſtat. Haud ſatis itaque mirari poſſum, quod Authores tàm inperſpectè, tamque imprudenter hanc *Meſues compoſitionem* reprobent, è contra verò *Monſpelienſium ac Lugdunenſium* præ illa unicè amplectantur; cùm tamen, ut ipſi fatentur, nunquam vel *ſucco* vel *Syrupo Kermes* deſtituantur, ex quibus tum ſatis elegantem efficacem, exoticis illis non ſolùm viribus æquivalentem, ſed eaſdem etiam longè ſuperantem *confectionem* parare poſſint. Et ſanè Galli, cæteræque Nationes exteræ nos Germanos meritò rident, quòd ſpretis illis, quæ in noſtris regionibus æquè commodè confici poſſunt, & indies conficiuntur, peregrinis, & quæ ſaltem ex longinquis oris advehuntur, rebus tantoperè delectemur; cùm tamen iis, quæ oculis propriis cernimus, ac noſtris manibus paravimus, longè magis fidere deberemus, quàm quæ alienâ operâ compoſita, & peregrinâ fide ad nos transvehuntur.

Notare inſuper hìc libet, quòd ſi forſitan aliquis illam, ex *ſucco* vel *Syrupo granorum Kermes*, omiſſo *Serico* à nobis commendatam *confectionem* renueret, eò quòd fortè putaret, eximias à *Serico*, ſi ipſum adderetur, virtutes huic *Electuario* acceſſuras; is certò ſibi perſuaſum habeat, quod *Sericum*, ſi quâ crudum, & antequàm Sericariorum manu elaboratum fuit, aliquas virtutes obtinuerit, eaſdem in lotionibus, coctionibus ſive præparationibus ſuis multifariis, uti propriis uſurpavi oculis, dudum amiſerit: *Crudum verò Sericum cum folliculis*, ob vermes vel papiliones in iis putrefactos, (quod fœtor in *Serici* coctione & præparatione prodit, quodque ſæpè & ſtudioſè obſervavi,) magnâ eſt infectum malignitate, adeoque etiam rejiciendum. Neque exiſtimamus, hanc Meſues fuiſſe mentem, quod *Sericum*, ſi non *ſucco granorum Kermes* priùs tinctum (utpotè alioquin in coctionibus, lotionibus aut aliis quibusvis præparationibus omni ſuâ virtute, ſi quam antea obtinuerit, penitùs exutam,) adeò ſtrictè ad hujus *Electuarii* confectionem ſumendum ſit, ſed ideò forſan ex *Serico, ſucco granorum Kermes imbuto*, ipſam tincturam elicere conatum fuiſſe, vel eandem extrahere præcepiſſe veriſimile ſit, quia dubio procul in oris illis Arabicis, ubi is vitam vixit, *hoc ſucco aut granis vel fructu Kermes* eo tempore vel omninò deſtitutus fuerit, aut ad minimum in ſufficienti quantitate eundem habere non potuerit. Nos verò cùm nunc neque *ſucci*, multò minùs *granorum Kermes* (quibus ubique locorum *Sericum* tingitur) viduitate teneamur, valdè imprudenter fecerimus, ſi ex rebus hujus *fructûs* tincturâ duntaxat imbutis, non verò ex *fructu ipſo* tincturam & virtutes eſſentiales eliceremus, prout jam ante in præparatione *Syrupi Alkermes* prolixiùs hac de re diſſeruimus. Et miror ſanè, quòd Magiſter Laurentius Catelanus Pharmacopœus Monſpelienſis, quantumvis in ſua genuina (uti putat) præparatione *Confectionis Alkermes*, ubi plura ſpecioſa de *Serico* & *Seta* adfert, apertè fateatur, *Sericum* in præparatione & coctione vires ſuas perdere; nihilominùs tamen ad *confectionem hanc* idipſum neceſſariò accipiendum eſſe cenſeat, licet paulò ante, ubi in explicatione *ſucci Kermes* intentus eſt, ſeipſum iterùm refutet. Nos tamen hujus arbitrium tantoperè non movet, ut ad tantas ineptias adducamur, neque voluntas aut ſententia ejus nobis pro lege eſt, quin potiùs nullius addicti jurare in verba Magiſtri, rectâ ratione præviâ, Authoritates & præcepta aliorum, ſi rationi congrua non ſint, poſtliminiò ponentes meliora ſequamur. Sed hæc obiter:

Transeamus nunc ad dexteriorem hujus *confectionis* præparandi modum. Conficiatur igitur hoc *Electuarium* potiùs ſecundum deſcriptionem ſuperiorem Meſuæ, *omiſſo Serico* ex *Syrupo Kermes*, ſive is *ex ſucco*, ſive *ex granis* ſit confectus (quem in animadverſionibus noſtris ſuperioribus ſuper eundem factis edocuimus,) eritque longè efficacius illo, quod multis ſigillis munitum, vel ex Gallia vel Belgio affertur. *Ambra* priùs nonnihil diſſolvi po-

 teſt,

test, *guttulis aliquot olei Cinamomi, vel etiam Rosarum, aut alterius alicujus olei Aromatici*, (sic enim exactiùs *Saccharo* injecta, cum eo unitur,) quæ solutio insuper majorem efficaciam huic *confectioni* addet, utpotè quæ alioquin stimulo summoperè indiget, nec non opus habet, ut in majori dosi, quàm communiter fieri assolet, propinetur, si quas illi attribuerunt virtutes, exerere debeat. Aliam & quidem efficaciorem longè qui desiderat *confectionem Alkermes*, is adeat *Dispensatorium nostrum novum*, & secundum nostram mentem descriptionem illam conficiat, sic voti sui compos absque dubio evadet.

APPENDIX.

PRolatam meam sententiam de *granis Kermes*, quæ superiùs ad *Syrupum Kermes* conficiendum aptissima judicavi, confirmo cum ipso illo præfato Magistro Laurentio Catelano Pharmacopœo Monspeliensi, & qui in ipsius prolixam descriptionem *confectionis Alkermes* commentati sunt, Johanne Stephano Strobelbergero Med. D. & Johanne ab Oberndorf, qui (ubi contra Pharmacopœum Avignionensem, in tractatu de *confectione Alkermes* dicti Strobelbergeri, Jenæ 1620. impresso, disputat,) asserit & fatetur, *præcipuas vires & virtutes in medulla grani Tinctorii potiùs, quàm in tenui & magis aquosa parte consistere*: Item *Mesuen solius succi conservandi gratia, non autem quatenus præcisè ex Seta virtus extrahenda sit, Sericum adhibuisse* existimat etiam Brassavola, dum inquit: *Ego in confectionibus, quæ corroborare habent, potiùs setam arcerem, quàm recipere voluerim.*

An autem *Aurum* in tenues laminulas diductum, & hoc modo (juxta opinionem Oberndorffii) ità rarefactum, ut ad partes internas faciliùs penetrare possit, huic *confectioni* additum, inque liquore convenienti ægris exhibitum, verè potabile efficiatur, longè præstantius censendum sit, quàm illud Chymicorum, severiori equidem disquisitione indigeret. Verùm cùm unusquisque, qui aliquantillum saltem naturam *auri* & metallorum aliorum perspectam habet, absurditatem hanc primo intuitu cernat, non occupabo operam meam in eâdem prolixè refutanda; quin paucis in contrarium assero, si quis *aurum* super incudem tunderet, vel quousque orcus ab Acheronte animas dimitteret, se hoc pacto *aurum* nunquam eò redacturum, ut verè potabile fiat. Stet itaque rata sententia Augustanorum *in Animadversionibus super Auream Alexandrinam Nicolai*, nimirùm *quod auri & argenti* (de foliis autem eorundem loquuntur,) *in medicinas additio, opinioni magis, quàm intentioni satisfacere videatur, & ad pascendos oculos ex Arabum luxu, ad conciliandum Pharmaco authoritatem, illa introducta esse*; cùm tantùm absit, ut calor noster nativus aliquam virtutem ex illis (nimirùm crasso & rustico hoc modo minusq; philosophico in laminas diductis,) suâ elixatione, vel vi quantumvis intensâ, prolicere possit, ut ea ipsa integra ac nullam penitus ab assumptione mutationem passa, ità uti ingesta sunt, per guttur inferius excernantur.

CONFECTIO ANACARDINA MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Chebulorum,
Emblicorum,
Belliricorum,
Indorum,
Piperis nigri,
Longi,
Castorii ana drachmas duas,
Costi,
Anacardii præparati,
Sacchari albi,
Sem. Nigellæ aut Erucæ,
Baccarum Lauri ana drachmas sex,
Cyperi drachmas quatuor.

Anacardia per se terantur, demum aliis tritis admisceantur: deinde omnia incorporentur cum Butyri recentis non saliti, & mellis despumati ana, quantum satis, seu unciis quinque semis, fiat Electuarium.

V*Alet ad ventris totius inferioris & cerebri affectus frigidos, sanguinem puriorem reddit, ac inde spiritu animali purgatiore tenuioreq; effecto, sensus omnes, apprehensionem, intelle-*

intellectum & memoriam juvat ; unde eam Meſue confectionem ſapientum eſſe dixit, ac iis, qui ſcire deſiderant, ſuppetias laturam promiſit, quæ & ipſa venoſum genus totum calefacit, nec non corpori vividum colorem præſtat. Cautè tamen, & non niſi ante ſemeſtre tempus poſt perfectam fermentationem hoc, medicamento eſt utendum, & ab ejus aſſumptione à labore, ira, coitu, ac ebrietate cavendum.

ANacardiis nomen indiderunt recentiores Græci à cordis cùm ſimilitudine, tùm colore. Naſcuntur in Siciliæ montibus, qui continuas eructant flammas, nec non in Calicut, Cananor, Cambaiâ & Decan. Excalefaciunt & ſiccant tertio gradu; quin imò ſanguinem exurunt, ac cutim ulcerant.

MEſue legit Burungi, id eſt, Nigellæ, pro quo Petrus Ceudenbergius album Sinapis ſemen ſubſtituit.

ANacardiorum præparationem in fine libri inter reliquorum ſimplicium præparationes require.

ANIMADVERSIONES.

HÆc *confectio* paratu quidem facilis eſt, aſt mehercle ingratum indè evadet edulium, ſi cum *butyro* conficiatur, præſertim ſi diutiùs paulò aſſervetur, donec rancorem contrahat: Quin miror maximè, quòd inter cætera ingredientia etiam *Sacchari albi ℥vj.* reponantur, quaſi verò ab exigua illa quantitate ſingulares virtutes in *confectionem* hanc redundare poſſint; præſtaret ſanè, ut loco *unciarum illarum quinque cum dimidia butyri, mellis vel ſacchari tantundem* adderetur, ac ità *Electuarium* & multò gratius & longè durabilius conficeretur. Efficaciorem *confectionem Anacardinam* vide in Diſpenſatorio novo.

CONFECTIO ARCHIGENIS.

℞. Caſtorii,
Piperis longri,
Nigri.
Styracis,
Spicæ,
Coſti,
Galbani,
Opii ana unciam ſemis,
Croci drachmas duas,
Mellis deſpumati, quantum ſufficit.

EFficax eſt ad ſputum ſanguinis, & tuſſim diuturnam ex materiâ corruptâ, ſaniosâ, vel ab ulcere ac phthiſi; mundificat enim & abſtergit materiam craſſam ac putridam, confert uteri præfocationi, paralyſi, & veſicæ vitiis, nec non fluxui ventris ac febrium periodis medetur; inſuper etiam venenis reſiſtit. Deſcribitur à Meſ. in cap. de tuſſi humida, folio 30. editionis Venetæ, 1549.

ANIMADVERSIONES.

UBi animadverſione & monitis ſummoperè opus eſſet, ibi piſcibus & Seriphiis ranis magis muti ſunt, in aliis verò rebus nauci & nihili plus ſatis loquaces. Et quamvis hæc *Opiata* ex paucis conſtet ingredientibus, nihilominùs tamen ſedulam requirit præparationem, quæ talis eſto:

℞. *Caſtorii,*
Piperis longi,
Nigri,
Spicæ Indicæ,
Coſti ana ℥ß,
Croci Auſtriaci ʒij.

Fiat ex iis pulvis ſubtiliſſimus,

Opii autem ℥ß,

priùs præparetur, juxta modum in *animadverſionibus pilularum de Cynogloſſa* à nobis edoctum, poſtea in liquore convenienti, ex. gr. *aceto, ſucco Citri, vel alio liquore* ad pultis formam diſſolvatur & per pannum lineum exprimatur. Diſſolvatur etiam ſigillatim

Galbani elect. ℥ß, in

Vino vel *aceto* pulticulæ inſtar, itidemque coletur, aut per pannum exprimatur; Cui *Galbano* in patella ferrea ſuper ignem lentiſſimum ſoluto, alternatim mox de

Reſinæ Styracis nonnihil calidæ ℥ß,

aliquot guttulæ inſtillentur, mox nonnihil de *libra una*

Mellis clari deſpumati,

mox etiam de pulveribus vel ſpeciebus ſuperiùs dictis, & *Opio ſoluto* parùm adda-

 tur,

tur, hocque continuandum, donec omnia per vices admixta fuerint. Posset nec non ultimò patella cum hac *Opiata* aliquandiu in aquam calidam immergi, & *Opiata* per horam unam agitari, quò meliùs ingredientia unirentur, eritque sic ritè parata *Opiata*, quæ meritò *Laudani Opiati*, multarumque aliarum opiatarum vices supplere posset.

AUREA ALEXANDRINA NICOLAI.

℞. Asari,
Carpobalsami ana drachmas duas semis,
Caryophyllorum,
Opii Thebaici,
Myrrhæ,
Cyperi rotundi ana drachm. duas,
Sem. Hyoscyami albi drachmas duas semis,
Seseleos,
Sinapis,
Saxifragiæ,
Anethi,
Anisi,
Cardamomi minoris,
Folii,
Salviæ,
Opobalsami,
Cinamomi,
Cassiæ ligneæ veræ,
Costi veri,
Meu,
Zedoariæ,
Zingiberis,
Euphorbii præparati,
Tragacanthi,
Thuris masculi,
Styracis Calamitæ,
Corallii ana drachmam unam,
Aliptæ Moschatæ,
Rhabarbari, aut Rhapontici veri,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Rad. Pæoniæ.
Eryngii,
Acori veri,
Aristolochiæ longæ,
Gentianæ,
Phu,
Cortic. radic. Mandragoræ,
Sem. Ligustici,
Rutæ,
Sinoni, seu Amomi vulgaris Officinarum,
Carui,
Amomi veri,
Petroselini Macedonici,
Ammeos,
Dauci Cretici,
Anacardii præparati,
Baccarum Lauri,
Piperis longi,
Albi,
Rosarum rubearum,
Thymi,
Pulegii,
Chamædryos,
Ligni Aloës,
Xylobalsami,
Castori,
Opopanacis,
Mastiches,
Sulphuris vivi,
Margaritarum albarum,
Blattæ Byzantiæ,
Ossis de corde cervi ana drachm. semis, grana tria,
Foliorum Auri numero viginti quinq;,
Argenti numero duodecim,
Limaturæ Eboris,
Calami Aromatici vulgaris,
Pyrethri ana grana novem,
Mellis triplum, id est, circiter libras duas.

Compositio hæc, quæ paratu facilior est Theriacâ aut Mithridatio, cui ex Nicolao Græco Fuchsius Nucum Avellanarum drachmas duas, Saphyri, Smaragdi, Jaspidis ana drachmam unam, Carnis Palmularum, Been albi & rubei ana drachmam semis addit, ac in ponderibus nonnihil variat, ab auro, quod ad ejus constitutionem expetitur, vel potius à virium præstantiâ sic dicta. Efficax enim est contra capitis defluxiones frigore conceptas; dolorem siquidem confestim mitigat, oculorum lachrymas sistit, dentium dolores sanat, omnem noxam capitis à frigido & humido non modò epota, sed & imposita, & fronti illita propellit, comitialibus, vertiginosis, paralyticis, apoplecticis benefacit, furiosorum incompositos motus compescit

compeſcit, tabidis, tuſſiculoſis, aſthmaticis, ſanguinis eductionibus, cardiacis, iſchiadicis, colicis, nephriticis, dyſuriæ, ſtranguriæ, iſchuriæ præſenti eſt auxilio; calculos renum & veſicæ comminuit, quotidianis ac tertianis febribus circa acceſſionis initium cum decocto Stœchadis eximiè medetur. Præſumpta hæc Antidotus, & in conſuetudinem vocata, ab apoplexia, & colico morbo facilè vindicat. Vide ejus examen apud Joannem Baptiſtam Montanum.

ALiam deſcriptionem ponit Actuarius ab hac, quæ Nicolai eſt, diverſam, ubi pro Myrrhâ, baccas Myrti, pro ſem. Sinapis, ſemen Apii, pro Pulegio, Halicacabum ponit, atque inſuper ſemen Carui & Anethi, Roſas ac Piper album omittit, quâ de re (prout de aliis quibusdam dubiis hac in compoſitione occurrentibus) conſulatur editio Anni 1581. Nobis hæc ſic rectè ſeſe habere viſa ſunt, defectum autem eorum, quorum copia non eſt, aut fortè non omnibus, reſarcimus ſubſtituendo:

- Pro Calamo Aromatico, cùm Acorus & ipſe ingrediatur, Calamum Aromaticum vulgarem, vel Galangam majorem,
- Pro Carpobalſamo, Cubebas,
- Pro Opobalſamo, oleum Nucis Moſchatæ,
- Pro Xylobalſamo, Santalum Citrinum, cùm lignum Aloës per ſe alioquin ad compoſitionem hanc requiratur.
- Pro Folio, Macim,
- Pro Meu, Angelicam,
- Pro Amomo, Cardamomum minus aut grana Juniperi.

Auri & Argenti pondus hîc penitus ſupplendum non putamus, medietate contenti; videtur namque Auri & Argenti in medicinas additio opinioni magis quàm intentioni ſatisfacere, & ad paſcendos oculos ex Arabum luxu ad conciliandum pharmaco auctoritatem introducta eſſe, cùm tantùm abſit, ut calor noſter nativus aliquam virtutem ex iis ſuâ elixatione, vel vi quantumvis intensâ, prolicere poſſit, ut ea ipſa integra, ac nullam penitùs ab aſſumptione mutationem paſſa excerni obſervemus.

ANIMADVERSIONES.

PRæ cæteris ſpecioſis, ac ad pompam magis, quàm ad emolumentum proximi, malè conſarcinatis compoſitionibus hæc, quantis etiam attributis ſuperbiat, una eſt, quæ carbone ex albo pharmaceutico delenda eſſet: Cujus abſurditates, cùm (uti opinor,) ex *Theriacæ Andromachi, Mithridatii Damocratis, & omnium maximè inconcinnæ Antidoti Matthioli animadverſionibus*, à nobis ſuper easdem conſcriptis, ſatis evidenter pateant, idcircò in hac & conſimilibus futilibus ac omninò inutilibus cõpoſitionibus, quàm ſpecioſiſſimis etiam encomiis ac aureis titulis ornatæ ac inſignitæ ſint, non multùm morabimur. Etenim, qui proximè præcedentem *Opiatam* (quæ ſi dextrè præparata fuerit, *Auream hanc Alexandrinam* plurimùm obfuſcat) ſecundùm noſtras animadverſiones rectè præparare nôrit, etiam hujus præparationem non ignorabit.

ATHANASIA MAGNA NICOLAI.

℞. Cinamomi,
Caſſiæ ligneæ ana drachmas tres, grana ſeptem,
Croci,
Schœnanthi,
Styracis Calamitæ,
Opii,
Phu,
Betonicæ,
Sem. Hyoſcyami,
Seſeleos,
Apii,
Dauci,
Aniſi ana drachmam unam ſemis, grana tria,
Spicæ Indicæ,
Symphyti,
Helenii,
Acori,
Aſari,
Meu,
Cortic. rad. Mandragoræ,
Folii,
Polii,

Baccarum

Baccarum Lauri,
Piperis albi,
Longi,
Castorii,
Myrrhæ,
Mumiæ,
Sanguinis draconis,
Boli Armenæ,
Charabe,
Corallii rubri,
Lapidis Hæmatitis ana drachm. semis,
Sem. Oxyacanthæ uncias duas,
Quinquerviæ, id est, Plantaginis minoris drachmam unam, grana quatuor,
Petroselini drachmam semis,
Baccarum Myrti,
Rosarum ana drachmam unam, grana quatuor,
Succi Quinquenerviæ uncias tres,
Hypocistidis,
Acaciæ,
Oxyacanthæ ana uncias duas,
Mellis triplum, id est, libram unam, unciam unam, drachmas quinque semis.

Dysenteriâ laborantibus & cœliacis confert, ac fluxum muliebrem superfluum restringit; facit ad profluvium sanguinis narium, & eos qui cibum non retinent in ventriculo juvat; sanguinis præterea à quacunque causa natis rejectionibus auxiliatur.

ELECTUARIUM E BACCIS LAURI RHASIS.

℞. Foliorum Rutæ drachmas decem,
Sem. Ammeos,
Cumini,
Nigellæ,
Ligustici,
Carui,
Dauci,
Acori, seu Calami Aromatici,
Origani,
Amygdalarum amararum,
Piperis nigri,
Longi,
Mentastri,
Baccarum Lauri,
Castorii ana drachmas duas,
Sagapeni unciam semis,
Opopanacis drachmas tres,
Mellis triplum, id est, libram unam, uncias quatuor, drachmas septem.

Tritis diligenter, quæ terenda sunt, fiat Electuarium, additis circa finem Lachrymis vino dilutis.

Commendatur ad colicam & iliacam passionem, ac doloribus intestinorum ex causa frigidâ vel flatuosa opitulatur. Adhibetur insuper utiliter Enematibus, flatus vel evocantibus, vel discutientibus. Describitur â Rhase 9. ad Almansorem, cap. de dolore Colico.

ANIMADVERSIONES IN ATHANASIAM MAGNAM ET ELECTUARIUM DE BACCIS Lauri.

Athanasia magna, licet ex plurimis constet ingredientibus, nihilominus tamen ferè cuncta in unum conspirant effectum, fluxûs nimirùm superflui, ventris præcipuè restrictionem: Possunt itaque, quæcunque dissolvenda aut diluenda sunt, utpotè *Myrrha, Opium priùs præparatum, succus Acaciæ, Hypocistidis, Sanguis Draconis, Crocus, &c. in succis liquidis Oxyacanthæ & Quinq. nerviæ*, sique ipsi non suffecerint, addito pauculo *vino* vel *aceto*, dissolvi aut dilui; Quoad reliqua verò *Opiata*, hæc parari poterit juxta *animadversiones confectionis Archigenis*.

Notandum hîc, quòd *mellis pondus destinatum*, scilicet *libra una, uncia una & drachmæ quinque semis*, non sit triplum, respectu reliquorum ingredientium; horum enim sunt *unciæ quatuordecim & drachmæ quinq.*: idcircò *mellis* quantitas augenda & exactior computatio instituenda erit, ut dupla vel tripla assignata *mellis* quantitas, superiorum *specierum* ponderi accuratè respondeat.

Electuarium de Baccis Lauri juxta modum præscriptum parari potest.

ELECTUARIUM CHALYBEATUM.

℞. Limaturæ Chalybis uncias octo.

Molatur super Porphyrite subtilissimè ex aceto, deinde siccetur ad Solem, vel ignem, & sic septies iteretur: postea

℞. Lima

℞. Limaturæ sic præparatæ uncias sept.
Cinamomi acuti,
Nucis Moschatæ ana drachmas sex,
Rhabarbari electi drachmas duas,
Specierum Aromat. Rosati drach. sex,
Mellis optimi despumati,
Sacchari albissimi ana uncias tredecim.
Misce ad lentum ignem, & fiat Electuarium.

Hujus Electuarii inventor extitit Fabricius Barzenius Professor Bononiensis celeberrimus, fuitq; ejus usus in jecoris diuturnâ obstructione, & albo virguncularum ictero. Erat id quondam familiarissimum Clarissimis Viris D. D. Cratoni, Philippo Menzelio, ac Thomæ Meermanno p. m. quo muliebrem præsertim cachexiam pellebant.

ANIMADVERSIONES.

Longè consultius foret, ac multò efficacius, palato etiam gratius conficeretur *Electuarium Chalybeatum*, si loco *Chalybis* modo præscripto parati, *Vitriolum Chalybis, cum spiritu Vitrioli factum*, in minori tamen quantitate substitueretur: Vulgariter enim præparatus *Chalybs*, tantoperè penetrabilis & resolubilis non est, & pro majori sua parte ità, uti ingestus est, intestina permeat & excernitur, si non noxam insuper ventriculo inferat, prout sæpiùs vidi. *Species Aromatici Rosati* haud efficacius aut ori gratius reddent hoc *Electuarium*, sed potiùs nauseosum. Nec *Rhabarbari* (de quo meritò effari posset, quid hoc inter tam multa?) exigua quantitas huic *compositioni* quicquam conferre potest. Si igitur libet, paretur hoc *Electuarium Chalybeatum* juxta modum sequentem, de quo unusquisque certò sibi polliceri poterit, quòd cum effectu felici & ingenti fructu in denominatis affectibus & viscerum obstructionibus propinari possit: utpotè

℞. *Vitrioli Martis, seu Chalybis dulcis, cum spiritu Vitrioli facti* ℥iiij,
solvatur in
Aqua Cinamomi aut Melissæ ℥iiij,
cui statim junge
Sacchari pulverisati ℥xiij, quod priùs impraegnatum sit oleis sequentibus, utpotè
Ol: stillatit: Cinamomi,
Nucistæ ana ℈jß,
Macis ℈j.
Hisque optimè commixtis adde
Mellis Melissæ juxta modum nostrum parati ℥xiij.

Fiet sic *Electuarium* præstantissimum, ac odore & sapore gratissimum, virguncularum posthac magnum refugium.

CONDITUM PRO FAMILIA ANTIDOTALE STAPEDII.

℞. Granorum Juniperi uncias sex,
Caricarum pinguium numero duodecim,
Nucleorum Nucum Juglandium uncias octo,
Conservæ Florum Borraginis,
Buglossi ana uncias quatuor,
Theriacæ veteris,
Mithridatii optimi ana uncias duas,
Radicum Tormentillæ,
Gentianæ,
Pimpinellæ,
Angelicæ,
Zedoariæ ana unciam unam.
Cum Syrupo de Limonibus,
Fiat conditum.

ANIMADVERSIONES.

Ut *hujus conditi* legitima fiat præparatio, necessum est, ut *grana Juniperi recentia*, *nec nimis exsiccata*, & *Caricæ*, & *nuclei Juglandes* diu multumque in mortario lapideo cum particula alicujus liquoris ex. gr. *aquæ Angelicæ* irrigata contundantur, & per cribrum setaceum non nimis angustum instar *pulpæ*, si libet, trajiciantur, postea cum reliquis *conservis, Electuariis, pulveribus, & Syrupo* ex arte commisceantur.

ELECTUARIUM CONTRA DYSENTERIAM.

D. D. PHILIPPI HOCHSTETERI.

℞. Conservæ Rosarum rubearum antiquarum Vitriolatæ uncias duas semis,
Pimpinellæ sanguisorbæ drach. decem,
Theriacæ Andromachi recentis seu quatuor annorum unciam semis,
Trochiscorum de Spodio cum semine Acetosæ,
Terræ Sigillatæ ana scrupulos duos,
Ramich scrupulum unum,
Radicum Consolidæ majoris drachm. sex,
Crassulæ seu Telephii Tragi unciam semis,
Pulveris nucis Moschatæ scrupulos quatuor,
Specierum Diarhodon Abbatis scrupulos duos,
Croci Martis drachm. unam semis,
Rob. Prunellorum sylvestrium uncias tres,
Syruporum ex Rosis siccis,
Myrtillorum ana unciam unam.
Misce, fiat Electuarium.

ANIMADVERSIONES.

HOc *Electuarium* easdem, quas *Antidotus Matthioli* laudes meretur, quia ex novem diversis *compositis* & ducentis ingredientibus ejus *compositio* conglomerata est, ità ut in infinitum procedente Atomorum divisione hîc opus foret, si singulorum ingredientium, quantum de unoquoque ad quamlibet dosin accederet, exacta institui deberet computatio. Præstabit itaque *similes compositiones* intactas relinquere, quàm vel ipsarum præparationibus vel erroribus enucleandis diù immorari, cùm vel unicùm saltem aut alterum ingrediens, majori cum fructu, feliciorique successu, adhiberi poterit, quàm talis irrationabilis ex tanta *compositorum* congerie consarcinata mixtura.

ELECTUARIUM DE SCORIA FERRI RHASIS.

℞. Myrobalanorum Indorum,
Belliricorum,
Emblicorum ana drachm. unam,
Spicæ Indicæ,
Schœnanthi,
Cyperi,
Zingiberis,
Piperis,
Ammeos,
Thuris ana unciam semis,
Scoriæ Ferri infusæ aceto per dies septem, postea torrefactæ drach. tres,
Mellis decocti cum Apozemate Emblicorum uncias sedecim.
Misce, fiat Electuarium.

ELECTUARIUM DIURETICUM BARTHOLOMÆI MONTAGNANÆ.

℞. Cineris putaminum ovorum, è quibus pulli sunt exclusi,
Vitri combusti,
Lapidis Spongiæ,
Judaici ana drachmam unam semis,
Sem. Apii,
Rusci,
Petroselini,
Asparagi,
Levistici ana drachmam unam,
Anisi,
Glycyrrhizæ ana unciam semis,
Sanguinis Hirci præparati drachmas quinque,
Mucilaginis granorum Muchoitæ, id est, Sebesten libram unam,
Sacchari rubri libram semis,
Oxymellis compositi uncias tres,
Pistachiorum depuratorum uncias quatuor.

Infundantur Pistachia in aqua cineris calidi per duos dies, postea minutim incidantur, & coquantur simul mucilagines: Oxymel & Saccharum deinde in mortario incorporentur cum Pistachiis & aliis speciebus, fiat Electuarium.

Confert

Confert in urinæ retentione, dysuria, & stranguria: nam urinam potenter provocat, & calculos rumpit.

ANIMADVERSIONES IN ELECTUARIUM DE SCORIA FERRII, ET DIURETICUM BARTHOLOMÆI MONTAGNANÆ.

Posset equidem *Electuarium de scoria ferri* juxta præscriptum modum parari; cui usui autem particulariter ipsum destinatum sit, ego ferè ignoro. Quod si fortè nonnemo *vim adstrictivam* inde sibi polliceatur, is, ubi periculum fecerit, certò se deceptum deprehendet.

Electuarium Diureticum Montagnanæ eradicationem potiùs, quàm correctionem efflagitat, & vix à risu me temperare possum, quoties vel limis oculis ipsam hanc *compositionem* aspicio.

ELECTUARIUM GUIDONIS CONTRA PESTEM, QUOD ALII ELECTUARIUM PAPÆ VOCANT.

℞. Granorum Juniperi drachmas duas semis,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucis Moschatæ,
Zingiberis albi,
Zedoariæ ana drachmas duas,
Radic. Gentianæ,
Tormentillæ.
Dictamni albi,
Aristolochiæ rotundæ,
Longæ ana drachm. duas semis,
Doronici drachmas semis,
Herbæ Tunicæ vel Cardui Benedicti drachmas duas,
Salviæ,
Rutæ,
Balsamitæ,
Menthæ crispæ ana drachmam unam,
Baccarum Lauri,
Croci Orientalis,
Sem. Acetosæ,
Sem. Citri,
Ocymi,
Ligni Aloës,
Santali citrini,
Rubei
Muscellini,
Masticbes,
Thuris,
Boli Armenæ,
Terræ Lemniæ,
Spodii præparati,
Ossis de corde Cervi,
Rasuræ Eboris,
Margaritarum præparatarum,
Coralliorum rubeorum,
Fragmentorum Saphyri,
Smaragdi ana drachm. semis,
Conservæ Rosarum,
Buglossi,
Nymphææ,
Theriacæ electæ ana unciam unam,
Sacchari optimi libras tres.
Dissolvatur Saccharum cum aquâ Scabiosæ & Rosarum, addendo
Camphoræ scrupulum unum.
Misceantur omnia, ut est artis.

Febrium malignarum & contagiosarum impetus frangit, ac pestilentis luis seminaria disjicit, venenatam materiam sudore excludens, & tàm in præservatione, quàm in curatione magnas vires obtinet.

Pro herbâ Tunica alii Angelicam, pro Aristolochiâ Enulam substituunt.

ELECTUARIUM DE OVO MAXIM. J. IMP. P.F. AUG.

℞. Ovum gallinæ recens, & educto per apicem albumine, id quod vacuum est, Croco Orientali non pulverisato imple, vitellum non auferendo: postea cum alio putamine iterum occlude, ne quid transpiret, & lento igne, vel post fornacem tamdiu assa in ollulâ, donec tota ovi testa nigrescere incipiat, diligenter cavendo, ne Crocus comburatur. Exempta è testa materia exiccetur, ut in mortario exquisitissimè contundi, & in pulverem redigi queat, ad-

 dendo

dendo pulveris Sinapis albi, quantum prædicta omnia ponderant. Postea

℞. Pulver. Dictamni albi,
Tormentillæ ana drachmas duas,
Myrrhæ,
Cornu Cervi,
Nucis Vomicæ ana drachmam unam,
Angelicæ,
Pimpinellæ,
Granorum Juniperi,
Zedoariæ,
Camphoræ ana unciam semis.

Misce omnia simul in mortario, & tandem adjice Theriacæ optimæ ad pondus omnium, ac iterum pistillo fortiter contunde & commisce, per tres quasi integras horas agitando, addendo Syrupi Limonum, quod satis erit, fiat Electuarium, ut est artis.

Præcipuus ejus usus est in peste & præservatione à venenis deleteriis: sudores potenter movet, & venenatos ichores à centro ad circumferentiam eximiè propellit, cor à tetris fuliginibus tuetur, ac pestilentis luis noxas disjicit.

Paratur etiam apud nos sine Nuce Vomica, pro iis quibus Nux Vomica jam dicta suspecta esse solet.

Nonnulli pro Nuce Vomica semen Citri substituunt, aut rad. Petasitidis, ut placet Fuchsio. Georg. Agricola lib. de Peste aliam descriptionem habet, cui radices Pentaphylli, Terram Lemniam, & Corallia adjicit.

ANIMADVERSIONES IN ELECTUARIUM GUIDONIS CONTRA PESTEM.
ET
ELECTUARIUM DE OVO.

Facilis est horum *Electuariorum Antidotalium* præparatio, ex quibus illud, quod de *Ovo* dicitur, altero paulò concinnius est, licet de *ovi vitello* multa nobis essent dicenda, an nimirùm hic tàm singulare Alexipharmacum sit, qui insuper etiam testâ inclusus impediat, quò minus sine combustione *Crocus* exsiccari possit; nam *ovi testa*, quamdiu integra & incombusta perstat, *vitelli* unctuositatem & humiditatem haud facilè exhalare sinit, quod provida Natura jamdudum prævidit, & nostra irrita conamina ridet, quasi verò nostris ineptiis auscultare deberet. Sed hæc breviter tacta moneo, ut sedulò observetur, ne *Crocus ovo immissus*, & cum eo commovendo optimè permixtus, leniterque assatus comburatur, sed post aliqualem assationem unà cum *vitello* è testa excipiatur, ac cum reliquis *speciebus* commixtus totaliter exsiccetur: Quoad reliqua in præparandi modo nulla est difficultas.

Electuarium autem illud Guidonis contra pestem præter id, quòd ex inepta & incongrua multorum ingredientium farragine constet, etiam hoc vitii obtinet, quòd propter *conservas* admixtas ægrè in liquoribus dissolvi queat, quin semper flocculi à floribus contusis supernatent.

MICLETA NICOLAI MYREPSI.

℞. Quinque generum Myrobalanorum parùm tostorum ana drachmas duas semis,
Sem. Nasturtii,
Cumini,
Anisi,
Fœniculi,
Ammeos,
Carui ana drachm. unam semis.

Omnia cruda terantur, & macerentur in modico aceto vini horis viginti quatuor, exiccentur subinde asperso Aceto, ac torrefiant leniter super prunas, deinde addantur sequentia:

Spodii de Ebore,
Balaustiorum,
Pulpæ Rhois, id est, Sumach,
Mastiches,
Gummi Arabici ana drachm una, grana quindecim.

Omnia cum oleo Rosaceo fricentur & commisceantur cum Syrupi Myrtini triplo, id est, unciis decem, drachmis tribus, & quartâ parte drachmæ.

Utilis est dysenteriæ, intestinorum lævitate laborantibus, inflationibus intestinorum:

rum: ad omnes inſuper cœliacos affectus atque hæmorrhoidas fluentes efficax.

ANIMADVERSIONES.

Parari poteſt modo præſcripto: Obſervandum autem, quòd *acetum*, in quo *ſemina & Myrobalani* imprudenter quidem macerari præcipiuntur, non effundendum, ſed unà cum *ſpeciebus* prædictis leniter exſiccandum ſit; Proindè nec multum *aceti* pro illarum maceratione requiritur, ſed tantum duntaxat, quantum ad humectationem prædictarum *ſpecierum* ſufficiat. Cæterùm, cùm hæc *compoſitio* exigui momenti ſit, & longè efficaciora ad eosdem affectus habeamus medicamenta, brevitatis causâ, quæ in illa taxanda eſſent, ſciens volens transilio, aliisque perpendenda relinquo.

PHILONIUM MESUÆ.

℞. Piperis albi,
Sem. Hyoſcyami albi ana drachmas viginti,
Opii drachmas decem,
Croci drachmas quinque,
Spicæ Indicæ,
Pyrethri,
Caſtorii ana drachmam unam.
Mellis deſpumati quadruplum.

Mirum in modum mitigat dolores ventriculi, uteri, laterum, totius ventris, & colicam cum decocto Chamæmeli, vel Rutæ. Statim ſomnum provocat cum aquâ Lactucæ, vel Syrupo Papaveris. Tollit dolorem capitis cum decocto Stœchadis, prohibet catarrhum cum decocto Thuris, aut Spicæ. Ad convulſionem & reſolutionem bibitur cum decocto Nucis Moſchatæ: facilitat anhelitum cum decocto Baccarum Lauri, vel Hyſſopi, tuſſim ſedat cum aquâ mellis: provocat urinam, facilitat mictum, & frangit calculos veſicæ cum decoctione Saxifragiæ, vel aquâ Apii, compeſcit vomitum, & fluxum ſanguinis ex ore cum ſucco Plantaginis, vel decocto Maſtiches, & ſedat præfocationes ac uteri vitia, & ſingultus, ſomnumq́ue potenter inducit.

PHILONIUM PERSICUM MESUÆ.

℞. Piperis albi,
Hyoſcyami albi ana drachmas decem,
Opii,
Terræ Lemniæ ana drachmas quinque,
Lapidis Hæmatitis,
Croci ana drachmas duas ſemis,
Caſtorii,
Spicæ Indicæ,
Euphorbii,
Pyrethri,
Margaritarum,
Charabe,
Zedoariæ,
Doronici,
Trochiſcorum Ramich ana drachm. ſemis,
Camphoræ ſcrupulum ſemis,
Mellis triplum, id eſt, uncias quindecim.

Eius uſus eſt ad uteri hæmorrhagiam, fluxum, procidentiam, hæmorrhoidas, & cruentas excretiones per inferna: ſanguinis ſputum, ac menſtruorum nimium profluvium compeſcit, & fœtum in utero retinet.

PHILONIUM MAIUS, SIVE ROMANUM NICOLAI MYREPSI.

℞. Piperis albi drachm. quinque,
Opii drachmas duas ſemis,
Caſſiæ ligneæ veræ drachmam unam ſemis,
Sem. Hyoſcyami albi drachm. quinq;
Apii drachmam unam,
Petroſelini Macedonici,
Fœniculi,
Dauci Cretici ana ſcrupul. duos, grana quinque,
Croci ſcrupulum unum,
Nardi Indicæ,
Pyrethri,
Zedoariæ ana grana quindecim,
Cinamomi drachmam unam ſemis,
Euphorbii,
Myrrhæ,
Caſtorii ana drachmam unam,
Mellis optimi triplum, id eſt, uncias octo ſemis.

Colicos affectus, cæterarumq; partium lethales dolores, ventris, hypochondriorum, ventriculi, uteri, hepatis, lienis, renum, ab intemperie frigidâ, flatibus crassis aut crudis humoribus excitatos sedat, tusses intensissimas, suffocationis periculum minantes, ex cordis aut pulmonis incendio, singultum etiam vehementem, nec non urinæ difficultatem liberat: sanguinis eductionibus, tabidis, suspiriosis, pleuriticis confert, hæmorrhagiam sistit, insomniam levat, & somni conciliatione vires reficit ac recreat, doloresq; omnes abigit. Sed in colicis affectibus præcipuam habet dignitatem, eiq; affectui adhibet Galen. lib. 2. de locis affect. doloris enim magnitudo sæpè totam in se curationem intendit, & in miseram vitæ desperationem plerosq; conjicit.

PHILONIUM TARSENSE GALENI.

θ. κατὰ τόπους.

℞. Croci drachmas quinque,
Pyrethri,
Euphorbii,
Nardi Indicæ ana drachmam unam,
Piperis albi,
Sem. Hyoscyami ana drachm. viginti,
Opii drachmas decem,
Mellis triplum.
Confice, secundum artem.

Expertissimum ad sedandos vehementes, & lethales partium dolores ventriculi, coli, hypochondriorum, hepatis, lienis, renum, uteri, excitatos à crudis humoribus, aut flatu crasso, aut intemperie frigidâ. Valet etiam ad suffocationis periculum, singultum vehementem, & urinæ difficultatem.

ANIMADVERSIONES IN PHILONIA MESUÆ; PERSICUM MESUÆ; MAIUS SIVE ROMANUM ET TARSENSE.

HÆ *Opiatæ omnes*, ad unum eundemque modum simpliciter confici possunt, nec in effectu ab invicem multùm discrepabunt: Caveant autem sibi, quibus illa frequenti in usu sunt, ob *Opium non ritè prius præparatum*, ac *semina præcipuè Hyoscyami*, in satis larga quantitate illis addita. Meo quidem judicio *confectio Archigenis* dextrè ad modum nostrum in animadversionibus ejusdem edoctum præparata, majori cum successu, & minori periculo omnium istorum *Philoniorum* vices supplere posset.

REQUIES NICOLAI.

℞. Rosarum rubearum,
Violarum ana drachmas tres,
Opii,
Sem. Hyoscyami,
Papaveris albi,
Scariolæ,
Lactucæ,
Portulacæ,
Psyllii,
Cort. rad. Mandragoræ,
Nucis Moschatæ,
Cinamomi,
Zingiberis ana drachm. unam semis,
Sacchari Candi drachmam unam,
Santali albi,
Rubri,
Spodii,
Tragacanthi ana scrupulos duos, grana quinque,
Sacchari uncias decem, cum aqua Rosarum modica.

Sic appellata ab effectu, quòd dolorem obtundat ac mitiget, caloremq; febrium mitiorem reddat, & iis qui hanc sumunt requiem afferat. Est etiam utilis temporibus, & pulsibus manuum inuncta, cordis dolorem lenit, somnumq; conciliat.

ANIMADVERSIONES.

IN hac *confectione Opiata* nihil singulariter occurrit, quod moneam, nisi ut *Tragacanthum* in *aqua Rosarum s. q.* (℥v. circiter) dissolvatur, cui postea *Saccharum & reliquæ species in pulverem redactæ*, post solutionem *Sacchari*, nec non *Opium præparatum, solutum & colatum*, artificiosè jungantur. Quàm acutè verò illa *Sacchari Candi drachma una* sigillatim addatur, multoties jam ante demonstravimus; proinde pro ludibrio nunc & inposterum habebimus.

DIASA-

DIASATYRIU NICOLAI.

℞. Radic. Satyrii recentium denſarum,
Paſtinacæ ſativæ recentium,
Secacul, ſeu Siſeris, aut Eryngii,
Nucis Indicæ,
Pinearum,
Piſtachiorum ana unciam unam ſemis,
Caryophyllorum,
Zingiberis albi,
Sem. Fraxini, ſeu linguæ Avis,
Aniſi,
Erucæ,
Bulbi, vel Urticæ,
Cinamomi,
Caudarum & lumborum Scinci veri ana drachmas duas ſemis,
Moſchi grana ſeptem,
Mellis deſpumati optimi libras tres.

Radices Satyrii, Paſtinacæ & Siſeris vel Secacul privatim & ſeorſim benè tritæ, melli imponantur ac ſubigantur, paululumq; molliuſculo igne ferveſcant, deinde Piſtachia & nuces Pineæ, repurgatæ ac tuſæ adjiciantur: ubi cum melle aliquantulùm bullierint, ſublato ab igne lebete, tuſæ & cribratæ ſpecies addantur. Poſtremò Moſchus cum exiguo ſtillatitio Roſarum liquore inſeratur; rurſus hæc probè ſubacta, in vaſculum ad uſum recondantur.

Analepticum eſt Medicamentum, conſumptos & emaciatos reficiens, ſemen augens, & venerem concitans deſuetam, contra renum & veſicæ imbecillitatem valet, remorantem urinam propellit, & frigidam ac velut emortuam genitalium partium intemperiem erigit.

Nota, Satyrii & Secacul ſeu Siſeris radices melle, aut Saccharo conditas, ad hujus compoſitionis ſtructuram aſſervari poſſe, tamdiu donec Paſtinacæ ſativæ ad maturitatem pervenerint; unde mellis libræ tres ſufficere poterunt, cum aliàs triplum mellis conſtituat libras tres, uncias tres, drachmam unam ſemis.

ANIMADVERSIONES.

Pro confectione hujus *Electuarii*, conſuli poſſunt animadverſiones in *Diacorum Meſuæ, & Acorum conditum vulgarem*, quæ hujus *laudatæ confectionis* veram indigitabunt præparationem, quatenùs nimirùm *radices* in *aqua* ad mollitiem competentem coqui, poſtea craſſiuſculè conſcindi, *aqua* verò, in qua *radices* coctæ ſunt, cum *melle* inſpiſſari debeat: Quin etiam *nuces Indicæ conditæ, Pineæ & Piſtachiæ* craſſiuſculè conſcindendæ, non verò contundendæ ſunt: Similiter etiam *Caryophylli & Zingiber* conſcindantur, reliquæ *ſpecies pulveriſatæ* addantur. *Moſchus* autem in particula *vini* vel *aquæ Roſarum* diſſolutus admiſceri poteſt; & ſic ritè paratum erit *Electuarium*.

ELECTUARIUM MAGNANIMITATIS.

℞. Electuarii Diaſatyrionis unciam unam ſemis,
Diacori Meſuæ drachm. tres,
Nucis Indicæ conditæ,
Radicis Satyrionis conditæ,
Specierum Diatrion pipereon,
Confectionis Anacardinæ ana drachmas duas,
Piſtachiorum mundatorum,
Pinearum mundatarum ana unciam ſemis,
Seminis Erucæ,
Urticæ,
Paſtinacæ ana drachmam ſemis,
Priapi Tauri,
Cervi,
Teſticulorum Equi ana drachmam unam ſemis,
Carnis Scincorum drachmas duas,
Cardamomi minoris,
Boracis Venetæ ana drachm. ſemis,
Cantharidum ablatis alis & capitibus numero duodecim,
Moſchi grana quinque,
Ambræ grana tria.
Cum brodio nucis Moſchatæ Indicæ fiat Electuarium.

ANIMADVERSIONES.

Equidem non diffiteor, hoc *Electuarium* juxta normam ab Authore præſcriptam confici poſſe, conſultiùs ta-

tiùs tamen fore arbitror, propter diversa *composita*, ex quibus illud conflatum est, quæque forsitan non semper in procinctu esse possunt, ut *Diasatyrio* præcedenti, nonnullæ *species*, ex hoc *Electuario* excerptæ, pro lubitu adderentur, quod tandem vices hujus *Electuarii* supplere, & majori cum fructu etiam in usum trahi posset. Atque ita Officinæ pharmaceuticæ, tot tantisque non scaterent vetustate consumptis compositis, & medicamenta quoque haberemus efficaciora.

DIASCORDIUM HIERONYMI FRACASTORII.

℞. Cinamomi,
Cassiæ ligneæ ana unciam semis,
Scordii veri unciam unam,
Dictamni Cretici,
Tormentillæ,
Bistortæ,
Galbani,
Gummi Arabici ana drachm. quatuor,
Opii drachmam unam semis,
Styracis Calamitæ drachmas quatuor semis.
Sem. Acetosæ drachm. unam semis,
Gentianæ drachmas quatuor,
Boli Armenæ unciam unam semis,
Terræ Lemniæ unciam semis,
Piperis longi,
Zingiberis ana drachm. duas,
Mellis albi libras duas semis,
Conservæ Rosarum libram unam,
Vini Aromatici libram semis.
Fiat Electuarium.

ID in usu esse cœpit apud nostros: eo enim feliciter utuntur in iis, in quibus Theriaca locum non habet, ut pueris & gravidis, in cephalalgiâ etiam epidemicâ jam aliquot annis grassante, cum aquâ Oxalidis, aut Trifolii Acetosi feliciter exhibetur. Describitur ab Hieronymo Fracastorio de Contag. & morbis contagiosis lib. 3. cap. 7. & in peste correptis ac extremè desperatis commendat hoc modo:

Succi Lujulæ uncias duas,
Citri unciam unam,
Diascordii drachm. unam,
Specierum Cord. è Gemmis scrupulos duos,
Aceti unciam unam.
Omnia misceto, & totum haurito.

ANIMADVERSIONES.

HUjus *Electuarii* (quod ob eximias & excellentes suas, quibus contra morborum contagio serpentium omne genus pollet virtutes, meritò encomiis ornandum esset) dextra & genuina præparatio, ex *animadversionibus nostris super confectionem Archigenis* optimè elucescit. *Conserva Rosarum* verò, si qua *Electuarium* hoc potiunculis commisceri deberet, haud benè additur; proindè præstaret, ut dicta *conserva* affusâ particulâ *vini* diluer etur, factâque expressione hic *Syrupus Rosarum Electuario* adderetur.

TRYPHERA MAGNA NICOLAI.

℞. Opii drachmas duas,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Zedoariæ,
Zingiberis,
Costi,
Styracis Calamitæ,
Cyperi,
Calami Aromatici,
Rad. Iridis Illyricæ,
Peucedani,
Acori, aut Galangæ majoris,
Cort. Mandragoræ,
Rosarum rubearum,
Nardi Celticæ,
Piperis,
Anisi,
Apii,
Petroselini,
Fœniculi,
Dauci,
Sinoni,
Hyoscyami,
Hyssopi,
Sem. Ocymi ana drachmam unam.
Mellis despumati triplum, seu uncias decem semis.

Dicuntur

Dicuntur hæ compositiones Tryphera, quasi delicatæ, eò, quòd totius corporis colorem ac oris odorem commendent, & delicatam quandam commendabilis speciei ostentationem præ se ferant. Putredines enim humorum emendant, genuinam corporis succulentiam restituunt, formæ corruptæ vitium redimunt, ac ut cætera cosmetica ad ornatum plurimùm faciunt. Hæc porrò ad omnia muliebria vitia à frigiditate nata, privatim efficax est; injicitur etiam utero cum oleo Moschato seu Muscellino dicto.

TRYPHERA MINOR PHÆNONIS MESUÆ.

℞. Myrobal. Chebulorum,
Belliricorum,
Indorum,
Emblicorum,
Nucis Moschatæ ana drachmas quinque,
Sem. Nasturtii,
Asari,
Origani Persici, seu Cretici,
Piperis,
Thuris,
Ammeos,
Zingiberis,
Fructuum aut foliorum Tamaricis,
Nardi Indicæ,
Schœnanthi,
Cyperi ana drachmas quatuor,
Scoriæ Ferri, aut Chalybis quinque diebus aceto macerat. drachmas viginti.

Myrobalani cum Butyro recente non salito modicùm assentur, reliqua oleo Amygdalarum dulcium involvantur: deinde adde
Moschi drachmam unam,
Mellis despumati triplum, id est, libras duas, uncias novem, drachm. sex.
Fiat Electuarium.

Ventriculum, hepar, renes, vesicam roborat, ob id fluorem alvi, hæmorrhoidum & mensium immodicum cohibet, sanguinis corruptionem, ne non cruditates, ac in ventriculo putredines humorum emendat, colorem bonum re[illegible], [illegible] formæ vitium [illegible]dimit.

TRYPHERA SARRACENICA MESUÆ.

℞. Quinque generum Myrobalan. ana drachmas quinque,
Cinamomi,
Trium piperum,
Secacul, vel Eryngii,
Folii, seu Macis,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi utriusque,
Cassiæ ligneæ,
Seitaragi Indi, vel Lepidii,
Cyperi,
Apii,
Linguæ avis, seu sem. Fraxini,
Caryophyllorum,
Been utriusque,
Zingiberis ana drachmas duas,
Nucis Moschatæ,
Macis,
Sesami excort. ana drachmas tres,
Amygdalarum utrarumq; ana drach. quinque,
Ligni Aloes,
Rhabarbari,
Rutæ,
Sem. Fœniculi,
Masticnes ana drachmas duas,
Ocymi Caryophyllati,
Menthæ siccæ,
Origani Cretici ana drachmam semis.

Fricentur Myrobalani triti cum Butyro vaccino recente non salito; aliæ verò species oleo Amygdalarum dulcium, & cum triplo mellis despumati fiat Electuarium.

Coctionem ventriculi & hepatis suo calore juvat, ob id flatus dissipat, humores in ventriculo & aliis visceribus putres absumit, oris ac corporis reliqui odorem & colorem commendat, lassitudinem tollit, sanitatem præsentem tuetur, ac morborum generationem prohibet.

ANIMADVERSIONES IN TRYPHERAM MAGNAM NICOLAI, MINOREM PHÆNONIS, & Sarracenicam Mesuæ.

ENumeratæ *Tryphera* omnes (quarum prima tamen præ cæteris nobis nonnihil arridet,) simpliciter confici pos-

ficii possunt: Solummodò haud benè & ridiculosè, *frictionem illam*, nec non *assationem & involutionem Myrobalanorum cum butyro* & reliquorum ingredientium cum *oleo Amygdalarum dulcium*, præcipiunt, non secus ac si in culina ferculum cum *butyro, melle, & oleo Amygdalarum* parari deberet, quod calidum adhuc sapidius sanè esset, quàm frigidum, loco medicamenti assumptum, & ad tempus asservatum. Cæterùm in *prima Tryphera* præparetur, solvatur & coletur *Opium*, priusquam reliquis commisceatur speciebus.

ELECTUARIUM VITÆ ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Uvarum passarum libram unam,
Glycyrrhizæ rasæ drachm. quatuor,
Aquæ fontis uncias quindecim, aut quantum satis.
Coquantur benè, & exprimantur, quibus adde
Cort. Myrobal. Chebulorum,
Citrinorum,
Indorum ana unciam unam,
Emblicorum,
Belliricorũ ana drachmam unam.
Omnia cõtusa decoquantur, exprimantur & colentur, addendo
Sacchari libram semis;
Coquantur ad formam Syrupi.
Ultimò adde
Cinamomi electi,
Caryophyllorum,
Galangæ,
Nucis Moschatæ ana drachm. unam,
Sem. Anisi,
Fœniculi ana unciam semis.
Misceantur, ut est artis.

Ventriculum roborat, superfluitates humorum ex nutrimento præterito remanentes purgat. Usus ejus facit homines coloratos, & caniciem retardat. Describitur ab Arnoldo in Tractatu de conservandâ juventute, & retardandâ senectute fol. 89. hodie non est in usu. Olim eo frequenter utebantur Paulus Ricius, & Ambrosius Jung senior, Mediti celebres, qui decoctioni Myrobalanorum addebant flor. Violarum, Borraginis, Buglossi, Anthos ana scrupulos duos, folliculorum Sennæ unciam semis, & in fine Rhabarbari unciam unam, Agarici unciam mediam, & sic nonnihil alvum movebant.

ANIMADVERSIONES.

In coctione *Passularum majorum*, primò, major requiritur *aquæ* quantitas, ut coquendo virtus ipsarum perfectè elici & extrahi possit; *Secundò*, *Saccharum cum decocto* ad crassiorem *Syrupi* consistentiam coqui debet, si *Electuarii* consistentia expetatur: Quoad reliqua, fiat præparatio juxta modum præscriptum.

SOTIRELLA PARVA.

℞. Olei nucis Moschatæ expressi drachm. unam,
Opii Thebaici,
Specier. Diambræ ana drachm. semis,
Camphoræ,
Extracti Croci ana grana sex,
Ol. Caryophyllorum destil. q. s.
Redigantur in formam Opiatæ spissioris.

Cavernis dentium indita dolores eorundem sopit ac placat, ad quorum auxilium præcipuè expetitur, Raymundo Minderero Collegæ nostro quondam honoratissimo p. m. adscripta.

ANIMADVERSIONES.

Si *Opium præparatum & purificatum* huic *Sotirellæ* additum esset, posset illa supplere vices *Laudani Opiati*; Si verò *Sotirella hæc* doloribus dentium duntaxat dicata sit, ut eorum cavernis indatur, parari potest prout Author proposuit. *Camphora* autem in *oleo Caryophyllorum* dissolvenda & admiscenda est.

CONDITA.

Arantia integra,
Cortices,
Flores,
Berberes cum stipitibus,
sine stipitibus,
Calamus Aromaticus,

Caryo-

Caryophylli,
Ceraſa acida,
Citri caro,
Cortices,
Flores,
Cichorii radices,
Corna,
Cydonia,
Enula,
Eryngium,
Galanga,
Lactuca Hiſpanica,
Limones,
Meſpila,
Myrobalani Chebuli,
Nuces Juglandes,
Moſchatæ communes,
Moſchatæ Luſitanæ majores,
Perſica,
Pimpinella,
Piper in racemis,
Pyra Moſchatella,
Pruna hortenſia,
Sylveſtria,
Ribes,
Salvia baccifera,
Satyrionis radices,
Scorzonera,
Zedoaria,
Zingiber Chinenſe,
Indicum,
Vulgare.

Omnia diligenter Saccharo clarificato condiantur, ut eſt artis.

ANIMADVERSIONES.

QUamvis peritiores Pharmacopœi *condita* perpulchrè conficere ſciant, unicum tamen admonere libet, ut ubi *radices, caules, fructus*, & *cortices* nonnulli condiendi ſunt, id ſtudioſè obſervent, ne *aquam, in qua res enumeratæ decoquuntur aut emolliuntur*, abjiciant, prout ferè ſemper fieri ſolet; ſed cum *hâc ipsâ aquâ*, utpotè in qua maxima virtus rerum in ea maceratarum aut decoctarum recondita eſt, *Saccharum*, quo *radices* & *fructus* condiendi ſunt, diſſolvant & percoquant, ut ſic *radicibus* vel *fructibus* virtus, quæ ex ipſis elicita eſt, denuò reddatur & incorporetur: Niſi enim hoc fiat, *condita* ſanè habebimus potioribus ſuis virtutibus viduata, quod ipſum in decoctionibus *Cydoniorum, Enulæ radicum, Pyrorum Moſchatellinorum*, aliorumque manifeſtè videre eſt. Nec me latet etiam, quòd nonnulli *fructus & flores condiendos* ſtatim cum *Sacch aro* coquant, & cum eodem unâ operâ emolliant & condiant, ſimiliter etiam quasdam *radices* recentes. Qui ipſe modus præ cæteris apprimè mihi arridet, quem proindè Pharmacopœis eorumque miniſtris, qui hunc modum ignorant, ſtudioſè commendatum volo.

CONSERVÆ.

Abſinthii Romani,
Acaciarum florum,
Acetoſæ,
Acetoſellæ,
Acori vulgaris,
Anthos,
Balauſtiorum,
Betonicæ,
Borraginis,
Bugloſſi,
Calendulæ,
Cichorii,
Citrariæ,
Citri ex pulpa acida,
Cochleariæ,
Euphraſiæ,
Fumariæ,
Geniſtæ,
Hyſſopi,
Lavendulæ,
Lilior. Convallium,
Majoranæ,
Malvæ,
Menthæ rubræ,
Nymphææ albæ,
Papaveris erratici,
Paralyſeos,
Pæoniæ,
Roſarum albarum,
Damaſcenarum,
Rubearum ſimplex,
Vitriolata,
Roriſmarini,
Rutæ,
Salviæ,
Sambuci,

 Scabioſæ,

Scabiosæ,
Tiliæ,
Tunicæ,
Tussilaginis,
Violarum.

Flores minutissimè incidantur, & singulis libris florum addantur Sacchari albissimi libræ duæ, iis scilicet qui humidi ac mucilaginosi fuerint, ut Borraginis, Buglossi, & similium. Siccioribus verò, quales sunt Rorismarini, Lavendulæ, Majoranæ, Melissæ, & similibus addantur Sacchari albissimi libræ duæ semis, affusâ aliquantulùm aquâ stillatitiâ, ut commodiùs pistillo permisceri possint. Deinde Soli exponantur in benè obturato vase, & interdum agitentur.

Fiunt etiam quandoque perfectè cocto Julepo, atque in eum injectâ tertiâ, aut quartâ parte florum tritorum, aut minutim concisorum, deinde insolantur.

CONSERVA HEDERÆ TERRESTRIS COMPOSITA.

℞. Folior. Hederæ terrestris,
Rutæ ana unciam unam semis,
Raphani unciam unam,
Rad. Angelicæ,
Levistici ana drachmas sex,
Sacchari albi libram unam, uncias quatuor semis.
Ex incisis & contusis fiat Conserva, quæ si aridior evaserit succo Citri aut Limonum adjecto q.s. redigatur ad debitam consistentiam.

Creberrimi in peste usus est: mira enim in eliciendo sudore præstat, quâ olim felicissimo successu Clarissimus Vir D D. Leonardus Ravvolff, Reipub quondam nostræ Medicus eximius infectionis tempore utebatur.

ANIMADVERSIONES IN CONSERVAS ET CONSERVAM HEDERÆ TERRESTRIS COMPOSITAM.

De *Conservis* licet multa afferre possem, quo modo nimirùm *flores integri* perquam pulchrè *Saccharo* condiri, & quâ ratione *conservæ* parari queant, ut in suo colore persistant: Item an *flores* contundendi vel conscindendi sint, an etiam *Saccharum pulverisatum, an verò dissolutum, iterumq; ad pristinam suam consistentiam coctum*, addendum sit; ast cum levia hæc sint, & plurimis Pharmacopœis optimè nota, brevitatis causâ illis supersedeo.

In *conserva Hederæ terrestris compositâ* observandum, quòd *radices* in subtilissimas & tenuissimas taleolas prius conscindendæ sint, antequàm pistentur; secùs enim subtilem *conservam* non effeceris, sed capillamentis refertam, quamdiu etiam quantumque eas contuderis.

DIACYDONITES SIMPLEX.

℞. Pulpæ Cydoniorum vapore aquæ dulcis ad spissitudinem coctorum,
Sacchari albissimi despumati & ad spissitudinem justam cocti ana libras octo.
Coquantur denuò, ut est artis, ad justam consistentiam, ut possint recondi ad scatulas. Vel fiant in forma Electuarii spissi.

Quidam octo libris pulpæ Cydoniorum addunt sex libras Sacchari clarificati.

Eodem modo fiunt alia Electuaria ex Prunis, Pyris, Pomis, Persicis, Cerasis, Ribibus, Berberib: &c.

DIACYDONITES AROMATISATUM.

℞. Diacydonii simplicis ad justam consistentiam cocti libram unam,
Specierum Imperatoris sine Moscho incisarum unciam semis,
Seminis Coriandri præparati drachm. unam,
Flavedinis corticis Citri recentis minutim incisi drachmas quinque.
Misceantur & fundantur in scatulas.

Diacydonites laxativum vide in classe Solutivorum solidorum.

Varias ac diversas Diacydonii parandi formas ac modos hominum industria reperit: id enim modò Eclegmatis, modò Conservæ, tum verò Gelatinæ, imò & solidæ Pastæ

dæ Paſtæ formâ parari à plerisque ſolet. Flavum enim ex ſucco Cydoniorum cum æquali portione Sacchari additâ ſub finem ſeminum ejusdem mucilagine componitur : Rubeum ex ipſa Cydoniorum carne in lentorem discocta, ac ſucco eorundem artificioſâ cocturâ conſiſtit : Album Hiſpanis frequens ex Cydoniis ab exteriori cortice mundatis, & ad teneritudinem coctis, abjectis poſt cocturam ſeminibus, & additâ pari Sacchari albiſſimi portione ad juſtam Diacydonii conſiſtentiam excoquitur.

ANIMADVERSIONES IN DIACYDONITES SIMPLEX ET AROMATISATUM.

PArari poſſunt juxta modos præſcriptos; Caveant autem Pharmacopœi, ne *aquam, in qua Cydonia cocta ſunt*, effundant, nec diu multumque in vaſis æneis eadem coquant, à quibus nempè nauſeoſam ac inſaluberrimam amaritudinem contrahunt.

Gelatinæ Cydoniorum variis ac elegantiſſimis coloribus imbui poſſunt, ut in vitris, ſcatulis, ac ſolidâ etiam formâ aſſervari queant, pro delicatulis & ditioribus mulierculis utplurimùm accommodatæ; Quæ tamen, cùm non tam Pharmacopœis quàm confectariis competant, multus de iis eſſe nolo, quin claſſi huic extremam manum imponam.

IN ANTIDOTORUM CLASSEM APPENDIX.

DE SALIBUS THERIACALIBUS.

Coronidis loco huic Antidotorum Classi jungendam esse censuimus salium Theriacalium mentionem, meritò memorandam, quorum usum priscis quidem familiarem, sed temporum diluvio nonnihil obliteratum, moderna rursus secula protulerunt, cùm qui de novis inventis solliciti alia rimabantur, antiqua hæc interim vel neglexerint, vel spreverint, vel penitùs ignorâriat.

Suspicimus ea, quæ vel crudum vulgus, ex priscorum Medicorum penu, ac arcanorum adytis surripuit, quando complures etiam Mechanicos, sales hos Viperinos, contra omnis generis venena eorundemque noxas suam vitam tutaturos, ac longitudinem vitæ præ se ferentes, vel ad eam aspirantes parare cognoscimus, ac observamus, ut eorum adminiculo, omnem quorumcunque venenorum malitiam ac nocendi vim spernere sint ausi, eâ sanè experimenti fide, ut mirum sit, rudia ingenia eò scientiæ penetrasse, ut apud summum venenum, maximam quandoque medicinam latere deprehenderint. Hinc etiam pueruli serpentes innoxiè hoc prius assumpto pulvere tractant, ac quasi colludentes, belluas illas veneficas circumferunt, quas alioquin attingere, vix cuiquam sine mortis periculo concessum fuerat.

Stupendum sanè prout etiam Baldus Angelus Eugubinus in libro de admirabili viperæ natura monet, quod cùm serpentis astu mors mundum intraverit, ex ejus carne tale medicamentum parari queat, quod à venenis gravissimis, morbisque compluribus, imò verò malignis ac contagiosis corpus non modò præservare, verùm etiam liberare valeat.

Longè porrò ante Theriacæ inventionem, cujus auctor Andromachus extitit, Viperarum usus in Medicina celebris erat, ut ex Dioscoride, qui circa Mithridatis tempora fermè vixit, colligere licet, is enim lib. 2. cap. 16. easdem excoriandas, capite & caudâ truncandas, reliquam verò earum carnem dissectam in oleo & vino addito sale & Anetho coquendam esse docet, quam carnem sic præparatam ad roborandos nervos, visum acuendum, scrophulas inhibendas, ac vitæ diuturnitatem præstandam commodè manducari docuit, quo in loco etiam salis Viperini parandi modum exponit.

Erat autem hæc salium Theriacalium præparandorum ratio apud antiquos. Accipiebant enim quatuor Viperas recens captas, nec ultra biduum detentas, has ollæ mundæ ex optima terra effictæ imponebant, super has salis Ammoniaci aut vulgaris albissimi libras viginti injiciebant: Deinde verò addebant his Trochiscos ex Gentiana, Aristolochia rotunda, Centaurio minore, Cardamomo, Marrubio, Scordio, Apio, Chamædry ac semine Rutæ domesticæ cum melle paratos.

His

His insuper jungebant quinque prægrandes Scillas recentes in minuta frusta dissectas, salis rursus viginti libras superadjicientes. Quo facto, ollam operculo spiraculis seu foraminibus perviam tegebant, commissuras vasis luto quàm optimè obfirmantes & succenso igne materiam omnem primò sensim, tùm potentiùs exurentes; primus enim fumus per operculi spiracula exiens ignem jam Viperas invasisse denotabat, à cujus halitu ne interficerentur, studiosè cavebant; perfectam verò ustionem clara ac lucida flamma per spiracula prodiens indicabat. Hoc peracto, igneque paulatim extincto, vas id testaceum Viperas unà cum reliquis jam dictis continens, viginti quatuor horarum spatio refrigerari permittebant, tùm verò materiam in eo contentam, tenuissimè tritam cribro transmittebant, addendo ei denuò semen Rutæ, grana Juniperi, semen Fœniculi, Coriandrum, Mentham & Piper longum, ac alia simplicia, quæ alioquin ad Theriacæ compositionem requiruntur. Is erat Sal Theriacalis antiquorum, prout videre est apud Galenum lib. de Theriaca ad Pisonem, & Aetium Tetrab. 4. Serm. 1. cap. 97. nec non Dioscoridem loco supra citato, licet inter veteres aliis alii ejusmodi sales parandi modi ex usu fuerint.

Moderna verò tempora, quorum labore vel industriâ veterum adinventa nonnihil perpólita subsistunt; Colubrinos hos seu Viperinos sales, aliter & magis dextrè conficere didicerunt; quâ in re summum ejus rei culmen attigisse meritò sunt existimanda, licet apud plebeios etiam crudus Viperas urendi mos adhuc magna cum effectûs admiratione persistat. Videndus de his Galenus ipse, qui meliorem salium horum præparandorum usum suâ ætate introducere studuit, tùm verò Oswaldus Crollius, præcipuè verò Josephus Quercetanus in Pharmacopœia Dogmat. Rest. qui tres Viperarum confectiones Theriacales doctissimè ac magno ingenio conditas astruxit, quarum primam *Confectionem Viperinam Aromaticam.* Secundam *Confectionem Viperinam Saccharinam.* Tertiam *Confectionem Viperinam Juniperinam* indigitavit.

De salibus porrò viperinis hoc scriptum prodidit Aetius, loco priùs citato, inquiens:

Plerisque ex eorum usu sudor prolicitur, atque ita per exudationem corrupta substantia vacuatur, adeò ut quidam in principio pediculos excluserint intra quatuordecim ad summum dies: post hos enim nullus in corpore pediculus apparet. Quidam verò pro pediculis sputa pituitosa rejectant, à salium rejectione initium facientes, deinde paulò pòst etiam sputa repurgata sistuntur.

Confirmat hæc Galeni sententia lib. de Theriaca ad Pisonen, ubi sic ait: *Peculiariter autem & sales medentur affectionibus, maximè summâ in cute obortis; leucis dico, lepris, impetigini agresti; nam superfluitates cutis subditas, acresq; potissimùm discutiunt. Plurimi igitur ipsos manducantes sudoribus largiter diffluunt, ac corruptam vacuant substantiam, ut pedunculos quoque vocatos quosdam ejiciant, ex corruptione propriè nascentes, quos ideò ni fallor, Græci phthirias appellant. Dentes optimè abstergunt, & flaccidas partes densant, fluorem ipsis illabentem reprimunt, à putrilagine dentes reservant & erodi ipsos non sinunt.* Hæc Galenus.

Ulterius autem in viperinorum salium laude sic pergit Aetius:

Licet autem tùm in prandio, tùm in cœna iis uti, cùm quibuscunque eduliis eos accipere velis.

Qui eos accipiunt, non modò cibi appetentiores fiunt, sed etiam melius concoquunt, ac floridius corpus habent, sensuumque omnium vigore gaudent.

Suffusiones oculorum nondum penitus congelatas dissolvunt, ac nondum natas præcavent.

Purgationes suppressas cient, largasq; restringunt.

Præsumpti virus jaculantium bestiarum insidias evincunt.

Præstiterit etiam pestilenti constitutione instante ad auxiliare hoc & depulsorium pharmacum confugere, præsertim si ei Myricæ herbam miscueris.

Morborum præterea omnium Medici sales existunt, maximè tamen eorum qui

qui in renibus existunt; lapides enim atterunt.

Vertigini, inveterato capitis dolori, ac morbo comitiali, diuturno usu medentur.

Arquatis, colicis, hydropicis ac caninâ fame laborantibus subveniunt, ac contra frigus aëris extraneum comesti faciunt.

Rigores circuitu repetentes cohibent, & tusses humectas resiccant.

Tabidos ad bonum corporis habitum reducunt.

Exolutos à languore reviviscere faciunt.

Membris exolutos sanant, & ad podagram articularesque affectus constructi videntur.

Atque hæc ex mente Aëtii.

ANIMADVERSIONES.

De natura *Viperarum & Serpentum*, eorundem veneno & venenositate, meam superiùs in *animadversionibus classis duodecimæ, super Trochiscos de Viperis* sententiam, rationibus & experientiâ confirmatam aperui & declaravi; Reliquum adhuc est pariter disquisitione dignum, (quod in hac appendice affirmatur,) *An illi, qui pulverem vel Serpentum vel Viperarum semel atque iterùm assumpsêre, à morsibus Serpentum & Viperarum inposterum immunes sint, ut tutò eas manibus tractare queant, & si fors ab ipsis demorsi fuerint, nullam exindè noxam persentiscant, morsumq; illum absque vitæ periculo ferre possint?* In quo arduo quæsito non est, ut sententiam nostram decretoriam præcipitemus, quin ipsum diligenter nobiscum expendamus, antequam ita temerariè καθόλȣ affirmativam tueamur, ne hâc ita simpliciter positâ seducti plurimi in præsentaneum vitæ periculum conjiciantur.

Præprimis autem experientiâ confirmatum non est, quòd si quis *Serpentum* (de *Viperis* idem judicium) *pulverem* semel atque iterum assumpserit, deinceps *Serpentum Viperarumvé morsus* superciliosè ridere ac pernere habeat, cùm non semel compertum sit, quòd, qui tali prophylactico usi, nihilominùs, ubi à *Viperis ac Serpentibus ad iram provocatis, & in fermento existentibus*, in loco quodam nervoso & aliquantò profundiùs demorsi fuerint, subsequutis illicò atrocissimis convulsionibus, dirisque aliis symptomatibus, inter miserabiles ejulatus & mœstissima suspiria, acerbissimo sanè spectaculo vitam finiverint. Addo, quòd assertio hujus quæstionis prorsùs invalido nitatur tibicine; etenim si κατὰ παντὸς verum esset, quòd, qui *pulvere Viperarum* usi sint, promiscuè à morsu earundem internecino nihil sibi metuendum habeant, sequeretur etiam, quòd nec *Viperæ à Vipera*, nec *homini ab homine*, aliisque animantibus ejusdem generis ab invicem demorsis ullum immineret periculum; cum *Vipera demorsa* tota ex materia *pulveris viperini* constet, adeoque symbolici veneni activitatem respuere deberet: *Homo* itidem ab alio *homine* irato, dentibus sauciatus simili quâ ille, qui morsum inflixit, gaudeat substantiâ, de aliis animantibus brutis, ob dictam rationem, eadem foret ratio: Sed consequens est falsum; Ergò & antecedens. Etenim tot ocularibus testimoniis confirmatum est, quòd *Vipera à Vipera* atrociter demorsa, vitam cum morte commutaverit; *hominem* similiter ab *homine iracundiæ œstro percito*, morsu graviter sauciatum, in vitæ discrimen præcipitari, non paucæ plurium Experientissimorum Virorum observationes testantur, nec leve quoque in brutorum & ferarum genere, alteri ab alterius morsu impendere periculum, quis est, qui ignorat? Hinc adeò fit, ut *homines à Viperis sauciati* in Italia, non sanè usu solius *pulveris aut carnis Viperarum* liberentur, sed diversis remediorum materiis, *citissimis* scilicet *ligaturis, scarificationibus, cauterisationibus, attrahentibus, extrahentibus, expellentibus internè datis cordialibus & Alexipharmacis vel Bezoardicis*; Nunquam autem *solo pulvere Viperarum*, quo aliàs προφυλάξεως ἕνεκα adeò confidenter nonnulli utuntur, feliciter curam peractam esse vidi. Quòd autem nonnulli *Serpentum omne genus, Viperas, imò Aspides ipsas* sine periculo pro libitu & lubitu tractent, licet *pulvere Serpentum* nullo usi sint, id duplicem ob causam fieri autumo, cùm ob *peculiarem quandam dotem & proprietatem* huic vel illi, aut quandoque integris quibusdam familiis à Natura implantatam

plantatam & conceſſam, tùm ob *ſingularem nonnullorum audaciam* inſigni dexteritati eos tractandi junctam; Enimverò quòd hæc ita ſe habeant, quodq; huic vel illi, aut quandoque *integris familiis determinata quædam proprietas, certis quibusdam venenis adverſa* implantata ſit, Authorum, qui de venenis ſcripſêre, experientiâ conſtat: Cujus rei etiam ipſe, tùm in Germania, tùm Italia, multoties ſpectator fui, dum à quibusdam *Areanas* avidè deglutitas eſſe vivas, *Scorpiones* nudis eſſe tractatos manibus, *Serpentes Viperasq;* pro libitu exagitatas, hiſce meis oculis viderim. Hôc ampliùs memorabilem & notatu dignam hiſtoriam quondam ab *Excellentiſſimo illo ac Celeberrimo Anatomico Patavino, Johanne Veslingio* (cujus nomen nunc in benedictione eſt) fando percepi, quam ille ipſe, uti mihi retulit, oculis ſuis uſurpavit Alexandriæ Ægyptiorum, ubi ſponte ſeſe obtulit quidam Mahometanus, Vir inſignis authoritatis, qui ſummoperè gloriatus eſt de *ſingulari hâc dote & gratiâ divinâ*, ſibi totique ſuæ familiæ à Mahometa Propheta conceſsâ, quòd nimirùm ab omnium *venenatorum animalium*, ipſarum etiam *Aſpidum*, omnium ſui generis *Serpentum, Africanis*, illis locis familiarium maximè lethiferorum, morſibus liberi ac immunes eſſent, ipſorumque venena omnimodè ſpernerent; cujus rei admirandæ experiundi exemplum fecit, & effectu ipſo ejus veritatem in gratiam Illuſtriſſimi Legati Veneti, qui tùm præſens fuit, comprobavit & ſtabilivit. Actutùm enim *Aſpidem* obviam illis venientem nudis manibus apprehenſam, ſatis diu ad libitum tractavit, tandem caput ori ſuo immiſſum demordit, idemque exſpuitione unà cum ſanguine rejecit, inſigni cum admiratione Legati omniumq; adſtantium. Huic proprietati ſingulari parùm abſimilis eſt *audacia & dexteritas Serpentes* tractandi, nonnullis connatitia, & quicunq; hujus audaciæ eſt, ut *Serpentes* ſumma cum alacritate in collo vel capite priùs arripere auſit, eosque ita tractare novit, ut in prima invaſione ipſum non mordeant, is ſanè poſteà ad lubitum cum ipſis ludere poteſt, (modò caveat ne nimis ipſos comprimat, aut alio quovis modo ad iram provocet,) ſine ulla læſione aut periculo, licet vel nunquam *pulverem Viperarum vel Serpentum* deguſtaverit; quin etiam *Viperas* ipſas multoties à quibusdam tali modo tractari vidi. Indidit etiam provida Natura ſerpentibus metum quendam & timorem verſus homines, qui illos intrepidè perſequuntur: Fatentur enim omnes, quicunque huic negotio ſe dedêre (cujus etiam ipſius penes me experiundi exemplum habeo,) quòd Serpentes ipſos etiam nondum viſos, tantoperè reformident, ac tam celeri greſſu fugiant, ut vix eos curſu aſſequi vel manibus ad ipſos pertingere poſſint. Contrarium autem evenit, ſi homines pavidi & meticuloſi Serpentibus obviam veniant; hos enim illi inteſtino odio concitati adoriuntur, ac ubi ubi poſſunt, damnum inferunt. Qui ipſe pavor hominum ſive timor, venenum iſtorum animalium morſu receptum multùm exaggerare, & per totum corpus diſpergere ac conſequenter etiam repentinam mortem inducere poteſt: quod ipſum venenum de ſui natura alioquin tantoperè lethale non eſſet, planè ſimili modo ac in peſte fieri aſſolet, ubi timidi in majori verſantur periculo, quàm qui impavido animo gaudent. Nec planè etiam pro commento habeo hiſtorias, quòd quidam, qui inſcii loco Anguillarum Serpentes comederint, (prout etiam non modo ſine noxa, imò cum inſigni fructu in diverſis morborum generibus fieri poſſet,) diu poſt, ubi hujus rei certiores facti ſunt, metu perculſi exanimati fuerint: Hinc etiam facilè conceſſerim, quòd illi, qui *pulverem Viperarum vel Serpentum* aſſumpſerint, & audaciam ac fiduciam validam exindè contraxerint, deinceps in ſimilibus læſionibus tantoperè de vita non periclitentur; etenim levi pendent malum, adeoq; leviter ſaltem (attamen cæteris paribus) ab eodem afficiuntur.

His præmiſſis nos convertimus ad examinandum *ſalem Theriacalem antiquorum*, cujus præparatio tam infantilis ac abſurda eſt, ut nullibi veterum ſimplicitas dilucidiùs atque in illo appareat. Et licet in primo errore, quem in *combuſtione Viperarum* committunt, connivendum eſſet, cùm forſitan eo tempore artificioſiores

destillationes (quibus perfecta rerum analysis institui potest,) illis nondum innotuerint, consequenter etiam nec scire potuerint, quòd *animalia sale duntaxat gaudeant volatili*, & ferè nil præter *solam terram mortuam, omni virtute medicâ exutâ* in violenta calcinatione post se relinquant, ex qua *terra mortua* licet exilis portio *salis fixi* (forsitan ex *mille Viperis vix uncia una*) elici posset, id tamen tanti precii non est, quin potiùs vires alterius cujusdam *salis fixi* æmuletur; atque ita tota animalium virtus & efficacia in meris volatilibus, *sale, spiritu & oleo*, quæ ignis violentiâ & levi saltem calcinatione totaliter in auras pelluntur, consistat, remanente *terrâ mortuâ, vel ossibus salinis partibus spoliatis*: Hinc & testæ probatoriæ sive capellæ, super quas metalla fixiora purificantur, ex *ossibus calcinatis*, utpote quòd salsedinem nullam contineant, quæ huic operi refragari aut impedimento esse possit, & ex *cineribus crebris lotionibus itidem à salsedine sua omnimodè liberatis*, construantur. Reliqua autem plurima absurda silentii sipario nullatenus involvenda minimeque conticenda sunt: Posito enim, quòd *Viperæ* post calcinationem violentam, *salem* præberent *fixum*; quid autem hæ quatuor *Viperæ* inter tam multa, *salis* nimirùm *vulgaris quadraginta libras*, & *tot simplicium, juxta præscriptum modum calcinatorum cineres vel potiùs carbones*, præsertim si adhuc *reliqua simplicia contusa* superaddantur, efficere aut præstare valerent? Porrò tradunt, quòd aliquando etiam *salem Armoniacum loco salis communis* in pari quantitate *Viperis* superaddiderint, re profectò, ut video, ne tantillùm intellectâ: Etenim ubi *salem communem* addiderunt, totus ille à calcinatione remansit, quia *sal communis* fixus est; si verò huic *sal Armoniacum* substituêre, totus is in auras pulsus est, & sic nec de *Viperis*, nec de *suo addito sale Armoniaco* quicquam illis remansit, nisi *ossa mortua, & cineres vel potiùs carbones ex adjectis herbis*. Præterea omnium maximè mirari subit, quòd etiam *Trochiscos ex adjectis speciebus nonnullis* confecerint, priùs quàm illas combustioni vel calcinationi destinârunt, haud secùs, ac si *simplicia his Trochiscis destinata*, comburi non potuerint, nisi priùs ex ipsis contusis *cum melle Trochisci* efformati fuerint. His pariter nullâ ratione suffulti *quinque Scillas prægrandes recentes in minuta frusta dissectas* junxêre, cùm tota *Scilla* ex aquosa & volatiliori substantia constet, undè exiguam terrestreitatem post sui calcinationem relinquit, prout quoque jam ante *in animadversionibus Trochiscorum de Scilla* innuimus & experientiâ demonstravimus.

Hâc calcinatione demùm mirum in modum & perquam ineptè peractâ, non *cineres*, postquam ollam aperuerunt, sed *integros carbones* ex adjectis *herbis & Trochiscis, ac ossa ex Viperis nigerrima* adepti sunt: Verùm *carbones sali permixtos* exhibuisse ægris, id equidem insulsum planè & absonum est, quippe illi ipsi ferculum fecêre nimis ingratum, quodq; vel solo intuitu stomachum movere potuerit: Si saltem *cineres ex herbis* facti essent, potuissent forsan propinati aliquid, sudorem nimirùm commovendo, effecisse: Quod autem reverâ *carbones*, non verò *cineres ex adjectis herbis & Trochiscis, ac ossa nigerrima ex Viperis* acquisiverint, quotidianâ experientiâ comprobari, imò à carbonariis, qui calcinatione clausâ suos efficiunt carbones, exemplum evidens desumi potest. Namq; nulla *herba* vel *planta aut lignum* in clauso vase, calcinatione etiam violentissimâ & diuturnâ, in *cineres* redigitur, ut ex ipsis *sal* elici queat, sed remanet *carbo* semper *nigerrimus*, nullo modo pro *sale* extrahendo aptus.

Cæterùm, non solùm Quercetani hujus *salis Theriacalis* æquè inconcinna correctio, & adjecta alia ejusdem verè rustica præparatio examinanda, sed insuper etiam Italorũ quorundam impostura, qui mundo *suo viperino sale* egregiè imponunt, & ingenti precio divendunt, detegenda est: Verùm illam, cujus absurditas antea palàm est, & unâ jam in præmissis refutata, brevitatis causâ transiens, hanc verò paucis, ne multi & posthac defraudêtur, attingam. Sunt & reperiuntur hodiernâ die Pharmacopœorũ nonnulli in Italia, penes quos licet Chymia aut Spagyria intimè sepulta sit, in ore tamen eorũ continuò versatur, & Spagyros se profitentes, more magis,

gis, uti putant, Spagyrico, *Viperarum oſſa*, & reliqua *à confectione Trochiſcorum* relicta, violento igne comburunt, & ex iisdem calcinatis *ſalem* elicere conantur: quodſi verò eorum conamen ex voto non ſuccedat, ut vel nihil *ſalis*, vel ipſum in tantilla quantitate acquirant, *ſalem marinum*, vel ante vel poſt calcinationem ſuperaddunt; atque ſuum ſic, *omni virtute viperinâ ſpoliatum ſalem* conficiunt. Alii autem, non tàm Pharmacopœi, quàm circuitorum plurimi, qui nunc temporis mercimonia ex Italia in exteras regiones paſſim transportant, faciliori modo ſuum *ſalem viperinum vel Theriacalem*, ſi ita appellare mavis, in quantitate conficiunt, ingenti quoq; ære divendunt, & clanculùm mundum, quòd in delitiis habeat fraudes & impoſturas, ſubrident. Accipiunt autem more antiquorum, quatuor vel quinque *Viperas*, parum penſi habentes, quòd in locis paludoſis inſalubribus captæ ſint, quibus jungunt *aliquot libras ſalis marini*, invicem parumper in aqua coquunt, poſtea *viperas* ſeparant, & liquorem ſalinum iterùm in *ſalem* criſtallizant. Et hæ reverà ſunt *ſalis viperini vel Theriacalis*, qui nunc ubique circumfertur, artificioſæ præparationes, quibus obiter patefactis;

Progrediamur nunc ad genuinas ex *Viperis & aliis animantibus* conficiendorum *ſalium* præparationes, relinquentes tot ac tantas diverſarum rerum commixtiones, unius ſubjecti ſale contenti; hâc ratione enim explorare licet, quid quantumvé in re quaque ſit reconditum.

Cavi autem inprimis in hòc opere, & à nulla re magis abhorrui, quàm ſcripta ſcribere, aliena corradere, ac non intellecta mendacia eaque abſurdiſſima affirmare, qui mos ſanè hoc tempore haud inſolens, ſed frequentiſſimus eſt. Sic nec hanc meam, hujus *ſalis Viperini* dextram præparationem huic libro inſeruiſſem, niſi illa ipſa præparatio, quam Clariſſimus Schrõderus, nec non Acutiſſimus Severinus, Medicus Neapolitanus (à Doctiſſimo Domino Wepffero, me annuente quidem & conſentiente, ipſi communicata) habent, quæque etiam in nuperrimè edito Diſpenſatorio aucto Horſtiano viſitur, ex meis Patavii habitis collegiis, proficiſceretur. Hoc fundamento ſuffultus, non vereor propria mea experimenta, aucta quidem & accuratiùs explicata, hîc addere. Itaque cum diligens naturæ ſcrutator cuncta per ignem probare, & exactè examinare debeat, non ſecùs ego examini rectæ rationis & judicii ac Vulcano ipſi, ceu artium Magiſtro, *animalia* ſubjeci, ut viderem, ex quibus illa conſtarent, quæq; ſingularia in iis laterent recondita. Hinc non ſine magno labore reperi, quod *animalia* (non loquor autem in præſens de eorum excrementis, urinis & ſtercoribus) pro maxima ſui parte ex *aqua elementari*, (quæ in prima exſiccatione, ſi in cucurbita ſuo capitello operta & recipiente affixo illa fiat, prodit,) *ſale volatili*, *aquâ ſpirituosâ, fœtidâ, nonnihil amarâ*, (ſi à ſuo *volatili ſale* liberata ſit,) *oleo craſſo, nigro, fœtidiſſimo*, & *terrâ damnatâ ſive mortuâ*, nullum propemodum, vel exiguum ſaltem, quàm violentiſſimo etiam igne cremetur, *ſalem fixum* ſuppeditante, conſtent. Hâc Theoriâ cognitâ accipe, ſi ex *animalium carnibus, oſſibus, ſanguine, &c. ſalem* conficere velis, quodcunq; horum volueris exſiccatum, illudque cucurbitæ ſuo capitello munitæ, vel, (quod meliùs,) retortæ vitreæ immiſſum, recipiente ſimiliter amplo præpoſito, deſtilla aperto igne, ſervatis ignis gradibus, donec ultimò extrema flammarum violentiâ totum, quod ineſt, expulſum ſit. Peractâ deſtillatione *ſal volatile* non ſolùm in *prolecto liquore* diſſolutum exiſtit, ſed undique etiam lateribus recipientis, variè figuratum adhærebit, quòd cum dicto in fundo recipientis reſidente liquore eluendum, & ab *oleo fœtidiſſimo*, vel per tritorium, vel per chartam emporeticam artificiosè ſeparandum eſt: poſtmodum ab adhærente *aquoſitate amarâ & fœtidâ* per ſublimationem in phiala oblonga ſatis alta, in ſabulum vel cineres collocanda, appoſito etiam capitello roſtrato, cui vitrum recipiens parvum ſaltem adjunctum vel annexum ſit, igne lento, (ne humiditas unà cum *ſale* aſcendat,) liberandum eſt: Sublimatione jam peractâ eximatur *ſal* ex ſuperna phialæ parte, & capitello, quod ipſum albiſſimum erit & acutiſſimum, penetrantiſſimique odoris, ac ſummæ volatilitatis, adeoque

nisi optimè in vitro cerâ probè obturato custodiatur, in auras brevi avolat. Hoc modo præparata *salia* (præsertim ex *Viperis*,) summas vires habent penetrandi, putredinem arcendi, obstructiones viscerum reserandi, hinc & egregiè conferunt, in omnibus *febribus, epilepsiâ & apoplexiâ, morbis nec non malignis & contagiosis, imò in peste ipsa*, à qua vel solo odore præservant. Possunt autem in quocunque liquore, modo ille non sit acidus, propinari: *Omnia enim acida naturam salium volatilium immutant*; hinc adeò fit, ut eadem postea diversas nonnihil edant operationes. Sed cùm ob odorem & saporem ingratum, ea delicatulis nonnihil adversentur, tale vehiculum eligere necessum est, quod *salis* saporem acutissimum demulcere, non tamen ejus virtutes infringere possit: Commodissimè igitur propinatur in *emulsione aliqua, ex seminibus nonnullis unctuosis vel oleaginosis, aut Amygdalis ipsis vel Pineis*; idcircò habito respectu ad morbum, possunt *semina* huic vel illi morbo appropriata eligi, & exinde *emulsio* confici, utpotè *ad epilepsiam ex semine Pæoniæ, nucleis Cerasorum & Persicorum*: Ad *febres malignas, morbosq; contagiosos, è semine Aquilegiæ & Citri exc:-Raparum, Carduibened. &c.* adjectâ etiã particulâ *seminum frigidorum majorum, vel Amygdalarum dulcium*, & sic consequenter in aliis affectibus, quibus tum etiam *liquores vel aquæ appropriatæ*, pro *emulsione* conficienda, addi debent.

Postquam breviter quidem, dexterrimum tamen *salium volatilium* præparandi modum exhibuimus, libet nunc ulteriùs disquirere, anne aliquo artificio sine additione heterogeneorum, viriumque ipsorum jacturâ, eorundem odor graveolens auferri, vel saltem diminui, nec non nimia volatilitas aliquantum infringi aut domari possit: Quo in labore non parùm nec paucis meis expensis occupatus fui, ast laterem lavi. Etenim summâ cum industriâ totus in hoc fui, ut illa satis diu, imò per sex septemvé integros menses in Athanore, competenti calore cinerum, inque phiala altissimâ hermeticè sigillata figerem, verùm in vanum laboravi: Nec destiti, quin ipsis *salem proprium fixum* ex ingenti quantitate *Viperarum destillatarum & calcinatarum* extractum addiderim, atq; ita ipsa figere intenderim, sed æquè ut antè, fine exoptato frustratus sum. Quo viso, ulteriùs ad alia transii, & cùm hinc inde ab Authoribus *calcem vivam* tantoperè ad fixationem *salium volatilium* deprædicatam scirem, & quòd *sal Armoniacum* figeret (quæ tamen fixatio fucata est, uti expertus sum) frequenter legerim, cum eâdem etiam experimenta feci, ipsâ *salibus volatilibus* diversimodè, sed secundum artem additâ, ast ne granum quidem illorum, ex prædicta *calce* iterùm extrahere potui. Et cùm hâc non successerit, denuò rem aliâ viâ aggressus sum, & ex ipsa *calce viva sal* extrahere conatus fui, utpotè de quo Chymici multum, falsò tamen, gloriantur, sed irrito conatu, quin loco *salis*, quem unicè in votis habebam, exiguam particulam *terræ calcineæ vel gypseæ*, ex satis magna quantitate *calcis vivæ* extractæ acquisivi: Non tamen destiti ulteriùs inquirere, eò quòd viderem *aquam calcis vivæ* potentem esse (licet destructiva ejus aciditas promptè & per se annihiletur, & in auras abeat,) quin etiam huic *aquæ recenti salia volatilia* jungerem, moxque vidi effectum, nimirùm *salium dictorum* totalem destructionem, & eorum in *calcem, vel pulverem insipidum* indissolubilem, omni odore & sapore privatum, ignisque violentiam inposterum strenuè sustinentem conversionem. Hinc addidici & animadverti, quàm frivolè & perperam Chymicorum quidam, *olea destillata, empyreuma spirantia cum calce viva* commisceant, & super illa rectificent ad ablationem ingrati fœtoris; Etenim dum hi ipsi empyreuma, (quod utplurimùm à *sale volatili* est) hoc modo abigere student, simul etiam virtutes ejus, quæ à sale volatili proficiscuntur, destruunt, unde consequenter *olea illa* ad usum medicum inutilia & inepta redduntur. Plura de *calce viva*, & quid illa ad usus cùm internos tùm externos possit, addere, in præsens non fert instituti mei ratio. Quocircà progressum facio ad ulteriorem *salium volatilium* præparationem, & qualemcunque eorundem fixationem, quam demùm post tàm varios vanosque ac irritos meos labores adinveni, & sequentem modum

modum præ cæteris amplexus ſum. Nimirùm accepi *Viperarum ſal volatile*, illudque immiſi phialæ capaci oblongæ, cui capitellum, quòd in parte ſuperna foraminulum, per quod calamum infigere poſſem, habeat, ſuperimpoſui, recipientem præmiſi, & circumlitis undique juncturis, per dictum calamum vel canalem anſerinum, capitello inſertum, guttatim & per vices *ſpiritum ſalis communis rectificatum* inſtillavi, ceſſante ſtrepitu plus infudi *ſpiritûs*, hocque paulatim & tamdiu continuavi, donec nullam contrarietatem ampliùs animadverti, ac omne *ſal* in fundo phialæ penitùs reſolutum apparuit, (liquoris nil quicquam aſcendit, niſi quis confeſtim *ſpiritum* affundere vellet, nihilominùs tàm ſtudiosè huic labori intentus fui, ut certus eſſem, an quicquam vel de *ſale* vel de *ſpiritu* periret, quod tamen nullo modo cernere potui,) *liquorem hunc vel ſalem reſolutum*, ſuo jam odore penetrante ex parte privatum, per filtrum transmiſi, & in cucurbita vitrea, inque M. B. ad dimidias ferè (ſi cryſtallos expetivi,) vel ad ſiccitatem *ſalis* usque abſtraxi: *Aqua abſtracta* inſipida eſt, empyreuma aliquantùm redolens, quæ cui ſingulari uſui inſerviat, experientiâ mihi non conſtat; licet Baſilius Valentinus ſimiles dulcificatos, & à ſuo corroſivo liberatos ſpiritus laudibus ſummis extollat: *Sal* autem in fundo cucurbitæ relictum, boni eſt odoris, ſubacidi & ſalini ſaporis, ejusdem ponderis, ſi totaliter exſiccatum eſt, ac antea erat *ſal volatile*, nec quicquam in pondere ex additione illa *ſpiritus ſalis* accrevit, quippè cujus pondus in abſtracta *aqua* integrum reperi. Atque hæc vera eſt & genuina *ſalis mei viperini* præparatio, & aliqualis etiam fixatio; abſolutè enim fixum dici nequit, cùm adhuc volatile ſit, & paululùm violentioribus flammis traditum, Mercurii inſtar in fumum reſolutum æthera petat. Nec velim Tibi, quisquis es, perſuadeas, *ſalis hujus* extrahendi, vel fixandi, aliam eſſe viam, licet plurimi de ſecretioribus modis multùm glorientur, at fucus & impoſtura impediunt, quò minùs iſtos ulli ingenuè communicare & publici juris facere audeant, ne fraus & dolus ipſorum manifeſtetur. Si tamen quis eſſet, qui majorem in hiſce laboribus haberet experientiam, ipſi anſam præbeo, ut boni publici causâ illa, quæ hac in re expertus eſt, ſecum commori non patiatur, quin cum ſuo proximo faciat dividua.

Vires & uſus ejus ſunt, ad extremas usq; corporis partes indeperditis viribus penetrare, ſanguinem depurare, excrementa tenaciter infixa & veluti aſſimilata, podagrica præſertim, egregiè reſolvere, urinis & cum iis calculoſam materiam pellere, melancholicis affectibus putrediniq; ſummoperè reſiſtere, diuturnas viſcerum obſtructiones inſigniter reſerare, atque exindè orta ac inveterata varia febrium, aliorumq; morborum genera à Genio domeſtico ſequeſtrare, propellere. Doſis ipſius eſt à ℈ß. *ad* ℈j, *plus minusvè, prout neceſſitas poſtulat, & morbi ac ægrotantis conditio permittit.*

Quibus abſolutis nunc operæ precium eſt, ut reliquas in reſolutione animalium partes, obiter etiam examinemus: Sint autem pro exemplo *Viperæ*, circa quarum conſiderationem ſtatim quæſtio eſt, an *aqua primùm ab iisdem deſtillatione abſtracta*, (quam *elementarem* voco) ullius uſui ſit? quam certè omnimodò ſpernere, aut planè inutilem judicare non poſſum; nam experientiâ edoctus ſum, eam particulam ſaltem, licet exiguam, *ſubtiliſſimi ſalis volatilis* continere, *ſpiritum nec non vivificum*, ſi *recenter mactatæ & vivæ Viperæ* deſtillationi fuerint commiſſæ: Igitur hæc ipſa *aqua viperina*, loco alterius cujusdam *aquæ*, pro diluendo *pulvere viperino*, vel *ſale ejusdem* diſſolvendo in diverſis morborum generibus uſurpari, nec non in *præparatione Theriacæ*, pro diſſolutione *ſuccorum concretorum* adhiberi poteſt. *Oculorum affectibus, inflammationibus, præcipuè ſuo ſale parumper acuata, & hebetudini viſûs egregiè prodeſt. Oleum craſſum & fœtidum* poſſet foſitan rectificatum ſuper cineres, diverſis uſibus externis inſervire, *nervorum ſcilicet contracturis, tumoribus duris, cancroſis, &c.* prohibet autem fœtor ejus, quò minùs frequenti exhibitione virtutes ejus explorentur. *Sal fixum*, quod exiguum eſt, parùm à reliquorum *ſalium fixorum* natura diſcrepat, idcircò

exigui momenti est. *Spiritus fœtidus* & is ipse rectificatus quibusdam affectibus accommodari posset, præsertim *malignis* & *duris etiam externis tumoribus resolvendis.*

Tandem, ne in *salibus Theriacalibus compositis & veris, virtute viperinâ & Alexipharmacâ egregiè & potenter imbutis* hæream, en Lector benevole, sequentes tibi communico & commendo formulas elegantes, rationi conformes & experientiâ comprobatas!

SAL THERIACALE COMPOSITUM EX VIPERIS.

℞. *Salis Absinthii,*
Scordii,
Centaurii,
Carduibened. ana ℥ix.

Quibus in *aqua* solutis immergantur *quindecim circiter Viperæ mundatæ* ut suprà, coquantur, separentur & *liquor salinus* inspissetur vel crystallizetur. *Dosis hujus* ℈j. *ad* ʒß. & ʒj. *in morbis malignis, Epidemiis & contagiosis.*

MODUS ALIUS SALIS THERIACALIS EX VIPERIS.

℞. *Herb. Scordii recent.*
Centaurii recent. ana ℔ß.
Rad. Angelicæ
Zedoariæ ana ℥iij.

Fiat decoctum in *aqua simplici ad* ℔vj; *vel* ℔vij, cui optimè clarificato junge, ac in eo dissolve

Salis Centaurii,
Scordii,
Carduibened. ana ℥x,
addendo
Viperarum recenter mactatarum & optimè mundatarum numero xv.

Coquantur, donec *Viperæ* mollescant, tùm fiat colatura; *Colatum decoctum salinum & viperinum* optimè iterum clarificetur, & in *sal* coaguletur: Quod ipsum si aliquo colore imbuere velis, addas *decocto* vel *Crocum, vel Santalum rubrum.*

Hoc *sal* equidem nonnihil amarum est; priori tamè nullâ ratione cedit, quin idem etiam superat, summæque *in morbis malignis & pestilentialibus* activitatis existit. *In dosi* cum superiori convenit.

SAL THERIACALE SIMPLEX, *SEU* SAL COMMUNE VIRTUTIBUS VIPERARUM ALEXIPHARMACIS ET Confortantibus impraegnatum, ad usum familiarem pro cibis.

℞. *Salis puri & albissimi sive Gemmæ sive Marini* ℔ij,
Dissolvatur cum
Aquæ simplicis ℔x.
cui adjiciantur
Viperarum recenter mactatarum & mundatarum, cum suis cordibus & hepatibus vivis numero xv. *vel* xx.

Coquantur aliquandiu, donec *Viperæ* frustulatim concidant, quæ separandæ per colaturam, *decoctum* clarificandum, filtrandum, & ad siccitatem *salis* inspissandũ vel crystallizandum, cui *sali* demum pro libitu adde

Ol. stillat. Cinamomi,
Caryophyll.
Macis ana ʒjß,
& si arridet etiam
Ambræ gryseæ s. q. ex gr. ʒj.

Fiatque ex invicem mixtis *sal confortativum Alexipharmacum ac præservativum, nec non gustui gratissimum.*

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIM: QUINTA, CONTINENS AQUARUM COMPOSITARUM & SIMPLICIUM, VINORUM ITEM & ACETORUM COMPOSITIONES & PARANDI MODOS; NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

DE aquis ſtillatitiis *tractaturo mihi nunc inter initia incuberet, de modis multifariis deſtillandi rerumq́ deſtillandarũ naturis, & ſimilibus aliis plura diſſerere; verùm cùm alij Viri Clariſſimi & Doctiſſimi, utpotè* Sennertus, Schrӧderus & Quercetanus *de iis ubertim egerint, ideoque brevitatis causâ, amicum Lectorem eò ablego: Nam diverſa deſtillationum genera* hæc claſſis *non complectitur, ſed ad unum ferè modum omnes, quotquot ſunt* hujus claſſis deſtillationes, *peragi præcipiuntur. Proptereà absque multis verborum ambagibus ſingulas* hujus claſſis compoſitiones *ordine examini ſubjiciam, & quomodo quævis ipſarum ingredientia tractanda, quæq́ ex ipſis deſtillationi apta quæq́ inepta ſint, eâ, quâ poteſt fieri, brevitate aperiam, univerſaliora nihilominùs in* animadverſionibus ſuper aquas ſimplices *oſtẽſurus.*

AQUA ACOVISTICA, SIVE AD AUDITUM D.D. MINDERERI.

℞. Herbarum Roriſmarini,
Majoranæ,
Salviæ hortenſis,
Lavendulæ,
Rutæ,
Origani,
Polii montani,
Florum Sambuci ana pugillum unum,
Spicæ Romanæ pugillum ſem.
Baccarum Lauri,
Juniperi ana drachm. duas,
Rad. Ireos Illyricæ,
Cyperi rotundi,
Valerianæ,
Leviſtici,
Cyclaminis ana drachm. ſemis,
Pyrethri drachm. unam,
Bryoniæ,
Cucumeris Aſinini,

Colocyn-

Colocynthidis ana scrupulos duos,
Seminis Fœniculi,
Castorii ana drachm. unam semis.
Docoque in unciis octo urinæ Capræ,
Aceti Scillitici,
Rutacei ana unciis duabus.

Vase duplici clauso ad medias, residuum coletur, deinde repetatur medietas jam dictorum simplicium, his decoctum hoc denuò affundatur, iterum recentibus addendo,

Succi Raphani,
Ceparum ana unciam unam semis,
Galbani in uncia una semis aquæ vitæ Langii dissoluti drachm. duas,
Emulsionis nucleorum Persicorum (additâ
Seminis Raphani,
Rutæ ana unciâ semis)
Cum spiritu Juniperi præparatæ uncias duas.

Destilla lento igne in Balneo, destillatum commisceatur cum spiritus Rosarum drachma una.

Serveter usui.

AD varios auditûs læsiones, surditatem, obauditionem, tinnitum, sibilum, pu sationem ac strepitum in auribus, ab humore vel vapore, vel flatu provenientem conducit.

ANIMADVERSIONES.

QUantoperè Author denominatus in *compositione hujus aquæ Acovisticæ*, non secùs atque in suis *pilulis Marocostinis*, aliisque compositis plurimis se prostituerit, dici vix potest: Trahantur huc *animadversiones* quorundam *Syruporum, Cinamomi* & aliorum, inprimis quoad coctionem *rerum aromaticarum & odoriferarum* in vase clauso ineptissimè instituendam. Et sanè interprete vel divinatore potiùs hîc opus haberem, qui ridiculam hujus *aquæ* juxtà modum præscriptum decoquendæ sive perfectè elaborandæ rationem mihi explicaret. Etenim nullam rationem video, cur tanta congeries *rerum aromaticarum & odoriferarum* prius decoqui debeat ad dimidias, scilicet ut universa earum spirituosa & subtilis substantia, quæ maximè ad hosce affectus expetitur, exhalet? & cur in vase clauso, nihilominùs decocti medietas in auras pellenda est? Taceo, quod in vase penitus clauso coquendo, quod impossibile, ad medietatem evaporare nequeat. Sed quis absurda cuncta hujus *compositionis* enarrare poterit? potiora enim ingredientia tali modo, vel destillatione parùm aut nihil de virtutibus suis fundunt, vel ipsorum virtutes jam tùm in prægressa coctione maximam partem depulsæ sunt. Suasor itaque sum, ut qui ex hac *compositione prolixa & intricatissima* liquorem affectibus assignatis accommodatum desideret, ille duntaxat ex cunctis ingredientibus infusionem faciat, quam ipsam, ut aliquatenùs durabilem efficiat, recipiat *urinam Capræ (vel Pucrorum) parumper fermentatam & destillatã, Galbanũ* dissolvat in *spiritu Juniperi, sem. Raphani, Rutæ, nucleos Persicorum* contundat cum *succis Raphani & Ceparum*, nec non *aquâ vitæ Langii*; Fiatq; sic omnium simul unitorum digestio per aliquot dies, postea colatura, expressio & filtratio.

AQUA ANTIDOTALIS ALEXIPHARMACA D.D. PETRI ANDREÆ MATTHIOLI.

℞. Antidoti Matthioli,
Syrupi de corticibus Citri ana libram semis,
Spiritûs vini quàm optimè rectificati libras duas semis.

Omnia vasi vitreo capaci indita, ore vasis diligenter obturato, simul agitentur donec dissolvantur, idque per mensem singulis hebdomadibus, bis agitationem reiterando, fiat. Tum verò Electuarium in vasis fundo residere permittatur, ut aqua supernatans, aureoque colore tincta clarescat, quæ paulatim in aliud vitrum effundatur, & à turbida fece segregetur; vas verò accuratissimè clausum, ne quid expiret, custodiatur.

Magnarum

Magnarum hæc aqua virium à drachmis tribus ad quatuor cum pari vini odoriferi aut aceti, vel aquæ cujusvis cordialis quantitate ictis vel demorsis à quocunq; venenato animali, etiam desperatis propinata salutem restituit, vomitione plerumque infectorum humorum copiam exhauriens, ac momento vi suâ in omnes corporis venas permeans; pollet etiam multis viribus in depulsione affectuum cordis, cerebri, ventriculi, capitis ac uteri à frigiditate ortum ducentium.

ANIMADVERSIONES.

SI ipsa *Matthioli Antidoti*, ceu ex qua *aqua hæc Alexipharmaca* paranda est, tantis, quantæ ipsi attribuuntur, polleret virtutibus, tunc sanè *hæc essentia* non exiguis prædita esset viribus, præsertim si virtutes totaliter ex dicta *Antidoto* extraherentur; quod ipsum quidem juxta modum præscriptum fieri nequit: Etenim *Syrupus de corticibus Citri, & mel* (quod potiorem *Antidoti* partem constituit,) *spiritū vini* statim imprægnant & inefficacem reddunt, quò minus *ex reliquis speciebus Antitodum ingredientibus* virtutem elicere possit. Quocircà si quis ex similibus *Electuariis vel Antidotis* essentiam parare intendit, is illas beneficio competentis menstrui ex *earundem speciebus*, priusquam *mel* ipsis adjungatur, eliciat vel evocet, & ultimò demùm, si libuerit, *mel* aut *Saccharum* duntaxat pro edulcoratione *essentiæ* addat. Similium *essentiarum* formulam, quæ longè *aquas destillatas* ad unum omnes antevertit, reperies in *animadversionibus super extractum Diapæonias Mindereri.*

AQUA ANTIMELANCHOLICA D.D. TOBIÆ FISCHERI.

℞. Radicum Buglossi utriusque ana unciam unam,
Florum Borraginis,
Buglossi,
Anthos ana unciam unam semis,
Croci Orientalis integri drachmam unam,
Carnis seu pulpæ Cydoniorum,
Pomorum dulcium odoratorum ana uncias duas,
Citri cum corticibus contusi unciam unam semis.
Concisa misce, & affunde
Vini albi optimi libras duas semis.

Macerentur horis viginti quatuor, pòst destillentur in balneo, destillatum restituatur capiti mortuo trito, digeratur & destilletur denuò.

AD varias multiplicis melancholiæ species proficua est, mentis torporem & stuporem tollit, timores & mœrores animi profligat, imaginationis hallucinantis nebulas dispellit, lætitiæ lumine cor & cerebrum irradiat.

ANIMADVERSIONES.

QUisquis æquâ rationis lance *compositionem hanc* expendet, non poterit, quin spontè fateatur, potiorem ejus ingredientium partem destillationi, juxta præscriptam normam instituendæ, omninò ineptam esse. Namque ex *radicibus Buglossi*, ex *carne seu pulpa Cydoniorum*, ex *pomis*, item ex *Citris integris* (si *cortices* exceperis) nil nisi *aqua quædam elementaris* in destillatione prodit; de *substantia verò eorundem optima*, nil quicquam, quod asservari operæ precium esset, per Alembicum ascendit vel transit, sed in fundo cucurbitæ remanet in consistentia *extracti*, quod ipsum usui medico potius inserviret, nullo modo autem *spiritus vini* ab *iisdem speciebus* abstractus, licet *Crocus aquæ spirituosæ prolectæ* exiguum impertierit odorem. Atque hinc facilè colligere est, quàm potentem, quantisve viribus præditam *aquam* ex hac compositione impetrare quis poterit. Quod enim ex *floribus Anthos*, ac minimâ illâ particulâ *corticum Citri & vino* non acquisiverit, ex reliquis certè non impetrabit, licet quis decies in M. B. cohobationem instituerit. Igitur longè consultius foret, ut qui ad *melancholiam* proclivis est, ex *fructibus illis* destillationi ineptis, *pomis* scilicet *dulcibus*, *Cydoniis*, *malis Citri & Croco*, singulis diebus ferculum sibi confici curaret, & *vinum* biberet, in quo *radices Buglossi utriusq;*, *flores item Borraginis*, *Buglossi & Anthos* steterint infusi.

AQUA ANTISCORBUTICA D.D. TOBIÆ DORNCREILII.

℞. Rad. Raphani sylvestris acerrimi libras quatuor,
Polypodii quercini mundi,
Corticis radicum Capparum ana unciam semis,
Sem. Fœniculi unciam unam,
Cardamomi uncias duas,
Croci Orientalis drachmam unam.
Radices Raphani incidantur in orbiculos tenuissimos, reliqua verò pulveriſentur subtiſſimè & ſimul infundantur in vini albi optimi libris ſedecim, & ſtent in infuſione in loco calido per octiduum, vaſe quotidiè ſemel atque iterum exagitato; deinde adde
Aquæ Cochleariæ,
Beccabungæ,
Naſturtii aquatici ana libram unam ſemis,
Chamædryos veræ,
Fumariæ compoſitæ ana libram unam,
Seri lactis caprini libram unam ſemis.
Miſce, & deſtillentur in Balneo Mariæ igne lentiſſimo.

V*Alet propriè ad affectum Scorbuticum maritimis & Aquiloniis regionibus propter parentum propagationem, ob victus rationem, & propter contagium Endemium. Liberat enim obſtructiones lienis, emollit, & attenuat humorem feculentum melancholicum, eumq; per meatus convenientes ſenſim evacuat, & lienem roborat.*

ANIMADVERSIONES.

QUamvis ex aliquibus hujus *aquæ ingredientibus*, utpotè *radicibus Polypodii, corticum rad. Capparorum & Croco* parùm in deſtillatione elicietur, nihilominùs tamen, cùm *Antiſcorbutica* (quæ *ſpiritu* gaudent *volatili ſalino*,) in hac compoſitione prædominentur, poterit illa modo præſcripto deſtillari, & ſi lubido fuerit, ex præfatis rebus vel ſigillatim, vel ex *reſiduis à deſtillatione ſpeciebus* conjunctim *extractum* confici, & una cum aqua aſſervari.

AQUA ARTHRITICA.

℞. Flor. Chamomillæ,
Fol. Pulegii,
Lavendulæ,
Majoranæ ana unciam unam,
Anthos uncias tres,
Salviæ,
Chamæpityos ana uncias duas,
Myrrhæ mundæ & optimæ uncias duas,
Caryophyllorum,
Cinamomi ana drachmas duas,
Rad. Pæoniæ unciam ſemis,
Pyrethri,
Cyperi rotundi,
Iridis Illyricæ ana drachmam unam ſemis,
Cardamomi minoris,
Cubebarum ana drachmam unam,
Nucis Moſchatæ unciam ſemis.
Infundantur in libris quatuor ſpiritus vini rectificati, ſtentque in infuſione vaſe probè clauſo ne quid expiret, per dies quatuordecim. Poſtea deſtillentur in Balneo Mariæ, & liquor extillatus reſervetur ad uſum.

T*Remulis, paralyticis ac pareſin è colica perpeſſis auxilio eſt, frigidis articulorum morbis opitulatur, nervos roborat, & juncturis virium jacturam reſarcit.*

ANIMADVERSIONES.

UNica hæc *compoſitio* præ cæteris *aquarum deſtillatarum compoſitionibus* omnibus apprimè mihi arridet, eò quod ex meris balſamicis rebus conflata ſit: Quæ ipſa tùm etiam juxta modum præſcriptũ ſatis commodè parari poterit. Interea tamen non inconſultum fore putarem, ſi, poſtquam *aqua* ex deputatis ſpeciebus deſtillata eſt, in eâdem ſcilicet *prolecta aqua radices Pæoniæ & Pyrethri* denuò infunderentur, (quippe *radicum illarum eſſentia* in deſtillatione aſſignata non adeò facilè per Alembicum tranſit,) quæ demùm poſt unius alteriusvè diei digeſtionem ab iisdem *radicibus* per filtrationem liberata, ſtudiosè aſſervanda eſt.

AQUA ASTMATICA.

℞. Rad. Enulæ campanæ uncias duas,
Ireos Florentinæ unciam unam semis,
Glycyrrhizæ,
Fœniculi,
Farfaræ ana unciam unam,
Althææ,
Consolidæ majoris ana drachm. sex,
Scillæ præparatæ,
Aristol. rotundæ veræ ana drachmas duas,
Herbar. Nepetæ,
Prasii,
Hyssopi,
Capillorum Veneris,
Pulmonariæ utriusque,
Salviæ hortensis ana manipul. unum,
Sem. Nigellæ,
Erucæ,
Nasturtii ana drachmas duas,
Urticæ Romanæ unciam semis,
Anisi,
Fœniculi ana drachmas sex,
Baccarum Lauri,
Juniperi ana unciam unam,
Spicæ Indicæ,
Cinamomi acuti ana unciam semis,
Costi Arabici,
Cardamomi ana drachmas duas,
Croci scrupulos duos,
Jujubarum,
Sebesten ana unciam unam,
Dactylorum pinguium,
Caricarum pinguium ana num. octo.
Incisis & contusis omnibus fiat infusio in vini albi optimi libris sex,
Malvatici libris quatuor,
Sublimati libris duabus,
Aq. stillat. Centaurii minoris,
Scabiosæ,
Taraxaci,
Tussilaginis,
Plantaginis,
Veronicæ,
Cardui Benedicti,
Hederæ terrestris ana librâ semis,
per dies septem, postea in liquore dissolvantur
Lohoch sani & experti,
de pulmone Vulpis,
de Pino,
ad Asthma ana unciæ duæ.
Destillentur omnia secundum artem in Balneo Mariæ, servetur usui.

Præpeditam spirandi facilitatem à crassis & viscosis humoribus, meatus pulmonarios & thoracis regionem obsidentibus introductam tollit, pectoriq; spiritum liberiorem conciliat. Quapropter eam omnibus anhelosis, senibus aliisq; thoracis affectibus à frigidorum humorum impluvio laborantibus, ex amica communicatione Viri Clarissimi D. D. Antonii Boxbarteri Augustani, Collegæ nostri honorandi, nunc Physici Reipublicæ Ulmensis ordinarii, singulariter commendatam esse volumus.

ANIMADVERSIONES.

Haud adeò concinna est *hujus aquæ compositio*, non solùm propter *fructuum pectoralium* (de reliquis incongruis etiam taceo,) utpotè *Caricarum*, *Sebesten*, *Jujubarum*, *Dactylorum*, *&c.* ceu destillationibus consimilibus penitus ineptorum, sed etiam ob diversorum *Lohoch compositorum* additionem. Meminisse conducet mei jam aliquoties inculcati, quod ingens sit diversitas *vegetabilium*, quæque proinde diversimodè tractari velint. Quædam enim *sulphureæ sunt naturæ*, horumque virtus & efficacia levi coctura & calore impulsa avolat. Quædam *terrestriora*, *alia medio modo se habentia*; *Nonnulla integris viribus & virtutibus prædita*, post violentam etiam & diuturnam cocturam (modò non comburantur,) in residuo extant vel restant, utpotè *fructus plurimi*, *Saccharum*, *&c.* ex quibus simplici hâc destillatione per M. B. nil quicquam virtutis elici potest, licet per integram septimanam destillatio continuetur. Scitu proindè necessarium, & in *destillationibus vegetabilium* in universum observandum est, quod, quò submissiori ignis gradu fiat destillatio, præsertim in M. B. eò magis subtiles solummodò ipsorum partes eliciantur, atq; *hac destillatio solis fermentatis, nec non summè volatilibus, & admodum spirituosis vegetabilibus*, ac *spiritui vini, &c.* competit. Quò intensioris autem

tem caloris gradu (utpotè in arena vel cineribus) aut luculentiori flammâ, vel per vesicam cupream, stanno quidem obductam pellantur, eò plus etiam *de virtutibus suis materialibus* (ut ita loquar) summè tamen necessariis & proficuis, in destillatione per Alembicum transmittunt. Cum aliquibus autem *vegetabilibus*, utpotè *fructibus complurimis, Pyris, Pomis, Cydoniis, Dactylis, Ficubus, Amygdalis, Pineis &c. radicibus* etiam non paucis, nimirùm *Consolidæ, Glycyrrhizæ, Cichorii, Buglossi, Altheæ, &c. lignis itidem & plantis plurimis esculentis*, ità comparatum est, ut sive lento sive fortiori igne per balneum vel arenam, affuso insuper liquore destillentur, nil prorsùs genuinæ virtutis, sed *humiditatem duntaxat elementarem* præbeant. Hinc etiam magis proficuum censeo, ut vel ipsorum *decocta vel succi expressi*, aut varia ex iisdem parata *jus cula vel edulia* ægrotantibus offerantur, nec ità præposterè similibus destillationibus committantur: Licet enim enumerata cuncta, vel ad extremam siccitatem usque in M. B. abstrahantur, nihilominùs eorum virtus concreta ac compacta integrè in illis superstes manet, adeò ut omninò opus sit, si ex ipsis per destillationem virtutes essentiales extorquere velimus, non per balneum, nec arenam, neque per vesicam affuso liquore, sed aliâ violentiori viâ eorundem destillationem moliri, & quidem in modum sequentem.

℞. *Vegetabile simile, quodcunq; libuerit, ex. gr. fructum, lignum, plantam, radicem, &c.* sive aridum sit, sive recens, quo imple retortam vitream loricatam, cui fornaci convenienter impositæ, recipientem adapta, juncturisque optimè clausis vel lutatis, lento primùm igne destillationem incipe, quousque (si *recens vegetable* immissum) *tota humiditas ejus elementaris* prolecta sit; Si verò *siccum* fuerit, paulò urgentiori igne pelle ad potiorem *humiditatis radicalis* prolectionem, hinc auge ignem gradatim, & prodibit *liquor acidus empyreuma redolens, cum oleo primum flavescente*, tandemque, si extremo ignis gradu urgeas, *nigricante*, subsequente omnium ultimò *nebuloso fumo, ceu extrema radicalis humiditatis particulâ*: Quibus omnibus s. a. evocatis; remanent in residuo *carbones non cinis*, quos ipsos si in *cineres* redigere animus erit, in aprico eos calcinare necessum est; aliàs enim nunquam in *cineres* abeunt, ex quibus *sal* elici possit. Hoc modo instituta destillatio (si *recens* fuerit *vegetabile*) quatuor diversa suppeditat, nimirum *primam humiditatem vel aquam elementarem*, exigui momenti, *spiritum acidum, fætidum, empyreuma redolentem, oleum similiter fætidum rubrum, vel ex atro rubescens*, & in residuo remanens *sal fixum*, quæ singula postmodum ab invicem separanda sunt: *Oleum* quidem à *spiritu* per tritorium vel chartam emporeticam; *Spiritus* verò à suis fecibus crassioribus per rectificationem; Deinde *oleum prædictum* separatim per *cineres proprios* rectificandum; Ex *cineribus* postea cum *aqua simplici sal fixum* elixiviandum est, quod denique *spiritui* commiscendum. Hæc tria, *spiritus* nempè cum suo *sale*, & *oleum*, ex quocunque etiam *vegetabili* prolecta sint, eximiis suis gaudent virtutibus, licet empyreuma redoleant: Et jure meritò plura *vegetabilia*, quorum vires per simplicem destillationem cum affusso liquore elici non possunt, tali modo destillanda essent, si quid in medicina præstare deberent; secus enim frustra labor instituetur.

Atque hæc vera est & genuina, nec non generalis de *vegetabilium* destillatione informatio, quam si imitaberis, non facilè errores vel absurditates ridendas in præscribendis *aquis* compositis committes.

Reliquum nunc esset, ut & aliam magis concinnam *hujus aquæ*, de qua nobis ex instituto jam sermo fuit, adderemus præparationem, quod tamen commodè fieri nequit, nisi exemptis & rejectis plurimis compositioni huic dicatis *ingredientibus*, ceu destillationi ineptissimis: quia verò propositi nostri ratio non fert, *compositiones* quoad *ingredientia* evertere, sed saltem errores in earundem præscriptionibus commissos indigitare, proindè missam hanc facio. Interim tamen suaderem, si aqua hæc ad asthma profligandum strictè expeteretur, ut ex *Balsamicis ingre-*

dientibus duntaxat, addito *ſpiritu vini*, *aqua ſpirituoſa* conficeretur, cui poſtmodum *Saccharum*, *mel*, & alia, nimirum *Ficus*, *Dactyli*, *Jujubæ* & *Lohoch* adjungi, & varia *aſthmatica medicamenta* per infuſionem ſaltem aut diſſolutionem confici poſſent.

AQUA AUREA D. D. JOHANNIS LANGII.

℞. Florum Liliorum convallium manipulos duodecim.

Infundantur in vini albi optimi menſura una per octo dies, deinde deſtillentur per Balneum Mariæ lentiſſimo igne. Poſtea

℞. Aquæ ſtillatitiæ Ceraſorum nigrorum libram unam ſemis,

Miſce ſimul; quibus aquis infunde

Florum Lavendulæ manipulum unum ſemis,

Anthos manipulum unum,

Caryophyllorum,

Macis ana ſcrupulos duos,

Scillæ præparatæ drachm. duas ſemis,

Cubebarum drachmam ſemis,

Viſci quercini,

Rad. Pæoniæ,

Dictamni albi ana drachm. duas.

Incidenda incidantur, & conquaſſanda conquaſſentur, & in vapore aquæ calentis ter deſtillentur, aqua in vaſe vitreo optimè clauſo conſervetur.

Vires omnes corporis fulcit, præcipuè verò epilepticos inſultus abolet; inſignis etiam eſt auxilii in catarrhis frigidis ad pulmones defluentibus, & aſthmata inducentibus.

ANIMADVERSIONES.

Licet *hæc compoſitio* quædam contineat *ingredientia*, quorum virtutes per ſimplicem hanc præſcriptam deſtillationem elici nequeant, nihilominùs factâ comparatione ad reliquas *aquas compoſitas*, hæc aliqualem meretur commendationem: Monere tantum hic habeo, quod *radices Pæoniæ & Viſcus quercinus jam deſtillatæ aquæ* iterùm immergi, & cum ea aliquandiu digeri queant, à quibus demùm *aquam* per filtrationem ſeparare oportet.

BALSAMUM EMBRYONUM.

℞. Nucis Moſchatæ,

Macis,

Caryophyllorum,

Cinamomi,

Zingiberis albi,

Cubebarum,

Granorum Paradiſi,

Zedoariæ ana unciam unam ſemis,

Galangæ drachmas ſex,

Florum Tunicæ,

Tiliæ ana libram unam,

Herb. Salviæ,

Carui,

Fœniculi,

Verbenæ,

Lavendulæ ana uncias tres,

Menthæ criſpæ,

Rad. Pæoniæ & ſeminis ejusd.

Viſci quercini decreſcente Lunâ collect. ana uncias duas,

Medullæ panis triticei uncias ſex.

Herbæ & radices incidantur minutim, Aromata verò craſſiuſculè pulveriſentur, panisque medulla in fruſtula confringatur; quo facto commiſceantur omnia, & affuſis menſuris quatuor vini boni Malvatici in vaſe fictili vitreato probè clauſo, ne quid expiret, ſepeliantur in vinaria cella ſubtus terram, ſtentque ibi in digeſtione per hebdomadas tres. Deinde die præcedente, antequam hæc è terra rurſus eximere volueris, ſumito

Amygdalarum dulcium excorticatarum uncias ſedecim.

His in mortario priùs probè contuſis, & in vitreo vel vitreato aliquo mundo vaſe collocatis ſuperinfunde

Aquæ Roſar. albarum,

Bugloſſi ana uncias octodecim.

Stent in infuſione per horas viginti quatuor.

Jam verò rurſus accipe

Hordei cremati uncias ſedecim.

Hoc groſſo modo in mortario confringe, illique ſuperinfunde

Aq. Fragorum,

Liliorum convallium ana uncias ſeptendecim.

Stent etiam simul in alio vase in infusione per horas viginti quatuor. Tandem Amygdalas in infusione stantes exactè terito, & unà cum aquis, quibus immaduêre, diligenter subigito, quo facto & Hordeum crematum aquis suis infusum huic Amygdalogalæ jungito, ac unà in olla simul omnia studiosè permisceto. Quod si aquarum Amygdalis, & Hordeo superinfusarum quantitas commixtioni non suffecerit, de vino Malvatico in quo Aromata & herbæ sub terra defossæ maceratæ sunt, quantum sufficere videbitur, adjungito, ut sic omnia probè in olla simul concussa permisceantur, donec mixtura lacti evadit similis. Tùm demum Aromata, herbas, radicesque unà cum vino Malvatico reliquo, in quo infusa steterant, & jam dicta omnia additis mellis despumati unciis octodecim simul confundito ac commisceto, & cucurbitæ indita levi igne aquam ex arena destillato. Nunc verò recipe veterem caponem, quem fune suspensum suffocabis, mundatumque exenterabis.

Huic in frustula dissecto, abjectâ omni sorde & pinguedine, affunde vini Malvatici mensuram unam, quo sanguinem elues ac dissolves, tùm vino huic Malvatico, & jam dicti caponis carnibus jungito

Aq. Borraginis,
Verbenæ,
Fœniculi,
Salviæ ana libras duas,
Dactylorum recent. exossatorum,
Uvarum passarum,
Passularum minorum,
Nucis Moschatæ ana uncias duas,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Zingiberis,
Cubebarum,
Granorum Paradisi,
Zedoariæ ana unciam semis,
Croci drachmas duas,
Conservæ Rosarum rubearum uncias quatuor.

Incidenda incidantur, & ollæ operculo diligenter clausæ, ac circa juncturam operculi pastâ studiosè circumlitæ, ne quid expirare queat, indita sensim simul decoquantur, donec carnes caponis ab ossibus se separaverint, tunc brodio huic adhuc ferventi injice panis triticei adhuc à furno calentis, & in frusta confracti, uncias sedecim, & de libo vel pasta mellea cum aromatibus bis cocta in laminas dissecta ac super cratem tosta & melle oblita, uncias sedecim, atque ollâ probè clausâ sic per noctem, ut in brodio cuncta mollescant, stare sinito. Deindè verò brodium à rebus infusis separa, caponemque unà cum rebus reliquis sibi junctis eximiè contunde, donec pultis formam acquirat, quam pultem brodio priùs separato redde, eamque in jam dicto brodio dissolve, & ab his ampullæ inditis magna cum diligentia aquam ex arena levi calore extilla. Jam verò primam aquam & secundam hanc commisce, in iisque infunde auri purissimi quantum volueris, vitroque accuratè clauso per triduum Solis calori & radiis ad insolandum exponito; ac tùm demum rursus aquam hanc omnem cum diligentia per destillationem ab auro abstrahito.

Datur fœminis quæ sæpiùs abortum passæ sunt, magno emolumento, itemque gravidis, ubi à subito terrore aut occasione aliqua extrinseca languescunt, lypothymias & animi defectiones, ventrisq; inflationes in his persanat, infirmum fœtum roborat, uteri ligamenta firmat, epilepsiam arcet, sanguificationi proficit, flatus delet; quin etiam parturientes in enixu adjuvat, & in summâ spiritus restaurat, viresq; fulcit, dolores ac tormina gravidarum discutiens, non gravidæ modò, sed & fœtui confortando remedium salutare, ac Dei beneficio summè proficuum.

ANIMADVERSIONES.

Speciosam hanc & ubique terrarum tantoperè commendatam, ac à nemine Medicorum non receptam *compositionem*, quòd primus ego examini aut reformationi subjicere coner, dubio procul plurimi vitio mihi vertent: Attamen Lector benevole, si exactiùs mecum rem perpenderis, & paululum à vanis præsumptionibus quorundam declinaveris, apertè deprehendes, mecumque spontè fatebere, ipsam non solum innumeris scatere mendis,

dis, ſed inſuper etiam plurimis abſurditatibus eſſe refertam, adeòque me non iniquè facere dices, quod ſub incudem eam revocatam, ab erroribus craſſioribus paululùm vindicem. Ut autem attingam ea, quæ ineptè addita ſunt, nec quidquam huic *Balſamo* conferre queunt, illorum primitùs ſeſe offert *medulla panis*, quæ bis huic *compoſitioni* jungitur, & quidem fruſtrà: qui enim in clibano jam coctus eſt *panis*, ſpirituoſas & volatiles ſuas partes, ſi quas habuerit, utpotè quæ in deſtillatione per Alembicum proliciendæ ſunt, jam tùm in coctura depoſuiſſet: *Amygdalarum* etiam humiditas elementaris in deſtillatione prodiens, nullius valoris & virtutis eſt. De *Hordeo cremato* idem eſt judicium, cui quis non *cerevißiam* ex ipſo coctam præferret, & illi *Amygdalogala*? Et quid ex deſtillato *caponis* virtuoſi tibi promittis, cùm tota ejuſdem virtus in reſiduo remaneat? Si enim *animalium* vis reſtaurativa in volatilioribus eorundem partibus, quæ hac deſtillatione elici poſſent, conſiſteret, plurimùm certè in coctura violenta de eadem periret, vel prorſus etiam ipſa avolaret, & conſequenter *carnes elixæ vel aſſatæ* nullum vel planè inutile corpori ſuppeditarent alimentum, ſatiusque foret *crudis veſci carnibus*, quàm *coctis*, itemque vaporem in coctura avolantem aſſervare, *carnes* verò abjicere: Sed poſito, *capones* in coctione & ſimili deſtillatione virtutes ſuas reſtaurantes potiores emittere, eaſque conſiſtere in portione eorundem ſummè volatili, ſive ſubtilioribus ipſorum partibus, dic amabò, nonne iſtæ in *violenta illa coctura*, quæ tamdiu continuanda, donec *oſſa* à *carnibus* divellantur, & quod ineptiùs, cum *vino Malvatico*, additiſque ſtultè etiam tot *Aromatibus*, quorum virtutes ſimiliter in ſubtilioribus ipſorum partibus conſiſtunt, perficiendâ, penitùs exhalaret? Neque juvat *ollam* circumquaque etiam actiſſimè claudere; *ſpirituoſa* enim *humiditas* in illa per calorem rarefacta & reſoluta in eodem ſpacio, quò concreta & condenſata erat, conſiſtere neſciens, vias quærit etiam anguſtiſſimas, quas ſi non invenit, infallibiliter vas diſrumpit. Igitur antequam deſtillationi *capo cum vino Malvatico Aromata & reliqui fructus* committantur, potioribus ſuis virtutibus & penetrantioribus partibus jam tum ſpoliata ſunt. Quod etiam *Dactyli*, *Uva paſſa*, *paſta mellea* deſtillationi ſimili perperàm committantur, jàm ſuperiùs in *compoſitione aquæ aſthmaticæ* indigitavi. Neque etiam *conſerva Roſarum* utpotè quæ maximâ parte ex *Sacchàro* conſtat, huic *Balſamo* quicquam de ſua virtute largiri vel communicare poteſt; Nihil enim de *Saccharina eſſentia dulci*, in leni hac deſtillatione per Alembicum tranſit, uti neque de *paſta mellea bis cocta, iterumq́ ſuper cratem toſta*, ſicque omnibus ſuis ſubtilioribus partibus penitùs ſpoliatâ. Colophonem denique huic ſpecioſæ *compoſitioni* imponit *Aurum*, quòd virtutem ſuam eximiam confortantem ex ſeſe exprimere debet, eamque *Balſamo* huic impertiri; ſed longiſſimè aberrant, qui illud hanc ob cauſam ſuis compoſitionibus addunt: *Aurum* enim tàm facilè ſolubile non eſt, nec adeò volatilis naturæ, ut unà cum vaporibus aqueis reliquarum ſpecierum è fundo cucurbitæ in ſublime feratur, & per Alembicum tranſeat in excipulum. Ergò videmus, quod nec ab illo quicquam ſperare liceat, & conſequenter quod fruſtra ac inutiliter ſaltem, uti plurima enumerata alia, *luxurioſam hanc compoſitionem* ingrediatur. Ex quibus præmiſſis jam ad oculum apparet, quod ex ſolis *Aromatibus* & *vino Malvatico*, nec non *affuſis deſtillatis aquis*, hoc *Balſamum* vires ſuas, quas habet, mutuetur, reliqua autem omnia ſuperfluè ſaltem adjecta ſint. Ac ſanè majores ex *reſiduis ſpeciebus*, niſi tanta ipſarum farrago eſſet, vires elicere poſſemus, conficiendo ex illis Extractum aut Gelatinam. Ubi itaque utero gerentem confortare lubido eſt, longè conſultiùs operaberis, ſi ex *capone gelatinam* confeceris, eamque *Amygdalis minutim conſciſſis* refertam, & *Sacchàro, melle Roſato vel Citrato*, nec non *Aromatibus* conditam, ſæpiùs vel quotidiè propinaveris. Si etiam cùm *aquæ* è ſimilibus *Aromatibus*, ex quibus reliqua compoſitio conſtat, & *vino Malvatico* deſtillatæ, uti ſequetur, uno vel altero cochleari *gelatinam* illam diluere, & prægnanti exhi-

exhibere volueris, non iniquè feceris.

Restat nunc, ut ex *speciebus hujus Balsami embryonum destillationi per Alembicum aptis*, quandam simpliciorem formulam, ast magis concinnam, subjungam, quæ talis esse potest.

℞. *Nuc. Moschat.* ℥iijß,
Macis ℥jß,
Caryophyllorum,
Cinamomi acuti,
Zingiberis,
Cubebarum,
Granorum Paradisi,
Zedoariæ ana ℥ij,
Galangæ ʒvj,
Croci Austr. ℥ß,
Rosarum Damasc. recent. ℥iiij,
Florum Tunicæ,
Tiliæ ana recent. ℔j,
Herb. Salviæ cum floribus,
Carui,
Fœniculi,
Verbenæ,
Florum Lavendulæ ana recent. ℥iij,
Rad Pæoniæ rec.
Sem. ejusdem,
Visci quercini decresc. Luna coll. ana ℥ij.

Incisa & contusa crassiusculè infundantur in mensuris quinque
Vini Malvatici opt.
Aquæ Liliorum convall sine additione simplicis aquæ per M B. destillatæ,
Spiritus Fragorum ana ℔ jß,
Aquar. Salviæ
Fœniculi sine additione simpl. aquæ destillatar ana ℔j,

Stent in infusione loco tepido vel in cellario per mensem, postea destillentur, primò in arena, tum in M. B. (ne *species* comburantur & empyreuma spiret *aqua*) ad totalem *specierum* exiccationem: *Aqua destillata aromatica* studiosè asservetur, quæ easdem & quidem majores habebit virtutes, quam si secundum speciosam præscriptam *compositionem* cum additione *caponis*, *conservæ Rosarum*, *panis tritici*, *Amygdalarum*, *pastæ melleæ & fructuum* parata esset. Ex *speciebus relictis vel residuis à destillatione*, beneficio cujusdam *aquæ destillatæ extractum* conficiatur, quod ad justam consistentiam abstractum, & cum *melle rosato citrato*, juxta meam descriptionem confecto, edulcoratum, quoties usus postulat, cum præfatæ *aquæ* particulâ aut *gelatina caponum* commixtum propinari poterit.

AQUA BARDANÆ COMPOSITA.

℞. Rad. Bardanæ recent.
Vincetoxici recent.
Cort. med. radicis Fraxini ana libras duas.

Minutim incisa infundantur horis viginti quatuor in vini albi odoriferi, & aceti Rutacei ana libris quinque.

Postea destillentur in Balneo Mariæ, addendo post destillationem olei Sulphuris acidi, quantum satis pro manifesto acore, & ad singulas libras liquoris egressi Camphoræ scrupulum semis, quæ in nodulo ligata stillatitio huic liquori immersa pendula permaneat.

Aqua hæc crebro usui quondam fuerat Clarissimis Reipub. nostræ Medicis Tobiæ Cneulino, & Johanni Paulo Zangmaistero. Eâ etiam Collegæ nostri fidelissimi D. D. Carolus Widemannus, Johan. Jacobus Schißlerus, Raymundus Mindererus, & Hieremias Cneulinus grassante peste felici successu usi sunt, ut qui ægris hac lue infectis in publicum Nosocomium delatis tunc temporis opem & operam suam præstabant: Sudores enim potentissimè prolicit, venenatorum humorum malitiam temperat, infectionis ac putredinis miasmata disjicit, ac venosum corporis habitum excusso sudore repurgat.

ANIMADVERSIONES.

Ne diu huic *compositioni* refutandæ immorer, & brevibus me expediam, moneo & consultum duco, ut ex *denominatis speciebus*, *radicibus* scilicet & *corticibus*, nec non *Camphorâ*, beneficio *aceti Rutacei* & *spiritus vini*, aut si mavis, *Juniperi* ℔v. essentiam duntaxat sine destillatione conficias, cui tum *Oleum Sulphuris* pro libitu addere potes: Atque

hæc

hæc essentia liquida tùm pro curatione, tùm præservatione *pestis*, ipsâ *aquâ destillatâ* longè efficacior existet.

AQUA CAPONIS COMPOSITA.

℞. Caponem evisceratum atque in frusta incisum, depositâ pinguedine, decoque in sufficienti quantitate aquæ, donec carnes ab ossibus separentur, contundatur ad pultis formam.

℞. Brodii colati libras duas semis,
Aq. Borraginis,
Buglossi ana libram unam semis,
Flor. Rosarum,
Violarum,
Buglossi,
Borraginis ana drachmas duas,
Cinamomi electissimi unciam unam.
Destillentur in Alembico vitreo secundum artem.

ANalepticum ac resumptivum est medicamentum, tabidis, consumptis, & à morbo longo extenuatis, vel iis, qui cibos solidiores assumere nequeunt, proficuum.

ANIMADVERSIONES.

QUanta virtus ex *capone* jam sufficienter decocto, vel ejus *brodio* destillando per Alembicum elici possit, jam satis superque in præcedentibus *animadversionibus super Balsamum embryonum, & appendice classis decimæ quartæ, de salibus Theriacalibus* in analysi animalium edocuimus. Ex quibus luculenter videre est, *animalia* simpliciter modo præscripto, vel ad totalem ipsorum exsiccationem destillata, nil præter *aquam* quandam *elementarem* emittere, nisi fortè viventia adhuc liquori alicui immersa, inque eodem suffocata, vel viva adhuc destillationi commissa, *spiritum vivificum summè volatilem* fundere, aut ipsi liquori communicare possint. Longè autem efficacius tabidos confortare, & à morbis longis extenuatos infirmos reficere poteris, si iisdem *jusculum caponis* cum *aqua Cinamomi optima*, aliisque cordialibus permixtum sine destillatione præbueris, quàm si *aquam hanc ex capone destillatam*, ceu nullâ vel exiguâ ejusdẽ virtute restaurativâ imbutam propinaveris.

CHYLOSTAGMA DIAPHORETICUM D.D. RAYMUNDI MINDERERI P. M. SEU AQUA EIUSDEM Theriacalis Bezoardica.

℞. Succorum Nucum Juglandium immaturarum,
Limonum,
Acetosæ,
Pimpinellæ ana libram unam semis,
Cardui benedicti,
Scordii nostratis,
Rutæ ana libram unam,
Scabiosæ,
Hederæ terrestris,
Calendulæ,
Melissæ hortensis odoratæ ana uncias octo,
Chelidoniæ,
Galegæ,
Aceti de Rubo Idæo,
Sambucini,
Rosati ana uncias quatuor,
Rutacei libram unam,
Rad. Tormentillæ,
Gentianæ,
Dictamni albi ana uncias duas,
Vincetoxici,
Carlinæ ana uncias duas semis,
Petasitidis,
Ostrutii,
Angelicæ,
Zedoariæ,
Cort. Citri ana uncias tres,
Boletorum Cervinorum uncias duas,
Fol. Dictamni Cretici,
Scordii Cretici,
Chamædryos ana unciam unam,
Santali Citrini drachmas tres,
Ligni Rhodii pulverisati drachm. duas,
Theriacæ Andromachi uncias duas,
Mithridatii Damocratis unciam unam,
Baccarum Juniperi recentium libram unam,
Cort. median. Sambuci recent.
Fraxini recent. ana manipulos tres.
Cortices Sambuci & Fraxini unà cum baccis Juniperi contundantur in mortario vehementer, & extrahatur inde succus cum sufficienti quantitate aceti de floribus

Tunicæ, aquæ Pimpinellæ & Rosarum sumendo singulorum partes æquales. Hic expressus succus permisceatur cum succis & liquoribus suprà commemoratis, diluaturque in his Theriaca & Mithridatium. Tandem verò cætera incisa & contusa, in succis & liquoribus jam dictis infundantur, atque iis sic tridui spacio immacerentur, postmodum lento roridi balnei calore per destillationem liquor evocetur, in cujus medietate suspendatur Camphoræ in nodulo serico ligatæ drachma una, altera medietas pro iis, qui Camphoram non ferunt, seorsim reservetur.

Valenter hæc aqua sudorem pellit, venenatamq́ omnem materiam à centro ad circumferentiam corporis expellens, disjicit, suâ subtilitate corpus undiq́ pervadens, arcensq́ putredines. Unde peste correptos adjuvat, febribus malignis adversatur, morbos contagiosos strenuè oppugnat, exanthemata, maculas pulicares seu petechias, variolas ac morbillos excludit. Datur ejus portio aliqua cum Syrupo acredinis Citri aut Limonum, vel cum succo Acetosellæ additis speciebus Liberantis, aut cordiali aliquâ aliâ Antidoto, corpore ab ejus usu ad sudorem composito. Descripta est ab auctore ejus Collega nostro quondam Raymundo Minderero p.m. in libello de peste, quem circa Annum Domini 1608. edidit.

SI succus Galegæ & Scordii defuerit, substituatur succus Veronicæ & Verbenæ.

ANIMADVERSIONES.

COmmendo potiorem hujus *compositionis Bezoardicæ* ingredientium partem: *Theriaca* autem & *Mithridatium* perperam destillationibus committuntur, sed majori cum emolumento in substantia exhibentur: Ratio est, quod plurima *Theriacam & Mithridatium* ingredientia destillationibus similibus penitus inepta sint, multa verò parùm promere possint virtutis. Accedit, quod *Theriacæ & Mithridatii* potior pars *mel* sit, quod diris illis affectibus, quibus debellandis hæc *aqua Bezoardica* destinata est, parùm juvaminis afferre poterit, neque etiam assignatâ destillatione vires ejus elici queunt: nisi enim hoc ad totalem suæ humiditatis expulsionem urgeatur, (quod leni hâc destillatione, tàm lento roridi balnei calore perficiendâ fieri nequit,) nil ab eo efficaciæ sperandum est. Quam ob singularem rationem etiam *baccarum Juniperi, corticum Sambuci, & Fraxini feculæ* duntaxat, cum *aceto* & *aquis destillatis* per extractionem & expressionem prolectæ destillationi committendæ sint, nullus video; quin potius risum extorquet, si paulò penitius consideretur. Verùm ne prolixus sim, suadeo ut ex omnibus *speciebus ingredientibus, baccis etiam Juniperi*, ipsisque duntaxat contusis, cum *corticibus Sambuci & Fraxini*, exceptâ *Theriacâ & Mithridatio*, *aquam* per M.B. ad totalem *specierum* exsiccationem destilles: Ex residuis verò *speciebus*, in quibus non minores virtutes adhuc reconditæ sunt, beneficio *aquæ distillatæ cujusdam vel spiritus vini extractum* conficias, cui postea, si libitum fuerit, *Theriaca & Mithridatium* addi possunt, quod tamen non tantoperè necessarium esse duco: Majoris enim efficaciæ *extractum* hoc, unà cum *aqua sua destillata* in lue pestifera existet, quàm sit vel ipsa *Theriaca vel Mithridatium* vulgari modo parata.

AQUA CONFORTATIVA USITATA.

℞. Aquarum Cerasorum nigrorum,
Rosarum,
Borraginis,
Buglossi,
Florum Violarum,
Tiliæ ana uncias sex,
Cinamomi optimi unciam semis,
Magaritarum præparatarum scrupul. duos,
Coralliorum alborum præparatorum drachmam unam,
Cornu cervi præparati scrupul. quat.
Confectionis manus Christi perlatæ uncias quinque.
Misce ad vitrum pro usu.

IN omni debilitate & languore virium exhibetur, spiritus animales puriores reddit, sensuum internorum & externorum organa reficit, atq́ ita generale quasi confortans omni ætati, sexui, & morbo accommodatum existit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

SI *aquæ*, quæ pro hac *mixtura confortativa* ordinatæ ſunt, ſine additione *aquæ ſimplicis*, per balneum deſtillatæ eſſent (exceptâ *aquâ Cinamomi*) magnifacerem hanc compoſitionem: Additio autem *cornu cervi uſti præparati* fruſtranea eſt, cùm nil ſit niſi terra mortua, prout partim ſuperiùs in deſtillatione *Viperarum* demonſtravimus, partim etiam ſuo loco ulterius demonſtraturi ſumus. *Perlarum verò præparatarum, ut & Coralliorum* additionem non improbo, maximè ſi illæ *Orientales*, hæc autem *rubra*, & non *alba* fuerint, utpotè quæ omnium Medicorum ſuffragio in virtutibus rubris longè inferiora ſunt. Et cùm pulverulenta in delicatiſſimis etiam vehiculis propinata, ægrotantibus nauſeam moveant, licet inodora & inſipida ſint, proinde exiſtimo non inconſultum fore, ſi loco *Margaritarum & Coralliorum rubrorum præparatorum*, eorundem ſolutiones cum aceto vini deſtillato, aut ſucco Citri claro, vel quod omnium optimum, menſtruo ex Venere in ſequenti Mantiſſa indigitato, paratæ (non *Magiſteria*, quæ calces inutiles ſunt, & æquè ut pulveres fundum petunt;) quæq; ſolubiles & efficaciores etiam ſunt, adderentur, & quidem in paulò majori doſi, cùm ſemper ex uncia una *Perlarum* vel *Coralliorum*, ſi in *aceto* ſolvantur, ferè uncia una & dimidia ſolutionis ſiccæ eorundem acquiratur. Idcircò pondus vel doſin ipſarum augendam, aut pro drachma una *Perlarum vel Coralliorum præparatorum*, drachmam unam cum dimidia *ſolutionis* accipiendam eſſe cenſeo. Atque tali modo parata *aqua confortativa Perlata* non ſolùm nauſeam nullam ægrotanti movebit, verùm etiam præſtantior in operando exiſtet, viresque ſuas longè celeriùs exeret, quàm ſi ex *Perlis vel Coralliis præparatis* conſtaret. Ratio in promptu eſt; quia antequam *Margaritæ & Corallia cruda* à debilitato ægrotantis ventriculo, ejusque acido utplurimum in morbis depravato fermento diſſolvantur, aut eorum virtutes ab ipſo eliciantur, multum temporis requiritur, niſi etiam prorſus ab Archæo ſtomachi intacta relicta, per alvum uti ingeſta excernantur, quod modo ſuperiùs dicto *ſolutis Perlis* præpeditur.

AQUA CORDIALIS TEMPERATA.

℞. Cinamomi acutiſſimi uncias tres,
Corticum Citri exteriorum unciam ſemis,
Ligni Aloës optimi,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Santalorum omnium ana drachmas duas,
Sem. Ocymi Caryophyllati,
Acetoſæ ana drachmas tres,
Galangæ,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucis Moſchatæ ana drachmam unam ſemis,
Cubebarum,
Granorum Paradiſi,
Cardamomi,
Spicæ Indicæ ana drachmam unam,
Cuſpidum ſucculentorum cornu cervi junioris & recenter capti uncias quatuor.

Inciſa & trita irrorentur in phiala vitreata, aſperſis
Succi Limonum crudi colati unciis ſex:

Stent ita per noctem, tunc affunde
Vini Malvatici,
Granatorum acido dulcium,
Succi pomorum ſubacidorum crudi & colati,
E rubo Idæo ana libram unam,
Aquarum Borraginis,
Bugloſſi ana libram unam ſemis,
Roſarum,
Violarum ana libram unam,
Acetoſellæ,
Ceraſorum nigrorum,
Meliſſæ ana libram ſemis:

Addendo
Flor. Borraginis,
Bugloſſi,
Roſarum,
Anthos ana unciam ſemis,
Croci Auſtriaci ſcrupulos duos,

Specierum Cordialium temperat. incompl.
De gemmis frigidis,
Diamargariti frigidi,
Rosatæ novellæ ana drachmas duas,
Conservæ Rosarum rubearum vet. uncias quatuor.

Macerentur infusa in vase vitreo probè clauso diebus octo, deinde diligenter Alembici osculis occlusis, ne quid evaporet, per balneum artificiosè destillentur, collectas subinde & in aliud vas vitreum reconditus liquor usui asservetur, in cujus media parte suspendatur sacculus, in quo

Ambræ gryseæ veræ,
Moschi Orientalis ana grana septem contineantur.

Reliqua medietas servetur incompleta.

IN subito virium lapsu ex defectu spirituum animalium aut vitalium, cerebrum & cor mirificè recreat: unde apoplecticis, epilepticis, paralyticis, cardiacis & syncopticis commodissimè exhibetur: Insuper analeptica est, & ex morbis diuturnis convalescentes insigniter roborat, viresq́ corporis universi manifestè restaurat.

HUjus aquæ præstantissimæ compositionem pharmacopoliis nostris propriam esse voluit, Clarissimus & Excellentissimus D. D. Adamus Hebichius, Reverendiss. & Illustriss. Principum Eystadiensis & Augustani Episcoporum Medicus, Reipub. Augustanæ Archiater; & pharmacopoliorum Visitator ordinarius, Collega nobis plurimùm honorandus.

ANIMADVERSIONES.

NUnc iteratò se offert speciosa quædam, & ex centum ac quinque in universum computatis ingredientibus conglomerata *compositio*, quæ quàm eruditè & artificiosè elaborata sit, mecum omnes, quibus natura rerum ingredientium aliqualiter saltem cognita est, facilè perspicient. Utque primò de *cuspidibus succulentis cornu cervi junioris recenter capti* sermonem inchoëmus, ex his equidem egregia medicamenta, quorum suo competenti loco mentionem facturi sumus, parari possunt, verùm longè alio, quàm præsenti assignato modo, destillatione scilicet per *Alembicum calore balnei*. Ita enim destillata *tenella cervorum cornua* (prout etiam cunctæ aliorum *animalium* partes) *aquam* duntaxat sive *humiditatem elementarem* exili virtute præditam exsudant: In illo autem, quod à tàm leni destillatione relinquitur, & cum aliis speciebus abjicitur, summæ ac unicè expetendæ eorum virtutes resident, alio convenientiori modo extorquendæ. Admiscentur itidem huic compositioni *succi nonnulli acidi*, quorum aciditas pariter in residuo manet, nihilque de eadem destillato communicatur, quæ tamen in denominatis affectibus non parùm juvamenti afferre posset. Quòd si etiam *compositas species* examini subjiciamus, certò inveniemus, ipsarum ingredientia pleraque, & ferè omnia, si *preciosos lapides*, utpotè *Hyacinthos, Smaragdos, Saphyros, Sardos, Granatos, Aurum, Argentum, Margaritas & Corallia, Spodium item sive Ebur calcinatum, Sericum tostum & Saccharum* excipias, jam ante ipsi huic compositioni inserta esse: Ecquid autem hi *preciosi* quidem ast *durissimi lapides*, qui non solùm annuam coctionem sine virium deperditione ferre, sed etiam ignis violentiam strenuè sustinere possunt, hâc simplici & leni destillatione præbebunt? Et esto, quod à *succis Citri & Granatorum acidis* addendis nonnihil de *Perlis aut Coralliis* dissolveretur, illud tamen (solutum scilicet,) in fundo cucurbitæ remaneret, ut in præparationibus similium *solutionum Perlarum, Coralliorum, oculorum Cancrorum, &c.* manifestè patet. Et quod magis est, *solutiones dictarum rerum* omnem aciditatem (quæ à *sale acido* dependet, & arrepto corpore cum eodem coagulatur, & in aliud ens trasmutatur,) *succorum acidorum* arctè secum retinent, ut nil de hisce præterquam insipidum & inutile phlegma in destillatione proliciatur, uti nec etiam simpliciter destillati *succi hi*, aciditatem ullam per Alembicum transmittunt. Quod ad *Aurum & Argentum* attinet, nec illa destillationi apta

apta esse, luce meridianâ clarius est, & ad nauseam usque jam ante à nobis inculcatum est. Similiter neque *Spodium* sive *Ebur calcinatum*, quod jam superabundantèr ignis violentiam sustinuit, & ex quo partes subtiliores omnes expulsæ sunt, ut nil nisi *terra mortua* remanserit: Non aliter etiam de *Serico tosto* sentiendum. Tandem, quàm stupidè & *Conserva Rosarum* huic compositioni adjecta sit, uti etiam *Saccharum rosatum tabulatum*, quod *Rosatam novellam* ingreditur, ex *animadversionibus Balsami embryonis* patebit. Perpende nunc, Lector benevolè, quàm inconsideratè & stultè magnificæ tales compositiones à Viris etiam eruditis sæpenumerò consarcinentur, quas ubi paulò severiùs examinaveris, nugis refertissimas, ac insuper etiam in ægri summum detrimentum conscriptas esse, manifestè deprehendes: Ad quid enim illa tot *Gemmarum & preciosorum lapidum, Auri itidem & Argenti*, aliarumque rerum frustranea additio aut perditio potiùs, nisi ut misero ægrotanti marsupium exenteretur, & quod plus est, spe suâ de recuperanda valetudine pristina frustretur.

Erroribus hisce crassissimis aliquatenus detectis, reliquum nunc est, ut ex ingredientibus destillationi aptis, aliam præparationem formemus, rationi magis consonam, qualem nunc subjicimus:

Nimirùm

℞. *Cinamomi acutissimi* ℥iv,
Cort. Citri recentium extim. ℥iij,
Cassiæ ligneæ ℥ß,
Santali Citrini ℥j,
Herb. recent. Basilicon floresc. ʒjß,
Galangæ,
Caryophyllorum,
Macis,
Nuc. Moschat. ana ʒvj,
Cubebarum,
Cardamomi,
Spicæ Indicæ ana ℥ß,
Rosarum Damasc. odorif. recent. ℥iij,
vel vj,
Florum recent Anthos ℥j,
Borraginis,
Buglossi ana ℥ß,
Zedoariæ,
Styracis Calam. ana ʒij.

Crassiusculè incisa & contusa infundantur in

Vini Malvatici ℔j,
Spiritûs vel aquæ spirituosæ cort. Citri ℥iij,
Spiritûs de Rubo Idæo,
Pomorum,
Cerasorum nigrorum,
Rosarum ana ℔j,
Aquarum Melissæ
Acetosæ,
Violarum
Borraginis
Buglossi omnium sine additione aquæ simpl. destillat. ana ℔j.

Stent aliquandiu in digestione, postea destillentur, rostro verò Alembici vel capitello nodulo inclusa imponantur

Radic. Doronici,
Ligni Aloës odorif. & gummosi ana ʒij,
Croci opt. ʒjß,
Moschi &
Ambræ si lubet ana ℈ß.

Vel hæc saltem scil. *Moschus & Ambra*, medietati hujus aquæ separatim destillandæ imponi possunt: Atq; sic destillatio perficienda, & aqua præstantissima confortativa usui asservanda est.

Nota: *Succi acidi*, utpotè *Citri, Granatorum & alii*, licet crudi ad cordis corroborationem propter symbolicam aciditatem liquoris in pericardio existentis plurimùm possint; destillati tamen aciditatem & efficaciam omnem in residuo relinquunt, qui etiamsi ad siccitatem usque pellantur, non perindè efficaces sunt, propterea lubens, loco *prædictorum succorum, ipsorum fructuum spiritus* substitui.

ELIXIR VITÆ MATTHIOLI.

℞. Cinamomi unciam unam,
Zingiberis drachmas quatuor,
Santalorum omnium ana drachmas sex,
Zedoariæ unciam semis,
Caryophyllorum,
Galangæ,
Nucis Moschatæ ana drachmas duas & semis,

 Macis,

Macis,
Cubebarum ana drachmam unam,
Cardamomi utriusque,
Sem. Melanthii ana drachmas tres,
Anisi,
Fœniculi dulcis,
Pastinacæ sylvestris,
Ocymi,
Rad. Angelicæ,
Caryophyllatæ,
Glycyrrhizæ,
Calami odorati,
Phu minoris,
Fol. Sclareæ,
Thymi,
Calaminthæ,
Pulegii,
Menthæ,
Serpylli,
Amaraci ana drachm. duas,
Flor. Rosarum rubearum,
Salviæ,
Betonicæ,
Rorismarini,
Stœchadis,
Buglossi,
Borraginis ana drachmam unam semis,
Corticum Citri drachmas tres,
Specierum Diambræ,
Aromatici Rosati,
Diamoschi dulcis,
Diamargariti calidi,
Diarhodon Abbatis,
Electuarii de Gemmis ana drachm. tres.

Terantur quæ terenda sunt, & deinde in vitreo vase macerentur ex libris duodecim aquæ vitæ præstantissimæ, è selectissimo vino paratæ, occluso subinde vasis osculo diebus quindecim continuis. Ac deinde vitreo Alembico vasi superposito per aquæ ferventis balneum à perito artifice destillentur, osculis Alembici adeò conclusis, ut nihil inde expirare possit. Aqua quæ inde fluxerit, in aliud subinde vas recondatur, additis Santali odorati tessellatim concisi duabus drachmis, Moschi & Ambræ in tenui linteolo colligator ana scrupulo uno semis, & Julep Rosati clarissimi librâ. Demum concutiantur fortiter, quousque Julep cum aqua misceatur, claudaturque deinde vas cerâ & membranâ, ac ita quiescat diebus quindecim continuis, & ultimò in aliud transferatur vitrum, ibique asservetur pro usu.

Aqua hæc mirabilis efficaciæ ac juvamenti existit, quippe non solùm hausta, sed in faciem ex alterius ore projecta, epilepticos, defectos animo, & fœminas uteri strangulatu decidentes revocat, loquelam amissam restituit, & jam jam moribundos tamdiu sustinet, ut quandoque miraculi speciem afferat. Additur etiam in clysteribus colicorum unciæ pondere, præsentaneo auxilio, ubi à flatu aut frigiditate provenit morbus, & præsertim additis Theriacæ aut Mithridaticæ Antidoti binis drachmis: denique ad frigidos omnes affectus medicamentum magnoperè commendandum existit.

ANIMADVERSIONES.

Quas præcedens *aquæ cordialis temperatæ compositio*, easdem hoc *Elixir vitæ* redolet ineptias & absurditates: Constat etiam ex *novem diversis compositis*, adeoque ex *centum & sexaginta sex ingredientibus*, quorum potiora ter quaterve, imò sexies, vel septies, non secùs atque in ipsa Authoris Antidoto ponuntur. Errores autem crassissimi in hac compositione quoque commissi, maximam partem in *præcedentibus animadversionibus super aquam cordialem temperatam* detecti sunt, ex quibus tùm quivis facilè colligere poterit, quænam ex hujusmet compositionis ingredientibus destillationi apta vel inepta sint. Et ne tanta rerum preciosarum huic *Elixiri* destinatarum inutilis fiat deperditio, ac ut imposterum cùm sumptus, tùm labores compendifaciamus, aliam ex ipsissimis ingredientibus, iisque duntaxat, quæ destillationi assignatæ accommodata sunt, subnectam præparationem:

Utpotè

℞. *Cinamomi acutissimi* ℥iij,
Zingiberis ℥ß,
Santali citrini vel ligni Rhodii ℥iij,
Zedoariæ ʒvj,
Caryophyllorum,
Galangæ,

Nuc.

Nuc. Moschat.
Macis,
Cubebarum,
Cardamomi, ana ℥ß,
Piperis longi,
Nigri ana ʒij,
Sem. Coriandri ℥j,
Anisi,
Fœniculi,
Pastinacæ ana ʒvj,
Apii ʒij,
Rad. Angelicæ,
Caryophyllatæ,
Calami aromat.
Phu minoris ana ℥ß,
Pyrethri,
Asari ana ʒj,
Fol. Sclareæ sive Matris sylvæ,
Thymi,
Basilici,
Calaminthæ,
Pulegii,
Serpilli,
Menthæ,
Majoranæ ana recent. ℥vj,
Florum Rosarum recent. contus & sale conditarum ʒiij,
Salviæ,
Betonicæ,
Rorismarini,
Stœchad.
Borraginis,
Buglossi ana recent. ℥ij,
Cortic. Citri recentium extim. ℥ij.

Incisa & contusa crassiusculè infundantur *in* ℔*xij spiritus vini optimè rectificati*, stentque in infusione loco tepido per aliquot dies, postea destillentur in M. B. ad siccitatem *specierum* usque. *Capitello* verò vel *infundibulo rostri Alembici* immittantur sequentia in petia ligata, nimirùm

Radic. Doronici,
Ligni Aloës opt. ana ʒij,
Croci ʒj,
Moschi &
Ambræ ana ʒß.

Aquæ sive *spiritui prolecto* fragrantissimo & efficacissimo pro edulcoratione adde

Juleb rosati, secundum mentem nostram parati ℔*j,*

Et acquires *Elixir* multò præstantius & majoris efficaiæ, quàm si juxta *pomposam præscriptam compositionem* paratum esset.

AQUA EPILEPTICA LANGII.

℞. Florum Liliorum convallium manipulos duodecim.

Superfundatur mensura una semis vini Cretici aut Moschatelli, aut aliâs generosi, in eoque per dies quinque infusi maneant, mox vitreis organis tepentis aquæ balneo destillentur. Deinde

℞. Cinamomi drachmas sex,
Nucis Moschatæ unciam semis,
Piperis longi drachmas duas,
Florum Lavendulæ unciam unam,
Rorismarini,
Stœchadis ana unciam semis,
Cubebarum drachmas duas,
Visci quercini,
Radicum Pæoniæ,
Dictamni nostratis ana unciam semis.

Omnia crassiusculè contrita, rursus in superiore vino per dies octo macerentur loco aprico, postmodum destillentur ut suprà.

HÆc aqua præstantissima est ad epilepsiam, vertiginem & lethargum, non tàm ratione præservationis, omni tempore proximè quadram Lunæ antecedente, eandem usurpando, quàm ratione curationis, in ipso paroxysmo, & recollectis paululùm viribus, illam assumendo: etiam exteriùs illam applicando summæ efficaciæ & virtutis esse experientiâ constat.

ANIMADVERSIONES.

Pauca in hac *compositione*, ceu reliquis magis concinnâ correctione vel admonitione indigent, præterquam quod *flores Liliorum convallium cum vino Cretico* ad totalem exsiccationem, sive quousque aridi relicti in fundo cucurbitæ remanserint, per M. B. destillandi sint. *Fl. Lavendulæ & Rorismarini* recenter accipiendi sunt, &, si libet, etiam in paulò majori quantitate. Pro *Visco autem quercino*, si ejusdem *spiritus radicalis* violentiori igne prolectus & rectificatus substitueretur, longè

longè meliùs foret. *Radices Pæoniæ* possent jam *perfectæ destillatæ aquæ* minutim conscissæ denuò immergi, & aliquandiu in infusione relinqui, tandem ab ipsis per filtrum *aquæ* separari, quæ postea in vitro probè obturato servanda usui.

AQUA EPILEPTICA PUERORUM.

℞. Aquarum Cerasorum nigrorum,
Florum Tiliæ,
Pæoniæ,
Squamariæ ana uncias octo,
Tabularum manus Christi perlatarum uncias quatuor.
Misce ad usum.

Datur infantibus per se, vel cum superioris particula commixta, ad epilepticos insultus dentitionis ut plurimùm tempore, ob gingivarum crassitiem supervenientes, inhibendos & mitigandos.

ANIMADVERSIONES.

IN hac *mixtura* quod moneam, hoc unicum est, ut *aquæ denominatæ* sine ulla additione *aquæ communis* destillatæ addantur: Nam alioquin *aquæ stillatitiæ simplices*, quæ in Officinis prostant, plerumque exigui momenti sunt, nec illæ ipsæ in tanta quantitate, quâ communiter expetuntur, neque pro tali precio, quò à vulgo desiderantur, ritè & absque additione *aquæ communis* parari aut divendi queunt: Præstaret tamen, ut quilibet Pharmacopœus ex *selectioribus vegetabilibus*, quantitatem *aquarum stillatitiarum* dextrè & sine additione *aquæ simplicis* paratarum vel destillatarum in gratiam illorum, qui sanitatem æri præferunt, in promptu haberet.

AQUA PRO EPITHEMATE CORDIS NORIBERGENSIUM.

℞. Specierum Diamoschi dulcis,
Diambræ,
pro Epithemate cordis ana drachmas duas,
Rosarum rubearum odoratissimarum unciam unam,
Santalorum omnium ana drachmas duas,
Iridis Florentinæ drachmas tres,
Corticum Arantiorum,
Citriorum ana unciam unam,
Boli Armenæ Orientalis drachmas duas,
Aquæ Rosarum libras quatuor,
Vini odorati libram unam ac dimidiá,
Aceti Rosacei libram unam.
Incisis & contusis omnibus, infundantur & destillentur secundum artem.

IN ipsius cordis affectibus syncope & palpitatione, tùm etiam in febrili calore cor primariò occupante contemperando, præsentaneum remedium præstat.

HOc Epithema cordiale ex diligentissimo Dispensatorio Excellentissimorum Dominorum Medicorum Noribergensium desumptum, & in usum nostrum translatum est.

ANIMADVERSIONES.

NOn minoribus hæc compositio referta est erroribus, quàm superior illa *aquæ cordialis temperatæ*; proinde nec abs re erit, *animadversiones nostras* super eandem conscriptas etiam hùc trahere, præsertim ratione *lapidum preciosarum, Margaritarum, Coralliorum, Spodii, Serici tosti, & Boli Armenæ* (qui præcedentibus *lapidibus aut Perlis* in simili destillatione æqualis existit) nec non *aceti*, quòd in dissolutione *Coralliorum aut Margaritarũ* cum iisdem veluti coagulatur, aut in aliud ens transmutatus, & in fundo cucurbitæ remanens ejus aciditas, saltem inutile suum phlegma emittit. Ne multus autem sim, addam ex ingredientibus hujus compositionis, destillationi quodammodo aptis aliam formulam paulò præstantiorem, videlicet

℞. *Rosar. recent. incarnat. contusarum & sale conditarum ℥vj,*
Flor. Borraginis,
Buglossi recent. ana Mß,
Herb Melissæ citrariæ,
Basilici recent. ana Mij,
Rad. Iridis Florent. ℥vj,

Rad.

Rad. Zedoariæ ℥ß,
Galangæ ʒij,
Cortic. Arantior. recent. extim.
Citri recent. extim. ana ʒij,
Cinamomi optimi ℥ ʃß,
Macis,
Nuc. Moſchat. ana ℥ß,
Caryophyllorum,
Cardamomi cum capſulis ana ʒij,
Cubebarum ʒij.

Inciſa & contuſa groſſo modo infundantur in
Aquæ Roſarum odoratiſſimæ ℔iv,
Vini albi odorati & generoſi ℔jß,
Aceti Roſacei ℔ij.

Stent in infuſione loco calido diebus aliquot, poſtea ſpeciebus ſequentibus, utpote
Radicum Doronici,
Ligni Aloës opt. gummoſi ana ʒ j ß,
Croci ℈ij,
Camphoræ ℈j,
Moſchi &
Ambræ, ſi libet ana ℈ß.

In petia ligatis, & roſtri Alembici patentiori orificio prius immiſſis, fiat deſtillatio usque ad ſiccitatem *ſpecierum*, ne *acetum* in fundo remaneat: *Aquam* denique *prolectam preciosam* ad ſuos uſus ſtudioſè aſſerva.

AQUA FUMARIÆ COMPOSITA.

℞. Rad. Glycyrrhizæ raſæ unciam ſemis,
Polypodii quercini mundi drachmas ſeptem,
Herbarum Abſinthii Romani,
Cuſcutæ ana unciam unam,
Epithymi drachm. ſeptem,
Flor. Borraginis,
Bugloſſi,
Violarum ana unciam unam,
Roſarum unciam ſemis,
Myrobalanorum Chebulorum,
Citrinorũ ana drach. viginti,
Prunorum Ungaricorum enucleatorũ,
Paſſularum majorum enucleatarum ana libram ſemis,
Pulpæ Caſſiæ fiſtulæ,
Tamarindorum ana uncias duas.

Pulveriſanda pulveriſentur ſubtiliſſimè, reliqua verò incidantur & contundantur, & miſceantur, & infundantur in
Aquæ Fumariæ libris ſeptem.

Stent in infuſione in loco calido per octiduum, vaſe quotidiè exagitato, deinde adde
Succi Fumariæ depurati libras tres.

Deſtillentur in Balneo Mariæ igne lentiſſimo.

Ventriculum & hepar roborat, obſtructiones aperit, cutis morbos præcipuè ab humore ſalſo ac aduſto natos, ut pſoram, lepram, impetiginem atque ſerpiginem curat.

ANIMADVERSIONES.

Compoſitio hæc, ceu indigna, ut publicis Diſpenſatoriis inſeratur, non meretur, ut diu ejusdem correctioni & emendationi immoremur. Etenim ex *ſpeciebus ipſi deputatis*, utpotè quæ naturâ ſuâ ſatis violentam, ſine virium deperditione, coctionem pati poſſunt, & quarum etiam bona pars, antequam huic compoſitioni additæ fuère, jam ſufficienter cocta eſt, (nimirùm *pulpæ illæ Caſſiæ & Tamarindorum*,) impoſſibile eſt ulteriùs tam leni deſtillatione balnei *viribus ullis prædictam aquam* elicere. Relinquamus igitur has nugas, aliis magis neceſſariis ac utilioribus ſedulam noſtram operam accommodaturi.

AQUA HIRUNDINUM USITATA.

℞. Pullorum Hirundinum vivo corpore laceratorum, aut diſſectorum, numero viginti quatuor,
Viſci quercini uncias tres,
Sem. Pæoniæ excorticati unc. unam,
Rad. ejusdem uncias duas,
Aq. Liliorum convallium,
Flor. Sambuci,
Pæoniæ,
Tiliæ ana uncias triginta duas, ſeu menſuram civilem noſtratem.

Stent in infuſione loco calido, per horas viginti quatuor, deinde deſtillentur per Balneum Mariæ.

Reſervetur liquor ſtillatitius in uſum.

ADversus epilepticos insultus potens est, apoplexiam antevertit, vertiginem curat, incubo ac paralysi auxiliatur, ac infantium convulsionibus strenuè medetur.

HUjus descriptionis formula nobis hucusque usitata & consueta extitit, quam etiamnum retinemus, licet varii ejus aquæ parandæ modi prostent. Libuit autem alias duas formulas Medicis nostris probatas, hîc subjicere, ne publicum bonum in privatum commodum transtulisse videamur.

ANIMADVERSIONES.

NUllâ dubitationis anchorâ distentus teneor, si *aqua hac* ex *hirundinibus* dextrè elaboraretur, quod multum in denominatis affectibus præstare posset. Itaque ne quicquam, quod utile esse possit, intactum relinquamus, aut *corticibus* servatis, *nucleos* abjiciamus, procedamus hunc in modum. Nempè

℞. *Aquar. Liliorum convallium,*
Florum Sambuci,
Pæoniæ,
Tiliæ absq; additione
Aquæ simplicis destillatar ana ℔ijß.

Quibus in cucurbitam vitream infusis, immittantur *Pullorum hirundinum vivorum numero xxiv,* & statim apposito Alembico ac juncturis circumlitis relinquantur in loco tepido per diem unum vel alterum, postea destillando evocetur tota humiditas per Mariæ Balneũ ad siccitatem *pullorum*, qui exsiccati & quantum fieri potest deplumati, vel à plumis separati statim immittendi sunt retortæ vitreæ loricatæ, & aucto igne per gradus, ultimò luculentâ flammâ in vas recipiens aliud destillandi, quousque *universa eorum radicalis humiditas cum sale volatili & oleo fætido* expulsa sit: Queîs peractis, *spiritus cum sale volatili* (quod in ipso dissolvitur,) ab *oleo fætido* separatus binis vicibus rectificandus, (saltem ad medietatem, ratione *salis volatilis*, quod statim & primò prodit;) & cum *aqua superiùs destillata* conjungendus est: Quibus tandem reliqua etiam infundantur incisa & contusa, utpotè

Visci quercini ℥iij,
Sem. Pæoniæ excort. ℥j,
Radicum ejusdem ℥ij,
Sem. Coriandri ℥j, } ad obtundendum odorem
Macis, } salis volatilis ex pullis
Cubebarum ana ℥ß. } hirund. prolecti.

Destillentur iterùm in M. B. vel arena ad siccitatem *specierum*. Ex *residuo* beneficio *spiritûs vini* conficiatur *extractum*, quod unà cum *prolecta aqua* asservari, & si lubet etiam apoplecticis ac epilepticis propinari potest.

AQUA HIRUNDINUM COMPOSITA MINOR.

℞. Hirundinum ut suprà vivis corporibus discerptarum numero quadraginta,
Folior. Rutæ recentis manipulos duos,
Castorii unciam,
Vini libras tres.
Destillentur in Balneo Mariæ, ut artis est.

EPilepticos paroxysmos abrumpit, ac comitiali morbo perculsos exsuscitat.
Validior est quæ sequitur.

ANIMADVERSIONES.

HÆc ipsa *aqua* ut efficaciter in epilepsia, & congeneribus affectibus suas operationes exerceat, paranda est juxta modum in *animadversionibus antecedentibus* edoctum, destillando nimirum ex *pullis hirundinum*, postquam jam in *vino* suffocati, vinumque ab ipsis abstractum fuerit, *sal eorum volatile*, quod rectificatum *aquæ destillatæ* jungendum, & additis reliquis *speciebus*, nec non quibusdam *odoriferis* ad odorem ingratum cùm *salis volatilis*, tùm *Castorii* infringendum, de novo destillatio instituenda est.

AQUA HIRUNDINUM COMPOSITA MAIOR.

℞. Pullorum Hirundinum vivo corpore disceptorum numero quadraginta,
Castorii unciam unam semis,

Sem.

Sem. Pœoniæ,
Rad. ejusdem,
Viſci quercini ana uncias duas,
Rad. Dictamni albi unciam unam,
Foliorum Rutæ,
Florum Sambuci,
Tiliæ,
Liliorum convallium,
Anthos,
Paralyſeos ana manipulum unum,
Cinamomi acuti drachmas tres,
Cubebarum,
Macis,
Ligni Aloës ana drachmas duas,
Vini albi odoriferi libras octo,
Aceti Scillitici libras duas.

Macerentur per triduum in vaſe vitreo probè clauſo, poſtea lento igne per cineres aut Balneum Mariæ deſtillentur. Liquori ſtillatitio huic poſtmodum addendo

Spiritûs Vitrioli rectificati & ex arte præparati, quantum ſatis pro acore fuerit. Reponatur.

Crebri meatus potenter reſerat, obſtructiones ventriculorum ejus aperit, convulſionem, ſpaſmum, paralyſin, apoplexiam, epilepſiam, morbumq; comitialem, ejusq; inſultus reprimit ac abrumpit, & hos quidem affectus non qualitate ſolùm manifeſtâ, ſed etiam à proprietate pellit: Verùm adultis potiſſimùm uſurpanda, uteri quoque affectus ac ſuffocationes plurimùm juvat. Quibus Caſtoreum odoris offenſam parit, iÿ Ambræ aut Moſchi nonnihil adjicere, eamq; modico Saccharo dulcorare poterunt, ut evadat jucundior.

ANIMADVERSIONES.

IN deſtillatione hujus *aquæ laudabilis* omnimodè imitari poſſumus modum in ſuperioris *aquæ hirundinum uſitatæ animadverſionibus* edoctum: Nimirùm, poſtquam *pulli hirundinum* in *vino* ſuffocati vel ſubmerſi, & cum eo deſtillati ſunt, *ſal volatile* ex ipſis eliciendum, & *aquæ deſtillatæ* commiſcendum eſt: Quo facto, additis cæteris *ſpeciebus & Aromatibus* deſtillatio reiteranda, demùm ex *ſpeciebus reſiduis extractum* conficiendum, quod urgente neceſſitate, unà cum *aquâ* propinari poterit. Quin etiam ratione *aceti Scillitici & ſpiritus Vitrioli* ultimò addendorum, ſi mihi res committeretur, ego pro *aceto Scillitico ſuccum Scillæ crudæ, vel aquam florum Tiliæ aut eorum etiam ſuccum,* & pro *ſpiritu Vitrioli* (qui admixtus *aquæ ſal volatile hirundinum* in aliud ens commutat) *phlegma* vel potius *ſpiritum Vitrioli volatilem ſulphureum, à proprio ſuo ſpiritu acido ſemel atque iterùm rectificatum,* ſubſtituerem, & quidem non ſine prægnanti ratione, cùm *ſpiritus hic Vitrioli ſulphureus dicto ſpiritu acido & corroſivo* in affectibus apoplecticis & epilepticis longè efficacior ſit, & magis appropriatus.

LAC VIRGINEUM.

℞. Aluminis crudi unc. quatuor.
Decoquantur ad tertias in aquæ fontanæ libris duabus:
Poſtea
℞. Lithargyri libram ſemis,
Aceti vini libram unam ſemis.

Decoquantur ad remanentiam libræ unius: colentur & commiſceantur ambæ aquæ, ac ſpatulâ tamdiu agitentur, donec albeſcant.

Coſmeticum eſt medicamentum, cuti perpoliendæ, ac manibus lævigandis accommodum, faciem tergit, lentigines delet, cutis infectiones adimit, nec non ſerpigines, lichenas, impetiginesq; perſanat.

AQUA LITHARGYRI.

℞. Aceti acerrimi libras quinque,
Lithargyri Auri,
Argenti ana uncias quatuor.

Stent in infuſione in vaſe vitreo per biduum, poſtmodum acetum extilletur per Alembicum, quod aſſervetur. Deinde
℞. Aluminis plumoſi,
Salis Gemmæ ana drachmam unam,
Thuris maſculi unciam ſemis,
Camphoræ ſcrupulos duos,
Aquæ Roſarum libram unam,
Olei Tartari uncias ſex.

Terenda terantur, ſtentque ſimul in infuſione per horas viginti quatuor, rurſumq; ab his aqua per Alembicum eliciatur.

ANIMADVERSIONES IN LAC VIRGINEUM ET AQUAM LITHARGYRII.

SI quâ alicui voluntas erit præparationem hujus *Lactis virgine* juxta modum præscriptum instituere, per me licebit. Et quantumvis *solutiones Aluminis & Lithargyrii* se invicem præcipitent, ut neutrum horum suas operationes proprias ritè exserere possit, nihilominus tamen illa ipsa ità mixta refrigerando, fucatámque cuti albedinem inducendo nonnihil præstare possunt. *Aquæ autem Lithargyrii præparatio* per destillationem stupidissima est. Etenim *Saccharum Saturni* sive *sal Lithargyrii auri & argenti*, quod beneficio *aceti destillati* solvitur vel extrahitur, si vel centies destilletur, semper tamen in fundo remanet, prodeunte duntaxat in destillatione solo *aceti phlegmate inutili*. Cæterùm, qui *Alumen plumosum* ceu rem fixissimam, item *sal Gemmæ*, nec non *oleum Tartari* (quod nihil aliud est quàm *sal Tartari*, humiditate aëris attractâ resolutum,) simplici hac destillatione per Alembicum pellere nôrit, næ is mihi magnus erit Apollo. Itaque ex binis hisce destillationibus solam *aquam Rosarum*, *Thuris ac Camphoræ odore* nonnihil imbutam, unà cum *phlegmate aceti* acquires; Adeoque necessum erit, ut solis coctionibus vel infusionibus, intermissâ destillatione, contentus sis, & in fine demùm *Camphoram* f. a. & *aquam Rosarum* admisceas.

AQUA MASTICHINA.

℞. Mastiches uncias quatuor,
Macis elect. uncias duas,
Caryophyllorum unciam unam,
Cinamomi unciam semis.

Pulverisentur omnia & commisceantur, deinde affundantur illis

Vini Malvatici libræ duæ.

Stent in infusione per triduum, postea destillentur in arena igne lento, donec aquosus humor exierit, deinde fortiori, ultimò verò fortissimo, & quilibet liquor servetur seorsim.

FAcultatem ventriculi concoctricem & retentricem confortat, ciborum fastidium absumit, nauseam, singultum, vomitum, & choleram morbum profligat.

ANIMADVERSIONES.

PErplacet equidem præ multis aliis hujus *aquæ Mastichinæ compositio*; id verò unicè circa ipsius præparationem desidero, quod de eo, quomodo scilicet hæc ipsa *aqua* dextrè destillanda sit, & an *liquores*, qui ultimò igne violento & fortissimo prodibunt, empyreuma redolentes, nec non *oleum fœtidum*, à *Maci*, *Mastiche*, *Caryophyllis & Cinamomo* priori grato odorifero & præstantissimo *liquori* commiscenda sint, ne tantillum quidem meminerint, abundè se muneri suo satisfecisse putantes, quod quemlibet *liquorem* à destillatione seorsim asservandum esse innuerint: Ast mehercle hoc ad efficiendam gratam, efficacem & ventriculum insigniter roborantem *aquam* nullatenus sufficit, quin aliâ viâ & quidem saniori procedendum erit, si voti nostri compotes fieri anhelamus; videlicet

℞. *Species omnes & singulas prout in compositione præscripta enumerantur.*
Quibus superaffunde
Vini Malvatici ℔ ij.

Et post triduanam digestionem destilla per M. B. ad siccitatem usque: *Residuis speciebus* à destillatione denuo affunde

Spiritûs vini optime rectificati ℔ ij.

Stent in infusione loco calido per unum aut alterum diem, postea *filtratam colaturam*, priori *aquæ destillatæ odoriferæ* commisce: *Mixturam hanc* iterum filtra, sicque usui asserva. Si autem ad combustionem usque (uti quidem illorum mens est) *prædictæ species* destillarentur, multum quidem *olei fœtidi* redderent, *aquæ* tamen nunquam permisceri posset; Et si quis fortè tale *oleum* desideraret, pro externa ventriculi inunctione, is ex *Mastiche* per se *oleum* elicere, eodémque ventriculum inungere posset, *aqua* verò sive *essentia illa superior odorifera* grataque & efficacissima erit ad usus internos, nec minus etiam utilis, si

lis, ſi in languida conſtitutione ventriculi externè ejuſdem regioni cum *pane* ſaltem applicetur.

AQUA MERCURIATA.

℞. Ceruſſæ Venetæ uncias duas,
Aluminis crudi unciam unam ſemis,
Salis Nitri,
Ammoniaci ana drachmas duas,
Lithargyri unciam unam,
Zingiberis drachmam unam ſemis,
Mercurii ſublimati unciam unam,
Aquarum Solani,
Plantaginis,
Roſarum albarum ana unc. tres,
Centinodiæ uncias quatuor,
Aceti acerrimi libram unam.
Miſce & bulliant parum.
Servetur in vitro ad uſum ſine colatura.

Cutis defœdationi, puſtulis, verrucis, ficubus, ſerpigini, ſcabiei malignæ, fiſſuris in volis manuum & plantis pedum conducit, ulceribus inprimis venereis penicillo leniter contactis illita mirificè prodeſt.

ANIMADVERSIONES.

SI ſaltem ex aliquibus & ſelectioribus huic *compoſitioni Mercuriatæ* deſtinatis ſpeciebus competens fieret mixtura, non dubito, quin exinde potens exſurgeret, ad nonnullos enumeratorum affectuum externorum integrè curandos medicamentum: Verumenimverò ingentem illam rerum apertè inter ſe pugnantium commixtionem nullo modo probare poſſum: Unum enim ab altero præcipitatur, atque hoc modo eorum vires reciprocè infringuntur, vel etiam penitus annihilantur; ut manifeſtè videre eſt in *eſſentia Lithargyri & Ceruſſæ* per acetum extracta, quæ per addita *Salia* & *Mercurium* denuò præcipitatur, & eo ipſo in virtutibus ſuis diminuitur. Sin itaque aliam aliquam exoptas ad denominatos affectus *aquam* vel *mixturam* præſtantiorem, minusque doloriferam mira interim præſtantem, tàm in antiquis ac ſordidis, quàm recentibus ulceribus, fiſtulis ac vulneribus, etiam ubi alia *unguenta* plurima & *Balſama* etiam efficacia nequicquam profecerunt, quamque ob id ſemper in ſecretis habui, en fideliter tecum communico talem!

℞. *Aquæ Plantaginis vel Millefolii*
aut quod meliùs eſt,
Succi Plantaginis vel Millefolii,
hisque etiam non exiſtentibus
Decocti ſaltem eorundem ℔ j ℥ij,
Aloës Succotrinæ ʒvj,
Mercurii ſublimati ʒß *vel* ℈ij.

Fiat una ſaltem atque altera ebullitio, tùm reſidere permitte, quia de *Aloë* nonnihil præcipitatur, poſtea decantetur, addaturque *mellis Roſati ſimpl.* ℥jß. Et mixturâ hâc utere cum linteolis duplicatis in eadem madefactis: et tali modo parata vix ullum infert dolorem Si quà tamen vulnus vel ulcus eſſet in partibus nervoſis, quibus *Mercurius* inimicus (licet ego nunquam hujus *mixturæ Mercurialis* effectum infelicem obſervaverim;) poſſet loco *Mercurii*, ſubſtitui *Saccharum Saturni*, *vel etiam Alumen crudum*, in majori tamen quantitate, cum illo longè mitiora ſint. Potentiorem etiam ſi quis *hanc mixturam* exoptaret, poſſet doſin *Mercurii ſublimati ad* ʒj *vel* ʒjß augere.

AQUA MIRABILIS LANGII.

℞. Florum Primulæ veris,
Roriſmarini,
Folior. Majoranæ,
Ivæ artheticæ ana manipulum unum,
Specier. Diamoſchi,
Diapliris,
Diambræ ana unciam ſemis,
Confect. Anacardinæ unciam unam,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Nucis Moſchatæ,
Caryophyllorum,
Macropiperis,
Carpobalſami ana drachmam unam,

Rad. Acori,
Ireos,
Aristolochiæ rotundæ ana unc. unam semis,
Sem. Sileris montani,
Pæoniæ,
Fœniculi ana drachm. unam,
Aquæ herb. Paralyseos,
Salviæ,
Betonicæ ana libram unam,
Florum Tiliæ libram unam sem.
Serapini,
Opopanacis,
Myrrhæ,
Gummi Juniperini ana drachmam unam semis.

Stent omnia simul mixta in infusione per dies octo, postea extrahantur per Alembicum ter in cineribus calidis, vel vapore, sive balneo sicco.

Est mirabilis juvamenti in præservatione ab apoplexia & omnibus ægritudinibus nervorum frigidis, curans paralysin, torturam, spasmum, & mirabiliter loquelam restituens.

ANIMADVERSIONES.

Mirabilis hujus *aquæ Langii compositio* æquè mirabiliter, uti superior *aqua cordialis temperata*, nescio ex quot quibusvé ingredientibus consarcinata est, cùm qua etiam omnimodè convenit, tùm quoad inutilem plurimarum rerum additionem, scilicet *Margaritarum Coralliorum, Spodii & Serici tosti* (quæ species Diamoschi & Pleres Archont. ingrediuntur,) nec non *Myrobalanorum, Anacardiorum, mellis & butyri*, (quæ sunt ex numero eorum, ex quibus *confectio Anacardina* composita est:) tùm etiam ratione farraginis ingredientium, quorum pleraque bis, ter, quatervé, imò quinquies *huic compositioni* inseruntur, & quidem in tàm exigua quantitate, ut, si exacta computatio institueretur, inveniremus unamquamque dosin vix tantillum de hoc vel illo capere posse; & ut summatim dicam, indigna est hæc tam miris modis *conglomerata compositio*, ut operam nostram in erroribus ejusdem enucleandis occupemus: Relegantur igitur *animadversiones nostræ in præfatam aquam cordialem temperatam*, & alias similes speciosas compositiones factæ, quibus hæc ad amussim respondet.

Aliam hujus aquæ præparationem dexteriorem subjungere operæ precium non duximus, cùm similium aquarum ad eosdem, quibus hæc dicata est, affectus conscriptarum, jam tùm in hoc Dispensatorio ingens sit ubertas, quibus juxta nostras *animadversiones* præparatis facilè quilibet contentus esse, aut secundum easdem, hujus *aquæ* concinniorem compositionem & præparationem eruere poterit.

AQUA NEPHRITICA D. D. JOHANNIS GEORGII BRENGGERI.

℞. Rad. Althææ,
Ononidis,
Petroselini,
Malvæ,
Saxifragiæ ana uncias duas,
Sem. Ceparum,
Cynosbati,
Fœniculi,
Milii Solis,
Urticæ ana unciam unam,
Baccar. Alkekengi,
Hederæ,
Juniperi,
Cort. Frangulæ,
Tamarisci ana unciam semis,
Ligni Guajaci,
Nephritici,
Sassafras,
Cinamomi,
Macis ana drachmas tres.

Infundantur in vini Malvatici libris quatuor, & spiritûs vini libris duabus, per quatuordecim dies, exprimantur, expressis adde

Succi Fragorum,
Limonum,
Asparagi,
Raphani,
Veronicæ ana libram semis,
Nucleor. Cerasorum,
Persicorum,
Prunorum sylvestrium,
Pulveris contra calculum,

Tere-

Terebinthinæ Venetæ ana drachmas duas.
Deſtillentur, ut artis eſt.

Obſtructiones renum aperit, ſabulum ex iisdem & ureteribus propellit, terreſtrem ſubſtantiam, calculorum renum & veſicæ genitrioem diſſolvit, & lapillos jam procreatos ſenſim conterit, & in arenulas redactos educit; difficultatem inſuper urinæ facilitat, acrimoniam ejusdem mitigat, mictionis variis vitiis occurrit.

ANIMADVERSIONES.

Nauſeam mihi movent conſimiles *inſulſæ compoſitiones*, quoties eas intueor, & miror magis, quòd tam ſpecioſis encomiis ornatæ ſint: Pauca quippè ſunt, præſertim hujus, de qua nunc agimus, compoſitionis ingredientia, quæ cùm deſtillantur, aliquid virtutis è ſe expromunt, reliquorum verò virtutes intactæ in fundo remanent: Itaque ſi vel pauxillum ſaltem ex hac farragine elicere animus eſt, neceſſum erit, ut peractâ deſtillatione ad ſiccitatem usque, *ex relictis in fundo ſpeciebus*, beneficio *ſpiritus vini extractum* conficiatur, quod ipſum *aquæ deſtillatæ* jungi, aut ſeorſim aſſervatum unà cum illa, quoties uſus poſtulat, propinari poterit.

AQUA USITATA AD OCULOS.

℞. Aloës hepaticæ,
Sarcocollæ ana drachmam unam,
Camphoræ,
Croci Orientalis ana drachmam ſemis.
Pulveriſentur omnia per ſe minutiſſimè: adde
Vini Cretici,
Aquæ Roſarum ana uncias ſex.
Bulliant in duplici vaſe ſecundum artem.

Morbis oculorum deſtinata, inflammationes, affluxus, nebulas, puſtulas, & maculas eorum ſanat.

ANIMADVERSIONES.

Mixturam hanc *Ophthalmicam*, qui voluerit ad præſcriptum modum parare poterit, quantumvis non opus eſſe arbitrer, ut fiat ebullitio in vaſe duplici, quin abundè ſuffecerit infuſio & digeſtio in vaſe vel phiala clauſa, ne ſpirituoſiores *vini & aquæ Roſarum* partes coquendo exhalent.

AQUA ODORIFERA.

℞. Herbarum Menthæ criſpæ;
Majoranæ,
Baſiliconis,
Thymi ana manipulum unum,
Flor. Lavendulæ,
Roſarum rubearum,
Spicæ Nardi,
Origani ana pugillos duos,
Ireos Florentinæ,
Cinamomi ana unciam ſemis,
Caryophyllorum,
Macis,
Styracis Calamitæ,
Aſæ dulcis ana drachmas tres,
Gummi Ladani drachmas duas,
Ligni Rhodii unciam ſemis,
Aloës drachmam ſemis,
Vini Malvatici,
Aquar. Roſarum,
Corticum Citri,
Majoranæ,
Liliorum convallium,
Spicæ vulgaris ana uncias ſex,
Aceti Lavendulæ,
Roſarum,
Rubi Idæi,
Sambucini ana uncias tres.
Stent in digeſtione per decem dies, deſtillentur lege artis: In deſtillato ſuſpendatur ſacculus alboſericus, qui Santali citrini, Zibethi, Moſchi, Ambræ ana ſcrupulum ſemis contineat.

Debet etiam parari ſine contentis iſtis ſacculi, nomine aquæ odoriferæ incompletæ, pro averſantibus dictos iſtos odores.

Mirâ & ſingulari virtute excellentis fragrantiæ & ſuaviſſimi odoris ipſum cerebrum penetrat, ibidemq; ſpiritus animales reficit: partibus externis impoſita, per continuum arteriarum pulſum etiam cordi communicatur, illudq; jucundiſſimè refocillat.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

Haud inelegans est *aquæ hujus odoriferæ compositio*, quam tamen si adhuc præstantiorem conficere velis, accipias *herbas & flores recentes*, pro *aqua* autem *Rosarum*, *spiritum earundem : Styrax & Ladanum, lignumq; Aloës* nodulo inclusa capitello vel ejus rostro unà cum *Moscho & Ambra* (si expetantur, aut medietati saltem *aquæ*,) imponas, atque hoc modo acquires *aquam fragrantissimam & efficacissimam.*

AQUA PANACIS HERACLEI COMPOSITA.

℞. Rad. Pæoniæ decrescente Lunâ collect. uncias tres,
Sem. ejusdem unciam unam semis,
Papaveris albi unciam unam,
Sileris montani,
Visci quercini una uncias quatuor,
Myrrhæ electæ,
Castorii ana unciam semis,
Rad. Levistici,
Dictamni albi,
Zedoariæ ana uncias duas.

Infundantur per dies decem in loco calido, fimo aut arena, in aquæ Melissæ Majo mense extillatæ libris quatuor, & vini aromatici odorati libris tribus. Postmodum lege artis destillentur.

Uterinis affectibus medetur, præsertim verò præfocationibus ac epilepsiæ per consensum matricis natæ, menses itidem ac secundas pellit, & flatus uteri dissipat.

ANIMADVERSIONES.

Præstantissimum & efficacissimum medicamen è *compositionis hujus ingredientibus* ad denominatos affectus parari posset, si juxta modum nostrum jam aliquoties indigitatum ex iisdem *essentia* conficeretur : Nimirùm destillando ex enumeratis selectioribus *speciebus*, addito *vino odorifero & aquâ Melissæ* absq; additione *aquæ simplicis destillatâ*, *aquam spirituosam fragrantissimam* : Deinde ex *residuis speciebus* beneficio *spiritus vini extractum spissum* conficiendo, quod *aquæ spirituosæ superiori* jungatur, sicque digestione brevi *essentia* paretur, quæ filtrata tandem asservetur usui.

AQUA PHYSOGONA.

℞. Seminis Anisi probè contusi libras duas,
Dauci sylvestris unciam unam,
Cinamomi acutissimi uncias duas,
Nucis Moschatæ,
Macis,
Galangæ,
Caryophyllorum ana drachmas duas.

Trita infundantur in vini Malvatici libris quatuor, per biduum aut triduum in loco calente. Deinde destillentur lege artis.

Ventositates à frigidis & crassis humoribus subortas dissipat, ventriculi rugitus dispellit, & intestinorum à flatibus distentorum murmura discutit.

ANIMADVERSIONES.

Hæc *aqua* optimè juxta præscriptum modum destillari potest: omnium enim ingredientium virtus & efficacia in subtili partium tenuitate consistit, quæ tùm facilè unà cum *vino Malvatico* destillatione per Alembicum elici poterit. Unum tamen huic *compositioni* inest, quod aliquatenus scrupulum mihi movet, nimirùm additio illa *seminis Anisi ad duas integras libras*, quod pondus sanè factâ comparatione ad *reliquas species & vinum Malvaticum* proportionem excedit, existimo tamen σφάλμα esse typographicum; sufficient autem *seminis Anisi* ℥*iv, vel* ℥*v*, ad summum : Destillatio peragenda est in M. B. vel in segmentis lignorum aquâ irroratis, usque ad siccitatem specierum.

AQUA STAPEDIANA PRIMA.

℞. Theriacæ Andromachi,
Mithridatii Damocratis ana uncias sex,
Pulv. Elect. de Bolo apud Joubertum,
Bezoardici apud Nicolaum ana uncias duas,

Aquæ

Aquæ vitæ per balneum bis deſtillatæ,
Vini Malvatici,
Aceti Rutacei ana libram unam,
Succi rad. Pimpinellæ,
Limonum ana uncias ſex.

Deſtillentur ſimul in balneo, ac ſtillatitio huic liquori conſervato in phiala vitrea immiſce Theriacæ uncias ſex, maneantque ſic ſimul omnia, ut in fundo quieſcat Theriaca.

IN peſte morbisq; malignis mirificas vires obtinet, ſudores potentiſſimè movet; unde venenatam materiam omnem disjicit, valetq; plurimùm tàm in curatione, quàm in præſervatione.

AQUA STAPEDIANA SECUNDA.

℞. Conditi pro familia libras duas,
Aquæ vitæ ſemel in balneo extractæ,
Vini Malvatici,
Aceti Rutacei,
Succi rad. Pimpinellæ,
Limonum ana libram unam.

Deſtillentur in balneo, ac extillato liquori permiſce Theriacæ Andromachi uncias quatuor, reſideat in fundo Theriaca.

ANIMADVERSIONES IN AQUAM STAPEDIANAM PRIMAM ET SECUNDAM.

QUàm inepta res ſit, *Theriacam & Mithridatium, ſpecies, quas Bolus Armena, Lapidesq; precioſi, aliaq; præparata* ingrediuntur, item *Syrupos & conſervas*, utpotè quæ maxima ex parte è *Sacharo* conſtant, nec non *fructus*, qui violentam etiam coctionem ſine viriũ ſenſili jacturâ ferre queunt, leni alicui deſtillationi ſubmittere, jam ſat ſuperq; in præcedentibus *animadverſionibus aquarum Chyloſtagmatis Mindereri, Cordialis temperatæ, Balſami embryonum*, aliarumq; ſimilium demonſtravimus, quò benevolum Lectorem brevitatis ergò ablegamus. Proindè conſultiùs fore exiſtimo, ut ex ambarum harum compoſitionum ingredientibus infuſa ſaltem faciamus, absque ulla deſtillatione, quippe quæ in *peſte aliisq; morbis malignis* ipſis eorundem *aquis* longè efficaciora erant.

AQUA STOMACHICA.

℞. Cinamomi acutiſſimi,
Caryophyllorum ana drachmas decem,
Calami Aromatici,
Galangæ ana unciam unam,
Zedoariæ,
Zingiberis ana drachmas ſex,
Macis,
Nucis Moſchatæ,
Baccarum Lauri decorticatarum ana unciam ſemis,
Coſti Arabici,
Piperis Longi,
Nigri,
Seminum Aniſi,
Fœniculi ana drachm. tres,
Maſtiches electæ,
Olibani electi,
Myrrhæ ana drachmas duas ſemis,
Corticum Arantiorum,
Citri ana drachmas duas,
Ligni Aloës optimi drachmam unam ſemis,
Santali albi,
Citrini ana drach. unam.

Incidantur groſſo modo & contundantur, mixtis omnibus ſuperfundantur
Vini Malvatici menſuræ quatuor.
Macerentur per octiduum in vitro benè clauſo, deinde deſtillentur in balneo Mariæ. Liquor egreſſus ſervetur uſui.

VItia concoctionum in ſtomacho emendat, imbecillitatem ejusdem corrigit, humores crudos ex pituita & bile, ipſis ventriculi tunicis impactos incidit, & attenuat, ructus atque flatus in ventriculo obortos tollit & diſſipat.

ANIMADVERSIONES.

EFficacior hæc *aqua Stomachalis* redderetur, ſi cum *extracto ex reſiduis à deſtillatione ſpeciebus parato* nonnihil acueretur, aut ſi ad minimum *Maſtiche, Olibanum, Myrrha, lignumq; Aloës* in petia ligata ſub ipſa deſtillatione, Alembici roſtro immitterentur. Poſſet etiam ad ſaporem gratum conciliandum *Syrupis de Cinamomo, & de corticibus Citri*, juxta noſtras *animadverſiones* confectis, illa edulcorari.

AQUA THERIACALIS BEZOARDICA.

℞. Rad. Valerianæ,
Tormentillæ,
Pimpinellæ,
Bardanæ,
Gentianæ,
Petasitis ana unciam unam sem.
Angelicæ,
Dictamni albi ana unciam unam,
Enulæ Campanæ,
Zedoariæ,
Aristolochiæ rotundæ ana unciam semis,
Cortic. median. Fraxini manipulos quatuor,
Herb. Betonicæ,
Veronicæ,
Scabiosæ,
Cardui Benedicti,
Hyssopi ana manipulum unum & semis,
Acetosæ,
Agrimoniæ,
Fumariæ,
Rutæ,
Centaurii minoris ana manipulum unum.
Incidenda incidantur, & contundenda contundantur, ac infundantur in
Vini albi Neccarici mensuris quatuor, et
Aq. Valerianæ,
Scabiosæ,
Acetosæ ana mensurâ unâ.
Adde
Theriacæ Andromachi, & communis ana unciam unam semis,
Electuarii de Ovo unciam unam,
Boli Armenæ pulver. unciam semis.
Destillentur omnia lento igne, in Alembico benè occluso, servetur usui.

Præstans est hæc aqua in pellenda lue pestifera, commotis nimirum & prolectis sudoribus sumpta: manè à jejuno dimidii cochlearis mensurâ pota, præservativum est celebre, malignis quoque febribus potenter resistit, & adversatur.

ANIMADVERSIONES.

Æqualis est hæc *compositio superiori Chylostagmati Diaphoretico Minderèri*, iisdemque scatet erroribus: Itaque juxta *animadversiones nostras* super illud ipsum conscriptas, etiam hujus *aquæ Bezoardicæ* dexterior præparatio commodè institui poterit; Destillando nimirum *aquam* ex omnibus ingredientibus, exceptâ *Theriacâ* & *Electuario de Ovo*, ex residuis verò *speciebus* beneficio *spiritus vini* conficiendo *extractum* justæ consistentiæ, quod illicò *aquæ prædictæ* commisceri, vel etiam seorsim asservari & tempore necessitatis cum eâdem propinari potest. *Theriaca* tùm ipsius *Andromachi* tum *communis*, item *Electuarium de Ovo*, præfato *extracto* vel *aquæ destillatæ* superiori quidem admisceri queunt; melius autem foret, si similia *Electuaria* postulante demùm necessitate *aquis & essentiis* commiscerentur.

TINCTURA ROSARUM SICCARUM.

℞. Florum Rosarum rubearum unciam semis,
Aquæ fontanæ puræ libras duas,
Spiritus Vitrioli vel Sulphuris rectificati drachmam semis.
Stent simul in balneo Mariæ tepido per horas quatuor: postmodum in colatura rubicundissima dissolvantur Sacchari finissimi unciæ sex, & denuo per chartam bibulam trajiciantur.

In febribus, aliisq; caloribus præternaturalibus insigne refrigerativum, adeoq; ipsi hepati confortativum existit, ventriculi etiam bonam digestionem promovet.

ANIMADVERSIONES.

Tinctura hæc paratu facilis est, cum *aqua* scilicet *ferventi*, *Rosis* superaffusâ, additaque *Sacchari & spiritus Vitrioli* quantitate competenti, pro grata aciditate: *Extractam tincturam* denique vase cui inest, benè cooperto, spontè refrigerari finito.

AQUA VITÆ COMPOSITA.

℞. Cinamomi electi ℥ß,
Zingiberis ʒj,

Caryophyllorum,
Nucis Moschatæ,
Granorum Paradisi ana unciam semis,
Ligni Aloës,
Macis,
Piperis longi ana drachm. duas,
Florum Salviæ odoratæ libram unam,
Cardamomi,
Masticheś,
Cubebarum,
Calami Aromatici,
Galangæ ana drachm. unam semis,
Florum Rosarum rubearum drachm. duas,
Citrariæ unciam semis,
Corticum Citri drachmas sex,
Baccarum Lauri unciam semis,
Stœchadis Arabicæ drachm. quatuor,
Rorismarini,
Majoranæ,
Lavendulæ,
Melissæ,
Betonicæ ana drachmas sex,
Rutæ unciam semis,
Castorii,
Spicæ Indicæ ana drachmam unam.

Pulverisentur omnia grosso modo, & infundantur per decem dies in vini sublimati optimi libris decem. Destillentur lento igne in Alembico benè obturato, cui infundatur in petia

Ambræ cineritiæ,
Moschi Alexandrini ana drachma semis.

Servetur optimè, ne evaporet

Omnes in universum corporis vires firmat, spiritus reficit, cor recreat, animi deliquia pellit, syncopas delet, vitales spiritus reficit, nec non calorem nativum languentem exsuscitat.

ANIMADVERSIONES.

Insignis hæc compositio, pompos am illam *Elixiris vitæ Matthioli* compositionem longè superans, absque ulteriori correctione confici potest: Attamen *lignum Aloës* gummosum & odoratum, *Mastiche* item, *Moschus & Ambra*, in petia ligata Alembici rostro imponenda sunt, ac ultimò etiam prolecta *aqua vitæ Syrupo aliquo*, vel *Cinamomi* vel *Citri*, aut *Julepo Rosarum*, juxta modum nostrum in *animadversionibus ejusdem* edoctum, parato, ad saporis gratiam edulcoranda erit.

Cæterùm in assignato excessivo pondere *Salviæ* florum suspicor commissum esse vitium typographicum; nulla enim hujus *ad reliquas species & liquorem affundendum* est proportio: Meo judicio sufficiet unciam unam vel duas ad summum dictorum *florum* recepisse; leves enim sunt, & ex uncia una ipsorum satis magna exsurgit quantitas.

AQUÆ CUM VINO.

Aqua Absinthii,
Agrimoniæ,
Betonicæ,
Cardui Benedicti,
Cinamomi,
Eupatorii Avicennæ,
Lavendulæ,
Liliorum convallium,
Melissæ,
Pulegii,
Salviæ hortensis,
Veronicæ.

AQUÆ DESTILLATÆ SIMPLICES.

Aqua Acetosæ,
Acetosellæ,
Agrimoniæ,
Anagallidis,
Angelicæ,
Artemisiæ,
Baptiseculæ,
Betonicæ,
Betulæ arboris,
Borraginis,
Buglossi,
Bursæ pastoris,
Cancrorum cum sale Armon.
Caponis,
Cardui Benedicti,
Cardui B. Mariæ,
Caudæ equinæ,
Centaurii,
Centinodii,
Chelidoniæ,
Cerasorum nigrorum,
Chærefolii,

Chamomillæ,
Cichorii,
Cinamomi,
Consolidæ regiæ,
Cornu cervi ex apicibus,
Corticum Citri,
Crassulæ,
Ebuli ex baccis,
Endiviæ,
Euphrasiæ,
Eupatorii Avicennæ,
Fabarum ex floribus,
Farfaræ,
Fœniculi,
Fragorum ex fructu,
Fumariæ,
Gentianæ ex radicibus,
Hederæ terrestris,
Hirundinum,
Hyssopi,
Ivæ artheticæ,
Lactucæ,
Lapathii acuti,
Lavendulæ,
Levistici,
Linariæ,
Lilior. convallium ex floribus,
Lilior. alborum ex floribus,
Ligustri florum,
Majoranæ,
Malvæ,
Mellis,
Meliloti,
Melissæ utriusque,
Menthæ,
Nymphææ ex floribus albis,
Nasturtii,
Omnium florum,
Ononidis,
Papaveris utriusque,
Petroselini,
Pæoniæ ex floribus,
Pulegii,
Primulæ Veris ex floribus in pelliculis,
Picarum,
Plantaginis utriusque,
Portulacæ,
Prunellæ,
Rosarum utrarumque,
Raphani ex radicibus,
Roris Majalis,
Rorismarini,
Rutæ,
Salviæ utriusque,
Sambuci ex floribus,
Sambuci ex floribus & uvis,
Saxifragiæ,
Scabiosæ,
Scordii,
Sempervivi majoris,
Sempervivi ex sale Armoniaco,
Sigilli Salomonis,
Solatri,
Spermatis Ranarum,
Squamariæ,
Saturegiæ,
Spicæ ex floribus,
Taraxaci,
Tiliæ ex floribus,
Tormentillæ,
Tunicæ ex floribus,
Valerianæ,
Verbenæ,
Veronicæ,
Violarum ex floribus,
Vitium lachrymarum,
Urticæ.

VINA MEDICATA.

Vinum Berberum,
Cydoniorum,
Granatorum,
Ribium.

ANIMADVERSIONES IN AQUAS DESTILLATAS SIMPLICES, CUM, ET SINE VINO, ac Vina Medicata.

De *aquis simpliciter destillatis* acturi, maximè necessarium fore judicavimus, ut paulò accuratiùs de illis, quàm in præsens ab Authoribus (eas duntaxat recensendo) factum est, & distinctius loquamur, eòque magis, quòd vel pauci vel nullus adhuc fuerit visus, qui de his quicquam dilucidè, quòd animum veritatis & discendi avidum satiare posset, scriptis commendârit. Proindè cùm non tàm ex *vegetabilibus*, quàm *animalibus & mineralibus aquæ* simpliciter destillari præcipiantur, uno autem & eodem destilla-

deſtillandi modo commodè & dextrè perfici nequeant, præſtat ut *ſingula regna* ſigillatim, quantum experientiâ edocti ſumus, paululùm percurramus. Sit autem *minerale regnum*, quod reſpectu reliquorum fixiora imò fixiſſima ſubjecta habet, primùm, in quô non pauca reperiuntur, quorum ſubſtantia integra, licet in baſi fixa dici mereantur, partes tamen habeant nonnullas volatiles, quarum virtutes prægreſsâ quidem fermentatione, aut reiteratâ cohobatione, ſimplici & communi per Alembicum deſtillatione ex parte, vel etiam totaliter pelli queunt; in quorum numero *Vitriolum* non infimum locum obtinet, *Alumen* item, quod ferè totum Alembicum tranſit, item *Nitrum* competenti vehiculo ſociatum, utpotè *Mannâ*, *rore majali* vel *aquâ pluviali*, *&c.* Simpliciter autem hæc & ſimilia ſine prægreſſa competenti digeſtione, aut reiteratâ cohobatione, vel analogi menſtrui affuſione, deſtillationi commiſſa, (quod communiter in *compoſitionibus aquarum antecedentibus* factum eſſe obſervavi,) non eſt, quòd nobis quicquam de virtutibus eorum promittamus. *Metalla* verò, *lapides & gemmæ, ac mineralia plurima*, quæ quàm ineptè & perperam deſtillationibus, in cucurbita vel Alembico, affuſo inſuper liquore, perficiendis committantur, quilibet agnoſcet, qui eorum naturas & proprietates aliqualiter perſpectas habet, aut experimentum facere non gravabitur: Et poſito, non autem abſolutè & univerſaliter conceſſo, *metalla*, nec non *lapides precioſi candefacti*, inque *liquore* extincti, communicarent quandam virtutem extinguenti liquori, non propterea, quantilla etiam illa ſit aquæ communicata, & nil aliud niſi particula *metalli* vel *lapidis ſoluti* eſſe poteſt, deſtillata per Alembicum tranſcendet, ſed in fundo cucurbitæ, etiamſi centies affuſo liquore deſtillaretur, reſidua manebit; quippè quòd clarè & perſpicuè demonſtrant *ſolutiones metallorum & lapidum precioſorum*, item *Margaritarum, Corallorum, &c. aquis corroſivis* peractæ, quæ, quoties etiam à ſuo menſtruo ſolvente per deſtillationem liberentur, non ſolùm integrè in reſiduo maneant, ſed utplurimum ſolventis menſtrui *acorem, aut ſal acidum*, iis aſſociatum, & in aliud ens converſum, ſecum retinent, non niſi ignis violentiâ ſeparabile, cum deſtructione autem (exceptis *metallis*) rei vel *lapidis diſſoluti*.

Hoc breviter abſoluto, *animale regnum* ſuccinctè etiam & breviter percurramus, in quo quidem plurima nobis ſuppetunt notatu digna, Medico inſuper ſcitu neceſſaria, niſi & illa ipſa cauta eſſe debeant quibusdam malevolis, adeòque ſtudiô plurima ſilentio tranſilientes, *carnes ſaltem animalium*, quæ in hac claſſe multoties deſtillationi concinnantur, utpotè *capones*, *hirundines*, *&c* paucis examinemus, ubi primùm de natura vel proprietatibus *animalium*, an nimirum fixa ſive volatilia ſint, quædam examinanda occurrunt, quæ niſi exquiſitè cognita ſint, nil proficui effecerimus. Non loquor autem in præſens de *vivis animalibus*, de quibus ſuprà, ſed de *mactatis ſalutiferis & eorundem carnibus, oſſibus, ſanguine, &c.* quæ cuncta volatilia eſſe deprehendimus, ita tamen, ut violentiorem ignem deſiderent deſtillationi commiſſa, quàm quædam *vegetabilia balſamica ſulphurea*, propterea nil quicquam illis, ſive cum aqua fortiter coquantur, aut per ſe aſſentur, & vel totaliter etiam exſiccentur, de viribus vel eſſentia eorum detrahatur, ſed *humiditas* ſaltem *elementaris* exhalat, donec violentiori igni admota ex integro comburantur; ſic tota eorum ſubſtantia ferè àvolat, relictâ *pauculâ terrâ* mortuâ inutili, ſed de his fuſiùs in *animadverſionibus ſuper appendicem claſſis decimæ quartæ*, quas Lector conſulat. Quibus ita ſe habentibus, experientiâ teſte, quid nobis promittimus per ſimplicem deſtillationem, affuſo inſuper liquore, ex illa vulgò tradita, à vapore exhalante, aqueâ humiditate omni virtute carente? Quis enim, ut ſeſe ſaturare poſſit, aut vires collapſas reſtaurare, *vaporem aqueum*, coquendo à carnibus exhalantem appetit, non verò *carnes ipſas*, vel earum *juſcula nutritiva?* Et quamvis nonnulli aſſerant, quod vapor quorundam eduliorum, *panis* nimirum *recentis*, *carnis aſſatæ, &c.* macie & maraſmo conſumptos

sumptos restauret & nutriat, id tamen & veritati & experientiæ repugnat. Nam si hoc verum esset, consultius foret, uti superiùs etiam innui, *crudis* vesci *carnibus*, quàm *coctis & assatis, vapore nutritivo spoliatis*, aut in Alembico vel cucurbitâ suo capitello munitâ illa semper coquere, & vaporem unà cum *carnibus*, cùm coctis tùm assatis asservare, & nutritioni accommodare, sed cachinno digna hæc sunt. Vellem, ut qui pertinaciter antiquorum tradita defendere nititur, experimentum faceret, *carnes* sive *caponum*, sive aliorum *animalium* in balneo fortiter coquat, ad totalem etiam earundem exsiccationem, & experietur, quàm insignem scilicet *aquam nutritivam & confortantem* adipiscetur, quam sibi servet; nos verò *carnibus coctis & pane*, si sani & incolumes, vel *jusculis* aut *gelatinis* eorum, si à morbo aliquo diuturno debilitati & exinaniti fuerimus, interim spreto eorum vapore, vescemur. Et ut verba ad compendium referam, quæ supersunt de *animalibus* & illorum destillationibus, ex superioribus nostris *animadversionibus classis undecimæ super Trochiscos*, item *super Balsamum embryonis, aquam caponis & hirundinum* factis, peti possunt.

Transeamus jam ad *tertium illud regnum vegetabile*, quod quàm diversas & multifarias habeat species, & quàm exactâ cognitione opus sit iis, qui eas dextrè destillare velint, ne *cortices nucleis* præferant, vix sufficienter describi, nec universalis destillandi modus assignari potest, quo cuncta *vegetabilia* dextrè destillari queant, ut *aquæ* ex illis prolectæ verè eorum virtutes æmulentur: Quædam enim ipsorum ità nata sunt, ut affuso liquore, ceu vehiculo, in quem virtutes deponant, destillata, potiorem suam essentiam & virtutes unà cum sapore & odore per Alembicum transmittant, ac insipida in residuo remaneant, solo *sale fixo* (quod operæ precium est asservare,) si ulterius crementur aut in cineres redigantur, prægnantia, ex quorum numero sunt, *Cinamomum, Caryophylli. Anisum, Carvum, Fœniculum, &c.* Quædam verò duntaxat odorem rei destillatæ repræsentant, non verò saporem, in quorum serie amara & dulcia deprehenduntur, utpotè *Absinthium, Opium, Tanacetum, item Rosæ*, licet eorum *olea destillata* aliquali ipsorum sapore impregnata sint, non tamen æquè manifestè, ac superiorum prædictæ *aquæ*, quod ipsum non levem dubitandi ansam præbet, an nimirum similes *aquæ* utcunque odoriferæ, integris dictarum *plantarum* viribus ditatæ sint. *Tertium genus vegetabilium* similibus destillationibus per Alembicum affuso liquore, planè inhabile & ineptum est, eò quod hujus generis *vegetabilia* jam denominanda, neque saporem, neque odorem (quo nonnunquam vel penitus destituuntur, aut vix sensibili imbuta sunt) proprium in destillatione fundant, sed *aquam duntaxat vel humiditatem insipidam*, communi similem omni virtute expertem, ex. gr. *Fructus complurimi dulces & acidi*, utpotè *Berberes, Ribes, Myrobalana, Pruna*, item *succus Liquiritiæ, Saccharum*, non paucæ *radices, herbæ, flores, semina, ligna, Gummata, &c.* Horum enumeratorum & similium nullum, uti dictum, nec saporem nec odorem proprium, nisi fortè exiguum & vix perceptibilem, neque etiam (quod in *purgantibus sive catharticis* manifestissimum est,) virtutes proprias *aquæ destillatæ* impertitur. Porrò ex *herbis aut radicibus, aliisvé vegetabilium speciebus, vi adstringente manifestissimâ ac stipticâ præditis*, utpotè *Tormentillâ, Bistortâ, Sanguisorbâ, radice Acetosæ, floribus Balaustii, Prunis sylvestribus, succis Acaciæ, Hypocistidis, &c.* nec tantillum de dictis eorum virtutibus destillatione cum liquore affuso, exprimi ac elici potest; remanentia autem eorum terrestrior à destillatione, adstrictoriâ virtute quàm maximâ pollet, quâ aqua ab iis destillata penitùs destituitur. Atque adeò in vanum laborant, & cribro aquam hauriunt, qui ex similibus *rebus adstringentibus*, curiosâ licet solertiâ destillatis, singulares *aquas stipticas* sibi pollicentur. Quæ cum reverà ità se habeant, non iniquè aut sine ratione in plurimis antecedentibus compositionibus, quantum in conglomerata illa & sæpiùs perperam congesta ingredientium farragine fieri potuit,

potuit, eò reſpexi, ut vires integras in *compoſitis* conſervarem, cùm *aromaticalium & balſamicorum*, tùm *aliorum vegetabilium*, ac ipſorum etiam *animalium*. Et quilibet ex præmiſſis facillimè cernet, quod haud prudenter, & ſine omni naturalium rerum verâ cognitione & ſcientiâ, cuncta cùm *mineralia*, *tùm animalia*, & promiſcuè etiam omnis generis *vegetabilia & marina*, uni & quidem ſimplici deſtillationi, in *M. balneo*, *arenâ vel veſicâ*, affuſo liquore peragendæ, concinnentur. Proindè neceſſum erit, ni poſteris etiam ludibrio exponi velimus, ut penitiùs rerum eſſentias & naturam perveſtigemus, ac ſtudiosè obſervemus, quarum rerum virtutes per ſimplicem lenemque, quarum per aliam artificioſam & violentiorem *deſtillationem & ignem*, ad totalem illarum *combuſtionem* nimirùm, & quarum etiam per *extractiones & decoctiones* potiùs, virtutes ac eſſentiæ elici, quæque etiam crudè vel in ſubſtantia, nutritionis & confortationis, vel etiam alterius intentionis causâ aſſumi poſſint, ne in tot præcipitemur inexcuſabiles errores, nullo modo conticendos; cùm ſi dextrè & debitè operemur, in proximi ſalutem, ſin ſecus, in ejus detrimentum & interitum vergat.

Poſito hoc diſcurſu generali de *tribus ſimplicium regnis*, & eorum contentorum naturis, incumberet nobis, ut etiam adjiceremus, quâ ratione ſingula artificiosè & dextrè deſtillanda ſint, ut eorum *aquæ*, *ſpiritus*, *& olea deſtillata*, propriarum rerum, è quibus prolecta, virtutes ac vires referant, iisdemque abundanter prægnata ſint. Verùm hæc non exiguum judicii acumen poſtulant, ſed verum, longâque experientiâ edoctum Philoſophum: Et cùm fortè hac in parte unicuilibet, & quidem in præſens, ubi brevitati ſtudeo, ſatisfacere nequeam, præſertim in *minerali regno*, quod totam Chymiam involvit, ac brevibus coërceri & perſtringi non patitur, idcircò illud ſaltem *quoad mineralia* mihi in aliud tempus, Deo dante, ubi experientia rerum magiſtra plura ſuppeditabit, eaque realia, vera & digna, reſervo, additurus tamen pauca, anſâ arreptâ & materiâ ſuppeditante in *ſequenti mantiſſa*. *Animalia* quod ſpectat, de his ſufficienter actum eſt in *animadverſionibus ſuper appendicem claſſis decimæ quartæ*, *aquam item Hirundinum*, *& cornu cervi philoſophicè præparatum in ſequenti Mantiſſa*, ex quibus qualiter & quomodo deſtillanda, aut alio modo virtutes ex iis eliciendæ ſint, dilucidè patet. Reſtat nunc, ut *vegetabilia* paulò penitius perveſtigemus, atque genuinos & faciles eorum deſtillandi modos, ſi deſtillationi apta ſint, inferamus: Pro quorum meliori dilucidatione, diligenter & penſiculatè ruminentur ea, quæ ſuperiùs paulò de differentia *vegetabilium* inculcavimus, item quæ de *vegetabilium* quorundam deſtillatione & reſolutione in *animadverſionibus ſuper aquam aſthmaticam hujus claſſis*, nec non quæ de *eſſentiis aut ſpiritibus vegetabilium in animadverſionibus eorundem ſequentis Mantiſſæ* innuimus, in quibus non ſolùm, qualia *vegetabilia* huic vel illi deſtillationi apta vel inepta, quæque *extractionibus* aut *decoctionibus* potiùs, vel in ſubſtantia ut aſſumantur, accomodata ſunt, verùm etiam eorum præcipuæ & artificioſiores *aquarum deſtillationes & eſſentiæ* luculentiſſimè & ſatis clarè patent. Proindè ut ſimpliciſſimam ſaltem *aquarum ex vegetabilibus* deſtillationem, de qua ex inſtituto jam ſermo eſt, brevibus indigitemus, præſtat ut Chymicorum quorundam, *ſimplicium aquarum ex ſuccis*, *ſuo proprio ſale acuendarum*, *deſtillandi modum* ſub incudem etiam rectæ rationis & experientiæ revocemus: An nimirum tota *plantarum* virtus, *ſuccis deſtillatis*, cum reſiduo ex incineratis herbis prolecto *ſale* maritatis, implantata vel ſufficienter impreſſa ſit? & ex quibuslibet *plantis ſuccus* exprimi poſſit: An ſufficienti & competenti in quantitate, *ſal* ex reſiduis ſaltem à deſtillatione *plantis* elici, ut debito & proportionato pondere *aquis & ſuccis ſtillatis*, jungi queat? Et tandem an ea in quantitate, quâ exiguntur, & à vulgo expetuntur, *aquæ* hâc normâ ſufficienter deſtillari poſſint? Quæ neceſſaria requiſita ſuis certè non carent difficultatibus haud exiguis. Præprimis plurimæ *plantæ* & *herbæ ſiccioris & balſamicæ naturæ* ita natæ ſunt, ut non ſolum exiguam

exiguam *succi* portionem, imò aliquando nullum omninò, utut fortissimè ope torcularis premantur, verùm etiam illum ipsum *succum* (si quem præbent) odore tàm fragranti, quàm *planta* antea pollebat, imbutum, minimè suppeditent, residuæ verò à pressura *plantæ* etiamnum humidæ, & odore & virtute propriâ uberrimè prægnantes remanent, atque ideò hæ saltem *odoriferæ sicciores & balsamicæ herbæ*, hoc destillandi genus planè respuunt, alioque modo tractari, & liquorem sibi affundi, vel statim *sequenti simplici destillationi* in substantia committi exoptant. Porrò ex *floribus quibuscunque*, paucis exceptis, quorum *aquæ* tamen frequenter expetuntur, vel nullus omninò, vel exigua *succi* quantitas, isque totus mucilaginosus, exprimi potest, remanentibus *floribus*, viribus integris adhuc præditis, nisi quòd quidam suâ fragrantiâ, quâ anteà pollebant, per contusionem in mortario penitùs etiam priventur, & neque *succus* ab iis expressus, neque *flores relicti* odorem proprium sed ingratum veluti fœtorem spirent. Quæ autem paulò *humidiores vel succulentiores plantæ*, & ad *succum* exprimendum aptiores, illæ ipsæ etiam vel *balsamico & fragranti odore* præditæ, vel *inodoræ & terrestiores* sunt: *Illæ* si exprimantur, earum *succus*, uti superius etiam dictum, tantâ fragrantiâ non gaudent, ac residuæ à pressura *plantæ*, idcircò & harum tota substantia destillationi commissa *aquam* suppeditabit majoribus viribus præditam, quàm si ex solo *succo* destillata esset: *Hæ* verò *inodoræ* sive integræ vel in substantia, sive earum *succus expressus* destillationi adaptetur, potiores tamen earum virtutes in residuo concretæ remanent, & *aquæ* ipsarum *elementarem* potiùs indolem, quàm singulares virtutes sapiunt. Hinc patet, quòd *aquæ hæ* in genere ex *succis* destillatæ, licet proprio suo *sale* maritatæ sint (qua in re tamen non leve obstaculum sese offert, uti sequetur;) viribus nativis & integris tamen truncatæ prostent.

De *sale* addendo & *aquis destillatis* admiscendo non exigua etiam difficultas est: Nam *plantæ humidiores & succulentiores* copiosè *succum* & *aquam* suppeditant, ex residuo autem & remanentibus à pressura sive destillatione tanta copia *salis* extrahi nequit, ut in competenti, quâ exigitur quantitate, *aquis destillatis* jungi possit; Sat magna enim quantitas *herbarum* communiter requiritur ad *unciam unam vel alteram* conficiendi *salis*, suntq; *plantæ & vegetabilia* quædam ità constituta, ut vix sensibilem *salis fixi* præbeant particulam, utpotè *Helleborus*, item *lignum sanctum*, ex quo nisi singulari artificio *sal fixum* extrahatur, vix quicquam illud calcinando vel in cineres redigendo elicietur: Adeòque ridendi sunt illi, qui sæpenumerò vix ex *dimidia* vel *libra una specierum*, peractâ aquæ destillatione aut extractione *sal* extrahi, illudque *aquis destillatis vel extractis* jungi præcipiunt. Unde necessum est, ubi *sale proprio aquæ destillatæ* prudentissimè quidem & dextrè acui jubentur, ex majori *plantarum* copia (præsertim si succulentæ fuerint,) quàm quæ à destillatione residua est, *sal purum* eliciatur, tandemque *aquæ suæ propriæ* in competenti quantitate adunetur, nimirùm *ad ℔j aquæ* addendo *ʒij vel iij salis*: Hunc autem *salem*, si prius proprio à *planta oleo destillato* (*ʒß vel etiam ʒj olei destillati ad ℥j salis*) imprægnare, & in phiala spatio aliquot dierum lento cinerum calore circulare & exactè unire, tandem unita *aquis* jungere volueris, *aquas* efficies, quæ *essentiæ*, uti vocant, *quintæ* nomine divendi possunt, viribusque integris *plantarum*, ex quibus elicitæ sunt, uberrimè prægnantes.

Tertium quæsitum est, quod licet *Officinarum simplices aquæ destillatæ*, ob copiosam *aquæ fontanæ* affusionem minimè arrideant, & nullius ferè efficaciæ sint, maximè quæ ex frigidioribus *plantis* paratæ, ex *succis* tamen *solis* si destillandæ essent, tantâ copiâ, in qua nunc à vulgo, imò Medicis ipsis desiderantur, præsertim ex paulò naturâ *aridioribus plantis*, vix ac ne vix quidem sufficienter parari possent, etiamsi Pharmacopœi solis *aquarum destillationibus*, & non aliis rebus operam suam nuncuparent: Accedit, quòd hodierno die tàm vili precio *aquæ destillatæ* ex Officinis petantur, ut si accuratè & dextrè, sive ex

succis

succis, sive, uti sequetur, ex *tota planta*, suo *sale* ritè acuatæ confici deberent, ne *carbones* ad destillationes necessarios, multò minùs *plantas* illo ære comparare sibi possent Pharmacopœi, nedum ut debitum pro labore ferrent præmium.

His fundamentis nixus, non suspicor ullum fore, qui non plenariam de *aquarum destillationibus* informationem excerpere, & *vegetabilia* huic vel illi intentioni apta sibi seligere possit. Ultimum nunc est, ut *simplicium aquarum* communissimum destillandi modum, qui nobis arridet, parumper indigitemus: Perplacet autem præ cæteris simplicium aquarum destillandarum modis, (si ritè & debitè confici debent, & debito ære persolvantur,) is simplicissimus, qui etiamnum muliercúlis familiaris est, & in *cucurbita plana & humili suo capitello munita*, quam super arenam vel sabulum madefactum, sub quo ignis carbonum accensus, collocant, eidemque *herbas* contusas vel conscissas absque *aquæ simplicis* affusione immittunt, peragitur.

Hic modus, licet communissimus, non tamen ridendus vel spernendus est, ob diversas rationes: Etenim quò magis sublimia *aquæ* petere aut in altum elevari debent, eò minùs de partibus rei destillandæ fixioribus (quibus sanè non exigua vis & efficacia operandi attribuenda,) præsertim *herbarum quarundam frigidiorum*, secum rapiunt. Quem modum si Pharmacopœi solertiores imitari, vel juxta eundem paulò artificiosiùs similem destillationem instituere vellent, suaderem, ut *plantas*, quas sine additione *aquæ simplicis* destillare intendunt, concisas minutim retortæ vitreæ & humili immitterent, & ex illa in *M. B.* vel quod melius, *segmentis lignorum humidis* locata, subligato annulo plumbeo, qui retortam deprimat, quàm violenter etiam in tali destillatione poterunt, *plantas* ad siccitatem usque destillarent; Qui modus equidem in *plantis succulentis* maximè locum habet. Si autem *herbæ* (de *floribus* aliisque eadem ratio est,) aridiores fuerint, illæ nonnihil vel *vino* vel *aquâ simplici* prius humectandæ sunt. Verùm enim verò qui in arte destillatoria probè versati sunt, & gradus ignis dextrè regere sciunt, illi *in retorta vitrea loricata* igne aperto moderato, hanc herbarum & plantarum, (sive succulentarum, sive paulò aridiorum,) destillationem faciliùs minori cum labore, & laudabiliùs peragere possunt, modò observent, ut furnum habeant aut sibi exstruant satis altum, ne retorta, cui *herba destillanda* inest, igni proximè adhæreat, sed quantum fieri potest, remota ab igne in altum collocetur, & supra retortam furnus etiam claudatur, relicto foramine vel spiraculo in medio, ut in destillatione spirituum mineralium aliàs moris est. Atque *hâc simplici destillatione* non solùm partes *sulphureæ*, sed & fixiores (impropriè terrestiores dictæ) ex plantis ascendunt, & *aquas* nobilitant; quas tamen si adhuc efficaciores reddere, aut proprio ipsarum *sale* acuere animus est, ex residuis à destillatione *plantis*, aliisque adjectis (si hæ non suffecerint) mediante calcinatione, *sal* confici, & illis debito & competenti pondere jungi potest. Juxta eundem modum etiam *olea ex Aromatibus* nonnullis commodè destillari possunt, nimirum irrigando priùs *Aromata* pauculo *vino*, postea igne paulò intensiori, quem maximè hic ipse destillandi modus ferre poterit, sine ambustione tamen rerum destillandarum procedendo: plura quæ supersunt, de *oleis destillandis vegetabilium* monenda, in *sequenti Mantissa*, & sub proprio titulo patebunt.

Hæc sunt, quæ paucis de *destillatione vegetabilium* in genere annotare volui, è quibus, quæ ex præcedentium *compositionum* ingredientibus destillationi apta vel inepta, & quibus *aquis destillatis* consultum sit ex residuis paratum *extractum* addere, quæ denique *decoctionibus vel essentiis* parandis potiùs quàm destillationibus accommodata sint, clarè satis patebit.

Reliqua jam adhuc sunt *vina medicata* (quæ non nisi analogicè hoc nomine veniunt; sunt enim tantum *succi vegetabilium* cum modico *Sacchari* decocti, vel crudè asservati:) quæ qualiter exprimere & sine corruptione asservare oporteat, Pharmacopœis satis superque notum est, idcircò ipsorum præparationem intactam relin-

quens hoc saltem moneo, scilicet, cùm talia *vina medicata* destillationibus planè non accommodata sint, ea imposterùm destillationi submittenda non esse, uti quidem in hoc Dispensatorio sæpiùs, verùm prorsus inutiliter & perperam factum esse video.

ACETUM DE LITHARGYRO.

℞. Lithargyri subtilissimè triti libram unã,
Aceti fortissimi libras duas.

Stent simul in infusione per tres vel quatuor dies, sæpiùs interdiu agitando. Post macerationem residere finito, & clarissimum reservetur pro usu.

IN perpolienda cute & ulceribus humidis, fœtidis & malignis exiccandis magnificus ejus usus. Cum oleo Sambuci vel Violarum commixtum in serpigine, herpete & inflammativis doloribus magno cum commodo applicatur.

ACETUM SCILLITICUM.

Scillæ præparatæ laminas inter corticem & cor medias, acu lignea filo consutas, tanto intervallo ne se contingant, siccabis in umbra dies quadraginta : postea concisam cultello ligneo libram unam dies alios quadraginta insolabis in aceti boni (videlicet albi antiqui) libris octo, in vase vitreato stricti orificii benè obturato, postmodum colabis & uteris. Nicolaus sumit

Scillæ pane involutæ & in clibano assatæ seu coctæ libram unam semis,
Aceti acerrimi libras septem, ac in vase vitreato per dies quadraginta insolat.
Si verò accelerare cogeris, sepeli vas in calido cinere, vel sabulo, non repentè sed paulatim, horarum aliquot spatio intercedente.

CUm aceti hujus vires sic bellè describat Galenus, ideo ejus textum huic loco inserendum meritò duximus, qui sic habet. Acetum Scillinum, quo omnes Imperatores usi sunt, ab ipsius Auctore fertur, quicunque hoc utatur, longæ vitæ fore, & ejus extrema integra usque ad finem permansura. Et ipse quidem Samius senex hujusmodi extitit : quantum enim temporis vixerit, haud ignoras, de ipso in libro traditum est, quod cum suis consanguineis hanc facultatem communicavit: cumq́ hoc medicamento uti incepit, quinquagesimum annum natus erat, & usque ad centesimum decimum septimum vitam produxit integer, & nulla unquam adversâ valetudine tentatus. Hæc sanè medicamenti Author disseruit, quòd fortasse vir Philosophus erat, mentiri nescius. Nos verò viri hujus fidei periculum fecimus, ac firmam constantemq́ hujus medicamenti facultatem esse testamur. Oportet igitur sumere Scillam montanam libræ unius ponderis, & dura circumcidere, & mollia minutim concidere, & aceti acerrimi sextarios octo in vitreum vas mittere, atque obturare, ac per triginta dies in Caniculæ caloribus, ut maceretur, permittere: deinde Scillam extractam exprimere. Id genus aceti parum manè sorbeto.

Tibi autem hæc evenient, ut ne faucium orisq́ partes unquam remollescant, os ventriculi benè valebit, facilè spiritum duces, vox rectè habebit, oculi acutissimè cernent, aures in officio manebunt, nullusq́ flatuosus vapor in ventre unquam excitabitur, nullum viscus suspensum erit, & benè spirans, benè coloratus deges. Ad civilia negotia rectè affectus, non acidum, non salsum ructabis, si aliquid aceti hujus assumpseris: & jejunus ut assumas præcipio, septemq́ postea stadia deambules, ita enim dissolvetur. Hoc aceto qui utitur, in victu quamvis licentiosus esto: omnia enim cibaria conficiet, & à nullo unquam offensam patietur: neque valdè implebitur, sed in melius proficere videbitur. Nihil superva cui in corpore residebit, non flatus, non bilis, non stercus, non urina, sed omnia facilè excernit atque educit. Alvus lubrica omnino est, totiusq́ corporis purgatorium medicamentum, etiamsi in ossibus sordes inhæreant. Item Phthisicos ab omnibus deploratos hoc medicamento sanitati restitutos novimus. Morbo Comitiali diuturno efficaciter profuit, ut nisi post longa temporis intervalla non redierit: incipientem verò ac novum perfectè discutit, neque reverti ampliùs hunc affectum permittit. Ad podagras præterea, & articulorum morbos, jecoris, lienisq́ duritiem vehementer facit. Et particulares quidem aceti Scillini effectus hi sunt. Communes autem quàm plurimi: quibus nos commoti, salutare hoc medicamentum, sanitatis integritatisq́ causâ, tibi tradidimus. Galenus.

ACETUM

ACETUM THERIACALE.

℞. Rad. Chelidonii majoris unciam unam semis,
Angelicæ,
Ostrutii,
Gentianæ,
Bistortæ,
Valerianæ,
Pimpinellæ,
Dictamni albi,
Carlinæ,
Zedoariæ ana drachmam unam,
Plantaginis majoris drachmam unam semis,
Fol. Scordii,
Cardui Benedicti,
Dictamni Cretici ana pugillos duos,
Cortic. & sem. Citri ana drachmam unam semis,
Granorum Juniperi drachmas duas,
Nucleor. Nucum Juglandium uncias duas,
Santali citrini drachmam semis.

Infundantur omnia in sufficienti quantitate aceti Rutacei, ac sic simul in vitro probè clauso infusa permaneant.

Morbis venenatis auxiliatur, putredinem humorum arcet, sudores prolicit, pestilentis luis contagia dissipat: præsumptum ab infectione corpus tuetur, ac peste correptos tàm internè exhibitum, quàm forinsecus arteriarum & cordis regioni superimpositum plurimùm reficit ac recreat.

PROSTANT APUD NOS ETIAM ALIA ACETORUM MEDICATORUM GENERA,

utpotè

Acetum Calendulatum ex floribus,
Destillatum,
Lavendulatum,
Nucum ex nucleis,
Papaveris erratici ex flor.
Rosarum ex florib. rub.
Rubi Idæi ex fructibus,
Rutaceum,
Sambucinum,
Simplex,
Tunicæ ex florib. rubris.

ANIMADVERSIONES IN ACETA OMNIA TUM SIMPLICIA, TUM COMPOSITA.

De *acetis* cùm *simplicibus* tùm *compositis*, non est quod multa inferam, cùm simplici duntaxat viâ parata sint, ob id etiam minus erroribus referta, multis autem aliis præstantiora sunt. Inter hæc *acetum Lithargyri* est extractio *salis Saturni* vel *Plumbi*, quod ipsum cùm per se, tùm aliis commixtum in plurimis affectibus utiliter usurpari potest.

Reliqua *aceta composita & simplicia*, simplici infusione & digestione parata laudo, quæ ipsa tamen efficaciora & longè durabiliora evaderent, si loco *aceti simplicis*, *acetum destillatum* substitueretur, quod cùm majori vi penetrandi & extrahendi pollet, nec tàm citò, uti *aceta* simplicia, corrumpitur, sed semper integrum & incorruptum persistit, ita ut labor hic, qui in ejusdem destillatione impenditur, ratione diuturnioris integritatis insigni lucro recompensetur.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIMA SEXTA, COMPLECTENS OLEORUM COCTORUM & Expressorum seriem.

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

OLEA COCTA.

OLEUM ABROTANI.

℞. Abrotani recentis incisi & contusi libram unam.

Pone in vase vitreo, & affunde olei veteris clarissimi libras tres, & macera ad Solem, aut in aliquo loco calido per dies tres, deinde in duplici vase coque, & abjecto Abrotano recens injice, atque iterum tribus diebus macera: postea simili modo coque, & exprime, tertiâ vice recens Abrotanum denuò injice, macera quoque, cola & usui reserva.

ADhibetur ad producendos pilos, & eorum defluvio cum Ladano & Ursi pinguedine glabris locis illinitur.

OLEUM ABSINTHII.

℞. Olei Omphacini libras tres,
Comarum Absinthii Pontici,
Succi ejusdem ana uncias quatuor,
Rosarum rubearum unciam semis.

Macerentur per triduum ad Solem, aut in loco aliquo calido, deinde in duplici vase coquantur ad succi consumptionem: postea abjectis prioribus, recentia alia injiciantur, rursusque per triduum macerentur, deinde simili modo coquantur, & exprimantur, ita etiam tertiâ vice reiterentur.

CAlefacit & refrigerata roborat, præsertim ventriculum, cibi aviditatem excitat, obstructa levat, lumbricos necat, frigidis ventriculi affectibus mirificè conducit, flatusq; ibidem conceptos dissipat.

ETiamsi oleum Olivarum immaturarum, sive Omphacinum apud nos in Germania non paretur, quia tamen eodem in quibusdam compositionibus summoperè indigemus, ex Italia deportari, & in usum nostrum eâdem commoditate transferri posse existimamus, quâ hactenus oleum Olivarum maturarum sive commune comparavimus.

OLEUM ANAGALLIDIS.

Oleum Anagallidis paratur ut oleum Abrotani.

Præsen-

PRæsentaneum remedium est variis puerorum doloribus, in infimo ventre exsuscitatis à flatulentis, sabulosis, biliosis & pituitosis contentis, sive enematibus admistum injiciatur, sive exterius applicetur.

OLEUM ANETHINUM.

Oleum Anethinum fit ex floribus & foliis Anethi, ac oleo veteri claro, eodem modo, quo oleum Abrotani.

ANodynum est, tumores crudos concoquit, resolvit & laxat, somnum conciliat, rigorem febrilem spinæ & partibus nervosis accessionis initio illitum evincit, cephalalgiam mitigat, uteri duritiem mollit, menstrua provocat, vulvarum casus ferè omnes componit, acopis familiare, lassitudines discutit, dolores articulorum sublevat, venarum spiracula laxat, calefacit & emollit, nervis gratum, ac convulsionibus amicum.

OLEUM ARANEARUM MINDERERI.

℞. Olei Nymphææ,
Lumbricorum terrestrium ana uncias sex,
Hypericonis uncias duas,
Foliorum rutæ recentis & incisæ,
Florum Sambuci recentium ana manipulum unum semis,
Aceti Rosacei,
Calendulæ ana uncias tres,
Aranearum pinguium & magnarum numero quadraginta quinque.

Decoquantur omnia simul in vase duplici ad humiditatis consumptionem, atque absumpto omni aceto, colentur & exprimantur. In hoc colato infunde rursus
Araneas pingues numero viginti quinque, ac adde
Camphoræ in spiritu Rosarum dissolutæ drachmam semis.

Digerantur per horas duodecim in balneo Mariæ rorido, ad formam balsami essentificati vase probè munito, ac sine colatura, postea reponantur ad usum.

PRoderit hoc oleum ad inunctionem arteriarum, in febre maligna petechiali, quin & ipsius cordis regioni potest inungi: Siquidem venenum evocat, nec febrilem accendit calorem.

VOluit Auctor supplere eo vices olei Scorpionum Matthioli, quod magno pretio venit, cum Germania, & quidem benè, careat Scorpionibus.

BALSAMUM VULNERARIUM EJUSDEM.

℞. Terebinthinæ Venetæ unciam unam semis,
Olei Hypericonis unciam unam,
Gummi Elemi seorsim dissoluti quantum ad consistentiam sufficit,
Olei Ceræ destillati scrupulos duos.
Misce.

IN vulneribus recentibus, modoq́ inflictis ac adhuc calentibus, singulare remedium est, maximè telis eo madidis impositum.

OLEUM CHAMÆMELINUM.

Oleum Chamæmelinum sive Chamomillæ fit ex floribus Chamæmeli, & oleo veteri claro. Siccentur flores in umbra viginti quatuor horis: deinde immittantur cum oleo in vas vitreum angusti oris benè obturatum, & per dies aliquot insolentur.

PHlegmonas mitigat, moderatè resolvit, fluxiones cohibet vi suâ modicè astringente, ideoq́ colicis, articulariis, cæterorumq́ dolorum initiis salubre est, lassitudines juvat, dolores sedat ac lenit, tensa laxat, febres discutit ac dissolvit, præsertim quæ stipatâ cute proveniunt: hypochondriorum tensionibus utile, capitis dolores levat, meatus namq́ laxat, vapores discutit, & acrimoniam temperat, acopum est & anodynum, ideoq́ non temerè injicimus initio colici cruciatis, ut quæ sunt à flatibus distensa relaxentur, ac emolliantur.

OLEUM DE CAPPARIBUS.

℞. Corticis rad. Capparum unciam unam,
Tamarisci,
Florum Tamarisci,
Semin: Agni casti,
Ceterach,
Cyperi ana drachmas duas,
Rutæ drachmam unam,
Olei maturi libram unam,
Aceti albi fortis,

Vini albi ana uncias duas.
Trita leviter coquantur in duplici vase usque ad consumptionem vini & aceti.

Lienis tumores duros ac scirrhosos adjuvat, ejusq; obstructionibus valdè est familiare.

OLEUM DE CASTORIO JACOBI DE MANLIIS.

℞. Castorii,
Styracis Calamitæ,
Galbani,
Euphorbii,
Cassiæ ligneæ veræ,
Croci,
Opopanacis,
Carpobalsami, aut Cubebarum,
Spicæ Nardi Indicæ,
Costi ana drachmas duas,
Cyperi,
Schœnanthi,
Piperis Longi,
Nigri,
Sabinæ,
Pyrethri ana drachmas duas semis,
Olei libras tres,
Vini odoriferi libras duas.

Confice sic: Galbanum & Opopanacem in vino seorsim dissolve, deinde reliqua omnia contusa cum oleo & vino coquito in duplici vase ad consumptionem vini. Postea cola, ac dissolutum & expressum Galbanum cum Opopanace oleo affunde, & iterum coque sufficienter, ac repone, sæpiùs miscendo inposterum, ut Galbanum & Opopanax in vasis fundo subsidentia oleo commisceantur.

Valet ad omnes nervorum & cerebri offensas frigidas, tetanum, convulsionem, tremorem, ac paralysin sanat, rigores acerrimos & frigora febrium sedat, spinæ dorsi illitum.

OLEUM CHEYRINUM MESUÆ.

Oleum Cheyrinum fit ex Leucojis luteis, hoc est, Cheyris citrinis, & oleo veteri claro, ut oleum Chamæmelinum.

Calidum est temperatè, tenuat, lenit, ac digerit, suppositum dolores ex flatibus è materia frigida & pituitosa mitigat, ventris torminibus modicè succurrit, nervorum & juncturarum dolores levat, thoraci, pectori, vesicæ ac renibus confert, menses provocat, uteriq; suffocationi medetur, lumbricos interimit, partum facilitat, arthriticis demum ac resolutis auxiliatur.

OLEUM COSTINUM MESUÆ.

℞. Costi amari uncias duas,
Cassiæ ligneæ veræ unciam unam,
Summitatum Sampsuchi uncias octo,
Vini libras duas,
Olei Sesamini libras tres.

Trita macerentur biduo, deinde coquantur in duplici vase ad vini consumptionem.

Vehementer calefacit, ideoq; nervorum ex frigore injurias propellit, paralysi confert, nervos roborando, ventriculum, musculos, tendines, & ligamenta confirmat, & obstructa aperit, spinæ illitum febrilem rigorem mitigat, capillos tenaciùs affigit, ac mucoso humore canitiem accelerante consumpto, eam moratur.

OLEUM E CROCO MESUÆ.

℞. Croci unciam semis,
Myrrhæ electæ drachmas duas,
Aceti, quantum sufficit ad macerandum diebus quinque,
Cardamomi drachmas quatuor semis,
Olei uncias novem.

Crocum & Myrrham diebus quinque macera, die sexto adde Cardamomum, septimo cum oleo coquantur igne lento ad aceti consumptionem.

Nervos ac uterum roborat, eorum dolorem sedat, convulsioni & uteri noxis confert, durities dissipat, nec non corpori colorem vividum præstat.

OLEUM CYDONIORUM.

℞. Cydoniorum non excorticatorum,
Succi eorundem ana uncias sex,
Olei Omphacini libras tres.

Omnia in vas vitreum obturatum immittito, & diebus quindecim insolato. Deinde horis

de horis quatuor coquito in duplici vaſe, colato & exprimito. In expreſſione carnem & ſuccum renovato, rurſum inſolato, coquito & exprimito, id ſic tertiùm iterato.

Melinum Dioſcoridi dicitur, ſtringit & refrigerat, ad ventriculi & jecoris imbecillitates utile, ventrem totum inferiorem ac nervos laxos cogendo roborat, retentricem partium facultatem firmat, ſtomachum in vomitiones effuſum in ſe cogit, ventri defluxionibus infeſtato, lienteriæ, diarrhœæ ac dyſenteriæ medetur, ſpinæ illitum & thoraci ſudores immodicos & diaphoreticos cohibet.

OLEUM DE ENULA MESUÆ.

℞. Radicum Enulæ contuſarum,
Succi ejusdem,
Olei Seſamini ana libram ſemis,
Vini odoriferi uncias tres,
Coquantur ad vini conſumptionem: colatura ſervetur uſui.

Calefacit, tenuat, digerit, ob id affectibus nervorum, uteri & veſicæ frigidis prodeſt, febrium quoque rigori, & colo à flatibus dolenti medicatur.

OLEUM EX EUPHORBIO MESUÆ.

℞. Euphorbii unciam ſemis,
Olei Cheyrini uncias quinque,
Vini odoriferi tantundem.
Coquantur in duplici vaſe ad vini conſumptionem.

Hemicranicis, cephalalgicis & lethargicis adhibetur, & naribus ad diſcutiendum vitium immittitur, epiſpaſticis medicaminibus utiliter admiſcetur; præſtantiſſimum enim attrahendo eſt remedium in frigidis noxis, ſiquidem tenuium partium eſt: alopecias, & capillorum defluvia ſanat, in coxariis inveteratis, ac profundis articulorum querelis ex alto evocandis, laudatiſſimum remedium, calidius & ſiccius oleo de Piperibus, ideoq; non niſi vehementer frigidis vitiis adhibendum, in aurium tinnitu, ſibilo, & hebetiore ſenſu ex frigiditate contracto tepidum adhibet Galenus 2. compoſ. medic. localium.

OLEUM FORMICARUM NICOLAI.

℞. Formicarum uncias duas,
Olei libram ſemis.
Macerentur æſtate ad Solem diebus quadraginta, poſtea excolatum oleum reponatur.

Eo partes generationi dicatas ad venerem concitandam & impregnationem promovendam inungunt.

OLEUM HYPERICI.

℞. Florum Hyperici ad maturitatem ſeminis ferè accedentium libram unam,
Olei veteris clari libras duas,
Vini odoriferi libram unam.
Macerentur tribus diebus ac noctibus: bulliant deinde in duplici vaſe, obturato orificio vaſis usque ad conſumptionem vini, poſtea exprimantur, & recentium florum atque vini par pondus addatur, iterum maceretur, coquatur, & exprimatur, tunc etiam tertiò recentes Hyperici flores ac vinum admiſceantur cum
Terebinthinæ claræ libra una,
Croci ſcrupulis quatuor.

Calefacit & ſiccat, eſſentiaq; eſt tenuis, unde ad omnes dolores à frigido contractos adhibetur, & anodinum exiſtit, iſchiadicis præterea & varicibus utiliter adhibetur, contra dentium dolorem, podagram, chiragram, articulorumq; dolores ſalubre remedium, nervorum puncturis & vulneribus efficax eſt, & illitu ac fotu convulſiones prohibet, ambuſtis cicatrices ducit, & vulnera glutinat.

OLEUM JASMINUM.

Fit ex floribus Jaſmini, & oleo veteri claro, ut oleum Cheyrinum.

Frigidis affectibus non obſcurum adfert remedium, unde partibus calefactionem & relaxationem deſiderantibus utiliter exhibetur, Chamæmelino aut Cheyrino viribus proximum.

OLEUM IRINUM MESUÆ.

℞. Radicum Ireos libram unam,
Florum ejusdem libras duas.

Maceren-

Macerentur in decoctione aliarum radicum Ireos, quantum sufficit. Adde
Olei veteris libras duas.
Coquantur in duplici vase, & exprimantur, radicesque novæ cum floribus immittantur. Coquantur denuò & tertiò. Colatum servato, ac obturato.

Vim habet excalefactoriam & emollientem, roborat, tenuat, resolvit potenter, tergit, concoquit, maturat & alta penetrat, convulsionibus efficax, aurium sonitum tollit, quæ in thorace sunt & pulmone concoquit, asthmaticos juvat, tussim compescit, strumas dissipat, aliosq; tumores duros hepatis & splenis, articulorum dolores & durities emendat: facit ad intestinorum tormina ac ilei cruciatus, naribus illitum destillationibus & ozænis medetur. Datur iis, qui Cicutam, Coriandrũ, aut Fungorum venenum hauserunt, præsentissimo Alexipharmaco.

OLEUM LIGUSTRINUM MESUÆ, SIVE CYPRINUM.

Oleum Ligustrinum, quod Arabes de Alcanna vocant, fit ex floribus recentibus Ligustri florente vite, aut paulò pòst, & oleo veteri clarissimo ad modum olei Chamomillæ.

Arabibus de Alcanna dicitur, nobis Ligustrinum quòd ex Ligustri floribus fit. Calefacit & moderatè astringit, emolliendi vim habet, vulvæ ac nervorum affectibus subvenit, pleuriticis, opisthotonicis, & anginâ laborantibus succurrit; capillos à canitie vindicat.

OLEUM LILIORUM ALBORUM SIMPLEX.

℞. Florum Liliorum alborum, abjecto quod croceum est, libram unam,
Olei veteris libras tres.
Macera & insola per dies octo, flores exemptos benè exprime, atque alios impone, ita tertium fiat, cola & serva ad usum. Nonnulli in tertia infusione flores relinquunt.

Dicitur & Crininum, Lilinum, ac Susinum, resolvit, digerit, concoquit, dolores à frigore, thoracis, ventriculi, coli, uteri, renum, vesicæ, & nervosarum partium sedat, lenit, mitigat, convulsionibus prodest, colicis item doloribus inunctum aut suppositum confert, utile est uteri cumprimis ac muliebribus malis: ejus præclusiones & durities solvens, gravidis ad facilem partum auxilio est, ulcera capitis manantia, furfures, varos, fervidasq; eruptiones sanat, vibices, cicatricesq; celerrimè ad colorem reducit, & omnem inflammationem cum vitellis ovorum inunctum rarefacit.

OLEUM LILIORUM ALBORUM COMPOSITUM MESUÆ.

℞. Flor. Liliorum alborum uncias novem,
Mastiches,
Calami Aromatici,
Costi,
Carpobalsami ana unciam unam,
Caryophyllorum,
Cinamomi ana unciam semis,
Croci drachmas tres.
Omnia præter Liliorum folia in aqua sufficiente viginti quatuor horis macerentur, deinde paululùm coquantur, & additis Liliis oleique veteris libris duabus aliquantulùm bulliant. Tunc omnia injecta in vas vitreum insola dies quadraginta: pòst colatum & benè obstructum reponatur.

Oleum Liliorum alborum compositum ob aromatum admixtionem, longè præstantius simplici oleo antecedente, atque ob id frigidis noxis opportunius existit.

OLEUM LILIORUM CONVALLIUM.

Fit ex floribus Liliorum convallium & oleo veteri claro, ut oleum Liliorum simplex.

Spasmaticis, convulsis ac tremulis auxilio est, frigidis nevorum noxis succurrit, puerulorum tormina mitigat.

OLEUM LUMBRICORUM TERRESTRIUM SIMPLEX.

℞. Lumbricorum terrestrium libram semis.

Probè

Probè laventur in vino, deinde immittantur in olei Roſati Omphacini libras duas, vini uncias duas.

Coquantur in duplici vaſe ad vini conſumptionem.

ANodynum eſt, cujus fotu nervi recreantur, ut quotidiè in nervorum vulneribus, eorundemq; reſolutionibus experimur.

OLEUM LUMBRICORUM COMPOSITUM.

℞. Ol. Lumbricorum (ex lumbricis modò in oleo ſuffocatis, qui in cœmiteriis collecti fuêre) recentioris uncias tres,
Ol. florum Hyperici uncias duas,
Vini optimi uncias quatuor.
Fiat decoctio ad conſumptionem vini, huic oleo adde
Spir. Roriſmarini, vel ejus loco olei ſtillatitii ejusdem ſcrupulum unú.
Miſce, ſervetur ad uſum.

QUia oleum lumbricorum ſimplex quibusdam non parùm ſuſpectum videtur, ideò compoſitum ejusdem ſubſtituere voluimus, quod ad ſupradicta majoris efficaciæ compertum habemus.

OLEUM MANDRAGORÆ.

℞. Corticum rad. Mandragoræ libram unam.
Contundantur, & coquantur in aqua ſufficienti, & colato decocto adde
Succorum capitum Papaveris nigri uncias tres,
Hyoſcyami albi uncias duas,
Cicutæ teneræ unciam unam,
Olei Violarum libras duas,
Opii,
Styracis Calamitæ ana unciam ſemis.
Succi cum oleo decem diebus ad Solem macerentur, deinde coquantur in duplici vaſe ad ſuccorum conſumptionem, & colato adde Styracem & Opium.

COmmendatur ad omnem inflammationem extinguendam, ſomnum conciliandum, capitis dolores ſedandos, phreneticis, febricitantibus, & vigilantibus conveniens, fronti, temporibus, ac naribus illitum.

QUia non habentur apud nos Mandragoræ poma, ergò loco ſucci Mandragoræ pomorum, accipiendi ſunt cortices radicum Mandragoræ.

OLEUM MASTICHINUM MESUÆ.

℞. Olei Roſati Omphacini libram unam,
Maſtiches uncias tres,
Vini odoriferi uncias quatuor.
Coquantur ſecundum artem in duplici vaſe ad vini conſumptionem.

MEdiocriter calefacit, aſtringit, & emollit, ventriculi coctricem ac retentricem vim firmat, illitum in lienteria & intemperie frigida ſicca ſalubre exiſtit, ad cœliacorum cruciatus utile, tumores duros lenit, cerebrum, nervos, & juncturas roborat, phlegmonis, gingivarum, linguæ & totius oris medetur, faciem emaculat, & coloris gratiam illitum commendat.

OLEUM MENTHÆ.

℞. Menthæ domeſticæ criſpæ uncias quatuor,
Olei Omphacini libram unam.
Fit, ut oleum Abrotani.

VEntriculo imbecillo & refrigerato adhibetur: eum namq; calefacit, roborat, nauſeam firmat, vomitionem ſiſtit, appetentiam excitat, & concoctionem provocat. Eligenda eſt criſpa & ſativa.

OLEUM MOSCHELINUM NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Olei puri libras ſex,
Vini odoriferi uncias ſex,
Folii, aut Macis,
Nardi Indicæ,
Coſti,
Maſtiches ana unciam unam ſemis,
Styracis Calamitæ,
Croci,
Myrrhæ,
Cinamomi,
Caſſiæ ligneæ veræ ana drachmas ſex,
Carpobalſami, ſeu Cubebarum,
Caryophyllorum,
Bdellii ana unciam ſemis,
Moſchi drachmam unam,

Nuc. Moschat, numero duas.
Folium, Myrrham, Cassiam, Carpobalsamum & Bdellium tere, ac per biduum in vino & oleo macera: postea coque supra lentum ignem in duplici vase usq; ad consumptionem vini: deinde cola, & reliqua in tenuissimum pulverem redacta insperge, præter Moschum: iterum macera & coque parumper. Ultimò Moschum addito: probè omnia misceto, reponito, ac interdum vas agitato.

Μοσχέλαιον potiùs dicendum à Moscho, qui ejus compositionem ingreditur. Frigidis affectibus est præstantissimum, ventriculo præsertim debili, quem roborat & calefacit, dolorem lateris illitum sanat, stranguriosis, colicis ac nervorum omnibus propè vitiis confert. Pomis odoratis cogendis est aptissimum, & unguento Arêgon, aliisq; medicamentis, ut speciebus Lithontribon conficiendis.

OLEUM MYRTILLORUM.

℞. Olei Olivarum libras tres,
Baccarum Myrti libram unam.
Confringantur Myrtilli, & quoniam Myrtus vera apud Germanos non nascitur, neque habemus semper virides Myrtillos, sed aridos, ut ex Italia afferuntur, ideò necessum est, ut vino odorato priùs aspergantur: deinde misceantur simul ac bulliant secundum artem. Tandem coletur, & reservetur oleum.

Μυρσίνινον ἔλαιον seu Myrtillorum astringit, refrigerat, densat, cerebrum, nervos, & ventriculum adstrictione roborat, viscerum phlegmonis utile, gingivis, dentium dolori, dysentericis, cœliacis, vulvæ exulceratæ, ulceribus vetustis vel manantibus, nimio affluxu humentibus cum squamâ æris & cerâ medetur: attrita sanat, furfures, rhagades, condylomata, articulos luxatos, & omnia quæ astrictionem desiderant, hæmoptoicis, & sanguinis ex pectore rejectioni confert, & ad arcendam phlegmonem in ulcere pulmonis Gal. illinit, capillos retinet, eorumq; defluvium sistit, adjecto præsertim Ladano. Gal. 1. de comp. med. secundum loc. cap. 2.

OLEUM MYRTINUM.

Oleum Myrtinum fit ex foliis Myrti, ut jam dictum Myrtillorum oleum.

Easdem ferè vires obtinet, quas oleum Myrtillorum; astringit enim & roborat, ac viscerum laxitatem corrigit.

OLEUM NARDINUM COMPOSITUM MESUÆ.

℞. Spicæ Indicæ uncias tres,
Majoranæ uncias duas,
Ligni Aloës,
Enulæ,
Macis,
Calami Aromatici,
Foliorum Lauri,
Cyperi,
Schœnanthi,
Cardamomi ana unciam unam semis.
Contundantur omnia grosso modo, deinde affunde illis
Vini,
Aquæ fontanæ ana libram unam,
Olei Sesamioi libras quatuor.
Macerentur per noctem, deinde coquantur in duplici vase secundum artem.

OLEUM NARDINUM SIMPLEX EJUSDEM.

℞. Olei Sesamini libram unam semis,
Spicæ Nardi Aromaticæ uncias tres,
Vini,
Aquæ ana uncias duas semis.
Incidantur minutim, & coquantur in duplici vase, donec vinum & aqua in vaporem resolvantur; coletur deinde oleum, & colatum reponatur, abjectâ Nardi Spicâ.

Calefacit, tenuat, digerit, modicè astringit, quocirca iis auxiliatur, qui calore & astrictione indigent, ut stomachicis, cœliacis, destillationi ac thoracis vitio obnoxiis, ventriculum firmat, & coctionem procurat, viscerum phlegmonis, jecoris inflammationi, ac pulmonum ulceribus illinitur, cerebri & nervorum frigidos affectus sanat, ac aurium dolores mitigat, tremulis & paralyticis summum est remedium, uteri præfocationes, occlusiones, & tumores suppositum discutit, aut etiam injectum vesicæ dolori, renumq; calculis opitulatur.

OLEUM NYMPHÆÆ.

℞. Florum Nymphææ albæ uncias quatuor,
Olei Omphacini libram unam.

Macera in Sole diebus decem, deinde exprime ac novos flores immitte: tertiò idem facito.

Vires habet Violati, refrigerat tamen magis, cephalalgiam ex febrium incendio, indeq́; enatum delirium Papaverino mixtum mitigat, inſomniam abigit, urinæ ardori, intemperaturæ calidæ renum, eorumq́; ulceri, & veſicæ commodum, illitum aut injectum, gonorrhœam arcet, & tentiginem propellit, genitalibus illitum.

OLEUM PAPAVERINUM.

℞. Capitum Papaveris,
Foliorum Papaveris,
Florum ejusdem ana uncias quatuor,
Olei libras tres.

Inſolato in vaſe vitreo per octiduum, deinde cola, & nova rurſus immitte: idem tertium facito. Poſtremum colatum repone.

Intemperiem calidam ſanat, febrium ardores ac inſomniam mitigat, fronti, auribus, naribus, & temporibus illitum, ſomnum frigore & humiditate conciliat, nec non febrium ſqualorem præſentem, pervigilii cauſam tollit, impinguat, & aſperam arteriam lenit, renum doloribus ex intemperie calida medetur.

OLEUM DE PIPERIBUS MESUÆ.

℞. Piperis longi,
Albi,
Nigri ana drachmas tres,
Myrobal. Chebulorum,
Emblicorum,
Indorum ana drachm. quinque,
Radicum Apii,
Fœniculi ana drachmas tres ſemis,
Sagapeni,
Opopanacis,
Ammoniaci ana drachm. duas ſemis,
Turbith drachmas duas,
Zingiberis drachmas tres,
Surculorum Hyſſopi,
Rutæ viridis ana manipulum unum.

Coquantur ſecundum artem in quantitate aquæ ſufficienti ad tertias. Colaturæ adde
Olei amygdalarum dulcium libras duas.
Recoque ad conſumptionem aquæ.

Cerebri & nervorum frigidas noxas propellit, quia calefacit, tenuat, tergit, diſcutit, foras educit, obſtructa potenter liberat, calculumq́; eo nomine diſſipat: ad paralyſin, ſpaſmum, tremorem, epilepſiam, uteri, coli renum ac veſicæ affectus frigidos utiliſſimè adhibetur, coxariis, nec non articulorum doloribus medicatur, menſes evocat, & ventriculum imbecillum non temerè firmat.

Coudenbergius addit Thymi viridis manipulum unum ad herbarum decoctionem.

OLEUM POPULINUM NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Olei communis libras ſeptem, uncias duas,
Vini libras quatuor,
Gemmarum Populi arboris recentium Veris initio collectarum libras tres.

Gemmæ Populi diutiſſimè terantur, & macerentur in vino & oleo dieb. ſeptem; pòſt coquantur in duplici vaſe usque ad conſumptionem vini. Deinde exprimatur oleum & reponatur.

Emollit, tenuium eſt partium & calidum, arthriticis ac podagricis utile.

OLEUM RANARUM.

℞. Ranarum fluviatilium libram ſemis,
Olei Seſamini libram unam ſemis.

Coque in vitro optimè clauſo uſque ad Ranarum diſſolutionem.

Refrigerat, ob id podagram & alias arthritidis ſpecies calidas mitigat, ac incendium febrium ardentium compeſcit, fronti & temporibus illitum ſomnum conciliat.

OLEUM RESOLUTIVUM.

℞. Rad. Cucumeris Aſinini,

Bryoniæ,
Althææ ana libras tres,
Olei communis libras decem.
Insolentur simul integro mense, coquantur pòst, & exprimantur.

Resolvit, digerit, mollit, alta penetrat, ac frigidos & contumaces dolores mitigat.

OLEUM ROSATUM VULGARE.

℞. Olei communis libras quatuor,
Rosarum rubearum nondum penitùs apertarum uncias sedecim.
Macera & insola per dies octo. Rosas exemptas benè exprime, atque ita fac tertiò, cola & serva. Nonnulli in tertia infusione Rosas relinquunt.

Vim habet repellentem, mitigatoriam, concoquentem, & discussoriam, inflammationes extinguit, roborat, cogit, densat, rheumatismos sistit, & materierum per corpus fluxum cohibet, dysenterias potu insigniter juvat, alvum solvit, ventriculum æstuantum restinguit, ad uteri imflammationem pollet, capitis & meningum cerebri vulneribus confert, idem calefactum juvat & exiccatum, aut mora in Sole, aut à febribus, aut alia causa: humectat enim, mitigat, ac somnum inducit, in dolore dentium inter initia utiliter colluitur, ulceribus in capite manantibus, & fervidis eruptionibus illinitur, lumbricos & ascaridas potum deturbat, podagricis doloribus ac inflammationibus, & hæmorrhoidibus commodè illinitur. Quod completum dicitur, roborat, resolvit, lenit & dolorum injurias sedat.

OLEUM ROSATUM OMPHACINUM.

℞. Olei Omphacini, id est, Olivarum immaturarum libram unam,
Rosarum rubearum nondum penitùs apertarum, sed purgatarum uncias quatuor.
Tritis Rosis ac oleo impositis, facit dictum est, ter Rosas permutando.

OLEUM ROSATUM COMPOSITUM MESUÆ.

℞. Olei ex Olivis maturis, aquâ fontanâ multoties loti, quantum voles. Deinde infunde folia Rosarum rubearum apertarum & purgatarum, quantum satis est in vitreum vas. Obturetur vas, ac per dies septem insola, & coque tribus horis in vase duplici. Expressis foliis & abjectis recentia immitte: insola iterum, coque in balneo Mariæ, & exprime ut priùs. Tertiò recentia immitte Rosarum folia, quibus adde aquæ infusionis Rosarum (eo modo confectæ, ut in Syrupo Rosato dictum est,) partem quartam, misce, insola dies quadraginta in vase vitreato obturato; pòst excola, exprime, & addito Rosarum succo, iterum diu insola.

Alii partem infusionis sumunt, & succi Rosarum partem alteram, ac eo quo suprà dictum est modo conficiunt.

OLEUM RUTÆ.

Præparatur eodem modo, quo Abrotani oleum præparare docuimus.

Calefacit, tenuat, & digerit, illitum & clysteribus injectum colicum dolorem sedat, vitreum phlegma ejiciens, l.terum, renum, vesicæ ac uteri dolores à causa frigida juvat, nervorum & spinæ resolutionem inunctum componit, convulsionibus medetur, & flatus dissipat.

Prostat etiam apud nos Linelæon Rutaceum, ex foliis Rutæ recentis in oleo seminis Lini expresso paratum.

Singulare admodum est, adversus lienis scirrhos, & duritiem: tumores enim emollit, ratione olei lini, eosdem discutit ac digerit ratione Rutæ. In Enematis, ubi flatus discutiendi, antecedenti præferendum, variis insuper usibus in morbis accommodatum extat.

OLEUM SAMBUCINUM.

Oleum Sambucinum fit ex floribus Sambuci & oleo veteri clarissimo, quemadmodum oleum Chamomillæ.

Lenit, abstergit, cutim expurgat, ictero & hepati obstructo confert, articulorum & nervorum doloribus utile: eos namq; roborat, epotum aut injectum alvum irritat, serosaq; excrementa per inferna educit. Fit quoque ex medio Sambuci cortice similiter macerato oleum, quod ad ambusta Italis usui est.

OLEUM SAMPSUCHINUM, ID EST, MAIORANÆ.

℞. Foliorum Sampſuchi manipulos quatuor,
Serpylli manipulos duos,
Foliorum Myrti manipulum unum,
Abrotani,
Siſymbrii, ſeu Menthæ aquaticæ ana manipulum ſemis,
Caſſiæ ligneæ veræ uncias duas,
Olei Omphacini libras tres.

Concidito & contundito omnia, ac impone in vitrum, & infunde oleum, ut ſupra ſpecies emineat: tùm obſtructo vaſis orificio macera ad Solem diebus octo. Poſtea exprime, & expreſſum oleum infunde recentibus ſpeciebus, & hoc etiam tertiò facito.

Σαμψύχινον acopum eſt, & laſſitudinibus utile, frigidis cerebri & nervorum vitiis prodeſt, ſpinæ in balneo inunctum paralyſin juvat & ſpaſmum cynicū naribus immiſſum, aut ore detentum, ac ſternutamentum leviter ciet, in opiſthotonicorum, & vulſorum cataplaſmata additur: auribus immiſſum tinnitum à flatu diſſipat, ad uteri præcluſiones & converſiones efficax, menſes, ſecundas, ac partus extrahit, uteri ſtrangulatum recreat, & Scorpionum morſibus medetur.

OLEUM SCORPIONUM COMPOSITUM MESUÆ.

℞. Ariſtolochiæ rotundæ veræ,
Gentianæ,
Cyperi,
Cort. radicum Capparum ana unciam unam,
Olei Amygdalarum amararum libram unam ſemis.

Macerentur in oleo contuſæ radices ad Solem fervidum, deinde coquantur aliquantulum in duplici vaſe, injectis ad ultimum Scorpionibus numero viginti: poſtea iterum ſerenis diebus triginta ad Solem macerentur. Poſtremò excolatum oleum reponatur.

OLEUM SCORPIONUM MAGNUM MATTHIOLI.

℞. Olei Olivarum vetuſtiſſimi libras tres,
Florum Hyperici virentium ac modicè conquaſſatorum manipulos tres.

Inſolentur ſimul in vaſe vitreo probè obturato recondita per dies decem vel duodecim: dehinc in calente balneo Mariæ macerentur horis viginti quatuor, tùm verò colentur & exprimantur.

HOC FACTO.

℞. Flor. Hyperici recent.
Chamædryos,
Calaminthæ,
Cardui Benedicti ana manipulum unum.

Flor. & herbæ priùs contuſæ oleo admiſceantur, macerenturque in balneo per triduum, poſtea colentur & exprimantur.

POST HÆC.

℞. Florum Hyperici à caulibus repurgatorum, ac modicè contuſorum manipulos tres.

Submergantur in eodem oleo, ac per triduum itidem in balneo macerentur, colentur & exprimantur, eandem infuſionem reaſſumptis ſemper recentibus floribus ter vel quater reiterando, donec oleum ſanguineum colorem acquirat.

HIS PERACTIS.

℞. Granorum viridium Hyperici quod defloruit, in cacumine plantæ natorum, in quibus ſemen continetur, manipulos tres.

Contundantur, & vino albo meraco perfuſa, in prædictum oleum immiſſa per octiduum inſolentur, poſtea verò tridui ſpatio in balneo macerentur, colentur & exprimantur, laborem hunc novis ſemper reaſſumptis ſeminibus ter vel quater ſic repetendo, ut oleum obſcuri ſanguinis colorem referat. Tunc verò

℞. Scordii recentis,
Calaminthæ,
Centaurii minoris,
Cardui Benedicti,
Verbenacæ,
Dictamni Cretici ana maniplum ſemis.

Tuſa ac in oleo priore demerſa, per biduum in balneo macerentur, colentur & exprimantur, ut ſuprà.

POSTEA.

℞. Zedoariæ,
Rad. Dictamni albi,
Gentianæ,
Tormentillæ,
Aristolochiæ rotundæ ana drachmas tres,
Scordii manipulum unum.

Hæc omnia tusa ut priùs in balneo, affuso priore oleo per triduum rursus macerentur, colentur, & exprimantur.

Expresso & colato huic infunde denuò
Styracis Calamitæ,
Laseris, seu Benzoini ana drachm. sex,
Baccarum Juniperi unciam semis,
Melanthii drachmas duas,
Cassiæ ligneæ, vel Cinamomi odoratissimi drachmas novem,
Junci odorati, seu Schœnanthi,
Cyperi rotundi ana drachmam unam semis,
Santali albi unciam semis.

Contusa in oleum immittantur, rursusq; ut antea per triduum in eodem rorido balneo macerentur, tum colatum ac expressum oleum calens superinfundatur trecentis Scorpionibus vivis diebus canicularibus lectis, qui prius vitreo vase conclusi, ac calidis cineribus superimpositi in iram exarserint, & sudare inceperint. Hi unà cum hoc oleo tridui spatio in balneo macerati exprimantur, oleumque abjectis Scorpionibus percoletur.

In hoc rursum infunde
Rhabarbari selectissimi,
Myrrhæ,
Aloës hepaticæ ana drachmas tres,
Spicæ Indicæ drachmas duas,
Croci drachmam unam,
Theriacæ,
Mithridatii ana unciam semis.

Tundenda contundantur, ac cum cæteris oleo prædicto immergantur, macerenturque sic simul omnia in balneo calente per triduum, postea absque colatura reponantur in usum.

Viperarum, aspidum, ac venenatorum animalium morsibus auxilio est. Pulsibus ac extimæ cordis parti ad sinistram mammillam inunctum, repetitâ per ternas horas illinitione, omnibus venenis per os sumptis, si modò ea erodentia non fuerint, efficacissimè succurrit; quin etiam pestiferis morbis sic adhibitum medicatur, nec non ab iisdem præservat.

OLEUM SCORPIONUM SIMPLEX MESUÆ.

℞. Scorpionum numero triginta,
Olei Amygdalarum amararum libras duas.

Macerentur in vase vitreo stricti orificii per dies triginta caniculares, vel aliâs totâ æstate calidissimis diebus, postea colatum ad usus repone.

Vesicæ ac renum calculum dissipat, lumbis, pubi, perinæo in Solii egressu illitum, & in porum urinarium immissum, venenis præcipuè à Scorpio ictis, ac pestilentiæ adeò resistit, ut ejus solo usu quendam cum famulitio à pestilentiæ contagione servatum scribat Manardus, & ex sola inunctione aliquos esse liberatos, qui sævissima venena biberant.

OLEUM STOMACHALE CRATONIS.

l. 2. Consil. 113.

℞. Olei Absinthii libram unam,
Summitatum Absinthii manipulum unum,
Caryophyllorum,
Santali Citrini ana drachmas duas,
Rosarum rubearum,
Macis ana drachmam semis,
Mastiches drachmas duas semis,
Vini odorati libram semis.

Coquantur secundum artem & ponantur in Sole.

Hoc oleum Crato mirificè prædicat in ventriculi doloribus & infirmitatibus, maximè verò frigidis, quod cùm Medicis nostris crebro usu serviat, meritò huic Pharmacopœiæ nostræ inserendum esse censuimus.

OLEUM EX STYRACE.

℞. Styracis uncias tres,
Olei communis libram unam,
Vini uncias sex.

Coquantur in duplici vase ad vini consumptionem.

Calefacit

Calefacit vehementer & emollit, ob id confert dolentibus à frigore renibus, vesicæ, utero, musculis, juncturis, tendinibus, eorumq; durities insigniter emollit, ad nervorum injurias & vulnera fotu commodum, ob id Chirurgis expetitum, ac ad scabiem efficax, ut scribit Manardus, additâ Hellebori albi octavâ portione.

OLEUM E FLORIBUS VERBASCI.

Fit insolatis in vase vitreo Verbasci floribus, ut oleum è floribus Liliorum alborum.

Ad Podagricos & alios dolores præsertim calidos laudatissimum. Commendatur etiam in Hæmorrhöidibus. Vide Evonymum fol. 496.

OLEUM VIOLARUM.

Oleum Violaceum seu Violarum fit ex floribus Violarum ac oleo Olivarum, quemadmodum & Rosaceum.

Frigidum ac humidum est, tenuium partium, leniens & modicè aperiens, ad furentes inflammationes idoneum, intemperiem calidam extinguit, phlegmonas omnes sedat, arteriæ asperitatem, pulmonis, & thoracis lenit, inuncto thorace, unde & tabidis & hecticis præsenti est remedio: phreneticis ac vigilibus fronti & temporibus impositum somnum conciliat, hepati ac præcordiis adhibitum febrium ardentium æstus intolerabiles mitigat, renum ac jecoris immoderatum calorem restringit.

OLEUM VULPINUM MESUÆ.

℞. Vulpem integram exemptis interaneis,
Aquæ fontanæ libras tres,
Olei veteris clari libras quatuor,
Salis uncias sex,
Coquantur, & inter coquendum adjice Anethi,
Thymi ana libram unam.

Coquantur donec ab ossibus recedat caro, & aqua consumatur, deinde coletur oleum ac reponatur.

Potentissimæ in digerendo & discutiendo facultatis est, quo nomine ad nervosi generis injurias frigidas & articularios affectus præcipuè valet.

Vulpes benè habita & vegeta, non strigosa, qualis per vindemiam uvis nutrita & impinguata capitur, ætatis mediæ, non juvencula, aut recens nata esto quam exenteratam semianimem oleo incoquunt.

OLEA EXPRESSA.

OLEUM AMYGDALARUM AMARARUM.

℞. Amygdalarum amararum siccarum non tamen rancidarum, cortice membranoso purgatarum, quantum voles.

Contundas minutissimè, postea in sartagine aliquantulum torrefacias, tandem prelo exprimas.

Primo ordine calidum est, humido & sicco temperatum, calefacit, attenuat, incidit & digerit: unde aurium tinnitus ac flatus è crassa & frigida materia ortos dissipat, auditumq; frigore obtusum restaurat, obstructa expedit, cutis maculas & asperitates tàm reliquarum partium, quàm faciei (quas ephelidas & panos vocant,) exterit, manantia capitis ulcera furfuresq; ex vino detergit, nervorum affectus frigidos, duros, & dolentes calore tenuante ac digerente sanat, amarore lumbricos necat, & frigidis uteri malis prodest, vulvarum dolores, strangulatus, conversiones, locorum inflammationes suppositum sanat, capitis dolores instillatum sedat, urinæ angustiis pubi illitum, calculosis renum vitiis, stranguriosis in fistulam urinariam immissum medetur, suspiriosis, lienosis, jecinorosis & tabidis subvenit.

OLEUM AMYGDALARUM DULCIUM.

Fit ut oleum Amygdalarum amararum.

Eo utimur ad gutturis, faucium, bronchiorum, & spiritualium partium asperitatem leniendam, vel per se, vel adjecto Sacchàro præsertim Candi Violato, duritiem omnem ac siccitatem articulorum corrigit, cutem erugat, scabra & aspera polit, tensa emollit, renitentia digerit & complanat, phthisicis & atrophiâ laborantibus

borantibus ac consumptis utile: alimentum enim humidum & lentore mediocri diuturnum præstat, extenuatum corpus reficit ac impinguat, calore est temperatum, humidoq; secundum ordinem attingit, quo nomine omnem intemperiem sedat, ac semen genitale promovet, uteri, vesicæ, & urinæ ardores mitigat, colicos ac nephriticos cruciatus cum pari portione olei Amygdalarum amararum mirificè levat, partuum labores torminosos discutit, lenit, tandemq; propulsat: inunctionum sola est materia, quæ fœtus laboriosos educunt, nephriticis & lotii acrimoniâ laborantibus per syphonem injectum tepidum mirè confert, intemperiem omnem moderatâ suâ substantiâ profligans.

OLEUM BALANINUM.

Fit è Balano Myrepsica vel glande unguentaria, quam granum Ben Arabes vocant, teritur, assatur, oleumq; exinde exprimitur.

Tergit, expurgat, obstructa liberat, auri injectum tinnitui & surditati confert, strumas, hepatis & lienis scirrhum emollit ac digerit, affectibus frigidis nervorum & juncturarum, spasmo & arthritidi medetur, alphos, lentigines, varos, maculas, cicatrices nigras, & reliqua fœda cutis vitia corrigit, alvum potu solvit, sed stomacho adversatur.

OLEUM CARTHAMI.

Fit ex semine Carthami trito, assato, & expresso.

Obstructa liberat, tergitq;, ideò morbo regio, ventriculo dolenti, & colo confert, thoracem ac pulmonem expurgat, & clariorem vocem reddit.

OLEUM E GRANIS CITRI.

Grana Citri itidem teruntur, torrentur, & exprimuntur.

Arthritico dolori ac succedenti tumori conducit, calculum vesicæ & renum detrudit. In pestilenti statu Alexiterium optimum, lumbricos enecat potum aut illitum.

OLEUM HYOSCYAMI.

Semina Hyoscyami contunduntur, torrentur & exprimuntur.

Dioscorides ex semine Hyoscyami albi recentis, & siccati, aquâ calida asperso, tritoque, hoc oleum parare docuit.

In phlegmone & exulceratione partium pudendarum utriusq; sexus præ reliquis locum habet.

OLEUM LAURINUM.

℞. Baccarum Lauri electarum, maturarum & contritarum, quantum voles.
Eæ in aqua diu coquantur & colentur, cumque infrigidatæ fuerint, illud pingue quod supernatat, colligatur.

Vis ejus calefactoria vehemens, molliens, tenuans, aperiens, discutiens, exsiccans, intemperiem omnem partium frigidam solam, aut cum pituita & flatibus sanat; cerebri, nervorum, articulorum, ventriculi, intestinorum, præsertim coli, hepatis, lienis, renum, & uteri affectibus frigidis medetur, ac dolorem his succedentem abolet, rigori febrili spinæ dorsi illitum, paralysi, nervorum vitiis, algoribus, ischiadicis, capitis doloribus inveteratis ac destillationibus auxiliatur, auribus illinitur, renum morbis frigore contractis succurrit, lassitudines discutit, venarum spiracula aperit, scabie infestatis, & asperâ impetigine laborantibus in balneo inunctum medicatur. Fugiendum tamen in scabie, aut impetigine inflammationem minante, & calidis ac biliosis naturis: frigidis namque & pituitosis solùm est commodum, vermes & pediculos enecat, capitis furfures, ophiasin, & alopeciam delet, capiti tamen calido non admovendum.

OLEUM SEMINIS LINI.

Lini semina non excorticantur, sed contusa & assata in mola versatili exprimuntur.

Viribus proximum Chamæmelino & Anethino, anodinum est, convulsionem curat articulorum, musculorum, nervorum, ac cervicis durities mitigat, ani affectibus mirificè confert, sedis abscessus, & hæmorrhöidum dolores sedans, ani fissuras, & rimas lenit. Manardus pleuriticis linctu aut potu exhibebat, quod magnoperè probavit Gesnerus, qui in epistola qua-

stola quadam scribit: Jam quatuor aut quinquies feliciter propinavi, primùm bis ante sesquiannum in pleuritide cruda & maligna jam desperatis ferè virgini & mulieri, quarum unaquæque mox magnâ admiratione meâ restitui cœpit. Postea juveni in morbo quodam interiore incognito ferè, nec satis jam memini, etsi annotavi. Quartò in tussi ac dyspnœa ante paucos dies mulieri gutturosæ, quæ heri ad me venit, & pro hoc consilio gratias egit. Omnibus paulò pòst soluta alvus est satis copiosè. Tres aut quatuor uncias unà vice bibi jubeo. Odoris quidem ejus gravitas plerisq; adeò molesta & fastidiosa est, ut secundò sumere nollent, sed nullum periculum, nullum incommodum sequitur, & Medicus necessitatem in gravissimis morbis, non voluptatem sumentium spectare debet. Si ritè pureq; paretur, & Medicus domi haberet, confidentius dari posset, etsi Brassavolus non admodum laudat. Ego pro cognitâ felicissimâ, & admirandâ ejus facultate Deo gratias ago. Hactenus Gesnerus.

OLEUM NUCIS INDICÆ.

Nuces Indicæ radulâ attritæ aut concisæ, & diligenter contusæ, aquæ calidæ aliquandiu immerguntur, oleumque exprimitur.

Nervorum dolori confert, thoracem & pulmones lenit, clariorem vocem facit, impinguat, ac genitale semen auget. Hodie ferè usurpatur ad conceptus procurationem, nec non seminis incrementum.

OLEUM NUCUM JUGLANDIUM.

Conficitur ut oleum Amygdalarum amararum.

Flatus crassos dissipat, tumores dissolvit, nervis punctis cum calce lota utiliter adhibetur, scabiei medetur, & variis vitiis cutaneis.

OLEUM NUCIS MOSCHATÆ.

Paratur, ut oleum nucis Indicæ majoris.

Ori ventriculi inunctum mirè eum roborat, deglutitum calefacit mediocriter, & anhelitum commendat, illitum veneris tentiginem excitat, stomachicis quoque frigidâ & humidâ intemperie laborantibus conducit.

OLEUM SEMINIS PAPAVERIS ALBI.

Præparatur, ut oleum seminis Hyoscyami.

Utile est anodinum ad ardorem febrium mitigandum, fronti & temporibus appositum somnum conciliat, & dolores capitis tollit.

OLEUM E GRANIS PÆONIÆ.

Præparatur, ut oleum è granis Citri.

Usus ejus tàm intra corpus quàm extra, in epilepsia & similibus morbis præclarus existit.

OLEUM NUCLEORUM PERSICORUM.

Præparatur, ut oleum Amygdalarum amararum.

Obstructa aperit, aurium & sedis ab hæmorrhoidibus dolores ac tumores sanat, lumbricos enecat, in renum affectibus injectum & epotum valere asserit Manardus.

OLEA EX PISTACHIIS ET PINEIS.

Exprimuntur, ut proximè antecedens.

Hepatis & renum dolores potenter leniunt, impinguant, semen augent, ventriculo non ingrata, tussim & thoracis dolorem compescunt, ac intemperiem emendant.

OLEUM SESAMINUM.

Fit ex semine Sesami, eodem modo quo oleum Papaveris.

Olim ex Alexandria Ægypti Venetias, & inde ad nos comportabatur sincerum; adulteratur oleo Nucum & Papaperis. Hodie apud nos paratur ex Sesamo, clarum est & candidum, gustu in cibis ac dulcedine delicatissimum.

Vires habet impinguandi, semen genitale augendi, asperitates & durities leniendi, siquidem asperam arteriam emollit, ac clariorem vocem reddit, aurium dolores sanat, & ulceribus

ceribus, quæ serpunt, ac mali moris sunt (cacoëthe vocant,) medetur, pectori & pulmonibus confert, pleuritidi accommodatum, puerorum tussim sedat, cum Saccharo Candi paulatim deglutitum.

OLEUM E VITELLIS OVORUM.

℞. Ova recentia numero centum, coquito donec penitùs indurentur. Postea vitellos eorum exime, & comminutos assa in sartagine donec rufescant, & pinguedinem quandam remittant: deinde adhuc ferventes pone in sacculum pilis contextum, & exprime, quodque expressum fuerit oleum repone.

Cutis fœditatem mirè aufert, cicatricibus decorem addit, iis præcipuè, quæ in ambustis relictæ sunt, aurium, dentium, sedis doloribus, ejusq; reliquis affectibus convenit, pilos auget, impetiginem, serpiginem, & alia cutis vitia eluit, lentigines & fœdas oris maculas detergendi, ac resolvendi vi delet: rhagadiis utile, fissuras manuum, pedum, & ani sanat, dolores ulcerum, articulorum, omniumq; locorum nervosorum sedat, ad aurium quoque dolores ac ulcera facit, ambustis utile, & in membranis cerebri partes contusas à sanis mirum in modum separat.

ANIMADVERSIONES UNIVERSAM HANC CLASSEM CONCERNENTES.

Olea, de quibus in hac classe agitur, in duplici sunt differentia, quorum alia *cocta* sunt, *expressa* alia: *Cocta olea* & ipsa ex *oleis jam expressis*, sive *Olivarum*, sive alterius cujusdam *fructus* vel *seminis oleosi*, additis quibusdam, quorum virtutibus imbui debent, conficiuntur: Et cùm juxta unum eundemque ferè modum omnia *cocta olea* parari præcipiantur, operæ precium non esse, unicuique sigillatim suas addidisse *animadversiones*, sed in genere de ipsis pauca disseruisse, inque iisdem commissos errores crassiores leviter saltem attigisse, sufficere arbitratus sum: Nihilominùs quoq; specialiora nonnulla suggeram, ubi priùs de illorum coctione sive præparatione communi quid sentiendum sit, annotavero.

Quod itaq; *coctionem illam vulgarem* attinet, næ illam indiscriminatim in omnibus admittere nequeo: Eò namq; tùm ego ipse semper aspiravi, & meritò quivis Medicus in præscribendis medicamentorum generibus in id unicè attentus esse deberet, ut in unoquoq; *composito* singulorum ingredientium *vires & virtutes integras* conservaret, nec easdem (uti plerumq; in nimis artificiosis illis compositionibus fieri assolet,) inutiliter perderet, quod ipsum stante *hâc violentâ coctione*, in quamplurimis hujus *classis compositionibus* haud quaquam aliter fieri potest: Etenim *herbarum balsamicarum aut florum*, nec non *Aromatum* vis in subtilioribus eorundem partibus consistens, ceu summè volatilis, levi etiam cocturâ quàm citissimè expirat, aurasque petit, nullâ revocabilis arte: Ut adeò hac ratione permotus simplicem digestionem aut quamlibet insolationem, maximè ubi res, e.gr. *plantæ*, quæ in iisdem macerantur, sulphureæ sunt tenuiumq; partium, quales sunt *Majorana, flores Rosarum, Sambuci, Chamomillæ, &c.* cuivis coctioni violentiori meritò præferam. Haud equidem me latet, quod omnia *olea* rancorem facilè contrahant, si humiditate aliquâ heterogeneâ permixta sint, aut saltem fecibus humidioribus vel aquosis scateant; ast incommodo huic prævenire in facili est, si nempè *olea*, in quibus jam sat sufficienterque *herbæ & flores* repetitis infusionibus macerati sunt, optimè expressa aut colata per inclinationem à subsidente aquositate, quæ semper fundum petit, præsertim in leni calore separaveris, fecesque cum pauco *oleo*, quod illis adhuc adhæret, ad omnimodam humiditatis absumptionem coxeris, & colatum hoc pauxillum *olei* tandem superiori per inclinationem separato *oleo* commiscueris. Quòd si autem aliquis minorem virium è *plantis* per macerationem, quàm per coctionem arguat extractionem, cum eo quoque, si *olea* citò expetantur, non contendam; ast coctionem quasi destillando in *vesica parva cuprea stanno obducta*, aut etiam *cucurbita vitrea* fieri conducibile est, ut ea quæ prodit *fragrans humiditas oleo residuo* reddatur, quod denuò parumper digeratur, & tandem per inclinationem ab aquo-

ab aquoſitate ſeparetur: Qui modus maximè in *oleis compoſitis*, præſertim quæ *Aromata* ingrediuntur, & quorum alioquin partes ſubtiliores promptè evaneſcunt, locum habet.

His præmiſſis particulares nonnullas *compoſitiones* ad meliorem dilucidationem præcedentium aggrediemur, initio facto ab *oleo de Caſtorio Jacobi de Manliis*, cujus plurimorum ingredientium virtutes potiores & ſubtiliores coquendo exhalant, ac propterea non opus eſt, ut *tanta vini quantitas* addatur. *Vinum* enim vel alia humiditas aquea nunquam *oleis* verè commiſceri poteſt, quin ſemper *olea* ſupernatent, itaque illo, quod *vinum* extraxit & in ſe continet, *oleum* deſtituetur, niſi totaliter *vinum* per evaporationem abſtraxeris; ſed hoc ipſo *vinum* ſubtiliores ſecum rapit ingredientium partes, relictis feculentioribus. Nec etiam juvat, ut *Galbanum & Opopanacum* prius *vino* diſſolvantur, & ſæpiùs cum *oleo* commiſceantur, ſi ſoluta ſemper fundum petant: Nam quòd *oleum* per ſe de prædictis *Gummatibus* ſolvere nequit aut ſaltem extrahere, id beneficio *vini* multo minùs efficietur, ſed potiùs impedietur. Idcircò minori quantitate *vini* (*unciis duabus vel tribus circiter*,) additâ, factâque aliquot dierum maceratione, nec non brevi in Alembico coctione, hoc oleum longè efficacius parabitur, potiſſimum ſi quæ in coctione per Alembicum prolecta *exigua humiditas oleoſa & ſpirituoſa*, reſiduo *oleo* reddatur, quod tandem expreſſum colatumque, poſtquam feces in leni calore vel digeſtione ſubſederint, per decantationem, juxta modum ſuperiùs edoctum, à ſedimentis liberetur. Juxta quem modum multa alia *olea compoſita*, utpotè *Aranearum Mindereri*, *oleum Coſtinum Meſuæ*, & reliqua, quibus utplurimùm major quantitas, quàm decet aut par eſt, humiditatis, præpoſterè adjecta eſt, confici poſſunt.

Oleum Jaſminum, quod non tam ad frigidos affectus corrigendos, quàm gratiâ fragrantiſſimi odoris, quem redolet, expetitur, per ſimplices haſce infuſiones dextrè parari nequit, ut odorem ſuaviſſimum floribus ſimilem præ ſe ferat; eapropter neceſſum eſt, modo alio ſecretiori procedere. Nimirùm

℞, *Florum Jaſmini odoriferorum recentium q. ſ.*

Quibus cum *Amygdalis dulcibus excorticatis ac nonnihil ſiccatis* fiat in *cribro ligneo*, vel *incerniculo*, aut aliquo alio vaſe puro ſtratum ſuper ſtratum, ultimò orbiculo ligneo, pondere aliquo parumper ſaltem gravando ſuperimpoſito, poſtero die *flores ab Amygdalis* ſegregentur, novisque & recentibus *floribus eadem Amygdalæ* ſtratificatæ, aliquo, uti antea, pondere nonnihil graventur; qui labor quò frequentiùs ſemper cum recentibus receptis *floribus* reiteratur, eò præſtantius ac fragrantius *oleum*, ſimplici ſaltem, & ſine igne, expreſſione ex *Amygdalis* elicitur: Simili modo etiam ex aliis plurimis *floribus*, quorum fragrantia aliàs, ſi contundantur, coquantur, vel cum *oleis* infundantur, citò evaneſcit, utpotè *Arantiorum*, *Citri*, *Roriſmarini*, *Roſarum &c.* Item ex *herbis*, *Majoranâ*, *Thymo*, *Meliſſâ citratâ*, & ſimilibus odore fragrantibus *odoratiſſima olea* confici poſſunt, quæ nunc utplurimùm ex Italia, ubi *florum iſtorum* ingens copia eſt, transportantur. Durabiliora autem efficiuntur ſimilia *olea*, nec tàm facilè rancorem contrahentia, ſi loco *Amygdalarum Balanus Myrepſica* ſive *Granum Ben officinarum* accipiatur, aut ad minimum (uti Romæ facere aſſolent,) *oleum* ejus *Goſſypio* exceptum cum *floribus* ſæpius ſtratificetur, quod denique fragrantiſſimo ipſorum odore ſufficienter imbutum è *Goſſypio* exprimatur. Hic modus ab Italis in ſecretis habetur, juxta quem ſuas *quintas eſſentias* (uti vocant,) parare conſueverunt. In *compoſitione* vel potiùs præparatione *olei Liliorum alborum compoſiti Meſuæ*, maximi quoq; & abſurdi occurrunt errores, dum nimirum *Aromata* non ſolùm cum *oleo*, ſed etiam, antequam *oleo* adjiciantur, coqui præcipiuntur: Ecquid enim cum *oleo* remanebit in reſiduo, præter craſſiores *Aromatum* partes, expulſis ſubtilioribus & fragrantioribus, ceu efficacioribus: Itaque magis conſultum erit, ut juxta modum, ſuperiùs in præparatione *olei de Caſtorio* annotatum, illud conficiatur; imò præſtantius adhuc evaderet, ſi loco *Aromatum*, ipſorum *olea deſtillata*, (quæ cuncta

ferè in officinis prostant,) eidem jam perfectè parato adderentur. ex. gr.

℞. *Florum Liliorum alborum recent.* ℥ix.

Quibus in ℔ij. *olei puri* infusis adde

Costi veri ℥j.

Croci pulverisati & in vino infusi ℥iij.

Macerentur aliquandiu, &, si lubet, coquantur parùm in cucurbita, postea fiat colatura & expressio: Denique jam parato *oleo* adde

Ol. stillat. Calami Aromat. ℈j.

Cubebarum ℈ij.

Caryophyllor. ʒß.

Cinamomi ℈ß.

Mastichis ʒij. *vel* ʒiij.

Aut, si lubet, loco *olei Mastichini*, etiam ipsa *Mastiche electa oleo* addi, in eoque leni calore sine coctione dissolvi potest, eritq; sic ritè confectum *oleum*.

Oleum Lumbricorum compositum quod spectat, in cujus præparatione deprehendo, jam coctis & paratis *oleis Lumbricorum & Hyperici* addi *vini* ℥iij, & ad omnimodam ejus consumptionem denuò incoqui; ast mehercle perquam ineptè: quid enim *vinum*, quod penitùs in coctione iterum exhalare debet, *oleis jam perfectè coctis* efficaciæ aut virtutis communicare potest, cùm multò magis ea virtutibus suis hoc modo diminuantur?

Simili errore scatet *oleum Mastichinum Mesuæ*, cui etiam sine ratione & æquè præposterè *vinum* additum est: *Mastix* enim promptè in *oleo* dissolvitur, & indissolubili nexu illi unitur, ad quam solutionem *vinum* necquicquam conferre potest, quin illam potiùs impediat, quippe dum istud in coctura exhalat, unà secum rapit partes *Mastichis* subtiliores sive spirituosiores: Neque *vinum*, dum *olea* cum ipso coquuntur, illa virtutibus exaltare potest, nec etiam ob id iisdem additur, sed ex mera (uti video) consuetudine, & ad imitationem priscorum, cum quibus ita delirare dulce est.

Progredior ulteriùs ad *oleum Moschelinum*, quod ipsum satis commodè juxta modum *olei Liliorum alborum compositi*, paulò ante indigitatum, confici posset, additis scilicet *oleis destillatis* ex deputatis *Aromatibus*, quorum vis & efficacia aliàs in coctura exhalat, quod apertè in effœtis similibus *oleis* in officinis videre est, quæ tamen jure merito suavem & fragrantem spirare deberent odorem, tumque etiam virtutibus excellentiora existerent.

In compositione *olei Nardani* ratione adjectæ tantæ quantitatis *vini & aquæ fontanæ* notanda sedulò, quæ in antecedentibus *oleis de Castorio & Liliorum composito* dicta sunt, secundum quæ etiam hujus *olei* præparatio instituatur, & præ omnibus *vini & aquæ* quantitatis diminuatur.

Devenio ad *oleum Papaverinum*, quod ex *capitibus Papaveris, foliis & floribus ejusdem* cum *oleo communi* parari præcipitur, cui tamen meritò *oleum* ex ipsis *seminibus Papaveris expressum* præferendum esse arbitror.

Oleum de Piperibus juxta modum in præparatione *olei de Castorio*, cui usquequaque in *compositione* respondet, indigitatum parari potest.

Oleo Populino non ineptè quantitas illa *vini* detrahi, aut ad minimum ad uncias aliquot diminui posset: Etenim *oculi populi* fragrantem redolentes odorem resinosi & oleaginosi sunt, ac faciliùs *oleo* soli, in quo macerantur, vim suam communicare possunt, quàm si *vinum* adjiciatur, utpotè quod non solum unionem *oculorum populi cum oleo* prohibet, vel ad minimum remoratur, sed insuper etiam in diuturnâ illâ coctione, donec nimirùm *quatuor libræ* ejus exhalent, subtiliores & fragrantes *oculorum populorum* partes, unà secum rapit in auras.

Inter *olea Rosata*, *oleum Rosatum vulgare*, & *Rosatum Omphacinum*, *composito illi Mesuæ oleo*, nimis artificiosè composito scilicet, præfero.

Magnum illud *oleum Scorpionum Matthioli* adeò pomposè descriptum, longè compendiosiori viâ, paucioribus infusionibus, nec non breviori tempore parari posset; nihil enim obstat, cur *sex vel novem aut plures herbarum vel florum manipulos* simul & semel *oleo* immergere non possim: Igitur si juxta modum nostrum universaliter & particulariter, & quidem frequentiùs in hisce *animadversionibus* indigitatum, nimirùm in cucurbita vitrea, reaffundendo semper, quod in digestionibus

aut

aut ebullitionibus prodit, & quatuor vel quinque infuſionibus in univerſum, nil quicquam tamen ingredientibus detrahendo, hoc oleum conficeretur, multo demùm efficacius evaderet.

Tandem nunc ſeſe offert *oleum ſtomachale Cratonis*, quod ſanè, ſi dextrè pararetur, ad externos uſus foret efficaciſſimum; ſimpliciter autem hoc præſcripto modo elaboratum, exiguas minusque valentes in roborando ſtomacho virtutes obtinebit, ob rationem aliquoties in præcedentibus adductam, nimirùm quod unà cum *vino* præſtantiores *Aromatum* & reliquorum ingredientium partes exhalent: Ne autem hoc contingat, & quod penè oblitus eram, cùm *oleum Olivarum* pro extractione *vegetabilium* propter ſuum lentorem & unctuoſitatem ſatis aptum menſtruum non ſit, propterea præſtabit imitari modum ſequentem. Utpotè

℞. *Olei Abſinthii trinâ infuſione & maceratione parati* ℔j.
Maſtichis electæ ℥j.
Quibus in leni calore ſolutis & unitis adde
Ol. ſtillatit. Abſinthii,
Caryophyll.
Ligni Rhodii ana ʒß,
Roſarum veri ℈ß, *vel ejus loco*
Nuc. Moſchat.
Macis ana ℈j *vel* ℈ij.
Miſce, ſervetur uſui.

In *oleo ex Styrace* denique quantitatem nimiam *vini* juxta has *animadverſiones* diminuere, *oleumq́;* hoc lege artis (videlicet in cucurbita vitrea,) præparare quilibet prudens Pharmacopœus probè noverit.

Quæ reliqua ſunt *olea expreſſa*, cùm ſimplicia ſint, non adeò erroribus ſcatent; hæc qualiter exprimere oporteat, etiam vulgo notum eſt. Caveant autem Pharmacopœi, ne *olea expreſſa precioſiora* (ex quorum numero eſt *oleum Nuciſtæ,*) à mercatoribus coëmant, ſed propriâ induſtriâ ipſimet conficiant ſive exprimant, etenim hæc raro pura, ſed utplurimùm adulterata divenduntur.

His *claſſem hanc* finio, quam quidem prolixiùs & fuſiùs extendere potuiſſem, aſt qui in præparationibus & compoſitionibus medicamentorum aliqualiter verſatus eſt, facilè mentem meam ex præcedentium etiam *claſſium animadverſioribus* capere, & hiſce contentus eſſe poterit.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIM: SEPTIMA,

COMPREHENDENS UNGUENTORUM STRUCTURAM,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

UNguenta *inter externa remediorum genera reponuntur, & ex variis rebus unctuosis*, oleis *scilicet*, pinguedinibus, axungiis, melle, cerâ, resinâ, terebinthinâ, &c. *(quæ corpora veluti* unguentorum *sunt,) aliisq; quamplurimis cùm* vegetabilibus, *tùm* animalibus & mineralibus *prædictis unctuosis pro re nata commiscendis, diversimodè parantur : Horum* hæc classis *plures continet* compositiones, *quas ordine, quâ poterit fieri brevitate ventilandas, nunc ad manus sumemus.*

UNGUENTUM ÆGYPTIACUM COMPOSITUM MAGISTRALE.

℞. Viridis Æris uncias quatuor,
Aluminis,
Salis Ammoniaci ana unciam semis,
Succi Scordii uncias quatuor,
Alliariæ,
Rutæ ana uncias tres,
Aceti Scillitici uncias sex,
Mellis cum decocto Absinthii & Scordii despumati uncias sedecim.

Omnia simul lento igne coquantur ad mediocrem unguenti consistentiam : addendo
Theriacæ electæ,
Mithridatii ana unciam semis,
Camphoræ unciam unam.
Ex probè mixtis fiat unguentum.

U*Sus hujus unguenti plurimùm commendabilis est in Gangræna, & Sphacelo, omnibusq; aliis ulceribus valdè putridis & sinuosis; putredini siquidem efficaciter resistit, & carnem mortuam à sana potenter separat, exsiccat ac detergit, vaporesq; putridos & venenatos partibus nobilioribus præcipuè infestos, fortiter discutit atque emendat, à Guilielmo Fabricio Chirurgo quondam experientissimo, in tractatu de Gangræna & Sphacelo, instar singularis experimenti ad prædicta dilaudatum.*

ANIMADVERSIONES.

SAtis potens hoc *unguentum* & ferè causticum erit, quodque vix sine additione alterius rei mitigantis affectibus denominatis, nisi ingens demortuæ &

tuæ & corruptæ carnis copia adsit, applicare licebit; videat itaque is qui illud applicaturus est, ne dolores acerbissimos, & exinde consequentia varia & crudelia symptomata excitet. Nobis saltem in præsens incumbit, ut dextram illius addamus præparationem, quæ talis esse potest.

℞. *Mellis cum decocto Absinthii & Scordii* (forsitan melius foret cum decocto vel succo Plantaginis, Millefolii vel Hyperici,) *despumati* ℥xvj.
Viridis æris subtilissimè triti ℥iv.
Aceti Scillitici ℥vj.

Mixta invicem in sartagine cuprea satis violenter inter initia coquantur; donec ex colore viridi conversa sint in spadiceũ, postea leni igne ad satis crassam & ultra ordinariam consistentiam inspissentur; Tum admisce
Aluminis,
Salis Armoniaci ana ℥ß.
Succi Scordii ℥iv.
Alliariæ,
Rutæ ana ℥iij.

Coquantur iterùm lento igne ad justam consistentiam, addendo in fine, ubi parùm refrixerit,
Theriacæ electæ,
Mithridatii ana ℥ß,
Camphoræ verò ʒj.

Cum *spiritu vini* vel alio ad pultis formam redactæ & quodammodo solutæ prædictis, dum adhuc parùm calent, optimè misceatur, paratumque usui reponatur.

UNGUENTUM ÆGYPTIACUM SIMPLEX MESUÆ.

℞. Æruginis drachmas quinque,
Mellis drachmas quatuordecim,
Aceti fortis drachmas septem.

Coquantur omnia simul, donec fiat unguentum spissum, & colore purpureum.

Valentissimum ad saniem siccandam, sordes detergendas, & carnem absumendam, ulceribus malignis, putrilaginosis & cuniculosis convenit.

UNGUENTUM AGRIPPÆ EX NICOLAO.

℞. Radicum Bryoniæ libras duas,
Radic. Cucumeris asinini libram unã,
Scillæ libram semis,
Ireos uncias tres,
Filicis,
Ebuli,
Tribulorum aquaticorũ ana unc. duas,
Ceræ albæ uncias quindecim,
Olei albissimi libras quatuor.

Radices omnes istæ recentes lotæ, incisæ, & contusæ macerentur in oleo per dies octo. Deinde coquantur, postea exprimantur, & in colato oleo & expresso resolvatur cera, ac fiat unguentum secundum artem.

Ad Regem Agrippam Auctorem compositionem referunt, ad aquæ suffusiones, partium tumores laxos seu œdemata, & nervorum contractiones valet, nephriticis succurrit, ac ventri illitum alvum movet, & stranguriam sedat, ad lienosos quoque, & ventrem dolentes utile existit.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM ÆGYPTIACUM SIMPLEX MESUÆ, ET UNGUENTUM Agrippæ ex Nicolao.

Utraque *hæc unguenta* juxta modum præscriptum parari possunt: Nihilominus autem in *unguento Agrippæ* hoc observari potest, ne *oleum cum radicibus denominatis, tribulisq; aquaticis* jam sat sufficienterque maceratum ad omnimodam humiditatis exhalationem coquatur, sed ut nonnihil humiditatis illi remaneat: Ita enim paratum hoc *unguentum* in operando efficacius fore mihi planè persuadeo, imò asserere ausim, *succos prædictarũ radicum*, vel *radices ipsas contusas* in denominatis affectibus valentiores esse, cuicunque etiam loco (debitè tamen,) applicentur, quàm hoc ipsum ex iisdem paratum *unguentum*, ob *ceræ & olei* additionem, utpotè quæ suo lentore prohibent, quò minùs reliqua ingredientia poros permeare aut penetrare queant. Non equidem ignoro, quòd talia *unguenta*, quæ humiditatem adjunctam habent, si diu asserventur, tractu temporis situm contrahant; igitur necessum est, ut in minori quantitate singulis annis recenter parentur.

UNGUEN-

UNGUENTUM DE ALABASTRO.

℞. Succi Chamomillæ uncias quatuor,
Rosarum recentium unc. duas,
Rutæ recentis,
Betonicæ ana unciam unam semis,
Rad. Althææ uncias duas,
Olei Rosati Omphacini libram unam semis,
Alabastri puri & pulverisati unc. tres.
Infundantur per noctem, & cum cera alba fiat unguentum.

Describitur hoc unguentum ab Auctore Benedicto Faventino in Empiricis cap. 1. de dolore capitis. Confert autem omni capitis dolori, sive is per essentiam, sive per consensum obortus fuerit, cum & citra febrem, omniq; morbi tempore, solo excepto principio.

ANIMADVERSIONES.

Per simplicem infusionem parare *hoc unguentum* quidem impossibile est; *succi* enim & *olea* licet diu multumq; invicem contusa digerantur, nunquam tamen perfectè commisceri possunt, hinc etiam *olea* ex *succis* æquè, ut ex *herbis*, virtutes perfectè elicere nequeunt, quippè semper ab invicem segregantur, fundum petentibus *succis*: Itaque si *unguentum hoc* secundum præscriptum modum parari deberet, necessum esset, ut *succi* enumerati per coctionem totaliter exhalarent, & ne sic quidem *oleum* suis virtutibus multùm imbuerent. Ut igitur efficacius conficiatur *unguentum*, consultum est, ut modo sequenti ejus præparatio instituatur. Nimirùm

℞. *Florum Chamomillæ Rom. recent.* ℥v.
Rosarum recent. ℥ij.
Rutæ hortensis,
Betonicæ ana recent. ℥ij.
Rad. Althææ recent. ℥j.

Incisa & contusa nec non cucurbitæ vitreæ immissa, infundantur per aliquot dies in *olei Rosati Omphacini*, vel *olei simplicis* (quod meliùs foret, eò quòd illud jam tum alienis virtutibus satis imbutum sit,) ℔jß. fiatque una vel altera lenis ebullitio in M. B. humiditate, quæ prodit asservatâ, posteà *oleo adhuc calenti ex herbis expresso & colato* addantur

Alabastri puri & subtilissimè triti ℥ij.

Iterumque aliquandiu digerantur, sæpius Alabastro (quod fundum petit) commoto vel subindè agitato: Adde tandem

Ceræ albæ ℔ß.

Et ubi refrixerit, aliquandiu agita in sartagine, superiorique prolectâ particulâ aquositatis additâ, fiat *unguentum* in parva quantitate, ut singulis annis recenter parari possit, ne si diutiùs asservetur, situm contrahat aut rancidum evadat.

UNGUENTUM ALBUM, SIVE DE CERUSSA DICTUM AVICENNÆ.

℞. Lithargyri albi loti drachm. quatuor,
Cerussæ aquâ Rosatâ lotæ drachmas viginti,
Ceræ albæ drachmas viginti octo,
Olei Rosacei uncias octo,
Albuminum ovorum numero quatuor.
Ceræ liquatæ in oleo Rosato lento igne injice Cerussam & Lithargyrum probè contrita: misce ac postremò adde albumina ovorum.

Commendatur ad ambusta, erysipelata, scabiem & cutis vitia à salsa pituita, & bile usta enata, ad prurigines ac pustularum eruptiones, acrem serpiginem, attrita, & intemperiem ulcerum calidam, præcipueq; valet, ubi calor est, ustio & excoriatio.

UNGUENTUM ALBUM CAMPHORATUM.

℞. Olei Rosati uncias decem, vel libram unam, ut habet Cordus.
Ceræ albæ uncias tres,
Cerussæ uncias duodecim,
Albuminum ovorum numero sex,
Camphoræ dissolutæ cum aqua Rosarum drachmas duas.
Fiat unguentum secundum artem.

Ad prædicta valentius est propter Camphoram, erysipelata reprimit, & ambustis medetur.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM ALBUM SIVE DE CERUSSA AVICENNÆ : ET Unguentum album Camphoratum.

HÆc duo *unguenta* in frequenti quidem uſu ſunt, aſt nimis effœta; ratio eſt, quod *Lithargyrum & Ceruſſa*, ceu ſimplices *Plumbi* calces, quoad refrigerationem in enumeratis affectibus parùm præſtare poſſint, tùm per ſe inſperſa, tùm rebus unctuoſis permiſta : Etenim exigua illa vis refrigerans *Ceruſſæ* in *Saccharina dulcedine Saturni* conſiſtens, & fermentum ſalſum, quod eſt in ulceribus, à bile ſalſa & aduſtâ enatis aliàs mortificare potens, mediante lotione, quæ tàm ſtudiosè præcipitur, penitùs eluitur. Ne itaq; *unguentum hoc* efficaciâ illâ, quàm de ipſo Authores ſibi promittunt, inpoſterum privetur, perutile fore exiſtimo, ut dictum *Lithargyrum* nec non *Ceruſſa* priùs cum *aceto deſtillato*, in ſufficienti quantitate affuſo, benè coquantur, & ferè ad ſiccitatem usque iterùm inſpiſſentur, quibus tùm illicò *albumina ovorum conquaſſata*, *ac in aquam veluti per ſe reſoluta* commiſceri queunt, atque his demùm aliquandiu invicem agitatis, ultimò *cera in oleo deſtinato liquata* addi poteſt.

Nota : poſſent equidem *Ceruſſa* & *Lithargyrum* cum *oleo Roſaceo & aceto deſtill.* ſimùl coqui, cui (ſcil. *oleo*,) intimè ſic adunarentur; aſt propter odorem fragrantem, quem *oleum à Roſis* ſolâ maceratione contraxit, quique in coctione penitùs exhalaret, coctionem cum ipſo minùs proficuam duxi.

Camphoram quod attinet, quæ *unguento albo Camphorato* addi jubetur, illa cum *aqua Roſarum* commodè diſſolvi nequit, ſed neceſſum eſt, ut vel *ſpiritu aliquo ardenti*, utpotè *roſarum* pro hoc *unguento*, vel *oleo Roſato* ipſo, utro ſcilicet horum libuerit, diſſolvatur, & *unguento* nonnihil adhuc calenti ſub finem demùm admiſceatur.

UNGUENTUM DE ALTHÆA COMPOSITUM NICOLAI.

℞. Radicum Althææ libras duas,
Sem. Lini,
Fœnugræci ana libram unam,
Scillæ recentis uncias ſex,
Olei libras quatuor,
Ceræ libram unam,
Terebinthinæ,
Gummi Hederæ,
Galbani ana uncias duas,
Colophoniæ,
Reſinæ ana uncias ſex.

Radices & Lini ſemina contuſa macerentur tribus diebus in ſufficienti quantitate aquæ, deinde coquantur donec craſſeſcat mucilago. Poſtea

℞. Mucilaginis expreſſæ libras duas.
Et adde reliqua, facque ſecundum artem unguentum.

NOnnulli ex Pharmacopœis, ut colorem unguenti magis intendant, illudque oculis gratius efficiant, nonnihil de radicibus Curcumæ adjiciunt; id autem ſi cera pulchra & citrina fuerit, facere non opus eſt, nec verò Curcuma medicamenti intentionem aſſequitur.

ANIMADVERSIONES.

MIra hæc congeries eſt, & inconcinna *compoſitio*, quæ vix meretur, ut ad ipſam corrigendam operam noſtram occupemus : conſidera ſaltem, Lector amice, & perpende, quod *libræ viſcoſæ & craſſiſſimæ mucilaginis* ex *quatuor libris radicum Althææ & ſeminum Lini & Fænugræci* extrahi poſſent, & ſi *tot libræ extractæ viſcoſæ mucilaginis* ad *libras duas* inſpiſſari, atque huic tandem reliqua ingredientia, inprimis *Scilla*, ſine ulteriori coctione admiſceri deberent, proh! quæ qualiſque inde exurgeret *unguenti* conſiſtentia ? Ut autem aliquid ſaltem efficiamus, quod *unguento* quodammodo ſimile ſit, (nam de viribus omnium ingredientium, an illæ ſalvæ remaneant, dubito :) procedamus hunc in modum.

℞. *Mucilaginis radicum Althææ,*
Semin. Lini,
Fænugræci ℔ij *junctim*
Scillæ recentis ℥vj.
Olei Olivarum ℔ iiij.

Percoquantur ad consumptionem humiditatis, coleturque & separetur *oleum* à crassamento *prædictæ mucilaginis* picis instar relicto: cui adde sequentia invicem soluta, & post residentiam per linum & qualum trajecta vel colata, utpotè

Ceræ flavæ ℔j.
Colophoniæ,
Resinæ ana ℥v.
Gummat: Galbani
Hederæ priùs in Therebinthinæ ℥iv. *solutorum ana* ℥ij.

Fiatque *unguentum* justæ consistentiæ; quod si flavum expetatur, priori decoctioni *Curcuma* in s. q. injiciatur.

Nota: quod *Gummi Hederæ & Galbanum* in *Terebinthina*, non verò in *aceto vel vino* dissolvere præceperim, causa est, quod neque *acetum*, neque *vinum*, neu *aqua*, nevé *oleum Gummi Hederæ* penitùs attingat, sed sola *Terebinthina* illud optimè penetret, quantumvis & hæc nonnihil de ipso indissolutum relinquat; igitur præstat istud priùs in pulverem redactum solutioni adaptare: *Galbanum* aut si purum totaliter in *Terebinthina* liquefit & dissolvitur, quod tùm faciliori negotio postmodùm *oleis* commisceri potest, quàm si *vino* vel *aceto* dissolutum esset; propter hanc causam etiá *pondus Terebinthinæ ad uncias duas* adauxi, è contra verò de *Colophonio & resina unciam unam* (de quolibet) detraxi.

UNGUENTUM DE ALTHÆA SIMPLEX EIUSDEM.

℞. Radicum Althææ libras duas,
Sem. Lini,
Fœnugræci ana libram unam,
Olei libras quatuor,
Ceræ libram unam,
Terebinthinæ uncias duas,
Resinæ uncias sex.

Radices & semina contusa macerentur tribus diebus in aquæ libris octo, aut quantum sufficit: quartâ die coquantur donec remittant crassam & viscosam mucilaginem, eam deinde exprime. Mox

℞. Expressæ mucilaginis libras duas: Coque cum oleo, & cùm deinde aquosum illud in mucilagine consumptum fuerit, ceram addito & secundùm artem parato.

Usu celeberrimum ad emolliendum, calefaciendum, & humectandum, pectoris dolorem è frigore contractum abolet, laterumq́ doloribus felicissimè adhibetur, per se, aut etiam cum Butyro illitum, viscerum durities laxat, ac stomachi inflationes discutit: valet ad nervorum incontinentiam ac duritiem, eosq́ præcisos glutinat, vulnera claudit, resolutis nervis, & perfrictis partibus, in primis tamen vesicæ, ad ignem illitum benefacit, periodicasq́ febres amolitur, emollit, lenit, concoquit, incidit & digerit.

UNGUENTUM ANODINUM.

℞. Olei Liliorum alborum uncias sex,
Anethini,
Chamæmelini ana uncias duas,
Amygdalarum dulcium unciam unam,
Pinguedinis Anatis,
Gallinæ ana uncias duas,
Ceræ albæ parum.

Dolores quacunque corporis parte mitigat, unde nomen quoque contraxit.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM DIALTHÆÆ ET UNGUENTUM Anodinum.

Unguentum *Dialthææ simplex* juxta modum præcedentem, in unguento *Dialthææ composito* indigitatum, parare convenit per evaporationem humiditatis, *mucilaginis* scilicet cum *oleo*, addendo ultimò *ceram, Terebinthinam, & resinam*: Quodque residet crassamentum à *mucilagine* indissolubile, colaturâ per linum & qualum separando.

Unguento Anodino simpliciter confecto *unciæ tres circiter ceræ addi* possunt; quamobrem autem *cera alba citrinæ* semper præferatur, equidem rationem nullam video: Etenim *cera alba* non solùm per diuturnam insolationem flavedine suâ, sed etiam subtilissimis, fragrantioribus & virtuosioribus suis partibus privata est. Quippe *Sol vegetabilibus* omnibus à sua radice evulsis, ipsiusque radiis diù expositis multum detrahit, eademque viribus effœta reddit:

dit: Itaque ſi *cera alba* non tantùm ob albedinem vel pulchritudinem, ſed etiam ob alias ſingulares virtutes expetatur, meritò illi *flavam* longè præferendam opinor.

UNGUENTUM APOSTOLORUM AVICENNÆ.

℞. Terebinthinæ,
Reſinæ,
Ceræ albæ,
Ammoniaci ana drachmas quatuordecim.
Ariſtolochiæ longæ,
Thuris maſculi,
Bdellii ana drachmas ſex,
Myrrhæ,
Galbani ana drachmas quatuor,
Opopanacis,
Æruginis ana drachmas duas,
Lithargyri drachmas novem,
Olei communis libras tres,
Aceti quantum ſufficit ad Ammoniacum, Galbanum, & Oponacem diſſolvenda.

Sic dictum quòd ex duodecim conſtet ſimplicibus. Uſu frequens ad vulnera & ulcera difficilia, cuniculoſos ſinus & fiſtulas, ſordidaq́; ulcera emendat, purgat, exſiccat, ac detergit; & exeſâ putrilagine carnem reſtaurat, duram emollit, & plagas ſanat. Unguentum iſtud cum Venere antiquorum conſentit, quo uſi ſunt attrahendo, molliendo, glutinando, & contra ferarum morſus.

Modus parandi talis eſt. Bdellium ſi eſt molle, Ammoniacum, Opopanacem cum aceto macerabis nocte unâ, poſtridie calefac, & cola, iterum pende, & ponderi horum legitimo Terebinthinam permiſce; Lithargyrum autem in oleo nutries aliquandiu ſine igne friatum, oleum æſtate ſit librarum duarum, hyeme trium, poſtea igni trade, ubi calet, ceram immitte, hac liquatâ igni aufer, liquores paratos miſce, ubi refrixit, reliquorum pulverem paulatim adjice. Bdellium ſiccius (quale nobis adulterinum eſt,) ut cætera terendum, & aſpergendum.

ANIMADVERSIONES.

Præſcriptus *hujus unguenti* conficiendi modus intricatiſſimus eſt, nec ullus Pharmacopœus juxta traditam hanc Authoris informationem *unguentum hoc* parabit, ut itaque genuina ejus præparatio ſuppetat, en ſubdo ſequentem!

℞. *Olei communis* ℔ ij.
Lithargyri ſubtil. triti ℥ ij.
Aceti fortis ℥ vj.

Coquantur invicem continuò ſpatulâ agitando ferè, usque ad conſumptionem *aceti*, quibus adde
Terebinthinæ,
Reſinæ ana ℥ ij.
Ceræ flavæ ℥ vj. invicem liquata & per linum transcolata, poſtea in alia patella diſſolvantur in *aceto* ad pultis formam,
Galbani puri,
Pulv. Myrrhæ opt. ana ʒ vj.
Opopanacis ℥ ß.
Ammoniaci ʒ xiv. *ſive* ℥ jß. ʒ ij.

Quibus adhuc calentibus, non tamen ferventibus, alternatim adjice, mox de ſuperiori ruditer commixto & imperfecto *unguento* cochlear unum vel alterum, mox de *pulveribus ſequentibus* tantundem, ſemper in leniſſimo calore agitando, donec omnia & ſingula optimè unita ſint.

℞. *Pulv. Ariſtoloch. longæ,*
Thuris albi,
Bdellii ana ʒ vj.
Æruginis ſubtil. ℥ jß.

Fiat unguentum juſtæ conſiſtentiæ.

Nota: *hoc unguentum* longè efficacius redderetur, præſertim in vulneribus nervorum & oſſium, ſi loco *olei ſimplicis*, *oleum Terebinthinæ rubrum* ſubſtitueretur: Cæterùm licet *Thus* in *Therebinthina*, & *Bdellium* in *aqua quacunque* diſſolvi poſſit, nihilominus ea in forma pulveris ſubtiliſſimi adjeci, unicuique tamen liberum erit ea diſſoluta addere.

UNGUENTUM AREGON NICOLAI.

℞. Rad. Jari ſeu Ari,
Cucumeris aſinini ana uncias quatuor ſemis,

Bryoniæ uncias tres,
Pyrethri unciam unam,
Rorismarini,
Majoranæ,
Serpylli,
Rutæ ana uncias quatuor semis,
Foliorum Coccognidii uncias novem,
Cucumeris asinini unc. sex,
Lauri,
Salviæ,
Sabinæ ana uncias tres,
Pulicariæ majoris, id est Conyzæ,
Minoris ana uncias quatuor,
Calaminthæ, seu Nepetæ uncias sex,
Mastiches,
Olibani ana drachmas septem,
Euphorbii,
Zingiberis,
Piperis ana unciam unam,
Olei Moschelini unciam semis,
Communis libras quinque,
Laurini,
Adipis Ursini ana uncias tres,
Petrolei clari unciam unam,
Butyri uncias quatuor, aut quantum satis est.

Herbæ & radices Majo mense collectæ in olei & vini s. q. macerentur diebus septem, deinde coquantur & colentur. Colato oleo adjice reliqua, atque in fine adde

Ceræ libram unam, uncias tres. Misce.

Unguentum hoc ab effectu ἀρηγὸν seu auxiliare dictum, numeratur inter quatuor unguenta calida, ideoq; corporis vitiis frigidis, convulsioni, paralysi, tetano, & nervorum distensioni conducit, spinæ & renum dolores, ac colicos cruciatus sanat, ad omnem stomachi, & ventris dolorem, uterina quoque mulierum mala, quartanas, & morbum comitialem facit, articularios morbos juvat, & rigores febrium spinæ illitum discutit. Eo frequenter ad scabiem ex lue venerea utimur.

Moschelinum oleum si deest, Rutaceo aut Laurino utendum potius, quàm Balanino.

ANIMADVERSIONES.

Cùm *unguenti* hujus præparandi modus ex parte insufficiens mihi videatur, idcircò pleniorem & dexteriorem ejus præparationem addere consultum duxi, quæ talis esse potest.

℞. *Radicum Ari*
Cucumeris asinini ana ℥ivß.
Bryoniæ ℥iij.
Pyrethri ℥j.
Folior. Coccognidii ℥ix.
Cucum. asinini ℥vj.
Pulicariæ majoris
Minoris ana ℥iv.

Omnia hæc recentia & contusa infundantur in
Olei communis ℔v.
Adipis ursini ℥iij.
Butyri recent. ℥iiij.

Stent in digestione vel maceratione per octiduum, postea cocta ad exhalationem humiditatis exprimantur fortiter & colentur: Tum *oleo expresso* de novo infundantur vel immergantur
Herbar. recent. & contusar. Rorismarini,
Majoranæ,
Serpylli,
Rutæ ana ℥ivß.
Fol. contus. Lauri,
Salviæ,
Sabinæ ana ℥iij.
Calamint mont. ℥vj.

Macerentur in calore leni per octiduum, postea fiat in Alembico una vel altera ebullitio, reaffusâ, quæ prodit, fragrantis aquositatis particulâ, factâque expressione & colaturâ addantur *oleo colato ceræ flavæ ℔j. ℥iij.* quâ leniter liquefactâ admisceantur
Olei Moschelini ℥ß.
Laurini ℥iij.
Petrolei clari ℥j.

Et dum adhuc calent *pulveres sequentes* inspergantur, diù & sine intermissione agitando, utpotè
Pulvis Mastichis,
Olibani ana ʒvij.
Euphorbii,
Zingiberis,
Piperis ana ℥j. M. f. unguentum.

UNGUENTUM DE ARTHANITA MAIUS MESUÆ.

℞. Succi Cyclaminis libras tres,
Cucumeris agrestis,

Butyri

Butyri Vaccini ana libram unam,
Olei Irini libras duas,
Pulpæ Colocynthidis uncias quatuor,
Polypodii uncias sex,
Euphorbii unciam semis.

Contundenda terantur, & macerentur in succis ac oleis diebus octo in vase vitreo. Postea semel fervefac in duplici vase, cola, & colaturæ adde

Sagapeni drachmas septem semis,
Myrrhæ drachmas tres.

Dissolvantur hæc in aceto, & coquantur in prædictâ colaturâ ad succorum consumptionem: deinde adde

Ceræ uncias quinque,
Fellis Taurini drachmas septem semis.

Fervefac simul donec cera liquescat, tunc insperge paulatim pulverem subsequentem medicamentorum,

Scammonii,
Aloës,
Colocynthidis,
Mezereonis,
Turbith ana drachmas septem semis,
Salis Gemmæ drachmas quatuor semis,
Euphorbii,
Piperis longi,
Zingiberis,
Chamæmeli ana drachmas tres.

Misce, fiat unguentum.

Illitum stomacho vomitu purgat, hypogastrio autem inunctum, alvum dejicit, ob id hydropicos mirè juvat, serosum excrementum largè evacuando; vermes quoque enecat & educit. Adhibetur iis, qui purgans medicamentum sumere nequeunt.

ANIMADVERSIONES.

Neque hujus *unguenti* præparatio sufficienter tradita est, quæque meritò modo sequenti institui deberet.

℞. *Succi Cyclaminis* ℔ ij.
Fructus & herb Cucum. agrestis,
Butyri Vaccini ana ℔ j.
Olei simplicis ℔ ij.
Pulpæ Colocynthidis ℥ iv.
Polypodii ℥ vj.
Euphorbii ℥ ß.

Contundenda terantur & macerentur in *succis* vel *oleis* per octiduum, postea coquantur ferè ad consumptionem humiditatis, fiatque colatura & expressio fortis, in expresso *oleo* liquefac

Ceræ flavæ ℥ v. Tum

℞. *Gummi Sagapeni* ℥ j.
Myrrhæ pulveris. ℥ iij.

Solvantur in *aceto* ad pultis formam in singulari patella, quibus adhuc calentibus alternatim mox de *oleo prædicto*, in quo *cera* liquefacta est, mox de *pulveribus ultimò inspergendis* (qui ex descriptione superiori peti possunt,) nec non de *fellis Taurini drachmis septem*, cochlear unum post alterum injiciatur, fiatque ita *unguentum* justæ consistentiæ.

UNGUENTUM AUREUM MESUÆ.

℞. Ceræ citrinæ uncias sex,
Olei boni libras duas semis,
Terebinthinæ uncias duas,
Resinæ,
Colophoniæ ana unciam unam semis,
Thuris,
Mastiches ana unciam unam,
Croci drachmam unam.

Confice secundum artem.

Aureum à colore & pretio dicitur. Quibusdam Regis unguentum, vulnera tutò & salubriter glutinat, præsertim in corporibus mollioribus.

Modus confectionis hic est, ut oleum & cera omnium primò liquentur, deinde addatur Terebinthina, tandem pulveres, ac postremò Crocus.

UNGUENTUM DE BDELLIO MESUÆ.

℞. Bdellii drachmas sex,
Euphorbii,
Sagapeni ana drachmas quatuor,
Castorii drachmas tres,
Ceræ drachmas quindecim,
Olei Leucoii drachmas decem.

Bdellium & Sagapenum dissolvantur in aqua Rutæ, cætera cum aqua calida uniantur, & fiat unguentum.

Commendatur ad paralysin, & spasmum jam confirmatum; valenter namque digerit ac emollit, ut nervorum & articulorum

tophos dissipet, eorundem etiam frigidos affectus juvat, ac membrorum resolutionem sanat, ad epilepsiam quoque plurimùm facit.

UNGUENTUM E CALCE.

Calcem vivam singulis diebus semel lavabis, & in fundo residere permittes, atque aquam spongiâ exprimes decem diebus continuis. Deinde aquâ Rosaceâ lavabis, & siccari sines.

℞. Hujus Calcis ita præparatæ uncias tres,
Olei Rosati libram unam.
Ceræ albæ uncias tres.

Ceram in oleo liquato; huic ab igne exemptæ & jam concrescere incipienti Calcem levissimè tritam admisceto, & reponito.

A*Liud* εὐπόριστον. *Calci vivæ superinfunde aquam puram, cui mox detractæ adde tantundem olei communis, & agita simul, donec fiat unguentum. Ambusta felicissimè inter initia percurat. Aliud ad ambusta ex corticibus mediis Sambuci refert Fœsius sect. XI.*

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM AUREUM MESUÆ: DE BDELLIO, ET DE Calce viva.

INgredientia *unguenti Aurei* cuncta, præter *Crocum* & *Olibanum*, inter se invicem colliquari possunt, quæ ubi liquata sunt, per linum & qualum colentur, addaturque *Crocus subtilissimè tritus & vino dilutus*, nec non *Olibanum* simili modo subtiliter pulverisatum: Si quâ etiam alicui liberet loco *olei communis oleum Terebinthinæ rubrum* sumere, is longè præstantius ad quævis etiam vulnera, præsertim capitis, nervorum & ossium, quibus alioquin oleaginosa infesta sunt, efficeret *unguentum*. *Unguento de Bdellio* nimis exigua quantitas *olei* assignata est, ità ut *Emplastrum* citiùs quàm *unguentum* exindè confici posset; paretur itaque juxta hunc modum subsequentem

℞. *Olei de Castorio, vel Moschelini, aut Nardini, quodcunq; horum libuerit,* ℥ *vij.*
Ceræ citrinæ ℥ *ij.*
Quibus artificiosè junge
Bdellii in aqua Rutæ ad pultis formam soluti ℥ß.
Euphorbii pulverisati ʒß.
Axungiæ Castorii, (si haberi possit, sin minus pulveris,) ʒ *ij.* F. unguentum.

Unguenta de Calce viva juxta modos præscriptos quidem parari possunt, ast propter frequentem totiesque reiteratam lotionem *calcis vivæ*, minùs efficacia efficiuntur; quippe *calx tota* terræ mortuæ instar est, ejus enim acrimonia exsiccans, vel solâ humiditate aëris attractâ infringitur vel destruitur, multò magis aquâ toties affusâ. Plura de *calce viva* petantur ex *animadversionibus appendicis classis decimæ quartæ*, ubi de *sale Viperarum* egimus.

UNGUENTUM CITRINUM, SEU BASILICUM NICOLAI.

℞. Boracis drachmas duas,
Camphoræ drachmam unam,
Corallii albi drachmas quatuor,
Amenti dulcis, id est Gypsi capillatas venas habentis unciam unam,
Umbilici marini,
Tragacanthi albissimi,
Amyli,
Crystalli,
Entali,
Dentali,
Thuris albissimi,
Nitri ana drachmas tres,
Marmoris albi, aut Alabastri drachm. duas,
Gersæ serpentariæ, id est, Serpentariæ veræ præparatæ unciam unam,
Cerussæ uncias sex,
Axungiæ porcinæ recentis mundæ libram unam semis,
Sevi Caprini præp. unciam unam semis,
Adipis Gallinacei præparati unciam unam.
Confice sic:

Axungiam porcinam atque adipem gallinaceum liqua simul, & impone tepidis adhuc corticum Citrii Mali satis magnam quantitatem, & macerentur per mensem unum. Deinde eximito cortices, & sevum caprinum addito: postea addantur reliqua tenuissimè trita. Ultimò verò

verò inſperge Camphoram & Boracem ſeorſim ſubtiliſſimè trita.

Citrinum Officinæ vocant, cùm potiùs Citrium dicendum ſit, à pomis Citri, vel eorundem ſucco. Aſpera lævigat, faciei maculas & lentigines exterit, ephelides ac ex inſolatu uſtiones factas & cicatrices emendat, ruborem oculorum aufert, nec non puſtulas in cute à ſalſa pituita apparentes ſanat.

PRiora exemplaria legebant Boracis unciam unam, præſtiterit tamen ad Græci exemplaris normam ſumere drachmas duas, Gerſæ autem ſeu Ceruſſæ ſerpentariæ, quam Nicolaus ψιμμύθιον ſeu Fucum vocat, pondus ad unciam extendere, cùm coſmeticum ſit medicamentum, cutim emaculans, cui intentioni Gerſa præcipuè ſervit; ejus quoque unciam apponunt Noribergenſes & Renodæus. Aliqui præter Citri cortices ſuccum quoque Citri adjiciunt; & ſic efficacius medicamentum efficiunt.

ANIMADVERSIONES.

SPecioſa hæc ſatisque argutè conſcripta *compoſitio*, reverà plurima inutilia continet, cujus utut libenter dexteriorem præparationem addere conarer, non poſſem tamen, cum inter ingredientia nulla ſit ſymbolizatio: Ne tamen partibus meis defuiſſe videar, nihilominus aliqualem ejus præparandi modum adjungam.

℞. *Axungiæ porcinæ recentis* ℔ jß.
Adipis Gallinacei ℥ j.
Corticum Citri exteriorum minutiſſimè conſciſſorum aut contuſor. ℔ j *vel* ℔ jß.
Macerentur diu multumque in loco tepido, tandem colentur & exprimantur: *Colatæ odoriferæ axungiæ* addatur
Sevi Caprini ℥ jß.
Ceruſſæ cum ſucci Citri ℥ viij *coctæ, iterumq; ad ſiccitatem ferè inſpiſſatæ* ℥ vj, vel ſi lubet & quod melius eſt, *Sacchari Saturni*, parumper cum *aqua Roſarum aut Citri diſſoluti* ℥ ij.
Feculæ Serpentariæ vel Bryoniæ ℥ j.
Agitentur diu multumque invicem, & iterùm ſuperaddantur,
Corallorum alborum ʒß.
Umbilic: marinorum,
Cryſtalli,
Entali,
Dentali ana præpar. ʒiij.
Alabaſtri albi præpar. ʒij. *in* ℔ j. *ſucci Citri recentis clari*, vel potius *aceti deſtillati* cocta, & denuò ad ſiccitatem per coctionem vel evaporationem redacta;
Item
Tragacanthæ albiſſimæ cum aqua Roſar. in mucilag. ſpiſſam diſſolutæ,
Amyli,
Nitri,
Thuris albi ana ſubtil. pulveriſ. ʒiij.
Boracis Venet. alb. tritæ ʒij.
Camphoræ in ſpiritu Roſar. vel ipſa Axungia porcina ſolutæ ʒjß.
F. l. unguentum.

UNGUENTUM CLYSMATICUM.

℞. Herb. Malvæ,
Biſmalvæ,
Brancæ Urſinæ,
Parietariæ,
Mercurialis ana manipulos quatuor,
Radicum Althææ,
Liliorum alborum ana uncias quatuor,
Florum Chamomillæ,
Meliloti ana manipulos tres,
Butyri recentis libras quinque.
Piſtentur ſimul, & ſic ſtent per menſem: poſtea coquantur & exprimantur.

ADhibetur in Enemata, vel per ſe liquatum injicitur; emollit enim, lenit, digerit, dolores levat, ventrem blandè ſubducit, duras feces emollit, ac inteſtina reddit lubrica.

ALII SIC PARARE SOLENT.

℞. Parietariæ,
Malvæ,
Mercurialis,
Betæ ana manipulos tres,
Folior. Althææ,
Violariæ,
Flor. Chamomillæ,
Meliloti omnium recentium ana manipulum unum ſem.
Coque in ſufficienti quantitate, ſeu libra una

una semis Butyri recentis non saliti, donec virescat, addendo colaturæ
Olei Amygdalarum dulcium uncias octo.
Misce, fiat unguentum.

UNGUENTUM COMITISSÆ GUILIELMI DE VARIGNANA.

℞. Cort. med. Glandium,
Castanearum,
Quercus arboris,
Baccarum Myrti,
Caudæ equinæ, seu Equiseti,
Gallarum,
Corticum Fabarum,
Acinorum Uvarum,
Calicum Glandium,
Sorborum immaturorum siccorum,
Mespilorum acerborum siccatorum,
Foliorum Capparis,
Pruneoli sylvestris,
Rad. Tormentillæ aut Bistortæ ana unciam unam semis.

Contundantur aliquantulùm, & coquantur in aquæ Plantaginis libris octo, aut quantum sufficit, donec media pars consumpta fuerit. Deinde in colatura laventur sequentia novem vicibus, semper recentem aquam decoctionis affundendo quotiescunque laveris.

℞. Ceræ novæ uncias octo semis,
Olei Myrtillorum,
Mastichini ana libram unam sem.

Postea insperge sequentium rerum tenuissimum pulverem.

℞. Cort. median. Castanearum,
Glandium,
Quercus arboris ana unciam unam,
Gallarum,
Succi Hypocistidis,
Cineris ossium cruris bubuli,
Baccarum Myrti,
Acinorum Uvarum,
Sorborum siccorum ana unciam sem.
Trochiscorum de Charabe uncias duas.

Misce, fiat unguentum bonæ consistentiæ.

Unguentum hoc à Comitissa Vandrensi nomen sortitum, ad menstrua supprimenda, & abortum prohibendum concinnatum à Varignana lib. 16 de morbis cur. cap. 4. Fœminei fluxus abundantiam compescit, locos muliebres firmat, uterum roborat, ac renes laxatos stringit, si eo inungantur, hæmorrhöidum superfluum profluvium sistit.

Modus compositionis talis esto, ut ceræ unciç octo cum olei Myrtini libris duabus semis dissolvantur, & laventur novies ex aqua Plantaginis, semper aliquid de eo, quod est colatum, affundendo: Postea pulveres tenuissimè triti ceræ & oleo cum decocto lotis permisceantur, & addito oleo Mastichino non loto q. s. fiat unguentum: quo renes & pecten inungi debent ad firmandum uterum, ac mensium abundantiam cohibendam.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM CLYSMATICUM, ET UNGUENTUM COMITISSÆ.

Unguenta clysmatica juxta præscriptos modos optimè parari possunt, diuturnâ nimirùm maceratione, levi coctione & forti expressione.

Unguentum autem Comitissæ correctione maximè opus habet, ejusque præparatio optimè fit modo sequenti.

℞. *Species omnes pro decoctione, uti compositio habet*: has in *aquæ simplicis* ℔ *viij.* percoque ad dimidias, colentur & exprimantur, *colaturæ* adde
Ceræ novæ ℥ *viij.*

iterumque unâ vel alterâ ebullitione factâ, penitùs refrigeratis omnibus fiat colatura; *Cera relicta* interim asservetur; *Decocto* autem *colato* adde
Ol. Myrtillorum ℔ *jß.*
Communis ℔ *j.* ℥ *ij.*

Coquantur leniter ad consumptionem *decocti*, ac rursus coletur *oleum*, in quo dissolve
Mastichis electæ ℥ *ivß.*

Ceramq́, quæ superiùs cum decocto ebulliit; tandem inspersis *pulveribus ordine in compositione subsequentibus*, fiat l. a. unguentum.

Nota: præstaret *succum Hyppocistidis*, qui ultimò unà cum *pulveribus* adjicitur, non tritum

tritum; sed in particula *decocti primi* solutum, sub finem addere; et loco *Trochiscorum de Carabe*, melius foret eorundem *species*, in *Trochiscos* nondum redactas substituere: Sic & unà cum *succo Hypocistidis*, *succus Acaciæ*, *Opium*, *Crocus*, *&c.* (quæ dictos *Trochiscos* ingrediuntur,) non pulverisata, sed in prædicto *decocto* etiam soluta addi possent. Item reliqua alia, quæ dissolutionibus magis, quàm triturationi apta sunt; Pro *duabus autem unciis illis Trochiscorum*, medietatem ipsorum ingredientium, prout *compositio* huic Dispensatorio inserta est, accipere æquum esset.

UNGUENTUM DE CYNOGLOSSO.

℞. Radicum Cynoglossi rubearum libram semis,
Butyri recentis libram unam semis,
Vini rubri uncias quatuor.
Coquantur ad vini consumptionem & colentur.

Valet ad contusa & suggillata, sanguinem concretum tàm intus assumptum, quam forinsecus illitum dissolvit, pleuritidi auxiliatur, dolores à causa calida etiam podagricos mitigat, & Anodinum est præstantissimum, variis usibus accommodatum.

UNGUENTUM FUSCUM NICOLAI.

℞. Olei libram unam semis,
Ceræ novæ uncias quatuor,
Picis Græcæ,
Nigræ,
Sagapeni ana uncias duas,
Mastiches,
Galbani,
Thuris,
Terebinthinæ ana unciam unam.
Fiat unguentum.

Dicitur & Nigrum. Vulnera repurgat, & inter Sarcotica Chirurgis usurpatum, multa habet, unde emolliat & concoquat, carnem creat, putridamq́ depascit.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM DE CYNOGLOSSO, ET FUSCUM Nicolai.

Unguentum de Cynoglosso paratu facile est; *Unguentum fuscum* verò tali modo confici potest, utpotè
℞. *Olei communis (vel quod melius foret, ol. Terebinth. rub.)* ℔ jß.
in quo dissolve
Mastichis ℥ j.
Ceræ flavæ recentis ʒ iv.
Picis Græcæ,
Nigræ ana ʒ ij.
Terebinthinæ ℥ j. colentur per linum & qualum, colaturæ s. a. admisceantur
Sagapeni ʒ ij,
Galbani ʒ j, ambo ad pultis formam in vino dissoluta &
Thuris subtil. triti ʒ j. Fiatq; unguentum.
Notandum autem, quod *Sagapenum & Galbanum* etiam in *Terebinthina* dissolvi possent, similiter *Olibanum* sive *Thus pulverisatum*, nisi *Terebinthinæ* nimis exigua quantitas respectu dictorum *Gummatum* huic *compositioni* addita esset.

UNGUENTUM AD HÆMORRHOIDAS.

℞. Thuris unciam semis,
Succi prunorum sylvestrium,
Myrrhæ,
Croci ana drachmas tres,
Opii drachmam unam.
Decoquantur in lactis caprini unciis quatuor ad consumptionem tertiæ partis; cui adde
Mucilaginis Psyllii unciam semis,
Olei Rosacei uncias tres,
Vitellum ovi unum.
Misce, fiat unguentum.

Acerbissimos hæmorrhoidarum dolores placat, earundemq́ inflammationes retundit.

Noribergenses aliud unguentum ad Hæmorrhoidas ex Amylo, Cerussa, Lithargyro, Plumbo usto, Tragacantho, Opio, Camphorâ, Albumine ovi, oleo Rosato & Violato compositum habent. Ejus descriptionem in Antidotario Medico eorundem require fol. 227.

ANIMADVERSIONES.

PRæstabit hoc *unguentum* parare modo sequenti.

℞. *Succi Acaciæ* ℥iij.
Opii ʒj:

Dissolvantur in *lactis caprilli* ℥iij, colenturque, colatura coquatur ad spissitudinem pulticulæ tenuis, cui junge

Croci pulveris. ʒiij.
Thuris subtil. triti ℥ß.
Myrrhæ simil. tritæ ʒiij.

fiatque adhuc una vel altera ebullitio, addendo etiam

Mucilaginis sem. Psyllii cum lacte caprino extracti ℥ß.
Olei Rosati ℥iij.

& dum adhuc parùm calent,

Vitellum ovi unius admisce.

Ex quibus omnibus invicem benè agitatis fiat *unguentum Anodinum.*

UNGUENTUM INFRIGIDANS GALENI.

℞. Olei Rosati Omphacini libram unam,
Ceræ albæ uncias tres.

Ceram in oleo liquabis, & sæpiùs aquâ frigidâ lavabis, donec albescat: postremùm aquâ Rosaceâ ablues, & pauxillum aceti Rosati adjicies.

UBicunque refrigeratione & humectatione opus est, ejus usus esse poterit, hecticis prodest, nec non renum dolori à causa calida provenienti opem fert.

ANIMADVERSIONES.

IN simplicissima hujus *unguenti* præparatione has animadverto ineptias, nimirùm quod *cera alba* toties adhuc *aquâ frigidâ* lavanda sit, donec albescat: Nonne quæso *cera alba*, cùm per insolationem candida & nitida redditur, sat sufficienterque lavatur, quid igitur ulteriori lotione opus est? Ast inutilem illam *ceræ* lotionem non adeò reprehenderem, nisi per frequentem reiteratamque hanc loturam, simùl etiam fragrantia & vires *olei Rosarum* demerentur vel auferrentur. Linquentes igitur hanc ineptam lotionem, illicò, postquam *cera* in *oleo Rosato* per solam macerationem juxta *animadversiones nostras superiores* parato leniter liquata, iterumque frigefacta fuerit, addamus sub continua agitatione *aceti Rosacei*, quantum sufficere videbitur, aut quantum continere poterit. Namque si *ceram albam* & *oleum aquâ simplici*, uti jubent, lavaremus, tantum de *aqua simplici unguentum* in se reciperet, quantum capere pote esset, ut ita de *aceto Rosaceo*, quod ultimò addere jubent, & à quo sane *unguentum hoc* potiores suas virtutes mutuari deberet, nil quicquam amplius acciperet.

UNGUENTUM JOVIS.

℞. Fol. Hyoscyami,
Verbenæ,
Parietariæ,
Sambuci,
Geranii ana manipulos quatuor,
Violarum,
Papaveris albi,
Cicutæ ana manipulos sex,
Semper vivi manipulos tres,
Liquiritiæ recentis libras tres.

Omnia sumantur recentia, concidantur, & cum sufficienti quantitate Butyri recentis probè simul contusa impastentur, atque sic diebus quindecim simul unita maneant: postea coquantur & exprimantur.

Aliter & faciliùs sic paratur.

℞. Verbenæ recentis,
Hyoscyami recentis ana manipulos duos,
Butyri recentis uncias octo.

Contundantur simul, atque sic maneant per dies quatuordecim: deinde coquantur ad consumptionem humiditatis, & colentur.

INflammationes, ac calidos quosvis tumores potenter reprimit, scroti præsertim incendiis salutare.

UNGUENTUM DE LIQUIRITIA.

℞. Butyri recentis in aqua Rosarum & Solani aliquoties loti, libram unam,
Liquiritiæ recentis ac succulentæ uncias quatuor.

Pisten-

Piſtentur ſimul in mortario, poſteaque frigantur in ſartagine, colenturque & exprimantur, laborem hunc ter reaſſumptâ ſemper novâ Liquiritiâ iterando: tandem Butyro huic ſic præparato adde

Pompholygis drachmas duas,
Ceruſſæ mundiſſimæ uncias tres,
Albumin. ovi conquaſſati unciam unam ſemis,
Camphoræ ſcrupulos duos.

Fiat ſecundum artem unguentum.

INflammationes partium inſolentes, eryſipelata, ſacros ignes, ac puſtulas ab ichoribus ſanguinis calidis aut bile natas perſanat, nec non manantibus ulceribus dolorificis à ſalſi ſeri acrimoniâ profectis eximiè confert; eſtq; id civibus ex ſuaſu Raymundi Mindereri Med. Doctoris & Collegæ noſtri quondam humaniſſimi plus quàm familiare.

UNGUENTUM DE LITHARGYRO.

℞. Lithargyri uncias duas,
Ceruſſæ unciam ſemis,
Aceti unciam unam,
Olei Roſati uncias duas ſemis.

Fiat unguentum in mortario plumbeo optimè agitatum.

PRodeſt ſcabiei & cutis vulneribus, pruritum ac deſquamata juvat, & ſiccat ſine morſu. Sarcorticum eſt & epuloticum, difficiliaq; ulcera perſanat, & cruenta glutinat: Lithargyrum namque vino aut aceto tritum & ſiccatum, vulneribus medetur, quæ ob humiditatem vix cicatrice clauduntur, quo ſi eloto utaris, roſionis omninò expers fiet medicamentum.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM JOVIS, DE LIQUIRITIA, ET DE LITHARGYRO.

UNguentum *Jovis* tùm primæ tùm ſecundæ deſcriptionis, quoad præparationem nullas habet difficultates, modò illud non nimis, uti communiter fieri aſſolet, coxeris, ſcilicet ad totalem conſumptionem humiditatis *herbarum & radicum*: Efficacius enim erit *unguentum*, ſi de humiditate ingredientium nonnihil cum *Butyro* remanſerit.

Unguentum de Liquiritia quod ſpectat, & illud ad denominatos affectus præſtantius erit, ſi juxta modum, quem in *unguento albo* edocui, paretur, coquendo nimirùm *Ceruſſam* aliquandiu cum *aceto deſtillato unciis novem* circiter, vel etiam *librâ integrâ* ad pultis craſſioris formam, quæ *Butyro jam præparato* commiſceri, ac diu multumque cum ipſo agitari poteſt: His denique reliqua, utpotè *Pompholyx*, *albumina ovorum conquaſſata & in liquorem aquæ inſtar reſoluta*, nec non *Camphora*, *ſpiritu vel oleo Roſarum diſſoluta* admiſceantur.

Similem parandi modum requirit *unguentum de Lithargyro*; ſecùs enim, ſi juxta modum præſcriptum fieret præparatio, malè illa cederet, & nulla exindè *unguenti* emergeret conſiſtentia; neceſſum igitur, ut *Lithargyrum* & *Ceruſſa* cum ſ.q. *aceti* (℥vij *circiter*) benè coquantur, & ad pultis formam inſpiſſentur, quibus tum *oleum Roſatum* ſine ulteriori coctione jungatur, deinde diu multumque invicem agitando probè miſceantur.

Aliud quoddam *unguentum de Lithargyro dictum* in nonnullis Officinis nunc proſtat, ad affectus denominatos efficaciſſimum & præſcripto longè præſtantius, præſertim ſi adhuc pauci pulveres *Maſtichis* nimirùm, *Olibani*, *&c.* ipſi admiſcerentur, cujus præparatio hæc eſto.

℞. *Olei Saturni* (id eſt, *extractionis ſalis vel Sacchari Plumbi cum aceto, ſive ex Lithargyro ſive Ceruſſa, vel quod melius, Minio, ad oleitatem veluti ſive ſpiſſitudinem olei Tartari per deliquium, abſtractæ,*) *q.ſ.* Cui adde ſub continua agitatione, *olei Roſarum, quantum ad unguenti albi conſiſtentiam ſufficere videbitur*, quod ipſa præparatio dictitabit, adjiciendo poſtremò, ſi ita libuerit, ad *libram unam unguenti*

Pulv. ſubtil. Thuris
Maſtichis
Lapidis Calaminaris præpar.
ana ℥j.
Camphoræ in oleo Roſar. ſolutæ ℥ß.

Fiatque unguentum, cui etiam *Myrrha & Aloë ſubtiliſſimè trita* vel in *vino ſoluta* addi poſſunt, pro conditione & conſtitutione affectûs vel ulceris, nec non alia *Balſama*,

quæ tamen non habeant vim præcipitandi *Saccharum Saturni* & viceversa. Hinc adeò monere habeo, ut qui *Saccharum* aut *dictum oleum Saturni*, *decoctis* vel aliis mixturis permiscere vult, studiosè caveat, ne unum alterum destruat: *Saccharum* enim *Saturni* plures *decoctiones* præcipitat, easque ob id clarificat, non aliter ac si aliquot *albumina ovorum* ipsis addita fuissent, sed cum destructione virium rerum decoctarum, quia præcipitata separari debent à *decoctis* per colaturam. In illa ipsa etiam superiori *olei Saturni & Rosarum* commixtione aliqualis accidit præcipitatio *olei Saturni*, propterea albescit *unguentum*, non tamen cum destructione aut annihilatione *virtutum Sacchari Saturni*; ratio est, quod *oleum Rosarum* solutioni aut *Saccharo Saturni* non directè contrarietur.

UNGUENTUM MARTIATON NICOLAI.

℞. Foliorum Tamarisci uncias sex,
Lauri,
Rorismarini ana uncias octo,
Rutæ uncias septem,
Ebuli,
Sabinæ,
Balsamitæ, seu Menthæ aquaticæ,
Salviæ,
Ocymi,
Polii veri,
Calaminthæ,
Artemisiæ,
Enulæ,
Betonicæ,
Brancæ Ursinæ,
Aparines,
Herbæ Venti, seu Parietariæ,
Pimpinellæ Sanguisorbæ, vel vulgaris,
Agrimoniæ,
Absinthii,
Paralyseos, seu Primulæ veris,
Persicariæ, vel Menthæ Sarracenicæ,
Cymarum Sambuci,
Crassulæ, id est, Telephii, seu Fabariæ, aut Sempervivi minoris,
Millefolii,
Sempervivi majoris,
Chamædryos,
Centaurii,
Centumnerviæ, seu Plantaginis minoris,
Fragulæ, seu Fragariæ,
Tetrahit, vel Orobi, aut Sideritidis,
Quinquefolii ana uncias quatuor,
Radicum Althææ,
Cumini,
Myrrhæ ana uncias tres,
Butyri unciam unam, drachmas duas,
Sem. Fœnugræci unciam unam semis,
Urticæ,
Violarum,
Papaveris albi,
Mentastri, seu, Menthæ agrestis,
Crispæ,
Lapathioli, seu Acetosæ, vel potiùs Lapathii acuti,
Adianti albi,
Carduncelli, seu Cardui Benedicti,
Matrisylvæ, seu Caprifolii, aut Periclymeni,
Maturellæ, seu Valerianæ,
Herbæ Moschatæ, seu Geranii odorati,
Allelujæ, seu Trifolii acetosi,
Hemionitidis, seu Linguæ Cervinæ,
Crispulæ, seu Buphthalmi, aut Cotulæ non fœtidæ,
Camphoratæ, seu Abrotani,
Medullæ Cervinæ,
Styracis Calamitæ ana unciam semis,
Adipis Ursini,
Gallinacei,
Mastiches,
Thuris ana unciam unam,
Olei Nardini uncias duas,
Ceræ libras duas.

Herbæ omnes Majo mense colligantur, & incisæ macerentur in vino odorifero per dies septem: octavo deinde die coquantur ferè ad vini consumptionem; adde

Olei communis libras octo.

Coquantur rursum donec consumatur vinum, mox adde ceræ circiter libras dues, & reliqua secundum artem.

Butyrum, medulla, adipes, Styrax, Mastiche, Thus, oleum Nardinum adduntur in fine decoctionis. Reliquæ herbæ infunduntur oleo & vino, simulque decoquuntur, aliâs ambustæ herbæ nigrescerent, si in solò vino decoquerentur.

Usus

USui est ad frigida corporis mala, capitis refrigerationem, thoracis, stomachi, jecoris, lienis, aliosq; dolores à frigore natos, convulsioni utile est, nervorum resolutiones & coxarios juvat, tumores ac durities emollit, lieni indurato præcipuè confert: ad lienosos enim & hydropicos expertam habet commendationem, livorem cutis emendat, nervorum & articulorum tumores frigidos discutit, eorumq; dolores sedat. Herbæ recentes incisæ vino odorifero diebus septem infundantur, octavo die addito oleo communi, omnia simul decoquantur ad vini consumptionem (si solo vino decoquerentur herbæ, tùm comburerentur & nigrescerent.) Amotum ab igne colatur, atque rursus in lebetem oleum injicitur, cui (postquam lento igne parùm calefactum fuerit,) injice butyrum, medullas, adipes, Styracem, Mastichem, Thus, & oleum Nardinum, postremoq; omnium ceram, ac omnibus lento igne dissolutis aufer tandem ab igne, & in vase reconde. Vide annotationes P. Coudenberg. in unguentum Martiatum parvum Nicolai Alexandrini.

ANIMADVERSIONES.

EX tam confusâ ingredientium congerie *hæc compositio* conflata est, ut plures Pharmacopœi, à quo primùm incipiendum, aut ubi ultimò desistendum sit, ambigere necessum habeant, maximè si illi non accuratiores fuerint in *unguento* hoc præparando, quàm Author fuit in ipso præscribendo, & si secundum præscriptam formulam præparationem ejus aggrederentur: Enim verò non omnes Pharmacopœi in operationibus pharmaceuticis ita exercitati sunt, ut Authorum similium absurdos errores emendare valeant, uti jàm ante *in animadversionibus super extractum Aloës* fusius manui, sed juxta præscriptam ab Authoribus formulam medicamenta parant, qui quidem ob id culpandi non sunt, sed illi potiùs, qui adeò erroneè eadem conficere præcipiunt vel præscribunt? Cæterùm si quis primam hujus *unguenti* conficiendi formulam accuratè perlustret, ridiculam & absurdam illam reipsâ deprehendet. Altera verò, quæ in *animadversionibus* continetur, nonnihil accuratior, nil minus tamen manca & mutila est, nec nodum tangit; Itaque dictis erroneis præparandi modis aliam, prout in hac farragine ingredientium fieri potuit, magis accuratam præparationem substituam, talem nimirùm:

℞. Fol. recent. Tamarisci ℥vj,
Ebuli,
Artemisiæ,
Brancæ ursinæ,
Aparines,
Parietariæ,
Pimpinellæ cum radicibus,
Agrimoniæ,
Primulæ veris,
Persicariæ,
Sempervivi minoris,
majoris,
Chamædryos,
Plantaginis minoris,
Fragariæ,
Sideritidis,
Quinquefolii ana ℥iv.
Rad. Althææ ℥iij.
Sem. Fœnugræci ℥jß.
Urticæ,
Violarum,
Papav. albi ana ℥ß.
Lapathi acuti,
Rutæ murariæ,
Card. benedicti,
Matrisylvæ,
Valerianæ,
Geranii odorati,
Acetosellæ,
Linguæ cervinæ,
Buphthalmi ana ℥ß.

Plantæ omnes recentes conscissæ & contusæ, *radices* verò & *semina vini macerata* infundantur in *libris octo olei communis*, & *Butyri recentis* ℔ß, macerenturque per unam vel alteram septimanam, postea decoquantur ad consumptionem humiditatis. Tum colentur, & *herbæ* fortiter exprimantur: Cum *oleo colato* jam de novo infundantur (quia tanta copia est *herbarum* & aliorum ingredientium, ut *olei* quantitas assignata, illa cuncta una vice capere nequeat;) *reliquæ herbæ recentes conscissæ & contusæ*, utpotè

Folior. recent. Rorismarini,
Lauri ana ℥viij,

Rutæ ℥vij,
Sabinæ,
Menthæ aquaticæ,
Salviæ,
Basilici,
Polii veri,
Calaminthæ,
Enulæ cum radic.
Absinthii,
Florum Sambuci,
Cymarum Millefolii,
Centaurii ana ℥iiij,
Summitat. vel semin. Cumini ℥iij,
Menthæ crispæ,
Abrotani ana ℥ß.

Macerentur denuò per septimanam unam vel alteram in loco tepido, &, si lubet, ebulliant semel atque iterùm in cucurbita vel vesica, ut particula, quæ prodit, humiditatis reaffundi possit, tum rursus fiat colatura & fortis *herbarum* expressio, inque *oleo expresso* liquefac

Ceræ flavæ ℔ij,
Mastichis ℥j,
Medullæ Cervinæ ℥ß,
Adipis Ursini,
Gallinacei ana ℥j,
Olei Nardini ℥ij.
Ultimò addantur
Myrrhæ pulverif. & in Terebinth. solut. ℥iij,
Styracis Cal. similiter in Terebinth. solutæ ℥ß,
Thuris pulverif. & in Terebinth. soluti ℥j,
Fiatque unguentum.

Nota: *Terebinthinam*, cujus *unciis sex* pro dissolutione *Myrrhæ*, *Styracis* & *Thuris* opus est, *unguento* in operationibus suis, si ad affectus prædictos adhibeatur, nullâ ratione obesse, sed plurimùm prodesse posse; nisi enim præfata, scilicet *Myrrha*, *Thus*, & *Styrax* in *Therebinthina* dissolverentur, ritè & perfectè *unguento* commisceri non possent. Et licet *Myrrha* in *vino* vel *aceto* nonnihil dissolvi aut dilui queat, non tamen hæc tam genuina solutio est, quàm si in *Terebinthina* solvatur vel liquefiat, utpotè quæ tùm deinceps *oleis* vel *unguentis* facillimè commisceri potest; secus evenit, si cum *vino* vel *aceto* diluta sit. Similiter *Styrax* & *Olibanum* in nulla re alia commodiùs, quàm in *Terebinthina* liquefiunt, utpotè quæ de ipsorum natura est.

UNGUENTUM AD MEMBRA EX IGNE COMBUSTA.

℞. Camphoræ unciam unam,
Olei Rosarum uncias tres,
Cerussæ albæ uncias sex,
Pulveris Olibani electi uncias duas,
Albuminis ovorum numero septem.

In plumbeo mortario misceantur & agitentur optimè.

ALIUD.

℞. Succi cortic. mediani Sambuci uncias quatuor,
Olei Rosati uncias sex.

Decoquantur ad succi ferè consumptionem, in colatura liquescant
Ceræ albæ drachmæ tres:
Postea admisceantur
Vitellorum ovorum numero tria.
Fiat unguentum.

Euporiston est, & viribus antecedenti affine, sedat dolorem & ardorem quàm citissimè, nullo cicatricum relicto vestigio.

UNGUENTUM AD MEMBRA PERUSTA GELU.

℞. Pinguedinis Cati sylvestris,
Sevi Cervini,
Olei Laurini,
Ceræ novæ ana unciam semis,
Camphoræ siccæ drachmam unam.

Dissolvatur Camphora in vini sublimati rectificati drachmis duabus.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM AD MEMBRA EX IGNE COMBUSTA, PRIMUM ET SECUNDUM; Item unguentum ad membra perusta gelu.

EQuidem primum *unguentum ad membra ambusta*, juxta modum & *animadversiones nostras præcedentes unguenti albi simplicis & Camphorati*, *vel unguenti de Lithargyro* parari posset; melioris autem informationis gratiâ dilucidiorem ejus addam præparationem, nimirùm:

℞. Cam-

℞. *Camphoræ* ℥j,
quam diſſolve in vitro clauſo leni calore in
Olei Roſarum per ſolam infuſionem & macerationem parati ℥iij.
Poſtea coque
Ceruſſæ ℥vj, *in*
Aceti deſtillati ℔j, *vel* ℔jß. ad pultis formam, & *oleo Roſato Camphorato* commiſce, diu multumque invicem agitando; Ultimò adde *albumina ovorum conquaſſata & in aquam reſoluta*, quo facto adhuc aliquandiu ſimul agitentur, fiatque unguentum.

Secundum *unguentum ad ambuſta* planè nihil valet; quas enim ex *ſucco corticum medianorum Sambuci* virtutes nobis pollicemur, ſi illas in coctione *olei Roſarum deperdimus*? Quocirca opus eſt, ut aliâ viâ ejusmet præparationem aggrediamur, ſcilicet

℞. *Florum Sambuci recent.*
Corticum ejusdem medianor. recent. ana ℥ij.
Conſciſſa & contuſa immergantur in *olei Roſati* ℥viij, macerentur in Alembico per ſeptimanam unam vel alteram; poſtea factâ unâ vel alterâ ebullitione, humiditatisque prolectæ redditione, colentur & fortiter exprimantur; In *expreſſo* liqueſcant leniter
Ceræ flavæ & novæ ℥ij.
ac cùm ferè refrixerit, admixtis *vitellis ovorum numero iij, vel iiij*, & *decocti florum & corticum medianorum Sambuci* ad formam *extracti inſpiſſati* ℥ß *vel* ℥vj. Fiat unguentum.

Unguentum ad membra peruſta gelu modo præſcripto paretur, ſolâ nimirùm liquefactione *pinguedinis oleorum & ceræ*, addendo ultimò *Camphoræ ſolutæ in ſpiritu vini* ℥j.

UNGUENTUM MERCURIALE.

℞. Mercurii vivi mundati,
Axungiæ porcinæ veteris ana libram unam,
Lithargyri Argentei,
Ceruſſæ anà uncias duas,
Myrrhæ electæ,
Thuris maſculi,
Bdellii,
Ammoniaci ana unciam unam,
Theriacæ Andromachi.
Mithridatii Damocratis ana unciam unam ſemis,
Unguent. Agrippæ,
Martiati ana uncias duas,
De Althæâ uncias duas ſem.
Olei Laurini uncias quatuor,
Axungiæ Viperinæ veræ uncias duas,
Reſinæ Pini uncias duas ſemis.
Diſſolvantur Gummi in ſpiritu vini, & cum reliquis juncta, lege artis in unguentum redigantur.

Extabat in prioribus editionibus unguentum quoddam Mercuriatum cum Theriaca, quo tamen præſtantius hoc eſt, cujus nobis copiam fecit Clariſſimus Vir D. D. Joannes Udalricus Rümlerus, Collega noſter humaniſſimus, qui multo tempore ejus uſum in Noſocomio Gallico feliciter eſt expertus.

Mercurius cum aceto ac ſale agitatur, & aliquoties abluitur, ac per corium expreſſus repurgatur.

ANIMADVERSIONES.

Inſigne ſuperbientis & luxuriantis animi ſpecimen eſt *unguentum*, quod vel ruſtici, aliptæ, balneatores, agyrtæ, & qui ſunt de genere hoc empiricorum, æquè commodè ex tribus quatuorve, vel etiam quinque aut ſex ingredientibus conficiunt, deſideratumque effectum illo ipſo proſperè aſſequuntur, ex *ducentis* conglomeratis ingredientibus & amplius exſtruere velle. Ad quid amabo inconcinna hæc congeries? *Solus* enim *Mercurius eſt*, qui vim & operationem ſuam exerere debet, reliqua verò, quæ illi adjecta ſunt, quod tantoperè vim *Mercurii* infringere, nervosque & membra roborare valeant, difficilius probari quàm credi poteſt. Eſt autem res cachinno digna, velle, ut *Mercurius* intimè ad partes penetret, & noxiam materiam expellat, roborando verò nervos & membra tantâ commixtâ farragine ejusdem conamini ſimùl reſiſtere. Eſto ſanè, membra & nervoſum genus nonnihil ab *inunctione Mercuriali* debilitari; attamen nonnè multò conſultiùs foret, peractâ inunctione &

ne, & veneno expulso demum membra nervosque roborare, & sudore, quod forsitan à *Mercurio* in illis relictum est, excutere. Nec est, ut credamus, adjuncta illa propter lentorem, crassitiem & unctuositatem suam unà cum *Mercurio* ad intima membra penetrare, eumque veluti passibus æquis insectando malignitatem ipsius infringere posse: Quotidianâ enim experientiâ constat, quàm difficilè nervorum & membrorum affectus paulò graviores solâ externâ similium *unguentorum* & *pinguedinum* inunctione extirpentur, eò quod ad loca affecta integris viribus pertingere nequeant. Taceo, quòd solus *Mercurius pinguedini Suillæ* permixtus, & corpori inunctus, vel in *aqua* resolutus & illitus similiter ejusdem *suffumigium*, eadem duntaxat & non graviora symptomata producat, quàm unguentum istud ex tot ingredientibus conflatum: Suntque hæ simplices *inunctiones, suffumigia & lotiones*, uti etiam *Emplastra Mercurialia*, inprimis in Gallia frequentissimi usûs, & quò simpliciora sunt, eò majori cum successu & celeriori effectu adhibentur. Secùs evenit in tanta rerum ferè innumerarum congerie, ubi plura sæpè intermixta sunt, quæ obesse magis, quàm prodesse valent, qualiter huic, de quo nobis nunc sermo est, *unguento* non pauca insunt inconvenientia: utpotè *Lithargyrum* & *Cerussa*, quæ in eo nil amplius præstant, quàm quod poros occludant & *Mercurio* resistant, non tamen corrigendo, sed potiùs torpidum ipsum reddendo, ut ad interiora penetrare non possit, sed in membris torpidus hæreat, & difficulter iterum expelli queat. Cæterum *Bdellium* seu *Gummi mucilaginosum*, uti *Gummi Arabicum*, quid illud ampliùs potest, quàm similiter poros occludere? Ast tali modo *Mercurii* vim non infringit, vel malignitatem ejus corrigit, nec etiam membra quicquam roborat, sed solummodò *Mercurii* penetrationem retardat: Pariter etiam *Mel*, quo *Theriaca* & *Mithridatium* planè inutiliter ad prædictum finem huic *unguento* admixta abundant, quantum illud poros occludit vel obstruit, & cutim, nescio quâ visciditate & lentore, imbuit? Plura alia sunt inter hæc ingredientia planè intentioni præfatæ contraria & directè repugnantia. Et si jam ob hæc *Mercurius* vel leviter saltem operetur, vel tam gravia, uti quandoque solet, symptomata non producat, neque etiam ægri ab ejusdem inunctione integrè curati sint, an propterea exclamandum, ipsum tàm egregiè & exactè fuisse correctum, ut consuetas salivationes vel similes, queîs se prodere solet, operationis suæ modos exerere non potuerit, aut si nulla ex illo medela est, ipsum non esse verum luis Venereæ *rhizotomum*; Neutiquam sanè, sed hæc potissima causa est, quod vel nimiùm alienis compedibus satis stultè ligatus & constrictus, vel etiam à Medicis plus nimiò cautis, in debita quantitate aut competenti modo non fuerit adhibitus, atque hinc etiam causa elucescit, cur ægri, qui ex inunctionibus illis Mercurialibus quasi perfectè curati visi sunt, brevi post recidivam iterùm passi fuerint. Quod jam ulteriùs *unguenti hujus* præparandi modum concernit, nec ille sua difficultate caret; neque enim omnia *Gummata spiritu vini* ad eorum placitum dissolvi possunt, utpote *Bdellium*; Neque etiam ea *Gummata*, quæ dissolutioni apta, si in *spiritu vini* dissolvantur, *unguento* propter nimiam *spiritûs*, in quo dissoluta sunt, quantitatem permisceri possunt, nisi prius potior pars *spiritûs* ad resinam ferè usque abstrahatur. Proindè suaderem, ut, missâ hâc pomposâ & ineptâ compositione, aliâ aliquâ, tot ac tàm multifariis ingredientibus non usque adeò luxuriante, contenti essemus: Cui si voluntas erit, ille imitari poterit modum sequentem

℞. *Mercurii vivi*,
Pinguedinis Suillæ recent. non salitæ ana ℥viij,
Olei Laurini ℥j,
Ligni Guajaci destill ℥jß,
Styracis Calamitæ ℥j, *solvendæ in*
Terebinthinæ ℥j, *M.*

Fiat unguentum Mercuriale secundum artem.

Nota: quod longè præstantius adhuc conficiatur *unguentum Mercuriale*, si *Mercurius* in *aquæ fortis* *s. q.* solvatur, & cum *pinguedine Suilla* postea ad *aquæ fortis* totalem ferè exhalationem coquatur in vase vitreato,

vitreato, vel vitro ipso; Cui *unguento duriusculo* tandem pauca aliqua appropriata, cùm pro inunctione, tùm pro aliis externis ex lue Venerea obortis ulceribus, cristis, condylomatibus, & consimilibus sanandis admisceri possunt, majori sanè cum effectu, ac si *Mercurius* simpliciter pinguedini commixtus esset: Et juxta hunc modum ex omnibus *metallis*, nec non quibusdam *mineralibus*, convenientibus suis menstruis dissolutis, *olea* & *unguenta* iisdem imprægnata & cocta, uti supra, ad varios humani corporis affectus parari possunt; sed de his alibi.

UNGUENTUM NERVINUM.

℞. Herb. Salviæ,
Ivæ Artheticæ,
Majoranæ,
Rorismarini,
Menthæ,
Rutæ,
Lavendulæ,
Hyperici,
Paralyseos cum flore,
Flor. Chamomillæ,
Meliloti,
Summit. Anethi ana manipulum semis,
Baccarum Lauri,
Juniperi ana unciam unam,
Rad. Pyrethri drachmas duas,
Mastiches unciam semis,
Benzoini drachmas sex,
Terebinthinæ uncias quatuor,
Ol. Lumbricorum,
Vulpini,
Anethini,
Hyperici ana uncias tres,
Terebinthinæ unciam unam,
Axungiæ humanæ,
Cati sylvestris,
Canis ana unciam semis,
Vini optimi libram unam.

Infundantur per noctem, manè fiat decoctio ad consumptionem vini, addendo in fine
Ceræ unciam unam,
Spiritus vini uncias duas.
Coque secundum artem.

Nervinum meritò dicitur: frigidos enim nervorum morbos tollit, ac doloribus eorundem opitulatur.

ANIMADVERSIONES.

Absurdissimus hujus *unguenti* præscriptus conficiendi modus, ex subsequenti nostra præparatione facilè elucescet, nimirùm.

℞. *Herb. recent. Salviæ,*
Ivæ Artheticæ,
Majoranæ,
Rorismarini,
Menthæ,
Rutæ,
Paralys. cum flore,
Florum rec. Lavendulæ,
Hyperici,
Chamomillæ,
Meliloti,
Summitat. Anethi ana rec. Mj,
Baccar. Lauri,
Juniperi ana ℥j,
Rad. Pyrethri ʒij.

Incisa & contusa immergantur in
Oleor. Lumbricorum,
Vulpini,
Anethini,
Hyperici ana ℥iij,
Terebinthinæ ℥j,
Axungiæ humanæ,
Cati sylvestris,
Canis ana ℥ß.

Macerentur sine affusione *vini* (ne illud, dum evaporat, subtiliores omnium ferè ingredientium partes secum rapiat,) per septimanam unam vel alteram, postea in cucurbita semel atque iterùm ebulliant, exiguâ, quæ prodit, humiditate *herbis* & *oleis* reaffusâ, tùm fortiter exprimantur & colentur, *in expresso ac colato* dissolve
Mastichis opt. ʒß,
Terebinthinæ ℥iiij,
Ceræ ℥iij,
Benzoini in unciis duabus spiritûs vini rectificatissimi disso uti ʒvj.

Sicque sine ulteriori coctione, utpotè quam enumerata *Balsamica* ingredientia propter *spiritus* ipsorum in coctione promptè exhalantes non ferunt, conficiatur *unguentum*, nervosis partibus quàm maximè accommodatum.

UNGUENTUM NICOTIANÆ, SEU EX PETO VEL TABACO.

℞. Foliorum Nicotianæ libras duas,
Pinguedinis Porci recentis diligenter lotæ libram unam:
Herba per noctem in vino rubro maceretur, manè igne lento cum pinguedine prædictâ bulliat ad vini consumptionem, postea coletur & exprimatur. Huic expresso adde
Succi Nicotianæ depurati libram semis,
Resinæ Abietis uncias quatuor.
Coquantur ad succi consumptionem, quibus circa finem adde
Rad. Aristolochiæ rotundæ subtilissimè pulverisatæ uncias duas,
Ceræ novæ, quantum satis est.
Fiat unguentum.

Describitur hoc unguentum à Laurentio Iouberto in sua Pharmacopœia, cui miram in scrophis dissipandis vim inesse ait. Celebratur autem potissimùm in ulceribus, & vulneribus tàm recentibus, quàm antiquis persanãdis. Adusta quoq; juvat & morphæam delet, tineam capitis exterit, & cutem à scabie mundificat.

QUi Ceratum maluerit, pondus ceræ augeat, cui verò exiccandi & consolidandi mens fuerit, Mumiæ & Succini ana drachmas tres adjiciat.

UNGUENTUM NIHILI AD OCULOS.

℞. Tutiæ præparatæ unciam unam,
Corall. rub. præparat.
Matris Perlarum ana unciam semis,
Nihili albi unciam unam,
Camphoræ drachmam unam,
Pinguedinis Porci sine sale in vino lotæ libram unam.
Fiat unguentum.

Calidas oculorum fluxiones demulcet ac sistit, eorundem rubedinem, & inflammationem aufert, nec non dolores inde natos tranquillat.

UNGUENTUM ALIUD AD OCULOS.

℞. Butyri recentis uncias quatuor,
Ceræ albissimæ unciam unam.
Liqua, & lava sæpiùs aquâ Rosaceâ, & prunorum, & adde
Tutiæ præparatæ unciam semis,
Camphoræ scrupulos duos.
Fiat unguentum.

Easdem vires obtinet, quas unguentum Nihili, paulò tamen inferiores.

UNGUENTUM PECTORALE.

℞. Olei Amygdalarum dulcium uncias quatuor,
Chamæmelini,
Violati ana uncias tres,
Butyri recentis uncias sex,
Adipis Gallinæ,
Anatis ana uncias duas,
Iridis drachmas duas,
Croci drachmam semis,
Ceræ albæ uncias tres.
Ceram & adipes in oleis liquato, deinde sæpiùs lavato aquâ Capillorum Veneris, aut aquâ Hordei. His probè lotis adde Iridem & Crocum in tenuissimum pulverem redacta.

Laterum ac pectoris dolores mitigat, tussim sedat, maturat, excreationem & expectoratum juvat, humores crassos digerit & attenuat.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM NICOTIANÆ, SEU EX PETO VEL TABACO: ITEM unguentum Nihili ad oculos, & aliud unguentum ad oculos: Item Pectorale.

NOn video, quam ob rem in *unguento Nicotianæ vinum* additum sit, quo *Nicotiana*, quæ per se succulenta satis, macerari debeat, cum & *succi* ejus lbß, *vices vini*, si humiditate opus foret, (quippè qui æquè uti *vinum* exhalare debet, supplere posset. Secundò *resina Abietis* ineptè cum *axungia* coqui præcipitur, cùm in coctura non solùm in bullas semper elevetur & intumescat, verùm etiam *spiritus ejus oleosus*, qui naturam

naturam *ſpiritûs Terebinthinæ* æmulatur, citiſſimè evaporet. Igitur ut compendioſè, , & absque virium ſpecierum ingredientium deperditione *unguentum* hoc paretur, omittatur *vinum*, addito ejus loco *ſucco Nicotianæ*, coquaturque cum *pinguedine & Nicotiana recenti contusâ* ad humiditatis exhalationem; *Pinguedini colatæ & expreſſæ* jungatur *reſina* & *ceræ citrinæ* ℥ij, quibus priùs adhuc ſemel per linum & qualum colatis admiſce *Ariſtolochiam rotundam ſubtiliſſimè pulveriſatam*, fiatque *unguentum*.

Reliqua ad oculos *unguenta* nil difficultatis habent quoad præparationem, modò *Camphora* priùs in *pinguedine* benè ſoluta (cavendo tamen, ne in diſſolutione exhalet,) illis commiſceatur. Similiter *unguentum pectorale* nullâ ſingulari animadverſione indiget, niſi quod lotio illa *ceræ*, *oleorum & adipum* frivola & inepta ſit, uti jam tum in unguento infrigidante Galeni innui; Proindè ne potiores vires *oleorum & adipum* eluamus, lotionem hanc ceu ſuperfluam & perperam relinquamus.

UNGUENTUM PEDICULORUM.

℞. Sem. Staphiſagriæ uncias duas,
Hellebori albi unciam unam,
Salis drachmas duas,
Argenti vivi uncias duas,
Aceti vini drachmas duas,
Axungiæ porcinæ libram unam,
Olei Laurini uncias novem,
Saponis Veneti libram ſemis.
Fiat unguentum ſecundum artem.

ALIIS HOC MAGIS EST FAMILIARE.

℞. Olei Laurini libram unam,
Argenti vivi uncias quatuor,
Staphiſagriæ,
Hellebori albi ana uncias decem,
Olei Spicæ unciam unam,
Axungiæ porcinæ libras ſex.
Argentum vivum extinguatur cum aceto, deinde agitetur cum oleo Laurino, donec ſplendorem amittat, poſtea jungatur ſecundum artem cum reliquis.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM PEDICULORUM PRIMUM ET SECUNDUM.

Neque levidenſia hæc *unguenta* quicquam faciunt ad rhombum; etenim ſimilibus inſectis, quibus hoc *unguentum* dicatum eſt, aut dandum aliquid, quod avidè amplectantur vel devorent, uti vermibus inteſtinorum ſive lumbricis *lac & mel*; aut tale quid, à cujus odore vel ſapore adverſo fugiant, uti *Aloë*, *ſemen Cinæ*, *oleum Spicæ*, *&c.* Sic quoque vermibus capitis vel pediculis *pinguedo porcina* in deliciis eſt, cui ſi *Mercurius* commixtus fuerit, item *ſemen Staphidiſagriæ*, *Hyoſcyami* aut quoddam aliud venenum dulce vel inſipidum aut inodorum, facilè miſcellam illam devorant, mortemque ſibi conſciſcunt. Si verò alia, quæ averſantur, ut potè *ſapo Venetus*, *acetum*, *ſal* & ſimilia prædictis commiſceantur, tunc illa nec attingunt (taceo quod hæc ſint illorum propria Alexipharmaca:) nec eorum odor tàm validus eſt, ut ipſos propellat, aut fugere faciat; Idcircò, quod uno vel altero ingredientium præſtamus, reliquis inconvenienter admixtis prohibemus, atq; ita minùs efficacia reddimus plurima *unguenta* hiſce aliisvé uſibus deſtinata. Inſuper *unguenta* acribus ſimilibus permixta, ſi capitibus phthiriaſi vel tineâ infectis inungantur, pruritum ſummum, nec non dolorem ingentem, item majora ulcera ut excitent, neceſſum eſt, cum non exiguo nocumento & incommodo, ſcilicet propter admixtum *acetum*, *ſal*, *ſaponem*, *item Helleborum*; Nec valent iſta ad ſanandam ſcabiem capitis vel tineam, quâ utplurimùm caput in ſimili animalculorum profluentia laborat; Solus autem *Mercurius pinguedine aliqua permixtus*, vel ad modum in ſuperiori *unguento Mercuriato* indigitatum cum *aqua forti* diſſolutus, & cum *pinguedine* coctus, atque ulcuſculis inunctus, illa egregiè conſolidat, & unâ operâ pediculos enecat. Et quidem hoc modo *diſſoluti & pinguedini commixti Mercurii uncia una* plus præſtat, quàm *libra integra Mercurii crudi, ruditer ſaltem cum pinguedine ſubacti*: Quin imò *Mercurius ſublimatus ad* ℈ij. *in aqua vel decocti, aut infuſionis ali-*

nis alicujus convenientis ℔j dissolutus, si caput eo humectetur, omnes brevissimè pediculos abigit, crustasque capitis abscedere facit: Quin imò longè satiùs esset *hâc aquâ Mercuriali* caput inungere, quàm tot *oleis, pinguedinibus*, & quæ hisce affinia sunt; quippe quæ scabiem, furfures, tineas pediculos, &c. potiùs augent quàm abigunt. Hisce observatis cuivis facilè erit, sibi formulas *unguentorum ad pediculos* cùm pro capite, tùm vestimentis efformare, nec opus est, ut diutiùs illis immoremur.

UNGUENTUM DIAPOMPHOLYGOS NICOLAI, VULGO NIHILI DICTUM.

℞. Olei Rosacei,
Ceræ albæ ana uncias sex,
Succi fructus Uvæ Lupinæ uncias quatuor,
Cerussæ uncias duas,
Plumbi usti & loti,
Pompholygis,
Thuris puri ana unciam unam.
Confice secundum artem.

Prodest ulceribus calidis, ac iis quos acres & salsi humores infestant: refrigerat enim, siccat & consolidat, nec non absque ullius acrimoniæ sensu cicatricem ducit.

ANIMADVERSIONES.

Cerussa & *Plumbum ustum* cum *succo Uvæ Lupinæ*, additis insuper *aliquot unciis aceti destillati* coqui, postea ad pultis formam inspissari tandem reliquis secundum artem commisceri possunt.

UNGUENTUM POMATUM.

℞. Styracis Calamitæ,
Benzoi electi ana drachmas decem,
Cinamomi electi,
Caryophyllorum ana drachmas sex,
Radicum Ireos Florentinæ unciam unam,
Nucis Moschatæ drachmas tres,
Macis drachmam unam,
Florum Lavendulæ,
Spicæ ana pugillos duos,
Pomorum Arantiorum recentium,
Citri recentium ana numero duo,
Odoriferorum numero viginti quatuor,
Aquæ Rosarum optimæ uncias octodecim,
Vini albi optimi uncias quatuor,
Unguenti Rosati albi libras tres,
Sevi castrati libram unam,
Ceræ albæ uncias quatuor.
Fiat lege artis unguentum.

Ad oris fissuras, & ad decorem cuti conciliandum, utiliter adhibetur.

POMATA, SIVE SEVUM CONFECTUM, EX AMATO LUSITANO.

℞. Adipis Cervini, vel illius, qui ab Hœdi renibus seperatur, libras duas,
Pinguedinis Suillæ recentis libram semis.

Pinguedines à membranis purgatas albo vino abluito, deinde lineo panno exprimio, ut vinum à pinguedinibus separetur. Eas postea in olla vitreata aquâ Rosaceâ semiplenâ insundito, ut aqua supereminеat, & pinguedines cooperiat, quibus demum addes

Pulveris Caryophyllorum unciam semis,
Nucis Moschatæ drachmas duas,
Spicæ Indicæ grana quatuor,
Pomorum Camusiorum mundatorum & incisorum numero octo.

Postea optimè cooperta olla, lenibus prunis totum admoveto, & bacillo agitato, fervereque permittito, ut aquositas penè tota consumatur. Tandem remotâ ab igne ollâ, quod residuum est, per linteum novum rarum in vas fictile aquâ Rosaceâ respersum percolato, feces tamen relinquendo. Colatum denuò in alteram infundatur ollam vitreatam, cui adde

Olei Amygdalarum dulcium uncias sex,
Ceræ albæ uncias quatuor.

Ad ignem omnia liquefacta iterum colato, & in vasculum vitreatum Rosaceâ aquâ inspersum cadere finito. Demum omnia illa aquâ Rosaceâ abluta, in vase vitreo optimè cooperto servato, & tùm candidissimum sevum habebis, quod interdum

terdum Minio coloratur. Potest iisdem addi

Coralliorum rubrorum drachma una semis.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM POMATUM PRIMUM ET SECUNDUM.

De priori hujus *unguenti compositione*, cujus artificiosa præparatio Pharmacopœis relinquitur, sciendum, quòd illa non nisi mutandis mutatis dextrè parari queat; Præprimis autem tanta quantitas humiditatis, *aquarum* scilicet & *vini* (quæ necessariò exhalare debet, si *unguenti* debitam consistentiam expetas,) abroganda est: Etenim licet in diplomate & vase clauso fiat coctio, nihilominùs tamen fragrantissima, & spirituosa specierum ingredientium essentia evaporat, quam arctè etiam vas operiatur. Vide super hac re, si vis, *animadversiones nostras in Syrupum de Cinamomo*, cui hæ *compositiones* ferè ad amussim respondent: Paretur itaque *primum unguentum* in modum sequentem, videlicet

℞. *Sevi castrati* ℔j,
Pinguedinis Suillæ ℔ij,
Pomorum odoriferor. numero xxiv,
Radicum Ireos conscissar. ℥j,
Rosarum recent. consciss. ℔j.

Coquantur invicem ad humiditatis exhalationem, tùm colentur & exprimantur; In *pinguedine expressa* liquefiant,
Ceræ albæ ℥iiij,

Quibus jam refrigeratis adde
Styracis Calamit.
Benzoës, in f.q. spiritus Rosarum fortiss. & rectificatiss. solutarum ana ʒx,
Oleor. stillat. Cinamomi ℈j,
Caryophyllorum
Nuc. Moschat. ana ʒß,
Lavendulæ,
Cortic. Aurant. recent.
Citri recent. ana ℈j.
Ligni Rhodii ʒß.
Ol. express. Nuc. Moschat. ʒij.

Misce, fiat *unguentum* fragrantissimum, quod demùm aliquandiu agitandum est, ut albescat.

Possent equidem *Aromata* & reliqua ingredientia loco *oleorum* eorundem *destillatorum*; secundâ vice, postquam nimirùm prima infusio decocta est, cum *axungia* & *sevo* infundi, macerari, & in Alembico, additâ saltem particulâ *aquæ Rosarum* coqui, demùm redditâ exiguâ in coctura exstillante humiditate exprimi & colari: Verùm hæc ipsa colorem, quem album desiderant in hoc *unguento*, immutarent, nec tam eximiam fragrantiam spiraret, atque superius illud cum *oleis* & *spiritu Rosarum* paratum præstantissimum *unguentum*, cui, si lubido est, *Moschus, Ambra*, vel *Zibethum* jungi possunt.

Altera *Pomatæ compositio*, ejusque præparandi ratio prorsus ridicula est, quam scientes volentes missam facimus, cùm præcedens abundè cuivis sufficere queat, juxta quam aliæ multifariæ compositiones efformari possunt.

UNGUENTUM POPULEON NICOLAI.

℞. Oculorum Populi arboris recentium libram unam semis,
Axungiæ porcinæ præparatæ libras duas.

Oculi Populi contundantur, & macerentur in axungia, donec sequentes herbæ per æstatem colligi queant. Deinde

℞. Cymarum Rubi tenerrimarum,
Folior. Papaveris agrestis,
Mandragoræ,
Hyoscyami,
Herb. Solani,
Vermicularis, id est, Sempervivi minoris,
Lactucæ,
Sempervivi majoris,
Bardanæ,
Violariæ,
Umbilici Veneris ana unc. tres.

Herbæ contundantur, & misceantur oculis Populi & Axungiæ, ac dimittantur per dies decem: deinde coquantur supra lentum ignem in vini odorati sufficienti quantitate, donec vinum consumatur. Postea colentur & exprimantur, expressumque unguentum reponatur.

Febrium ardoribus cum Rosaceo aut Violaceo convenit, somnum conciliat, fronti, temporibus,

poribus, aut manuum, ac pedum pulsibus illitum.

QUidam, ut virescat magis, ac refrigerandi facultate sit efficacius, coctioni addunt Solani tritici manipulos duos.

In defectu rad. Mandragoræ substitui possunt radices Hyoscyami, & folia ejus pondere æquali. Pro Umbilico verò Veneris herba Paris assumenda.

UNGUENTUM POTABILE.

℞. Butyri recentis sine sale libram unam semis,
Rad. Rubiæ tinctorum,
Tormentillæ,
Castorii,
Spermatis Ceti ana unciam semis.
Bulliant simul in vini odorati sufficienti quantitate ad vini consumptionem, ac fiat unguentum secundum artem.

PRæcipitatos juvat, eorumq́; qui ex alto ceciderunt, vulnera interna glutinat, sanguinem concretum dissolvit, & concussis auxilio est: magni usûs apud Classiarios seu Oceani Septentrionalis nautas.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM POPULEON, ET UNGUENTUM POTABILE.

USitatissima hæc sunt *unguenta*, in quorum præparatione Pharmacopœi plurimùm soliciti sunt, ut ea pulchrè nativis suis coloribus conficiant, nempè *Populeon* viride, *potabile* verò rubrum. *Populeon* quod concernit; in ejus præparatione *vinum* omitti potest: *Herbæ* enim, quæ illud ingrediuntur, omnes si recentes, satis succulentæ sunt, idcircò potiùs obesse quàm prodesse *vinum* videtur, præsertim ob *oculos Populi fragrantes*, quorum odor in tam longa lentaque coctione unà cum *vino* expirat. *Axungiæ* assignata quantitas etiam manca est, respectu *herbarum*, idcircò illa augenda erit.

Quantum ad *unguentum potabile*, huic optimâ ratione *vinum* additur, quia *radices* ipsum ingredientes siccæ sunt; *Sperma Ceti* peractâ decoctione residuo jungatur. Conveniet autem *radicum Rubiæ tinctorum* quantitatem augere, atque etiam *Alkannæ radices* addere; secùs enim *unguentum* colore rubro haud sufficienter imbueretur.

UNGUENTUM EX RHAMNO ET FRANGULA D. R. MINDERERI.

℞. Rad. Scrophulariæ recentium uncias duas,
Enulæ,
Lapathii acuti,
Chelidoniæ majoris,
Cortic. median. Frangulæ,
Rhamni omnium recentium ana ℥j,
Butyri recentis unc. sedecim.
Pistentur simul fortiter, posteaque coquito, additis
Aceti Rutacei unciis quatuor.
Coque ad aceti consumptionem, postea cola, & fortiter exprime, deinde adde
Terebinthinæ Venetæ drachmas sex,
Styracis liquidæ drachmas tres,
Vitellor. ovorum numero quatuor,
Salis Nitri drachmam unam semis,
Sulphuris vivi drachmam unam,
Aceti scillitici drachmas sex.
Misceatur omnium primò Terebinthina cum Styrace, & Vitellis ovorum, postea additis reliquis omnia simul redigantur in unguentum, agitatione secundum artem factâ, paratum.

AD cutis vitia ex scabie usus erit, tutius longè omnibus Mercuriatis, diciq́; verè potest unguentum ad scabiem compositum.

ANIMADVERSIONES.

IN hoc unguento quantitas *Sulphuris vivi* meritò augeri posset; *Vitella ovorum* in fine demùm jam ferè refrigerato *unguento* addenda sunt: *Acetum Scilliticum* ne nimium rodat & dolorem inferat, unà cum reliquis ingredientibus decoctioni committere consultum est.

UNGUENTUM RESUMPTIVUM FERNELII.

℞. Sem. Lini,

Althææ,
Fœnugræci,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana drachmas duas.
Macerentur & bulliant in libra ſemis aquæ Roſarum, eliciatur mucilago, in qua diſſolve
Adipis Suilli,
Gallinæ,
Anſeris,
Anatis ana uncias duas,
Oeſypi humidæ unciam ſemis,
Ol. Violarum,
Chamomillæ,
Amygdalarum dulcium ana uncias duas,
Medullæ Vituli,
Butyri recentis,
Ceræ albæ ana libram ſemis.
Coquantur in unguentum.

Adhibetur commodè aſthmaticis, hecticis, tabidis, pleuriticis, ac è longo morbo emergentibus, quibus nuda cutis oſſa veſtit: eos enim, qui languorum diuturnitate emarcuerunt quadantenus reſtituit, impinguat, ac corporis totius ſqualorem aufert.

ANIMADVERSIONES.

Multa quidem de hac inutili *compoſitione*, cùm ratione ingredientium, tùm ratione præparationis, nec non adſcripti ridiculi encomii dicenda eſſent, verùm brevitatis causâ ea omitto, cùm unusquiſque ejus levitatem facilè agnoſcet; qui tamen illud conficere velit, obſervet noſtras quamplurimas *animadverſiones* antecedentes.

UNGUENTUM ROSATUM MESUÆ.

℞. Axungiæ Porcinæ libram unam.
Lavetur novies aquâ calente, & toties frigidâ, deinde adde,
Roſarum rubearum recentium libram unam.
Probè terantur, & marceſcant ſimul diebus ſeptem, poſtea coquantur cum facilitate, & rurſus cum tantundem Roſarum rubearum terantur, ac dimittantur per alios dies ſeptem marceſcere. Idem reiteretur tertiò: Quartò autem præter Roſas affunde
Succi Roſarum rubrarum uncias ſex,
Olei Amygdalârum dulcium unc. tres.
Coquantur lento igne ad ſuccorum conſumptionem.

Uſu frequentiſſimum ad phlegmonas, ignem ſacrum, ulcera ſerpentia, & cephalalgiam calidam, ventriculi & jecoris intemperiem calidam mitigat, renum ardoribus ac hæmorrhoidum inflammationi ſalubre, & cordi robur addit.

Quidam parum Opii in aqua Roſarum colliquati, inter decoquendum injiciunt, ſed id unguenti candorem deſtruit.

In ipſius compoſitione ſufficiunt olei Amygdalarum dulcium unciæ tres.

Plurimi ſucci Roſarum loco, ut magis albeſcat unguentum, in quo vulgus candorem probat, aquam Roſarum odoratiſſimam accipiunt.

ANIMADVERSIONES.

Vis refrigerandi, odor & fragrantia (quæ maximam partem in præſcripta præparatione pereunt,) in hoc *unguento* conſervari, nec non eidem candor (quem vulgus in illo probat,) conciliari poteſt, ſi juxta, modum ſequentem præparatio inſtituatur: Nimirùm,

℞. *Axungiæ Porcinæ recentis albiſſ.* ℔j,
Roſarum alb. contuſ. recent. & odorif. tantundem.

Macerentur commixta invicem *horis 24.* poſtea leniter coquantur ad conſumptionem humiditatis, quibus expreſſis, de novo *pinguedini vel axungiæ dictæ* adde
Roſarum recent. contuſarum ℔j.
Macerentur aliquot dierum ſpatio, factâque unicâ ebullitione in cucurbita, & ſervatâ, quæ prodit, humiditate denuò *Roſæ* exprimantur (non opus eſt tertia infuſione, nec *ſucco Roſarum;*) *refrigeratâ pinguedine roſatâ*, benè multumque agitetur, addatur etiam nonnihil de *ſpiritu Roſarum ardenti*, in quo particula *olei Roſarum* vel *ligni Rhodii* ſoluta ſit. Quo facto demum

demum ad usum reponatur sine additione *olei Amygdalarum* ; eo enim addito nimis fluidum aut liquidum redderetur *unguentum*, odor etiam non parùm exindè diminueretur.

Est & alius modus secretior conficiendi similia *unguenta odorata*, præsertim ex illis *floribus*, qui odorem diu servare nequeunt, quem ex parte in *animadversioni olei Jasmini* indigitavi, & perficitur hac ratione : Videlicet ex *pinguedine Porcinâ albissima nunquam lotâ vel humectatâ*, (humiditas enim prohibet ulteriorem extractionem vel attractionem partium subtiliorum fragrantissimarum ex adjiciendis *floribus odoriferis*;) cui in patella plana tenuiter, sive ad digiti minoris crassitiem extensæ *flores* superficietenus inspergantur, sed nullatenus immergantur, patellâ mox operculo reclusâ. Elapso uno vel altero die *flores* mutandi, exemptis nimirùm abjectisque prioribus recentes inspergendi sunt, cavendo, ne à rore vel pluvia humectati sint; singulis duabus vel tribus inspersionibus peractis, *pinguedo* agitari, tenuiter de novo extendi, *aliisq; recentibus floribus* aspergi potest : Hæc operatio tamdiu continuanda est, quousque fragrantissimam acquisiveris *pinguedinem* vel *unguentum* ; Cui, si libet, ulterius *olea nonnulla destillata & appropriata* adjungi possunt; Verùm hæc *unguenta* tali ratione parata per se adeò grati odoris sunt, ut nulla re aliâ ampliùs indigeant.

Nota : Trahantur huc *animadversiones olei Jasmini*, juxta quarum ductum, ex similibus oleis odoriferis, additâ *cerâ albâ* egregia *unguenta odorifera* confici possunt.

UNGUENTUM RUBEUM SIVE DE MINIO CAMPHORATUM.

℞. Olei Rosati libram unam semis,
Lithargyri uncias duas,
Minii uncias tres,
Cerussæ unciam unam semis,
Tutiæ præparatæ,
Camphoræ ana drachmas tres,
Ceræ albæ uncias duas.

Liquatam ceram cum oleo, lento igne, misce in mortario plumbeo, cum reliquis rebus tenuissimè tritis.

Refrigerat & siccat potentissimè, idemq; ignibus sacris felicissimè adhibetur, cancros sanat, & exedentia ulcera, quæ humorum acrimoniâ serpunt; eam namque sua frigiditate obtundit. Eiusdem facultatis cum unguento de Plumbo, cujus descriptionem vide apud Fæsium XI. de unguentis sectione.

UNGUENTUM AD SCABIEM.

℞. Styracis liquidæ unciam unam,
Terebinthinæ lotæ,
Butyri loti ana uncias duas,
Succi Limonum unciam unam semis,
Cerussæ lotæ unciam unam,
Salis uncias duas.
Misce, fiat unguentum.

Confert ad scabiem & pruritum, cujus fervorem temperat, vitiosum humorem cuti impactum extergit, mitigat & emendat.

UNGUENTUM AD TINEAM.

℞. Olei Rosati,
Juniperi ex ligno ana drach. sex,
Sulphuris vivi,
Stercoris Columbini,
Floris Æris ana unciam semis,
Ceræ, quantum sufficit.
Fiat unguentum.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM RUBEUM, SIVE DE MINIO CAMPHORATUM, ET unguentum ad scabiem & tineam.

Unguentum rubeum juxta *animadversiones unguenti albi Camphorati* parari potest, coquendo nimirùm prius in s. q. *aceti destillati Lithargyrum, Minium & Cerussam* ad pultis formam, antequam *oleo* commisceantur ; *Camphora* verò priùs in *oleo* soluta, sub finem demùm addatur.

Unguentum ad scabiem quoq; simili modo confici potest, coquendo *Cerussam* cum *succo Limonum* : *Salem* autem ego non adderem, cùm utplurimùm *scabies* à salso humore producatur, igitur contrariis curanda est, extinguendo scilicet *salsum fermentum*

mentum. Suaderem igitur, ut loco *salis* exiguam portiunculam ex. gr. ℈j. *Mercurii sublimati in aqua Rosarum vel Plantaginis dissoluti* huic *unguento* adderent, vel etiam *Sulphur subtiliter tritum aut pulverisatum*, quod summoperè exsiccat, & fermenta, etiam sine dolore extinguit; *Sal* verò pruritum non solùm adauget, sed, etiamsi non præsens est, ipsum excitare valet, & consequenter majorem quoque causabit affluxionem.

In *unguento ad tineam flores æris* in pondere excedere mihi videntur, cùm maximè corrosivi sint, idcircò horum ratione quantitas *oleorum* nonnihil adaugenda erit, utpotè:

℞. *Olei Rosati*,
Juniperini ex ligno, vel quod meliùs esset,
Terebinthinæ rubri ana ℥ij,
Sulphuris vivi,
Stercoris Columbini,
Florum æris ana ʒß,
Ceræ flavæ ℥ij. F. s. a. unguentum.

UNGUENTUM DE SUCCIS ARANTII.

℞. Olei Rosati completi uncias sex,
Omphacini uncias tres,
Succorum Plantaginis,
Solani hortensis,
Centaurii minoris,
Lapathii acuti ana unciam unam semis.
Bulliant simul ad succorum consumptionem, postea adde
Ceræ albæ seorsim liquatæ, quantũ satis.
Inspergendo paulatim
Lithargyri triti drachm. unam semis,
Plumbi usti drachmas tres,
Pompholygis drachmas duas,
Hordei usti pugill. unum semis,
Boli Armenæ Oriental.
Camphoræ ana drachmam unam.
His omnibus simul mixtis, ultimo loco inde
Ung. Populei unciam,
Infrigidantis Gal. unciam semis.
Misce, fiat unguentum justæ consistentiæ.

Ulceribus fœdis ac malignis mirificè opitulatur: mundificat enim, siccat, abstergit, coquit, & consolidat, fluxiones acres in iisdem temperat; inflammationes reprimit, ac sinus cicatrice tegit.

Hæc descriptio ab auctoris nonnihil est diversa; utpotè quam Clarissimus Vir Dn. Tiberius Philalettus Medicus & Chirurgus Patavinus nonnihil immutavit, à Nob. itidem & Clariss. Viro D. D. Joh. Udalrico Rumlero in hujus operis ornamentum allata.

UNGUENTUM DE TUTIA NICOLAI.

℞. Olei Rosati,
Ceræ albæ ana unciam unam semis,
Succi Solani drachmas duas,
Cerussæ lotæ unciam semis,
Plumbi usti & loti,
Tutiæ præparatæ ana drachmas duas,
Thuris drachmam unam.
Ceram liqua cum oleo lento igne, & in pilam plumbeam injice, additis quæ terenda sunt in tenuissimum pulverem redactis, move continuò & paulatim succum supradictum instillato, perpetuò movendo sex horis continuis.

Differt ab unguento Diapompholygos in eo, quod hoc Cadmiam furnacum Botrytin dictam recipiat, nostris Tutiam appellatam, alterum verò Pompholyga, id est, Nil album dictum. Ejusdem penè facultatis ad exiccanda erysipelata, vulnera sordida, & sananda tibiarum ulcera, cavaq́ explenda, ac cicatricem ducendam. In putridis & cancrosis, ubi fervor aliquis est, summâ fiduciâ usurpari debet, quod nulli veterum compositioni cedat.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM DE SUCCIS ARANTII, ET DE TUTIA Nicolai.

Quamvis huic *unguento* de *succis Arantij*, corrigendo laborem & operam impendere vellem, nil tamen efficerem, servatis singulis ingredientibus, quod ad denominatos affectus utile foret. Cumque ad eosdem affectus longè efficaciora nobis suppetant *unguenta*, idcircò hanc *inutilem compositionem* lubens transgredior.

Unguentum de Tutia juxta modum *unguentorum*

guentorum de Cerussa, &c. parari potest, coquendo prius *Cerussam & Plumbum calcinatum* cum *aceto* : Cæterùm *olei* quantitas respectu *ceræ* pauca nimis est ; accipiantur igitur ℥iij. *olei*, & ℥j. *ceræ flavæ*.

UNGUENTUM AD VERMES.

℞. Succi Absinthii,
Abrotani,
Centaurii minoris,
Persicariæ,
Folior. Persicæ arb.
Lupini,
Rad. Ebuli ana drachm. unam,
Porri uncias duas,
Nasturtii aquatici libram unam,
Balaustiorum drachmam unam,
Olei Absinthii libram unam semis,
Ceræ, quantum sufficit.
Fiat unguentum.

U*mbilico superpositum ac ventri inunctũ, vermes enecat & expellit.*

UNGUENTUM VIOLATUM.

Fit ut Rosatum, sed ex Violis nigris.

C*alidis pectoris noxis prodest, refrigerat & humectat.*

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM AD VERMES, ET VIOLATUM.

Anceps hæreo, an prægrandem illum, quoad pondus *succorum*, in *unguento ad vermes* commissum errorem culpæ typographi, an verò voluntati & beneplacito autographi adscribere debeam ; Nulla enim *succi Nasturtii* (cujus vis & efficacia in spiritu volatili facilè avolante vel effugiente consistit,) respectu reliquorum est proportio ; *Illius enim libra integra* posita est, *cæterorum verò succorum* (qui tamen directius ad scopum propositum collimant,) *singulorum* duntaxat ʒj, quæ est nonagesima sexta pars respectu integræ unius libræ. Utut sit, *oleum Absinthii* jam sufficienter imprægnatum est ab *Absinthio*, & licet *tres libræ succi Nasturtii* adderentur, & cum dicto *oleo* ad humiditatis consumptionem coquerentur, parùm tamen exindè juvaminis sperandum esset : Nam tanta quantitas *succi*, multò minùs *herbæ* cum *unguento* absque ulteriori decoctione & abstractione permanere nequit ; quod autem à *succis* peractà coctione remanet, cum *oleis* non permiscetur, estque materia crassa, nullo artificio *oleis* permiscibilis. Quocircà necessum est, ut alium & quidem dexteriorem hujus *unguenti* conficiendi modum ad manus sumamus, qualis est sequens.

℞. *Olei Absinthii* ℔jß,
Ceræ flavæ ℥v.
Quibus invicẽ liquatis & refrigeratis adde
Succor. inspiss. ad formam extracti
Absinthii,
Abrotani,
Centaurii,
Folior. Persicæ arb.
Lupini,
Decocti inspiss. rad. Ebuli, ana ʒjß,
Succi Nasturtii inspissati ʒij,
Pulpæ Porri ℥ij,
Pulv. Balaust. ʒij.
Misce exactè diu invicem agitando, fiatq; *unguentum*.

Nota : quod ex superioribus *herbis*, si tempore hyberno hoc *unguentum* expeteretur, *decoctum fortè* parari posset, quod ipsum ad formam *extracti inspissatum*, tandem loco *succorum concretorum unguento* commisceri aptum erit ; Sed meo judicio illis omissis alia magis appropriata huic addi possent.

Ratione *unguenti Violati* consulantur *animadversiones super unguentum Rosarum* ; licet hoc *unguentum* non sit in usu.

UNGUENTUM AD VERRUCAS, SEU CARUNCULAS IN MEATU URINARIO NATAS.

℞. Mercurii præcipitati drachmas duas,
Unguenti de cerussa unciam semis.
Addatur his pro magnitudine affectus aliquid olei Vitrioli aut aquæ fortis, immittendo de his parùm supra candelam ceream in canalem. Potest autem loco unguenti de cerussa à principio sumi unguentum Anodinum in æqua cum præcipitato portione.

Utebatur

Utebatur hoc unguento feliciter Alphonſus Ferrius Neapolitanus in extirpandis carunculis ſeu verrucis in pene natis, urinæ non rarò ſuppreſſionem cauſantibus: Id quoque commodiſſimè quondam uſurpabat Joannes Thanmüllerus Lithotomus ac Chirurgus p. m. inſignis, qui multis annis in urbe noſtra praxin ſuam exercuit. Id nobis Clariſſimus Vir D. D. Udalricus Rumlerus, Collega noſter honorandus, promptè communicavit.

CANDELÆ SIC FIUNT.

℞. Ceræ albæ libram unam,
Terebinthinæ Venetæ unciam unam.

Liqueſcat cera, poſtea addatur Terebinthina, & in his liquatis intingantur Elychnia, fiantque candelæ juſtam craſſitiem habentes.

ANIMADVERSIONES.

Facilis quidem hujus *unguenti* præparatio eſt, aſt caveat ſibi, qui illud adhibiturus eſt, ne intolerabilem ægrotanti concitet dolorem, præſertim ſi *oleum Vitrioli* aut *aquam fortem* illi jungere velit. Quæcunque enim acida, mitiſſima etiam, in meatum urinarium injecta, atrocem excitare valent dolorem, inflammationem, exulcerationem & affluxionem humorum. Felix igitur ille, qui mitioribus medicamentis absque tanto cruciatu grave malum iſtud abigere aut ſuperare poteſt, quod tamen non adeò difficile eſt, ſi paulò penitiùs rerum naturas perſcrutemur.

UNGUENTUM VIRIDE REGINÆ.

℞. Fol. Lauri,
Roriſmarini,
Salviæ,
Majoranæ,
Rutæ,
Millefolii,
Anagallidis aquaticæ,
Nigellæ cum floribus & ſeminibus ana manipulos duos,
Urticæ majoris,
minoris,
Hyſſopi,
Prunellæ,
Artemiſiæ ana manipulum unum,
Agrimoniæ,
Centinodii,
Plantaginis minoris,
Rad. Cichorii,
Bellidis,
Conſolidæ mediæ,
Sarracenicæ,
Vincæ pervincæ,
Lavendulæ,
Abſinthii,
Roſarum rubearum,
Albarum ana manipulos tres.

Herbæ & radices mundatæ incidantur, contundanturque cum Butyri recentis libris ſex, coquantur ſimul lento igne rudiculâ continuò agitando: poſtea colentur & exprimantur, ita ut expreſſa pinguedo fluat in aquam frigidam, ubi refrixit, aquæ demptam rurſus parùm coque, & adde ceræ albæ ſeorſim liquefactæ libram ſemis, olei Olivarum libras duas, quæ continuò ſimul agitabis, ac ubi ferè refrigerata fuerint, inſperge

Olibani & Maſtiches ſubtiliſſimè pulveriſatorum ana uncias quatuor.
Redigantur in unguentum.

Datur intra corpus ruptis, convulſis, ac ex alto prolapſis, ubi grumoſi ſanguinis ſuſpicio ſubeſt: ſuggillata curat, dolores partium lenit, eſtq; ad varios uſus accommodatum.

ANIMADVERSIONES.

Coronidis loco adjectum *unguentum Reginæ dictum*, non minimis abſurditatibus refertum eſt; Namq; in coctione diuturna *herbarum odoriferarum & balſamicarum* virtutes exhalant, quæq; non exhalant, ineptiſſimâ illâ præcipitatione *unguenti* poſt peractam coctione in *aquam frigidam* eluuntur. Et ne nimis efficax evadat *unguentum*, etiam *oleum*, quod aquè aptum ad *herbarum* vires eliciendas, quam *Butyrum*, ſimpliciter additur, nec uti *Butyrum* earundem *herbarum* viribus imbuitur: *Maſtix* etiam, quæ in *oleis* facilè & promptè liqueſit, *pulveriſata* non minùs perperam additur. Sed ne prolixior ſim, aliam & magis dextram præparationem adjungam, utpotè:

℞. *Anagallidis,*
Nigellæ cum floribus ana ℥iij,
Urticæ majoris,
minoris,
Prunellæ,
Artemisiæ ana ℥iij,
Agrimoniæ,
Centinodii,
Plantaginis minoris,
Radic. Cichorii,
Bellidis,
Consolidæ mediæ,
Sarracenicæ,
Vincæ pervincæ,
Absinthii,
Rosarum ana ℥iij.

Omnia recentia conscissa & contusa infundantur in

Butyri recent. non saliti ℔vj.
Olei Olivarum ℔ij.

Macerenturque per septimanam unam vel alteram, postea coquantur ad humiditatis exhalationem, fiatque colatura cum expressione fortissima: Expresso & colato de novo immisce

Fol. recent. Lauri vel
Baccarum Lauri,
Rorismarini,
Salviæ,
Majoranæ,
Rutæ,
Smmitat. Millefolii,
Hyssopi,
Lavendulæ ana ℥iiij,
Absinthii,
Rosarum rubearum ana ℥ij.

Macerentur rursus per septimanam unam vel alteram, factâque ebullitione unicâ in cucurbita, reiteretur colatura cum expressione fortissima, addendo exiguum illud humiditatis, quod fortè in ebullitione illa unica ultimò prodiit. *Colato unguento* adde in eoque dissolve

Mastichis electæ ℥iij.
Ceræ citrinæ & novæ ℔ß.

Agitentur optimè, tùm demum adjice
Olibani subtiliss. triti ℥iij.

Et omnibus probè mixtis fiat unguentum.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIM: OCTAVA, CONTINENS EMPLASTRA.

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

EMplastra & Cerata, *quæ duobus hisce sequentibus* classibus *continentur*, *non nisi consistentiâ inter se differunt*: Emplastra *paulò solidiora sunt*, *molliora nonnihil* Cerata; *Suntq́; medicamenta externa, vulneribus, ulceribus, rupturis, debilitatis, refrigeratis & inflammatis membris, &c. accommodata*; *Liquabilia uti* cera, resina, pix, &c. *ob id solida in frigore, liquida in calore paulò fortiori. Componuntur ex omni genere* mineralium, vegetabilium, & animalium, *pro intentione Medici & diversitate affectuum. Specierum ipsa ingredientium utpotè* ceræ, resinæ, Terebinthinæ, Gummatum, oleorum, pulverum, &c. *proportio & exacta quantitas universaliter determinari nequit. Non equidem me latet, quod communiter ad* ℥j oleorum (*præsertim in Ceratis*) ℥iij ceræ, resinæ ℨj, pulverum ℨj, ℨjß, & ℨij *destinentur*, *ast hæ vanæ sunt assertiones*; *Quam diversam enim producat coctio* oleorum *cum nonnullis pulveribus*, *inprimis* mineralibus *consistentiam*, *palàm est*: *Ex solo enim* oleo *& quocunque* metallo *plurimisq́;* mineralibus, *quibusdam solutis*, *nonnullis autem indissolutis*, unguentum, Ceratum, (*quoad consistentiam*) & Emplastrum *fieri potest*: *Variant itidem pondus exquisitum*, Terebinthina, resina, Gummata, &c. *quæ modò liquidiora modò solidiora & crassa deprehenduntur*; *Omnium deniq; maximè discrepant* pulveres, *quorum alii aridiores sunt*, *alii oleaginosi*; *Nonnulli graves*, *uti* metallorum & mineralium, *quidam è contrà leviores*, *uti* animalium & vegetabilium, *qui proinde* Emplastris *commixti eandem duritiem & consistentiam non producent*; *Quin etiam anni tempora*, *nec non plurimæ* mucilagines viscosæ Emplastris *additæ pondus ingredientium reliquorum non parùm variant*. *Cùm itaq; universaliter rerum ingredientium proportio determinari nequeat*, *necessum est*, *ut*, *qui similes* compositiones *construere velit*, *rerum medicarum immaniter variantium exactam habeat notitiam*; *Dictas autem rerum varietates*, *diversæ* Emplastrorum *&* Ceratorum compositiones *& præparationes sequentes manifestabunt*.

EMPLASTRUM ALBUM COCTUM.

℞. Olei libras duas,
Cerussæ libram unam semis.
Ceræ albæ uncias quatuor.

 Coquan-

Coquantur secundum artem, & fiat Emplastrum.

Dicitur & Emplastrum de Cerussa, & sola coctione ab unguento albo differt, ut & unguentum Triapharmacum & Tetrapharmacum coctura modo in Emplastra transeunt. Intertriginibus quacunque ex causa succurrit, ac leves cutis exulcerationes sanat.

EMPLASTRUM D. D. ULMENSIUM.

℞. Cerussæ subtilissimè tritæ,
Ceræ Citrinæ,
Olei Olivarum ana partes æquales.

Immittatur primò Cerussa in cacabum æneum addendo lentè oleum, quæ bulliant simul lento igne super prunas, perpetuò agitando cochleari ferreo satis longo ob strepitum Cerussæ, usque dum desideant: quo facto etiam indatur successivè cera minutissimè concisa, cum cautela effervescentiæ, donec probè liquata sit, omnia deinde coquantur pari ignis gradu lege artis, usque dum nigricantem aliquantum colorem acquirant justæ consistentiæ.

Ejusdem cum priore facultatis existit, & solâ ferè cocturâ ab eodem differt.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM ALBUM COCTUM; ET EMPLAST. D.D. Ulmensium.

Primum hoc *Emplastrum* paratu difficile est, præsertim si pondus præscriptum rerum, ex quibus componitur, strictè observari debeat: Convenit enim aliàs, ut *Cerussa olei pondus* superet, vel ad minimùm adæquet, eò quod *Cerussa* sit res gravissima, *oleum* verò respectu illius leve admodum, adeoque quoad pondus prorsùs improportionatum; Quam ob rem nonnulli *pondus Cerussæ* adaugent & ℔j *vel plùs ejusdem, uni libræ olei* jungunt. Rectius autem meo judicio rem instituunt, qui de *aceto* destillato quantitatem addunt, pro meliori nimirùm *Cerussæ* dissolutione; Solent etiam nonnulli, ut candorem *Emplastri* conservent, ac diuturnam & lentissimam (quæ pro albedine *Emplastri* acquirenda necessaria est,) coctionem abbrevient facilitentque, *salis communis* tantillum adjicere, experientiâ edocti, quod *sal commune* aciditate suâ *metalla* & *mineralia* quædam corrodat & quasi dissolvat, quos Pharmacopœorum conatus improbare nequeo, cùm additione dictarum rerum *Emplastrum* hoc viribus potiùs adaugeatur, non verò diminuatur; Idcircò qualem quis amplectatur modum, non aberrabit, licet *acetum* præ *sale* nobis magis arrideat.

Alterum *D. D. Ulmensium Emplastrum* paratu facilius existit, propterea quod candor in eo non expetatur, hinc quo violentiori igne (competenti tamen nec nimis excessivo,) coquatur, eo pulchriori imbuetur colore; *Cera* ante debitam *Emplastri* (mollioris tamen) acquisitam consistentiam non addatur, sed tùm demùm, ubi *Cerussa* in *oleo* per coctionem dissoluta competentem duritiem nacta fuerit. Quæ admonitio etiam priori *Emplastro* inserviet, utut hæc peritioribus Pharmacopœis jam ante nota sit.

Quod si quis hæc *Emplastra* in virtute adaugere voluerit, ipsis pro libitu addere poterit *Mastichen* & *Thus* subtilissimè trita, nec non *Camphoram*, quæ tamen priùs in particula *olei* dissoluta, jam perfectis & parùm adhuc calentibus *Emplastris* sub finem commiscenda est.

Nota: quod loco *olei*, *axungia porcina* non ineptè quandoque substitui possit.

EMPLASTRUM APOSTOLICON NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Lithargyri uncias sex,
Ceræ Citrinæ,
Colophoniæ ana uncias duas,
Propoleos,
Visci quercini glutinis ana unciam unam,
Ammoniacæ guttæ,
Lapidis Calaminaris,
Thuris ana drachmas sex,
Masticbes,
Mumiæ ana unciam unam semis,
Terebinthinæ,
Galbani,

Bdellii,

Bdellii,
Myrrhæ,
Æris usti,
Sarcocollæ,
Squamæ æris,
Dictamni Cretici,
Aristolochiæ,
Viridis æris ana unciam unam,
Olei veteris, quantum sufficit.

E*Pispasticum potiùs dicendum erat: nam calamos, surculos & spicula corpori altùm infixa & omnia venenata extrahit, ad strumas recentes, frigidos ac diuturnos abscessus, viscerum tumores, præcisos & punctos nervos perutile: ad recentia quoque vulnera, phygetla, carcinomata, & cervicis ex frigida causa dolores facit, strumas aperit, abscessus rumpit, purgat & glutinat, ac cicatrices extenuat, splenis duritiem emendat, articulorum ac genuum ex influxu dolores sedat, ad mammarum collectiones, erysipelata & fistulas injectum efficax; impositum etiam morsibus venenatis, aut rabidorum animalium medetur. Usurpatur insuper ad vetusta & diuturna ulcera, putredines, sinus, hæmorrhoidas, sedis vitia, condylomata, rimas ani, carbunculos, impetigines, intestinorum ramices, pudendorum depascentia ulcera, cum Rosacco injectum, cum quo etiam muliebribus malis pesso suppositum confert.*

PRopolis est cera odorata, quâ apes alveariorum foramina ad hyemis austeritatem arcendam obturant, Germanis Medhwax.

Visci quercini nomine hoc loco intelligitur gluten illud lentum, è baccis Visci quercini, quo aves capiuntur, extractum, nostris Vogelleim.

Squama æris sumenda hîc est non illa crassa, vulgò Kupfferschlag dicta, sed rufa ac tenuis, quam vulgus Kesselbraun vocat.

ANIMADVERSIONES.

CUm duntaxat ingredientia hujus *Emplastri* posita sint, nullâ factâ mentione præparationis, proindè necessum est, ut dexterum ejus præparandi modum subnectamus, qui talis esse potest.

℞. *Olei veteris ℥viij,*
Lithargyri ℥vj.

Coquantur invicem ad dissolutionem *Lithargyri*, molliorisque *Emplastri* consistentiam, in quibus dissolve

Ceræ citrinæ odoratæ ℥iij.
Colophoniæ ℥ij,
Terebinthinæ ℥jß,

Quæ interim calidè asserva; Jam seorsim dissolve in

Aceti fortis s. q.
Pul. Gummi Ammoniaci ʒvj,
Myrrhæ,
Sarcocollæ,
Galbani puri ana ℥j, ad formã pulticulæ.

Cui paulatim in leni calore adde mox particulam de superiori commixto *Emplastro* cocto, mox drachmam unam vel alteram de *pulveribus subsequentibus*, mox etiam de *Visci quercini* ℥j in *olei circiter* ℥j, soluti & colati, nec non *Bdellii* in *aquâ Plantaginis* quodammodo ad crassioris *mucilaginis* consistentiam soluti ℥j, donec omnia sic alternatim commixta & injecta sint. Tùm demùm aliquandiu in diplomate commixta & liquata omnia agita; sic enim exacta fiet rerum commixtio & unio. *Pulveres* hi sunt

℞. *Lapid. Calaminaris,*
Thuris ana ʒvj,
Mastichis,
Mumiæ ana ℥jß,
Æris usti,
Squamæ æris, vel loco istorum duorum
Croci Veneris vel Vitrioli Veneris calcinati,
Dictamni Cretici,
Aristolochiæ,
Viridis æris ana ℥j.

Fiat omnium pulvis subtilissimus.

Nota: ubi de *diplomate* loquor, subintelligo *patellam*, cui res vel *Emplastri massa* inest, esse nonnihil immergendam in aquam *calidam* & aliquatenus ferventem; hoc modo enim exacta fit mixtio rerum diversarum, ex quarum miscella *Emplastrum* confici debet, neque *Gummata* grumescunt aut in unum coëunt.

EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI.

℞. Thuris,

Mastiches,

Mastiches,
Myrrhæ ana unciam unam,
Baccarum Lauri uncias duas,
Cyperi,
Costi ana unciam unam,
Olei Laurini,
Terebinthinæ Venetæ,
Ceræ citrinæ ana unciam semis,
Mellis despumati, quantum sufficit.
Fiat Emplastrum.

Ventriculi, intestinorum, jecoris, renum, vesicæ, uteri & partium aliarum dolorem à flatibus, aut frigida intemperie ortum sanat. Si verò stercus capræ, aut vaccæ siccum pondere omnium adjicias, ad hydropem, ascitem, ac tympanitem fit mirabile, sed tum augendum est Mellis pondus.

EMPLASTRUM BASILICON MAJUS MESUÆ.

℞. Ceræ albæ,
Resinæ Pineæ,
Sevi Vaccini,
Picis Græcæ,
Nigræ,
Terebinthinæ,
Thuris,
Myrrhæ ana unciam unam,
Olei communis, quantum sufficit.
Fiat Emplastrum.

Vulneribus recentibus remedio est, eaq; probè glutinat.

EMPLASTRUM BASILICON MINUS MESUÆ.

℞. Ceræ flavæ,
Resinæ Pineæ,
Picis Græcæ ana libram unam,
Olei communis, quantum sufficit.
Fiat Emplastrum.

Ulcera phlegmones expertia partium maximè nervosarum tergit ac carne implet.

ALii Terebinthinam addunt: alii verò Terebinthinam picis loco ponunt.

EMPLASTRUM E LAPIDE CALAMINARI.

℞. Lapidis Calaminaris,
Tutiæ præparatæ ana uncias duas,
Terebinthinæ unciam unam semis,
Ceræ citrinæ,
Resinæ ana unciam unam,
Lithargyri unciam semis,
Olibani,
MasticHes,
Tragacanthi ana drachmam unam,
Olei Rosati,
Myrtini ana uncias duas.
Fiat Emplastrum.

Ulcera manantia desiccat & cicatrice claudit, atque idem ferè præstat, quod Griseum.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI,

Basilicon majus & minus Mesuæ, & Emplastrum de lapide Calaminari.

Emplastra hæc paratu facillima sunt, & primò quidem *Emplastrum de Baccis Lauri*, in quo *Thus, Mastiche, Myrrha, Baccæ Lauri, Cyperus, Costus*, subtilissimè pulverisata vel trita cum *melle calido s. q.* ad Emplastri formam impastari debent, quibus demùm adjungenda sunt *oleum Laurinum, Terebinthina, & cera citrina* invicem liquata.

Emplastrum Basilicum majus Mesuæ, nullo fere indiget *oleo*, cum & sine ipso *species ingredientes*, pondere præscripto liquatæ & commixtæ *Emplastri mollioris consistentiam* constituant; Necessum igitur foret, ut *ceræ* quantitas nonnihil augeretur (præstantior autem erit *cera flava, odorata, balsamicâ suâ virtute adhuc pollens*, quàm alba, omni virtute dictâ spoliata:) sicque nonnihil de *oleo*, maximè verò de *oleo Terebinthinæ rubro*, ceu *oleo communi* longè efficaciore addi posset, quod ipsum *Emplastrum hoc* non parùm nobilitaret.

Quod etiam in *Emplastro Basilico minori* observari deberet, cui *℥viij. circiter olei Terebinthinæ* addi possent. Quæ duo *Emplastra* ita parata, certè multas alias speciosas *Emplastrorum compositiones* antecellerent.

Emplastrum de lapide Calaminari si juxta modum præscriptum paretur, durioris *unguenti* non verò *Emplastri* consistentiam

tiam acquiret; Idcircò vel *ceræ* quantitas notabiliter augenda, vel (quod conſultiùs eſſe duco,) adhuc *unciæ duæ* circiter *Lithargyrii* addendæ ſunt, quibus cum *oleis* ad ſuam diſſolutionem coctis, poſtmodum reliqua ſecundum artem immiſceantur. Utpotè

℞. *Ol. Roſati,*
Myrtini ana ℥ij,
Lithargyrii ℥iij.

Coque ad diſſolutionem Lithargyrii & mollioris Emplaſtri conſiſtentiam, in quo liquefac,

Terebinthinæ ℥jß,
Ceræ citrinæ,
Reſinæ ana ℥j.

Demùm adde

Pulv. ſubt. lapidis Calamin.
Tutiæ præpar. ana ℥ij,
Olibani,
Maſtichis ana ℥ij,
Tragacanthi in aqua Roſarum parumper diſſoluti ℥j.

Fiat lege artis Emplaſtrum.

EMPLASTRUM CATAGMATICUM, SEU AD FRACTURAS OSSIUM D.D. Renodæi.

℞. Radicum Symphyti majoris,
Althææ,
Viſci quercini ana uncias duas,
Plantaginis,
Chamæpityos,
Hypericonis ana manipulum unum.

Fiat decoctio in æquis partibus vini nigri, & aquæ fabrorum ad medias. Colaturæ adde

Mucilaginis ſeminis Cydoniorum cum decocto Ariſtolochiæ rotundæ extractæ,
Olei Maſtichini,
Roſarum ana uncias quatuor,
Ceræ virginis libram unam,
Lithargyri auri uncias duas,
Terebinthinæ uncias tres,
Balauſtiorum,
Roſarum,
Myrtillorum,
Acaciæ ana unciam ſemis,
Mumiæ,
Granorū Androſæmi, vel ſem. Hyperici,
Colophoniæ,
Maſtiches,
Succini ana drachmas ſex,
Picis navalis unciam unam ſemis,
Boli Armenæ,
Farinæ volatilis,
Thuris ana unciam unam ſemis,
Sanguinis Draconis uncias duas.

Fiat lege artis Emplaſtrum.

Emplaſtrum hoc catagmaticum vires habet inſignes ad fracturas oſſium ſanandas: Eorum enim coalitum juvat, & accelerat, callum, quo ſimul agglutinantur, auget, calorem partis nativum fovet, & humorum fluxiones ſiſtit. Unde non immeritò Pharmacopœiæ huic noſtræ inſerendum eſſe cenſuimus.

ANIMADVERSIONES.

Quiſquis ſecundum præſcriptam formulam *Emplaſtri* hujus præparationem aggredietur, næ is non *Emplaſtri*, neu *unguenti*, ſed neſcio cujus medicamenti mirabilem acquiret conſiſtentiam, cùm illa principio & fine careat, omniq́ue ordine ac debitâ componendi ratione. Et cum ob id ſuſpicer, non paucos eſſe Pharmacopœos, qui propter dictam *compoſitionis hujus* inconcinnitatem *Emplaſtrum* hoc dexterè conficere neſciant, ideò commendò modum ſequentem dexteriorem & faciliorem, utpotè

℞. *Olei Roſarum ℥iiij.*
Lithargyrii auri ℥iij.

Coquantur ad *Emplaſtri conſiſtentiam*, cui remoto ab igne ſtatim injice, in eoq́ue liquefac

Ceræ virgineæ ℔j,
Terebinthinæ ℥iij,
Picis navalis ℥jß,
Colophoniæ ʒvj,
Olei Maſtichini ℥ij.

Miſta & liquata invicem interim aſſerventur. Jam

℞. *Radic. Symphyti majoris,*
Althææ,
Viſci quercini ligni ana ℥ij,
Plantaginis,
Chamæpityos,
Hypericonis ana Mj.

Fiat addito *vino rubro & aquâ fabrorum* decoctum mucilaginosum *ad* ℔jß, cui insuper adde

Mucilag. sem. Cydoniorum cum decocto Aristoloch. rotundæ extractæ ℥iij,
Pulv. Balaustiorum,
Rosarum,
Myrtillorum ana ℥ß,
Mumiæ,
Sem. Hyperici ana ʒvj,
Boli Armenæ,
Farinæ volatilis ana ℥jß,
Sanguinis Dracon. pulv. ℥ij,
Succi Acaciæ in decocto Aristol. etiam soluti ℥ß.

Coquantur invicem ad *consistentiam Cataplasmatis spissioris* igne lento, continuoque agitando, ne *species* fundo vasis vel patellæ adhæreant & comburantur; Huic *Cataplasmati* adde *superius mixtum Emplastrum*, nec non

Pulv. Mastichis,
Thuris ana ℥jß,
Succini præpar. ʒvj.

Factâque adhuc unâ vel alterâ ebullitione & continuâ agitatione, quoad omnia optimè inter se invicem colliquata fuerint, fiatque justæ consistentiæ *Emplastrum*.

Nota in hac *compositione*, dùm in ipsa præscribitur *Viscum quercinum*, hîc subintelligendum esse *ipsum lignum Visci quercini* dictum, non verò *Viscum* sive *gluten* ex eo enascens, quod avium capturæ inservit, si tamen aliquis *gluten* illud loco *ligni quercini Visci*, huic *compositioni* substituere vellet, is ipsum in particula *olei* dissolutum, iterumque colatum *Emplastro* sub finem demum admiscere posset.

EMPLASTRUM CERONEUM NICOLAI.

℞. Picis navalis benè colatæ,
Ceræ ana uncias duas, drachmas tres,
Sagapeni uncias duas,
Ammoniaci,
Terebinthinæ,
Colophoniæ,
Croci ana unciam unam, drachm. tres,
Aloës,
Thuris,
Myrrhæ ana unciam unam,
Opopanacis,
Styracis Calamitæ,
Galbani,
Mastiches,
Aluminis,
Fœnugræci ana drachmas sex,
Confitæ, seu fecis Styracis liquidæ,
Bdellii ana drachmas tres,
Lithargyri drachmam unam semis.
Confice sic:

Sagapenum, Galbanum, Opopanacum, Ammoniacum, Gummi aliquantulum tusa cum vino temperentur, deinde ad mediæ partis vini consumptionem bulliant, & vase stanneo posito super ignem cùm inceperit bullire, pix navalis benè colata addatur, ac cum spatula benè agitetur, donec liquefiat. Liquefactâ pice addatur cera, & ea liquefactâ ponatur Colophonia, tum Styrax cum pistillo calido trita frustatim imponatur. Postea Mastiche & Olibanum, deinde Myrrha cum Bdellio, & intervallo facto ponatur Terebinthina, ac consequenter Alumen & Lithargyrum, ad ultimum Fœnugræcum. Et cùm decoctum fuerit, fundatur super aquam frigidam, & ab ea extractum manibus exprimatur, donec tota aqua inde exeat: deinde pulvis Aloës super marmor inunctum oleo Laurino malaxetur. Postremùm Croco pulverisato, ac inunctis manibus cum eodem oleo Laurino Magdaleones formentur.

Valet ad dolorem scapularum, & thoracis à frigore ortum ducentem, lienis duritiem emollit, aquam intercutem à frigida jecoris intemperie natam sanat, ac uteri vitiis ex causa eadem procreatis prodest, lumborum, pudendorum, vesicæ ac renum frigus vi suâ calefaciente dissipat, ossium fracturis & luxationibus commodat, repellit, concoquit, mollit, carnesque procreat.

ANIMADVERSIONES.

Præparatio hujus *Emplastri* optimè quidem incepta, ast pessimè & perquàm stupidè finita est; Necessum igitur, ut concinniorem etiam ipsis addamus præparationem. Nimirùm

℞. *Ceræ flavæ odorif.*
Picis navalis vel nigræ ana ℥ijß.
Colophoniæ,

Colophoniæ,
Terebinthinæ in qua Styracis Calam ℥j. diſſoluta ſit ana ℥ij.

Liquefiant invicem igne lento, & liquefacta ad ulteriorem commixtionem aſſerventur. Jam ex *ſequentibus ſpeciebus* fiat pulvis ſubtiliſſimus, nempe:

Aloës epat.
Thuris,
Myrrhæ ana ℥j,
Maſtichis,
Fænugræci ana ʒvj,
Bdellij ʒiij,
Lithargyrii ℥iß. Miſceantur, poſtea

℞. *Gummi Sagapeni ℥ij,*
Ammoniaci ℥jß,
Opopanacis,
Galbani ana ʒvj.

Solvantur pulveriſata priùs in *tantillo vini* ad pultis formam, quibus adhuc calentibus immiſce guttatim, mox cochlear unum de *ſuperiori adhuc calente Emplaſtro*, mox *drachmam unam vel alteram de pulveribus prædictis*, nec non *de in vino ſigillatim dilutis & infuſis*, ſcilicet

Pulv. Croci ℥jß,
Aluminis ʒvj,

donec ita alternatim omnia injecta & commixta ſint; Tùm agitentur adhuc diù multumque in diplomate vel balnei calore invicem liquefacta, & tandem ubi refrigerari incipit *Emplaſtrum*, immiſceantur etiam *Styracis liquidæ ʒiij*, fiatque Emplaſtrum.

Nota: quòd *Aloë, Bdellium, Myrrha, Maſtiche, &c.* diſſoluta priùs *Emplaſtro* addi poſſent, aſt ne nimiùm præparandi rationem intricemus, eandemque difficilem reddamus, acquieſcamus in præfato modo. Etenim ſi ſaltem *Emplaſtrum* in diplomate, id eſt, in patella, quæ aquæ ferventi ultrà medietatem immerſa ſit, benè liquetur, ac diù multumque agitetur, cuncta ſeſe invicem amicè amplectuntur, ac quaſi diſſolvuntur, dùm unumquodq; arripit quod ſibi familiare eſt, & eidem adunatur; *Aloë* nimirùm & *Bdellium* humiditatem quâ *Gummata* ſoluta, item quâ *Crocus* & *Alumen* diluta ſunt, amplectuntur; *Maſtix* verò, & ex parte etiam *Myrrha Terebinthinam, &c.*

EMPLASTRUM CITRINUM VULGARE.

℞. Reſinæ libram unam,
Ceræ Citrinæ libram ſemis,
Sevi Cervini uncias quatuor,
Terebinthinæ uncias duas.
Fiat Emplaſtrum.

Vulneribus recentibus medetur, ac ea cicatrice claudit. Quod ſi id ulceribus repurgandis magis idoneum reddere volueris, in ſingulas libras Emplaſtri, adjicito æruginis mundatæ drachmas duas, atq; ſic Emplaſtrum viride effeceris, id quod communi uſu à plebeis expetitur.

DIACHYLON SIMPLEX, SIVE ALBUM MESUÆ.

℞. Mucilag. Fœnugræci,
Seminis Lini,
Rad. Althææ ana librã unam,
Olei veteris clari libras tres,
Lithargyri libram unam ſemis.

Lithargyrum tenuiſſimè teratur, & cum oleo ſubigatur: poſtea igne lento coquatur ſpatulâ ſemper agitando, donec probè permixta ſint. Ab igne depoſita, paulatim frigeſcant, poſtea mucilagines affundantur, permiſceantur, & decoquantur ad juſtam craſſitiem.

Ad partium quarumcunque durities reſolvendas & digerendas efficax, ſcirrhos hepatis, lienis, ventriculi, viſcerumq; collectiones, & furunculi reliquias diſſipat ac emollit, ſtrumas quoque & inveteratos abſceſſus diſſolvit, recentia vulnera ab inflammatione vindicat, diviſa glutinat, & quæ inflammantur curat, ſuperficialia ulcera glutinat ſolutum Roſaceo vel Myrtino, liquatum Chamæmelino nervorum phlegmonen prohibet, podagricis quovis tempore opitulatur, ad diuturnas ac recentes uteri phlegmonas optimè peſſario inditum admovetur, inflammatione correpta ulcera & muſculos vulneratos citra alterius cataplaſmatis opem, aut ſpongias, aut irrigationes curat.

Quidam addunt pulveris Ireos unciam unam in libras ſingulas.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM CITRINUM, ET DIACHYLON SIMPLEX.

De *Emplastro citrino* non est ut multùm simus soliciti, cùm paratu sit facillimum.

Diachylon simplex autem parem diligentiam efflagitat, quam *Album coctum*, cùm candor aut aliqualis saltem albedo in eo valdoperè probetur: Propterea *animadversiones nostræ* super idem ipsum conscriptæ unà huc trahantur, secundum quas *Emplastri* hujus præparatio commodè institui poterit. Solent etiam nonnulli Pharmacopœi, *mucilagines prædictas* cum *lixivio* extrahere: sic optimè cedit operatio, modò lenis quoque fiat coctura & continua agitatio; Pro *oleo* aliqui *axungiam porcinam* recentem substituunt.

DIACHYLON COMPOSITUM, SEU EMPLASTRUM DE MUCILAGINIBUS DICTUM.

℞. Mucilagin. rad. Althææ,
Sem. Lini,
Mediani corticis Ulmi,
Fœnugræci ana uncias quatuor semis,
Olei Chamæmelini,
Liliorum,
Anethi ana unciam unam semis,
Ammoniaci,
Galbani,
Opopanacis,
Sagapeni anà unciam semis,
Ceræ novæ uncias viginti,
Croci drachmas duas,
Terebinthinæ uncias duas.
Gummi dissolvantur in vino optimo, & conficiantur secundum artem.

Dicitur & Emplastrum de mucilaginibus, maximarum in emolliendo est virium, phlegmonas sanat, & saniem ruptorum apostematum abstergit.

Nota in defectu Mediani corticis Ulmi Fœnugræci pondus duplicari posse.

ANIMADVERSIONES.

Necessum est, ut in præparatione hujus *Emplastri, mucilagines dictæ*, scilicet
Radicum Althææ,
Semin. Lini,
Fœnugræci &
Medianor. cortic. Ulmi ana ℥iiij ß,
cum
Oleor. Chamomillæ,
Lilior. alborum &
Anethi ana ℥j ß, coquantur ad totalem humiditatis consumptionem; *oleum coctum* postea coletur vel à crassamento à mucilaginibus relicto separetur, in quo liquefiant
Ceræ novæ odoratæ ℥xx,
Gummata verò, scilicet
Ammoniaci,
Galbani,
Opopanacis,
Sagapeni ana ℥ß, jam trita (si fieri potest) tempore hyberno in *Terebinthinæ* ℥ij, soluta paulatim etiam admisceantur, *Croci* demùm *subtiliter triti & vino diluti* ʒij. Ultimò adjiciantur.

Nota: quod *Gummata* etiam *aceto & vino* dilui, & diluta *Emplastro* commisceri possent, prout alibi & quidem sæpiùs factum; Ast melius erit in hoc *Emplastro Terebinthinâ Gummata* dissolvere, cum optimè etiam in ea solvantur, ut plurimum ratione consistentiæ, utpotè quæ paulò mollior alioquin evaderet, quàm pro Emplastro exigeretur.

DIACHYLON MAGNUM MESUÆ.

℞. Lithargyri libram unam,
Olei Chamæmelini,
Irini,
Anethini ana uncias octo,
Mucilaginis sem. Lini,
Fœnugræci,
Althææ,
Ficuum pinguium,
Uvarum passarum,
Succi Ireos,
Scillæ,
Ichthyocollæ,
Oesypi ana drachmas duodecim,
Terebinthinæ uncias tres,
Resinæ Pini,
Ceræ flavæ ana uncias duas.
Fiat secundum artem Emplastrum.

Inflammata

INflammata & dura sedando, emolliendo, ac digerendo magis est efficax sequenti, ideoq; magnum dicitur. Vigonis ad omnia ista efficacius.

ANIMADVERSIONES.

EQuidem multò consultiùs esset, hanc & similes *compositiones* ex Dispensatoriis elidere, quàm corrigere; nihilominus tamen non parcam operæ meæ in dexteræ ejus præparatione investiganda & proponenda, quomodocunque etiam ingredientia concordent. Itaque

℞. *Mucilag. extractæ ex anatica portione*
Semin. Lini,
Fœnugræci,
Radicum Althææ,
Uvarum passarum,
Ficuum pinguium ℥viijß,
Mucilag. extractæ ex ℥jß Ichthyocollæ ℔ß,
Succi Scillæ ℥jß,
Oleor. Chamomillæ,
Irini,
Anethini ana ℥viij,
Lithargyrii subtil. triti ℔jß.

Coquantur igne lento, rudiculâ continuò agitando ad consumptionem humiditatis, dissolutionem *Lithargyrii*, & *Emplastri consistentiam*; Cui adde invicem liquatarum & colatarum

Ceræ flavæ,
Resinæ Pini ana ℥ij,
Terebinthinæ ℥ij,
Oesypi ℥jß.

Ultimò insperge *pulv. radicum Ireos ℥jß*, fiatque *Emplastrum*.

Nota, si albedo in hoc Emplastro expetatur, consulantur *animadversiones Emplastri albi cocti & Diachyli simplicis.*

DIACHYLON PARVUM MESUÆ.

℞. Lithargyri uncias sex,
Olei veteris clari libram unam,
Mucilaginis seminis Hyoscyami unciam unam semis,
Psyllii uncias quatuor,
Lini,
Rad. Althææ ana uncias duas.
Fiat ut primum.

EO utuntur in duris inflammationibus ac tumoribus calidis; eos namque digerit & maturat, nec non ad intemperiem calidam efficacissimum est, quod per se Psyllium & Hyoscyamus præstant, siccat verò & digerit, quoad cætera simplicia.

DIACHYLON CUM GUMMIS VIGONIS.

℞. Radicum Althææ libram semis,
Sem. Lini,
Fœnugræci ana unciam unam,
Malvæ,
Althææ,
Cydoniorum ana unciam semis,
Psyllii drachmas duas,
Cum aqua fontana fiat mucilago,
Florum Violarum manipulum unum,
Rad. Ireos uncias duas,
Olei Chamæmelini,
Anethini,
Liliorum,
Lini,
Irini ana uncias tres,
Amygdalarum dulcium drachm. decem,
Pinguedinis gallinæ,
Anatis,
Anseris ana uncias tres,
Oesypi humidæ,
Succi Glycyrrhizæ ana drach. decem,
Terebinthinæ unciam unam semis,
Sevi Vitulini libram semis,
Lithargyri Auri drachmas decem.

Bulliant omnia simul baculo agitando, usque ad consumptionem mucilaginis: Deinde cum cera alba quantum sufficit, fiat Ceratum molle, addendo

Sagapeni,
Opopanacis,
Bdellii mollis,
Galbani ana drachmas tres,
Ammoniaci drachmas quinque.

Dissolutis in aceto fiat Emplastrum secundum artem.

MAgnarum in emolliendo est virium, concoquit, maturat, digerit ac resolvit.

ANIMADVERSIONES IN DIACHYLON PARVUM MESUÆ: ET CUM GUMMIS VIGONIS.

IN *Diachylo parvo* pondus *Lithargyrii ad* ℥j. *vel alteram* augeri debet, quoad cætera verò juxta *animadversiones præcedentes Diachyli simplicis* confici poterit.

Diachylon cum Gummis Vigonis difficultates nonnullas implicat; nam si ad ℥xxvjß. *oleorum*, ℔ß. *sevi Vitulini*, nec non *Terebinthinæ* ℥jß, tandem *ceræ* quantitas sufficiens, ad *Emplastra* aliàs à Medicis determinata, addi deberet, ejus vix *novem libræ* sufficerent; Ast hæc quantitas *ceræ* nimiùm excederet proportionem ingredientium reliquorum: Igitur *Lithargyrii* quantitas respectu aliorum ultra modum diminuta est, quæ proindè necessariò adaugenda erit, si *Emplastrum* ex enumeratis ingredientibus componi debet. Pro *succo Glycyrrhizæ nigro*, *fortissimum radicis Glycyrrhizæ decoctum* substitui potest, ne *succus* ille *Emplastrum* nigro colore imbuat. Instituatur igitur ejus præparatio tali modo:

℞. *Radicum Althææ* ℔ß,
Sem. Lini,
Fænugræci ana ℥j,
Malvæ,
Althææ,
Cydoniorum ana ℥ß,
Psyllii ʒij.

Extrahatur ex ipsis cum *aqua fontana* vel *lixivio* mucilago ad ℔ij, cui adde *decocti fortissimi ex radicibus Glycyrrhizæ* ℔ß; *& flor. Violarum Mj. parati* ℔j. *Decocto huic & mucilagini* admisceantur

Lithargyrii auri subt. triti ℔jß,
Oleor. Chamomillæ,
Anethi,
Liliorum,
Lini,
Irini ana ℥iij,
Amygdal. dulcium ʒx.
Pinguedinis Gallinæ,
Anatis,
Anseris ana ℥iij.

Coquantur lento igne semper agitando ad consumptionem humiditatis & consistentiam *Emplastri* duram, in quo ulteriùs liquefiant

Sevi vitulini ℥vj,
Terebinthinæ ℥jß,
Oesypi humidæ ʒx.

Jam demùm in aceto dissolvantur (pulverisata priùs, ne nimiùm ipsa coquere necessum sit,)

Gummi Sagapeni,
Opopanacis,
Galbani ana ʒiij, ad formam pultis, quæ *Emplastro* superiùs confecto & semirefrigerato sensim commisceatur ut &

Bdellii in crassam mucilaginem cum aqua soluti ʒij,
Pulv. radic. Ireos ʒij.

Ex quibus demùm optimè commixtis, fiat *Emplastrum* justæ consistentiæ.

EMPLASTRUM DE CRUSTA PANIS MONTAGNANÆ.

℞. Mastiches,
Menthæ,
Spodii,
Corallii rubri,
Albi ana drachmam unam,
Crustæ panis tostæ & maceratæ in aceto per horam mediam uncias duas,
Olei de Mastiche,
Cydoniorum,
Terebinthinæ,
Ceræ ana unciam unam,
Farinæ Hordei, quantum sufficit.
Fiat Emplastrum.

C*Onfert ad vomitum puerorum, ac iis, qui cibum retinere nequeunt, prodest.*

ANIMADVERSIONES.

PRæterquam, quod vitium typographicum huic *compositioni* subesse suspicer, quod constructio falsa indicat; insuper etiam nonnulla frustrà addita esse omninò existimo, ex gr. *Corallia alba, rubra & Spodium*, utpotè quæ externè applicata, præsertim *Spodium*, tanquam res mortuæ, ventriculum haud roborabunt, quorum loco itaque alia efficaciora substitui possunt: Nimirùm,

℞. *Pulv. Mastichis*,
Myrrhæ,
Menthæ,

Nuc.

Nuc. Moschat. ana ℥ß,
Rosarum rubr. ℥j,
Caryophyllorum ʒiij,
Crustæ panis tostæ & in aceto Rosarum ad Cataplasmatis consistentiam coctæ ℥iij,
Terebinthinæ claræ, in qua Styracis Calam. ʒß *dissoluta sit* ℥ij,
Olei Mastichis ℥j, *vel q. s.*
Ceræ flavæ & novæ ℥j.
M. fiat Emplastrum.

Nota quod loco *olei Mastichis Balsamus Indicus* substitui posset, qui insigniter ventriculum roborat.

ALIUD STOMACHICUM EMPLASTRUM SINE PANE.

℞. *Terebinthinæ claræ* ℥iij,
in quibus dissolve leni calore,
Gummi Tacamahacæ vel
Animæ aut Elemi ℥jß,
Resinæ Styracis Calam. vel ipsius Styracis gumm. ʒvj,
Pulv. Mastichis,
Myrrhæ,
Olibani ana ℥j,
Nuc. Moschat.
Caryophyll. ana ʒvj.

Quibus ultimò quasi refrigerato *Emplastro* addatur
Balsami Indici Peruviani ℥ß.

Plures aliæ addi possent formulæ *Emplastrorum stomachalium* & Cataplasmatum, etiam sine unctuosis & pinguibus; quilibet autem ex hisce denominatis speciebus pro constitutione ægrotantis & affectûs consimilia ipsemet efformare, sibiq; eligere poterit, quæ maximè ex usu esse putabit. Ex *Mastiche* enim *pulverisatâ, Tacamahacâ, Rosis siccis, nuce Moschatâ, pane, & aquâ vitæ* optimâ sine *Saccharo* conficitur *Cataplasma*, ad intemperiem stomachi frigidam, atque indè contractam ejus imbecillitatem corrigendam efficacissimum, quod tamen sæpiùs recenti *aquâ vitæ* humectandum & irrigandum est.

EMPLASTRUM DE FULIGINE.

℞. Theriacæ Andromachi,
Mithridatii ana unciam semis,
Fermenti,
Terebinthinæ ana uncias duas,
Mellis Rosati simplicis unciam unam semis,
Butyri recentis uncias duas,
Salis communis unciam unam,
Fuliginis camini unciam unam semis,
Saponis Veneti uncias quatuor,
Croci drachmas tres,
Vitellorum ovorum numero quatuor.
Fiat lege artis Emplastrum.

Magnarum virium & multæ experientiæ fuit hoc Emplastrum in grassantibus tribus posterioribus infectionibus pestilentialibus Augustanis; eo enim Loimiatri nostri ordinarii ad maturandos bubones ac anthraces, extrahendum venenum, atque mitigandos ex inflammationibus subortos dolores felicissimè utebantur.

ANIMADVERSIONES.

Licet *Emplastri* hujus præparatio non adeò difficilis sit, novi tamen non paucos, qui illud dextrè conficere ignorant; quocircà in illorum gratiam dilucidiorem & faciliorem ejus præparandi modum hîc apponam: Si enim hoc *Emplastrum* rectè conficiatur, nullus dubito, quin extracto prius vehementiori veneno vel *vivis animalibus*, vel *exsiccatis Bufonibus* aut consimilibus, denique abscessibus applicatum, eosdem maturare, rumpere & dolorem lenire potesit. Itaq;

℞. *Terebinthinæ* ℥ij,
Saponis Veneti subt. conscissi ℥iiij.
Liquefiant invicem super igne lento, quibus statim adde
Fuliginis camini splend. subt. triti ℥jß.
Agitentur aliquandiu superadditis
Theriacæ Androm.
Mithridatii ana ℥ß.
Tum separatim & frigidè commisceantur
Vitellorum ovorum numero iiij,
Butyri recentis ℥ij.
His optimè invicem subactis & agitatis adjungantur etiam
Fermenti ℥ij,
Croci triti ʒiij,
Salis communis ℥j.

Pisten-

Pistentur & agitentur optimè iterùm, donec omnia probè unita sint, demùm

Mellis Rosati ℥vj. addantur,

Quæ sic benè mixta *superiori mixturæ* adhuc parùm *calenti* aut tepenti diligenti agitatione admisceantur, atque ita fiat lege artis *Emplastrum*.

EMPLASTRUM GRISEUM DE LAPIDE CALAMINARI.

℞. Lapidis Calaminaris præparati unciam unam,
Lithargyri uncias duas,
Cerussæ unciam semis,
Tutiæ drachmam unam,
Terebinthinæ unciam semis,
Ceræ albæ uncias tres,
Sevi Cervini uncias quatuor,
Thuris electi drachmas quinque,
Mastiches drachmas tres,
Myrrhæ drachmas duas,
Camphoræ drachmam unam semis.
Confice secundum artem.

Ulcera explet, siccat, & cicatrice claudit.

ANIMADVERSIONES.

Emplastrum hoc nulla ratione artificiosiùs, quàm simplici misturâ perfici potest. Liquentur ergò & misceantur *primò Terebinthina, cera & sevum Cervinum*, quibus liquatis statim injiciantur *pulveres Thuris, Mastichis & Myrrhæ*: his benè agitatis & veluti solutis addantur *reliqui pulveres*, utpotè *lapid. Calaminaris, Lithargyrii, Cerussæ, Tutiæ*; Ultimò, dum adhuc *Emplastrum* parùm calet, adjiciatur *Camphora* in *spiritu vini* tantillo soluta, fiatque *Emplastrum*.

EMPLASTRUM AD HYDROPEM.

℞. Stercoris Columbini aceto macerati libram unam,
Sulphuris vivi unciam unam,
Nitri unciam semis,
Pulv. rad. Enulæ,
Baccarum Lauri,
Anethi,
Florum Chamomillæ ana drach. sex,
Sem. Nasturtii drachm. duas.
Decoquantur omnia in vino ad spissitudinem. Adde
Mellis.
Sevi Cervini ana libram semis,
Terebinthinæ uncias quatuor semis,
Succi Ebuli uncias duas,
Iridis unciam unam,
Farinæ Fabarum unciam unam semis.
Fiat Emplastrum.

Eo quondam crebrò usi sunt celeberrimi Medici Patavini, Johannes Baptista Montanus, & Aloisius Bellacattus, tanquam experto ac valdè probato ad hydropem remedio.

ANIMADVERSIONES.

Hujus *Emplastri* genuina præparatio fit modo sequenti.

℞. *Pulver. stercoris Columbini aceto macerati* ℔j,
Sulphuris vivi ℥iij,
Radic. Enulæ ℥j,
Farinæ Fabarum ℥jß,
Nitri ℥ij.
Decoquantur in *vini s. q.* & *succi Ebuli* ℥vj. ad consistentiam *Cataplasmatis* satis crassam, cui adde
Mellis crassissimi Mercurialis,
Sevi Cervini ana ℔ß,
Terebinthinæ ℥iiijß,
Pulv. Ireos ℥j,
Baccarum Lauri ℥jß,
Anethi,
Flor. Chamomillæ ana ℥j,
factâque adhuc unâ vel alterâ ebullitione, fiat *Emplastrum* vel potiùs *Cataplasma*.

EMPLASTRUM ISCHIADICUM.

℞. Gummi Galbani,
Sagapeni,
Castorii ana unciam semis,
Euphorbii drachm. unam,
Scillæ drachmas tres,
Seminis Lini,
Ceparum,
Erucæ ana drach. duas,
Fermenti acris,
Olei Lini ana quantum satis.

Incor-

Incorporatis & benè invicem mixtis, adde
Stercoris Columbini drachmas tres.
Misce, fiat Emplastrum.

Commendatur illius virtus ad humores à cerebro & partibus superioribus ad coxam destillantes, exsiccandos, vel attractos è profundioribus istis locis discutiendos, atque protuberantes dolores ischiadicos placandos & auferendos.

ANIMADVERSIONES.

PRæstat hoc *Emplastrum* hunc in modum conficere; Nimirùm

℞. *Gummi Galbani,*
Sagapeni ana ℥j.

Solvantur in *aceti ℥iij.* circiter, & si impura sint, colentur & exprimantur, quibus statim calentibus adhuc & liquidis (sine coctione) addantur,

Pulv. Castorii vel pingued. ejus ℥ß,
Euphorbii ʒij,
Sem. Lini,
Ceparum,
Erucæ ana ℥ß,
Stercoris Columbini ʒvj,
Fermenti acris ℥ij.
Pulpæ Scillæ recentis non assatæ, ʒv,

Impastentur optimè supra ignem; et si sufficientem *Cataplasmatis* mollioris consistentiam non habuerint, fiat insuper unica saltem vel altera ebullitio, addendo demum *olei Lini* (vel quod meliùs est & aptiùs etiam *olei Saponis cum spiritu vini facti vel destillati*) parùm, ℥j, circiter, vel *q. s.* fiatque *Cataplasma*.

EMPLASTRUM MAGNETICUM ANGELI SALÆ.

℞. Gummi Sagapeni,
Ammoniaci,
Galbani ana uncias tres,
Terebinthinæ Laric.
Ceræ ana uncias quatuor semis,
Magnetis Arsenicalis uncias tres,
Terræ Vitrioli lotæ unciam unam,
Olei Succini uncias duas.

Gummata illa tria dissolve in unciis viginti aceti Scillitici: postea solutionem illam per pannum lineum colatam exprime, quam deinde tamdiu bullire cures, donec acetum fuerit consumptum, excipe pauxillum spatulâ, & infrigida, dum videas ita induruisse, uti cum Gummi essent: serva in loco calido, donec in residuo incorporaveris, quo facto, accipe ceram & Terebinthinam, fac ut lento igne in se coëant: remotum à calore aliquantulùm agitato, donec ad spissitudinem unguenti reducatur: deinde adde Gummata jam ante soluta, & uti dictum colata, postea adjunge Magnetem Arsenicalem subtiliter pulverisatum, terram Vitrioli, & oleum Succini, postremò pastillos forma, & corio aut vesicæ oleo Scorpionum inunctæ involve.

Præparatio Arsenicalis Magnetis hæc est.

℞. Antimonii crudi,
Sulphuris flavi,
Arsenici crystallini ana uncias duas.

Pulverisentur omnia subtiliter, & in vase vitreo in arenam calentem imponantur, & tamdiu in illa relinquantur, donec materia illa omnis colliquescat, studiosè à fumo sibi cavendo, id quod inde cognoveris, si materia ferreo stylo tacta illi adhæserit, & Terebinthinæ instar duci possit.

Terra Vitrioli sic fit,

℞. Vitrioli Ungarici, quantum volueris, sublimetur secundum artem cum æquali portione salis Armoniaci, donec auferantur ejus tria principia, Sal, Sulphur & Mercurius, & remanebit quædam terra aliquoties aquâ dulci eluenda.

EMplastrum hoc anthracibus pestilentialibus dextrè applicatum, eos illicò maturat, rumpit, & venenum ad se rapit, certissimum præsidium, ne venenum retrò intra corpus secedat, & longè aliis Emplastris huic usui destinatis meritò anteferendum. Vide Mindererum de Chalcantho cap. 7.

ANIMADVERSIONES.

DUo potissimùm in hoc *Emplastro* occurrunt, quæ ingentem redolent absurditatem: *Primò* quidem diuturna illa *Gummatum* coctio cum *aceto Scillitico*, usque ad recuperatam pristinam eorundem duritiem, in qua violentâ & longâ coctione subtiliores & penetrantiores *Gummatũ* partes maximè exhalant. *Secundò*, *terræ Vitrioli* præparatio & edulcoratio

mehercle satis inepta & non intellecta; Etenim quod ad præparationem attinet, nullatenus tàm facili negotio tria illa (ficta aliquando) Chymicorũ principia, additione *salis Armoniaci* & sublimatione à Vitriolo separantur; Neque sublimatio illa cum *sale Armoniaco* succedet, nisi *Vitriolum* priùs ad rubedinem optimè calcinatum fuerit. Et posito sublimaretur *sal Armoniacum* cum *Vitriolo non calcinato*, reverà tamen non *terra* lotioni apta, sed *Vitriolum solubile* post sublimationem in residuo maneret: Sed esto etiam, quòd *terra Vitrioli* sublimatione remaneret, attamen illa nullo modo ad hunc destinatum usum edulcorari deberet, utpotè quæ edulcoratione illi demitur omnis vis magnetica (adstrictoria & attractoria) relictâ *terrâ mortuâ*; Idcircò longè satiùs erit *Emplastrum* hoc tali modo parare; videlicet

℞. *Pulv. Gummi Sagapeni,*
Ammoniaci,
Galbani ana ℥iij.

(Tempore enim hyberno *Gummata* illa pulverisari & teri possunt; siqua autem *Galbanum*, quod præ cæteris magis molle, se teri non pateretur, illud priùs in *Terebinthina* huic compositioni deputata solvendum & posteà colandum erit,) liquefiant, quantum possibile, leni calore in
Terebinthinæ ℥vj,
Quibus etiam adde
Ceræ flavæ tantundem,
ac postquam invicem liquefacta sunt, adjunge illis
Olei Succini ʒij.
His optimè unitis adjiciantur
Magnetis Arsenicalis ℥iij,
Terræ Vitrioli à sublimatione salis Armoniaci, cum Vitriolo calcinato relictæ & nullo modo lotæ vel edulcoratæ ℥j,
Pulpæ Scillæ vel etiam Ceparum nostratium ℥ij.
Fiatq; Emplastrum.

EMPLASTRUM DE MELILOTO MESUÆ.

℞. Meliloti uncias sex,
Florum Chamæmeli,
Fœnugræci,
Baccarum Lauri,
Rad. Althææ,
Absinthii ana drachmas tres,
Seminis Apii,
Cardamomi,
Ireos,
Cyperi,
Spicæ Nardi Indicæ,
Cassiæ ligneæ,
Ammeos ana drachmam unam semis,
Majoranæ drachmas tres,
Ammoniaci drachmas decem,
Styracis Calamitæ,
Bdellii ana drachmas quinque,
Terebinthinæ unciam unam semis,
Ficuum pinguium numero duodecim,
Sevi Hircini,
Resinæ ana uncias duas,
Ceræ uncias sex,
Olei Sampsuchini,
Nardini ana uncias tres.

Aquæ decoctionis Meliloti, Fœnugræci, & Chamæmeli ana, quantum sufficit ad infundendum: coquantur ad medias, deinde in colaturam immissis triturandis subtilissimè pulverisatis rursum coquantur, additis oleis, Terebinthina, & similibus, Gummisque in aceto dissolutis. Postremò addantur radices & Ficus simul coctæ, ac benè contusæ. Misce, fiat Emplastrum.

M*Alacticum celebre ad inveteratas durities jecoris, lienis, ventriculi, viscerum, & reliquarum partium emolliendas, hypochondriorum tensionem laxandam, flatus resolvendos, ac dolorem à frigido sedandum. Eo utimur in materia crassa & frigida, & in inguinum bubonibus ad incidendum, emolliendum, attenuandum, discutiendum, & calefaciendum.*

ANIMADVERSIONES

OMnes propemodùm Pharmacopœi, postposito insufficienti hoc præscripto præparandi modo, *Emplastrum* hoc simpliciter conficiunt, liquádo scilicet quæ liquari possunt, liquefactis demùm & permixtis reliqua in pulverem redacta, *Ammoniacum* verò in *aceto* solutũ, *Ficusq;* in pulpam conversas admiscent, & quidem benè; nam coquendo omnia multùm de rerum aromaticalium & odoriferarũ fragrantiâ & penetrante subtili essentiâ deperditur. Hac tamẽ ipsorum præparandi

parandi rationenon obſtante, ego adhuc aliam non minus elegantem & proficuam ſubjungam, ſcilicet

℞. *Pulv. ſeminis Fœnugræci,*
Radic. Althææ,
Baccarum Lauri,
Florum Chamomillæ ana ʒiij,
Ireos,
Semin. Ammeos ana ʒjß,
Meliloti viridiſſimi ʒij,
Abſinthii viridiſſ. ʒij,
Pulpæ Ficuum ʒij.

Coquantur in ſ. q. *decocti prius facti* ex *Meliloto, floribus Chamomillæ, Abſinthio & Spica Indica*, ad conſiſtentiam *Cataplaſmatis durioris*, lento igne, continuò & ſtudiosè agitando, ne fundo vaſis vel patellæ adhærendo *ſpecies* comburantur; Huic *Cataplaſmati* adde

Styracis Calamitæ ʒv. ſolutæ in
Terebinthinæ ʒjß & colatæ, item
Ammoniaci pulveriſati in aceto ad pultis formam ſoluti ʒx.

Sequentia autem invicem liquata & colata, nimirum,

Sevi Hircini,
Reſinæ ana ʒijß,
Ceræ ʒvj,
Olei Sampſuchini,
Nardini ana ʒiij.

Ultimò etiam inſpergantur pulveres ſequentes.

Pulv: herb. Meliloti viridiſſ. ʒv,
Flor. Chamomillæ,
Abſinthii ana ʒiij,
Semin. Apii,
Cardamomi,
Cyperi,
Cinamomi opt. ana ʒß,
Majoranæ viridiſſ. ʒiij.

Miſce exactè aliquandiu agitando, fiat *Emplaſtrum* priori efficacius.

EMPLASTRUM DE MINIO VIGONIS.

℞. Olei Roſati libram unam ſemis,
Myrtini,
Unguenti Populeonis ana uncias quatuor,
Pinguedinis Gallinæ uncias duas,
Porcinæ uncias ſeptem,
Sevi caſtrati,
Vaccini ana libram ſemis,
Lithargyri auri,
Argenti ana unc. tres ſemis,
Ceruſſæ uncias quatuor,
Minii uncias tres,
Terebinthinæ uncias decem,
Ceræ, quantum ſufficit.

Fiat Emplaſtrum ſecundum artem.

Vulnera & ulcera antiqua & maligna potenter curat.

ALIUD NICOLAI MASSÆ.

℞. Minii libras duas,
Olei Roſacei uncias viginti,
Picis navalis uncias quatuor.

Bulliant omnia ſimul, donec per coctura m redigantur ad formam Cerati: deinde adde

Terebinthinæ uncias duas.

Miſce, poſtea ſic calidum projice in ſitulam aquæ frigidæ, & dimitte refrigerari, poſtmodum manibus ducatur ad optimam permiſtionem.

Commendatur ad vulnera pectoris penetrantia, & ad ulcera quàm plurima antiqua, ac difficilis conſolidationis. Maſſa parte 2. fol. 96.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM DE MINIO PRIMUM ET SECUNDUM.

Bonitas hujus *Emplaſtri* communiter à vulgo ex colore rubro judicatur, aſt qui ex hiſce ingredientibus, iis non mutatis *Emplaſtrum* debitam habens conſiſtentiam & colorem competentem parabit, iſtum ſanè magnifecerim. Quod ſi volupe fuerit, paretur tali modo:

℞. *Olei Roſati ℔jß,*
Myrtini,
Unguenti Populei ana ʒiiij,
Pingued. Gallinæ ʒij,
Porcinæ ʒvij,
Lithargyrii auri,
Argenti ana ʒviij,
Ceruſſæ ℔j.

Coquantur igne lento, addito ſemper de

aceto fortissimo s. q. ne nigrescat, ad consistentiam *Emplastri durioris*, cui adde

Sevi Castrati,
Vaccini ana ℔ß,
Terebinthinæ ℥vj,
Ceræ ℥x,
Minii cribrati ℥iiij, *vel vj.*
Fiat Emplastrum.

Nota: quod impossible sit ob inconcinnam rerum commixtionem cunctorum hujus compositionis ingredientium vires sartas tectas servare, utpotè *olei Rosarum* & *unguenti Populei*, quorum qualiscunque etiam fragrantia in præparatione præfata ut pereat necessum est.

Alterum Nicolai Massæ sic parari potest.

℞. *Minii cribrati.*
Olei Rosacei ana ℥xx.

Coquantur additâ *aceti fortis destill. s. q.* ad Emplastri consistentiam (lento igne ne nigrescat, spatulâ continuò agitando,) cui adde iterùm

Minii cribrati subt. ℥iiij, *vel v,*
Picis navalis ℥iiij,
Terebinthinæ ℥ij. Fiat Emplastum.

EMPLASTRUM NERVINUM VIGONIS.

℞. Olei Chamomillæ,
Rosarum ana uncias duas,
Mastichini,
Terebinthinæ,
Lini ana unciam unam semis,
Terebinthinæ claræ uncias quatuor,
Sevi Vituli castrati,
Hircini ana uncias duas semis,
Herbarum Rorismarini,
Betonicæ,
Caudæ equinæ,
Centaurii ana manipulum unum,
Vermium terrestrium lotorum & purgatorum in vino uncias tres.
Coque simul in vino
Radicum Rubiæ tinctorum drachmas decem,
Hypericonis fol. & sem. ejus ana manipulum unum,
Masticheѕ pulverisatæ,
Gummi Elemi ana drachmas decem,
Picis navalis,
Resinæ ana unciam unam semis,
Sagapeni,
Galbani,
Ammoniaci ana drachmas tres.

Dissolutis Gummi in aceto cum cyatho uno vini odoriferi aliquantulum contundantur, postea decoquantur & exprimantur: cui expressioni addantur

Lithargyri auri,
Argenti ana unciæ duæ sem.
Minii unciæ duæ.

Iterum bulliant in primis lento igne, baculo agitando, ignem deinde vigorando, bulliant donec acquirat colorem subnigrum. Quo facto, cum cera nova sufficiente fiat Emplastrum in bona forma.

E*Mollit, digerit, resolvit, nervosorum partium malis cumprimis utile.*

MOdus compositionis est, ut herbæ, radices Rubiæ, & vermes terrestres coquantur in sufficienti quantitate vini odoriferi & oleorum ad vini consumptionem. Expresso adjiciantur Terebinthina, Sevum, Mastiche per se trita, & Gummi diluta aceto: tùm coquantur ad justam consistentiam, addendo ceram sufficientem, & sub finem decoctionis addenda Lithargyrum & Minium.

ANIMADVERSIONES.

EX tam dissonanti rerum congerie *Emplastrum hoc* constructum est, ut satis mirari nequeam; Secundus item ille in *animadversionibus* superadditus præparandi modus, priori inepto multò ineptior est, & si omnes hujus *Emplastri*, tam quoad compositionem, quàm præparationem ejusdem commissos errores enumerare lubido esset, integra pagina mihi non sufficeret; Nec etiam possibile est, ut omnes ipsius errores servatis singulis ingredientibus corrigi & emendari possint: nam ubi unum horum conservabimus, alterum ibimus perditum. Nihilominus tamen dexteriorem ejus, quantùm poterimus, moliemur præparationem; utpotè

℞. *Herbarum Rorismarini,*
Betonicæ,
Centaurii ana Mj,

Vermium

Vermium terrestrium mundat. ℥iij,
Radic. Rubiæ tinct. ʒx,
Folior. Hyperici,
Seminis ejusdem ana Mj.

Coquantur in *vini & aceti ana* ℔jß ad medietatis exhalationem; postea colentur & exprimantur, colaturâ asservatâ. Jam

℞. *Oleor. Chamomillæ,*
Rosarum ana ʒijß,
Lini,
Olivarum (pro Mastichino)
Terebinthinæ rubræ ana ℥jß,
Lithargyrii auri,
Argenti ana ℥iij,
Minii ℥ij.

Coquantur lento igne semper affundendo de *superiori decocto*, (relictis tamen *hujus decocti unciis duabus vel tribus* pro dissolutione *Gummatum*) ad justam *Emplastri* consistentiam. Cui addantur sequentia liquata invicem ac per linum transcolata, scilicet

Sevi Vituli,
Hircini ana ℥ijß,
Picis navalis,
Resinæ ana ℔ß,
Ceræ flavæ ℥iij.

His mixtis dissolvantur in

Terebinthinæ unciis quatuor,
Pulv. Gummi Elemi ʒx,
Mastichis ℥j. ʒvj,

& priori Emplastro etiam addantur: Tandem in superiori asservato *decocto acido* dissolve

Pulv. Gummi Sagapeni,
Ammoniaci,
Galbani ana ʒiij, ad formam pultis & sensim semi refrigerato *Emplastro* admisce, prout sæpius edocui.

Nota: quod *Emplastrum hoc* vel nigrum vel gryseum mediante coctione fieri possit, vel etiam rubrum, ultimò admixto *Minio*. *Oleum simplex sive Olivarum* substitui pro *Mastichino*, è contra verò sub finem pondus *Mastichis* debitè auxi, quo ipso, quæ in *oleo* superiùs defuit, *Mastichem* restitui; nam *oleum Mastichinum* huic coctioni non dextrè aut prudenter adderetur.

EMPLASTRUM NIGRUM.

℞. Colophoniæ,
Resinæ,
Picis navalis,
Ceræ albæ,
Vitrioli Romani,
Cerussæ,
Olibani,
Myrrhæ ana uncias octo,
Mastiches unciam unam,
Olei ovorum uncias duas,
de Spica unciam unam,
Juniperi ex granis uncias tres,
Rosarum uncias septem,
Mumiæ uncias duas,
Terræ Sigillatæ,
Sanguinis Draconis ana unciam unam,
Vitrioli albi,
Corallii rubri ana uncias duas,
Axungiæ Ardeæ unciam unam,
Thymalli uncias tres,
Lapidis Magnetis præparati uncias duas,
Lumbricorum præparatorum,
Camphoræ ana unciam unam.

Fiat Emplastrum secundum artem.

P*Erquam efficax ad recentia vulnera & puncturas.*

ANIMADVERSIONES.

SI dextra fieri debet *Emplastri* hujus præparatio, necessum est, ut ingredientia, quæ adeò confusè conglomerata sunt, priùs in ordinem redigantur; ideoque paretur modo sequenti.

℞. *Olei Rosarum* ℥vij,
Axungiæ Ardeæ ℥j,
Thymalli sive Asiæ piscis ℥iij,
Cerussæ cribratæ ℥viij,
Vitrioli albi,
Romani in aqua simpl. solutor. ana ℥iv.

Coquantur simul igne paulò fortiori ad dissolutionem *Cerussæ*, & nigredinem, *Emplastriq́ consistentiam*, cui admisce sequentia simul liquefacta & per qualum vel linum colata, scilicet

Colophoniæ,
Resinæ,

Picis navalis,
Ceræ flavæ ana ℥viij.
His unitis adjunge etiam
Mastichis, in unciis duabus Olei ovorum solutæ, ℥j,
Nec non sequentes pulveres
Olibani sive Thuris,
Myrrhæ ana ℥viij,
Mumiæ ℥ij, si lubet,
Terræ sigillatæ,
Sanguinis Draconis, ana ℥j,
Corallorum rubr.
Lapidis Magnetis præp. ana ℥ij,
Lumbricorum præpar. ℥j.
Agitentur aliquandiu in calore, donec benè invicem unita & liquefacta sint, quibus demùm jam frigescere incipientibus adde
Olei Spicæ ℥j,
Olei Juniperi ex granis ℥iij, in quibus
Camphoræ ℥j, in vase clauso, leni calore soluta sit, fiatque Emplastrum.

EMPLASTRUM OPODELTOCH D. D. MINDERERI.

℞. Ceræ novæ mundissimæ libram unam,
Terebinthinæ Venetæ claræ libram semis,
Gummi Elemi uncias tres,
Olei Hyperici,
Myrtini ana unciam unam semis.
Liquefiant simul omnia, & postquam diffluxerint, adde eis sequentia, nempe
Gummi Ammoniaci mundi,
Galbani,
Opopanacis ana drachm. tres,
Colophoniæ drachmas sex,
Mumiæ selectæ,
Succini albi pellucidi ana drachmas duas,
Olibani albi,
Mastiches purificatæ,
Sanguinis Draconis,
Sarcocollæ à recrementis purgatæ ana drachmam unam semis,
Aloës Epaticæ drachmam semis,
Myrrhæ drachmam unam.
Dissolvantur gummi in aceto, junganturque simul commodè ac secundum artem, agitando singula, ac ubi fermè refrixerint, paulatim ac studiosè injice
Lapidis Magnetis præparati drachmas sex,
Croci Martis ex arte sine corrosivo concinnati,
Tutiæ præparatæ ana unciam unam,
Lapidis Galaminaris præparati uncias quinque,
Lithargyri auri unciam unam,
Colcotharis indulcati, seu terræ Vitrioli mortuæ ac dulcificatæ unc. duas.
Redigantur lege artis in Emplastrum, quod frigefactum durescat. Qui mollius habere id optaverit, Terebinthinæ, ac oleorum supradictorum quantitatem nonnihil adaugeat. Alioquin rectè sic subsistit.

Notandum quoque, posse Emplastro huic adjici
Succum Alchimillæ,
Symphyti,
Veronicæ,
Pyrolæ,
Saniculæ,
Consolidæ mediæ, vel Sarracenicæ,
Telephii,
Nicotianæ,
Numulariæ, aut
Fol. quercûs.

Emplastrum hoc magnæ efficaciæ est ad vulnera recentia: ea enim protinùs persanat, spicula, tela, cuspides, dummodò ossibus fixæ non hæreant, itemq; crines, paleas, ac resegmina, aut quæ vulneri inciderint, extrabit, symptomata vulneribus infensa ac periculosa, si citò applicetur, antevertit ac præcavet, tumores, affluxusq; humorum, qui cæsæ ac offensæ parti incumbere solent, reprimit, ac dissolutam unitatem citò conjungit, consolidat, ac cicatrice claudit.

ANIMADVERSIONES.

Tanta extant hinc inde apud Authores plurimos hujus *Emplastri* encomia, ut plerique pro universali omnium vulnerum & ulcerum consolidativo id habeant; proindè æquum est, ut sedula & exquisita ejus fiat præparatio, & quidem in modum sequentem.

℞. *Terebinthinæ ℥vij.*

In quibus

In quibus diſſolvantur vel liqueſiant
Pulv. Gummi Ammoniaci,
Opopanacis &
Galbani puri vel granorum, (ut non neceſſum ſit, ea à fecibus ſuis per colaturam purgare, aut cum aceto multum coquere, cùm ipſorum partes ſubtiliores coctura evaneſcant) *ana* ℥ß,
Pulv. Myrrhæ ℥ij,
Thuris ℥ß.

Quibus ſolutis aut liqueſactis adjungantur
Olei Terebinthinæ rubri ℥ij,
in quo oleo
Gummi Elemi ℥ij,
Maſtiches elect. & pulv.
nec non
Tacamahacæ ana ℥ß,
pariter ſoluta aut liqueſacta prius ſint.
Item
Colophoniæ liquatæ ℥jß, cum
Ceræ flavæ & novæ ℔j,
Aloës Epat. cum ſucco Pyrolæ in formam pultis ſolutæ ℥jß.

Tandem etiam pulveres ſequentes, utpotè
Succini albi pelluc. præpar. ℥ß,
Sanguinis Draconis,
Sarcocollæ ana ℥ij,
Lapidis Magnetis cum ſucco Nicotianæ & folior. Quercûs præpar. ℥j,
Croci Martis ſolâ reverberatione facti & non edulcorati,
Tutiæ in ſucco Symphyti vel Alchimillæ ſemel extinctæ & cum iis ipſis levigatæ ana ℥j,
Lapidis Calaminaris prius candefacti, ac in ſuccis Pyrolæ ac Symphyti extincti, & cum iisdem præparati ℥v,
Sacchari Saturni cum ſucci Pyrolæ & Conſolidæ ana ℥ij, *ſoluti & ad pultis vel olei formam iterùm inſpiſſati* ℥j,
Colcotharis in deſtillatione ſpiritûs Vitrioli relicti non edulcorati, ſed poſtquam extremâ ignis reverberii violentiâ totaliter omnis humiditas & ſpiritus expulſi ſunt, aſtris vernali tempore per ſeptimanam unam vel alteram expoſiti, à Sole verò interdiu remoti ℥ij.

Et ſi lubet addantur etiam ultimò
Succorum inſpiſſat. Alchimillæ,
Symphyti radic.
Pyrolæ,
Saniculæ,
Millefolii,
Folior. Quercûs,
Conſolidæ Sarracen. ana ℥ß.

Fiatque *Emplaſtrum nobile* diù multùmque in diplomate calore leni agitando, ut ſpecies omnes eò meliùs invicem uniantur.

Notandum, quod aliqui pro meliori præparatione *Magnetis* præcipiant eundem vel *oleo* vel *eſſentiâ Martis* ſaturatè imprægnari, putantes *Magnetem* hac ratione in operationibus ſuis & actionibus in diſtans, uti vocant, plurimum fortificari, adeòque ad cuſpides ac ſpicula extrahenda multò potentiorem & longè efficaciorem reddi: Aſt hi, meo quidem judicio, inſigniter falluntur & contrarium potiùs ſuæ intentioni moliuntur. Etenim in aprico eſt, *Magnetem* non ſecùs ac aliæ ſubſtantiæ finitæ, non habere infinitam ferrum attrahendi potentiam, ſed pro ratione magnitudinis & bonitatis ſuæ à Natura ſibi conceſſæ, ſcilicet quantum illa permittit, ſolummodò attrahere, & ſi ultrà modum vel ordinarium pondus ipſi de *Ferro* adjiciatur, nihilquicquam ampliùs trahere, imò inſuper etiam debilitari: Idem etiam contingit in præparatione aut confortatione *Magnetis*, modo prædicto cum *oleo* vel *eſſentiâ Martis* peragendâ; namque ubi *ille* ſemel ſat ſufficienterque *Ferri eſſentiâ* imbutus fuerit, ulteriùs nil quicquam ampliùs ad ſe allicere vel attrahere, neu ſpicula vel cuſpides è vulneribus extrahere poterit. Cæterùm etiam palàm eſt, & plurimorum experimentis conſtat, *Magnetem* trahere *Ferrum* ab unâ, repellere verò à parte altera, vel ſaltem ab illa parte non trahere, ſed potiùs, ſuam cuicunque *Ferro* communicatam virtutem attractivam ab altera parte ad ſe denuò revocare. Jam ſi tritus fuerit *Magnes*, aut in alcohol redactus, ecquis atomorum iſtarum, rebus pinguibus ac reſinoſis intermixtarum, inveſtigabit & diſcernet latera ſeptentrionalia aut meridionalia, eaque debito modo ad extrahenda ſpicula corpori vel vulneri accommodabit? Conſulatur hac de re *ſubtiliſſimus Athanaſius Kircherus in opere de arte Magnetica libro tertio de Magnetiſmo Medicinalium pag. 688. & ſequen-*

& sequentibus, ubi tractat de Cultrivoris Bohemo & Prutenico, eorundemque curatione per Emplastrum ex Magnete factum. Ex his patet, quàm malè sæpenumerò res conjungamus, quàm stupidè & stultè ipsas non rarò præparemus; Quanta non inest vis & efficacia trahendi *Ferrum Magneti integro*, cujus vena septentrionalis laminâ ferreâ comprehensa est! ast is idem *Magnes* jam tritus, quàm invalidus ille, quamque exiguâ aut penè nullâ pollet *ferrum* alliciendi virtute! An non de aliis *lapidibus* & *gemmis preciosis*, *Succino* item, aliisque simili vi magneticâ dotatis idem fiat, perpendet & judicet Lector benevolus; cum vis unita semper fortior sit dispersâ. Ex prædictis jam in facili est colligere, quales quantasque virtutes ego ex tam multifariis, tot contrariis, tamque ineptè sæpenumerò corrasis ingredientibus fabrefactis *compositionibus* (quarum in hoc Dispensatorio cornu copiæ est) virtutes adscribere possim, maneo nihilominùs in formulis usitatis, quas tamen nec impensè laudo, nec nimiùm vitupero, quin potiùs ansam præbeo ulteriùs inquirendi.

Notare etiam circa hanc præparationem conducibile erit, quòd *edulcoratio terræ Vitrioli* similiter rationi non usquequaque consentanea sit: Nam si probè sufficienterque *Vitriolum* calcinatum, omnique aquositate & spiritu privatum sit, necquicquam amplius corrosivum est, nec salsedine abundat, nisi ex aëre, si fortè ad aliquod tempus repositum fuerit, de novo eam attraxerit, quæ tamen salsedo tantum abest ut *Vitrioli*, quin longè alias & peregrinas redoleat virtutes; Itaque si huic *Emplastro*, adstringendi saltem gratiâ *terra Vitrioli* addatur, eam neque edulcorare neque astris imprægnare consultum esset: Eadem de *Croco Martis* ratio est; Nam ubi adstringere volupe fuerit, humectantia stipticis admiscenda non sunt, & viceversâ. Hinc etiam manifestum evadit, quàm difficilis & ardua res sit, ex tàm multifariis, sibique invicem repugnantibus speciebus utiles efformare *compositiones*.

OXYCROCEUM COMMUNE EX NICOLAO.

℞. Ceræ,
Picis,
Colophoniæ,
Croci ana libram unam,
Terebinthinæ,
Galbani,
Ammoniaci,
Myrrhæ,
Olibani,
Mastiches ana uncias quatuor,
Aceti phialam unam.

Galbanum & Ammoniacum in aceti sufficienti quantitate dissolvantur, & rursus ad lentorem coquantur, donec acetum in vaporem evanuerit, tunc addantur liquefactis simul cera, pix, Colophonia & Terebinthina: postquàm omnia sunt commixta, inspergito etiam Myrrham, Olibanum & Mastichen subtilissimè trita, postremùm verò etiam Crocum per se in tenuissimum pulverem redactum, ac fiat secundum artem Emplastrum.

Ad contusa, ossium fracturas, nervorum dolores, & abscessuum inveteratorum duritiem emolliendam idoneum, Emplasticum quoque & gignendo callo habile.

ANIMADVERSIONES.

In hoc *Emplastro Croci* quantitas nimia est, neque etiam convenit, ut *pulveres*, qualescunque etiam illi sint, in *Emplastris* unà cum *cera* aut *resinis* æquale pondus habeant; nec tam vili precio venditur *Crocus*, ut eum adeò largiter citra necessitatem profundamus, neu, quod magis est, tanta *Croci* quantitas *Emplastro* huic imprimi potest; Ideoque ejùs pondus diminuendum & taliter *Emplastrum* conficiendum erit, nimirùm

℞. *Picis*,
Ceræ flavæ,
Colophoniæ ana ℔j,
Terebinthinæ ℥v.

Junctim liquata & per linum colata, calida asserventur, hinc

Pulv. Croci ℥ij,

in *vino* infundantur, dilutæ ad formam pulticu-

pulticulæ, quâ interim etiam asservatâ, dissolve in *s.q. aceti*

Gum. Ammoniaci triti,
Galbani electi ana ℥iiij,

ad formam pultis, quibus paulatim & alternatim adde mox de superioribus liquatis portiunculam, mox etiam drachmam unam vel alteram de *pulveribus subsequentibus*, utpotè

Myrrhæ,
Thuris,
Mastichis ana ℥iiij,

nec non de *Croco superiùs infuso* aliquantillum, donec omnia sic alternatim immissa & commixta sint: postea benè liquata probè agitentur, non tamen supra ardentem flammam, (prout sæpiùs monui) sed in diplomate, id est in M. B. collocando nimirùm vel immergendo ultra medietatem patellam, in qua primò *Gummata*, postea totum compositum commixtum fuerit, in aquam calidam & ferè ferventem, taliter enim omnia optimè unientur, & in massam minimè friabilem aut grumosam, sed optimè ductilem coibunt, & postquam cuncta junctim sic unita & liquata sunt (non cocta, quod observandum;) ipsa sub continua agitatione refrigerari sinas, efformesque magdaleones.

Nota: quod *Gummata quædam*, utpotè *Galbanum, Opopanacum, Ammoniacum* longè meliùs solvantur aut liquentur in *Terebinthina* quàm in *aceto*: nam quæ fit cum *aceto*, præsertim in calore liquatio, propria *horum Gummatum* solutio non est; propterea etiam non consultum est, ea cum *aceto* multùm coquere, sed tantùm de *aceto* solummodò addere convenit, ut ex illis maximè pulverisatis (quod tempore hyberno commodè fieri potest,) pulticula efficiatur, ne sub coctione diuturnâ partes ipsorum magis subtiles & penetrantes evanescant, vel etiam, si libet, in *Terebinthina* solvantur; quod autem in hoc *Emplastro* & multis aliis fieri nequit, ob *Terebinthinæ* paucitatem & *Gummatum* copiam.

OXYCROCEUM VIGONIS.

℞. Olei Myrtini,
Rosarum,
Omphacini ana libram unam semis,
Succi radicum Althææ libras duas,
Rad. & folior. Fraxini,
Consolidæ minoris,
Folior. Myrti ana manipulum unum.

Omnia prius aliquantulùm contusa, bulliant in vino nigro, quantum sufficit ad consumptionem medietatis, cum

Myrrhæ,
Thuris ana unciâ semis.

Deinde fortiter colentur, cujus colaturæ addantur

Sevi Hircini libra semis,
Terebinthinæ unciæ duæ,
Mastiches uncia una.

Iterùm cum prædictis oleis bulliant ad consumptionem decoctionis. Postmodum colentur, addendo

Lithargyri auri,
Argenti ana uncias tres,
Boli Armenæ,
Terræ Sigillatæ ana uncias duas,
Minii drachmas decem.

Coquantur lento igne, & cum cera nova sufficiente semper baculo agitando,
fiat Emplastrum.

Perperàm hoc Emplastrum à Vigone dicitur Oxycroceum, cùm aceto & croco careat; nomen tamen immutare noluimus, quia ejusdem usus diuturnior jam invaluit, de quo tamen benevolum Lectorem monere placuit.

ANIMADVERSIONES.

Mirabilis structuræ *compositio* hæc est, ab Authore penitùs non intellecta, ex qua non nisi mutatis ingredientibus *Emplastri* debita consistentia confici potest: Posset itaque hæc *compositio* meritò omitti, & cum aliis consimilibus eradicari, cùm longè meliores abundanter prostent; Nihilominùs, si forsitan ab aliquo expetatur, addam ejus præparationem talem.

℞. Succi radicum Althææ ℔ij,
Radic. & foliorum Fraxini,
Consolidæ minor.
Folior. Myrti ana recent. Mj.
Oleor. Rosarum,
Myrti,
Omphacini ana ℔jß.

 Coquan-

Coquantur ad consumptionem humiditatis, fiatque colatura cum expressione forti, *oleo expresso* adde

Lithargyrii auri,
Argenti ana ℔j.

Coquantur ad dissolutionem *Lithargyrii* & consistentiam *Emplastri*, cui adde

Sevi Hircini ℔ß,
Ceræ flavæ ℥iij,
Terebinthinæ ℥ij, *in qua*
Mastichis ℥j *liquata sit*,
Pulv. Myrrhæ,
Thuris ana ℥ß,
Boli Armenæ,
Terræ sigillatæ ana ℥ij,
Minii ℥ß. Fiat Emplastrum.

Nota: si ex enumeratis *radicibus* radulâ tritis per se succus exprimi nequeat, imprægnetur rasura aliquâ quantitate *aquæ*, vel substituatur earum *radicum mucilago*.

EMPLASTRUM DIAPHOENICON CALIDUM MESUÆ.

℞. Ceræ uncias duas,
Olei Rosati,
Nardini ana uncias quatuor.
Simul liquentur, deinde

℞. Dactylorum siccorum numero quadraginta,
Panis bis cocti drachmas octo,
Macerentur in vino odorato biduum: postea

℞. Carnis Cydoniorum in vino coctæ unciam unam.

Contundantur & permisceantur superioribus; & adde subsequentia in mortario benè contusa.

℞. Masticbes,
Thuris,
Absinthii Romani ana drachmas duas semis,
Ligni Aloës,
Macis,
Myrrhæ,
Aloës lotæ,
Spicæ Nardi,
Acaciæ,
Galliæ Moschatæ,
Trochiscorum Ramich,
Calami Aromatici ana drachmam unam,
Ladani drachmas duas.
Misce, fiat Emplastrum.

Ventriculum & hepar firmat, ob id lienteriam & dysenteriam hepaticam juvat. Id verò quod frigidum dicitur, ventrem totum inferiorem, ne aliarum partium recrementa suscipiat, roborat, coctionem adjuvat, ob hæc vomitum, choleram morbum, lienteriam ac fluxum hepaticum, prout & sequens, coërcet.

EMPLASTRUM DIAPHOENICON FRIGIDUM EJUSDEM.

℞. Dactylorum maturitati proximorum, in vino austero coctorum uncias quinque,
Panis bis cocti unciam unam,
Carnis Cydoniorum in vino austero coctæ unciam unam semis,
Styracis Calamitæ,
Masticbes,
Ladani,
Florum Acaciarum,
Rosarum rubearum,
Santali citrini,
Trochiscorum Ramich,
Myrrhæ,
Ligni Aloës ana drachmas quatuor,
Ceræ uncias quatuor,
Olei Rosacei uncias quindecim,
Vini austeri, quantum sufficit.
Fiat Emplastrum.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM DIAPHOENIC: CALIDUM ET FRIGIDUM.

Parùm admodum inter se differunt hæc duo *Emplastra*, quoad caloris vel frigoris temperaturam; ambo enim ex rebus calidis & adstringentibus confecta sunt: Igitur prioris conficiendi modum hìc apponam, ex quo alterius præparatio facilè elucescet.

℞. *Pulpæ Dactylorum cum aceto vel vino Cydoniato confectæ* ℥vj,
Panis biscocti triti ℥j,
Pulpæ Cydoniorum ℥jß,
Aloës in vino Cydoniorum solutæ ℥ij,
Succi Acaciæ concreti, in succo vel vino Cydoniorum soluti ℥ß,

Absinthii

Abſinthii pulveriſati ℥iij,
Succi Cydoniorum vel Granatorum, aut etiam aceti parùm vel q.ſ.

Coquantur igne lento ad conſiſtentiam *Cataplaſmatis durioris*, continuò & ſine intermiſſione ſpatulâ agitando, ne *ſpecies* fundo patellæ adhærentes comburantur, & Empyreuma contrahant; *Huic Cataplaſmati* adde

Olei Roſarum,
Nardini ana uncias tres,
Ceræ flavæ ℥v,
Pulv. Maſtichis,
Thuris,
Myrrhæ ana ℥ß,
Ligni Aloës,
Macis,
Spicæ Nardi,
Galliæ Moſchatæ,
Calami Aromatici,
Trochiſcorum Ramich ana ʒj,
Ladani ℥iij vel ℥ß.

Fiat ex omnibus benè mixtis *Emplaſtrum Stomachale.*

Nota: loco *Galliæ Moſchatæ*, *Ambræ in oleo Nuciſtæ ſolutæ* ℈j, *Moſchi in vino ſoluti gr. vj. & ligni Aloës* ʒß. Loco autem *Trochiſcorum Ramich*, ſi recentes non proſtarent, centeſima & ſexageſima circiter pars totius compoſitionis, aut quod clariùs, pro qualibet *uncia una ingredientium horum Trochiſcorum gr. iij.* & pro qualibet *drachma una tertia quaſi pars unius grani*, ſubſtitui poſſunt.

EMPLASTRUM DE RANIS CUM MERCURIO VIGONIS.

℞. Olei Chamomillæ,
Anethini,
de Spica,
Liliorum alborum ana uncias duas,
De Croco unciam unam,
Pingued. Vituli libram ſemis,
Euphorbii drachmas quinque,
Thuris drachmas decem,
Olei Laurini unciam unam ſemis,
Axungiæ Viperinæ uncias duas ſemis,
Ranarum viventium numero ſex,
Lumbricorum lotorum in vino uncias tres ſemis,
Succi rad. Ebuli,
Enulæ ana uncias duas,
Schœnanthi,
Stœchadis,
Matricariæ ana manipulum unum,
Vini odoriferi libram unam.

Bulliant omnia ſimul ad conſumptionem vini, colaturæ adde

Lithargyri libram unam,
Terebinthinæ claræ uncias duas,
Ceræ flavæ uncias ſex,
Styracis liquidæ unciam unam ſemis.

Poſthæc ab igne depone, & ubi refrixerit, adde

Argenti vivi ſalivâ hominis jejuni extincti uncias quatuor.
Miſce diu piſtillo, & fac Emplaſtrum.

Hoc Emplaſtrum debet etiam parari ſine Mercurio.

Valet egregiè in diſſipandis doloribus artuum, homoplatarum, coxendicumq́, à lue venerea inveterata obortis, partibus robur conciliat, virulentiam luis ſub madoris ſpecie extrahit, & implacabiles dolores conſopit. Quod ſine Mercurio paratur, doloribus ex frigida cauſa abortis confert.

ANIMADVERSIONES.

Ut propemodùm ad unam omnes *Emplaſtrorum compoſitiones* ſatis inconcinnè & abſurdè conſcriptæ ſunt, ita nec, quam in præſens ventilamus, *Emplaſtri* formula ſuâ abſurditate caret; quam quis illicò deprehend[illegible] ſi modò *Argenti vivi extinctionem cum ſaliva jejuni hominis* perpendere non gravatur. Quis, rogo, aſſervabit *hujus ſpurcitiei libram unam vel alteram*, quâ pro diſſolvendâ aſſignatâ quantitate *Argenti vivi* opus eſſet, & quis tantam copiam aquoſitatis *Emplaſtro* huic commiſcere poterit, ſervatâ juſtâ *Emplaſtri* conſiſtentiâ, & viribus *Mercurii* integris? Itaque nugis his poſtliminiò poſitis, transeamus ad aliam hujus *Emplaſtri* præparationem, præſcriptâ multò meliorem & longè efficaciorem, ſcilicet

℞. *Argenti vivi ℥iiij.*

Solvantur *in ſ. q. aquæ fortis*, cui adde

Axungiæ Viperinæ vel Serpentum ℥iij,
Olei Liliorum alborum ℥ij.

 Coquantur

Coquantur leniter in vitro capaciori & amplioris orificii ad *aquæ fortis* exhalationem, donec nimirùm ejus guttula una vel altera in ignem projecta strepitum ampliùs non edat, eritque massa, ubi refrixerit, duriuscula, citò tamen & in leni calore liquabilis, quæ interim calida asservetur. Postea

℞. *Ranarum viventium numero x.*
Lumbricorum absque lotione purgat. ℥iÿß,
Schœnanthi,
Stœchadis,
Matricariæ ana Mj,
Croci ℥ij,
Succi radicum Ebuli,
Enulæ ana ℥ij,
Aceti vini fortis ℔ÿß.

Coquantur ad dimidias, colaturâ per expressionem factâ pariter asservatâ; Tùm demum

℞. *Olei Chamæmillæ,*
Anethini,
de Spica cocti ana ℥ÿß,
Laurini ℥jß,
Pingued. vel sevi Vitulini ℔ß,
Lithargyrii triti ℔j.

Coquantur lento igne (addendo semper aliquid de *superiori decocto* cum *aceto* facto, usque dum totum *decoctum* additum sit,) ad consistentiam *Emplastri* durioris gryfei in colore, cui ab igne remoto adde

Terebinthinæ claræ ℥ÿ,
Ceræ flavæ ℥vj,

et his liquatis etiam

Pulv. Euphorbii ʒv,
Thuris ʒx,
Nec non Argentum vivum superius solutum, & cum axungia Serpentum & oleo Liliorum alborum coctum.

Agitentur benè in calore leni, admiscendo sub finem, ubi jam omnia semirefrigerata fuerint,

Styracis liquidæ ℥jß.
Fiat Emplastrum.

EMPLASTRUM DE RHABARBARO JOANNIS MANARDI.

℞. Rhabarbari electi unciam semis,
Aloës hepaticæ unciam unam,
Lixivii fortis libram unam,
Saponis Veneti libram semis,
Ceræ uncias duas.
Decoquantur ad duritiem justam.

Commendatur ad duros tumores, & tophos præsertim in morbo Gallico.

EMPLASTRUM SANTALINUM, OLIM INCOGNITUM DICTUM.

℞. Ceræ novæ uncias quatuor,
Resinæ uncias quinque semis,
Santali rubri,
Vini sublimati ana unciam unam semis,
Croci drachmas duas,
Olibani,
Mastiches,
Myrrhæ,
Aluminis ana drachmam unam semis.
Fiat Emplastrum.

Obstructiones hepatis reserat, & indurationes ejus emollit, infarctos humores peccantes resolvit, sanguinem mundificat, & concoctionem hepatis, sive sanguificationem promovet.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM DE RHABARBARO, ITEM IN EMPLASTRUM SANTALINUM vel incognitum.

Hæc *Emplastra* paratu sunt facilia, idcircò singularibus animadversionibus tantoperè non indigent: quæ autem ex ingredientibus priùs, quæque posteriùs commiscenda aut coquenda sint, ex præcedentibus nostris *animadversionibus plurimis* abundè constabit; progrediamur itaque ulteriùs.

EMPLASTR: SPLENETICUM HIERONYMI FABRICII AB AQUAPENDENTE.

℞. Gummi Ammoniaci in aceto dissoluti unciam unam,
Succi Tabaci unciam semis,
Ebuli,
Resinæ Pini,
Terebinthinæ ana drachmas duas,
Olei de Capparibus unciam semis,

Ceræ

Ceræ drachmam unam semis.

Misce, fiat Emplastrum.

Hujus Emplastri virtus tota est in resolvendo succo melancholico, splenem occupante, priusquam in scirrhum abeat, vel si diuturnitate temporis jam sese exserat, in eodem emolliendo & resolvendo.

ANIMADVERSIONES.

Sit hujus *Emplastri* nonnihil aucta præparatio talis; Nimirum,

℞. *Resinæ Pini,*
Terebinthinæ ana ℥ij,
Olei de Capparibus ℥ß,
Ceræ flavæ ℥j.

Liquefiant junctim & colentur, quippe *resina* partibus feculentis & crassioribus referta est, quæ fundum petunt, nec resolubiles sunt; Jam dissolvatur

Gummi Ammoniaci ℥jß, in s. q. vini austeri, in quo Tabacum infumatum maceratum sit,

ad formam pultis, & guttatim sensimque immisceantur superiora invicem liquefacta & colata; Item

Decocti Tabaci infumati cum vino facti, & ad formam extracti inspissati ℥ß,
Succorum Ebuli &
Verbenæ recent. inspiss. ana ℥ij.

Misceantur omnia benè aliquandiu agitando, fiatque *Emplastrum Spleneticum.*

EMPLASTRUM STICTICUM CROLLII.

℞. Minii,
Calaminaris ana libram semis,
Lithargyri auri,
Argenti ana uncias tres,
Olei Lini,
Olivarum ana libram unam sem.
Lauri libram semis,
Ceræ,
Colophoniæ ana libram unam,
Vernicis,
Terebinthinæ ana libram semis,
Opopanacis,
Galbani,
Serapini,
Ammoniaci,
Bdellii ana uncias tres,
Succini citrini,
Olibani,
Myrrhæ Alexandrinæ,
Aloës Epaticæ,
Aristolochiæ longæ,
rotundæ ana unciam unam,
Mumiæ transmarinæ,
Magnetis,
Hæmatitid. ana unciam unam semis,
Corallorum alborum,
rubeorum,
Matris Perlarum,
Sanguinis Draconis,
Terræ medicatæ Strigensis,
Vitrioli albi ana unciam unam,
Florum Antimonii,
Croci Martis ana drachmas duas,
Camphoræ unciam unam.

Modus parandi talis esto:

Gummata quinque in aceto macerata & cocta exprimantur per linteum crassum, bis repetendo cocturam: postea super lentum calorem in munda sartagine usq; ad consistentiam mediocrem inspissentur. Oleum Lini & Olivarum imponatur alteri sartagini, & addatur Lithargyrum auri & argenti, coquantur agitando, donec oleum coloretur, hinc addatur Calaminaris, & paulo pòst Minium, omnia illa agitando coquantur simul ad sufficientiam, cujus indicium erit, si supra unguem gutta concrescat, & condensetur, neque amplius diffluat. Tandem etiam addatur circa finem Vernix, Oleum Laurinum, Cera, Colophonia: omnibus benè invicem mistis & liquefactis, & ab igne sepositis, postea da operam, ut farrago cum Gummatibus paulatim calefiat, & successivè affunde liquorem è secunda sartagine Gummatibus diligentissimè agitatione incorporando, supra lentissimum calorem, cavendo ne bulliat; alioquin Gummata in grumos coëunt, & oleo difficulter miscentur, postmodum agitando addantur pulveres, & diligenter per horam omnia commoveantur: Ultimò Camphora resoluta in oleo Juniperino addatur; Si fortè nimis durum esset, jungatur adhuc aliquid Ceræ & Colophoniæ. Tum demum ab igne deponitur, ac manibus (oleo Chamæmelino, Rosarum, Juniperino, Lumbricorum,

Hypericonis ana quantum satis mixto,) perunctis, pinsere ac instar malagmatis subigere convenit. Servetur ad usum, efformatis inde priùs magdaleonibus alutæ includendis.

Vires hujus Emplastri perinsignes sunt: Vulnera siquidem recentia & ictus celeriter consolidat, symptomata & fluxiones supervenire solitas præcavet, ferrum, lignum, plumbum, aliaq; profundiùs membris infixa sine dolore extrahi, antiqua etiam ulcera siccat, & mundificat, carnem bonam producit & cicatrice claudit. Plura qui desiderat, videat Osvvaldum Crollium in Basilica.

EMPLASTRUM TETRAPHARMACON GALENI.

℞. Picis nigræ,
Resinæ,
Ceræ,
Adipis Vaccini ana uncias duas.
Misce.

Dicitur Mesuæ Basilicon minus, & à Galeni compositione non differt, nisi quod oleum pro adipe Vaccino Mesue substituit. Solemne ad pus movendum, inflammationem leniendam, molliendum, tergendum, & glutinandum, ob id recentibus capitis & nervosarum partium vulneribus ac ulceribus est aptissimum.

EMPLASTRUM TRIAPHARMACON MESUÆ.

℞ Lithargyri,
Aceti fortis,
Olei communis ana uncias tres.

Lithargyrum levissimè tritum, moveatur continuò ad ignem, paulatim affusis oleo vicissim & aceto.

Dicitur & Emplastrum de Lithargyro nutrito Mesuæ. Siccat potentissimè, ulcera difficilia percurat, fistulas, quæ nondum callum contraxerint, jungit, eoq; parotidas criticas, quæ jam fistulas traherent, in pueris, adolescentibus, ac mulieribus Galenus percuravit.

Aliud Emplastrum Triapharmacum Dioscoridis ex oleo, cera & ærugine ulcus carne implet. Vide Marantham fol. 240.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM STICTICUM CROLLII, Tetrapharmacon Galeni, & Triapharmacon Mesuæ.

Circa præparationem *Emplastri Stictici Crollii* hæc inprimis observanda sunt: *Primò* ut *Lithargyrium* in pondere ad aliquot uncias augeatur, vel præscriptum ejus pondus duplicetur; *Secundò* ne *Bdellium* cum reliquis *Gummatibus* in *aceto* solvi tentetur, est enim *Gummi mucilaginosum*, & in *aqua* resolubile; *Tertiò Vitriolum album* dissolutum addatur, & cum *oleis* & *Lithargyrio*, nec non *Minio*, ad *Emplastri consistentiam* coquatur. Reliqua autem, quæ circa hanc præparationem notanda sunt, ratione *lapidis Calaminaris & Magnetis*, item alia nonulla ex antecedentibus nostris *animadversionibus* præsertim *Emplastri Opodeltoch* clarè patebunt.

Emplastrum Tetrapharmacon Galeni nullam habet difficultatem, modò hoc observetur, ut, postquam liquata sunt ejus ingredientia, per linum colentùr.

Emplastrum Triapharmacon spadiceo colore commendabile est, proindè solâ coctione paulò violentiori eò reduci debet.

EMPLASTRUM AD TOPHOS.

℞. Picis navalis,
Colophoniæ ana uncias tres,
Mucilaginis radicum Althææ uncias duas semis.
Galbani,
Mastiches,
Myrrhæ,
Thuris,
Ammoniaci ana unciam unam semis,
Propoleos,
Visci quercini,
Aristolochiæ rotundæ,
Æris usti,
Ceræ citrinæ,
Terebinthinæ ana uncias tres.

Fiat secundum artem Emplastrum.

In tumoribus & nodis Gallicis felici successu usurpatur, quod quia nostris Medicis usu consuetum est, meritò operi huic inserendum erat.

ANIMADVERSIONES.

Genuinam hujus *Emplaſtri* præparationem talem eſſe oportet:

℞. *Picis navalis*,
Colophoniæ ana ℥iij,
Ceræ citrinæ & novæ odorif. ℥vj,
Terebinthinæ ℥iij.

Liquefacta invicem aliquantum calidè aſſerventur: Jam in alia patella diſſolve
Pulv. Gummi Ammoniaci &
Galbani ana ℥ß,
in *aceto* ad formam pultis non multùm coquendo, & dum adhuc calent, alternatim de *ſuperioribus liquefactis rebus* guttatim inſtilla portiunculam, mox etiam de *ſubſequentibus pulveribus* cochlear unum vel dimidium inſperge. Utpotè
Maſtichis,
Myrrhæ,
Thuris ana ℥ß,
Ariſtoloch. rotundæ,
Æris uſti ana ℥iij.

Mox etiam de *Viſci quercini, in particula olei Hyperici ſoluti, & per pannum linteũ colati* ℥iij, ſimiliter de *mucilagine radicum Althææ* aliquid addatur, donec omnia commixta ſint, quæ aliquandiu adhuc in diplomate liquata agitari poſſunt, ut *ſpecies* eò meliùs uniantur, prout in præcedentibus ſæpius monui.

EMPLASTRUM FILII ZACHARIÆ SECUNDUM MESUEN.

℞. Ceræ flavæ,
Medullæ cruris Vaccæ,
Adipis Anatis,
Gallinæ,
Mucilaginis ſeminis Lini ana libram unam,
Olei Lini, quantum ſatis eſt.
Fiat Emplaſtrum.

Si autem valentius facere volueris, adde
Mucilaginis Althææ,
Fœnugræci ana partes æquales,
Olei Leucoii (pro oleo Lini) quantum ſatis.

Adhuc valentius reddetur, ſi addatur
Mucilaginis Oeſypi,
Ichthyocollæ ana, quantum ſufficit.

Juncturarum tophos ac nodos duros emollit, diſſolvit, & craſſa lentaq; pulmonis ac thoracis excrementa ad ejectionem per ſputum magis habilia reddit.

EMPLASTRUM VESICATORIUM.

℞. Cantharidum drachmas duas,
Terebinthinæ drachmam unam,
Olibani,
Myrrhæ,
Maſtiches,
Camphoræ ana grana quindecim,
Olei Roſarum drachmam unam,
Ceræ drachmas tres.
Fiat Emplaſtrum.

Hoc inſigne præſidiorum genus varias corpori humano utilitates præſtat, humores, qui à capite ad oculos, dentes, & genas deſcendunt, potenter revellit, in bubonibus & carbonibus peſtilentialibus venenum à corde ad exteriora revocat. In morbis diuturnis nullis remediis cedentibus potiſſimùm ſibi locum vendicat.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM FILII ZACHARIÆ SEU MESUÆ, ET Veſicatorium.

Quiſquis hoc *Emplaſtrum* vel ſimpliciter, vel iſtud valentiùs reddendo, cum *mucilaginibus Fœnugræci, Oeſypi, Ichthyocollâ, &c.* ad normam præſcriptam conficere voluerit, nunquam ferè *Emplaſtri conſiſtentiam* adipiſcetur, licet ſatis diû multumq; imò vel ad combuſtionem usque *ſpecies* huic compoſitioni deputatas percoxerit; nihil enim adeſt, quod rebus illis liquidiuſculis conſiſtentiam aut ſoliditatem, ne dum *Emplaſtri* debitam duritiem, largiri poſſit: Aſt quàm multa ad enumeratos affectus valentia *Emplaſtra* jam ante correximus, quæ hoc *Filii Zachariæ* longè ſuperant! Poterimus itaque nugis hiſce commodè carere, utpotè quæ non merentur ut ſpongiam ipſis admoveamus.

Emplaſtrum Veſicatorium ſimpliciter parari poteſt, liquefaciendo invicem *Terebinthinam, Ceram & Oleum Roſarum*, poſtea reliqua immiſcendo; *Camphora* autem in *oleo* prius ſoluta ultimò addenda eſt.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIMA NONA, CONTINENS CERATORUM PARANDI MODUM,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

E*Xigua est inter* Emplastrum *&* Cerata *differentia, itaque quæ superiùs in genere de* Emplastris *præfati sumus, etiam huic* classi de Ceratis, *non iniquè accommodari possunt.*

CERATUM DE AMMONIACO D.D. PETRI FORESTI.

℞. Ammoniaci dissoluti in aceto unciam semis,
Unguenti Dialthææ,
Emplastri de Meliloto ana drachmas duas,
Furfurum frumenti optimè cribrati unciam semis,
Pulv. rad. Bryoniæ siccæ,
Iridis Illyricæ ana drac. duas,
Pinguedinis Anatis,
Anseris,
Gallinæ ana drachmam unam semis,
Bdellii,
Galbani ana scrupulos duos, grana sex,
Olei Irini drachmas sex,
Mucilaginis sem. Fœnugræci,
Lini ana ℥jß,
Ceræ uncias duas,
Terebinthinæ,
Resinæ Pini ana drachmas sex.
Fiat secundum artem Ceratum.

M*Alacticum & plurimi usus ac emolumenti est hoc Ceratum in omnibus affectibus externis, digestionem & concoctionem requirentibus, inflammationes sedat, indurata emollit, ulcera detergit, vulnera consolidat, & callum obducit.*

ANIMADVERSIONES.

C*Eratum hoc* inordinatè nimis & confusè conscriptum est, convenienter autem modo sequenti parari poterit.

℞. *Olei Irini* ℥vj,
Unguenti Dialthææ ℥ij,
Pingued. Anatis,
Anseris,
Gallinæ ana ℥jß,
Mucilag. sem. Lini,
Fænugræci ana ℥jß.
Coquantur ad humiditatis exhalationem, quibus adde, ut colliquescant,
Ceræ flavæ odoriferæ ℥ij,
Resinæ Pini ℥vj,

liquatis

liquatis & ab igne remotis, poſtea adjunge
Terebinthinæ ℥j, in qua
Ammoniaci pulveriſati ℥ß,
&
Galbani puri ʒj, ſoluta vel
liquefacta ſint:
Item
Emplaſtri de Meliloto ʒij,
Furfurum frumenti cribrati ℥ß,
Pulv. radic. Bryoniæ,
Iridis Illyricæ ana ʒij,
Bdellii in aq. Plantag. ſol. ʒj.
Fiat Ceratum.

CERATUM EX BETONICA.

℞. Terebinthinæ,
Reſinæ pini,
Ceræ flavæ ana uncias duas,
Betonicæ pulveriſatæ unciam ſemis,
Maſtiches,
Thuris ana drachmas duas,
Mumiæ drachmam unam ſemis.
Miſce, fiat Malagma.

AD exiccandos varios humores cerebri, cephalæam, cephalalgiam, aliosq́ capitis præter naturam affectiones generantes conducit, catarrhos ad partes inferiores defluentes manifeſtè ſiſtit.

ANIMADVERSIONES.

C*Eratum hoc* paratu quidem facillimum eſt, nihilominus ut eò melius conficiatur, non nocebit imitari modum ſequentem.
℞. *Terebinthinæ claræ* ʒij.
In qua leni calore ſolvantur vel liquefiant.
Maſtichis electæ ʒij,
Item
Pulv. Thuris &
Mumiæ ana ʒij, quæ ambo licet non totaliter, pro majori tamen parte in Terebinthina diſſolvuntur, propterea pulveriſata addi debent; Quibus unitis & leniter liquatis addantur
Reſinæ Pini &
Ceræ flavæ ana ℥ij,
ſeorſim liquatæ & per linum colatæ, ac ultimò demùm
Pulveris Betonicæ ℥ß,
Fiat Ceratum capitale.

Nota, de *Mumia vera*, qualis olim in defunctorum Regum & Heroum Ægyptiorum ſepulchris tantum inveniebatur, quod illa hiſce temporibus ad nos non transvehatur: In tanta enim exiſtimatione apud Ægyptios ſunt Regum ipſorum, Principum, eorumque agnatorum cadaverum reliquiæ, easque tam reverenter habent, ut non niſi in maxima egeſtate aut extrema neceſſitate, tanquam precioſiſſimum ſuum Diadema pro magno ære aliis oppignerent. Quæ autem ad nos hodiernâ die transportantur cadavera nigricantia linteis involuta, ſæpenumero fœdiſſimâ morte defuncta, nil minùs ſunt quàm vera *Mumia Ægyptiorum*, quæ ipſa etiam tantum abeſt, ut utiliter intra corpus humanum aſſumi, quin mage plurimùm obeſſe poſſint, de qua re vide prolixius diſſerentem *Clariſſ. Joannem Danielem Horſtium in ſua Pharmacopœia Galeno Chymica parte 1. l. 8. c. 2.*

CERATUM CAPITALE.

℞. Sandaracæ,
Thuris,
Maſtiches,
Ligni Aloës,
Santali rubri,
Roſarum rubearum ana drachmam unam.

CUm Ladano, cera, & reſina ana quantum ſufficit, fiat ceratum, ad capitis fluxiones ſiſtendas.

CERATUM CERINE CTESIPHONTIS.

℞. Ceræ citrinæ,
Terebinthinæ,
Olei antiqui,
Salis Nitri ana libram ſemis,
Aquæ communis uncias octo.

Diſſolvatur Nitrum in aqua mortario impoſita ad perfectam colaturam: poſtea ponatur ad ignem, ſemper agitando cum baculo ad perfectam coctionem. Fiant maſſæ in bona forma, cæteris quæ liquari debent injectis.

Vel hac ratione paratur.

Quæ liquari possunt liquefacimus, & cum dissoluta fuerint, Nitrum ex aqua levigatum adjicimus, paulatim id moventes, & assiduè, caventesque ne effervescat.

Exiccat mirificè humores omnium corporis partium, & præsertim scroti. Describitur à Gal. ϛ' κα]α γένη 404.

ANIMADVERSIONES IN CERATUM CAPITALE, ET CERATUM CERINE Ctesiphontis.

Cerati capitalis præparatio fiat tali modo:

℞. *Ceræ flavæ odoriferæ* ℥j,
Terebinthinæ claræ ʒvj,
in qua
Ladani opt. ß, liquata sit.

Quibus liquefactis immisceantur pulveres sequentes, nempè
Sandaracæ,
Thuris,
Mastichis,
Ligni Aloës,
Santali citrini,
Rosarum rubrarum ana ʒj.

Fiat Ceratum aliquandiu in calore leni agitandum, ut eò meliùs uniantur.

Ceratum Cerine solâ coctione lentâ ad consistentiam perduci debet, igitur *sal Nitrum* prius solvatur, & postea cum *Cera Terebinthina* & *oleo* leniter in vase amplo percoquatur.

CERATUM DIACHALCITEOS GALENI, SEU DIAPALMÆ.

℞. Axungiæ porci veteris à membranis per liquationem & colationem purgatæ libras duas,
Olei veteris,
Lithargyri triti & creti ana libras tres,
Chalcitidis ustæ uncias quatuor.

Coquantur igne, & moveantur rudiculâ ex ramo Palmæ recentissimo confecta, ac cum probè excoctum erit, adde
Teneriorum Palmæ ramorum minutim incisorum, & in nodulo ligatorum manipulos quatuor.
Coquantur ad Cerati crassitiem.

Verè polychreston est hoc Emplastrum, valet ad ulcera dysepulotica, articulorum morbis, bubonibus, ambustis, pernionibus, ossium fracturis, contusionibus, omnibus denique affectibus, quos rheumaticos vocant, prodest; sanat omnes contusiones & plagas, ædemata resiccat. Galen Fontanellis ligandis unicè destinatum est remedium, quas minimè sordescere aut excrescere permittit.

In defectu ramorum Palmæ sumatur rudicula ex recenti ligno quercus.

ANIMADVERSIONES.

Rarus in locis Europæis *Palmæ* proventus est, & non nisi in hortis quorundam Magnatum culta visitur, proindè non ubivis locorum hoc *Ceratum* dextrè, & quidem cum *Palmæ ramusculis* confici poterit, prout etiam sæpissimè vidi, solam rudiculam ex *Palmæ ramo* confectam pro agitatione in ejusdem præparatione sive coctione adhibitam fuisse, atque taliter confectum hoc *Ceratum* in Germaniam aliasque Regiones, utpotè in quibus illud adeò benè & artificiosè scilicet, parari non posse arbitrati sunt, ab exteris fuisse translatum. Ut autem in locis illis, ubi *Palmæ rami* tenuiores haberi queunt, dextrè parari possit, commendo modum sequentem.

℞. *Teneriorum Palmæ ramorum recentium minutim incisorum Miiij. (vel in defectu recentium aridi rami sumi possunt & in vino humectari, parumq; coqui.)*
Axungiæ porci veteris purg. ℔j,
Olei veteris (sive non admodũ recentis) ℔iij.

Coquantur ad humiditatis exhalationem, tùm fiat colatura cum expressione forti, *colato* adde
Lithargyrii subtiliss. triti ℔iijß,
Chalcitidis ustæ, vel quod meliùs est, Vitrioli albi, (quia Chalcitis nihil aliud est quàm Vitriolum,) in aqua simplici vel decocto ramorum Palmæ soluti ℥iiij, *vel v.*

Coquantur igne lento ad consistentiam *Emplastri* vel *Cerati*, rudiculâ ex *Palmæ ramo recenti* semper inter coquendum agitando, fiatque *Emplastrum* vergens ad albedinem.

Nota,

Nota: quod in Germania & aliis locis, ubi *Palmæ* haberi nequeunt, satis commodè rudicula pro agitando *Emplastro*, ex *viridi ramo quercino* confici, & loco *teneriorum Palmæ ramorum folia tenera quercina recentissima* substitui possunt. Videatur etiam vera ejus præparatio in *Dispensatorio subsequenti novo*.

DIADICTAMNUM, SEU SACRUM GALENI.

℞. Olei veteris libras duas semis,
Lithargyri libram unam, unciam sem.
Æruginis unciam unam,
Squamæ æris drachmas sex,
Colophoniæ uncias sex, drachm. duas,
Pollinis Thuris unciam unam semis,
Ammoniaci uncias duas,
Æris usti unciam unam,
Diphrygis,
Gentianæ ana drachmas sex,
Propoleos,
Aloës ana unciam unam,
Galbani unciam unam semis,
Aristolochiæ rotundæ,
Dictamni Cretensis ana unciam unam, drachmas duas,
Ceræ drachmas viginti quinque.
Confice in hunc modum:

Lithargyrum cum oleo mixtum coques tantisper, dum probè coierint, continenter agitando, & additis ærugine & squamâ æris, ferveant aliquantulum. Exime igni, & dum adhuc bulliunt, immitte resinam & Ammoniacum in aceto dissoluta, ac eò usque commove, donec deferbuerint, tum ceram & æs ustum immitte. Rursus coquantur igne, & cum non inficient manus exime, & adde reliqua tenuissimè trita, probè moveto, ac confice Magdaleones.

Prodest ad vulnera recentia, nervorum præcisiones, vetera ulcera, quæ cicatricem non facilè admittunt, abscessus, strumas, furunculos, durities, tela, aculeos & ossa ex capite educit: nec non ad cujuslibet virulentæ bestiæ ictus efficax existit.

ANIMADVERSIONES.

Modus annexus *hujus Cerati* conficiendi erroneus est, proindè saniorem alium subnecto. Videlicet,

℞. *Olei veteris* ℔ijß,
Lithargyrii ℔jß.
Coquantur ad consistentiam *Emplastri vel Cerati mollioris*, paucis duntaxat ebullitionibus, in quo liquefiant
Colophoniæ ℥vj,
Ceræ citrinæ odoratæ ℥iiij.
Remota ab igne interim asserventur; Tùm in alia patella cum *aceti s. q.* solvantur
Gummi Ammoniaci ℥ij,
Galbani jß,
ad formam pultis, non multum nec diu coquendam, quibus adhuc calentibus sensim admisceatur *Emplastrum superius decoctum*, & alternatim etiam *pulveres subsequentes*, prout sæpius in præcedentium *Emplastrorum animadversionibus* edocui. Ut autem cuncta eò meliùs uniantur, in diplomate invicem benè liquata aliquandiu agitentur. *Pulveres* hi sunt

℞. *Æruginis* ℥j,
Squamæ æris aut æris usti, vel Croci Veneris ℥ijß,
Thuris ℥jß,
Aloës ℥j,
Gentianæ ℥vj,
Aristoloch. rotundæ
Dictamni Cretici ana ℥j, ʒij,
M. fiat pulvis.

Nota: quod squama æris nihil diversum sit ab ære usto, quia dum tunditur æs prius candefactum, squamulæ abscedunt, ceu æs combustum. Pariter etiam Diphryges nihil aliud est, quàm æs ustum; nimirùm, quod ab ære abscedit calcinatum aut ustum, cùm in aquam frigidam æs liquatum effunditur, in ea relinquitur: Quid igitur opus est, entia citra necessitatem multiplicare? Quod autem Galenus ea confuderit, mirum non est, cùm ipsius tempore similia metallica non ità distinctè, uti hodiernâ die, innotuerint.

CERATUM DE GRATIA DEI NICOLAI.

℞. Terebinthinæ libram semis,
Resinæ libram unam,
Ceræ albæ uncias quatuor,
Mastiches unciam unam,
Verbenæ.

Betonicæ,
Pimpinellæ ana manipulum unum.
Herbæ pistentur, & in vino albo odorato bulliant usque ad consumptionem tertiæ partis, colentur, deinde herbæ abjiciantur, ac Cera, Resina, & Mastiche cum colatura ponantur, ac bulliant iterum agitando donec incorporentur: tunc deponantur ab igne, & addatur Terebinthina, ac totum agitetur benè cum spatula, & fiat Ceratum.

Sordida repurgat, inflammata lenit, durata emollit, vulnera consolidat, nervorum incisiones glutinat, & furunculos mitigat, præsertim si ex vino rubro conficiatur.

ANIMADVERSIONES.

Esto hujus Cerati præparatio talis:
℞. *Ceræ flavæ,*
Resinæ ana ℥x.
Liquefiant & colentur, quibus adde
Terebinthinæ ʒiij,
in qua
Mastichis ʒj, soluta & liquata sit:
Item
Extracti Verbenæ,
Betonicæ,
Pimpinellæ cum radicibus ana ℥ß.
Fiat Ceratum.

ISIS EX GALENO.

℞. Ceræ albæ drachmas quinquaginta,
Squamæ æris,
Æruginis,
Aristolochiæ,
Thuris,
Salis Armoniaci,
Ammoniacæ guttæ,
Æris usti ana drachmas quatuor,
Aluminis usti drachmas tres,
Myrrhæ,
Aloës,
Galbani ana drachmas sex,
Olei veteris uncias quinque.
Coquantur, deinde subigantur manibus aceto forti lotis, & fiant Magdaleones, quos in aceto repones diebus decem.

Usurpatur ad fœda ulcera & fistulosos sinus, carnem putridam absumit, ac fœdam ulcerum antiquorum, & quæ mali moris, saniem exsiccat & abstergit.

Alii addunt radicis Dracontii drachmas quatuor.

ANIMADVERSIONES.

Paretur hoc Ceratum juxta modum sequentem:
℞. *Olei veteris ℥v,*
Æris usti ʒj,
Æruginis,
Salis Armoniaci ana ʒß,
Aluminis usti ʒiij,
Aceti vini fortis ℥vj.
Coquantur lento igne, rudiculâ semper agitando, addendo etiam in fine, antequam humiditas totaliter evaporârit,
Ceræ citrinæ ℥vij.
Continuatâ coctione ad omnimodam humiditatis absumptionem, & *Cerati mollioris consistentiam* perducatur, quod calidè asservabis. Interim in alia patella dissolve in *s. q. aceti,*
Ammoniaci pulverisati ʒß,
Galbani puri ʒvj,
ad formam pultis, admiscendo alternatim & per vices *superius coctum Ceratum,* & subsequentes *pulveres,* juxta modum superiùs inculcatum, utpotè
Aristolochiæ,
Thuris ana ʒß,
Myrrhæ,
Aloës ana ʒvj.
M. fiat pulvis, & ex omnibus s.a. commixtis Ceratum.

CERATUM MATRICALE, VEL DE GALBANO.

℞. Galbani præparati unciam unam sem.
Asæ fœtidæ unciam semis,
Myrrhæ rubeæ drachmas duas,
Bdellii mollis drachmam unam,
Gummi Animæ drachmas tres,
Tacamahacæ drachmas quinque,
Matricariæ pulverisatæ,
Artemisiæ ana drachmam semis,
Seminis Dauci scrupulum unum.
Gummi dissolvantur in aceto, & fiat Ceratum.

Uterum

Uterum frigidum calefacit, ejus flatulentiam dissipat, eum elocatum reponit, ac in propriâ sede coërcet, doloresq; ejus frigidos placat.

ANIMADVERSIONES.

Necessum est, ut huic *compositioni* aliquid addatur, quo cum *species* in consistentiam *Cerati* coïre queant: Nam non cuncta hanc *Compositionem* ingredientia *Gummata* in *aceto* se dissolvi patiuntur, utpotè *Gummi Animæ, Tacamahacæ, Bdellii, Asæ fœtidæ*; quæ nullo modo in eo solvuntur, sed potiùs in *Terebinthina* & *oleis*: *Galbanum verò & Myrrha* aliquantum equidem in *aceto* liquefiunt, sed uti sæpiùs dixi, non vera & genuina hæc est solutio. Proindè qui vult, poterit tali modo præparationem *hujus Cerati* instituere, nimirùm

℞. *Galbani in aceto q. s. ad pultis formam soluti* ℥ß,
cui adde
Terebinthinæ claræ ℥ij,
in qua
Pulv. Gum. Tacamahacæ ℥v,
Animæ ℥iij, &
Asæ fœtidæ ℥ß; dissoluta & liquefacta sint, ac alternatim etiam de pulveribus sequentibus, (utpotè
Pulv. Myrrhæ ℥ß,
Matricariæ,
Artemisiæ ana ℥ij,
Sem. Dauci ℥jß,
ut et
Bdellii in aqua Matricar. soluti ℥j,)
portiuncula adjiciatur, fiatque Ceratum.

CERATUM OESYPI MESUÆ.

℞. Ceræ flavæ uncias tres,
Olei Chamæmelini,
Irini ana uncias sex,
Mastiches unciam unam,
Spicæ Nardi drachmas duas semis,
Croci drachmam unam semis,
Terebinthinæ unciam unam,
Resinæ unciam semis,
Oesypi uncias decem.

Emollit, lenit, concoquit, & maturat, duros tumores ac tophos membrorum digerit, crudosq; abscessus maturat. Philagrii ad prædicta omnia efficacius.

CERATUM OESYPI PHILAGRII.

℞. Croci drachmas quinque,
Bdellii,
Mastiches,
Ammoniaci,
Aloës,
Styracis liquidæ ana drachmas septem,
Ceræ flavæ libram unam,
Terebinthinæ unciam unam semis,
Medullæ cruris Vaccæ,
Adipis Anseris ana drach. quindecim,
Oesypi humidæ libram unam semis,
Olei Nardini, quantum satis.

Bdellium, Ammoniacum & Aloë dissolvantur in aquà, in quâ Fœnugræcum & Chamomilla sint macerata, postea aliis commisceantur. Post Philagrium addiderunt nonnulli
Succi Scillæ uncias tres,
Sevi Vitulini drachmas quindecim,
Thuris unciam unam,
Ceræ uncias novem.

ANIMADVERSIONES IN CERATUM OESYPI MESUÆ ET PHILAGRII.

Quod *Cerata hæc de Oesypo nuncupata* attinet, vix illa merentur, ut ipsorum correctioni vel tantillum operæ demus, utpotè quorum primum nullo modo ad consistentiam justam *Cerati* cogi potest, nisi diu ac fortiter coquatur & quasi comburatur: In qua coctura vehementi tùm spirituosæ & oleaginosæ ingredientium partes, quibus tamen maxima vis penetrandi, concoquendi, digerendi, &c. inest, penitus exhalat.

Alterum verò Oesypi Ceratum qui parare voluerit, observet sedulò modos plurimos in *antecedentibus nostris animadversionibus* edoctos, & vel solâ ac simplici mixturâ illud efficiat, liquefaciendo *Ammoniacum in Terebinthina, Masticen* verò in *oleo Nardino*; cujus tamen *olei* non nimium addendum erit, ne admodum molle efficiatur *Ceratum.*

Nota: quæ de *Oesypo* dicenda essent, ex propria ejus præparatione & annexis *animadversionibus* petantur.

CERATUM DIAPIPEREOS GALENI.

℞. Lithargyri argenti,
Cerussæ ana libram unam,
Olei communis libras duas,
Ceræ uncias sex,
Terebinthinæ uncias tres,
Thuris unciam unam semis,
Aluminis drachmas sex,
Piperis drachmas tres.

Fit in hunc modum:

Lithargyrum levissimè tritum coquatur ad Solem in oleo, quæ tantisper movenda, donec crassitiem habeat, nec manus inquinet. Deinde adduntur cera & Terebinthina: his liquatis injice pulverem tenuissimum Thuris, Aluminis, & Piperis, postremò Cerussam tenuissimè pulverisatam, semper movendo: Confice Ceratum ad justam crassitiem.

Senum ulcera curat, & eorum, qui mollem habent cuticulam, juvat. Omne ulcus curat, & non facilè cicatricem admittit.

ANIMADVERSIONES.

Ex enumeratis ingredientibus *Ceratum* hoc vel *album* vel *nigrum* vel etiam *gryſei coloris* prout libuerit, confici poterit, pro diversitate coctūræ & regimine ignis. Observentur itaque in ipsius præparatione antecedentes nostræ similium *Emplastrorum animadversiones*, & juxta illas artificiosè conficiatur.

CERATUM EX PELLE ARIETINA ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Lithargyri,
Lapid. Hæmatitis,
Sanguinis Draconis,
Boli Armenæ,
Opii,
Mastiches,
Ammoniaci,
Mumiæ,
Galbani,
Thuris,
Costi,
Lumbricorum ana drachmam semis,
Picis nigræ,
Colophoniæ,
Ceræ albæ ana uncias duas,
Rad. Consolidæ majoris,
minoris ana drach. tres.
Rosarum rubearum,
Myrrhæ,
Aloës ana grana decem & octo,
Succi Hypocistidis,
Gallarum immaturarum,
Balaustiorum,
Aristolochiæ rotundæ ana drach. sex,
Visci quercini drachmas duas,
Terebinthinæ uncias duas,
Sanguinis hominis rufi uncias novem.

Confice sic:

Pellem Arietinam integram cum omnibus pilis coques in aqua, donec ferè omninò dissoluta sit, in lentorem quendam, quem colabis. Hujus colaturæ sume libram unam, immitte in vas novum, in quo viscum liquabis lento igne, rudiculâ semper agitando; injice deinde lumbricos, postea ceram, Terebinthinam & Mastichen: his liquatis adde Gummi aceto dissoluta, & coque ad Cerati crassitiem. Postremò injice, quæ terenda sunt probè trita, probeque misce, & confice Magdaleones.

Ad membrorum luxationes adhibetur, præcipuè verò herniosis prodest.

ANIMADVERSIONES.

Magna sæpenumerò apud Pharmacopœos, major verò apud Chirurgiæ candidatos, quibus *hæc compositio* nonnunquam pro magisterio vel examine assignatur, de ingenti hujus *Cerati* parandi difficultate querela est; quod ipsum tamen, si modò *species* ordinatim & non ita confusè ponantur, & stupidus ac absurdus ille præscriptus conficiendi modus deleatur, paratu facillimum est, uti ex subnexa nostra legitima præparatione, quâ vires omnes ingredientium integræ conservantur, quorundam etiam adaugentur, displacescet. Nimirùm,

℞. Radic.

℞. *Radic. Ariſtolochiæ rotundæ,*
Florum Balauſtii,
Gallarum immaturarum ana ʒvj,
Radic. Conſolid. majoris ℥j,
minoris ℥ß,
Roſarum rubr. exſiccat. ʒij,
Sacchari Saturni, ſive ſalis Lithargyrii,
Sanguinis Draconis,
Boli Armenæ,
Lapidis Hæmatit.
Lumbricorum exſiccat.
Opii Thebaici ana ʒj, } *ſoluta hæc tria in decocto Tormentillæ & Perfoliatæ.*
Succi Hypociſtidis ʒvj,
Aloës Epaticæ ʒj,
Sanguinis hominis recenter è vena extracti & non ſicci ʒjx,
Mucilaginis ex pelle Arietina per coctionem diuturnam cum aq. extractæ ℔j.

Coquantur, prius trita quæ terenda ſunt in *pulverem ſubtilem*, lento igne ſpatulâ continuò agitando (ne ſpecies fundo patellæ adhæreant, comburantur & empyreuma contrahant,) ad *Cataplaſmatis ſolidioris vel durioris conſiſtentiam*: Cui ab igne remoto adde invicem liquata & per linum colata:

Picis nigræ,
Colophoniæ,
Ceræ flavæ odorif. ana ℥ij,
Item
Pulv. Maſtichis,
Gummi Ammoniaci,
Thuris,
Aſphalti,
Myrrhæ,
Galbani electi ana ʒj,
cuncta hæc in
Terebinthinæ claræ ℥ij, liquatorum & diſſolutorum,
nec non
Viſci quercini in particula ol. Hypericonis ſoluti & per pannum lint. colati ʒij.

Fiatque juſtæ conſiſtentiæ Ceratum.

Nota: ſi quis velit huic *Cerato ſanguinem prius ſiccatum* admiſcere, per me quidem licebit, ſi verò mei arbitrii hæc res foret, *ſanguinem recentem è vena proſilientem* ſiccato ſubſtituerem, prout etiam in compoſitione præſenti facere præcepi.

CERATUM PRO HERNIOSIS D. D. NORIBERGENSIUM.

℞. Pulv. Maſtiches,
Mumiæ,
Thuris,
Electri ſive Succini,
Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Aloës optimæ,
Balauſtiorum,
Roſarum ana unciam ſemis,
Sanguinis Draconis,
Boli Armenæ,
Lapidis Hæmatitis ana drachmas ſex,
Olei Roſarum uncias tres,
Myrtini,
Maſtichini ana unciam unam,
Cum cera & reſina quantum ſufficit,
Fiat Ceratum.

ANIMADVERSIONES.

QUi *Aloën* pro *Cerati* hujus dextra præparatione in *decocto aliquo adſtringente & vulnerario* diſſolvere, & *Tragacanthum* ac *Gummi Arabicum* cum eodem *decocto* in mucilaginem craſſam convertere voluerit, illi liberum eſto. Cæterùm *ceræ* ℥vj circiter, & *picis* ℥j, *vel altera* ſufficient pro debita hujus *Cerati* conſiſtentia acquirenda; Quoad reliqua ipſum paratu facillimum eſt.

CERATUM SANTALINUM MESUÆ.

℞. Roſarum rubearum unciam unam ſemis,
Santali rubri drachmas decem,
albi,
Citrini ana drachmas ſex,
Boli Armenæ drachmas ſeptem,
Spodii drachmas quatuor,
Camphoræ drachmas duas,
Ceræ albæ uncias ſex,
Olei Roſati libram unam.
Confice ſecundum artem.

P*Hlegmonas & calidas intemperies ventriculi & hepatis, atque aliarum partium emendat.*

ANI-

ANIMADVERSIONES.

Necessum est in hujus *Cerati* confectione, ut pondera *ceræ* & *olei Rosati* invertantur, si debita *Cerati* consistentia exoptetur : Accipiatur autem *Ceræ flavæ* ℔j, *olei verò Rosarum* duntaxat *libra dimidia*. Pro *Spodio*, *Ebur ipsum tritum* substitui posset; *Camphoram autem* in *oleo* dissolvere, & ultimò demùm, ubi quasi refrixerint, admiscere præstabit; In reliquis nulla est difficultas.

CERATUM SPARADRAPPUM VIGONIS.

℞. Horde,
Myrtillorum,
Olei Rosati ana uncias duas,
Unguenti Populei uncias duas semis,
Pinguedinis Vituli,
Vaccæ ana libram semis,
Axungiæ porci uncias quinque,
Foliorum Plantaginis,
Solatri,
Matrisylvæ ana manip. duos,
Vini Granatorum uncias octo.

Omnia simul pistentur & conquassentur, ac per diem naturalem permaneant: deinde bulliant ad consumptionem vini. Postremùm colentur, colaturæ adde sequentia

Lithargyri auri,
Argenti ana uncias tres,
Minii drachmas decem,
Boli Armenæ,
Terræ sigillatæ ana drachmas sex.

Bulliant iterum, ac baculo agitentur, & cum cera alba, quantùm sufficit, fiat Sparadrappum, addendo in fine cocturæ

Camphoræ drachmas duas,
Terebinthinæ uncias tres semis.
Misce.

Fluxiones quâcunque corporis parte irruentes intercipit, & ad locum affectum devolvi vetat.

ANIMADVERSIONES.

Hoc Ceratum commodissimè paratur modo sequenti.

℞. *Hordei*,
Myrtillorum ana ℥ij,
Foliorum Plantaginis,
Solatri,
*Matrisylvæ ana M*ij.

Incisa & contusa infundantur in

Axungiæ porcinæ ℥v,
Pinguedinis vel sevi Vitulini,
Vaccini ana ℔ß,
Vini Granat. vel aceti fortis ℔j.

Stent in digestione loco calido per diem unum vel alterum, postea parùm coquantur, non tamen ad omnimodam humiditatis absumptionem, fiatq; colatura cum expressione forti. Colato & expresso addantur

Lithargyrii auri,
Argenti ana ℥vij.

Coquantur lento igne continuò agitando ad consistentiam *Emplastri durioris*, coloris ex cineritio albicantis, cui immisceantur,

Ceræ citrinæ ℥iij,
Olei Rosarum ℥jß,
Ung. Populei ℥j,
Minii cribrati ℥x, *vel* ℥jß,
Boli Armenæ &
Terræ sigillatæ ana ℥j.

Agitentur benè & satis diu in calore, ultimò tandem ubi parùm refrixerint, *Camphoræ* ʒij, in *olei Rosarum* ℥ß, solutæ addantur, & fiat *Ceratum*.

CERATUM STOMACHALE GALENI.

℞. Rosarum rubearum,
Mastiches ana drachmas viginti,
Foliorum Absinthii drachmas quindecim,
Spicæ Nardi drachmas decem,
Ceræ mundæ uncias quatuor,
Olei Rosacei libram unam semis.

Ceram & oleum aliquoties ex aquâ Rosarum lavabis, & excolatâ omni aquâ, rursus ad lentum ignem dissolves. Deinde alia omnia in subtilissimum pulverem trita inspergantur.

Ventriculum infirmum unâ cum hepate roborat, ac horum dolorem à frigida causa lenit, vomitiones compescit, & concoctioni opitulatur.

ANI-

ANIMADVERSIONES.

LOtionem illam ineptam *Ceræ & Olei Rosacei*, utpotè quâ saltem efficacia & fragrantia ipsorum eluitur, jam ante in superioribus *Unguentis Rosarum, Pomatæ, & Reginæ* reprobavimus, quam etiamnum hic omittere omninò utile esse censemus. Cæterùm solâ ac simplici ingredientium commixtione *hoc Ceratum* parari consuevit; notandum tamen, quod *olei* quantitas vel diminuenda, vel *ceræ* adaugenda sit, si *cerati debitam consistentiam* exoptas: Ast longè meliora *Emplastra stomachalia* in præcedenti *classe* à nobis annotata & commendata sunt, ad quæ benevolus Lector urgente necessitate recurrere poterit.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS VIGESIMA, CONTINENS PRAEPARATIONES QVOrundam simplicium, quorum in hoc opere mentio facta est,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

C*Ontinet* hæc Classis *quorundam* simplicium, *partim ex regno* vegetabili, *partim ex* animali & minerali *depromptorum*, *præparationes*, *quas potius* destructiones *ipsorum pro maxima parte dixeris*, *quæ quantoperè sedulâ revisione & seriâ correctione indigeant*, *ex speciali ac singulari* uniuscujusque præparatione *patebit*.

ADIPUM PRÆPARATIO.

Adeps quivis excisus à membranis, exemptis venulis ac fibris toties lavetur, donec purus evaserit. Mercurialis calidâ aquâ lavari vult, verùm pinguedines frigidâ lotæ solidiores fiunt, & magis candidæ, ut experientia monstrat in parando unguento Rosato Mesuæ. Dioscorides adipem colliquatum colat, ac reponit.

ANIMADVERSIONES.

HÆc ipsa *adipum præparatio* vel inepta *lotio* nullius prorsùs utilitatis est, tùm quòd *pinguedinibus* per crebras illas *ablutiones* multum de viribus detrahatur, tùm etiam quod ipsis à *lotione* illa *humiditas aliqua* impacta maneat, quæ postea in causa est, ut eò citius rancescant, situm contrahant, ac tractu temporis etiam ingentem concipiant putorem, & consequenter ad plurima, præsertim *unguenta odorifera*, e. g. *Rosarum & Pomat. &c.* inhabiles reddantur. Insuper etiam superflua est *adipum*, *pinguedinum*, & *sevorum lotura*, quippè enumerata impura non sunt, si purè & nitidè ex *animalibus* excipiantur, neque etiam pravâ aut noxiâ aliquâ qualitate infecta, sed suis solummodò nativis virtutibus imbuta sunt, quas adeò incogitanter eluere, nefas esset. Præstabit itaque cum *Dioscoride* simpliciter *adipem liquatum* colare, colatumque statim recondere, & quantum possibile etiam ab aëre humido præservare.

ÆRIS USTIO.

Æris bracteæ in fictile immittantur, interpoſito inter ſingulas lamellas ſalis communis, aut Sulphuris pulvere, atque ſic ſtratum ſuper ſtratum paretur, quod igne uratur ad ſufficientiam; cinis relictus aquâ calidâ ſæpiùs affusâ dulcoretur, qui rubicans evadit à ſale vel nitro; niger autem, ſi per Sulphur præparetur.

ANIMADVERSIONES.

INſigniter diſcrepant *uſtiones Aeris*, peractæ cum *ſale* vel *nitro*, ab his quæ cum *Sulphure* fiunt: Etenim *laminæ Aeris*, ſi prius purgatæ per *urinam* (in qua candefactæ extingui debent) poſtmodùm cum æquali vel duplo pondere *Sulphuris triti* ſtratificatæ urantur, ad omnimodam deflagrationem *Sulphuris*, verè calcinantur & fragiles evadunt, ut in pulverem totaliter tundi poſſint, qui *pulvis Æris* ſi ulteriùs ſæpiùsque cum *Sulphure trito* (unciam unam vel alteram *Sulphuris* ſumendo *pro libra una pulveris Æris,*) commixtus rudiculâ ferreâ continuò agitando ad conflagrationem *Sulphuris* calcinetur, tandem in *Crocum* rubicundum forti calcinatione redigi, vel affuſione *aquæ* & iteratâ extractione in *Vitriolum Veneris cæruleum* elaborari poteſt. Quod ipſum *Vitriolum* ſolâ calcinatione vehementiori & expulſione *ſpiritus* (Sulphuris potiùs quàm proprii,) iterùm in *Crocum Veneris rubicundi vel ſpadicei coloris*, commutatur. Qui *Crocus*, ſive ex *Vitriolo*, ſive per ſimplicem calcinationem factus ſit, ſtupidiſſimè à quibusdam Chymicis *aquâ* edulcorari præcipitur: nam ſive is *vi adſtringente*, ſive etiam *aperiente* polleat, illa tota per edulcorationem tollitur; quippe utraque vis, in *ſale metallico Vitriolato*, in aqua reſolubili conſiſtit, adeoque etiam eâ affusâ, & hoc ſoluto *Croco* omnis, quæ ipſi ineſt, efficacia detrahitur, & *mortua terra*, niſi de novo elaboretur, ex eo efficitur. *Uſtio* autem *æris*, quæ addito *ſale* vel *nitro* fit, ſaltem aliqualis, non verò totalis ejus calcinatio eſt, propterea quod duntaxat ſuperficies laminarum nonnihil calcinentur, quæ ſi *aquâ* abluantur, & à *ſale* liberentur, *Æs uſtum* fundum petit inſtar *Croci*, in exigua autem quantitate: Et tali modo *calcinatum Æs*, veterum Chymicorum fuit *Crocus Veneris*, qui tamen mehercle, etiamſi magno labore partus, inefficax eſt, nec ullis manifeſtis ſiccandi vel adſtringendi qualitatibus donatus, ſed tanquam *calx metalli*, non niſi in *fortibus aquis* reſolubilis, præſertim externè adhibitus, parùm præſtare poteſt: Itaque ultimæ huic præparationi *Æris* ſuperiorem, quæ fit cum *Sulphure* longè præferendam, edulcorationem verò intermittendam eſſe cenſeo.

AGARICI PRÆPARATIO.

Nihil aliud eſt apud nos, quàm Agaricus Trochiſcatus, cujus deſcriptio habetur ſuperiùs fol. 197.

ANIMADVERSIONES.

A*Garicus* beneficio *infuſi Zingiberis* cum *vino* facti, in *Trochiſcos* redactus, licet tantoperè correctus non ſit, aut in virtutibus ſuis exaltatus, nihilominus à plurimis partibus heterogeneis, lignoſis, ſaxoſis, aliiſque impuritatibus, dum radulâ comminuitur, liberatur: Accedit etiam hoc utilitatis, quod efformatus in *Trochiſcos*, leviori negotio poſtea ſubtiliter teri & commodiùs ægrotantibus propinari poſſit; Nam crudus veluti plumoſus ac ſummè levis eſt, nauſeam facilè aſſumenti procreans: Itaque ſufficiat hac vice præfata præparatio: Proſtant etiam alia ex ipſo parata medicamenta, ſcilicet *extractum, reſina* & ſimilia, ut, qui *trochiſcato Agarico* non eſt contentus, ad illa confugere poſſit. Cuicunque etiam placuerit, nonnulla convenientiora alia in ipſius trochiſcatione addere, ipſi liberum erit.

ALOES LOTA, VEL LOTIO.

℞. Aloës Succotr. quantum volueris, ſuperfunde aquæ pluvialis deſtillatæ, quantum ſatis, ſtent per diem & noctem in balneo tepido, ſæpiùs movendo, donec Aloës ſoluta ſeparetur *à fecibus*, colatura clara *inſpiſſetur* Sole vel loco calido ad *juſtam craſſitiem*, ſervetur uſui.

Solemus etiam parare cum ſucco Roſarum,

sarum, ut videre est in descriptione pilularum de Aloë lota superiùs folio 108.

ANIMADVERSIONES.

A*Loë Succotrina* si pura est, nec heterogeneis rebus permixta, similiter *Aloë Epatica*, hâc impropriâ & inutili lotione opus non habet; Si verò sordibus, puta stramine, lapillis, segmentis lignorum & similibus permixta sit, eam dissolvere & colare necessum est, quod autem commodiùs *spiritu vini*, utpotè qui simul etiam partes resinosas ejusdem solvit, quàm *aquâ*, quæ has intactas relinquit, perficitur. *Insuccatam autem Aloën quamcunque*, sive illa *infusione Violarum* sive *Rosarum* aut aliâ fiat, in suo precio relinquo & magnifacio.

ALUMINIS USTIO.

℞. Aluminis quantum volueris, ponatur in fictile novum, & tamdiu uratur, donec totum Alumen efferbuerit, nec ulteriùs spumam emittat, refrigeratum servetur ad usum.

ANACARDIORUM PRÆPARATIO.

Anacardia teruntur, macerantúrque in aceto acerrimo diebus septem, deinde coquuntur lento igne, colantúrque; remanentia siccatur, atque ea est substantia Anacardiorum præparata.

ANIMADVERSIONES IN USTIONEM ALUMINIS ET ANACARDIORUM PRÆparationem.

MIssâ *ustione Aluminis* (quæ quidem in Alembico terreo vitreato fieri posset, ut *Spiritus ejus*, qui præscripto modo perit, asservaretur,) ceu rei levioris precii, *præparationem Anacardiorum*, correctione summoperè indigentem aggredior, quæ si secundum literam intelligi debet, ineptissima est, & ab Authore ipso, qui hanc posteritati commendavit, penitùs non intellecta: Ac quamvis concesserim, *Anacardia sicca*, si tantâ exurenti qualitate, qualiter quidem vulgò, ast falsò putatur, prædita essent, *aceto* præparari posse, tamen id alio magis rationabili modo fieri oporteret, scilicet ipsa in mediocri *aceti* quantitate macerando, & ubi probè illud imbiberint, unà cum *aceto* per evaporationem lentè exsiccando: Vel etiam cum *aceto extractum* ex ipsis parando, idque in usum trahendo: Ast *trita Anacardia* cum *aceto* coquere, *acetum*, cui omnis vis & efficacia *Anacardiorum* inest, per colaturam ab ipsis separare, ac remanentiam viribus exutam pro substantia *Anacardiorum* præparata venditare, id sanè summæ stupiditatis & dementiæ præbet indicium: Proindè qui *Anacardia* inposterum dextrè præparare satagit, ille dictum nostrum amplectatur modum, & linquat hasce nugas, rerumque destructiones.

ARI RADICUM PRÆPARATIO.

Radices Ari optimè mundatæ tessellatimque incisæ, macerentur in vino albo, spacio viginti quatuor horarum; postea effundatur vinum per inclinationem, & ita repetatur, secundâ & tertiâ vice semper affundendo novum vinum: Tunc exiccentur radices, serventurque ad usum.

ANIMADVERSIONES.

QUamvis *radices Ari* (recentes) vim & saporem exurentem habeant, non tamen existimo tàm frequenti affusione *vini*, & toties reiteratâ effusione sive separatione ejusdem opus esse, utpotè quo ipso nil efficitur ampliùs, quàm quod tota vis & efficacia è *radicibus* extracta eluatur: Proindè præstabit ad modum superiùs in *præparatione Anacardiorum* indigitatum, *vinum* ipsis affusum non effundere, sed unà cum *radicibus* per evaporationem exsiccare. Mihi tamen si daretur optio, missâ hac assignatâ præparatione, ipsas *radices Ari simpliciter exsiccatas* traherem in usum, cùm acrimonia illarum in ipsa exsiccatione iis adimatur.

ASELLORUM PRÆPARATIO.

℞. Asellorum quantum volueris, infundantur

dantur in vino albo per noctem, exiccentur, & pulverisentur macerenturq; postea in vino Malvatico per diem & noctem, resiccentur super prunas. Iterum pulverisentur, & in vino Malvatico infundantur, & sic tertiâ vice, ultimò resiccentur super prunas, pulverisentur tenuissimè, & serventur.

AVELLANARUM PRÆPARATIO.

Avellanæ ablato cortice extimo duro, in vase aliquo stanneo furfuribus additis spatulâ supra ignem tamdiu agitantur, donec calore omnis ipsarum humiditas interna sit absumpta, deinde pellicula, quâ teguntur, ipsis detrahitur. Cavendum autem ne deurantur. Adhibentur ad Diasenæ Nicolai.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM ASELLORUM ET AVELLANARUM.

IN præparatione *Asellorum* hoc unicum notare velim, ne *vinum* vel simile, quod ipsis pro maceratione aut correctione affunditur, effundatur, & abjiciatur, sed lento calore unà cum illis usque ad omnimodam siccitatem inspissetur; Neque enim venenositas ulla ab *Asellis* pertimescenda est, quin potiùs cavendum, ne in dosi ac utendi modo error committatur.

Avellanarum præparationem ceu nugacem & ridiculam, lubens prætereo, quippe quæ talis est, quâ cuncta *Dispensatoria*, & ipsa quoque *Diasena Nicolai*, utpotè quæ â pauculis illis granis *Avellanarum*, quarum aliàs â multis non exigua quantitas absque tam exacta decorticatione comeditur, nullas eximias mutuabitur virtutes, commodè carere possit.

BOLI ARMENÆ PRÆPARATIO.

Separentur sortes omnes & arenulæ aquâ Rosaceâ, ut ter vel ampliùs perfusa siccataque, tandem pura evadat. Alii pro Rosacea acetum adhibent: quidam pestilenti tempore vino primùm abluunt, postea Rosaceâ, vel simili aliquâ accommodatâ aquâ. Sunt etiam qui compositam adhibeant, de quibus videndi libelli de peste conscripti.

ANIMADVERSIONES.

OMnem *terram* (pinguem præsertim,) *astris* imprægnatam, *saleq; centrali* imbutam esse, neminem esse credo, qui eat inficias, atque hoc ablato, omni etiam virtute *terra* spoliatur: Quid autem aliud *hac præparatione*, quæ per frequentes ablutiones fit cum *aqua*, *vino* & *aceto*, efficitur amplius, quàm quod potiores *terræ* virtutes, dicto in *sale* (quod in quovis liquore resolubile est,) fundatæ eluantur. Itaque cùm quælibet *Bolus* satis pura inveniatur, ac ferè nullis vel paucis lapillis commixta, (qui tamen facili negotio ab iis, si qui sint manuum operâ separari possunt;) relinquamus hanc ineptam *præparationem*, cùm longè consultiùs sit & laudabilius rerum virtutes augere, quàm manifestè easdem, uti hîc fit, destruere. Et si alicui volupe esset, *Bolos* vel *terras medicinales* majoribus virtutibus imprægnare, is illas *rore majali*, vel *aquâ pluviali*, *ingenti tonitru & fulgure delapsâ* frequenter imbuere ne gravetur, quo facto illas aëri & astris exponat, ac spontè vel leniter exsiccare sinat, à radiis verò Solaribus interdiu studiosè præservet, vel etiam, si libet ipsasmet *decoctis quibusdam essentiis*, aliisque rebus, morbis & infirmitatibus, quibus destinatæ sunt, appropriatis vel accommodatis, imbuat, utpotè *decocto Viperarum*, *decocto cornu Cervi crudi*, *decocto quarundam radicum*, vel aliorum *Vegetabilium*, *Scordii* nimirùm & similium, *oleis destillatis*, *salibus Viperinis*, *&c.* Unicum exemplum subjungam.

℞. *Boli Armenæ cum aqua pluviali ac rore majali aliquoties imprægnatæ, iterumque leniter exsiccatæ* ℔j.

Quam imbue

Decocto decem vel duodecim Viperarum, aut Serpentum Germanicorum mundat:

Item

Decocto libræ unius cornu Cervi recentis,

nec non

Decocto radicum Angelicæ,

Radicum Bistortæ,
Herb. Scordii ana unciarum duarum,
Exsiccetur iterùm in calore leni, relictâ *Bolo efficacissimâ*; Cui insuper, si lubido erit, *olea destillata* imprimi possunt, *Angelicæ, Citri, Myrrhæ, Rutæ, &c.* Perpende nunc Lector benevole, quantum hæc præparatio discrepet à vulgari illa præscripta corruptiva potiùs, quàm perfectiva præparatione, quæ ob id meritò delenda est, ne posteris innotescat, quod in rebus tam levidensibus adeò crassos commiserimùs errores.

ADDITIO.

QUod si tamen omninò Bolus vel terra quædam Medicinalis sigillanda, lavari, elui, & à suis recrementis rebusque hæterogeneis, lapideis arenulis, sabulo vel stipitibus aut paleis beneficio lotionis segregari debeat, en, hunc procedatur in modum: Bolus vel alia Medicinalis terra quæ sigillanda, aut usui accommodanda Medico est, si siccata et arida jam tum sit, à majoribus suis lapidibus aliisque rebus hæterogeneis, quantum fieri potest, selectione segregetur, & postea pulverisetur. Quæ verò adhuc recenter effossa & humida, quod melius, trituratione non indiget; quæcunque autem harum terrarum præ manibus fuerit, illa mortario largo immittatur, cui aqua pluvialis, si haberi queat, tonitruis delapsa, sensim sub continua & aliquandiu durante agitatione, pistillo factâ, affundatur. Deinde, cessante agitatione, momentorum aliquot spaciô, quò crassiores & terrestriores partes terræ vel Boli ejusque lapilli seu sabulum fundum petere possint, decantetur per inclinationem aqua terrâ adhuc plenâ in vas aliud purum; & relictæ denuò in mortario terræ aqua recens affundatur, & cum pistillo aliquandiu iterum agitentur, & quasi levigentur, donec iterum levior & subtilior pars Boli vel terræ sigillandæ, aquæ innatet, quæ iterum desinente agitatione post unius alteriusvé momenti spacium, decantanda est. Et hæc operatio toties & tamdiu repetenda, donec subtiliores partes omnes terræ aut Boli unà cum aqua à crassioribus terrestrioribusq; partibus separatæ, & decantatæ fuerint, relictis in fundo partibus hæterogeneis inutilibus, quæ removendæ. Nunc autem permittatur elota terra fundum petere, aqua verò supernatans, in qua potiores eæq; virtuosiores terræ partes, in sale terræ minerali, subtili, & universali consistentes, ab aqua lotione illâ solutæ, non est profundenda sed studiosè asservanda. Ut autem nihilominùs Bolus seu terra sigillanda elota, in solidam seu siccam substantiam sive compagem, sine detractione sive effusione salis sui subtilis, mineralis & universalis, reduci valeat, procedere licet sequenti duplici viâ, quarum alteruter pro placito arripiatur: videlicet, aut aqua bolo & terræ supernatans, in leni calore retro fornacem, terreo in vase, chartâ bene tecto, leniter evaporet, usque dum terra planè siccata aut apta ad sigillandum fuerit; vel decantetur aqua illa, terræ supernatans, per inclinationem, postquam terra fundum petierit, & abstrahatur illa aqua destillando in vitreo vase M.B. quod autem ab illa abstractione in residuo manet, illud terræ vel Bolo, â qua decantata fuit aqua, rursum uniatur, ut sic ad Dominum redeat, quod fuit ante suum. De cætero & hoc observandum, quod si fortè in magna copia Bolus seu terra aliqua suprà descripto modo eluenda veniret, & â suis partibus crassioribus separanda, utpote hæterogeneis, propter quod quoque larga aquæ copia expeteretur, eô in casu proficuum accidet, ut portionem seu partem saltem terræ elotam, sinamus fundum petere, quod spacio horarum aliquot expeditû dabitur; aquam verò claram supernatantem per inclinationem decantemus, eamque ipsam ulteriori usui, vel lotioni novæ terræ, illotæ adhuc, accommodemus, & iterum illam post residentiam terræ decantemus, atque ita inposterum sæpiùs procedendo, multum terræ vel Boli unà eâdemq; aquâ eluere, & â suis recrementis partibusve hæterogeneis crassioribus poterimus separare, quæ tandem aqua virtutibus elotæ terræ plena sive una cum terra elota leniter exsiccari, vel destillando, uti supra in M.B. abstrahi, residuumque ab abstractione, relictæ terræ, reduniri pariter

riter

riter potuerit. Et hæc vera, genuinæque rationi conſentanea Boli vel terræ cujuscunque ſigillandæ præparatio eſt, efficiens nequicquam de virtutibus ejus profundatur: quemadmodum hactenus ſiniſtrâ illâ & privativâ lotione factitatum fuit. Plura de Bolo ſeu terra ſigillata in Append. ſuper Animadverſiones has patebunt.

CANTHARIDUM PRÆPARATIO.

Fictile patuli oris terreum Cantharidibus ferme plenum, rariſſimo linteolo obductum, inverſum alteri vaſculo, in quo acerrimum ferveat acetum, imminens ſuſpendatur tamdiu, donec aceti ferventis vapore Cantharides omnes enecatæ fuerint, quæ in fictili ſicco, chartâ pergamenâ benè clauſo, exiccentur, ne aër ipſas contingat, & ſic ad annos ſex durant.

ANIMADVERSIONES.

INtactam relinquerem hanc *Cantharidum præparationem*, niſi aërem quovis vapore, ſive *aceti* ſive alterius humiditatis multò ſubtiliorem & conſequenter etiam penetrantiorem eſſe conſtaret; Itaque ubi *acetum* ſive ab eo relicta humiditas per chartam pergamenam exhalare poteſt, & debet, ſi *Cantharides* ſiccare volueris, ibi multò magis aërem penetrare poſſe opinor: Adeoque has nugas ex præſcripto tractare penes Pharmacopœi arbitrium eſto, nos ludicra illa non curamus.

CAUTERII POTENTIALIS, SEU LAPIDIS SEPTICI PRÆPARATIO.

℞. Cineris clavellati,
Calcis vivæ ana partes æquales.
Macerentur per dies aliquot in aquâ communi; poſtea colentur, & clarum coquatur, ut artis eſt.

CERUSSÆ LOTIO VEL ABLUTIO.

℞. Ceruſſæ quantum volueris, pulveriſetur, & in aquæ Roſarum ſufficienti quantitate diſſolvatur, ſine reſidere per noctem, poſtea ſeparetur aqua per inclinationem, & materia reſidua exiccetur, reponaturque ad uſum.

ANIMADVERSIONES IN CAUTERIUM POTENTIALE, ET CERUSSÆ LOTIONEM.

STudioſè caveat, qui *Cauterium illud*, & ſimilia alia, quæ *Calcem vivam* recipiunt, præparaturus eſt, ne in *vaſis æneis* vel *ferreis* ea tractet; Etenim *calx viva metallis* vel potius *Sulphuri* ipſorum ſummè infeſta eſt, quod allicit, ſolvit, & ex parte deſtruit.

Nobile Cauterium aliàs præbet *cinis Fraxini* per ſimplicem combuſtionem *ligni* & *corticum* recenter paratus, quod licet Chirurgi præſtantiores quàm maximè in ſecretis habeant, hîc tamen boni publici causâ revelare volui.

Ablutionem Ceruſſæ quod concernit, eam æquè ineptam eſſe, ac *Boli Armenæ*, vel ſimilium rerum *lotionem*, planè tibi perſuadeas velim; quid enim impuritatis continet *Ceruſſa*, quæ ablutione indigeret? Eſt enim per ſe *calx metalli puriſſima* ex *Plumbo* confecta, nec præter tantillum *ſalis proprii* aliud quicquam *lotione* ab ea auferri poteſt, quod tamen *ſal* ſive *Saccharum Saturni Ceruſſæ eſſentia* eſt, illam itaq; tàm ſtudioſè abluere, quàm ſtupiditatis & dementiæ plena res ſit, nemo non apertè videt.

CHALCITIDIS PRÆPARATIO.

Habetur ſuperiùs in diſpenſatione Theriacæ. fol. 228.

CHALYBIS PRÆPARATIO EX ACETO.

℞. Limaturæ Chalybis quantum volueris, affundatur aceti vini acerrimi tantum, ut tota madeat in eo, ſtent in loco calido tamdiu, donec acetum ad ſiccitatem abſumptum, poſtea pulveriſetur & ſic ſepties reiteretur: Poſtremùm molatur ſupra Porphyritem & ſervetur uſui.

CHA-

CHALYBS CUM SULPHURE.

℞. Limaturæ Chalybis quantum volueris, & fac cum pulvere Sulphuris citrini stratum super stratum, calcinetur. Hanc calcinationem semper addito novo Sulphure toties repete, donec Chalybs liquescat. Tunc extinguatur in vino albo generoso, deinde in tigillo ad ignem fortem sinatur per unam atque alteram horam, ut optimè exiccetur, & Sulphur evanescat & consumatur, tandem in Porphyrite lævigetur pro usu.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM CHALYBIS CUM ACETO ET SULPHURE.

P*Ræparationes Chalybis* sive cum *aceto*, sive cum *Sulphure* fiant, omnes eò tendunt, ut *Ferri* solutio fiat, quod alias *metallum* est quovis liquore acido solutu facile; Hinc si *acetum* illi sæpiùs affundatur, tandem solvitur, ita ut in pulverem tundi, & demùm super *Porphyrite* totaliter in pollinem teri vel moli queat, ut adeò necessum non sit (prout quidem Chymici non pauci præcipiunt, quando de *Croco Martis aperiente* agunt:) *limaturam Chalybis vel Ferrum non solutum* à *soluto & in pulverem converso Chalybe* per ablutionem separare, nimirum hâc ablutione *Mars* totaliter suo *sale vitriolato dulci proprio*, atque etiam illo, quod ab *aceto* cum eo remansit, spoliatur. Neque etiam septenâ saltem humectatione vel madefactione, reiteratâque exsiccatione, sed pluribus opus erit, prout plùs minusvè *limaturæ* fuerit, aut *acetum forte* extiterit, antequam *Chalybs* totaliter in pollinem, ferruginem vel rubiginem convertatur, sive *Crocum Martialem aperitivum*; Cujus tamen satis tædiosi & diuturni laboris compendium fieri poterit, & unicâ die id effici, quod alias priori modo trium vel quatuor pluriumvè septimanarum spacio, perfici vix potest. Scilicet coquendo *limaturam Martis* in olla vel patella ferrea cum *s. q. aceti acerrimi destillati*, donec illam in fundo vasis tactu leviusculam & quasi solutam deprehendamus, tum demùm exsiccata parumper adhuc calcinari, usuique asservari potest. Et hæc quoad *Præparationem Chalybis cum aceto* peragendam, quam ob *sal aceti* resolutivum, quod in exsiccatione residuum manet, & arctè cum *Chalybe* combinatur, spernere nolo; quantumvis etiam leviori negotio *Vitriolum* aut *sal dulce Chalybis efficacissimum*, mediantibus *aquis fortioribus vel spiritibus*, & ope etiam ipsius *Sulphuris crudi*, uti sequetur, parari posset.

Quantum ad præscriptam *præparationem Chalybis* sive *limitaturam* ejus cum *Sulphure* perficiendam, illa re non benè intellecta hîc annotata est, ideò non usquequaque nobis arridet, eidemque *calcinationem Chalybis non limati sed integri & candefacti* per *Magdaleones Sulphuris* peractam, longè præferimus, utpotè in qua statim *Chalybs candens Sulphuri* admotus liquescit, & guttulatim in *aquam suppositam* decidit, qui postea ulterius, tritus priùs & cum novo *Sulphure* etiam pulverisato commixtus, sæpiùs calcinari potest, quousque *affusæ aquæ calidæ Vitriolum* suum linquat, quod tum pro maxima sui parte, ubi *aqua* exhalârit in fundo vasis concrescit, & in Crystallos abit, (vide hac de re prolixiùs *Crollium* loco de *Vitriolo Martis & Veneris*:) Sin minùs verò *Vitriolum Chalybis* (quod tamen, licet non philosophicè, *resolutum metallum* est,) expetatur, tertiâ vel quartâ calcinatione peractâ, *calcinatum Ferrum* in Porphyrite lævigandum, usuique tandem asservandum est.

COLCOTHARIS INDULCATI PRÆPARATIO.

Colcothar ad rubedinem calcinatum, vel caput mortuum spiritûs Vitrioli abluitur aquâ communi toties, donec omnis salsedo, & acrimonia prorsus absumta, deinde exiccetur ad usum.

ANIMADVERSIONES.

TEtigi hanc *præparationem* vel *edulcorationem Colcotharis*, nî fallor, in *animadversionibus*

verſionibus ſuper Emplaſtrum Opodeltoch, quas Lector benevolus ſi vult, conſulere poteſt. De eodem *Colcothare* hîc annotare libet, quod illud, ſi optimè calcinatum & omninò à *ſpiritibus* liberatum fuerit, penitùs non ſit corroſivum, neque (quod ſæpè expertus ſum) ſtatim à deſtillatione *ſal* ex eodem affusâ aquâ elici queat, ſed tùm priùs, ubi aliquandiu aëri expoſitum fuerit; tunc enim *ſal* præbet quandoque candidum, quandoque purpureum, aſpectu pulcherrimum, quod aliquando in copia acquiſivi, & penes me aſſervo, quandoque etiam *nitroſum*: Qualem autem hoc *ſal* redoleat proſapiam, & an *Colcothari* ſive *Vitriolo calcinato* ortus ſui debeat primordia, an verò ſimpliciter *ab aſtris* aut *aëre* trahat originem, ſcire non adeò in proclivi eſt, licet ego medio modo de hoc dubio ſentiam. Cum itaque, uti ſuperiùs dixi, *Colcothar Vitrioli*, mox à deſtillatione omni vi corrodente deſtituatur, nec *ſalis ullius corroſivi* particeps ſit, ſed ſolam vim ſtipticam & attractivam, ſive magneticam obtineat, (licet deinceps, ubi aliquandiu *aſtris & aëri* expoſitum fuerit, ab attracto *ſale* ex aëre vel exhalationibus in eo contentis, aperitivam virtutem nanciſcatur:) quid, quæſo, opus eſt edulcoratione? Utpotè quâ vis utraque tollitur, adſtrictoria quidem & attractoria imbibitione aquæ, aperitiva verò reſolutione & ablatione *ſalis*, per frequentem lotionem, ut ità *terra mortua* relinquatur, niſi ultrò & de novo eam elaborare animus ſit. Vellem autem, ut qui nunquam forſan *tale Colcothar* viderit, cùm utplurimùm *capita mortua* (uti vocitant) *Vitrioli* & aliorum, peractâ deſtillatione *ſpirituum*, adeò corroſiva ſint, ut deguſtata linguam & palatum offendant, experimentum hujus rei aliquando faceret: ita enim certò experiretur, me falſum non eſſe, nihilque ſcripſiſſe à veritate alienum. Et hæc ſufficiant de dulcoratione *Colcotharis*.

COLOCYNTHIDIS PRÆPARATIO.

Nobis nulla alia eſt, quàm Trochiſcorum Alhandali compoſitio, quæ ſuprà videnda eſt fol. 198.

ANIMADVERSIONES.

Colocynthis quàm violentum ſit catharticum, nemo ex Medicis expertis eſt, qui ignoret, ut etiam quævis *Medicamenta cathartica ex Antimonio & Mercurio* facta ſuperet: igitur correctione non immeritò indigeret, cùm familiariſſimum ſit ingrediens plurium *pilularum*, aliarumque *compoſitionum purgantium*. Mirari autem ſubit, quod nemo Medicorum hactenus, quibus illa in frequenti uſu fuit, genuinam aliquam ejusdem præparationem vel correctionem meditatus ſit: Etenim quæ in *confectione Trochiſcorum Alhandal Colocynthidis fit præparatio*, vera ejus correctio nullo modo vocitari poteſt. Exiſtimarem ego, (licet tàm vehementi Medicinâ facilè carere, & animalibus brutis relinquere poſſemus, cùm alia longè mitiora eaque tutiſſima purgantia, imò ex *Antimonio* ipſo, cujus quidem naturam ex mille vix unus Medicus explorârit, affatim nobis ſuppetant:) ſuccis acidis, & coctione ejus correctionem aliqualem moliri, non inconſultum fore.

COMPOSITI SPERNIOLÆ PRÆPARATIO.

℞. Spermatis Ranarum triduo ante Novilunium collecti menſe Martio quantum ſufficit; deſtilletur per ſe in balneo, cum aqua deſtillata imbibe ſequentem pulverem vigeſies aut trigeſies repetendo, ſemper tamen eundem ſponte priùs exiccando:

℞. Myrrhæ ſelectæ,
Thuris ana uncias duas,
Croci unciam ſemis,
Camphoræ drachmas tres.

Terantur ſingula in pulverem, & miſceantur.

Servetur ad uſum.

ANIMADVERSIONES.

Aquam *ſpermatis Ranarum deſtillatam* parvipendo, ipſum autem *ſperma*, quod facilè reſolvitur in aquam, quæ addito *Alumine* per annum integrum aut diutiùs incorruptè, ſine ejusdem deſtillatione aſſervari poteſt, magni æſtimo:

Ponatur igitur ipsum *sperma* in saccum, & quæ defluit *aqua*, *Alumine* condiatur asserveturque. ; Ità quoque species hæ pro *Sperniola Crollii*, si ipso *spermate Ranarum* taliter resoluto sæpius irrigarentur, non sine magno emolumento in efferuescentia sanguinis, hæmorrhagia, erysipelate, &c. adhiberi possent: *Camphoram* autem ultimò addere oportebit, ne illa in tot reiteratis exsiccationibus omnimodè exhalet, cùm maximè volatilis & spirituosa sit, spontè etiam in frigore evaporans.

CORIANDRORUM PRÆPARATIO.

Coriandri semina tribus diebus aceto macerantur, deinde siccantur, & reponuntur.

ANIMADVERSIONES.

LIcet Dioscorides, & cum ipso plures alii Botanici, *Coriandrum* inter *venena* connumerent, insignem tamen quandoque esse differentiam inter plantas recentes & aridas, nemo negare poterit, quippe quod manifestissimè in *radicibus Ari*, aliisq; simili acredine præditis videre est, quæ dum virides sunt & vegetæ, tantâ acrimoniâ linguam feriunt, ut ipsam quandoque incendant, faucesque inflamment, quæ tamen ubi paulò aridiores factæ sunt, multum de intensa sua acrimonia remittunt & longè mitiores fiunt. Similem in modum *Coriandri semen*, ubi exsiccatum est, vix ullam habere pravam vel venenatam qualitatem, quotidiana experientia abundè testatur, cum ubiq; etiamnum locorũ ad cibos aromatizandos, panemque condiendum, adhibeatur: Accedit, quod Authores etiam de plantarum aliarumq; rerum facultatibus sæpenumerò perperam judicium ferant, v. gr. de *Lactuca*, cujus *succi unciam unam vel alteram* vehementer lædere, narcosin inducere, imò mortem inferre asserunt, cùm tamen indies plurimi multò plus *Lactucæ* sine ulla noxa comedant; Itaq; cùm neutiquam nunc temporis deprehendatur *Coriandrũ* venenatum esse, superfluum erit, affuso *aceto* illud ad usum præparare, & inefficax reddere: Quia exsiccando *Coriandrum aceto imbutum*, exhalat tota ejus vis carminativa & balsamica unà cum *aceto*, & remanet *Coriandrum* inodorum, atq; adeò potioribus suis virtutibus spoliatum.

CORNU CERVI PRÆPARATIO.

Cornu Cervi vasi figulino imponitur, deinde in fornace ad albedinem ustum, & postea pulverisatum in lapide Porphyrite minutissimè aquâ Rosaceâ vel Graminis teritur, & in placentulas formatur. Ita Excellentissimus Medicorum D.D. Petrus Holtzhemius in Dispensatorio Coloniensium parare docuit.

ANIMADVERSIONES.

EDoctam hanc rudem *cornu Cervini ustionem*, non tàm præparationem quàm destructionem ejusdem omni jure meritoque appello, ipsamque ceu inutilem penitùs rejicio, quippè, quâ illud omni suâ virtute medicinali propriâ omninò castratur, & in terram mortuam insipidam ac effœtam redigitur, prout hoc ipsum de simili materia in *animadversionibus nostris super Appendicem classis decimæ quartæ*, ubi de *salibus Theriacalibus* egimus, abundanter & clarè satis demonstravimus, quas adeat Lector benevolus. Hoc postquam plures saniores Medici in praxi quotidiana animadverterunt, aliam adinvenêre præparationem, quam sine *violenta ustione* perficiunt, & *calcinationem philosophicam* nuncupant, de qua quid sentiam, paulo pòst sub proprio titulo in sequenti Mantissa, aperiam: Interim suadeo, ut qui *cornu Cervino* uti velit, aliudq; præter vulgari modo ustum in promptu non sit, crudum & raspatum potius adhibeat, aut illud (ustum scilicet,) Gelatinâ sive *decocto cornu recentis* sæpius imprægnatum, & viribus quasi propriis, sive humiditate radicali optimè rursus insuccatum, usurpet. Cæterùm, qualia medicamenta ulteriùs ex *Cervino cornu* utiliter confici possint, sub titulo prædicti *cornu Cervi Philosophici* in sequenti *Mantissa* edocebo.

CRANII

CRANII HOMINIS PRÆPARATIO.

℞. Rasuram Cranii homini suspensi, vel decollati, ab omni immunditie & pinguedine liberati, quantum volueris, contunde, & in mortario sufficienti quantitate aquæ Liliorum convallium irroretur, ut fiat pasta, exiccetur: postea pulverisetur, & cum sufficienti quantitate aquæ florum Tiliæ iterum in massam reducatur, Idq; tertiâ vice ex aqua florum Pæoniæ repetatur. Quarta vice verò ex aquâ Cerasorum nigrorum impastetur. Tandem servetur pulvis subtilissimus pro usu.

CUPEROSÆ PRÆPARATIO.

Cuperosa est species Vitrioli, albi coloris, transparens veluti Crystallus, sic recens est, vetusta opaca, sed alba frangibilis, sicut Vitriolum, dissolvitur aquâ Rosaceâ, & colatur per pannum, deinde exsiccatur ad Solem ter vel quater.

DENTIUM APRORUM PRÆPARATIO.

℞. Dentium Aprorum pulverisatorum, quantum volueris, impastentur sufficienti quantitate aquarum
Cardui Mariæ,
Taraxaconis,
Papaveris erratici,
Scabiosæ,
toties, donec post exiccationem in tenuissimum pollinem reduci possint, tunc servetur ad usum.

EBORIS, SEU ANTISPODII PRÆPARATIO.

℞. Eboris selecti in tenues lamellas seu frustula dissecti libram unam: id fictili crudo nondum cremato indatur, vasculi portione aliquâ in summitate apertâ relictâ, ne Ebur inter urendum nigrescat: Postea coquatur unà cum reliquis fictilibus in fornace figuli ad perfectionem, abhinc exemptum teratur, ac aquâ Rosaceâ abluatur, rursum siccetur, & iterum abluatur, idque tertiâ vice fiat, lævigetur in marmore, & fiant Trochisci.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM CRANII HOMINIS, CUPEROSÆ PRÆPARATIONEM, DENTIUM APRORUM, ITEM EBORIS SIVE ANTISPODII.

PRæparatio *Cranii hominis* laudem meretur, propterea quod sine calcinatione aut ullâ virium destructione, sed potiùs exaltatione ipsarum peragatur; Similiter etiam *Dentium Aprorum;* Circa quas præparationes id saltem monitum volo & consultum duco, ut loco *aquarum destillatarum*, quibus impastari cùm *cranium* tùm *dentes* præcipiuntur, *decocta rerum vel herbarum, florum aut fructuum* accipiantur, utpotè pro *cranio humano, decoctum radicum florum & seminum Pæoniæ*, debito tempore collectorum item *Visci quercini;* Pro *dentibus Apri* verò *decoctum Cardui Mariæ*, nec non *seminis ejusdem emulsio.*

Cuperosam quod concernit, cùm illa nihil aliud sit, quàm *Vitriolum album vomitivum*, idcircò ejus confectio cùm præparatione dicti *Vitrioli* jam vulgò notâ coincidit; Videantur de hoc tyrocinia Chymicorum.

Eboris autem præscriptæ præparationi eadem accommodari possunt, quæ in *antecedentibus animadversionibus* de ineptissima *cornu Cervini ustione* dicta sunt.

ELATERII PRÆPARATIO.

Succus fructûs Cucumeris sylvestris maturi digeritur in balneo Mariæ, usque dum clarefit, separatur à fecibus & inspissatur ad formam massæ, ut pastilli ex ea efformari possint, servatur in vase vitreo, vel vitreato.

ESULÆ RADICUM CORTICUM PRÆPARATIO.

Esula præparatur tribus diebus, eam in acerrimo aceto infundendo, rursusque exiccando.

EUPHORBII PRÆPARATIO.

Euphorbium subtilissimè pulverisatum in lapide, cum sufficienti quantitate olei Amygdalarum dulcium instar Collyrii fricatur & teritur, massa postmodum illa pomo Citrio vel Cydonio excavato inditur, pastâque panis obvolvitur, atque sic incli-

in clibano coquitur. Euphorbium deinde sic præparatum vase vitreo benè obturato reconditur.

HELLEBORI ALBI ET NIGRI PRÆPARATIO.

Radices Hellebori albi & nigri, demptâ ligneâ medullâ triduo in vino Cydoniorum macerantur loco tepido & calente, postea exiccantur ac reponuntur.

Alioquin radices sic maceratæ pomo demùm Cydonio infiguntur, quod pastâ panis obvolutum, in clibano coquitur ad sufficientiam, radices postmodum exemptæ siccantur, & in usum asservantur.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM ELATERII, ESULÆ RADICUM, ET EUPHORBII; item rad. Hellebori nigri & albi.

Elaterium, quod *succus est inspissatus ex Cucumeris Asinini fructu*, nullâ aliâ indiget correctione.

Cortices radicum Esulæ qui dextrè præparare intendit, is *acetum*, quo cum *cortices* infusi sunt, non separet vel effundat, sed unà cum ipsis exsiccari sinat.

Euphorbii commendata præparatio nil minùs quàm correctiva est, cùm quousq; *Euphorbii* substantia integra & intacta manet, etiam ejus mordacitas firmiter persistat. *Oleum* autem *Amygdalarum dulcium* planè fucatam & palliativam præbet correctionem, & nil amplius præstat, quàm quod lentore suo quadantenus prohibeat, ne *Euphorbium* vires suas, donec dicto *oleo* spolietur, exerere possit. Neque etiam per assationem in clibano illi quicquam adimitur, *pomi* enim *humiditas* & *olei unctuositas* prohibent, ne *resina* illa *Euphorbii* jam spissa à calore ignis moderato tàm promptè lædatur.

Quod tandem *Hellebori præparationem* concernit, nec illam tantoperè necessariam esse autumo; poterit tamen, qui *Helleborum* corrigere voluerit, ex ipso *extractum* conficere, separando crassum à subtili, purumque ab impuro: Et si nihilominus aliquis præscriptam præparationem necessariam reputaret, is *succum Cydoniorum*, prout sæpiùs monui, unà cum *radicibus*, per evaporationem exsiccet, & neutiquam effundat: Cæterùm, ademptio illa *medullæ ligneæ radicum* ex nimiùm curiosi cujusdam cerebello profecta est, qui *radices Hellebori* nunquam forsitan viderit aut nôrit, multò minus tractaverit, ideoque tanquam inutilem & impossibilem eam improbamus, uti quoque ulteriorem illam *radicum obvolutarum in clibano coctionem*, ceu æquè ineptam & ridiculam.

HIRUNDINUM USTIO.

Pulli Hirundinum ita jugulentur, ut sanguis super alas defluat, hi modico trito sale aspergantur, ac in novo fictili vitreato probè obturato urantur, cinis reservetur.

Eodem ferè modo, sed sine addito sale uruntur Erinacei, torrentur Ranæ, Millepedes, Bufones ad Zenechta expetiti, ac alia animalia.

ANIMADVERSIONES.

In *animadversionibus nostris super appendicem classis decimæ quartæ*, ubi de *salibus Theriacalibus & Viperinis* tractatum fuit, luculenter cùm experimentis, tùm rationibus demonstravimus, quod cuncta *animalia* ex meris volatilibus constent, & combusta nihil præter inutilem terram mortuam post se relinquant. Quod si ita se res habet, uti reverà non aliter est, quod ex *calcinatis Hirundinum pullis*, licet ità crudeliter jugulatis, ut sanguis super alas defluxerit, saleque aspersis; Item ex *Erinaceis*, *Ranis* & *Millepedibus*, nec non *Bufonibus* similiter combustis & incineratis, præsertim si ad *Xenechta* expetuntur, aliud sperandum est? Usu nunc crebriori comprobatum est, cujus rei etiam ego experimentum feci, *Bufones* ipsos, *exsiccatos* saltem in aëre & tritos, innoxiè in gravissimis quibusdam morbis intra corpus sumi posse; Externè etiam eorundem corpora exsiccata, iterumque in *vino* macerata aut pulverisata & Cataplasmatis loco Bubonibus pestilentialibus quanto cum emolumento applicentur, dici vix potest: Si jam *Bufo*, qui etiam pro venenatissimo animali

animali, dum vivit, habetur, prout etiam eſt, crudus & exſiccatus ſaltem, homini cùm internè, tùm externè tantoperè prodeſſe, & absque periculo adhiberi poteſt, multò minùs à *pullis Hirundinum* ſolummodò exſiccatis, item *Erinaceis, Ranis, Millepedibus* pertimeſcendum aut abſtinendum erit, & neutiquam priùs, ſi quid illis præſtare volupe fuerit, comburenda, totaliter deſtruenda, omnique virtute privanda ſunt. Propterea ſuaſor ſum, ut *pulli Hirundinum deplumati & exenterati, Erinacei* verò *pellibus detractis & exemptis interaneis*, in cucurbita vitrea in modum *Viperarum*, dum pro pulvere præparantur, leni balnei calore exſiccentur, & tandem pulveriſentur. Aſt *Bufones* & *Ranas* in aprico exſiccare conſultum erit, obſervando tamen, ne nimium *Soli* exponantur. *Millepedum* præparatio jam ſuperiùs tradita eſt, ubi de *Aſellis* actum fuit.

JECORIS LUPI PRÆPARATIO.

Jecur Lupi vino odorato lotum exiccetur in furno, poſtea Abſinthio circumdatum reponatur.

Aliqui & rectè id ante exiccationem pulvere Santalorum, maximè verò citrini conſpergunt.

INTESTINI LUPI PRÆPARATIO.

Inteſtinum Lupi ſecundum longitudinem ſectum, ac vino, in quo Ruta & Fœniculum cocta fuerint, elotum, ac in fruſta diſſectum exſiccetur, & Rutâ obvolutum ſervetur.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM JECORIS, ET INTESTINI LUPI.

Similiter, uti in præcedentibus *animadverſionibus cùm Hirundinibus* factū eſt, etiam cum *jecore Lupi & inteſtinis ejusdem* procedatur, lavando ipſa priùs *vino ſpirituoſo Myrrhato*, ſive in quo *Myrrhæ* portio diſſoluta ſit, & poſtmodum immiſſa cucurbitæ vitreæ optimè in M. B. exſiccando; Vel, ſi libet etiam, *Myrrhâ* conſpergere illa & aliquatenus condire non abs re erit: ita enim incorrupta in longum tempus conſervari poſſunt.

LACCÆ LOTIO, VEL PRÆPARATIO.

Lacca trita aqua fontanâ, cui Ariſtolochia & Schœnanthos ad æquas partes incocta fuerint, lavetur, piſtillo ſemper agitando quoad clareſcat: quod reſedit, coletur & ſiccetur.

LAPIDIS LAZULI PRÆPARATIO.

Lapis Lazuli minutiſſimè tritus toties aquâ abluitur, fricatur, & agitatur, donec aqua nullum ampliùs vel colorem vel ſaporem induerit.

LAPIDIS MAGNETIS PRÆPARATIO.

℞. Succi Ariſtolochiæ rotundæ,
Sabinæ ana uncias quatuor,
Serpentariæ uncias duas,
Spiritûs vini libram unam.

Circulentur priùs viginti quatuor horarum ſpatio, tum deſtillentur. Hujus aquæ cape libram unam, Magnetis electi in pulverem redacti uncias quatuor.

Circulentur ſimul, & aqua â fecibus deſtilletur: idque ter reiterabis. Atque hoc pacto Magnetis præparationem aſſequêre.

LEPORIS USTIO.

Fit, ut Hirundinum uſtio proximè antecedens.

LUMBRICORUM PRÆPARATIO.

Lumbrici cum vino toties lavantur, donec omnem impuritatem depoſuerint, deinde ſiccantur.

MANDIBULARUM LUCII PISCIS PRÆPARATIO.

Paratur, ut antegreſſa dentium Aprorum.

MEZEREI PRÆPARATIO.

Folia Mezerei macerentur horis viginti

ginti quatuor in aceto acerrimo, postea in umbra ficcentur, ac asserventur.

MYRRHÆ PRÆPARATIO.

Myrrhæ in vino ad ignem balneo Mariæ dissoluta, adhuc calens per linteum transcolanda est.

ANIMADVERSIONES IN LACCÆ LOTIONEM, LAPIDIS LAZULI, ET MAGNETIS PRÆPARATIONEM, Leporis ustiónem, Lumbricorum, Mandibularum Lucii piscis, Mezerei & Myrrhæ præparationem.

Lacca subtiliter trita difficulter lavari potest, quin ipsa unà & quidem melior ejus particula eluatur, itaq; crassiusculè saltem terenda erit, ut stipites & ligna duntaxat, quibus plerumque referta est, aquæ innatantia ablui, & ab ea separari queant.

Lotio autem præscripta lapidis Lazuli inepta & ridicula est, ac planè inconsiderata; sive enim illud quod eluitur, sive quod à lotione in fundo remanet, inspicio, utrumque vel purus pulvis *lapidis Lazuli* erit, si purus ille; vel lapillis & saxis permixtum, si is saxosus fuerit. Porrò, sive purus, sive saxosus sit *lapis Lazuli*, nullo planè sapore imbuet aquam, qui signo esse posset perfectæ lotionis. Ut autem constet, quo pacto *lapis Lazuli* præparari debeat, & quâ ratione quasi in Magisterium redigi possit, colore pulcherrimo cæruleo conspicuum, pictoribus *ultramarinum* dictum, subjungere libet modum insignem, qui à plurimis in secretis habetur. Nempe teratur *lapis Lazuli cæruleus* & optimæ notæ supra porphyriten, (& non alium aliquem lapidem,) subtilissimè quantum fieri poterit, cum aquâ simplici; qui iterum exsiccatus reponatur: Postea fiat *Emplastri massa* talis

℞. *Ceræ citrinæ,*
Picis Græcæ vel Colophoniæ,
Resinæ Pini ana ℔j,
Olei Lini ℥ij,
Terebinthinæ ℥iij.

Liquefiant supra ignem & colentur, quibus adde

Mastichis electæ ℥iv.
Fiat massa.

Hujus *massæ* accipe partes circiter tres vel quatuor, lapidis superiùs subtilissimè cum aqua communi lævigati partem unâ, misceantur in patella, & commixta septimanam unam vel alteram relinquantur veluti in digestione, postea *aquâ calidâ*, vel si hâc succedere nolit, ferventi malaxando & agitando spatulâ massam, eluatur *pulvis lapidis Lazuli subtilissimus* instar *Magisterii*, qui pulcherrimo cæruleo colore imbuet aquam (quam colare oportet in patinam,) & postquam *lapis Lazuli* resederit, aqua decantanda, & pulvis subtilissimus impalpabilis ac pulcherrimus exsiccandus est.

Nota autem, quod qui primò eluitur *lapis* vel *pulvis*, pulchrior fit in colore & subtilitate secundò, & hic tertiô, ac sic consequenter, ideò separatim singuli asservandi erunt. Priorem illum pulverem, *ultramarinum dictum*, pictores Veneti, qui illum parare soliti sunt, & à quibus hunc modum addidici, non sine expensis, magno olim vendidêre precio; nunc autem postquam ejus præparatio pluribus innotuit, minori precio venit.

Magnetis præparationem quod concernit, æquè insipida illa est, ac antecedens *lapidis Lazuli lotio*, cùm ex parte ipsiusmet *Magnetis*, tùm etiam ratione additæ *aquæ destillatæ*, quâ præparari & circulari debet. Et quidem de *Magnete* in pulverem redacto, quid sentiam, jam antea in *animadversionibus super Emplastrum Opodeltoch Minderer*i constabit; Quid autem *aqua illa destillata* pulveri *Magnetis* conferre possit, ego sanè vix capio: Etenim *aquæ spirituosæ* semel destillatæ, nunquam in secunda aut tertia cohobatione, rei, cuicunque etiam jungantur, spirituositatem aut vires relinquent aut impertient, quin æquè ut in priori destillatione avolabunt, ut adeò hanc *præparationem* ex parte *Magnetis* omni jure destructivam, ex parte autem additæ *aquæ*, superfluam ac inutilem appellare possim.

Nec *Leporis ustio* majorem laudem promeretur, quàm reliquorum *animalium combustio*, quâ de re consulantur *animadversiones præcedentes super cornu Cervi ustum.*

Lumbrici

Lumbrici ſimilem in modum, uti *jecur Lupi*, *vino* ſcilicet *Myrrhato ſpirituoſo* parari & in M. B. exſiccari poſſunt.

Mandibula Lucii piſcis optimè ad modum noſtrum, in *dentium Aprorum præparatione* poſitum, præparantur.

A *foliis Mezerei acetum*, in quo macerata fuêre, nullatenus ſeparare aut decantare, ſed unà cum ipſis lentè exſiccare conſultum erit.

Myrrham tandem quod attinet, ejus vera & genuina non eſt, quæ fit cum *vino* ſolutio, cùm totaliter in eo non ſolvatur, ſed potius in *ſpiritu vini*; Quod verò quandoque in *vino* diluatur, fit ob id, quia, poſtquam cum *vino* ad ſpiſſitudinem cocta eſt, liquida aliquatenus maneat, atque hac ratione cum reliquis ſpeciebus intimiùs permiſceri queat, hoc autem, ſi cum *ſpiritu vini* ſolveretur, ob nimiam ejus copiam, quæ pro ſolutione *Myrrhæ* vera neceſſaria eſt, fieri nequit; ideò præſtat hanc *Myrrhæ præparationem* intermittere, nec priùs inſtituere quàm exigatur.

OESYPI COLLECTIO.

Lanæ ſuccidæ hoc eſt, nondum purgatæ, quæ ex collo, feminibus & femoribus Ovium defatigatarum fuerit detonſa, affundatur aqua fervens pluries, & lavetur diligenter, quousque omnem ſuam pinguedinem in aquam depoſuerit. Poſtea expreſſa lana ſeponatur, & aqua illa pinguis & ſordida ex vaſculo aliquo diutiſſimè ex alto fundatur & refundatur, donec ſpumoſa fiat, ac tum ſpuma ſinatur ſubſidere, & colligatur aquæ innatans pinguedo, iterumque aqua refundatur, donec ſpumet, ac ſubſidens pinguedo auferatur, quod tamdiu fiat, donec non ampliùs appareat ſpuma, & nulla concreſcat ſupra aquam pinguedo. Tum collectam pinguedinem cum ſpuma in aqua pura manu ſubigendo lavare, ſordesque immixtas ſæpiùs aquam renovando auferre debemus, donec pura effluat, & pinguedo admota linguæ non mordeat, deinde reponatur in fictili denſo, frigido loco.

OEſypum hoc veterum corrupto nomine vocatur Hyſſopus humida, quod ut rectè præparatum habeant Pharmacopœi, operam dare debent.

ANIMADVERSIONES.

SI intimiùs hanc *Oeſypi collectionem ſive præparationem* perveſtigo, ſatis mirari nequeo, quod tam fœtidi ſordidique animalium ſudores tantoperè ad Medicinam expetantur; quaſi vel non ſexcenta alia ſuppeterent medicamina, e. gr. *pinguedines*, *adipes* & ſimilia, ad eosdem quibus *Oeſypum* inſervire poſſet affectus, æquè efficacia & experimentata, leviori etiam precio, minori multò labore & in majori copia ubique obvia. Ingenuè fateor, me lubentiùs *unciam unam hujus Oeſypi* pro aureo coëmere velle, quàm ut ipſemet eam colligerem: Etenim quanta grex ovium, quàm ingens labor, quanti ſumptus ad hanc ſpurcitiem corradendam exigantur, & quam ingratum & inſalubrem fœtorem in ejusdem præparatione perpeti neceſſum ſit, is ſolus novit, qui eam collegit ac præparavit. Exiſtimem igitur, inutilia hæc excrementa, tantâ ubertate nunc exiſtente aliorum medicamentorum cùm Galenicorum tùm Chymicorum, è Pharmacopoliis demùm citra neceſſitatem exulare poſſe; Quinimò rationabilius eſſe autumo, ſi qua parti alicui dolenti, aut tumori duro *lana* applicanda eſt, illam à ſpurcitie iſtâ prius eluere & probè mundare, quàm ita fœtidam ac ſudore, aut neſcio quâ immunditie conſpurcatam, corpori adhibere.

OLEI LOTIO, SEU LAVANDI MODUS.

In phiala magna vitrea, quæ vulgò vocatur boccia, collum habente longum, unum brachium, & continente libras ſex vel octo liquoris, infundantur duæ partes aquæ ferventis, & una olei, deinde agitentur omnia diligentiſſimè, donec optimè miſceatur oleum cum aqua, & tota illa materia candida fiat. Liquor albus factus tollatur è phiala, & ponatur in catino ſub Sole, ibique detineatur, usque dum ſeparetur oleum ab aqua, quod ubi ſeparatum fuerit, colligatur magno cochleari & aſſervetur.

MErcurialis de Compoſ. Medicam. libro 3. cap. 26.

PELLI-

PELLICULARUM VENTRICULORUM GALLINARUM PRÆPARATIO.

Laventur vino albo, postea exiccentur & reponantur pro usu.

PILORUM LEPORIS USTIO.

Fiat, ut ustio Hirundinum.

PILARUM MARINARUM TORREFACTIO.

Eodem modo fit, quo Serici crudi torrefactio subsequens.

PLUMBI USTIO ET LOTIO.

Plumbum cum Sulphure (ut in Æris ustione suprà monuimus,) strato uno super aliud stratum uritur, post ustionem sæpiùs abluitur & resiccatur.

Commodiùs ab aliis plumbum cum sale calcinatur: liquato enim plumbo sensim sal communis inspergitur, & spatulâ continuò agitatur, donec plumbum in pulverem abeat, qui beneficio aquæ simplicis à sale liberatus colorem cineritium acquirit.

ANIMADVERSIONES IN OLEI LOTIONEM: PELLICULARUM GALLINARUM PRÆPARATIONEM: Pilorum Leporis ustionem: Pilarum marinarum torrefactionem: Plumbi ustionem & lotionem.

De *olei* (*Olivarum* puto, de quo hic loquuntur,) *lotione* hoc sentio, quod cùm illotum ad cibos condiendos usurpetur, non opus foret illud ad usus externos, præsertim si gutturi inferiori injiciendum, priùs tàm studiosè lavare: Relinquo itaque ineptam hanc *lotionem*, ulteriori examine penitus indignam ac infantilem, & progredior ad

Præparationem pellicularum ventriculorum Gallinarum, quæ, uti *intestinum vel jecur Lupinum*, modo superiùs indigitato, præparari possunt.

Pilos Leporis ustos, *hæmorrhagias sive sanguinem* erumpentem sistere creditur: cui itaque alia medicamenta sanguinem sistentia non suppetunt, in tanta aliàs ubertate eorum, illi per me licet *pilos dictos* comburere, atque in carbones subtiles vel cineres aridos redigere: parùm autem in hisce à rebus aliis, ab animantibus desumptis, & incineratis vel combustis, diversum inveniet.

Pilæ marinæ nisi totaliter in carbones vertantur, in pulverem redigi nequeunt; Similiter se res habet cum *Serico crudo*, cujus igitur in medicina singularis usus esse, aut quales quamque eximiæ virtutes ab ipsis taliter præparatis proficisci queant, quilibet qui recti judicii compos est, facilè judicare potest. *Pilas marinas* quidem contra scrophulas & strumas non solùm ob eximiam vim exsiccandi, quâ pollent, sed etiam à tota substantia & occultâ proprietate prodesse, Authores sibi persuadent, & vulgò etiam ita receptum est; cui quoque non tantoperè repugno, præsertim cum *salinæ* sint substantiæ, à *salsedine maris* obortæ, quæ *salsedo* in *combustione* non perit: *Sericum autem crudum*, quod tàm variis *compositionibus & speciebus cordialibus* ubique commiscetur, cur illud adeò torqueri, summâque Vulcani violentiâ tractari debeat, quidque ita combustum efficere, aut in cordis affectibus propulsandis singulariter præstare possit, certò non satis adhuc videre, neu conjecturare possum. Cui voluntas erit superiores nostras *animadversiones super confectionem Alkermes* evolvere, is ibidem inveniet rationibus abundè demonstratum, *Sericum crudum*, etiam per se planè inutile & inefficax esse medicamentum, multò itaque inutilius erit, si combustum & in carbones conversum sit.

Plumbi ustionem dexteriorem à figulis addiscere oportebit, qui nullâ peregrinâ additione *liquefactum Plumbum* rudiculâ ferreâ tam diu hinc inde commovent, agitantque collocatum super ignem lentum, donec totaliter in *calcem* conversum sit, ulteriori ablutione non indigentem; Quæ ipsa *figulorum calcinatio* meo quidem judicio, *præscriptæ & cum sale perficiendæ ustioni* meritò præferenda est, eò quod & sine additione fiat, nec *edulcoratione aut ablutione*, utpotè, quæ nec ad hanc *Plumbi*, neque

neque ad alias *metallorum calces* præparandas, quicquam prodeſt, amplius opus habeat.

PULMONUM VULPIUM PRÆPARATIO.

Pulmo Vulpis recens, extractâ aſperâ arteriâ vino perquàm odoro, cui Hyſſopus & Scabioſa incocta fuerit, diligenter lavatur, lotus ſiccatur, ſiccatus Abſinthio, Marrubio, ac Hyſſopo involutus reponitur.

SANGUINIS HIRCI PRÆPARATIO.

Hircum mediocris ætatis domi per menſem alito, qui Pimpinellâ, Apio, Petroſelino, Leviſtico, Ericâ, Malvâ, & ſimilibus herbis diureticis nutriatur, hunc æſtatis principio Sole Cancrum ingrediente mactato, & ſanguinem, qui ex arteriis ejus defluxerit, vaſe mundo excipito, & abjectis partibus ichoroſis concreſcere ſinito, ac in grumos in furno reſiccato.

SCAMMONII PRÆPARATIO.

℞. Scammonii electi & lacteſcentis libras quatuor,
Succi Cydoniorum libras duas, & uncias duas,
Cort. Myrobalanorum citrinorum,
Maſtiches electæ ana uncias duas.

Myrobalani contuſi infundantur ſucco Cydoniorum loco calido, donec humorem imbibant: tum addatur Scammonium per ſe tritum in mortario, inuncto oleo Amygdalarum dulcium, fiant Trochiſci, ut artis eſt. Scammonium ſic præparatum Diagrydium vocatur.

SCORIÆ FERRI PRÆPARATIO.

Limatura ferri in aquam limpidiſſimam projecta manibus fricetur, & abluatur toties, donec ſorditiem depoſuerit: huic deinde in vitream patinam inditæ affunde modicum aceti, ut id non emineat, ſed ſolùm limatura ex eo humectetur: hanc ſic diebus triginta macera, tandem tere & repone.

SCORPIONUM USTIO.

Idem proceſſus eſt, qui fuit in uſtione Hirundinum.

SCILLÆ PRÆPARATIO.

℞. Scillam recentem, hanc rejectis aridioribus tunicis extimis paſtâ panis involve, eamque in clibano ad panis ſufficientiam coque; exemptam cultro ligneo ſolido, aut ex oſſe parato in laminas diſſeca, quas filo trajice, ita ut una alteram non attingat, & loco ſicco appenſas exſicca.

SERICI CRUDI TORREFACTIO.

Folliculi Serici exemptis vermibus inciſi, in furno tepido ollæ novæ impoſiti ſiccantur, dum poſſint in mortario per trituram in pulverem redigi.

SPONGIARUM USTIO, VEL COMBUSTIO.

Fit ut Hirundinum.

SULPHURIS VIVI PRÆPARATIO.

℞. Pulveris Sulphuris vivi, quantum volueris, ſuperfunde vini albi, quantum ſatis, ſtent ita per diem & noctem, ſæpiùs movendo, deinde ſeparetur vinum per inclinationem, & ſic repetatur ſecundâ, & tertiâ vice. Tandem exiccetur & ſervetur uſui.

TEREBINTHINÆ COCTIO, VEL COQUENDÆ MODUS.

Terebinthinæ libra una coquitur in libris viginti quatuor aquæ, donec odorem amittat, & inſpiſſetur, adeò ut refrigerata digitis in pulverem teri queat, ac vitri modo diſſiliat.

TUTIÆ CALCINATIO, ET PRÆPARATIO.

Tutia Arabum ſeu Græcorum Cadmia, Botryites Dioſcorid. aliquoties vel ad minimum ter in crucibulo candefiat, deinde ſingulis vicibus aquâ Roſarum extinguatur,

tur, tunc demum trita lævigetur in marmore. Alii sic præparatam linteo includunt, & in vase aquâ clarâ pleno hinc inde agitant, ut tenuior ac melior ejus pars in aquam effluat, crassiore in linteolo relictâ. Inde cum resederit, aquam auferunt, ac supra Porphyritem ex aqua Rosacea molunt, tandemque in pastillos cogunt.

VESICARUM APRORUM PRÆPARATIO.

Vesicæ à pinguedine & membranulis optimè mundatæ, incidantur in minutissimas frustulas, macerentur in vino rubro per viginti quatuor horas: postea abjecto vino, exsiccentur vesicæ, & servetur pulvis ad usum.

VITRI USTIO VEL COMBUSTIO, ET PRÆPARATIO.

Accipe frustum Vitri clari subtiliter pulverisati ac cribrati, quod in ollula ferrea tamdiu ponatur super prunas, ut ferrum candescat, deinde extinguatur in acervo facto ex cinere stipitum fabarum. Quo facto iterum pulverisetur, & rursum ignitum in priore acervo extinguatur, idque toties repetatur, donec optimè in cinerem sit redactum.

Id apparet, quando non ampliùs resplendet, & inter digitos attritum non sit asperum, inque os sumptum dentibus non sonitum edat. Hic cinis vitri in marmore Porphyritico subtilissimè pulverisetur, & intra corpus ita utiliter usurpari potest.

Atque hunc modum comburendi Florentiæ & alibi observant. Avicenna alium tradit, quem Fallopius in libello de Metallis improbat.

UNGULÆ ALCIS PRÆPARATIO.

Idem parandi modus est, cum cranii humani præparatione.

Reliqua præparata sola ferè lævigatione ac triturâ perficiuntur: ut sunt

Blattæ Byzantiæ cum aqua Rosarum,
Corallii Albi cum aqua Rosar.
  Rubei cum aqua Rosar.
Lapidis Ætitis cum aqua Tormentillæ,
  Calaminaris cum aqua Rosar.
  Carneoli vel Sardæ cum aqua Rosarum,
  Chrysolithi cum aqua Rosar.
  Crystalli cum aqua Buglossi,
  Granati Or. cum aqua Rosarum,
  Hæmatitis cum aqua Bursæ pastoris,
  Hyacinthi cum aqua Rosar.
  Judaici cum aqua Saxifragiæ,
  Lyncis cum aqua Malvæ,
  Nephritici cum aqua Petroselini,
  Rubini cum aqua Rosar.
  Saphyri cum aqua Rosar.
  Smaragdi cum aqua Rosar.
  Topazii cum aqua Rosar.
Margaritarum Orientalium cum aqua Rosarum,
Matris Perlarum cum aqua Rosar.
Oculorum Cancri cum aqua Fragor.
Ovorum putaminum ustorum cum aqua Linariæ,
Succini albi cum aqua Betonicæ.

Sunt & alia quædam, eaque complura, quæ cuivis pro cujuslibet libitu ac voluntate & præparantur, & præparata prostant, utpote argilla fornacum, exuvia Colubri, rubrica fabrilis lævigata, sanguis Taxi seu Melis, cruor Agni, cinis Rubetæ, & his similia.

Horum aliqua ustionem requirunt, ut metallica, nonnulla tosturâ exigunt, ut mineralia pleraque, alia nutritionem postulant, ut Sarcocolla, Gypsum, ac Alcohol Nihili. His sola trituratio sufficit, illis infusio noxam adimit, eaque medicamentorum compositionibus idonea reddit. Pleraque verò repurgatione indigent, ac sitûs depositione meliorantur. Nec desunt, quibus depuratio per quietem seu residentiam facta vim addat.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM PULMONUM VULPIUM. & Reliquas omnes, quæ adhuc supersunt hujus classis præparationes.

Vulpium pulmones in modum *hepatis Lupi* præparare & exsiccare convenit, quos & aliis *decoctionibus vel extractis, pulmonibus* & pectori appropriatis, utpote *decoctis Pulmonariæ, Veronicæ, &c. Essentiâ Croci, Myrrhæ*

ci Myrrhæ & similibus imbuere, & quasi condire non inconsultum erit.

Hirci sanguis præparatus à nonnullis, præsertim ab acutissimo Helmontio valdoperè in pleuritide commendatur, quam is sine venæ sectione curare asserit, paulò tamen aliter ejus præparationem instituit, uti ex sequentibus ipsius verbis formalibus videre est: *Hircum, inquit, suspendo cornibus, & crura posteriora ad cornua reflecto, testes abscindo, & recepto inde cruore exanguem dimitto pro lanione: Hic cruor siccatus est instar vitri difficillimæ triturationis, atque longissimè ab hircino sanguine Officinarum differens; Assumptus drachmæ pondere confestim sopit & curat pleuritidem absque sectione venæ, nec te deseret unquam;* hæc ille.

Scammonii præparatio præscripta vera & exquisita dici non potest, cùm additamenta stomachum duntaxat roborare, non verò *Scammonii* vim & violentiam directè infringere queant; convenit itaque paulò artificiosiùs correctionem ejus instituere, separando nimirum purum ab impuro, cum illud multis inutilibus scateat recrementis: Plura de hac in *sequenti Mantissa.*

Scoriæ Ferri præparatio jam paulo antè sub *præparatione Chalybis* indigitata est: *Chalybs* enim & *Ferrum* parùm admodum differunt, cum *Chalybs* nil aliud sit, quàm *Ferrum purissimum & optimum.*

De *ustione Scorpionum animadversiones superiores, de combustuione aliorũ animalium,* consuli possunt.

Scillæ præparatio Pharmacopœis notissima est, quâ tamen non abs re carere possemus, si *Scilla montana* solum sive *Hispanica*, aut in hortis cicurata ad nos deveheretur, usibusque applicaretur Medicis. Nam tanta mordacitate, exurenteq; malignitate non est prædita, quâ *Scillæ marinæ* sunt, quæ in littoribus maris Italiæ uberrimè crescunt; cùm & Galenus ipse *Scillam crudam non præparatam* usui Medicinæ destinârit. Siquidem hac præparatione quidem nihil efficitur aliud, quàm ut mordacitas *Scillæ* ex parte diminuatur, non verò totaliter tollatur. Secus enim viribus suis omnimodè privaretur.

De usu planè inutili *Serici crudi*, ejusq; ineptâ *torrefactione* in *animadversionibus confectionis Alkermes*, & paulò antecedentibus *Pilarum marinarum*, sufficienter disseruimus.

Sulphuris vivi præparationem quod attinet, illa quandoque necessaria non est, cùm *Sulphur dictum* nonnunquam tàm purum sit, & inveniatur, ut nullâ lotione indigeat, idipsum tamen, si impurum fuerit, qui vel *vino* vel *spiritu vini*, vel etiam *aceto* lavare voluerit, non tantoperè aberrabit: Solent etiam nonnulli *spiritum vini* vel *acetum destillatum* ab eo aliquoties abstrahere.

Terebinthinæ coctio mera est abstractio ipsius *spiritus*, vel *olei spirituosi*, quod patet ex *Terebinthinæ destillatione*: hæc enim si in vesica cuprea cum aqua, & non per se in cucurbita (quod meliùs) fiat, peractâ destillatione, tota *Terebinthina* cocta remanet in residuo, saltem *spiritu suo* & *oleo penetrantiori* orbata.

Tutiæ calcinatio prior, posteriori satis tædiosæ meritò præferenda est.

Vesicas aprorum non aliter quàm *jecur Lupi, aut aliorum animalium partes* in B. M. exsiccare commodè possumus, ut in pulverem facilè tundi & teri queant.

Vitri levidensem ac planè inutilem ustionem & præparationem ceu ineptissimam, omni jure explodimus, cùm tantas involvat absurditates; ut si quis accuratiori examini & judicio eam subjicere vellet, animumque haberet reprehendendi pronum, materiam sanè suppeditaret sufficientissimam, vel hanc aut aliam similem ex præmissis *præparationibus* nugacissimis, omni vulgo notissimâ & rusticanâ Philosophiâ carentibus, in volumen extendendi, & infinita absurda hinc deducendi, quæ indigna essent Philosopho naturali. Videant ergò, quàm turpiter se dent tales Philosophi putatitii & sermocinales, qui verâ Philosophiâ destituuntur, & in quantos ruant errores, ut non solùm illis, qui penitius naturam ejusque penetralia scrutantur, sed & rusticis ipsis, imò lippis & tonsoribus, nec non vetulis & anculis se deridendos propinent.

Vellem clarius constaret & sese explicuissent, cur tantoperè hoc medicamentū desideretur, aut ob quas eximias virtutes in officinis prostare debeat? Certò si quis peculiarem *vim Lithonthripticam* in eo sibi maginatur, is toto errat cœlo, nec si quæ aliquando exhibitione ejus est adversa (quod tamen sine periculo aut detrimento ægroti, licet illud protinus non senserit, exhiberi minimè potuit,) à vitro emanavit, sed potiùs è *sale stipitum Fabarum*, in quo talem vim sabulum & arenam pellendi inesse probè novi, ast ejus parandi ratio alio modo quærenda, non isto, quo medicamentum nullius virtutis, sed maximi detrimenti evadit: Verùm de hisce nugis satis, transeamus ad alia.

Ungulæ alcis parandi modus, si juxta *animadversiones nostras in præparationem cranii humani factas*, instituatur, minimè destructiorius est, quin insuper vires *ungulæ Alcis* intendat, & efficiat, quò faciliùs ejus rasura tandem in pulverem teri, & ægrotis commodè propinari possit.

Reliquorum tamen præparatorum, quæ solâ triturâ & lævigatione concinnantur, nonnulla haud difficulter sic lævigánda admitto, præsertim quæ molliora & friabilia sunt, nec *vitri* aut *Adamantis duritiem* æmulantur; è quorum numero sunt *Blattæ Byzantiæ*, *Corallia alba & rubra*, *lapides Calaminaris*, *Carneoli*, *Hæmatites*, *Judaicus*, *Margaritæ Orientales*, *Mater Perlarum*, *oculi Cancri*, *Succinum album* & his similia, maximè si lævigatio instituatur supra lapidem durissimum quantum fieri potest, de quo medicamento nihil accedat, aut quam minimùm communicetur, qualis *lapis Porphyrites* est, qui à plerisque ad hoc negotium expeti solet. Sunt enim res modo denominatæ facillimæ solutionis, & ab Archeo nostro innatoq; calore, si meliora nobis ex iis parata & in essentias redacta medicamenta non prostent, utcunque devinci & actuari possunt. *Aquæ* verò, quibus affusis res prædictæ studiosè præparari jubentur, necquicquam de virtutibus suis iis impertiri possunt, ob rationes sæpiùs, & paulò ante in *præparatione Magnetis* inculcatas. *Cæteri verò duriores lapides & Gemmæ*, qui quandam *vitri* & *Adamantis* similitudinem habent, difficillimæ sunt trituræ & lævigationis, multumq; laboris & temporis requirunt, antequam usui idonei reddantur, in qua diuturna præparatione, asperitate & duritie suâ, accedente præparantis nisu & compressione, profundè satis subjectum lapidem aggrediuntur, ejusque partes multas, præsertim si marmor aut alius paulò molliusculus lapis fuerit, abradunt: Quod Pharmacopœi probè advertunt, & cum fœnore, cùm post peractam præparationem, suos lapides duplo aut triplo, quoad pondus, auctos esse deprehendunt. Quare igitur prædictorum hanc rudem præparationem simpliciter admittere nequeam, tùm ex modo dictis, tùm ex iis, quæ in *animadversionibus classis undecimæ* nec non super *Emplastrum Opodeltoch*, ubi de *præparatione Magnetis* actum fuit, allata sunt, ubi opinionem meam rationibus & experientia fultam, breviter aperui, abundè patet, quo Lectorem ablego.

Cæterùm *lapis Ætites*, periapti instar, corpori prægnantis aut parturientis alligatus, supra renes, si fœtum diutius in utero materno continere, abortumque prohibere debeat, infra renes autem & cruribus, si partùm promovendi animus sit, multa præstat: Tritus verò vel in subtilissimum pulverem, additâ licet *Tormentillæ aquâ*, lævigando redactus, non est quod nobis de virtutibus dictis quicquam promittamus, nisi fortè vim adstrictivam, illi, taliter præparato, si intra corpus sumatur, attribuamus, idem judicium esto de plurimis aliis *lapidibus preciosis*; vis enim unita fortior dispersâ.

Quæ restant tandem *simplicia*, in ultima *hujus classis additâ animadversione* denominata, qualiter illa paranda sunt, si *præparationem* aut sui meliorationem exigant, illa haud difficulter ex antecedentibus nostris *animadversionibus* peti possunt: Et sic huic *ultimæ classi* plurimis inutilibus & destructivis *præparationibus* rerum refertæ, colophonem imponimus.

MANTIS-

MANTISSA HERMETICA.

PRAEFATIO.

CUm Mantissa hæc *de medicamentis chymicè præparatis agat, incumberet nobis, antequam examen ipsorum aggrederemur, de præstantia eorundem & eximiis virtutibus, queîs præ aliis medicamentis, more Galenico, id est, rudi elaboratis, eminent, nonnulla in medium proferre; Verùm ut scriptionis operam compendifaciamus, cùm plures, tùm antiquiores, tùm recentiores Medici abundè hac de re, satisq́; celebriter locuti sint, silentio ea transilio, neque etiam hîc opus esse arbitror suspensâ hederâ; Solummodò de* difficultate artis Chymicæ *hîc in vestibulo* hujus Mantissæ *paucis agere decrevi, cùm nonnulli sint, qui adeò facilem ipsam esse autumant, ut vel sex mensium spatio, & alii (quod maximè miror,) intra decursum sex septemvè septimanarum, quantum Medico* de Chymia *necessarium sit, integrè addisci posse, audacter asserere non vereantur. Ast Lector benevole, si* animadversiones nostras super antecedentem Pharmacopœiā Galenicam, *nunc demùm (sit gratia Superis,) ad umbilicum perductam, pensiculatè pervolveris, & seriò tecum ruminaveris, reipsâ deprehendes,* artem Pharmaceuticam *utpotè arduam, licet* Chymiâ *inferiorem, non immatura judicia aut rusticos exposcere labores: ita* Chymiam *esse artem uti nobilissimam, & Medico scitu summè necessariam, sic difficillimam, & includere universam Philosophiam practicam: Ut igitur illi, qui ipsam exactè callere, ejusq́; penetralia pervestigare velit, non septimana una aut altera, non menses aliquot nec annus integer, imò nec omnes suæ vitæ dies sufficient. Neque enim quilibet, qui perdius & pernox carbones manu versat, fornaces artificiosè exstruere novit, aut aquas destillare addidicit, illicò veri Chymici, & ab Hermete nobile nomen habere meretur; neutiquam sanè, sed is duntaxat, qui arcem hujus artis penitius pervasit, & jugiter ac indefessis laboribus in arcanis & multifariis ejus operationibus, se solertē dedit. Tantis me herclè* Chymia *sive* Spagyria *difficultatibus referta est, ut pauci admodum inter tot millia hominum, quorū alii nobilitate ejus, alii autem cupidine lucri allecti, à tot annis in illa indesinenter periculum fecère, culmen ipsius attigerint; Nimirùm deludimur hinc inde, tot tamque variis plurium Chymicorum scriptis, mendis & mendaciis plenis, eorundem (uti vocant,) processibus ferè infinitis, nec tamen prius nos deceptos esse persentimus, quàm ubi oleum (quod dicitur,) & operam perdidimus; id est, ubi vanis nostris laboribus, nullâ ratione ducti, sed magnâ duntaxat quorundam authoritate suffulti, rem, quam præ manibus habuimus, pertractatam totaliter destruxerimus; quam tamen, si rectam rationem ducem secuti essemus, aut si, quid in re quaque reconditum, quidvè illi familiare vel adversum esset, satis nobis innotesceret, facilè servare potuisse-*

potuissemus. Et si tantum tria illa Regna, *circa quæ Chymia utplurimùm occupata est,* (*omissis elementis & eorum contentis,*) *ac inter hæc maximè* Minerale *paululum percurramus, quanti, DEUS bone! non impenduntur labores, quanti sumptus, ad famosum illud* Aurum potabile *acquirendum? quot modis* Aurum *calcinatur, solvitur, extrahitur, coquitur, digeritur, & nescio quàm diversimodè exagitatur; ubi autem cunctis hisce laboribus impensis, tandem exactè* Aurum nostrum potabile *ad examen revocamus, quid quæso aliud impetravimus, quàm* Aurum solutum, *vel in formam liquoris aut pulveris, exiguo temporis momento & levissimâ operâ ad pristinam suam formam crudam & metallicam reducibile, quale, & vel majoribus adhuc virtutibus præditum, unius diei decursu commodè perficere potuissemus, & longè minori labore, & paucioribus expensis.* Mineralia itidem, *postquam illa satis diu sub tortura detinemus, curiosis & argutis nostris laboribus pejora sæpenumerò efficimus, quàm extitêre cruda: Exemplo sit* Antimonium, *cujus, dum crudum est,* integra libra in aqua simplici *cocta & pota, nullam prorsus molestiam vel vomitum procreat; è contra verò, si in* Flores, Crocum, Mercurium vitæ, aut Vitrum *conversum fuerit, quantò cum stupore & violentia operatur? quàm dira sæpenumerò & atrocia excitat Symptomata? & sic de innumeris penè aliis. Neque in* Regno Animali & Vegetabili *aliter se res habet: dum enim ex ipsis modò* Salia, Tincturas, Aquas destillatas, Magisteria *& similia parare satagimus, quoties alienis menstruis permixta, Naturam sive virtutes eorum nativas invertimus? quoties ipsorum plurima artificiosis nostris calcinationibus, radicali humiditate expulsâ, totaliter destruimus, relictâ cadaverosâ terrâ? Proh! quantos, præter enumeratos, ubi ex diversis* Salibus, Spiritibus mineralibus, Essentiis, Oleis destillatis, *& similibus invicem maritatis artificiosas mixturas construere nobis præsumimus, non rarò committimus errores? Et hæc omnia sub prætextu artificii spagyrici. Cujus rei causa reverà nulla alia est, quàm quòd vel Naturã ignoremus, ipsamq́ in operationibus suis non imitemur, quæ simplicissima est, & propterea simpliciter vult tractari; vel etiam, quòd* universale illud solvens *nos lateat, quo omnia corpora naturalia in suum primigenium esse, servatâ seminum potestate, solvuntur: Hoc dum destituimur, arduum & difficillimum est conjecturare, quid unaquæque res pati possit, quidq́ ferrè recuset: Itaque quicunque inter veros Chymicos, & genuinos Hermetis filios nomen suum profiteri amat, necessum habet, ut minutissima quæq́ pervestiget, & ad singula curioso oculo attentus sit, si quid boni efficere, nec in cassum laborare velit. Hanc* Chymiæ *summam difficultatem ubi intimiùs considero, vix ac ne vix quidem animum meum eò disponere possum, ut* hanc Mantissam, *licet communissima saltem & officinalia, ubivis etiam in* tyrociniis Chymicis *obvia contineat, corrigendam ad manus sumam: Novi enim, quàm* vera Chymia *reconditæ literaturæ, acuti judicii, & in multifariis laboribus Hermeticis exercitatum virum & Philosophum requirat. Nihilominùs, cùm à quamplurimis solicitatus & quasi impulsus fuerim, ne & huic parti laborem meum derogarem, inter quos potissimus fuit Excellentissimus & Experientissimus Dn. Henricus Custerus M. D. Celeberrimus, qui in his* meis animadversionibus *elimandis ingenuè mihi adstitit, & ne commodum, quod forsitan ex* compositionum Chymicarum, *quæ hæc* Mantissa *complectitur, accuratâ ventilatione & emendatione, in plures Chymiæ amantes redundare posset, in me claudi paterer, quantum experientiâ & improbis laboribus comprobavi, neminem celabo. Pauca insuper duntaxat (non enim aliter in præsens fert mei instituti ratio;) adjiciam, eaq́ selectiora & experta. Plura qui desiderat, consulat Clarissimum Schrôderum & Sollertissimum Glauberum; Ast nec illos inconsideratè & illotis manibus ut adeat, suadeo, sed rectâ rationis & judicii lance trutinet omnia & expendat probè, quid Naturæ possibile sit, quidq́ ferre recuset! In quem finem* animadversiones subsequentes *adjungam, quæ veluti censores sint earum, quarum in* hac Mantissa *fit mentio præparationum, & ad altiora manuductores.*

SPIRITUS SIMPLICES.

SPIRITUS ABSINTHII.

℞. Absinthii vulgaris, quantum placet, superinfunde Spiritûs vini tantundem, ut digiti unius latitudine supernatet, macerentur per octiduum, deinde per balneum Mariæ, Spiritus lege artis evocetur.

Hoc etiam modo parantur:
Spiritus Cardui Benedicti,
Chamomillæ Romanæ,
Liliorum convallium,
Melissæ,
Veronicæ.

SPIRITUS ANISI.

℞. Seminis Anisi benè contusi libram semis,
Spiritus vini simplicis mensuram unam.
Macerentur per octiduum, & per balneum Mariæ Spiritus eliciatur.

Ita etiam fiunt:
Spiritus Carui,
Cerasorum Fœniculatus,
Fœniculi.

SPIRITUS CERASORUM NIGRORUM.

℞. Cerasorum nigrorum quantum vis, contundantur, & ponantur in vase ligneo, in eoque maneant usque ad fermentationem, deinde per vesicam destillentur, & exibit Spiritus. Hac ratione destillantur:
Spiritus Cydoniorum,
Ebuli ex baccis,
Fragorum,
Juniperi ex baccis,
Sambuci ex baccis.

Omnes & singuli modò dicti Spiritus, simpliciorum sive Vegetabilium virtutes & qualitates in se continent, ex quibus destillati fuêre.

SPIRITUS ROSARUM.

℞. Rosarum fragrantium tempore sicco collectarum, quantum libet, contundantur, & in vase vitreo vel ligneo compressæ, reponantur in cellam, deinde cum sale vel pauculo fermenti fiat stratum super stratum, destillentur per vesicam, destillata aqua novis rosis fermentatis affundatur & destilletur, donec perfectum Spiritum habueris.

Proprietate suâ specificâ cor recreat, in omnibus ejus infirmitatibus singulare robur conciliat, odore & fragrantiâ vires reficit. Extra etiam ad virium debilitatem arteriis applicatur.

SPIRITUS SALIS.

℞. Salis communis, quantum lubet, solve & coagula, solutum cum terræ figulinæ siccæ pondere æquali commisce, pastillos forma, exsiccatos retortæ inde, destilla usque dum nihil ampliùs egrediatur Spirituum.

Omni putredini resistit, hepatis & lienis obstructionibus prodest, renes & vesicam expurgat, hydropicis inprimis singulare remedium præbet.

SPIRITUS SALIS NITRI.

℞. Salis Petræ sive Nitri libram unam,
Boli communis vel terræ figulinæ libras tres.
Destillentur per retortam igne reverberii, spatio duodecim horarum, & habebis Spiritum rubicundum.

Pro contemperando æstu febrili, restinguendâ siti, prohibendâ anginâ, & mitigandâ colicâ commodissimè usurpatur.

SPIRITUS SULPHURIS.

Ponatur sub campana vitrea vas aliquod terreum cum sulphure, quod accendatur: ita verò vas subjectum ad campanam applicetur, ne fumi egredientes flammam suffocent, sed ut liberè ascendentes in liquores coagulentur, qui in scutellam appositam destillentur.

Easdem ferè qualitates cum Spiritu Vitrioli obtinet, proinde iisdem etiam affectibus curandis conducit.

SPIRI-

SPIRITUS TARTARI.

℞. Tartari albi puri libras quinque. Pone in retortam vitream, eique in ignem cinerum vel potiùs arenæ collocatæ, recipientem satis capacem adapta, & luta, dato igne per gradus, primò Spiritus egreditur, postea oleum fœtidum, quæ rectificari debent.

Est egregium aperiens, unde in menstruis retentis, paralysi, ictero, pleuritide, hydrope, mira præstat.

SPIRITUS VITRIOLI.

℞. Vitrioli purificati libras sex.

Injiciantur retortæ benè lutatæ, huic aptetur recipiens amplum, commissuris benè clausis, accendatur ignis gradatim, & post tres ferè horas phlegma stillare incipit, hinc ignis paulatim augeatur, circiter horam septimam albis spiritibus apparentibus iterum augeatur ignis, & ita continuetur per integrum diem: tandem detur maximus ignis, & continuetur labor in diem tertium, refrigeratis omnibus, rectificetur Spiritus, quod clarum est per cineres destilletur, & exibit Spiritus clarus & albus.

In variis febrium generibus summæ utilitatis est Spiritus Vitrioli: humorum enim putredini resistit, eorumq́ incendium prohibet, vitiosos corrigit, phlegma consumit, per urinas & poros cutaneos operatur.

ANIMADVERSIONES SPIRITUS SIMPLICES OMNES CONCERNENTES.

Legitimi & secundum *artem Spagyricam* præparati *Spiritus*, qui ab aliquo subjecto, sive illud *Vegetabile* sit, sive *Minerale* aut *Animale*, denominationem sortiuntur, ex eo solo & unico constare solent & debent, utpotè *Spiritus Absinthii*, ex solo *Absinthio*, *Liliorum convallium*, *ex Liliis convallium*, *&c.* Qui autem primùm præscribitur in hac *Mantissa Absinthii Spiritus*, non tàm *Absinthii*, quàm *Spiritus vini Absinthites* dici meretur; cui propterea simplicem *infusionem Absinthii Spiritu vini* factam haud iniquè prætero, utpotè quæ ipsâ *Essentiâ Absinthii* imbuta est, nec minori, sed majori potiùs efficaciâ pollet, quàm *Spiritus vini*, unà cum partibus *Absinthii* subtilioribus duntaxat ac volatilioribus, per Alembicum prolectus, relictis in residuo virtutibus ejusdem potioribus. Si quis autem nobiliores *Essentias ex Absinthio*, *Chamomillâ*, *Melissâ* aliisvé similibus *herbis* conficere satagit, is rem paulò aliter aggrediatur ac procedat hunc in modum. Nimirùm,

Essentia Absinthii.

℞. *Absinthii recentis magnam quantitatem.*

Quod contusum aut concisum perfunde paucâ *aquâ simplici calenti*, addito *tantillo fermenti* vel *Sacchari*, fiatque maceratio loco tepido, quousque *Spiritus* odore percipiatur, aut veluti nares feriat; Tum demùm destilletur in cucurbita vitrea vel vesica cuprea: *Prolecta aqua spirituosa* aliquoties rectificetur, quousque acquiratur *Spiritus Absinthii fortis & ardens.*

Jam

℞. *Hujus Spiritûs veri Absinthii & fortis e. g. libram unam.*
Olei Absinthii destillati q. s. sive quantum prædictus Spiritus dissolvere potest, scil. drachmas duas plùs minusvé.
Extracti Absinthii spissi, separatim Spiritu vini parati drachmas duas, vel drachmas tres aut unciam semis.
Salis ejusdem in aqua propriæ etiam s. q. saltem resoluti drachmas duas, drachmas tres, vel unciam semis.

Commixta digerantur aliquandiu donec probè uniantur, filtretur postea *Essentia*, usuique asservetur.

Qui alias ex *herbis similibus Essentias* exoptat, ipse imitari poterit modum, quem indigitat *Experient. Glauberus tract. 1. sui primi Furni philosophici.*

Spiritus Anisi, qui potius *Spiritus vini Anisatus* dici meretur, à præcedenti *Spiritu vini Absinthite*, quoad præparandi modum, nil quicquam differt, nec ullum in se continet artificium Hermeticum, quem ipsum itaque ut elegantiorem & efficaciorem tibi compares, cujusque *unica drachma plus* præstet, quàm *uncia integra* aut amplius præscripti & vulgari modo parati *Spiritûs Anisati*, taliter procede.

Essentia Anisi.

℞. *Spiritûs vini rectificati libras tres vel libras quatuor*,
Sem. Anisi libram semis.

Fiat infusio, & post digestionem unius alteriusvè diei instituatur destillatio; *Spiritui Anisato prolecto* adde

Olei Anisi destill. quantum is imbibere aut dissolvere potest,
Extracti Anisi recent. unciam semis vel unciam unam,
Salis Anisi puri seorsim in aquæ Anisi s. q. saltem resoluti unciam unam.

Misceantur & digerantur aliquandiu, donec cuncta benè unita sint, filtretur tandem *Essentia*, usuique asservetur. Idem processus esto *Spiritûs vel Essentiæ Carui*, *Fœniculi* & similium seminum.

Ex *Cerasis*, *Fragis*, *Baccis Juniperi*, *Sambuci & Ebuli*, *Spiritus ardentes*, mediante fermentatione & reiteratâ rectificatione, facilè parantur. Ita etiam ex *Rosis* aliisque *herbis & floribus*, per fermentationem reiteratamque destillationem & rectificationem *Spiritus ardentes* elici possunt. Observandum autem, quod *herbæ & flores* longè minorem præbeant *Spiritus* quantitatem, quàm fructus, utpotè *Cerasa*, *Juniperibaccæ*, *&c.* ideòque qui ex ipsis *Spiritus ardentes* elicere satagit, largam sibi *herbarum & florum* procuret copiam, nisi in vanum laborare velit.

Ardentes Spiritus varii.

Flores & herbæ minorem Spirituum quantitatem præbent quàm fructus.

Quantâ cum difficultate *Spiritus Salis* genuini aliqua copia vel quantitas acquiratur, de hoc non satis querelarum est, non modò apud Pharmacopœos, sed ipsos etiam Chymicos, eosque qui in ejusmodi *Spirituum destillationibus* ex professo & unicè occupati sunt: Hinc adeò fit, quod dictus Spiritus Salis, raro purus, & aliis, (maximè verò *Spiritu Nitri*,) non adulteratus divendatur, ut ita nullus, nisi qui ipsus illum destillaverit, de legitimo & vero *Salis Spiritu* certus esse possit. Causam hujus mali, aut difficilis destillationis nemo adhuc detexit, aut assignare potuit, quam tamen ipsa natura nobis patefacit: Etenim quis non videt, si *Spiritus Salis*, *Vitrioli* aut similes *Spiritus acidi & corrosivi*, super *arenam*, *lateres* aut *terram figulinam siccam* vel *bolum* fundantur, (uti non raro ex incuria, & eorum transvasatione contingit,) quod fermententur veluti & ebulliant, inq; res prædictas agant, & agendo vicissim patiantur, imò totaliter destruantur, ac in aliud ens convertantur, non secus, ac si pro solutione rerum aliarum mineralium & metallicarum adhibiti essent? Si hoc evenit jam paratis aut *destillatis Spiritibus*, quid obstat dic amabo, quin etiam in ipsa destillatione *Spiritus salis egredientes & fervidi*, *terram figulinam* statim, cui impactum est *Sal*, aggrediantur, corrodant & ita se reciprocè destruant, ut exigua portio *Spiritûs*, eaque tota phlegmatica vel aquosa transeat? Objiciet autem quispiam, quod *Spiritus Nitri* æquè acidus sit ac *Spiritus Salis*: *Nitrum* autem utplurimùm *terræ figulinæ* etiam commisceatur, in globulos efformetur, aut *bolus* illi addatur *siccus* pro destillatione, nihilominus *Spiritum* emittat *acidissimum* & *corrosivum*; Ergò. Respondeo concedendo, quod *Spiritus Nitri* acidissimus sit; imò magis corrosivus quàm *Spiritus Salis*, multò etiam majorem copiam *Spirituum corrosivorum* suppeditet *Nitrum* quam *Sal*, hinc etiam fit, quod non tota quantitas *Spiritûs Nitri* in adjectam *terram figulinam* agere & se mutuo destruere valeat, sed tantùm secundum proportionem *adjectæ terræ* variat eorum actio & reactio; quò enim plus *terræ* illi addi-

Spiritus Salis destillatio cur difficilis.

deris, eò minus etiam *Spiritûs Nitri* adipisceris; è contra si *Alumen ustum*, aut simile quid, in quod *Spiritus dicti* agere non possint, illi debitè & dextrè adjunxeris, longè majorem copiam *Spirituum* prolicies, quàm si *terram figulinam* addidisses. Secundò non omnes res vel cuncta *Mineralia* aut *Metalla* corrodit aut dissolvit *Nitri Spiritus*, utpotè *Aurum*, *Antimonium crudum*, *Sulphur*, *&c.* quæ tamen *Spiritus Salis*, licet mitior sit illo, attingit: Sic etiam *Bolum* aut *terram figulinam*, item *sigillatam*, quæ utplurimùm semine Auri prægnantia sunt, proprietate suâ *Spiritus Salis* citiùs aggreditur, quàm *Nitri*. Patet ergò, quod præposterè *argilla* vel *terra figulina Sali* & similibus rebus, *Nitro* etiam jungatur, pro destillatione ipsorum *Spirituum*. Ipsa quoque *sublimatio Mercurii aut Argenti vivi* peragenda cum *Sale* & *Vitriolo*, id luculentissimè demonstrat, ubi *Spiritus omnes Salis & Vitrioli* in ipsa sublimatione *Mercurium* dissolvunt, & in duram ac solidam compagem (quod sine additione illorum fieri non posset,) transfigurant; de *Spiritibus* autem dictorum, *Vitrioli* & *Salis*, nequicquam transit aut prolicitur. Propterea hanc cantilenam, quam omnia *tyrocinia Chymica* in destillatione horum *Spirituum* modulantur, cum plurimis aliis indignis processibus & mendis, quibus illa utplurimum scatent, explodimus meritò. Qualiter autem *hi Spiritus* destillandi, vel potiùs quibus rebus pro destillatione permiscendi sunt, jam dum paulò ante dictum est; qui verò *Experientissimi Glauberi*, hujus & aliorum similium *Spirituum* destillandi modos, quos indigitat *in tract. 1. & 2. primi & secundi sui Furni philosophici* amplecti velit, illi non repugno, quin insuper moneo, ut *Spirituum præfatorum* virtutes discrepantes ac debitos diversosque utendi modos, ex solido ejus discursu, lectione diligenti colligat.

Mercurio in duram ac solidam compagem sublimatur beneficio Spirituum corrosivorum, Salis & Vitrioli vel Nitri.

Spiritus Tartari genuinus.

De *Spiritu Tartari* hoc quod moneam habeo, ut pro ejus destillatione, *Tartarus unicâ solutione* (quæ commodè spacio unius diei in vesica cuprea, exiguo cum labore & dispendio fieri poterit,) *& crystallisatione* purificetur. Ita enim *defecatus*, *& ab inhærentibus stipitibus liberatus Tartarus* destillationi commissus, non graveolentem, uti aliàs, sed fragrantem & insigniter penetrantem præbet *Spiritum*. Etenim *Tartarus crudus*, quàm purus etiam esse videatur, plurimis tamen rebus heterogeneis permixtus deprehenditur, à quibus demùm insignis ille fœtor oritur, propterea *vulgaris Spiritus Tartari*, ut in officinis prostat, quiq; à suo relicto *capite mortuo* non rectificatus, nec à suo abundante *phlegmate* liberatus fuerit, nullâ ratione pro puro puto *Tartari Spiritu*, sed mixto & inquinato haberi debet, ut inposterum non sit, quod miremur, ab eodem *Spiritu Tartari fœtido* sæpè contrarias operationes & pessimos quandoque suboriri effectus.

Spiritus Sulphuris.

Spiritus Sulphuris qualiter per campanam aut retortam, aliisque modis destillari possit, *videsis Clariss. Schröderum l. 3. c. 28. nec non Doctiss. Glaub. Tr. 2. Furni philosoph. f. 181.*

SPIRITUS COMPOSITI.

SPIRITUS CEPHALICUS.

℞. Flavedinis corticum Citrii pomi recentis,
Seminis Pæoniæ rec. excort. ana uncias quatuor,
Baccarum Juniperi maturarum,
Lauri decort. ana unc. duas,
Cinamomi acutissimi uncias tres,
Ligni Aloës optimi,
Dictamni albi,
Caryophyllorum ana unciam unam,
Nucis Moschatæ,
Macis,
Galangæ minoris,
Costi albi aromatici ana unciam semis,

Santali

Santali citrini odoratissimi,
Cardamomi minoris,
Piperis albi ana drachmas tres,
Longi drachmam unam.

Macerentur cum libris quatuor Spiritûs vini optimè rectificati, stent in infusione per decendium. Insuper

℞. Menthæ crispæ,
Lavendulæ,
Pulegii,
Nepetæ,
Salviæ nobilis,
Fœniculi,
Melissæ ana uncias tres.

Infundantur cum vini Malvatici optimi libris quinq; , stent per sex dies, postea destillentur, destillatum addatur priori spiritui colato, & simul mixtis dissolve Sacchari Candi albissimi libram unam: colentur omnia iterum, additâ in fine Croci Orientalis drachmâ unâ, Ambræ electæ granis quindecim, & Moschi finissimi scrupulo semis in sindone tenui ligatorum: Servetur usui.

Cerebrum & omnes ejus functiones mirè corroborat, catarrhos discutit, præservat ab apoplexia, epilepsia, lethargo; utilis etiam est in syncope, cordis palpitatione, consumit pituitam in ventriculo & intestinis: omnibus denique à frigiditate ortum ducentibus morbis magnoperè conducit.

Accuratam hanc Spiritûs Cephalici descriptionem, Dispensatorio nostro adjungere placuit Viro Clarissimo D. D. Andreæ Layo, Collegæ nobis plurimùm dilecto.

SPIRITUS EUPHRASIÆ MINDERERI.

℞. Spiritus Cerasorum nigrorum libram unam,
Aquæ Hirundinum compositæ majoris uncias sex,
Doronici veri,
Cassiæ ligneæ veræ,
Amomi veri,
Radicis Valerianæ,
Chelidoniæ ana drachm. duas,
Mari veri,
Fol. Rutæ ana drachmam unam,
Florum Euphrasiæ selectissimorum siccorum unciam unam semis, vel recentium, quantum potest infundi.

Infundantur per noctem in liquoribus his, vase benè perlutato, manè per Balneum Mariæ destillentur leni igne, iste Spiritus reservetur in vitro.

Visionem reparat hic Spiritus, cum Spiritus visivos reficiat, cerebri frigiditatem corrigat, Spiritus in eo mundet & clarificet, in scotomia & vertigine optimè proficiens.

SPIRITUS DIATRION.

℞. Spiritus Theriacalis Camphorati uncias quinque,
Tartari rectificati uncias tres,
Vitrioli rectificati unc. unam.
Misce:

Digerantur in Phiola hermeticè sigillata per tres septimanas.

Nobilissimum medicamentum ad plurimos morbos, ad omnes obstructiones viscerum reserandas, ad pleuritidem, ad menstrua, uterum calefaciendum, ad venena, & malignam materiam in febribus per sudorem discutiendam existit.

SPIRITUS DIAPENTE.

℞. Elixir proprietatis Paracelsi unciam unam,
Spiritus Theriacalis Camphorati drachmam unam semis,
Vitrioli rectificati drach. unâ,
Tartari rectificati scrup. duos,
Salis rectificati, in quo folia auri n. x. soluta sint, drach. unâ.

Omnia simul misceantur & digerantur per quatuordecim dies, & reserventur usui.

In affectibus ventriculi & capitis multum valet, humores ventriculi vitiosos educit, siccat & mundificat, urinam provocat, & per emunctoria cutis corporis habitum repurgat.

SPIRITUS THERIACALIS CAMPHORATUS.

℞. Spiritûs vini optimè rectificati, & ab omni phlegmate depurati uncias decem,

Theriacæ Andromachi veteris uncias quinque,
Myrrhæ rubræ uncias duas semis,
Croci Austriaci unciam semis,

Inditis omnibus cucurbitæ vitreæ, impositoque Alembico cœco & juncturis optimè clausis, ne quidpiam expiret, stent in infusione per octiduum in loco calido. Postea imposito Alembico rostrato, in cujus limbo vel rostro ponantur Camphoræ drachmæ duæ, fiat in balneo Mariæ lentissimo igne destillatio, ut vix trium vel quatuor dierum spatio totum extillet. Tandem, cessante destillatione calor augeatur ad ebullitionem aquæ in balneo Mariæ. Hac finitâ destillatione, destillatum fecibus iterũ affunde, juncturis clausis digere per triduum, postea in balneo Mariæ destilla, ut prius. Denique destillatum iterum fecibus redde, digere per triduum, & destilla per cineres lentissimo igne, usque ad siccitatem: juncturis semper exquisitè clausis.

Egregiè ad sudores eliciendos in peste, ictero, febribus lentis, quartanâ & similibus confert, penetrat nervos, musculos, & quicquid noxium reperit, corrigit atque expellit.

SPIRITUS VITRIOLI CORDIALIS ANGELI SALÆ.

℞. Ossis Cervini mense Junio recenter albissimè calcinati uncias sex,
Spiritus Vitrioli acidi uncias octo.

Immitte in calcinationem & arescet, ita ut in pulverem possis redigere, stent ita ad decem dies, deinde per retortam magnam destillentur, & liquor elicitus servetur.

Cordiale præstantissimum, febribus item omnibus salubre medicamentum, contra putredines imprimis salutare.

ANIMADVERSIONES IN SPIRITUS COMPOSITOS OMNES.

Spiritus Cephalicus si debitè & dextrè paretur, inque *Essentiam* redigatur, non exiguas in confortando *cerebro* obtinebit virtutes; Proinde posthabito modo præscripto, utpotè qui ratione prioris infusionis & extractionis ex parte insufficiens est, sequenti ratione etiam præparationem instituamus.

Essentia Cephalica.

℞. *Flavedinis corticum Pomorum Citriorum recentium,*
Sem. Pæoniæ recent excort. ana uncias quatuor,
Baccar. Juniperi maturarum,
Lauri decorticatarum ana uncias duas,
Cinamomi acutissimi uncias tres,
Ligni Aloës opt.
Dictamni albi,
Caryophyllorum ana unciam unam,
Nucis Moschat.
Macis,
Galangæ minoris,
Costi albi aromatici ana unciam semis,
Santali citrini odoratiss.
Cardamomi,
Piperis albi ana drachmas tres,
longi drachmam unam,
Spiritus vini optimè rectificati libras quatuor.

Species omnes crassiusculè contusæ macerentur in dicto *Spiritu vini* per octiduum, postea in M.B. destillentur usque ad siccitatem *specierum*, rostro Alembici vel capitelli impositis nodulo inclusis,

Ambra

Ambræ gryſeæ gr. quindecim,
Moſchi ℈ß,
Croci Auſtriaci drachmâ unâ.

Spiritus fragrantiſſimus interim aſſervetur.

Ex reſiduis *ſpeciebus* ope *Spiritûs vini recentis ſ. q.* affuſi fiat more communi *Extractum*, iteratâ *Spiritûs vini* affuſione, filtratione, ejusdemque abſtractione in M.B. ad conſiſtentiam debitam, quod ſuperiori *ſpiritui deſtillato* jungatur.

Jam demùm

℞. *Menthæ criſpæ,*
Lavendulæ florum,
Pulegii,
Nepetæ,
Salviæ Nobilis,
Fœniculi,
Meliſſæ ana recentium uncias tres.

Conciſa infundantur in *vini Malvatici libris quatuor*, & peractâ unius ſeptimanæ digeſtione, deſtillentur in M. B. ad ſiccitatem, immiſſo ſimiliter roſtro capitelli eodem ſacculo, cui *Moſchus, Ambra* & *Crocus* incluſa, & jam ſemel in ſuperiori deſtillatione extracta ſunt: *Aqua prolecta fragrans & ſpirituoſa* ſuperiori *Eſſentiæ* addatur, quæ ſimul aliquandiu leniſſimo calore circulentur: Tandem *filtrata Eſſentia*, ceu nobiliſſima & efficaciſſima uſui aſſervetur; Quam ſi libuerit acuere *Spiritu Vitrioli Sulphureo volatili*, vel *Spiritu Veneris ex viridi Ære*, rem minimè pœnitendam efficies.

Spiritus ſive Eſſentia Euphraſiæ.

Spiritus Euphraſiæ Mindereri juxta modum in antecedentis *Eſſentiæ cephalicæ animadverſionibus* edoctum, etiam in *Eſſentiam* efficacem mutari poteſt, nimirùm

℞. *Doronici veri,*
Caſſiæ ligneæ veræ,
Amomi veri,
Rad. Valerianæ,
Chelidoniæ,
Mari veri,
Foliorum Rutæ ana drachmas duas,
Florum vel ſummit. Euphraſiæ uncias duas.

Inciſa & contuſa craſſiuſculè infundantur in

Spiritûs Ceraſorum nigr. librâ unâ.

Et peractâ digeſtione aliquali, deſtillentur in M. B. ad ſiccitatem *ſpecierum*. Ex *reſiduis ſpeciebus* conficiatur beneficio *Spiritus vini Extractum ſpiſſum*, quod *ſuperiori prolecto Spiritui* junctum, aliquandiu cùm ipſo digeratur, filtretur, & ultimò additis *aquæ vel Eſſentiæ Hirundinum compoſitæ*, in *animadverſionibus noſtris ſuper aquam hanc edoctæ, unciis ſex, Eſſentia* uſui ſeponatur.

Mixtura de tribus.

Inſignis Mixtura de tribus, ſeu *Spiritus Diatrion*, optimè etiam admixto *Spiritu Antimonii Tartariſato* (ex *cremore Tartari & Antimonio* parato,) confici poterit; Ac licet nonnihil de *Eſſentia Theriacali camphorata*, (quæ etiam ex *ſpiritu* in *Eſſentiam*, uti mox ſequetur, elaboranda eſt, & meritò loco *Spiritûs Theriacalis* huic *mixturæ* jungi poteſt;) præcipitetur, quod per filtrum ſeparandum eſt, nullam tamen hæc mixtura ſingularem virium jacturam exindè patietur, cùm nihilominùs potiores rerum extractarum Eſſentiæ ipſi imprægnatæ remaneant. Si qua etiam alicui alia, præſcriptæ non abſimilis, *compoſitio* arrideret, non inelegans foret ſequens.

Mixtura de tribus alia.

℞. *Spiritus Juniperi libram unam.*

Cui immerge

Myrrhæ rubræ unciam unam,
Camphoræ drachmas duas,
Croci Austriaci drachmas tres.

Digerantur aliquandiu loco calido; postea filtrentur, addendo *Spiritus Antimonii Tartarisati* superius denominati, vel etiam *Spiritûs ex Sulphure, Tartari cremore & Nitro uncias quatuor.* Quæ confusa invicem digerantur, & *Essentia Alexipharmaca* à residentia filtrata studiosè asservetur. Ad morbum verò comitialem sive epilepsiam pro puerulis fiat ejusmodi mixtura.

Mixtura de tribus, ex spiritibus mineralium.

℞. *Spiritûs Antimonii Tartarisati uncias duas,*
Veneris vel viridis Æris unciam unam,
Vitrioli volatilis sulphurei uncias tres.

Misceantur.

Spiritus Diapente.

In *Spiritu Diapente folia Auri* frustrà saltem adduntur, cum vix dimidium granum pondere adæquent, à quo hæc mixtura non singulares virtutes mutuari poterit; Addo, quod *Aurum* tàm crassè hoc modo resolutum pro usu interno nimis crudum & ineptum sit, ut hac ratione *folia Auri*, salvis hujus *Spiritûs* vel *mixturæ* viribus, commodè omitti possent. Cæterùm, *Spiritus Tartari*, ut antea monui, fit ex cremore vel Tartaro semel soluto colato & iterum crystallizato destillatus, & à suo cap. mortuo rectificatus & dephlegmatus. *Spiritum Theriacalem camphoratum* per infusionem parare satiùs esse puto, quàm per destillationem; ratio est, quòd peractâ destillatione, si modo præscripto conficiatur, potior pars in fundo remaneat, non solùm *Theriacæ* sed etiam *Myrrhæ & Croci.* Si itaque libuerit, fiat ejus præparatio in hunc modum, videlicet

Essentia Theriacalis camphorata.

℞. *Myrrhæ optimæ uncias duas semis,*
Croci Austr. unciam semis.

Quibus incisis & contusis affunde

Spiritûs vini rectificati uncias sex.

Digerantur aliquandiu: *Tinctura decantata* filtretur; postea ex residuo (*Myrrhâ* scil. & *Croco* jam semel extractis,) affuso recenti *vini Spiritu* paretur *Extractum*, quod ad justam consistentiam abstractum, *superiori Essentiæ* addatur. Tandem etiam

℞. *Theriacæ Andromachi uncias quinque,*

Cui superinfundantur

Spiritûs vini (vel Spiritûs Juniperi) unciæ quinque,

factâque digestione separetur *liquor*, qui, si possibile est, filtretur, & superiori *Essentiæ ex Myrrha & Croco* paratæ jungatur: Postea solvantur in *uncia una Spiritus vini rectificati, Camphoræ drachmæ duæ*, quæ similiter cum prioribus mixtis *Essentiis* uniantur. *Unitæ hæ Essentiæ omnes* lenissimo saltem calore vel tepore in vase optimè clauso & alto septimanâ unâ vel alterâ digerantur, factâque colaturâ & iteratâ filtratione, *Essentia* denique usui asservetur.

Spiritus Vitrioli cordialis Ang. Salæ.

Spiritum Vitrioli cordialem Angeli Salæ si penitiùs introspicio, nil quicquam cordialis in eo reperio; neque enim *Spiritus Vitrioli* ullas virtutes cordiales à *Cornu Cervi usto* contrahere potest, cùm illud (uti aliquoties in præcedentibus satis evidenter demonstratum est,) omnibus suis viribus in calcinatione orbatum sit; itaque quod ipsummet non habet, *Spiritui Vitrioli* communicare non poterit.

ELIXIR,

ELIXIR.

ELIXIR PURGANS PANCHYMAGOGUM.

℞. Rhabarbari electi unciam unam ſemis,
Spicæ Indicæ ſcrupulum unum ſemis,
Santalorum omnium ana drachmam unam.
Infunde in Spiritûs baccarum Juniperi unciis octo, digere & cola:
Deinde ℞. Agarici electi,
Cinamomi ana unciam unam,
Zingiberis ſcrupulos duos.
Infunde in Spiritûs Fœniculi unciis ſex,
Juniperi unciis quatuor.
Miſce, digere, cola. Ultimò recipe
Mechoacæ albæ uncias duas,
nigræ drachmas decem,
Turbith albi & gummoſi unciam unam ſemis,
Hermodactylorum præparatorum unciam unam,
Rad. Polypodii quercini,
Ari præparati,
Aſari ana drachmas tres,
Hellebori nigri præparati drachmas ſeptem,
Cortic. rad. Eſulæ præparat. drach. ſex,
Arantiorum,
Citri ana unciam ſemis,
Florum Violarum,
Borraginis,
Geniſtæ ana pugillum unum,
Foliorum Senæ ſine ſtipitibus,
Semin. Carthami excorticati ana unciam unam ſemis,
Ebuli contuſi drachmas tres,
Macis drachmam unam.
Inciſis omnibus & contuſis affunde Spiritûs Aniſi libras quatuor: Digerantur aliquandiu & colentur. Tandem omnes hos tres liquores commiſce, & aſſerva in vaſe vitreo optimè clauſo ad uſum.

FRo libitu dulcorari poteſt Julepo Roſarum, aut Sambucino & ſimilibus.

CUm Pharmacopœia Auguſtana certo liquore purgante careat, eandem Spiritu hoc cathartico, cacochymiæ univerſali evacuandæ ſingulariter accommodato, multóq; ſibi uſu probato, mactam voluit operis hujus Reviſor.

ELIXIR PESTILENTIALE CROLLII.

℞. Florum Sulphuris uncias tres.
Affunde olei Juniperini è baccis rectificati, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum,
Succini ab odoris vehementia liberati, quartam partem ad oleum Juniperi: ſtent in arena ſæpiùs movendo, ut flores lentè ſine aduſtione ſolvantur. Poſtea
℞. Theriacæ electæ libram unam.
Extrahe cum Spiritu vini optimo tincturam, quam à Spiritu vini ſeparatam ſeorſim ſerva:
Radicum Elenii,
Angelicæ,
Baccarum Juniperi contuſarum ana uncias tres.
Cum eodem Spiritu vini extrahe tincturam, quam in balneo ſeparatam, miſce cum tinctura Theriacæ, ac affunde oleum Juniperinum & Succini floribus Sulphuris imprægnatum, & per chartam bibulam priùs filtratum, omniaque circula lentiſſimo calore per dies quatuordecim.

PRæſentaneum eſt in peſte præſervativum, & curativum, ſi cum liquore appropriato maturè exhibeatur; morbis eodem modo epidemiis aliis certiſſimum præſtat auxilium.

ELIXIR PROPRIETATIS PARACELSI.

℞. Aloës,
Myrrhæ,
Croci ana quantum placet.
Pulveriſatis omnibus affunde tantum Spiritûs vini, ut leviter madefiant: poſtea affunde Spiritûs Sulphuris per campanam facti, quantum ad ſupereminentiam trium transverſim poſitorum digitorum ſufficit. Stent in digeſtione per octiduum, Spiritum tinctum decanta, & novum Spiritum affunde, iterum digere, donec Spi-

nec Spiritus colorem saturatè rubentem acquirat. Hunc ultimum Spiritum infunde in phiolam vitream, & cum eo argillâ benè commistâ forma globulos, quos in aëre siccatos retortæ include firmæ, quam aptato simul vase recipiente, in quod primum Spiritum tinctum priùs infuderis, in arena colloca, & igni forti destilla: Sic accipies tincturam pulchrè rubentem, quæ simul cum tincto Spiritu in receptaculi contento, in unum conjungitur, quam mixturam serva ad usum.

HOc nobile medicamentum à nobili Chymiatro D. D. Ioan Agricola hoc modo correctum, omnes infirmitates tàm calidas quàm frigidas occultâ quâdam proprietate curat. Sensus interiores & exteriores confortat, capitis infirmitatibus medetur, stomachum cum intestinis confortat, corroborat & exhilarat, catarrhosis & hecticis subvenit.

ELIXIR UTERINUM CROLLII.

℞. Castorii libram semis,
Croci uncias duas.

Extrahe tincturam cujusq; seorsim cum Spiritu vini, & separa Spiritum ad remanentiam extractorum, quibus mixtis adde

Extracti Artemisiæ uncias quatuor,
Salis matris Perlarum unciam unam,
Ol. destillatorum Anisi,
Angelicæ,
Succini ana drachmas duas.

Digerantur mixta omnia per octo dies.

AD varios uteri morbos, suffocationem minitantes mirum & verum præstat remedium; etiam menstruorum vitia corrigit & emendat.

ANIMADVERSIONES IN ELIXIRIA.

Elixir Panchymagogon purgans.

ELixireos Panchymagogi purgantis dosis, si illud juxta modum præscriptum conficiendum est, *ad uncias duas vel amplius* se extendet; si verò artificiosè & modo rationabili paretur, dosis ejus *unciam dimidiam vel drachmas sex* non transcendet. Igitur

℞. Cinamomi optimi unciam unam,
Zingiberis scrupulos duos,
Spicæ Indicæ drachmam semis,
Santalorum omnium ana drachmam unam,
Corticum Arantiorum,
Citri ana recent. unciam semis,
Macis drachmas duas,
Florum Violarum,
Borraginis,
Genistæ ana pugillum unum.

Quibus incisis & contusis superaffundantur

Spiritûs Juniperi rectif. unciæ sex,
Fœniculi rectif. unciæ tres,
Anisi rectif. libra una, unciæ tres,

& peractâ brevi digestione destillentur in M. B. ad siccitatem usque *Spiritus fragrans destillatus* studiosè interim asservetur, *speciebus, quæ à destillatione residuæ sunt*, abjectis. Postea

℞. Rhabarbari electi unciam unam semis,
Agarici electi unciam unam,
Mechoacæ albæ uncias duas,
nigræ drachmas decem,
Turbith albi & gummos. unciam unam semis,
Hermodactylorum unciam unam,
Rad. Polypodii quercini,
Ari,

Asari

Aſari ana drachmas tres,
Hellebori nigri drachmas ſeptem,
Cort. rad. Eſulæ præparat. drachmas ſex,
Foliorum Senæ ſine ſtip. unciam unam ſemis,
Semin. Ebuli drachmas tres.

Ex quibus omnibus inciſis & groſſo modo contuſis, fiat *cum Spiritu vini rectificato* iteratis affuſionibus (donec ſpecies totaliter extractæ ſint,) & abſtractione per M. B. *liquidioris conſiſtentiæ extractum*, cui *ſuperior deſtillatus Spiritus* ſuperaffundatur, & poſt unius alteriusvè diei digeſtionem & *extracti* ſolutionem, *Eſſentia* filtretur ; Si quid autem de *extracto* indiſſolutum remanſerit, perfundatur illud de novo *Spiritûs Juniperi, Aniſi & Fœniculi ana rectific. unciis duabus*, vel *Spiritûs vini ſimpl. unciis ſex*, & poſt brevem digeſtionem, ac totalem extracti tenuioris diſſolutionem ferè, fiat colatura, quæ *ſuperiori Eſſentiæ* commiſceatur : Quam, quotiescunque uſus poſtulat, cum *Syrupo* aliquo appropriato (utplurimùm refrigerante, ad contemperandum *Spiritum vini*, præſertim, ſi in regionibus calidioribus ejus uſus ſit:) edulcoratam propinare convenit; plùs enim ita operabitur, quàm ſi cum liquoribus aquoſis permixta adhibeatur, ratione *Turbith, Agarici, Mechoac. albæ & nigræ*, quæ *reſinoſum* præbent *extractum*, quod facilè ab *aqua* præcipitatur & coagulatur, *reſinæ* autem ſimiles indiſſolutæ intra corpus ſumptæ nil operantur.

Nota : Omiſi *ſemin Carthami* in hac *Eſſentia* vel *Elix.* ob unctuoſitatem ſuam, utpotè quâ duntaxat impediret, quò minus reliqua *Cathartica* exactè extrahi poſſent; unicuique tamen liberum erit illud vel addere vel omittere.

Elixir Peſtilentiale Crollii examin.

Elixir Peſtilentiale Crollii ſuis quoque non caret difficultatibus : Nam *extracta* à ſuis *Spiritibus vel menſtruis*, (uti Author hic jubet,) ſeparata, & *olea*, præſertim in majori paulò quantitate, ſe invicem non amplectuntur ; itaque ſi quid boni ex hac mixtura efficere velimus, neceſſum eſt, ut duntaxat *Eſſentias rectificatiſſimo vini Spiritu ex Theriacâ* ſeparatim, deinde etiam *ex radicibus Helenii, Angelicæ & baccis Juniperi* junctim conficiamus, de quibus *Eſſentiis* poſtea ſuperiori *Balſamo Sulphuris* tantum addatur, quantum ille diſſolvere aut amplecti poteſt ; Tùm fiat digeſtio & colatura ; *Oleum Succini* autem ab odoris vehementia liberari nequit, niſi vires ejus, in *volatili Sale* conſiſtentes ſimùl aboleantur. Libet adhuc aliud *Elixir Peſtilentiale* addere,

utpotè:

Elixir Peſtilentiale aliud.

℞. *Spiritûs Juniperi opt. rectif. libram unam.*
In quo ſuffocentur immergendo
Corda viva & jecinora Viperarum vel Serpentum Germanicorum in locis ſanis degentium numero xv.
adde
Croci Auſtriaci unciam ſemis,
Myrrhæ drachmas ſex.

Fiatque digeſtio per unum aut alterum diem, & poſtea colatura, in qua diſſolve

Camphoræ drachmam unam,
&
Balſami Sulphuris cum oleo Juniperi & Succini optimè rectificatis facti, *quantum capere poteſt;*
vel ſi lubet, hujus
loco
Salis Urinæ volatilis drachmas duas vel drachmas tres.

Tùm de-

Tùm demùm paratum *Elixir Pestilentiale* præstantissimum optimè reserva.

Elixir Proprietatis examen. Pro *Elixiris Proprietatis Paracelsi* dexteriori præparatione notandum, quòd plus *Spiritûs vini*, quàm ad levem madefactionem *specierum* sufficiat, affundi necessum sit, ne *Spiritus Sulphuris*, præsertim si probè dephlegmatus fuerit, species nimiùm comburat; Alteram illam infusionem *argillâ* benè commistam, & in globulos redactam, per retortam destillare, neque necessarium neque etiam consultum esse arbitror: Præterquam enim, quod *Essentia* ex supradictis speciebus extracta, si per retortam ex arena igne forti destilletur, ingratum empyreuma contrahat, insuper etiam commistione illâ insignem virium patiatur jacturam: Nam *Spiritus Sulphuris argillam* aggreditur eamque corrodit, & dum in ipsam agit, agendo repatitur, plurimumque infringitur, ac aliam naturam induit, imò in totum aliud ens transmutatur, ut adeò simplicem & antiquam illam hujus *Elixiris* præparationem, quæ fit per sufficientem *specierum extractionem Spiritu vini & Sulphuris*, & per aliqualem *Spiritûs vini* abstractionem, artificiosæ huic tantoperè commendatæ, ast planè ineptæ & cachinn dignæ correctioni, in multis præferre necesse habeam; tùm quod in ea vires ingredientium nullatenus destruantur, (prout in destillatione etiam reliquæ species comburuntur, & salvis viribus per Alembicum non transeunt,) tùm etiam, quod nullum ingratum taliter paratum præ se ferat odorem.

Elixir uterinum Crollii præstabit ceu nimis spissum, & ad usus internos non admodum habile (nî priùs aliis liquoribus dissolvatur,) in *Essentiam liquidam* redigere: ità enim & commodiùs propinatur, & virtutes *Castorii* omnes integræ conservantur. Paretur igitur hoc modo:

Essentia uterini, sive Elix. uterinum liquidum.

℞. *Castorii libram semis,*
Croci Austriaca uncias duas,
Spiritûs vini opt. & rectificatiss. libras duas.

Stent in digestione in vitro benè clauso die unâ vel alterâ, postea in M.B. destillando evocetur *Spiritus* totus, cui statim jungantur:

Ol. stillat. Anisi,
Angelicæ,
Succini ana drachmæ duæ.

Quo facto, mixtura seorsim servetur. Deinde ex *residuo Castorio* & *Croco* fiat modo solito *Spiritu vini* repetitis affusionibus & abstractione in M. B. *extractum crassum*, quod de novo prius *unciis sex vel septem Spiritûs vini rectificatissimi* (vel illius, qui in abstractione *extracti* primò prodiit,) unà cum *unciis quatuor extracti Artemisiæ* nonnihil dilutum, *superiori Spiritui Oleis permixto* addadatur, similiter *Salis Matris Perlarum uncia una*, in ultimò à *Castorii extracto* abstracti *Spiritûs phlegmatici s. q.* prius dissoluta, addi debet. Quæ omnia artificiosè juncta, septimanam unam vel alteram in tepore digerantur, tandem colata & filtrata *Essentia* usui asservetur.

ESSENTIAE.

ESSENTIA AMBRÆ MINDERERI.

℞. Elixir vitæ Matthioli uncias duas,
Aquæ Epilepticæ Langii unciam unam,
Ambræ scrupulum unum,
Moschi Orientalis grana quatuor.

Fiat infusio per aliquot dies, deinde filtretur.

P*Ræstans hoc & illustre remedium animum & Spiritus animales reficit, in omnibus organis*

ganis facultatis animalis, ita ut & in vertigine, scotomâ, caligine oculorum, capitis frigidis affectibus excellentissimum sit.

ESSENTIA CASTORII SENNERTI.

℞. Castorii libram unam: Seca id in minutissimas particulas, affunde acetum vini destillatum forte, & extrahe tincturam, per chartam filtra, & acetum per balneum destillando separa. Materiæ restanti Spiritum vini rectificatum affunde, & per quatuordecim dies digere, postea in vitrum purum Essentiam effunde, & serva.

ESSENTIA CITRI.

℞. Elæosacchari Citri uncias duas semis,
Succi oleosi ex recentibus corticibus Citri exterioribus expressi, quantum sufficit, ut fiat Essentia liquida.
Misce secundum artem.

Delicata admodum & præstans est hæc Essentia ad cordis & ventriculi imbecillitatem juvandam, venenis etiam adversatur, oris halitum commendat vino permixta, illud suavissimo suo odore & sapore magnificè commendat.

ESSENTIA CROCI MARTIS CROLLII.

℞. Scoriam ferri cœruleam: tere in pulverem minutum, pone in vitro, affunde acetum vini destillatum acerrimum, stet in calore mediocri per quatuordecim dies, & tingetur colore rubro, filtra & abstrahe in balneo, remanet materia rubra, à qua ter vel quater aqua pluvialis abstrahitur, ut sapor aceti evanescat.

Conducit in sistendis fluxionibus, intempestivis menstruis, in dysenteriis, diarrhœis, hæmorrhagiis salubre.

ESSENTIA MARTIS LIQUIDA.

Ferrum limatum candefac igne valido, aut in crucibulo, aut ollâ, excandescens limatum ferrum extingue in sufficienti quantitate aceti acerrimi: reiteretur labor prædictus ter aut quinquies semper cum extinctione ferri in aceto, deinde acetum (Essentiâ Martis prægnans,) filtra per chartam, & impone cucurbitæ, abstrahe acetum in balneo, ad latitudinem trium digitorum; remanentiis verò affunde Spiritum vini in quantitate sufficiente pro extrahenda Essentia Martis, iterum Spiritum vini tinctum filtra, & in balneo abstrahe, usque ad Syrupi liquidioris consistentiam.

ESSENTIA SACCHARINA BEGUINI.

℞. Sacchari albi grossè tusi uncias quatuor,
Spiritûs vini rectificati uncias octo.
Spiritum vini succende in scutella figulina vitreata, in quam Saccharum injice, continuè spatulâ agitando, donec flamma cesset. Adde si placet aquæ Rosaceæ uncias duas.
Misce.

Est suavissimi saporis, corroborat, & tussi à materia lenta & crassa laborantibus certo experimento opitulatur, asthmati, raucedini, & pectoris affectibus medetur. Incidit enim istam materiam, absumit eam, lenit pectus, catarrhos nonnihil sistit, & ventriculi concoctionem promovet.

ANIMADVERSIONES IN ESSENTIAS.

Essentia Amrbæ Mindereri ventilatur.

IN præparatione *Essentiæ Ambræ Mindereri* hoc difficultatis occurrit, quòd neq; *Elixir vitæ Matthioli*, utpotè quod jam ante plurimis *speciebus oleaginosis & Sacchario* sufficienter imbutum est, multò minùs *aqua Epileptica Langii*, Essentiam ex *Ambra* & *Moscho* rectè elicere valeant, licet aliquali odore & sapore *Ambræ* & *Moschi* imbuantur, potioribus tamen eorundem partibus & virtutibus relictis; adeòque necessè est, si veram prædictarum rerum odoriferarum *Essentiam* exoptas, ut aliâ ratione rem aggrediaris. Nimirùm,

Essentia Ambræ liquida.

℞. Spiritûs Lilior convallium vel Rosarum vel etiam Cerasorum nigrorum rectif. uncias tres.

Indantur retortæ vitreæ, vel cucurbitæ parvæ cum suo capitello munitæ, cujus rostro inserantur nodulo inclusa:

Ambræ grys scrupulus unus,
Moschi Orient. gr. v. plus minusvé.

Fiatque, probè circumlitis juncturis & recipiente præposito *Spiritûs* destillatio vel abstractio, qui in transitu vires *Ambræ* & *Moschi* eliciet; hic *Spiritus Ambratus* postea cum *Elæosaccharis vel Cinamomi vel Citri aut Macis* edulcorari & asservari potest.

Essentia Ambræ sicca.

Si quispiam etiam *Essentiam Ambræ siccam* desideret, quæ & commodiùs circumferri possit, & meo judicio præcedentem viribus superet, licet *Ambra in substantia* ipsi commisceatur, confici illa potest modo sequenti.

℞. *Ambræ gryseæ drachmam unam,*
dissolvatur in
Olei destillat. Cinamomi,
vel si lubet
Olei Citri recenter & ex recentibus Cort. sine maceratione still.
aut Macis, &c. drachmâ unâ,
in mortatio vitreo, cui adde
Sacchari Candi pulveris. uncias duas,
plus minusvé.

Misceantur benè, fiatque *Essentia Ambrata nobilissima*, quæ *vino* & quibuscunque liquoribus dissolvi & commisceri potest, delicatulis viribusque exhaustis ægrotantibus summoperè inserviens.

Essentia Castorii Sennerti emendata.

In confectione *Essentiæ Castorii Sennerti* ne odorem Castorii, ingratum licet, ad effectus uterinos tamen summè efficacem, in prima abstractione *aceti*, *Essentiâ Castorii imprægnati* (si prima extractio necessariò *aceto* fieri debet,) eamus perditum, subjungam modum, quò *Essentia hæc* juxta modum præscriptum quidem elaborari possit, nil quicquam tamen de *Castorio* pereat.

Itaque

℞. *Castorii optimi & recentis libram semis,*
Spiritûs vini rectificati libras duas.

Fiat infusio *Castorio* conciso, & post digestionem aliquot dierum *Spiriûs vini affusi* abstractio per M. B. ad siccitatem *Castorii* pristinam, *Spiritus abstractus* interim reservetur: *Residuo Castorio* affundatur *acetum destillatum*, & eo, repetitâ affusione extrahatur *Tinctura Castorii* tota, quodq; denuò ad *extracti* spissitudinem per M. B. abstrahatur: Relictum *extractum Castorii* de novo perfundatur cum superiori, ab eo ante ipsius extractionem *abstracto vini Spiritu*, digerantur aliquot dies, filtretur postea *Essentia* usuique asservetur.

Essentia Citri liquida & subacida.

Essentia Citri ad normam propositam parata, suas meretur laudes; efficacior autem existeret, si eidem de *succo Citri acido* simul nonnihil adjungeretur: hoc modo enim & delicatissima evadit, & ad cordis imbecillitatem ac ventriculum roborandum præstantissima; scilicet,

℞. *Sacchari Candi albissimi pulverisati libram unam,*
Succi oleosi ex recentibus Citri corticibus expressi unciam unam
vel unciam unam semis,
Olei Citri recenter destill. ex recentibus & non putrefactis, aut diu
maceratis corticibus, drachmam unam semis.

Misceantur & agitentur diu, ut probè uniantur, quibus addatur
Succi Citri depurati, libra semis.

Misce lenissimo calore, fiatque Essentia Syrupi ad instar subacida & delicatissima.

Vel si sicca, & non liquida nec acida expetatur, fiat modo sequenti.

℞. *Sacchari*

℞. *Sacchari albi vel Candi pulveriſati libram unam.*

Eſſentia Citri ſicca.

Et ſupra ignem in patella cum *ſucco ex Citri corticibus extimis expreſſo*, nonnihil diſſolvatur; ac ſi rotulæ confici deberent, cui demum refrigerato & exſiccato *Saccharo* adde

Oleì Citri ex recentibus Citri cort. deſtill. drachmas tres vel unciam ſemis.

Fiat Eſſentia.

Eſſentiæ Croci Martis examinantur.

Eſſentias Croci Martis quod ſpectat, inter illas *Eſſentia Martis dicta Crollii*, (ſi tamen hæc *Eſſentia* dicenda eſt,) non differt à *Chalybe* cum *aceto* præparato, de quo in *claſſe præcedenti ſimplicium præparationum* ſufficienter egimus.

Alteram Eſſentiam liquidam quod concernit, quam *Tincturam* communiter vocant, & illa nil artificioſi aut virtuoſi continet; omnes enim tales *Metallorum extractiones* acidis & corroſivis liquoribus factæ, propriè *extractiones* non ſunt, ſed ſimplices duntaxat *ſolutiones*, pro diverſitate affuſi menſtrui hâc vel illâ *Tincturâ* imbutæ, quæ tamen *Tinctura* tantùm abeſt, ut ſit vera *Metalli Eſſentia*, quin utplurimùm ejus *Vitriolum*, ſive *Metallum ſolutum*, fucato colore tinctum; ſicuti videre eſt in *Vitrioli communi viridi*, quod parùm calcinatum & in rubedinem converſum, cum *aceto* in liquorem rubrum diſſolvi poteſt; & iterum in *Vitriolum viride* cryſtallizari. Neque etiam *Eſſentiæ vel Tincturæ* ſimiles ſuum colorem retinent, prout in hac præſcripta *Martis Eſſentia* (vel ſolutione potiùs,) experiundi habemus exemplum, ubi acetum, etiamſi ferrum candefactum in ipſo non extinguatur, ſed duntaxat *limatura vel ſcoriæ Martis* cum ejus ſ. q. ſuperfuſæ aliquandiu digerantur, rubicundo colore ſaturatè tingitur; Si quis autem illud ad tertias vel ad dimidias abſtrahat & inſpiſſet, in ipſa abſtractione colore privari, & rubedinem exuere videbit, *Ferro ſoluto* inſtar *Croci flavi* petente fundum, quod *Spiritus vini* nullo modo ſolvit vel extrahit, & licet etiam ille rubedinem exiguam exinde eliceret, tamen in abſtractione ipſius, quæ fieri debet ad Syrupi liquidioris conſiſtentiam, illa denuò evaneſceret, fundumque peteret *Ferrum*: Sunt igitur omnes hæ *Eſſentiæ & Tincturæ Martiales cum liquoribus acidis confectæ*, nihil aliud, quàm *Ferrum ſolutum* vel in *Vitriolum* redactum: Quod ipſum *Vitriolum Martis* ritè præparatum, haud indignè prædictarum *Eſſentiarum* vices ſupplere poſſet. Equidem tales *ſolutiones* quodammodo in effectu inter ſe differunt, non tamen hoc fit ob ſingularem aut artificioſam earundem elaborationem, ſed propter *menſtruum affuſum*, cujus ratione magis vel minùs efficaces, magiſque aut minùs reſolventes aut adſtringentes evadunt, nec non volatiliores aliæ, aliæ fixiores; v. gr. ſi vel *Spiritu Vitrioli*, vel *Spiritu Nitri* extrahatur aut ſolvatur *Ferrum*, magna in hiſce ſolutionibus apparebit differentia: quippe ex illa (quæ ſcil. cum *Spiritu Vitrioli* fit,) copioſum, ex hac verò (quæ cum *Spiritu Nitri* peragitur,) ſolutione, nullum ferè acquires *Vitriolum*, erit nihilominùs præſtans medicamentum, tùm intra corpus, tùm externè adhibitum.

Vitriolum Martis Eſſentiarum Martis vices ſupplere poteſt.

Eſſentia Martis vera qualiter paranda.

Paratur alioquin *Tinctura Martis pulcherrima* ex ſolo *Vitriolo ipſius non calcinato* (ut ſæpius in præſentiâ *Clariſſ. & Excellentiſſ. Viri D. Henrici Küeſteri M. Doct. Celeberrimi*, qui mihi in hiſce animadverſionibus expoliendis fideliter ſuam operam impertitus eſt, perfeci;) beneficio *Salis cujusdam ſecretioris*, cujus plenariam confectionem lubens hìc addidiſſem, niſi illam unâ cum *Salis* dicti præparatione ſecreta & vera aliquandiu adhuc mihi reſervare firmiter decreviſſem: ſufficiat hìc aperuiſſe, quæ qualeſque aut quanti æſtimandæ ſint *Tincturæ illæ vel Solutiones*, quæ vulgò pro *Eſſentia Martis* venditantur, ex qua noſtra de iis traditâ informatione probè intellectâ, quilibet de ſimilibus *Tincturis*, quæ affatim apud Authores inveniuntur, facilè judicium ferre, ſibique ex ipſis eligere poterit, quas maximè in rem ſuam eſſe arbitrabitur.

Tincturæ Martis vulgares quales ſint.

Essentia Saccharina Beguini examinatur.

Essentia Saccharina Beguini, ut ridicula est ejus præparatio, ita quoque nimis abusivè Essentiæ nomine venit: Quæ enim hæc erit *Sacchari Essentia?* Quandoquidem, si *Spiritus vini dephlegmatus & rectificatus Saccharo affusus* succendatur, conceptâ flammâ totus deflagret, remanente *Saccharo* nihil immutato; si autem aquosus idem *Spiritus* fuerit & pluri *phlegmati* permixtus, tunc quidem cessante flammâ nonnihil de *phlegmate vini* cum *Saccharo* relinquitur, an autem *phlegma vini Saccharum* in Essentiam commutare possit, id sanè mihi non fit verisimile. Est igitur hæc *Essentia Saccharina* nihil aliud, quàm *solutio Sacchari cum phlegmate vini & aqua Rosarum* peracta, quæ longè efficacior evaderet, si *Saccharum* duntaxat in *Spiritu vini & aqua Rosarum* solveretur, ita tamen, ne is in scutella, uti jubent, succendatur vel conflagret, sed integer cum *Saccharo* remaneat. Si quis verò paulò magis artificiosam *Tincturam Sacchari* conficere velit, is aliquandiu *Saccharum aceto destillato q. s.* nonnihil dissolvat, digerat, donec rubicundissimo colore tingatur, iterumque cum eo ferè exsiccet lento igne, quod deinde *Saccharum Spiritu vini rectificato* extrahat, donec *Tinctura* omnis elicita sit, tùm denique *Spiritum vini* destillando ad *Syrupi consistentiam* evocet, servetq; *Tincturam* vel *Syrupum*, in catarrhosis affectibus *tussi* & similibus efficacissimum, qui etiam cordialibus commixtus, (qualem describit *Martinus Schmuckius inter sua secreta Chymica numero 30. fol. 31.*) cor & ventriculum egregiè roborat & confortat.

Essentia Saccharina alia.

TINCTURAE.

TINCTURA CORALLIORUM.

℞. Coralliorum rubicundissimorum,
Salis Nitri purificati ana libram semis.
In marmore simul trita misceantur, & calcinentur per horas sex, igne ita moderato, ut non liquescat nitrum. Nitrum postea separa à pulvere Coralliorum per aquam calidam: ex pulvere Coralliorum siccato, extrahe tincturam toties cum Spiritu vini rectificatissimo, donec nullus ampliùs color transfundi possit, ultimò superfluo Spiritu per destillationem ad medietatem evocato, tincturam aliquandiu circulatam usui reserva.

Mundificat & renovat plenissimè sanguinem in toto corpore, obstructiones viscerum reserat, in leucophlegmatia, cordis palpitatione, syncope, melancholia, hydrope, podagra, calculo, utero repurgando & vasis urinariis proficuum medicamentum.

ALIA.

℞. Spiritum Mellis verum, funde super fragmenta Coralliorum rubicundissima per se priùs Spagyricè, & sine igne calcinata, ad extrahendum Tincturam, donec corpus album & quasi mortuum remanserit. Omnes extractiones mixtas, post debitam ablutionem & coagulationem in B. M. lentè abstrahe, & residuam essentiam denuò rectificatissimo vini Spiritu extrahe, usque dum Tincturam rubicundissimam sanguinis instar acceperis, quam in forma olei, alcohole saltem ad medietatem abstracto, ad usum retinere poteris.

TINCTURA HYPERICI.

℞. Summitatum Hyperici florentis pulverisatarum, quantum vis. Macera octiduum in Spiritûs vini rectificati sufficienti quantitate, stent in loco tepido, postea filtrentur, & accipies Tincturam rubicundissimam instar Rubini, Saccharo edulcorandam, & ad usus suos asservandam.

In contumacibus affectibus valdè utilis, imbecillitatem, hebetudinem, stupiditatem torporemq; mentis, quantum per artem licet, corrigit & emendat, omnesq; imaginationum affectus feliciter tollit. Morbis etiam renum & vesicæ prodest, urinã provocat, & menstrua pellit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES IN TINCTURAS.

Nullus ferè, qui vel à limine ſaltem Chymiam ſalutavit, eſt, qui non de ſingulari aliqua *Coralliorum Tincturæ* præparatione glorietur, & inſigniter ſe jactet: ſi autem paulò penitiùs omnes illos proceſſus *dictæ Tincturæ* præparandæ perluſtro, invenio iſtos nullam planè prærogativam habere præ *Martis* (de qua paulò ante egimus,) aut aliorum *Metallorum Tincturis aut Eſſentiis vulgò dictis.* Nimirùm meræ *ſolutiones Coralliorum* ſunt, non extractiones, facili negotio per præcipitationem beneficio *Saltum* vel *Spirituum mineralium acidorum* in pulverem album, quem *Magiſterium* vocant, vel per abſtractionem menſtrui, deſtillando vel evaporando, in *pulverem ſalinum* ſimiliter album, & in quovis liquore (exceptis *Spiritibus ardentibus*,) reſolubilem, quem *Salem vel ſolutionem Coralliorum* nuncupant, redigibiles. Conſiſtit autem ſola differentia *illarum Tincturarum* in diverſitate *menſtruorum vel liquorum*, quibus *Corallia* extrahuntur vel ſolvuntur, & prout *menſtruum affuſum* variat, ita etiam magis minusvé efficaces ſunt putatitiæ illæ *Coralliorum Tincturæ*. Itaque ſi medicamina ſalubriora ex *Coralliis* conficere animus eſt, non tam ad rubedinem vel tincturam, utpotè quæ in illis valdè volatilis, inconſtans & fraudulenta eſt, & ſæpenumerò ex ſola digeſtione affuſi liquoris oritur, aut prior & propria vel nativa annihilatur, reſpiciendum eſt, quàm ad *menſtrua ſolventia*, quippe quæ per ſe efficacia pro conditione morbi & ægroti eligi & adhiberi debent. Quorum præcipua ſunt, *Spiritus Veneris*, peculiari artificio ex *Venere eſſentificata* deſtillatus & rectificatus, cujus ſolutio longè diverſa eſt ab aliis *corroſivis aquis aut Spiritibus*, qui ſolvendo in quid alienum à ſua natura transmutantur; quod in hoc *laudabili Spiritu* non evenit, ſed integris viribus à re ſoluta abſtrahi, & ad alios conſimiles uſus adaptari poteſt. Item *Spiritus ex Tartaro, Nitro & Antimonio, ſive aqua Stimmi Tartarea Schröderi*: Necnon *menſtruum*, quod plures in ſecretis habent, *ex Vitriolo & Tartaro* paratum, & ſimilia alia, quorum non pauca collegit Clariſſimus Schröderus *lib 3. Pharm. med. Chym. cap. 6. p. 337. & ſeq.* In defectu autem ſimilium ſolutionum, cum *enumeratis menſtruis* confectarum conſultum eſſet, ut vel *Coralliis ipſis* ſuper Porphyrite ſubtiliſſimè tritis aut lævigatis, vel *ſolutione* eorundem cum *aceto* vel *ſucco Berberùm* paratâ contenti eſſemus, nec tàm ingentibus torturis, tamque faſtidioſis laboribus, maximè verò tot variis violentisque calcinationibus, ceu quibus ea deſtruimus potiùs, quàm ut boni tantillum ex ipſis eliciamus, pro *Tinctura* (quæ tamen vera & genuina in hunc usque diem à me nec dum viſa eſt, ut omnia examina ſuſtineat;) extorquendâ, *Corallia* ſubjiceremus.

Tinctura Coralliorū examinantur. — *Tinctura Coralliorū inconſtans.* — *Menſtrua pro Corall. tinct. vel ſolutione varia.* — *Corallia ſuper Porphyrit. lævigata non ſpernenda.*

Tinctura Hyperici paratu facilis eſt, cui adhuc majoris efficaciæ conciliandæ ergò de *Extracto Hyperici* ſeparatim facto nonnihil addi poſſet, prout in *ſimilium Eſſentiarum* præparationibus jam ante ſæpiùs innuimus.

Tinctura Hyperici.

OLEA DESTILLATA.

OLEUM ABSINTHII.

℞. Summitatum Abſinthii ad matritatem ſeminis accedentium, quantum vis. Macerentur aquâ fontanâ ſalsâ per dies quatuordecim, vel ſine maceratione, additâ ſalis ſufficiente quantitate, deſtillentur per veſicam, & exibit aqua cum Oleo, ſeparetur Oleum per filtrum, aut chartam bibulam.

Uſus hujus Olei idem eſt cum Vegetabili ſuo, ſive ſimplici, ex quo extractum eſt: ſicut etiam ſubſequentia naturam æmulantur eorum.

eorum, è quibus prolecta sunt, vires tamen longè potentiores & in minima quantitate exerunt.

Hac ratione parantur
Oleum Menthæ,
Rutæ,
Salviæ.

OLEUM ANGELICÆ.

℞. Seminis Angelicæ contusi libram unam,
Aquæ fontanæ libras decem.
Stent in digestione per novem dies, adde manipulum Salis, vel Tartari, destilla per vesicam, & Oleum separetur ab aqua.

Eodem modo fiunt
Oleum Anisi,
Carui,
Coriandri,
Cumini,
Fœniculi.

OLEUM ARANTIORUM.

℞. Pomorum Arantiorum copiam.
Separentur cortices usque ad album subtiliter, incidantur & destillentur per vesicam, affusâ aquæ Rosarum & Buglossæ sufficienti quantitate.

Ita etiam fit
Oleum Citri.

OLEUM CARYOPHYLLORUM.

℞. Caryophyllorum libram unam.
Contunde in pulverem grosso modo, ponantur in vase figulino, addendo Salis unciam unam, affunde aquam tepidam, stent in infusione per dies quinque, imponantur in vesicam & destillentur, separetur Oleum modo solito.

Modum conficiendi eundem habent
Oleum Cinamomi,
Macis,
Nucis Muschatæ,
Piperis,
Zedoariæ.

OLEUM CHAMOMILLÆ EX FLORIBUS.

℞. Flores Chamomillæ Romanæ siccos.
Contunde & impone in vas fictile, addito Sale, superinfunde aquam calidam, stent per quatuordecim dies, destillatis per vesicam abstrahatur Oleum.

Ita etiam parantur
Olea Florum Lavendulæ,
Rosarum,
Spicæ.

OLEUM JUNIPERI EX BACCIS.

℞. Baccarum Juniperi, quantum lubet.
Contundantur, immittantur in ollam affusâ aquâ calidâ, in fermentatione stent, postea destillentur, aqua ab Oleo separetur.

OLEUM CAMPHORÆ SENNERTI.

℞. Camphoræ uncias duas,
Argillæ manipulum unum.
Misceantur diligentissimè, & ex massa illa formentur globuli siccati in Sole, indantur cucurbitæ, & destillentur, ascendit primò phlegma, secundò aqua, tertiò Oleum, quod cum Spiritu vini rectificandum est.

OLEUM CERÆ.

℞. Ceræ elegantis libram unam,
Ossium calcinatorum libras duas.
Misce & destilla per retortam vel cucurbitam mediocrem, & exibit Oleum, quod bis terve est rectificandum.

OLEUM GALBANI SENNERTI.

℞. Gummi Galbani selecti libram unam,
Silicum calcinatorum libram unam semis,
Salis communis uncias sex.
Destillentur in arena per retortam vitream, ex stillabit liquor albus cum Oleo flavo, quo facto, recipiens mutetur, & aucto igne exibit Oleum rubrum, quod rectificandum, & exibit Oleum flavum.

Hoc modo fiunt
Oleum Benzoi,
Myrrhæ,
Mastiches,
Succini.

OLEUM

OLEUM ANTIMONII EJUSDEM.

℞. Antimonii libram semis,
Sacchari Candi uncias sex.

Pulverisata misceantur, & destillentur in arena.

OLEUM PHILOSOPHORUM, SIVE DE LATERIBUS MESUÆ.

℞. Laterem aut tegulam rufam antiquissimam, ex rufo luto ductam, eam confringe in frusta mediocria, & in prunis urito, donec tota excanduerit. Deinde è prunis exempta fragmenta restinguito Oleo claro veteri, ac dimittito quousque se Oleo impleverint. Postea Oleo exempta in tenuissimum pulverem contundito, atque in retortam aut cucurbitam vitream indito, & secundum artem luto chymico juncturas vitrorum claudito, ac subtus accensis prunis Oleum elicito, & prolectum reponito.

Essentiæ tenuitate in altum penetrat, digerit, materiam omnem excrementosam consumit. Aurium tinnitui à flatu crasso, iisq; verminantibus medetur, paralysi, spasmo cynico, ischiadi, gonagræ, podagræ, cæterisq; articulorum affectibus prodest, potum aut inunctum, splenis tumores solvit, comitiales naribus inunctum subitò excitat, cerebrum calefacit, memoriam firmat, dentium dolorem sedat, injectum utero menses provocat, fœtum vivum aut mortuum educit, ora venarum aperit, & sanguinem concretum dissolvit, pulmones purgat ab humoribus crassis & viscidis, oculorum suffusiones delet, vermes interficit; venenis insuper frigidis potenter resistit, scorpionis morsum & noxas ab Opio aut Hyoscyamo propellit, calculum vesicæ pellit, & mirificè commendatur ruptis è doloribus partûs.

OLEUM SALIS COMPOSITUM HARTMANNI.

℞. Salis communis,
Nitri præparati ana partes æquales.

Commisceantur luto figulino, formentur orbiculi, qui siccati per retortam destillentur igne fortissimo: Liquoris destillati libram unam cum unciis quatuor Salis permisce, & per retortam destilla, & rectifica.

OLEUM SATURNI.

Salem Saturni crystallinum tere, vasi vitreo longi colli impone, affunde Spiritum Terebinthinæ, in cineribus calidis digere, tincturam extrahe, ut è floribus Sulphuris fieri solet: solvetur Sal in liquorem rubentissimum rubini instar, mox retortæ imposita, destilla instar aquæ stygiæ, primò lento igne, quoad Spiritus Terebinthinæ exierit; deinde mutato recipiente auge ignem in horas, quoad totum Oleum exierit.

Habebis Oleum, quod viribus naturale balsamum excedit, malignis ulceribus, cancro, polypo, noli me tangere, egregiè solâ inunctione medetur. Hoc item Oleum in pulverem & lapidem coagulari potest.

OLEUM TARTARI SENNERTI.

℞. Salis Tartari præparati, quantum vis.

Abstrahe aliquoties acetum destillatum, novum semper recipiendo, donec de sua acredine nihil post se relinquat ampliùs: deinde solve hoc Sal aliquoties in Spiritu vini optimè rectificato, atque ipsum toties ab illo Sale abstrahe, donec massa alba relinquatur: hæc in loco frigido ponenda, ut solvatur in liquorem rubeum, quod duorum vel trium dierum spacio fiet.

OLEUM TEREBINTHINÆ.

℞. Terebinthinæ pellucidæ, quantum volueris.

Destilletur lento igne, habebis primò Oleum, ad quod sequitur flavum, & ultimò rubrum, quod fortiori igne erit extrahendum: hæc olea separata reserva, rubrum est balsamum, quod in arena potest rectificari.

OLEUM VITRIOLI RUBRUM.

℞. Vitrioli ad rubedinem calcinati libras tres.

Terantur in pulverem tenuissimum, cum Spiritu vini aspergantur, & per retortam vitream fortiter destillentur, postea rectificentur & reserventur.

ANIMADVERSIONES IN OLEA DESTILLATA.

Oleorum Essentialium destillandi modi.

Modus destillandi *Olea essentialia odorifera* per vesicam vel Alembicum additâ aquâ omnibus Pharmacopœis jam innotescit, ut non opus sit plura de iis verba facere: Hoc saltem observandum, quòd nonnulla *Olea graviora*, utpotè *Cinamomi & Caryophyllorum*, paulò intensiorem ignis gradum postulent, quàm quæ spirituosa & leviora sunt, uti *Olea destill. cort: Citri, Majoranæ, &c.* Cohobatio vel reiterata aquarum destillatio, præsertim *recentibus herbis* aut *Aromatibus*, ex quibus *Olea* destillanda, adjectis, *Oleis* autem prius & singulis vicibus separatis, non parùm adjumento esse potest, ad majorem copiam *Oleorum* acquirendam, quia aqua à primo v. gr. *Cinamomo* aut aliâ re destillata, imbuta & imprægnata, de recenti *Cinamomo* illi adjecto, ne quicquam ampliùs continere potest, sed necessum est, ut peractâ destillatione *Oleum à Cinamomo* fundum petat, vel ab alia re supernatet. Additio *Salis Tartari* vel aliarum similium rerum supervacanea est, modò in regimine ignis non peccetur, quem æqualem esse convenit; *Alembicus vel vesica cuprea* non sit nimis alta, *capitellum* ejus largum vel amplum esto efformatum ad formam *capitelli vitrei*: *Stanno* sint obducta singula, *vesica cuprea* scilicet, *capitellum & canalis*. Est & alius modus *Olea* similia absque affusione *aquæ* destillandi per retortam in M.B. vel segmentis ligneis collocatam, igne, quàm in tali destillatione fieri potest, intensiori, quem modum paucis indigitavi in *animadversionibus super aquas simplices* in fine.

Oleũ Camphoræ Sennerti ventilatur.

Oleum Camphoræ Sennerti juxta modum præscriptum confici nequit, & miror, quòd in omnibus tyrociniis chymicis *hujus Olei* præparatio simili tenore toties descripta reperiatur, cùm tamen commendata destillatio naturæ *Camphoræ* ex toto adversa sit; hinc etiam fit, ut illa integra per Alembicum aut retortam transeat in excipulum, utplurimùm etiam retortam vasque recipiens diffringat: Necessum igitur, ut aliâ viâ procedamus, & vel Experientissimi Glauberi modum amplectamur, vel in cucurbitâ metallica, argentea

Oleũ Camphoræ aliud.

aut ferrea, aut etiam cuprea, quæ in parte superiori foramen habeat (per quod *Camphora*, dum cucurbita supra ignem collocata candet, injici possit;) cum suo convenienti & accommodato operculo, apposito etiam capitello destillationem instituamus; *Oleum* denique cum impetu prodiens rectificari potest.

Olei Ceræ vera destillatio.

Cera admixtis *ossibus calcinatis vel cineribus* & similibus rebus destillando, difficulter in Oleum convertitur, sed saltem instar *Butyri crassi* transit: Itaque opus est, ut *liquefacta prius cera* à *carbonibus*, *lateribus* vel *globulis argillaceis ignitis* imbibatur & tùm demùm destillationi committatur.

Ol. Sal. cõ. Hart quâ rat. destill.

Oleum Salis compositum Hartmanni in secundo Furno Glauberi commodè destillari potest.

Oleum sive Balsam. Sat.

Oleum sive Balsamum Saturni juxta modum præscriptum, ad instar *Balsami Sulphuris*, paratu facillimum est.

Olei Terebinthinæ vera destillatio. Item Spiritus.

In destillatione *Olei Terebinthinæ* ex cucurbita observandum, quòd ubi *Oleum album sive Spiritus* ejus per Alembicum prolectus est, qui leni igne & confestim transit, illicò *Terebinthinæ residuæ, liquidæ & calidæ adhuc existenti*, semoto capitello *sabulum* vel *cineres* sufficienter admisceri debeant ad siccitatem usque: ita namque commodè succedit *Oleorum flavi* scilicet & *rubri* destillatio, secùs si destillatio continuatur sine *cinerum* admixtione, *Oleum crassissimum* transit, & quasi *Terebinthina ipsa*. Insuper notandum, quòd destillatio

latio *Spiritûs Terebinthinæ*, quæ cum additione *aquæ* in vesica quandoque perficitur, non usque adeò commendabilis ac proficua sit, cui tùm etiam prædictam destillationem per cucurbitam meritò præfero; Etenim *aqua* non exiguam quantitatem *Spirituum & virium Terebinthinæ* devorat, & arctè secum retinet, undè postea *Spiritus* in quantitate & qualitate diminuuntur.

Olei Vitrioli rubri legitimi parandi modum describit solertissimus Glauberus tract. 2. Furni philosophici fol. 164.

Olei Vitrioli rubri vera destillatio.

BALSAMA EX OLEIS Destillatis simplicia.

BALSAMUM ANGELICÆ SENNERTI.

℞. Extracti Angelicæ unciam unam,
Mannæ selectæ drachmas duas,
Misce super igne lento, adde
Olei Angelicæ drachmam unam semis.
Fiat Balsamum.

BALSAMUM CARYOPHYLLORUM.

℞. Olei Caryophyllorum drachmam unam,
Tincturæ eorum scrupulum semis,
Salis Caryophyllorum grana sex,
Ceræ præparatæ, quantum satis.
Fiat Balsamum.

Idem modus est parandi seq. Balsama, utpotè
Arantiorum,
Cinamomi,
Citri,
Fœniculi,
Lavendulæ,
Macis,
Majoranæ,
Menthæ,
Nucis Moschatæ,
Rorismarini,
Rosarum,
Rutæ,
Succini,
Zedoariæ.

BALSAMA COMPOSITA.

BALSAMUM APOPLECTICUM.

℞. Olei Nucistæ drachmam unam,
Liliorum convallium guttas sex,
Succini albi guttas quatuor,
Zibethi optimi scrupulum semis,
Moschi Orientalis grana sex,
Ambræ gryseæ grana novem,
Granorum Styracis selectorum grana viginti.

Contusis benè omnibus & commistis, fiat Balsamum.

BALSAMUM BENZOINUM FRAGRANTISSIMUM TENZELII.

℞. Styracis Cal. selectæ uncias quatuor,
Benzoi, seu Asæ dulcis uncias duas.

Tritis superfunde Spiritum vini rectificatum, ad quatuor vel sex digitorum eminentiam. Macera in Balneo per aliquot dies, postea cola & separa subtile à spisso. De colatura Spiritum per balneum destillando abstrahe, usq; dum residuum Oleiforme appareat.

Asthmaticis, catarrhosis & lienosis utiliter exhibetur, urinasq; promovet.

BALSAMUM CORDIALE SENNERTI.

℞. Olei Citri,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Rorisimarini ana scrupulum sem.
Ambræ,
Moschi ana grana sex,
Extracti Croci grana septem,
Confectionis Alkermes scrupulum semis,
Olei nucis Moschatæ expressi, quantum satis.
Fiat Balsamum.

BALSAMUM GALBANETUM UTERINUM EJUSDEM.

℞. Galbani libram semis,
Olei Terebinthinæ claræ libras tres.
Digerantur in cucurbita vitrea lento calore per quatuordecim dies, postea destillentur, adde Olei Lavendulæ unciam unam.
Iterum destillentur, & prodibit Balsamum, quod si cum Spiritu vini circulaveris, penetrantissimum efficietur.

BALSAMUM LOIMICUM HENISIANUM.

℞. Oleorum Camphoræ,
Succini,
Citri debito suo modo præparatorum ana partes æquales.
Stent simul mixta in vitro optimè munito in lenissimo balnei calore, donec perfectissimè inter se unita sint, & Oleum aurei coloris evadat.

HOc Balsamum in variis Germaniæ & Italiæ locis, grassantibus atrocissimæ pestis contagiis felicissimè usurpatum, & tricennali experientiâ comprobatum, Author bono Publico consecrare hîc voluit, cujus virtutes in ejusdem historia expeditionis Italicæ Loimicæ fusiùs explicantur.

BALSAMUM SULPHURIS ANISATUM MYNSICHTI.

℞. Olei Anisi uncias sex,
Florum Sulphuris unciam unam.
Deigrantur & circulentur, donec Oleum Anisi tincturam Sulphuris perfectissimè extraxerit, & habebis per inclinationem Oleum rubicundissimum, filtra & usui reserva.

PAratur & Balsamum Sulphuris cum Spiritu Terebinthinæ eodem modo, quo superius.

ANIMADVERSIONES IN BALSAMA SIMPLICIA ET COMPOSITA.

Balsamum Angelicæ interno usui destinatum.

PRo dextra *Balsamorum* confectione priùs distinguere oportet *Balsama*, quæ interno, quævè externo usui inservire debeant; Etenim hâc ratione plurimùm variat ipsorum conficiendi modus: Jam si *Balsamum Angelicæ* usui interno duntaxat destinatum erit, illud ipsum juxta modum præscriptum, cum *Manna* & *Extracto proprio* paratum commendo; Si verò externæ inunctioni deservire debeat, (in quem usum talia *Balsama* utplurimùm parantur,) præscripta ejus præparatio non benè convenit, cùm propter tenacitatem admixti *Extracti*, tùm etiam quòd idem *Extractum* omni sua spirituositate spoliatum sit, ut adeò inutiliter saltem addatur. De aliis *Balsamis consimilibus* eadem ratio est; proindè si *hoc Balsamo* pro externa inunctione uti libet, præstat illud ex *solo Nucistæ Oleo*, secundâ vice vel ultimò expresso (quod albicantis est coloris,) & odore suo per extractionem cum *Spiritu vini* & edulcorationem cum *aqua Rosarum* privato, additâ *Olei Angelicæ destill. s. q.* confecisse; Similiter & reliqua *Balsama omnia* quæ externè inungenda sunt, ad hunc modum parari possunt. Si quis etiam eadem *Balsama* internè usurpare vellet, posset ipsis taliter præparatis *Extracti* proprii portiunculam addere, sed tum *nativus aut proprius Balsamorum color* destruitur: Nam ferè cuncta

Balsama externo usui destinata.

Extracta

Extracta nigra ſunt aut ſpadicei coloris, ob id etiam *Balſama*, quibus adduntur, nigredine aliquali imbuunt. Aſt uſu jam receptum eſt, unumquodq; *Balſamum* cum nativo aut proprio ſuo colore conficere, utpotè *Roſarum*, rubro vel ſanguineo; *Rutæ*, viridi; *Succini*, albicante; *Citri*, flaveſcente, &c. quod ipſum tamen non adeò facilè eſt, nec fieri poteſt, niſi additis *ipſarum herbarum aut florum*, quorum *Balſama* expetuntur, *Magiſteriis*, quæ tali modo paranda ſunt.

℞. *Herbæ Rutæ vel florum Roſarum rubrarum*, nativis ſuis coloribus ditiſſim. quantum libuerit, coquantur in aqua, addendo *Olei Tartari q. ſ.* Decocto colato infunde *ſolutionem Aluminis*, & præcipitabitur materia pultis inſtar, *viridis*, ſi ex herbis viridibus, *rubra*, ſi ex *Roſis rubris*, & ſimibus floribus, quo facto ſupernatans aquoſitas per filtrum ſeparetur, & remanenti materiæ in filtro toties *aqua ſ.* affundatur *vel propria*, donec omnem ſaporem & ſalſedinem ab *Oleo Tartari & Alumine* contractum depoſuerit: Hoc in filtro reſtante *Magiſterio* ad craſſam pultis formam leniter (non tamen omnimodè,) exſiccato, *corpus Balſamorum*, *Oleum ſcilicet Nuciſtæ expreſſum*, & uti ſuperiùs dixi præparatum, tingi poteſt, quod demùm vel in aëre iterùm exſiccetur, vel ſtatim addito *Oleo deſtillato* in *balſamum* redigatur.

Magiſteria Vegetabilium.

Notandum autem hîc, quòd ſi *Magiſteria illa* totaliter exſiccarentur, nullatenus *corpus Balſamorum* colore ſuo proprio imbuerent, itaque humida nonnihil intermiſcenda ſunt.

Sunt, qui *Ceram* vel etiam *Sevum ex omentis Agnorum* pro corpore *Balſamorum* recipiunt; Verùm quocunque modo etiam lota aut præparata fuerit *Cera*, planè inutiliter & perversè pro *corpore Balſamorum* adaptatur; ſimiliter etiam *Sevum agninum, &c.* brevi enim ranceſcunt taliter parata *Balſama*, & tractu temporis exiguo, inſtar *Emplaſtri* tenaciſſima fiunt: Econtrà verò noſtro jam indigitato modo confecta *Balſama* ad decennium & diutiùs perdurare poſſunt, niſi quod diuturnitate temporis duriuſcula evadant, quibus tamen pauculis duntaxat guttulis *Olei proprii deſtillati* additis, priſtina forma, debitaque *Balſamorum conſiſtentia* facillimè reſtitui poteſt. Ex hiſce jam liquet, qualiter *Balſama* omnia dextrè conficienda ſint, cùm quæ ad externos, tùm etiam internos deſtinantur uſus.

Corpora Balſamorum quæ?

Progrediamur jam ulteriùs ad *Balſamum Apoplecticum*, cui minùs commodè *grana Styracis* adduntur, & his longè convenientiùs *Oleum Styracis deſtillatum fragrantiſſimum* ſubſtituitur. *Ambra*, cuicunque *Balſamo* ſeparatim priùs in *Oleis convenientibus* diſſoluta admiſceri debet. Plura alia ſimilia efficaciora *Balſama Apoplectica* reperiuntur apud *Mynſichtium, Crollium & alios.*

Balſami Apoplectici cenſura.

Ex Speciebus pro *Balſamo Benzoino Tenzelii* deputatis, ſi juxta præſcriptum modum ſtrictè inſtituatur præparatio, non *Balſamum*, ſed *Reſinam* conficies, prout in præparatione *Theriacæ* jam antè edocui, quæ ipſa niſi cum aliis rebus commiſceatur aut diſſolvatur, intrà corpus ſumi nequit: Eſt enim inſtar *Terebinthinæ*, propterea neceſſum eſt, ut vel dicta *Reſina* totalitèr exſiccetur, quò in pulverem redigi queat, qui poſtea *Syrupis* commiſtus aſſumatur, vel ante abſtractionem *Spiritûs vini* extracta Eſſentia in uſum trahatur, aut denique ex *Reſina* jam confecta liquida, *vitello ovi* & *liquoribus appropriatis* additis, miſtura lactea conficiatur, uti *Lac Terebinthinæ*, quæ ſic datâ occaſione propinari poſſet.

Balſami Benzoini Tenzelii cenſura.

Balſamum cordiale Sennerti juxta præſcriptum modum, additis *Olei Nuc. Moſch. expreſſi drachmis tribus vel quatuor*, facile paratu eſt: quod ipſum licet eximiis virtutibus non deſtituatur, attamen *ſuccos acidos* vel *aceta Aromatica* internè & externè uſurpata longè citiùs cordi robur addere, & languidum corpus validiùs, quàm hoc & ſimilia delicatiſſima & precioſiſſima *Balſama* refocillare & erigere poſſe, experientia frequens nos edocuit.

Balſamum cordiale Sennerti ventilatur.

Balsamũ Galbaneticum uterinum examinatur.

Balsamum Galbanetum uterinum ejusdem ad modum *Olei Terebinthinæ* in Alembico vel cucurbita vitrea destillari potest, adjectis cineribus, postquam *spirituosum Oleum*, quod leni calore inter initia exstillat, prolectum fit; *Oleum Lavendulæ* unà cum reliquis committatur, & ubi per digestionem probè invicem unita fuerint, cuncta simùl destillentur: *Olea illa* in destillatione sigillatim prodeuntia, uti in destillatione *Terebinthinæ* seorsim colligi & deinceps vel uniri, aut singula separatim asservari possunt; Inter quæ primum satis spirituosum erit, nullâ propterea ulteriori circulatione cum *Spiritu vini* tantoperè indigens.

Balsamũ Loimicum & Sulphuris.

Balsamum Loimicum, quod *Oleum compositum* potiùs, quàm *Balsamum* appellandum esset, & *Balsamum Sulphuris*, conficiantur juxta modos præscriptos.

Vel si lubet, paretur Balsamum Sulphuris modo sequenti

℞. *Sulphuris comm. pulverisati,*
Salis Tartari ana uncias tres.

Misce, & supra ignem lenissimum in vase plano terreo fiat hepar sive massa hepatis instar, quæ in pulverem iterum redacta immittatur Alembico vitreo parvo, cui superaffundatur *Oleum Juniperi destillatum* ad eminentiam quatuor vel quinque digitorum, stent in calore lenissimo, donec rubicundissimo colore imbuatur, quod effundendum, filtrandum, usuiq; asservandum.

Hoc *Balsamum* insignes habet virtutes, estque vulgari præstantius, nec graveolens, sed boni odoris; potest necnon cum *Spiritu Terebinthinæ* loco Olei Juniperi parari.

FECULAE.

FECULA RADICIS ARONIS.

℞. Rasuræ radicis Aronis, quantum vis: Minutim incisam & contusam sacco lineo inditam sub prelo extrahas, & quàm fortissimè succum exprimas, quem in loco frigido detineas, & videbis feces albissimas instar Amyli in fundo colligi, quibus aqua turbida supernatat, quam per inclinationem separes, Amylum verò in fundo residens exsiccetur in umbra, & paucis horis materia in forma Amyli exsiccata, erit Fecula Aronis.

Ad humores tartareos, gummosos ac tenacissimos dissolvendos, duritiem & obstructiones viscerum progenerantes, feliciter adhibetur.

Ita etiam habet præparatio
Feculæ Bryoniæ,
Iridis.

GERSA, SEU CERUSSA SERPENTARIÆ.

Ex radicibus Serpentariæ majoris, ab extimo cortice nigro mundatis, ac in lapidea pila tusis, succus exprimitur, qui in vitreo catino probè tectus ad Solem siccetur, donec Cerussæ similis evaserit.

ANIMADVERSIONES IN FECULAS.

Feculæ examinantur.

De *Feculis*, *Gersis* seu *Cerusis* non est, quod multus sim, quippe quæ nihil aliud sunt, quàm pulveres subtiles farinacei, *succo suo nativo* orbati, consequenter etiam omnis virtutis & efficaciæ expertes, quibus ego proindè *radicum ipsarum siccatarum*, ceu succo suo nativo (inspissato quidem vel concreto,) adhuc gaudentium, pulverem longè præferendum esse autumno.

MAGISTE-

MAGISTERIA.

MAGISTERIUM ALUMINIS.

℞. Aluminis purissimi & pellucidi, quantum vis.

Compone aptè in vesicam bubulam, aut suillam, & sic in aquam fervidam immerge, donec Alumen contentum liquescat, inque liquorem penitùs convertatur. Liquor filtro depuratus destillatur per Alembicum, cucurbitâ brevi in cineribus positâ, ad siccitatem usque materiæ, seu remanentiam capitis mortui. Quod ipsum denuò prædicto modo in liquorem solvitur, destillaturque, idque eò usque repetendo, donec tota Aluminis substantia saltem rejectis inquinamentis Alembicum transcenderit.

Stypticum præclarum in immodicis hæmorrhagiis, ipsâ ferri essentiâ, sperniolâ, aut quicquid hoc in genere præclari nominis est, non inferius.

MAGISTERIUM CORALLIORUM.

℞. Coralliorum quantitatem sufficientem,

Aceti vini optimè destillati ad sufficientem supereminentiam.

Stent per noctem in calore, ut fiat solutio, decanta, & filtra per chartam. Mox reliquis adde aliud acetum ad solvendum, eò usque illud repetendo, donec penitùs quod reliquum est, non nisi fecibus remanentibus, solvatur: Colaturæ instilla Oleum Tartari, ut pulvis dejiciatur. Hunc seorsim positum elue aquâ fontanâ aliquoties, postmodum exicca, & ad usum serva. Quod si solutionem absque præcipitatione ad siccitatem evaporare animus sit, post aliquot ablutiones & reiteratas coagulationes, eadem in cella supra marmor mensibus Junio, Julio, & Augusto posita in liquorem resolvetur, quem addito Spiritu Rosarum optimo aliquandiu circulare, & ad usus necessarios reservare poteris.

Eadem ratione & modo fiunt ac parari solent Magisteria & Solutiones
- Granati,
- Hyacinthi,
- Margaritarum,
- Matris perlarum,
- Oculorum Cancri,
- Smaragdi.

MAGISTERIUM CORNU CERVI.

℞. Limaturæ cornu Cervini ex apicibus justo tempore cæsi uncias sex.

Irroretur cum Spiritu Nitri, postmodum superfunde acetum vini optimè destillatum: stent per aliquot dies in digestione, deinde filtrentur per chartam emporeticam, immitte Oleum Tartari, & præcipitabitur pulvis ad fundum, quem frequentioribus ablutionibus edulcora, & ad usum reserva.

Ita etiam fiunt Magisteria
- Ungulæ Alcis,
- Cranii humani,
- Lapidis Lazuli.

MAGISTERIUM JALAPPÆ.

℞. Rad. Jalappæ selectæ uncias octo.

Pulverisentur grosso modo, superfunde Spiritum vini optimè rectificatum, ut tres vel quatuor digitos superemineat. Stent in infusione in loco calido per aliquot dies, postea cola cum forti expressione, filtrato liquori superfunde aquæ fontanæ, aut Rosarum aliquid, sicq; præcipitabitur pulvis, seu resinosa substantia Jalappæ ad fundum, adhuc semel abluenda, demùm exsiccanda, terenda, & ad usum servanda.

Serosos biliososq; humores commodè evacuat, delicatulis & cætera pharmaca aversantibus maximè accommodum.

Eodem modo paratur Magisterium Scammonii, seu Pulvis Syrius dictus.

MAGI-

MAGISTERIUM SULPHURIS SEU LAC EJUSDEM.

℞. Florum Sulphuris unciam unam,
Salis Tartari uncias tres.

Misce: & superfunde aquæ communis libras tres. Digere in arena per diem naturalem, ita ut sub finem aqua ferè bulliat, & Sulphur penè omne solutum sit; postea filtra calidè per chartam emporeticam, & superfunde aceti destillati quantum sufficit, & præcipitabitur pulvis lacteus Sulphuris paulatim ad fundum, deple humorem, & reiteratis ablutionibus materiam edulcora. Ultimò ablue cum aqua cordiali & exicca.

MAGISTERIUM TARTARI VITRIOLATI.

℞. Olei Tartari ex Sale resoluti & purificati uncias quatuor,
Spiritûs Vitrioli unciam unam semis.

Hunc guttatim supra Oleum Tartari in vitrum capax instilla. Fiet coagulum albissimum, humiditas supernatans evocetur lento calore ad siccitatem Salis.

Generale ferè digestivum ad omnes obstructiones solvendas, in calculo, nephritide, ictero, mensium retentionibus, febribus, hydrope, splenis duritie multo cùm fructu exhibetur.

ANIMADVERSIONES IN MAGISTERIA.

Aluminis Magisterium.

Aluminis Magisterium longè citiùs & minori cum labore per retortam vitream, quàm per Alembicum, ob ejus altitudinem, destillando parari potest, nec opus est in *vesica bubula sordida & fœtida* utplurimùm *Alumen* liquefacere, quin commodius *aquæ simplicis* tantum affundi potest, quantum pro dissolutione ejus in calore sufficiat; solius enim humiditatis per vesicam attractæ beneficio solvitur *Alumen*, non verò propter hunc singularem modum: *aqua superflua* ultimò, cùm *totum Alumen* ferè repetitâ affusione *aquæ* & destillatione per Alembicum transcenderit, in M. B. leniter abstrahatur, inque cucurbita oblongâ & altâ.

Magisteriorũ vulgariũ censura.

Cæterùm, quantis torturis, solutionibus scilicet, præcipitationibus, calcinationibus, coagulationibus & destillationibus *Corallia* & *Perlæ*, nec non *reliquæ Gemmæ* subjiciantur, & quàm *varia menstrua* pro ipsorum dissolutionibus inventa sint, abundè videre est apud *Clarissimum Schröderum lib. 3. cap. 6.* ast quàm perperam potissimæ superiùs enumeratæ operationis suscipiantur, illi soli patet, qui eas accuratè perpendit, maximè verò, qui ipsemet aliquoties illas tentavit. Si saltem *vulgaria Magisteria officinalia* (de quibus nobis propriè nunc sermo est,) e. g. *Coralliorum & Perlarum, &c.* examinemus, hæc sanè, quocunque etiam *acido menstruo* solvantur, & contrario eidem liquore præcipitentur, nihil aliud sunt, quàm *Perlæ & Corallia* in subtiles atomos & calces ferè insolubiles & inutiles conversa, quibus non exigua portio *menstruorum solventium* & *liquorum præcipitantium* tenaciter adhæret, ita ut difficulter imposterum *iisdem aquis corrosivis* solvi possint, ob adjunctam terram à contrarietate *aquarum*, aut *Spirituum*, vel *Salium* exortam, de eorum viribus autem non minimum menstruis post præcipitationem separatis relinquitur. Quod autem à menstruis solventibus & liquoribus præcipitantibus rebus solutis & præcipitatis nonnihil adhæreat, hujus experiundi evidens exemplum præbent *Magisteria Vegetabilium*, quæ beneficio *aquæ Aluminis* & *Olei Tartari* conficiuntur. Non semel enim hoc, sed pluries in præparatione *Laccæ Florentinæ* ex *granis Kermes* ipsus expertus sum, ubi ferè duplo plus *Laccæ Florentinæ* acquisivi, quàm fuère *grana* ante præparationem, nullo penitùs addito corpore heterogeneo vel homogeneo. Hinc fit, ut *præcipitati hi pulveres* ad instar calcis sint etiam *corrosivis aquis* ægrè dissolubiles, ut hâc ratione permotus, *ipsa Corallia cruda*, *Perlas* & similia trita duntaxat & in subtilissimum

tiliſſimum pulverem redacta, majoris æſtimem, quàm *præcipitata eorum Magiſteria*, utut levia hæc ſint & aſpectu pulcherrima, ſplendida etiam argenti ad inſtar, prout ipſe ſæpiùs illa paravi.

Quod verò *Magiſteria* præfato modo parata ſolutu difficilia ſint, & inſtar *calcis* ſe habeant mortuæ, manifeſtè demonſtrat inter cætera etiam *Magiſterium cornu Cervi*, hoc ipſum, cum ex *cornu Cervino crudo raſpato* confectum ſit, ejus qualitates meritò aliqualiter ſaltem æmulari deberet, *in odore* nimirum exhalante, ſi deſtilletur, aut Vulcano tradatur, vel *in viſcoſitate*, ſi coquatur: Aſt nihil horum, ſi violento igni committatur, neque de *Spiritu* vel *Sale volatili* quicquam ex eo elicitur, ſed fixum uti *cornu Cervi uſtum* (licet fortiter etiam calcinatum,) remanet, nec ſi coquitur, *mucilaginem vel gelatinam* præbet, nec cum *aquis fortibus*, utpotè *Spir. Nitri, &c.* ſi cum ipſis ejus ſolutio tentetur, denuò diſſolvitur. Quibus probis ceu invictis rationibus ſuffultus aſſero, *cornu Cervi Magiſterium* ab *uſto cornu*, & huic ſimilia *Magiſteria ex oſſibus & cornibus* confecta, ab ejusmodi *calcinatis, viribusq́ exutis oſſibus & carnibus* parùm diſcrepare: Hinc & reliqua *Magiſteria ex Coralliis, Perlis & conſimilibus Gemmis* parvipendo, imò penitùs rejicio.

Magiſteriũ cornu Cervi ab uſto cornu non diſcrepat.

Solutiones verò, quæ absque præcipitatione & per ſolam abſtractionem *menſtrui ſolventis* fiunt, in ſuo precio relinquo, quibuscunque etiam *menſtruis* conficiantur, licet unum alteri in bonitate (uti in *animadverſionibus Tincturæ Coralliorum* innui,) præferendum: Earum autem *ablutiones* & *edulcorationes*, quas omnia tyrocinia chymica tàm ſtudioſè præcipiunt, ſupervacaneæ ſunt, ſi ſolutio *aceto deſtillato*, vel *Spiritu Nitri* aut *Vitrioli philoſophico* peracta ſit, cùm nullo modo *aciditas* aut *vis corroſiva menſtrui ſolventis*, (quæ jam tùm in aliud ens commutata eſt,) elui, aut ſolutiones edulcorari poſſint, etiamſi vel centies hæc operatio iteretur. Nam *aciditas* ſive *Sal corroſivum menſtrui* (ſi ita appellare licet,) nexu indiſſolubili rei ſolutæ copulatum eſt, eique tam firmiter cohæret, ut nec extremâ Vulcani violentiâ, ſive per deſtillationem, ſive aliâ quâvis torturâ ab ipſis divelli queat, itaque ſemel aut bis ad ſummum *ſolutiones* aut *Sales* (uti appellare mavis,) ejusmodi diſſolvendo & filtrando ab adhærentibus impuritatibus liberâſſe ſuffecerit, quæ tandem *Spiritu quodam ardenti* aliquandiu circulari, & tandem deſtillando vel abſtrahendo ab eodem liberari poſſunt.

Solutiones admittuntur.

Quod ſi verò ſecretum aliquod pro his *ſolutionibus & Magiſteriis* conficiendis *menſtruum* exoptas, quod, ſolutis illo *Perlis, Coralliis, Oculis Cancrorum, &c.* per abſtractionem totaliter ſeparari, & ad alios conſimiles uſus, hocq́ue ſæpius accommodari queat, abluas *Venerem* ab impuritatibus *ſucco quodam Vegetabili*, & *Baccho* inebries, dabitq́ue tibi deſtillando *Spiritum* miris virtutibus præditum, tùm ad medicinam, tùm multas alias operationes aptiſſimum,

Menſtruũ ſecretum pro Perlis, Coralliis, &c.

Magiſterii ſeu Reſinæ Gialappæ præparatio cum manca ſit, veriorem hîc ſubjiciam, utpotè

Magiſterii Gialappæ vera præparatio.

℞. *Gialappæ craſſiuſculè contuſæ libram unam,*
cui affundantur
Spiritûs vini rectificati libræ tres.

Stent in digeſtione calore leni uno vel altero die, *Spiritus vini tinctus* per filtrum ſeparetur, aliusq́ue reaffundatur, qui labor tamdiu continuetur, quoad *Spiritus vini* non amplius coloretur: *Tinctos Spiritus omnes conjunctos & filtratos* in cucurbita vitrea ad remanentiam pauci liquoris (*libræ unius* circiter,) abſtrahe, & affuſo *aquæ frigidæ* tantillo *reſiduo liquori* (niſi jam tum *Reſina* fundum cucurbitæ petierit, aut reſiduo liquori innatet,) *præcipitatam reſinoſam ſubſtantiam* ab aquoſitate ſepara, ablue & exſicca, exſiccatam denique in pul-

verem redige. Tali modo *parata Resina* splendidior evadit & purior, nec tam graveolens, uti alioquin esse solet, quando *Spiritus vini* non fuit abstractus, quæ graveolentia etiam nullo modo per ablutiones, quàm sæpissimè etiam fiant, tolli potest.

Resina Scammonii præpar.

Eodem modo *Resinæ Scammonii, Turbith*, aliarumque rerum resinosarum parari queunt: Ex *residuo liquore*, mediante abstractione superfluæ humiditatis, conficiatur *Extractum* justæ consistentiæ. Cæterùm, quæ circa dissolutionem *Resinarum* aut eorum exhibitionem notatu & observatione digna sunt, ex *animadversionibus nostris antecedentibus super Extracta* nonnulla, quorum compositionem res resinosæ ingrediuntur, luculenter patebunt.

Magist. sive Lac Sulphuris rejicitur.

Magisterium Sulphuris, ut ab aliorum *Magisteriorum* præparationibus parùm aut nihil differt: ita nullam præ iis singularem meretur laudem. Igitur *flores Sulphuris* aut ipsum crudum Sulphur in virtutibus ipsi longè præfero.

Magisterii Tartari, sive Tartari Vitriolati censura & vera præparatio.

Magisterium Tartari Vitriolati ex *Sale Tartari resoluto*, id est, *Oleo Tartari per deliquium facto*, vel etiam & commodiùs ex *sicco Sale* parari, &, si lubet, crystallizari potest; certum tamen *liquoris vel Olei Tartari & Spiritûs Vitrioli* pondus determinari nequit, ob *Spiritum Vitrioli*; qui magis vel minùs purus vel aquosus esse potest: Discrepat & *Oleum Tartari* in tenuitate, *Sal* item in siccitate, quæ cuncta pondus cùm *Spiritûs Vitrioli*, tùm *Olei Tartari* maximè variare possunt: sufficiet autem tamdiu *Spiritum Vitrioli dicto Oleo Tartari* vel *Sali* instillare, donec omnis cesset contrarietas.

Nolo hîc etiam silentio præterire inconsideratam quorundam assertionem, qui post peractam & sufficientem *Spiritûs Vitrioli in Oleum Tartari* instillationem, à *residente & præcipitato pulvere albo*, *supernatantem liquorem ceu inutilem* separare, & qui ex *eodem scilicet liquore* per abstractionem aut evaporationem humiditatis paratur, *Tartarum Vitriolatum*, ceu nauseosum vomitumque concitantem, abjicere jubent. Falsa enim hæc est, & nata è re malè intellectâ assertio, quandoquidem *verus Tartarus Vitriolatus* in liquore quovis solubilis (qualem ipsum necessariò esse oportet, si quid boni præstare debet,) in *supernatante humiditate* delitescit, & ex eo cessante contrarietate sive ebullitione vel strepitu per inspissationem, uti dictum, vel exhalationem *humiditatis* colligitur; qui verò præcipitatur *pulvis albus* ad instar *Magisterii*, si (ex *Oleo vel liquore Tartari calcinati*, non *Sale ejus sicco* conficiatur,) tantùm abest, ut sit veræ & optimæ notæ *Tartarus Virtiolatus*, quin potiùs se habeat instar *calcis fixæ insipidæ & inutilis*, qui neque in liquore potulento resolubilis est, sed ita immutatus persistit, non secùs ut ex *Vegetabilibus nonnullis* beneficio *Olei Tartari & Alumine* confecta *Magisteria*, de quibus paulò ante egimus. Cùm autem *liquor* peractâ sufficienti instillatione *Spiritûs Vitrioli*, subsidenti *Magisterio vel Calci potiùs inutili* supernatans, nihil aliud sit, quàm optimus & verus *Tartarus Vitriolatus resolutus & nondum coagulatus*, quæ esset dementia eundem abjicere, aut ceu damnosum detestari? & sanè, si quæ ex usu *Tartari Vitriolati* dira quandoquidem suborirentur symptomata, utpotè *vomitus enormes, cardialgiæ*, & nescio quæ mala alia, culpa ob id non statim in *Tartarum Vitriolatum* derivanda esset, scilicet quà talem, sive quatenùs ex *liquore supradicto* constat, sed quatenùs, uti communiter fit, ex *Sale Tartari*, quod è *Tartaro impuro*, plurimisque rebus feculentis heterogeneis, & nescio quêis sordibus spurcissimis permixto, per calcinationem parato, confectus fuit. Ut itaque hæc mala evitarentur, summè necessarium esset (quod jam toties inculcavimus,) *Tartarum* semel in aqua, mediante cocturâ dissolvere, & per filtrationem aut colaturam ab inhærentibus sordibus liberare, iterumque in Crystallos redi-

los redigere, atque hunc demùm ita aliquatenus *purificatum Tartarum* ad medicamenta uſui interno deſtinata ſeligere: Quod ſi fieret, non eſſet, cur nobis à præfatis malis impoſterùm metueremus, modò etiam in utendi modo & doſi, aliisque requiſitis neceſſariis non delinqueretur.

SALIA.

SAL ABSINTHII.

℞. Abſinthii ſicci, quantum vis.

Uratur in cineres albos, Sal extrahe cum aqua ejusdem herbæ ſtillatitia, vel communi calida, digerendo per noctem. Poſtea aquam per inclinationem & filtrationem effunde, cavendo, ne feces turbentur, aliam usque tertiò affunde, digerendo ut ſuprà, tandem omnes aquas filtra & coagula, ſæpiùs id repetendo, donec coagulum evadat albiſſimum. Hoc rurſus diſſolve, filtra, & ad pelliculam evapora, frigido expone, & collige cryſtallos.

USus hujus Salis, uti & reliquorum ad aperiendas obſtructiones, humores craſſos attenuandos, viſcidos incidendos, putredinem expugnandam multùm commendatur: hinc medicamentis attenuantibus, diureticis & diaphoreticis magna cum utilitate admiſcetur.

Eodem modo parantur & reliqua Salia ſequentia, utpote

Sal Angelicæ,
Artemiſiæ,
Bardanæ,
Betonicæ,
Calendulæ,
Cardui Benedicti,
Centaurii minoris,
Cynosbati,
Ebuli,
Eupatorii Avicennæ,
Eupatorii Meſuæ,
Euphraſiæ,
Fraxini,
Fumariæ,
Geniſtæ,
Gentianæ,
Guaiaci ex ligno,
Hyperici,
Juniperi,
Meliſſæ,
Pimpinellæ,
Reſtæ bovis,
Rutæ,
Saxifragiæ,
Scolopendrii,
Scordii,
Tamariſci,
Valerianæ,
Veronicæ,
Vincetoxici,
Zingiberis.

SAL CORALLIORUM.

℞. Corallia poſt extractionem tincturæ reſidua, quod caput mortuum dicitur, calcina illud cum Sulphure aliquoties, donec ſcilicet in cineres planè vertatur. Ex his cineribus ſuperfusâ aquâ urticæ minoris deſtillatâ, Sal extrahe, poſt hebdomadalem in balneo digeſtionem à fecibus per filtrum ſepara, & usque ad cuticulam evapora, pone in frigido loco & concreſcit eleganter.

SAL PRUNELLÆ, SEU NITRUM DEPURATUM.

℞. Salis Petræ, quantum placet. Solve in aqua communi, & per chartam emporeticam trajice, quò à ſordibus omnibus expurgetur, deinde vaſe vitreato decoque, & crebrò deſpuma, coagula poſtmodum in frigido. Exiccatum tere, & ſartagini impone, ut intra prunas accenſas liquefieri poſſit. Liquati Nitri libræ injice florum Sulphuris unciam unam, non ſemel unâ vice, ſed pluribus, donec omnis pinguedo ſulphurea deflagrârit. Tandem Sal Nitri probè eliquatum, & purum in vas ferreum,

vel æneam pelvim priùs probè excalefactam effundatur, ut frigore concrescat.

ALii & fortè majori cum commodo solummodò Nitrum depuratissimum reddunt, reiteratis multis solutionibus, filtrationibus & coagulationibus.

SAL, SIVE SACCHARUM SATURNI.

℞. Cinerem Plumbi aperto igne sine alio adjecto præparatum, ex illo Salem cum aceto destillato extrahe, quem postea aquâ pluviali, solvendo, filtrando, & lenissimè in balneo evaporando septies edulcora.

EXtrinsecus usurpatum mira præstat in ulceribus cancrosis, malignis, corrosivis & similibus, contra ambusta, inflammationes, pustulas faciei rubras utilissimum esse judicatur.

SAL TARTARI.

Sternitur Tartarum in vase terreo non vitreato plani fundi ad crassitudinem digiti; Reverberatur postea ad albedinem usque, spacio quinque vel sex horarum, igne ita moderato, propter fusionem, ut vas saltem candeat. Tùm perfunditur aquâ communi; filtratur & coagulatur. Ex hoc Sale per deliquium soluto fit oleum Tartari per deliquium vocatum, ad Medicos usus raro expetitum, Hermeticis verò operationibus frequenter inserviens.

SAL VITRIOLI VOMITORIUM ANGELI SALÆ.

℞. Vitrioli Ungarici cœrulei & optimi quantum vis, calcinetur in crucibulo ad ignem rotæ, donec in pulverem bruneum, seu obscurè purpureum abeat. Huic Vitriolo prædicto modo calcinato, & in vase vitreo posito, superfundatur aquæ communis bona quantitas, sensim & sensim agitando, ne in fundo conglomeretur, donec aqua affusa refrixerit. Stent ita viginti quatuor horis, postea trajiciantur per chartam emporeticam, in patinam latam vitreatam, & fiat exhalatio super ignem lentum, donec Sal in fundo reperiatur siccum, & coloris quodammodo incarnati, qui pulverisando in albedinem convertitur.

AD purgandum superfluitates per vomitum circa præcordia hærentes, corruptosq́ humores ipsis ventriculi tunicis impactos educendos egregiè valet.

SPIRITUS VITRIOLI COAGULATUS.

℞. Salis Absinthii Crystallini, & summè depurati sufficientem quantitatem, huic affunde Spiritûs Vitrioli tantum, ut cum eo secundum artem coagulari & uniri possit, cum exuperantia tamen Spiritûs Vitrioli, coagulatum justo modo in vase vitreo conserva ad usum.

SUnt & quædam Salia composita nostris in usu, ut Sal Theriacale juxta Quercetani descriptionem in Pharmacopœia restituta p. 530. & Sal ex remanentiis aquæ Theriacalis Bezoardicæ nostri Dispensatorii præparatum.

ANIMADVERSIONES IN SALIA.

Salium Vegetabilium fixorũ verus præparandi modus.

QUamvis *Salium Vegetabilium præparatio* res sit communissima & maximè vulgaris, novi tamen nonnullos, qui etiamsi Chymicos se professi sint, nihilominùs ne rectam quidem & competentem *calcinationem herbarum* pro *Salibus* ex ipsis eliciendis instituere scivêre. Quæ ipsa *Vegetabilium in cineres calcinatio* hoc peculiare habet, quod *herbæ, radices, &c.* nulli vasi inclusæ sive tecto, sive aperto, sed in aprico comburi velint, similem in modum, uti *ligna* aliàs super focum comburuntur; secus enim si in olla vel in alio vase fiat calcinatio, non cineres, etiamsi diu crementur *herbæ*, sed *carbones* pro *Sale* extrahendo inutiles acquires. Peractâ hâc incineratione solent non pauci, ut *Salem* acquirant *pulchriorem crystallinum*, nec tàm facilè in frigore liquabilem, *cineres*

neres adhuc semel additâ *Sulphuris æquali vel duplâ portione* calcinare ad conflagrationem *Sulphuris*; quam *calcinationem* cum tanta *Sulphuris* quantitate probare nullo modo possum, licet asserant, *cineres* exindè magis reserari, quò tandem efficaciorem & copiosiorem Salem fundant; ast perperam: Nam dum *Sulphur* deflagrat, *Spiritus ejus Salem in cineribus adhuc existentem* reddit vitriolatum, non aliter ac si *Spiritus Sulphuris* vel *Vitrioli Sali* additus esset, quo ipsa salina substantia nativa, sive *Sal Alkali*, nec non vis & efficacia per diaphoresin operandi destruitur, & *Salia magis diuretica* evadunt deperdito *Alkali*, imò à nativa sua (si quæ in *Salibus hisce fixis* diversitas est,) proprietate & indole in aliud esse peregrinum transmutantur. Nec magis dextrè & ingeniosè, sed æquè malè ac perversè ii laborant, qui jam *confectis Salibus aquam fortem* jungunt, quò minùs in frigore liquescant, & ad crystallinam diaphaneitatem perduci, vel in crystallos majusculos redigi queant: Hoc vitium in Chymia vulgari maximè commune est illis, qui duntaxat ad *formam & pulchritudinem medicamentorum*, non verò ad eorum *genuinas virtutes & proprietates* (quæ contrariis rebus additis facilè immutantur & abolentur,) unicè respiciunt. Sciendum igitur, (ut mediâ procedamus viâ,) quod *plurima Salia*, utpotè *Absinthii, Centaurii, &c.* si benè parata sunt ex *cineribus ritè calcinatis*, non tam facilè in frigore liquescant, nec difficulter in crystallos redigantur, etiamsi *cineribus eorundem* nullum *Sulphur* addatur, ut adeò nec *Sulphure* nec *aquâ forti* hîc semper opus sit: Quod si verò *nonnullis cineribus*, ex quibus aliàs *Sales facilè liquabiles* eliciuntur, *Sulphur* admiscere volupe fuerit, non opus est *æquali*, multò minus *duplâ ejus portione* respectu *cinerum*, sed *aliquali saltem particulâ*, nimirùm *unciâ semis, vel ad summum drachmis sex Sulphuris ad libram unam cinerum*. Nunc secundâ hâc *calcinatione cinerum* ventilatâ, progredior immediatè ad *confectionem Salium*: Coquantur igitur *cineres in s. q. aquæ*, sæpiùs recenti reaffusâ, in vase terreo vel ferreo, donec *omnis salsedo* extracta sit, *lixivium* inspissetur vel evaporet ad siccitatem *Salis*, qui impurus erit, lixivialem odorem, si sine *Sulphure*, sulphureum verò, si cum *Sulphure cineres* calcinati fuerint, redolens; quem odorem ut ex parte *Sali* adimamus, eundemque puriorem reddamus, (quod aliàs innumeris filtrationibus & coagulationibus fieri nequit,) necessum est, ut ipsum immissum crucibulo, igni fusorio committamus, & quamprimùm fluit, effundamus, *aquâ affusâ* iterùm solvamus, filtremus & vel ad siccitatem coagulemus, aut leniter & successivè humiditatem abstrahendo in crystallos redigamus: Quâ ratione autem *Salia* dextrè crystallizari possint, de hoc multa haberem, quæ in medium proferrem, sed hęc manualibus operationibus potiùs demonstrari, quàm verbis exprimi possunt; hoc saltem assero, quod *Salium quorumcunque, Crystallorum Tartari*, & quarundam rerum aliarum crystallisatio longè exactius in calore perficiatur, quàm in frigore: causa est, quod frigus impetu veluti liquorem cogat, ut inhærentem sibi *Salem* præcipianter deponat, quæ præceps crystallisatio tàm exactè fieri nequit, ac si lentè, successivè & cum mora aliqua in leni saltem calore aut tepore fiat; hinc etiam in tectis & coopertis vasis majores pellucidioresque crystalli crescunt, quàm in apertis.

Vegetabilia quædam cur parùm Salis fixi præbeant.

Cæterùm operæ precium esset investigare, quam ob rem quædam *Vegetabilia* adeò exiguam suppeditent portionem *Salis fixi*, utpotè *lignum Sanctum, Helleborus, &c.* Quâ de re nonnulli ita ratiocinantur, quod nimirùm talia *Vegetabilia* sint tenuium partium, & paucas obtineant partes terrestres, plures autem volatiles & sulphureas, propterea etiam prædicta majorem copiam suppeditare Spirituum & Oleorum, minorem verò *Salis fixi*: Ast rationem hanc insufficientem esse exinde patet, quod *Vegetabilia*, quæ parùm *Salis fixi* præbent, æquè uti reliqua partes crassiores habeant & terrestriores,

cùm eandem suppeditent cinerum copiam: Nec est, ut in spirituositatem causam referamus; *Vegetabilia* enim summè spirituosa magnam persæpè quantitatem *Salium fixorum* præbent, utpotè *Absinthium*, *Lilium convallium* & alia complura. Ego quantum experientiâ edoctus sum, hanc causam esse assero, quòd *Vegetabilia* illa modicum *Salis fixi* suppeditantia plurimo *Sale nitroso* sint imprægnata, quod *Oleo eorum resinoso* firmiter adhæret; *idipsum Oleum* ubi in calcinatione *Vegetabilium* deflagrat, rapit unà secum *Salem suum homogeneum nitrosum*, quo absumpto exiguum quid relinquitur *Salis fixi*, non secus uti *Nitrum ipsum*, si resinâ aliquâ permixtum, ignique immediatè injectum, totaliter consumitur; fluit autem diu multumque in igne, si immediatè ab eo non tangatur. Pro confirmatione hujus assertionis, subsequentem pono *Salis ligni Sancti* præparationem, quæ talis esto.

Salis ligni Sancti præparatio.

℞. *Ligni Sancti s. q.*

Coquatur diu multumque, sæpiùs recenti aquâ reaffusâ, donec omnis essentia, quantum fieri potest, extracta sit, & aqua ultimò affusa nullum amplius saporem referat, *solutiones vel aquæ decoctæ* inspissentur ad siccitatem, *Extractum siccum spissumq́;* immittatur crucibulo, ignique traditur: quod inter initia strepitum edet instar *Nitri* prunis injecti, postea fluet instar *Salis*, tum effundatur & ulteriùs, prout superiùs edocui, per crebras solutiones, filtrationes & coagulationes ad puritatem reducatur. Et hæc quoad *Salia fixa ex Vegetabilibus*.

Sal Coralliorum sunt soluta Corallia.

Sal Coralliorum, quod ex calcinatis cum Sulphure Coralliis elicitur, se habet in modum solutionis eorundem, cum aliquo Spirituum corrosivorum confectæ: Nam *Spiritus Sulphuris*, dum Sulphur in calcinatione deflagrat, solvit & rodit *Corallia*, ut postmodum affusâ aquâ *Sal ipsorum* extrahi queat. De cæteris autem *Coralliorum* violentis calcinationibus non aliter sentio, quàm quod meræ destructoriæ sint eorum *Essentiæ* & virtutum. Insuper satis mirari nequeo, quod etiam inter Viros doctos, qui apicem Chymiæ digito tetigisse sibi imaginantur, reperiantur, qui asserere ausint, *Corallia* mediante violentâ calcinatione spatio aliquot dierum eò reduci posse, ut prius in albedinem, postea in flavedinem, tandem in rubedinem convertantur, ex quibus tandem *Tincturam* eorum elicere in facili sit: Quæ speciosa verba & aurea promissa me & alios plures illexere in dispendium, nec parùm defraudârunt, quippe qui nihil hac violentâ & diuturnâ calcinatione ex *Orolliis* adeptus sum, præter calcem vivam acerrimam, vix ullo signo ab alia calce viva discrepantem.

Coralliorū violentæ calcinationes destructoriæ sunt.

Coral. Tinctura falsa ex Corall. calcinatis.

Sal Prunellæ est Nitrum clarificatum.

Sal prunellæ, quod Nitrum est clarificatum, diversimodè parari potest, vel per injectionem Sulphuris, dum in igne & crucibulo fluit, vel per reiteratas solutiones, filtrationes & crystallisationes. Notandum hîc, quod ultima solutio pro diversitate affectuum, quibus adaptari debet, in succis depuratis herbarum, vel decoctis earundem clarificatis non incommodè fieri possit.

Saccharū Saturni ex diversis rebus e plumbo oriendis paratur.

Saccharum Saturni non solùm ex *Plumbo* communiter calcinato, sed etiam ex eodem laminato saltem & granulato ac minerâ ejusdem, nec non *Cerussa*, *Lithargyro* & *Minio* purius tamen ex uno quàm ex alio, beneficio *aceti destillati* vel alterius liquoris acidi elici potest: Ex enumeratis autem pro *Saccharo Saturni* omnium optimo conficiendo *Plumbum* ipsum eligerem.

Salis Tartari item *Salis Vitrioli vomitivi* (quod etiam ex *Vitriolo albo* parari solet, de quo in præcedenti *classe* sub proprio titulo egimus:) præparationes artificiosi nihil continent. De *Sale Tartari* tamen hoc notare velim, ut potiùs *ex semel soluto & crystallisato*, *quàm crudo & impuro Tartaro* paretur, ob sonticas rationes superiùs in præparatione *Magisterii Tartari Vitriolati* & alibi etiam indigitatas.

Sal Tartari ex Cremore ejusdem parari debet.

Spiritus

Spiritus Vitrioli cum diversis *Salibus* coagulari potest, omnium tamen optimè cum *Sale Vitrioli* (ceu proprio,) quod ex *Vitriolo* summè calcinato in aëre relicto & astris imprægnato extrahitur; Similiter etiam cum *Nitro* eleganter succedit coagulatio. Totum autem hoc coagulationis opus in eo consistit, ut *Spiritui Vitrioli* corpus aliquod, quod ipsi non contrarietur, adjungatur; tale autem est *Sal proprium* & *Sal Nitri*, tanquam *Salia acidiora*: *Salia autem lixivialia*, utpotè *Absinthii*, *Tartari* & similia, *Spiritibus acidis* contraria sunt, idcircò necessum est, si cum *similibus Salibus Spiritus Vitrioli* aliorumvé *Spirituum acidorum* coagulatio instituatur, ut multum *Spiritûs* inutiliter deperdatur, tantum scilicet quantum fuerit *Salis coagulantis*; tantum enim circiter in se recipiunt *Salia*, antequam aciditas *Spirituum acidorum* in destructa vel immutata sese manifestare possit, quod cum *Sale Nitri* vel *Vitrioli proprio*, tanquam *Salibus* magis cognatis & acidis non contingit.

Vitrioli Spiritus quomodo dextrè coagulandus.

De *Salibus Theriacalibus* egi in *animadversionibus super Appendicem classis decimæ quartæ*, ubi etiam *Salem Theriacalem Quercetani* tetigi, quidque de illo censendum sit aperui, quò Lectorem amicum relego.

FLORES.

FLORES ANTIMONII.

℞. Antimonii selecti libram unam.

Tere in subtilem pulverem, & ex vase terreo in ollas artificiosè sibi incumbentes, applicato supernè Alembico rostrato, sublima secundum artem, dando ignem per gradus.

FLORES ARMONIACI SALIS.

℞. Salis Armoniaci libram unam,
Squamæ Ferri uncias decem.

Misce diligenter, & ex cucurbita in arena sublima secundum artem. Vase refrigerato, separa quod sublimatum est, & misce cum quinque aut sex unciis Salis communis fusi, repetendo istam ultimam sublimationem quinquies aut sexies, novum semper Salem addendó.

Insigne sudoriferum in febribus præsertim quartanis, & aliis morbis diaphoresin exigentibus.

FLORES BENZOINI.

℞. Benzoinum tere, & ollæ rotundæ impone, deinde claude duplici chartâ emporeticâ, convolutâ in modum manicæ Hippocratis: da postea ignem ad sublimationem idoneum, floresque niveos sæpiùs collige.

FLORES SULPHURIS.

℞. Sulphuris communis in frusta conquassati libram unam.

Immitte cucurbitæ vitreæ benè lutatæ, pone in arenam, & apposito Alembico vitreo sublima, igne primùm miti, posteà fortiori: videbis paulò pòst elevari flores in Alembicum, qui repetitis sæpè alternis Alembicorum vicibus studiosè sunt colligendi. Hanc florum sublimationem semel atque iterum reitera.

FLORES SULPHURIS COMPOSITI.

℞. Florum Sulphuris ter elevatorum uncias duas,
Aloës hepaticæ,
Myrrhæ selectæ ana unciam unam,
Croci scrupulum unum.

Terantur in pollinem subtilissimum, & serventur ad usum.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES IN FLORES.

Antimonii Florũ vera præparatio.

FLorum *Antimonii* exactam præparationem tradit *Glauberus in tract. 1. Furni philosophici fol. 71.* ad cujus imitationem (licet furnum illum in promptu non habeamus,) eorum sublimationem diversimodè instituere possumus.

Flor. Salis Armoniaci cùm Marte

Eodem modo & *flores Salis Armoniaci* confici queunt; non autem opus est tot reiteratis sublimationibus, majoris enim efficaciæ erunt post primam *à Marte* sublimationem, quàm si quinquies vel sexies additione recentis *Salis simplicis* sublimati essent. Hoc insuper notandum, quod si *Essentiam Martis* prædictis *Floribus* imprimere velimus, ut *Martem vel Chalybem* aquis corrosivis, aceto aut similibus nonnihil priùs solutum, vel *Crocum Martis aperientem* non nimiùm calcinatum *Sali Armoniaco* commisceamus, & tandem sublimationem instituamus, tali modo *Salem flavescentem & Essentiâ Martis prægnantem* indipiscemur, ad denominatos affectus efficacissimum.

Flores Benzoini elegantes.

Flores Benzoini diversimodè parari consueverunt: præ cæteris autem modis is apprimè mihi placet, quem tradit *Clarissimus Schröderus in suæ Pharmacopœiæ l. 4. c. 377.* nimirùm destillando per retortam ejus butyrum, ex quo beneficio aquæ ferventis *Flores* extrahuntur, cùm in majori copia, tùm etiam majores & elegantiores.

Florũ Sulphuris vera sublimatio.

Florum Sulphuris sublimatio sine additione corporis cujusdam quod liquefactionem *Sulphuris* impediat, haud commodè perficitur; idcircò nonnulli *caput mortuum Vitrioli* addunt, ast non admodum prudenter, difficulter enim & pauci Flores hoc modo ascendunt, suis etiam de causis, nimirum quod *Sulphur* aciditate suâ rodendo *terram Vitrioli*, quam in pristinum *Vitriolum* vel esse fermè restituit, se destruat, & consequenter *Flores* præbere nequeat, id quod in plurimis operationibus, destillatione *Spiritûs Salis, Nitri, &c.* studiosè observandum est, ne res illis commisceantur, in quas hi *Spiritus* acidi agere, & necessariò se mutuò destruere debent, quæ unica causa est in hunc usque diem nec dum perpensa, quòd haud feliciter cedant hæ destillationes, *Salis* utplurimùm, cùm potior pars *Spiritûs* rodendo & solvendo *argillam* vel *terram ipsi adjectam* annihiletur, & in aliud ens commutetur. Suadeo itaque, ut *Sulphuri Salem communem* duntaxat in duplo pondere adjiciant; hoc modo *pulcherrimi Flores* sublimantur ex cucurbita lutata igne aperto quidem sed moderato.

Colcothar perperam Sulphuri commiscetur, pro Florũ Sulphuris sublimatione.

Florũ Sulphuris iteratæ sublimationes rejiciuntur.

Frequenter iteratas *Florum dictorum* sublimationes non usque commendo, & si mihi daretur optio, ego *crudum Sulphur*, imò *vivum*, si purum & candidum esset (prout etiam reperitur,) præ *Floribus aliquoties etiam sublimatis* amplecterer, & tutò traherem in usum; utpotè quod suo adhuc gaudeat *Sale centrali nativo*. Plura de *Floribus Sulphuris* variis modis præparatis & compositis, legantur apud *Clarissimum Schröderum in Pharmac. Med. Chymica l. 3. c. 27.*

CROCI, VITRUM, SUBLI-mati, præcipitati, aliique pulveres Chymicè præparati.

CROCUS MARTIS.

℞. Limaturæ Martis, quantum sufficit.

Igne reverberii eousque examina, donec asperitate & pondere penitùs privetur, ac in florem rubicundissimum abeat cum aquis convenientibus ablue, & serva ad usum.

CRO-

CROCUS MARTIS EX OLEO SULPHURIS.

℞. Limaturæ ferri unciam unam.

Diſſolve in Spiritus Sulphuris acidi unciis octo. Digere per noctem, & deſtilla per Alembicum Spiritum Sulphuris ex arena. Reverbera leni igne per tres aut quatuor horas, ſerva ad uſum.

CROCUS METALLORUM.

℞. Antimonii electi,
Salis communis,
Nitri ana partes æquales.

Minutiſſimè trita, & mixta cum catino, luto probè munito, foramine tamen parvulo in medio ſuperficiei Spirituum arſenicalium exhalandorum gratiâ relicto, in furnum anemium collocentur, igne follium adhibito, donec omnia ſufficienter fluant, tamdiu hoc continuando, quamdiu fumus per foramen illud perrumpere non deſinit. Quando verò deſinit, ignem probè ad quadrantem horæ adauge, deinde exime, ubi vaſe infrigidato, Antimonium in fundo à ſalibus ſupereminentibus inſtar Reguli à ſcoriis ſequeſtratum ſeſe malleo detruncandum, atque in pulverem terendum facilè dabit. Tritus pulvis inſtar cinnabaris rubicundiſſimus erit.

Emeticum hoc medicamentum, ubi mitiora locum non habent, multa cum utilitate exhiberi poteſt. Unde in doloribus capitis, ab impuritate ventriculi illud lancinantibus, in epilepſia, in vermibus cujuscunq; generis uſus ipſius inſignis eſſe poterit.

VITRUM ANTIMONII HYACINTHINUM.

℞. Antimonii Ungarici, quantum vis,
Tere, & pone cum olla non vitreata ſupra ignem lentum, & incipiet fumigare. Rutabulo in extremo reflexo agita ſedulò, ne adhæreat. In nodos fortè ſi concreſcat, iterum tere, & ad ignem denuò colloca, procedendo ut prius, donec fumum non ampliùs evomat, nec in nodos concreſcat, ſed maneat in forma pulveris. Refrixum in olla fuſoria colloca ad furnum anemium, per tres circiter horas, ut penitùs fundatur, idque mox funde ſupra pelvim æneam, vel modulum pro libitu effigiatum.

ANTIMONIUM DIAPHORETICUM.

℞. Antimonii,
Salis Petræ ana libram unam.

Pulveriſata ſimul miſce, & pone in crucibulum inter accenſas prunas ut candeat, tum injice uncias duas aut circiter hujus mixtionis, & ſtatim detonabit. Poſtea novos pulveres injice, ita ad finem continuando. Vaſe refrigerato, materiam exime, ablue, & rurſum tere, miſcendo, ut ſuprà, cum ana Salis Petræ, eodem modo calcinando, & elaborando, tertiâ etiam vice ſimiliter peragendo. Tandem da ignem liquefactionis modicæ, ad horæ ſpatium. Ultimò totum illud, quod remanſit tritum, coquatur in aqua fontana per aliquot horas, poſtea calens decoctum per filtrum transmittatur, & loco frigido relinquatur; ſic nimirum per ebullitionem id quod ſubtilius, in aqua ſolvitur, & tandem præcipitatur in pulverem admodum albicantem & tenuem, ſæpiùs abluendum & exiccandum. Quod ſi acetum deſtillatum immittatur in idem decoctum filtratum, faciliùs & celeriùs pulvis iſte cadit majorum virtutum.

Valdè commendatur ad interiora apoſtemata, in lue venerea recenti, & vitioſis humoribus per habitum corporis ejiciendis.

ANTIMONIUM PRÆPARATUM AD PULVEREM COMITIS WARWICHII.

℞. Antimonii optimi unciam unam,
Salis Nitri uncias duas.

Simul negligenter triturentur, mox in vaſe teſtaceo ſupra carbones ignitos collocato, ponantur ad calcinandum igne non admodum vehementi. Hoc facto, iterum tantundem Salis Nitri addatur, & denuò comburantur. Tertiò denique rurſus tantundem Salis Nitri ſuperaddatur, & calcinentur, ferro continuò res di-

ctas agitando, ut undequaque ex æquo penitùs combustæ sint, id quod ex colore cognoscitur, qui vel subalbus, vel subflavus esse cognoscitur, & si super ignitos carbones iterum ponantur, non amplius crepitum vel sonum emittunt. Quin etiam idem Antimonii pondus, vel parùm excedens, quod ante calcinationem acceptum fuerat, post calcinationem remanere debet.

MERCURIUS COSMETICUS, VEL PRÆCIPITATUS ALBUS.

℞. Mercurii uncias quatuor.

Dissolve in aquæ fortis sufficienti quantitate, & affunde aquam salsam, præcipitabitur in album pulverem, dissolvens per inclinationem effunde, & præcipitatum multis ablutionibus omni salsedine & acrimoniâ priva: Tandem exicca, aquâ Rosaceâ ablue, & iterum exicca.

MERCURIUS SUBLIMATUS.

℞. Mercurii purificati,
Vitrioli calcinati,
Salis præparati ana libram unam.

Subigantur cum pauxillo aquæ fortis, aut modico aceto; exiccata terantur & misceantur simul in mortario lapideo tamdiu, donec Mercurius unà cum prædictis speciebus in pulverem abeat. Tritam materiam inde cucurbitæ cum Alembico, dando in arena ignem per gradus ad octo vel decem horas.

MERCURIUS SUBLIMATUS DULCIS.

℞. Mercurii sublimati præcedentis uncias sex,
Argenti vivi & benè purgati uncias quatuor.

Misce exactè, ut Mercurius vivus ampliùs non appareat, & sublima secundum artem: sublimationem hanc tertiò etiam reiterando. Pulvis rubeus in fundo, & albus in vitri collum sublimatus semper rejiciatur, medium verò tene, exime, tere, & ad usum repone.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS RUBEUS.

℞. Mercurii libram semis.

Dissolve in aquæ fortis sufficienti quantitate, fiat evaporatio ad siccitatem, igne forti ad extremum administrato. In fundo hærebit pulvis rubeus præcipitatus.

TURPETHUM MINERALE.

℞. Mercurii purificati uncias quatuor,
Olei Sulphuris rectificati uncias octo.

Misce & digere per biduum in arena: deinde per retortam destilla cum tribus cohobiis, ultimò igne vehementi, ut retorta candeat. Massam albam exime, & tere, aquâ destillatâ calidâ sæpiùs ablue, donec præcipitatum videas versum in pulverem flavissimum, super quem Spiritum vini ter accendas.

ALIUD MYNSICHTI.

℞. Mecurii sublimati quantum vis. Resolve illum in aqua pluvia calida, solutionem aliquoties filtra, filtratum vitro immitte, & guttatim infunde tantum Olei salis Tartari, quantum putabis requiri, quoad in fundo appareat & subsistat pulvis rubens: Aquositatem profunde, & pulverem rubeum retine, aquâ communi edulcora, usq; dum destituatur omni acredine, & salsedine, Cohoba denuò cum aqua Mellis rectificata sex vel septem vicibus, Cohobiis tot repetitis, tandem pulvis eximatur, & affunde alcohol vini, ut benè humectetur, incendatur, & ferreâ spatula move identidem, ut Spiritus comburii ardore consumatur. Servetur usui.

GUMMI GAMANDRÆ VITRIOLATUM MINDERERI.

℞. Gummi Gamandræ quantum volueris. Dissolve cum sufficiente quantitate Spiritûs Vitrioli in vase vitreato, postea per Alembicum humiditas omnis evocetur, & Gummi residens in vase exsiccetur, cavendo ne nigrescat, sed colorem suum nativum reservet luteum, semel atque iterum aquâ pluviali edulcora.

ANIMADVERSIONES IN CROCOS, VITRA, SUBLIMATOS, PRÆCIPITATOS, ALIOSQUE PULVERES CHYMICE PRÆPARATOS.

CRoci Martis cùm *adſtringentis* tùm *aperientis* tot tantique in tyrociniis Chymicis extant proceſſus laborioſiſſimi nonnunquam, ut tædium afferant Lectori: Inter hos prior ſive *adſtringens* ſolâ reverberatione, nullâ re aliâ admixtâ exactiſſimè parari poteſt vel ex *Croco Martis aperiente*, vel *virgulis ipſis craſſioribus Chalybis*, quæ furno & igni reverberii traduntur per aliquot dies, donec undique *Crocus leviuſculus & pulcherrimus* illis adhæreat, qui ſeparandus, *virgulæ* verò ulteriori calcinationi tradendæ, donec expetita quantitas collecta ſit: Ego, ut unâ fideliâ duos, quod dicitur, dealbarem parietes, & unâ operâ plures abſolverem labores, ſolitus ſum, quoties *Spiritum Vitrioli* deſtillavi, *virgulas ferreas* furno, infra & ſupra retortam intrudere, ſicque elegantem acquiſivi *Crocum leviuſculum & adſtringentem*: Hunc *Crocum* autem affusâ aquâ edulcorare vel abluere ingentis eſt ſtupiditatis, licet (quod valdè miror,) plurimi Chymicorum ſtudioſè id præcipiant; nullâ enim acrimoniâ, nullâ impuritate hic *Crocus* ſcatet: Quid igitur opus ablutione, utpotè quâ nihil efficimus ampliùs, quàm quòd datâ operâ omnem vim adſtrictoriam eluamus? Quæ ipſa etiam optimè quadrant in *Crocum Martis aperientem*, quippè ſi is edulcoretur, uti non pauci Chymicorum etiam jubent, tota ejus vis & efficacia in *Sale vitriolato dulci* conſiſtens penitùs aufertur. Conſiſtit autem *Croci hujus aperitivi* præparatio in dextra *Martis* ſolutione, quâ, ſive *Spiritu Vitrioli*, ſive *Sulphuris*, *Salis*, *Nitri*, *aceti* aut quibuscunque *liquoribus acidis* peractâ, leni tandem calcinatione *Crocus aperiens rubicundus* efficitur, cujus virtutes in ſolo ejus *Vitriolo* fundatæ ſunt, quod ipſum *Vitriolum Martis* quadrante unius horæ in *Crocum pulcherrimum aperitivum* converti poteſt. Patet itaque, quod *Vitriolum Martis* longè efficacius ſit in operando, quàm *Crocus ille aperitivus*, in longè minori quantitate etiam adhibitum.

Croci Martis adſtringentis legitimus parandi modus.

Crocorum Mart. edulcoratio ſtupida.

Croc. Mart. aperientis dext. præp.

Vitr. Mart. Croc. Mart. aperienti præfertur.

Crocus Metallorum multis paratur modis, qui ipſus ſecundùm præſcriptum proceſſum commodè parari poteſt. Mihi alias in uſu fuit ille, quem deſcribit *Clariſſ. Schröderus l. 3. c. 17. f. 425. numero 4.* Non tamen in crucibulo clauſo ſed aperto detonationem ſive calcinationem perficio, & quidem paulatim ac per vices, calcinatum poſtea in aqua coquo ſæpiùs, quouſque *Tinctura* extrahatur, quam decantatam per inclinationem *aceto* inſperſo præcipito, & *Crocum* per filtrum ſeparatum uſui aſſervo.

Croci Metallorum vera præparatio.

Vitri Antimonii ſine additione Baſilii Valentini exactam præparationem tradit etiam *Clariſſ. Schröd. l. 3. c. 18. numero 1.* ſecundùm quem modum non ſemel *Vitrum Antimonii Rubini inſtar* elaboravi; obſervavi tamen nonnulla circà ejusdem præparationem, quæ lubens communico: Primo *Antimonium* poſt perfectam calcinationem aliquandiu, imò per unum ſaltem vel alterum diem aſſervatum, ægrè poſtea perſpicuitatem vel diaphaneitatem acquirit, eò quod ab aëre attracto immutetur: Itaque poſtquam illud ſufficienter calcinatum fuerit, diutiùs non aſſervandum, ſed ſtatim crucibulo immiſſum igni fuſorio tradendum eſt, ſic ſpatio quadrantis horæ perſpicuitatem (quam ſubinde bacillo ferreo inſerto explorare poſſumus,) nanciſcetur, quâ apparente ſtatim effundendum eſt. Secundò, *Antimonium Martem* avidè devorat, itaque dum *Antimonium* liquatum eſt in igne, quantum poſſibile, breviſſimâ morâ *ferreis inſtrumentis* tractetur; Quod ſi etiam illud in *ferreo vaſe* calcinares, non *vitrum* ſed *ſcoriam* & *Regulum* efficeres. Item ſi in *crucibulo ex ſcoriis ferri parato* funditur, undique eum terebrat,

Vitri Ant. legit. præp. ſine additione.

Vitrũ Antimonii ut benè pareatur, aliquot requiſita.

& in *scorias* convertitur *vitrum*. Tertiò, *Sulphur crudum Antimonium* egregiè purificat, itaque si (quod aliquando accidit,) ejus *vitrum* ad perspicuitatem reduci nequeat, injiciatur illi in crucibulo, dum fluit aut liquatum est, frustulatim aliquid *Sulphuris citrini crudi*, quod *Antimonium* illicò depurabit & perspicuum reddet *vitrum*.

Antim. Diaphoretici præparat. variant.

Antimonii Diaphoretici præparationes insigniter variant; quidam additâ s. q. *Nitri* unâ duntaxat calcinatione contenti sunt, nonnulli duabus, utplurimùm verò tribus calcinationibus rem absolvunt, semper addito *recenti Nitro*: Alii *Tartarum* commiscere solent, sed in pauca quantitate, ex gr.

Ejusdem dextra præparatio.

℞. *Antimonii crudi libram unam,*
Nitri puri libram semis,
Tartari albi uncias tres.

Mixta hæc & in pulverem redacta detonant, paulatim nimirùm & per vices, mixturam prunis ardentibus crucibulo injectis inspergendo; hanc detonationem ter reiterant, additâ semper *relicto Antimonio* eâdem quantitate *recentis Nitri & Tartari*; tandem edulcorant aquâ simplici: Edulcoratum & exsiccatum pulverem albissimum crucibulo immissum, duabus vel tribus horis igni committunt, ad majorem fixitatem & vim adstrictivam ipsi conciliandam: Quem modum & ego mihi commendatum habui, & plurimum in peste aliisque morbis contagiosis *hoc ipso Diaphoretico* præstiti ad drachmam integram exhibito, quo & ipse in mediis luis pestiferæ flammis constitutus per DEI gratiam liberatus fui. Additionem *Tartari* non inutilem censeo, propterea quòd *ejusdem Sal* non parùm faciat ad exactiorem *Antimonii* resolutionem, licet tantillum de *cineribus Tartari* ipsi cohæreat. Si in tertia detonatione albedinem non acquisiverit (quod vitio *Antimonii* non admodùm bonæ notæ existentis contingit;) etiam quarta calcinatio repetenda est, sed tertia, & si opus est etiam quarta detonatio in crucibulo ignito vel candente fiat: *Sulphure* enim Antimonii inflammabili jam maxima ex parte consumpto & fixato, haud promptè postea accenditur mixtura, nec uti priùs detonat. In edulcoratione partes crassiores, quæ fundum citò petunt, relinquantur in residuo & abjiciantur, solo reservato pulvisculo illo, qui leviter commotus aquæ innatet.

Antimon. Diaphor. ex Regulo.

Ex *Regulo Antimonii* juxta eundem modum *egregium Diaphoreticum*, & quidem faciliori negotio confici potest, iisdem rebus, scilicet *Nitro & Tartaro* admixtis.

Antimon. Diaphor. tractu temporis malignam induit qualitatem.

Observandum etiam, quòd *Antimonium Diaphoreticum* quocunque modo, sive cum *solo Nitro*, aut addito etiam *Tartaro* paratum sit, tractu temporis aëri expositum pravam & quasi malignam induat naturam, sumptumque intra corpus, cordis angustias, cardialgias, lipothymias, vomitusque & similia prava symptomata procreet, quæ facilè tamen evitabimus, si vel singulis duobus vel tribus mensibus recenter illud conficiamus, vel jam *p. ratum Antimonium Diaphoreticum vetustum* additâ portiunculâ *Nitri*, aut etiam absque *Nitro* per unam vel alteram horam Vulcano tradamus, penitusque igniamus; iterumque, si *Nitrum* additum fuerit, edulcoremus & parumper reverberemus. Filtratio autem, quæ in præscripta præparatione præcipitur, perperam instituitur; nam *verum Antimonium Diaphoreticum* per chartam non transit, unde neque illud, quod per chartam transmittitur, & uti alia *Magisteria* præcipitari potest, pro *vero Diaphoretico*, sed pro *calce* duntaxat vires *Antimonii Diaphoreci* non adæquante (quæ utplurimùm à contrarietate *præcipitantis Salis aut liquoris* ortum duxit,) habendum esse censeo.

Ant. præp. ad Pulver. Comit. de

Antimonium præparatum ad Pulverem Comitis Warvvichii à præcedenti *Antimonio Diaphoretico* non discrepat, proindè neque aliis animadversionibus aut

bus aut ſingulari præparatione indiget, nec tantâ, tamque exceſſivâ quantitate *Nitri* opus eſt, præſertim ſi *Nitrum* ablui non debet.

Warvv. non diſcr. ab Antih. Diaph.

Mercurium Coſmeticum in perpoliendа cute, more aliorum & ſimilium pulverum albicantium, qui fucatâ quâdam albedine eandem imbuunt, quid præſtare poſſe, non ibo inficias: Aſt vereor, ſi frequenter adhibeatur, ne poris ſe inſinuet, ac tractu temporis dentibus, aliisvé partibus non leve damnum inferat; idcircò uſus ejus inter Coſmetica mihi non probatur, proſtant longè præſtantiora Coſmetica, quibus innocenter uti poſſumus.

Mercurius Coſmeticus quid præſtat.

Mercurius ſublimatus rectè quidem cum *Sale & Vitriolo* paratur, ſed neceſſum eſt ut *Vitriolum*, quod ipſi additur, ità calcinetur, ne *ſuo corroſivo* aut *Spiritu acido* privetur: Quantitas item præſcripta *Vitrioli & Salis* non ſufficit, præſertim ſi corroſivus (uti ex ſequenti dulci ſubl. apparet,) reddi debeat *Mercurius*; neceſſum igitur eſt, ut non ſolùm pondus eorum dupletur, ſed & ſublimatio *Mercurii*, additis ſemper recentibus ſpeciebus, *Sale* ſcil. & *Vitriolo*, bis tervé reiteretur, donec in cryſtallinam compagem elevetur; commodiùs autem igne aperto, quàm in arena ſublimatur, ſervatis ignis gradibus, in cucurbita lutata, aut in alio accommodato inſtrumento. Sciendum etiam, quòd *Mercurius* non ad capitellum usque elevetur, ſed duntaxat ad latera cucurbitæ, ob id etiam niſi rumpatur cucurbita, ab ea poſtquàm ſublimatus, ſeparari nequeat.

Mercurii ſublimati corroſivi vera præparatio.

Qui citiùs, minori etiam labore *ſublimatum corroſivum* conficere intendit, is ſolvat *Argentum vivum aquâ forti*, vel *Spiritu Vitrioli & Salis*, poſtea humiditatem omnem ab eo deſtillando evocet ad ſiccitatem *Mercurii* ſive *Argenti vivi*, qui inſtar albicantis maſſæ in fundo cucurbitæ remanet; hanc *Mercurii maſſam* adhibito fortiori igne per gradus ſurſum pellat, donec tota ex fundo vaſis ad latera ejus, Alembici ſcilic. ſublimata fuerit, & ſi ignem debitè rexeris, in prima jam dicta ſublimatione cryſtallinus apparet ſublimatus, ſin minùs, repetatur ſublimatio nullâ re additâ, alterâ vice.

Mercurius corroſivus alius.

Ex *Mercurio corroſivo* jam parato, addito *Mercurio* ſive *Argento vivo*, quantum ſcilic. is capere poteſt, (nam exacta *Argenti vivi* quantitas determinari nequit, quia, quò magis *corroſivus eſt Mercurius ſublimatus*, eò plus requirit de *Argento vivo* pro ſua edulcoratione, & viceverſa:) ſublimatur *Mercurius* ſive *ſublimatus dulcis* ſimiliter igne aperto in cucurbita vitrea infrà lutatâ dextreque igni admotâ, ita tamen, ne ignis totam cucurbitam lambat, ſed paulò ultrà, quàm quousque cucurbita *Mercurio* adimpleta eſt, ignis eam (ſcilicet cucurbitam) immediatè attingere aut circumdare poſſit: Claudatur igitur circa cucurbitam undique furnus, ita ut pars cucurbitæ vacua extra clauſuram emineat, relictis tamen à latere nonnullis ſpiraculis ad ſervandos gradus ignis; ac tali modo optimè ſuccedit operatio, & *Mercurius* ad latera cucurbitæ prominentia elevatur cryſtallinus ſpatio quatuor, vel quinque aut ſex horarum, prout gradus ignis obſervantur. Hic modus in omnibus *Mercurii ſublimationibus* etiam prædicti corroſivi obſervari poteſt; hoc pacto enim pauciori igne, breviori tempore, minori labore & longè exactiùs magisq; cryſtallinus *Mercurius* ſublimatur, quàm ſi ſublimatio in arena facta eſſet; ſublimatur autem bis, ter, quatervé, quousq; cryſtalli ad inſtar appareat.

Mercurii dulcis legitima præparatio vel ſublimatio.

Mercurius præcipitatus, Turbith minerale flavum & rubrum juxta modos præſcriptos parari poſſunt. Si quis plures eorum proceſſus deſiderat, adeat tyrocinia Chymica.

Mercurius præcipit. et Turbith. minerale.

Gummi Gamandræ Vitriolati Mindereri præparatio potiùs in dedecus, quàm honorem Authoris huic Mantiſſæ pro corollario inſerta eſt, utpotè quâ Author dictus ſummam ſuam inſcitiam, in cognitione rerum naturalium & artis deſtillatoriæ prodit. Quis enim *Spiritum Vitrioli à Gummi Gamandræ* abſtraxerit,

Gummi Gamādræ Vitr. Mind. examinat.

abstraxerit, *Gummi dicto* non combusto, ejusque colore nativo luteo non abolito? Quippe *Spiritus Vitrioli* violentiorem ignem desiderat pro sui abstractione (non quidem in Alembico, sed quod plus, in retorta vitrea humili perficiendâ;) quàm *Gummi Gamandræ* pro totali suâ combustione & destructione: Edulcoratio hujus *Gummi Gamandræ Vitriolati* æquè ridicula est, sive illa abluendo, sive abstrahendo fieri debet. Idcircò spretâ hâc ludicrâ præparatione, contenti simus *Gummi de Peru Rosato Mynsichti* juxta *animadversiones nostras* parato, ceu coloris gratiâ viriumque nobilitate præscripto præstantiori.

CREMOR ET CRYSTALLI TARTARI.

℞. Tartari albi aquâ calidâ aliquoties ab impuritatibus abluti, & in pulverem subtilem contusi libras duas: Ebulliant in sufficiente quantitate aquæ fontanæ in vase figulino ad dissolutionem, amove ab igne, & fervens adhuc decoctum trajice per manicam Hippocratis in aliud vas firmum, ubi refrixerit, Cremorem supernâ parte sublimatum & parietibus vasis adhærentem collige, diligenter lava & exicca. In frigido loco expositum decoctum, Crystallos edit, quos coagulatos aliquoties fontanâ aquâ abluito, lentè exiccatos super Porphyrio lapide in pulverem albissimum conterito.

ANIMADVERSIONES.

Et hic modus parandi *Cremorem vel Crystallum Tartari* planè insufficienter traditus est, quod ex sequenti nostra dexteriori præparatione clarè patebit.

Tartari Cremoris verus parandi modus.

℞. *Tartari albi integri*, vel si in majora frusta fuerit concretus, grosso modo confracti, neutiquam autem contusi vel pulverisati q. s. abluatur sæpiùs aquâ frigidâ, non calidâ, quousque nulla spurcities ampliùs ab ipso elui queat, & aqua affusa clara perstet. Hunc *lotum Tartarum* immitte vesicæ cupreæ stanno obductæ, vel vasi figulino superiùs aliqualiter clauso (intensior enim calor est in vase operto, quàm aperto, hinc etiam in vase clauso *Tartarus* citiùs dissolvitur;) & affusâ *aquæ simpl. s. q.* coque fortiter per horam unam, sub finem coctionis adjiciendo *aliquot albumina ovorum* cum aquâ simplici conquassata, utpotè quæ impuritatem segregant & in se recipiunt; hinc coletur per pannum lineum, & si non totaliter solutus fuerit, (uti raro fit, præsertim si multum fuerit *Tartari*;) reaffusâ *aquæ recentis s. q.* horâ unâ denuò coquatur, iterumque coletur, qui labor coquendo & colando tamdiu continuandus totiesq; reiterandus est, quousq; *Tartarus* in universum solutus sit, ac nil præter arenosas ac lapidosas feces reliquerit: Et tali pacto unicâ die pro magnitudine vasis, in quo coquitur, *sex, decem, duodecim vel sedecim aut plures libræ Tartari* dissolvi possunt. Has colaturas omnes deinceps unitas vel confusas, & benè invicem agitatas, (ut *Tartarus*, qui instar boli vel pulveris fundum petit, solutioni vel aquæ commisceatur,) infunde rursus in idem vas, in quo *Tartarus* antea coctus vel dissolutus fuit, prius tamen elotum & mundatum, & per dimidiam horam adhuc fortiter coque, tum denique in calore sensim refrigerare & crystallisare sine, vase superiùs cooperto: Quo refrigerato aquam effunde (in qua parum vel nihil *Tartari* ampliùs hæret, licet aliqui existiment multum adhuc in ea delitescere, ast falsò:) *Tartarum* verò, qui partim lateribus vasis undique crystallinus adhæret, partim etiam in fundo jacet, multis recrementis & fecibus permixtus, aquâ frigidâ iterum lava, lotum & purificatum exsicca, ac tandem in pulverem redactum usui asserva.

Tart. freq. solut. ejusd.

Notandum etiam hîc, quod *unica Tartari dissolutio* sufficiat, licet indè non evadet adeò candidus vel crystallinus; nam quò frequentius ipsum coxeris,

eò plus de viribus ipſi detrahes : Hinc non ſemper ad medicamenti pulchritudinem, ſed potiùs ad ejusdem efficaciam reſpiciendum eſt: Multoties enim nimium curioſis & artificioſis noſtris laboribus rem deſtruimus potiùs, quàm quod boni aliquid exindè efficiamus.

vires & virtutes diminuunt.

Quòd ſi libuerit *Tartarum hunc ſolutum & cryſtallizatum* peregrinis virtutibus imbuere, eidem vim vel catharticam vel magis diureticam imprimere, facilè illud effectum dare poterimus, mediantibus *decoctis rerum vel Catharticarum*, utpotè *Gialappæ, Hellebori, fol. Senæ, Hermodactylorum, &c.* vel *aperientium*, ut *radicum Cichorii, oculorum Cancrorum, Chalybis, &c.* unà cum iisdem *Tartarum* diſſolvendo, coquendo, iterumque cryſtallizando, qui licet colore alieno nonnihil tingatur, nihilominùs ſi in Porphyrio teratur, iterum albeſcit, atque tali modo paratus *Cremor Tartari* feliciter in medicina uſurpari poteſt.

Tartarus peregrinis virtutibus imbui poteſt.

CORNU CERVI PHILOSOPHICE SIVE ABSQUE USTIONE CALCINATUM.

℞. Cornu Cervi in majora fruſta ſecti quantum placet. Suſpendatur in collo veſicæ, aut cucurbitæ, in qua aqua deſtillanda eſt, aqua tantiſper bulliat, aliam fervidam ſæpiùs affundendo, donec cornu Cervi ad albedinem calcinatum ſit, & ubi ſecatur, fragile, & friabile ferè redditum. Alii apices cornu Cervi decoquunt in aqua florum Tiliæ in cucurbita ſuperpoſito Alembico cœco, donec molleſcant.

Eodem modo calcinatur Ungula Alcis, & Cranium humanum.

ANIMADVERSIONES.

Quamvis *cornua & oſſa* qualiacunque calcinatione, quam philoſophicam appellant, quæque per *vaporem aquæ ferventis* cujuscunque peragitur, tantoperè non deſtruantur, ſuisque nativis viribus perinde ſpolientur, atque aliàs in violenta illa calcinatione ſive præparatione, quæ per totalem combuſtionem perficitur; nihilominùs non parùm ipſis & hoc modo detrahitur: Et licet ex *cornibus vel oſſibus* ita philoſophicè calcinatis ac deſtillationi ſubjectis, de *Spiritu, Sale volatili, & Oleo ipſorum fœtido* nonnihil eliciatur, non tamen propterea exiſtimandum, ipſa adhuc iisdem, quibus *crudum cornu*, pollere viribus, vel majoribus etiam (prout nonnulli ſibi imaginantur & aſſerunt,) vel etiam, uti alii arbitrantur, hâc calcinatione nihil aliud peractum fuiſſe, quàm quod friabilia, ad pulveriſandum aptiora & magis pura reddita ſint : Neutiquam. Quippe qui *ambo cornua tùm crudum, tùm philoſophicè calcinatum* examini ignis ſubjiciet, reipſa deprehendet, multum de nativa ſua humiditate, *Sale volatili & Oleo, huic cornu philoſophicè calcinato* detractum eſſe, & eorundem vix parte quartâ adhuc gaudere, ut propterea & *hanc calcinationem philoſophicam*, licet totali exuſtione aliquantò meliorem, approbare nequeam: ècontra verò *ipſum crudum Cervi cornu ſubtiliter & minutim raſpatum* pluris æſtimem, quod tamen diverſimodè parari, inque virtutibus ſuis exaltari poteſt, ut vel in ſubſtantia, formâ nimirùm pulveris, vel in aqua decoctum, & in *mucilaginem* vel *gelatinam* converſum, tutò & ſine nauſea propinari queat, quorum aliquot exempla ſub finem annectam.

Cornua & oſſa philoſ. calcinata examinantur.

In præſens verò loco Corollarii proponam, *quale cornu Cervinum* ad uſum medicum maximè eligi & adhiberi debeat. Notum eſt, quod *Cervis* ordinariâ naturæ lege annuatim, & quidem utplurimùm menſe Februario *cornua* decidant, ſcilicet ob nimiam contractam duritiem, quippe quæ prohibet, quò minus pro alimento ipſorum modo conſueto copioſè affluens ſanguis ulterius diſpergi queat; hinc demùm fit, ut idem ſanguis circa bregma ſe ſiſtat, & putredinem veluti concipiat, undè tractu temporis vermiculi generantur, qui radices cornuum continuò rodendo, ipſaque quodammodò

Quale cornu Cervi ad uſum medicum eligi debet.

dammodo à bregmate separando pruritum excitant & titillationem, quâ *Cervi* concitati & super hâc molestiâ indignati, *cornua* arboribus affricant, & continuo affrictu tandem decidere faciunt; Quibus ubi se privatos sentiunt, illicò latebras quærunt & tanquam inermes se abscondunt, donec succedente tempore verno,

Cuncta ubi cœperunt fronde virere novâ,

recentes acquirant corneas excrescentias sive *typhas* (Germanis Hirschkolben dictas,) & quidem circa festum Paschatos.

Vera cornu Cervini præparatio.

Pulv. ex Typhis Cervi.

Has ipsas tenellas adhuc molles, lanuginosas ac sanguine turgidas typhas jam unà cum cruenta illa massa, ex qua enascuntur, mactato Cervo accipe, easque detractâ pelle lanuginosâ frustulatim minutimque concisas cucurbitæ vitreæ immitte, ac lentè destillando calore M. B. exsicca; aquam prolectam bis ter quatervè cohobando: Tandem materiam vel massam in fundo cucurbitæ relictam & exsiccatam rubescentem, si ex typhis admodum tenellis & sanguine turgidis; albicantem verò, si ex iisdem adultioribus parata fuerint, in pulverem subtilissimum redige, qui spreto *cornu Cervi tùm usto, tùm philosophicè calcinato vel præparato*, studiosè ad singulares suos usus asservandus est. Cui etiam varia pro diversitate affectuum & intentione Medici admisceri possunt, utpotè primò pro sudore excitando tempore infectionis, aut grassantibus febribus malignis componetur tale.

BEZOARDICUM CERVINUM ALEXIPHARMACUM I.

℞. *Cornu sive pulveris prædicti ex typhis Cervinis præscripto modo parati v. gr. libram unam,*

cui adde

Salis Viperini vel Theriacalis, juxta modum secundum vel tertium superiùs in fine animadversionum super appendicem de Salibus Theriacalibus edoctum libram semis,

Ol. stillat. cort. Citri recent.

Rutæ ana drachmas tres.

Misce, fiat *pulvis Bezoardicus præstantissimus*, cujus dosis à scrupulo uno ad drachmam semis & drachmam unam in vehiculo convenienti.

BEZOARDICUM CERVINUM ALEXIPHARMACUM II.

℞ *Viperarum recentium vel Serpentum Germanicorum, in locis sanis degentium numero x. vel xv.*

qui abscissis capite & caudâ, detractisque exuviis & interaneis exemptis unà cum *hepatibus* & *cordibus*, dum vitâ integrâ & motu adhuc gaudent, immersi in

Decoctum Scordii &

Rutæ

additisque

Salis Scordii &

Rutæ ana unciis duabus.

Coquantur donec mollescant, & quasi in gelatinam convertantur; coletur decoctum cum forti expressione, cui adde

Pulveris ex typhis Cervinis supra præscripti

libram unam,

& in cucurbita vitrea junctim destillando ad omnimodam siccitatem iterum abstrahatur, tùm in pulverem subtilem priùs redactis admisce

Ol. stil.

Ol. stillat. cort. Citri recent.
Rutæ ana drachmas duas,
& si lubet
Elæosacchari Cinamomi uncias tres.

Misce, fiat *Bezoardicum, & Alexipharmacum præstantissimum.* Dosis à scrupulo uno ad drachmam unam in omnibus morbis malignis.

ALEXIPHARMACUM SEU BEZOARDICUM CERVINUM III.

℞. *Herbar. recent. Scordii nostrat.*
Rutæ hortens. ana uncias quatuor,
Rad. Angelicæ,
Scorzoneræ,
Zedoariæ ana uncias tres.

Fiat affusâ *aquæ pluvialis* s. q. repetitis vicibus, decoctio ad totalem virtutum specierum extractionem: *Decoctum clarificatum, & ad libram unam circiter per cocturam inspissatum*, affundatur
Libræ uni pulveris Cervini ex typhis parati,
nec non
Unciæ uni Croci Austriaci pulverisati,
&
Unciæ uni cum dimidia pulveris Myrrhæ electæ.

Quæ junctim cucurbitæ vitreæ immissa, in M. B. totaliter exsiccentur, quoad commodè iterum in pulverem redigi queant, cui si lubet adde *Ol. destillat vel Rutæ vel Citri unciam semis.* Fiat *Alexipharmacum nobile*, dosis drachma semis ad drachmam unam.

ANTEPILEPTICUM CERVINUM. I.

℞. *Flor. Tiliæ recent. uncias tres,*
Rad. Pæoniæ recent. deb. t. coll. uncias duas,
Semin. ejusdem excort. unciam unam.

Incisa & contusa coquantur in *aquæ simplicis* s. q. repetitis vicibus affusæ & expressæ, quousque tota virtus prolecta sit: *Decoctiones expressæ* junctim optimè clarificentur, & *ad uncias sex* circiter evaporent; *Cui relicto decocto sive Extracto liquido* cucurbitæ vitreæ immisso adde
Pulv. Cervini simpl. ex typhis parati & superiùs edocti libram semis,
Margarit. Orient. præparat. sive earundem solutionis, menstruo nostro indigitato paratæ, unciam unam,
Corall. rubror. præparat. seu eorundem etiam solut. suprà indicato menstruo paratæ unciam unam semis.

Et lentâ destillatione per M. B. iterùm totaliter exsiccentur,, ut in Alcohol redigi queant; cui pro aromatisatione addatur
Elæosacchari Cinamomi uncia una semis,
Olei Coriandri destill. drachma una.

M. F. pulvis & *Epilepticum efficax*, cujus dosis à scrupulo uno ad scrupulos duos.

ANTEPILEPTICUM CERVINUM. II.

℞. *Pulveris Cervini simpl. ex typhis parati & suprà edocti uncias sex,*

Salis

Salis volatilis cornu Cervi, juxta modum Salis Viperini volatilis superiùs edoctum parati
Salis succini volatilis ana unciam semis,
Sacchari Candi albi pulverisati uncias duas,
Ol. still. Coriandri,
Majoranæ,
Lavendulæ ana drachmam unam.

Misce fiat *pulvis Antepilepticus*, custodiatur in vitro cerâ optimè obturato, cujus dosis à scrupulo uno ad scrupulos duos.

BEZOARDICUM CERVINUM AUREUM.

℞. *Pulveris Cervini simpl. ex typhis parati supraque edocti uncias tres,*
Croci Solis modo sequenti parati drachmas tres & semis, plus minusvè,
Essentiæ Citri siccæ nostro modo paratæ unciam semis.

Misce fiat *pulvis delicatissimus* in vitro custodiendus, cujus dosis drachma semis ad drachmam unam.

Nota: posset, si cui voluntas esset, *Crocus Solis typhis* nondum exsiccatis addi, & unà cum ipsis exsiccari: vel etiam hisce duobus pulveribus commixtis nec non cucurbitæ vitreæ immissis affundi *Spiritûs urinæ* & *Spiritûs vini ana libra semis*, & ab iisdem cohobando tertiâ vice abstrahi, quo magis unirentur: tandemque exsiccatis, & de novo per cribrum trajectis pulveribus addi *Essentia Citri dicta.*

CROCI SOLIS PRÆPARATIO.

QUamvis sub *hoc titulo cornu Cervi* minùs appositè *Aurum* intermisceatur, ait cùm nil quicquam ab Authoribus in *hac Mantissa de Auro* traditum fuerit, cui judicium meum ad quid simile annectere potuissem, *novam autem Mantissam* construere seu varios processus Chymicos addere animus in præsens nunquam fuerit, prout sæpius innui; idcircò non à re prorsus alienum fore existimavi, si per accidens *Croci Solis*, huic *pulveri & Bezoardico* necessariò addendi, præparationem hîc annecterem, quam ut boni consulat amicus Lector, nullus dubito.

Fiat itaque modo sequenti:

℞. *Auri finissimi per Antimonium purgati & subtilissimè laminati unciam sem.*
Salis Nitri opt. purificati uncias decem,
Aluminis uncias octo,
Salis communis uncias quinque.

Misceantur immittanturque cucurbitæ vitreæ, quibus super affundatur *aquæ simpl.* pro dissolutione totali Salium dictorum, coquantur post in arena igne moderato ad spissitudinem vel siccitatem Salium pristinam, *Aurum* totaliter solvetur & *Salibus* permiscebitur, quibus denuò *aquæ simpl. s. q.* pro dissolutione dictorum *Salium & Auri* affundatur, filtretur *solutio Solis flava aureiq; coloris*, cui guttatim instilletur *Ol. Tartari per deliq. facti q. s.* quousque *Aurum* totaliter fundum petat, quod per filtrum ab *aqua salsa* separandum & *aquâ dulci recenti* optimè edulcorandum, tandemque exsiccandum, & si lubet igne lento per horæ quadrantem calcinandum est, erit *Crocus Solis pulcher purpureo violacei coloris*, sudoriferum & cordiale non infimum.

BEZOARDICUM CERVINUM CORROBORANS.

℞. *Sacchari albissimi pulverisati uncias quatuor.*

Solvatur supra ignem cum s. q. *succi ex corticibus Citri extimis expressi*, sine ebullitione, ac si tabulæ ex succis acidis parari deberent, in quo remoto ab igne & nonnihil refrigerato liquefac.

Ambræ

Ambræ gryseæ unciam semis,
supperaddendo
Pulveris Cervini simpl. ex typhis parati uncias sex,
Ol. stillat. Cinamomi,
Macis ana drachmam unam.
Misce, fiat pulvis confortans efficax.

ESSENTIA CERVINA ANTEPILEPTICA.

℞. *Cornuum tenellorum Cervi, sive typhorum libras duas,*
Conscindantur in frustula minuta, & cucurbitæ vitreæ capitello muniendæ immittantur, cui superaffundantur

Spiritûs Cerasorum ardentis,
Liliorum convall. ardent. ana libra una.

Factâque digestione die unâ vel alterâ abstrahatur in M. B. per Alembicum ℔j. circiter, qui ipse tamen Spiritus reaffundendus, & simùl post aliqualem adhuc digestionem colandus, filtrandus, interimque asservandus est. Ex *residuis cornibus* retortæ vitreæ & loricatæ immissis, destillentur servatis ignis gradibus, *Sal Volatile, Spiritus & Oleum*, quod ultimum à *Spiritu & Sale volatili* per tritorium separetur, aut per chartam emporeticam madefactam: *Sal volatile*, quod in *Spiritu* dissolutum erit, rectificetur, abstrahendo nimirùm destillatione *medietatem Spiritûs*, cui totam *Sal volatile* inhærebit; *Hic rectificatus Spiritus Sale volatili prægnans* jungatur *superiori Essentiæ factæ*, circulentur adhuc aliquandiu, usuique tandem asservetur, cui pro aromatisatione *Elæosaccharum quoddam appropriatum* addi convenit.

ESSENTIA CERVINA ALEXIPHARMACA.

ILla juxta modum præcedentem ex *tenellis Cervorum cornibus* parari potest, substituendo duntaxat pro *Spiritu Cerasorum & Liliorum convallium*, *Spiritum Juniperi vel Rutæ*, ad libitum eorum, quibus hic vel ille odor magis gratus vel adversus est.

Habes hic Lector benevole selectissima medicamenta, ex *typhis vel tenellis cornibus Cervinis* parata, ad quorum imitationem plures compositiones addi possent, admixtis *Oleis & Spiritibus destillatis ardentibus ac Salibus volatilibus, ex Cervi sanguine, ossibus cordium Cervinorum, & ipso etiam cornu Cervi crudo* parandis, verùm illa brevitatis causâ cum hæc sufficiant, lubens omitto.

Nota: quod in defectu *typhorum vel novellorum cornuum*, etiam ex *cornu Cervino adultiori*, non tamen spontè delapso, sed à mactato Cervo circa festum Ægidii initio Septembris desumpto, ac subtiliter raspato, efficacia medicamenta ad imitationem præcedentium parari possint, quæ tùm pro diversitate affectuum & conditione ægrotantium cum *decoctis convenientibus*, aliquoties humectanda iterumque exsiccanda sunt. Item *cornu Cervi philosophicè calcinatum* similibus *decoctis* imprægnatum, non raro in suis virtutibus exaltaretur, præsertim si *decoctum cornu Cervi crudi aut Cranii hominis* (quæ mucilaginem vel Gelatinam in coctura præbent,) vel etiam *Olea ipsorum destillata & rectificata*, nec non *Oleum Succini*, item *Salia eorum volatilia* ipsis juxta modos superiùs indigitatos, simul imprimerentur, quæ cuncta arbitrio prudentis Medici relinquo.

Atque hæc sunt LECTOR candide, quæ tam studiosè in tuum

& ægro-

& ægrotantium commodum meditatus ſum ; Plura quæ tempus & experientia ſuppeditabunt, in poſterum, ubi per otia licebit, additurus. Tu interim, quisquis es, hæc omnia, licet non tantoperè elaborata, ex ſincero tamen, tibiq; inſerviendi promptiſſimo animo profecta, æqui boniq; conſule, & errores hinc inde in hoc opere feſtinanti adeò calamo conſcripto, pro tuo candore, corrige.

IN PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ PRÆLIMINARIA NECESSARIA, VIGINTI CLASSES, HERMETICAM MANTISSAM, ET IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

INDEX GENERALIS.

INDEX

INDEX SPECIALIS, SIVE Particularis, Simplicium, & Compositorum, aliarumque rerum notabilium.

Boli

Index.

Eboris,

Index.

E.

Empl.

F.

Flos

Ol. Chama-

R.

Spec.

T.

Tinctura

V.

&quare

F I N I S.

APPENDIX
AD
ANIMADVERSIONES
IN
PHARMACO-POEIAM AUGUSTANAM, EJUSQUE ANNEXAM MANTISSAM,

IN QUA

Quæ in illis aliquanto forsan obscuriora & manca visa sunt, tantò dilucidiùs & enucleatiùs expanduntur, & perspicuis notis illustrantur, ut non solùm ad priorum exactiorem notitiam facere, sed novis insuper secretioribusque remediis, & doctrinis affatim adaucta, Philiatrorum gratiæ esse possint.

Operâ & studio

EJUSDEM AUTHORIS
JOANNIS ZWELFERI
PALATINI. M. D.

SERENISSIMO, POTENTISSIMO PRINCIPI,
DOMINO DOMINO

LEOPOLDO
HUNGARIÆ
ET
BOHEMIÆ
REGI

ARCHIDUCI AUSTRIÆ,
DUCI BURGUNDIÆ, STYRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ, ET WIRTENBERGÆ, &c.
COMITI TYROLIS, &c.

NOviter in Medicæ artis censuram prodeunti labori meo, ut publici favoris viam benignitate Regiâ aperias, facilè exorari TE sines, REX SERENISSIME POTENTISSIME: Tu enim clementiâ illâ DOMUI AUSTRIACÆ innatâ, non poteris non dignari clientem, qui ad votum TUUM, juxta illud, Suprema Lex Salus populi esto, avidissimè conspirat; dum errores

 circa

circa genuinam componendorum & præparandorum medicamentorum Methodum passim committi solitos, quibus populus in dispendium æris & valetudinis sæpè sæpius præcipitatur, in lucem omnium profert, detegitque, ut hac etiam in parte subditi TUI feliciùs vivant. Quod verò audaciore fronte in MAJESTAIS TUÆ conspectum se sistere, & ad virtutis AUSTRIACÆ pluribus, faxint Superi! coronis laureandæ, tholos suspendi gestiat opella hæc mea, eo optatu, ut reperiat illic asylum, & sub REGIIS anciliis tutamen contra tot apertam hâc in causâ veritatem cum juge orbis allatrantium Zoilorum odium & invidiam, non opus erat incitamento alio, quàm quòd primâ editione apud SERENISSIME FRATRIS (invidentibus Terræ Cœlis tantum thesaurum, ideoque inter indigetes ἐν τοῖς ἁγίοις transpositum) Regiam Clementiam non passa repulsam, Successori per singularem Numinis providentiam sapienter Nobis proviso totam sese debere humillimè protestetur, agnoscatque eodem tramite sibi tendendum auctæ, quô præiverat antè. Quapropter hanc opellam meam auctam, dum ad REGIUM obsequium reverenter demitto, eamque in debitæ subjectionis tesseram clementissimè recipi & foveri exopto, simul etiam indefessis pre-

cibus

cibus Regem Regum, ut MAJESTATEM VESTRAM, AUSTRIACÆ DOMINATIONI FIRMAMENTUM, ſubditis Principem, Orbi toto & generi humano Delicias, longævâ felicitate pennare jubeat, & conſervare dignetur humillimè oro, addito eôdem, quo priorem dedicationem concluſeram voto,

Ut Regna adjungat Regnis, nova Sceptra Coronis!

REGIÆ MAJESTATIS
VESTRÆ

æternum devotus

JOANNES ZWELFER.

PRÆFATIO.

BENEVOLE LECTOR!

QUi iſtis temporibus, neſcio quo genio malè perſuaſi arbitrantur, ſaluberrimam præparandorum & componendorum medicamentorum artem à Veneranda antiquitate ut inventam, ita ſatis excultam ad id faſtigii exſurrexiſſe, ut qui ei aliquid conatur addere, is cum Gigantibus impiam Cœlo monomachiam movere dicatur; ſed, hic & nunc Jovi Statori aram ponendam, nec cogitandum de plus ultra, & omninò Veterum veſtigiis inſiſtendum; Illi, inquam, non exiguam ingerunt Rei Medicæ injuriam, dum recentioribus ingenii ſui divino igniculo ſuſcitati fœtum, in publicum emolumentum conferentibus, litem movent; à qua tamen immunes & abſolutos eſſe jubent Galenum & Arabes, quorum hi in Galenum, iſte in Hippocratem additamenta, id eſt, eandem culpam committentes, fecerunt. Profectò ſi & hi ætate ſuâ ſimiliter ſenſiſſent, næ, vix umbram veritatis haberemus, ipsâ veritate in putei fundo, ſeu ignorantiæ tenebris adhuc immersâ. Erat nimirùm ſeculo Hippocratico Medicina embryonis inſtar, à divino Sene veluti recens concepta, rudi membrorum adumbratione confuſa, quam dein, veluti urſi partum informem, Galenus, Hippocraticæ Majeſtatis aſſertor, lambendo, id eſt, libris de Compoſitione Medicamentorum & aliis, paulò diſtinctiorem reddidit & perfectiorem; ita tamen, ut & poſteris Arabibus Mauritanisvé locum reliquerit minimè anguſtum, ſuæ etiam ſegetis meſſem in horreum medicum convehendi. Cùm enim apud Hippocratem & Galenum vix audias præter Peplium, Colocynthidem, Eſulam, Veratrum & ſimilia extremarum quaſi torturarum inſtrumenta, quorum uſus tot præcautionibus vix ſatis circumſeptus etiam peritis adhuc horrori eſt, iſti Arabes locuplete benigniorum remediorum ſupellectile rem medicam ditârunt auxeruntq; : undè quòd incognitam Rhabarbari radicem ſciamus purgare flavam bilem ſvaviter; Senæ folia ſine querela eſſe vacuando humori atro; Laricis fungum Agaricum ad phlegmaticam ſaburram non violenter evertendam dicatum; Saccharum, Mannam, Caſſiam, & ſexcenta alia Pharmacopolii pyxides eleganter non minùs quàm abundè diſtinguere, totum experientiæ eorundem debemus, *qui*, quæ in Veterum mentem haud deſcenderunt, labore improbo

probo aperuerunt, suis vigiliis priorũ industriam suppleverunt, &, ut paulò jucundiora remedia extarent, effecerunt. Sed quid hæc nostra comemorem? quis illorum vel aquæ Rosaceæ saltem eleganter destillandæ rationem tradidit? quis Olei Still. Essentiæ genuinæ, Magisterii veri & similium artificium literis consignavit? Undè meritò sentiendum, multa illos scivisse, plura latuisse. Etenim DEus suorum bonorum in tempore, pondere & mensura pro sanctificantis suæ voluntatis benè-placito Dispensator justissimus non totum sese in codices Veterum (ut araneus telam suam,) exhausit, quin huic & futuris seculis quædã reservaverit. Consideremus porrò & oculis nostris subjiciamus præparationes antiquorum, quid aliud sunt, quàm externas tantùm sordes abradere? superficietenùs impuritates abluere? noxias qualitates Saccharo & Melle (ad palati solumodò decipulam, quicquid interim contractô præcordiorum horrore & nauseâ sentiat stomachi Oeconomus) non dico corrigere, sed duntaxat fuco quasi oblinire? Coquus certè, qui animalium interanea sincera, id est amurcâ fecum adhuc fœta, tetro eorum sapore per multitudinem aromatum tantisper sopito, & fœtore per Ambræ Moschiq; suaveolentiâ suppresso, mensæ tuæ apponeret, multis stultus hic Magirus vapularet. Quod si morbo decumbentibus (ne, quod animo stat minuere, plus generetur excrementi, neve hebetiores ad solidioris cibi concoctionem impuresq; vires penitus opprimantur) exhibemus non cibos sanorum trituratorũ modò coctos, sed abjectis siliquis in Contusa, Consummata, aut Gelatinas redactos offerimus, cur idipsum operâ nõ minùs necessariâ non liceat in præparatione medicamentorum? Undè Galenus cùm animadverteret, naturam à primo generationis exordio, & in ipso matris utero spagyricam therapiam exercere, & per varias alimenti jam assumpti metamorphoses, antequam in deperditæ substantiæ locum, optimam etsi minimam illius portionem nostri corporis partibus adjungit, in ventriculo, hepate, corde, pulmonibus, arteriis, venis, & singulis deniq; partibus, tanquam variis digestionum culinis, multiplicem inutilium ab heterogeneis partibus perficere separationem, intimo animi voto exoptavit simia & imitator fieri naturæ. Viderat sagacissimus salubrium Indagator, simplicia medicamentorum corpora, quemadmodum nobis á natura suppeditantur, non pura, sed compluribus excrementis mista: sæpè in unius medicamenti corpore, sub unâ quâdam communi formâ plures partes essentiales diversarum virtutum, nõ à naturâ sed ab arte naturam perficiente, separabiles contineri, sæpè qualitates sibi invicem, aut naturæ nostræ manifestâ vel occultâ antipathiâ peculiariter adversas, & nõ raró plùs mali in medicamẽto, quàm in morbo latere: idcircò propter inconvenientẽ facultatũ compositionẽ certas nostri corporis partes lędere vel juvare, neq; semper crudũ & integrũ simplex quibusvis individuis posse adhiberi, stimulo sciẽdi cõpulsus, *i Simpl 17. scripsit, se promptissimè omnia pericula subiturum, si quam machinam vel artem posset invenire*, (de aceto loquens) *sicut in lactè contrariarum partium, fieri coaguli*,

aguli, & butyri separationem instituendi. At facili sanè negotio Galenus hujus voti compos fieri potuisset, si ea, quæ de Theriaca ad Pisonem c. 18. scripsit, ad elegantiorum medicamentorum præparationem transtulisset, cum dixit: *Ignis multa efficit meliora, & interdum latentem rerum naturam detegit, quædam etiam, in quos volumus usus, ignis apta reddit. Aurum quippe igne à nobis examinatur, & hoc pacto purum ab impuro separatur: Nonnulla quæ nutrimenti causa sumimus, igne nobis indonea redduntur: Panis & pecudũ pisciumq; carnes, quamdiu cruda sunt, non appetuntur, at ubi cocta fuerint, etiam in nutrimentum cedunt. Deniq; multa reperiuntur ad structuram medicamentorum attinentia, quæ, donec priscam suæ naturæ rigiditatem servaverint, acerrima sunt & corporibus inimica, ignium autem virtute temperata, nobis idonea fiunt.* Sed Pyrotechniæ laboribus deterritus in vulgaribus substitit, & non solùm ingratum, sed etiam agonisticum cathartici haustum exhibuit, quo paulò delicatior æger, visô etiam vix poculo, solâ nauseabundâ saporis & odoris phantasiâ exhorrescens, & quasi aliquâ vi magneticâ concitatus ἄνω καὶ κάτω, susq; deq; quicquid intra ventriculum boni maliq; nullo discrimine continetur, eructat; dum interim hodierni temporis Medici, ingenioso Pyrotechniæ beneficio, ad omnium morborum genera, non solùm è familia plantarum & animalium, sed etiam è mineralium & metallorum regno, saluberrima morborum remedia, parvâ & jucundissimâ saporis dosi promptissimè in actum deducenda, veteribus penitùs ignota adinvenerunt: Ex quibus feroci purgantium veterum impetu valere jusso, in ægrorum incomparabile solatium gratissimæ potiones concinnantur, & per prudentem simplicium præparationem artificiosam eorundem compositionem, gustûs odorisq; lenocinio, dosis parvitate & operandi celeritate antiquorũ nauseabundis formulis jucundissimâ permutatione substituuntur. Nec dum tamen exhausta est omnis nova excogitandi & præclara inveniendi facultas *Multum egerunt, inquit Seneca, qui ante nos fuerunt, sed non peregerunt: multũ adhuc restat operæ, multũq; restabit; neq; ulli nato post multa secula præcidetur occasio aliquid adhuc adjiciendi.* Hinc cùm tanta Dispensatoriorum & Pharmacopœiarũ farrago sit, ut pleraq; talia volumina tenebris potiùs opprimenda, quàm nova in lucem videantur edenda: Et prætereà haud pauca in illis omissa, plurimaq; perperam tradita sint; Idcircò volui & ego, cùm in præmissis *Animadversionibus*, tùm *hac Appendice* meas adinventiones ex vera ratione & experientiâ conscriptas, nemini tamen adhuc visas vel animadversas ad solatium deliciũq; generis humani Doctorum Virorum censuris & examini subjiciendas in publicum orbis theatrum proferre. Et licet etiam *præmissæ in Pharmacopœiam Augustanam Animadversiones* non paucis fortè in arte peritis sufficiant, ut juxta illarum regulas compositiones imposterum concinnè conscribere, nec minus dextrè & artificiosè elaborare, queant: Verùm, cùm etiam sint non pauciores, qui mentem meam non-

nondum intimiùs advertant, seipsos sinistro judicio, quod sæpenumerò inaudire oportet, prodendo, ac prætereà plurima necessaria notatuque digna restent adjicienda, propterea ratus sum, me non ineptè facturum, si præmissis Animadversionibus, ubi fortè alicui obscuriores videntur, lucem clariorem adferam, adjunctis rationibus perspicuis, monitiones illas & regulas ad amussim rationis Physicæ & experientiæ directas, imò unicè necessarias esse; Et tandem quæ manca & rudia quasi mansêre, plurimis remediis secretis, aliisque scitu haud indignis excolam. In quibus omnibus si quidpiam in proximi commodum, cujus utilitati me semper devinctum agnosco, excogitatum intellexero, utrique nostrûm gratulabor: Si verò meliora nosti Lector candide, ea citra sarcasmum & livorem communi ægrorum saluti candidè etiam communica, & ex meo voto semper vive felix, donec vivas Mannâ & Melligine tangas.

NOBILIS, EXCELLENS, AC EXPERIENTISSIME DOMINE DOCTOR SALUTEM!

Liceat mihi, Amice nominibus multis venerande, tui Te promissi admonere; quanquã enim Animadversiones tuæ in Pharmacopœiam Augustanam editæ, luculenter satis aperiant errores, hactenus in præparatione medicamentorum, damno totius rei medicæ non minimo commissos, & detegant, ut non Pharmaceuticæ tantùm Tyro, sed etiam divinæ Hygiiæ sacris jam initiatus practicus (& fortè nonnemo Veteranorum) ex salebrosis errantium mœandris in viam regiam, ad genuinam nimirum componendorum & præparandorum medicamentorum methodum, consultis Naturæ abditis & penetralibus intimioribus, reduci queant, multisq; etiam in vitam sufficiant, quas jam tum in Æsculapii templo Apollineis tholis affixisti tabulas, perspecturis in illis, quid dediscere, quid addiscere oporteat: quia tamen animus humanus nullius unquam doctrinæ mensurâ (solo Deo summo bono in longum latum & profundum explendus) expleri potest, unde is millenarum artium & scientiarum quàm latè illæ etiam pateant, ambitu haud coërcibilis fertur plus ultra, semperq; restat in rasa mentis nostræ tabula, quædam quasi ignorantiæ labes & macula, quæ unius cujusdam eruditionis sapone detergeri, & uno aliquo scientifici habitûs penicillo deleri opus habeat. Id ipsum ipse innuisti, dum emblemati Pharmacopœiæ Regiæ adnexuisti Aucta redibo, *quod promissionis certæ vice plures mecum accepère. Quidquid igitur est, cum hæc ipsa epigraphe documento mihi sit, omnem Te tuam scientiam & naturalium rerum cognitionem in Animadversiones nondum exhausisse, liceat mihi (inquam) tui Te promissi admonere, & pro multis intercedere qui augurio haud vano pollicentur sibi ea, quæ quivis in arte nondum Magister desiderare potest, Te augmenti aut mantissæ loco in publici commodi favorem libenter & candidè conferre velle, & ubertim etiam collaturum. At forsitan deterret ingratorum multorum malevolentia? aut jejunum Zoilorum judicium? aut etiam truculenta in ipsam (ùt audio & doleo) vitæ tuæ perniciem jurata invidia? quæ philautiæ lenocinio sibi adulatrix omne, quod non suum, reprobat. Sed, nullus*

> *Justum & tenacem propositi Virum*
> *Error Priorum prava jubentium,*
> *Nec vultus indocti Magistri*
> *Mente quatit solidâ; quinimmò*

allatrent præsidem noctis Phœben canes, dummodò illa tristibus Viatori tenebris non eripiat iter facienti vestigia. ringantur Zoili ilia, intestina Momi crepent,

pent, dum Tu bonis, aut si mavis (sic Sol super bonos & malos, triticum & zizania, lucem spargit) omnibus non deneges illa, quæ omnibus commodo, totiq; rei medicæ ornamento, Tibi etiam merito honori futura sunt. Perge igitur tam genio tuo, quàm generoso scripta tua ex condigno aventium popysmate concitatus, labore improbo, per Virtutis ædem in Honoris templum justo gradu conscendere. Id est, revide Animadversiones tuas, augmentoq; liberali insomnium noctium vigilias, & antelucana tua opera suavissimos fructus ipsis Hesperidum pomis apud Bonos omnes gratiores, quia pluribus quæ videre contigit scriptis meliores in penum medicam Condus Promusq; solertissimus reconde palato inservituros eorum, qui jam doctrinæ tuæ ambrosiâ ebrii nôrunt, quàm distent æra lupinis, & quàm artificium tuum componendorum & præparandorum medicamentorum differat à culinariis vulgi decoctionibus & præparatis. facq; demum, ut ne concreditum Tibi desuper talentum fœnori in Medico Apollinearum Mystarum amphitheatro exponendum, eôdem quo corpus tumulô defodi & contegi velle argui possis, & meritò traduci. Hoc de & à Te expectant omnes boni: si quos verò ut permulti sunt indignos reputes quibus tam pretiosas margaritas ante pedes projicias; memineris tamen, præstantius esse paucis Bonis placere, quàm errantium multitudini abblandiri & adulari: nullius igitur contemptûs machinâ, & ab insanioribus tantummodò artisq; ignorantibus vibrari solitâ dimotus, nullius contrariâ authoritate deterritus, aude edere tua, vel hac solâ ratione quia digna. Sic officium tuum Tibi probabis, bonum erroneæ ignorantiæ monstrô devictô certamen certabis, fidem, quam meliore Tui parte hoc est ingenii fructum rei medicæ debes, servabis, ut de reliquo maneat Tibi corona gratitudinis reposita, in gratæ posteritatis animo, quo nominis Tui fama transscribatur in memoriam Orbis sempiternam, ita voveo, & Te benè in nostrum commodum valere cupio.

Nomini tuo

obsequiosè devinctus

Olomucii Marcomannorum metropoli. pridie Kalendas Aprilis. 1656.

Joannes Chrysostomus Irmler,
M. D. Inclytorum Ordinum Moraviæ Medicus Provincialis.

I.

VNa tuebatur primum natura ſalutem:
Præbebat cœnam fagus & unda brevem.
Ingenioſa graves gula morbos intulit ævo,
Et Venus ignoto traxit ab orbe luem.
En novus hinc medicis crevit labor, & nova cura:
Vix mens naſcenti, vix manus apta, malo.
Hinc vaga ſeplaſiæ titulis faſtigia ſurgunt:
Simplicitas, Coö quæ fuit antè, jacet.
Non ſua vis herbæ, medicus nî ſurroget aurum,
Antidotumq; novam, ſeu thymiama crepet.
At bene ZWELFERUS, nunc alter in orbe Machaon,
Paucis naturæ conſuluiſſe docet.
Credite tradenti quæ vidit: cedite vero,
Cuî caput ac fidei dux oculata manus.

Johannes Rhodius,
Patavii.

II.

Nobili & Excellentiſſimo Viro
Domino
JOHANNI ZWELFERO, Med. Doctori Celeberrimo,
cùm magno PHARMACEUTICES Bono
APPENDICEM meditaretur,
In hactenus non ſine Eruditiorum applauſu
edita.

DUm Chemicos iterum luſtras ZWELFERE receſſus
Et VERI & RARI quid ſit in Arte aperis,
Pharmaca quâ Curâ, quâ ſint quoq; lege paranda,
Queîs ægrotantûm ſtatq; caditq; Salus;
Falſa ideò abſcindis, vera addis, manca reſarcis,
Sicq; novum & prorſus nobile condis opus,
Accipe quam laudem ſuper his ferat ipſus APOLLO:
ZWELFERUS verè eſt nunc MEDICUS MEDICIS!

Egregio VIRO, deq; univerſa Pharmaceuticæ Meritiſſimo

Lmq; in benevolentiæ fidem
ſcripſi
Joël Langelott. D. Sereniſs.
Holſatiæ Ducis Regentis
Archiater.

Scilicet

III.

Scilicet hîc iterum ratio vulgata parandi
Pharmaca longinquum migrat in exilium;
Atq; Augustanus, medicamina plurima tradens,
Denuò luce nitet splendidiore liber.
Zwelferi ingenio res hæc accepta ferenda est.
Indè libro optatus redditus ille nitor.
Gratius esse potest Medicis nihil, & nihil ægris,
Quàm si expertâ habeant pharmaca facta manu.
Talia Tu, Zwelfere, paras, hinc Induperator
Consortem Ipse aulæ Te facit esse suæ;
Hinc Medici atque ægri æternùm meritas Tibi grates
Dicent, hinc nomen fama canent & anus.

Excellentissimo Domino Autori,
Fautori & Amico veteri

gratulabundus apponebat

Leonhardus Krüger / *Med. D.*
Reipub. patriæ Lüneburgensis
Physicus primarius.

I V.

Aurea tradiderant Græci præcepta medendi,
Dura sed illepidis pharmaca mista modis.
Mutarunt Arabes. Medicinæ gratia crevit,
Atque bibicupido maluit ore Salus.
Multa tamen deerant, quæ postera contulit ætas,
Et Germanorum certus ubique labor.
Nec sic perfectum est. Ipsi sibi Copia passim
Obfuit, audaci crevit ab arte malum.
Quæ bona sunt Virtus legit, & confirmat in usu,
Paucaq; quæ præstant, qui sapit arma probat.
Artis dimidium est causas aperire latentes,
Et dare, quæ pollent, optima dimidium est.
Qui dextrâ, ZWELFERE, vales, qui pectore docto,
Cuî morem rerum flamma magistra gerit,

Per Te nunc capiunt proprias medicamina formas,
Per Te nunc ægris totus Apollo placet.

J. ZWELFERO,
Clariſſimo & feliciſſimo
Hygiæ Antiſtiti,
Ob virtutem & merita,
Amicitiæque inſuper & memoriæ
cauſa,

Applaudit Hamburgi

Michaël Kirſtenius,
Ph. & Med. D.

M. Auguſt. A. C. cIↃ IↃC LVI.

cujus rei
Hoc qualecunque monumentum
eſto.

V.

Nobili & Clariſſimo Domino Joanni Zuvelfero, Philoſophiæ, & Medicinæ Doctori Eximio, nec non Sacræ Cæſareæ Majeſtatis Medico Aulico.

Linea ſi deducta manum diſcernit Apellis,
Aut fortis forti neſcitur ungue Leo:
Conjicient Zwelfere tuum cum Pallade cuncti
Eſſe parem ortum, te progenitumq; Jove,
Cujus in arcanis tam dives ſcriptus es Hæres,
Cœperis ut noſtrum his nobilitare ſolum.
Totq; Machaonicum Sydus jam nubibus exul
Errorum, augnſtâ Luce redire jubes;
Dicere ut attentem, quod ſerpens Æneus ille,
Hac videatur humo redditur arte Tuâ,
Quem populo Moſes divinâ lege locâret,
Spicula conſpectus qui tulit atra necis
Fictum damnatur cunctis, quòd fecerit una
Glauco longævos herba comeſa dies;
An Zwelfere Tuo non ſit medicamen in Horto
Contra vim mortis, ſub dubio eſt mea lis.
Tali ergò te fama vehat virtusq; volatu,
Quali Rex ales fertur ad alta poli.

Non

Non mollem ille viam posthac proclamet ad astra,
Zwelferum virtus jam super astra tulit.

Arti Tuæ & Gloriæ

addictissimus

Fridericus Müller à Löwenstein,
Ill.mor. Inferioris Austriæ Statuum p. t.
Pharmacopœus.

VI.

SIc Zwelfere probas, quantum illa cupido sciendi
Rebus in abstrusis, & quid solertia possit,
Quid prosit docilis. Messis vicesima retrò est,
Ambos una domus cum nos studiumq; teneret
Pharmaca miscendi, quam tum mirabar in artis
Te Chymicæ non vulgaris penetrare recessus?
Et mage eam curam post abripuisse per omnes
Te totum medicinæ partes. Attamen hîc jam
Desino mirari: Ingenium sublimia semper
Spirabat. Sic namq; Tibi exhaurire Galeni
Stabat opes, nihil intactumq; relinquere agendum.
Testis adest studii felicis pharmacopœia,
Quam nuper dederas, opus inclytum & utile multis,
Quod memini (taceo plures) par nobile fratrum,
Summum Slegelium, magnum quoq; Dietericum,
Quorum nomen honos, laudes post fata manebunt
Arti dum pretium fuerit celebrare rotundo
Ore; quod elogium artificum tibi paginam utramq;
Conficiet. Nunc excellens operi ergo quod addis
Laude pari dignum, atq; animos æquabit olympo.

In pristini amoris, & nunquam non
probati candoris reminiscentiam
applaudit

Johannes Kramer, pharmaco-
pœiæ olim artis Studiosus, nunc
Materialista Hamb.

Sonnet

Sonnet

WAr das / Herr Zwelfer / dir im Sinn / da du vor Jahren
Die schöne Bücher mit den Büchsen gleich geehret /
Und bald von einem zu dem andern dich gekehrt /
Daß du die rechte Griff Uns möchtest offenbaren:
Es ist dir auch geglückt: Nun können wir ersparen
Viel zweiffelhaffter Müh / weil dieses Werck Uns lehrt /
Was mancher lange Zeit vergeblich hat begehret.
Durch dich ein Lehrsam Kopf kan werden bald erfahren.
Das ist der Artzney-Kunst recht geholffen auf:
Urtheilen / wies seyn soll; nicht nach gemeinen Lauf.
Die Nachwelt / so seyn wird / die wird es dir Danck wissen /
Daß du dich dran gemacht; Ja glaube / daß schon jetz
Zu heben deinen Ruhm biß an deß Himmels Sitz
Der Apothecker und der Doctor sind geflissen.

Seinem alten Freund zu Ehren und Gefallen
sandte dieses aus Lüneburg

Bartholomeus Hecht /
Apothecker.

APPENDIX AD ANIMADVERSIONES IN PHARMACOPOEAM AUGUSTANAM, EJUSQUE ANNEXAM MANTISSAM.

ADDITIO AD CLASSEM PRIMAM, DE SYRUPIS ALTERANTIBUS.

QUòd Medicamentorum plures compositiones veteratâ consuetudine in publicis pharmacopoliis prostent, licet de illis intra annum vix præscribatur uncia aut drachma, haut minima hucusque Pharmacopœorum fuit querela: Namque facilè advertere est, sumptu non exiguo pro superfluis plurimis fieri expensas, ità ut cui Pharmacopœo copia æris facti non sit, totus illis exhauriatur, impos ad magis necessaria futurus. Inter tales compositiones primum, ordine & multitudine inutili, tenent locum Syruporum alterantium haut pauci, qui vel rarissimè à Medicis in usum trahuntur, sive ii tradantur oblivioni, sive quòd, cùm copiam Sacchari ad sui conservationem, quâ incorrupti in unum vel alterum annum durent, requirant, nauseabundam & vel insalubrem constituant medicinam. Proindè, licet is ego non sim, cui data sit potestas reformandi pharmacopolia, omninò tamen consultum, & è rebus Medici, Pharmacopœi & Ægri bonis esse firmiter assevero, præstare, carere pluribus compositionibus, quæ raros veniunt in usus; eorum autem loco, si quando tempus & ratio ita postulat, præparare ex ingredientibus illorum Apozemata cum pauciore Saccharo, ut quæ in plures annos non asservanda, sed in pauculos dies dispensanda destinantur & præscribuntur. Inter illos Syrupos autem non minimi momenti est is, qui de *Absinthio* dicitur, præstantissimus sanè ob ejus ingredientia, in roborando ventriculo, ni nimiâ quantitate Sacchari illa opprimerentur. Potest autem efficacissimus potus vel Apozema stomachicum, ex iisdem Syrupum hunc ingredientibus, solo dempto vel diminuto Saccharo, parari, quod palato jucundius, ac insuper in effectu efficacissimum existet. Modus autem sit talis:

Apozema Stomachicum.

Recip. *Absinthii Pontici seu Romani, aut si mavis nostratis libram semis,*
Rosarum rubearum uncias duas,
Spicæ Indicæ drachmas tres.

Incisa saltem parumper, vasi sive stanneo, sive terreo vitreato immittantur, & superfusis

Vini clari veteris opt.
Succi Cydoniorum recent. ana fervent. libris tribus semis,

Stent in infusione loco calido, vase benè obturato horis tribus vel quatuor, pòst colentur, colaturæ addendo

Sacchari albiss. uncias quatuor circiter,

Vel quantum Patienti & Medico libuerit; nam *Saccharum* saporis & dulcedinis gratiâ tantùm, ad demulcendum saporem ingratum & amarum additur. Item instilletur

Spiritus Vitrioli q. s.

Pro grato sapore, ad majorem viscerum corroborationem, filtretur per manicam Hippocratis, aut per residentiam depuretur, fiatque potio clara non injucunda, ventriculum & hepar insigniter roborans.

Nota: Si superioribus speciebus vel ingredientibus infusioni destinatis, plura ventriculum roborantia simplicia addere libuerit, utpotè *Cinamomum, Nucem Mosch. Calam. aromat, &c.* licet. Addo hæc & similia subsequentia, ut Juniores praxin medicam inchoantes habeant formulas & exempla Medicamentorum saluberrimorum ex tempore parabilium, juxta quæ, si fortè effœta illa ac vetustate corrupta medicamenta & composita illis non arriderent, sua ægro & tempori accommodare possint.

Succus Citri cur in M. B. ad tertias pro Syrupo abstrahendus.

Syrupum *Acetositatis Citri* quod spectat, in ejusdem *Animadversionibus succum Citri* in M. B. ad tertias abstrahere non abs re præcepi, antequam *Saccharum* illi adjiciatur: Nam *succus Citri* quò submissiore ignis gradu, nullo addito *Saccharo*, destillando abstrahitur, eò clarior permanebit, nullâque rubedine inficietur, aciditate insuper suâ integrè in residuo manente; secus eveniet, si is aperto igne Saccharo commixtus lentè & diu coquitur, solent enim *acidi liquores Saccharum* evidente rubedine inficere, si diutiùs cum eo digerantur aut coquantur.

Syrupus Acetosæ & Acetosellæ qualiter parandi.

In præparatione *Syrupi Acetosæ ex succo*, item *Acetosellæ*, si Pharmacopœi imitari velint modum in *Animadversionibus Syrupi de Melissâ & Betonicâ* indigitatum, hautquaquam perperam fiet, quippè quò majores virtutes in Syrupum vel aliam medicamenti consistentiam coarctari possunt, eò majus Patienti vel ægroto emolumentum, & cùm Medico tùm Pharmacopœo laudem conciliabunt.

Syrupus Acetosus simplex.

Saccharum cum Aceto non clarificandum, & cur?

In Syrupi *Acetosi simplicis* præparatione hoc observetur, ut si Pharmacopœi *Saccharum purissimum Canarium* addere parcant, malintque, quod quidem non perperam fit, quodammodo impurum, *Mellis* aut *Farinæ* uti vocant, sumere, ut illud *albumine ovi, aquæ s. q.* affusâ clarificent, & ad consistentiam tabulati coquant prius, quàm *acetum* addant, ne res quædam heterogeneæ, *Saccharo* impuriori commisceri solitæ, ab *aceto*, dum illi non clarificato, sed adhuc impuro affunditur, solvantur, & consequenter Syrupo pòst maneant non sine incommodo permistæ.

Acetum Vegetabilibus affusum in aciditate non destruitur.

Quod ad Syrupum *Acetosum compositum* Mesuæ attinet, hoc, Lector Amice, antequam sinistrum feras judicium, observes velim: Nimirùm *acetum sive crudum sive destillatum Vegetabilibus* affusum, non perindè ac si *Mineralibus*, aut *Perlis* sive *Coralliis* admotum esset, destrui, & in aliud ens solvendo prædicta converti, sed integrâ aciditate servatâ, viribus insuper extractarum

ctarum partium sulphurearum prægnans, longè aliter, ac succi expressi acidi per Alembicum transire: distinguendum itaque inter acidum naturâ suâ, & acidum arte aut fermentatione factum; hinc dextram hujus Syrupi in Animadversionibus præscriptam præparationem concipies & commendabis.

In destillatione aceti & succorũ acidorum ingens est differentia.

Sequens Syrupus *Acetosus Diarhodon*, quæstiones nobis ventilandas præberet haut paucas, ob *acetum* & *succos* admixtos; verùm cùm paucis comprehendi nequeat, & præscriptâ præparatione non mutatis mutandis vix accuratiorem addere queam, utut sæpiùs eam apprimè considerârim, hoc unicum, ut loco *simplicis aceti vini, destillatum* substituatur, monere debui.

Fernelii Syrupus *Dialthææ*, ingredientibus ejusdem benè pensitatis, prout etiam in *Animadversionibus* demonstratum, legitimè parari nequit, idcircò admonitum velim, ut qui vel illo opus habet, aut eo carere non vult, sequentem emulsionem brevi parabilem ex iisdem Syrupum ingredientibus, sibi confici curet, modo sequenti:

Syrupus Dialthææ in emulsionem convertitur, contra urinæ ardorem.

Recip. *Rad. Althææ,*
Graminis,
Asparagi,
Glycyrrhizæ,
Uvarum passarum mund. ana unciam semis,
Cicerum rub. unciam unam,
Cymarum Althææ,
Malvæ,
Helxines,
Pimpinellæ,
Plantaginis,
Adianti utriusque ana Manip. unum.

Coquantur in *s. q. aquæ simpl. ad libras quatuor*, colaturâ clarificatâ interim servatâ. Jam verò.

Recip. *Semin. quatuor frigid. major. excort.*
minorum an. drach. tres.

Contundantur opt. in mortario cum *decocto superiore asservato*, fiatque emulsio, quæ colanda: colaturæ adde
Sacchari albissimi Canarii uncias quatuor.

Misceantur pro potu eorum, qui ardore urinæ laborant.

Quam ob causam in Syrupi *Aperitivi Magistralis Mindereri* dextrâ præparatione nostrâ, *succos* una cum *aceto scillitico*, *speciebus aliis ejusdem Syrupi* affundere, & ad *libras duas* circiter *liquoris* in arena fortiter abstrahere præceperim; *prioris* tamen *aquæ abstractæ librâ unâ* asservatâ, paucis, quàm fieri poterit, dum explico, adverte. Studui unicè in præparationibus hujus & similium Syruporum, ne vel minimum de virtutibus ingredientium coquendo vaporetenùs exhalaret, aut quocunque alio modo deperderetur, sed quantum fieri potuit, licet in rebus quandoque apertè invicem repugnantibus, cuncta sarta tectaque servarentur: Itaque ut subtiliores partes cùm *aceti* tùm *succorum* primâ statim destillatione forti, in arena proliceren-tur, *reliquum verò remanentis liquoris* in Alembico, à speciebus per colaturam & expressionem liberati & clarificati in vase terreo vel vitreo *ad libram unam* exhalaret, studiosè attendi: Namque *prior libra aquæ abstractæ* subtiliores spiritus *succorum & specierum reliquarum ingredientium*, nec non *aceti scillitici*, ob fortiorem destillationem in arena admistos habebit; *residuum verò in fundo Alembici decoctum expressum, clarificatum, & ad libram unam coquendo abstractum*, terrestriores vel crassiores, summè tamen utiles & roboran-

In præparationibus medicamentorum rerum virtutes integrè conservandæ sunt.

borantes eorundem partes, ut & *aceti scillitici*, continebit, quæ in unum denuò coadunata liquorem, non possunt non vires suas, debitè exhibita, exserere.

Syrupus Arantiorum è succo.

Syrupo *Arantiorum ex succo*, quò majores virtutes illi imprimantur, possunt *aquositate succi Arantiorum ad libram unam* circiter per Alembicum in M. B. abstractâ, *residuo in cucurbita succo* aliquot unciæ *corticum eorundem, scil. Arantiorum*, immergi, aliquandiu simul digeri, & cum *s. q. Sacchari* sine ulteriore ebullitione in Syrupum redigi, ad normam Syrupi *Acetositatis Citri* Dispensatorii nostri novi ; *Succo enim, à quo Phlegma quasi ad libram unam* in M. B. abstrahere præcepi, nil de virtutibus ejusdem demitur, deceditvè : Si verò quispiam eximias in *abstractâ aquositate Arantiorum*, virtutes latere putaverit, licet *ille ipse liquor aquosus* alias in Syrupi ad consistentiam justam decoquendi præparatione exhalare debeat, is asservet *aquam illam* vel *succum destillatum*, ac unà cum Syrupo ægrotantibus exhibeat, sic nulla subintrabit perdendæ rei cogitatio.

Succo Arantiorum, abstrahendo ejus aquositatem, nil de virtutibus demitur, sed in residuo manet.

Sequentes de *corticibus Arantiorum* Syrupi *Animadversiones* elegantiâ non minore, quàm artificio, memorandum ejus continent præparandi modum, dignum qui posteris studiosè commendetur. Etenim si prima cum *corticibus Arantiorum* destillatio, *vino* præsertim *aquæ* substituto (vel si mavis *vino jam tùm destillato Malvatico*, si *Phlegma à vino destillato residuum cum corticibus* nauseosum & inutile existimares,) instituatur, insignis profectò odorifera & penetrantissima aqua indè elicietur destillando, id quod etiam obtusæ nares dijudicare queunt : *illa ipsa autem abstracta aqua virtutibus corticum Arantiorum subtilioribus carminativis & cordialibus jam imbuta*, majoribus insuper viribus novâ *corticum eorundem* immersione impregnatur, & tandem, ne ullius rei fiat jactura, quàm operæ pretium sit asservari; nobilitatur porrò Syrupus partibus etiam terrestrioribus *corticum Arantiorum* perindè necessariis roborantibus, *decocto* sc. sæpedictorum *corticum*, quod cum *Sacchari* exhalare debet, ut saltem extractum *eorundem cort. Saccharo* commixtum maneat, antequam *prior à corticibus destillata spirituosa & penetrantissima, recentibus insuper corticibus essentificata aqua*, competente in quantitate *dicto Saccharo* commisceatur. Meritò proindè hunc Syrupum, & similem in modum alia parata medicamenta, quorum haut exigua copia in nostris *Animadversionibus* prostat, essentiæ nomine insignire possumus ; quippe omnia, quæ ad veræ alicujus essentiæ comparationem desiderantur, uberrimè in illis continentur : Hinc etiam Syrupum de *floribus Arantiorum* similem in modum conficiendum esse arbitror, qui ipse non minoribus roborantibus & confortantibus, imò majoribus illò, taliter paratur, viribus erit dotatus.

Syrupus de corticibus Arantiorum.

Syrupi *de Cinamomi* præparatio, paulò compendiosiore viâ quàm in *Animadversionibus* indigitata est, institui potest. Imitatus enim sum in dictis *Animadversionibus*, antiquas reiteratas infusiones, in præparatione ejusdem ab Authoribus studiosè præceptas, ut eò lucidiùs errores, contrariis nimirùm juxta se positis, elucescerent ; secus enim, si mei arbitrii res fuisset, haut parùm ab antiquâ methodo, tàm quoad compositionem, quam præparationem ejusdem jam tùm declinâssem. Poterit igitur, si volupe fuerit, parari juxta sequentem præscriptionem :

Syrupi de Cinamomo dextra præparatio.

Recipe *Cinamomi opt. & acutissimi crassiusculè concisi, uncias decem.*
Cui Cucurbitæ vel potiùs retortæ vitreæ immisso, superaffundantur

Aquæ Cinamomi libræ duæ,
Vini Malvatici libra una,
Aquæ Rosarum unciæ duæ.

Factâ

Factâ pòst digestione unâ alterâve die, abstrahantur in arenâ & quidem per retortam vitream *libra una semis vel libræ duæ*, igne paulò fortiore, *quâ aquâ spirituosâ* interim asservatâ, eximatur *residuum in fundo retortæ Cinamomum, à destillatione relictum*, atque affusâ s. q. *aquæ simpl.* coquatur, *decoctum ejus colatum* clarificetur, & cum

Sacchari libris duabus semis,

evaporet ad consistentiam *Sacchari* pristinam sive tabulati, cui demùm de *superiore aquâ spirituosâ Cinamomi* tantùm addatur, quantum pro justâ Syrupi consistentiâ sufficere videbitur, scilicet *librâ unâ semis, vel ad summum libra una & unciæ septem vel octo*, ac solâ dissolutione *Sacchari* sine ullâ ebullitione fiat Syrupus præstantissimus.

Oleum Cinamomi ob sui gravitatem leni destillatione per balneum non prodit.

Auctarii loco adjicio & hanc cautelam, quòd si fortè in destillatione, quam paulò fortiore igne & per retortam in arenâ perficere jussi, ob *Olei Cinamomi* gravitatem, quod nec leni destillatione balnei prodire, nec nimis in altum scandere potest, *oleum quoddam Cinamomi* una cum *aqua* proliceretur, &, ut solet, fundum peteret, illud prius esse separandum, & ex eo *Elæosaccharum* conficiendum, ne vel fundum petat aut Syrupo supernatet, sed per minima cum Syrupo uniatur.

Oleum Cinamomi spiritibus ardentibus illicò dissolvi potest.

Notetur præterea, *spiritu quodam ardenti rectificato*, sive *Rosarum* sive *vini rectificato*, *oleum Cinamomi* posse dissolvi totaliter, quæ ipsa solutio Syrupo crassiori addi & commisceri posset, quò exactiùs per intima & minima unirentur: Hæc tamen non eâ de causa addenda existimavi, ut ubique locorum Pharmacopœi, sine Medicorum consensu Syrupum hunc Cinamomi, cum *solutione olei ejusdem spiritu vini peractâ* conficiant; sed ut saltem appareat, quâ ratione res contrariæ, heterogeneæ, *scil. aqua & oleum* uniendæ, imò, quâ ratione ex *solo Cinamomi oleo* vel Syrupi vel essentiæ præstantissimæ confestim sint parandæ, morbis à frigidâ causâ obortis, præsertim in senibus, proficuæ.

Syr. Coralliorum vera præparatio.

Quod Syrupum *Coralliorum* attinet, quamvis eundem in *Animadversionibus* legitimè parare edocuerim, nihilominùs cùm fortè ob *succum Berberum*, quem authores in præparatione ejusdem adhibent, non omnibus naturis, præsertim fœminis, quibus hic Syrupus utplurimùm dicatus, conducibilis sit; idcircò quasdam alias præparationes addam minimè spernendas, è quibus quilibet eum sibi eligat modum, quem è re sua, ægrisque magis profuturum esse, existimabit. Utpotè

Recip. *Vini Malvatici uncias octo vel novem.*

in quo vel

Cortices Citri recentes extimi, vel

Cortices Arantiorum recentes, aut

Cinamomum, Macis, Melissa, Rosmarinum, sive aliud simplex, intentioni & arbitrio cujuscunque Medici accommodatum, infusa steterint.

In quo vino dissolve

Magisterii veri solut. n. Coralliorum rub. suo loco edocendi, uncias duas.

Hoc soluto adde

Sacchari albissimi contusi libram unam.

Ac solâ dissolutione *Sacchari* in leni calore fiat Syrupus.

Nota: Quòd loco *vini Malvatici*, *aqua Cinamomi*, *succus Granatorum*, *succus Cydoniorum, Melissæ, aut alius cordi*, vel ægrotantibus aliis *visceribus*, quibus hic Syrupus destinatur, *conducibilis liquor*, sive per se, sive rebus aliis adhuc essentificatus, uti suprà, substitui possit; vel etiam taliter paretur:

Recip. *Cort. recent. Citri,*

Arantiorum extim. ana uncias duas.

Alia Syrupi Coralliorum confectio.

Quibus concisis superaffundatur *vini generosi seu Malvatici libra una*, & per arenam in Alembico vitreo abstrahantur *unciæ circiter novem*, rostro capitelli immissis,

Granor. Kermes legitim. drachmis duabus,
Croci Austriaci drachmâ unâ,
in petia ligatis,
Cum *liquore hoc abstracto* solvantur,
Magist. n. solut. Corallior. unciæ duæ,
& additâ
Sacchari albissimi librâ unâ.

Fiat Syrupus cordialis præstans, solâ *Sacchari* dissolutione consistentiam adepturus.

Syrupi de corticibus Citri præparatio.

Quantum ad Syrupum de *corticibus Citri*, is quidem, qualiter dextrè parandus, in præmissis *Animadversionibus* indigitatus est, quò Lectorem ad Syrupi de *corticibus Arantiorum* dextram præparationem relegavi; melioris tamen informationis gratiâ addam & hîc similem præparationem, quæ talis:

Recip. *Cortic. Citri recent. extim. uncias sex.*

Quibus concisis & Cucurbitæ vitreæ immissis superaffunde
Vini albi generosi, sive quod melius,
Vini Malvatici libram unam semis.

Et facta brevi digestione abstrahantur destillando, sive in balneo sive in arenâ, *unciæ decem circiter*, rostro capitelli immissis, & in petia ligatis.

Granor. Kermes legitim. uncia semis,
Moschi Orientalis granis aliquot,
Ambræ etiam si lubet granis quinque.

Liquori egresso summè odorifero & fragranti injiciantur
Eorundem corticum Citri recent. extim. unciæ tres.

Ac post brevem digestionem, ab iisdem colaturâ *liquor* separetur, quo interim pretioso & fragrante liquore asservato, accipe *residuos à destillatione & extractione cortices*, eosque *s. q. aquæ simplicis* affusâ parumper coque, decoctum cola, clarifica, & cum
Sacchari albissimi librâ unâ.

Ad consistentiam Tabulati denuò percoque, cui tandem adde
Superioris asservati fragrantis & pretiosi liquoris uncias septem vel octo circiter.

Ac solâ *Sacchari* dissolutione confice Syrupum præstantem.

Nota: Quòd si fœminis destinaretur hic Syrupus, odorata, quæ illas afficere solent, omittenda sunt. Item, si gratiæ saporis quispiam plus studeret, quàm virtuti, ac residuorum corticum à destillatione & digestione decoctum ob amaritudinem parvi penderet, illi ex solo destillato & essentificato liquore præstantissimum perindè conficere licet Syrupum, & cordi roborando efficacissimum, & palato gratissimum, cujus si unciam semis, vel unciam unam mensuræ integræ vini, aut cuivis alii liquori sive aquæ commiscueris, odore citreo illam uberrimè imbues, sanisq; & infirmis ob gratiam summam & efficaciam conducibilem parabis.

Cautela de succo Granatorum.

In præparatione Syrupi *Granatorum* Pharmacopœos admonitos volo, ne *vinum*, vel potius *succum Granatorum* ab obvio quovis Mercatore coëmant, neve ex Italia transportari curent, utplurimùm nauseabundum, ingratum, aut nescio quâ spurcitie inquinatum, quod ferè ex omnis generis situ & putredine corruptis *malis Punicis* expressus sit: Sed potiùs ipsimet ex

recenti-

recentibus Granatis illum exprimat, atque exindè Syrupum amabilem conficiant.

Syrupum *de Hyssopo* in *Animadversionibus* nostris meritò rejecimus, alium autem obiter insinuavimus, qui talis esse potest:

Syrupi de Hyssopo præparatio.

Recip. *Succi Hyssopi depurati libras duas.*
Cui immergantur,
Radic. recent. Apii,
Fœniculi,
Petroselini ana unciæ duæ,
Glycyrrhizæ unc una semis,
Herbæ recent. Hyssopi unciæ quatuor,
Capillorum Veneris unc. una.

Factaque brevi digestione abstrahatur destillando in balneo *libra una semis* circiter; *liquori expresso* denuò

Hyssopi recentis unciæ sex

immergantur, ac digestione brevi peractâ, *liquor* per colaturam & expressionem separetur, interimque asservetur: Hinc *residuum à destillatione & ultima expressione* affusâ s. q. *aquæ simpl.* coquatur: *Decoctum* post *expressum* & album ovorum studiosè clarificatum, cum

Sacchari albi libris duabus,

ad consistentiam tabulati penitùs evaporet, cui demùm junge *liquorem superius asservatum*, pondere competente, *libram unam & uncias quatuor circiter*, ac solâ dissolutione *Sacchari* confice Syrupum. Cui reliqua hujus Syrupi ingredientia, juxta antiquam descriptionem, tantoperè arrident, is ex iisdem ingredientibus decoctum ex tempore conficere potest (omissis seminibus mucilaginosis, scilic. Malvæ & Cydoniorum) ac cum hoc Syrupo propinare.

Obiter præostensam Syrupi *de Mentha majoris Mesuæ* præparationem, in *Animadversionibus* ejusdem, nunc exactè annectere operæ pretium duxi, quam sic instituas:

Syrupi de Mentha majoris Mesuæ vera preparatio.

Recip. *Succorum Cydoniorum maturorum libras tres,*
Granatorum acido dulcium libr. quatuor semis,
vel
Granat. acidorum & dulcium ana libràs duas, uncias tres,
Vini destillati libram unam, scilicet

Quod *à libris tribus vel quatuor vini antiqui destillando sit abstractum*, & hoc eam ob causam, ne *vini partes spirituosiores* in diuturnâ illâ coctione exhalent, *vappa verò inutilis nauseabunda,* ventriculum potiùs subvertens, quàm roborans, Syrupo admixta remaneat. *In succis his & vino destillato dicto* horis XXIIII. macera

Menthæ recentis odoratæ libram unam semis vel libras duas.

Mentham hic exsiccare non est opus.

Quæ ipsa etiam non prius siccanda est: Si rerum enim sive herbarum odoriferarum & sulphurearum partes subtiliores unicè expetendæ, & conservandæ levi exsiccatione multùm deperduntur & exhalant, consequenter & illa nobilis planta per exsiccationem in viribus multum diminuitur: Nec memini, me unquam in peritissimis & approbatissimis Botanicis legisse, plantam hanc scatere humiditate supervacanea, ventriculum suis flatibus turbante. Et esto, haberet quid superflui, ad aliquorum fortè Authorum mentem, quod levi exsiccatione & calore evanesceret, id spirituosum utique erit, si tam citò potest exhalare, aut evanescere, id est, levi exsiccatione, quâ vix calorem percepit, nonne quæso id ipsum subtile & spirituosum quoque evanescet in diuturnâ illâ

illâ coctione, ubi novem libræ ad minimum coquendo in auras pelli debent, antequam Syrupi consistentia competens acquiratur? & quidem cumprimis, quum subtiliora omnia, reliqua crassiora decocta & succos, velocitate fugæ antevertant, in quem finem igitur siccanda sit prius, judicium esto penes æquum Lectorem; sed hæc pro informatione, veluti per parenthesin: transeo ad compositionem & præparationem superius inchoatam, itaque *succis superius denominatis*, cum *supradicta Mentha* immerge & macera etiam

Rosarum rubear. exsiccat. uncias duas.

Si verò *recentes Rosas rubras*, quæ meliores, substitueris, *uncias quatuor vel quinque earundem* accipias: factâ post digestione suffic. & immissis rostro Alembici, si libet

Galliæ moschat. granis xv. circitèr,

abstrahe destillando per Alembicum *libras duas*, præter propter, *prioribus* tamen *unciis quatuor* egressis *magis spirituosæ & odoriferæ aquæ* seorsim asservatis: *Residuum* in Alembico à destillatione *expressum & albumine ovorum clarificatum*, cum

Sacchari albissimi libra una semis.

Coque ad consistentiam Syrupi crassiorem, in vase terreo vitreato, cui demum adde adhuc

Sacchari albi uncias sex, &

Superioris aquæ priùs egressæ & asservatæ uncias quatuor.

Ac solâ *Sacchari* dissolutione sine ebullitione ulteriore confice Syrupum stomachalem præstantissimum. *Reliqua abstracta aqua odorifera*, quæ aliàs inutiliter coquendo debuisset exhalare, potest unà cum Syrupo ægrotis propinari: Nam plus de illa in Syrupum cogere inconsultum fore existimo, ob succos plurimos. Quos alias cum Saccharo ad eorum spissitudinem exhalare hîc necessum est: si tamen res mei arbitrii esset, plus *Sacchari*, (ad *libram* circiter,) ego adjicerem, foret nihilominus efficacissimus Syrupus. Velim proindè, Lector Amice, cuncta, quæ hocce & alibi exarato scripto à me designata sunt, illa, inquam, æquo animo perpendas, & attentâ lance trutines, ut mentem meam, quò tendat, penitiùs assequaris. Nam unâ exactè perceptâ simili præparatione, fores ad plures alias elaborationes tibi patulas esse comperies, ipsusque fateberis, hæc cuncta, à rerum naturalium non prorsus ignaro, ad amussim considerata esse & expensa.

Tu verò, Zoile, quisquis es, cui canino dente scripta hæc rodere pro titillatione est, meliora, si Vires, adde, nec mea tuo metiaris ingenio: Qui si meliora addideris, veris laudibus gratoque encomio in te exornando nunquam deero ingratus; sin minus, & calumniis nudis rem aggrediaris, etsi par pari referre non ita foret difficile, solo tamen te contemptu, ut Luna canum latratus solet, præterire sat mihi vindictæ fuerit.

Quòd subsequentes Syrupos alterantes omnes concernit, eorum errores, & dextræ in Animadversionibus annexæ præparationes abundè patent, secundum quas alias similes & compositiones & præparationes, instituere quivis in arte peritus poterit. Est enim Syrupus, vel in consistentiâ suâ, vel in vehiculo aliquo conveniente potiùs dilutus, medicamenti genus ægrotantibus gratum, ac insuper nostrâ methodo paratum salutare; quum virtutes rerum, præsertim vegetabilium, eo modo dextrè coarctentur, & in composito integrè conserventur. Interim me non movet, si qui mediocriter in arte versati Pharmacopœi, lucri cupidine nimiâ quandoque in transversa facilè flexibiles, ac insuper Latini sermonis ignari, nostrarum Animadversionum compositiones propter laborem inutilem odiosas, & ob difficultatem præparationum esse rejiciendas aut omittendas, protervèogganniant, etiam

inscitiæ

inscitiæ suæ excusationes prætexendo, quo minùs dexteriore & indigitato modo medicamentorum præparationibus nunc insudare obligati videri debeant: non movet me, inquam, hoc, dum de peritioribus & magè solertibus viris Pharmacopœisque verè mihi constet, quòd nec difficultate laboris non ita, ut inexperto apparet, tædiosi deterreantur, nec cujusdam obstinatè tritâ, licet ineruditâ viâ procedere jubentis authoritate, à vero tramite dimoveantur; quin elegantiâ præparationum mearum allecti, & conscientiâ insuper stimulati, sua medicamenta ad præscriptarum regulas dirigant, & componant, secuturi etiam inposterum sana consilia, nullo dispendio expensarum gratis facto, nec ideò justo lucro privati.

Pharmacopœis peritis & sedulis præparationes nostræ nec majore labore nec sumptu constabunt.

Mella quod spectat, eorum præparationes perindè satis dextrè & artificiosè, in præmissis non lippis perspiciendæ, tonsoribusque & mulieribus palpandæ, sed peritioribus & versatis Pharmacopœis, luculenter traditæ sunt, ut quantum possibile fieri potest, nunc viribus ingredientium, ex quibus parantur, uberrimè imbuta prostare possint. Si quis saltem in arte & re medicâ peritus *Mel Menthæ*, *Mel* item *Rosatum*, *Citratum* intimius ac æquo animo inspicere dignabitur, quâ dexteritate & arte nimirùm virtutes rerum balsamicarum integrè, sinè ulla deperditione virium, in compositis conserventur, aliud non poterit, quàm mihi adstipulari: Inprimis enim *aqua à rebus balsamicis destillatione prolecta*, spirituosarum earum partium prægnans, majoribus adhuc *à floribus*, *herbis*, sive *corticibus* ipsi immersis, imbuitur viribus: quæ ipsa *aqua spirituosa & essentificata*, *melli* vel *Sacchare* tandem abundè, jam tùm etiam partibus terrestrioribus & roborantibus, summè perindè expetendis, imbuto, artificiosè, sine ulteriore coctione, ne quidquam de facultatibus remedii exspiret, adunatur, ita ut Chymicorum ferè more, uti loquuntur, & fixum & volatile, tria itidem, juxta vulgarem illorum opinionem, principia in unum coarctata prostent, purum ab impuro & fecibus verè separatum sit. Hæc vera, me judice, methodus est, quâ Chymiâ & Galenicâ ars pharmaceutica in fœdus tandem coire & coalescere possint, ut pace restitutâ orbi, & inter Medicos, turpissimo invidiæ monstro depulsò, amicitia cunctis mortalibus prospera contrahatur. Nec spero fore, ut quispiam vel inter Medicos Chymicos, hasce præparationes rudes, vel inter puros Galenicos, violentas aut nocivas proclamando, eas in dubium vocare præsumat. Utinam igitur non quis loquatur, sed quid verè dicatur, invidi Zoili, depositâ omni invidiâ & odio, unicè considerarent, profectò & hæc, cum universò mortalium generi, ægrotis præcipuè, tùm illis ipsis in emolumentum; laudem & honorem cedere, facilè & meridianâ luce clacius animadverterent.

De Præparatione Mellium.

Oxymella, *Juleb*, *Mivæ*, *Rob*, *&c.* ea omnia suis *Animadversionibus* sufficienter insignita sunt: subit autem mirari, ut verum fatear, quod, cùm videant, & fateri necessum habeant, antiquis hæc esse multò meliora & efficaciora, paratu etiam non difficilia aut obscurè tradita, nihilominus multi cum millibus potius errare, quàm hæc sequi, honori sibi ducant. Perpendant quæso accuratiore mentis acumine præditi, quanta sit differentia, inter illorum & nostrorum *Julapium Rosarum*, *Julapium* item *de vino*, *Miva Cydoniorum* cùm simplicia, tùm aromatisata, & sexcenta alia, quantaque antiquitùs virtutum vegetabilium, aliarumque rerum nobilissimarum fuerit facta deperditio, quàm viribus effœta adhuc hæc & similia medicamenta in pharmacopoliis prostent, & contrà, quàm dextrè & accuratè, virtutibus suis integrè & cumulatè ex quibus parantur nunc servatis, in Medicam orchestram allata sint; modo ac methodo insuper facili & intelligibili, minimè obscurâ, cui quivis in arte instructus firmiter insistere possit. Etenim si quispiam,

Oxymella, &c.

piam, ingenio vel tantillum acutiore, velit hùc accedere, offendet is mehercle mox in maximos & detestandos errores, in coctione & exhalatione saltem vini veteris, & aquarum odoriferarum & spirituosarum, committi solitos, quos silentio præterire, cùm in nobilissimæ Artis dehonestamentum, tùm in Christianam charitatem peccatum detestandum sit, nequaquam possum. Nunc verò salva ac tecta conservabit cuncta, qui me sequetur, & abjecto Cortice nucleis vescetur. Parcant quæso nonnulli de veritate rei liberè sentienti & loquenti: dent hoc Posteritati, cui satisfacere ac proximo ex corde inservire honesta mens dictat & obligat, id quod velatis & noxio silentio involutis veterum quibusdam erroribus, minimè consequi licebit. Et certè, quo lucidiùs & clariùs res summoperè nociva (prout revera est,) demonstratur, palamque redditur, ac ante oculos, velamine detecto ponitur, eò majore animi indignatione illa in posterum vitanda: bonum verò ambabus ulnis amplexandum esse, stat sententia. Contrarium autem efficit, qui crambem insulsam in ore toties recoquit, illam tamen tandem, dum nec calida nec frigida est, non evomit. Itaque satius esse arbitratus sum, Deo, Proximo, Posteritati & Veritati satisfacere, quàm cum aliis inanis gloriolæ cupidine sibi adulantibus pseudo-antiquorum famam in detrimentum mortalium generi conservare.

Veritati nudè producta odium non conciliandū, præsertim si suppressa nocumento sit.

ADDITIO *ad Classem secundam.*

Syrupus florum Acaciæ.

Absolutâ Classe primâ, ad secundam transeo, in qua statim sese offert Syrupus florum Acaciæ ventilandus, qui licet ad normam Syrupi de *Melissa* aut *Betonicæ simplicis* parari possit, uberioris tamen informationis gratiâ, præparationem aliam non minùs elegantem subnecto, quæ talis esto:

Recip. *Florum Acaciæ recent. libras duas.*

Eosque conspersos nonnullis unciis sive *aquæ*, sive *vini destillati aut Malvatici*, destilla ad siccitatem ferè usque in Alembico, & si lubet, *aqua prolecta recentibus denuò floribus Acaciæ* (*libræ uni & semis circiter*) reaffundatur, & abstrahatur, additis *unciis nonnullis*, *floribus destillandis*, *de nucleis fructus Acaciarum contusis*, quibus odor & fragrantia aquæ, cerebro grata, multum intenditur: *Aquæ huic odoriferæ prolectæ* immergantur porrò:

Florum recent. Acaciæ unc. quinque circiter.

Et factâ digestione in Alembico optimè clauso per diem unum vel alterum, denuoque expressione *aqua à floribus* liberetur, quâ asservatâ interim fragrantissimâ & essentificatâ aquâ, accipe porrò

Florum dict. Acaciæ recent. libras duas,

& affusa *s. q. aquæ simplic.* para decoctum forte, quod expressum & albumine ovorum opt. desecatum cum

Sacchari albissimi libris tribus,

coque ad consistentiam ferè tabulati, cui postremùm adde *aquæ superiùs asservatæ odoriferæ & essentificatæ, quantum suffecerit* pro Syrupi consistentia justa adipiscenda, sicque sine ulteriore coctione effice Syrupum gratum, ac insuper viribus præstantem & Antepilepticum.

In præparatione Syrupi *Emetici Angeli Salæ* quispiam fortè hærere posset, proinde eam sic annecto:

Recip. *Pulv. Vitri Antimonii sine addit. juxta Animadversiones nostras parati, unciam unam,*
Aceti simplicis destillati uncias viginti.

Stent infusa simul in vitro die unâ vel alterâ, loco calido, ut ferè ferveat acetum, aliquoties tamen infusionem commovendo, ob vitri ponderositatem, quod fundum illicò petit & conglobatur, post adde etiam:

Santali rubri raspati,
Rosarum rubearum ana unciam semis,

Croci

Croci Austriaci. drachm. semis,
Zedoariæ,
Sem. Angelicæ ana drachm. unam semis,

atque adhuc aliquot horis digere: digestione factâ coletur & filtretur *acetum, filtrato aceto* viribus *Antimonii* & *reliquarum specierum* imbuto adde

Sacchari albissimi uncias viginti.

Et in vase terreo vitreato coque ad consistentiam Syrupi, cui pro aromatisatione odoris & saporis gratia

Oleor. Still. Cinamomi scrupulum semis,
Zedoariæ,
Angelicæ ana gutt. v.
Rosarum ver. guttas vj.
Sacchari pulverisati unciæ uni prius commixta

adde & fiat Syrupus emeticus, justæ consistentiæ.

Acetum destillatũ prævalet hic aceto rosato crudo.

Quòd si, benevole Lector, à me fortassis exposcas, ad ponendas rationes, quam ob rem quædam immutaverim, in hac Syrupi præparatione, nimirùm quòd *acetum destillatum aceto rosaceo* substituerim, *speciebus reliquis atque Rosis rubris*, prægressâ unius alteriusvè diei digestione *aceti* cum *Antimonio* solo, demum adjectis; & cur quædam *olea destilata Sacccharo* (ad instar Elæosacchari) commixta, Syrupo jam perfecto, tandem addiderim, omissâ penitùs *Rosarum aquâ*, quâ cum *Saccharum* erat coquendum, fortè non inani excusatione factum meum tibi probaverim. Primo nimirùm loco adfero *acetum Rosarum*, non solùm *ex crudo aceto* confectum, verùm etiam *Rosarum, essentiâ & substantiâ* saturatè jam imbutum, ad extractiones rerum ulteriores præsertim mineralium, *aceto destillato*, quod adhuc à re peregrinâ liberum, multò inferius esse, quod ipsum aliis in locis fusiùs monstratum. Deindè quod alio in loco, nî fallor in Classe Decoctorum, allatum est, illud menstruo extrahenti esse prius injiciendum (si pluralitas specierum extrahendarum aut coquendarum adsit,) à quo compositum potiores suas virtutes mutuare debet, quod & rationi consonum est: Cùm itaque hîc *Antimonii vitrum* sit basis hujus Syrupi, ergò id ipsum *extrahenti aceto* committatur ante reliqua, ut uberiores in Syrupum refundat virtutes, non quidem quod inexpertus rei fortè sibi imaginari posset, malignas, aut nimium violentas, sed nativas, juxtà proportionem dosis competentis & subjecti vires sumentis: Ideoque *species reliquas* correctionis causâ addi solitas, cùm parùm corrigendo, aut vim *Antimonii* infringendo præstare queant, non statim inter initia, sed postquam *acetum destillatum Antimonii viribus* saturatè jam dum fuerit imbutum, *infusioni* adjicere præcepi. Prætereà *Elæosaccharum, ex oleis destill. nonnullorum ingredientium confectum*, Syrupo jam perfecto addendum existimavi, gratiâ saporis & odoris, non correctionis; de iisdem ingredientibus autem nonnulla infusioni superiori detraxi, ne iisdem coctioni commissis, unà cum aliis, vis eorum balsamica & volatilis in auras evanesceret; relicto Syrupo omni eorundem sapore & odore destituto. Demùm *aquam Rosarum*, quâ cum *Saccharum* erat dissolvendum & ad consistentiam tabularum Manus Christi decoquendum, planè omisi, quum *aceti vel infusionis* satis sit pro dissolutione *Sacchari*, imò ab *eo aceto* scilic. aliquot uncias adhuc coquendo evaporare necessum sit, antequam Syrupi consistentiam indipiscatur, sicque tota consequenter *Rosarum aqua*, ejusque fragrantia præprimis, coctioni commissa, velocitate fugæ reliquias *decocti vel aceti* tanquam spirituosior, anteverteret, quem igitur in finem addita sit, judicium esto penes Benevolum Lectorem. *Antimonii vitrum*, quâ ratione legitimè corrigendum sit, de eo suo competente loco agemus.

 Syru-

Syrupus Florum Persicorum.

Syrupus *florum Persicorum*, dextrè & laudabiliter ad normam Syrupi *de floribus Acaciæ* jam jam paulò superiùs edocti parari, potest; frequentioribus tamen infusionibus, ut majores vires laxativas adipiscatur, confectionem ejus absolvere non nocet.

Plura in hâc classe secundâ annotanda non censeo, quippe quòd reliqua in *Animadversionibus* sufficienter notata sint, non prætermissis neque transgressis, quæ ad fidelem & sufficientem informationem pertinere videbantur: Legantur saltem, releganturque ea ab illis, quorum interest, sincero judicio, nec perfunctoriè, seposito tantisper affectu maligno, &, quòd excœcat, odio; sic veritate procul dubio agnitâ, non ibunt ita toti in veterum errores, neque subscribent nudis eorundem opinionibus.

ADDITIO *ad Classem 3.4. & 5.*

Author excusat errorem in Electuario Lenitivo ex Tamarindis commissum.

In classe prætereà tertiâ, quartâ & quintâ, pauca adjicienda videntur, nisi ut rogem humanè mihi condonandum esse, quòd in *Animadversionibus Electuarii Lenitivi ex Tamarindis*, *Mensuram unam Augustanam*, *quatuor libras ponderis medicinalis continere existimârim*, decepto mensurâ Viennensium, quæ tot libris correspondet: Aliàs, quod ad rem attinet ipsam, uti nonnulli sibi imaginantur, erratum non est tantoperè, quin potiùs sic errando majores virtutes Electuario conciliatæ sunt; nam *duæ libræ cum unciis septem vini*, vix ac ne vix quidem sufficient pro extractione virium *trium unciarum foliorum Senæ*, ut idcircò error hic inposterum pro doctrina esse possit, & ut speciebus extrahendis & docoquendis, catharcticis præsertim, competentem quantitatem menstrui extrahentis affundant, si vires rerum extrahendarum totaliter elicere in votis habeant. Cæterùm, si quæ fortè sint in compositionibus harum classium, quæ correctione ulteriore indigent, cùm quoad compositionem tùm præparationem, illa jam in aliis classibus & compositionibus correctrice spongiâ detersa sunt, partim verò ex subsequentibus colligi poterunt; idcircò brevitatis studio benevolo Lectori cuncta, ut diligenter perlustret, commendo, indubius, quod uni deest ex aliis supplementum haut difficilè inventum iri.

ADDITIO *ad Classem sextam.*

In classe prætereà sextâ, ubi de *Pilulis* seu *Catapotiis* agitur, pauca admodum annotanda censeo; cùm omnes compositiones suis *Animadversionibus* locupletatæ, & ab erroribus, quantum fieri potuit, liberatæ sint: Addam nihilominus nonnulla, quæ fortè scrupulum movere possent.

In cæteris occurrit Melichii sententia in *Animadversionibus* pilularum *de Agarico & Aggregativis majoribus & minoribus Mesuæ*: Is succos & aquas in conficiendâ massâ pilulari planè excludit, Syrupos substituendo, nullâ additâ ratione singulari, aut quare; hinc cùm viderem, Syrupos ob crassam eorum consistentiam esse ineptiores ipsis succis aut decoctis vel aquis pro pastâ pilulari efformandâ, proindè rationibus firmis hanc sententiam reprobavi; addo in præsens, quòd Syrupi speciebus siccioribus permixti, facilè ac brevi valdè totaliter ad duritiem usque exsiccentur, ob Sacchari naturam, ex quibus Syrupi confecti, atque adeò pilularum massæ faciliùs pòst corrumpantur, quàm si humidæ ac molles nonnihil, uti decet, ut pilulæ exinde efformari possint, conservarentur. Accedit & hoc difficultatis, quòd semel exsiccatâ massâ pilulari, quæ cum Syrupo in justam consistentiam & massam redacta est primitùs, eam denuò Syrupo aliquo, firmâ persistente hâc Melichii sententiâ, humectare necessum esset, si vel pilulæ exindè formari, vel massæ in justâ consistentiâ, uti quidem moris est, conservari deberent, nevè etiam facilè corrumperentur: Cùm autem brevi temporis spatio massæ pilularum, cum Syrupo aliquo confectæ, juxta Melichii sententiam duriores & nimis siccæ evadant, ut adeò sæpiùs in anno de-

nuò cum Syrupo aliquo veluti insuccari, & ad justam pilularum consistentiam redigi debeant, proh! in quantum excrescent pilularum massæ uno anno, tempore præsertim æstivo? Nam Syrupi pro maximâ eorum parte Saccharum sunt, virtutibus licet ingredientium specierum imbuti, quod non nego; nihilominus, ut in forma pilulari Syrupi propinentur, id equidem veræ rationi conforme non videtur. Persisto itaque in conceptâ sententiâ, asserens, *decocta succos inspissatos & crudos, aquas item stillatitias, pro pilulis sive earum massis efformandis, Syrupis esse præferenda; Mel verò, quod & Melichius admittit, quamvis in crassitie & consistentiâ Syrupis par sit, illis tamen pro speciebus etiam quibuscunque in massam pilularem cogendam, maximè præferendum:* Etenim hoc utilitatis à Melle præ Syrupis consequimur, quod sive pilulæ, sive earum massæ, beneficio mellis cujusdam in formam & consistentiam earundem redactæ, ob unctuositatem mellis nativam difficilè exsiccentur, aut aridæ fiant, sed diu multumque cùm hyberno tùm æstivo tempore humidæ nonnihil, uti decet, maneant, neque situm contrahant, quòd aliàs massis pilularum, quæ solâ aquâ aut succis quibusdam non inspissatis in corpus vel consistentiam aut massam earundem coarctantur, ut plurimùm contingit, præsertim si Aloë, vel planè non, vel diminutè nimis addatur: Namque Aloë, tanquam succus inspissatus concretusque, non saltem seipsam, sed & alias species à situ & corruptione præservare potis est. Similiter plurimi alii succi inspissati eâdem cum Melle & Aloë substantiâ unctuosa & durabili ad multos annos præditi, non ineptè ad pastas pilularum efformandas adaptantur, quùm per se plurimis, ob saporem amarum, uti Aloës, sint ingrati, viribus autem eximiis polleant, ita ut non paucæ virtutes pilularum massis illis ipsis succis inspissatis imprimi possint. Deficientibus autem succis recentibus inspissatis tempore hyberno, extracta aut decocta herbarum, (non autem sulphurearum aut odoriferarum) ad succorum inspissatorum vel mellis consistentiam abstracta, eorum, scilicet succorum vices supplere possunt, sed eo modo, quô in prioribus *Animadversionibus* innui, nempè ut Aloë sive succo crudo non inspissato, sive decocto, sive aquâ aliquâ appropriatâ nonnihil priùs diluatur, quò exactius reliquæ species siccæ, extracta item & succi inspissati illi, scilicet Aloë, commisceri, atque sic invicem cuncta mutuò sese complecti possint: Exemplo sit subsequens formula massæ pilularum:

PILULÆ HYDRAGOGÆ.

Pilulæ Hydragogæ.

Recip. *Succ. inspissat: Absinthii,*
Agrimoniæ,
Ireos nostrat.
Extr seu decoct. inspissat. Radic. Hermodact.
Ebuli,
Cort. median. Sambuci,
Centaurii minoris ana unc. semis,
Elaterii seu succi inspissati Cucum: asinini drach. unam semis,
Aloës opt. pellucidæ uncias tres.

Diluatur priùs *Aloë* nonnihil cum *decocto Centaurii minoris non inspissato*, cui jungantur *succi inspissati, extracta aut decocta superiùs denominata*, & leni calore ignis, non Solis, (plùs enim Solis, quàm ignis calore Vegetabilibus

 à suâ

à ſua ſtirpe vel radice evulſis de viribus detrahitur) ad debitam conſiſtentiam abſtrahantur, addendo (ſi lubet) *de pulveribus ſeu oleis deſtillatis*, quæ congrua videntur; utpotè pilulis hiſce hydragogis, ante totalem autem earum exſiccationem

Pulv. Maſticis,
Myrrhæ,
Succini albi ana drachm. tres,
Magiſterii Galappæ amygd. ſubacti drach. unam ſemis.

Et poſtquam competentem conſiſtentiam jam nacta eſt maſſa, nec amplius in calore detinenda, ſupperadde

Ol. Still. Cinamomi,
Calami aromat.
Caryophyllorum ana drach. ſemis.

Miſceantur omnia exactè, fiatque maſſa juſtæ conſiſtentiæ,
Doſis ſcrupulus ſemis ad ſcrupulum unum & drach. ſemis.

Hæc ſit formula, qualiter ex diverſis rebus, in unum effectum tamen conſpirantibus, pilularum compoſitiones & præparationes inſtituendæ, quamvis ſi mihi daretur optio, ex paucioribus, duobus ſcilic. vel tribus ſaltem ingredientibus medicamenta compoſita abſolverem.

In præparationibus noſtris dexterrimis Pilularum *Aloèphanginarum* non mirare, Lector amice, quòd *exiguam quantitatem vini albi* (reſpectu ſpecierum) *ſpeciebus aromaticis* affundere, & binis vicibus ab iiſdem abſtrahere præceperim: Scio equidem, quòd *pauculæ illæ unciæ vini* vix ſufficiant, ut *ſpecies* illo humectentur: è contra verò etiam me non latet, tantum humiditatis, à dictis ſpeciebus aromaticis deſtillando abſtrahi poſſe, quantum affuſum eſt, præſertim ſi ignem paulò fortiorem adhibueris, aut igne aperto, ſi mavis per retortam lutatam, deſtillationem peregeris, ſine combuſtione tamen ſpecierum, ne Empyrevma contrahat abſtractus liquor, retortâ nimirum in altum ſatis collocatâ, igne prætereà ritè adhibito, quem modum deſtillandi luculenter propoſui in *Animadverſionibus aquarum deſtillandarum in genere*: proindè cum mihi *pauculæ illæ unciæ vini à ſpeciebus deſtillati vel abſtracti*, ſufficere viderentur ad *Aloèn* & *ſpecies reliquas* in maſſam efformandam, ac inſuper experientiâ edoctus adverterem, *aquam abſtractam hanc*, omnem odorem & fragrantiam, conſequenter etiam virtutes ſulphureas & volatiles *dictarum ſpecierum aromaticarum* continere, ſuperfluum duxi, plùs, quàm quod neceſſum foret, *liquoris vel vini* iiſdem *ſpeciebus* affundere, ne quidquam de virtutibus ſpecierum deperditum iret, aut pilulis non imprimi poſſet. Cæterùm dexteriorem præparationem harum pilularum *Aloëphang.* excogitare vix poterimus. Si quis autem loco *vini ſpeciebus aromaticis* affundendi, *vinum jam tùm deſtillatum*, aut *aquam aliquam* ſubſtituere voluerit, per me licet, ego non ſine prægnante ratione *vinum* cæteris *liquoribus* hîc præferendum omninò exiſtimo. Prætereà breviter monui in *Animadverſionibus præmiſſis harum pilularum*, illas, ſcil. pilulas, menſe Majo, Junio, & Julio inſolando perficiendas, aut in Sole exſiccandas, perperàm & inconſideratè præcipi; ratio eſt, quòd calore Solis, vel radiis ejuſdem, vegetabilibus cunctis, præſertim, ſi à Sole immediatè attingantur, non minimum detrahatur: quod luculenter apparet in coloribus florum & herbarum, ſi ad altiora inveſtiganda mentem elevare nolimus. Quis enim Pharmacopœorum adeò ignarus eſt, qui experientiâ non obſervârit, *Roſas rubras*, *Violas purpureas*, *herbas & plantas viriditate ſummâ ornatas*, radiis ſolaribus expoſitas, coloribus ſuis nativis maximâ ex parte, ac etiam fragrantiâ ſpoliari? contrarium verò evenire, ſi leni calore ignis eorundem exſic-

Calor Solis ejusq; radii vegetabilibus, à radice ſua evulſis, multùm detrahunt.

exsiccatio instituatur, atque ita coloribus suis nativis, salvâ insuper majore fragrantiâ, ad longum tempus asservari? Circulatio universi, generationes scil. & corruptiones, beneficio Solis, ignis nimirùm elementaris & universi peraguntur; his enim detrahit, in altum revocaturus, quæ anteà tribuit, illis vigorem addit, excitaturus scintillam caloris nativi, cujus beneficio attractrice facultate cuncta pollent. Exhalationes igitur omnes, elevationes potius dixeris à Sole: Color ignis repellit, sursum elevant radii solares, eæ igitur & plures aliæ Solis & ignis discrepantes operationes qui observare noluerit, procul dubio mente captus est, & à verâ Philosophiâ alienus toto errat cœlo. Proindè pauculis his præmissis, Pharmacopœos monitos volo, ne exsiccationes vegetabilium Solis calore, præsertim si radiis ejus immediatè tangantur, peragant; nam præterquam quod Solis calor Vegetabilibus à suâ radice evulsis nec quicquam communicare possit, ea insuper suis virtutibus balsamicis subtilioribus penitùs spoliare aptus natus est, experientiâ quotidianâ teste: Etenim non solùm Vegetabilia à matrice sua evulsa, tanquam volatiliora, verùm etiam mineralia etsi fixiora, Sol suis privat partibus tenuioribus, quæ aliàs magno impetu ignis ab iisdem segregari debent.

Circulatio universi beneficio Solis peragitur.

Exhalationes terræ & aquarū potius elevationes sunt à Sole.

Vegetabilia in Sole non sunt exsiccanda.

Non dubitò autem, quin plurimi his meis assertionibus contradicturi sint, rationibus ducti à rebus quoque mineralibus, quorum nonnulla vi ignis in terram mortuam veluti redacta, aëri verò & radiis Solaribus exposita denuò quasi revivíscunt, & quibus jam dudum spoliata fuêre, iisdem paulò post uberrimè impraegnantur virtutibus. Verùm enim verò, hæ & plures aliæ opiniones à mea sententia, experientiâ firmatâ, me abducere neutiquam possunt, & si dixero, omne siccum suum attrahere & appetere humidum: Matrices mineralium non penitùs orbari vi ignis seminali suâ virtute multiplicativâ: Terram eructare vi calore Solis attrahentis spiritus quoque mienerales, qui ab astris denuò deprimuntur, aut proprio motu, calore Solis vel ejusdem radiis elevatoriis amotis, tempore nocturno, deorsum tendunt: Esse Circulationem universi, ut quæ interdiu vigore Solis elevantur, mox Sole vel ejusdem radiis destituta aut privata, astrorum influxu deprimantur, vel etiam proprio motu tanquam gravia deorsum tendant, recreentque sitibunda, veluti à Sole exhausta corpora, sic omnibus objectionibus satisfecero. Plura de Sole quidem, ejusque calore & virtute mirabili, naturali tamen agente, animus concepit, quod nimirùm mundum hunc nostrum, globum terrestrem, utpotè rotundum, reliquas etiam stellas, corpora nimirùm itidem gravia, nullibi affixa aut suffulta, Sol, maximus ignis globus & centrum universi (ad mentem Doctissimi Mathematici Copernici,) in suspenso detineat, inque gyrum rotet, ad instar ignis naturalis, qui & levia & sat gravia, habitâ proportione substantiæ ac magnitudinis agentis & patientis, in suspenso quoque detinet, aut sursum pellit, inque gyrum rotat: Verùm cum hæc à scopo nostro declinare & quibusdam paradoxa videri possint, quum tamen vera hæc dictitet ratio, & quotidianâ experientiâ in magnis incendiis, pulvere pyrio, luculenter demonstrari, ac insuper bombardarum machinis comprobari possit, paucis tantùm quæsitum hoc, è nemine adhuc ventilatum aut tactum, sed simpliciter Motori primo, Divinæque voluntati adscriptum, ejusque jussui, physicè movere, & tanquam Thesin Mathematicis accuratiùs dispiciendam, proponere operæ pretium duxi, transiturus ad alia.

Terra mortua quandoq; reviviscunt.

Paradoxum de Sole.

In Pilulis *de Ammoniaco Quercetani* hoc prætereà animadverto, quòd *salia quædam* illis admisceantur, quæ massis pilularum, non quoad virtutes, sed quoad consistentiam, si *salia legitimè parata sint*, non *sulphure aut spiritu quodam*

Pilulæ de Ammoniaco Quercetani ob salia admixta ventilantur.

quodam acido adulterata, contrariantur, ut humidæ ferè semper digitis adhærentes pilulæ maneant, toties licet ad siccitatem abstractæ, *ob liquabilitatem dictorum salium*, & vim attractivam: potest tamen, si necessariò *salia* essent addenda, incommodum hoc *pulvere aliquo exsiccante*, utpotè *Cinamomi, Rosarum rub. aut alio, quô conspergi pilulæ solent*, (quæ tamen non diu asservandæ, sed protinùs exhibendæ sunt) nonnihil præcaveri, eas tamen *auri foliis* obducere necesse non est, nec consultum: sat erit illas pulveribus dictis conspersas mox in usum trahere.

Massæ quædam pilularum, utpotè de *Colocynthide* & *aliæ*, quæ *diversa gummata* recipiunt, majori dexteritate parandæ sunt, quùm *diversa gummata*, *diversos* exoptent *liquores* pro illorum dissolutione, nec *uno eodemq; liquore aut succo, porri scilicet*, dissolvi possunt: Exemplo sit *Gummi Sagapenum & Bdellium*, illud *resinosam* habet substantiam, hoc verò *aquosam* & *viscosam* ad instar *gummi Arabici*, hinc illud potiùs *oleaginosâ substantiâ, spiritu item vini*, vel etiam *Terebinthinâ*, hoc verò *aquosâ*, id est, *succo quodam* aut *aquâ* solvi potest; verùm cum *olea* aut *Terebinthina* ipsa, pro pilulis efformandis sint minus idonea, idcircò *vinum* aut *acetum stillatum* pro *similium gummatum resinosorum* dilutione, vel impropriâ dissolutione, adhibere possumus.

Crocus autem, qui plurimas pilulas ingreditur, sigillatim nonnihil diluendus est, vel cum *vino* vel *succo aliquo*, quo cum pilulæ vel earum massæ aliàs in pastam rediguntur, ut eò meliùs cuncta se invicem complectantur.

Pilulæ de Tartaro Quercetani ventilantur.

Pilulæ de *Tartaro Quercetani* ad mentem nostram correctæ & paratæ, suis egregiis certè constabunt viribus, & exemplo esse possunt, juxta quod plurimæ similes compositiones vel præparationes institui queant: Etenim *species earum omnes*, tùm alterantes tùm confortantes *s. q. aquæ affusâ* priùs legitimè extrahuntur: *Aromatum deindè & Styracis Calamitæ* vires, additâ *particulâ vini*, destillando evocantur, cum quâ *humiditate spirituosâ & essentia aromatum imbutâ*, *reliquæ species*, utpotè *Aloë à superioribus decoctis omnibus & aromatibus* jam dum *insuccata*, necnon *Myrrhâ diluta*, & quæ sequuntur, legitimè in massam, omnibus apprimè servatis & collectis viribus, coarctantur, ut nil quicquam de iis perditum eat. Si quis verò *aromata* cum *Styrace*, nec destillationi nec decoctioni committere, sed potiùs, (omisso extracto eorundem exiguæ virtutis, quod aliàs pilulis per decoctum eorum etiam communicaretur) *olea eorundem destillata* jam confectæ massæ in competente quantitate addere voluerit, is, me judice, pilulas efficiet efficaciores, præsertim si loco *Styracis*, non *oleum ejus stillatum*; sed saltem *resinam ejusdem* paratu facillimam, uti eam in *Animadversionibus Theriacæ* edocuimus, substituerit. Quæ ipsa autem *resina*, quò exactiùs massæ uniretur, & cuncta alia se invicem ad minima tangerent & complecterentur; ventriculo insuper ingestæ aut deglutitæ hæ pilulæ faciliùs dissolverentur, posset cum *oleis reliquorum aromatum destillatis*, utpotè *Cinamomi*, *Macis & Caryophyllorum*, nonnihil dissolvi, hâc quantitate servatâ, nimirùm, ut *resinæ Styracis drachmæ sex, ol. still. Macis & Caryophyllorum ana drachm. una, Cinamomi drachma semis, plùs minusvè prout libuerit*, accipiantur. Perpende Lector, quàm artificiosè res invicem jungi queant, si ducem rectam rationem sequamur, observando & considerando insuper, non quodlibet ex quolibet fieri, nec quodlibet pati à quolibet, sed determinatum determinato homogeneo dextrè commisceri, prout in *Animadversionibus* præmissis, earumque Præfatione innui.

ADDITIO *ad Classem*

Et hæc de legitimâ pilularum præparatione superaddita sufficiant, transeundum nunc ad classem septimam; In quâ plurima notatu digna occurrunt

runt ventilanda. Quorum proindè interest, ii cuncta quæ allata sunt in *Animadversionibus*, & jam jam addentur, æquâ lance perpendant & attentè perlegant, antequam sinistrum ferant judicium. Nam non ita scripsi, ut illa quilibet lippus & tonsor etiam lynceis mox oculis perspecturus sit, aut quælibet mulierculæ illicò imitari possint, sed doctis & in arte peritis. Adeóque imprudenter & perperàm à quibusdam in jus vocor, quasi cuncta arcana pharmaceutica, illis Pharmacopœis jam dum nota, ita propalaverim, ut vel quævis anus illa nunc nôrit concinnare & præparare. Etenim, quòd meos Censores advertere vellem, tantùm abest, ut vulgùs aut quælibet fœmina illa elaborare sciant, quin potiùs hæ ipsæ præparationes, juxta verissimas pharmaceuticæ genuinæ methodi regulas (à nemine tamen unquam animadversas aut luculenter scriptis comprehensas) & fundamentalem doctrinam hîc traditam institutæ, solertem & peritum, non minùs doctum efflagitent Pharmacopœum, eumque à vulgari carbonario distinguant, ipsiusque Artis nobilissimæ dignitatem & præstantiam à culinariis servitiis eximiè vendicent, inque pristini honoris gradum integrè restituant. Proindè repercusso & hoc telo, vanâ irâ in me vibrato, non parcam ulteriùs operæ meæ, quin potiùs plurima notatu digna & necessaria superaddam, præsertim in hac classe de *Extractis*, cui non pauca, ad majorem & plenariam informationem pertinentia, adstruenda duxi. Præprimis *resinosa extracta* sese sistunt ventilanda, eaque nimirùm, quæ vel ex mera resina constant, utpotè *extractum Agallochi*, *Euphorbii*, *Galbani*, *Gummi Gamandræ*, *Guajaci*, *Mechoacæ albæ & nigræ*, *Myrrhæ*, *Opopanacis*, *Sagapeni*, *Scammonii*, *Turbith*, vel saltem ex parte resinosa sunt, uti *extracta ferè cuncta composita*, paucis exceptis, *Diapœoniâs* nimirùm & *Laudanum opiatum*. Porrò *resinosa extracta* vel saltem pro maximâ eorum parte, ex *rebus resinosis* constantia, distinguenda sunt; quædam enim eorum *ex rebus odoratis balsamicis*, quædam verò ex *inodoris*, conficiuntur: Ex odoratis balsamicis (ut plurimùm Cephalicis & Hystericis) sunt, *Agallochi*, seu *ligni Aloës*, *Myrrhæ*, *Opopanacis*, *Sagapeni*, *Galbani*, *&c.* disquisitione igitur dignum occurrit, utrum hæc *extracta* sine virium suarum jacturâ, ita ut nil de essentia & virtute rei extrahendæ perditum eamus, parare liceat, quum rerum balsamicarum essentiæ in tenuibus & subtilioribus consistant partibus, quæ leni etiam calore ignis pulsæ, æthera petunt, relictâ terreâ mole, spiritu balsamico viduatâ: Verùm quantumcunque rem consideratè etiam perlustro, vix tamen modum, qui voto meo ex omnibus satisfaciat, invenio. Quâcunque enim arte opus aggrediamur, vix ac ne vix quidem cuncta conservabimus salva, si debitam extracti consistentiam spissam indipisci propositum est, siquidem menstrua solventia vel extrahentia nullâ aliâ viâ, nisi destillando & abstractione à re extractâ separari queunt, quâ tamen simul & unà partes subtiliores ejusdem rei extractæ evehuntur & abeunt. Nihilominus habitâ distinctione rerum extrahendarum, proponam duos modos non inelegantes, quibus votum doctrinæ cupidi sufficienter ut expleatur spero. Primus igitur modus talis esto: Nimirùm ut *ex re extrahendâ resinosâ & odoriferâ balsamicâ*, *oleum*, si ejus quidpiam aliàs *rei* insit, destillando proliciatur, verbi gratia: accipe

> *Ligni Aloës gummosi*, vel
> *Gummatis cujusdam libram unam*,

à quo destillando, sive per se, nullâ additâ *aquâ*, sed saltem *particulâ vini spiritû rei aspersa*, ex retortâ vitreâ in segmentis humidis M. B. locatâ, vel etiam igne aperto, si ignem debitum admovere scias, sine combustione; sive etiam *affusa s. q. aquæ simplicis*, proliciatur una cum aquâ *oleum essentiale*, aquæ supernatans; quô interim servato, extrahatur cum *spiritu vini* re-

septimâ, ubi Extracta perlustrantur.

Resinosa extracta examinantur.

Extractorum differentia.

Extractorũ resinosorum & balsamicorum dexterrima præparatio.

petitis vicibus affuso *residuum à destillatione*, ad totalem virtutum terrestriorum prolectionem. *Essentiæ vel extractiones omnes junctim filtratæ* ad consistentiam competentem extracti vel resinæ in M. B. leniter destillando abstrahantur, *resinæ* demùm *in fundo Alembici relictæ* jungatur suum destillatione prolectum & *proprium oleum essentiale*, sive per se, sive *Sacchаro* prius ad instar *Elæosacchari* commixtum, & usui reponatur extractum, viribus è quibus confectum cùm terrestrioribus roborantibus, tùm subtilioribus recreantibus uberrimè imbutum.

Portio oleorum stillat: essentialium aquis cum quibus destillantur inseparabiliter permiscetur & adhæret.

Notandum tamen, cùm *aquæ* in destillatione *olei essentialis*, uti suprà, prolectæ, non parùm *olei subtilioris*, inseparabiliter ferè adhærere soleat, è re meliùsque esse omninò, ut sine affusione *aquæ*, *similes res* in retortâ vitreâ, additâ saltem particulâ *spiritus vini* pro humectatione earum, destillationi committantur: Vel, si *oleæ similia destillata essentialia* aliàs in Pharmacopoliis non adulterata prostant, præstat, ut ejusdem *olei anteà stillati* competens portio, *extracto* proprio ad majorem virtutum impressionem superadjiciatur.

Alter modus, qui instar *essentiæ liquidæ*, & usui medico perindè non ineptus est, subsequens esto:

Recip. *Ligni Aloës opt. gummosi uncias tres*,

Essentia resinosarum rerum, quâ ratione paranda.

Cui minutim conciso superaffunde,

Spiritûs vini rectificati uncias sex vel octo,

vel si mavis *spiritum Rosarum*, aut *Cerasorum*, vel etiam *spiritum Liliorum convallium* substituas, & in Alembico juncturis undique & diligenter luto clausis, igne arenæ totus proliciatur spiritus, odore & sapore præstans, ad siccitatem ligni: Quo interim *spiritu scil. fragrante* studiose asservato, extrahatur repetitis affusionibus *spiritûs vini recentis*, *relictum à destillatione lignum*, ad totalem resinosæ substantiæ prolectionem; hinc in M. B. *extractionum omnium spiritus* destillando denuò provocetur, quousque resina sive extractum resinosum spissum in fundo Alembici appareat, tùm *resina vel extractum* in fundo Alembici relictum, *spiritu fragrante superiùs asservato* præviâ digestione solutum & filtratum, usui reponatur, tanquam essentia legitimè confecta & præstans; quæ tamen *essentia*, quod admonitione dignum, & scitu necessarium est, non *aqueis vehiculis* commiscenda est, dum ægrotantibus est propinanda, sed *spiritibus utcunque ardentibus*, aut *aquis spirituosis Apoplecticis*, *Epilepticis*, *Hystericis*, *Elix. vitæ Matthioli* & similibus; vel etiam *Syrupo crassiori* admixta legitimè & debitè exhibebitur: sin verò minùs hoc fiat, & *essentia talis aqueis vehiculis puris* commisceatur, tota ejus resina ab aquea humiditate præcipitata, usui medico, cùm in exhibitione, tùm operatione planè inepta redditur. Hæc ipsa cautela in exhibitione spissi & resinosi extracti perindè cum primis observanda, ne Medicus Pharmacopœum, tanquam malè præparati medicamenti arguat, nec æger inutilis remedii repetita sumptione torqueatur; & ne uterque spe suâ in operatione decidant, & frustrentur.

Extracta resinosa aqueis vehiculis non commiscenda.

Extracta resinosa omnia siccitatem totalem haut nanciscuntur.

Quod reliqua *extracta* spectat *resinosa*, ex *rebus non sulphureis aut odoriferis* parata, quædam eorum totaliter exsiccata in pulverem rediguntur, utpotè *Scammonii*, *Galappæ*, *Gummi guttæ*: quædam verò siccitatem totalem, ut in pulverem permanentem commodè redigi queant, haut nanciscuntur, nimirum *Mechoacæ albæ*, *Turbith*, *Agarici*, *Ligni sancti*, *&c.* *Illa* luculenter satis & dextrè edocta sunt alibi in *Animadversionibus Mantissæ*, sub titulo Magisterii Galappæ: *Hæc* verò quâ ratione dextrè paranda, ne usui repugnent Medico, hunc sequere modum:

Recip. *Radic. Mechoacæ albæ vel*
Ligni sancti gummosi uncias sex,

Concisa

Concisæ immittantur Cucurbitæ vitreæ, quibus superaffundatur
Spiritûs vini rectificati q. s. ad supereminentiam quatuor digitorum transversorum.

Stent in digestione unâ atque alterâ die in loco calido, *spiritus tinctus* deindè per filtrum separetur, *aliusq;* superaffundatur, ac factâ digestione & extractione perindè colaturâ segregetur, hocque toties repetendum novâ *spiritus vini* affusione, donec essentia omnis extracta sit; *Colaturæ pòst omnes* filtratæ & Alembico vitreo immissæ, leni balnei calore destillando ad *libram unam* circiter abstrahantur, *residuo in Alembico liquori* innatabit *resina*, quæ à liquore studiosè separanda, & in scutella igne arenæ moderato totaliter exsiccanda, ut in pulverem redigi queat; *residuus verò liquor* à quo resina separata est, ulterius ad extracti spissitudinem exhalet, cui *resina* subtiliter pulverisata, & *amygdalis dulcibus* (quod benè observandum) subacta, *pulveris* nec non *Sacchari particulâ* additâ optimè commisceatur: sin minus autem *resina*, prout sæpè contingit, totaliter exsiccari & pulverisari queat, solvatur *illa* denuò, dum liquida adhuc est, portiunculâ *rectificatissimi spiritûs vini*, & extracto residuo spisso adunetur super igne lenissimo, cum spiritus vini promptissimè exhalabilis auras petat, addaturque perindè extracto sic perfectè parato, *particula Sacchari pulverisati*, quò faciliùs pòst, si non in *aqueo planè vehiculo*, saltem in *Syrupo* vel *Melle*, aut etiam in *spiritu vini* illud dissolutum ægrotantibus commodè propinari & exhiberi possit: Namque nisi legitimè & debitè similia extracta solvantur, ne *resinæ ab aqueo liquore* præcipitentur, exiguum effectum ab illis nobis promittere possumus, cùm resinæ, ut alibi etiam admonui, in suâ resinosâ substantiâ hominibus exhibitæ, parùm vel nihil operentur, imò ventriculo & intestinis aliquando sese firmiter agglutinantes, varia incommoda, dolores colicos acerbissimos, & fluxus alvi immoderatos, syntheticos, si resinæ purgantes fuerint, *Galappæ* vel *Scammoneæ*, inducere solent: Medicus proindè, qui similia extracta resinosa præscripturus est, si effectum felicé ab illis expectare velit, cùm ad præparationem, tùm exhibitionem aut dissolutionem illorum legitimam, attentos habeat oculos, secùs parùm laudis & emolumenti indè consequetur.

Extracta resinosa quâ ratione legitimè exhibenda.

Extracta reliqua *composita*, utpotè *Diacarthami*, *Cholalogi* & quæ *Scammonium*, *Turbith* aut *Mechoacannam* inter reliqua ingredientia admittunt, juxtà modum jamjam præscriptum, aut secundum *Animadversiones Extracti Diacitri* legitimè & dextrè parari possunt. Plura, quæ ad legitimam *extractorum* præparationem pertinent, fideliter in singulorum *extractorum Animadversionibus* annotata sunt, proindè studiosè observentur, quæ ratione *Specierum Diambræ*, aliarumque rerum planè inutilium compositionibus intermixtarum, admonui; nec non, quæ in *Animadversionibus extracti Marocostini* recensui incongrua, & quàm dextrè illud parare edocuerim, quibus benè observatis, habebimus posthac verè regia medicamenta efficacissima, in quibus & Medicus & Patiens fiduciam suam firmiter collocare possit, spe suâ haut frustratus.

Extracta composita.

Decocta in classe sequente octavâ, ab erroribus apprimè liberata sunt, proindè eorum *Animadversiones*, cùm particulares, cuilibet scilicet compositioni decoctorum affixas, tùm universales, utpotè quæ generaliter de omnibus decoctionibus loquuntur, diligenter attendendas censeo, nec non observatis aliarum compositionum *Animadversionibus*, quæ majorem rerum agendarum & naturalium dilucidationem afferre possunt: Etenim cuncta attentè & diligenter cum judicio perlecta, quæ sparsim in præmissis & hâc ipsâ appendice tradita sunt, votum cupidi discentis in omnibus sufficienter explebunt, ita ut nihil desit, quod ad veram & legitiam medicamentorum

ADDITIO *ad Classem octavam de decoctis.*

mentorum compositionem & præparationem pertinet, à nemine unquam tàm lucidenter & sincerè posteritati communicatum.

Additio *ad Classem nonam de pulveribus.*

Hinc ad alia transeo, classem scil. nonam de *pulveribus* tractantem, quæ & ipsa brevioribus *Animadversionibus* generaliter perlustrata est, cùm supervacaneum esse existimârim, entia citra necessitatem multiplicare, ac scripta scribere: si quis verò clariorem de dextra pulverum præparatione informationem anhelaret, is adeat *Dispensatorium nostrum novum*, ibidem de speciali cujuscunque pulveris compositione & præparatione sufficientem capiet informationem, quæ hâc in classe de *pulveribus* mutatis mutandis ingredientibus, aptè inferri non potuis.

Additio *ad Classem decimam Ecclegmatiŭ & Lohoch.*

Quocirca porrò me confero ad *Lohoch* classis decimæ, quorum *Animadversiones*, licet veras eorum præparationes, edoceant; lubet tamen nonnulla superaddere, quæ majorem informationem & exactiorem *Lohoch* parandi modum palàm faciant. Parentur itaq; *Diacodia Joannis Baptistæ Montani & Galeni* tali modo, utpotè:

DIACODION JOANNIS BAPTISTÆ MONTANI.

Recip. *Capitum papaveris albi sine seminibus, Num. xx.*
Siliquarum dulcium uncias tres,
Glycyrrhizæ rasæ uncias duas.

Omnia concisa coquantur in *libris circiter octo aquæ fontanæ*, ad medias, *decoctum expressum & albumine ovorum clarificatum ad libram unam* evaporare permitte, in vase terreo (nam si quæ diu concoqui debent, in æneis vasis aut instrumentis coctionis non perficiantur, propter rubiginem pectori summè nocivam, quam & acida & dulcia in æneis instrumentis diu retenta & cocta, contrahere possunt,) quòd serva: Jam accipe etiam

Semen Papav. albi uncias tres circiter,

vel quantum viginti capita papaveris grandiora inclusum habebunt, quod in mortario lapideo, si fieri possit, contunde, affusâ, uti moris, successivè *portiunculâ superioris decocti* ad pultis minutissimæ formam, quam per setaceum, prout in præparationibus pulparum moris est, cum *decocto superiore* transmitte & coge, ut fiat emulsio crassa albicans, cremoris lactis ad instar, huic tandem adde

Sacchari albissimi libram unam semis.

Et solâ dissolutione *Sacchari* igne lenissimo sine ebullitione confice *Diacodion*, oculis & ori gratum ac efficax.

DIACODION GALENI SIMPLEX.

Recip. *Capitum Papav. albi recent. Num xx.*

Quæ seminibus priùs exinanita & concisa, coquantur in s. q. *aquæ simplicis* ad remanentiam *duarum* circiter *librarum*: *Decocti colati & alb. ovorum clarificati libra una semis*, cum

Mellis purissimi despumati libris duabus,

coquantur ad pristinam mellis consistentiam, vel paulò crassiorem, *dimidiâ librâ decocti* servatâ, quâ cum

Semina Papav. albi recentia è capitibus suis superius excepta,

in mortario optimè in pulpam subtilem & liquidiorem contunde, & per setaceum cogendo trajice, quam superiori melli Papaverino commisce, sicque dextrè paratum *Diacodion* asserva.

Nota:

Nota: si cuipiam magis arrideat idem *Diacadion* cum Saccharo conficere, is instituta ejus præparationem ad normam superioris *Diacodii* Joannis Baptist. Montani.

DIACODION EX SAPA VINI
fiat modo sequenti, nimirum

Ex *capitibus Papaveris*, *suo semine spoliatis*, paretur *decoctum ad libras duas* circiter, in cujus *decocti libra una semis* solvantur *succi Glycyrrhizæ unciæ duæ*, & *sapæ vini dulcis libræ duæ*, commixta coquantur ad pristinam seu crassiorem sapæ consistentiam, cui addatur *pulpa seminum Papaveris è capitibus suis superius exceptorum*, cum *decocti superioris asservatâ parte* per setaceum transmissa, sicque etiam legitimè paratum *Diacodion* usui servetur.

Diacodion Actuarii paulò artificiosiorem præparationem exoptat, quantumvis & illa præparatio, quæ in *Animadversionibus* ejus est præmonstrata, non sit spernenda: potest autem institui tali pacto:

DIACODION ACTUARII.

Diacodion Actuarii.

Recip. *Capitum Papaveris recentium, seminibus exemptis, Num. xiij,*
Rosarum rubearum unciam semis;
Radic. Consolid. majoris,
Balaustiorum ana drach. duas,
Myrti,
Dauci ana unc. unam semis,
Sumach,
Florum Altheæ ana drach. tres,
Seminis Portulacæ drach. unam.

coquantur, crassiusculè incisa & contusa cum *s. q. Aquæ* ad remanentiam *librarum circiter duarum*, cum *decocti hujus clarificati particulâ* paretur ex *seminibus Papaveris*, *jamjam è superioribus suis capitibus* exceptis *pulpa liquida*, per setaceum transmittenda, quâ interim servatâ, solvantur cum *reliquo clarificato decocto*

Succ. Acaciæ
Glycyrrhizæ,
Hypocystidis ana concret. drach. una,

ac cum

Mellis despumati libris duabus.

Coquantur ad crassam mellis consistentiam, admiscendo, dum adhuc calet,

Pulver. Boli Armeni unciam semis,
Corallij utriusque,
Sanguinis Draconis ana drach. duas,
Croci Austriaci drach. unam,
Cinamomi opt. vel quod meliùs foret,
Elæosacchari Cinamomi drach. duas.

Sicque conficiatur *Diacodion* ad præscriptum usum haut ineptum.

Quòd pondus *quorundam ingredientium* duplicârim, factum est ideò, quòd *ea in substantiâ & formâ pulverum* non addiderim, sed *decoctioni* unà cum *capitibus papaveris* destinârim ad majores virtutes & gratiam insuper *Diacodio* conciliandam, quod ob quantitatem pulverum ingratum esset futurum, ac insuper inefficax: *Decoctiones* enim sive *extractiones* promptiùs,

 quàm

quàm *pulveres* penetrant, viresque suas exerunt: Reliquorum verò *ingredientium pulveres*, decoctionibus, (præsertim quæ *aquâ simplici* instituuntur,) non æquè ac reliqua accommodatos, in substantiâ admiscui, quia nec *Bolus* nec *Corallia* ab *aquâ* solvi, aut multum ab iis, *Corallis* præsertim, extrahi potest, uti nec *à sanguine Draconis gummoso*: *Cinamomi* etiam vires in decoctione penitus penitùsque exhalant, ut & *Crocus* coctioni commissus nonnihil deperit; hinc illa, quippe quæ reliquis ingredientibus minùs sunt nauseabunda, in substantia, in pulveremque redacta, huic *Diacodio* addidi.

Ex hâc dextrâ hujus *Diacodii* præparatione, solidum *Diacodium*, quâ ratione parandum, patebit

Lohoch sanum & expertum.

Lohoch sanum & expertum modo sequenti laudabiliter confici potest, utpotè

Recip. *Hyssopi,*
Glycyrrhizæ, ana unciam semis,
Jujubarum,
Sebesten ana Num. xxx.
Passular. majorum enucleat:
Ficuum pinguium,
Dactylorum ana uncias duas,
Capillorum Veneris manip. unum,
Calaminthæ,
Rad. Ireos Flor.
Sem. Lini ana drach. tres,
Fœnugræci drach. quinque.

Concisa quæ conscindenda, & contusa quæ contundenda sunt, coquantur in *s.q. aquæ puræ* ad remanentiam circiter *librarum duarum*, decoctum coletur, ac *albumine ovorum* optimè clarificetur: Hinc ex

Pinearum mundat: unciis duabus, &
Amygd. dulc. decorticat. uncia una,

in mortario optimè, & subtilissimè contusorum, beneficio *superioris decocti trium circiter unciarum* confice pulpam seu emulsionem crassissimam instar cremoris lactis, per setaceum transmittendam, quâ factâ, & interim paulisper asservatâ, cum *reliquo decocto clarificato,*

Sacchari albissimi libras duas,

coque ad consistentiam Syrupo quodammodo crassiorem, cui Syrupo dum adhuc calet, immergantur ac commisceantur, *pulpa seu emulsio crassâ Pinearum & Amygdalarum superiùs asservata*, item, pulveres sequentes, nimirum:

Pulv. Liquiritiæ subtiliss.
Amyli ana drach. sex,
Ol. still. Cinamomi,
Anisi,
Fœniculi ana scrupulus unus, prius cum
Pulv. Sacchari albissimi drachmis sex circiter
commistorum,

Tragacanthum & Gummi Arabicũ reddunt Lohoch sanum nimis glutinosum, cum tempore.

Et efficietur sic *Lohoch*, nomini ejusdem correspondens.

Nota: si quis *pulv. Tragacanthi & Gummi Arabici* admisceri voluerit, per me licet, sed edulium conficiet ingratum & glutinosum, eò magis, quò diutiùs asservandum; nam inter initia ob Syrupi lentorem promptè illa in viscum non convertuntur, sed successu temporis, glutinosa nimis unà cum Syrupo evadunt: Proindè suadeo, ut modo insinuato, auctâ quantitate & pondere *reliquorum ingredientium*, nimirùm *Pinearum*, *Amygdal. dulcium*, *Pulv. Glycyrrhizæ*, *Amyli*, *Ireos*, ut quæ Sacchararo vel Syrupo magis correspondent

correspondent quoad competentem compositionis normam, hoc *Lohoch* conficiant, quippe quod & ori gratum, ac viribus non exiguis futurum. *Olea still. Cinamomi, Fœniculi & Anisi* in Elæosaccharum prius conversa ultimò adjeci, eorundem autem substantiam totam ex quâ, primæ decoctioni detraxi, ne tota eorum vis & efficacia, in subtili partium tenuitate consistens in coctione exhalaret, sicque medicamentum eorum viribus effœtum redderetur, in attenuandis præsertim & incidendis crassis humoribus, quod ipsum per se aliàs crassum & viscidum, eò magis si *gluten Tragacanthi & Arabici gummi* adderetur. Et lubens informari cupio, quomodo crassissima & viscosa medicamenta, quorum non exigua copia in dispensatoriis extant, (quibus vires illæ incidendi & attenuandi cordatè adscribuntur) crassos pectori aut visceribus naturalibus & vitalibus impactos humores attenuare & incidere possint, quùm insuper etiam omnia similia medicamenta ventriculo immediatè ingerantur, nec citiùs prædicta viscera attingant, usq; dum digestionem & mutationem sui in ventriculo perpessa, prout reliqua similia esculenta vegetabilia, concoctionibus & mutationibus obnoxia, in chylum & sanguinem pro parte convertantur, an consequenter per totum corpus distributa, in nutrimentum corpori tandem cedant; exigua insuper eorum particula, si doses eidem medicamento assignatas penitiùs considero, partes affectas attinget. Magna proindè audacia in assignandis medicamentorum similium virtutibus perspicitur, quæ occulta interim debacchatur in ægrorum salutem: Ob id plurimi etiam inescati, qui descriptis laudum varietatibus nimium se circumveniri passi, decipientur & decepti sunt: Memores simus aurei præcepti, quod contraria contrariis curanda sint, consequenter crassa & viscida tenuibus attenuanda & incidenda, habitâ interim proportione materiæ peccantis, & medicamenti operantis, quoad quantitatem & qualitatem.

Crassa & viscida tenuibus incidenda & attenuanda, non itidem crassis & viscosis.

Classis undecima, quæ de speciebus aromaticis agit, & plurimis inutilibus compositionibus potiùs oneratur, quam ornatur, suis *Animadversionibus* generalioribus & succinctis jam discussa est, quas benevolo Lectori unicè commendo, qui ipsus evidenter perspiciet, non tàm in præparatione, quàm compositionibus earundem specierum errores haut leves esse commissos, quorum alios annexæ *Animadversiones* in lucem producunt, alii verò ex novis specierum compositionibus Dispensatorii nostri novi palam fiunt, quò benignum Lectorem relego, & subsequentem

ADDITIO *ad Classem undecimam.*

Classem duodecimam *Trochiscorum* pariter paucissimis percurro, in quâ si *Animadversiones* nostras super illam factas, æquâ rationis & judicii lance trutinaveris, re ipsâ deprehendes, vix quidquam, quod ad dextram *Trochiscorum* compositionem & præparationem facere possit, omissum esse; detectis insuper erroribus haut levibus in eorum methodo tùm componendi tùm præparandi commissis, adeoque cuncta quæ ibidem prolata sunt Physicè & Medicè, Lectori potiùs commendare, quàm plura addere è re fore existimavi: Etenim non solùm quæ ad legitimam *Trochiscorum* compositionem & præparationem spectant, lucidissimè detexi, ubi monstravi etiam, non quodlibet cum quolibet aptè commisceri posse, verùm etiam quæ nemo ante me *de viperis & serpentibus* pervestigavit, ea theoricè & practicè, experientiâ & rationibus firmata, fideliter publico donavi. Examini quæso subjiciat, quisquis exacto judicio pollet, quæ, absque longo verbosarum ambagium syrmate, *de viperis & serpentibus* publici juris feci; conferat autem ea cum illis, quæ apud diversos Authores *de viperis* tractantur, & manifestè deprehendet, eos vel ab aliis inconsiderato calamo sua exscribere, aut opinione pravâ novos errores procudere. Quòd si quispiam autem authoritatem

ADDITIO *ad Classem duodecimam.*

choritatem veterum occulatæ veritati pertinaciter opponere præsumat, id quod sæpè & hodiè inaudire oportet, cùm hactenus sit numerus sanè exiguus eorum, qui damnatis veterum tenebris, ubi eos errare deprehendimus, in apertâ luce clarissimâ ambulare satagant; quin potiùs cum millibus errare, quàm cum uno vel paucis sapere firmiter decreverint: Is profectù in venerandam Antiquitatem multùm iniquus est, utpotè, quæ passim in suis scriptis paratam se contestatur audire saniora consilia. Contulerunt igitur primi Authores sua fideliter in œconomiam Medicam, tunc quidem temporis optima, sed quæ tempore succedente exornare & meliora reddere nulla lex vetat. Et quis tanto mentis stupore torpebit, qui si *Trochiscos viperarum* veterum accuratiore mentis acumine æquiter saltem inspiciat, detectâ insuper fraude, quæ in illorum præparatione committitur, eos nihilominus adhuc juxta modum antiquum paratos, *Trochiscis* vel *pulveribus* meis viperarum fidelissimè edoctis præferendos, ac Theriacæ Andromachi admiscendos censeat? abhorret profectò animus talia perpetrari, quæ non nisi maligno aliquo spiritu instigante in humani generis perniciem extremam cedere possunt, ut, undè vitæ salus speranda, exitium obrepat & adventet. Quæ plura addi possent in hâc & sequenti classe decimâ tertiâ, ea Dispensatorium novum ejusdemque Appendicis compositiones dilucidabunt.

ADDITIO *ad Classem decimam quartam.*

Classem quòd concernit decimam quartam, eam perindè parùm percurrere libet: In illa autem primùm sese offert *Theriaca*, medicamentorum omnium Regina olim dicta, de quâ, quid sentiam, in *Animadversionibus* ejusdem liberè mentem exposui, legitimâ pariter ac convenienti ejus præparatione fideliter edoctâ. Ast quamvis in descriptione & præparatione ejus dextrâ veram rationem ducem secutus sim, quod nemo sanæ mentis, qui cum judicio illa perlecturus est, inficias ibit; plurimis tamen surdis fabulam narravi, eò quòd à conceptis semel erroribus, lucidissimè licet demonstratis & detectis, quamplurimi abduci se neutiquam patiantur, sed in summum humani generis detrimentum, hucusque cantilenam antecessorum, partim pertinaciter meliora scientes, partim inscienter, quòd nondum dignati sint saniora lectione diligenti percurrere, turpissimè obstrepant, & obnitantur, Pharmacopœis præcipientes, ut more antiquo similium & præcipuorum medicamentorum præparationes adhuc instituant, inscii, & incauti, sic multorum peritiorum Pharmacopœorum ac Posteritatis risui seipsos exponere exsibilandos, ut quæ tàm seriorum præceptorum simplicitatem & in arte hallucinationem jam jam agnoscit, & inposterum seposita obedientiæ non necessariæ, imò noxiæ larvâ, magis magisque detestatura est. Et quæ ratio est in *Theriaces* compositione & præparatione, entia citra necessitatem multiplicare? primò additione *Trochiscorum seu Magmatis Hedychroi*, cùm propemodum *omnia* eorundem *Trochiscorum ingredientia Theriaces* compositioni anteà inserta sint, pauculis exceptis, rebus nimirùm cùm qualitate suâ, tùm pondere nimis exiguo, huic *Theriaces* compositioni indignis & superfluis, uti ex resolutione nostrâ accuratâ patet. An non igitur consultiùs foret, *quantitatem simplicium specierum*, utramque compositionem ingredientium, competenter in ipsa *Theriaces* compositione & præparatione augere & junctim in pulverem redigere, quàm illa ipsa, *quæ Trochiscos Hedychroi constituunt simplicia*, sigillatim prius in massam & Trochiscos cum *vino Falerno* redigere, exsiccare & denuò pulverisata iisdem *Theriaces speciebus sui generis & speciei* commiscere. Nam præterquam quòd *harum specierum* (scilicet *Trochiscos Hedychroi* ingredientium) Trochiscatio seu efformatio in *Trochiscos*, planè insipida sit, cùm denuò in pulverem

Trochisci Hedychroi perperàm sigillatim Theriacæ admiscentur.

pulverem redigi debeant, earum insuper virtutes in exsiccatione *Trochiscorum* multùm exhalent, & consequenter effœtæ reddantur; sunt enim *species utplurimùm aromaticæ*, quarum efficacia in subtili partium tenuitate consistit, promptè exhalabilis, quamque exhalationem *dictarum specierum* maximè promovet, vehiculi instar, *vinum Falernum*, quippe quod ipsum non solùm penitùs penitusque in exsiccatione *Trochiscorum* exhalare debet, relicto pauculo crassamento tartareo *Trochiscis* admixto, verùm unà secum rapit *potiores & subtiliores Opobalsami, cæterarumq́ tenuium partium specierum* exoptandas virtutes, quod ipsa dictat ratio. Porrò *Trochischos de viperis* quod attinet, hi quamvis fideliter ad mentem Galeni cum *parte quarta panis biscocti*, respectu *carnis viperinæ*, confecti essent, qui tamen reverà non sunt, illos nihilominus rationabiliter approbare nequeo: Nam, dic amabò, quæ virtutes eximiæ & alexipharmacæ, *à pane biscocto* sperandæ? aut quid is corrigere potest? cùm, si cujusdam veneni particeps esset *caro viperarum*, illud panis potius attraheret aut retineret, tanquam venenorum verum attractivum, juxta doctissimorum Virorum assertionem, & quotidianam tempore pestis experientiam. Desuntne nobis in tanta ubertate præstantissimorum remediorum, quibus DEUS largiter nos donavit, *simplicia alexipharmaca pane aptiora*, quorum beneficio *caro viperina* in massam & Trochiscos cogi, diutiusque asservari, ac à situ & corruptione in longum tempus conservari possit? quippe quod additione *panis* minimè consequimur, sed ipse (scilicet *panis*) brevi situi & corruptioni obnoxius, in vermium escam cedit. Nonne igitur consultius foret, *pulverem viperarum* saltem legitimè præparâsse & simpliciter asservâsse, (qui si *sale quodam* conditus est, in multos annos incorruptè perstabit) vel *illum pulverem* beneficio cujusdam *Gummatis Theriacam* aliàs ingredientis, in *Trochiscos* efformâsse, si diutius illos asservare animus sit; quæ cuncta fideliter & diversimodè ad delectum in *Animadversionibus* horum *Trochiscorum* edocui, ut uter arrideat modus, quis alterum amplectatur. Si igitur, Lector amice, ex hâc *Trochiscorum de viperis* præparatione, juxta mentem Galeni fideliter etiam instituta hæc sequantur incommoda, quid boni nobis promittere possumus, si *decuplâ aut duodecuplâ quantitate panis biscocti*, *caro viperarum* excipiatur? & quidem necessariò, cùm aliàs impossibile sit, ut *caro viperina*, *unà cum jure*, in quo decoctæ fuerint *viperæ*, cum præscriptâ quantitate *panis*, *quartâ scilicet parte respectu carnis viperinæ*, in massam & *Trochiscos* efformari possit, quod fusiùs in antecedentibus *Animadversionibus* monstravi, & quam oculis propriis contemplatus sum, adulterationem manifestissimè detexi, adeò, ut quilibet nunc, qui mihi fidem adhibere nolit, ipsus periculum facturus, rei veritatem experientiâ comprobare possit. Transeo ad *Trochiscos de Scilla*, quorum loco *pulpam Scillæ* in correctâ *Theriaces* præparatione non sine prægnante ratione substitui: Etenim *Ceparum* omne genus in exsiccatione maximâ ex parte exhalat, relictis *membranulis inutilibus & effœtis*, *spiritu suo* nares aliàs feriente orbatis, quod in præscriptâ ab Authoribus *Trochiscorum de Scilla* præparatione evidenter demonstrari potest, modò is, qui eos paraturus est, *exactum pondus Scillæ*, & *farinæ Orobi* vel *Dictamni radicis* observet, experietur à *Scilla* exiguum quid unà cum *farina Orobi vel Dictamni* post exsiccationem *Trochiscorum* remanere, uti fusiùs in eorundem præparatione, & *Animadversionibus* super eosdem factis evidenter demonstravi. Etenim, quod de *farinâ Orobi vel Dictamni* in exsiccatione

Trochisci de viperis ventilantur.

Panis venenorum attractivum, non correctivum.

Trochisci de viperis in præparatione nimia panis quantitate addendâ adulterantur, vel illegitimè parantur.

Trochisci de Scilla.

Trochiſcorum nil quidquam exhalare, ac nec in pondere diminui poſſit, experimentum facere in facili eſt; nam quotiescunque *farinam ſive Orobi, ſive alterius cujusdam leguminis cerealisvé* humectaveris & denuò exſiccaveris, idem pondus, quod anteà erat, poſt exſiccationem in reſiduo manebit: adeoque non incongruum fore arbitror, *pulpam Scillæ* pro medietate ejusdem *Trochiſcorum*, pro alterâ autem parte dimidiâ, pulverem *Dictamni albi, vel farinam Orobi*, utpotè ex quibus prædicti *Trochiſci* unà cum *Scilla* parari conſuevêre, his de *Scillâ Trochiſcis* ſubſtituere, ſi *Scillæ vires* neceſſariò *Theriacæ* virtutes alexipharmacas adauctura ſint, de quo tamen meritò dubitari poſſit, interim tamen fides ſit penes Authores.

Gummata diū ſolvuntur non diu coquenda ſunt.

Cæterùm, in præparatione *Theriaces* obſervetur, ne *Gummata*, utpotè *Sagapenum, Opopanax, Galbanum* in eorundem diſſolutione multùm coquantur, ſed ſelecta priùs & pulveriſata, quod temporè hyberno fieri poteſt, in *vino Cretico, vel eſſentia viperina*, cum *vino Cretico paratâ* ſaltem diluantur, ſuper igne leniſſimo, ne diuturnâ coctione vires eorundem præcipuæ ſubtilioresque compoſito detrahantur, ſpiritu nimirùm & oleo violentâ coctione evaneſcentibus: Si verò denominata *Gummata* unà cum *Reſina Styracis, Maſtiche, Olibano & Bitumine Judaico*, non nemo junctim in *Terebinthina & Opobalſamo* ſolvere intenderet, is, me judice, non ineptum opus perageret, cùm *Terebinthina* ſit de naturâ *Gummatum reſinoſorum*, propterea facilè in eâ illa liquantur & verè diſſolvuntur, quod nec *vinum* nec *acetum* efficere potis eſt. Et hæc quoad nonnulla & præcipua, *Theriaces* compoſitionem ingredientia ſuperaddita ſufficiant, reliqua petantur ex præmiſſis ejusdem *Animadverſionibus*.

Theriaca Romana.

Transeo porrò ad *Theriacam auctam* à Medicis Romanis & Bononienſibus, quæ ipſa *Theriaca multis rebus* vel *ingredientibus, nullâ planè alexipharmacâ virtute præditis*, præter alia indigna *Theriacam Andromachi* ingredientia aggravata eſt, utpotè, quod ſingulariter conſiderandum & reprehendendum eſt, SUCCO INFUSIONIS ROSARUM INSPISSATO. (res ludicra & riſu digna.) Item, *Iride Florentinâ, Succo Glycyrrhizæ, Agarico, Myrobalanis, Sem. Aniſi, Fœniculi, Gummi Arabico, Radice Aſari, Scabioſa, Cornu Cervi uſto* aliisque complurimis, adeò, ut ſi quis eam penitiùs ſecundum ingredientia ordine examinare intenderet, informe chaos atque miſtura, neſcio quo nomine indigitanda, exſurgeret: ſed indigna ſunt hæc pluribus verbis, nam brevibus complecti nequeunt, idcircò relegantur potiùs nimis auctæ hæ compoſitiones, & obliterentur, ne poſteritati in riſum cedant. Ego verò non is ſum, qui venerandæ Antiquitati quidquam detrahere præſumam, monſtravi ſaltem errores prægrandes, quibus illi, qui *Heroſtrati*, Epheſiani illius templi incenſoris inſtar, gloriolam in dedecore captaturi Antiquos ad invidiam onerant, & quem illi meriti non ſunt, deſpectui & opprobrio exponunt; non enim tot tantosque errores vel *Galenus* vel *Hipocrates*, quoad medicamentorum compoſitionem & præparationem, commiſerunt, ut plagiarii audiant, quamvis ab initio Medicinæ tanquam inventores tantoperè verſati non fuerint, ut rem vel artem ſimul invenirent, ſimul excolerent, integrè, & ad totalem perfectionem perducerent: Hinc meritò, licet erráſſent, veniâ digni honeſtam excuſationem promeriti eſſent.

Theriaca Diateſſaron Meſuæ ob compoſitionis concinnitatem cõmendatur.

Sequens *Theriaca Diateſſaron Meſues* compoſitio inter præcedentem & ſequentem ipſam etiam *Theriacam Andromachi*; quoad compoſitionis concinnitatem, & *ingredientium Alexipharmacorum* competentem quantitatem, facilè primas tenet, quamvis & ſequens *D. D. Auguſta-*

Augustanorum Theriaca suas mereatur laudes, modò inutilia quædam superaddita resecarentur, ac insuper pondus quorundam ingredientium immutaretur.

Mithridatium Damocratis Panacæam meherclè nobis promitteret, si vera essent, quæ de immensis ejus virtutibus ad tot tantaque morborum monstra profliganda deprædicantur; reverà Dii essent Medici & Numine pleni, si talis medicina illis suppeteret, quâ solâ tantos in naturam humanam conjuratos hostes propellere possent; ast facilè ruit tantùm medicamenti elogium, dum effectum promissis in plerisque non respondere deprehendimus, & experientia consulitur testis. Quod *Trochiscos Cypheos Mithridatii* præcipuum ingrediens spectat, de his eadem, quæ de *Trochiscis Hedychroi Theriacam* ingredientibus dicta sunt, afferri possent: verùm cùm in *Animadversionibus ejusdem Mithridatii* ventilati sint, illis nunc supersedeo, & plura quæ essent in *Mithridatii* compositione & præparatione digna correctione, ex sequentis *Antidoti Matthioli Animadversionibus*, quæ plurimorum compositorum absurditatem palàm faciunt, petantur.

Diacorum Mesuæ nobile medicamentum stomachicum confortativum nobis suppeditat, ac juxta *Animadversiones nostras* paratum, ori & oculis gratum existet. *Aquam à radicibus Pastinacæ & Acori decoctam*, non immeritò asservare, & *cum Melle* ad pristinam ejus consistentiam coquere jussi, majorem enim Medicamento & Electuario addet efficaciam: Namque *omnia vegetabilia* cum *s. q. aquæ* decocta, suas *aquæ* communicant virtutes, quarum alia quæ terrestriora ad extremam veluti humiditatis vel aquæ assusæ exhalationem, integris & nativis virtutibus adhuc prædita, in residuo manent: alia verò sulphureæ & subtilioris naturæ, coquendo cum aqua maximam partem, quæ subtilior & tenuior, exhalant, & in auras pelluntur, remanente parte saltem crassiore, de quibus fusiùs in *Animadversionibus aquarum destillandarum* in genere actum est. E numero itaque *Vegetabilium*, quorum virtutes, largiter licet decoctorum in residuo manent, sunt *hæ & plurimæ aliæ radices*, proindè *earum decoctum* virtutibus *radicum* prægnans, cum *melle* potiùs coquendo exhalandum, & virtutes *radicum* illi imprimendas, quàm inutiliter effundendum esse existimavi, quod ipsa ratio suadet; Quò minùs enim medicamenta simplicia & composita in virtutibus castrata & mutilata sunt, eò certiores & potentiores effectus ab usu eorum experiemur. Cætera quæ in hâc classe decimâ quartâ *Antidotorum* supersunt composita, suis *Animadversionibus* locupletata, & erroribus vindicata sunt, ita tamen, ut quod in uno desideratur, ex aliis peti possit.

Diacorum Mesuæ nobile confortativum stomachi.

Quæ vegetabilia coctioni aptæ sunt.

Medicamenta in virtutibus non sunt castranda.

Appendicem classis decimæ quartæ, quæ de *Salibus Theriacalibus* agit, pariter à nævis & erroribus sufficienter, uti puto, repurgavi, adeò, ut plura addere in præsens supervacaneum censeam, quamvis in facili esset, plura *ex viperis medicamenta & salia composita* publici juris facere; verùm illa ibidem sincerè præscripta abundè sufficere mihi videntur. Habes enim, Lector amicè, ibi loci, non solùm plenariam ac veram de *naturâ viperarum* informationem vel doctrinam, sed & efficacissima & saluberrima ex iis paranda *salia volatilia & theriacalia, composita & simplicia*, sine fuco aut ambage sincerè depicta, quæ quantum differant, virtute, efficaciâ, & dexterrimâ præparatione ab Antiquorum *salibus theriacalibus*,

Ingens differentia inter salia Theriacalia Antiquorum & Authoris.

judicium esto penes æquum Lectorem, qui si cuncta incudi rectæ rationis & judicii subjiciet, sine præconcepta opinione, facilè ultroque in veritatis partes ibit, eique adstipulabitur: Felices sanè essent Medici & ægroti, si similia medicamenta alexipharmaca illis suppeterent, quæ verè Regia sunt, substantiâ & effectu, tàm exiguo prætereà pretio redimenda, ut etiam in pauperum usus dispensari, illisque adjumento esse possint.

ADDITIO *ad Classem decimam quintam.*

In classe porrò decimâ quintâ, quæ *aquarum destillandarum* compositiones & præparationes complectitur, nonnulla adhuc quæ majorem rerum naturalium notitiam afferre possunt, ut supperaddam, movet me primò *Aqua Acovistica sive ad auditum Mindereri*; In hâc namque præter plurima absurda alia commissa, video, *Acetis Scillitico & Rutaceo urinam capræ*, quæ invicem planè contraria sunt, perperàm & inconsideratè affundi: Nam *urina cujuscunq. perfecti animalis* in destillatione *spiritum* præbet *salinum acrem*, acetosorum & acidorum spirituum omnium mineralium tùm vegetabilium destructorem & planè contrarium. Etenim, si *urinam parumper fermentatam* (quæ aliàs in destillatione spiritum salinum acrem, vel sal etiam summè volatile albicans eructat) *spiritibus acidis quibuscunque* commiscueris, neutra, & à parentibus diversa soboles progeneratur, ac ambo, cùm *acidus* tùm *urinæ spiritus* in ens alienum transmutantur contrarietate naturali, nempè qua acida & salsa in se invicem agunt, & se mutuò destruunt, hinc ex ambobus mixtis & destillationi commissis, *phlegma saltem inutile* elicitur, relicto in residuo *sale quodam urinæ aliqualiter fixato*, quod per Alembicum simplici vel humidâ hâc destillatione pelli minimè potest, sed in residuo manet totum; adeoque liquet, quàm imprudenter connubium contrariorum liquorum ab Authore institutum sit. Quòd si tamen nonnemo, omninò ex hisce aquæ hujus præscriptis ingredientibus plurimis ad effectus ipsi assignatos salutarem expeteret aquam, nec præscriptâ in *Animadversionibus* infusione contentus esset, is se gerat tali modo:

Ex acidis & salis neutrũ quid generatur.

Aqua ad auditum, seu Acovistica Mindereri correcta.

Recip. *Herb. recent. Majoranæ,*
Origani,
Polij montani,
Rorismarini,
Rutæ,
Salviæ hortensis,
Flor. recent. Lavendulæ,
Sambuci ana manipul semis,
Spicæ Romanæ pugillum unum,
Baccar. Lauri,
Juniperi ana unciam semis,
Rad. Ireos Florent.
Cyperi rotundi,
Valerianæ,
Levistici ana drachmas duas,
Sem. Fœniculi,
Raphani,
Rutæ ana unciam semis, priùs contusorum cum portiunculâ aquæ Epilept. Langii.
Castorii,
Galbani ana drachmas tres,
Nucleor. Persicorum contusorum priùs ad pultis formam, cum portiunculâ Aquæ Langii, vel Spiritûs Juniperi, uncias duas,
Ceparum concisarum aut contusarum uncias duas semis,
Camphoræ drachmam unam.

His

His omnibus concisis, quæ conscindenda, & contusis, quæ contundenda sunt, superaffundantur,

Spiritûs urinæ puerorum; vel si mavis,
Spiritûs urinæ capreæ, aut
Urinæ saltem destillatæ spirituosæ libra una,
Succi Raphani,
Aquæ vitæ Langii ana unciæ tres,
Spiritûs Juniperi ex baccis unciæ sex.

Et junctim brevi digestione præmissâ per Alembicum vitreum juncturis optimè clausis destillentur, addendo,

Spiritûs Rosarum unciam semis.

Destillata hæc aqua, affectibus aurium, earumque nervorum obstructionibus salutaris, in vitro benè clauso studiosè asservetur. Hanc autem *aquam*, si in usum trahi debeat, auribus nequaquam (uti nec quidquam aliud) largiter infundendam esse censeo, cùm membranula super annulum & subjecta officula expansa, Tympanum dicta, subtilissima sit, adeoque facilè rebus aut liquoribus acrioribus infusis, totaliter destrui & erodi possit, auditu ex toto abolito. Consultius proindè fore arbitror, ut saltem frustulo panis tritici è furno recenter extracti illa inspersa illicò auribus applicetur, & alligetur calidè, sicque ut calore panis & aquâ spirituosâ simul agente, crassi humores nervos & meatus auditorios obstruentes, incidi, attenuari, atque per insensibilem transpirationem, vel retrocedentes ad palatum per sputum & salivam evacuari possint. Quam ob rem non ineptè quis egerit, si similibus in affectibus, aquam illam ori immiserit, pro majore attenuatione & attractione humorum crassorum ab auditoriis meatibus (intra membranulam Tympanum sitorum) qui per Tympanum vix ac ne vix quidem illo illæso vel exeso, transsudare possunt. Quod autem nonnulla ingredientia, utpotè *Rad. Cyclaminis, Bryoniæ, Pyrethri, & Cucumeris asinini, Colocinthidem, Aceta item Scillæ & Rutæ* exclusérim à compositione, non abs re factum esse arbitrare; quia partim terrestriora illa spiritu penetrante balsamico carentia, nil quicquam virtutis aquæ destillandæ impertiri possunt, sed eorum virtutes concretæ in residuo manent; partim verò *spiritu urinæ*, utpotè *aceta*, contraria & destructiva sint, uti fusiùs superiore monitione præcautum. *Cepas contusas* in paulò largiore quantitate, *succo earundem*, esse substituendas, non sine ratione existimavi, quùm *Cepæ* valdè viscosum in expressione præbeant succum, residuum autem ab *expressis Cepis*, iisdem gaudeat spiritibus subtilioribus, quàm succus ipse. *Nucleos Persicos, Semina item Rutæ & Raphani* ad instar pulticulæ cum portiunculâ aquæ aliàs addendæ, prius contusa adjeci ob majorem, quem taliter contusa semina & nuclei in destillatione præbent, odorem & saporem, ac consequenter majores etiam virtutes.

Notandum porrò: quòd si aqua præscripta ori immittenda foret pro attenuatione & attractione humorum crassiorum & viscidorum in meatibus internis auditoriis, *illi sc. aquæ radices Pyrethri* prius esse immergendas aliquandiu: *Radices enim hæ* ab aqua extractæ, majorem illi conciliabunt efficaciam, quàm si unà cum aliis speciebus destillationi essent commissæ, cùm illarum acrimonia, multoties licet destillentur, semper in residuo maneat.

Aqua seu potius *Essentia Antidotalis Alexipharmaca D. Petri Matthioli*, quàm imprudenter sit instituta, ex ejusdem *Animadversionibus* videre est, in quibus quidem haut perperàm ex *Antidotorum ingredientibus, dempto melle & Syrupo de corticibus Citri*, essentiam extrahere consultius duxi; sed cùm dicta *Antidotus* tanta farragine inutilium, nullâque virtute Alexipharmacâ

macâ

macâ præditorum ingredientium ſuperbiat, adeoque paratu tædioſa ſit, aliam proindè longè concinniorem & præſtantiorem, nec non paratu faciliorem in præſens ſuperaddam, quæ talis eſto:

Eſſentia Antidotalis Alexipharmaca.

Recip. *Rad. Angelicæ,*
Imperatoriæ,
Leviſtici cum toto,
Zedoariæ ana unciam unam,
Herb. recent. Scordii,
Salviæ,
Rutæ ana unciam unam ſemis,
Cort. recent. Citri uncias duas,
Cinamomi acuti unciam unam ſemis,
Caryophillorum unciam ſemis,
Maceris,
Nuc. moſchat. ana drach. ſex,
Camphoræ drachmam unam.

Inciſa craſſiuſculè & contuſa immittantur cucurbitæ vitreæ, quibus ſuperaffundantur,
Spiritûs Juniperi ex baccis,
Vini opt. rectif. ana libræ duæ,
Vini Malvatici libra una ſemis.

Digerantur in calore leni, vitro benè clauſo, die unâ vel alterâ, hinc deſtillentur in arena ad ſiccitatem ſpecierum; *Liquori egreſſo ſpirituoſo* immergendo
ſex viperas recenter mactatas unà cum cordibus & hepatibus earum vivis; diligenter autem ab exuviis intraneis, capitibus & caudis repurgatas.

Ac in illo emori permittantur: taliter namque *ſpiritus viperarum vivificus liquori* integrè communicatur. Factâ pòſt aliquali digeſtione, ſequentia ſuperinjiciantur, utpotè
Rad. Angelicæ uncia una,
Anthoræ,
Contrayervæ ana uncia ſemis,
Helenij,
Morſus Diaboli,
Scorzoneræ,
Zedoariæ ana uncia una,
Herb. recent. Rutæ.
Scordii ana unciæ duæ ſemis,
Bacc. Juniperi uncia una ſemis,
Lauri uncia ſemis,
Cort. Citri recent. unciæ duæ,
Sem. Citri uncia una,
Myrrhæ rubræ ſplendidæ uncia una,
Maceris drachmæ duæ.

Et denuò in loco ſatis calido, ſex circiter dierum ſpacio, digerantur: cuncta autem immiſſa Alembico vitreo ſuo capitello munito, & præpoſito recipiente, commiſſuriſque undique clauſis, ut ſi quid *ſpirituoſi liquoris* ſurſum elevetur in digeſtione calida aut ferè fervida, in excipulum tranſeat, liquori in Alembico reaffundendo, *qui liquor* tandem per colaturam & expreſſionem à ſpeciebus & viperis immerſis ſegregandus, & *Syrupis ſequentibus* edulcorandus eſt, utpotè

Syr. de

Syr. de Scordio simpl.
Cort. Citri ana n. m. parati uncias quatuor.

Fiat *Essentia Alexipharmaca* præstantissima, quæ studiosè filtranda ac usui asservanda est.

Essentia alia *Alexipharmaca* pro vilioris fortunæ hominibus ita parari potest:

Recip. *Spiritûs urinæ puerorum vel hominis sani,*
Juniperi ex baccis,
Aquæ Rutæ cum vino still. ana libras duas.

Essentia Alexipharmaca vilior.

Quibus immergantur sequentia crassiusculè incisa & contusa, nimirum
Rad. Angelicæ,
Zedoariæ ana uncia una semis,
Herb. recent. Scordii,
Rutæ ana unciæ quatour,
Cort. Citri recent. extim. unciæ duæ semis,
Baccarum Juniperi,
Myrrhæ rubræ ana unciæ duæ,
Maceris unciæ semis.

Et peractâ digestione, vel ebullitione unicâ factâ in Alembico vitreo suo capitello munito, & præposito recipiente, coletur essentia, speciesque fortiter exprimantur, additisque tandem
Syr. de Scordio n. m. parati unciis octo,
de Cort. Citri unciis tribus.

Fiat *Essentia Alexipharmaca*, quæ studiosè filtranda ac usui asservanda est.

Aqua Antiscorbutica Dorncreilii.

Aqua *Antiscorbutica Dorncreilii*, quædam assumit ingredientia, quæ præter aquam elementarem in simplici hâc destillatione nihil præbent, utpotè *Polypodium, Cort. Rad. Capparum, Crocus ex parte, succus Fumariæ, Serum lactis*, proindè, me consule, consultius esse ex quibusdam hujus aquæ simplicibus, nimirùm *Radice Raphani sylvestris acri, Cochlearia, Beccabunga, Nasturtio aquatico, Chamædry, Semine Fœniculi, Cardamomo, Croco*, omnibus minutim contusis & conscissis, conditum *cum saccharo vel melle* conficere, quod ad præfatos affectus Scorbuticos, longè majoribus polleret viribus, quàm ipsa eorum *destillata aqua*; eòque magis, si singulis diebus unà cum cibis usui illud ægrotantibus destinaretur; posset nihilominus *illud ipsum conditum*, si quis liquidis magis delectaretur, *cum vino* aut *Sero lactis* confestim dilui, & colatum ad instar potionis exhiberi.

Aquæ Asthmaticæ ulterior dilucidatio.

Aqua *Asthmatica* tot ac tantis erroribus referta est, ut vix integra pagina illis saltem enumerandis sufficiat: *Animadversiones* super eam factæ, illorum errores potiores dilucidant; qui verò ex iisdem palàm fieri nequeunt, ex sequentibus quarundam aquarum compositionibus correctis, & omnium maximè ex *Animadversionibus* super aquas simplices destillandas in genere factis, facili negotio peti possunt, quò Lectorem brevitatis causâ remitto. Præscripta tamen informatio ibidem, de vegetabilium nonnullorum terrestriorum destillatione in genere factâ, non eò tendit, ac si illius Aquæ *Asthmaticæ* destillationem cum omnibus ingredientibus eo modo instituendam & perficiendam existimârim, verùm ut is, qui destillationibus, rerumq; destillandarum ignarus, apta aut inepta vegetabilia uni eidemque destillationi destinata, discernere haut valet, plenam habeat informationem, & tanquam in theatro propositos productosque errores ex subsequentibus eò melius, ac accuratius dignoscere possit; quocircà in præsens, quod minimè conticendum, scituque necessarium est, silentio præterire nequeo, nimirùm, quòd sicut plurima

Esculenta vegetabilia nulli destillationi apta sunt.

rima esculenta vegetabilia planè nulli destillationi apta sunt, ita nec quædam in prædicta Aqua *Asthmaticæ* quasi digito præmonstrata ingredientia, è quorum serie sunt, *Amygdalæ*, *Passulæ*, *Pruna*, *Dactyli*, *&c.* quippe quæ à Creatore Summo esui destinata sunt, dissoluta verò à suo composito & corpore vi ignis, aut fortiori paulò destillatione ibidem indigitatâ, longè alias & peregrinas proferrent operationes : Eadem ratio esto de *nonnullis Radicibus & Plantis*, *Glycyrrhizâ*, *Iride*, *Altheâ*, *Consolidâ*, *Betâ*, *Brassicâ*, & innumeris aliis ; Undè svadeo, ne præcipitanter nimis simplicia quædam medicinalia, præsertim esculenta, Vulcani torturæ subjiciantur, sed simpliciter sapore & dulcedine eorum aut quovis alio gustu amabili non destructo, nec multis rebus heterogeneis confusa in usum trahantur : Sint nobis exemplo *Saccharum*, *Passulæ*, *Ficus*, *Amygdalæ*, *&c.* quæ licet vel centies cum liquore aliquo iis affuso destillarentur, nequaquam tamen sive de dulcedine aut sapore, sive de virtutibus eorum quidquam destillando per Alembicum elevaretur, sed *Saccharum integrâ virtute & dulcedine præditum in pristinam formam solidam reducibile*, in residuo maneret : *Passulæ verè*, *Amygdalæ* & qui de genere horum sunt fructus, quamvis destillata cum liquore quodam illis affuso formam mutent externam, & in pultem, ac si diu multumque cocta fuissent, contabescant, dulcedine tamen servatâ, & viribus integris in residuo prostant, quod manifestè patet in pulpis medicinalibus ferculisque plurimis culinariis mensæ & esui deputatis; illa enim parando, diu multumque coquuntur sine virium deperditione, coctio autem quævis supponitur & est etiam reverà destillationibus, sive per balneum sive per arenam illæ fiant, violentior: Ergò si in coctione similium rerum, vires, odores & sapores earundem non exhalant, vel in auras pelli possunt coquendo, multò minùs eæ simpliciter destillatæ cum quodam affuso iis liquore, ad nutum & voluntatem cujusvis cervicosi imperantis, (qui suo imperio naturam audientem cupit, ut eædem res nunc coctæ in residuo maneant integris viribus adhuc præditæ, nunc leniter destillatæ in auras & aquam virtuosam abeant ad artificis lubitum) per Alembicum vapori exhalanti communicatæ transibunt. Porrò, etsi prædicta vegetabilia, violentiori destillationi (quam in *Animadversionibus aquæ Asthmaticæ* edocui, & de alterius speciei vegetabilibus plurimis intelligi debet) committantur igni scil. aperto, sine liquore addito, nequaquam tamen & hoc modo proprias & nativas eorundem vires, sapores & odores in destillato adipisceris, sed potiùs, naturali corpore & composito dissoluto violentia ignis, ex dulcissimis rebus, liquorem acidum empyrevma redolentem, & oleum fœtidum, neutro tamen sui simplicis virtutes totius & nativas habente, sed rei destillatæ contrarias & peregrinas, ad suos usus licet non fortè totaliter inutiles, acquires : Proindè suasor sum, uti suprà, & prædictis in *Animadversionibus aquæ Asthmaticæ* innui, ut similia esculenta, fructus & herbæ, ad quæ à Summo Creatore ex terra germinare jussa sunt, victui nimirùm animantibus, vel saniore modo medicinæ accommodentur, & vel fercula ad nutrimentum & delicias sanis, vel medicinalia juscula ægrotis simpliciter, utplurimùm in culina ex iis dextrè conficiantur, nec adeò præposterè, prout vel sexcenties factum, simplici destillationi, quam posteritas ridebit, committantur. Et esto prætereà ex *prædictis fructibus & vegetabilibus ferè cunctis*, præmissâ diuturnâ fermentatione, *spiritus tandem ardentes* beneficio destillationis elici possint, adhuc tamen & hoc etiam modo voti nostri nondum compotes erimus, nondumque certi, aliquid nativæ facultatis ad hanc intentionem, cui aliàs servire debent, per Alembicum transiisse, cùm *omnes spiritus ardentes*, ex quibuscunque etiam vegetabilibus naturâ suâ aliàs in excellenti gradu frigidis;

stillati,

stillati, calidissimi sint, adeoque cum *spiritu vini* pares utplurimùm producant operationes, subjectis suis ex quibus destillati, planè contrarias, quod in *spiritibus Pomorum, Fragorum, Frumenti, Rosarum, &c* manifestum sit. Nemo enim *prædictorum spiritus ardentes*, simplicibus suis ex quibus prolecti, quantum ad qualitates & operationes attinet, æquiparabit, multò minùs si ex frigidioribus naturâ suâ herbis destillati essent, pari passu pro refrigerio ægrotis Medicorum quispiam propinabit. Porrò & hoc notatu dignum est, quod *dictorum simplicium spiritus ardentes*, non nisi ex magna illorum copia, adjecto insuper singulari fermento, & diuturnâ præmissâ fermentatione, impetrari possint; adeoque liquet, quòd positò, ex illorum magna copia quasdam nativas virtutes, unà cum spiritibus eorum destillando prolici, non æquè illud ex minutissima illorum quantitate, respectu copiæ ad spiritus ardentes eliciendos necessariæ, consequemur: Stabit igitur nostra de similium vegetabilium destillatione rata sententia, donec veriora & probabiliora quis attulerit.

Ex præmissa *aquæ Asthmaticæ* ejusque speciebus informatione facilè colligere est, quàm concinna sequentis *Balsami Embryonum* compositio sit, cui plurima similia ingredientia, sine omni planè simplicissima Philosophia immixta sunt, ut mirari subeat, à quo spiritu ad compositionem hanc conflata sint. Reperiuntur tamen nonnulli, qui grande piaculum à me commissum vociferantur, quod inter reliqua incongrua, etiam *conservam Rosarum* pro hac *aqua*, vel in genere omni destillationi ineptam judicârim; cum tamen nemo unquam *Rosas* à destillatione arcuerit, sed eas ipse aquis destillandis adaptârim: Verùm facilis est & in promptu responsio, me scilicet non loqui *de Rosis simpliciter*, sed *de Rosis cum dupla quantitate Sacchari* oneratis, non, inquam, de *Rosis*, sed de *Saccharo*, *Rosis* pro *conserva* earundem parandα, in dupla quantitate addito, quod penitùs penitusque in residuo manet, uti supradictum, quæ vel famulis pharmaceuticis notissima res, sermonem facere; ad quid igitur perditio hæc? nonne *Rosæ* tempore veris & æstivo florent? & illis non prostantibus vel florentibus, tamen recentes per integrum annum in pharmacopoliis incorruptè asservantur, pauculo *sale communi* conditæ, quod ipsum *sal Rosis* necquicquam detrahit, nec tantillum de eo in destillationibus tanquam re fixa, per Alembicum transit. Quæ igitur ratio, *conservam Rosarum*, ex una tantùm parte *Rosarum*, duabus autem partibus *Sacchari* constantem, *Rosis recentibus* substituere, & miseris ægrotis, illis inquam, quibus res est angusta domi, *conservâ Rosarum* etiam, utpotè *Rosis recentibus* decuplo cariore, non tàm quidem vitam, quàm ad vitam protrahendam substantiolam imprudenter subtrahere? Cætera quæ in hac speciosâ & ubivis tantoperè decantatâ compositione erant admonenda, ex præmissis ejusdem *Animadversionibus* elucescunt; superest ut aliam adhuc efficacissimi *Balsami Embryonum* structuram adjiciam, quæ talis:

Summo vere, & æstivo post tempore, successivè collige:

Balsamum Embryonum.

Florum recent. Paralyseos uncias sex,
Liliorum convall. libram unam semis,
Violar. Martial. uncias quinque,
Arantiorum uncias sex,
Lavendulæ uncias octo,
Pœoniæ uncias sex,
Rorismar. cum foliis uncias quinque,
Rosarum Damascen. libras duas,
Tiliæ,
Tunicæ ana uncias octo,

Fol. recent. Salviæ cum floribus,
Herb. recent. Majoranæ,
Melissæ ana uncias quatuor,
Rad. recent. Pæoniæ uncias duas,
Cinamomi opt. uncias quinque,
Nuc. Moschat. uncias tres,
Macis,
Cardamomi,
Cubebarum,
Caryophyllorum,
Zedoariæ ana uncias duas,
Cort. Citri recent. extim.
Arant. extim. recent. ana uncias quinque,
Sem. Carui,
Coriandri,
Fœniculi ana uncias duas.

Horum quædam incisa & contusa, nonnulla etiam integra, utporè *flores Liliorum convall. & Arantiorum* (ob odorem ingratum, quem acquirunt, si contundantur) immittantur Alembico vitreo capaci, superaffundendo

Vini Malvatici boni libras octo,
Spirit. Cerasorum nigr. ard.
Fragorum ard.
Aq. Basilici,
Melissæ,
Menthæ ana sine additione aquæ simpl. destillatarum libram unam semis.

Relinquantur infusa in cellario, donec omnia successu temporis debitè collecta & unita sint, tùm destillentur per arenam, in Alembico vitreo, ad specierum siccitatem, capitello ejusque rostro immissis, vel aquæ jam destillatæ aliquandiu immersis

Rad. recent. Pæoniæ,
Visci quercini,
Ligni Aloës gummosi ana unciâ semis,
Croci Austriaci drachma una.

Destillatum servetur usui, quod quotiescunque in usum vocabitur, *Syrupo meo de Cinamomo*, vel *de Corticibus Citri*, aut *Arantiorum*, vel alio quodam prægnanti mulieri grato Syrupo dulcoretur. Erit præstantissimum *Balsamum Embryonum*, vel *aqua cordialis*, roborando fœtui materno ergastulo adhuc incluso, refocillandæque matri non tantùm, verùm & cuique ægrotorum languori & debilitati utriusque sexûs, si non tantoperè exæstuent, succurrendo idonea & accommodata.

Quâ ratione Animalia destillanda.

Aquæ *Caponis* compositio & destillatio, quàm perperàm instituta sit, *Animadversiones* ejusdem luculenter commostrant: Asserui autem in iisdem, *animalia* simpliciter, modoque ab Authoribus sæpiùs præscripto vel ad totalem ipsorum exsiccationem destillata, nil præter *aquam elementarem* exsudare, nisi fortè viventia adhuc *liquori alicui* immersa, inque eodem suffocata, vel viva illicò destillationi commissa, *spiritum vivificum summè volatilem* fundere; aut ipsi liquori communicare possint: Hæ assertiones ut cum majore emolumento constent clariùs, quædam Naturæ secreta, Medico scitu summoperè necessaria, Tibi, Lector Amice, communico. Primò equidem compertum est, quod *viventia animalia*, *salutifera* puto, in *liquore aliquo*

aliquo suffocata vel submersa, sine destillatione etiam, *insignes vivificas liquori* communicent virtutes, teste Galeno, & plurimorum Medicorum assertione, qui *vinum, in quo viperæ submersæ & suffocatæ fuerint*, leprosis felici cum effectu propinârunt: quo modo etiam fœminæ Anglicæ ad pulchritudinem corpori & faciei conciliandam, *vino illo viperino*, tanquam cosmetico interno, frequenter utuntur. Authoritatibus his adjungo meam experientiam, fidemque facio, me *ex vini illius viperini* frequenti usu (cujus dextram præparationem fol. 215. *Animadversionum* fideliter prosecutus sum) insignes ac felices observare operationes: Quid ni *ex aliis animantibus*, *nec non insectis quibusdam*, desideratos quotidie experimur effectus? si vel *oleo* vel *alteri liquori* illa immerguntur & suffocantur, diversa præsidia medica ex iis conficiendo: quibus ad altiora inquirenda manu veluti ducimur, ut nimirùm ad exemplum dictorum *ex nonnullis volucribus junioribus è nido recenter exceptis* simili & sequenti modo, quem mox sum expositurus, plura & efficacia nobis conquiramus remedia Medicinam verè excolendo. Secundò, quòd *viva animalia & quidem juniora* destillationi commissa sola, *spiritum vivificum summè volatilem* præbeant, veræ rationi consonum est, & insuper experimentis, si quis fidem mihi derogaret, comprobari potest: Experimur namque in hoc genere medicinarum multa latere arcana, modò propiùs quàm per transennam naturam inspexerimus. Ut autem unum atque alterum exemplum adducam, brevioribus quàm fieri poterit, accipiantur *hirundinum juniorum è nido recenter exceptarum*, *quotquot haberi possunt*, iisque integris & vivis Alembico vitreo immissis, applicato capitello, receptaculoque vitreo præposito, & juncturis undique luto benè clausis, subitò & derepentè in M. B. instituatur destillatio, continueturque, donec omnis humiditas prolecta sit, quæ studiosè in vitro angusti orificii, cerâ & vesicâ optimè clauso, asservanda est, vel protinùs in usum trahenda. Ad eundem modum *ex catellis*, *quinque vel sex dies natis*, animalibus nempè ad crasin humanam proximè accedentibus, calore & spiritu nativo uberrimè adhuc præditis, destillando præstantissima elicitur *aqua*, *insipida*, nec odore vel sapore ingrato imbuta, ad instar aquæ fontanæ, quæ quantis virtutibus excellat, ex eo liquet, quòd si membris dolore atrocissimo podagrico obsessis pennâ saltem illinatur, vel linteolo in ea madefacto parti dolenti applicetur, sine ligatura, in instanti ferè præsentissimum percipiatur levamen, doloribus evanescentibus. Prætereà utraque aqua, sive *ex hirundinibus sive catellis vivis* stillata sit, & internè exhibita in Epilepsia tùm infantum tùm adultorum, virtutibus non exiguis pollet, mitigando & compescendo furentem Archeum; hinc & plurimis affectibus aliis atrocibus, hystericis præsertim proficua est, hâc tamen lege, ne rebus alienis & heterogeneis permixta, sed sola, nullâ re additâ peregrinâ, exhibeatur: Etenim tantæ sunt rerum medicinalium è diversis præcipuè remediorum regnis, contrarietates, ut vix exercitatissimo Philosopho & Chymico, nisi experientiam scientiæ speculativæ jungat, in conspectum & sensum veniant, adeoque longâ & diuturnâ experientiâ opus sit, qui determinatum determinato, ac homogeneo dextrè adaptare possit & nôrit, nî ex congerie & farragine diversarum rerum inutile & confusum chaos efficere velit. Porrò & hoc notatu dignum est, quod cùm hæ aquæ spiritum vivificum & consequenter summè volatilem contineant, eæ ad longum & diuturnum tempus viribus salvis asservari nequeant, utut arctè & studiosè vitra, quibus asservantur, obturentur, sed ut protinùs ac destillatæ sunt (quò citiùs, eò meliùs) affectui sive interno sive externo adaptentur, necessum est, cùm ultra duas vel ad summum tres septimanas vires

non retineant, cujus me ipsum non una sed crebrior admonuit experientia. Hæc, Lector amice, tibi dono arcana & publici juris facio, ut ad majora semper aspirare possis. Haberem quidem uberiorem in amplissimo hujus materiei campo disserendi occasionem, verùm cùm brevitati etiam in hac *Appendice* studeam, illis nunc supersedeo.

Transiturus ad *Chylostagma Diaphoreticum D Raimundi Mindereri*, in cujus *Aquæ Animadversionibus* potiorem compositionem ingredientium partem commendavi, quamvis plura sint præter *Theriacam & Mithridatium*, quæ destillationi inepta sunt, utpotè ex succis, *succus Limonum, item Nucum juglandium & Acetosæ*: Ex radicibus, *radix Tormentillæ, Gentianæ, Dictamni, Boleti Cervini, cortices Fraxini & Sambuci, &c.* proindè non abs re *ex speciebus residuis à destillatione*, extractum præparare præcepi, quod majoris in peste efficaciæ fore asserui, quàm sit vel ipsa *Theriaca*, si cum sua propria aqua extr. propinetur, adeoque quod uni, scilicet aquæ à speciebus still. deest, extractum relictarum à destillatione specierum supplere potest.

Aquæ *Cordialis temperatæ* compositio à suis erroribus sufficienter in *Animadversionibus* liberata est: noviter autem descripta ejusdem aquæ formulâ *σφάλμα typographicum habet, in pondere Croci commissum*, ubi *uncia una semis, pro drachmâ unâ semis* malè posita est; verùm, cùm me absente irrepserit, & in mendis emendandis citra etiam voluntatem meam non admonitum sit, Benevolus Lector me excusabit. Nec præterea me vitii aut erroris arguet, quòd loco *succorum acidorum, Citri nempè & de Rubo Idæo, &c.* qui nil planè in destillatione nisi *insipidam aquam veluti elementarem* præbent, imò loco *quarundam etiam aquarum, earundem plantarum spiritus* substituerim, tanquam *aquis* quodammodo potentiores & penetrantiores, his præsertim in affectibus, qui ob subitaneum virium lapsum ac defectum spirituum vitalium & animalium, uti est Apoplexia, Epilepsia, Paralysis, &c. quibus affectibus Author *aquam* hanc proficuam futuram censet, præsens & penetrans auxilium, quale calida hæc & spirituosa medicamenta promittunt, exposcunt. Quòd si verò quispiam temperatiorem *aquam cordialem* exoptaret, en! habeat sequentem formulam:

Aqua Cordialis temperata.

Recip. *Aquar. flor. Arant.*
Tunicæ,
Lilior. convall.
Cerasorum nigrorum,
Melissæ citrat.
Rosarum,
Violarum ana legitimè & sine additione aquæ simpl. still. libram unam,
Vini Malvatici libras duas.
Quibus immergantur successivè,
Herb. recent. Basilici,
Majoranæ,
Melissæ ana unciæ tres,
Flor. recent. Anthos cum foliis,
Arantiorum,
Borraginis,
Buglossæ ana uncia una semis,
Rosar. contus. & sale cond. libra una,
Tunicæ unciæ quatuor,
Cinamomi acuti unciæ tres,
Cort. recent. Arantiorum,
Citri extim. ana unciæ quatuor,

Nuc.

Nuc. Moschat. unciæ duæ,
Macis uncia una semis.

Et factâ digestione sufficiente, destillentur in arena, juncturis vasorum luto benè clausis, ne quid exspiret, capitello tamen, & porrò *aquæ* jam dum destillatæ immissis & immersis

Croci Austriaci drachmis duabus,
Ligni Aloës gum odorif. drachmis tribus,
Moschi & Ambræ si lubet ana scrupsulo dimidio.

Aqua perfecta servetur usui, cordi roborando præstantissima, tùm internè assumpta vel pota, tùm externè regioni cordis & pulsibus admota.

In sequentibus *aquarum compositionibus* observentur singularum *Animadversiones*, in quarum nonnullis post peractam destillationem, *aquarum positarum* à speciebus suis relictis extracta beneficio cujusdam menstrui vel spiritûs conficere, atque unà cum *aquis* propriis ægrotantibus propinare non abs re esse censui, prout superius in *Chylostagmatis Diaphoretici Animadversionibus* liquet: Etenim uti jam sæpiùs & ad nauseam inulcatum est, non omnia vegetabilia suum in simplici destillatione emittunt vel eructant saporem & odorem, consequenter nec virtutes, sed quædam concreta integris viribus prædita in residuo à destillatione manent, quod luculenter patet, cùm in amaris, dulcibus, acidis, tùm adstringentibus, & omnium maximè in catharcticis manifestissimum hujus assertionis argumentum patescit: Proindè ne planè inutiliter *aquarum compositiones* illa ingrediantur, extractum ex residuis à destillatione peractâ speciebus, conficere jussi, eò, quod unà cum sua *destillata aqua* in quantitate competenti exhibitum, omnium ingredientium vires, si in unum conspirent effectum, nobis promittere possumus. Res quidem, fateor, eminùs petita, & satiùs esset, illa vegetabilia quæ destillationibus simplicioribus in virtutum suarum largitione non obtemperant, penitùs omittere, & ex iis sigillatim extracta conficere, ne utilium rerum extracta, extractis inutilibus, utpotè eorum vegetabilium vel ingredientium, quæ per destillationem suas universas jam edidêre vires, commisceantur, & consequenter utilium rerũ extrahendarum extractũ, extracto inutili, scilicet earum rerum, quæ per Alembicum destillando suas vires & saporem & odorem emittunt, saltem gravetur, & cùm in pondere & quantitate, tùm sapore etiam ingrato & magis nauseabundo succrescat & augmentetur. Verùm cùm mei arbitrii in opere *Animadversionum* esse noluerim, ingredientia cunctarum compositionum immutare, vel quædam illorum è compositis elidere, quippe quod raro, & non nisi meritò, rationibus sufficientissimis suffultus tentavi, idcircò ubi aliqualiter saltem composita in suis ingredientibus salva conservare potui, illa, quàm fieri potuit, modo meliore digessi, ut vires imposterum cunctorũ ingredientium in compositis salvæ conserventur, & vel necquicquam de iis quod utilè foret, inutiliter perderetur, aut gratis esset adjectum.

Aquæ *Hirundinum* omnes juxta meas *Animadversiones* paratæ, non exiguis viribus pollebunt, modò illud observetur, quod paulò superiùs in hac Appendice de *vivis animalibus destillandis* Lectori obtuli, & *hirundines vel integræ & vivæ per se* destillentur, vel illicò, postquam vel vivæ vel laceratæ in destinatum liquorem destillandum immissæ fuerint, destillatio, rebus omnibus prius in ordinem redactis, sine mora inchoëtur. *Acetum autem, præcipuè Scilliticum,* cujus amaritudo nequaquam per Alembicum transit, sed in residuo manet, omitti potest sine nocumento ullo, prout in *tertiæ* harum *aquarum hirundinum compositionis Animadversionibus*

 pridem

pridem edocui: Namque *acida omnia salsis contraria*, illa scil. *salsa* in aliud ens transmutare solent, *acido* reciprocè destructo, ut neutrum horum pòst, nec *acidum* nec *salsum* nativas suas vires amplius exserere possit: *Spiritus autem vivificus hirundinum* non nisi ex *subtilissimo sale volatili* constare potest, quùm omnia animalia, prout in analysi animalium edocui, ex meris volatilibus, & quidem pro maxima eorum parte, ex *sale volatili*, *spiritu fœtido inutili*, (si sale suo volatili per sublimationem privatus sit,) *& oleo fœtido* sale volatili etiam pleno, constructa & conflata sint; quæ proni *acida* ferre nequeunt, sed ab iis contrarietate nativâ, quâ acida & salsa se invicem in virtutibus suis propriis destruunt & persequi solent, vel diminuuntur vel alterantur. Atque hinc liquet, quàm maximè in compositionibus medicamentorum cavendum sit, ne tam facilè cuncta cùm vegetabilia, tùm animalia & mineralia indifferenter uno in lebete coquenda, conglomeremus, nisi prius optimè perspectâ & cognitâ contrarietate ac heterogeneitate, quâ unum alteri, *acidum* nempè *salso*, *salsum acido*, *fixum volatili*, *amarum dulci*, *&c.* contrariatur, ut hinc ens veluti neutrum actione & reactione constituant, ac per consequens peregrinas pòst edant operationes.

Præstaret ad imitationē plebis, apud quam non rarò optima experimenta oberrant, unô eoq; certo simplici uni obviam ire morbo, quàm receptas trium ulnarum fabricare.

Quapropter cùm arduum sit cognoscere & nemini adhuc satis perspectum, quomodo res naturales, intra etiam limites unius ejusdemque regni in se invicem agant, consilio magno nobis sit, prout sæpiùs mentionem feci, ut simplicitate in re medica contenti in congestione tot, tantarumque diversarum rerum labore inutili supersedeamus & parciores nos præbeamus, atque vel unô simplici simpliciter ad quod à Deo conditum est, vel saltem paucioribus, inter se tùm manifestè tùm occultè non contrariantibus, medicinam faciamus, prout pauperes & rustici, quibus non rarò à Summo Medico ex merâ commiseratione remedia saluberrima revelantur, quibus magna in magnis præstant morbis, quandoque in opprobrium Medicorum. Hinc quoque facilè adducor ut credam, si à tot seculis elapsis à quo Medicina instituta est, vel Medicorum innumeri unum saltem subjectum medicum aut simplex intimè magis & penitius exploràssent, prout veneranda egit Antiquitas, pridem jam ars medica perfectionis culmen attigisset longè faciliùs, quàm compilatione tot tamque diversarum rerum & compositorum indistinctâ farragine. Ast fortè ingratitudo nostra non meretur, ut tanta Naturæ miracula nobis pandantur, & in aperto maneant (quæ saltem pauperibus divinitùs inspirantur,) sed vel invidiâ occultentur, telluri illa tandem sepeliendo, vel incongruâ aliarum rerum additione denuò obliterentur, quùm nemo doctus habeatur Medicus à vulgò, qui ubi uno vel duobus saltem aut tribus rem totam benè concludere posset simplicibus, morbo cuidam sufficienter oppositis, ducenta vel plura nesciat coagmentare omnis generis vegetabilia, animalia & mineralia, quorum tamen discordia evidens non rarò affert nocumentum, dum istud attrahit, illud expellit vel propellit, dissipat aut per Diaphoresin agit, hoc adstringit, illud laxat, &c. adeòque quod uni morbo curando, unum à Summo Conditore creatum est simplex medicamen sufficiens, id ipsum inutili & haut innoxia diversarum rerum commixtione in actione & operationibus suis nimiopere impeditur, & vel totaliter inefficax redditur, quippe quod non solùm diversis aliis heterogeneis qualitatibus manifestè vel occultè contrariis ab energiâ & vigore actionis deturbatur, verùm & in dosi competente, quâ necessum esset, & morbi ferocia efflagitat, propter quantitatem diversarum rerum aliarum admixtarum, propinari minimè potest, licet ab adjunctis plurimis in actione suâ propriâ non præpediretur: Quô fit, ut nil certi ab ef-

fectu

fectu plurimorum compositorum nobis promittere possimus, & tùm Patiens tùm Medicus ambo spe suâ frustentur, ille insuper quandoque in vitæ discrimen ac sanitatis dispendium conjiciatur, hic verò vulgi ludibrio exponatur, ut ipsa etiam Medicina merè audiat conjecturalis. Rerum medicinalium incerta dimensio qualitatum primarum, compositorum medicamentorum initialis causa, in medica arte vel scientia plus damno quàm emolumento fuit: Nam præterquam quòd planè incerti simus, utrum hoc vel illud vegetabile in primo vel secundo, tertio aut quarto gradu calidum, frigidum, humidum aut siccum sit, latent nos insuper occultæ earum vires & qualitates utplurimum, quibus totâ suâ substantiâ & approprietate huic vel illi affectui aut morbo contrariantur, nullo habito respectu primarum qualitatum: Etenim certum est, & à Medicis sanioribus tritum jam, Alexipharmaca non agere contra venena aut venenatos morbos, quatenus vel calida vel frigida, humida vel sicca sunt, sed quòd qualitate occultâ à totâ substantiâ promanante, venenis, venenatisque morbis contrarientur, quam dotem illis non contulit rixosum quatuor qualitatum elementariarum conjugium, sed jussus seu FIAT Verbi Conditoris, ipsis liberalissimâ bonitate in potestatum vitalium, constitutâ cuique dierum serie, spirituum attenuatione dilabentium solatium indidit, & suo velut sigillo insculpsit. Hoc si verum, uti verissimum, quidni par ratio sit in cunctis aliis morbis, qui omnes ferè ad mentem doctiss. & acutiss. Helmontii, venenatæ cuidam Ideæ originem suam debent, ut hinc sua quilibet morbus exposcat Antidota vel specifica medicamenta, totâ suâ substantiâ illi contraria vel opposita, & proindè non frigida ut frigida morbis æstuantibus vel calidis semper opponenda, sed specifica, morbisque totâ suâ substantiâ contraria sint adhibenda; quippè cùm calor ut calor non sit ipse morbus, sed morbi aut materiæ morbificæ productum, sive ut cum eodem pyrotechnico Helmontio loquar, Archei nostri nisus, conans peregrinum expellere hospitem, ejusque materiam conjunctam: Sit nostrum itaque unicum studium, ut si fieri possit, morbis cunctis majori diligentiâ sua specifica investigentur remedia, quippè vel simpliciter, vel eorum essentiis, extractis aut decoctis propinatis, longe feliciores ab iis habebimus effectus, nec tot imposterum committentur in compositionibus ob rerum contrarietates, errores, quorum non pauci etiam cernuntur in sequenti *aquæ Lithargyri* compositione, quos licet in *Animadversionibus* super eandem *aquam* factis obiter quasi spongiâ absterserim, nihilominus ut penitiùs & clariùs detegantur, & majorem in arte destillatoriâ tyrones acquirant informationem, operæ pretium esse duxi (quamvis *aqua* illa parvi sit momenti, & eorum usus vel ab authoribus ipsis ignoretur) eam paulò accuratiùs ad incudem rectæ rationis & judicii revocare. Conflata autem est illa *aqua Lithargyri* ex rebus pro maximâ earum parte destillationi neqiaquam obedientibus, inter se etiam contrariis & invicem repugnantibus, utpotè *salsis* & *acidis*. Et ut primùm sermonem inchoëmus de *Lithargyro auri & argenti*, quæ aceto acerrimo superfundenda, in infusione per biduum relinquenda, & tandem acetum ab iis destillatione evocandum sit: Hæc ipsa destillatio ut malè instituta, ita pessimum sortietur finem; Nam *Lithargyrus*, metallum veluti est, id est, plumbum, respectu vegetabilium res fixa, adeòque destillationi præceptæ perperàm commissa: Ex eo *beneficiô aceti destillati* solvitur vel extrahitur *dulcedo* quædam *saccharina*, ita ut acetum illi superfusum, omni aciditate privetur & dulcissimum acquirat saporem, humiditate autem aceti ab eo abstracta (dico humiditate aceti, quia reverà saltem humiditas vel phlegma aceti abstrahitur, relicto aceti acore unà cum *Saccharo Saturni* in fundo,

Affingere simplicibus certum gradum elementaris qualitatis, neglectâ eorum dote specificâ noxium in medendo.

fundo, qui in aliud esse transmutatus est) prout aliàs soluta metalla per aquas fortes, abstrahi solent, remanet *plumbi vel Lithargyri vitriolum*, quod aliàs *Saccharum sive sal* appellari consuevit: Istud *Vitriolum*, *Saccharum*, *sive sal* (quodcunque etiam nomen illi indideris; non enim variat hæc solutio â quacunque alia, quorumcunqne metallorum, cum idipsum *Saccharum Saturni* in pristinum metallum & plumbum redigi possit) vel centies destillatum *cum quodam affuso liquore*, semper *idem sal sive Saccharum*, ejusdem saporis, ponderis & virtutis in fundo Alembici, humiditate totaliter abstractâ, remanet: Quod si verò *idem sal siccum* violentiori igni & destillationi tradatur, *spiritum præbet rubrum ardentem*, ad instar *spiritus vini*, penetrantissimi odoris empyrevma spirantem, qui *spiritus aceti soboles est*, & cum *plumbo* sese indissolubili, nec nisi destructorio igne separabili nexu conjunxerat in ejusdem solutione, in fundo autem vasis destillatorii *plumbum* remanet, nigredine & spurcitie quadam contectum, quodque denuò *cum aceto stillato* solvi, & *idem sal* sive *vitriolum* ex illo effici potest quod anteà, puriùs tamen priore; nam *Lithargyrus* multis scoriis, sale item peregrino terrestri scatet, hinc *ex plumbo ipso*, *minerâ plumbi*, *cerussâ & minio*, perfectius & præstantius *Saccharum* elicitur, quàm ex *Lithargyro*. Atque hinc manifeste patet, hanc *Lithargyri* destillationem *cum aceto* perperam esse institutam, sine rerum naturalium cognitione, & utrumque nimirùm *acetum* & *Lithargyrum* inutiliter huic compositioni adjecta, & planè deperdita esse. Porrò, quod secundum obtinet locum in hac compositione *Alumen plumosum est*, res inter mineralia fixissima, omnem strenuam ignis violentiam spernens, imò, quo violentiore igne illud crematur, eò candidius & perfectius evadit, nihil ferè â suo pristino esse immutatum: Quod si ita est, uti verissimum experientiâ teste, quid simplici hâc destillatione per Alembicum, *aquâ Rosarum* insuper affusâ, etiamsi millies destillaretur, aliud elicietur, quàm *aqua Rosarum* in virtutibus suis nec aucta nec diminuta, de pondere ejus exiguo scil. drachmâ unâ nil dicturus sum, uti nec etiam de pondere *salis gemmæ*, quod ipsum *sal gemmæ* perindè simili destillationi adaptandum planè ineptú est; quotiescunq; enim illud cum liquore aliquo solvitur, & denuò violentissimâ coctione, aquam evaporando, coagulatur seu exsiccatur, *item sal uti anteà* in fundo vel residuo manet, necquicquam immutatum, neve in virtutibus diminutum aut salsedine privatum; siquidem si *spiritus salis* destillandus est, is per retortâ igne violentissimo ex *sale sicco cum terrâ insuper figulinâ vel bolo*, *aut potiùs alumine calcinato*, in dupla vel tripla quantitate permixto, destillari consuevit, nullo modo per Alembicum, liquoribus insuper sali affusis, rebusque planè heterogeneis additis, *salis spiritus* elici poterit. Sequentem post *sal gemmæ* locum in hac compositione occupat, *Thus masculum*, quod ipsum etiam hîc simplici destillatione in Alembico, tanquam *resina* aut *Gummi resinosum*, exiguum quid emittere potest, nisi aliâ viâ *oleum* ejus & particula *spiritûs acidi*, per retortam nimirùm destillando fortiore igne expellatur, *thure* tamen re siccâ permixto, quæ ejus liquefactionem impediat, secùs malè cederet destillatio. *Camphora Thuri* sequens hujus compositionis ingrediens, perindè admixto *bolo* vel *terrâ sigillata* in oleum destillatur, tanquam *resina* vel ipsa *Naphtha*, aquis impermiscibilis, nisi fortè odore quodam illas imbuat. Proxima *Camphoræ* est in compositione *aqua Rosarum*, quæ sola sine virium deperditione destillando elicitur prout affusa est, odore exiguo peregrino, â *Thure* & *Camphorâ*, imbuta. Colophonem verò imponit huic compositioni *oleum Tartari*; utrum autem *liquor salis Tartari*, qui vulgò oleum nuncupatur abusivè, sive *verum oleum destillatum fœtidum*, quod

Saccharum Saturni est plumbi vitriolum.

quod nec ego existimem, huic compositioni jungi debeat, decisio sit penes Authorem; quodcunque tamen horum intelligant, neutrum huic destillationi per Alembicum aptè committi potest: nam si *liquorem salis Tartari* addiderimus, ejus humiditas saltem elementaris, *à sale Tartari* in aërea liquefactione attracta, per Alembicum destillando transit, remanente *sale Tartari* in fundo Alembici residuo, nec quicquam in virtutibus quantitate aut esse suo diminuto; etenim *sal Tartari res fixa*, strenuam ignis violentiam uti metalla fixa sustinere potest, quippe quod *à Tartaro igne violentissimo cremato* extractum, adeoque quod semel atque iterum tantùm ignis violentiam sustinuit, non illicò pòst aquâ illi affusâ destillatum, ad cujusvis imperantis nutum volatilisabitur, & per Alembicum unà cum aquâ illi affusâ, destillando transibit, prout alibi de *Spodio*, *Cornu Cervi usto*, & similibus sæpiùs inculcatum est. *Oleum verò Tartari stillatum fætidum*, si quis fortè addendum fore compositioni existimaret, non autem *liquorem ex sale in humido frigido loco resolutum*, eodem in errore versatur; nam nec ipsum in simili destillatione unà cum aquâ sursum scandit, aut destillando per Alembicum elici potest, sed necessum est, ut per retortam, cineribus aut aliâ re solidâ vel siccâ prius permixtum, ejus destillatio, si necessariò foret destillandum, perficiatur. Et tandem, posito, ambæ *aquæ*, nimirùm *prima quæ de Lithargyro cum aceto*, *& alia secunda*, quæ *ex cæteris ingredientibus cum aqua Rosarum & oleo Tartari* destillari præcipitur, viribus suarum ingredientium nativis uberrimè essent imbutæ, illæ tamen invicem commixtæ, (cùm, uti suspicor, commisceri debeant, aliàs enim sub uno titulo utraque destillatio non esset comprehensa, propterea hâc etiam in parte Author mancus est,) præcipitatum ad instar *cerussæ* efficerent, cum destructione vel annihilatione aciditatis primæ, & salsedinis secundæ destillationis sive aquæ: Nam si solutioni *Lithargyri cum aceto factæ*, *liquor Tartari*, vel uti vocant, *oleum Tartari* infunderetur, *plumbum cum aceto ex Lythargyro solutum* illicò præcipitaretur in forma pulveris albicantis seu *cerussæ*, quia *sal Tartari & acetum*, (licet ab uno subjecto ambo profecta,) invicem commixta, illicò sese mutuò amplexantur, levi contrarietate oboriente; hoc autem amplexu fit, ut aciditate, quâ plumbum solutum est, & illud liquoretenùs secum retinet, à salsedine *tartari* destructa vel immutata, *plumbum* anteà *solutum* deserat, fundumque ad instar *Cerussæ* petere sinat, quippe quod denuò in pristinum *metallum* & *plumbum* pro parte sui, igne violento reducibile est. Perspicies ergò, Lector candide, ex præmissis fundamentis, quàm insigni errores in hâc unicâ & vix cassâ nuce dignâ compositione, quæ verè non meretur, ut operam meam in erroribus ejusdem recensendis & enucleandis impenderim, commissi sint, ac meritò cùm illa nulli usui sit, operæ meæ parcere potuissem; verùm ut illi, qui rerum destillandarum exactam notitiam non habent, ex præmissis manifestè agnoscant, non quodlibet cum quolibet dextrè & legitimè commisceri posse, nec quodlibet cuilibet generi destillationis aptè committi, sed meliore quàm sermocinali Philosophiâ pro legitimâ & dextrâ medicamentorum compositione & præparatione opus esse; idcircò paulò exactiùs hanc indignam compositionem examini veræ Philosophiæ subjicere operæ pretium duxi, cùm ex præmissorum diligenti lectione, non pauca, quæ veram & legitimam componendi medicamentorum methodum concernunt, palàm fiant, cui quilibet veritatis studiosus, qui æquo animo & saniore judicio præditus in verba antiquorum jurare non consuevit, securè inniti potest: Hoc insuper sibi persuasum habeat, quod juxta *Terentium: Non omnia apud Antiquos meliora, sed nostra quoque ætas multa laudis & artium imitanda tulerit posteris.*

 Eas-

Easdem ferè cum prioribus *aquis destillatis* laudes meretur *aqua Nephritica Brenggeri*, quam ut severiori inquisitioni etiam substernamus, non inconsultum duximus, cùm illius præmissæ *Animadversiones* paulò generaliores factæ, ejusdem errores sigillatim & distinctè non dilucident, qui tamen distinctiùs explicati, multis praxin medicam initiantibus informationi esse poterunt, ne posthac in suis medimamentorum præscriptionibus, præsertim *aquarum destillandarum*, adeò turpiter hallucinentur. Asserui autem in præmissis super *aquas destillandas* in genere, non omnia vegetabilia in destillationibus nutui nostro auscultare aut parere, multò minus uni eidemque generi destillationi illa ex æquo committi, sumptô nimirùm judiciô ab odore & sapore vegetabilium, tanquam infallibili testimonio; quippe nonnulla illorum & sapore & odore suas imbuunt *aquas* ab iis destillatione prolectas, utpotè *Cinamomum*, *Anisum*, *Fœniculum*, *&c.* Quædam solùm odorem fundunt destillata, relicto sapore in residuo, utpotè *Absinthium*, *Rosæ*, *&c.* Reliqua planè destillationibus inepta, nullum vel saporem vel odorem eructant, sed integris virtutibus in residuo sive decocta sive destillata manent, è quorum serie haud exiguus est numerus, utpotè *fructus pulposi*, *dulces*, *amari*, *acidi*, *& adstringentes.* Item *olera quamplurima*, quæ omnia exactè nosse opertet, si utile quid in compositionibus præscribendis & efformandis præstandum, secùs infiniti committentur errores. E numero autem illorum ingredientium, quæ & sapore & odore suo *aquam* hanc imbuunt, sunt tantummodò *Cinamomum*, *Fœniculum*, *Macis*, *Terebinthina*, &, si *sal Succini*, *volatile puto*, ex descriptione pulveris contra calculum primæ compositionis huc revocare velis. Secundam seriem, quæ nimirùm odorem tantùm *aquæ* dictæ communicant, sunt *baccæ Juniperi*, *lignum Sassafras*, *nuclei Cerasorum*, *Persicorum & Prunorum sylvestrium.* Tertium ordinem, utpotè quorum sapore & odore *aqua* illa totaliter destituitur, virtute & efficaciâ in residuo manente, reliqua omnia hanc compositionem ingredientia constituunt: nimirùm, *radices Althææ*, *Ononidis*, *Petroselini*, *Malvæ & Saxifragiæ*; *semina Ceparum*, *Cynosbati*, *Milii Solis & Urticæ*; *baccæ Alkekengi & Hederæ*; *cortices Frangulæ & Tamarisci*; *lignum Guajacum & Nephriticum*; *succi Fragorum*, *Limonum*, *Asparagi*, *Raphani & Veronicæ*: Imò ex descriptione *pulv. contra calculum*, illa quæ anteà huic compositioni non insunt, huic ordini annumerari possunt, nempè *Liquiritia*, *Pimpinella*, *semina Erucæ*, *Dauci*, *Violarum purpurearum*, *Lactucæ*, *Papaveris albi*, *quatuor frigida majora*, *& Hyosciami*; *Herniaria Hollerii*, *Gummi Cerasorum & Tragacanthum*, *Terebinthina ad duritiem cocta*; *magisterium oculorum Cancrorum*, *lapides Judaici*, *Spongiæ & Nephritici*; *Cantharides & Saccharum candi.* Et ne existimes, Lector benevole, hanc assertionem invalido niti tibicine, inspicias ipse quæso compositiones & præparationes plurimorum *Syruporum Decoctorum*, *& Electuariorum* Dispensatorii Augustani, reipsâ experière, has species ferè omnes, pauculis exceptis, decoctionibus frequenter & sæpissimè fuisse adaptatas, mecumque totus miraberis, quòd putemus, eorum vires in decoctione, vel illa decoquendo, ubi majore ignis acrimoniâ tamen opus est, non exhalare, (uti reverà non deperduntur,) easdem autẽ in destillatione, quæ calore minore peragitur, excipere à suis concretis, & destillationis beneficio exaltatas velimus, cùm quæ in coctione nihil virium evaporant, in destillatione minùs ex se dare possint. *Succorum enumeratorum*, præcipuè *Fragorum*, *Limonum*, *& Veronicæ*, è quibus Syrupi *additâ dimidiâ parte*

Aqua Nephritica simplicia congrua, & incongrua enumerantur.

Saccha-

Sacchari decoquuntur, partes tres circiter eorum in *Syrupi* ad consistentiam decoctione ut evaporent necessum est, relictâ quartâ tantùm parte unà cum *Saccharo in Syrupum* confecto; Quòd si verò illa humiditas, (scilicet tres partes, relictâ tantùm parte quartâ,) quæ vaporetenùs exhalare debet, *à succis dictis, & decoctionibus aliis plurimis & similibus speciebus vel ingredientibus paratis*, eximiis virtutibus prædita esset, (uti fateri necessariò cogimur, si *hujus* & *aliarum aquarum compositiones* erroribus dictis non refertas existimamus,) profectò iniqui valdè sumus in proximum, dum tantam *succorum & reliquorum decoctorum* quantitatem inutiliter sæpiùs vaporetenùs decoquendo in auras pellimus, & consequenter nec sanitati nec æri proximi ægroti parcimus; quippe natura rerum ad cujusvis imperantis citationem nullatenùs comparet, nec sese mox accommodat, ut nunc superiùs enumeratarum specierum vel simplicium virtutes si coquuntur, in residuo decocto impresso servet, mox verò iisdem leniter destillatis, efficaciam earum totam per Alembicum transmittat, quod paulò superiùs etiam impugnavi. Jam verò contrariorum eadem ratio esto, ubi *Aromata & quæcunque sulphureæ naturæ spiritu gaudent volatili*, decoctionibus imponuntur, quod quàm sæpè factum sit, ex plurimis patet. Liceat igitur dolere ob tam miserandas compositiones plurimis prorsus indignas, ut eruditorum Virorum oculos offendant, nec aliâ, quàm Vulcani luce dignissimas: Sic enim non tantùm Pharmacopœi in inutiles expensas inducuntur, sed etiam ægris ipsis, ac Medici studii tyronibus deplorandæ injuriæ imponitur, cum naturalium corporum, (quorum natura & constitutio non Aristotelicis argutiis, nec cerebralibus scribentium & describentium disputationibus eruitur, sed pyrotechnicâ analysi in Vulcani officinâ nudâ producitur in conspectum,) ignarus adhuc totus credat, non potuisse ab antiquis errores committi, adeòque malit sequi plures unus, cumque ipsis errare, quàm benigniter audire unum benè docentem, id quod rursum in plurium seductionem cedit & redundat.

Res destillanda non semper pærent nutui nostro.

Plures essent *aquarum compositiones*, similis censuræ summoperè indigæ, sed ne nauseam legenti moveamus, similem crambem sæpiùs decoquendo, multa intacta relinquimus, quæ ex præmissis haud difficilè peti possunt: Itaque extremam manum huic classi imponens, transeo ad classem decimam sextam, quæ de *oleis coctis & expressis* agit, in qua quidem pauca restant, quæ ulteriore correctione indigent; hoc solùm addere arbitratus sum, ut si *ex animalibus vivis, v. gr. Scorpionibus, Lumbricis, Lacertis*, vel similibus *olea* conficienda, ea violentioribus coctionibus non committantur, sed tantummodò in *oleis destinatis* emori & suffocari permittantur solâ insolatione in vitro benè clauso, aut digestione aliâ, ne *spiritus vivifici oleo* communicati diuturnâ & violentâ coctione denuò exhalent & in auras pellantur. Item, si *carnes animalium oleo* incoquendæ sint, eæ illicò recenter mactatis animalibus, dum quid *de vivifico spiritu* adhuc participant, in frustula dissectæ *oleo* immergantur, & solâ digestione, vase benè ligato, ne quid exspirare possit, *oleum* conficiatur, ita enim *olea* majoribus viribus imbuta, ac si multum coquerentur, prostabunt. Oleum *Scorpionum simplex Mesuæ* parcam nimis recipit quantitatem *Scorpionum, XXX. enim Scorpiones ad libras duas olei* haut sufficere mihi videntur, plures igitur, *centum vel ducentos Scorpiones circiter duabus libris olei Amygdalarum* si quis immergat, *efficacius oleum* sibi comparabit.

ADDITIO *ad Classem decimam sextam de oleis coctis.*

Oleum Scorpionum simplex parcum nimis recipit numerum Scorpionum.

Oleum porrò *Mastichinum & ex Styrace, aliaq; ex resinosis, & in oleo* *solu-*

Oleum Mastichinum & Styracis

solubilibus gummatibus paranda olea, nullâ penitùs indigent coctione vel ebullitione, nevè *vinô affusô* opus habent, cùm *& Mastiche & Styrax* promtè *in oleo* liquefiant, & indissolubili nexu invicem uniantur; non igitur *vino* opus, quod saltem eorum unionem, scil. *Mastichis & olei*, donec *vinum* penitùs exhalârit, impediat, imò unà in violentâ coctione *vinum* quod exhalat, secum rapiat subtiliores ac spirituosiores *Mastichis & Styracis* partes, quibus ut *oleum* postmodùm destituatur necessum est.

Oleum Laurinum, quâ ratione paretur.

Oleum *Laurinum* è numero expressorum est, ejus proin parandi modus per diuturnam scilicet coctionem, ex malâ fortè informatione Dispensatorio est insertus, relinquamus itaque oleum hoc parandum plebeis in Italia, qui explosâ hâc coctione, per expressionem illud æquè uti alia expressa olea conficere nôrunt.

ADDITIO *ad Classem decimam septimam de Unguentis.*

Transeo ad classem decimam septimam *Unguentorum*, in quâ perindè nonnulla annotanda restant, non quidem quoad dexteriores *unguentorum præparationes*, quàm quæ anteà in singulorum illorum *Animadversionibus* dextrè traditæ sunt, verùm quoad majorem Lectori informationem & plenariam de compositione & præparatione *unguentorum* dilucidationem: Ne autem fusior hîc sim, ea paucis & in genere perstringam; Ac primùm in quibusdam *unguentorum* compositionibus *succi vegetabilium cum oleo* ad omnimodam humiditatis exhalationem coquendi præcipiuntur, uti in unguento de *Alabastro* & *aliis*, ast hâc coctione sive exhalatione *succorum ab oleis*, non immeritò, nec sine ratione reprobatâ, *ipsas herbas vel flores* competente pondere substituendas non abs re censeo: Etenim *succi ex herbis vel floribus*, *præsertim odoriferis & balsamicis expressi*, eandem cum *herbis ipsis vel floribus* non redolent fragrantiam; dubitari proin meritò potest, utrum *succi* integras cum *herbis* è quibus expressi, virtutes in se reconditas habeant, aut eosdem vel majores effectus, ac *ipsæ herbæ vel flores in substantia* producere possint, præsertim si externè admovenda sint. Contrarium sustineo, ipsaque dictat ratio; nam *sicca pars terrestrior* sua æquè ac *liquida subtilior* virtute gaudet, in genere roborantium & adstringentium, ubi potiores virtutes *residuis ab expressione plantis* attribuendæ, quàm *succo ipsi ab iisdem expresso*. Porrò *succi vegetabilium* tanquam aquosi, nullo unquam *cum oleis consortio* connectuntur, ut vel centies invicem commixta, denuò naturâ suâ segregentur, nullâq; omninò arte ita commisceri aut uniri possint per se, ut per minima commixta maneant, undè nemo in eam opinionem descendat, aut sibi persuadeat, *succorum virtutes medicinales* in *olea* transmigrare, illisq; dextrè communicari, quid? quòd licet invicem, *olea scilicet & succi* coquantur ad totalem *succorum & humiditatis* exhalationem, ut aliàs moris est, nihilominus evidens fit separatio *olei à succo exspissato*, *picis nigræ instar fundo vasis adhærente*, nullâque arte *oleis* permiscibili, id quod indicio est, exiguum quid *oleis* fuisse *à succis* impertitum. Præterea nec *color plantarum aut florum*, (qui licet pro accidente habeatur, in quibusdam tamen *oleis & unguentis* summoperè expetitur, utpote in *oleo Hypericonis*, *ruber, in unguento Populeo*, *viridis*, *&c.*) *à succo* oleis & unguentis, loco *herbarum* adaptato, sperari potest, sed necessum est, ut *ipsi flores*, vel *herbæ contusæ*, aut minutim potiùs concisæ *oleis vel axungiis* permisceantur. Imò & hoc notatu dignum est, in acquirendo vel potiùs imprimendo colore herbarum vel florum unguentis, ut *olea*, (si ex oleo & cerâ conficienda sunt unguenta,) *ceræ priùs* permisceantur, antequam *herbæ* vel *flores* illis infundantur, quò meliùs & colore & virtute *ab herbis & floribus* unguenta imbuantur: cujus monitionis ratio hæc est, quòd citiùs *axungia quadam*, utpotè *oleis solidior*, colore, odore,

Succi expressi cum oleis nunquam verè permiscentur.

Præstat herbas concisas cum oleis digerere, quàm succos expressos cum iisdem coquere.

odore, & virtute cujusdam vegetabilis, fragrantis præsertim & sulphureæ naturæ, per infusionem aut coctionem imbibi possit, quàm *olea quæcunque*; sic *olea cerâ permixta*, solidiora evadunt, *axungiis* simillima, & consequenter ad extrahendos vel recipiendos colores & odores, ne dicam majores herbarum aut florum virtutes, aptiora multò sunt. Ob eandem etiam causam *olea summè odorifera*, utpotè *florum*, *Citri*, *Jasmini*, *Arantiorum &c.* quæ aliundè ex Italia utplurimùm ad nos devehuntur, cum *oleis puris vel liquidis* confici haud possunt, sed requiritur ut *Amygdalæ*, vel quod melius, *baccæ Ben* sæpiùs cum *floribus supradictis*, stratificentur, à *quibus baccis* vel *amygdalis*, odore & virtute florum sat sufficienterque imbutis, *olea tandem fragrantissima* exprimuntur. Est & hoc Profumatoribus Italis, uti appellari consuevêre, solemne, ut si *baccas Ben* in promptuario non reperiant, nec *Amygdalas* tamen adhibere desiderent, pro *similium oleorum gratum odorem spirantium* confectione, cum *oleo de Ben Gossypium* humectent, quo *Gossypio* & *floribus odoriferis* stratum super stratum aliquoties, semper *recentes flores*, rejectis prioribus, substituendo faciant, atque ita *oleum denuò jam summè fragrans ex Gossypio illo* exprimant, ad multos annos durabile: nam *oleum de Ben* hoc præcæteris oleis virtutis habet, ut ad multos annos incorruptè perstet, nec rancorem, situm, aut odorem fœtidum ingratumq; contrahat, cùm & per se omni odore careat, neque etiam prout *reliqua olea expressa ferè omnia, ut & quædam destillata*, viscidum & crassum evadat. Quibus experimentis liquidò constat, *olea per se* ob eorum lentorem non apta esse menstrua ad eliciendos odores, colores, & virtutes *ex vegetabilibus*, prout alibi etiam monui, tantoque minus, si non *ipsa vegetabilia herbæ vel flores* cum totâ suâ substantia, sed *succi eorum expressi* saltem *oleis* addantur, & ad omnimodam humiditatis, & succi liquidioris exhalationem invicem coquantur. Proindè etiam in præparatione *unguenti de Alabastro*, quod ansam mihi præbuit, ut hæc scitu necessaria admonerem, illa observanda sunt, & ut evidens exemplum habeamus, sequens modus edocebit.

Baccæ Ben aptum sunt receptaculum odoris & suaveolentiæ ex odoratis concipienda.

UNGUENTUM DE ALABASTRO.

Recip. *Olei simplicis Olivarum puri recentis & non rancidi libram unam semis,*
Ceræ citrinæ & novæ odoratæ uncias octo circiter, plus minusvé, prout liquidius vel solidius unguentum desideras.

Quibus simul lenissimo igne liquatis immerge sequentia, minutissimè concisa, utpotè

Florum Rosarum Damascen. recent. uncias quatuor,
Chamomillæ recent. uncias quinque,
Herb. recent. Rutæ viridis,
Betonicæ virid. ana uncias quatuor.

Et si libet *radici Althææ* tanquam incongruæ huic unguento substituatur

Herb. recent. Majoranæ, vel etiam
Flor. recent. Sambuci uncias quatuor.

Digerantur in loco tepente septimanâ unâ vel alterâ, factâ pòst unicâ ebullitione, in Alembico, si lubet, suo capitello munito, (ut ea quæ transit humiditas fragrans, residuo expresso restitui & reaffundi possit,) exprimantur, unguento expresso

Eandem dictorum florum & herbarum quantitatem

Immerge, lenissimo tepore digere, ac factâ denuò in Alembico unicâ

ebullitione, cum reaffusione particulæ humiditatis quæ transiit unguento expresso, coletur, exprimanturque herbæ & flores, expresso adde

Pulv. lapid. Alabastri puri & subtiliss. triti uncias quatuor.

Fiat continuâ agitatione pistillo ligneo, donec refrixerint unguentum nobile capitale, cujus drachma una majores vires, quàm integra uncia simpliciter parati, de se spondebit & profundet.

Nota: poterit, si cui volupe fuerit, *lapis prædictus alabastri*, antequam huic unguento admisceatur, cum *succo aliquo ingredientium herbarum*, aut etiam cum *succo Solani* aliquoties imprægnari & denuò exsiccari, pro majore virtute unguento conciliandâ; ita enim *succus is veluti inspissatus* & cum *Alabastro* exsiccatus, unguento per minima commisceri, ac suas exserere vires potis est.

Porrò in quibusdam *unguentorum compositionibus diversa vegetabilia* uni eædemque infusioni & coctioni destinata sunt, nullâ habitâ consideratione, quæ vel sulphureæ, balsamicæ aut terrestrioris sint naturæ, quippe quæ diversimodè, quòd sæpe in aliis medicamentorum compositionibus admonui, tractari velint; illorum enim virtus, utpotè *quæ balsamicæ naturæ sunt*, quod ex odore utplurimùm percipitur, levi coctione exhalat, & in auras pelluntur, remanente parte terrestriore, affectibus quibus destinatur planè inutili: *Horum* verò scilicet *terrestriorum vegetabilium* efficacia integra, diu licet multumque decoquantur, semper in residuo manet; proindè veræ rationi consonum est, ut dum in unguentorum compositionibus tàm diversa vegetabilia etiam consarcinantur, ea perindè dextrè tractanda & distinguenda sint, ne parte penetrantiore & subtiliore depulsâ, putamina veluti, nobis relinquantur, abjectis nucleis, & unguenta potiorum ingredientium virtute subtiliore balsamicâ destituta, & Medicum & ægrum fallant. Exemplo perindè nobis sint diversa hujus classis unguenta, utpotè *Aregon Nicolai*, *Viride Reginæ*, *&c.* quæ diversas & planè contrarias recipiunt plantas, *calefacientes*, *refrigerantes*, *humectantes*, *exsiccantes*, *adstringentes*, *laxantes*, *&c.* de quarum qualitatum combinatione meritò quis quæstionem in utuere posset, quâ ratione illis affectibus ex materiâ frigidâ ortum ducentibus, quibus utplurimùm destinantur si Authoribus habenda fides, conducere possunt: Verùm cùm & nunc mei instituti non sit, propriè de qualitatibus sive primis, sive secundis plantarum, ac per consequens de incongruâ illarum conglomeratione multa disserere, maneo in concepto proposito, nimirùm quô modô hæc prædicta unguenta legitimè conficiendâ sint, ne, cùm aliàs *herbæ odoriferæ, balsamico spiritu & oleo gaudentes*, plurimis *aliis refrigerantibus plantis* obtundantur, & insuper multum decoctæ, *balsamica earum vis tota* penitùs exspiret, sed unà cum unguento remaneat, tanquam summoperè expetita: Proindè in prædictorum unguentorum legitimâ præparatione, *ingredientia sive species eorum* distinxi, & quæ *terrestrioris naturæ*, quorum vis nimirum in adstrictione & roboratione consistit, primæ infusioni & decoctioni destinavi, quippe quòd diuturnam decoctionem ex naturâ suâ ferre possunt sine virium jacturâ; quæ verò *naturæ sulphureæ & balsamicæ*, quorum vis præcipua promptè exhalat, leniter etiam decoctorum, secundæ infusioni adaptavi: Primam infusionem coctione ad omnimodam ferè humiditatis rerum ingredientium exhalationem absolvi, secundam solâ digestione aut maceratione, vel etiam levi ebullitione in Alembico vitreo, ut quæ ebulliendo exhalat fragrans humiditas, denuò unguento tanquam potior efficacia eorum restitui possit, ne ullarum rerum aut virtutum fiat deperditio, sed cuncta sarta tectaque in composito conseventur.

Labor mihi non de qualitatum & effectuum combinatione, sed de unguentorum præparatione artificiosa & legitimâ.

Sequun-

Sequuntur nunc *Emplastra & Cerata*, unguentis paratu difficiliora proindè artificio elegantiore opus habentia, quibus tamen eædem *observationes*, quæ unguentis jam dum adjectæ sunt, accommodari possunt, non intermissis operis manualibus aliis, quæ in singulis *emplastrorum & ceratorum præparationibus* in præmissis fideliter manifestavi. Etenim si quis antiquas compositiones, adjectasque earum præparationes per transennam saltem inspexerit, reipsâ deprehendet, ea partim paratu difficillima, partim impossibilia esse. Et quantumvis nonnulli Medicorum suo officio satisfecisse arbitrentur, scribendo, *fiat secundùm artem*, considerare tamen vel maximè hâc tenerentur suam authoritatem, nec ità ministris pharmacopœis prostituere illam, quasi Justinianus codex jubeat, mandetque apothecariis, præscriptiones Medicorum emendare, vel commissos in compositione errores, præparatione dexteriori corrigere: Idcircò in hâc re summè necessaria, (ubi quot capita, tot sensus, ita etiam tot diversæ præparationes à Pharmacopœis quibusdam, non omnibus certè perindè doctis, in similibus erroneis compositionibus & adjectis præparationibus institutæ sunt,) non iniquè fecero, experientiâ non levi instructus, si tandem aliquando non solùm errores, larvâ detectâ compositionibus, in lucem protulero, verùm etiam saniore modo compositiones & ingredientia in ordinem redegero, atque dexterrimo & facillimo modo illarum præparationes instituero: Hæc mea instituta in hâc classe *Emplastrorum*, tum etiam *Ceratorum*, non minùs quàm in aliis classibus prosecutus sum; in tantum enim ordinem, erroribus priùs lucidissimè detectis, compositiones plurimas *Emplastrorum* inordinatissimè conscriptas, & vel principio & fine, omnique componendi & præparandi ratione carentes, redegi, ut & juniores Medici non solum in componendis vel præscribendis similium *Emplastrorum* compositionibus, verùm & pharmacopœi, eorumque ministri in præparatione certam normam habeant, quam securè sequi possint. Enimverò cùm in plurimis *Emplastrorum* præscriptis formulis, uti dictum, nec ordo, nec legitima præparandi ratio observata additaque sit, & vel cuncta pharmacopœorum dubioso & differenti arbitrio commissa sint, utpotè in *Emplastris, Apostolico Nicolai, Catagmatico seu ad fracturam ossium Renodæi, Ceroneo Nicolai, Diachylo magno*, & omnium maximè *de Ranis cum Mercurio*, multisque aliis *Emplastris & Ceratis*, proindè ingredientia hæc Emplastra, homogeneis ab heterogeneis separatis, in certas classes, prout vera & artificiosa præparandi ratio postulat, distinxi, interpositis autem singulis classibus veris præparandi modis, secundùm naturam homogeneorum, & heterogeneorum, (quæ non nisi experientiâ longâ ac insuper veris physicis rationibus cognosci possunt,) ita ut nunc vel leviter instructo artifici pharmacopœo, *paratu aliàs difficillima emplastra, facillima sint*, lege artis diligenter conscripta, quæ cùm abundè sufficiant, plura his duabus classibus superaddere haud necessarium duxi.

Additio ad Classem dec: octavã & dec. nonã de Emplastris & Ceratis.

Non benè nec tutò semper committitur Pharmacopœis jus parandi formulas Medicorum. f. l. a.

Igitur ad classem ultimam, de *præparationibus quorundam simplicium*, transitum paro, in qua præter alia, quæ jamtum in ejusdem *Animadversionibus* allata sunt, pauca adhuc annotare consultum visum est: Nimirùm, plurima sunt in hâc classe subjecta vel simplicia in medium producta, quibus ad instar ceræ, cui sigilla, ita & illis aliarum simplicium salubrium virtutes facillimè imprimi possunt, rebus præsertim siccioribus, utpotè *Agarico, Aloë, Bolo Armena & similibus*, è quibus sanè egregia medicamenta forent paranda. Sit igitur *Agaricus* primum subjectum, quod aliàs capiti & cerebro expurgando dicatum est, quippe qui sive in Trochiscos sive in aliam aliquam massam efformandus, commodissimè non *infusione Zingiberis*, sed *vel decoctis*, vel

Additio ad Classem & vigesimã ultimam de præparatis.

Agarici præparatio.

vel *succis aliis capiti & cerebro* expurgando destinatis, sæpiùs insuccari, & denuò leniter exsiccari poterit; per se enim haud ita efficax est, ut etiam drachma una ejusdem intra corpus sumpta, (nauseabundè ob levitatem & quantitatem, cùm in molem magnam consurgat, sapore insuper sit amaro ingratoque,) parùm operetur, idcircò cum decocto aliquo, sive *radicum Asari*, sive *Mercurialis*, sæpiùs imbui, & denuò exsiccari poterit. Modus sit talis:

Recip. *Rad. Asari libram semis.*

Concisæ coquantur in *s. q. aquæ fontis vel fluminis*, repetitis vicibus affusæ, ad totalem virtutum prolectionem, decoctiones omnes colatæ & clarificatæ ad libram unam vel alteram leniter evaporent, cum quo residuo

Agarici albissimi radulâ comminuti libra una plus minusvé,

Insuccari, denuoque exsiccari, & in Trochiscos efformari poterit, spreto colore albicante, qui aliàs in trochiscato Agarico desideratur, quùm efficacia colori meritò sit præferenda. Si verò cuipiam *Asarum* non arriserit, is *aliô simplici catharcticô*, pro morborum causis eandem præparationem moliri poterit, atque ita, quod ab Agarico sperare jubent, multo fœnore adipiscemur, & exoptato potiemur successu.

Aloës præparatio.

Ad eundem modum *Aloë*, *sive Succotrina*, *sive Epatica* illa sit, in viribus suis, & secundum intentionem cujuscunque Medici, non solùm *infusione Rosarum aut Violarum*, sed *decoctis quibuscunque catharcticis*, unicuique morbo singulariter appropriatis aut contrariis insuccari poterit, nimirùm ad Melancholiam Hypochondriacam, *decoctô Hellebori & Foliorum Senæ*: ad Hydropem Ascitem, *decocto vel succo Cucum: Asinini, radicum Ebuli, cort. Median. Sambuci, Galappæ & Mechoacæ essentiâ cum spiritu vini ob resinosam eorum substantiam extractâ; succo Mercurialis, succo vel decocto Asari* pro febribus quotidianis aut quartanis; pro capite & cerebro expurgando, *essentiâ Agarici*, item *decocto Asari*, *&c.* Porrò & *rerum aromaticalium* viribus pro corroboratione ventriculi & capitis, ipsa inebriari potest, verùm alio modo quàm in *pilulis Aloëphanginis* præcepère, ubi spirituosa & aromatica vis tota, pessimâ illâ insolatione diuturnâ penitùs tollitur & annihilatur: Quâ ratione autem illud in effectum dare liceat, ne parte balsamicâ aromatum depulsâ, eorum effœto & inutili decocto nos saturemus, habes, Lector amice, dexterrimum modum in præmissis nostris *Animadversionibus* super dictas *pilulas Aloëphanginas*, quem imitari in facili est: Quòd si verò aliam formulam exoptares, en! subdo sequentem:

Recip. *Rad. Asari uncias duas,*
Calami aromat.
Galangæ ana unciam unam,
Absinthii nostratis,
Menthæ odoratæ ana drachmas sex.

Coquantur in *s. q. Aquæ* repetitis vicibus, ad omnimodam virtutum prolectionem, decocto adde

Aloës succotrinæ uncias sex,

Vel si mavis loco ejus,

Aloës Epaticæ tantundem,

Et leniter evaporare sinito ad siccitatem ferè pristinam, posteà accipe

Ligni Aloës gummosi unciam unam,

Et cum s. q. spiritus vini extrahatur essentia ejus resinosa, quâ cum diluantur

Pulv. Croci Austriaci drachma tres,

Myrrhæ

Myrrhæ rubræ unciâ unâ,
Mastichis drachmæ sex.

Et prædictæ Aloë insuccatæ jungantur, iterumque ad siccitatem ferè leniter exsiccari sinito, massæ huic tandem junge

Pulv. Nuc. Moschat.
Cardamomi,
Macis ana drachmas tres,
Ol. Still. Cinamomi,
Caryophillorum ana scrupulos duos,
Absinthii,
Menthæ ana scrupulum unum,
Macis,
Cubebarum ana drachmam semis,
Balsami Indici de Peru drachmas duas.

Fiat ex omnibus exactè permixtis *massa pilularum* justæ consistentiæ.

Plura addere in facili esset, verùm hæc *de Aloë* mihi sufficere videntur, cùm quilibet prudens Medicus, cui regiones, anni tempora, & ægrorum temperamenta perspecta sunt, sua medicamina facilè eò dirigere possit.

Millepedum seu Asellorum præparatio.

Millepedes seu Aselli cum *vino myrrhato* aut cum *vino, in quo Petroselinum, Apium, Saxifragia, Ruta muraria,* aut simile quoddam diureticum maceratum fuerit, cùm pro diuturniore conservatione, tùm majore virium imprægnatione præparari queunt, modo tali:

Recip. *Vini albi generosi libras duas.*
Cui immergantur
Myrrhæ rub. unciâ unâ,
Rad. Apii,
Cichorii,
Petroselini ana drachmæ sex,
Sem. Anethi drachmæ tres,
Tartari albi Veneti unciâ unâ.

Digerantur die unâ vel alterâ, colaturæ post adde
Asellorum libram semis.

Et in vitreo vase unà exsiccentur calore leni, sive in M. B. serventurque usui.

Nota: si fortè non nemo *solo sale* eos condire voluerit, cùm animalia sint, licet imperfecta, is *sale marino vel gemmæ*, aut etiam *sale urinæ fixato*, eos conspergat, addito insuper *vino myrrhato*, quò perfectiùs uniantur.

Boli Armenæ præparatio.

Bolus Armena quâ ratione legitimè paranda, ejus præmissæ *Animadversiones* exactè indigitant; verùm cùm puris Alexipharmacis præparationem ejus molitus fuerim, præstat, ut ad alios affectus nunc perindè illam accommodemus aut efficacem reddamus, utpotè ad sistendum fluxum sanguinis, ad sanguinem internum à contusione vel lapsu coagulatum, ad casum, Dysenteriam, Diarrhæam, vulnera item interna: Et quidem ad sistendum fluxum sanguinis tali modo:

BOLUS ARMENA PRO SISTENDO fluxu sanguinis nimio sive Hæmorrhagiæ.

Recip. *Rosarum recent. rubearum libram semis,*

Rad. recent. Cichorii flore albo, uncias quinque,
Papav. errat. uncias duas.

Fiat cum *aquâ simplici* decoctio repetita, quoad omnes vires prædictarum specierum excoctæ sint, *decoctionibus colatis & clarificatis* adde

Succi Sempervivi majoris,
Endiviæ,
Lactucæ ana uncias quatuor.

Cum his mixtis & unitis liquoribus irroretur sæpiùs,

Boli Armenæ libra semis, vel libra una.

Et denuò in leni calore exsiccetur, ut in pulverem redigi queat.

VEL

Irroretur sæpiùs Bolus Armena cum *decocto forti Cancrorum fluviatilium*, vel etiam *spermate Ranarum, sponte resoluto, & per linteum saccum transfluxo*, utpotè

Recip. *Spermatis Ranarum mense Martio collect. suffic. quantitatem.*

Quod imponatur sacculo linteo & spontè transfluere permittatur.

Huic aquæ libris duabus jungatur
Aluminis puri, vel si mavis
Nitri puriss. cryståll. uncia una vel altera,
cum qua aqua
Boli Armenæ libra semis, vel libra una,

Irroretur sæpiùs, & denuò totaliter exsiccetur, ut in pulverem redigi queat, servetur usui.

BOLUS ARMENA AD SANGUINEM internè coagulatum.

Recip. *Radic. Apij,*
Acetosæ,
Plantaginis ana unc. unam,
Herb. Card. Mariæ,
Chærefolii ana recent. uncias duas,
Sanguisorbæ unciam unam.

Incisa coquantur in *s. q. aquæ simpl.* repetitis vicibus, quoad vires omnes excoctæ sint, cum colaturis ad libram unam circiter exhalatis irroretur sæpiùs,

Boli Armenæ libra semis
& exsiccetur.

BOLUS ARMENA AD DYSENTERIAM, & immodicam Diarrhæam.

Recip. *Rad. Bistortæ,*
Acetosæ,
Cynoglossæ,
Lapathi acuti,
Plantaginis,
Tormentillæ ana unciam unam,
Herb. recent. Plantag. min.
Millefolii,
Pyrolæ,

Flor. recent. Quercûs ana manip. duos, vel uncias duas.

Incisa coquantur cum *f. q. aquæ simplicis* repetitis vicibus, cum *decocto clarificato & ad libram unam abstracto circiter*

Boli Armenæ libra semis, aut libra una.

Sæpiùs irroretur, & denuò exsiccetur pro usu.

Nota: Qui eandem Bolum Armenam virtute *unius vegetabilis*, v. gr. *Scordii, Rutæ, Myrrhæ, Radicum Contrayervæ, Anthoræ, Bistortæ, Citri corticum, &c.* imprægnare voluerit, is facilè ad eundem, quem præcepi modum, assequi poterit.

De *Cauterio* nobili ex *Cineribus fraxini*, hoc insuper notandum venit, nimirùm quòd cinis is recenter combustus, (nam paucis saltem diebus vigorem servat,) illicò modulo nimio inclusus ad magnitudinem Ciceris, paulisper salivâ saltem madefactus, pro fonticulis excitandis, ad debitum locum applicari debet. *Cauterium.*

Pro confectione *Magisterii lapidis Lazuli* seu *Ultramarini* alium adhuc modum priori dexteriorem subnectere libet, qui talis: *Magisterium lapidis Lazuli seu Ultramarinum verum.*

Recip. *Terebinthinæ,*
Picis Græcæ,
Resinæ Pini,
Mastichis el. ana uncias quatuor.

Misceantur omnia, & coquantur in patella lento igne, parum tantum, ne comburantur, ut fiat massa tenax, coletur pòst per linum & qualum, malaxeturque opt. & diu, ac in aqua frigida posteà asservetur. Jam

Lævigetur *lapis Lazuli cæruleus & purus*, super porphyrite, cum *aquâ simplici*, subtilissimè, (nam nisi subtilissimè & diu lævigetur, vix ad optatum succedit præparatio,) *hujus lapidis subtilissimè lævigati, exsiccati, inq; pulverem redacti, & massæ descriptæ superioris ana partes æquales*, malaxando manibus optimè uniantur sine igne, relinquanturque aliquot septimanis, (quò diutiùs, eò meliùs,) aquæ frigidæ immersa, posteà cum aquâ tepidâ inter initia, ultimò semper calidiore, manibus massam malaxando, eluatur *pulvis cæruleus impalbabilis pulcher, Ultramarinum dictus.* Notetur autem, quòd qui primò eluitur pulvis sit elegantior in colore secundô, & hic tertiô, ac sic consequenter, proptereà singuli separatim asservandi.

Plures quæ supersunt in hac classe simplicium præparationes, eæ ab erroribus vindicatæ suis *Animadversionibus* gaudent, quæ Lectori diligenti abundè sufficient.

Transeo ad *Mantissam*, quæ ipsa etiam sua peculiaria medicamenta *Chymicè parata* continet, tredecim classibus distincta, quarum prima de *Spiritibus simplicibus*: Secunda *de spiritibus compositis*: Tertia *de Elixiriis*: Quarta *de Essentiis*: Quinta *de Tincturis*: Sexta *de Oleis destillatis*: Septima *de Balsamis simplicibus*: Octava *de Balsamis compositis*: Nona *de Feculis*: Decima *de Magisteriis*: Undecima *de Salibus*: Duodecima *de Floribus*: Decima tertia *de Crocis, Vitris & Pulveribus aliis chymicè paratis, item Crystallo Tartari, & Cornu Cervi philosophicè calcinato* agit. ADDITIO *Ad Mantissam.*

Quod *spiritus simplices* spectat, eorum dexterrimos destillandi modos præmissæ nostræ *Animadversiones* luculenter commonstrant & edocent, lubet nihilominus in gratiam grati & benevoli Lectoris unum atque alterum Spiritum medicinalem superaddere: Memini me mentionem facere cujusdã menstrui secreti *in Animadversionibus, præmissis*, quodq; p. 448. ænigmaticè *Spiritus simplices.*

 insi-

insinuavi ; hoc inquam *menstruum* quanquam jubebat malignorum ingratissimorumque cuculorum canina invidia, inter secretiora arcanorum scrinia tantisper abditum ulteriore adhuc tempore captivum detinere, nec tam citò in meridianam lucem emittere : dum tamen omnem vindictam ingratitudinis & odii, undeundè mihi pro benefactis injuriosè illati, DEO relinquendam, (qui omnia tempore, modo, pro meritis novit compensare,) suadet rectè factorum conscientia, ut bonitati publicæ rem præstem gratam ; *Spiritum prænominatum* publici juris faciam, cui magna remediorum pars, tanquam columnæ non exiguæ innitetur, & fit hunc in sequentem modum :

Spiritus Veneris.

Recip. *Æris viridis opt. quantum placet.*

Quod contusum immittatur Alembico vitreo, cui superaffundatur *acetum destillatum* ad digitorum aliquot transversorum supereminentiam, factâque digestione aliquâ effundatur *acetum tinctum* per inclinationem, *aliudque* superaffundatur, digeratur, & per decantationem separetur, hoc toties repetendum, donec *acetum* non amplius tingatur, & ferè tota *æris viridis* substantia dissoluta sit, impuritatibus in fundo Alembici vel filtro remanentibus : Solutiones omnes decantatæ & filtratæ in Alembico abstrahantur, (sive in patellâ cupreâ per lenem coctionem, quia vitrea vasa, ob sulphur proprium, quod fundum petit Alembici, utplurimùm rumpuntur,) ad cuticulam apparentem, & in loco frigido crystallizari permittantur, *Chrystalli*, refrigeratis omnibus, ab *adhærente liquore separati*, excipiantur, leni in calore siccentur, *residuus à Crystallis liquor jam effusus*, denuò paulisper abstrahatur, Crystallique colligantur, quoad totum ferè in Crystallos abierit, qui *flores æris* dici consuevêre.

Porrò *Crystallis his* sive *floribus æris*, Alembico vitreo immissis, superfundatur *spiritus vini rectificati q. s.* ad supereminentiam trium vel quatuor digitorum transversorum, isque bis tervè, pro majore volatilisatione & imprægnatione, ab iis destillando abstrahatur. *Hi Crystalli* tandem in pulverem redacti indantur retortæ vitreæ lutatæ vel loricatæ, & igne aperto, ast leni, destillentur per gradus, quoad *totus spiritus* prolectus sit, qui in Alembico vitreo per arenam probè rectificandus.

Vires Spiritus Veneris.

Hic laudatissimus Spiritus in medicina non solùm magnarum virium est, cùm *Epilepticis*, *Apoplecticis*, *Hystericis*, *Hypochondriacis summè opituletur* legitimè & debitè exhibitus, verùm etiam tanquam *acetum esurinum & liquor Alkahest* (de quo tanta ubivis terrarum miracula deprædicantur) se habet ; solvit *Perlas* integrè illi injectas blandè, *Corallia item, oculos Cancrorum*, & plura alia, non ut *reliqui spiritus acidi & corrosivi*, qui solvendo & agendo, reactione solvendorum patiuntur, & vel totaliter destruuntur, inque aliud ens convertuntur, ac indissolubili nexu cum *solutis Perlis*, sive *Coralliis* sese uniunt inseparabiliter, sed amicè tanquam eorum familiaris, non autem destructor adhibetur, utpotè à quibus destillando eâdem virtute & acrimoniâ ferè, quâ affusus, abstrahi, adque consimiles usus adaptari potest. Nolim tamen ego asseverare, quòd penitùs impermutabilis, aut indestructibilis sit hic spiritus ; solet enim crebrioribus solutionibus adaptatus nonnihil debilitari, viresq; suas quodammodò amittere. Præterea in extractionibus quorundam mineralium pro tincturis, is idem spiritus præ reliquis omnibus menstruis magnam prærogativam habet, uti suo loco sequetur, quando de tincturis quibusdam mentionem facturus sum : Et ut summatim dicam, tanquam expertus in multis affectibus, qui Herculea etiam remedia rident & contemnunt, ad hunc spiritum tanquam asylum,

lum si quis accurrerit, medicamentum reperiet quovis pretio redimendum: Hoc fruere Lector amice secreto, & favore mei pro fideli communicatione benevolè persevera.

Suppeditat experientia nostra alios duos spiritus, sibi tamen invicem contrarios, quorum unus acidus, alter salsus, solâ admixtarum rerum varietate, ex uno subjecto, sale nimirùm Armeniaco destillando producendi, horum præparationes sunt sequentes:

SPIRITUS SALIS ARMENIACI ACIDUS.

Spiritus salis Armeniaci acidus.

Recip. *Salis Armeniaci puri libram unam,*
Frumenti vel tritici libras duas vel tres.

In pulverem redacta ambo, immittantur benè commixta Alembico vitreo (loricato, uti loquuntur Chymici, vel luto obducto,) suo capitello amplo, proboscidem largam etiam habente, munito, qui collocetur in furnum supra ignem apertum s. a. præpositoque recipiente amplo, destilletur per gradus ignis, *phlegma & spiritus*, ultimò extremâ ferè ignis violentiâ urgendo, sic potior pars *salis Armeniaci residui, & nondum in spiritum resoluti* ad capitellum sublimatur, inque excipulum particula ejusdem unà cum spiritu etiam transit; refrigeratis omnibus eximatur *spiritus*, & in Alembico vitreo, phlegmate prius leniter abstracto, quousque acidæ guttulæ transeunt, totaliter rectificetur; relictum in Alembico *sal nigricans, cum aquâ simplici* solvendum, filtrandum, & ad siccitatem salis albissimi in vitreo vase abstrahendum est; *hujus salis uncia una vel altera, libræ uni spiritûs ejusdem acidi rectificati* uniri poterit, & sic legitimè ac debitè *acuatus spiritus*, in operationibus præstantior & nobilior existet. *Reliquum verò sal & quod ad capitellum sublimatum est*, ab impuritatibus & nigredine per solutionem & filtrationem, uti artis est, liberatum, porrò *recenti frumento vel tritico* permistum, denuò in spiritum destillari potest, uti priùs: atque hæc quoad genuinam ejus præparationem. Quoad *virtutes, magnarum hic spiritus virium est in Obstructionibus lienis, hepatis, mesenterii, &c. In Febribus cùm continuis, tùm intermittentibus, Colicâ passione, Nephritide, & ad plures alios humani corporis affectus, qui ab obstructione aliquâ ortum ducunt*, eum prudens Medicus adhibere nôrit, licet non impensè illum collaudem.

Virtutes Spiritus Salis Armeniaci acidi.

Sequitur nunc ejusdem Salis Armeniaci Spiritus Salsus priori contrarius, cujus præparatio talis.

SPIRITUS SALIS ARMENIACI SALSUS.

Spiritus salis Armeniaci salsus.

Recip. *Salis Armeniaci puri libram unam,*
Salis Tartari tantundem.

Mixta confestim immittantur retortæ, proboscidem largam habenti & præposito recipiente destillentur per arenam leniter, igne ultimò paulisper aucto, & transibit spiritus unà cum *sale volatili, odore, sapore & substantiâ, ad instar spiritûs & salis urinæ volatilis.* Refrigeratis omnibus sal & spiritus ab invicem separandi, aut, addito aliquo liquore sal volatile solvendum, & liquore tenùs ad instar spiritûs asservandum est; vel totum, quod destillando transit, per phialam oblongam in sal volatile sublimetur, & in formâ siccâ custodiatur. Præstans remedium utrumque est, sive sal siccum, sive spiritum liquidum adeptus sis: *à putredine præservat, fermenta acida omnia extinguit, Hystericis passionibus, Epilepticis, Apoplecticis & Suffocationi*

Virtutes hujus Spiritus salsi.

cationi matricis medetur, quandoque ſolo odore penetrabili, ac ſummâ volatilitate præſtans exiſtit. Et cùm *putredinem ſummoperè abarceat*, *Peſtis verò venenum ſit putredinale*, quis ſpiritum hunc vel ipſum etiam ſal volatile in hoc diro morbo, nulli hominum generi parcenti, ab uſu quotidiano proſcribere audeat, uti & *ſpiritum urinæ*, qui ſponte ſuâ ſublimatur, naresque ferit. Quæ plura medicamenta ex hoc ſale ſive ſpiritu, vel etiam ex ſpiritu & ſale volatili urinæ, quâdam metamorphoſi paranda ſint, ea ſuo competente loco de ſalibus tractaturus ſum.

Hi ambo ſpiritus edocti ex *ſale Armeniaco*, *acidus & ſalſus*, ex uno ſubjecto licet producti, ſibi invicem tamen contrarii ſunt, ac ambo juncti, ſeſe mutuò deſtruunt, & in aliud eſſe convertuntur: propterea Pharmacopœi ſalſa & acida diſtinguere ſciant neceſſum eſt, ne ſpiritum hunc ſalſum pro acido, & viceverſa acidum pro ſalſo ſubſtituant, inter quos haud minima eſt differentia.

SPIRITUS SALIS NITRI.

Spiritus *Salis Nitri*, quâ ratione legitimè deſtillandus, ut intra corpus, tanquam ſummum aperiens tutò ſumi poſſit, en! accipe modum ſequentem:

Recip. *Salis Nitri opt. & puri libras duas vel tres*,
Teſtarum nondum crematarum, (vulgò **Scherben von ungebrandten Töpfen oder Häfen/**) *libras quatuor vel ſex*.

In pulverem redacta miſceantur, immittanturque retortæ vitreæ loricatæ cum largiſſimo collo, (enimverò obſervavi, quòd quò largiùs collum retortæ ſit, circa ejus ventrem præcipuè, eò feliciùs ſuccedat operatio vel deſtillatio, & rubicundior proliciatur ſpiritus, vel etiam Alembico vitreo optimè lutato & capitello amplo cum largiſſimo collo munito, fiatque præpoſito recipiente capaciſſimo, deſtillatio ut artis eſt igne aperto, inter initia autem leniſſimo, donec *phlegma* prolectum ſit, & vas recipiens rubeſcere incipiat, tùm mutetur vas recipiens vel idipſum evacuetur & eluatur, quò *Spiritus rubicundi* ſeorſim excipi poſſint, continuetur deſtillatio igne tandem violentiſſimo, donec omnes *ſpiritus* prolecti ſint, & *nullæ guttulæ flavæ vel rubræ* ampliùs perſpiciantur, & vas recipiens ex parte rubedinem amiſerit, (nam totaliter clarum haud redditur, etiamſi vel ſeptimanâ integrâ retortæ allutatū relinqueretur, ignisq; continuò admoveretur,) tum ſtatim amoveatur vas recipiens *cum ſpiritibus ſummè volatilibus*, ne retrocedant: Caveat autem ſibi, qui è recipiente *ſpiritus hos* in aliud vitrum effundit, ne *à ſpiritibus hiſce ſummè volatilibus*, *nebulæ craſſiſſimæ ad inſtar effumantibus*, *& copioſè veluti deglutitis* ſuffocetur, vel ſpiritus ipſos effundat aut diſſipet, cerebrum inſuper ac pulmones haud parùm lædat. Serventur tandem *hi ſpiritus* in vitro forti, cerâ opt. munito, ne exſpirent, eruntque coloris rubicundi, ſi debitè & modo præſcripto operatus fueris.

Hic *Spiritus Nitri* æquè in medicinâ ac in operationibus chymicis, eximiis ſuis pollet virtutibus, aurum autem non attingit; ut autem illud ſuaviter ſolvat, & veluti in butyrum convertat, ulteriùs elaboretur modo ſequenti:

Aqua Regia vera.

Recip. *Spiritus rubicundi Nitri uncias ſex*,
Salis Gemmæ uncias quatuor.

Sal Gemmæ priùs contuſum retortæ vitreæ imponatur, cui ſuperaffunda-

fundatur *spiritus dictus*, & mixta benè per arenam in vas recipiens amplum per retortam destillentur ad siccitatem *salis gemmæ*, servetur pòst in vitro forti benè clauso. Hæc est vera & genuina *aqua Regia*, quâ *Aurum* ad quosvis labores chymicos solvi potest suaviter. Ut autem præfatus *spiritus Nitri* ad usum internum exactiùs elaboretur, præsertim *doloribus colicis sedandis*, *& obstructionibus pertinacioribus aperiendis*, hunc sequere modum:

Spiritus Nitri circulatus.

Recip. *Spiritus Nitri rubicundi uncias duas*,
Aquæ Melissæ sine addit. still. uncias quatuor,
Spiritus Fragorum unciam unam.

Mixta immittantur in phialam largam & altam, digerantur lenissimo in calore, phialâ benè clausâ, per septimanam circiter, servetur pòst usui, qui in *affectibus colicis & obstructionibus præstantissimum est remedium*, à drachma semis & amplius pro dosi propinatum.

Nota: In destillatione *spiritus Nitri cum sale Gemmæ* pro aqua Regia hoc observandum est, quòd præfatorum magna quantitas simul & semel rectificationi vel destillationi non sit committenda, ob impetuosam eorum spirituositatem, propterea nec arctè nimis juncturæ recipientis claudendæ; secus oleum, quod dicitur, & operam perdiderimus.

Spiritus Vitrioli essentificatus.

Spiritus *Vitrioli* summè dephlegmatus, eodem modo, quô *spiritus Nitri cum sale Gemmæ* destillari & rectificari potest, admonitionibus autem & laborandi regulis iisdem observatis, quæ superiùs paulò annotatæ sunt. Hic autem spiritus cùm summè volatilis sit, & vel continuò effumet, atque vix in vitris fortiter & arctè clausis coerceri vel asservari possit, præsertim ad loca longinqua vectus, idcircò consultum duco, ut liquoribus aliis, affectibus nimirùm, quibus destinatur, proficuis, uniatur, Exempli gratiâ:

Recip. *Spirit. Vitrioli essentificati supradicti unciam unam*,
Aquæ Melissæ sine addit. still. unciam unam semis,
Spir. Rosarum drachmas duas.

Mixta digerantur in phiala oblonga, & benè clausa, post digestionem suff. servetur usui; *Nephriticis & Colicis doloribus*, *plurimis insuper obstructionibus* medetur hic spiritus.

Spiritus Urinæ destillationem in classe de Salibus benevolus Lector reperiet. Et hæc de Spiritibus pro nunc sufficiant.

Spiritus Compositi.

Spiritus Compositos quod concernit, libet perindè nonnullos experientiâ comprobatos adjicere, uti sequetur.

SPIRITUS ALEXIPHARMACUS compositus.

Recip. *Scordii nostratis*,
Rutæ hortensis ana recent. uncias duas,
Rad. Angelicæ,
Levistici,
Cortic. recent. Arantiorum ana unciam unam,
Citri unciam unam semis,
Myrrhæ rubræ unciam unam,
Camphoræ unciam semis,
Macis,
Nuc. Moschat.
Cardamomi ana drachmas duas,
Caryophillorum drachmas tres.

Cras-

Crassiusculè incisa & contusa, infundantur in
Spiritûs Juniperi rectificati,
Sambuci seu granor. Actes ana libra una semis.

Factâ digestione sufficiente, destillentur ad siccitam specierum, capitello ejusdemque proboscidi immissis, spiritui jam dum destillato nec non aliquandiu, immersis
Rad. Anthoræ,
Contrayervæ,
Zedoariæ ana drachmis tribus,
Croci Austriaci drachma una.

Spiritui tandem essentificato pro indulcoratione, adde si lubet
Syr. nostri de Scordio &
de corticibus Citri ana uncias duas.

Servetur usu in vitro benè clauso.

SPIRITUS HYSTERICUS.

Recip. *Rad. Valerianæ,*
Zedoariæ ana unciam unam semis,
Allii recentis drachmas sex,
Ceparum unciam unam semis,
Herb. Melissæ,
Matricariæ,
Menthæ,
Pulegii ana recent. uncias duas,
Castorii,
Myrrhæ rubr. ana unciam unam,
Galbani drachmas sex,
Camphoræ drachmas duas,
Cinamomi opt.
Macis ana unciam unam,
Caryophillorum drachmas tres,
Coriandri unciam semis.

Crassiusculè incisa & contusa, infundantur in
Spirit. Juniperi libris duabus,
Cerasorum nigr.
Aquæ flor. Tiliæ ana libra una.

Factâque digestione diebus aliquot in Alembico vitreo, destillentur ad siccitatem specierum, capitello ejusdemque rostro immissis, & spiritui tandem destillato immersis
Croci Austriaci drachma una,
Castorii drachmis tribus,
Ligni Aloës drachm duabus,
Opii Thebiaci correcti drachma una.

Servetur usui *Spiritus, affectibus hystericis* perquàm utilis.

Transeo ad Elixiria, quorum præmissæ *Animadversiones* veras eorundem præparationes perindè commonstrant; quòd si verò plura desiderarentur, en! superaddo sequentia.

ELIXIR VITÆ REGIUM.

Recip. *Spiritûs vini opt. rectificati libras duas,*
Rosarum recent. sale condit. libram unam.

Abstra-

Abstrahatur, brevi factâ digestione, *spiritus à Rosis*, per Alembicum vitreum, rostro capitello immissis, & destillato spiritui tandem cum subsequentibus aliis immersis,

Ambræ gryseæ drachma semis,
Moschi orientalis scrupulo semis,
Item spiritui egresso,
Ligni Aloës gummosi uncia semis,
Flavedinis recent. Citri extim. uncia una semis,
Arantior. uncia semis.

Per diem unum atque alterum infundantur, factâ pòst colaturâ, instilletur spiritui colato & essentificato fragranti,

Olei Cinamomi destillati non adult. drach. una.

Quod statim in eo dissolvetur, nullâ guttulâ ampliùs apparente. Et fiat sic *Elixir præstantissimum verè Regium.* Qui illud *Syrupo nostro de Cinamomo*, vel *de corticibus Citri* edulcorare voluerit, poterit ejus uncias sex circiter addere; ita enim illud palato gratius efficietur.

ELIXIR STOMACHICUM.

Recip. *Spiritus vini opt. rectificat. libras duas,*
cui instilletur
Olei Cinamomi veri drachma una,
Macis still. drachma semis.
His probè mixtis & solutis superadde
Syr. de Cinamomo n. m. parati unc. tres,
vel loco hujus
Sacchari albissimi uncias duas semis,
soluti in
Aqua Cinamomi cum vino still. unciis tribus,
Fiat *Elixir nobile stomachicum.*

ELIXIR UTERINUM SEU HYSTERICUM.

Recip. *Spiritus Cerasorum ardentis,*
vel ejus loco
Spir. Juniperi ardentis libram unam semis,
cui immerge
Croci Austriaci drachmam unam semis,
Castorii drachmas quinque,
Opii Thebaici n. m. parati drachmam unam,
Elæosacchari succini drachmas sex.

Mixta digerantur aliquandiu, filtratum post Elixir usui asservetur, quod cum Syrupo aliquo conveniente edulcorari & gratius reddi potest. Quòd si autem *Extracta Castorii & Croci* in promptu sint, posset tale Elixir confestim pro unâ vel alterâ dosi parari, utpotè

Recip. *Spirit. vini rectificati*, vel qui melior,
Spirit. Cerasor. nigr. ard. unciam unam semis,
in quo dissolve vel dilue
Extr. Castorii drachmam semis,
Croci scrupulum unum,
Opii n. m. parati scrupul. semis,
Olei Cinamomi gutt. V.

vel hujus loco

Elæosacchari Succini drachmam unam semis.

Misce & filtretur pro duabus vel tribus dosibus, in vehiculo amabili exhibendum.

Nota: Quòd *Opium per exhalationem narcotici sui spiritus super patellam ferream igne leni paratum*, Laudano cuicunque ferè sit æquiparandum præsertim si *spiritu vini* diluatur, & per filtrum à fœcibus indissolutis segregetur.

ELIXIR HEPATICUM ET SPLENETICUM.

Recip. *Myrrhæ rubræ,*
Gummi Ammoniaci ana unciam unam,
Croci Austriaci drachmas duas,
Flor. Rosarum rub. unciam unam.

Contusa & incisa extrahantur cum *spiritu vini rectificatissimo*, repetitis vicibus affuso, quousque non amplius tingatur, & virtutes omnes extractæ sint: *Extractiones junctim ad remanentiam libræ unius circiter* destillando abstrahantur. Posteà diluantur in

Spiritus salis Armeniaci acidi, suprà edocti, unciis sex,
Succ. inspissator. Agrimoniæ,
Absinthii,
Verbenæ,
Hepat. nobil. ana drachmis duabus.

Et *superiori Essentiæ post abstractionem relictæ*, jungantur, quæ junctim, tribus circiter diebus leni in calore digesta & unita filtrentur, eritque paratum Elixir, quod asservandum. In *Hepate & Liene roborando, eorumq; obstructionibus pariter reserandis non minimas obtinebit vires*, à scrupulo uno ad drachmam semis, vel drachmam unam pro dosi sæpiùs exhibitum, in vehiculo conveniente saporem ejus amarum & ingratum nonnihil demulcente.

Absolutis *Elixiriis*, *Essentias* ordine servato aggressurus sum. Harum vel infinitæ formulæ & processus addi possent, verùm cùm plures *Essentiarum* formulæ sparsim traditæ sint in præmissis, solam nunc *Essentiam Martis* mihi hucusque servatam, quæ & *Tinctura Martis* appellari potest, addam, estque talis:

ESSENTIA MARTIS APERITIVA.

Recip. *Limaturæ Chalybis nullâ re peregrinâ permixtæ uncias quatuor circiter, vel sex.*

Cui vitro amplo & largo immissæ superaffundantur guttatim & pedetentim, ne nimium effervescat, & inflammetur

Spiritûs Nitri opt. unciæ tres,
Vitriol. rectif. unciæ duæ.

Spatulâ ferreâ sæpiùs materiam in fundo commovendo, ne nimiùm indurescat, & vitrum rumpatur vel dissiliat, quod utplurimùm fieri assolet: Spiritibus omnibus instillatis, diluatur massa antequam nimis compacta fiat cum

Phlegmatis Vitrioli sulphurei unciis decem,
vel loco hujus
Phlegm. spiritûs salis Armen. acidi tantundem.

Et efficietur *Essentia rubicunda*, si debitè operatus fueris, vel saltem flavissima, *obstructionibus Hepatis, Lienis, Venarum mesaraicarum vel Mesenterii,* Men-

Menstruorum muliebrium, tumoribus, nec non durissimis externis emolliendis & resolvendis efficacissima. Memini enim me tumorem durissimum in carpo manûs, quem ganglion vocant, solâ *hujus essentiæ* applicatione linteolis duplicatis in eâ madefactis, abegisse & sanâsse, sed cavendum ne linteamina ea tangantur, quùm illa maculis flavis, nullâ loturâ delebilibus inquinet. Notandum porrò, quod *cum solo spiritu Nitri & phlegmate Vitrioli*, vel *phlegmate spiritûs salis Armeniaci acidi*, omisso *spiritu Vitrioli*, hæc essentia confici possit. Hanc essentiam denique, si quis ad usum muliercularum præstantiorem & efficaciorem reddere voluerit, is conficiat essentiam Martis Corallinam, modo sequenti:

ESSENTIA MARTIS CORALLINA.

Recip. *Magisterii solubilis Coralllior. rub. veri sub proprio titulo edocendi, drachmas sex,*
solvatur in
Aquæ Cinamomi opt. uncia una semis,
solutioni adde
Essentiæ Martis superiùs edoctæ uncias duas.

Misceantur in *Essentiam hepaticam deobstruentem*, quæ vices *Tincturæ Martis & Coralliorum* re & nomine supplebit.

Nota: Quòd *Essentia Martis* superior, si destillando abstrahatur, nullum ferè *Vitriolum* post se relinquat, uti reliquæ *Martis* vel *Chalybis* solutiones *solo spiritu Vitrioli* peractæ, eò quòd hæc subtilior, magisque volatilis sit, quàm aliæ solutiones, consequenter summè penetrabilis. Hæc pauca de Essentiis dicta sufficiant.

Tincturas quod concernit, de illis apud Chymicos vulgares aurei passim excrescunt montes, & magna est dicacitas, præsertim *de Tinctura Coralliorum, Lunæ, Martis*, & similibus, de quibus tamen ingenuè hoc sentio & statuo, nunquam à me visam, ne dum lectam, *veram sive Coralliorum Martis aut Lunæ Tincturam*, meræ nimirùm solutiones sunt, & vel levissimâ operâ ac citò parabiles, processus licet ostentent speciosissimos, vix dimidii anni spatio elaborandos vel perficiendos: proindè ad hoc oculos mentemque advertere Chymicos oportet, in quâ plurimi adhuc ignorantiâ vel inadvertentiæ caligine hallucinantur, *aliud esse solvere, aliud extrahere*: Etenim qui *Tincturam cujusdam rei* efficere satagit, is eandem *è corpore vel subjecto* extrahat, relicto *colore corpore suo* privato, necessum est: hoc nisi fiat & apertè demonstrari possit, non est quòd ullus glorietur, de verâ hâc vel illâ *Tincturâ, sive Auri, Argenti, Martis, vel Coralliorum, &c.* quippe quæ omnes quotquot adhuc in libris Chymicorum legere licuit, meræ solutiones sunt, quibus nullo modo speciosum *Tincturæ* nomen competit, quo mundo egregiè imponunt, ipsi inscientes. *Solutiones* tamen has non proindè omnes vilipendo, aut penitùs inutiles censeo; Nam si *solutiones Coralliorum & Metallorum*, utpotè *Martis Vitriolum, & Saturni seu plumbi saccharum, Mercurius ipse solutus* haud parum in Medicina præstent, quidni *& Aurum aliqualiter saltem solutum, & in pulverem vel Crocum, aut etiam in Bezoardicum, uti vocant, solare cum Antimonio*, imò in *aurum fulminans* redactum, *Bezoardicum item Lunare, Vitriolum Lunæ, &c.* efficere plura poterunt, modò dextrè & artificiosè elaborata, dextrè etiam & debitè adhibeantur. Hoc discursu verò præmisso, non tibi Lector Vellus aureum è tincturis meis polliceor, cùm jam pridem ex adversariis meis expunxerim illos, & etiamnum summo vel odio vel miseratione dignos censeam, qui inanis gloriolæ

Tincturæ vulgares meræ solutiones sunt; suo tamen modo validæ aliquot.

Multa falsa affinguntur putatitiis tincturis.

vento turgidi merâ dicacitate tot processus in libris suis consarcinant, eosque tantis encomiis celebrant, plenisq; buccis deprædicant, nec tamen tantillum penetrant, utrum hoc vel illud naturæ consentaneum sit nec ne, scripsisse nimirùm & nomen suum frontispicio libri præfixisse, multi suo se muneri satisfecisse existimant, firmiterque sibi persuadent, etiamsi sive verum sive falsum distinguere ipsi nesciant, undè vel infinitos defraudant ipsi decepti, & in ignorantiæ cæcitate hæsuri. Verùm si quis plurimorum Chymicorum libros à mendis liberare satageret, Augiæ stabuli expurgandi laborem humeris suis imponeret, quum indies ferè nova mendacia promulgentur. De *Tinctura itaq; Coralliorum & Martis* quid sentiam paulò superiùs, clariùs autem in præmissis *Animadversionibus* mentem meam expetui; supervacaneum itaque censeo fusiùs de eo disserere, sit nobis interim illarum *Tincturarum loco Essentia prædicta Martis Corallina*, dum aliam *Tincturam Martis* magis realem & efficaciorem aliâ vice ero propalaturus: Nec tamen planè deficiam nunc, quin unam atque alteram *Tincturam* efficacem Tibi Lector communicem: Et primò *Tincturam Antimonii*, quæ talis:

TINCTURA ANTIMONII.

Recip. *Vitri Antimonii sine additione parati, rubini instar, fol. 457. Animadv. edocti q. s.*

Cui in pulverem subtilem contrito superaffundatur

Spiritus noster Veneris rectificatus, & suprà paulò descriptus, ad trium circiter digitorum supereminentiam.

Digerantur in loco calido, quietè sine agitatione & commotione, (quod studiosè notandum, quamvis *vitrum dictum Antimonii pulverisatum*, fundo vasis compactè adhæreat,) donec flavo vel rubicundo colore imbuatur *spiritus*, hoc per inclinationem effuso, alius superaffundatur, hocque toties repetendum, quoties *spiritus affusus* tingitur, quod secundâ & tertiâ vice sat lentè contingit; *spiritus tincti omnes* in Alembico abstrahantur, non tamen ad totalem siccitatem, sed aliqualem liquoris remanentiam: Cui remanentiæ *spiritus vini rectif.* superfusus, illicò is rubicundissimo imbuetur colore, crassamento flavo deposito, vel remanente, quod per filtrum separandum, *tinctura autem cum spiritu vini extracta*, denuò ad complacentiam vel liquorem rubicundissimum abstrahenda, usuique servanda est.

Nota: Non inconsultum foret, *Tincturam hanc* ad mentem *Basilii Valentini in Curru Triumphali Antimonii, in Oleum verum Stibii* ulterius elaborare, nec dubito, quin magna præstet.

Tincturam Martis vel Chalybis adstringentem, si desideras Lector, sequentem habeas.

TINCTURA MARTIS ADSTRINGENS.

Recip. *Limaturæ Chalybis puræ q. pl.*

Quæ vitro largo immissa humectetur *cum Spiritu n. Veneris superiùs paulò edocti*, iterumque exsiccetur; idque bis terve repetatur, donec *limatura in crocum* veluti conversa sit, cui in pulverem redactæ superaffunde

Eundem Spiritum n. Veneris.

Ad supereminentiam quatuor circiter digitorum transversorum, qui præviâ digestione rubicundissimo imbuetur colore, *tinctus spiritus* effundendus, aliusque superaffundendus est, donec nulla rubedo in extractione amplius appareat; *tincturæ omnes collectæ & filtratæ* per arenam, in alembico

vitreo

vitreo, abstrahantur ad crassitiem competentem, quæ porrò cum *spiritu vini* extrahenda, filtranda, & ad Oleitatem vel liquorem rubicundissimum per destillationem vel abstractionem reducenda est. Hæc *tincturâ* non *aperiente* sed *adstringente facultate pollet*; igitur *in fluxu hepatico*, *Diarrhœâ immodicâ*, *Dysenteriâ*, *menstruo ac hæmorrhoidali fluxu nimio*, *Hæmorrhagiâ immoderatâ magno* erit usui.

De Oleis destillatis.

Olea destillata quod concernit, illa in præmissis pariter ventilata & edocta sunt, nihilominus ut etiam *Podagricis & Hypochondriacis*, *qui duritie lienis* laborant, auxilio sim, duo *Olea* communico, multoties à me experta *Saponis* nimirùm & *Tartari*, quæ talia:

OLEUM SAPONIS VENETI ANTIPODAGRICUM.

Recip. *Saponis Veneti libram unam,*
Silicum friabilium, scil. qui ignem ferro attriti non emittunt, & cultro raspari possunt, libras duas vel tres.

Mixta & retortæ vitreæ loricatæ immissa, destillentur per gradus, igne aperto, *Oleum egressum empyrevma spirans*, in aliâ retortâ, *cineribus permixtum* rectificeturq; usui asservetur.

Præstans est *Oleum Antipodagricum*, externè membris podagricis & summè dolentibus, in initio & vigore Paroxysmi, pennâ aliquoties illitum, *sistit dolorem, & membra à tophis & contracturâ podagricâ præservat, nec parti affectæ materiam peccantem impinget, verùm illam salsedine suâ materiæ morbificæ, nimirùm acidæ, è diametro oppositâ, destruit, cutim perspirabilem reddit, ut eò faciliùs membris inhærens peccans humiditas exhalare possit, nec intùs detineatur, detentaq; tandem & exsiccata tophos podagricos efficiat.*

OLEUM TARTARI SPLENETICUM.

Recip. *Olei Tartari, ex Crystallis vel Cremore tartari unicâ solutione parati, stillati libram semis,*
Cui adde
Cineris sarmentorum vitis q. s. ad massam efficiendam, vel ut ad siccitatem reducatur oleum.

Et per retortam vitream in arena rectificetur, servetur *ad usus externos*, quod *regioni Lienis* in *ejusdem obstructionibus & scirrhosis affectibus* illitum sæpiùs, haud parum præstare, experientiâ edoctus sum: qui verò illud aliis *rebus penetrantibus*, *utpotè Camphorâ*, *Succini Oleo*, &c. permiscere voluerit, is sine dubio, quantum quidem externis medicamentis concessum, plura efficiet.

De Balsamis.

Balsama tàm interno quàm externo usui destinata, & quæ ad eorum legitimam præparationem pertinent, alibi edocta & annotata sunt, visum est nihilominus unam alteramvé adjicere compositionem, & dexterrimam *simplicium balsamorum* præparationem, uti sequetur:

BALSAMUM ANTAPOPLECTICUM.

Recip. *Moschi Orientalis non adulterati scrupulum unum.*

Hic solvatur in *s. q. Spiritus Rosarum*, in mortariolo ad formam pulticulæ (in defectu dicti Spiritus, *aquam Rosarum vel Cinamomi*, *aut aliam*

aquam apoplecticam substituendo,) pòst addatur particula de *Oleo Nucis Moschat. expresso*, aliàs addendo, cujus pondus sequetur paulò inferiùs, hæc benè mixta interim serventur separatim, hinc solvatur in eodem mortariolo

Ambræ gryseæ drachma semis,

cum

Ol. still. Cinamomi scrupulo uno,
Caryophillorum scrupulo semis,
Coriandri,
Lavendulæ,
Majoranæ ana gr. xv.
Succini rectific. scrupulo uno.

Huic pulticulæ sensim & sensim adde sequentia:

Ol. Nucistæ durtusculi non adulterati sed legitimè expressi drachmas tres,
Zibethi orientalis, non rancidi, nec adulterati, scrupulos duos,

item

Superiorem solutum Moschum, in pultem cum Ol. Nucistæ conversum.

Misceantur optimè in mortario, & tandem super lenissimum ignem in patella ferrea parùm liquefiant, pro accuratiore unione, ne quicquam autem exhalet, illicò refrigescere permittatur balsamum, patellæ nimirùm cui inest dictum balsamum aquæ frigidæ immersâ, donec refrixerit, quod denuò spatulâ agitandum, pyxidi immittendum ac usui asservandum est.

Nota: Qui ad suavitatem odoris & fragrantiam magis, quàm ad virtutem inclinant, pro *Oleo Succini*, *Oleum Rosarum verum* substituant. *Oleum verò Liliorum Convall.* quod quidem pro hoc balsamo summoperè commendant, in perpaucis officinis pharmaceuticis prostat, & adhuc sub judice lis est, utrum hoc Oleum sine aliarum rerum additione per se legitimè destillari possit.

Pro sexu fœmineo, qui odorem *Moschi*, *Ambræ & Zibethi* ferre nequit, tale balsamum apoplecticum paretur.

BALSAMUM ANTAPOPLECTICUM
pro sexu fœmineo.

Recip. *Ol. Nuc. Moschat. legit. expressi drachmas tres semis*,
Still. Cinamomi,
Coriandri,
Lavendulæ,
Majoranæ,
Rorismarini,
Salviæ,
Succini ana scrupulum semis,
Camphoræ scrupulum unum semis,
Balsami Indici de Peru scrupulos duos.

Misceantur omnia exactè s. a. sine igne, fiat balsamum pro usu asservandum.

BALSAMUM MATRICALE SEU HYSTERICUM.

Recip. *Ol. Nuc. Mosch. legit. expressi drachmas duas*,
Axung. Castorii recentis non rancidæ scrup. unum,

Cam-

Camphoræ drachmam semis,
Ol. Stillat. Galbani,
Lavendulæ,
Macis,
Majoranæ,
Menthæ,
Succini ana scrupul. semis.

Misceantur sine igne, ultimò tamen parumper liquefiant, & illicò refrigerari permittantur. Servetur balsamum.

BALSAMUM LOIMICUM SEU ANTIPESTILENTIALE.

Recip. *Olei Nucistæ legitimè expressi q. s.*

Coquatur in patella ferrea cum *Decocti herbæ Rutæ recentis s. q.* donec *oleum* proprium odorem ferè amiserit, majore autem duritie contractâ, pro largiore impressione *Oleorum destillatorum* (nam quò duriùs solidiusque *Oleum Nucis expressum* est, tanquam legitimum balsamorum corpus, eò plus de *Oleis destillatis* illi imprimi potest, consequenter nobiliora & efficaciora evadunt balsama, cùm tota balsamorum virtus & efficacia ab *Oleis destillatis* dependeat,) siccetur *illud coctum Oleum* in calore leni, vel in Sole, pro majore detractione proprii odoris. Jam accipe

Hujus parati Olei drachmas tres,
cui commisceantur
Camphoræ scrupulus unus,
Ol. Stillat. Angelicæ,
Juniperi,
Rutæ,
Succini,
Zedoariæ ana scrupul. semis.

Misceantur exactè in Balsamum antiloimicum lenissimo in calore.

Balsama simplicia utpotè Caryophillorum, Citri, Majoranæ & similia, ut dextrè & legitimè conficiantur, observetur sequens modus:

BALSAMUM RUTÆ.

Recip. *Ol. Nucistæ legitimè expressi & duriusculi q. pl.*

Nam si illud molle & unctuosum, certissimum & infallibile signum est, *illud vel butyro vel oleo quodam* adulteratum & permixtum esse, quod huic labori planè inutile, sed raró rarissimè à Mercatoribus legitimum & non adulteratum acquiritur, nisi in Pharmacopoliis studiò exprimatur. Hoc *Oleum expressum* coquatur cum *s. q. Decocti herbæ Rutæ recentis*, (si *balsamum Rutæ*, vel *decocto Caryophillorum*, si *Balsamum eorum*, sicque de aliis dicendum, conficere volueris,) donec tota ejus fragrantia & *Oleum subtile spirituosum* exhalârit, quod siccetur in Sole, vel alio leni calore ne liquefiat: Huic tandem Oleo nativo odore, sapore & virtute privato, friabili ad instar pulveris, immisceatur

Ol. Still. Rutæ quantum satis.

Pro legitima & debita balsami consistentia, addendo ultimò pro colore viridi nativo imprimendo

Magisterii ejusdem herbæ viridis, pag. 445. Animadversionum edocti. q. s.

Fiat

Fiat balsamum nobile, nativis suis virtutibus uberrimè præditum. Atque hoc modo omnia balsama simplicia debitè & dextrè confecta prostabunt.

Nota: Non immeritò præcipio *Oleum Nuc. Moschat.* cum *decoctis* potiùs, quàm cum *Aquis destillatis herbarum* decoquendum esse, eò quòd *aquæ jam dum semel destillatæ*, in coctura penitùs exhalent, nihil residui de virtutibus suis relinquentes, *decocta verò herbarum* vel aliorum vegetabilium, licet eorundem partes spirituosiores, si sulphureæ sint naturæ in vaporem resolutæ decoquendo æthera petant, nihilominus crassiores & magis terrestriores partes (minimè contemnendæ in quibusdam, præsertim si intra corpus *Balsama* sumenda sunt,) unà cum *Oleo dicto Nucistæ* permanent, & *Balsama* in virtutibus intendunt; nam omnia *Balsama* ad eandem normam parata, tàm interno quàm externo usui destinari possunt.

Et hæc quoque de *Balsamis simplicibus & compositis* realiter dicta sufficiant, studiosè à quolibet Pharmacopœio observanda, ne imposterùm fœtida & putida *Balsama*, prout in plurimis Pharmacopoliis deprehenduntur, sed præstantiora & artificiosiora conficiat, quibus & Medico & Ægro satisfaciet, sibique honorem & laudem conciliabit: Etenim eò nunc res devenit, ut vel quilibet Agyrta & Circumforaneus, similia putida, rancida, & effœta *Balsama* conficere nôrit, in summum dedecus & detrimentum Pharmacopœorum & ægrotorum.

Devenio ad *Feculas*, inutile & effœtum medicamenti genus, de quibus meam sententiam veris rationibus firmatam jam pridem præmisi: An enim quispiam, qui mente sibi præsens, crediderit, *Radicem aliquam succo suo per expressionem orbatam & siccam*, efficaciorem fore *radice integrâ suâ virtute adhuc gaudente, succoq; suo in se per exsiccationem concreto*? Fecula ergò nihil aliud est, *quàm subtilior, non virtutis sed corporis seu radicis saltem pars*, quæ dum per sacculum linteum *contusa & raspata radix* exprimitur, unà *cum succo* transfluit, posteà verò *succo suo* per effusionem & decantationem privatur & totaliter orbatur; iisdem autem & non minoribus *relicta ab expressione radix* virtutibus gaudet, quæ tamen abjicitur, tanquam *succo suo orbata, & consequenter viribus jam exhausta radix* esset. Vegetabilium *Magisteria*, præsertim herbarum & Plantarum (quæ ipsa ego non magni æstimo, & accidentaliter saltem ea descripsi fol. 444. *Animadversionum*) majoris efficaciæ in natura sua fore existimo, quàm sint *Feculæ* hæ tantoperè decantatæ, siquidem tota veluti herbarum substantia excocta aut extracta, per contrarietatem salium (*salis* nimirùm *Tartari & Aluminis*, quorum prius *salsum*, alterum *acidum* sui generis *sal* est,) denuò præcipitatur, ac consequenter quasdam virtutes proprias præcipitatum in se reconditas habebit, quod porrò intra corpus humanum sumptum, tanquam vegetabile, licet præcipitatum à calore nostro, facilè subigi, & in actum denuò deduci potest, cùm neutiquam corrosivis aquis combustum sit: Enimverò quæ fit per *salia salsa* vel *per aquam salsam* extractio vegetabilium, & itidem per *salia acida resoluta* eorundem præcipitatio, non æquè destructoria est, quàm quæ per *corrosivas aquas & spiritus*, quarundam rerum fit solutio, utpotè *Corralliorum, Perlarum, Ocul. Cancrorum, &c.* & itidem per corrosiva eorundem præcipitatio, quibus nimirùm *aquis corrosivis & spiritibus*, subjecta prædicta comburuntur, quæ uti *metalla* in pristinam formam vi ignis fusorii haud reducibilia sunt, sed *uti Corallia, Perlæ, &c.* quæ Vulcani torturam sustinere nequeunt, destructibilia.

Feculæ radicum nugæ sunt.

Feculis Magisteria vegetabilium paulò plus præstant.

Vegetabilia præcipitata per salina non destruuntur æquè ac præcipitata in aquis corrosivis soluta.

Hæc Plantarum aut vegetabilium *Magisteria*, de quibus nobis ex accidente

cidente jam sermo fuit, ansam & materiam præbent nonnulla *de Lapide Bezoar* disserendi, cùm ejusdem *Lapidis Bezoar orientalis & adulterini puto*, eadem *Plantarum Magisteria* materiam esse ex quâ fraudulenter conficiatur, omninò mihi persuadeam, quùm non semel à fide dignis & veritate cupidis Viris eadem mihi relata sint: Etenim, si quispiam vanâ persvasione non obcæcatus, saniore judicio computum instituere non aggravabitur, non difficulter in numeros poterit redigere, *quot milleni dictorum Lapidum*, uno anno saltem, in Germaniâ, Italiâ, Galliâ, Hispaniâ, Indiis, & plurimis aliis vastissimis Regnis ac Regionibus, quarum Incolis & populis ad rusticos usque Lapis dictus nunc in usu est, medicamenti vice absumantur, *quotque millia eorum millium*, ut non dicam *centenarii aut saltem libræ* penes infinitos Mercatores, Indiarum & Europearum Regionum venales, adhuc quotidiè prostent & asserventur: Contrà verò si considerabit *animal istud, ex quo Lapides depromuntur, esse sylvestre ad instar capræ, nec nisi venatu acquirendum*, in insula quadam Indiarum orientalium, imò non nisi occisum sive mactatum *suos Lapides* (tamque raros, ut potiùs Regiæ Cameræ adscribantur, quàm ut promiscuè vulgò in rapinam concedantur,) suppeditare, procul dubio is imposturam vel ex ipsa rei impossibilitate benè pensitata illicò animadvertet, siquidem nec mihi persuadere possum, etiamsi cuncta Indiarum Regna *hisce animalium* (quorum Regnorum & animalium tamen, si navigationibus Indiarum, illisque qui Indias orientales perlustrarunt habenda fides, numero pauca sunt,) plena essent, *tot lapides* ab iis depromi posse. Exemplo nobis sint Damæ vel rupicapræ sylvestres nostræ Alpinæ, vulgò Gemsen / quot quæso Regiones saltem in Germania sunt, quæ similia animalia producant? eorum quædam venatorum industriâ capta, vel sclopetorum globis jaculatoriis occisa, *pilas* etiam in se reconditas habent, (vulgò Gemskugeln /) puerperis difficulter parturientibus summum refugium: at quam *raræ & caræ sunt hæ pilæ?* adeò ut nisi pretio & precibus, difficulter tamen, una quandoque *earundem pilarum* sit indipiscenda, & ipsarum vel paucissimæ, ob usum earum à Medicis & à vulgo obstrusum adhuc & absconditum, in Medicina consumantur. His rationibus ductus persevero in meâ præconceptâ opinione, *Lapidem nimirum Bezoar orientalem* pro majore parte esse adulterinum, factitium, ab Hebræis fortè Lusitanis singulari arte & industriâ, ex similibus supradictis *Plantarum Magisteriis*, corticetenùs & per juxta appositionem conflatum, atque perpoliendo suo orientali lustro vel colore ornatum, & quòd verus Lapis Bezoar vix, nisi Magnatibus Indiæ, Persiæ, & Regibus nostris, quibus ab Indis dono mittuntur, in promptu sit. Ex *quibus Plantis* autem *hoc Magisterium pro efformando Lapide*, conficiant, studio nobis sciscitandum foret: Si ex *Plantis alexipharmacis*, utpotè, *Scordio*, *Rutâ*, & similibus præparationem eorum molirentur, non irem inficias, quin multa etiam in medicina, sudorem commovendo & pellendo Venena *hoc ipso factitio Lapide* præstari posset. Sed hæc obiter *de Lapide Bezoar orientali* hic dicta sufficiant, quæ non tàm persuadendi, quàm investigandi & veritatem inveniendi gratia huic Appendici adjecta volui.

Structura Lapidis Bezoar orientalis.

Verus Lapis Bezoar ipsâ raritate rarior.

Nunc ordine servato sese offerunt *Magisteria vulgaria & officinalia* quorum censuram tamen in eorundem *Animadversionibus* præmisi, verâ interim *Magisteriorum, scilicet Coralliorum, Perlarum, & reliquorum Lapidum pretiosorum*, præparatione hucusque mihi reservatâ, *ob menstruum secretum*, quod ænigmaticè saltem in præcedentibus adumbravi: verùm cùm nunc in hâc Appendice plurima præstantissima & Regia medicamenta Reipubli-

cæ Christianæ communicârim, hac in parte etiam desistere nolui: Itaq; sine ulteriore examine *vulgarium Magisteriorum*, quæ firmis & invictis rationibus experientiâ comprobatis, jam tum totaliter tanquam *inutiles & mortuas calces* rejeci, ad veram & realem eorundem præparationem celeri pede transeo, quæ talis:

Magisteriorum solubil. vera præparatio.

Recip. *Coralliorum, Margaritarum, vel quodcunq; simile subjectum volueris, q. pl.*

Cui sive integro sive contuso, & cucurbitæ vitreæ immisso superfunde *Spiritûs vel Menstrui n. superiùs edocti ex floribus æris q. s. ad supereminentiam trium vel quatuor digitorum transversorum.*

Digerantur in loco tepido non calido, die unâ atque alterâ, & solvetur haud exigua portio rei immissæ, imò plus quàm *alii spiritus etiam acidissimi & corrosivi* aliàs solvere solent, & si paulò diutiùs in calore etiam leni relinquantur, convertitur *spiritus hic* unà cum *Coralliis vel Perlis solutis*, (quarum Perlarum interiorem substantiam & pulpam solvit, relictis putaminibus sive corticibus perlarum integris, ast vacuis, solutioni innatantibus, ac si integræ adhuc forent Perlæ,) in *butyrum seu coagulum album*; hoc si eveniret, nec effundi posset solutio, apponatur statim cucurbitæ cui coagulum hoc, unà licet cum indissolutis *Perlis aut Coralliis* inest, capitellum, ac per M.B. abstrahatur *spiritus affusus* ad totalem siccitatem rei solutæ, transibit is eâdem ferè aciditate & quantitate quâ affusus est, relictâ in Alembico *materiâ albissimâ*, quæ dein *affusâ aquâ simpl. destillata, vel rore majali itidem destillato* solvatur, solutum filtretur, & denuò per M. B. ad siccitatem abstrahatur: Hæc Magisterii dissolutio cum aquâ simplici vel rore majali destillato, ejusdemque abstractio, toties repetatur, donec nulla aciditas vel sapor à spiritu menstruo solvente percipiatur, cùm *illud menstruum scil. solvens* totaliter à *re soluta* abstrahi possit, planè alio modo ac reliqui spiritus acidi & corrosivi, qui solvendo & agendo, reactione solvendorum patiuntur & destruuntur, imò totaliter in aliud esse convertuntur, nullâ arte à simili re solutâ separabiles, eique insuper haud parùm nocivi; *Spiritus autem sive Menstruum prædictum* præterquam quod totaliter à re solutâ abstrahi possit, innocuum illud planè est, & per se laudabile Medicamentum antepilepticum & stomachicum, adeò, ut abstractio ejusdem ad ultimam veluti guttulam à rebus illô solutis per repetitas affusiones aquæ simpl. solutiones, filtrationes & abstractiones tantoperè necessaria non sit, si à curioso non expetatur. *Remanentia à prima solutione*, si quid residui nimirùm & indissolutum *à Perlis vel Coralliis aut alia re solvendâ* remanserit, denuò *priore abstracto spiritu superfuso*, totaliter solvatur, solutum filtretur, abstrahaturque, ac reaffusione aquæ simpl. ejusdemque abstractione edulcoretur: Spiritus autem solvens porrò servandus, aliisque similibus solutionibus accommodandus est. Atque hic est dexterrimus *Magisteriorum solubilium* parandi modus, quorum *Magist: drachma una* plus efficere potis est, quàm *uncia vel plus vulgarium penitus inutilium & insalubrium præcipitatorum Magisteriorum*, cùm hæc intra corpus sumpta, tanquam mortuæ calces, *ventriculum saltem & intestina albugine obducant, graventq; diu indissoluta illis adhærendo, aut si è ventriculo elabantur, mesaraica vasa obstruendo, concoctionem impediendo*, morbos *tandem gravissimos inducere apta nata sint.* Hæc uti verissima sunt, ita memorabile exemplum ob oculos benevolo Lectori pono. Incidi nimirùm duobus circiter annis abhinc, in virum prænobilem & doctum, magnô officiô in Aulâ Cæsareâ fungentem, is auxilio medico ex me requisito.

Historia nocumenti á Magisterio vulgari.

quiſito, conquerebatur de gravedine pectoris & ſtomachi, nauſeâ, ac in appetentiâ ciborum, cum febre lentâ, continuâ, quamvis aliàs optimâ victûs ratione, medicamentis item confortantibus, &, quem proferebat tandem, pulvere cordiali & cephalico uteretur. Hunc utut naturâ debilem, magisq; autem à morbo debilitatum deprehenderem, nihilominus neceſſarium duxi, univerſale remedium curæ præmittere, eò quòd in ipſo ventriculo, ejusq; ore ſuperiore crudam materiam hærere, ſumptô indiciô à nauſeâ, ſuſpicarer; quæſivi proin ex Nob. Pat. utrum lene Vomitorium (cùm quidam vanâ Medicorum quorundam perſuaſione vomitoria maximoperè abhorreant,) quod bis, tervè ad ſummum per ſuperiora & toties per inferiora operaretur, non recuſaret? annuit, adjunctâ tamen ſeriâ proteſtatione, ne plures quàm tres vomitus cauſaret. Poſtero die exhibitâ medicniâ horis matutinis ad optatum illa ſucceſſit, bis enim per ſuperiora, tervè per inferiora ſuas abſolvit blandas operationes: à meridie cùm Nobilem Patientem inviſerem, benè habentem, magnum ſe levamen circa præcordia perſentire referebat: Conjux ejus nobilis adſtans, detectâ pelvi argenteâ monſtrabat, quæ per ſuperiora ſat copiosè prodierant excreta, ferè ad duas libras viſcidi & craſſi humoris, cujus imum ad digiti craſſitiem pulvis, ad inſtar cinerum albicantium, pro ſedimento erat; quæſivi jocô, utrum fortè cineres cibis aut ferculis pró condimento admiſcerentur. Excrementa infernè excreta dum deindè cupidus perluſtro, ea ipſa etiam non aliter ac ſi copiosè cineribus eſſent permixta apparebant. Nobilis Dominus Patiens, cùm omnes admiratione teneremur, undè copia hæc pulveris, excrementis, tùm vomitu rejectis, tùm infernè excretis admixta proveniret, his verbis prorupit: Cineres quidem commedere inſolitus ſum, pulverem verò precioſum ejusdem ferè coloris mihi ordinatum in proximis Comitiis Ratisbonenſibus ſingulis quaſi diebus aſſumpſi, atque ſtatim illum in ſcatula cum recepta monſtrabat: erat autem pulvis hic pretioſus confectus, *ex Magiſteriis Perlarum & Coralliorum, Cornu Cervi uſto præparato, & Pulvere Epileptico Marchionis*, ita manifeſtè à juvantibus, tanquam medicinâ exhibitâ, & nocentibus, utpotè pulvere prædicto pretioſo, & morbus ejusque Symptomata, & cauſa morbi nobis omnibus in conſpectum veniebant, non levi indignatione Patientis, quòd haud exiguo pretio & ſumptu ſæpiùs in dictum pulverem facto, ferè mortem ſibi adſciviſſet. Quibus præmiſſis firmiter demonſtrantur, quæ *de Magiſteriis vulgaribus* non ſolùm, verùm etiam *de Lapidibus & Gemmis pretioſis præparatis* in *Animadverſionibus*, verâ ratione & experientiâ ductus, præmiſi, quæ tamen ſi quispiam ſpernere velit, per me licet, ſufficit me fideliter plurima notatu digna communicâſſe & vera ſcripſiſſe. Reliquorum *Magiſteriorum* præparationes accuratè traditæ ſunt in præmiſſis, quò benignum Lectorem remitto, & ad *ſalia* celeri curſu tranſeo.

Præſtat autem de *Salibus* generalem doctrinam ſubnectere, cùm non Galenici ſolùm, verùm & non vulgares Chymici, qui apicem Chymiæ ſe digito terigiſſe arbitrati ſunt, maximoperè in eorundem deſcriptionibus hallucinati ſint, & promiſcuè *omnis generis ſolutiones, Vitriola, Tartaros, &c.* quæ propriè *Salia* non ſunt, *ſalibus* tamen adſcripſerint. Sciendum igitur in univerſum, *Salia* duplicis tantùm eſſe generis, *Salia nimirùm volatilia, & Salia fixa. Salia* porrò *volatilia* iterum duplicia, *Salia volatilia purè ſalſa*, & *Salia volatilia acido-ſalſa*: Itidem *fixa Salia* duplicia, *Salia purè ſalſa* nimirùm, & *Salia acido-ſalſa.* De *Salium horum* differentiis paulò poſt plura, *Salia illegitima* prius ventilaturus, inter quæ primum occupant locum *Salia eſſentialia, ex ſuccis vegetabilium vel herbarum parari ſolita*, quippe

Vera de Salibus doctrina.

Diſtinctio Salium.

Salia eſſentialia vulgò dicta ſunt Tartarus.

quæ propriè *Salia* non sunt, sed *Tartarus*, licet ea multum *salis*, priùs tamen calcinata, suppeditent, non secus ac *Tartarus vini*, qui etiam inter *Salia* propriè sic dicta numerari nequit, quamvis pro majore sui parte, prius calcinatus, in *sal* convertatur, ante calcinationem autem *corpus sit ex variis rebus heterogeneis conflatum*, utpotè *Oleo fœtido*, *Spiritu aquoso empyreuma redolente*, *terrâ mortuâ*, *& sale fixo*, quæ omnia verâ analysi in conspectum producuntur, operâ Vulcani: Eodem modo *Sal quoddam essentiale* ex magna copia succi cujusdam vegetabilis, uti *Tartarus ex vino* parari consuevit, qui *succus Tartarum* suum, uti *vinum* succus nempè magni illius vegetabilis ad fundum & latera doliorum deponit, ad instar crystallorum, præsertim coctione vel destillatione prius pro majore parte abstractus, planè simillem in modum uti ex remanentiis crassis nigris *aceti*, à destillatione ejusdem relictis, aquæ affusione, coctione & filtratione crystalli tandem colliguntur, quas Chymici *Sal Aceti* nuncupant, verè tamen *Tartarus Vini vel Aceti*, & non *sal* sunt: Ita etiam *crystalli hæ ex succis quibuscunque vegetabilium* paratæ, quas *salis essentialis* nomine hucusque dignati sunt, *Tartarus* propriè est ejusdem vegetabilis, ex iisdem rebus heterogeneis, utpotè *Oleo fœtido*, *spiritu aquoso*, *terrâ mortuâ*, *& sale fixo*, uti *Tartarus vini* conflatus, qui vires autem ejusdem plantæ non exactè refert, prout nec *Tartarus vini*, *vini* virtutes collectas & concentratas integrè repræsentat.

Sal Coralliorum examinatur.

In numero porrò Salium illegitimorum sunt *Sal Coralliorum*, *Perlarum*, *Ocul. Cancrorum*, *&c.* quæ dissolvendo prædicta *cum spiritibus corrosivis*, *aceto item destillato*, parantur, uti suo loco edoctum; & quamvis ex *Coralliis cum sulphure aliquoties calcinatis*, sicut in prægressa Mantissa *Sal Coralliorum* Authores parandum præcepère, *Sal* veluti extrahi possit, illud ipsum tamen *vera solutio* est *corporis totius Coralliorum*, non *Sal*; nam quodcunque etiam *metallum* cum *sulphure* calcinatur, deflagrante nimirùm sulphure ab eo aliquoties, solvitur, & in *Vitriolum* convertitur illud pro parte sui magis vel minus, prout *metallum* solutu facile vel difficile est, *à fumo sulphuris ardentis*, *qui* nihil aliud, quàm *verus & legitimus spiritus Sulphuris* est, in campana si excipiatur coagulabilis, seu in liquorem resolubilis: Sic *Corallia*, tanquam solutu facillima à quovis *acido spiritu*, aut ab hoc *sulphuris ardentis fumo* solvuntur, & in *soluta Corallia*, si *aquâ affusâ* veluti elixiviantur, convertuntur, secus contingit, quando *Corallia aut Margaritæ vel Oculi Cancrorum* Vulcani violentiâ simpliciter calcinantur absq; *sulphure*; tunc enim in similia *salia vel solutiones* converti haud possunt, sed potiùs calcinatione violentâ totaliter destruuntur, & ad instar *Calcis vivæ & terræ mortuæ* se habent, nullâ arte nec *aquâ simplici* amplius solubilia: Itaque cùm *Salia* impropriè sic dicta *Coralliorum, Perlarum, &c.* solâ & verâ dissolutione totius corporis vel substantiæ necessariò confici debeant cum *spiritibus acidis corrosivis*, & neque ex *Coralliis vel Perlis calcinatis simpliciter*, *aquâ affusâ Sal* elui aut solvi possit, idcircò *solutiones* sint & maneant, quæ neque inter *Salia fixa*, neque *volatilia* connumerari, nevé *Salia propriè* dici possint. Utrum autem *Sal quoddam* in intimis harum rerum visceribus, (scil. Perlarum, Coralliorum, &c.) lateat, magna & Philosophico-Chymica quæstio est, quæ si in utramque partem ventilanda esset, non unâ paginâ foret opus, haud brevibus coërcenda, idcircò pro nunc saltem assero, sicuti *ex saxis*, item *metallis* difficillimè *Salia* confici possunt, ast cuncta facilè dissolvi, & quædam in *vitriola*, utpotè *metalla*, converti, itaque neque ex *Coralliis*, *Matre Perlarum*, *quæ saxa marina sunt sui generis*, *& Oculis Cancrorum*, *itidem suæ speciei lapillis*, *salia* sic propriè dicta & intellecta, paratu facilia aut possibilia erunt.

An detur verum Sal Coralliorū & Perlarum.

Hæc

Hæc præmissa ut nonnihil lucidiora fiant, *Sal* sive *Saccharum Saturni* ventilandum aggredior, ubi statim quæritur, nùm & *illud verum Sal sit Saturni vel plumbi*, cùm Author ejus in Mantissa Hermetica, *ex cineribus plumbi aperto igne sine alio adjecto combusti præparatis*, (uti loquitur,) *cum aceto destillato sal extrahere, & septies aquâ pluviali solvendo, filtrando, & lenissimè in balneo evaporando edulcorare* præcipiat. Tria in brevi hoc processu incudi rectæ rationis & judicii admovere necessum est; Primùm, utrùm *Metallum* quoddam verè calcinari, & in cineres veros redigi possit, è quibus *Sal* extrahendum: Secundum, nùm extractio *ejusdem Sacchari vel salis Saturni*, sit vera extractio, an tantùm solutio: è quibus palam fiet, an *Saccharum vel Sal plumbi* propriè & verè *sal* sit, an verò *Vitriolum* seu *solutum metallum*: Tertium, utrum hoc sive quodcunque aliud *Sal* aut etiam *solutio*, iteratis solutionibus, filtrationibus & evaporationibus edulcorari possit? Primum quod spectat calcinationem metallorum, nùm illa verè *in cineres* calcinari, & *sal verum* ex illis elici possit; hoc ut clarum fiat, sciendum, Metallorum quoddam esse fixissimum, utpotè *Aurum*, quoddam fixum, nimirùm *Argentum*, item *Æs sive Cuprum & Ferrum*, *Auro* tamen in fixitate cedentia, ex parte impura & terrestriora, uti *æs* & *ferrum*: Quædam his volatiliora, utpotè *Stannum* & omnium maximè *Plumbum*. Fixissimum itaque Metallum *Aurum*, utut diu multumque calcinetur, idem metallum remanet sive *Aurum constans*, Vulcani activitatem & violentiam planè respuens, & si quidquam fortè, forti & diuturnâ nimis calcinatione de eo perderetur, nullas tamen *scorias* quæ sciam, multò minùs *cineres* post se relinquit, è quibus *sal* extrahendum in facili foret. Fixa non tamen fixissima Metalla, in quorum seriem primariò *Argentum*, *Cuprum* etiam & *Ferrum* collocavi, illa strenuâ aut diuturnâ ignis violentiâ calcinata, vel penitùs cum totâ sua substantiâ avolant, vel ex parte, utpotè quæ magis impura & terrestriora sunt corpora *Ferrum & Cuprum*, in *scorias* convertuntur aut in *Crocos*, neutiquam in *Cineres*, è quibus *verum sal* eliciendum. His volatiliora *Stannum* & *Plumbum* forti calcinatione vel reverberatione ferè totaliter avolant, pauculis *scoriis* relictis, leni verò calcinatione, prout figuli solent, in *pulverem & quasi cineres* convertuntur; continuâ tamen agitatione & commotione rudiculâ ferreâ supra ignem lenem, *qui pulvis* autem violentiori igni traditus, in suam pristinam formam metallicam, *plumbum* scilicet, redit. Ex quibus patet, *pulverem hunc plumbi* non esse *cineres veros*, sed *metallum sive plumbum radicalis suæ humiditatis particulâ privatum*, cujus particulæ humiditatis metallicæ privatio causa est, ut *tantillum metalli*, si *pulvis hic metallicus* igni fusorio denuò tradatur, in *scorias* convertatur, non verò in *cineres*, reliquum autem pro majore parte sui in *pristinum metallum* abeat: his ita se habentibus verè liquet, quòd *metalla*, quæcunq; etiam illa sint, in *cineres veros* neutiquam converti possint, sed tantùm in *scorias* vel *Crocos*, qui *Croci* tamen nil nisi *scoriæ* sunt, in minutissimos atomos conversæ, & veluti in terram mortuam insipidam, è quibus *Sal aquâ affusâ* elici nequeat; & si quid etiam *aquis fortibus, acidisq; spiritibus aliis, scoriis dictis vel Crocis superfusis* solvatur, idipsum tamen *Salis veri* naturam non sapit, sed *soluti metalli, Vitrioli* nempè, in *scoriis* adhuc relicti: *Vitriola* autem cujuscunque metalli non sunt *vera Salia metallorum*, sed *metalla ipsa soluta cum totâ substantiâ*, quæque denuò in pristina metalla converti possunt vi ignis: Enim verò si quis vel *Auri* vel *Argenti* unciam unam in *Aquis Regis vel fortibus* totaliter solverit, *illa*, abstractâ aquâ forti nonnihil, in *vitriola* totaliter convertuntur, & denuò violentiori igni commissa, in *pristina metalla* eodem numero vel pondere, eademque

Saccharum Saturni an verum Sal sit.

Utrum Metalla calcinata sal dent.

Vitriola non sunt Salia.

demque substantiâ redeunt: Ita etiam *Saccharum sive sal Saturni*, uti appellant, quod sive ex *plumbo ipso*, sive ex *scoriis ejusdem*, *Lithargyro, Cerussâ, Minio*, (quæ non ineptè *Croci plumbi* appellari possent,) beneficio aceti extractum, vel potiùs solutum sit, facillimè paulò violentiori igni traditum, in *plumbum verum* abit & redigitur. Vana proin jactantia quorundam Chymicorum est, qui metalla in sua tria principia realia, *Sal, Sulphur & Mercurium* verè solvere, eaque omnia separata & distinctè corporaliter commonstrare satagunt; quæ dulcia verba & aurea promissa me olim, multosque alios inescârunt & allexêre, haud minimo cum damno, ast vexatio dat intellectum. Adeoque his suffultus rationibus & experientiâ denuò assero, *Metalla* quæcunque illa sint, calcinari quidem posse, non verò *in cineres* converti, è quibus *Sal verum* extrahi queat, sed *quædam illorum* in *scorias* abeunt calcinata, quæ *scoriæ* autem *particulam metalli* adhuc absconditam habent, quæ beneficio cujusdam *acidi spiritus* solvi, in *vitriolum* converti, ac denuò in pristinam suam formam metallicam reduci potest.

An Saccharum Saturni sit sal plumbi extractum, an plumbum solutum.

Hinc porrò secunda quæstio nonnihil ventilanda se sistit, utrum nimirùm *Sacchari Saturni* extractio sit vera extractio, an verò solutio; pro cujus meliore informatione observanda sunt, quæ paulò superiùs de Tincturis attuli, quòd nimirùm aliud sit *subjectum vel corpus aliquod solvere*, *aliud Essentiam vel Tincturam ex eo elicere vel extrahere*: *Saccharum itaque Saturni* habito respectu ad *calcem plumbi*, *Lithargyrum*, *Cerussam*, *Minium*, quæ *aceto destillato* totaliter solvi nequeunt, sed major pars eorundem in residuo manet, posset dici extractum latè sumptum, interim tamen *verum solutum est metallum & plumbum*, quodque levi operâ in *pristinum metallum & plumbum* reduci potest, quippe ex hoc perindè illud convincitur, quòd *aquâ simplici non corrosivâ* ex prædictis rebus, utpotè *Lithargyro, Minio, Cerussâ, vel plumbo calcinato, Saccharum vel sal illud* haudquaquam extrahi possit, sed *spiritu acido* opus sit, à quo *metallum*, in *scoriis dictis* residuum, verè solvi, & *vitriolum plumbi* converti valeat, quòd *Vitriolum* tamen sit *verum plumbum solutum*, patet, quia in pristinum esse sive *plumbum* reducibile. Sit itaque *Saccharum Saturni* verum *Vitriolum plumbi*, imò *ipsum plumbum solutum*; non verò *sal ex cineribus suis extractum*, quia ex ipso *crudo plumbo nec quicquam calcinato*, eâdem operâ, idem *Saccharum Saturni* vel potiùs *vitriolum*, *eodem acetô destillatô* solvi & confici potest, quod ex *plumbo calcinato* vel ejusdem *scoriis*. Superest tertium quæsitum, utrum *hoc Saccharum*, vel potiùs *Vitriolum plumbi* edulcorari possit, repetitis solutionibus *aquâ simplici*, filtrationibus & coagulationibus, prout in processu hujus *Sacchari Saturni* studiosè præceptum est. Eam ipsam quæstionem ventilavi in præmissis *Animadversionibus*, ubi de *Croco Martis*, *& solutionibus Coralliorum* egi, & mirabar sæpissimè, quòd Chymicorum plurimi, qui apicem Chymiæ tanquam Antesignani digito sese attigisse arbitrati sunt, hanc ineptam edulcorationem tàm studiosè sæpiùs præceperint, ignari, quòd si *tale vitriolum* (vel etiam solutio) foret edulcorandum, necessariò *à suis acidis spiritibus* deberet separari, ast *spiritibus acidis* separatis, quid in residuo manebit nisi *pristinum metallum?* in forma pulveris aquis dulcibus vel non corrosivis indissolubile, vi ignis autem in pristinam formam reducibile? itaque repetitis his solutionibus, filtrationibus & coagulationibus *Vitriola & solutiones* puriora nonnihil quidem redduntur, & à suis mixtis impuritatibus separantur, non verò edulcorantur, vel centies licet hic labor repeteretur.

Sal Vitrioli emeticum Salæ.

Et hæc de *Sacch->Saturni* dicta sufficiant, nonnulla disserturus de *Sale Vitrioli Vomitivo Angeli Salæ*, quod perindè impropriè *salis* nomine insignitur;

tur: Etenim *Vitriolum cæruleum* (quod me judice nihil aliud est quàm *cuprum* quandoque etiam ex *Vena argentea* ortum ducens, in visceribus terræ à *spiritu sulphuris* solutum, quemadmodum *viride Vitriolum à venis ferri* est, eodem *spiritu sulphuris* in terræ antris dissolutum) è *cupreis venis exortum*, majori quidem vi emeticâ & adstringente pollet, quàm *viride Vitriolum*, quod potiùs facultate resolutivâ gaudet, nihilominus si idipsum *cæruleum Vitriolum* ad omnimodam spirituum acidorum expulsionem, sive destillando illud pro spiritu, sive saltem reverberando trium vel quatuor dierum spatio in igne illud detineretur fortissimo, nullo modo *sal* ex eo elici posset, quod vi emeticâ præditum esset, siquidem *tale vitriolum ita exactè reverberatum*, & *aquâ simplici* illicò superfusum, nec quidquam *salis* suppeditat, aut ex eo elici potest, quòd *Salis* aut *Vitrioli* sapiat indolem, nisi prius aliquandiu astris illud expositum & ab iis impraegnatum fuerit, tunc *sal* quidem ex eo elici potest, à *vitrioli* autem naturâ totaliter alienum, ad instar *Nitri*, quippe quod neque *Vitrioli* saporem, neque vim emeticam ullam habebit, de *quo sale* cujus naturæ sit, & quid de eo sentiam, plura egi in *Animadversionibus super Colcotharis indulcati præparationem pag.* 408. Item super *Empl. Oppodeldoch pag.* 384. Quòd si verò *vitriolum hoc cæruleum* vel aliud quodcunque leniter saltem calcinaveris, uti Author præcipit, donec nimirum in pulverem bruneum seu obscurè purpureum illud convertatur, quæ calcinatio unius vel duarum horarum spatio absolvi potest, tùm quidem *aquâ simplici* affusâ, *sal quoad apparentiam* saltem elicietur, reverà tamen adhuc *vitriolum* est, quod ex sapore ac cunctis ejus accidentibus & proprietatibus cognosci potest, hinc meritò illud non *sal vitrioli*, sed *vitriolum vomitivum* nuncupandum, quippe quod communiter in officinis pharmaceuticis ex *vitriolo jam dum albo*, (quod de natura lunari est,) parari consuevit, nullâ prægressâ calcinatione, sed repetitis solutionibus, filtrationibus & coagulationibus, diciturque *vitriolum album vomitivum*, non *sal Vitrioli*. Ex quibus denuò patet, quòd sicuti *metalla*, ita etiam *vitriola*, quæ reverà nihil aliud sunt, quàm *soluta metalla*, calcinari nequeant, ut verè *sal* ex iis eliciendum, sed vel in *pristina metalla*, vel in *scorias* abeant, quæ *scoriæ* quandoque particulam humiditatis vel substantiæ metallicæ retinent, è quibus denuò *aquis fortibus vel spiritibus acidis Vitriolum*, non *sal propriè* solutione elici potest, in parvâ licet quantitate: pro particulâ metallicæ humiditatis in *scoriis* residua.

Vitriola communia sunt soluta metalla in visceribus terræ.

Absolutis *salibus* impropriè dictis, discussisque erroribus qui à multis seculis fixas egerunt radices haud in minimum initiantium Medicorum & Chymicorum detrimentum & damnum, ad *Salia vera propriè sic dicta*, undè digressus sum, reditum paro: Dixi autem superiùs *Salia vera & legitima* duplicis tantùm esse generis, *volatilia & fixa*, & ea ipsa vel *purè salsa*, id est, *salsa salia*, vel *acido salsa*: *Volatilia salia*, & quidem *purè salsa* utplurimùm ex *Animalibus* depromuntur; nam quæcunque *Animalia*, vel eorundem *partes* destillationi committuntur, *salia* præbent *volatilia salsa urinosa*, quorum præparationem veram & legitimam vide in *Animadversionibus* super Append. Class. XIIII. juxta quem modum ex *cunctis animalibus salia volatilia* elicienda sunt, ast caveat sibi, qui *ex verè venenatis animalibus*, *vivis præsertim destillationi commissis*, similia *salia* conficere satagit, ne sibi, aliisque mortem inopinatè & inscius adsciscat, solo odore eorum percepto, cùm summè penetrabilia sint. Ex *urina animalium*, *præcipuè hominis*, sive Vinum, sive Cerevisiam, aut limpidam bibat aquam, haud exigua quantitas *salis volatilis salsi*, prolicitur levi operâ, & hoc equidem sive ex

Salia volatilia purè salsa.

Sal volatile Urinæ quot modis parandum.

urina fermentata, sive *recenter micta* : *Si ex urina recenter micta sal istud* conficiendum, procedas hunc in modum : utpotè *urinam recenter missam* (tempore præsertim hyberno, æstate enim illicò à calore fermentatur,) inde Alembico vitreo suo capitello munito, & in B. M. ad crassitiem mellis abstrahatur, *residuum crassum* interim asservetur, donec ejus *ex magna urinæ copia* repetitis destillationibus, unâ alterâvé librâ collecta fuerit, quod *cineribus* permiscendum, ac Alembico cui inest in arenam collocato igne lenissimo sublimandum est, & illicò scandet ad capitellum *sal volatile* in magnâ copiâ, sublimatio continuanda, donec nihil amplius *de sale* sursum elevari perspiciatur, excipiendo quandoque *sal volatile* in capitello, ne rostro ejusdem *à sale* obstructo, capitellum & alemb. dissiliat, rumpaturque. Breviori viâ si quis procedere velit, is *urinam recenter missam* evaporet saltem in patellâ ferreâ supra ignem lentum ad dictam crassitiem mellis, (nam unâ die *tantùm urina* leniter coquendo evaporare potest, quantum aliquot dierum spatio destillando per baln. vix ac ne vix quidem abstrahi,) quod *residuum urinæ cineribus* perindè commixtum, & Alembico vitreo immissum, primùm in arenâ, secundâ vice autem in phialâ satis altâ sublimetur & rectificetur, separato prius *Oleo fœtido*, quod in primâ sublimatione unà cum *sale volatili* ad capitellum scandit, antequam per phialam rectificatur: segregatur autem *oleum* commodè *à sale* per filtrum ex charta bibula, *sale volatili* cum *simplici aquâ* soluto. Ex *Urina porrò fermentata*, si lubido fuerit *sæpiùs dictum sal* conficere, hoc modo procedatur; nimirùm, *urina hominis sani masculi tempore æstivo aliquot dierum spatio fermentata*, Alembico vitreo satis amplo immittatur, ac in arena lenissimo igne (ne nimium effervescat, aut in spumam conversa impetuosè, uti solet, elevetur & transcendat) destillatio instituatur, quæ eò usque continuanda, quoad *spiritus salsus* gustu percipiatur, reliquo verò vel residuo effuso, *alia urina* fermentata Alembico immissa destilletur : Hinc copia aliqua, *hujus urinæ spiritûs* collecta & semel etiam jamdum rectificata in phiala oblonga satis, igne moderato, inque arena *sal ejusdem volatile* sublimetur, quousque aliquid de *sale candidissimo* sursum elevari perspicitur, quod facilè in ipsâ sublimatione vel operatione cernere licet, asservetur postea studiosè in vitro cerâ & vesicâ optimè clauso, secus, vel spontè evanescit.

Simile planè *Sal volatile urinosum ex sale Armeniaco*, addito *sale Tartari*, sublimare in facili est, uti superiùs paulò, de spiritibus simplicibus differendo, edoctum est, quò benevolum Lectorem ablego. Hæc itaque *salia volatilia*, sive *ex urina quadam*, sive *ex animalibus aut eorundem partibus*, *sanguine*, *carne*, *ossibus vel cornubus*, item *Armeniaco sale*, confecta sint, ut ad scopum nostrum collinemus, *purè salsa* sunt, cum acida aversentur, illisque contraria sint, destruendo cuncta fermenta acida, & spiritus corrosivos omnes, quos in aliud esse planè commutant, *illis ipsis salibus* reciprocè in salsedine destructis, ac in alienam naturam conversis. Quibus morbis autem *hæc salia purè salsa & volatilia* opponenda sint, prudens Medicus non ignorabit, is præsertim qui juxta divini Hippocratis doctrinam, *Acidum & Salsum*, non *nudas semper qualitates* in morbis consideraturus est.

Salia volatilia acido-salsa.

Sequuntur *Salia volatilia acido-salsa*, è quorum numero pauca sunt naturâ suâ, excepto *sale Armeniaco*, nisi arte talia efficiantur, quippe quod *suis contrariis spiritibus acidis corrosivis* effectum dare licet, siquidem *quodcunque horum salium volatilium salsorum purè*, *spiritibus acidis & corrosivis*, sive *Vitrioli*, *sulphuris*, sive *salis* sit, junxeris, in quantitate sufficiente, guttatim nimirùm *spiritus acidos salibus prædictis* affundendo, quousque nulla effer-

vescen-

vescentia amplius percipiatur, convertuntur illa in quid aliud, & efficiuntur *Salia acido-salsa, volatilia tamen adhuc*, quæ postmodùm contrarietatum nescia totum corpus indepertitis viribus penetrare, & ad ultimas aut extremas corporis humani partes pertingere, ac insuper omnium digestionum excrementa crassa abstergere & abradere valeant. Horum legitimam præparationem luculenter edocui in supracitatis *Animadversionibus Classis decimæ quartæ*, ejusdemq; *Appendice*, quas Amicus Lector consulat.

Transeo ad *Salia fixa*, quæ itidem prout suprà dictum, vel *purè Salsa*, vel *acido-salsa* sunt: *Purè salsa sunt omnia lixivialia & Alkalia salia, ex plantis, herbis, lignis, radicibus, & in genere quibuscunque vegetabilibus, Tartaro utplurimùm, prægressâ eorundem calcinatione aut combustione, inq; cineres conversione parata*, quorum verum parandi modum superiùs in præmissis edocui, admotâ cautione ne cineres sulphure (præsertim magnâ ejusdem quantitate, juxtà indignam & pessimam cujusdam Chymiatri informationem) admixto conflagrent & calcinent, neu, quod ineptius ex ejusdem Chymiatri informatione *Salia lixivialia, Alkalia*, cum *aquâ forti* commisceant & crystallizent, quùm eo modo à naturali suâ indole & alkali destruantur & in aliud quid à naturâ suâ primævâ convertantur: Etenim *fumus sulphuris ardentis*, uti ad ravim usque demonstravimus, *verus & legitimus Spiritus sulphuris* est, qui non solùm *metalla* (sulphuri huic flagranti commixta) rodere & solvere, verùm etiam *omnia salsa & Alkalia salia* destruere, aut saltem in quid aliud naturam eorum convertere potis & efficax est; non secus ac si *ipsissimus spiritus Sulphuris* illis affunderetur, idipsum de inconsideratâ admixtione vel affusione *aquæ fortis* sentiendum est; longè enim aliâs operationes *salia acido-salsa*, aliâs verò *purè salsa lixivialia & Alkalia salia* virtutes sortiuntur; igitur *salia hæc* ob solam pulchritudinem, crystallisationem nimirum (hoc modo prædicto enim parata facilè in crystallos abeunt) à naturâ eorum immutare, & in nativis suis virtutibus destruere, ingentis stupiditatis specimen est.

Salia purè salsa sunt omnia Alkalia.

Sequuntur tandem *Salia acido-salsa fixa*, è quorum numero perindè *naturalia talia* sunt, & *arte talia parata*: Inter *naturalia talia* sunt *sal commune, sal Gemmæ*, & ferè *omnia salia terræ & maris*, *Nitrum* itidem, quod potius inter *hæc salia fixa*, quàm *volatilia*, rationibus minimè destitutus colloco; hæc inquam *salia* reverà *acido-salsa*, non *purè salsa* esse, facilè experientiâ, & rationibus demonstrari potest: nam cùm *acida* & *salsa* tantoperè invicem contrarientur, ut ubi ubi sese mutuò attingunt, se invicem etiam destruant, quod ex *omnibus acidis & salsis liquoribus* invicem commistis luculenter patet, hæc autem *denominata salia spiritus acidos* non solùm non destruant illis permixta, verùm cum iis conjunctim destillata eos potentiores & acidiores reddant, quid evidentius in rerum naturâ esse potest, quàm quod *his salibus* jamdum *de aciditate* tantùm fuerit insitum, quantùm illis naturaliter competit, huic plus, alteri minus; ad unius cujusque speciem, & providæ Naturæ in terræ visceribus ordinationem, ac naturam *salium* susceptionem. Porrò ex *iisdem salibus acido-salsis fixis spiritus acidi corrosivi* destillatione facilè eliciuntur, *ex salibus verò purè salsis* nequaquam, quamvis plurimi Chymici in hac sententia hucusque detineantur, verùm falluntur, siquidem ultra rei cujusdam inhærentias naturales, è re aliquâ quidquam extrahere posse, repugnat Philosophicis & Naturalibus principiis, & viceversa.

Salia acido-salsa fixa.

Concludunt tandem doctrinam hanc *de salibus*, *salia fixa acido-salsa arte talia elaborata*, è quorum serie *Tartarus Vitriolatus*, seu potiùs *sal*

Tartari vitriolatum unicè se offert, quod in usu & parari solitum in officinis pharmaceuticis, quamvis *omnia salia fixa purè salsa*, eodem modo vitriolari (ut ita more consueto loquar,) possent, & à naturali suâ indole immutari, si eximiæ in iisdem virtutes, taliter immutatis, elucescerent. *Tartari Vitriolati* dexterrimam præparationem absterſis erroribus in ejusdem descriptâ præparatione commissis traditi in præmissis sub proprio titulo, quas consulat Lector Amicus.

Restant *Salia salia fixa, propriis spiritibus acidis essentificanda*, quæ perindè inter *salia fixa acido-salsa* connumerari, ac ex quolibet Vegetabili parari possent, de quibus quidem haud pauca dicenda, & plurima notatu digna medicamina annectenda forent, verùm cùm alias cornu copia adsit præstantissimorum medicamentorum, nonnulla silentii involucro pro nunc commissa volo, Colophonem doctrinæ de Salibus imponens, cui tamen benevolus Lector quæ in præmissis *Animadversionibus* eâdem de re edocta sunt, adjungere, & exindè plenariam informationem haud difficilè capere potest.

De *Floribus Chymicè paratis* plura addere, præter ea quæ præmissa sunt, haud necessarium duximus, idcircò ad ultimam Mantissæ classem, quæ *de Pulveribus Chymicè præparatis*, *præcipitatis*, *sublimatis*, &c. agit, tandem celeri pede transeo, pro cujus supplemento pauca *ex Antimonio* conficienda medicamenta superadditurus sum, cætera de *Pulveribus aliis* huic Classi contentis, notatu & scitu digna præmissæ *Animadversiones* habent edocentque, quas Lector adeat. Dixi in præmissis super *Syrupum emeticum Angeli Salæ*, quod si quis *Antimonii vim venenatam* verè infringere velit, *aromatum* additione id non tentet, sed ope *solius Nitri* correctionem ejus instituat, proindè pro confirmatione ejusdem assertionis, nonnulla talia *medicamenta Antimonialia*, *præstantia æquè ac securissima* publico donare è re Lectoris scire avidi fore judicavi, cùm paucissima aliàs vomitoria medicamenta, blandè & securè operantia, in officinis pharmaceuticis prostent, præsertim *ex Antimonio*, quæ legitimè correcta sint, ut tutò & securè à quibusvis delicatioribus etiam & Junioribus, intra corpus sumi possint: hinc factum est, ut ipsi etiam Medici vomitoria medicamenta, ac eò magis quæ *ex Antimonio* confecta, summoperè abhorreant, nevè in summâ necessitate ea præscribere audeant, cùm tamen aliàs præsentissimum præsidii genus sit per vomitoria, corpora saburrâ humorum excrementitiorum (quæ ferè magis sursum, tanquam viâ quâ eundum compendiosiore, quàm deorsum per tot intestinorum mæandros vergere solent, si præsertim ex recentibus corruptis assumptis sint de genere biliosorum & serosorum) plena evacuare. Etenim à priscis & verè - antiquis medicis in longè frequentiore usu & laude habita sunt vomitoria medicamenta, quàm à modernis plurimis, quippe hi ea tanquam summè nociva vel ob levissimam ægrotorum indispositionem, vetant potiùs, quàm quòd illa vel tantillum commendare, uti digna, aut in usum trahere dignentur; verùm quantoperè necessaria & salutaria sint vomitoria debitè & frequenter exhibita, non meas adducam millenas experientias, (quarum vel nulla malè cessit,) sed venerandæ Antiquitatis præcepta, ac insuper Modernorum quorundam hujus seculi Classicorum, uti vocant, Authorum de Vomitoriis encomia, qui talia habent, utpotè *Hippocrates lib. 4. Aphorism. 17. Si cui febris experti eveniat cibi fastidium, & stomachi morsus, & tenebricosa vertigo & oris amaritudo, huic purgatione per superiora opus est. Idem eodem libro, Aphorism. 18. Dolores*

Dolores seu affectiones quæ partibus supra Diaphragma oboriuntur, quæcunque purgationis sunt indigentes superiore pharmacia opus esse significant: quæ verò infrà, purgationem infernam requirunt. Item, *Fernelius Meth. med lib 3. cap. 3.* *Quæ verò facilis & moderata obtigerit, saluberrima est, & purgationum omnium præstantissima,* (loquitur autem de Vomitoriis) *noxios quippe humores ex ipsis fontibus sinceros elicit & vacuat, omnem quæ in ventriculi capacitate in ejusvé tunicis hæret illuviem imprimis expurgat, è præcordiorum membranis, è cavis jecoris ac lienis, & ex pancreate omnis generis supervacuos humores sinceros elicit; quos plerumq; nec hiera nec aliud vehementissimum ullum etiam frequens pharmacum in alvum exturbare potest. In ventriculum enim ex his locis viæ breves ac expeditæ magis quàm in alvum directæ sunt, per quas facilis est vomitio. Quanquam autem primum ab interioribus evellit, consecutione tamen caput, reliquumq; corpus levat. Quocircà omnibus opitulatur affectibus, qui à præcordiorum impuritate ortum acceperunt, languenti appetentiæ, nauseæ, cibi fastidio, crebræ vomitioni, ventriculo præcordiisque distentis, ictero, cachexiæ, febribus intermittentibus, hemicraniæ, vertigini, incubo, epilepsiæ, suffusioni, omnibusq; capitis affectibus, qui præcordiorum sympathiâ contracti sunt, & quos è præcordiis in reliquum corpus effusa impuritas protulit. In quocunq; igitur affectu languescit appetentia, vomendiq; desiderium fatigat, si pharmaco non satis fit, vomitione curandum. Nam quæ purgatio non eluit, vomitio exstirpat, & quæ illinc non facilè labuntur in alvum, promtè in ventriculum remeant.* Tanti igitur vomitionis vis æstimanda. Porrò iis qui vomitoria vel penitùs excludere non verentur Medici, Quercetanus respondet, rationibus illorum rejectis & explosis, in Pharmacopœia dogmatica restit. *lib. 1. cap. 16 sequentibus: Vacuatio per vomitum in longè majore frequentioreq; usu erat, quàm jam apud nos. Nonnulli inter Medicos recentiores eam idcircò abdicare videntur, quòd corpus plus æquo, ut opinantur, commoveat & disturbet, nec non molestissima plura inducat symptomata: adductis prætereà his ratiunculis, nostras regiones multò frigidiores esse quàm Græcorum; cujus nationis Hippocrates frequentissimè eâdem vacuatione utebatur, & infiniti post illum alii Græci Authores ipsius exemplum secuti: addunt etiam homines nostrarum Regionum esse multò pituitosiores & minus ad vomitum proclives. Sed his rationibus & argumentis parum ponderis inesse nemo non videt: quæ idcirco tanquam frivola explodentur, cùm è contrà hujus vacuationis usus utilissimus & summè necessarius sit ad plurimos affectus gravissimos & desperatos profligandos, licet vel iis remediis concitari debeat, quæ timidulis illis & meticulosis Medicis ex auditu tantùm incutiunt horrorem. Sed quomodo se naturæ amicos illi jactitant, cum relictis iis quæ maximâ agendi vi & potestate excellunt, quorumq; ne periculum quidem facere audent, potius ejusdem sint inimici? Sic enim tantum naturæ sunt adulatores, qui imbecillis nimis & invalidis præsidiis eam frustra propugnare conantur, nec potentibus satis armis illius hostem ferocissimum adoriri cogitant: qui interim velut invictus cuncta illorũ eccoprotica, imò vomitiva blanda & adulantia ridet & respuit, quibus elisis vix secundò ad eadem auxilia refugere audent.* Omnium autem maximè & sat distinctè, adjunctis quibusdam cautelis, vomitoriorum laudes, utilitates & præstantiam in operando dipingit *Angelus Sala in singulari quodam tractatu Germanico, quem fundamentalem explicationem quorundam præstantissimorum medicamentorum Chymicorum intitulat, impresso Anno 1624. in Wandesbeck Danorum,* quem Lector curiosus pro majo-

re informatione consulat. Verùm enim verò cùm præter laudes, utilitates & præstantiam in operando dicti præsidii vel medicamenti generis à Viris supracitatis Celeberrimis pauca superaddita sint, quæ ad scopum nostrum collimarent, de quo non pauci conquesti sunt huc usque, nos supplementum sine invidiâ & cupidine lucri ut illis superadderemus, nostri & Christiani in rem Medicam officii inter esse putavimus, & sint sequentia utplurimùm ex *Antimonio* dextrè elaborata medicamenta & legitimè correcta, ita ut tutò & securè tùm senibus tùm junioribus, infantibus nec non adhiberi possint. Utpotè:

PULVIS EMETICUS CORRECTUS.

Recip. *Vitri Antimonii sine additione legitimè parati uncias duodecim,*
Nitri purissimi uncias tres semis.

Singula prius seorsim in pulverem redacta, commisceantur exactè, pòst collocetur ollula non vitreata intra carbones accensos vel ardentes, cui, si candet, *de superiore pulvere* cochlear unum post aliud pedententim inspergatur, donec omnia paulatim immissa & candefacta sint; remotâ dein ollulâ ab igne & refrigeratâ materiâ quæ flava veluti vel albicans apparet, pulverisetur, & cum *aquâ tepidissimâ*, (non *calidâ nimis aut fervidâ*, quod studiosè observandum, secùs vis emetica ejus tota tollitur,) edulcoretur, & quidem confestim, ne diu *aquæ immersa materia edulcoranda* hæreat, sed quamprimùm fundum petierit *pulvis*, aqua ab eo decantanda ac pulvis impalpabilis siccandus est. Observandum etiam quòd ponderosior ejusdem pulveris particula quæ illicò in edulcoratione dum aqua cum leviori magis & impalpabili pulvere decantatur, fundum petit, separanda sit, ne pulveri impalpabili permixta maneat.

Hoc *Antimonium taliter paratum* nobile & securissimum vomitorium est, ita ut infantulis competenti in dosi per infusionem, vel in Syrupum modo sequenti redactum, tutò propinari possit. Dosis *à granis X V. ad scrupulum* pro adultis, cum *unciis circiter tribus Vini ferventis* infusum per noctem, *quod vinum* manè à *residente pulvere* clarum decantari aut filtrari poterit, pulvere in fundo relicto: Junioribus verò decem vel duodecim annos natis, *scrupulus semis pulveris, & vini ferventis uncia una semis*: Infantibus autem duorum circiter vel trium annorum, *grana quatuor, quinque vel sex*, cum *drachmis quinque vel uncia una vini ferventis* infusa sufficient. Verùm cum nonnulli abstemii sint, *vinumq́;* abhorreant, poterit unica saltem dosis *hujus vini emetici*, scil. *unciæ tres cum Sacchari albi uncia una*, in Syrupum percoqui, cui refrigerato Syrupo si lubet, *Aquæ Cinamomi* vel *Rosarum portiuncula* pro odore & sapore grato ipsi conciliando admisceatur, & in vehiculo ad lubitum Patientis vel assumentis propinetur. Syrupum ex illo pulvere emetico correcto, qui imposterum in officinis prostare posset, traditurus sum in Dispensatorio nostro novo, quem Lector amicus ibi reperiet.

ESSENTIA EMETICA EX EODEM PULVERE PRÆDICTO.

Recip. *Pulv. emetici jamjam superiùs edocti uncias duas semis,*

Ex

Ex quo cum

Vini albi libris sex,

Repetitis tamen vicibus affusi, extrahatur in calore ut *vinum* veluti ferveat, essentia, & vis emetica; *huic Vino virtute vel vi emetica pulveris dicti impragnato* adde

Olei Tartari Doctissimi Sennerti, *ad siccitatem autem salis nigricantis abstracti*, (cujus descriptionem videsis p.441. Mantissæ) *uncias sex*.

Et denuò ad siccitatem *salis* leniter evaporent, hoc sal dein in locum frigidum collocetur, ut in liquorem solvatur, quod brevi admodùm contingit, filtretur liquor per chartam emporeticam, & usui asservetur: cujus dosis drachma una ad drachmas duas vel tres, cum aquâ aliquâ laxativâ, vino vel alio vehiculo conveniente & grato. Infantibus scrupulus dimidius ad scrupulum unum, sine ullâ pertimescentiâ diri alicujus effectûs propinari potest, felici cum successu, si debito tempore, viribusq; nondum prostratis exhibeatur, illudque Hippocratis observetur, *si quid movendum est, moveatur in principio, &c. Eòque ducatur, quò natura vergit*.

Notandum de *hoc pulvere correcto*, & de aliis medicamentis ex eo paratis, quod non per superiora tantùm, sed etiam per inferiora operetur, quandoque & in quibusdam subjectis tantùm per inferiora, aliquando & rarò solùm per superiora, &, ut millies millies expertus sum, ubi materiam excernendam dispositam deprehendit, indè eam quâ vergit evacuat & expellit.

Notandum præterea, quòd si quis hoc pulvere emetico correcto careret, licet paratu facilis sit, ejus loco *Flores Antimonii albos* substitui posse, pro supradictâ Essentiâ, sed in minori paulò quantitate (*drachmas sex* circiter accipiendo *Florum* pro *uncia una dicti pulveris*) cum *illo pulvere correcto* paulò violentiores sint, suntque *hi Flores Antimonii*, uti alibi etiam notavi, *verus pulvis Algoretti*, licet nonnulli qui de eo scripsêre, auri sobolem illum nuncupent, & quidem meritò, cùm *Stibii*, *Antimoniiq;* nomen apud aliquos Artis pulcherrimæ osores, præsertim ignorantes, tàm malè audiat, ut qui solum modò illud ore excidere permittit, mox è cœtu medentium proscriptus ad veneficos amandetur: quia tamen hoc de *Antimonio* judicium non in alia officina, quam Cerebri ad Lunæ crescentis & decrescentis mutabilitatem tornati excuditur, & vix alius de re magis perversè & perfrictâ fronte loquitur, quàm qui ejusdem minimam habet cognitionem, idcircò nullo canum similium hoc sidus allatrantium convicio à veri tramite dimotus, hoc in præsens asserere non erubesco: *Antimonium* verè unam & principalem esse columnam universæ Medicinæ, quippe ex eo tanquam Protheo, diversis duntaxat præparationibus, diversarum operationum medicamenta saluberrima, utpotè *Antiloimica*, *Antivenerea*, *Diaphoretica*, *Purgantia & Vomitoria blanda*, *sanguinem universum mundificantia*, *Vulneraria*, *pectoralia*, imò *universale medicamen seu Panacæa ipsa* erui possunt. Nec constat *ex Vegetabilibus* unicum emeticum, quod minore cum periculo exhiberi possit, quàm *Antimonium dextrè & debitè præparatum*, nunquam enim tormina ventris, convulsiones, hypercatharsin, fluxumque nimium colliquativum, causabit, etiamsi vel aqua frigida superbibatur; ipse enim ego soleo utplurimùm post peractam similis vomitorii operationem, si sitis urgeat, *Julapium* vel *aquam frigidam crudam*, cum pauxillo *Sacchoro*, *Succo Citri*, *Corticibus Citri*, *& spiritu Vitrioli* permixtam, ægrotantibus studiò propinare, nunquam non cum successu felici.

Suppetit experientia adhuc aliud medicamentum ex *Antimonio & Tartaro*, quod tale:

TARTARUS EMETICUS PURGANS.

Recip. *Vitri Antimonii sine additione n. m. parati uncias quatuor,*
Nitri purissimi unciam unam,

Mixta & in pulverem redacta detonentur, uti supra edoctum, materia calcinata flava pulverisetur subtiliter, cui adde

Salis Tartari puri uncias quatuor,
Aquæ simplicis libras tres,

Et in vase terreo, vel vitreo, coquantur, spatulâ continuò illa agitando, ad totalem siccitatem *salis & pulveris*; hinc solvatur *massa hæc salina* cum *aquæ simplicis s. q.* solutum filtretur, clarumque reddatur, & à pulvere separetur, quod denuò ad siccitatem pristinam *salis Tartari* evapora; *Huic sali virtute emeticâ impragnato* instilla guttatim

Spiritus Vitrioli q. s.

Quousque nulla effervescentia amplius percipiatur, quo signo apparente exsiccetur *massa salina* leniter in vitreo vase, & in pulverem tandem redacta usui asservetur, cujus dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

CREMOR TARTARI PURGANS.

Recip. *Vitri Antimonii sine additione n. m. parati uncias quatuor,*
Nitri purissimi unciam unam,

Mixta inque pulverem redacta detonentur, ad modum suprà edoctum, *materia residua flava* in pulverem subtilem redigatur, & *in mensuris duabus vini albi & clari* parum coquantur, colato pòst & à pulvere separato *vino* immerge

Cremoris Tartari uncias quatuor,

Et Alembico vitreo immissa, in arena vel vesica cuprea stanno obducta coquantur ad dissolutionem *dicti Cremoris Tartari*, ac in illo ipso vase sensim refrigescere permitte, ut nonnihil crystallizetur *Tartarus*, qui refrigeratis omnibus eximendus, à liquore separandus, & siccandus est, inque pulverem redigendus.

Nota: Ad eundem modum *Cremor Tartari* variis rerum virtutibus imbui potest, cùm ex Mineralibus tùm Vegetabilibus depromptis.

Quòd si quispiam autem quærat, in quem hostem hæc *ex Antimonio* deprompta tela & remedia dirigi, & ad quos morborum insultus hebetandos & repellendos primâ acie collocari debeant, is consulat præclarissimos Scriptores, *Salam quæ de Rosa sua Minerali habet*; *Schröderum quæ de Floribus Stibii ex plurimis Authoribus collecta refert*: Quæque denique solertissimus *Glauberus de Antimonio* plurimis in locis inculcat, eorum inquam modestô calamô & moderatis encomiis, laudes hisce remediis partem attribuat, & minimè à veritate deviabit, nec quid adversi experietur, dummodò quibus, quando, & quantum conveniat, & ex legitimæ methodi præceptis exhibendum sit, probè dispiciat & assequatur.

Si verò non nemo *in Antimonium*, ejusque è Medicina extirpationem ignarus juràsset, illi ex Vegetabilibus *Elixir* quoddam *Emeticum* communicare vel addere non detrecto, quod modo sequenti parandum:

ELI-

ELIXIR EMETICUM VEGETABILE, vel ex Vegetabilibus.

Recip. *Cort. rad. Esulæ recentium uncias duas,*
quibus superaffundantur
Aceti destillati unciæ quatuor,

Et in vitreo vase, aceto leniter exhalato, denuò exsiccetur; His superadde

Radicum Asari uncias tres,

Contundantur *ambæ radices* in pulverem grossum, & cum *f. q spiritus vini* repetitis vicibus affusi, extrahatur earum essentia tota, quousque nimirùm *spiritus tingatur: Extractiones omnes* in Alembico vitreo ad consistentiam Extracti abstrahantur, *quod Extractum* de novo solvatur cum

Aquæ Cinamomi opt. ex vino still. unciis tribus,

Ac per chartam bibulam filtretur, usuique asservetur.

ALIUD ELIXIR POTENTIUS HELLEBORINUM.

Recip. *Radic. Helleb. nigri uncias quatuor,*
Helleb. albi unciam unam semis,

Quibus parùm contusis superaffunde pro correctione
Aceti stillati uncias octo,

Et *aceto* prius leniter in vitreo vase exhalato, non effuso *à radicibus*, exsiccentur; Quæ postmodum cum *f. q. spiritus vini* repetitis vicibus affusi extrahantur, ad omnimodam earum virtutum prolectionem, & quousque *spiritus affusus* colore inficitur: Extractiones omnes in Alembico vitreo ad consistentiam Extracti abstrahantur, *extractum residuum* cum

Aquæ Cinamomi addito vino destillatæ unciis sex,

Denuò solvatur, filtretur, usuique reponatur.

Pro Colophone hujus *Appendicis in Mantissæ Animadversiones*, Medicamentum reale, citra etiam constitutum meum, Tibi, Lector Amice, communico, quod tale:

Recip. *Vitrioli Hungarici cærulei, vel etiam*
Vitrioli Veneris ex cupro parati q. f.

Quod debitè calcinatum, destilletur per retortam vitream optimè lutatam, vel Waldenburgensem, *in Spiritum vel Oleum subrubrum*, spatio trium vel quatuor dierum, ultimò per diem & noctem vel diutiùs extremâ ignis violentiâ, ad omnimodam radicalis humiditatis expulsionem, *Spiritu hoc vel Oleo egresso*, interimque asservato, excipiatur è retorta *caput mortuum planè insipidum*, & aëri, astrisque illud sesquimestri spatio exponatur, interdiu autem à Sole præservetur; hoc facto superfundatur illud *aquâ pluviali vel rore majali & Sal elicietur de vitrioli naturâ planè alienum, ad instar Nitri, gustu amabili*, quod interim asserva. Posteà accipe *antedictum destillatum spiritum*, qui *cum Aquâ simplici vel pluviali* permisceatur, ac in ea *Martis vel Chalybis limatura vera, nullâ re heterogeneâ permixta* solvatur, *Martisq; Vitriolum viride*, uti moris efficiatur, quod semel atque iterum in aquâ pluviali solutum, & denuò crystallizatum purum & splendidum reddatur.

Ex *his crystallis* vel *Vitriolo Martis*, denuò modo priore, igne fortissimo per aliquot dies noctesque ad omnimodam & totalem radicalis suæ humiditatis expulsionem, *Oleum vel spiritum destilla rubicundum*, qui optimè dephlegmatus interim asservetur & custodiatur.

Porrò *ex capite mortuo, omni Vitrioli sapore* (quod benè observetur,) *libero, ab astris uti suprà impragnato*, eodem modo quô superiùs extrahe *sal gustu amabile nitrosum*.

His *duobus salibus & spiritu rubicundo legitimè paratis*, porrò ejus conjunctionem aggredere, modo sequenti.

Accipe igitur *de duobus salibus suprà asservatis ana unciam unam*, quibus optimè mixtis & vitro apto immissis, superaffunde *seminis virilis vel sulphuris rubicundi*, aut *sanguinis Leonis suprà etiam parati unciam semis*, item addantur vel adjiciantur, *Croci Solis simpliciter parati ad mentem nostram vel Glauberianam drachmæ duæ*, tum vitro hermeticè sigillato, igni philosophico admoveantur, qui secundùm gradus regatur continuò, quoad materia coaguletur in unam massam, vel lapidis formam.

Quem Lapidem in fontina priore dilue, vasi novo include, & brevi tempore illustriorem nobilioremque redde.

De cujus præstantiâ ac virtutibus consule *Minsichtium*, in descriptâ *Unicornu mineralis præparatione*.

His ultimam hanc *Classem Mantissæ, hancque Appendicem* finio; Tu interim, quisquis es Lector candide, hæc qualiacunque, quæ ultrò in Tuum & Ægrotantium commodum meditari & addere conatus sum, eo animo accipias rogo, quo profecta sunt, nimirùm candido & sincero, Tibique & Toti Facultati Medicæ inserviendi promptissimo: Quod si verò nonnulla haud arrideant, ea tamen interim boni consulas, donec ipsa experientia & veritas, quæ verè mihi norma & laboris hujus duces & comites fuêre, meque ab omni livore & contumeliâ vindicaturæ sint, pluraque & realia magis suppeditent, atq; his fave & vale!

INDEX

Omnium rerum notabilium, compositorumque medicamentorum in Appendice hâc Animadversionum contentorum.

A.

B.

C.

D.

Diaco-

INDEX.

Sal

INDEX.

FINIS.

ERRATA TYPOGRAPHICA,
in
Animadverſionibus ad Pharmac. Auguſtanam.

Pag.	col.	lin.	pro	lege
20	1	39	Sacch. alb. unam ſemis	Sacch. alb. libram unam ſemis
28	2	penult	unciæ	uncia
30	2	22	expetat	experit
38	1	3	adjectam	adjectum
40	2	41	momenti	monenti
104	2	38	manebo	monebo
114	2	adde inter lin. 15. & 16. Rhabarb. el. drachm. tres ſemis. Item inter lin. 29. & 30. Agarici.		
116	2	38	ʒß.	℥ß.
211	2	28	Turbith ℥iiij.	ʒiiij.
124	2	38	intendat	intendit
—	2	ult.	homogenes	homogeneis
137	2	46	℥x.	℥xx.
138	1	36	reliquæ.	reliquiæ
156	2	adde inter lin. 31. & 32. Lapidis hæmatitis.		
168	1	42	ſequentum.	ſequentem.
178	1	10	Saphyri ana drachmam ſemis.	
191	—	47	uncias	unciam
193	2	34	prælata	perlata
201	1	adde inter lin. 45 & 46. Ariſtoloch. rotundæ veræ		
219	1	11	Scillæ	Scilla
231	1	2	vetuli	veluti
237	1	38	minis	nimis
245	1	38	deleatur ana	
259	1	39	drachmas	drachmam
284	2	27	affuſſo	affuſo
298	2	penult.	diſceptor.	diſcerptor.
340	2	43	Olib. ℥vij.	Olibani ʒvij.
341	1	42	Succ. Cyclam. ℔ij.	Succ. Cyclam ℔iij.
343	1	14	ψιμμόθιον.	ψιμμύθιον
349	1	39	manui	monui
400	2	24	℥x vel ℥iß	ʒx vel ʒiß
420	1	ult.	Maguetis	Magnetis
434	-	26	in margine uterini	uterina
454	-	34	orolliis	Corallis.

In Appendice ad Animadverſ. in Pharmac. Auguſtan.

Pag.	lin.	pro	lege
20	37	deſecatum	defæcatum
25	2	inſtituta	inſtituat
46	14	eædemq;	eidemq;
47	26	in margine lege Additio ad Claſſem vigeſimam & ultimam &c. pro ad Claſſem & vigeſimam ultimam.	
56	14	uſu	uſui
74	8	ſalia ſalia	ſalia ſalſa.